

ARH

Ülikool avas kunstigalerii ukсед

Varje Sootak

Kunstigalerii asutamine ülikoolis kinnitab veel kord Tartu Ülikooli kui *universitas'e*, kus viljeldakse teadusi ja kunste, – mitmekesisust, ütles avamisel kunstiajaloo prof Jaak Kangilaski.

Ülikool ja linnavalitsus otsustasid sügisel peahoone vastas asuva ülikoolile kuuluva hoone aastaid remontimata keldriruumid uuesti kasutusele võtta.

Eriti tähendusrikkaks pidas nii käidavas kohas asuva galerii avamist prof Kangilaski kunstiüliõpilaste jaoks. “See on ka ilus näide linna ja ülikooli koostööst,” märkis prorektor Kangilaski.

Abilinnapea Laine Jänes, kes kuulub koos Jaak Kangilaski, Anne Parmasto, Jaan Elkeni ja Inge Kukega galerii nõukogusse, toonitas, et galerii avamine on linna kunstikuu tähtsündmus. Väga pühendunud ettevalmistustegevuse eest tänas ta eriti dots Anne Parmastot.

Maaliosakond kapist väljas

Ülikooli kunstide osakonna juhataja prof Jaan Elkeni sõnul on galerii kasutuselevõtt kui maaliosakonna kapist väljatuleku *performance*. “Nüüd saavad kõik näha, mis me seal Laia tänava õpperuumides õieti teeme,” ütles prof Ross.

Mida seal tehakse, saab näha juba esimesel näitusel “Õpetajate tuba.” Maalikunsti prof Jaan Elken rõhutas osakonna õppejõudude loometöö mitmekesisust: “Meie õppejõud tegelevad nii maali,

Galerist Margus Kiis ja õppejõud Rauno Thomas Moss õpetajate toas ehk Y-galeriis TÜ kunstide osakonna õppejõudude näitusel “Õpetajate tuba”.

skulptuuri, installatsiooni kui teiste žanritega”. Ülikooli sildi all tegutsemist pidas ta aga väga oluliseks seetõttu, et nii on välistatud butiigistumise oht.

Näitusel “Õpetajate tuba” eksponeerivad oma loomingut õppejõud Jaan Elken, Anne Parmasto, Jüri Kask, Jaan Punga, Kristel Kink, Kadri Kangilaski, Tõnis Paberi, Rauno Thomas Moss jt.

2002. aastal maali eriala lõpetanud Rauno Thomas Moss ütles, et teeb oma pilte rohkem akadeemilises laadis. Temalt on näitusel väljas mustvalgetes toonides maal suitsetamise kahjulikkuse teemal, mis on kunstniku enda sõnul veidi klassikaline,

dekadentlik, maneristlik. “Kui õnnestus mõni aeg Pariisis olla, siis suitsetasin kohutavalt.”

Prof Elken iseloomustas Mossi näituse avamisel ka väga hea joonistus- ja anatoomiaõppejõuna. Joonistus-õpetust, täpsemalt kunagi ülikoolis eksisteerinud joonistuskooli, käsitleb Moss oma magistritöös.

Üliõpilastööde eksponeerimise võimalused on Mossi sõnul viimastel aastatel paremaks läinud, sest nii tudengid kui ka õppejõud on näitustest rohkem huvitatud kui varasematel aastatel. “Kesklinnas paiknevad kenad ja hubased ruumid annavad selleks aga eriti head võimalused, mida

peab ära kasutama,” ütles Rauno Thomas Moss.

Näitustel käimine elustiiliks

Uute ruumide peremees galerist Margus Kiis märkis, et tahaks näitusi võrdlemisi tihti vahetada. “Üle kahe nädala ei ole plaanis üht näitust lahti hoida, võib-olla erandkorras.”

“Kui paari nädala tagant pakume midagi uut vaadata, võiks ju näitustel käimine muutuda üliõpilastel elustiiliks nagu klubiski käimine.” Margus Kiisi sõnul võib kunstist ja kultuurist ka ära võõrduda, kui seda piisavalt oskuslikult ei pakuta.

Näitusi saab vaadata ja oma töid eksponeerida tasuta. Kui kõik ruumid on remonditud,

Galerii avatud 11-17
Kunstitarvete müük 14-17
Info: galerist-projektijuht
Margus Kiis, tel 055 680 151, margus.kiis@mail.ee
Tartu kunstikuu: www.kultuuriaken.tartu.ee.

on kavas avada ka väike kunstitarvete pood.

Kompleks koosneb mitmest ekspositsioonisaalist, majandusruumist ja külalisateljéest. Galerii ruumides on peale näituste kavas korraldada ka mitmesuguseid verbaalse, teatraalse, musikaalse ja kinematograafilise kultuuri üritusi. “Ootame siia eriti alternatiivsete ürituste tegijaid, kellel just väiksemaid ruume tarvis,” ütles Margus Kiis.

Külalisateljée antakse konkursi korras mõnele kunstnikule konkreetseks perioodiks kasutada, eeldusel, et ta demonstreerib ateljees tehtud kunsti kõrvalasavas galeriis. Ühtlasi on soov galeriis näidata ka Tartu Ülikooli sõprusülikoolide kunstiosakondade töid.

TÄNA LEHES

Õnnesoovid
Jaak Aaviksoole

LK 2

Tõnu Õnnepalu
professoriaasta

LK 3

Teaduspreemia
kandidaadid

LK 3

Balti õpingud
Tartu Ülikoolis

LK 3

UUDISED

Olümpiaadiliikumise konverents

Täna kell 13 algab aulas Eesti olümpiaadiliikumise 50. aastapäeva rahvusvaheline konverents “Talendid tuleviku teenistuses”.

TÜ Teaduskooli direktori Viire Sepa sõnul on konverentsi põhiteemadeks andekate laste pedagoogika ja psühholoogia, diferentseerimine ja individualiseerimine ning motiveerimine. Näiteks TÜ Sihtasutuse usalduskogu liikme Urmas Pasti ettekande teemaks on “Ühiskond ja andekad”.

Esinejaid on Soome ja Hollandi ülikoolidest, pedagoogikaülikoolist ja Tartu Ülikoolist ning mitmest üldhariduskoolist.

Kahepäevase konverentsi korraldajad on Tartu Ülikool ning haridus- ja teadusministeerium.

Leonhard Lapini raamatu esitlus

15. jaanuaril kell 16 toimub ülikooli ajaloo muuseumis Leonhard Lapini raamatu “Avangard” esitlus.

Raamat sisaldab ülikooli 2001. aasta vabade kunstide professori Leonhard Lapini loengutekste, mis on illustreeritud rohkete fotodega.

Kunstnik ja arhitekt Leonhard Lapin pidas Tartu Ülikoolis 14 loengut, millest kaks olid *workshop*id teemal “Tühjus ja ruum”. Loengute peateema oli “Eesti XX sajandi kunsti- ja arhitektuuriavangardi päritolu ning pärand”.

Raamatu andis välja TÜ Kirjastus, selle kujundas Peeter Paasmäe.

AMSi vilistlasklubi 15

Varje Sootak

Homme kl 12 algab raamatukogu konverentsisaalis Akadeemilise Muinsuskaitse Seltsi (AMS) vilistlasklubi 15. aastapäeva seminar.

Käsitluse all on muinsuskaitse kohalikud ja üle-eestilised probleemid.

Riigikogu liige Trivimi Velliste ettekande teema on “Kas muinsuskaitse on surund?”, prof Jaak Kangilaski kõneleb ülikooli suundumustest 21. sajandil. Urve Russow Muinsuskaitseametist tutvustab mälestisi digitaalsel kaardil.

Indrek Ranniku Tartu linnavalitsusest räägib Tartu näitel planeeringust ajaloolise keskkonna kujundamisel.

Arimees Rein Kilgi ettekande teema on “Muinsuskaitse

ärimehe turjal – kas koorem või väljakutse?”.

Muinsuskaitse probleem ülikoolis valgustab AMSi vilistlaskogu esimees Tullio Ilomets (pildil) jt.

AMS asutati 1987. Selle aktiivsed liikmed koondusid 11. jaanuaril 1989 moodustatud vilistlasklubiks, mis hakkas tegutsema AMSi ülesannetes. Klubi kuulub EMSi koosseisu.

Leedu maalinäitus

Aija Sakova

Täna kl 16 avatakse Vane-muise teatrimaja jalutus-saalis Leedu kunstnike Augustinas Savickase ja Raimondas Savickase maalinäitus “Värvis ja varjus – isa ja poeg Savickased”.

Näitus on pühendatud 2003. aasta naisele Birute Klaasile. Kohal on peale Leedu Vabariigi aukonsuli Birute Klaasi ka Leedu Vabariigi suursaadik Eestis Antanas Vinkus.

Näitus jääb avatuks 31. jaanuarni.

Raefondi preemiad ja stipendiumid

Toomas Neemre,
TÜ Sihtasutuse tegevdirektor

29. detsembril andsid Tartu linnapea Andrus Ansip ja TÜ Sihtasutuse tegevdirektor Toomas Neemre Raekojas kätte Raefondi 2003. aasta preemiad ja stipendiumid.

Raefondi preemiad

Raefondi preemia pälvisid TÜ ajalehe Universitas Tartuensis tegevtoimetaja **Varje Sootak** pikaajalise tegevuse eest ajalehe väljaandmisel (ajalehe kujundamine ülikooli uudiste ja probleemide ning linna arengu temaatika oluliseks informatsiooniallikaks) ning TÜ kuratooriumi liige, sihtkapitali “Eesti mõttelugu” peatoimetaja **Hando Runnel** silmapaistva tegevuse eest Eesti rahvusliku mõtte propageerimisel, Tartu kultuurielu elavdamisel ja ülikooli ning ühiskonda siduva koostöö eest.

Raefondi stipendiumid

Raefondi stipendiumi pälvisid majandusteaduskonna üliõpilane **Mark Kantšukov** (finantsmodelleerimise küsimuste, Lääne-Euroopa kapitaliturgude arengutendentside uurimine majandusintegrat-

siooni tingimustes, raha konversioonitsükli analüüs ja planeerimine jmt probleemid);

bioloogia-geograafiateaduskonna üliõpilane **Johanna Kase** (antionkogeeni p53 uurimine, rahvusvaheliselt tunnustatud erialaajakirjas ilmunud artikli kaasautor);

matemaatika-informaatikateaduskonna magistrant **Kaspar Loog** (tarkvara arendustsükli meetodite uurimine ning tarkvara loomise protsessi meetrika ja mõõtmine, linnavalitsuse toel Tartu Businfo portaali loomine);

usuteaduskonna magistrant **Roland Karo** (interdistsiplinaarsed uuringud, diplomitöö “Kosmoloogiline täppishääletuse argument teoloogilises perspektiivis: kriitiline evalvatsioon”);

füüsika-keemiateaduskonna üliõpilane **Tavo Romann** (erinevate orgaaniliste ja biokeemiliste aktiivsete ühendite elektrokeemilise käitumise seaduspäraste erinevate omaduste uurimine elektroodidel);

kehakultuuriteaduskonna üliõpilane **Mari-Liis Ööpik** (teoreetilise füsioteraapia auditoorne õppetöö kui ka praktiline töö Tartu haiglates füsioteraapia assistendina);

arstiteaduskonna magistrant **Külli Jaako-Movits** (neurogeneesi uurimine ajupiirkondades (hippokampus, subventrükulaarne regioon), kus terve elu jooksul tekivad uued rakud, mis kujunevad neutroniteks);

sotsiaalteaduskonna magistrant **Kats Kivistik** (bakalaureusetöö Eesti ühiskonna probleemide analüüsist arenguteooriate raamistikus; ideoloogiaalaste kursuste asisteerimine).

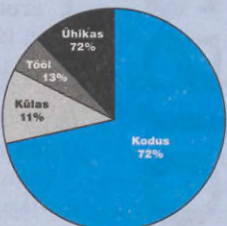
1998. a Tartu linna ja ülikooli moodustatud Raefond TÜ Sihtasutuse juures on maksnud preemiaid ja stipendiume ligi miljoni krooni ulatuses.

Raefondi preemiaga tunnustatakse TÜ õppejõude, üliõpilasi ja töötajaid Tartu linna ajalugu, haldust, infrastruktuuri ja huve käsitlevate silmapaistvate teadus-, õppe- ja arendustöö tulemuste eest, samuti samasuunalise teadus- ja õppetegevuse eest.

Raefondi stipendiumid määratakse üliõpilastele põhimõttel üks teaduskond – üks stipendium. Arvestatakse eeskätt õppetöö tulemust, aga ka tegevust, mis on seotud linna ja ülikooliga väljaspool õppetööd.

ONLINE-KÜSITLUS

Kus veetsid jõulud?

Vastajaid: 504

Uus küsimus:
Kas kasutate õrraamatukogu?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/.

Poolsajandi õnnesoovid Jaak Aaviksoole

Oleme olnud pool aastat Jaak Aaviksoo lähemad kolleegid. Muidugi tundsi me teda ka varem, kuid teistsugusest vaatepunktist ja see lubab nüüd kaugvaadet lähivaatega täiendada.

Meile, nagu ilmselt kõigile Tartu Ülikooli liikmetele, on olnud tuttav Jaak Aaviksoo kõrge, kõigist üleulatav figuur. Nagu teisedki, oleme saanud imetleda rektori kõnekunsti kõikjal, kus ta on sõna võtnud. Tõepoolest, vähe on kõnemehi, eriti meie koduses Eestis, kes suudavad kuulajaid kaasa haarata sellisel määral nagu Jaak Aaviksoo. Tõsistest probleemidest suudab ta rääkida lühidalt, selgelt, täpselt ja mõtlemapanevalt. Ka peokõnedesse ja tervitustesse, mille esitamine on rektori üks rutiinseid kohustusi, on ta osanud põimida olulisi sõnumeid.

Hoogsad, tihti poleemiliselt teravad, aga alati teravmeelsed on olnud Jaak Aaviksoo sõnavõtted ajakirjanduses.

Jaak Aaviksoo on kõnelnud ja kirjutanud paljudel teemadel, kuid kõiki neid on ühendanud vastutustunne ja kohati mure Eesti hariduse ja teaduse oleviku ning veel enam tuleviku pärast. Töötamine prorektorina, ministrina ja rektorina on Jaak Aaviksoole andnud unikaalse pädevuse Eesti hariduspoliitika küsimustes. Ulatuslikud rahvusvahelised sidemed ning esinemine üleeuroopalistel foorumitel on võimaldanud tal vaadata Eesti asjadele ka väljastpoolt ja meid teistega võrrelda. See on andnud Jaak Aaviksoo sõnadele kaalu Eestis, aga teinud temast ka sellise inimese, kes on suutnud edukalt esindada maailmas mitte ainult Tartu Ülikooli, vaid kogu Eestit.

Aukartustäratavad on Jaak Aaviksoo töövoime ja töösse pühendumine, imetlusväärne tema järjekindlus ülikoolihariduse huvide kaitsel ja teadustöö kvaliteedi tagamisel.

Juhina on Jaak Aaviksoo nõudlik, kuid mitte liiga autoritaarne. Ilmselt ei vaja ta järelekiitmist, vaid ootab iga töötaja iseseisvust ja on valmis oma arvamust muutma, kui kolleegi argumentid on piisavalt kaalukad. Meeldjääv on selles suhtes näiteks meie ülikooli arengukava valmimise käik. Kolleegide isegi suured ja ägedalt väljendatud eriarvamused mõnes küsimuses ei mõjutanud teiste küsimuste arutamist ega kahjustanud inimsuhteid.

Jaak Aaviksoo muutub kärsituks, kui talle tundub, et kaasvestleja ei suuda või ei taha oma seisukohti selgelt sõnastada. Kartesiaanlik selguse ja täpsuse taotlus kiirendab otsuste langetamist ja tegudeni jõudmist ning see on sellise organisatsiooni nagu Tartu Ülikool toimimiseks vajalik.

Siiski ei saa kõik vaimsed otsingud kohe lihtsate lahendusteni viia ning seepärast on olnud tore tajuda erinevust protokolliliste nõupidamiste ja protokolliväliste arutelude vahel.

Tunnistame, et targa, jõulise ja nõudliku juhi alluvuses töötamine pole lihtne, vaid üpris pingeline. Kindlasti aga soovime Jaak Aaviksoole järgmiseks poolsajandiks õnne ja edu!

Prorektorid
Ain Heinaru,
Jaak Kangilaski,
Tõnu Lehtsaar

Kui temaga veel ninapidi koos töötasime, armastas Jaak küsimise peale, kuidas üht või teist konkreetset ülesannet lahendada, vastata: “Mina ei tea ..., aga tee nii, et (tulemus) hea oleks!”. Eks see natuke jesuiitlikult kõlab, aga kuna tegu oli peamiselt teaduslike eksperimentidega, siis ei tasu halba kahtlustada. Pigem rõhutas see vajadust eristada olulisi asju ebaolulistest ja väljendas usaldust kaastöötajate valikute vastu.

Veel ütles ta aeg-ajalt noorematele: “Kunagi ei tohi (keegi) oma viimast välja panna, alati peab midagi tagavaraks olema”. Muidugi ei pidanud ta silmas, et tuleks poole jõuga nahka venitada, vaid see oli tema variatsioon eeltöö tegemise teemal, enne kui midagi tõsist ette võtta.

Kuigi need on õpetussõnad teistele, arvan ma, et need iseloomustavad hästi Jaaku ennast. Oluliste eesmärkide poole rühub ta ise imeteldava mitmekülsusega, mobiliseerides teisi. Ja arvatavasti on tal veel nii mõndagi varuks. Ma kohe huviga ootan, mis see on.

Tal pool elu ju veel ees.

Palju õnne Sulle, Jaak!

Indrek Reimand,
Sinu õpilane

Prof Jaak Aaviksoo pole mitte lihtne kaasamõtlev ja arutleja – seda on intelligentne inimene nagunii –, ta on ideede sünnitaja ning hoogne edasiarendaja. Ja et ta seda võtab teha niihästi suurtes kui väikestes asjades, pole temaga kokkupuude mitte ainult nauditav vestlus targa inimesega, vaid tihti ka tulemuslik projekt – sissevaade tulevikku.

Tõmmates paralleeli füüsikaseadmete maagiasse: Jaak Aaviksoo on suurepärase ideede generaator, kuid veelgi enam – ta on elementaarideede kiirendi. Ja tegu pole siin mitte prootonite või antiprootonitega, vaid meie ühiskonnas ringlevate ideedega, päris valupunktidega.

Füüsikanähtuste maailmas kirjeldab seda suurepäraselt luminesents – Jaak Aaviksoo mõttemaailmast tagasipeegeldunud ideedel on üldjuhul hoopis pikem

Jaak Aaviksoo ja president Lennart Meri ülikooli avamise 370. ja taasavamise 200. aastapäeva aktusel 2002. INDREK ILOMETS

lainepikkus kui meie ühiskonna ideeidudel algselt.

Füüsikata õeldes tähendab see tugevat strateegilist mõtlemist ja visiooni. Seda vajab ülikool, seda vajab Eesti. Õnne vajab juubilar – seda soovingi.

Toomas Kiho,
Akadeemia peatoimetaja

Kui öeldakse, et juhiks ei sünnita, vaid arenetakse, siis Jaak Aaviksoo puhul on tunne, et ta on selleks sündinud. Ülikooli valitsuse või nõukogu koosoleku juhatamine on tema kates kui mäng.

Rektor on ka suurepärase võõrustaja, temaga esmakordselt kohtuma tulnud diplomaate vaadates on tore jälgida, mil moel nad lahkuvad – tihitipeale püütakse kepseldes väljuda teadusprorektori kabineti kaudu – nii võrd ülev on meeleolu.

Rectori imponentne kasv on tekitanud naljakaid seiku. Kord sisenes rektoraati delegatsioon hommikumaaadest ja lüheldast kasvu külalise siiras üllatushüüd kõlas: “Oi, kui pikk rektor!”.

Talle meeldivad vaid parimad asjad, seega on tema lemmiklauseks: tee nii, et hästi oleks.

Soovin, et tal oleks ometigi uuel aastal rohkem AEGA. Siis jõuaks see heas mõttes töönarkomaan vahetevahel ka armastatud korvpallitreenni, et maandada suuri tööpingeid.

Leelo Kriisa,
vastutav sekretär

Meie kodus Tähtveres, toas, mida me kutsume Kaitse-
liiduks, ripuvad Kiira ja Jaak Aaviksoo seinal. Rohkem selliseid kohti maamunal vist ei ole.

Kes aru ei saa – esimeseks jõulupühaks 2003 kinkis rektor koos abikaasaga mulle diplomi sõpruse kohta. Eesti poliitikas ja Tartu Ülikooli ajaloos väga erandlik.

Optik peab käituma, nagu Tuglas soovitas: vaata lähemalt ja näe kaugelt. Head töörahu ning palju tervist!

Peeter Olesk

*Tee
mis on antud meile käia
ei ole ideaalne tee
Sõna
mis on antud meile öelda
ei ole ideaalne sõna
(Lao-Tzu)*

*Suurmehi
ei saa surnuks rääkida
ega surnuks vaikida
(J. Saar)*

Õnne ja jõudu!

Risto Tammelo,
kolleeg

Kui me veebruaris rektori valimiste aegu Postimehe Kvestlusringis väitlesime, pidin ma kahjutundega tõdema, et Sa olid minust tugevam nii kõrghariduse makro- kui ka mikromaailma tundmises.

See oli tegelikult ootuspärane. Küll aga, eneselegi ootamatult, jäin Sulle alla ka teineteise kiitmisvoorus: Sa kiitsid mind kolm korda pikemalt ja põhjalikumalt.

Oled avara maailmaga huvitav inimene. Oma pädevusest ja isiksuseomaduselt sobiksid Sa mistahes ülikooli etteotsa Euroopas.

Olen imetlenud Su teadmisi eri valdkondade kohta, raudset loogikat ja analüüsi, töövoimet, mis tundub lihtsalt otsatu.

Juubilarile soovitakse tavaliselt jõudu ja õnne ja edu. Seda kõike soovin minagi, kuid lisan veel ühe erilise soovi: loodan, et Eesti ühiskond ja riik, ülikool ja inimesed Su ümber Sind positiivselt üllatada suudaksid.

Ja loodan väga, et Eesti Sulle kitsaks ei jää.

Birute Klaas,
filosoofiateaduskonna dekaan

Sinu erialal spektroskoopias assotsieerub arvuga 50 lühend HWHM ja punkt, kus kuigi graafikujoone tun-
gi väljendav teine tuletis kahanemas, joone enda ja tema tõusu imperatiiv on – edasi kasvada, sest kätte jõudnud
alles HWHM – *Half Width at Half Maximum!*

Peeter Saari,
akadeemik

Tartu Ülikooli rektorid on olnud kõik auväärased kodanikud, kuid akadeemik Jaak Aaviksoo kuulub eriti auväärsete, kes on tagasivalitud rektorite hulka.

Rektor professor Jaak Aaviksoo on jõuline visionäär, kes näeb kaugemale ülikooli sammastest, Tartu linna ja Eesti riigi piiridest.

Jaak! Soovin Sulle teravat pilku ja haaravaid mõtteid maailma paremaks muutmisel ning õnne ja tervist!

Andrus Ansip,
Tartu linnapea

Tunnen Sind juba üle kolmekümne aasta. Läbi nende pikkade aastate on Sul olnud midagi, millest pole kunagi loobunud – loogiline mõtlemine, oma arvamus, mis sellel põhineb ja jäärapäine tahe oma mõtet ellu viia. Vähe on neid inimesi, kes nii järjekindlalt suudaksid kaitsta oma seisukohti. Sina suudad! See ei tähenda, et ei ole võimalik leida kompromisse. Isegi Tartusse ühe ülikooli jätmise idees saavutasime kompromissi.

Hea kolleegi haridusministrina oli Sul oma kindel arusaam, kuidas teostada Tiigrihüpet, kuidas kujundada koolivõrku, anda kõigile paremat haridust jne. Osa Sinu ideedest on läinud ellu, osa mitte. Mitte seepärast, et neis ei oleks olnud kandvat ideed ega põhjendusi, vaid seepärast, et Sa käisid mõtted välja liiga vara.

Füüsikuna näed sa protsesside toimimise sisemist loogikat ja sellest lähtuvalt ka tegutsed. Hea Jaak, enamik meist ei näe seda ja siit on mõnelegi jäänud Sinust mulje kui jäigast ja isepäisest mehest. Mees peabki mõtlema oma peaga ja seda oskad Sa suurepäraselt.

Materialiseeritud mõtteta ei arene miski edasi. Seda oled tõestanud viimased aastad meie *alma mater* i arengule kaasa aidates. Tartu Ülikool annab täna Tartule tõesti peale vaimu ka juba väljanägemist. Minu kodulinast hakkab kujunema Ülikoolilinn! See ongi Sinu töös siit kaugemalt vaadates vahest kõige suurem saavutus. Kõigile pole antud võimet muuta üht ülikooli ega linna, Sulle on! Hoia seda kurssi, hoia oma töökaaslasid, sõpru ja pereliikmeid ja Sa jõuad järgneva poolsajandi jooksul muuta veel palju!

Palju õnne Sulle juubeli puhul, head tervist ja jätkuvalt tahtmist oma mõtteid ellu viia!

Sinu kolleeg ja sõber Mait Klaassen,
Võru maavanem

Jõudu ja jakku Tarto Suurkooli ku esisugumaidsi tiidüsallo ütistävä rahvusülikooli päävaldkundõ edendämises – rahvusülikooli kõvõmbas ja kimmämbäs tegemises, timä maailman masmapandmisõs, uma rahva kõgõ korgõmbalt harit inemiisi välläkoolitamise jakkamise silmä pääl pidämises, kõvõmbide ajjõ tüülepandmisõs ja kimmä häädüsega opmisõ ja oppamisõ hoitmisõs.
Pall'o õnnõ sündümise pääväs!

Marika Kullamaa,
rahvusülikooli keeleteoimondaja

Rectoriga on hea sõita, ta on ümbritseva suhtes tähelepanelik kaaslane. Ja teda on huvitav, hariv kuulata. Põhiliselt on need sõidud Tartu ja Tallinna vahel, ministeeriumist ministeeriumi, Toompeale.

Tavaliselt istub ta tagaistmel, arvuti, hulk pabereid ja raamatuid ümberringi ning – teeb tööd.

Soovin rektorile 50. sünnipäeva puhul palju õnne ja vastupidavust ja et tal jääks rohkem aega ka enese jaoks.

Kaupo Bend
autojuht

EASLil oli aastapäev

Tiina Beljaeva
Eesti Akadeemilise
Spordiliidu arendusjuht

Eile tähistas Eesti Akadeemiline Spordiliit (EASL) oma 12. aastapäeva.

Traditsiooniliselt peeti Eesti üliõpilasspordi katusorganisatsiooni aastapäeval kõrgkoolide töötajate ja õppejõudude sõpruskohtumisi.

EASLi president Jaak Aavik-

soo, kes eelmisel korral osales TÜ korvpallimeeskonna ridades, märkis aasta tagasi turniiri avakõnes, et lisaks õpperuumidele peaks ülikoolidel olema rohkem spordisaale ning seeläbi ka rohkem elutervet sportimist nii tudengite kui töötajaskonna seas.

Audentese Ülikoolis võistlesid kõrgkoolid korvpallis, võrkpallis, males, tennises ja kergejõustiku kolmevõistluses.

EV teaduspreemiate kandidaadid ülikoolis

TÜ nõukogu otsustas esitada Eesti Vabariigi teaduspreemia kandidaatideks pikaajalise teadustöö eest:

- emeritprof **Sulev Vahtr**e Eesti vanema ajaloo uurimise eest,
- emeritprof **Lembit Allikmetsa** Eesti arstiteaduse arendamise eest,
- emeritprof **Raimund Hagelbergi** kaasaegse rahandusteaduse arendamise ja vastava koolkonna rajamise eest Eestis ning aktiivse osavõtu eest Eesti tänase raha- ja pangasüsteemi ülesehitamisel.

Eesti Vabariigi teaduspreemia kandidaatideks eelneva nelja aasta jooksul avaldatud parimate teadustööde eest otsustati esitada:

täppisteaduste valdkonnas:

- prof **Mati Kilp** teadustööde tsükli "Polügoonide (algebraaliste automaatide) lamedusomadused" eest;

keemia-molekulaarbioloogia valdkonnas:

- vanemteadur **Tanel Tenson** antibiootikumide biokeemilise toime ja resistentsuse molekulaarsete mehhanismide selgitamise eest;

geo- ja bioteaduste valdkonnas:

- dr **Evald Ojaveer** (kollektiivi juht), prof **Toomas Saat** ja EPMÜ van-teadur **Ervin Pihu** raamatu "Fishes of Estonia" toimetamise ja suurema

osa tekstist kirjutamise eest;

arstiteaduse valdkonnas:

- prof **Ants Peetsalu** (kollektiivi juht), med-dr **Jaan Soplepmann**, med-dr **Toomas Sillakivi** ja med-dr **Margot Peetsalu** uurimistsükli "Peptilise haavandi eluohtlike tüsistuste sagenemise põhjused ja kirurgilise ravi kaugtulemused Eestis";
- prof **Eero Vasar** (kollektiivi juht), PhD **Sulev Kõks**, med-dr **Vallo Volke** ja doktorant **Vootale Võikar** uuringutsükli "Psühhofarmakoloogiline ja geenitehnoloogiline lähenemisviis negatiivsete emotsioonide neurobioloogiliste mehhanismide selgitamiseks";

sotsiaalteaduste valdkonnas:

- dots **Raul Eamets** viljaka teadustöö eest teemal "Eesti tööturu struktuurset muutused siirdeperioodil";
- prof **Aaro Toomela** uuringute tsükli "Kultuuri psühholoogiliste toimemehhanismide teoreetiline käsitus ja teooria rakendamine erinevates ühiskondliku elu valdkondades" eest;
- dots **Eiki Berg** teadustöö "Geopoliitika ja piirid" eest;

humanitaarteaduste valdkonnas:

- prof **Mati Laur** Eesti 18. sajandi ajaloo käsitlemise eest.

Kirjutamisel kirjaoskusest ei piisa

Tõnu Õnnepalu
vabade kunstide prof 2003

Aasta aega loenguid pidada oli mulle endale õpetlik. Kõigepealt pidin süstematiseerima neid mõtteid, mis kirjutades ja lugedes tekkinud on, aga mida seni polnud vaja enda jaoks sõnastada.

Ma usun, et teatud eluetapil on säärane teoreetiline kokkuvõte edasiminekku oluline. Tuleb endalt küsida, mis see ikkagi on, mis ma olen teinud. Mida ma olen sellega taotlenud ja mida saavutanud. Võib-olla on elu keskpaigas säärane bilanss oluline, ja mitte ainult kirjaniku jaoks.

Olles vabade kunstide professor, sain taas kord teada, et õpetamine pole siiski minu ala ja et kirjutamine ise on mulle märksa huvitavam kui kirjutamise üle teoretiseerimine. Kuid enda piinamine ka vähem huvitavate ja meeldivate asjadega kuulubki kooli, õppimise juurde. Küllap seda on vaja.

Kirjanikuks tuleb õppida

Teine põnev asi on tagasiside, mida üliõpilastelt sain ja saan nii vestlustes kui ka neis kirjanduslikes palades, mis praegu päev-päevalt mu meilipostkasti kopsatavad. Tuleb välja, et kirjutamise alustamine pole nende kahekümne aastaga, mis on mu enda ülikooliajast möödunud, kuigivõrd kergemaks ega raskemaks läinud. Ikka seisab algaja umbes samade probleemide ees.

Võib-olla on mõnevõrra lihtsustunud see kirjanduslik ideaal, mille poole oma loominguuga püüeldakse. Teisest küljest näib, et algajad kirjutajad janunevad tagasiside ja juhutuste järele vähemalt samavõrd kui siis. Ja kohti, kus seda tagasisidet saada, on paraku pigem vähemaks jäänud.

Ma ei arva, et kedagi saab kirjanikuks õpetada või et seda vajagi oleks. Küll aga tuleb paraku ka kirjutamist õppida, nii nagu tuleb õppida viiulimängu või südamehaiguste diagnostikat. Kirjutamise juures on ehk petlik see, et erinevalt viulist ja kardio-graafist valdab pastapliiatsit või Wordi programmi iga gümnaasiumilõpetaja. Paraku ei ütle see midagi kirjanduslike eelduste kohta.

Ma loodan, et need enam kui nelikümmend õppurit, kes lõputööks mulle oma kirjanduslikku loomingut või tõlkeid saadavad, kogevad vähemalt seda, kui raskelt siiski see pealtnäha nii plastiline ja tuttav sõna nende tahtele allub.

Tõeliseks kirjanikuks

Tolstoi kuulus aforism "Anna Karenina" algusest ütleb, et kõik õnnelikud abielud on sarnased, aga kõik õnnetud abielud on õnnetud igaüks isemoodi. Kirjutamise jaoks tuleks see tarkusesõna ümber pöörata: vead, mida teha, on ikka ühed ja samad, algajad eksivad ikka samade reeglite vastu, keskpärased kirjanikud on kõik üsna ühesugused ning isemoodi on ainult suured anded. Küllap on nad sama haruldased kui

Tagasiside üliõpilastelt rõõmustab Õnnepalut. VARJE SOOTAK

Kirjanikust teeb kirjaniku julgus väljendada väljendamatut, rääkida asjadest, mis on nii imelikud ja isiklikud, et neist ei saagi rääkida. Ainult sellised asjad osutuvad paradoksaalsel moel üldinimlikeks.

õnnelikud abielud. Aga vist mitte kunagi pole nad õnnelikud.

Ma peaaegu kardan (kuigi ka loodan) nende katsetuste hulgast leida ühte, kus oleks tunda tõelist annet (ma ei saa muidugi kindel olla, et ma selle ära tunnen). Midagi säärast leides haaraks mind kõigepealt kaastunne: vaene inimene, ta on alles alguses, ta arvab veel, et see kõik on tema võimuses. Aga tegelikult on tema selle võimuses. Varem või hiljem jääb ta sellele alla. Mida võimsamaks kasvab tema kunst, seda enam peab ta taluma haavu ja pettumusi inimesena. Aga muidugi ei saa kedagi sellel teel takistada. Ja on võimalik, et kui kunstniku-na saab ta õnnetuks, siis oma kutsumusele selga keerates ta hukkaks.

Mis siis on – kui katsuda mõelda – see, mis kirjanikust teeb kirjaniku. Ma pakuksin välja kolm asja. Kõigepealt armastus sõna vastu, see ainulaadne vabadus, mida tuntakse just sõnadest lauseid tehes ja ei millalgi muidu. Teiseks teadmine, et sügavus on olemas. Mitte et inimesed oleksid tingimata erisügavused, aga ühed on sügavuse olemasolust teadlikud, see painab, kummitab ja peibutab neid. Teistel aga pole sellest aimugi ja tõenäoliselt on nende elu lihtsam. Sügavus on see, et miski jääb alati meie teadmise, arusaamise ja vahetegemise võime ulatusest välja. Miski jääb alati tume-daks ja sellepärast pole ka kõige kindlamad asjad kind-

lad. Ma arvan, et see maailma põhjatuse taju luurab alati ka tõelise teadlase kukla taga.

Ja kolmandaks on veel vaja julgust väljendada seda, mis tundub väljendamatut, rääkida asjadest, mis on nii imelikud ja isiklikud, et neist ei saagi rääkida. Sest ainult sellised asjad osutuvad paradoksaalsel moel üldinimlikeks. Igaüks on iseendaga kimpus ja see kimpusolek, kuigi alati natuke eripärane, on iseene-sest universaalne.

Leia oma lugu

Oma loengutega, kui tagantjärele kokku võtta, tahtsin ma vist kõige rohkem näidata seda, et hakates kirjutama, ei saa te kunagi alustada algusest, ja ometi on alguse leidmine kõige tähtsam. Hakates kirjutama – jutustama lugu või laulma laulu – sisenete te maailma, mis on peidus vaid teie sees ja samas teist mõõtmalt suurem.

Jutustatud ja lauldud on niikaua kui mäletatakse. Juttudes ja lauludes inimene ennast lõpuks mäletabki.

Hakates kirjutama, astute te maailma, kus õieti kõik on juba valmis, kõik jutud on räägitud ja kõik laulud on lauldud. Nende muistsete, aga unustatud juttude ja laulude hulgast te hakkategi käsikaudu otsima oma juttu ja laulu. Kui te leiate, siis teil ongi, mida jutustada või laulda, aga millalgi saate te ka aru, et teil endal – sellel, et kirjutaja olete just teie – pole õigupoolest suuremat tähtsust.

UUDISED

Marika Väli valiti kohtuarstiteaduse professori kohale

TÜ nõukogu valis kohtuarstiteaduse professori kohale Marika Väli (sünd 1959).

1983 lõpetas Marika Väli arstiteaduskonna ravi eriala, 1989 kaitses meditsiinkandidaadi Moskva N. A. Šemaško nim Meditsiiniinstituudi juures.

1995. aastast on Marika Väli kohtuarstiteaduse õppe-tooli hoidja ning 2002. aastast patoloogilise anatoomia ja kohtuarstiteaduse instituudi juhataja.

1998. aastast on Väli Eesti Kohtuarstliku Ekspertiisibüroo peaeakspert, samuti sotsiaalministeeriumi patoloogia eriala komisjoni ning arstiabi kvaliteedi ekspertkomisjoni liige.

Marika Väljalt on ilmunud kaks õpikut arsti- ning õigus-teaduskonna üliõpilastele. Ta on osalenud kohtuekspertiisiseaduse ja teiste eeskirjade väljatöötamisel.

Pait Teesalu valiti oftalmoloogia professori kohale

TÜ nõukogu valis oftalmoloogia professori kohale Pait Teesalu (sünd 1965).

1991 lõpetas Teesalu arstiteaduskonna ravi osakonna, 1993 kliinilise ordinatuuri Moskva silma mikrokirurgia instituudis, 1998 sai doktori-kraadi Oulu Ülikoolis.

Pait Teesalu on kõrgema kategooria oftalmoloog ja alates 1999. aastast silmakliiniku juhataja. 2000. aasta jaanuarist ka TÜ dotsent.

Teesalu peamine uurimisvaldkond on glaukoomi diagnostika, läätse ja sarvkesta patoloogia. Tal on oluline panus oftalmoloogia arengukava väljatöötamisel Eestis aastani 2015. Teesalu on ka Eesti esindaja Euroopa Oftalmoloogide Ühingu, ta on Euroopa Katarakti ja Refraktiivse Kirurgia Ühingu liige.

100 000. Tartu elanik on tudeng

19. detsembril registreerus Tartu linna 100 000. elanikuna Eesti rahvastikuregistris Soome kodanik Sanna-Liina Suominen.

Sanna-Liina Suominen õpib ülikoolis viiendal kursusel stomatoloogiat.

Linn kinkis talle Aura vee-keskuse kuldkaardi.

UT KÜSIB

Mis on Balti õpingud?

Katrin Wagner
Chemnitzi
Tehnoloogia Ülikooli
üliõpilane

Balti õpingute programm on väga hea võimalus õppida Eestis tundma kohalikku kultuuri, eriti siis, kui ei oska veel eesti keelt. Kõik loengud toimuvad inglise keeles. Lektorid on kohalikud õppejõud, mis teeb loengute jälgimise lihtsamaks, kuna inglise keel on õppejõududele, nagu ka enamikule välisüliõpilastele, võõrkeel. Loengute tase on väga erinev.

Mind huvitab eelkõige eesti kirjandus ja kultuur. Kahjuks ei ole aga programmi kaasatud eestlasi ja seega on väga raske leida eestlastest sõpru. Välisüliõpilastel, kes õpivad mõnd muud eriala, näiteks semiootikat või politoloogiat, on

see oluliselt lihtsam. Eesti tudengid ei tea kahjuks Balti õpin-gute programmi midagi ning nad on väga imestunud, kui ütlen, et õpin seda Tartu Ülikoolis.

Eestlased on väga sõbralikud ning vastutulelikud ja välisüliõpilastesse suhtutakse hästi. Olen end alati teretulnuna tundnud ning pärast nelja kuud Tartus võin julgelt öelda, et olen ülikooli üks osa. Samuti ei saa kurta selle üle, et ülikoolis oleks vähe ingliskeelseid kursusi, mitmest teaduskonnast võib leida huvitavaid loenguid.

Üht esimest rahvusvahelist lugemisõhtut korraldades olin väga üllatunud, kui abivalmid olid välisüliõpilastalituse töötajad. Oli ääretult hea korraldada üritust nii eesti kui ka välisüliõpilastele, kui sind toetatakse.

ÖNNITLEME

Dots Eve Tomson 60

8. jaanuaril oli juubel majandusajaloo lektor Eve Tomsonil.

Tema etapid haridusteel seostuvad Tartu Õpetajate Seminari ja Tartu Ülikooliga. 1973 jõudis ta diplomini ajaloo erialal ning 1993 magistrakraadini majandusteaduses.

Tema tööne elu ülikoolis algas 1973, esialgu arhivaari ja laborandina, pärast aspirantuuri juba õppejõuna.

On mõistetav, et Eve Tomsoni õpetamis- ja uurimistegevus on kulgenud kahe teaduse piirimail, majandus- ja majandusõpetuste ajaloo valdkonnas. Siiski ei ole ta piirdunud üksnes ajaloolirike uurimisega, vaid uudishimuliku inimesena huvitunud ka aktuaalsetest majandusprobleemidest (eriti põllumajanduspoliitikast) nii meil kui ka raja taga. Tema eriliseks kiindumuseks on olnud Põhjamaad.

Lisaks kirjutamisele kasutab Eve Tomson meeleldi

võimalusi ise võõraid maid tundma õppida nii konverentside kaudu kui ka turistina.

Väljaspool tööd on Eve Tomson inimene, kes toob elurõõmu ja elevust igasse seltskonda. Soovime jätkuvat optimismi tudengite harimisel, uusi kirjutisi nii ajaloost kui ka tänapäevast ning positiivse ellusuhtumise kestmist!

Kolleegid majanduspoliitika õppetoolist

ÖNNITLEME

Prof Ülo Mander 50

11. jaanuaril jõuab poolsaajandi tähiseni loodusgeograafia ja maastikuökoloogia prof Ülo Mander.

Geograafiahuvilise HTG koolipoisi võidule vabariiklikul geograafialõmpiaadil ja keskkooli lõpetamisele kuldmedaliga järgnesid loogilise jätkuna geograafiaõpingud ülikoolis. Sealt algab huvi maastikuökoloogia vastu.

Lõpetanud cum laude ülikooli, saab uurimisteemaks raskemetallide levik maanteedes ääres ja edasi laiemalt toitainete liikumine põllumajandusmaastikus seotuna maastiku mitmekesisuse ja maakasutuse struktuuriga. Aastakümneid kestnud uuritud Porijõe valgla on teinud sellest tõenäoliselt maailmas ühe enim uuritud valgla ja Ülo Manderist maailmas tunnustatud maastikuökoloogi. Otsingud toitainete voogude reguleerimiseks ökoloogiliste vahenditega on lisanud tuntuks ka ökotehnoloogina.

Looduskaitseringi vilistlane, laulu-, nalja- ja rännu-

mees, aktiivne õppejõud (1977–1991 EPMÜs ja alates 1991 TÜs), geograafia instituudi juhataja (1992–1998 ning taas alates 2003), Eesti Vabariigi teaduspreemia laureaat (2001), mitme rahvusvahelise teadusajakirja toimetuskolleegiumi liige jätkab noorusliku entusiasmiga oma laiahaardelist tegevust. *Vivat, professor!*

Kolleegid geograafia instituudist ja bioloogia-geograafiateaduskonnast

ÖNNITLEME

75

Heinart Sillastu,
emeritprofessor – 1. jaanuar

65

Karl Karlep,
dotsent – 5. jaanuar

60

Lennart Neiman,
assistent – 2. jaanuar
Mihkel Steinberg, keemik
– 5. jaanuar

55

Ragna Jõesaar,
õppekorralduse spetsialist
– 2. jaanuar
Ülle Kikas,
teadur – 2. jaanuar

Viktor Seeman,
vanemteadur – 5. jaanuar
Heiki Lindpere,
õigusinstituudi direktor – 8. jaanuar
Anne Iher,
pearaamatupidaja asetäitja
– 9. jaanuar

45

Lea Pild,
lektor – 4. jaanuar

30

Anton Terasmaa,
teadur – 6. jaanuar
Rutha Jäger,
vanemlaborant – 7. jaanuar
Kätlin Nummert,
lektor – 8. jaanuar

**UNIVERSITAS
TARTUENSIS**

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Infotoimetaja Leane Morits
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 07 375 680, 051 42 300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 07 375 440
http://www.ut.ee/ajaleht

ÖNNITLEME

Prof Heiki Lindpere 55

8. jaanuaril tähistas oma 55. sünnipäeva TÜ Õigusinstituudi direktor ja mereõiguse õppetooli erakorraline prof Heiki Lindpere.

Lindpere on tunnustatud rahvusvahelise õiguse spetsialist. Tema sügavam teaduslik huvi on väljendunud mereõiguse valdkonnas. Lindperel on käsil aastane uurimisprojekt Oslo Ülikooli Skandinaavia Kaubandusliku Meresõidu Õiguse Instituudis.

Äsja esitles prof Lindpere oma ulatuslikku uurimistööd "Kaasaegne rahvusvaheline mereõigus".

Lindpere senine elu on andnud talle palju huvitavaid võimalusi eneseteostuseks. Ta on töötanud Eesti TA Presiidiumi teadussekretäri ja Õigusinstituudi kui eraülikooli õppetooli juhataja ja rektorina. Alates 1. juulist 2002 on ta direktorina TÜ Õigusinstituudi kaptenisillal.

Kuid samal ajal on prof

Lindpere aastakümneid omanimene ka akadeemilises sfääris. Ta on õigusteaduste kandidaat 1984. aastast, töötanud Eesti TA Presiidiumi teadussekretäri ja Õigusinstituudi kui eraülikooli õppetooli juhataja ja rektorina. Alates 1. juulist 2002 on ta direktorina TÜ Õigusinstituudi kaptenisillal.

Kolleegid õigusinstituudist ja õigusteaduskonnast soovivad juubilarile sama sihikindlat kursihoidmist nagu seni!

STATISTIKAPAKETI SAS KASUTAMINE

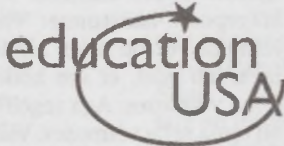
IT KOOLITUS TÜ TÖÖTAJATELE

Kursuse maht: 10 tundi arvutiklassis
Lektor: Sade Koskel, matemaatilise statistika lektor (mag)
Koht: J. Liivi 2-003 (keldrikorrusel)
Aeg: N 15., T 20., N 22., T 27., N 29. jaan kl 15.30-17.

Programm:

- SASist üldse. Andmematriks ja tunnuste tüübid. Import&Export. DATA-samm, formaat. Alamandmestikud. Teisendused ja funktsioonid.
- SASi moodulid: INSIGHT, ANALYST, ASSIST. Tunnuse iseloomustamine: tabel, graafik, karakteristikud ja nende usaldusvahemikud. Kahe tunnuse risttabel (ehk Pivot Tabel).
- Tunnustevaheline sõltuvus. Korrelatsioonikordajad. Graafid. Regressioonanalüüs: lineaarne ja mittelineaarne regressioon. (Nominaalne argument).
- Keskiste võrdlemine. Sõltuvad ja sõltumatud tunnused. Testid. Dispersioonanalüüs.
- Kokkuvõtted ja statistika tabelis. Proc TABULATE.

Kursuse maksumus ülikooli sisekäibega: 800 kr.
Registreerumine: kaugkoolituskeskuses, Marju Koor, 737 5560, utop@ut.ee.
Info: IT osakond, Riina Reinumägi, 737 5442, riina@ut.ee või www.ut.ee/it/teenused/koolitus.

The U.S. Government Affiliated
Educational Advising Center

ISEP-programmi konkurss

22. jaanuariks tuleb esitada TÜ bakalaureuseõppe üliõpilastel dokumendid kandideerimiseks semestriks USA ülikoolidesse.

Tingimused ja nõutud dokumendid:

- omapoolne finantseering reisi, viisa ja tervisekindlustuse (\$42 kuus) osas ning ühekordne ISEP-programmi registreerimistasu \$300;
- TOEFL inglise keele testi tulemus;
- CV;
- põhjendatud avaldus (personal statement);
- tõend õppetulemuste kohta;
- Vähemalt 2. kursuse tudeng TÜs, kandideerida ei saa arstiteaduse, hambaarstiteaduse ja proviisori eriala üliõpilased.

Õppima asutakse 2004/2005. õ-a sügissemestril. ISEP-programm (International Student Exchange Program, peakontor Washington D.C.s, võimaldab vahendada kaks TÜ üliõpilast 2004/2005. õa sügissemestriks USAsse. ISEP-programmis osalevad 245 kõrgharidust pakkuvat ning akrediteeritud ülikooli ja kolledžit USAs, mille nimekiri on kodulehel www.isep.org. Võimalik on valida kuni 10 eelistust, kuhu on soov õppima asuda. Info: Põhja-Ameerika ülikoolide teabekeskus, TÜ raamatukogu W. Struve 1-325, avatud E-N 13-16. Tel 7 427243 või merlit@ut.ee.

KAITSMISED

15. jaan kl 14.15 algab Liivi 2-405 **Kandela Õuna** magistriprojekti "Vastsündinu sünnikaalu ennustamine loote korduvate ultraheli mõõtmiste põhjal" kaitsmine rakendusstatistika kutsemagistri kraadi saamiseks. Juhendajad: emeritprof Ene-Margit Tiit ja projektijuht Helje Kaarma. Oponent: dots Anne-Mai Parring. Info: dots Leiki Loone, tel 737 6406.

16. jaan kl 11.15 algab luridicumis Näituse 20-216 magistritööde kaitsmine:

Denis Polman "Liisingu käibemaksuga maksustamine". Juhendajad: dr iur dots Irene Kull ja Lasse Lehis. Oponentid: LLM Erki Uustalu ja Marek Herm;

Anno Aedmaa "Efektiivne kommunikatsioon menetlusosaliste õiguste tagajana haldusmenetluses". Juhendaja: prof Kalle Merusk. Oponent: LLM Ivo Pilving.

TEATED

Tartu Ülikooli kammerkoor ootab oma ridadesse uusi lauljaid. Info: dirigent Triin Koch, tel. 052 71 105.

SPORT

14. jaanuaril kl 16.45 mängivad TÜ spordihoones Peugeot korvpalli meistriliigas Tartu Ülikool/Leibur ja Audentes/Löfbergs Lila ning kl 19 Tartu Ülikool/Rock ja Ehitustööstus/Audentes.

KONTSERT

13. jaan kl 19 esineb TÜ aulas kammerkoor BBC SINGERS (Inglismaa, dirigent Stephen Gleobury.

Kavas Musgrave'i "Rorate Coeli", Sheppardi "Gaude, gaude, gaude Maria", Purcelli "Hear my Prayer", Chilcotti "My Prayer", Britteni "Hymn to St Cecilia", Bachi "Komm Jesu komm" BWV 229, Regeri "O Tod wie bitter bist du" op 110 nr 3, Binghami "Bach's tomb" (maa-

ilmaesiettekanne), Tippetti 5 spirituaali tsüklist "A Child of Our Time". Piletid 100 ja 60 kr.

15. jaan kl 19 Vanemuise Kontserdimajas "Elu saksofoniga" – Lembit Saarsalu 55. Esinevad Lembit Saarsalu (saksofonid), Henry Wolking (tromboon, USA), Dave Chisholm (trompet, USA), Kristjan Randalu (klaver), Taavo Remmel (kontrabass), Tanel Ruben (löökpillid), Silvi Vrait (vokaal), Lembit Saarsalu Saksofoniorkester, Vanemuise Sümfooniaorkester. Dirigent Rauno Tikkänen (Soome).

Utahi Ülikooli muusikaprofessor ja helilooja Henry Wolking (USA) osaleb nii tromboonisolisti kui ka heliloojana. Peateosena tuleb ettekandele tema imekaunis kolmeosaline teos "Powell Canyons". Piletid 100 ja 60 kr.

22. jaan kl 19 esinevad TÜ Ajaloo Muuseumis Marius Järvi (tsello) ja Mihkel Järvi (klaver).

Kavas Franck, Šostakovitš. Sibeluse-nim Akadeemia üliõpilased Marius ja Mihkel Järvi on mõlemad solistina esinenud paljudes Euroopa maades, võitnud konkursiauhindu Eestis, Soomes ja välismaal. Piletid 60 ja 40 kr.

28. jaan kl 19 Tartu Raekojas "Flöödi kuningriik II – 19. sajandi kuldne flöödimuusika". Esinevad Teele Jõks (sopran), Neeme Punder (flööt), Heli Eespere (viola), Aare Tammesalu (tsello), Tiit Peterson (kitarr). Kavas Schubert, Giuliani, Chopin. Piletid 60 ja 40 kr.

29. jaan kl 19 Vanemuise Kontserdimajas Bachi Missa h-moll. Esitavad segakoor Latvija, Eesti Riiklik Sümfooniaorkester, Dita Kalnina (sopran, Läti), Mikael Bellini (kontratenor, Rootsi), Algidard Janutas (tenor, Leedu) ja Juha Kotilainen (bass, Soome). Dirigent Andres Mustonen. Piletid 80 ja 50 kr.

ÕÖRAAMATUKOGU JAANUARIS

Õöraamatukogu on jaanuaris lahti 5.-8., 12.-15., 19.-22. ja 26.-29. kl 9-24.

5. - 29. jaanuar 2004

RAAMATUKOGU

**TALVE-
SESSIL**

J a a n u a r i
neljal nädalal,
t ö ö n ä d a l a
neljal esimesel päeval
raamatukogu avatud
k e s k ö ö n i .

Tule ja õpi asjad selgeks!

Riigi teaduspreemiate kandidaadid kinnitatud

Riigi teaduspreemiate komisjon kinnitas 2004. aasta teaduspreemiate kandidaadid, sh kõik Tartu Ülikooli poolt esitatud kandidaadid.

300 000 krooni suurusele kahele elutööpreemiale kinnitati kandidaatideks kaheksa tuntud Eesti teadlast, kellest on Tartu Ülikoolist Lembit Allikmets, Raimund Hagelberg, Sulev Vahtre ja Ülo Lepik.

Vabariigi teaduspreemia kandidaatideks eelneva nelja aasta jooksul avaldatud parimate teadustööde eest kinnitati Tartu Ülikoolist täppisteadustes prof Mati Kilp, emeriitprof Nikolai Kristoffel ja dots Teet Örd ning vanem-

teadur Viktor Palm (jun), keemia-molekulaarbioloogias van-teadur Tanel Tenson ja van-teadur Indrek Renge, geo-ja bioteadustes dr Evald Ojaveer (kollektiivi juht), prof Toomas Saat ja Ervin Pihu (EPMÜ van-teadur), arstiteaduses prof Ants Peetsalu (kollektiivi juht), med-dr Jaan Soplepmann, med-dr Toomas Sillakivi ja med-dr Margot Peetsalu ning prof Eero Vasar, sotsiaalteadustes dots Raul Eamets, prof Aaro Toomela, dots Eiki Berg ning humanitaarteadustes prof Mati Laur.

Preemiad otsustab vabariigi valitsus veebruaris ning need antakse kätte Eesti Vabariigi aastapäeval 24. veebruaril.

Koostööst Tartu Ülikooliga on huvitatud paljud välisteadlased, riigijuhid jt. UT ARHIV/MONTAŽ

Ülikoolis luuakse välissuhete osakond

Varje Sootak

Teadusprorektor prof Ain Heinaru sõnul ei ole uue osakonna loomine ja sellest tulenevad muudatused teistes osakondades tingitud lihtsalt mitte uute prorektorite muutmissoovist, vaid eelkõige ülikooli arengukavast.

Arengukava tegevuskava *generalia* osas on märgitud, et ülikooli rahvusvahelistumise tegevusprogrammi realiseerimiseks on vaja luua osakond välissuhtluse edendamiseks. «Ei ole vist ühtki ülikooli, kus poleks välissuhtluse osakonda.

Meil tegelevad sellega praegu mõned inimesed eraldi osakondades – välisüliõpilastalitus õppe- ja üliõpilasosakonnas, välissuhetalitus teadus- ja arendusosakonnas, rahvusvahelise kootöö juht jne,» selgitas Heinaru.

Kolm talitust

Välissuhtlusega tegelevad ülikoolis praktiliselt kõik ning Heinaru sõnul ei saa sise- ja välissuhtlust eraldi käsitleda. «Kui on vaja aga näiteks kogu välissuhtluse kohta informatsiooni kokku saada, siis selgub, et üheski kohas ei jõuta sellega inimeste vähesuse tõttu süstemaatiliselt tegelda. Seni ei ole ka neid eesmäärke nii selgelt püstitatud.

Praegu võtab töötajail palju aega igapäevatöö ja väliskülastistega tegelemine ning sisuliste küsimuste jaoks jääb vähe aega.

Väliskülastiste jaoks peaks olema eraldi talitus,» ütles teadusprorektor.

Välissuuhete osakonna loomise ühe väga olulise põhjusena tõi ta esile ka Eesti Euroopa Liitu astumise: «Me ei kujuta veel hästi ette, kui

palju uusi tööloike see pärast 1. maid kaasa toob. Vaatamata sellele suureneb meil niigi tunduvalt osavõtt Euroopa Liidu programmidest».

Välissuuhete osakonnas on kavas luua kolm talitust. Esimene tegeleb 6. raamprogrammi, Erasmuse ja ELi teiste programmidega, teine osakond rahvusvahelise võrgustiku ja kahepoolse koostööga (koostöölepingud jmt).

Kolmanda talituse ülesandeks on rahvusvahelised suhted, informatsioon, turundus (messid, võõrkeelsete õppekavade kokkulepped jmt).

Teadusprorektor toonitas seoses osakondade ümberkorraldustega, et välissuhtluse ja tehnoloogilise arendustegevuse paremaks sisuliseks tegevuseks ning analüüsimiseks on tarvis kindlasti rohkem inimesi.

Asutatav välissuuhete osa-

liseerimistegevus tehnoloogiasinstituuti ning praegusest teadusprorektori abist Reet Adamsoost saab instituudi intellektuaalomandi spetsialist.

Samal ajal korraldatakse ka konkurss õppe- ja üliõpilasosakonna juhataja kohale. «Kuna õppe- ja üliõpilasosakonna eesotsas on Ülle Hendrikson töötanud juhataja kohusetäitjana, siis korraldatakse ka sellele kohale konkurss,» märkis rektor Jaak Aaviksoo teadaandes ülikooli liikmeskonnale.

Rohkem sisulist tööd

Rektoraat peab oluliseks leida nendele ametikohtadele arvestatava akadeemilise kogemusega inimesed ning seeläbi tugevdada osakondade analüütilist töövõimet. «Nende ülikooli arengu jaoks oluliste ametikohtade täitmise kaudu suudame anda

olulise impulsi, et hiljuti vastu võetud arengukava ellu viia,» märgitakse teadaandes.

«Seni on

Ülikool vajab rahvusvahelistumise tegevusprogrammi täitmiseks välissuuhete osakonda.

kond jääb teadusprorektori tegevusvaldkonda.

Lähiajal kuulutatakse välja välissuuhete osakonna juhataja konkurss.

Samuti kuulutatakse välja teadus- ja arendusosakonna juhataja konkurss, sest praegune juhataja Karin Jaanson asub teadusprorektori abi kohale.

Konkursid

Prorektor Heinaru sõnul muutub oluliselt ka prorektori abi senine funktsioon, see muutub rohkem sisuliste küsimustega tegelemiseks.

Teadus- ja arendusosakonnast viiakse intellektuaalse omandi kaitse ja kommertsia-

need osakonnad töötanud rohkem rektoraadi vajadusi arvestades ning side teaduskondade ja instituutidega on jäänud nõrgaks. Järelikult peab teadus- ja arendus- ning õppe- ja üliõpilasosakonnast ning uuest välissuuhete osakonnast olema suur kasu ka teaduskondadele ja instituutidele,» rõhutas Ain Heinaru.

Prorektor Heinaru lisas, et edaspidi võib niisuguseid ümberkorraldusi ülikooli keskse struktuuri optimeerimiseks ning arengukava elluviimiseks veelgi tulla.

Eesmärk on veebruari lõpuks muudatused ellu viia ja osakonnad uut moodi tööle rakendada.

Leonhard Lapin ülikooli ajaloo muuseumis.

JAAK NILSON

Lapin esitles raamatut

Eile esitles Leonhard Lapin ajaloo muuseumis oma raamatut «Avangard».

Raamat sisaldab ülikooli 2001. aasta vabade kunstide professori Leonhard Lapini loengutekste, mis on illustreeritud rohkete fotodega.

«Akadeemiline keskkond sobis vanale avangardistile imehästi,» kirjutas Leo Lapin UTs pärast loengute lõppemist. Ta lootis ülikooliga

meediva koostöö jätku ka raamatu üllitamisel, mis nüüd teoks sai.

Kunstnik ja arhitekt Leonhard Lapin pidas Tartu Ülikoolis 14 loengut, millest kaks olid *workshop*id teemal «Tühjus ja ruum». Loengute peateema oli «Eesti XX sajandi kunsti- ja arhitektuuriavangardi päritolu ning pärand».

Raamatu andis välja TÜ Kirjastus.

Lugupeetud kolleegid, armsad sõbrad!

Tänan teid kõiki mulle osutatud tähelepanu, heade soovide ja südamlike kingituste eest.

Teie Jaak Aaviksoo
Tartu Ülikooli rektor

Mul on hea meel teile teatada, et üleskutse toetada minu tähtpäevast ajendatult ülikooli peahoone – Eesti akadeemilise hariduse sümboli – maist kestmist ja seeläbi kindlustada ka ülikooli vaimset tulevikku, on igati välja kandnud.

Selleks avatud ülikooli arvelduskontole 10022036217000 oli kolmapäeva õhtuks laekunud 46 650 krooni, korjanduskarbis oli 21 132 krooni, lisaks lubadused 225 000 krooni lisamiseks. Olen otsustanud omalt poolt lisada nendele korjanduse seemnetele oma jaanuarikuu palga. Saagu selle ettevõtmise eesmärgiks peahoone vajumise lõplik peatamine ning ülikooli ajaloolise hoonestu renoveerimise avalik algatus. Loodame lähinädalail üllitada väikese trükise peahoone mineviku, oleviku ja tulevikust ning tuleviku kindlustamiseks vajamineva kohta.

Olgu võimalikele toetajaile teadmiseks, et annetused ülikoolile on tulumaksuvabad (vastava õiendi väljastab rahandusosakond) ning kõigile järele mõtlemiseks ülikooli vaimse toe targad sõnad:

*Kui raha vette viskad, jäävad veele ringid;
Kui ausa raha ülikooli õnneks kingid,
Sust endast ja Su rahast mälestus ei haju,
Sest Ülikool, Su Ülikool ei enam vaju!*

TÄNA LEHES

Intervjuu

JBSi toimetaja Andres Kasekampiga
LK 3

Arheoloogid arendavad koostööd

LK 2

Probleem eksamiaegadega

LK 2

Näitus «Õpetajate tuba» Y-galeriis

LK 3

UUDISED

Ajakirja Akadeemia kaastööauhinnad

23. jaanuaril annab ajakirja Akadeemia toimetus Tartu Kirjanduse Majas kätte 2003. aasta kaastööauhinnad.

Ajakirja toimetus ja kolleegium valib teist aastat järjest möödunud aastal ilmunud artiklite seast parimad. Peatoimetaja Toomas Kiho sõnul antakse seekord välja neli artiklipreemiat, üks igast osakonnast, ning üks tõlkepreemia. Peale selle tunnustatakse veel kaht kaastööd igast osakonnast.

2003. aasta laureaadid on Külli Keerus (*Universal*), Jüri Allik ja Endel Tulving (*Humaniora*), Rein Taagepera (*Socialia*) ning Kalju Eerme (*Naturalia*), tõlkepreemia antakse Andres Raudsepale.

Puksoo päev

23. jaanuaril tähistab TÜ Raamatukogu oma kauaaegse direktori ja raamatuloolase Friedrich Puksoo 114. sünniaastat ettekandepäevaga «Raamatu aeg».

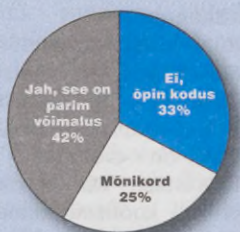
Raamatukogu üld- ja arendusosakonna referendi Malle Ermeli sõnul tehakse ettekandepäeval teatavaks ka TÜ Raamatukogu ja Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu iga-aastase F. Puksoo auhinna saaja parima raamatuloo, raamatuteaduse, raamatukogunduse ja bibliograafiaalase töö autorile.

Ettekandepäev algab kell 12 raamatukogu konverentsisaalis.

Kõik huvilised on oodatud.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas kasutad ööraamatukogu?

Vastajaid: 168

Uus küsimus:
Millist eksamivormi eelistad?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

Botaanikaaiali oli ilus jõulukaunistus

Botaanikaaed sai linna jõulukaunistuste konkursil asutuste hulgas kolmanda koha.

Botaanikaai direktori Heiki Tamme sõnul illumineeriti jõuludeks palmihoone suur esifassaad kolme erivärvilise prožektoriga ning peatselt valmiva külastus-koolituskeskuse esisein seitsme pörandavalgustiga. Paigaldatud illuminatsioon tekitas klaasentele omapärase värvi- ja varjumängu.

Jõulukaunistuste konkurssi korraldati linnavalitsuse presiesindaja Villar Rääski sõnul juba kuuendat korda.

Võitjate autasustamine toimub 27. jaanuaril kl 10 Raevoja saalis.

Raamatuillustratsioonide näitus

TÜ Raamatukogu II ja III korrusel on jaanuari lõpuni avatud näitus «Eesti lasteraamatuid illustatsioon viimastel aastatel».

Raamatukogu avalikkussuhete spetsialisti Andrus Allikvee sõnul oli näitus Eesti ekspositsiooni osa 3.-30. novembrini 2003 toimunud esimesel rahvusvahelisel Tallinna illustatsioonide triennaalil. Triennaal oli mõeldud Läänemereäärsete riikide raamatuillustraatoritele.

Vt virtuaalkataloogi Eesti Rahvusraamatukogu koduleheküljelt (www.nlib.ee) märksõna «e-näitused» alt.

Loodushuvilised õpilased ülikoolis

16. jaanuaril tutvusid Kagu-Eesti keskkonnaalasest uurimistööde konkursist osa võtnud õpilased ja nende juhendajad ülikooliga.

Külalstati AHHA teaduskeskust, zooloogiamuuseumi ja botaanikaeda.

Konkursi korraldasid MTÜ Haanja looduspargi nõukoda ja TÜ Võrumaa esindus.

Töid saab vaadata: www.archimedes.ee/noorteadlased.

Eve Kikas valiti professori kohale

TÜ nõukogu valis alus- ja alghariduse professoriks Eve Kikase (sünd 1955).

1978 lõpetas Eve Kikas teoreetilise füüsika eriala, 1989 omandas BA psühholoogias, 1997 doktorikraadi sotsiaalteaduskonnas.

Eve Kikase teadustöö keskne teema on mõistete omandamise mehhanismid erinevatel vanuseastmetel.

Kikas on töötanud TÜs 1991. aastast. Tal on olnud juhtiv roll koolipsühholoogia kutsemagistriõppe käivitamises (1998) ja läbiviimises. Samuti on Kikas alates 2002. aastast Eesti käitumis- ja terviseteaduste tippkeskuse arengu- ja koolipsühholoogia rühma juht.

TÜ arheoloogid arendavad koostööd 1.

Kuidas Tartu Ülikooli arheoloogia õppejõud ja üliõpilased rahvusvahelise koostööni jõudsid

Valter Lang
arheoloogiaprofessor

Pooletise aasta eest algatatud mitteformaalsed arheoloogiaseminarid panid aluse laiemale koostööle välismaa kolleegidega.

Alguses ei olnud midagi, isegi mitte arheoloogia õpetooli. 1950 likvideeritud õppetool taastati uuenavas ülikoolis alles 1992, korraline professor valiti 1999. Samast aastast hakati uuel tasemel õpetama arheoloogia teooriat ja metodoloogiat, mis vähehaaval külvas teoreetilise mõtlemise pisikut nii üliõpilastesse kui ka üle hulga aja esimestesse magistrantidesse ja doktorantidesse.

Arheoloogiaseminarid

Oluline samm astuti 2002. a kevadel, kui alustati arheoloogiaseminaridega, mis kavandati algusest peale erilise vahemalt kahes mõttes.

Esiteks pidid seminarid koondama kõiki arheolooge ja arheoloogiahuvilisi, kes ülikooliga seotud, so esimese kursuse tudengist teadurite ja õppejõududeni.

Teiseks pidid need olema otsast lõpuni mitteformaalsed, st osalemise eest ainepunkte või muid linnukesi ette ei nähtud. Sest arheoloogiaga tegelemine peab olema huvitav ja mõnus, aga mitte kohustus!

Võimalik, et mainitud põhimõtted olid taganud edu: osavõtt üks-kaks korda kuus toimuvatest seminaridest on olnud peaaegu alati maksimumilähedane ning ettekanetele järgnenud diskussioonid elavad.

Ettekanded on olnud mitmepalgelised, kuid oma kindel osa – vähemalt diskussioonides – on ikka kuulunud teooriaküsimuste lahkamisele. Üliõpilaste ja kraadiõppurite ettekanded on olnud enamasti nende valmimisjärgsuse tödest, mille arutelul saavad oma abistavat mõtet pakkuda kõik kolleegid.

7 magistrandi projekt

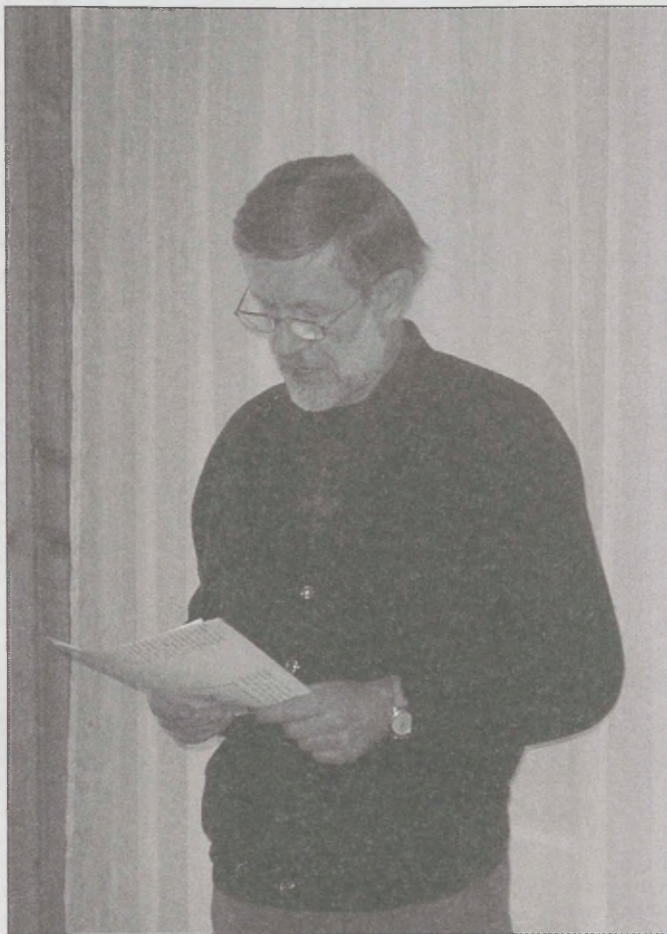
Teooria õpetus ja seminarid hakkasid peagi uusi harusid kasvatama. Nii tekkis seitsme magistrandi projekt, kus analüüsiti kuut aastail 2000–2002 Eestis ilmunud monograafiat (neli neist kaitsiti doktoriväitekirjana).

Ühtlasi vaagiti kogu Eesti arheoloogia hetkeseisu. Projekti väljundiks sai ulatuslik artikkel Eesti Arheoloogia Ajakirja eelmise aasta 1. numbris.

Kevadkool ajaloolastega

Järgmine samm oli kevadkool koos ajaloolastega 2003. a märtsis Taevaskojas. On ju ajalugu arheoloogia üks lähemaid sõsar-teadusi, pealegi oleme organisatsiooniliselt liidetud ühte osakonda. Kevadkooli «Objektiivsed allikad? Subjektiivne tõlgendus?» valmistasid ette arheoloogia ja ajaloo magistrandid.

Ettekannetes ja aruteludes keskenduti mõlema teadussuuna teooria ja metodoloogiale

Balti arheoloogia esimesel seminaril pidas ettekande ka Läti Ülikooli professor Andrejs Vasks.

AIVAR KRIISKA

VALTER LANG

Meie arheoloogiaseminarid on andnud Tartu Ülikooli üliõpilastele ja kraadiõppuritele uusi kogemusi ning väitlusoskusi.

ühisuste ja erisuste küsimustele. Järgmine kevadkool on märtsis, kuhu seekord lisanduvad keeleuurijad.

Balti arheoloogia seminar

Ülikooli raamid hakkasid kitsaks jääma ning pilgud pöördusid väljapoole, Läti ja Leetu. Kontaktid sealsete arheoloogidega on viimastel aastatel, pärast vahepealset mõõnaaega tihenunud.

Meil on ühisprojekt Vilniuse Ülikooli ja Kretinga muuseumiga fossiilsete põldude uurimiseks Lääne-Leedus, vastastikku on käidud loengukursusi pidamas ja konverentsidel.

Ühise teoriaseminarid korraldamist ajendas soov hoo-gustada uute tõlgendus- ja käsitlusviiside levikut ka Läti ja Leedu arheoloogias, mille tulemused on meile ju lausa eluliselt vajalikud. Idee leidis naabrite juures toetust.

Eelmise aasta oktoobris toimunud Balti arheoloogia esimene seminar otsustati pühendada arheoloogidele nõnda oluliste mõistete nagu kultuur ja materiaalne kultuur analüüsile. Seminaris esimesel päeval Taevaskojas peeti 14 ettekannet. Teine päev pühendati tutvumisele Lõuna-Eesti muististega ning tulevikuplaanidele. Ettekanded avaldatakse kogumikuna.

Ühisseminar soomlastega

Sooma kolleegidega meie kontaktid olnud läbi aegade tihedad, kuid need on enamasti hõlmanud oma erialal töötavaid arheolooge. Tudengite ja kraadiõppurite

tasandil on senine koostöö olnud tagasihoidlikum. Edendamaks tulevaste arheoloogide kontakte, otsustasime novembris korraldada mõlema maa kraadiõppurite ühis-seminari Tartus.

Teemaks olid arheoloogia suundumused mõlemal pool Soome lahte. Helsingi Ülikoolist saabus 10 osavõtjat, Turust üks, rõõmustavalt suur oli taas Eesti tudengite huvi. Peeti 10 ettekannet, mis hõlmasid arheoloogiat kiviajast keskajani ning Kesk-Soomest Itaaliani.

Kesk-Euroopasse ja itta

Viimase sügise kaks rahvusvahelist seminari, millest üks oli suunatud koostööle lõunaga, teine põhjaga, olid omas liinis esimesed üritused, mis vähemalt korraldajate vaimusilmas võiksid algatada pikaajalisi ja tulemusrikkaid traditsioone.

Arheoloogia õpetooli ja kabineti pilgud on pööratud ka läände ja kaugemale Kesk-Euroopasse, samuti itta.

Nii näiteks on augustis meie õpetooli korraldada Sokratese programmi kuuluv intensiivkursus, millest võtavad osa kraadiõppurid kaheksast Põhja- ja Kesk-Euroopa ülikoolist. Samuti oleme ühinenud Põhja-Euroopa arheoloogia doktorikooli projektiga.

Kõiki neid ettevõtmisi oleks raske ette kujutada meie seminarideta, kust on saadud kogemusi ja väitlusoskust.

Järgmises UTs lähemalt välitöödest.

Eesti Majandusteaduste Seltsi tegi avalduse

Ele Reiljan
majandusteaduskonna doktorant,
EMS-i juhatuse liige

Eesti Majandusteaduste Selts (EMS) võitis Narva-Jõesuus 9.-11. jaanuarini toimunud aastaseminaril vastu linnaregioonipõhist regionaalhaldust ja -poliitikat puudutava avalduse.

Taliseminari keskne teema oli regionaalne areng. TÜ, TTÜ, EPMÜ, Eesti Panga, Estonian Business School'i, Audentese Ülikooli, Akadeemia Nord ning TÜ Pärnu ja Narva kolledžite esindajad analüüsisid ka Eesti ülikoolide rahvusvahelistumise võimalusi ja probleeme.

EMS taasasutati 2002. aastal eesmärgiga hoogustada kõrgkoolide, uurimisasutuste ning ettevõtete koostööd. Seltsi president on TÜ majandusteaduskonna dekaan prof Jüri Sepp.

Eesti Majandusteaduste Seltsi avaldus

Eesti Majandusteaduste Selts leiab, et Eesti vajab linnaregioonipõhist regionaalhaldust ja -poliitikat.

1. Eesti regionaalselt tasakaalustatud areng nõuab teaduslikult põhjendatud regionaalhaldust ja -poliitikat.

2. Regionaalhalduse ja -poliitika edasist arengut on otstarbekas korraldada linnaregioonipõhiselt.

3. Linnaregioonideks on majanduse integreerunud toimealad – linnad koos oma sotsiaalmajandusliku tagamaaga.

4. Eelnevaga on vastuolus kohalike omavalitsusüksuste kapseldumine ning loomulike arenguvõrgustike ja koostöö eiramine.

Hädas eksamiaegadega

Aija Sakova

Toimetusse on jõudnud mitme üliõpilase mure eksamiplaani kehtsaadavuse üle.

Olgugi et õppeinfosüsteemis on olemas paralleelselt tunniplaanidele ka eksamiplaani link, ei sisesta enamik õppetoole ning instituute sinna oma eksamiplaane.

Eksamiajad määratakse ja kooskõlastatakse üliõpilasesindajaga ning avalikustatakse õppekorralduseeskirja järgi üldjuhul juba semestri alguses. Seega peaks ideaaljuhul üliõpilasel olema piisavalt aega, et panna kokku endale sobilik eksamiplan.

Kui üliõpilane käib loengutes või seminarides kohal, siis ei tohiks tal eksamiaegade teadasaamisega probleemi tekkida. Siiski on ka üliõpilasi, kes on kas akadeemilisel puhkusel või on ainet,

milles nad eksamit sooritada tahavad, juba eelmisel aastal kuulanud.

Aasta aega akadeemilisel puhusel olnud tudengineiu ütles toimetusele, et tema küsis eksamiaja dekanadist, kuna veebis eksamiplaani ei olnud: «Helistasin dekanati mitu korda, et teada saada eksamiaega, kuna parajasti ise Tartus ei viibinud». Tallinnast Tartusse sõitnud üliõpilane pidi aga tõdema, et eksam algas mitte kl 10, nagu talle öeldud, vaid hoopis kl 8. «Dekanaadile on see väike eksitus, minule maksis aga 100 krooni ning eksami saan alles järgmisel korral teha,» kommenteerib üliõpilane.

Selliste juhtumite vältimiseks aitaks tulevikus ilmselt osakondade, instituutide ja õppetoolide eksamiplaanide õppeinfosüsteemis kättesaadavaks tegemine.

Filosoofiaõpetaja Leo Luks rääkis õpilastega demokraatia õigustamisest.

AIRE VAHER

Filosoofiapäev õpilastele

Aire Vaher
filosoofia eriala 4. aasta üliõpilane,
eetikakeskuse referent

8. jaanuaril tutvusid rahvusvahelise filosoofiapäevale pühendatud UNESCO esseekonkursist osa võtnud kooliõpilased ülikoolis filosoofia õpetamisega.

Päeva avas eetikakeskuse juhataja praktilise filosoofia prof Margit Sutrop. Formaalse tutvumisele järgnes näidisloeng, mille pidas lektor Eduard Parhomenko.

Teadus-, ajaloo- ja praktilise filosoofia erinevustest kõnelesid üliõpilased Urmas Ivask, Märt Pöder ning Indrek Männiste. Sisseastumise kohta oli võimalus küsida tuutor Kadri Gutmanni käest. Päeva lõpetasid intrigeeriv seminar demokraatia vastuolude teemal, mida juhendas filosoofiaõpetaja Leo Luks,

ning jalutuskäik ajaloo muuseumisse.

Hoollimata sellest, et enamikus koolides filosoofiat ei õpetata, oli õpilaste huvi filosoofia vastu suur. Auhinda väärinud esseed kirjutati päevakajalistel teemadel: kas vägivald ja terrorism hukutavad demokraatia ning kuidas meedia manipuleerib mõttevabadusega.

«Kuna filosoofiat õpetatakse koolides valikainena, võib filosoofiaõpetaja praegu koostada ise ainekava. Seepärast sõltub väga palju õpetajast. Oli näha, et neil õpilastel, kes siin käisid, olid innukad õpetajad. Kriitiline mõtlemine ja argumenteerimisoskused, mida filosoofia ja eetika pakuvad, on olulised,» tõdes prof Sutrop.

Õpilastele kingiti filosoofiaosakonna üliõpilaste ning õppejõudude poolt välja antud kogumik «Tõtt-õeldad».

JBS tutvustab TÜ teadust maailmas

Varje Sootak

Eestisse jõudis rahvusvahelise ajakirja Journal of Baltic Studies (JBS) järjekordne uus number, mida toimetab TÜ politoloogia osakonna dots Andres Kasekamp.

Ajakirja anti varem välja Ameerikas. Kuidas selle toimetamine Tartusse sattus?

JBS on AABSi (Association for the Advancement of Baltic Studies – Balti Uuringute Edendamise Ühing) väljaanne. Ühingu asutasid 1968. a USAs Baltimaade probleemidega tegelevad teadlased, sh eestlased. Ajakirja on välja antud roteerumise korras maailma eri paigus, peamiselt Põhja-Ameerikas. AABSi juhtkond jäi Tartus toimunud IV Balti uuringute konverentsiga väga rahule. Nii arvatigi, et ajakirja võiks kaks järgmist aastat Tartus toimetada.

Kaks aastat on täis, aga ajakirja tegemine Tartus jätkub.

Minu ametiaeg sai küll täis, kuid AABSi juhtkond tegi ettepaneku jätkata ja ma nõustusin. Toimetamine on andnud mulle palju väärtuslikke kogemusi ja uusi kolleege.

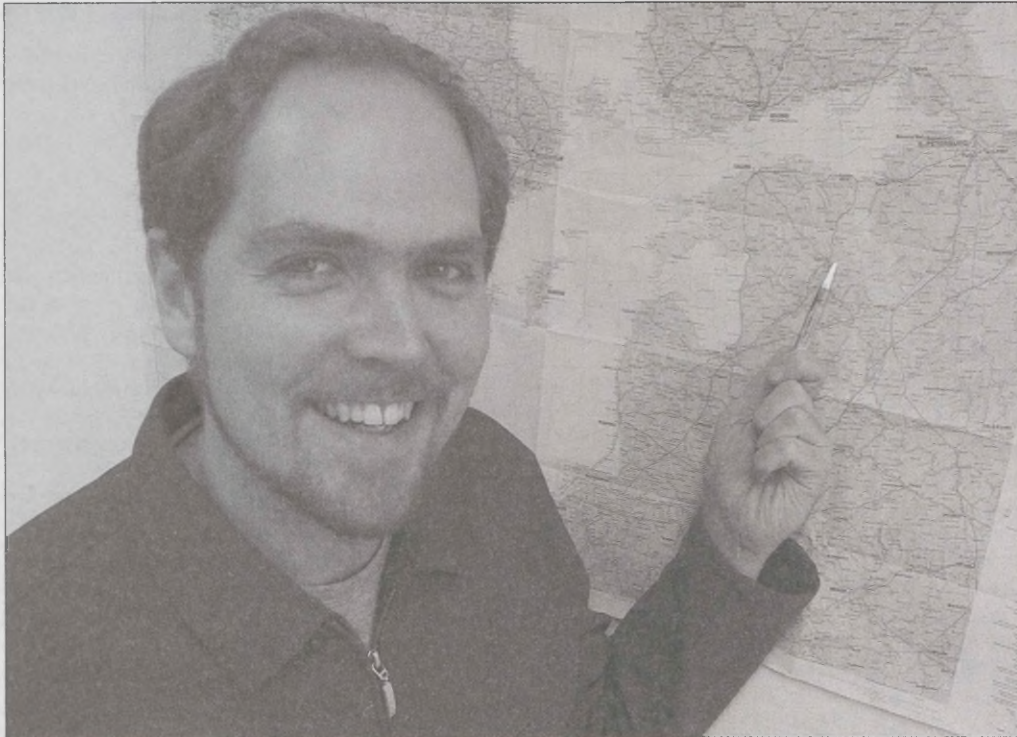
Mis ajakiri JBS on?

Kord kvartalis ilmuvas väljaandes avaldame ajaloolaste, politoloogide, majandusteadlaste, filoloogide, sotsioloogide jt Baltimaade kohta tehtavaid uurimistöid kogu maailmas.

Püüame arendada Balti regiooni võrdlevat käsitlust, st artikkel peaks käsitlema teemat kogu regiooni ulatuses, mitte ainult ühe riigi näidete varal. Toimetajana olen seadnud eesmärgiks hõlmata kogu Läänemere regiooni, mitte ainult Eestit, Lätit ja Leedut.

Kas JBS kuulub CC ajakirjade hulka?

JBS on interdistsiplinaarne CCs indekseeritav teadusajakiri. Ajakirja refereeritakse

Ajakirja toimetaja Andres Kasekampi eesmärk on hõlmata autorite ja temaatikaga kogu Läänemere regiooni, mitte ainult Eestit, Lätit ja Leedut.

niisugustes andmebaasides, nagu Current Contents, Arts&Humanities Citation Index jt.

See peaks kõrgetasemelisi kaastöid tooma?

Toobki. Suurenenud on nii kaastööde koguarv kui ka kvaliteetsete kaastööde arv.

Ka Eestist, Leedust ja Lätist on autoreid juurde tulnud, kuid ka tagasilükatavaid artikleid on rohkem just neist riikidest.

Oleme küllaltki nõudlikud. Igale artiklile otsime vähemalt kaks retsensenti (tavaliselt üks Euroopast ja teine Ameerikast). Mulle pakub kõige suuremat rahuldust, kui suudan leida retsensendi, kelle jaoks käsikiri on põnev ning kes suudab anda autorile väärtuslikke soovitusi.

Kui suur on TÜ teadlaste huvi ajakirja vastu?

Ka meie ülikoolist on kaastöid juurde tulnud. Toimetajana pean tasakaalu hoidma, et Eesti autorid ei hakkaks domineerima. TÜst on ajakirjas avaldatud dots Eiki Bergi,

lektor Karsten Brüggemanni, dots Triin Vihalemma jt artikleid.

Retsensioone on kirjutanud dots Eero Medijainen, lektor Vello Pettai jt. Analüüsitud on ka prof Marju Lauristini, Peeter Vihalemma, Rein Ruutsoo jt raamatuid.

Kas on ilmunud ka temaatilisi numbreid?

Näiteks eelmise aasta 3. number oli pühendatud naisuuringutele. Selle koostas Tiina Kirss Toronto Ülikoolist, kes on olnud ka TÜs õppejõuks. Autoriteks olid praegu Torontos õpetav TÜ endine prof Jüri Kivimäe, TÜ doktorant Leena Kurvet-Käosaar jt.

Kas JBSi saab tellida?

Ajakiri laekub AABSi liikmete postkasti. Põhja-Ameerikas on see tavaline, et ühingu liikmed saavad oma väljaande, mujalt seda osta ei saa. Kahjuks on Balti riikides vähe ühingu liikmeid. Kuid ajakirja saavad ka suuremad raamatukogud.

Täisversioon
www.ut.ee/ajaleht

<http://www.balticstudies-aabs.lanet.lv/>
Ajakirja toimetatakse ja küllendatakse praegu Tartus (küllendaja on politoloogia osakonna doktorant Allan Sikk). Raamatute retsensentide otsimisega tegeleb prof Stefan Troebst Leipzigi Ülikoolist. JBS trükitakse Ameerikas.

KOMMENTAAR

Triin Vihalemm,
ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonna dotsent

Olen kirjutanud ajakirjas kahel korral – 1999 ja 2003. Mõlemad artiklid käsitlesid Eesti venekeelset elanikkonda, esimehe keele omandamisega seotud küsimusi ja teine kollektiivse identiteedi arenguid.

Findan ajakirja kui nõ tribüüni kõrgelt mitmel põhjusel. See on korralikult indekseeritud, ka mitteformaalselt asjaomastes ringkondades tunnustatud ja teada-tuntud allikas, kust teatud regioonist ja teemade ringist huvitatud (välis)teadlased infot hangivad.

JBS on suhteliselt mitmekesine ka oma koolkondliku haarde poolest. Nt ühel minu artiklil oli kolm retsensenti, kelle personaalsed maailmavaated ja koolkondlik kuuluvus olid tuntuvalt erinevad.

Mööndusi sai tehtud kõigi suhtes, samas ma ei tundnud, et minu ideid toimetuse poolt väänama oleks hakatud.

Karsten Brüggemann,
ajaloodoktor, TÜ Narva Kolledži erakorraline lektor

Olen kirjutanud JBSis oma Hamburgi Ülikoolis 1999 kaitsitud väitekirja põhjal Vene kodusõjast Eestis ja kindral Judenitši pealetungist Petrogradile 1919. Sellise teema aitas mul leida juhendaja prof Norbert Angermann, kui otsisin Baltimaade ja Vene ajalooga seotud teemat.

JBS annab hea võimaluse avaldada artikleid rahvusvahelises teaduskeeles ingliskeelsele lugejaskonnale. Findan ajakirja väga interdistsiplinaarsuse pärast. Ootan rohkem retsensioone, kahjuks olen praegu küll ise ühe retsensiooni võlgu.

Tartu Ülikooli Y-galeriis saab vaadata näitust «Õpetajate tuba»

Jaan Elken

maali õppetooli professor, näituse kuraator

Y-galerii näitus «Õpetajate tuba» on omamoodi aruanne tööandjale, alma mater'ile ja neile, kes Eesti kunsti konteksti valdavad.

Näitus on külastajale üllatav tõdemus, samal ajal on see ka niisama representatiivne ja mitmetahuline nagu TÜ kunstide osakonna maalikunsti

õppetooli «õpetajate tubagi».

Kunstigaleriisid ei avata Eestis iga päev, tavapärasem on uudis mõne eragalerii sulgemise, likvideerimise, massimaitsele e turujõududele allaandmise (loe: butiigistumise) kohta.

Näiteid pole vaja kaugel otsida – siinsamas ruumides tegutses ju kunagi särava kuraatori ja isikupärase programmiga Legend-galerii, mitte kaugel sulges ülemöödunud aastal ukseid Sebra galerii, Raekoja platsil likvideerus non-profit galeriina Rüütli galerii ja asemele tuli vähenõudlikumale maitsele orienteeritud salong.

TÜ käitu-

mine sellistes tingimustes kunstitudliku metseenina (aga seda ühe non-profit näitusepinna (taas)avamine kahtlemata on) on igati tervitatav, niisamuti nagu linnavalitsuse toetus (mis õigupoolest on ühe omaaegse lubaduse – asutada Tartu linnagalerii – veidi teisenenud realiseerumise).

Jüri Kase (sünd 1949) geomeetrilised abstraktsioonid kuuluvad juba aastaid meie kunsti klassikasse, näitusel sekundeerib 2003 valminud väikeseformaadiline «Valguses ja varjus» Kase suureformaadiliste figuraalsete lahendustega.

Anne Parmasto (sünd 1952) abstraktse ekspressionismi kaanonitele vastavatel värvintensiivsetel maalidel on pinget läbi jõhkrate, eroottilise varjundiga plahvatuslike lahenduste kruvitud maksimumini.

Jaan Punga (sünd 1948) 2000. aastal valminud «Maas-

tiku filosoofia» ja «Öine vihm» esindavad näitusel maastikulise alge tõlgitsust meie nüüdiskunstis. Punga on kunstnik, keda 1970-ndatel identifitseeriti hüperrealismi traditsioonilise, nn natuuri-truu laadi ortodoksse esindajana.

Stilistika mõttes on ta aastatega jäänudki pendeldama kuhugi hüperrealismi ja seda kustutava *scratsh'i* vahele, maalitehnilise poole pealt on teda alati paelunud eksperimenteerimine faktuuridega.

Kristel Kink (sünd 1968) esindab uut videokunstnike põlvkonda, graafikuharidusega kunstniku «Avamine» uurib läbi anonüümse ja impersonaalse vägagi personaalseid ja märgistatud emotsioone.

Rauno Thomas Mossi (sünd 1977) elegantne salongimotiiv mängib teadlikult *camp'i* ja kitsi piirimail, testides sellisena pigem vaataja eelistusi.

Toomas Tõnissoo (sünd 1973) ja Kadri Kangilaski (sünd 1972) esindavad veidi «teistsugust» koolkonda ja mõtlemist Eesti

nooremas kunstis, nende neofiguratiivsuses on lill-lapselikku sõltumatust, teadlikku kõrvalevaatamist modernistlikust kogemusest. Väga optimistlik seisukoht ja vaatepunkt pragmaatilisele ja asisele Eesti elule.

Tõnis Paberiti (sünd 1952) installatsioonid on suure sotsiaalse mahutavuse ja kõlaga. Tema liivamaalid meenutavad omaaegse *arte povera* käigud, pseudoajaloolised installatsioonid loovad aga «uusi tulevikumälestusi» kitsinäljas väikekoodanlusele, mängides osavalt publiku kvaliteedihalgusega.

Jaan Elkeni (sünd 1954) autobiograafilisest aineist kasutatav töödekolmik on sarjast «Mälumäng», maalituna 2004. aastal, on käesolev näitus tööde esmatutvustus. Kunstnik lähtub teesist, et personaalseid mälufaili ei saa alateadvusest kustutada, visuaalset atraktiivsust lisab põlatud nõukogude aja *power'i*ga regaalide taaskasutamise ja kolikambri väljatirimine, omamoodi ajaloo *rewriting*.

UUDISED

TÜ võitis õppejõudude turniiri

8. jaanuaril Tallinnas Audenteses peetud Eesti Akadeemilise Spordiliidu (EASL) aastapäevaturniiri võitis TÜ õppejõudude võistkond.

TÜ õppejõudude ja töötajate võistkonnad viisid endaga kaasa kõige suuremad karikad üldvõidu ja osavõtu aktiivsuse eest.

TÜ mehed ja naised võitsid võrkpalli. Maleturniiri kõige professionaalsem võistkond oli samuti Tartu Ülikoolil, kes viis karika koju tagasi juba kolmandat aastat. Kergetõustiku kolmevõistluses olid parimad Peep Päll (TÜ) ja Kaire Paat (TÜ). TTÜ jäi üldarvestuses II ja Audenteses Ülikool III kohale.

EASLi peasekretäri Ants Veetõuse sõnul on kõrgkoolide töötajaskonna ja juhtkonna kaasamine üliõpilassporti eriti tähtis.

TÜ Akadeemiline Spordiklubi tänab ülikooli kõiki osalejaid.

Kaitsti doktoritöö patofüsioloogiast

ÜMPI patofüsioloogia uurimisgrupi teadur Lumme Kadaja kaitses doktoritöö «Mitocondrite funktsiooni regulatsiooni molekulaarsed aspektid oksidatiivsetes lihaskududes» (juhendaja prof Enn Seppet, oponent prof Kent Sahlin Taanist).

Väitekirja käsitleb raku hingamise regulatsioonimehhanisme aeglastes oksidatiivsetes lihastes (nt südamelihases) seoses sünnijärgse arengu, geenide ning haigustega.

Dissertatsioon näitab ära uude tee geenide leidmiseks, mille ekspressiooni iseärasused on ilmselt aluseks raku hingamise omapärale aeglastes lihastes. Prof Seppeti sõnul võib töö tuua läbimurde raku energiat tootvate ja tarbivate kohtade vaheliste komplekside e rakusiseste energeetiliste üksuste uurimisel.

Lumme Kadajale anti meditsiinidoktori kraad.

Joel Starkopf valiti professori kohale

TÜ nõukogu valis anestesioloogia ja intensiivravi professori kohale Joel Starkopfi (sünd 1966).

1991 lõpetas Joel Starkopf arstiteaduskonna, 1997 sai meditsiinidoktori kraadi. Starkopf töötab SA TÜ Kliinikumi suurima kliiniku, anestesioloogia ja intensiivravi kliiniku juures alates 1996. aastast, 2001. aastast juhatajana.

Ta on Eesti Anestesioloogide Seltsi esimees ja Euroopa Anestesioloogide Ühingu liige. Ta on olnud ka arstiteaduskonna esindaja sotsiaalministeeriumi tervishoiu kvaliteedi töörühmas.

Joel Starkopf on biokeemia seitsme õppevahendi kaasautor.

Tõnis Paberit «Kaks».

ERGI PROMMIK

ÕNNITLEME

Ene-Lille Jaanson 70

19. jaanuaril tähistab 70. juubelit Ene-Lille Jaanson (kuni 1960 Kitsing), tipp-sportlane korvpallis ja spordipedagoog, kauaaegne raamatukoguhoidja-bibliograaf ja tunnustatud raamatuloolane.

TÜ kehakultuuriteaduskonnas õppimisest alates (lõpetas 1956) oli ta Edgar Naaritsa kasvandikuna poolteist aastakümnet tippkorvpallis. Meistersportlase kõrgeimad tiitlid on ülemaailmsete noorsoomängude võitja (1957) ja maailmameister (1959).

Teine kõrgharidus saksa filoloogias valmistas ette uuele tööpõllule siirdumise TÜ Raamatukogus. Vana raamatu osakonna juhatajast ülemineku pearaamatukoguhoidjaks käsikirjade ja haruldaste raamatute osakonnas võimaldas tegelda raamatukogu ajalooliste ja erilaadsete kogude päritolu ja koostisega sisulisemalt. Tööd eripalgelistel teemadel (ekslibriste ja omanikumärkidega köited, geograafilised kaardid, baltisaksa noodid, Tartu vanimate trükikodade ajalugu ja trükitoodang) on avardanud teadmisi ning andnud põhjalikke, faktirohkeid artikleid, ettekandeid ja neli trükist, neist kaks jääva väärtusega bibliograafiat. Peateos «Tartu ülikooli trükikoda 1632-1710. Ajalugu ja trükiste bibliograafia» asetab Jaanson eesti raamatuteadlaste ja biblio-

graafide esiritta.

Kümmekond aastat völdanud töö tulemusena täpsustati tõestatud Eesti trükinduse algus aastal 1632, kirjeldati ligi 1400 varatrükist Eesti vanimast trükikojast Tartus ja loodi ulatuslik koopiakogu Eestis puuduvaist. Ühtekokku on see kõrgelt hinnatud baasuuring filoloogidele, ajaloolastele, kultuuriloolastele jt. Jaansonitõid on hinnatud raamatukogunduslikel konkurssidel Fr. Puksoo preemiaga ja bibliograafikonkursi auhinnaga, 2001 anti talle Tartu Raefondi preemia.

Tunneme rõõmu, et meid seob jätkuvalt tugev kolleegitunne ja et Sa endiselt ei talu midagi pooleli jäävat. Trüki-valgust peab nägema ka praegu käsilolev uurimus Tartu 19. sajandi trükiajaloo. Soovime õnne ja tugevat tervist!

Kolleegid raamatukogust

ÕNNITLEME

65
Hilme-Aasa Kivimaa, riidehoidja – 21. jaanuar

60
Toomas Ojasalu, haldusjuht – 23. jaanuar

50
Heno Sarv, teadur – 21. jaanuar

45
Virge Anso, FK dekanaadi juhataja – 21. jaanuar

Kristi Kõiv, lektor – 22. jaanuar

40
Raivo Aunap, lektor – 19. jaanuar
Merike Kaseorg, assistent – 21. jaanuar

30
Kersti Kurri, raamatukoguhoidja – 16. jaanuar
Anatoli Vladimirov, instruktor – 20. jaanuar

Võõrkeelsed õppekavad

Ülle Tensing
välisüliõpilastalituse
peaspetsialist

Välisüliõpilastalitus ootab 20. veebruariks igalt teaduskonnalt vähemalt ühte võõrkeelse õppekava projekti.

Ülikooli arengukavas on teiseks läbimurdevaldkonnaks rahvusvahelistumine, mille oluliseks meetmeks õppetöös on võõrkeelsed õppekavad ja ka tasemeõppe välisüliõpilaste arvu suurendamine.

Võõrkeelse õppe arendamiseks kuulutame välja võõrkeelsete bakalaureuse- ja magistritaseme õppekavade projektide konkursi. Ülikool eraldab viie parima õppekava käivitamiseks iga õppekava jaoks 100 000 kr. Üliõpilaste vastuvõtt võõrkeelsetele õppekavadele on kavandatud 2005/2006. õa. Kolmel korral toimunud

võõrkeelsete kurusute/moodulite konkurss on ülikoolis kaasa toonud arvestatava hulga välismaalastele suunatud ingliskeelseid kursusi, kuhu on oodatud ka koduüliõpilased. Praegu ulatub võõrkeeles loetavate kurusute arv sajani (va võõrfiloloogide kursused).

Välisküalisüliõpilased saavad praeguste kurusutega oma õppeplaani enamasti täidetud ja nurin võõrkeelsete kurusute nappuse üle on vähenenud.

Võõrkeelsed ainekursused ja moodulid annavad võimaluse tarkust koguda välisküalisüliõpilastel. Võõrkeelsete õppekavade avamisega suurendame tasemeõppe välisüliõpilaste arvu, mis erinevalt välisküalisüliõpilaste arvust, ei ole viimastel aastatel suurenenud.

Info: www.ut.ee/oo, sealt link üldinfo > teated.

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Infoletoimetaja Leane Morits
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 07 375 680, 051 42 300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 07 375 440
<http://www.ut.ee/ajaleht>

TEATED

21. jaan kl 16.15 toimub Lossi 3-406 Õpetatud Eesti Seltsi aastakoosolek.

Päevakorras:

1. Seltsi esimehe prof Tiit Rosenbergi ettekanne «Dr Jakob Johnson (1806-1865) – esimene eesti põllumajandusteadlane»,
2. 2003. a tegevuse aruanne – abiesimees Heiki Valk,
3. Revisjonikomisjoni aruanne,
4. ÕESI juhatusel valimised,
5. ÕESI 2002. a aastaraamatu esitus.

TÜ Psühhiaatrikliinik otsib inimesi, kes kannatavad paanikahäire all ja sooviksid osaleda paanikahäire põhjusi uurivas teadusprojekti.

Paanikahäiret iseloomustavad korduvad ootamatult tekkivad ärevushood koos südamekloppimise, õhupuuduse, peapöörutuse või teiste kehaliste vaevustega.

Uuringus osalemine koosneb kahest osast – kolmekuulisest raviosast ning sellele järgnevast eksperimentaalsest osast.

Registreerimine ja info: tel (E-R) 731 8721 kl 11-13; Innar.Toru@kliinikum.ee.

TÜ Psühhiaatrikliinik otsib teaduslikus uuringus osalemiseks vabatahtlikke.

Oodatud on terved 18-45 aasta vanused mehed ja naised. Ka osalejate lähedased sugulased peavad olema psüühiliselt terved.

Uuring sisaldab küsimustike täitmist, ärevuse eksperimentaalset provokatsiooni ja vereproove.

Info ja registreerimine: tööpäevadel kl 11-13 tel 731 8721.

20. jaanuaril kl 17 avatakse Tartu Ülikooli filosoofiateaduskonna kunstide osakonna õpperuumides Lai t 34 maalikunsti eriala üliõpilaste näitus «Avatud ateljee». Väljapanek jääb avatuks 29. jaanuarini.

KAITSMISED

16. jaanuaril toimub Lossi 3-306 Euroopa kolledži magistritööde kaitsmine:

- kl 9.15 Pille Priks «Deliberatiivne demokraatia – kas lahendus Euroopa Liidu demokraatia defitsiidile?» Juhendaja: Piret Ehin, PhD. Oponent: Viljar Veebel, MA;
kl 10 Liina Lubi «Põllumajandussaaduste ja toidukaupade edustamine ja riigiabi sellele Eesti Euroopa Liiduga liitumise valguses.» Juhendaja: Tiit Ohvril, MA. Oponent: Rena Sellio, MA.

KONTSERT

22. jaan kl 19 esinevad TÜ Ajaloo Muuseumis Marius Järvi (tšello) ja Mihkel Järvi (klaver). Kavas Franck, Šostakovitš. Vendade duos mängib nimeka muusikute dünastia noorem põlvkond. Sibeliuse-nim Akadeemia üliõpilased Marius ja Mihkel on mõlemad solistina esinenud paljudes Euroopa maa-des, võitnud konkursiauhindu Eestis, Soomes ja välismaal. Piletid 60 ja 40 kr.

28. jaan kl 19 Tartu Raekojas «Flöödi kuningriik II – 19. sajandi kuldn flöödimuusika». Esinevad Teele Jõks (sopran), Neeme Punder (flööt), Heli Eespere (viola), Aare Tammesalu (tšello), Tiit Peterson (kitarr). Kavas Schubert, Giuliani, Chopin. Piletid 60 ja 40 kr.

29. jaan kl 19 Vanemuise Kontserdimajas Bach'i Missa h-moll. Esitavad segakoor Latvija, Eesti Riiklik Sümfooniaorkester, Dita Kalnina (sopran, Läti), Mikael Bellini (kontratenor, Rootsi), Al-girdas Janutas (tenor, Leedu) ja Juha Kotilainen (bass, Soome). Dirigent Andres Mustonen. Piletid 80 ja 50 kr.

SPORT

21. jaanuaril kell 19 mängivad Peugeot korvpalli meistriliigas TÜ spordihoones on Tartu Ülikool/Rock ja EBS/Nybit.

NESTI INFOPÄEV

22. jaanuaril kl 10 algab Lossi 3-307 ELi 6. raamprogrammi temaatilises valdkonnas NEST (uued ja esilekerkivad teadussuunad ja tehnoloogiad).

Kava:

- NESTi programmi üldtutvustus ja hetkeolukord – Alejandro MARTIN HOBDEY, Euroopa Komisjoni Teadusdirektoraat;
- Edukas NESTi projekt – Marika Mikelsaar, TÜ mikrobioloogia instituut;
- Eesti osalus NESTi I taotlusvoorus – Hillar Toomiste, SA Archimedes, NESTi valdkonna kontaktisik.

Osavõtt on tasuta.

Info: Madis Saluveer, 737 5516, madis.saluveer@ut.ee.

TÜ filosoofiateaduskonna kunstide osakond ning eesti ja soome-ugri keeleteaduse osakond kuulutavad välja avatud ülikooli kursuse

«Kõne- ja muusikasignaalide analüüs arvutis (programmiga Praat)»

Kursuse maht: 1 AP (6 t loenguid + 10 t praktikume arvutiklassis + 24 t iseseisvat tööd). Kursuse maksumus: 1355 kr (ülikooli sisekäibega). Õppejõud: prof Jaan Ross ja eesti ja soome-ugri keeleteaduse magistrant Pärtel Lippus.

Aeg: loengud 13. veebr kl 14-18, 14. veebr kl 10-12, praktikumid 14. veebr kl 12-14, 20. veebr kl 14-18 ja 21. veebr kl 10-14.

Rühma suurus maksimaalselt 10 inimest.

Koht: ph 244.

Programm

- Kõne- ja muusikasignaalide akustiline kirjeldamine.
- Heli salvestamine ja digitaliseerimine (kvantimissagedus, vajalike bittide hulk).
- Lühiülevalde helitoimetusprogrammidest (Adobe Audition jt).
- Heli akustiline analüüs arvutis: formandid, põhitoon (F0 ehk heli kõrgus), kestus, spektrianalüüs (lüh- ja pikaajalised spektrid).
- Analüüsi tulemuste graafiline esitamine (ostsilogramm, spektrogramm, spekter, põhitoonikõver).

Registreerumine FL kunstide osakonnas (tel 737 5669, paldrene@ut.ee, koordinaator Ene Paldre). Info: Pärtel Lippus, tel 052 68003, partel@murre.ut.ee.

ÕÖRAAMATUKOGU JAANUARIS

Õöraamatukogu on jaanuaris avatud 19.-22. ja 26.-29. kl 9-24.

PÕHJAMAADE MN STIPENDIUMID

Põhjamaade Ministrite Nõukogu kutsub stipendiumiprogrammi «Nordplus Neighbour» tutvustusele 21. jaanuaril kl 12

haridus- ja teadusministeeriumi saalis Tartus Munga 18.

Põhjamaade MN stipendiumiprogramm «Nordplus Neighbour» võimaldab taotleda toetusi koostöök:

- Põhjamaade kõrgkoolide ja teadusasutuste võrgustikega,
- Põhjamaade üldharidus- ja kutsekoolidega,
- Põhjamaade mittetulundusühingute võrgustikega.

Avalduste esitamise tähtaeg 1. märts.

Programmi tutvustatakse inglise keeles.

Info ja avalduste blanketid Põhjamaade MN esindustest Tallinnas Lai 29, tel 06 27 31 00 ja Tartus Raekoja plats 8, tel 07 423 625, madis@nmr.ee. Vt ka: www.nmr.ee.

ETTEVÕTTE RAHANDUSE OLÜMPIAAD

TTÜ ja PricewaterhouseCoopers (PwC) kutsuvad üliõpilasi ettevõtte rahanduse olümpiaadile TTÜs 14. veebruaril (Tallinnas, Kopli 101) kl 11.

Lahendada tuleb ettevõtte rahanduse (Corporate Finance) ülesandeid, mille on koostanud Eesti ülikoolide õppejõud ja konsultandid PricewaterhouseCoopersist. Ülesanded on eesti ja inglise keeles. Lahendamisaega on 4 t. Ülesandeid kontrollivad ja hindavad Enn Listra TTÜst ning PwC Advisorsi ettevõtte rahandusspetsialistid.

PricewaterhouseCoopersi auhinnad:

I koht 10 000, II 6 000, III 3 000 ja IV koht 1 000 kr.

Esimesed neli saavad ka pileti Pärnu finantskonverentsile 29.-30. aprillil.

Võitjad kuulutatakse välja konverentsil.

Registreerimine: PwC portaalis www.pwc.ee. Osavõtuks saab registreerida iga kõrgharidust omandav tudeng olene-mata õppevormist (päevane, õhtune, kaugõpe). Osavõtt on tasuta. Registreeruda saab 12. veebruarini.

Kuhu ja kuidas tulla: TTÜ majandusteaduskond Kopli 101 (trammide 1, 2 ja 5 lõpp-peatus).

Info: www.pwc.ee või TTÜ, Enn Listra, elistra@tv.ttu.ee; PwC, Kaire Lehtsaar, tel 614 1800, kaire.lehtsaar@ee.pwc.com

TÜ KEELEKESKUSE KURSUSED

Keelekeskus pakub järgmisi tasuta inglise keele kursusi:

- Inglise keel keskastmele, õpetaja Tiia Haud (FLKE.01.077/4AP/A) 13. jaan – 1. juuni, T 17-18.30 Tähe 4-352, N 17-18.30 Tähe 4-352. Hind 2000 kr.
- Inglise keele algkursus, õpetaja Inga Koppel (FLKE.01.075/4AP/A) 10. veebr – 18. mai, T 18-19.45 Näituse 2-118, N 18-19.45 Näituse 2-126. Hind 2000 kr.

Info: Kersti Reinson, tel 737 5357, kerstire@ut.ee.

TARTU ÜLIKOOI

TÜ võtab haridusteaduskonda õppekava arenduskeskusesse asenduskohale tööle

õppekava spetsialisti,

kelle ülesanne on üldhariduskooli õppekava arendamise koordineerimine alushariduse ja keelte valdkondades.

Edukal kandidaadil on:

- kõrgharidus,
- pedagoogilise töö kogemus,
- hea võõrkeel(t)e oskus,
- hea arvutioskus,
- head koostöö- ja suhtlemisoskused.

Konkursist osavõtuks esitada avaldus rektori nimele ja elulookirjeldus hiljemalt 26. jaanuaril e-postiga või paber-kandjal TÜ personaliosakonda (personal@ut.ee; ruum 302, Jakobi 4, 51014 Tartu). Info: tel 737 5145.

TÜ võtab õppe- ja üliõpilasosakonda asenduskohale tööle

üliõpilastalituse spetsialisti,

kelle ülesanne on üliõpilastega seonduva dokumentatsiooni (korraldused, töendid, diplomid, diplomi lisad) vormistamine ja korrashoid.

Edukal kandidaadil on:

- kõrgharidus,
- hea inglise keele oskus,
- head koostöö- ja suhtlemisoskused.

Konkursist osavõtuks esitada avaldus rektori nimele ja elulookirjeldus hiljemalt 23. jaanuaril e-postiga või paber-kandjal õppe- ja üliõpilasosakonda (ylle.hendrikson@ut.ee; ruum 118, Ülikooli 18, 50090 Tartu). Info: tel 737 5623.

Eksamihinne tulevikus teada ÕISist

Aija Sakova

Üliõpilastel tuleb hakata hoolikalt meeles pidama oma matriklinumbrit, sest õppe- ja üliõpilasosakonna soovitusel eksamitulemusi enamikus teaduskondades enam nimeliselt ei avaldata.

Filosoofiateaduskonna ÕISI koordinaatori Eda Pärnpuu sõnul on eksamitulemuste avalikustamine aktuaalne püsinud juba eelmisest õppeaastast alates seoses isikuandmete kaitse seaduse uuendatud versiooni jõustumise ning andmekaitseinspeksiooni eri seisukohtadega.

Internetist või stendilt

Praegu TÜ õppekorralduseeskiri eksamitulemuste avalikustamiseks üht kindlat viisi ette ei näe. Õppe- ja üliõpilasosakonna juhataja kt Ülle Hendrikson ütles, et edaspidi nähakse üliõpilaste ühe põhilise teavitustahendina ÕISI.

Teaduskonniti on üliõpilaste teavitamine ülikoolis praegu väga erinev. Dekanaadijuhatajate info põhjal eelistavad näiteks arsti-, haridus- ja bioloogia-geograafiateaduskond riputada eksamitulemused stendile. Esimene praktiseerib ka võimalust, kus hinnete nimekiri on sekretäri käes, kes edastab infot küsijale, viimased kaks teaduskonda saadavad tulemused erialalistidesse.

E-posti teel võib tulemusi teada saada kehakultuuringi füüsika-keemiateaduskonnas. ÕISI kasutamine levib eksamitulemuste avalikustamise kanalina rohkem usu-, haridus-, kehakultuuri- ja sotsiaalteaduskonnas.

Kasutatakse ka muid veebikanaleid: ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonnas on sotsiaalteaduskonna õppekorralduse spetsialisti Tuuli Murasovi sõnul levinud õppeainete kodulehed, kuhu sisenetakse kasutajatunnuse-

Õigusteaduse üliõpilane Mari-Liis Lipstok ja ajaloomagistrant Kaarel Vanamõlder ei näe eksamitulemuste nimelises avalikustamises midagi halba.

VARJE SOOTAK

ga. «Matemaatika-informaatika-teaduskonnas kasutatakse meelsasti veebipõhise õppekeskkonna WebCT võimalusi,» ütles dekanadi juhataja Merle Marandi.

Teaduskonniti erinevused

Et ülikoolis jäika regulatsiooni eksamitulemuste korrektse avalikustamise kohta pole, siis püüab iga teaduskond lähtuda oma vajadusest ning eripärast.

Üldiselt püütakse enamikus teaduskondades mitte avalikustada eksamitulemusi nimeliselt, vaid matriklinumbri järgi, et vältida vastuolu isikuandmete kaitse seadusega.

Näiteks bioloogia-geograafiateaduskonnas kasutatakse dekanadi juhataja Virve Kääriku sõnul tulemuste teatavaks tegemiseks ka eksamitööde spetsiaalset numbrimist.

Mitmes teaduskonnas küsivad üliõpilased tulemusi otse õppejõult või dekanaa-

dist. Kuna üldarvuteid on arstiteaduskonna dekanadi juhataja Tuuli Ruusi sõnul biomeedikumis vähe, siis on üliõpilastel lihtsam hindeid teada saada stendilt või sekretärit.

Kuna matemaatika-informaatika-teaduskonnas toimub ühel päeval kirjalik eksam ja järgmisel või ülejärgmisel vestlus, kus arvestatakse kodutööd jm, saab Marandi sõnul tudeng sel juhul hinde kohe teada. «See kantakse nii matriklisse kui ka protokoll,» ütles Marandi.

Mitmes teaduskonnas kommenteerivad õppejõud tudengitele eksamitulemusi rohkem. «Niisugusel kokusaamisel saavad kõik oma hinded teada ja vajaduse korral ka küsimusi esitada,» kommenteerib Pärnpuu.

Delikaatsed isikuandmed

Nii ÕISI kui WebCT keskonda saab siseneda kasutajatunnuse ning parooliga, seega

on sealne info vaid üliõpilasele endale kättesaadav.

Stendilt nähtud matriklinumbri järgi on suure tahtmise korral ilmselt võimalik kindlaks teha, mis on numbri taga seisva inimese nimi. Haridusteaduskonna dekanadi juhataja Annika Konsapi sõnul tuleb esimeste eksamite arvestuste puhul mõnikord ette,

Kuidas avalikustada eksamitulemusi?

Ülle Hendrikson

õppe- ja üliõpilasosakonna juhataja kt

Õppe- ja üliõpilasosakond on soovitanud õppejõududel mitte avalikustada üliõpilaste õppetöö tulemusi nimeliselt. Andmete paremaks kaitsmiseks soovime avalikustada tulemused matriklinumbri järgi, mille põhjal saab tu-

et ehmunud õppur helistab murelikult dekanati ja uurib oma õpinguraamatu numbrit, sest on selle unustanud.

Dekanaadijuhatajaid küsitledes on kõikides teaduskondades tunda selgelt suundumust hakata tulevikus eksamitulemusi teatavaks tegema ÕISI kaudu. Nii kõrvaldatakse ka isikuandmete kaitsega seonduv probleem. Kui tulemusi näeb vaid tudeng ise, siis kaob ka vajadus küsida, kas eksamitulemused kuuluvad isikuandmete hulka või mitte.

Sõbra hinne motiveerib

Füüsika-keemiateaduskonnas domineerib aga õppejõudude hulgas prodekaan Kalev Tarkpea sõnul seisukoht, et kontrolltööde või eksamitulemuste delikaatseteks isikuandmeteks lugemine on liigne.

«Kaslaste tulemuste teada-saamine peaks aitama tudengil kujundada adekvaatsemat enesehinnangut,» ütles Tarkpea.

Samuti pani ta ette tekitada ÕISis õppejõule võimalus sisestada spetsiaalsesse lahtriise tudengi nime taha esialgne eksamitulemus, mispeale süsteem saadaks automaatselt tudengile vastava teatega e-kirja.

luse teada numbri omanik.

Kuna varem ei ole matriklinumbri saladuses hoidmisega spetsiaalselt tegeldud, siis täielikult umbisikuliseks matriklinumber tulemusi ei muuda. Siiski ei ole ka teaduskonnad toetanud mõtet üliõpilaste lisakodeerimisest (lisaks matriklinumbrile veel mingi kood). Edaspidi on vaja matriklinumbrit lihtsalt paremini hoida.

Parim debüüt-kogu TÜst

Aija Sakova

Olev Olematu luulekogu valiti UNESCO ülemaailmsel debüütluulekogude võistlusel Eestit esindama.

Pseudonüümi Olev Olematu taga peitub TÜ semiootika ja kulturoloogia üliõpilane Mihkel Kaevats (pildil). Eestit esindab tema luulekogu «Ederlezi». Hispaania, prantsuse ja inglise keelde tõlgituna läheb võistlustulle kogu pikim luuletus «Mida teevad noored inimesed, kui kiindumus on kadunud, aga armastus on ikka veel igavene?».

See luuletus on Olematu arvates tema kogust üks võimsamaid. «Ma arvan, et see on hästi tõlgitav, luuletuse aura ei lähe tõlkes kaduma,» kommenteerib Olematu.

UNESCO Eesti Rahvusliku Komisjoni peasekretäri luuletaja Doris Kareva teatel valiti Olematu välja mitme kandidaadi seast.

Peapreemia tehakse teatavaks UNESCO peakorteris Pariisis 21. märtsil ülemaailmse luulepäeva üritusel.

Hindajaks on UNESCO ja Struga luulefestivali ühiselt moodustatud rahvusvaheline žürii.

UNESCO ja Struga luulefestivali algatatud rahvusvaheline luulepreemia «Struga sillad» antakse aasta parimale debüütluulekogule.

UT KÜSIB

Kuidas eksamitulemused teada saab?

Marje Lust
keemia
2. aasta
üliõpilane

Kõige levinum moodus on küsida mõni päev pärast eksamit õppejõu käest. Vahel ei ole tööd selleks hetkeks parandatud. Mõnikord osutub ka õppejõu leidmine arvatust keerukamaks. Tihti lepitakse eksamil kokku hinde teada-saamise aeg ja koht.

ÕIS on üldiselt viimane koht, kust hindeid teada võiks saada, ÕISI infot võib oodata nädalaid.

Kõige mugavam ja kiirem viis tulemust teada saada on eksamitööle meiliaadressi lisamine, alternatiiv on saata õppejõule ise e-kiri. Süsteem töötab väga hästi, kui see on eelnevalt õppejõuga kooskõlastatud.

Reigo Reppo
arstiteaduse
3. aasta
üliõpilane

Kirjalike eksamite puhul saame hinded instituudist paar päeva hiljem teada. Hinded on kas kuhugi üles riputatud või siis juba matriklisse kantud, kuna kirjalikel eksamitel peab matrikkel alati kaasas olema.

Viimasel ajal pole aga info-stendi enam tehtud, ilmselt andmekaitse seaduse tõttu. See oleks aga küllaltki hea moodus. Mind ei häiri, et hinded kõigile näha on.

Arstiteaduskonnas on ÕISil küllaltki väike tähtsus. Tulemused ilmuvad sinna hiline-misega. ÕISI kasutamine pole meil otstarbekas, see muudab instituudi või kliiniku ja üliõpilase omavahelise suhtlemise keerukamaks.

Maarja Oras
õigusteaduse
1. aasta
üliõpilane

Vaatan eksamitulemusi enamasti Internetist, aga kahjuks ei panda kõiki tulemusi ÕISI, vaid neid tuleb otsida vastavate ainete kodulehekülgedelt.

Soovin, et kõik tulemused ilmuksid võimalikult kiiresti ka ÕISI. Veel parem, kui need saadetakse e-postiga, aga seda on ehk liiga palju tahetud.

Hiljuti toimus küsitlus, kus taheti teada, kas üliõpilased soovivad saada eksamitulemusi SMSidena telefonile. See oleks minu jaoks ideaalne variant, sest ma ei ela Tartus ja kodus mul Internetile ligipääsu pole. Nii pean eksamitulemuste nägemiseks linna sõitma. Võimaluse korral tel-liksin selle teenuse kindlasti.

TÄNA LEHES

Akadeemiline kalender

LK 3

Arheoloogide väljakaevamistest

LK 2

Mikrobioloogide edukas projekt

LK 2

Raamatuannetus Saksamaalt

LK 2

UUDISED

Neli professorikandidaati välismaalt

TÜ rahvusvaheliste suhete teooria professori kohale kandideerivad Alexander Astrov (Kesk-Euroopa Ülikool Budapestis), Eiki Berg (TÜ), William Daniel Garst (California Ülikool), Kaido Jaanson (TÜ), Marko Olavi Lehti (Turu Ülikool) ja Richard Sherman (Syracuse'i Ülikool).

Kandidaatide hindamiseks moodustatakse rahvusvaheliselt tunnustatud välisekspertide komisjon.

Professori valib TÜ nõukogu.

TÜ uues arengukavas peetakse väga oluliseks ülikooli rahvusvahelist konkurentsi-võimet teaduses ja kõrghariduses.

Avalikud rahvusvahelised konkursid õppejõudude vakantsete kohtade täitmiseks on ülikoolis esmakordsed.

Suursaadikud külastavad ülikooli

26. jaanuaril külastab Tartu linna ja ülikooli Riias resideerivate suursaadikute delegatsioon.

28-liikmelisse Riias resideerivate diplomaatide delegatsiooni kuuluvad 13 riigi (sh Eesti) ning Euroopa Liidu Riiga akrediteeritud suursaadikud.

Kell 12.15 kohtuvad külalised nõukogu saalis rektor prof Jaak Aaviksoo ning rektoraadi liikmetega.

Eesti Geenivaramu projekti tutvustab diplomaatidele prof Andres Metspalu.

ONLINE-KÜSITLUS

Millist eksamivormi eelistad?

Vastajaid: 74

Uus küsimus:
Mida teed vaheajal?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

Tatjanapäev

Täna tähistavad Narva kolledži üliõpilased traditsioonilist vene üliõpilaspüha tatjanapäeva.

Toimub tõrvikurongkäik ja esmakurslaste pühitsemine tõeliseks üliõpilaseks.

25. jaanuaril 1755, kirikukalendri järgi tatjanapäeval kirjutas Vene keisrinna Jelizaveta II alla Moskva Ülikooli, Vene esimese ülikooli asutamiskirjelduse.

Buss Narva väljub kell 14 peahoone tagant ja saabub Tartusse tagasi öösel pärast peo lõppu.

Info ja registreerimine: Käsper Kivisoo, 056 696 309.

F. Puksoo auhind

Täna kell 12 algab TÜ Raamatukogus kauaaegse direktori Friedrich Puksoo 114. sünniaastapäevale pühendatud ettekandepäev «Raamatu aeg».

F. Puksoo 2004. aasta auhind antakse Anna Valmasele TPÜ Akadeemilisest Raamatukogust monograafia eest «Eestlaste kirjastustegevusest välismaal 1944–2000 I-II.» Valmase monograafia on esimene eestlaste kirjastustegevust võõrsil tervikuna käsitlev uurimus.

Anne Valmas peab ettekannde pagulasraamatust Eesti kultuuripildis.

TPÜst esinevad veel Signe Jantson, Marje Aasmets ja Gerli Kangur. Malle Ermel TÜ Raamatukogust peab ettekannde Udo Ivaskist.

Näitus Eesti ürgloodusest

Baeri maja (Veski 4) keldris on tööpäevadel kell 11-15 vaadata näitus Eesti ürglooduse raamatut (EÜR ehk geoloogiliste loodusemälestiste register) ligi veerandsada aastat kestnud koostamise käigust.

Geoloogide hiigeltöö algas 1980. aastate algul looduskaitsetegelase ja rändkivide uurija Herbert Viidingu initsiatiivil.

Tööd jätkas karstiurija Ülo Heinsalu. I etapp lõpetati TTÜ geoloogiadoktori Enn Pirruse juhtimisel.

Näitusel on palju fotosid, artikleid, looduseuurijate töid jm.

EÜR on TTÜ geoloogia instituudi teadurite ühistöö.

Tartu kultuuriaasta nominendid

Linnavalitsus kinnitas Tartu linna kultuuriaasta aunimetuste nominendid.

Aasta kultuurisündmusena kuulub kategooria alla harrastuslik koostlus (loominguline koostlus, kes on aasta jooksul saavutanud silmapaistvaid loominguilisi tulemusi) ka Tartu Üliõpilasteater.

Noore kultuurikandja (kuni 26-aastane isik, kes on aasta jooksul saavutanud silmapaistvaid tulemusi kultuuri alal) üks kolmest nominendist on TÜ magistrant Kristiina Ehin.

Kultuurikajastaja (isik, kes on aasta jooksul huvitavalt ja mitmekülgsest kajastanud Tartu linna kultuurielu meedias) on ka TÜ inglise keele lektor Berk Vaher.

Aunimetuste laureaadid kuulutatakse välja 31. jaanuaril Vanemuise Kontserdimajas.

TÜ arheoloogid arendavad koostööd 2.

Mida ülikooli arheoloogia õppejõud ja üliõpilased väljakaevamistel avastavad?

Valter Lang
arheoloogiaprofessor

Iga-aastased arheoloogilised väljakaevamised on üliõpilastele praktikabaasiks, kus saab omandada iseseisva arheoloogielu kogemusi.

Ülemastme arheoloogiadengile pakub selline osalus tihti ka koos oma juhendajaga esimese teadusartikli kirjutamise võimaluse.

Peale välitööde tuleb teha sageli ka päästekaevamisi nii linnades (Tartu, Viljandi) kui ka maal (näit Ilmandu fossiilsed põllud Tallinna lähistel). Kevaditi ja sügiseti tehakse maastikuinspektioone, avastamaks uusi kinnismuistiseid. Talvel püütakse välitööde tulemusi analüüsida ning uurimustesse lülitada.

Sindi-Lodja ja Kivisaare

Meie kiviaja väliuurimistöö (juh Aivar Kriiska) on viimastel aastatel koondunud peamiselt kahte piirkonda.

Pärnu jõe alamjooksul kaevati viimasel suvel Sindi-Lodja III asulakohal. Intensiivsest ja leiurikkast kultuurikihist koguti peamiselt tüüpilise kammkeraamika kultuuri (4100–3500 eKr) kuuluvat leiumaterjali: savinõukilde, tulekivist tööriistu, kivitõõtlemise jääke ja loomaluud.

Viimaste hulgas oli võimalik eristada viiherhülge varbalülid, tükkide ja kalade selgroolülid. Kultuurikihi iseloom, esemete mitmekesisus ja elupaiga suurus toetavad hüpoteesi, et keskneoliitikumis elati aasta ringi kasutusel olnud külades. Lisaks tüüpilisele kammkeraamikale oli ka varasemaid ja hilisemaid leide.

Kivisaare kiviaja asulakohas ja matmispaigas on arheoloogilisi kaevamisi tehtud varemgi. 2003 jätkati välitööd, et lokaliseerida eriaegsete elupaikade ulatus. Kui mesoliitilised asustussäljed katavad enam kui saja meetri pikkust

Tartu ja Helsingi ülikooli arheoloogiadengid kaevamas Keava linnuses.

ANDRES TVAURI

ala, siis nõrkeraamika kultuuri asulakoht on kõigest mõnekümne meetrise läbimõõduga.

Kaevati põhiliselt mesoliitikumi keskosast (u 8000–7000 eKr) pärinevat asulakohta. Kultuurikihi paksus on märkimisväärne – enam kui pool meetrit. Rikkalik tulekivimaterjal on heaks aluseks selle kompleksi võrdlemisel nii Eesti kui ka naabermaade mesoliitilise ainesega. Muu hulgas kaevati välja inimluude kogum (arvatavasti kiviaegne haud) ning hulk loomaluud.

Viljandi

Üks viimaste aastate uurimiskohti on olnud Viljandi (juh Heiki Valk). Peale tööde ordulinnuses on keskendutud ka selle lähiumbrusele. 2000–2001 kaevati Pähklimeel (Kivimeel), mille leiumaterjal lubas arvata, et tegu võib olla 1223. a augustipiiramise aegse heitemasina platvormiga. 2003 kaevati Musumäel.

Ilmnes, et Musumäe ülaosa koosneb peamiselt lähi-

umbrusest kohale toodud muinasasulakihist, mida on kasutatud algse mäelae kõrgendamiseks. Leiumaterjali poolest on kiht väga rikkalik, sisaldades peamiselt keraamikat mitmesugustest rauaaja perioodidest. Keskaegsete leidude puudumine viitab sellele, et mäe ülaosa on kokku kuhjatud enne 13. saj teist veerandit.

Üks märkimisväärsemaid leide on kokkutatitud pinnase laialivalgumist takistanud puidust tõkked, mis ilmned kaevandis tumedate kõdutrüpadena. Üllatuseks kujunes samuti mäe täitepinnase alt leitud suurtest kividest vall, mille siseküljel oli intensiivne põlengukiht.

Viljandi ordulinnusel (juh Arvi Haak) avastati kaks seni teadmata keskaegset hoonet. Täpsustus ettekujutus linnuse kujunemisloost: esmakordselt õnnestus uurida 13. saj II poolele väga rikkalikku kultuurikihti, leiurohkeks osutusid ka hilisemate sajandite kihid. Olulisemad leiud olid maailmas väga haruldased sinisest

klaasist emailmaalingutega peekrite killud, Eestis seni teadmata püramiidjate otsuga neljatahulised täringud, samuti luutõõtlemissärgid, 37 keskaegset münti ning arvu-

Siksälä Kirikumägi

Valter Lang

Siksälä Kirkumäel (Misso lähisel) toimunud kaevamiste eesmärk oli kontrollida pärimusteateid mäel olnud kirikust ja seniseid andmeid luuleidude kohta.

Sooviti teada saada, kas kalmistu on pärast naabruses paiknevale Kalmõtmäele matmise lõppemist 15. saj II poolele üle kandunud Kirikumäele.

Heiki Valgu juhatamisel tehtud 120 m pikkusest tranšeeist leiti kokku 14 luustikku. Müntide põhjal pärineb varasem neist 14. saj I poolest, hilisem aga 18. saj algusest. Leide oli luustike juures silmapaistvalt vähe – lisaks mõningatele müntidele kolm nuga ja

kad luuesemed. Arheoloogilisi uuringuid tehti ka keskaegse Viljandi linna territooriumil.

Keava

Alates 2001. a on intensiivseid välitööd tehtud Keavas ja selle ümbruses (juh Valter Lang). Kuigi Keavat mainitakse vanades vene kroonikates Tartu järel teise kohana Eestis (1054), ei olnud seda varem arheoloogiliselt uuritud. Nüüd on kaevamisi tehtud kahel linnamäel, kolmel eri asulakohal ning kasetohust ja roigastest ehitatud sooteel.

Osa neist muististest avastati alles viimastel aastatel, nagu ka hulk teisi muistiseid lähiumbruses.

Samuti on esimeste tulemusteni jõutud Keava Verevainu soosse ladestunud õietolmu uurimisel. Nende töödega on varasem teave muistse Lõuna-Harjumaa asustusest, majandusest, ühiskondlikust ja poliitilisest korraldusest mõõtmatu täienenud. Välitööd lõpevad Keavas sel aastal ning tulemusi avaldatakse kogumikus.

Üks rootsiaegne rõngassõlg. Ühe luustiku koljul oli rombi-kujuline odoratorka jälg. Samal koljul võis täheldada kinnikasvanud trepanatsioonijälgi.

Kolmest kohast leiti ka rauaegseid maa-aluseid põletushaude. Põlenud luud olid ilma panusteta asetatud kuni poole meetri sügavusse auku. Arvatavasti kuuluvad need matused I aastatuhandesse pKr. See leid aitab lahendada üht kauaaegset mõistatust – rauaegsete «puuduvate» matuste küsimust, sest I aastatuhande vältel pidi surnuid olema kõikjal Eestis palju rohkem, kui see kajastub nähtavates kalmerajatistes.

Kaevamistel õnnestus lokaliseerida ka pärimusliku kiriku asukoht.

Mikrobioloogid biorelvade vastu

Reet Mändar
mikrobioloogia dotsent

Eilsel NESTi infopäeval tutvustasid prof Marika Mikelsaar ja dots Reet Mändar passiivse immuniiseerimise rahvusvahelist uurimisprojekti, milles osalevad ka TÜ teadlased.

NESTile (New and Emerging Science and Technology) kandideerimiseks esitatud 175 projektist valis Euroopa Komisjon välja 13. Siia kuulub ka kolmeks aastaks kavandatud uurimus «Passiivse immuunsuse kiire kujundamine bioterrorismi relvade vastu normaalse mikrofloora transformeeritud mikroobide abil».

Paljude mikroobide vastu, mida võidakse potentsiaalselt biorelvadena kasutada, puudub efektiivne ja kiire mõjuga kaitse. Projekti eesmärk ongi välja töötada uudne passiivse immuniiseerimise meetod eriliste antikehade abil, mida saaks kiiresti kasutada nii biorelvade kui ka teiste nakkushaiguste korral.

Seni on mõne infektsiooni korral katseliselt antikehi

Van-teadur Epp Sepp ja teadur Jelena Štšepetova. ERAKOJU

(kaitsekehakesi) manustatud otse haiguskoldesse. Saadud tulemused lubavad loota, et lokaalne passiivne immuniiseerimine võiks olla nii profülaktika- kui ka ravimeetod.

Sellise teraapia jaoks on kavas luua efektiivsete ja ohutute antikehade tootmise ja manustamise meetod. Üks võimalus on antikehade tootmine inimese normaalse mikrofloora mikroobide – laktobatsillide baasil. Sellistele bakteritele on võimalik geenitehnoloogia meetodite abil lisada võimalike biorelva

mikroobide vastaste antikehade tekitamise võime. Kuna need bakterid on võimelised kinnituma limaskestale, aitab see ravimil organismi jääda.

Vajaduse korral saaks niisuguseid antikehi tekitavaid laktobatsille kiiresti manustada suurtele rahvahulkadele – näiteks veevärgi või pude lisse villitud jookide kaudu. Hiljem eritavad laktobatsillid antikehi biorelva bakterite vastu. Sama meetodit saaks kasutada ka teiste haiguste tekitajate vastaste antikehade tootmiseks.

Prof Anne Lill ja Carsten Wilms võtavad karpidest tarvike keele- ja kirjandusteaduslikke raamatuid. AIJA SAKOVA

Raamatuannetus klassikalisele filoloogiale

Aija Sakova

20. jaanuaril andis Saksa saatkonna kultuurinõunik Carsten Wilms ülikoolile üle raamatuannetuse.

TÜ klassikalise filoloogia õppetool sai Saksa Teadusuuringute Ühingult ulatusliku, umbes 80 köitest koosneva raamatuannetuse väärtusega 6000 eurot.

Klassikalise filoloogia professori Anne Lille sõnul on koostöö Saksa Teadusuuringu-

gute Ühinguga väga oluline: «Ise suudaksime endale lubada võib-olla ainult ühe sellise köite aastast.» Seekordne annetus on klassikalise filoloogia õppetooli jaoks juba neljas.

Saksa saatkonna kultuurinõunik Carsten Wilms väljendas oma heameelt Saksa Teadusuuringute Ühingu ja TÜ klassikalise filoloogia õppetooli vahelise koostöö üle, mille kinnituseks on järjekordne annetus.

Peavarahoidja Jaan Luigi sõnul on ülikooli zooloogia muuseumis 18 ahviliiki.

VARJE SOOTAK

Ülikoolis ahvide jälil

Varje Sootak

Ülikooli zooloogia muuseumi parkümmend ahvi ei pilguta silmaga sinise puuhvi aasta saabumise puhul.

Zooloogia muuseumi peavarahoidja Jaan Luigi sõnul on vitriinides 18 ahviliiki topiseid. «Liigiliselt ei ole valik eriti rikkalik, kuid esikloomaliste ehk primaatide süteem on üksikute näidete varal esindatud. Midagi siiski leidub alates pisikesest tupaiaast, kes näeb rohkem roti moodi välja,» tutvustab Jaan Luig vitriini taga asuvaid väiksemaid loomakesi. Nende hulgas on ka Madagaskari asukad leemurid jt.

Tuntumatest ahviliikidest on muuseumis viis mõiraahvi, rohepärdik, mantelpaavian jt, inimahvidest orangutan, šimpans, mustkäsi-gibon, puudub näiteks gorilla.

Ahvid ülikoolis

Priske orangutani topise kohta lausub Luig, et see loomaiaast pärit ahv olevat ol-

nud ülekaaluline eksemplar.

«Ahvide eksponaatide saamine on sõltunud eelkõige loomaaedadest, sest topise saamiseks neid loodusesse püüdma ei minda,» seletas peavarahoidja.

Ahvide uurimisest

Ülikoolis on ahvide uurimisega tegelnud bioloog, praegune Matsalu Looduskaitseala looduseire spetsialist Alex Lotman. «Omal ajal üritasin ahve uurida nii tõsiselt, kui see nõukogude ajal võimalik oli. Praegu olen sellest aastaid eemal viibinud ja ainus ahv, kellega ma aktiivselt tegemist teen, on meie oma liik, *homo sapiens*,» vastas pärimisele ahvide uurimise kohta Lotman.

Tudengitele inimese põlvnemise ja primaatide süstemaatika loenguid pidades leidis ta muuseumi fondidest loengu tarvis piisavalt koljusid.

«Põhiliselt uurisin ahvide käitumist, peamiselt loomaia laboritingimustes,» märkis Lotman.

Hiljuti külastas TÜ zooloogia muuseumi Prantsusmaal Rousseon'is eelajaloolise inimese muuseumi rajanud ja varem Soomes töötanud teadlane Eirik Granqvist.

Rousseon' eelajaloolise inimese muuseum asub Lõuna-Prantsusmaal Avignoni kandis, mitte kaugel kuulsast akveduktist Pont-du-Gard.

Inimese põlvnemist saab väga hästi näha ka TÜ geoloogia muuseumis, kus on avatud vastav ekspositsioon.

Haruldane eksemplar

«Nüüdseks on Granqvist muuseumi kohalikule omavalitsusele maha müünud ja tal on aega rohkem ringi rännata.

Ta on suur eelajaloolise fauna spetsialist ja üks vähe-seid, kes oskab konserveerida igikeltsast leitud mammuteid jt loomi,» rääkis Luig.

Ülikooli zooloogia muuseumi külastades üllatus Granqvist, et siin vitriinis on haruldane, looduses juba väljasurnud mägilõvi topis.

Akadeemiline ahvi-aasta kalender 2004

Jaanuar

- Eesti üldsus leiab karistus-eadustikus järjekordse lünga – see ei kaitse ainukesi Euroopa ahve, kes elavad Gibraltaril.

- Botaanika-aed külvab kasvuhoonesse geneetiliselt muundatud ubade katsepartii.

- Kultuuriministeerium täiendab ajalehe Sirp nõukogu Tartu Ülikooli filosoofia-, usu-, sotsiaal- ja teiste teaduskondade õppejõududega.

- Õppe- ja üliõpilasosakond teeb kõigile edukalt eksamissessiooni lõpetanutele tulemused teatavaks SMSidena.

Veebruar

- 24. veebruaril toimub Kassitoomel üleülikooliline vastlapäev. Rein Kilk sõidutab vanast kohvikust kohale hernesupikatlad. Põllumajandusülikooli ja TÜ vahelise koostöölepingu raames toob EPMÜ loomaarstiteaduskond vastlapäevale keedetud sea-jalgu.

Märts

- Lahtiste uste päevadel saavad keskkooli- ja gümnaasiumilõpetajate suurest sissetungist tugevalt kahjustada peahoone ukсед. Vabariigi valitsus moodustab peahoone renoveerimiseks erakorralise fondi.

- Peaminister Juhan Partsi kass Miisu langeb Eesti ajakirjanduse loomade esikohalt teiseks. Esikoha haarab zooloogia muuseumisse osade kaupade toodav ja seal kokkupandav ninasarvik Maša.

Aprill

- Üliõpilaste kevadpäevadel korraldatud parima odavaima kodumaise tudengisupi konkursi võidavad bioloogid. Supp koosneb konserveeritud võililledest.

- Diskvalifitseeritakse Wilde'i publi eriauhinna

saanud ristikeinasalat, sest ekspertis tuvastas tooraine sisseveo Iirimaaalt.

- Maalieriala üliõpilased värvivad tuhmivärvi kaarsil-la kaared siniseks, punaseks ja kollaseks ning joonistavad ala-ossasse Kivisilla.

- Teaduskondadepõhisest üliõpilasesinduse valimistest võtab osa rekordiliselt palju valijaid – 51%. Valimas mittekäinutele korraldatakse tasuta ekskursioon ülikooli kartserisse peahoone pöönin-gul.

Mai

- 1. mail, Eesti vastuvõtmisel Euroopa Liitu, avatakse Lyoni ja Tartu vahel ekspress Alma Mater Tartuensis.

- Botaanika-aia edu kaatsetuse läbinud geneetiliselt muundatud oad külvatakse Oa tänava krundi paljundus-peenardele. Bioproduktiivsete ubadega hakatakse toitma Tallinna Loomaaia kiirelt siginevaid ahve.

- Eksamissessiooni algul avatakse kell 6 raamatukogus hommikuraamatukogu, kus õppejõud hakkavad ööraamatukogust väljuvatelt üliõpilas-telt eksameid vastu võtma.

- Möödub 50 aastat ajakirjanduse õpetamisest Tartu Ülikoolis. Kõik Eesti ajakirjandusväljaanded korraldavad oma ajakirjandushariduseta ajakirjanikele Tartus kiirkursused. Ajakirjanduse *grand old man* Juhan Peegel peab neile loengu ajakirjandus-eetikast.

- Kõigilt Tartu haljasala-delt korjatakse ära võililled. Tudengid konserveerivad talvetoitu.

Juuni

- Peahoone ja Tartu laulula-va vaele ehitatakse laulusild, mida mööda sammuvad Tar-tu laulupeole ülikooli koorid.

- Eesti Üliõpilaste Ehitus-maleva 40. aastapäeva kokku-tulekul Intsikurmus otsusta-

vad TÜ vilistlased asutada fondi vana anatoomi-kumi renoveerimiseks.

Kui anatoomikum on renoveeritud ja UNESCO kultuuri-pärandisse kantud, nimetatakse viis eriti suurt anneta-jat TÜ auliikmeks.

Juuli

- Sisseastumiskatsed on veebipõhi-sed. Ülikooli töötajad nõustavad puhkusel olles sisseastujaid oma sülearvuti ja wifi-ühen-duse abil.

- Peahoone ja laululava vahelist silda pikendatakse Tartu vaksalini, kust erieksp-ressid viivad tudengeid Tal-linna üldlaulu ja -tantsupeole ning Riiga üliõpilaslaulupeole Gaudeamus

August

- Narva mnt 27 ühiselamu seinad värviti renoveerimisel triibuliseks, liftiavariide välti-miseks jäeti liftid ehitamata.

September

- 1. septembril, tarkusepä-oval kuulutatakse Tartu Eesti esimeseks sügispealinnaks.

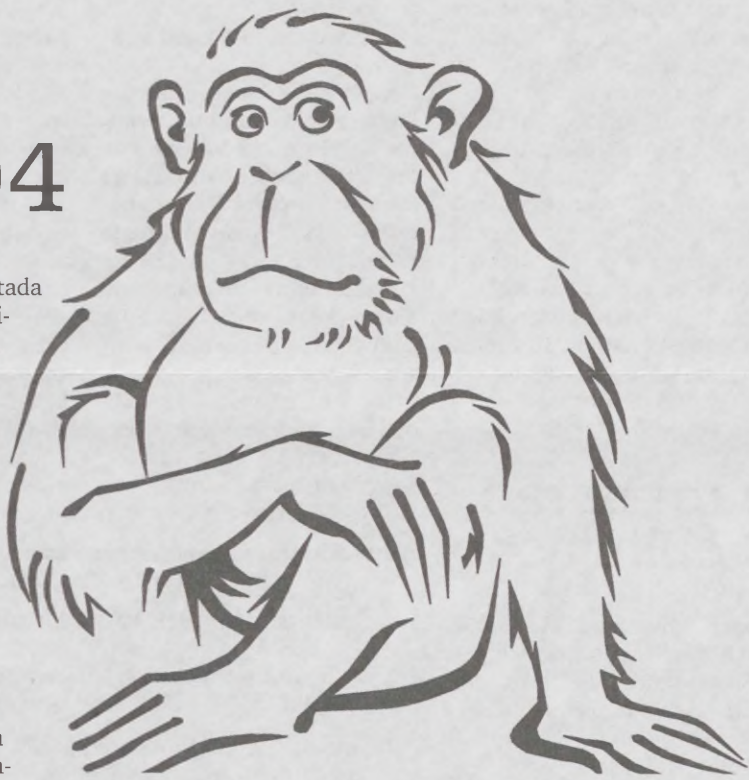
- Õigusteaduskonnas avat-akse rahva õiglustunde õppe-tool, mille üks põhiaineid on karistuste karmistamise üldkursus.

- Rebaste esimene õppe-nädal möödub von Bocki maja remontides.

Oktoober

- 1. oktoobril, rahvusvahe-lisel muusikapäeval esitlevad Eesti heliloojad Tartu Ülikoo-li hümnid.

- Valmivad füüsika-kee-miateaduskonna magistran-tide esimesed igiliikurid, millega sõidetakse uues tehnoloogialinnakus kiiresti biomeedikumist tehnoloogia-instituuti, Maarjamõisa haiglasse jm.

Detsember

- Eestikeelse ülikooli 85. aastapäevaks kaitses TÜs doktoritöö eelmise aasta 63 asemel 85 doktoranti.

- Raamatukogus avatakse näitus kõigi ülikooli töötaja-te ja üliõpilaste 2004. aasta jooksul ilmunud trükistest. Kõige paksem raamat on eesti ülikooli 85-aastasest ajaloost, kõige õhem ülikooli-teemalistest markidest.

UT KÜSIB

Kas ülikoolis on käsil mõni ahviuurimus?

Raivo Mänd
loomaökoloogia professor

Minu teada otseselt mõnda muud ahvi peale inimese momendil meil ei uurita. Kuna aga inimene kuulub primaatide seltsi ahviliste alamseltsi niisamuti nagu paljud teisedki ahvid, siis võib öelda, et kõik, kes uurivad inimest, on ahvi-uurijad.

Seega uuritakse meil ahve praktiliselt igas teaduskon-nas peale väheste erandite: ilmselt pole ahviuuringud eriti tasemel matemaatika-informaatikateaduskonnas ja

füüsika-keemiateaduskonnas.

Kõik ahvid on omavahel väga erinevad, samuti erineb ka inimene teistest ahvidest. See, et inimene vastandab end ülejäänud ahvidele, tu-leneb suuresti liigiomasest arrogantsist.

Samuti võiks ju gorilla jaga-da primaadid kaheks: gorilla ja ahvid (sel juhul kuuluks inimene kahtlemata viimaste hulka).

Inimesele eripärasteks joon-teks on kahtlemata niinime-tatud kultuuri väga tähtis roll bioloogia kõrval ja erakordselt tugev sotsiaalsus.

UUDISED

Ilmus ülikooli maineraamat

Ilmus TÜ ingliskeelne maine-raamat, mis on eelkõige mõel-dud väliskülastajatele ning koos-tööpartneritele, kes tunnevad huvi TÜ tegevuse vastu.

20-leheküljeline ning A4 formaadis raamat on illust-reeritud värvifotodega. Main-eraamat annab lühikäsitla üli-kooli olemusest, arengust ning uutest väljakutsetest.

Raamatu koostas teabe-talitus (Illari Lään, Liina Vahemets), kujundas multi-meediakeskus (Aide Eendra) ning trükkis TÜ Kirjastus.

Ülikooli struktuuriüksustel on võimalik trükist osta sise-käibe korras üldosakonnast hinnaga 60 kr.

Tellimusi võtab vastu arendusprorektori vastutav sekretär Kristel Joonasson (Kristel.Joonasson@ut.ee, tel 737 5610).

Maineraamatuga saab tut-vuda üldosakonna kodulehel: www.ut.ee/yldosakond/tee-nused/maineraamat.

«Avatud ateljee»

Ülikooli maalikunsti õppe-tool avas Lai t 34 majas oma üliõpilaste näituse «Avatud ateljee».

See on valik eelmise se-mestri parimatest töödest.

Kuraatorid on Irina Krivonogova ja Peeter Ora.

Näitus jääb avatuks 29. jaanuarini kl 11-17.

Tartu Ülikooli muinsushoidjad

Akadeemilise Muinsuskaitse Seltsi vilistlasklubi (AMS) 15. aastapäeva puhul ilmus trükist väike raamat «Muinsushoidjad».

AMSi esimehe Tullio Ilometsa sõnul on see vilist-lasklubi ajaloole ja tegevusele pühendatud kokkuvõtlik üle-vaade. Üllitise koostas Ille Palm, toimetasid Ille Palm ja Tiiu Vihalemm, autorid on mitmed klubi liikmed.

«10. jaanuaril TÜ Raama-tukogus toimunud osavõtu-rohkel ning edukalt kulgenud 15. aastapäeva seminaril sai iga osaleja meeneks fotodega illustreeritud 82-leheküljelise raamatukese,» ütles Ilomets. Tullio Ilomets tänab vilistlas-klubi nimel kõiki abistajaid, esinejaid ning kaugel ja lähe-dalt kokkutulnuid.

Seminari toetasid AS Tartu Kultuurkapital, linnavalitsus ja rektoraat.

Ajakirja Akadeemia kaastööauhinnad

Ajakirja Akadeemia toimetuse ja kolleegium annavad tänase kell 17.15 Tartu Kirjanduse Majas kätte 2003. aasta artiklipreemiad.

Universalial alal on aasta-preemia laureaat TÜ magistrant Külli Keerus (artikkel «Kuidas suhtuda elu väärtuse teesi?» ajakirjas nr 1).

Humaniora aastapreemia laureaadid on prof Jüri Allik ja TÜ audoktor prof Endel Tulving artikliga «Ajast rändamine ja kronesteesia» (nr 5).

Socialia aastapreemia

pälvis emeriirprof Rein Taagepera artikkel «Baltimaades valitsevad hoiakud ja korruptsioon maailma kontekstis» (nr 3).

Naturalia aastapreemia sai füüsikaõppejõud Kalju Eerme «Muutumatult kliima tähendaks ajaloo lõppu» (nr 10).

Esile tõsteti veel mitmeid töid, nende seas TÜ prof Rein Veidemann (nr 6), emeriitprof Ain-Elmar Kaasiku (nr 12), mag Eduard Parhomenko (nr 10), doktorant Bruno Mölder (nr 4/6) jt artikleid.

Väitekirjad ilmuvad ka elektrooniliselt

Heiki Epner
TÜ Raamatukogu tehnoloogiadirektor

Käesolevast aastast on doktori- ja (teadus)magist-riväitekirjade puhul kohus-tuslik need enne kaitsmist ka elektroonilisel kujul avaldada.

- Doktoritöö läheb ülikooli kirjastusse, kus autoriga sõlmitakse töö avaldamiseks leping; elektrooniline versioon saadetakse raamatukogusse.

- Magistrikandidaat toob või saadab oma väitekirja raamatukogusse koos allkirjastatud lepinguga või sõlmib lepingu kohapeal.

Kuhu töö saata ja kuidas lepingut sõlmida, on kirjas ülaltoodud veebilehel.

- Reeglina esitatakse väite-kiri ühe PDF-formaadis failina, järgides veebilehel olevaid juhiseid.

Ajaloo muuseum ootab mälestusi ülikooliajast

Terje Lõbu
TÜ Ajaloo Muuseumi museoloog

Ajaloo muuseum kutsub üles kirja panema mälestusi ja välja otsima vanu fotosid.

Tooge muuseumi konsepte, spikreid, teadetetahvli rebitud kuulutusi jm materjali ülikoolielust (auditooriumist säärvanditoani).

Ootame nii pikemaid heietusi kui ka lühikesi mällusööbinud episoodide kõigilt – nii üliõpilastelt kui õppejõududelt, ametnikelt, töömestelt, korteriperenaistelt või lihtsalt tähelepanelikult linnakodanikult.

Mälestuste esitamise vorm on vaba. Muuseum on huvitatud fo-

todest, millel on jäädvustatud nii õppetöö kui ühikamelu, nii laupäevakud kui malevaelu. Fotode puhul palume üksikasjalikult ära märkida pildil nähtav: inimesed, koht, aeg. Soovi korral tagastab muuseum fotod.

Muuseumi toodu ei jää fondiruumi seisma, vaid leiab kasutamist nii näitustel kui ka uurimustöodes. Juba kevaldel kavatsame ühiselamute ja erakatega seonduvat materjali eksponeerida näitusel. Kes soovib olla näituse koostamis-osaline, kiirustagu!

Kutsume üles haarama sulge või klõbistama arvutiklaaviatuuri, sorima fotokarpe ja korrastama põõninguriuleid! Info: tel 737 5677, hendrik@ut.ee.

KAITSMISED

28. jaan kl 15 kaitseb ülikooli nõukogu saalis **Aive Liigant** doktoritööd «Epidemiology of primary central nervous system tumours in Estonia from 1986 to 1996: Clinical characteristics, incidence, survival and prognostic factors» Kesknärvisüsteemi kasvavate epidemio- loogia Eestis 1986–1996: kliinik, haigestumus, elulemus, ja prognoos. Juhendajad: emeriitprof Ain-Elmar Kaasik ja prof Toomas Asser. Oponent: dr Merja Kallio, MD, PhD, Helsingi Ülikooli Haigla.

4. veebr toimuvad kh 430 magistritööde kaitsmised keemia osakonnas:

kl 10 **Eneli Härk** «Heksaammiinkoobalt(III)kompleksiooni elektrookeemiline redutseerimine vismuti monokristalli tahkudel.» (The kinetics of electroreduction of hexaamminecobalt (III) cations on electrochemically polished Bi planes). Juhenda- jad: Rutha Jäger, MSc ja prof Enn Lust. Oponent: Thomas Thomborg, MSc;

kl 10.30 **Aleksander Kuznetsov** «Proteiinkinaas A seos- tumise kineetiline analüüs

peptiidsubstraadi, ATP ja bifunktsionaalse inhibiitoriga». Juhendaja: prof Jaak Järv. Opo- nent: Aivar Löökene, PhD, TTÜ Geenitehnoloogia Instituut; kl 11 **Kristjan Laes**, «Tetera- butüülammooniumjodiidi adsorptsioonikineetika Bi(011) elektroodi tahul». Juhendajad: Mart Väärtnõu, PhD ja prof Enn Lust. Oponent: Heli Kasuk, MSc.

4. veebr kaitsmised germaani- romaani filoloogia osakonnas Paabelis, ruumis 103: kell 14 kaitseb magistritööd **Lau- ri Pilter** «Southern Gothic: the Development of the Depiction of Violence and Spiritual Degeneration in the Works of William Faulkner and Cormac McCarthy» (Lõuna gootika: vägi- valla ja vaimse mandumise kuju- tamise areng William Faulkneri ja Cormac McCarthy teostes). Juhendaja: dots Reet Sool, filol- kn. Oponent: prof Jüri Talvet; kell 15 kaitseb magistrip projekti **Triin Lillelaid** «Börsimetafoorid eesti ja inglise majandusaja- lehtedes». Juhendaja: lektor Kaja Kährik, MA. Oponent Reeli Torn, MA. Info: Milvi Kaber, tel 737 5228.

10. veebr toimuvad Riia 23–217 magistritööde kaitsmised

molekulaar- ja rakubioloogia instituudis:

kl 15.15 **Klaara Kask** «Õpetajate täiendkoolituse mõju õpilaste protsessuaalsete oskuste ku- jundamisele praktiliste tööde käigus» (The effect of in-service teacher education on students' process skills through practical work) bioloogia didaktika erialal. Juhendaja: Miia Rannikmäe, PhD. Oponent: TPÜ kasva- tusteaduskonna dekaan Priit Reiska, PhD;

kl 16.15 **Tarmo Puurand** «Rekombinatsioonipunktide jaotus inimese 19. ja 22. kro- mosoomis» (Distribution of recombinationspots in human chromosomes 19 and 22) molekulaardiagnostika erialal. Juhendaja: erakorraline prof Maris Laan, PhD. Oponent: Eesti Biokeskuse v-teadur Toomas Kivisild, PhD.

TEATED

30. jaanuarist 1. veebruarini toi- mub keemiaringis Tarab Tulku (PhD) filosoofiakursuse seminar *yogacara* filosoofiast.

Info ja registreerimine: www.ida.ee/etks.

Eesti-Tiibeti Kultuuriselts
Tibetoloogia instituut

KONTSERT

28. jaan kl 19 Tartu Raekojas «Flöödi kuningriik II – 19. sa- jandi kuldne flöödimuusika». Esinevad Teele Jõks (sopran), Neeme Punder (flöödt), Heli Ees- pere (viola), Aare Tammesalu (tšello), Tiit Peterson (kitarr). Ka- vas Schubert, Giuliani, Chopin. Piletid 60 ja 40 kr.

29. jaan kl 19 Vanemuise Kont- serdimajas Bachi Missa h-moll. Esitavad segakoor Latvija, Eesti Riiklik Sümfooniaorkester, Dita Kalnina (Läti), Mikael Bellini (Rootsi), Algirdas Janutas (Lee- du) ja Juha Kotilainen (Soome). Dirigent Andres Mustonen. Piletid 80 ja 50 kr.

3. veebr kl 12 Vanemuise Kont- serdimajas kontsert «Muusika võlumaailm». Laulavad ja tantsi- vad ETV Lasteekraani muusika- stuudio laululapsed. Kunstiline juht Aarne Saluveer, kontserti juhib Raivo Järvi. Paremik eesti ja maailma lastemuusikast läbi aegade – Rodgers, Naissoo, Wunderlich, Ojakäär, Hindpere, Ehala jt. Kõlavad ka Lastelaul 2003 parimad laulud «Maasi- kamuusika», «Sametise kasu- kaga mutt», «Politseirock» jt. Pilet 60 ja 30 kr.

Põhjamaade MN uus stipendiumiprogramm

Sirje Üprus
rahvusvahelise koostöö juht

Põhjamaade Ministrite Nõu- kogu uus stipendiumipro- gramm «Nordplus Neighbour» toetab koostöövõrgustike loomist Põhjamaade haridus- ja teadusasutuste vahel.

Programmi eesmärk on aidata kaasa pikaajaliste ja jätkusuutlike koostöövõrgus- tike arendamisele.

Toetatakse teadlaste, üli- õpilaste ning administraato- rite vahetust, ühisseminare, konverentse ja koolitusi.

Koostöövõrgustikus peavad

osalema vähemalt nelja riigi (kaks Põhjamaade ja kaks Balti riiki või üks Balti riik ja Loode-Venemaa) haridus- ja/ või teadusasutused või täis- kasvanukoolitusega tegelevad mittetulundusühingud.

Uut programmi tutvustasid haridus- ja teadusministeeriu- mis Põhjamaade Ministrite Nõukogu nõunik Alf Rasmus- sen, Norra Teadusnõukogu osakonnajuhataja Elisabeth Johnsen ja nõunik Martin Ewan Jaever ning nõukogu Tartu esinduse nõunik Madis Kanarbik. Külalised käisid ka ülikoolis ja kohtusid teadus- prorektor Ain Heinaruga.

STIPENDIUM

Eesti üliõpilaste toetusfondi stipendiumid

Eesti üliõpilaste toetusfond USAs võtab vastu stipendiumi sooviavaldusi 2004/2005. õppeaastaks.

Peamiselt USA eestlaste annetustest ja pärandustest moo- dustunud sihtkapitali sissetulekust määratakse stipendiu- mid eesti päritoluga üliõpilaste toetusteks. Paljud pärand- jad on toetusfondile teinud ettekirjutusi toetatavate erialade kohta. Stipendiume määratakse arsti-, majandus- ja põllu- majandusteaduse üliõpilastele.

Ene Silla fond võimaldab eesti päritoluga üliõpilastel taot- leda märkimisväärset toetust õpinguteks eeskätt pedagoogi- ka, võõrkeelte, psühholoogia, filosoofia ja kirjanduse alal. Kandideerida võivad eesti üliõpilased kogu vabas maailmas, asukohamaast olenemata.

Info: Põhja-Ameerika ülikoolide teabekeskus (TÜ Raama- tukogu, Struve 1-325, 50091 Tartu. Avatud E-N 13 –16, www.ut.ee/valismaa/eac);

Estonian Students Fund in USA, Inc., PO Box 3365, Fail River, MA 02722, USA. www.esfusa.org (pdf fail mahalaadimiseks).

Täidetud ankeedid kõigi vajalike lisadega saata ülaltoodud aadressil USAsse hiljemalt 28. veebruariks.

Hiljem saabunud või puudulikult täidetud sooviavaldusi arvesse ei võeta. Toetusfondi juhatus soovib tungivalt kõigil taotlejatel hoollega jälgida sooviavalduste täitmise ja kirjavahetuse juhtnööre. Kogu fondi asjaajamine käib posti teel. Telefoni, faksi, või e-posti vahendusel fondiga suhelda ei saa.

Stipendiaadid selguvad hiliskevadel.

TÖÖPAKKUMINE

SA TÜ Lastekliinik võtab tööle kõrgharidusega füsioterapeudi.

- Soovitav eelnev lastega töötamise kogemus.
- CV ja diplom koopia saata 26. jaanuariks personali- teenistusse (Puusepa 8, 51014 Tartu) või e-postiga kersti.arend@kliinikum.ee.

Info: tel 742 4281, 052 72 108, 731 8173, tiina.stelmach@kliinikum.ee, www.kliinikum.ee.

SCRIPTA MANENT*

Viimasel ajal kõlab üha kõvemini ambitsioonika keskpärasuse hädakisa – olen põllumajandustead- lane, ilma minule antava rahata jääte nälga; olen energeetik, ilma rohkema rahastamiseta kustuvad kõik teie lambid; olen meedik ja kui raha ei saa, surete kõik kõhutõppe. Hea, et astronoomid ei luba päikest ära kustutada.

JAAK AAVIKSOO «Hästi haritud on ühes paadis» EP 19. JAANUAR

«Mapp sisaldab kõiki kontrolltöid ja teste, mida sa elus selles aines teinud oled, kõiki hindeid, grammatikareegleid, mida kunagi peast oskasid jms. Lähed näiteks Prantsusmaale ja sind kõne- tab konnasööja. Kui varem vastasid mök-mök, siis nüüd on sul keelemapp igati abiks. Topid talle nina alla mapi ja ongi jutud räägitud.

LAURI LEESI õpilaste keelemapist «Raha on olemas, hurraa!» ÕL 16. JAANUAR

Tema (Gustav Suits – UT) on selline autor, kes tu- leks vabastada sellest Tartu ülikooli fännide kes- tast; tuleks teda objektiivselt vaadata, nagu Mart Mäger kunagi tegi. Sellest tuli ka palju pahan- dust. Ma ei ütle, et teda tuleks dekonstrueerida, aga riidest lahti võtta igatahes. Mis nende lipsude taga on? See käib ka Tuglase kohta, muide.

Ma ütleks praegu, õnneliku naeratusega muidugi, et peda on siin juhtimas (pahempoolsusest – UT), Tartu ülikool koperdab seal tagapool. Nemad on kusagil kümme aastat maas. Aga küll nad jõua- vad, ega Tartu ka kotti istuma jää.

Jürgen Rooste intervjuust luuletaja ja TPÜ prof Toomas Liiviga «Agent on Moskvast» SIRP, 16. JAANUAR

*UT taasavatud rubriik «Scripta manent» (kirjutatu jääb).

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Infotoimetaja Leane Morits
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 07 375 680, 051 42 300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 07 375 440
<http://www.ut.ee/ajaleht>

Triin Koch on aasta noor dirigent

Varje Sootak

«Koor on minu pill, millel mängin,» räägib oma lauljaist meelsasti ülikooli kammerkoori dirigent Triin Koch.

Tema sõnul poleks ta ilma oma tublide lauljateta nii kaugele jõudnud: «Nad innustavad mind ennastki,» ütles Triin Koch.

Eesti Kooriühingu esmakordsed aastapreemiad töid ühe preemia Tartu Ülikooli. Aasta noore dirigendi aunimetuse pälvis 2001. aastast ülikooli kammerkoori juhataja Triin Koch. Muusikaakadeemia õpingute ajal hakkas ta juhutama TÜ Akadeemilise Naiskoori Tallinna vilistlas-koori.

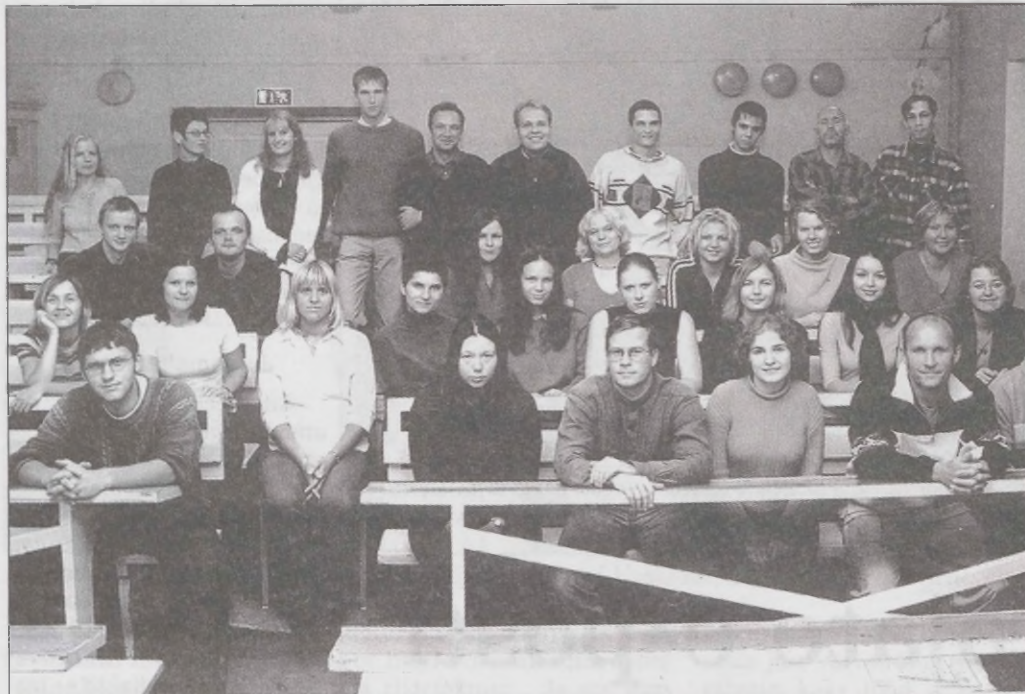
Aasta koori nominentide hulgas oli ka 1971. aastal asutatud TÜ kammerkoor ise. Kammerkooril oli ainulaadne võimalus esineda kooriühingu aastakontserdil kõrvuti viie kandidaadiga.

Aunimetusega rahalist preemiat ei kaasne, kuid aasta dirigendid sõidavad suvel Breemenis toimuvale koori-olümpiale.

Õnnelikud juhused

Kammerkoori dirigendiks sattumine oli Triin Kochi sõnul puhas juhus. «Ei osanud muusikaakadeemia õpingute ajal Tartu poole selles suhtes vaadata. Koor oli minu õpingute lõpetamise ajal dirigendita ja nad olid mind välja peilunud,» rääkis Triin Koch. «Esiialgu tundus hullumeelne olevat Tallinnast Tartusse koori juhatamas käia. Tihti tuleb rohkem kui kord nädalas siia sõita. Peale proovide on ka esinemisi.»

Triin Koch peab ülikooli kammerkoori juhtimist enda jaoks väga huvitavaks välja-

Tartu Ülikooli kammerkoor 2002. aasta oktoobris oma harjutusruumis.

WWW.UT.EE/TYKK

kutseks: «Igal juhul tegin õige otsuse, olen väga rahul».

Üks hea asi, mis minuga veel on juhtunud on see, et sattusin Elleri muusikakoolis õppima Vaike Uibopuu käe alla. «Tema on olnud minu väga hea õpetaja. Vaike Uibopuu kaudu sattusin ka tema juhatavasse ülikooli naiskoori laulma.» TÜ Akadeemilist Naiskoori peab ta enda jaoks üheks tõeliseks kooliks: «See näitas mulle dirigendi töö keerukust, selle häid külgi ja vigu.»

Ülikooli naiskoori dirigent Vaike Uibopuu on oma õpilase edu üle väga rõõmus: «Triin on noore eduka dirigendina silma paistnud ja juba ületanud professionaalsuse läve». «Kui muusikakoolis küsisin tema käest, miks ta muusikat õppima tuli, siis ütles Triin, et on kogu aeg tahtnud dirigendiks saada,» jätkas Uibopuu. Uibopuu sõnul on Triin Kochil temperamenti ja elujõudu,

mida dirigendil vaja läheb.

«Soovin talle jätkuvalt edu ja loodan teda näha enda järglasena ülikooli naiskoori juhtimas.»

Üliõpilaskooris on fännid

Üliõpilaskooridega pole dirigentidel kerge. Triin Koch räägib, et kui ta kammerkoori juhataja tuli, oli kooris 40 lauljat, praegu mitmesugustel põhjustel 25.

«Paljud koori liikmed lõpetavad ülikooli või lähevad ka mujale õppima,» toob ta esile põhjusi.

«Teeme ühe koosseisuga tublisti tööd, oleme juba midagi saavutanud ja kui siis paar-kolm inimest korruga ära läheb, pole koor enam see, mis ta oli.» Aga see ongi tema sõnul tudengikooride eripära, millega tuleb harjuda ja leppida.

«Lauljad on mul aga tõeliselt fännid ja isuga asja juures, seda on väga tore tunda ja

see innustab mind ennastki,» kiidab ta oma tudengeid.

«Lauljad peavad palju vaba aega ohverdama, kuid tunneb, et miski neid seal hoiab. Kui mõni pärast lühikest aega koorist ära kaob, ju ta siis tunneb, et see pole tema jaoks õige koht.»

Selle aasta suvi ei ole pingeline mitte ainult üliõpilaskooridele. Juunis on Tartu üldlaulupidu, juulis Eesti üldlaulupidu. Üliõpilaskoorid sõidavad seejärel kohe Riiga oma laulupeole Gaudeamus.

Eestis toimuvate laulupidude repertuaar on praegu juba käes ning harjutatakse hoolikalt. Veebruaril lõpus toimub esimene ühisproov.

Pingeline suvi

«Meie koori jaoks on aga suur eesmärk esineda hästi aprillis toimuvale Eesti kammerkooride festivalil. Nii minu kui ka koori suur väljakutse on ka aprillis toimuv

TRIIN KOCH (1975)

1993-1997 H. Elleri Tartu Muusikakooli Vaike Uibopuu dirigeerimisklassi õpilane

1997-2001 Eesti Muusikaakadeemias prof Kuno Arengu kooridirigeerimise eriala üliõpilane

Eesti Muusikaakadeemia magistrantuuri Toomas Kapteni klassis.

magistrikontsert. Triin Koch lõpetab tänavu Eesti Muusikaakadeemias magistrantuuri.

Kontserte on teisigi. Üks esinemine on plaanis koos ülikooli akadeemilise naiskooriga. «Huvitav koostöö on olnud Pärnu kammerkoori ja linnaorkestriga, kellega oleme kahel aastal koos esitanud Bach'i «Jõuluoratoriumi». Koor on esinenud ka koos TTÜ kammerkooriga.

Kammerkoori repertuaar on dirigendi sõnul mitmekesine. Lauldakse klassikat, suurvorme, kaasaegset loomingut. «Mulle on väga hingelähedaseks saanud vene kirikumuusika, üldse vene vana muusika. Olen suutnud selle pisiku ka koorile süstida. Kahjuks meil palju vene muusikat ei laulda, aga tundub, et nüüd hakatakse mineviku kompleksi üle saama,» kõneleb Triin Koch muusikaelistustest. Üks lähema aja esinemisi on aga ülikooli aulas Eesti Vabariigi 86. aastapäeva aktusel.

TÄNA LEHES

Uued e-posti aadressid TÜ-s

LK 2

Maaliüliõpilaste näitus

LK 3

Kirjanduse festival Tartus

LK 3

UUDISED

Täna TÜ nõukogus

Täna kell 10.15 alanud ülikooli nõukogus muudetakse kunstimuseumi põhikirja, kavas on vastu võtta korraliste õppejõudude kohtadele kutsutamise korra määrus. Samuti on päevakorras võtta vastu otsus Vallikraavi 25 kui ülikooli põhitegevuseks mittevajaliku vara võõrandamise kohta.

Kinnitatakse nõukogu kevadsemestri tööplaan.

Professorikandidaadid

Neli professorit kandideerib täna praegusele ametikohale tagasi.

Eesti ajaloo professoriks kandideerib Eesti ajaloo prof, ajal-knd Tiit Rosenberg, eesti keele (võõrkeelena) professoriks eesti keele (võõrkeelena) prof, filol-knd Birute Klaas, rakendusökoloogia professoriks rakendusökoloogia prof, biol-knd Olevi Kull ja majanduspoliitika professoriks majanduspoliitika prof, maj-kand Jüri Sepp.

Uuele, Balti poliitika professori ametikohale kandideerivad politoloogia osakonna dots, PhD Andres Kasekamp ja Soome Välispoliitika Instituudi van-teadur, PhD Henri Vogt.

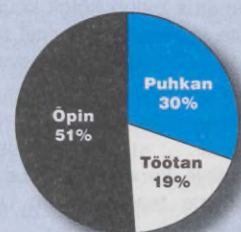
Vabade kunstide professoriks Tiit Pääsuke

Ülikool kutsus 2004. aasta vabade kunstide professoriks Eesti Kunstiakadeemia professori Tiit Pääsuke.

Kunstnik Tiit Pääsuke (sünd 1941) on kunstiakadeemia joonistamise õppetooli juhataja. Ta on lõpetanud Tartu Kunstikooli ja Eesti Riikliku Kunstiinstituudi.

ONLINE-KÜSITLUS

Mida teed vaheajal?

Vastajaid: 135

Uus küsimus:
Kust tahad teada
saada eksamitulemusi?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

Professorite alleele tuleb Tartu Ülikooli alguse tähistus

Varje Sootak

Tartu Ülikooli alguskoht saab mõne aasta pärast tähistuse Professorite alleele.

Tartu Linnavolikogu sümboolika, mälestusmärkide ja nimekomisjon tegi ettepaneku algatada konkurss ülikooli alguskoha tähistamiseks.

Linnavolikogu ja komisjoni esimehe prof Aadu Musta sõnul on lähiajal koos ülikooliga kavas konkurss välja kuulutada.

«Tartu Ülikool saab 2007. aastal 375-aastaseks ning siis on plaanis tähistada ülikooli alguse koht Toome nõlval Professorite allee ääres,» ütles Aadu Must.

Seal paiknes Jesuiitide ordu poolt 1583. aastal asutatud *Gymnasium Derpatense* hooned.

Samas hoones alustas 1632. aastal tegevust ka Tartu Ülikool.

Kuhugi Professorite allee algusesse on kavatsus rajada ülikooli algust märkiv tähistus.

VARJE SOOTAK

Aadu Must tänab komisjoni nimel ülikooli initsiatiivikaid emeriitprofessoreid Raik-Hiio Mikelsaart ja Helmut Piirimäed, prorektor prof Jaak

Kangilaskit, usuteaduskonna nõukogu ja mitmeid teisi, kes Tartu Ülikooli alguse tähistamist on ilmselgelt vajalikuks pidanud.

Tulekul iga-aastane haridusmess Intellektika

13. ja 14. veebruaril toimub AS Tartu Näituste messikeskuses (Kreutzwaldi 60) iga-aastane haridusmess Intellektika.

Tänavused teemad on kõrgharidus ja teadus, tööhõive, kutse ja karjäär, Euroopa Liitu astumine, üld- ja põhiharidus, kutseharidus, täiskasvanuharidus jmt.

Ülikooli pressinõuniku Illari

Lääne sõnul osaleb Tartu Ülikool seekordsel haridusmessil Intellektika 2004 ühtse ja tervikliku ekspositsiooniga. «Ülikool annab ka oma iga-aastase panuse messiboksides kõrval toimuvasse programmi ja tegevusse loengute, viktoriinide ja esitlustega, samuti meelelahutusliku osaga.»

Info: www.tartunaitused.ee/intellektika/2004

Hillar Palametsale aastapreemia

Homme antakse Vanemuise Kontserdimajas kätte Tartu Kultuurkapitali aastapreemia.

Kauaaegne ülikooli õppejõud, ajaloolane Hillar Palamets pälvis 50 000-kroonise aastapreemia.

Möödunud aastal ilmus Hillar Palametsa sulest raamat «Lugusid toonastest Tartust»,

mis annab põgusa ülevaate Emajõelinna pika ajaloo olulisematest sündmustest ja isikutest, tartlaste kunagisest argielust ja olmet varasematest aegadest Teise maailmasõja lõpuni.

Hillar Palamets on aastakümneid tutvustanud raadios Tartut ja tartlasi. Ta on ka toimetanud ülikooli ajalehte.

UUDISED

Algavad arvutiteaduse teooriapäevad

Täna algavad Rõuge lähedal Kokel Eesti arvutiteaduse traditsioonilised teooriapäevad.

Ettekannete valdkonnad on keeletehnoloogia, krüptoloogia, algebra ja semantika. Tüüsti esinevad ettekannetega prof Mati Tombak, dots Ahto Buldas, van-teadur Varmo Vene, lektor Valdis Laan jt.

Välisesinejaks on dr Berry Schoenmakers Eindhovenist.

Esimest korda on kavas interaktiivne seminar mänguteooria algoritmikast Jan Willemsoni juhtimisel.

Teooriapäevadel osalevad TÜ, TTÜ ja Cybernetica ASI, Küberneetika Instituudi, Egeeni jt teadlased.

Info: www.cs.ut.ee/~varmo/tday-koke/.

Doktoritöö kaitses Aive Liigant

28. jaanuaril kaitses närvi-kliiniku neuroloogia assistent Aive Liigant doktoritööd «Kesknärvisüsteemi kasvaja epidemioloogia Eestis 1986–1996: kliinik, haigestumus, elulemus ja prognoos».

Uurimuse eesmärk oli leida primaarsete kesknärvisüsteemi kasvajatessse haigestumus ning elulemus Eestis ja saadud tulemuste võrdlemine teiste samalaadsete uuringute andmetega.

Uuringu tulemuste võrdlemisel varasemate tulemustega selgus, et statistiliselt oluline haigestumuse suurenemine esines pahaloomuliste ajukasvajate (astrotsütoomi, glioblastoomi ja meningiomi) grupis. Haigestumuse vanuskordaja suurenes kõikides vanusgruppides.

Doktoritööd juhendasid emeriitprof Ain-Elmar Kaasik ja prof Toomas Asser. Opooneeris dr Merja Kallio, PhD Helsingi Ülikooli Haiglast.

Aive Liigantile anti meditsiinidoktori kraad.

Põhjamaade seppade näitus

Täna kell 16 avatakse Eesti Rahva Muuseumis Põhjamaade seppade näitus «Raudtuli».

Oma töödega osaleb üle 30 tegutseva sepa Eestist, Soomest, Norrast, Taanist ja Rootsist, kes tänaseni hoiavad elus sepi kui iidse tarkkuse kunsti traditsiooni.

Kõrvuti kaasaegse kunsti-pärase formaadi ning tarbepistega on näha ka sepatööga seotud esemeid Eesti Rahva Muuseumi kogudest.

Huvilistel on täna kell 14.30 võimalik osa võtta näituse raames toimuvast seminarist (Olavi Osara «Sepaõpe Soomes», filmiprogramm).

Näitus jääb avatuks veebruari lõpuni.

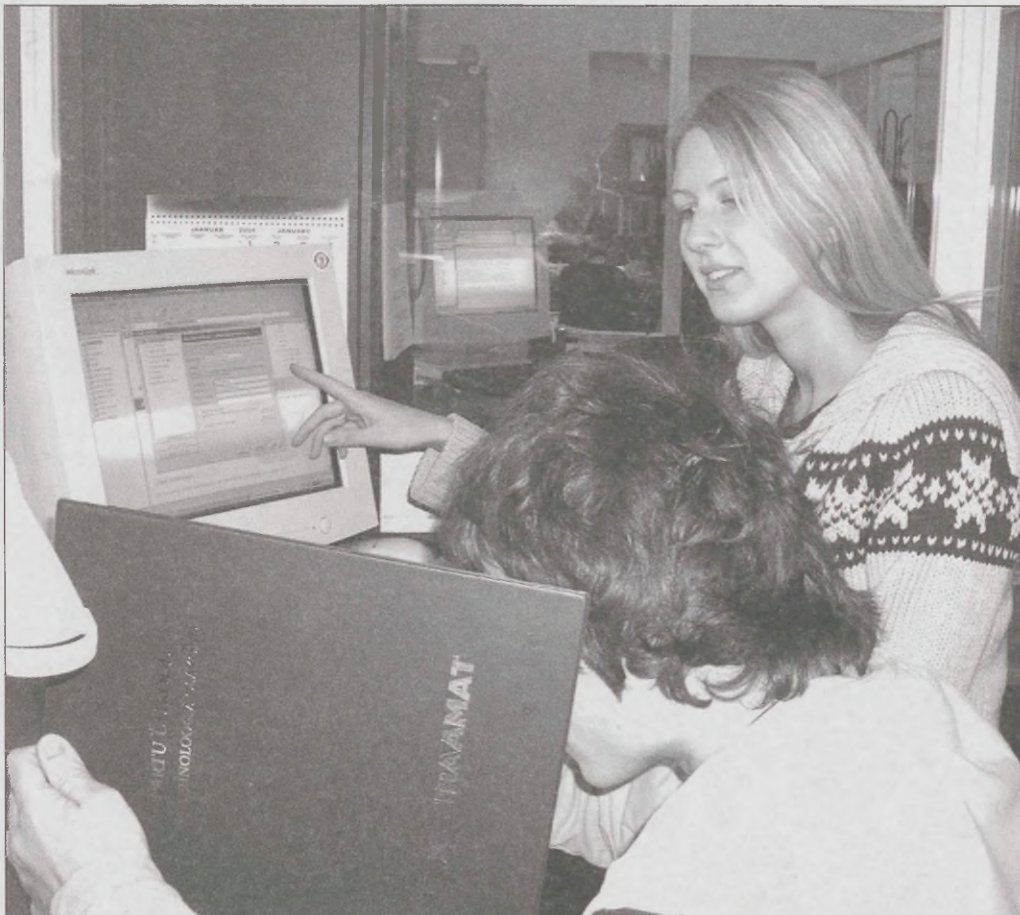
UT TEATAB

Toimetust palub kõigil kuulutuste ja reklaami andjail tutvuda UT veebilehel olevate tingimustega.

Juhime tähelepanu, et ka ülikooli struktuuriüksuste tasulistele kursustele ja muude teenuste teatamine on UTs tasuta.

Samuti palume enne kuulutuse või reklaami kujundamist saata tekst ilmingimata toimetusse, sest kujundatud tekstis me parandusi enam teha ei saa.

Info: www.ut.ee/ajaleht

Teabetalituse avalikkussuhete spetsialist Liina Vahemets näitab e-posti programmis, kuhu tuleb saatjaks märkida oma Eesnimi.Perekonnanimi@ut.ee.

VARJE SOOTAK

TÜ töötajate e-posti aadresside standard

Vastavalt IT täiendatud standarditele ülikoolis on kohustuslik kasutada aadressi 1. dets 2003 TÜ veebis, trükistel, visiitkaartidel ja kõikjal mujal ainult standardset e-posti aadressi kujul Eesnimi.Perekonnanimi@ut.ee. Kõigile töötajatele, kellel varem sel kujul aadressi ei olnud, on see nüüd loodud.

TÜ töötajate küsimustele vastavad IT osakonna spetsialist Tanel Kindsigo ja üldosakonna spetsialist Leane Morits.

Miks on selline muutus hea?

Ülikooli asjaajamine on nii ühtsem ja korrektsem. Garanteeritakse, et koostööpartneritel ja klientidel on lihtsam ülikooliga suhelda. E-posti aadresside ühtlustamisel peetakse silmas eesmärki hoida ja arendada ülikoolis infotehnoloogilise teenuse kvaliteeti. Standardiseerimine on seotud ka üldiste ülikooli töötajatele pakutavate infotehnoloogiliste teenuste arendamise ja sellega korralduse parandamisega. Töötajate kasutuses on mitu ülikooli infosüsteemi – õppeinfo-, teadusinfo-, dokumendihalduse jt infosüsteemid, mis kõik hakkavad lähiajal kasutama ühtset kasutajate andmebaasi.

Kas mu e-posti aadress kujul kasutajatunnus@ut.ee (ka @mtk.ut.ee, @jrnl.ut.ee jne) töötab edasi?

Ühtne e-posti aadresside standard kehtib alates 1. dets 2003. Kõik e-posti serverid seadistatakse selle aasta 1. maiks nii, et neist saab välja saata kirju, mille aadressi kuju on standardne. Selleks ajaks tuleb töötajatel ka oma kirjastuste seadistustes märkida saatja aadressiks senise vaikimisi aadressi kasutajanimi@ut.ee (ka @mtk.ut.ee, @jrnl.ut.ee jne) asemele Eesnimi.Perekonn

TÜ TÖÖTAJA MEILIAADRESS

Eesnimi.Perekonnanimi@ut.ee
Info: teabetalitus, tel 737 5683
või siseinfo@ut.ee.
Tehniline info: IT osakond, tel 737 5442
ja www.ut.ee/21157

animi@ut.ee. Seadistamine on üsna lihtne ja selle kohta on info IT osakonna koduleheküljel <http://www.ut.ee/21157>. Vajaduse korral abistavad kasutajate eest vastutavad isikud.

Kas muudatus puudutab mind ka siis, kui olen ülikooli kesket kasutajatunnust ja salasõna kasutanud vaid ÕISI ja teistesse süsteemidesse logimiseks või kui mul ei ole olnud kesket kasutajatunnust?

Jah. Kõigile töötajatele, kellel oli olemas keskne kasutajatunnus, on loodud ka standardile vastav e-posti aadress, mis on kasutajatunnuse alias ja millele saabuvaid kirju saab endiselt lugeda sama kasutajatunnuse abil.

Neil, kellel seni kesket kasutajatunnust ei olnud, on nüüd nii kasutajatunnus kui ka standardile vastav e-posti aadress. Sellele saabuvad kirjad on suunatud aadressile, mida nad seni on kasutanud, ning neid hoitakse ka serverites. Nüüd on neil töötajatel, kellel varem kesket kasutajanime ei olnud, võimalus asuda keskserversi kasutajakohta kasutama ka aktiivselt. Sel juhul tuleb pöörduda IT osakonda ning täita ankeet parooli saamiseks.

Kust saan kõige lihtsamalt kontrollida oma uue e-posti aadressi kuju?

E-posti aadressid tehakse personaliosakonna andmebaasi põhjal.

Iga inimene saab oma andmeid kontrollida ülikooli keskses veebis (esilehel jaotuse «Struktuur ja isikkoosseis» all) asuvast isikkoosseisu nimikirjast. Probleemide puhul

saab pöörduda IT osakonna süsteemiaministraatori poole (Liivi.Urm@ut.ee, tel 737 5458).

Kas nime algustähtedena tuleb kasutada suur- või väiketähti?

Ei ole vahet, kas nimesed kasutatakse suuri või väikesi algustähti.

Millised on samanimeliste töötajate aadressid?

Samanimeliste töötajate puhul lisatakse nimele kolmekohaline number, mis eraldatakse nimest punktiga. Näide: Eesnimi.Perekonnanimi.001@ut.ee. Esimene e-posti aadressi saaja on ilma numbrita, numbri saab järgmine samanimeline töötaja.

Kas on veel midagi, mida peab silmas pidama?

E-posti aadressi kuju muutmisel tuleb kinnistes listides ennast uue aadressiga registreerida, muidu ei saa neisse pärast 1. maid kirju saata.

Miks peaksin kesket e-posti teenust kasutama?

Keskne e-posti teenus ülikoolis on oluliselt töökindlam kui varem. Välja on vahetatud serverid, uuenedud on andmete varukoopiategemine, elektrisüsteem ja katkematu elektritoite allikas.

Lisaks käivitatakse kevadel mitu uut serverit, mis hakkavad tegelema viiruste ja rämpspositi tõrjega.

Kas e-posti aadressis Eesnimi.Perekonnanimi@ut.ee võib kasutada täpitähti?

Ei. Täpitähed teisendatakse järgmiselt: ä asemel a; ö asemel o; ü asemel y; õ asemel o; š asemel sh; ž asemel zh.

EAS toetab perspektiivikaid projekte

Edith Kiilmaa

EASi kommunikatsioonijuht

Katusekambrite vaikus sündinud geniaalsed ideed ei pea enam rahapuuduse tõttu vaid paberile või nende looja teada jääma. EAS pakub innovatiivsetele projektidele rahastamist.

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS) pakub oma teadus- ja arendustegevuse toetamise programmi kaudu rahastamisvõimalusi. EAS teeb tihedat koostööd Eesti ülikoolide ja teadusasutustega, toetades tehnoloogiliste ja innovaatiliste toodete ning teenuste väljatöötamist.

Projektide eeltingimuseks on võimalus projekte ettevõtluses rakendada.

Julgelt taotlema

«Konkreetsed teadus- ja arendustegevuse (T&A) programmi siht on luua eeldused ettevõtete eduks uute või täiustatud toodete ja teenuste turuletoomisel ning uute tehnoloogiate juurutamisel,» ütles EASi innovatsiooni ja tehnoloogia arenduse direktor Madis Võõras.

Kaasfinantseeritakse teadus- ja arendusasutuste või ettevõtete rakendusüüriid ning tootearendusprojekte ettevõtlusvõimalike eeluurimist.

Võõrase sõnul võiksid nii teadlased kui ka ettevõtjad aktiivselt EASilt raha taotleda. «Eestis on nii, et teadlased teevad puhtast teadusest ja ettevõtjad ajavad ainult äri. Neid valdkondi on võimalik edukalt ühendada.

Teadlased saaksid oma ideed ellu viia ja ärimehed teeniksid teadussaavutuste toel suuremat kasumit. EAS on selleks, et jagada teadus-

VAJALIKUD DOKUMENDID

Teadus- ja arendusasutuste taotluseks tuleb esitada:

- avaldus,
- projekti plaan,
- projekti teostava üksuse või grupi võtmeisikud,
- ettevõtja(te) avaldus(ed) projektis osalemiseks – juhul kui projektide teostamine toimub ettevõtete otsesel osalusel (ei nõuta eeluurimiste taotluste korral),
- taotleja soovil muud lisad ja aruanded.

projekte toetades riske ettevõtjatega ja ärgitada neid julgelt teadussaavutusi praktikasse juurutama,» lisas ta.

«Edukas majandus on teaduspõhine majandus ja tee selleni jõudmiseks on innovatsioon. EASi ülesanne on ka võrgustiku loomine, mis ühendaks omavahel ülikoolide teaduskeskusi, uurimisinstiitute ja äriettevõtteid. Eesti on liiga väike, et headel mõtetel kusagil kabinetivaikuses tolmuda lasta,» ütles Võõras.

Korrektset dokumentid

EASi tegutsemispraktika näitab, et Eestis pole ideedest puudus, ent täpset asjaajamist eeldav rahataotluse protsess paneb inimesed kahtlema. «Oleme taotlusprotsessi lihtsustanud ja inimesi aitavad meie konsultandid. EAS eeldab ausat mängu, korrektust nii taotluses kui ka aruandluses – toetussummade kasutamine peab olema täiesti läbipaistev. Dokumentide korrektne vormistamine on oluline mõlema poole jaoks,» lisab ta.

Füsioloogia instituudi vanemteadur Sulev Kõks ja neuroteaduste doktorant Kati Koido teevad koostööd EASi toetatavas programmis «Mikrokiibi loomine närviülekanne häiretest tingitud haiguste diagnoosimiseks».

VARJE SOOTAK

Seminari jäädvustab TV

2. veebruaril kl 14 toimub Biomeedikumi ruumis 1006 molekulaarse ja kliinilise meditsiini tippkeskuse seminar.

Seminaril käsitletakse mitokondrite interaktsioone teiste raku struktuuridega lihasrakudes ja neuronites.

Põhiettekandega «Interactions between mitochondria and other cellular structures» esineb prof Vladimir Veksler, Université Paris-Sud.

Seminari jäädvustab Prantsuse-Saksa telekanal ARTE.

Oodatud on kõik huvilised ning pakutakse ka kohvi.

Akvarellikursus

2.-6. veebruarini toimub TÜ kunstide osakonnas (Lai 34) akvarellikursus

FLKU.01.038 (1 AP), mis on avatud ÕISIS registreerimiseks kõigile soovijatele.

Kursus toimub nädalase workshop'ina ja annab 1 ainepunkti.

Õppejõuks on kunstnik Tiit Pallo-Vaik Tallinnast.

Kursus võimaldab tutvuda erinevate töövahendite ja materjalidega ning õppida tundma ja omandada akva-

rellmaali rikkalikke tehnilisi võtteid.

Kogemuste ja oskuste omandamine toimub praktilise töö kaudu stuudios (objekt, natüürmort, modell).

Töö toimub individuaalse juhendamise printsiibil.

Kursus lõpeb tööde analüüsi ja hindamisega.

Õppetöö toimub esmaspäeval kl 10-12 ja 13-17, järgmistel päevadel kl 9-12 ja 13-16.

Info: Ene Paldre, tel 737 5669.

Pilguheit kunsti tagatubadesse

20.-29. jaanuarini oli kunstide osakonnas maaliüliõpilaste näitus «Avatud ateljee»

Peeter Ora
maalikunsti 3. a üliõpilane

Näitusega «Avatud ateljee» prooviti publikule luua illusioon, et noored kunstnikud on just kuhugi läinud – pildid seintel, seinte ääres, põrandal, molbertitel, töövahendid laiali ...

Millised üliõpilased möödunud semestril üllatasid või kelle loomingu aset leidnud muutsi esile tõstaksite?

Maaliõppetooli juhataja, prof Jaan Elken: Isiklike eneseületusi oli kindlasti väga palju. Mulle tundub, et üliõpilaste motiveeritus ja pealehakkamine iga aastaga üha paranevad.

Kursustel ja aastakäikudel on küll erinev võnge sees: ühel kursusel on iseseisva töö osakaal suurem, teised on võib-olla õppeprotsessis rohkem kinni.

Räägin eelkõige nendest, kellega ise tegelesin. 4. kursusel oli mitu inimest, kes võib-olla said oma senisele arengule mingisuguse uue kinnituse, sisulise katte: eesmärgid, mille poole sai ligi aasta püüeldud, annavad nüüd tulemusi.

Kes täpsemalt?

Priit Petrovil hakkab oma käekiri selginema – intensiivsed otsingud on fikseerumas kusagile vahejaama, poolele teele realismist abstraktse ekspressioonini.

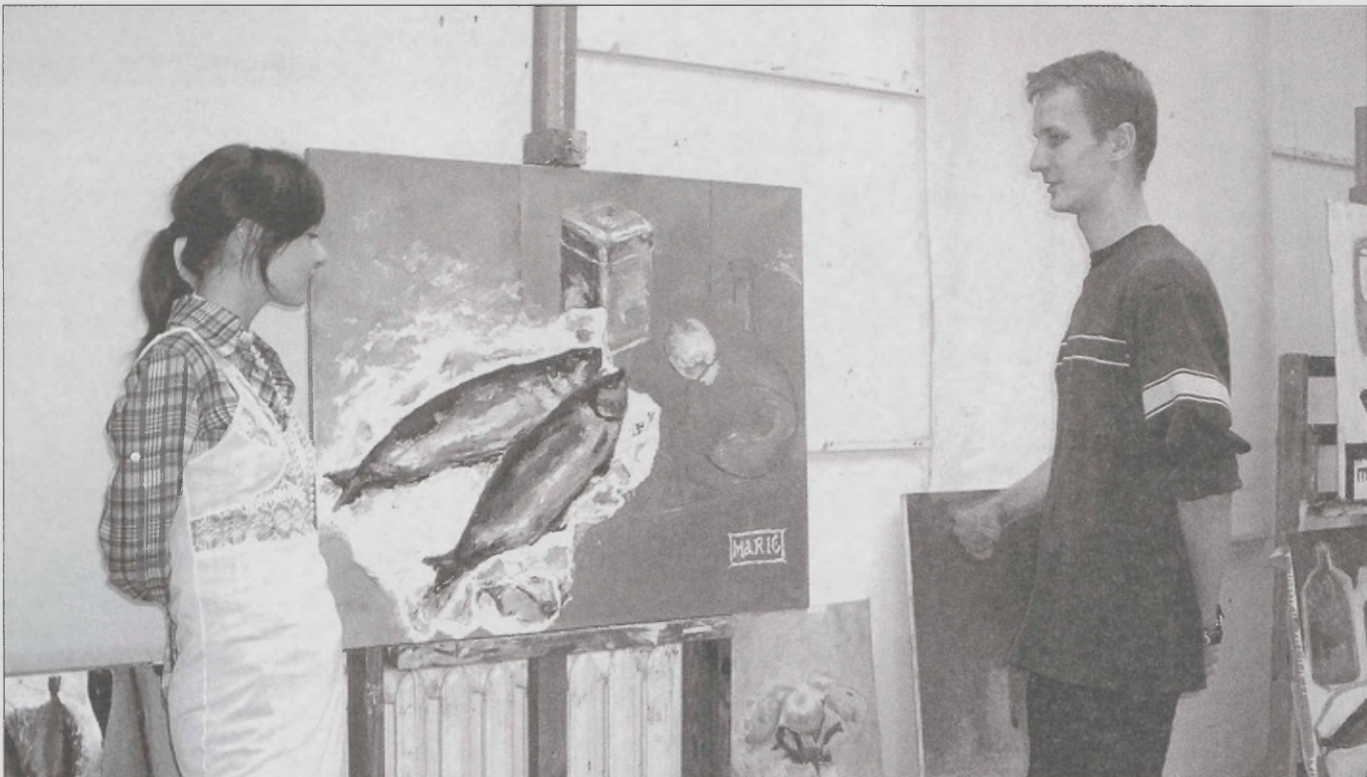
Helina Loid, kes on senini ennast tublilt jõuliste abstraktsioonidega näidanud, üllatas seekord figuraalsete lahendustega.

Ta sünteesib natuurist maailmist fotoesteetikaga, ja seda paljutähenduslikus monokroomis – väga veenev!

Ja muidugi kursuse absoluutne töönarkomaan, Anna Kainulainen Soomest.

Ta areneb lausa päevadega, ja kelle nõudmised õppejõududele ei lase niilgi mugavalt läbi ajada.

Häid maalijaid on 4. kursusel palju, kellest mitmestki võib edaspidi kunstnik saada.

Marie Kõljala maalib üliõpilane Tanel Vahisalu, kes õpib kõrvalainena ka maalikunsti.

VARJE SOOTAK

Kommenteerige huvitavamaid maale?

Maalikunsti dots Anne Parmasto: 1. kursusel on väga erinevad, väga tugevad isiksused. Marie Kõljalg on teinud õppetöös läbi mitu etappi ja muutust.

Hindan väga seda, et üliõpilane on kasutanud alusena kullaga kaetud fooni. See on tehniliselt väga raske probleem. Kõljalg on leidnud isikupärase lahenduse.

Ühelt poolt kannab töö endas väga tugevaid maalilisi väärtusi. Teiselt poolt on kunstnik mõtestanud selle seadeldise enda jaoks lahti – kuld viitab teatud mõttes võib-olla isegi ikoonile, st natüürmort kui ikoon. Töö on teostatud natüürmordi kursusel. See on see, mida ma õpilase juures alati väga hindan, et pärast seda, kui õppejõud on ülesande püstitanud – leiab ka üliõpilane oma seisukoha ning püstitab seejärel ise endale ülesanded ja need veenvalt lahendab.

Kristi, üliõpilane: See on Helen Kikase pilt «Punane baleriin, mustal taustal, valge

lörtsu kõrval». Tore pilt, poos on hästi mõnusalt edasi antud ja riidefaktuur... Ja see lörts on ka ilgelt lahe.

Margus, vabakutseline: Irina Krivonogova «Akt diivanil» kujutab ühte linnupeaga naisterahvast ja minu arust on see pilt väga huvitavalt lahendatud. Meeldib värvikirevus. Võib-olla on seda natuke palju, aga mina vaatan, et see on küllaltki omapärane töö. Ja päris palju on siin ka teisi töid, mis on huvitavalt lahendatud. Isegi need abstraktsed tööd, kuigi ma ei ole eriti suur abstraktse kunsti austaja.

Küllä, kunstiõpetaja: Peeter Ora «Kaks akti» on täiesti selline... Meeldivad värvid – hästi on värve segatud. Ja teema on hea. Inimesed mõjuvad loomulikult. Ühesõnaga, see pilt paneb mõtlema. Et on midagi konkreetselt ja midagi on ka lahti jäetud.

Kalju Kõnsin, etnoloog: Olen juba nooruses, maalil pärit olles, looduse värvidega harjunud. Kõik need looduse-rütmid värvid, mis korduvad – need on mind alati võlunud.

Ja kui ma näitusele tulen, siis otsin just värve. Siin ruumis tabasin kaks tööd – Peeter Ora «Ja kusagil on paavst I, II» – üks sinisel, teine kollasel taustal. Need äratasid tähelepanu just peene värvitajuga.

Eleriin, üliõpilane: Huvitav on Riho Pärna töö. Ta pole teinud natüürmorti, vaid midagi, mis talle endale meel-

dib, ja seega tema isiksust väljendab. Meeldivad värvid eraldivõetuna, kõrvuti mina neid ei paneks. Aga selles töös mõjuvad need hästi.

Margus Kiis, Y-Galerii gallerist: On paar päris huvitavat popkunsti katsetust, sellist kohmakat, naiivset, naljakat. Ja Riho Pärn maalil seal autosid.

Arvestatav panus

Peeter Ora

Väljapanek «Avatud ateljee» hõlmas temaatiliselt väga erinevaid maale – natüürmortidest konstrueeritud abstraktsionismini.

Kunsti esitleti ateljeedes, kus tavaliselt toimub ka maalitudengite õppetöö. Iga kursus, esimesest neljandani, oli paigutatud omaette ruumi.

Näib, et kunstiüliõpilaste näitused on muutumas meeldivaks traditsiooniks, sarnast värskest ja elujõudu kohtab nõ suurtel näitustel harva.

Loodan, et järgmiste näituste puhul tihkuvad ka teised

tudengid, õppejõud, linnakodanikud Laiale tänavale uusi talente uudistama tulla.

Näitust «Avatud ateljee» kureerisid kaks maalikunsti eriala 3. kursuse tudengit – Irina Krivonogova ja Peeter Ora.

Kunstide osakonna maali õppetool on vaieldamatult, eriti just viimaste aastatega tõestanud, et suudab Eesti kaasaegse kunstnikkonna koolitamisse anda arvestatava panuse. Tuntud on osakonna vilistlased Priit Pajos, Albert Gulk, Eda Lõhmus, Jane Remm jpt, kes innukalt eesti noorde maalikunsti uusi tuuli toovad.

UUDISED

Lõpeb e-õppe kursuste konkurss

TÜ õppejõud, töötajad ning kraadiõppurid võivad esitada rahataotlusi e-õppe kursuste konkursile 5. veebruarini.

Kaugkoolituskeskuse haridustehnoloog Lehti Pildi sõnul eelistatakse e-kursusi avatud ülikooli tudengitele, täienduskoolituskursusi ning mitmest kursusest koosnevaid mooduleid.

Kursused peavad toimuma 2004. a jooksul ja olema vähemalt 75% ulatuses veebipõhised.

«Möödunud aastal andis suure panuse uute e-kursuste loomisele Eesti e-Ülikool, toetades liikmeskõrgkoolides uute kursuste väljatöötamist ühe miljoni krooniga.

Tartu Ülikoolis esitati taotlusi 20 e-õppe kursuse väljatöötamiseks, 8 tuli sotsiaalteaduskonnast.

Komisjon otsustas rahastada 16 e-kursuse väljatöötamist kokku 425 000 krooniga;» ütles Pilt.

Märtsis toimub Tallinnas konverents «E-õpe – väljakutse kõrgharidusele».

Info kursuste kohta: www.ut.ee/e-ylikool/muu/uudised.php.

Markus Kasemaa maalide näitus

Tartu Ülikooli Ajaloo muuseumi valges saalis saab vaadata Markus Kasemaa maale.

Kasemaa personaalnäitusel on vaatamiseks välja pandud 30 õlimaali valdavalt aastatest 2003 ja 2004, mitmed tööd on ka varasemast ajast.

Näitus jääb avatuks veebruaril lõpuni, K-P 11-17.

Vt ka: www.art.ee/markus

RSRi meediaauhind

Rahvusvaheliste suhete ring (RSR) andis välja parimate Eesti meedias 2003. aastal ilmunud välispoliitiliste kirjutiste autori auhinna, mille võitis Toomas Hendrik Ilves (pildil).

Artikli puhul hinnati asjatundlikkust, päevakohasust ja analüüsivõimet.

II ja III kohta jagasid Andrei Hvostov ja Jüri Luik.

I vooru kandidaatide nimekirja aitas kokku panna ka Eesti Välispoliitika Instituudi direktor, valijad olid RSRi liikmed. Valitavate nimekirjast jäid välja instituudi ja poliitoloogia osakonnaga seotud inimesed ning RSRi liikmed.

II voorus valisid peale ringi tegevliikmete ka vilistlased.

Auhind anti välja RSRi 40. aastapäeva puhul.

RSR ühendab mitmesuguste erialade üliõpilasi, kes tunnevad huvi maailmas toimuvate poliitiliste protsesside ja riikide omavahelise suhtlemise vastu.

Auhinna võitja Toomas Hendrik Ilves esineb 19. veebruaril loenguga kell 16 Lossi 3-327 teemal «Väikeriikide dilemma».

Ajaloo osakonda juhatas prof Aadu Must

Ludmilla Meiel
ajaloo osakonna koordinaator

Selle aasta algusest on ajaloo osakonna juhataja arhiivinduse prof Aadu Must (pildil).

Aadu Must on töötanud ülikoolis 1976. aastast, läbi des ametitee vanemõpetajast professorini. Ta on ka kõige kauem ajaloo osakonnas töötanud tegevõppejõud. Oluline seik tema teenistuskäigus on Eesti Infokontori juhataja töö Stockholmis 1991.

Prof Musta peamine uurimisvaldkond on Eesti asustuse- ja rahvastikulugu, oluline suund allikaõpetus, sh nii Eesti kui teiste riikide arhiivides talletatavate ajalooallikate teaduskäibesse toomine.

Viimastel aastatel on ta korraldanud mitu tulemusrikast arhiiviekspeditsiooni Venemaa arhiividesse (Peterburi, Tomsk).

Ta on olnud Eestis eestvedaja isikuloaliste andmebaaside koostamisel ja läbitöötamisel ning eestlaste perekonnanimede CD-ROMile salvestamisel.

2003. aastast on ta Euroopa Teadusfondi Euroopa ajaloo-kirjutuse ajaloo uurimisprogrammi juhtivkomitee liige, programmi on ta kaasa tõmmanud teisigi TÜ ajaloolasi.

Aadu Must on Ajaloolise Ajakirja taasasutaja ja peatoimetaja. Väljaandest kujunes rahvusvaheliselt refereeritav teadusajakiri. Prof Musta eestvedamisel taastati Akadeemiline Ajaloo Selts.

Ta on Eesti arhiivinõukogu liige, arhivaaride riikliku kutsekomisjoni esimees, mitme ajaloo või arhiivindusega seotud seltsi ja ühenduse liige või auliige.

Ta kuulub Tartu Linnavolikogu Keskerakonna fraktsiooni, 2001. aastast on ta linnavolikogu esimees.

Tartus esmaskordselt kirjanduse festival

Aija Sakova

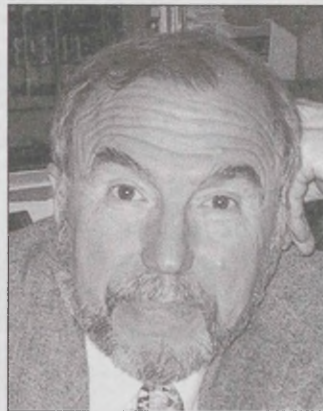
27. jaanuaril tutvustati Kirjanduse Majas avalikkusele esimest korda 7.-8. mail Tartus toimuvat kirjandusfestivali «Prima vista».

Festivali patrooniks on TÜ prof Rein Veidemann (pildil), kelle sõnul teenib korraldatav festival mitut eesmärki.

Rõõm kirjandusest endast ja kirjanduse loomisest, aga ka lihtsalt inimese lähendamine raamatule ning lugemisele on festivali põhilisteks ideedeks. Samuti püüab festival rohkem ühendada eesti kirjandust.

Festivali peakorraldajateks on TÜ raamatukogu peaspetsialist Ilona Smuškina ning Eesti Kirjanduse Seltsi teadussekretär Krista Ojasaar.

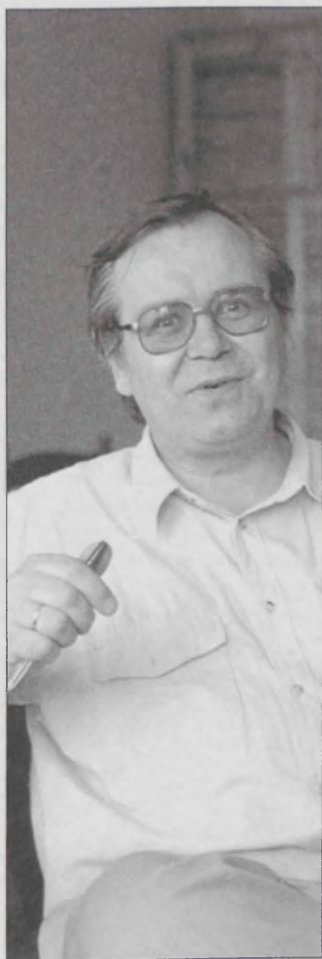
Kirjandusfestival toimub peamiselt TÜ raamatukogus ja Kirjanduse majas ning nende lähikümbuses. Peakorraldajad nimetasid festivali kolme põhilise huvi keskpunktina

raamatumessi «Utlib market», nüüdiskirjanduskonverentsi ja luulelaeva Emajõel.

Tartus esimest korda peetaval kirjandusfestivalil on korraldajate sõnul nii akadeemiline kui populariseeriv külg ning ta on suunatud igas eas huvilistele.

Festivali nimi «Prima vista» on peakorraldajate sõnul muusikatermin, mis tähendab helitöö esitamist otse noodist, ilma eelneva harjutamiseta.

Kes teevad Tartu Ülikooli ajalehte?

Teabetalituse siseinfo spetsialist, UT infotoimetaja **Leane Morits**: Mina olen see, kes kirjutab tagumisele küljele teateid loengute ja kaitsmiste kohta jm. Teen ka sünnipäevade kalendrit. Kui mõne asja kohta vahel infot rohkem, kirjutatan selle uudiseks.

Kuna kaitsmiste teated lähevad ka ülikooli ingliskeelsesse veebi, siis tahaksin väga väitekirjade pealkirju ka inglise keeles.

Üldosakonna vanemtoimetaja, UT keeleteimetaja **Marika**: Hiljuti avaldatud eesti keele arendamise strateegia projekti 2004–2010 ülesanne on aidata kaasa hea ja ilusa suulise ning kirjaliku eesti keele kasutamisele. Selge keelepruuk edendab selgemat mõttekäiku mistahes tööja elualal ning teeb sõnumi arusaadavamaks. Emakeelse ülikooli maine loob suuresti õigesti kasutatud keel, mille valvamise ja hoidmise eest ka UT hoolt püüab kanda.

TÜ pressinõunik, UT vastutav väljaandja **Illari Lään**: Korraldan ülikoolis otsest meediasuhtlust ning koordineerin paralleelselt kogu teabetalituse töövaldkonda.

Vasakult: Ergi Prommik, Varje Sootak, Aija Sakova, Leane Morits, Illari Lään, Marika Kullamaa ja lumepallike värske UT numbriga.

Viimase hulka kuulub ka UT vastutav väljaandmine ning lehe arendustöö. Lühiajal kaitstav magistr töö uurib TÜ liikmeskonna hoiakuid ja soove ajalehe suhtes koos lehe põhjaliku kontentanalüüsiga. Magistr töö on suur praktiline väärtus ülikooli ajalehe edasise arengu planeerimisel.

Küljendaja **Ergi Prommik**: Olen uus ja vahva UT küljendaja ning lisaks lehetegemisele õpin naaberülikoolis

veemajandust.

Reporter **Aija Sakova**: Olen uus kaastöötaja – reporter (0,5) ja üliõpilane.

Kirjutatan uudiseid ja pikemaid lugusid, toimetan kaastöid ning eelkõige olen alati avatud pakkumistele, millest võiks või peaks lehes kirjutama.

Minu ülesanne on ka rohkem üliõpilasi ning õppetööd puudutavaid teemasid käsitleda.

Tegevtoimetaja **Varje Sootak**: Teen kõike alates ideest lisalehe pakkimiseni. Sinna vahele mahuvad: teemade ja infootsingud, plaanide koostamine, kaastööde organiseerimine, intervjuude tegemine, pildistamine, toimetamine, kirjutamine, maketi koostamine, korrektuur, reklaamitegevus, ajalehe levi jne. Kõik see sünnib koos heade kolleegide kogu ülikooli pere kaasalöömisega.

Socratese programmi Erasmuse projektid

Ülle Tensing välisüliõpilastalituse peaspetsialist

1. märtsiks tuleb esitada Socratese ja Erasmuse programmi projektitaotlused.

Euroopa Komisjon toetab Socratese programmi kõrghariduse allprogrammi Erasmuse raames kõrgkoolide võõrkeelse õppe arendamist.

Bakalaureuse- ja magistriõppe ühised projektid

Bakalaureuse- ja magistriõppekavade arendamise projektide ühine eesmärk on tugevdada kõrgkoolidevahelist koostööd, kujundada õppekavu ning lihtsustada välismaal sooritatud õpingute tunnustamissüsteemi.

Magistritaseme puhul peab koostöö tulemuseks olema

uus õppekava, mida iga projektis osalev kõrgkool kohustuslikult kasutusele võtma ja mis sisaldab olemasolevate õppekavade muutmist või kursuste kombineerimist uueks õppekavaks. Bakalaureusetaseme puhul võib tegemist olla ka uuendatud õppekavaga.

Õppekavade arendamise projektides peab olema kõrgkoole vähemalt kolmest Erasmuse programmis osalevast riigist.

Euromoodulite ühise arendamise projektid

Moodulid peavad osalevate kõrgkoolide jaoks olema uued ja lisama õpetatavale erialale Euroopa mõõtme, st andma teadmisi Euroopa kultuuri, institutsioonide ja keelelise mitmekesisuse kohta. Osalevatel kõrgkoolidel tuleb näidata, mil viisil on

uus/uued moodul(id) olemasolevate õppekavadega seotud. Eelistatud on interdistsiplinaarsed moodulid, teemade osas on Euroopa Komisjon andnud ka oma soovitusi.

Intensiivprogrammide projektid

Intensiivprogramm on eri riikide ja kõrgkoolide üliõpilastele ning õppejõududele mõeldud lühike õppeprogramm, mille eesmärk on pakuda aineid, mida õpetatakse vähe või ei õpetata üldse ja kuhu on kaasatud mitteakadeemilised eksperdid.

Intensiivprogramm (kestus 10 päeva kuni 3 kuud) näeb ette üliõpilaste ja õppejõudude koostööd rahvusvahelistes gruppides ning õppimistingimusi, mida eraldi seisvas üksuses ei ole võimalik luua.

Koostöövõrgustikud

Temaatiliste koostöövõrgustike peaeesmärk on kvaliteedi parandamine ja Euroopa mõõtme süvendamine kindlas akadeemilises valdkonnas.

Koostöövõrgustikku peaks kaasama akadeemilisi ühinguid, seltse, kutse- ja üliõpilasorganisatsioone.

Euroopa Komisjon rahustab vaid ühte projekti igas valdkonnas, seega on oluline tutvuda olemasoleva koostöövõrgustikuga.

Temaatiliste koostöövõrgustike taotlused esitatakse kaheastmelisena, eeltaotluse esitamise aeg oli 1. november 2003, järgmine on tõenäoliselt 1. november 2004.

Info: www.socrates.ee, taotlusvormid www3.socleoyouth.be/static/en/erasmus/appl_forms.htm

TÜ filosoofiateaduskonna kunstide osakond ning eesti ja soome-ugri keeleteaduse osakond kuulutavad välja avatud ülikooli kursuse

kõne- ja muusikasignaalide analüüs arvutis (programmiga Praat)

Kursuse maht: 1 AP (6 t loenguid + 10 t praktikume arvutiklassis + 24 t iseseisvat tööd). Kursuse maksumus 1355 kr (ülikooli sisekäibega). Õppejõud: prof Jaan Ross ja eesti ja soome-ugri keeleteaduse magistrant Pärtel Lippus. Aeg: loengud 13. veebr kl 14-18, 14. veebr kl 10-12, praktikumid 14. veebr kl 12-14, 20. veebr kl 14-18 ja 21. veebr kl 10-14. Rühma suurus maksimaalselt 10 inimest. Koht: ph 244.

Programm

- Kõne- ja muusikasignaalide akustiline kirjeldamine.
- Heli salvestamine ja digitaliseerimine (kvantimissagedus, vajalike bittide hulk).
- Lühivõttevõtte helitoimetamisprogrammidest (Adobe Audition jt).
- Heli akustiline analüüs arvutis: formandid, põhitoon (F0 ehk heli kõrgus), kestus, spektrianalüüs (lühiajalised spektrid).
- Analüüsi tulemuste graafiline esitamine (ostsillogramm, spektrogramm, spekter, põhitoonikõver).

Registreerumine FL kunstide osakonnas (tel 737 5669, paldrene@ut.ee, koordinaator Ene Paldre). Info: Pärtel Lippus, tel 052 68 003, partel@murre.ut.ee.

LOENGUD

4. veebruaril kl 15 peab Lossi 3-328 haridusteaduskonna kasvatasteaduste dotsendi kandidaat Kaarel Haav venia legendi loengu «Pedagoogilise uurimistöö alused».

Info: Annika Konsap, tel 734 3442.

TEATED

Täna kell 18 esitletakse Tartu Kirjanduse Majas (Vanemuise 19) raamatuid «Budismi pühad raamatud» I (tõlkinud ja kommenteerinud Linnart Mälli) ja Linnart Mälli, «Studies in the Astasahasrika prajnaparamita and Other Essays».

Esitlusel saab raamatuid osta soodushinnaga 150 kr.

THK seminari tutvustus 10. veebruaril kl 16.15 uues keeltemajas Ülikooli 17-115.

2004. a suveseminarile kandideerimine ja esseeeteemad: www.theodor-heuss-kolleg.de Tähtaeg on 10. märts.

Sõjaajaloo konverents 7. veebruaril kl 12 algab ülikooli raamatukogu konverentsisaalis sõjaajaloo konverents. Teemad on «Sõjaline operatsioon Tšerkassõ kott 1944 ja Teise maailmasõja sõlmküsimused». Konverentsi korraldavad Eesti Akadeemilise Sõjaajaloo Selts ja klubi Wiking-Narva.

KAITSMISED

7. veebr toimub Narva mnt 4-B202 magistriprojektide kaitsmine ärijuhtimises:

kl 12 **Leelo Muru** (ekstern) «Inimkäitumise aspektid organisatsiooni muutuste juhtimisel (Haridusministeeriumi näitel)». Juhendaja: prof Maaja Vadi. Oponent: Kulno Türk, maj-knd; kl 12.40 **Margus Sikk** (ekstern) «OÜ Aluoja strateegilise juhtimise protsessi täiustamine». Juhendajad: dots Anu Reiljan ja erakor dots Tõnis Mets. Oponent: Kulno Türk, maj-knd.

11. veebr toimub magistr tööde kaitsmine ajaloo osakonnas Lossi 3-427:

kl 14 **Heli Rahkema** «Tartu ülikool ja Aafrika 1802-1940» *magister artium* (ajalugu) kraadi taotlemiseks. Juhendaja: lektor Karin Hiimaa, MA. Oponent: prof Olaf-Mihkel Klaassen; kl 16 **Kristin Ilves** «Merenduslikku maastikku ja kultuuris. Merenduslik kultuurimaastik läbi kommunikatsioonimuististe» *magister artium* (arheoloogia) kraadi taotlemiseks. Juhendaja: prof Valter Lang. Oponentid: Gurly Vedru, MA, Ajaloo Instituut ja Helen Sooväli, MA.

13. veebr toimub magistr tööde kaitsmine õigusteaduskonnas Näituse 20, kl 10.15 **Jaanika Erne** «Põhiõiguste ja –vabaduste areng ning kohtulik kaitse Euroopa Liidus». Juhendaja: prof Kalle Merusk. Oponent: *dr iur* Kristi Land;

Villu Kõve «Lepingu ühepoolse lõpetamise võimalused Eesti õiguses (võrdlev käsitus)». Juhendaja: *dr iur*, dots Irene Kull. Oponent: Triin Kivisild; kl 13.15 **Silja Luide** «Au tsiviilõiguslik kaitse ja selle erisused au teotamisel interneti kaudu». Juhendaja: prof Paul Varul. Oponent: *mag iur* Janno Lahe; **Urmass Tross** «Saneerimine kui alternatiiv ettevõtte likvideerimisele pankrotimenetluses». Juhendaja: prof Paul Varul. Oponent: *mag iur* Kadri Siibak.

13. veebr toimuvad kaitsmised matemaatika-informaatikateaduskonnas Liivi 2-405:

kl 14.15 kaitseb **Anna Bandur** magistriprojekti «On the pricing of European currency options under stochastic interest rates» finants- ja kindlustusmatemaatika kutsemagistri kraadi saamiseks. Juhendaja: dots Otto Karma. Oponent: prof Kalev Pärna; kl 15.45 kaitseb **Valeri Koort** magistr töö «Võrestiku-, Monte-Carlo ning kvaasi-Monte-Carlo meetodid Euroopa optioonide hindamiseks» *magister scientiarum* (matemaatiline statistika) kraadi saamiseks. Juhendajad: prof Tõnu Kollo ja prof Raul Kangro, Audentese Ülikool. Oponent: dots Otto Karma. Info: dots Leiki Loone, tel 737 6406.

11. veebr kl 15 kaitseb TÜ nõukogu saalis **Andres Kulla** arstiteaduskonna doktoritööd «Inimese astrotsütaarsete glioomide mesenhümaalse strooma molekulaarsed iseärasused». Juhendaja: prof Toomas Asser. Oponent: prof Matti Haltia, Helsingi Ülikool.

KONTSERT

3. veebr kl 12 Vanemuise Kontserdimajas lastekontsert «Muusika võlumaailm». Laulavad ja tantsivad ETV Lastekraani muusikastudio lapsed. Kunstiline juht Aarne Saluveer, kontserti juhib Raivo Järvi. Paremik eesti ja maailma lastemuusikast läbi aegade – Rodgers, Naissoo, Wunderlich, Ojakäär, Hindpere, Ehala jt. Kõlavad ka Lastelaul 2003 parimad laulud «Maasikamuusika», «Sametise kasukaga mutt», «Politseirock» jt. Pilet 60 ja 30 kr.

TÖÖKUULUTUS

Tartu Ülikool võtab infotehnoloogia osakonda tööle klienditoe spetsialisti, kelle ülesanne on IT-alane nõustamine ning töökohaarvutite riist- ja tarkvaraprobleemide lahendamine. Info: www.ut.ee/13587#2.

ÕNNITLEME

- 70** **Lembit Roostar**, emeriitprofessor – 1. veebruar
- 60** **Miralda Koor**, assistent – 1. veebruar
- 50** **Mare Isakar**, geoloogia muuseumi peavarahoidja – 3. veebruar
- 45** **Toomas Liivamägi**, raamatukogu direktor – 4. veebruar
- Karin Kiiranen**, arvutispetsialist – 5. veebruar
- 40** **Meelis Till**, asjaajaja – 31. jaanuar
- 35** **Jana Tondi**, projektijuht – 30. jaanuar
- Vallo Matto**, vanemassistent – 4. veebruar
- 30** **Sven Aller**, infotehnoloogia spetsialist – 30. jaanuar

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Infotoimetaja Leane Morits
Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 07 375 680, 051 42 300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 07 375 440
<http://www.ut.ee/ajaleht>

TARTU ÜLIKOOI AKADEEMILINE SPORDIKLUBI

Tartu Ülikooli Akadeemilise Spordiklubi treeningrühmad kevadsemestril:

AEROBIKA			
Erinevad stiilid			
Merli Mendelmann	E, K 18	Lai 37	aerodance
Ivika Värton	E, K 19	Lai 37	combo
Sirje Pallo	T, N 16	Lai 37	latino
Kerli Kuusk	T, N 20	Lai 37	combo
Tiina Pruulmann	E, K 16	Jakobi 5	body
MITMEKÜLSUS 1			
Möödukas jooks, stretching, jõutreening, atleetvõimlemise elemendid			
Tiina Sirge	E-R 18		Ujula 4, kergejõustikuhall
KUL TURISM			
Oleg Andla	T, N 17		Jakobi 5, jõusaal
ENESEKAITSE			
Ando Pehme	E 20 ja K 19		Jakobi 5, maadlusaal
SULGPALL			
Helmur Valgmaa	T 16.30, K 17, R 17		Ujula 4
ALPINISM			
Priit Rooden	E 21 (saalis), K 18-21	T, N (väljas)	18 Jakobi 5 Ujula 4, kergejõustikuhall
VÖRKPALL			
Tiina Sirge	mehed K 21.30, N 21 naised K 21.30, N 21		Ujula 4 Ujula 4
NAISVÕIMLEMINE			
Tatjana Kums	E-K 20.15		Lai 37
KORVPALL			
Pille Kams	mehed T, N 21 naised T 21		Ujula 4 Ujula 4
TENNIS			
Tiina Sirge	E 12, K 10, N 14, R 14		Ujula 4
KARATE			
Viljar Veebel	T, N, L 19.30		Jakobi 5
FYSIOBOXING			
Andreas Eelmäe	T, N 19		Jakobi 5

Info: tel 737 6280 sport@ut.ee

Ülikooli kirjastus teelahkmel

Aadu Must
professor,
TÜ Kirjastuse juhatuse liige

**Arendusprorektori julgus-
tusel tegeleb TÜ Kirjastus
humanitaarvaldkonna
teaduspublikatsioonide
sarjade käivitamise katse-
projektiga.**

Et asi töotaks ja oleks jätkusuutlik, tahame kaasata võimalikult laia tegijate ringi. Asjast huvitatud on oodatud seminarile 9. veebruaril kell 16.15 Lossi 3-405.

Iga riigi (taas)sünniaeg on entusiastide ja partisanide ajastu, põnev, romantiline, segane. Kui riik valmis, tuleb hoopis efektiivsem professionaalsuse ja (positiivse) rutiini aeg. Ka kirjastamise valdkonnas.

Sarjad ja makrohindamine

Tänapäevases teadusmaailmas on kesksel kohal makrohindamine – üldises arvepidamises ei suudeta kaaluda iga üksiku uurimuse väärtusi – hinnatakse ajakirju, seeriaid, jätkväljaandeid (humanitaarias – kindlasti ka monograafiate sarju).

Kõik sarjas ilmunu loetakse kehtestatud kõrgetele nõuetele vastavaks.

Nõudeid on palju. Alates *impact-factor* ist ning lõpetades teaduseetika ja tehniliste nõuete täpse täitmise.

Kirjastaja vastutab – kui taset ei hoita, langeb rahvusvahelistest referatiivväljaannetest välja. See süsteem on osutunud edukaks ja elujõuliseks. Tuntud sarjas ilmunud uurimus jõuab teaduskäibesse, seevastu väga hea üksiktrükise leiab teine uurija harva üles.

Loomulikult on suuri vaidlusi, kas selline «ISI-keskne» süsteem pole ühekülgne. Loodus- ja täppisteadlastele sobib see küll, sest aatom jääb aatomiks nii Pariisis ja Pekinis kui ka Brüsselis. Euroopa Teadusfond arvab, et humanitaaridele on vaja midagi muud – need «science» süsteemid

olevat väga Ameerika-kesksed. Vaja oleval konkureerivat ja efektiivset «oma», Euroopa süsteemi. «Barbarid» rõhuvad rahvuskultuuride omapärale ja nõuavad paljude rahvuskeelsete väljaannete «nomenklatuuri» võtmist. «Bürokraadid» seavad eelduseks, et enne tuleb täita suur hulk sisulisi ja tehnilisi nõudeid, mitte aga üritada oma asju salakaubana sisse libistada.

Teaduslik kirjastus

Teadustööde avaldamisel pannakse väärtuse ja täpsuse poolest pingerea tipuks teaduskirjastuste, mõnel maal ka nn valitsuse väljaannetes ilmunud tööd. Pingerea lõpetab nn «vanity publishing», ehk siis «oma kulu ja kirjadega» teaduslikust toimetamisest puutumatu kirjastamine.

Ka ülikooli kirjastuse kaubamärk garanteerib usalduse – usutakse, et see tähendab ülikooli ajupotentsiaali loomingulist kaasamist, avaldatavate materjalide nõudlikku eelvalikut, eelretsenseerimist, teaduslikku toimetamist, kompetentse (rahvusvahelise) toimetuskolleegiumi olemasolu, ka normitehniliste ja teaduseetiliste nõuete täpset järgmist. Üldreeglina ka rahvusvahelistes referatiivväljaannetes kajastamist. Teadusliku toimetamise tsükkel parandab väga oluliselt väljaande kvaliteeti. Ka ülikoolikirjastuse õpikute sarjad on usaldusväärsed.

Mõne aasta eest hindasime humanitaarteaduste, eelkõige ajaloopublikatsioone, Eestis. Tase oli väga ebaühtlane. Oma kvaliteedilt polnud meie kirjastus Tartu Ülikooli Kirjastus, vaid üks trükikoda mitte kaugel ülikoolist.

Praaki leidis toimetamise üldiste aabitsatõdede tundmises, ekspositsioonis ja dispositsioonis, viitamises, erialase terminoloogia kasutamises, illustatsioonide vormistamises ja viitamises, kokkuvõttes eesmärgist arusaamises. Kusagil oli kaanepildiks pilt

mõnes teises riigis ilmunud ja viitamata raamatust.

Aga mõne teise soliidse tiitliga kirjastuse teaduslikkusele pretendeerivates väljaannetes leidis veel nutusemaid näiteid. Lisagem aabitsatõdesid, et retsenseerimine ei ole soovituskiri (millest käsikirja kvaliteedi parandamiseks mitte mõhkugi kasu pole). Teaduslik toimetamine on professionaalne töö. Toimetuskolleegium pole see, kui seal istub kroonilises ajahädas professor, kes rabab koosoleku algul laualt talle seni tundmatu käsikirja ja paneb pettunult tagasi – pilte polegi!

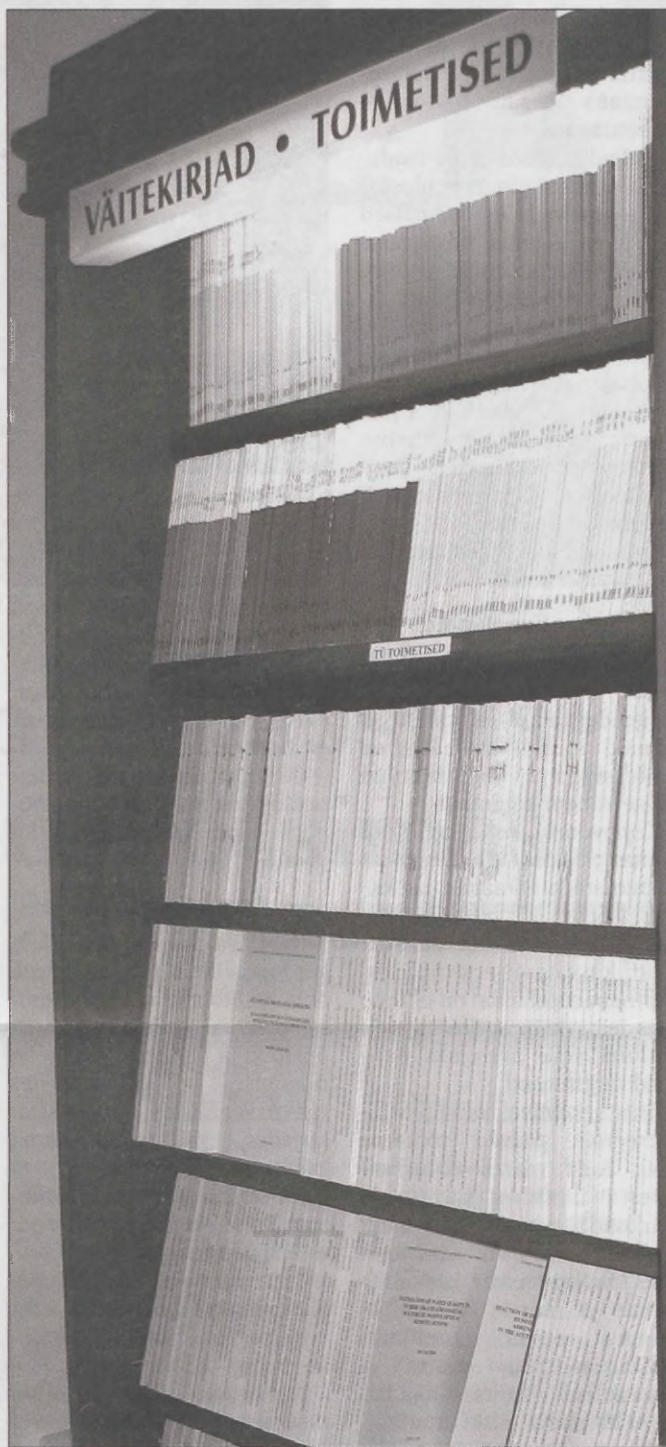
Loodus- ja täppisteadustel on oma spetsiifika. Põhiline teabekandja on artikkel, teaduskeeleks «suured keeled», eelkõige inglise keel. Humanitaarias on keskseks teabekandjaks monograafia. Väärtustakse rahvuskeelseid, kuid rangetele kvaliteedinõuetele vastavaid võõrkeelsete kokkuvõtetega käsitusi.

«Teaduste» poolelt tõusnud stsientomeetriline analüüs, nagu äkki selgub, annab humanitaaraladel suurema lisaväärtuse (viited on igavikulisema väärtusega). Eesti oludes on just humanitaaraladel päris head eeldused ühe korraliku teaduskirjastuse (või sellelaadse pilootprojekti) käivitamiseks.

Teaduspoliitiline otsustus

Paari aasta tagune TÜ kirjastuse arengukava projekt pälvis sellega tutvunutes tunnustust, kuid osutus ometi ülejõukäivaks – kirjastuse juhatuse ja direktor said sellest käivitada üksikuid fragmente. Teadagi – äriühing ei kujunda teadus- ja kirjastuspoliitikat.

Aga just teaduspoliitilised otsused peavad sundima ka teadusliku kirjastamise maastikku korrastama. Dilemma selles ongi, et teadustööde publitseerimine «oma kulu ja kirjadega» põhimõttel on odavam, aga tõsised inimesed seda teaduskirjanduseks küll ei pea. Ja põhjusega.

AADU MUST

*Teadusliku kirjastamise
maastikku peavad sundima
korrastama teaduspoliitilised
otsused.*

Ajalooline lumelahing Laiusel

Aija Sakova

**Homme toimub Jõgeva-
maal, Laiusel ajaloolise
taustaga lumelahing, mille
korraldab TÜ ajaloo osakonna
üliõpilaskogu koostöös
Jõgeva vallaga.**

Lumelahingut peetakse üliõpilaskogu esimehe Eva-Maria Artuse sõnul juba teist aastat. Ürituse taustaks on Rootsi kuninga Karl XII 1701. a Põhjasõja raames peetud lumesõjaõppus.

Ajalooline lahing toimus samuti Laiusel, kuigi mitte päris linnuse alal, kus seda plaanitakse korraldada, kommenteerib Artus.

Lahingu üldesmärk on Artuse sõnul ajaloo populariseerimine tudengite, kooliõpilaste, sõjaväelaste ning muude huviliste seas.

Mullu pidas lumelahingut 300 sõdalast. WWW.HOT.EE/AJALUGU

Linnuse alale ehitatakse ajalooliste plaanide alusel lumekindlus, ehitustöid alustati juba teisipäeval.

Pärast lumesõda pakutakse osalistele tasuta sooja suppi ning sõdimise vahepeal saab

end kosutada kuuma teega. Õhtul peavad ajaloo professorid temaatilisi loenguid.

Sel aastal oodatakse Artuse sõnul Laiusele umbes 500 inimest.

Info: www.hot.ee/ajalugu

Tudengid olümpiaadil

Viire Sepp

TÜ Teaduskooli direktor

**11. veebruaril kl 10 algab
füüsikahoone aud 170 TÜ
füüsikaosakonna ja teadus-
kooli 2. akadeemiline füüsika-
olümpiaad.**

Osa võtta võivad kõik füüsikat pea- või kõrvalaine-na õppivad TÜ üliõpilased (k.a doktorandid), sõltumata õppevormist ja õppeastmest. Eriarvestuses on osa võtma oodatud ka osakonna õppejõud ja teadustöötajad ning teiste erialade üliõpilased.

Ülesanded on teoreetilist laadi, ülikooli üldfüüsika programmi teemadel.

Elektrodünaamika, geomeetria ja laineoptika, kvantmehaanika, tahkise-füüsika ning erirelatiivsusteooria puhul jäävad

AKADEEMILINE FÜSIKAOLÜMPIAAD

**11. veebruaril kl 10 Tähe
4-170**

Info: [www.physic.ut.ee/
uudised/index.cgi](http://www.physic.ut.ee/uudised/index.cgi).

Registreeruda hiljemalt 10. veebruaril:

aadressil: ttkool@ut.ee

Teema: akadeemiline olümpiaad

Sisu: Ees- ja perekonnanimi, kursus (või struktuuri-üksus).

Ülesanded üldjuhul ülikooliprogrammiga võrreldes mõnevõrra kitsama teema-loeteluga ([www.jyu.fi/tdk/
kastdk/olympiads/](http://www.jyu.fi/tdk/kastdk/olympiads/)) seatud piiridesse.

Auhinnafond on 6000 kr, žürii esimees on akad Peeter Saari.

TÄNA LEHES

**Tudengite
suveseminarid**

LK 3

**Õpilas-
olümpiaadid**

LK 2

**Näitus
tudengitest**

LK 3

UUDISED

XXXIV Eesti füüsika- päevad

13. ja 14. veebruaril toimuvad TÜ füüsikahoones XXXIV Eesti füüsikapäevad.

Traditsioonilistel füüsikapäevadel tutvustatakse füüsikute viimase aja uurimistulemusi nii Eestis kui ka maailmas. Kavas on aparatuurinäitus.

Antakse kätte Eesti Füüsikaseltsi aastapreemiad, koguneb füüsikaseltsi üldkogu.

Kliinikumi täienduskonverents

2.-5. veebruarini toimus Maarjamõisas ülikooli kliinikumi traditsiooniline täienduskonverents.

Arstide ja tervishoiutöötajate arvust Eestis ning koolitustellimusest rääkisid sotsiaalministeeriumi abiminister Külvar Mand, Eesti Arstide Liidu president Andres Kork, dekaan prof Toomas Asser jt.

Põhjalikumalt olid täienduskonverentsil kõne all radioloogia-, pulmonoloogia-, psühhiaatria-, neuroloogia- jt probleemid.

Põhjamaade kirjan- duskohvikus

Täna kell 12 peab skandinavistika osakonnas loengu Põhjamaade Nõukogu 2002. aasta kirjanduspreemia laureaat Lars Saabye Christensen.

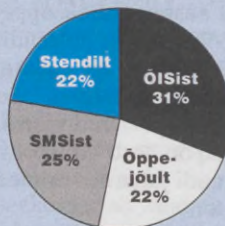
Ta räägib oma loomingust, uuemast norra kirjandusest ja romaanist «Poolvend».

Kell 18 toimub Korp! Filiae Patriae ruumides (Struve 4) Põhjamaade kirjanduskohvik.

Luulekavaga esineb Lars Saabye Christensen. Eesti-keelseid tekste loeb näitleja Raivo E. Tamm, musitseerib Tiit Kalluste.

ONLINE-KÜSITLUS

Kuidas tahad teada saada
eksami tulemustest?

Vastajaid: 130

Uus küsimus:
Kas oled osalenud
olümpiaadil?

Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

Tartu linna aukodanike kandidaadid

Linna aukodanike ja Tartu Tähe kavaleride kandidaatide hulgas on mitu ülikoolipere liiget.

Linnavalitsus tegi volikogule ettepaneku nimetada aukodanikeks astrofüüsik ja akadeemik Jaan Einasto, emeritprof, neuroloog ja akadeemik Ain-Elmar Kaasik ning Tartu Akadeemilise Meeskoori dirigent Alo Ritsing.

Tartu Tähe kavalerideks pakub linnavalitsus kauaaegse Tartu linnamuuseumi direktorissi Heivi Pulleritsu, Tartu ja Uppsala sõprusdemete arendaja Solveig Nilssoni ning kirurgia emeritprofessori Endel Tünderi.

Volikogu teeb oma otsuse 19. veebruari istungil.

Tartu aukodaniku nimetusel koos sellega kaasneva Tartu Suurtähega ja Tartu Tähed antakse kätte 23. veebruaril Eesti Vabariigi aastapäeva kontsertaktusel Vanemuise Kontserdimajas.

Aukodaniku nimetus koos Tartu Suurtähega antakse inimesele, kes on oma elutööga toonud Tartu linnale au ja kuulsust.

TÜ nõukogu valis professoreid

TÜ nõukogu valis 30. jaanuari istungil tagasi neli korralist professorit.

Eesti ajaloo professoriks valiti tagasi ajal-knd Tiit Rosenberger, eesti keele (võõrkeele) professoriks filol-knd Birute Klaas, rakendusökoogia professoriks biol-knd Olevi Kull ja majanduspoliitika professoriks maj-knd Jüri Sepp.

Nõukogu andis emeritprofessori nimetuse mikrobioloogia instituudi juhatajale prof Marika Mikelsaarele.

Andres Kasekamp.

Ülikoolis valiti Balti poliitika professor

TÜ nõukogu valis Balti poliitika professori kohale poliitoloogia osakonna dotsendi, Andres Kasekampi (PhD). Balti poliitika professor loodi TUs aastast 2002.

Kasekamp lõpetas 1989 Toronto Ülikooli ajaloo erialal, 1990 kaitses magistrakraadi, 1996 ajalookandidaadi kraadi Londoni Ülikoolis.

Kasekamp on TUs töötanud 1990. aastast külalisõppejõuna, 1999. aastast dotsendina.

1996-1999 oli Euroopa Komisjoni esinduses Eestis poliitika ja informatsiooni nõunik, on Eesti Välispoliitika Instituudi juhatuse esimees ja direktor.

Andres Kasekampi uurimisvaldkonnad on fašism ja paremäärmuslus, Balti riikide välispoliitika, erakonnad, genotsiid ning Baltimaade poliitiline ajalugu. Ta on ajakirja Journal of Baltic Studies peatoimetaja.

Väikeste avastuste juurest suurteni

Kuidas tuua Tartu Ülikooli üliõpilasteks Eesti parimaid gümnaasiumilõpetajaid?

Jaak Kikas,
professor,
TÜ Teaduskooli nõukogu
esimees

Maaanimanimega ungari matemaatik George Polya on kirjutanud: «Suur avastus tähendab mingi suure ülesande lahendamist, kuid ka mistahes ülesande lahendamises sisaldub osake avastusest».

Paljud tänases Eesti teaduses (ja mitte ainult teaduses) ilma tegevad mehed-naised on oma suurte avastuste juurde jõudnud just selliste avastusosakeste kaudu õpilasolümpiaadidel.

Eesti olümpiaadiliikumise poolsajandi tähistamiseks korraldas TÜ Teaduskool jaanuari algul rahvusvahelise konverentsi «Talendid tuleviku teenistuses». Teaduskooli (endine täppisteaduste kool) kanda on Eesti aineolümpiaadide kureerimine.

Aineolümpiaadid

Aineolümpiaadid on olnud Eesti haridussüsteemi üks järjepidevamaid ja kvaliteetsemaid lülisid, mida kestev haridusreform on suutnud kõige vähem kõigutada.

Lõppvoorus osalejate arvu silmas pidades võib olümpiaade nimetada elitaarürituseks.

Elkõige on nad seda aga rahvusliku teaduslik-tehnilise eliidi kasvatamise tõttu. Eriti Eesti-suurusel maal on oluline üles leida kõik noored anded ja luua neile arenguks parimad tingimused.

Hästi toimivas olümpiaadisüsteemis peavad töötama kõik lülid alates entusiastlikest aineõpetajatest ja piirkondlikust tasemest kuni lõppvooruni. Füüsikaõpetajate kiiresti kasvav keskmine vanus ja nende krooniline puudus teevad murelikuks «olümpiaadipuu» juurte ja tüve tuleviku suhtes – aga latva ei kannu ju miski muu!

Pädevuse küüditamine

Tähistaksin selle terminiga (Eestis paraku levinud) olukorda, kus mingi tegevuse läbiviimiseks loodud organisatsioonist kaob/kaotatakse kogu sisuline oskusteave (seda kandvad inimesed). Nii jääb organ tegelema juhtimise, poliitika, koordineeri-

Tänased üliõpilased Martin Pettai, Ago-Erik Riet, Aleksei Lissitsin, Dmitri Petšjonkin, Oleg Kosik ja võistkonna mentor Jan Willemson 2002. a matemaatikaolümpiaadil. HENDRIK NIGUL

mise, suhtekorraldusega jne. Tulemuseks on see, et kogu sisuline töö tuleb ära teha allhangete, lepingute, konkurside jms korras nurga taga, põlve peal ja ühiskondlikust entusiasmist.

Olümpiaadide puhul ilmselt teaduskondades ja õppetoolides õppejõudude-teadurite poolt.

Kust leida aega?

Kust peaksid aga õppejõud, kes loomulikult peavad täitma oma auditoorse normkoormuse, tegema teaduslikku uurimistööd ja publitseerima selle tulemusi kõrgetasemelistes rahvusvahelistes teadusajakirjades, täitma-juhendama grante-projekte-lepinguid, et kindlustada oma eriala jätkusuutlikkust tagavad rahavood, veel selleks aega leidma?

Kas vastuseks oleks õppejõu-metoodiku kohtade sisseviimine (taastamine) teaduskoolis?

Missuguse akadeemilise tasemega nad olema peaksid (assistent, dotsent, professor)? Kes maksab? Või peaksid sellistes funktsioonides õppejõud töötama hoopis teaduskondades? Rektori kinnitus konverentsil oma toetuse kohta olümpiaadiliikumisele annab lootust, et vastused neile küsimustele TUs leitakse.

Kiirelt globaliseeruv maa-

ilmas, sh ühinevas Euroopas, on rahvuslikud haridussüsteemid (paratamatult ja õigustatult) ühed kõige konservatiivsemad struktuurid. Nende poolt toodetud «kaup» läheb «ühisturule» alles pärast ülikooli doktoriastme (üha enam ka magistriastme) lõpetamist.

Rahvusvahelised aineolümpiaadid pakuvad võimalust mingisuguseks võrdluseks gümnaasiumiastmel, kus tegelikult juba oluliselt määratakse tulevaste noorte teadlaste ja spetsialistide tase ning rahvusvaheline konkurentsivõime.

Seega on tegemist kõrgkoolide sisendi kvaliteedi kontrolliga. Rahvusvaheliste aineolümpiaadide karusellil osalev riik peab olema ka ise valmis sellise ürituse läbiviimiseks.

Eestit ootab taoline katsumus füüsikas aastal 2012. Kahtlemata ei saa TÜ Teaduskool olla üksinda väljakutse vastuvõtja, küll aga oleks akadeemiliselt ja organisatoorselt tugev teaduskool vägagi oluline komponent ürituse heatasemeliseks läbiviimiseks.

Bakalaureuseaastad

Eliitkoolide, TÜ Teaduskooli ja eriti selle kõrgastme – rahvusvaheliste olümpiaadide ettevalmistusrühmade poolt kantav teadusandekate noor-

te arenguliin katkeb sageli ülikooli esimestel kursustel. Kõrghariduse massistumisega kaasnev devalveerumine ei jäta eriti ruumi järjepidevaks andearenguks.

Olen kaugel üleskutsesest, et rajada teadusvõimekate jaoks

TÜ sisse veel üks ülikool (TÜ Teadusülikool). Magistri- ja doktoriastmes, kui teadusandekas noor on jõudnud perspektiivsesse laborisse hea juhendaja juurde, probleemi enam polegi.

Agas just mõni esimene bakalaureuseaasta ei pruugi pakkuda andekale noorele nii vajalikku intellektuaalset väljakutset.

Ühe väikese sammuna lahenduste suunas saan nimetada füüsikaosakonna eelmisel aastal korraldatud akadeemilist füüsikaolümpiaadi üliõpilastele (ja õppejõududele!). See osutus üliõpilaste seas populaarseks ja tuleb 11. veebruaril kordamisele juba altpoolt tuleval nõudmisel.

On veel palju probleeme, mis ühtepidi teadusandekate noorte ja teistpidi TÜ vajaduste-võimaluste-kohustustega seotud: õpilasteadus ja selle juhendamine, teaduse populariseerimine (sh AHHAA-tüüpi teaduskeskuste kanda) jt.

Küsimuste arutamiseks võiks Universitas Tartuensisis olla vägagi sobiv foorum.

Info: www.ttkool.ut.ee/olympiaadid/2004konverents.html.

KOMMENTAAR

Olümpiaadid ja ülikool

Viire Sepp,
TÜ Teaduskooli direktor

Kvalitatiivne hüpe ei saa sündida ainult üksikute entusiastide missioonitundest kantud tegevusest.

Ülikoolis oleks vaja täpsemalt määratleda üld- ja kõrgharidust ning teadust sidusama määratud õppetoolide ülesanded.

Kompetentsuse küüditamise sündroom Eesti hariduses on murettekita. Puuduvad ainespetsialistid nii riiklikus eksamikeskuses kui ka TUs õppekavadega tegelevates talitustes, maakondade/linnade haridusametites, õpetajate täiendkoolitusfirmades jm. Ka näiteks GLOBE-programmi eest on HTM pannud vastutuse allasutusele, kus puudub erialane kompetentsus. Selliseid institutsioone on tekkimas veelgi.

Et tagada 1997. a taseme-

le külmutatud riigipoolse tegevustoetuse juures kõigi valdkondade areng ja täita olümpiaadide lepingutega TÜle pandud kohustusi, on ka teaduskool pidanud tegema valusaid struktuurilisi ümberkorraldusi.

Olukorra teeb keeruliseks see, et vajame väga kõrge kvalifikatsiooniga erialaspetsialiste – metoodikuamet teaduskoolis on aga õppejõule-teadlasele akadeemilise karjääri mõttes tupiktee.

Niisuguses situatsioonis oleme püüdnud olukorda lahendada teaduskondadega sõlmitud ühishuvid lepingutega. Keemiaosakonnas on ainsana see punkt vastutava õppejõu ametijuhendis, paljudel puhkudel kannavad koduste olümpiaadide ja rahvusvaheliste olümpiaadide võistkondade treenimise sisulist raskust inimesed väljastpoolt ülikooli.

Teadlased arutavad töötervishoiu kvaliteedi probleeme

Eda Merisalu
meditsiinidoktor,
tervishoiu instituudi dotsent

Eile algas Biomeedikumis IV rahvusvaheline sümposium «Töötervishoid 2004: Kvaliteet töötervishoius».

Sümposiumi eesmärk on anda hinnang töötervishoiu valdkonnas tehtule ja toetada Balti riikide töötervishoiu arengut ELiga ühinemisest tulenevate muudatuste ajal.

Plenaaristungil pidas ettekande töötervishoiuteenus kvaliteedist ELi riikide näitel Maaailma Töötervishoiu Assotsiatsiooni president prof Jorma Rantanen (pildil).

Õhtupoolisel istungil tegi ettekande esmatasandi arstide töötervishoiualasest koolitusest Ameerikas toksiliste aine-

te ja haiguste registreerimise agentuuri spetsialist Donna L. Orti.

Sümposiumil on esinejaid veel Lätist, Leedust jm. Riia Stradini Ülikooli keskkonna ja töötervishoiu instituudi juhataja prof Maija Eglite tutvustas Läti töötervishoiuarstide koolitusprogrammi. Stenditekanetes käsitletakse teadustulemusi töökeskkonna ohutegurite mõjust töötaja tervisele.

Teadusarenduslik koostöö

Töötervishoiu valdkond on oma olemuselt multidistsiplinaarne. Olulisel kohal on koostöö eri spetsialistidega (meditsiin, tehnikateadused, majanduskorraldus, juhtimine, ökonoomika jt). Valdkonna arenguvõti on teaduslik uurimistöö ja selle tulemuste

rakendamine praktikas. Kuna Eestis puudub töötervishoiu teadusfinantseering, on väga oluline rahvusvahelise koostöö arendamine.

Tänaasel koostööõnupidamisel arutavadki juhtivateadlased ELi ühisprojekti, kus on kavas välja töötada töökoha riskide

hindamise ühtne metoodilispriaktiline mudel.

Kvaliteetne töötervishoid

Ettevõtte kvaliteedijuhtimisel on oluline osa töötervishoiualasel tegevusel. Töötajaid rahuldava töökeskkonna loomisel vajab töötaja töötervishoiuspetsialisti head nõu. Nõustamisteenusega rahulolu sõltub spetsialisti professionaalsusest, sellest, kui tulemuslikult ning miliste kulutustega soovib spetsialist töökeskkonda inimsõbralikumaks muuta. Nii sünnib kvaliteetne töötervishoiuteenus, mis annab asutuse juhtkonnale kindlustunde, et töökoha parandamiseks tehtud kulutused on igati õigustatud.

Kui töötaja tunneb, et juhtkond pöörab tähelepanu tema

töötingimustele ja heaolule, on ta rohkem motiveeritud ja annab ettevõtte heaks endast parima. Nii suureneb ettevõtte tulemuslikkus.

Näitusel tutvustavad firmad isikukaitse-, nahahooldus- ja esmaabivahendeid, toimub raamatute ja teabevahendite näitusmüük.

Tervisekabineti saab kontrollida kehakaalu, mõõta vererõhku, arvutada kehamassi indeksit ja rasvaprotsenti, õppida lõõgastusharjutusi ja on võimalus saada ka ölavõõtmise massaaži. Kahepäevase sümposiumi korraldavad TÜ tervishoiu instituut, töötervishoiuresidendid ja SA TÜK terviseuuringute ja töötervishoiukeskus. Rahaliselt toetasid üritust TÜ personali-osakond, PEAI-Est OÜ ja mitmed toidufirmad.

Õppetoetuse taotlused

Aija Sakova

Kuni 15. veebruarini on neil üliõpilastel, kes seda sügissemestril mingil põhjusel ei teinud, taas võimalus esitada taotlus õppetoetuse saamiseks.

Põhitoetuse, täiendava toetuse ja doktoranditoetuse saamise taotlus esitatakse kogu nominaalõppeajaks vaid üks kord.

Seega neil, kes taotluse septembris juba esitasid, seda uuesti teha ei tule.

Sügissemestril ei saanud avaldust esitada 1. aasta üliõpilased, nüüd on neil selleks esmakordselt võimalus.

Vormikohane taotlus tuleb sel semestril esitada dekanaati hiljemalt 15. veebruariks.

Majandusliku toetuse taotlemiseks tuleb esitada vormikohane taotlus dekanaati igal semestril eraldi.

Sel puhul tuleb taotlusele lisada dokumendid, mis tõendavad, et üliõpilane ei ole ilma õppetoetusest võimeline õpinguid jätkama.

Põhitoetuse suuruseks on õppeaastal 2003/2004 kehtestatud 800 krooni kuus, täiendava toetuse suuruseks 400 ning doktoranditoetuse suuruseks 3000 krooni kuus.

Info: www.ut.ee/oo/abiks/ oppetoetus

Probleemid Voroneži kunstikogu kataloogiga

Aija Sakova

12. veebruaril külastab TÜ Kunstimuseumi Vene kultuuriametnike delegatsioon.

Visiidi peamiseks põhjuseks on TÜ Voronežis asuva kunstikogu kataloogi valmimisega seonduvad probleemid ning kataloogi viibimine.

Mais 2003 sai valmis kataloogi käsikiri, mis saadeti Moskvasse. Vastust ei ole TÜ Kunstimuseum saanud.

Möödunud aasta lõpus pöördus Eesti Kultuuriministeerium ametliku kirjaga Vene Kultuuriministeeriumi poole, et selgitada viivituse põhjuseid.

Vene delegatsiooni külas käigu eesmärk on selgitada fotode kvaliteediga seonduvaid arusaamatusi.

Seniste fotode kvaliteet on

TÜ Kunstimuseumi direktori Inge Kuke sõnul väga kehv ning neid ei saa kataloogis kasutada.

«Tuleks teha parema kvaliteediga uued fotod ning raha peab selleks leidma Vene Kultuuriministeerium,» kommenteerib Kukk.

Kataloogi trükkimist finantseerivad Eesti Kultuuriministeerium ning Tartu Ülikool. Delegatsiooni kuuluvad kultuuriministeeriumi kultuuriväärtuse säilitamise osakonna juhataja asetäitja Aleksandr Kibovski, sama osakonna peaspetsialist Natalija Vorobjeva ning Voroneži Kunstimuseumi direktor Vladimir Ustinov.

Eesti Kultuuriministeeriumist kohtub delegatsiooniga välissuhete ja eurointegratsiooniosakonna nõunik Madis Järv.

TÜ õigusteaduse üliõpilane Liina Kanger (vasakult esimene) osales augustis 2003 Berliinis toimunud rahvusvahelisel THK suveseminaril.

ERAKOGU

Uusi eneseteostusvõimalusi otsimas

Aija Sakova

Küsimuse üle, kas Euroopa keskpunkt asub Poolas, Ukrainas või hoopis Saksamaal, arutlesid Liina Kangeri sõnul eelmisel suvel mitme Euroopa maa üliõpilased.

Põhjuse ning võimaluse selleks andis Robert Boschi Fondi Theodor-Heuss-Kollegi (THK) suveseminar, millega algas seminari aastane koolitusprogramm.

Igale noorele eurooplasele antakse koolituse jooksul võimalus end teostada, katsetada mõne ideega, mis aitaks paremaks muuta iseenda ja kaasinimeste elu. THK pakub selleks nii rahalisi vahendeid kui ka teadmisi ning kontakte. Selline on THK viis viia ellu oma nägemust õiglasest ning demokraatlikust ühiskonnast.

2003. a suvel kahenädalasel seminaril Poolas ja Saksamaal osalesid ka Eesti üliõpilased, nende hulgas Liina Kanger ja artikli autor. Mõlema projektid on väga erinevad, kuid seminaridel omandatud teadmistepagas, tööst sündiv rõõm ja võimalus kaasinimestele head teha on ühine.

Ideed ja eesmärgid

THK eesmärgid on äratada huvi ühiskondlike ning sotsiaalsete teemade vastu, tugevdada sotsiaalseid oskusi, vahendada praktilisi teadmisi, toetada ühiskondlikku aktiivsust, käivitada projekte.

THK võimaldab luua rahvuslikke ning sotsiaalseid piire ületavat kultuurivahetust ning vastavat rahvusvahelist võrgustikku.

Programmi kahenädalasete rahvusvaheliste suvekursuste valitakse osalejad paljude kandidaatide hulgast. Kursusel arendatakse ühiselt nii kultuuri, ajaloo, kõrghariduse, poliitilise hariduse, meedia, keskkonnakaitse jm valdkondade projekteid.

Projektitäotlusi täiendatakse oma koduriiki naastes

THK SEMINARIPROGRAMMI TUTVUSTUS

10. veebruaril kl 16.15 uue keeltemaja (Ülikooli 17) ruumis 115.

2004. a suveseminarile kandideerimine ja esseeiteemad: www.theodor-heuss-kolleg.de Kandideerimise tähtaeg on 10. märts.

ning septembri lõpus otsustab žürii, milliseid ettevõtmisi aasta jooksul rahastatakse.

THK programmi juhataja Darius Poloki sõnul oli laekunud 50 taotlusest võimalik toetada 34.

Viimaste hulka sattus sel aastal ka TÜ õigusteaduse 2. aasta üliõpilane Liina Kanger.

Kõik algas suvel

Liina Kanger kandideeris seminarile esseega «Ida-lääne kujutluspildid meie peades». «Mind paelus väga asjaolu, et tänapäeva eestlase maailmapildis on ida- ja läänepoolkerad teravalt eristunud, kuid positiivse-negatiivse rajajoont pole sugugi lihtne tõmmata. Ei ole lääs üheselt helge ega ida ajaloohämar,» ütleb Liina.

Nende mõtetega astus ta rahvusvahelisse ühiskonda, kus piirid veelgi segasemad. Berliini kokku tulnud seltskond oli Liina sõnul kirev ja tolerantne.

«Esimesel nädalal arutati, kus on Euroopa keskpunkt, kusjuures sakslane oli kindel, et Saksamaal, poolakas, et Poolas, ukrainlane, et Ukrainas jne; millised on Berliinis säilinud ida märgid ning millisena nähakse oma naabreid ja millisena iseennast.

Ühiselt tehti fotosid, õpiti šabloonkunsti ja kirjutati tekste,» rääkis Liina. Töö kulmineerus hiigelplakati valmimise ning tänavapresentatsiooniga Varssavi sillal.

Teist seminarinädalat kasutati oma projekti arendamiseks ning taotluse kirjutamiseks. Sealjuures püüti küsida iseendalt, mis on ühiskonna probleemipunktid ning millised on võimalused neisse

sekkumisel.

Sügiseks andis Liina oma projektile «Laps, raamat, arvuti» viimase lihvi ja saatis THKsse, kus see leidis äramärgimist ja sai täisfinantseeringu.

Projekti toetab ka SA Tartu Kultuurkapital. Tegu on üle-eestilise jutuvõistlusega 7-11-aastastele lastele, mille teemad on «Avan arvuti ja mõtlen» ning «Avan raamatu ja mõtlen».

Praeguseks on Liina Kangeri sõnul lood juba kohal ja žürii on valmis lugusid hindama asuma.

Žüriisse kuuluvad teiste hulgas ka lastekirjanik Leelo Tungal, TÜ dotsent Ele Süvalep ning Eesti Lastekirjanduse Teabekeskuse uurija Jaanika Palm.

Laste mõtted raamatuna

Võistlus lõpeb laste piduliku seminaripäevaga, kus mänguliste ülesannete vormis tehakse kokkuvõtteid ning püütakse need ka ajakirjanduse tarbeks kirja panna.

«Eks siis ole näha, kas vastavad tõele täiskasvanute murelikud heietused liiga pikadest arvutimänguõhtutest ja järelkasvu vähesest lugemusest. Ehk on infoajastusse sündinuil oma nägemus,» kommenteerib Kanger.

Paremad mõtted avaldatakse ka ajakirjas Hea Laps ja antakse välja väikese raamatuna.

Seni on projekti elluviimine Liina Kangerile olnud täis haid elamusi ja vastutulelikust: «Julgustan kõiki kandideerima, sest teie tahtest saab sündida tegu ja teost palju rõõmu!»

UUDISED

Tartu jagas kultuuri aastapreemiaid

Tartu 2003. aasta kultuuri-preemiate saajate hulgas oli mitu ülikoolipere liiget.

Parima kultuurikajastaja aunimetuse sai inglise filoloogia lektor magister Berk Vaher.

Nominentide hulgas oli ka Tartu Üliõpilasteater ja magistrant Kristiina Ehin.

Linnavalitsuse toetus üliõpilastele

Tartu Linnavalitsus eraldas reservfondist raha üliõpilaste kultuuritegevuseks.

MTÜ Tartu Üliõpilasmaja sai 33 300 krooni Tartu ülikoolide esinduskollektiivide toetuseks, et osaleda juulis Riias toimuval Baltimaade üliõpilaste laulu- ja tantsupeol Gaudeamus.

Tudengite kergejõustikuvõistlused

Tallinnas üliõpilaste sisekergejõustikuvõistlustel olid TÜ tudengid tublid.

Võistluste parim tulemus oli kõrgushüppajal Marko Aleksejevil. Akadeemiast Nord – 2.25. Talle järgnesid TÜ tudengid Rainer Piirimets (2.05) ja Rait Oorn (1.95).

Naiste parim tulemus oli Mirjam Liimaskil TÜst 60m tõkkejooksus (8,26). TÜ sai kolmikvõidu, Liimaskile järgnesid Kadri Viigipuu (8,36) ja Janika Meriküll (8,91). Kaks esikohta võitis ainsana Seidi Luik (TÜ), kes sai naiste 60 m jooksus aja 7,91. ja 200 m jooksu võidu-aeg oli tal 26,10.

Eesti Akadeemilise Spordiliidu peasekretäri Ants Veetõusme sõnul sündisid enamikul aladel ka üliõpilasteistrivõistluste siserekordid.

Võistlustest võitis osa 17 kõrgkooli, sportlasi oli ka kuuest kergejõustikuklubist.

Vt ka: www.easl.ee/

Preemia prof Rein Veidemannile

Albu valla Anton Hansen Tammsaare nimelise kirjanduspreemia pälvis ülikooli eesti kirjanduse prof Rein Veidemann.

Zürii otsustas kirjanduspreemia määrata romaani «Lastekodu» eest.

Preemia antakse kätte Eesti Vabariigi aastapäeval 24. veebruaril Albu mõisas.

Näitus Y-galeriis

Ülikooli Y-galeriis Kүүtri ja Ülikooli tänav nurgal on avatud teine näitus.

Seekord saab vaadata Kiwa, Mihkel Kleisi ja Andres Lõo ühisnäitust «Ma olen tsitaat». Viimased kaks autorit on tuntud eksperimentaalse rokkansamblina Luarvik Luarvik.

15. veebruarini avatud näitusel on assamblaažid, maalid, videokunst ja graafika.

Tudengid ülikooli aastapäeval peahoone ees.

JAAK NILSON

Tudengiaasta ülikooli ajaloo muuseumis

Lea Leppik

TÜ Ajaloo Muuseumi teadusdirektor

11. veebruaril kell 15 avatakse ajaloo muuseumis näitus «Põlvkondade side. Üliõpilasorganisatsioonid Tartus rahvusülikooli 85. tegevusaastal».

Emakeelse ülikooli 85. tegevusaastal otsustas muuseum tutvustada praegu Tartus tegutsevaid üliõpilasorganisatsioone.

18. aprillini avatud näitusel on välja pandud vana ja uumat sümbolikat nikerdatud vappidest teetassini, õlleripatsist tikitud padjani, tekleid ja värvilinte, fotosid, kaunit kujundatud juubelialbumeid ja külalisraamatuid, arhiividokumente ja vallatuid karikatuure. Kataloogist saab lugeda iga organisatsiooni lühitutvustust.

Eesti üliõpilasorganisatsioonid on palju vanemad kui Eesti Vabariik. Esimese rahvusliku üliõpilasorgani-

satsioonina registreeriti 1883. aastal 1870 asutatud Eesti Üliõpilaste Selts. Seltsi sinimust-valge lipu pühitsemisest möödub tänavu 120 aastat.

Ajal, mil Tartus tegutsesid saksa, vene, juudi, poola, leedu, läti jt rahvuste seltsid ja korporatsioonid, löid eesti rahvusest üliõpilased oma ühendused Riias, Peterburis, Moskvas jm.

Eesti sovetiseerimisel 1940 likvideeriti akadeemilised teadusseltsid ja üliõpilaskonvendid.

1988-1989 üliõpilasorganisatsioonid taastati. Tänavu täitub ka 100 aastat ülikooli esimese ühiselamu valmimisest. 16. mail toimub koos Eesti Ajalooarhiiviga (hoone Liivi 4 praegune omanik), majale ja selle allüürnikele pühendatud konverents.

Detsembris toimuvale muuseumi aastakonverentsile on aga oodatud ettekanded, mis käsitlevad Tartu üliõpilaskonda ja selle muutumist 20. sajandil.

ÖNNITLEME

60

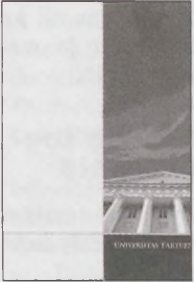
Aalo Eller, dotsent – 6. veebruar
Toomas Koger, treial – 8. veebruar

50

Tamara Žarkovskaja, dotsent – 10. veebruar

35

Eno Tõnisson, lektor – 7. veebruar
Kaarel Õim, laborant – 11. veebruar

Ülikooli mapikaaned

TÜ kirjastuses on valminud ilusa kujundusega ülikooli mapikaaned, mille vahele saab panna kuni A4-formaadis pabereid ja trükiseid. Kaaned kujundas multimeediakeskuse kujundaja Aide Eendra. Kaante tükihind on 14 kr. Tellimusi võtab ülikooli kirjastuses vastu Tiina Palu (Tiina.Palu@ut.ee, 737 5945).
www.ut.ee/21636

Rahvusvaheline tudengite konverents

18.-19. märtsini toimub Vilniuse Kunstiakadeemias rahvusvaheline üliõpilaste konverents «Kunst: tõlgendamise seiklused».

Konverentsi eesmärk on analüüsida klassikalise ja moodsa kunsti (sh ka muusika, teatri, filmi jne) tõlgendamise seonduvaid probleeme.

Muu hulgas nimetavad korraldajad konverentsi eesmärgina ka akadeemilise ning

rahvusvahelise ja interdistsiplinaarse koostöö arendamist.

Konverents on osalejatele tasuta, samuti on korraldajate sõnul olemas tasuta ööbimisvõimalus.

Osalemiseks tuleb 14. veebruariks saata oma ingliskeelne ettekanne.

Ürituse korraldavad Vilniuse Kunstiakadeemia üliõpilased.

Info: vda_konferencija@lycos.com

Majandust analüüsivate artiklite konkurss

TÜ majandusteaduskonna vilistlasühing Hermes kuulutab välja Eesti ühiskonda, ennekoike majandust analüüsivate artiklite konkursi.

Konkursi eesmärk on leida TÜ majandusteaduskonnast noori autoreid, kes oskavad majandusest targalt ja kõitvalt kirjutada, suutes tekitada oma mõtetega diskussioone ning elavdada üldist mõttevahetust ühiskonna ja majanduse arengu teemadel.

Konkursi tingimused:

- osaleda võivad kõik TÜ majandusteaduskonna üliõpilased, magistrandid, doktorandid;

- hindamisel lähevad arvesse kuni 15. maini avaldatud artiklid, mis on ilmunud päevalehtedes Postimees ja

Eesti Päevaleht, majanduslehes Äripäev, nädalalehtedes Eesti Ekspress, Maaleht ja Sirp, maakonnalehtedes, TÜ ajalehes Universitas Tartuensis;

- hindajateks on preemiafondi moodustanud TÜ majandusteaduskonna vilistlased.

Hermes on alates 1997. aasta aprillist TÜ majandusteaduskonna vilistlasi, õppejõude ning töötajaid ja üliõpilasi ühendav vilistlasühing.

Sel õppeaastal tahab Hermes anda noortele majandusteadlastele võimaluse oma mõtteid laiemale avalikkusele tutvustada.

Hermes jagab preemiaid. Info: Jutta Sikk, tel 737 6346, jutta.sikk@mtk.ut.ee ja www.mtk.ut.ee.

SCRIPTA MANENT

«... ühesugused põhimõtted teatrielus puuduvad. Estonia on avalik-õiguslik rahvusooper, samal ajal aga tahetakse Vanemuine Aivar Mäe lennukate ideede järgi üldse mingiks Eesti kontserdi filiaaliks muuta.»

«...paraku ei saa kitsa taustakompetentsiga poliitikud ühiskonna kui terviku toimimisest tihti üldse aru. Nad käsitlevad ühiskonda näiteks kui tinglikku rahavoogude liikumise ruumi...»

Mihkel ja Rein Raud «Inimene koosneb enamast kui vereringe», EPL, 24. JAANUAR

Aurutatud silgud esimese Eesti moodi teise Eesti materjalidest

Eesti köök retsept EPL, köök 23. JAANUAR

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/Ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

KÜLALISÕHTUD

Korp! Ugala kutsub eesti soost meestudengeid oma külalisõhtule.

17. veebruaril kl 20 on võimalik Korp! Ugala konvendihooes Kuperjanovi 16 näha korporatsioonielu seestpoolt, tutvuda huvitavate inimestega ning saada infot Ugalasse astumise kohta. Riituseks tume ülikond.

Korp! Amicitia ootab teotahtelisi ja elurõõmsaid eesti soost naistudengeid oma külalisõhtutele 12 ja 17. veebruaril kell 18.

LOENGUD

11. veebr kell 12.15 esineb majandusteaduskonnas Narva mnt 4-B306 loengusarja «Eesti majanduspoliitika Euroopa Liidus» raames valitsuse arendusnõunik Raul Malmstein.

11. veebr kl 17.15 toimub Lossi 3-405 ÕESI ettekandekoosolek: Aivar Põldvee «Uus Forselius».

11. veebr kl 18 on TÜ Lõuna-

Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuse jututarõ külaliseks lavastaja Taago Tubin, kes kõneleb Võru Teatriatlejee uutest ja vanadest tegemistest. Kõik huvilised on oodatud! Keskus asub Lossi 38 (vana anatoomikum). Info: Helen Koks, 737 5422 või Helen.Koks@ut.ee.

KAITSMISED

19. veebr kl 16 kaitseb Lai 37 II korruse seminariruumis Jelena Jürgel magistritööd «Õialiigese ja ölavõtmeliste lihaste funktsionaalne seisund periartriidiga patsientidel enne ja pärast neljapäevast taastusravi» magister scientiarum kraadi taotlemiseks (liikumise- ja sporditeadused). Juhendaja: prof Mati Pääsuke. Oponent: vanemteadur Eve Pihl.

KURSUSED

10. veebr algab magistrantidele ja doktorantidele kursus «Statistiliste mudelite analüüs» (MTMS.01.006 3AP, E). Kursused

tutvustatakse põhilisi statistilisi mudeleid ja nende praktilist rakendamist paketi SAS abil. Nõutav statistika algatus. Kursus kestab veebruarist maini (1 loeng ja 1 praktikum nädalas). Toimumisajad: loengud T 12.15–14 J. Liivi 2–404, praktikumid (alates 18.veebr) K 8.15–9.45 (1. rühm), N 8.15–9.45 (2. rühm) J. Liivi 2–003 (keldrikorruusel). Info: Ene Käärik, e-mail Ene.Kaarik@ut.ee.

Vene ja slaavi filoloogia osakond kutsub kõiki huvilisi kuulama prof A. Dulitšenko üleülikoolilist venekeelset kursust «Mustlased oma keeles ja kultuuris» (Osnovõ tsõganologii) (FLVE.01.112, 2 AP). Loengud toimuvad N 18.15 Näituse 2–105. Info: tel 737 6352.

Kursus «Lõunaeesti keel» 1. osa (FLLE.00.001, 2AP, A). Õppejõud Sulev Iva. Kursus on mõeldud nii algajatele kui ka neile, kes juba pisut keelt tunnevad. Tutvustatakse Lõuna-Eesti keelelise ku-

junemisega, võetakse läbi võru grammatika olulisemad jooned, harjutatakse võru keele hääldamist, lugemist ja kirjutamist. Eriti soovitatav neile, kes kavatsevad suvel Võrumaale murdepraktikale minna. Loengud toimuvad 25.–34. n (1. loeng 20. veebr) R 8.30–10 Ülikooli 18–244.

KONTSERT

11. veebr kl 19 esineb Tartu Linnamuuseumis Vjatšeslav Novikov (klaver). Kavas Beethoven, Schumann. Novikovile on lähedased klassikalis-romantilise ajastu heliloojad, kelle loomingut tõlgitseb ta ainulaadse poeetilisuse ja sügavusega. Piletid 60 ja 40 kr.

20. veebr kl 19 esineb Vanemuise Kontserdimajas ARKE keelpillikvartett (Itaalia). 1996 moodustatud kvartett on end kuulsaks mänginud nii pop-, etno-, džässkui ka avangardmuusika vallas. Pilet 80 ja 50 kr.

TARTU ÜLIKOOI

TÜ võtab teadus- ja arendusosakonda tööle

juristi,

kelle ülesanne on lepingute koostamise nõustamine, regulatsioonide väljatöötamine ning ülikooli huvide esindamine teadus- ja arendus- ning välissuhtlusvaldkonnas.

Edukul kandidaadil on:

- erialane kõrgharidus ning töökogemus,
- väga hea analüüsi- ja algatusvõime,
- väga hea koostöö- ja suhtlemisoskus,
- hea võõrkeelteoskus (sh inglise keel),
- hea arvutioskus,
- soovitatavalt rahvusvaheliste koostöölepingutega seonduv kogemus;

teadustalituse spetsialisti,

kelle ülesanne on riiklikult finantseeritava teadustegevusega seonduva info vahendamine, vastav nõustamine ja asjaajamine.

Edukul kandidaadil on:

- kõrgharidus,
- hea analüüsi- ja algatusvõime,
- hea koostöö- ja suhtlemisoskus,
- hea võõrkeelteoskus,
- hea arvutioskus.

Konkursist osavõtuks esitada palgasooviga avaldus rektori nimele ning elulookirjeldus hiljemalt 16. veebruariks e-postiga või paberikandjal TÜ personaliosakonda (personal@ut.ee, ruum 302, Jakobi 4, 51014 Tartu). Info: tel 737 5145.

TÜ KEELEKESKUSE KURSUSED

Keelekeskus pakub järgmisi tasuta inglise keele kursusi:

- inglise keel eelkeskastmele, õpetaja Tiia Haud (FLKE.01.077/4AP/A) 13. jaan – 1. juuni, T 17-18.30 Tähe 4-352, N 17-18.30 Tähe 4-352. Hind 2000 kr;
- inglise keele algkursus, õpetaja Inga Koppel (FLKE.01.075/4AP/A) 10. veebr – 18. mai, T 18-19.45 Näituse 2-118, N 18-19.45 Näituse 2-126. Hind 2000 kr.

Registreerimine keelekursustele jätkub.

Info: Kersti Reinson, tel 737 5357, Kersti.Reinson@ut.ee.

NEW ENGLISH LANGUAGE COURSES

by Centre for Ethics

Great works of ethics

Great works of ethics 2-4 AP Starting Feb.23rd.

Introductory course to selected major philosophers and their works (Plato, Aristotle, Hume, Spinoza, Kant, Habermas, Rawls etc). Lecturing various foreign and Estonian professors. Lectures on Mondays 16-18 at Ülikooli 7, II floor. Voluntary seminars on Tuesdays 10-12.

Ethical Problems of Medical Science and Biotechnology: An Introduction to Bioethics. 4AP Starting Feb.18th.

An interdisciplinary course designed for the students of philosophy, medicine, biology and others who are interested in philosophical argumentation as regards to ethical problems of medicine and biotechnology (euthanasia, abortion, human experimentation, genetics etc). Prof Margit Sutrop, Kadri Simm. Wednesdays 16-18, Lossi 3-223.

TARTU ÜLIKOOI

TÜ võtab ajaloo muuseumisse tööle

projektijuhi,

kelle ülesanne on muuseumi populariseerivate projektide käivitamine ja juhtimine.

Edukul kandidaadil on:

- kõrgharidus,
- väga hea inglise ja vene keele oskus,
- väga hea koostöö- ja suhtlemisoskus,
- hea arvutioskus,
- hea algatusvõime,
- projektijuhtimiskogemus,
- soovitatavalt noorte- või giiditöö kogemus.

Konkursist osavõtuks esitada palgasooviga avaldus rektori nimele ning elulookirjeldus hiljemalt 13. veebruariks e-postiga või paberikandjal TÜ personaliosakonda (personal@ut.ee, ruum 302, Jakobi 4, 51014 Tartu). Info: tel 737 5145.

TARTU ÜLIKOOI

TÜ arengukavas 2008 seatud eesmärkide täitmiseks võtab TÜ tööle

välissuhete osakonna juhataja,

kelle ülesanne on tulemuslikuks rahvusvaheliseks koostööks vajalike tugiteenuste kvaliteedi tagamine ning välissuhtluse arendamine;

teadus- ja arendusosakonna juhataja,

kelle ülesanne on tulemuslikuks teadus- ja arendustegevuseks vajalike tugiteenuste kvaliteedi tagamine ning teadus- ja arendustegevuse edendamine;

õppe- ja üliõpilasosakonna juhataja,

kelle ülesanne on tulemuslikuks õppetööks vajalike tugiteenuste kvaliteedi tagamine ning õppevaldkonna arendamine.

Edukul kandidaadil on:

- teaduskraad (soovitatavalt doktorikraad),
- juhtimisalane töökogemus,
- head juhtimisoskused ning organisatoorsed võimed,
- väga hea koostöö- ja suhtlemisoskus,
- väga hea võõrkeelteoskus,
- arvutioskus,
- teadmised Eesti ja rahvusvahelisest kõrgharidus- ning teaduskorraldusest.

Pakume:

- konkurentsivõimelist palka,
- arendavat ja erakordselt meeldivat töökeskkonda.

Konkursist osavõtuks esitada palgasooviga avaldus rektori nimele, elulookirjeldus ning haridust tõendava dokumendi koopia hiljemalt 23. veebruariks e-postiga või paberikandjal TÜ personaliosakonda (personal@ut.ee, ruum 302, Jakobi 4, 51014 Tartu). Info: www.ut.ee/konkurss ja tel 737 5145.

Tudeng võib messilt tööd leida

13. ja 14. veebruaril toimub Tartu Näituste meessikeskuses haridusmess Intellektika

Marta Vasarik
avalikkussuhete ja
teabekorralduse 3. a
üliõpilane

Varje Sootak

Täna kell 10 avatud haridusmessi Intellektika eesmärk on anda ülevaade õppimisvõimalustest kõikidel haridustasanditel ja igas vanuses inimestele.

Intellektika põhiteemad on: üld- ja põhiharidus, kutseharidus, kõrgharidus, teadus, elukestev õpe, täiskasvanuharidus, tööhõive, elukutse, karjäär ja Euroopa Liit.

Peale selle on mõeldud ka tööotsijatele, kelle jaoks on kohapeal nii ülikooli karjääriteenistus kui ka tööbörs. Peale tõiste temade pakub kahel päeval meelelahutust laval toimuv showprogramm.

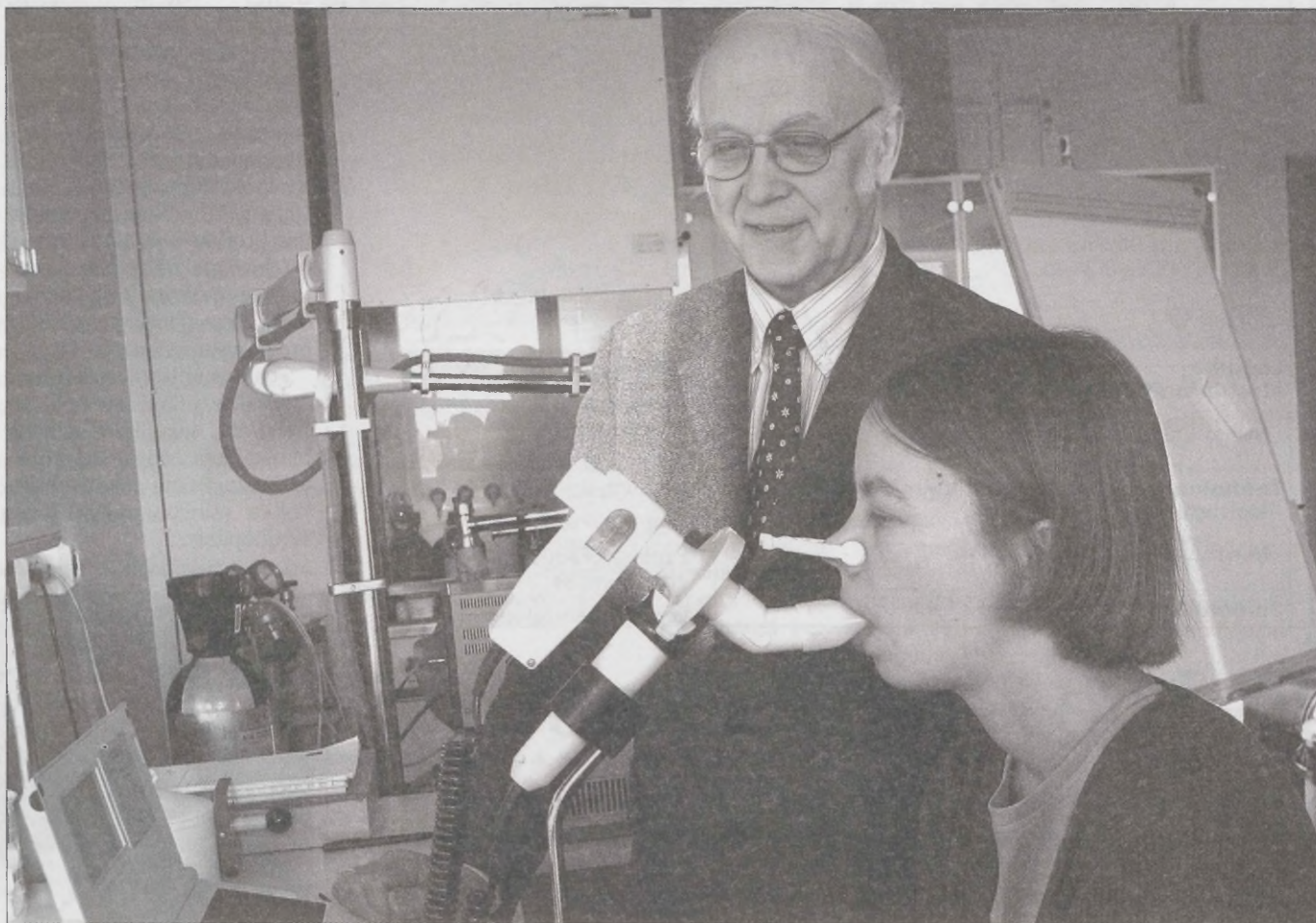
Kelleks saada?

Kell 12 võtavad pidulikult avamisel sõna riigikogu spiiker Ene Ergma, haridus- ja teadusministeeriumi kantser Jaan Kallas, linnavolikogu esimees Aadu Must ja TÜ õppeprorektor Tõnu Lehtsaar. Pärast avamist on kõigil võimalik jälgida diskussiooni «Kelleks saada?». Väitlevad riigikogu kultuurikomisjoni liige Tõnis Lukas, haridus- ja teadusministeeriumi kantser Jaan Kallas ning Võrumaa maavanem Mait Klaassen.

Käsitletakse kutseõppe, kõrghariduse ja elukestva õppe perspektiive ning riigi tööjõuvajadusi.

Messi projektijuhi Pilvi Põldmaa sõnul ei oodata vestlusringist teravat diskussiooni ega vastandumist, pigem tuge noortele oma sihtide seadmisel ning teadmist, et Eestis neid vajab.

Vestlus võiks pakkuda mõtlemisainet näiteks vastuste otsimisel küsimustele kelleks saada, millised võimalused on noortel end Eestis teostada täna ja kümne aasta pärast? Tudengitele, kes soo-

Arstiteaduskonna füsioloogia instituudi spetsialist med-knd Peet-Henn Kingisepp ja vanemassistent med-dr Jana Kivastik näitavad, kuidas saab messil spirograafia kopsu mahtu registreerida.

VARJE SOOTAK

vivad end semestri või isegi pikemalt täiendada mõnes teises rahvusvahelises ülikoolis, annavad nõu euroinfokeskuste ja välisministeeriumi esindajad.

Messil on ka Maastrichti Ülikool, kuhu on samuti võimalik õppima minna.

Tartu Ülikool messil

TÜ avalikkussuhete spetsialisti Kady Sõstra sõnul osaleb Tartu Ülikool sel aastal varasemast oluliselt väiksemal messipinnal, kuid tervikliku ekspositsiooniga.

«Ühes boksis on esindatud kolledžid, õigusinstituut, õpetajate seminar, kõik teaduskonnad, avatud ülikool, karjääriteenistus,» tutvustas Kady Sõstar.

Eraldi boksides on TÜ Kir-

jastus, teaduskeskus AHHA, üliõpilasküla ja Põhja-Ameerika ülikoolide teabekeksus.

Täna kell 14-16 ja homme kell 12-14 tutvustatakse ülikooli messiboksis kopsu mahtude registreerimise aparati spirograafi ning südame löögisageduse ja hemoglobiini hapnikuküllasuse registreerimise seadet pulsoskumeetrit.

Saab vaadata ülikooli üldiselt tutvustavat kui ka füüsika-keemia- ja haridus-teaduskonna ning õpetajate seminari powerpoint-show'd.

Täna kell 16 on TÜ Teaduskoolilt ülikooli boksis nuputamisvõistlus kuni 4-liikmelistele võistkondadele või individuaalvõistlejatele.

Kell 16 esitab Tartu Üliõpilasteater II halli laval

Majakovski «Kelleks saada?». Sotsiaalteaduskond on näituse külastajale välja pannud akadeemilise testi.

Kuidas tööd leida?

Ülevaate tööturust ja vakantsetest ametikohtadest annab tööhõiveamet.

Karjäärilaat teavitab külastajaid aga tööhõive ning tööhõivepoliitika valdkonna küsimustest ja põhiprobleemidest Eestis ning samuti Euroopa Liidus.

Kaasa tasub võtta ka oma CV, mida on võimalik lasta kohapeal tasuta analüüsida. Kindlasti saab iga üliõpilane kasulikke nõuandeid ja uusi nippe, kuidas potentsiaalsele tööandjale esmamuljet jätta. Kui CVd ei ole, siis on võimalik saada häid ideid selle

HARIDUSMESS INTELEKTIKA

13. ja 14. veebruaril Tartu meessikeskuses
Info: www.tartunaitused.ee/intellektika

eduka koostamise kohta.

Spetsialistid annavad nõu karjäärikujunduse kohta ning soovivad firmasid, kuhu pöörduda.

See info on kokku kogutud ja just tudengitele mõeldud ja kättesaadav Intellektikal.

Tööturg on koht, kuhu jõuavad lõpuks kõik, kes edukalt läbi lüües ja hästi informeeritud olles ning kes mitte. Võibolla leiab mõni just sellalt messilt endale reaalse töö- või praktikakoha.

Koostöö Oslo Ülikooli kolleegidega

Varje Sootak

Eile algas Tartu ja Oslo ülikooli korraldatud koolitus «Õppimine ja õpetamine kõrgkoolis».

Haridusteaduskonna dekaani prof Toomas Tenno sõnul on see eelmise aasta sügisel alanud koolituse jätk, kus osaleb 22 TÜ õppejõudu ja kraadiõppurit.

«Koolitus on üks osa haridusteaduskonna ettevalmistustest uue õppetooli – kõrgkoolipedagoogika õppetooli loomisel,» ütles prof Toomas Tenno.

Koolituse viivad läbi Oslo Ülikooli haridusuuringute instituudi professorid Gunnar Handal, Kirsten Hofgaard Lycke ja Helge I. Strømso.

Tutvustatakse õppemeeto-

Haridusteaduskonna kolleegid – Oslo Ülikooli professorid Helge I. Strømso ja Gunnar Handal.

VARJE SOOTAK

dite valiku kriteeriume lähtuvalt õppimispsühholoogiast.

Arutatakse kõrgkoolis õpetamist, loengute efektiivsust, ainekursuse planeerimise aluseid, õppetöö läbiviimise analüüsi, üliõpilaste tagasi-

sidet, õpiaktiivsuse suurendamise meetodeid (probleem-õpe, projektõpe) jne.

Analüüsitakse ka osavõtjate valmistatud õppematerjale ning nende esitatud mini-loenguid.

XXXIV füüsikapäevad

Arvo Kikas

TÜ füüsika instituudi laborijuhataja

Eile algasid füüsikahoones XXXIV Eesti füüsikapäevad.

Rahvusvahelised füüsikapäevad avas riigikogu esinaine akad Ene Ergma.

Kahel päeval esitatakse ettekandeid Eesti füüsikute viimase aja huvitavamate tulemustest ning laiemat huvi pakkuvate uurimissuundade arengust kogu maailmas. Avaistungil räägitakse viimasest Nobeli füüsikapreemiast (füüs-mat-dr Henn Käämbre), heeliumkristallideomadustest (dr Harry Alles Soomest), termotuuma-energeetikast (prof Seppo Karttunen Soomest) ja universumi barüonasümmeetria

tekkimisest (dr Martti Raidal KBFIst).

Füüsikapäevadel antakse kätte ka Eesti Füüsika Seltsi aukirjad.

Seekord otsustati tunnustada aukirjaga TÜ keskkonnanäidis füüsika instituudi teadurit dr Ülle Kikast suure töö eest füüsikahuvi äratamisel koolinoorte hulgas ning seoses GLOBEi ja internetipõhiste õppematerjalide programmidest korraldamisega ja TÜ füüsika instituudi vanemteadurit dr Jaak Lõhmust ning Rein Veskimäed algupärase eestikeelse aimeramatu «Universumi mikromaailm» mõtte algatamise ja teostamise eest.

Täna pärastlõunal toimub ka Eesti Füüsika Seltsi üldkoosolek.

TÄNA LEHES

E-õppe võimalustest

LK 2

Üliõpilasesindus annab aru

LK 3

Mis on FA Schola?

LK 3

UUDISED

Vabariigi aastapäeva kontsertaktus

Eesti Vabariigi 86. aastapäeva kontsertaktus algab esmaspäeval, 23. veebruaril kell 12 aulas.

Aktuse avab rektor prof Jaak Aaviksoo.

Ülikooli tervitavad linnapea Andrus Ansip ja sotsiaalteaduskonna üliõpilane Andero Uusberg.

Kontsertaktusel esinevad TÜ Kammerkoor dirigent Triin Kochi juhatusel ning Uus Tallinna Trio (Marrit Gerretz-Traksmann klaveril, Harry Traksmann viiulil ja Kaido Kelder tšellol).

Tartus oli õppekava konverents

Eile toimus Tartus Atlantise konverentsikeskuses õppekavakonverents.

Riigikogu kultuurikomisjoni esimees Olav Aarna rääkis oma ettekandes haridusuuringute ja arendustegevuse rahastamisest. Haridus- ja teadusministeeriumi üldharidusosakonna juhataja kt Maie Kitsingu ettekande teema oli «Õppekava areng ja arendamine Eestis».

TÜ haridusteaduskonna dekaani prof Toomas Tenno kõneles oma ettekandes õppekavast ja selle rakenduslikest aspektidest. «Rääkisin oma ettekandes ka sellest, et Eestis koormatakse noored õppijad üle faktide meeldejätmisega. Väga vähe tegeldakse aga loova, süsteemse mõtlemisega arendamisega,» ütles prof Tenno.

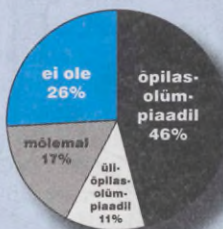
TÜ õppekava arenduskeskuse juhataja Ain Tõnisson tegi ülevaate õppekavatööst.

Arutelu juhtis ministeeriumi hariduspoliitika nõunik Epp Rebane.

Konverentsi korraldas haridus- ja teadusministeerium.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas oled osalenud olümpiaadil?

Vastajaid: 85
Uus küsimus:

Kas käisid Intellektikal?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

Andres Kulla kait- ses doktoritöö

11. veebruaril kaitstes TÜ doktorant Andres Kulla doktoritööd «Inimese astrotsütaarsete gliomide mesenhümaalse strooma molekulaarsed iseärasused».

Väitekiri käsitleb ajukasvatate mõningaid molekulaarseid iseärasusi.

Uurimus põhineb 155 patsiendilt opereeritud gliomide koelise materjali morfoloogilisel, immuunhistokeemilisel ja molekulaargeneetilisel analüüsil.

Doktoritööd juhendas prof Toomas Asser. Oponeeris prof Matti Haltia Helsingi Ülikoolist.

Andres Kullale anti meditsiinidoktori kraad.

Moodustati TÜ Vabatahtlik Tuletõrje

10. veebruaril moodustati Tartu Ülikooli Vabatahtlik Tuletõrje (TÜVT), mis koondab endasse Tartu Ülikooli üliõpilasi ja õppejõude.

Asutamiskoosolekul valiti tuletõrjajate liidriks semiootikatudeng Tiit Kuusmäe.

«TÜVT hakkab oma liikmetele korraldama tuletõrje, esmaabi ja päästetööde alaseid koolitusi, kaugemas perspektiivis näeme päästetöös ka Tartu Päästeteenistuse vahetute abiliste rolli,» sõnas Kuusmäe pidulikult avakoosolekul.

Info: Mihkel Kaevats, 505 1266, kaevats@ut.ee

Gobeläänide näitus TÜ Raamatukogus

TÜ Raamatukogu kohviku fuajees on avatud Ludmilla Swarczewska gobeläänide näitus «Mezza voce» («Poolal häälel»).

Suurem osa tema loomingu kuulub kammerliku gobelääni hulka.

Swarczewska sõnul on vaiba kudumise eesmärk tuua välja lõnga ja põimetehnika võlu. «Hing on ju peen mateeria, aga kindel ja vastupidav».

Näitus üliõpilasorganisatsioonidest

11. veebruaril avati TÜ Ajaloo Muuseumis näitus «Põlvkondade side. Üliõpilasorganisatsioonid Tartus rahvusülikooli 85. tegevusaastal».

Muuseumi teadusdirektori Lea Leppiku sõnul alustab muuseum selle näitusega emakeelse ülikooli 85. tegevusaasta tähistamist.

«Välja on pandud vana ja uuemat sümbolikat, tekleid ja värviliste, fotosid minevikust ja olevikust, juubelialbumeid ja külalisraamatuid, arhiividokumente ja karikatuure.

Kataloogist saab lugeda iga organisatsiooni lühitutvustust.»

Joonistus Veljesto päevikust 1921.

E-õpe kogub kasutajaid ja populaarsust

Lehti Pilt
TÜ kaugkoolituskeskuse
haridustehnoloog

Ene Tammeoru
Eesti e-ülikooli projektijuht

5. veebruaril lõppes TÜ kaugkoolituskeskuse uute e-õppe ainekursuste väljatöötamise konkurss ning märtsis toimub Tallinnas Eesti e-ülikooli e-õppe konverents.

Eesti kõrgharidus vajab paindlikumaid kõrg- ja täiendushariduse pakkimise viise. E-õppe kasutamine on üks võimalus laiendada üliõpilaste õppimisvõimalusi ning jõuda eri sihtühmadeni. E-õpe sobib ennekõike töötavatele, suurtest keskustest ja ülikoolilinnadest kaugel elavatele ning erivajadustega õppuritele.

E-õpe pakub mitmeid võimalusi

Tartu Ülikoolis on e-õpet kasutatud juba kuus aastat. Kuid ikka veel tegelevad e-õppe kursuste loomisega vaid üksikud õppejõududest entusiastid ning pakutavate e-kursuste osakaal on väike.

Ülikoolis on olemas 150 WebCT õpikeskkonna baasil valminud kursust mitmesuguste erialade raames nii statsionaarses õppes kui ka avatud ülikoolis. Kogemused WebCT keskkonna kasutamisel on peaaegu kõikide teaduskondade ja kolledžite õppejõududel.

Kõige rohkem on e-kursusi majandus-, matemaatika-informaatika-, sotsiaal- ja filosoofiateaduskonnas. Parooliga kaitstud WebCT keskkonda kasutatakse kursusega seotud info õppijatele edastamiseks, õppematerjalide esitamiseks ja veebis leiduvatele lisamaterjalidele

viitamiseks. Samuti viiakse seal kursuse foorumil läbi seminare ja arutelusid. Kesk-kond võimaldab õppijaid hinnata (testid ja ülesanded) ning kursusi hallata (õppijate ning õpitulemuste haldamine, statistika õppijate tegevuse kohta).

Igal õppejõul õigus oma e-õppe kursusele

Paljud õppejõud võib-olla ei ole veel kursis, et soovi korral on kõigil e-ülikooli liikmeskõrgkoolide õppejõududel võimalus WebCT keskkonda kasutades tasuta luua oma e-kursus.

Eesti e-ülikool omalt poolt on soetanud endale oma serveri e-kursuste ja õpikeskkonna haldamiseks.

See loob paremad võimalused e-kursuste loomiseks ning läbiviimiseks.

Erinevate veebipõhiste õpikeskkondade võimalustega tutvumiseks ja oskusteabe hankimiseks viis Eesti e-ülikool 2003. aastal läbi viie (Frontier, Luvit, Edutizer, IVA, IBM Lotus LearningSpace) õpikeskkonna testimise. Tulemused avaldatakse selle aasta märtsis.

Veebipõhine paindlikum õppeprotsess suurendab õppejõudude võimalusi planeerida oma aega ja välistab vajaduse õpetada väikesemahulisi ained mitu korda eri sihtühmadele (nt statsionaar- ja kaugõppe tudengid) ning eri kohtades (eri ülikoolid ja/või sama ülikooli kolledžid).

Nii saavad parimad (loode-tavasti kõrgkoolidevahelises koostöös valminud) kursused kättesaadavaks suuremale sihtgrupile, mis parandab nii kõrghariduse kvaliteeti kui ka majanduslikku tasuvust.

E-õppe populariseerimisele ja arendamisele on oluliselt kaasa aidanud praeguseks

KONVERENTS "E-ÕPE - VÄLJAKUTSE KÕRGHARIDUSELE"

11. ja 12. märtsil TTÜ (Ehitajate tee 5) IX korpus, ruumis 131

Teemad

- Eesti kõrghariduse ees seisvad väljakutsed.
- Missuguseid võimalusi pakuvad kõrgharidusele uued tehnoloogiad ja pedagoogilised käsitlused?

Osalemistasu 550 kr.

Info: www.e-uni.ee/konverents

juba aasta tegutsenud Eesti e-ülikool. See on sisuliselt kõrgkoolide konsortsium, mille liikmesülikool on ka Tartu Ülikool.

Eesti e-ülikooli eesmärk on elukestva õppe põhimõtetest lähtuvalt kõrgkoolidevahelise koostöö algatamine ja lihtsustamine e-õppe juurutamisel.

Eesti e-ülikool on oma senises tegevuses pööranud suurt tähelepanu e-kursuste osakaalu ja e-õppega seotud õppejõudude arvu suurendamisele.

WebCT koolitused e-ülikoolilt

Tegevuse märksõnad on olnud õppejõudude teavitamine, motiveerimine, toetamine ning e-õppe kursuste loomiseks ja läbiviimiseks vajalike uute oskuste õpetamine.

Selleks pakub e-ülikool koolitusi (põhitase, edasijõudnu tase ja eksperdi tase).

Näiteks WebCT kursuse disainimise koolituse raames loob iga õppejõud oma e-kursuse.

Samuti plaanib e-ülikool luua regionaalseid koolituskeskusi, kus õppurid saavad tuutorite toetusel e-kursustel osaleda.

Talveakadeemia keskkonnakaitsest

Aivar Hannolainen
TalveAkadeemia infojuht

20.-22. veebruarini arutavad Eesti mitmesuguste erialade üliõpilased Essu mõisas keskkonnakaitse planeerimist, tehnoloogiat ja tarbimist.

Tüst valiti konverentsil ettekannetega esinema Timo Uustal («Keskkonnaalased käitumisharjumused Tartus, Eestis ja mujal maailmas»), Kadri Tüür («Aiad ja jõed: linnaloodusest Tõnu Onnepalu «Regionaalne klaster – regionaalpoliitika vahend?»), Hans Orru («Kahjulikud elemendid Eesti turbas») ja Tanel Tamm («Tehisõppe rakenduse katsetamine satelliitpiltide ja kaardandmete järgi puistutüübi prognoosimiseks»).

Peale suuliste ettekannete esitatakse üliõpilaste töid ka stendidel, kus Tüd esindab Marko Kohv tööga «Maalihte kohta Pärnu maakonnas». Kokku esineb ettekannetega 17 üliõpilast.

Teisel päeval jätkub keskkonnahoidliku mõtteviisi eri tahkude arutelu kümnekon-nas töögrupis.

Kavas on ka TÜ geograafia-instituudi vanemteaduri Rein Ahase ettekanne sotsiaalsest positsioneerimisest.

Konverentsi viimasel päeval arutlevad ülikooli rollide üle TÜ teadusprorektor Ain Heinaru ning TTÜ rektoraadi esindaja.

Tudengite algatatud teaduskonverentsi eesmärk on hoida interdistsiplinaarset teematikat, et üritusel saaksid osaleda TPÜ, EPMÜ, TTÜ ja TÜ üliõpilased.

Teist korda toimuva ürituse 18-liikmeline korraldusmeeskond on koosneb TÜ noorgeograafide klubi EGEA, EPMÜ Keskkonnakaitse Üliõpilaste Seltsi ning TPÜ üliõpilaste keskkonnaühingu Sorex liikmetest. TTÜst on korraldajate hulgas TÜ säästva arengu klubi ning TTÜ mäering.

Registreerumine kestab kohtade täitumiseni aadressil: www.oikos.ee/talveakadeemia

11. veebruaril ülikoolis teist korda toimunud füüsikaosakonna ja teaduskooli akadeemilise olümpiaadi võitis füüsikadoktorant Valter Kiisk (esiplaanil). 2. kohale tuli füüsika 1. a tudeng Mihkel Kree. Vt. www.ttkool.ut.ee/medalistid.html

VARJE SOOTAK

UT KÜSIB

Kas kasutate WebCT õppekeskkonda? Miks?

Tiina Lasn
arvutiteaduse
instituudi
vanemmetoodik

Esimesed WebCT kursused valmisid 1999. a alguses. Kuna ise olin projektijuht ja koos kolleegidega WebCT tooja Tüsse, siis olen ka kõigi järgnevate aastate jooksul olnud aktiivne WebCT kasutaja. Olen koostanud ja uuendanud kursusi, õppinud teiste kursustel ning töötanud tuutorina.

Õpikeskkond võimaldab peale õppematerjalide anda ülesandeid, viia läbi teste, täiendada materjale. Õppejõu-

na on pidev ülevaade tudengite osalusest kursusel. Kodused tööd esitatakse samas keskkonnas, seega ei koorma see tavapostkasti. Üliõpilane saab kirjaga kommentaarid töö kohta ja näeb hinnangut teksti või punktidenä oma tulemustabelis.

Neli aastat oleme nelja praktikumi juhendajaga teinud WebCTs esimesele kursusele mõeldud «Arvutikäsitus-õpetust», millel on 200-270 osalejat.

Kesk-kond on omaseks saanud ja koostan rõõmuga järgmist kursust.

Ele Reiljan
rahvusvahelise
ettevõtluse
õppetooli teadur

TÜ õppejõu seisukohalt on eeliseks see, et pideva kolledžite külastamise asemel on võimalik õppetöö kas täielikult või osaliselt viia läbi Internetis. Õpet on võimalik läbi viia ka siis, kui õppejõud peab lühemat või pikemat aega välismaal viibima. E-õpe aitab nii kinni pidada planeeritud tunniplaanist.

Senise kogemuse alusel võib öelda, et e-õpe sobib hästi töötavatele ja kaugõppes õppivatele üliõpilastele, kel

on sel teel võimalik saada osa kogu kursusest. Pahatihti takistavad muidu töökohustused loengutes ja seminarides osalemist.

E-õppe kasutamise peamine miinus on see, et puudub vahetu kontakt tudengitega.

Auditooriumis tudengitega suheldes on õppetööd lihtsam ja meeldivam läbi viia: sageli tekib diskussioon, esitatakse küsimusi ning on võimalik segaseid kohti selgitada.

Veebikeskkonnas võtab see rohkem aega, seetõttu tudengid sageli loobuvad küsimuste esitamisest.

Esinduselt üliõpilastele

1. Mida tegite TÜ tudengi heaks sügissemestril?
2. Mis on kavas kevadsemestril?

Üliõpilasesinduse esimees Lauri Paeveer, avaliku halduse 2. a üliõpilane

1. Kindlasti oli üks suuremaid ja käegakatsutavamaid projekte ööraamatukogu. Sügissemestril oli esindusel üsna palju tegemist uue õppetootuste süsteemi ja selle ümber tekkinud teadmatusega (tudengite teadlikkus uuest süsteemist ja rakendamise korra kohta oli üsna madal). Suur rõhk läks tudengite teavitamisele. Esimest korda esinduse ajaloos hakati välja andma oma ajalehte.

Esinduse osalusel korraldati Tartu Ülikooli aastaball. Korraldasime üliõpilastele mõeldud projektikonkursi.

2. Kavas on:
- jätkata ööraamatukogu projekti,
 - luua esinduse Interneti-portaal ning jätkata esinduse ajalehe väljaandmist,
 - olla kaasatud kevadpäevade programmi koostamisse ja läbiviimisse,
 - suur sõbrapäeva pidu koostöös teiste Tartu kõrgkoolidega,
 - jätkata kultuuriürituste sarja «Kultuur ei kopita»,
 - jätkata projektikonkursi,
 - tudengite toimetulekut toetuste kampaania korraldamine,
 - lisaks nõ igapäevased tegevused (meie poole pöörduvate tudengite abistamine jne).

Haridustoimkonna esinaine Uljana Ivanova, õigusteaduse 2. a üliõpilane

1. Tegelesin üliõpilaste murekirjadega, mida tuli kolm või neli korda kuus. Vastasin üli-

õpilastele, kellel oli tõsisel õppimismuresid.

Sügissemestril viisime ellu järjekordse ööraamatukogu projekti.

Haridustoimkond andis õppekomisjonile e-konspekti ja laiendatud aineprogrammi projektid, mis ei ole veel saanud kindlat vastust, kas Tartu Ülikool võtab need vastu või jätab rahuldamata.

Keelekeskusele andsime läbivaatamiseks projekti, mis sisaldab üliõpilaste semestri lõpus tehtud küsitlust, täiendamine ankeete. Vastust, kas ankeete meie muudatustega täiendatakse või mitte, veel pole.

2. Kevadsemestril on samuti plaanis teha ööraamatukogu, kuid seda otsustab juba järgmine esimees.

Sotsiaaltoimkonna esimees Henri Laasner, usuteaduse 2. a üliõpilane

1. Sotsiaaltoimkond saavutas mitu selleks aastaks seatud eesmärki juba suvel. Peamine oli stabiliseerida ühiselamute hinnapoliitika. Arvan, et saime planeerituga hakkama.

Sügis kulus paljuskü üliõpilaste informeerimisele seadusemuudatustest toimetulekutoetuse seaduses ja õppetootuse seaduses. Osalesime aktiivselt Eesti Üliõpilaskondade Liidu (EÜL) sotsiaaltoimkonna töös.

2. Sotsiaaltoimkonna töö on ka kevadel orienteeritud koostööle Eesti Üliõpilaskondade Liiduga. Plaanis on abistada liitu sotsiaal- ja hariduspoliitika kujundamisel ning elluviimisel.

Esimese projektina on plaanis kaasa lüüa toimetulekutoetuste kohta käivas küsitluskampanias.

TÜ tudengit huvitavatest

Elmisel kevadel valitud esinduse liikmed Oliver Lukason, Kadri Napritson, Lauri Paeveer, Uljana Ivanova, Maidu Laht, tagareas Rivo Bernotas ja Henri Laasner. VARJE SOOTAK

teemadest on pearõhk taas ühiselamu hinnapoliitikal, aga ka karjäärteenistusega koostööprojektide algatamisel ning üliõpilaste teavitamisel ja abistamisel nende muredes.

Majandustoimkonna esimees Oliver Lukason, ettevõtetmajanduse 4. a üliõpilane

1. Majandustoimkonna väljund on TÜ tudengi jaoks tahes-tahtmata kõige kessem, kuivõrd tegevus taandub peaaegu esinduse eelarve ja rahalise seisuga jälgimisele.

Peale selle ei ole päris õige nimetada vastavat alamüksust toimkonnaks, sest töö maht on konkreetse oskusteabe omamise korral ühe inimese jaoks täiesti piisav.

Toimkonna teised liikmed on praegust struktuuri arvestades liikmed ainult vormiliselt.

Maist detsembrini tehti:

- esinduse majandusliku jätkusuutlikkuse tagamine ning finantsressursside leid-

mine erasektorist. Viimase kõige sisulisemaks näiteks on koostööleping Hansapangaga esinduse ajalehe Wagabund väljaandmiseks;

- esinduse poolt tudengitele suunatud projektikonkursi traditsiooni jätkamine ning vastava konkursi koordineerimine.

2. Tudengi seisukohalt on vaja kevadsemestril jätkata projektikonkursi korraldamist. Küllalt suure mahuga töö on ka struktuurimuudatuse raamides nii esinduse kui ka sellega tihedalt seotud TÜ Üliõpilaskonna SA ressursside ümberplaneerimine.

Kultuuritoimkonna esimees Rivo Bernotas, ajaloo 3. a üliõpilane

1. Sügissemestri üritustest võiks märkida esinduse laste uste päeva kui esindust laiemalt tutvustava ürituse organiseerimist ning samuti koostöös teiste kõrgkoolidega sõbrapäeva ettevalmistamist.

2. Kevadel tahaks põhirõhu panna tudengite kevadpäevadele.

Teabetoimkonna esinaine Kadri Napritson, riigiteaduste 2. a üliõpilane

1. Minu peamine eesmärk oli ning on suurendada üliõpilaskonna teadlikkust üliõpilasesindusest kui nende esindusorganisatsioonist – teavitada esinduse tegemistest. Teaduskonna listidesse sai saadetud infot, kus midagi toimub ning kuidas see esindusega seotud on. Et mitte piirduda ainult listidega, hakkasime ka välja andma oma häälekandjat Wagabund. See on esimene kord, kus esindus annab välja ajalehte, kuhu kirjutavad nii esinduse liikmed, juhatus kui ka üliõpilased ise.

2. Uue semestri plaanid ongi seotud selle lehe täiustamise ning atraktiivsemaks muutmisega.

Samuti on valminud uus portaal, millest saab loodetavasti tänu uutele IT-inimestele esinduses varsti koht, kust TÜ üliõpilane saab kogu informatsiooni, mida ta õppimiseks vajab.

UUDISED

Kirjandusseminar loodusest

Seminar toimub üle nädala neljapäeviti kell 12-14 Tartu Kirjanduse majas (Vanemuise 19).

Seminaris tutvustatakse looduse vahendamise võimalusi kultuuris, sealjuures keskendutakse looduskirjandusele. Vaadeldakse samuti loodusest kirjutamise võimalusi, suundi ja autoreid Eestis, aga ka looduskirjanduse ja selle retseptisiooniga seotud teooriaid.

Seminar «Looduse kirjutamine» annab 2 AP. Seminarile registreerumine eesti kirjanduse õppetoolis (Ülikooli 18-230).

Info: www.eki.ee/km/loengud/looduskirjandus/

Debatt Eesti ajakirjanduse kohta

10. veebruaril toimus keemiaringsis järjekordne «Tegijad räägivad» debatt.

Kui eelmisel korral oli teemaks raha, siis seekord oli vaatluse all Eesti ajakirjandus. Sel teemal võtsid sõna suhtekorraldaja ja õppejõud Aune Past, ajakirjandusteoreetik ja õppejõud Tiit Hennoste ning noor SLÕhtulehe reporter Katrin Lust.

RPJ Tartu Tudengiklubi esindaja Alo Lõokese sõnul said debati vältel selgemaks staariks saamise valem ning Eesti ajakirjanduse head ja vead, seda eriti kollase ajakirjanduse seisukohast.

«Lihtsaid nippe ja õpetusi jagus kõigile: näiteks kui kellelgi on soov kuulsaks saada, siis on see võimalik järgmise retseptiga: peab olema naine, põhimõtteliselt loll ja muidugi tutvustega,» kommenteerib Lõoke.

Järgmine debatt selles sarjas toimub 9. märtsil kell 18.15 keemiaringsis.

Tudengid Pärnusse talvituma

Pärnus toimuvad 13.-15. veebruarini kuuendat korda tudengite talvepäevad.

Talvepäevadel on mitmeid traditsioonilisi üritusi nagu orienteerumine Pärnu linnas, jalgpall, hommikuvõimlemine, öökino ning pubibuss.

Tudengite talvepäevad Pärnus on TÜ Pärnu Kolledži aktiivsete tudengite poolt korraldatav ürituste programm.

Ürituste ajakava: talvepäevad.parnu.ee

Info: Kristi Raidla, 5341 0422, kristiraidla@hotmail.com

Näitus talentide sahtlipõhjast

17.-29. veebruarini on Y-galeriis (Küütri 2) üleval tuntud kultuuritegijate, kuid tunnustamata kunstnike teosed.

Y-galeristi Margus Kiisi sõnul paljastavad sõgedal näitusel oma salajased teosed ajakirjanik Valner Valme, näitleja Merle Jääger, universaal Berk Vaher, kirjanik-muusik Lauri Sommer, luuletaja Marko Kompus, literaat-bukinist Kaspar Rannik, romanist-dramaturg Mehis Heinsaar, muusik-disainer Martini, muusik Erkki Hyva, DJ Mati Karu jt, kes võivad oma töid lisada ka kogu näituse ülevaloleku ajal.

Saab näha maale, installatsioone, fotosid, assamblaaze, slide, kuulda helisid.

TÜ raamatud kaunimate hulgas

Varje Sootak

Eesti Kirjastuste Liit valis Eesti kaunimate raamatute konkursil esimese 25 hulka ka kaks Tartu Ülikooliga seotud väljaannet.

Teises voorus sai kõigilt žürii liikmetelt maksimumpunktid album «Alma Mater Tartuensis».

Albumi on kujundanud kunstnik Jüri Kaarma. Tartu Ülikooli taasavamise 200. aastapäeva puhul välja antud raamatu autorid on Juhan Maiste, Kadi Polli ja Mariann Raisma. See on kolmas raamat, kus prof Juhan Maiste jt autorid käsitlevad ülikooli kunagise arhitekti Johann Wilhelm Krause (1757-1828) loomingut. Albumis kirjutab rektor prof Jaak Aaviksoo, et Krauset poleks ülikool selline, nagu me teda täna tunneme. «... Johann Wilhelm Krause, ökonoomika ja arhitektuuri professor, kelle kavandatud klassitsistlikud ülikoolihooned, eelkõige peahoone ja toomkiriku varemeisse ehitatud raamatukogu, kujundavad tänaseni Tartu Ülikooli

arhitektuurset identiteeti ja mõjutavad seeläbi tema vaimu.»

Albumis on kasutatud ka TÜ multimeediakeskuse fotograafi Andres Tennuse fotosid, üks teose konsultante oli TÜ prof Raik-Hiio Mikelsaar.

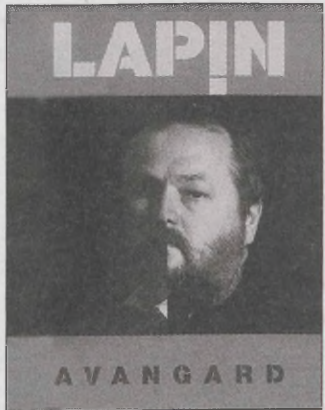
Albumi väljaandja on Eesti Keele Sihtasutus ja trükkija trükkikoda Pakett.

Teine ülikooli puudutav kaunis raamat on Leonhard Lapini «Avangard», mille andis välja TÜ Kirjastus ja trükkis trükkikoda Greif. Leonhard Lapin koondas oma raamatusse 2001. aastal Tartu Ülikooli vabade kunstide professorina peetud loengutekstid.

Leonhard Lapini raamat on illustreeritud rohkete fotodega, samuti on selles palju nii Lapini enda kui ka teiste Eesti kunstnike tööde värvilisi reproduktid. «... olen lisanud pildid, mida põhimõtteliselt esitasin ka loengutel mistahes visuaalses vormis...», «kirjutab Lapin eessõnas.

Raamatu kujundas Peeter Paasmäe.

TÜ Kirjastuse direktori Vaiko Tigase sõnul on taoline

tunnustus kirjastusele esmakordne.

«Raamatu tuhandelisel tiraažist on juba pool läbi müüdud», ütles Tigane.

Mis on FA Schola?

Raho Langsepp
FA Schola juhataja

Festivitas Artium Schola uurib, võrdleb ja tutvustab muusika kaudu keskaja Euroopa ning Idamaade traditsioonilisi kultuure.

Varajase ning orientaalset muusika keskus ja ansambel Artium Schola tegutseb 2000. aastast.

Keskus ja ansambel loodi koostöös Tartu Ülikooli ja ansambliga Via Sonora.

Ülikooli juures tegutsev FA Schola on keskendunud eelkõige Euroopa keskaja ja orientaalsetele muusikale.

Ansambli liikmed õpetavad ka erinevaid pille, millest mõnda ei ole üldse võimalik mujal Eestis õppida.

Järgmiseks aastaks loodame anda välja ka põhjaliku trükise, mis hõlmab mitut teemat, mida ei ole siiani eesti keeles käsitletud.

Sinna on plaanitud artiklid hiina ja india muusikast, vana-kreeka muusika esituspraktikast jpm.

Kreekakeelse laensõnana ladina keeles tähistas *schola* algselt intelligentset ajaveet-

mist. Hiljem on sellele kindlustunud meile juba tuttavad õpetamise ja õpetatusega seotud tähendused.

Lisaks õppetööle sünnib hulgaliselt kontserdiprojekte, kus kõrvuti muusikaõppijatega esinevad kogenud muusikud nii kodu- kui ka välismaalt.

23. veebruaril kell 21 anname kontserdi Veski 6 (endine EPA klubi) «Raagade maailmas», kus India muusikat tutvustab ja mängib bansuril – india bambusflöödil) Raho Langsepp. Kaastegevad on ka teised FA Schola muusikud.

15. märtsil kell 19 on TÜ aulas »Piae Cantiones» ja keskaja muusika kontsert. Info: www.festivitas.ee.

KÜLALISÕHTUD

Korp! Filiae Patriae külalisõhtu algab 16. veebr kl 19 konvendis Struve 4 (üliskooli raamatukogu vastas).

Korp! Ugala kutsub eesti soost meestudengeid oma külalisõhtule. 17. veebr kl 20 on võimalik korp! Ugala konvendihoones Kuperjanovi 16 näha korporatsiooniüliõpilane! Tutvuda huvitavate inimestega ning saada infot Ugalasse astumise kohta. Riituseks tume ülikond.

Korp! Amicitia ootab teotahtelisi ja eluröömsaid eesti soost nais-tudengeid oma külalisõhtule 17. veebr kl 18 Kastani 65-2.

Korp! India külalisõhtud toimuvad 17., 18. ja 25. veebr meie konvendis, Tähtvere 4 (2. korrus). Ootame külla organiseerumata naistudengeid. Loe meie kohta lähemalt www.indla.ee

Lugupeetud organiseerumata eesti soost meesüliõpilane! Eesti Üliõpilaste Selts ootab Sind külalisõhtule 18. veebr kl 19 oma ajaloolise majja Tartus, J. Tõnissoni 1. Eeldame korrektset rõivastust.

Austatud akadeemiliselt organiseerimata Eesti soost meestudeng! Oled oodatud korp! Sakala külalisõhtule 19. veebr ja 4. märtsil kl 21.15 meie konvendihoones Tartus, Veski 69. Riitus: tume ülikond. Info: tel 5663 4636.

TEATED

Kunstide osakond vajab nais- ja meesmodelle. Tulla tööpäeviti kl 9-17 (lõuna 12-13) Lai 34 või tel Rein Külm, 5660 1719, 737 5879.

18. ja 19. veebr kl 10 toimuvad TÜ Türi Kolledžis projekti «Järvamaa koolide keskkonnapäevade» lõpuüritused. Projekti raames jagasid Türi kolledži keskkonnateaduse üliõpilased keskkonnahoidlikku käitumist ja säästvat arengut puudutavaid teadmisi 9 Järvamaa kooli algklasside õpilastele. Lõpuüritusel autasustatakse konkursside parimaid, korraldatakse kesk-

konnateemaline viktoriin ning tehakse projektist kokkuvõtte. Info: Ene Voolaid, TÜ esindaja Järvamaal, tel 384 9162

18. veebr kl 18 viiastlasõhtu «Nostalgilised brandid» Kassi kohvikus Kuressaares. Info: Riia Nelis, TÜ esindaja Saaremaal, tel 453 9839.

19. veebr kl 13 algab ülikooli infopäev Lääne-Virumaal Tapa Gümnaasiumis. Kavas: dots Valdar Parve akadeemiline loeng teemal «Miks filosoofia ei ole teadus?» Info ülikooli õppekorraldusest ja vastuvõtutingimustest 2004. aastal.

Info: Aire Luts-Vähejaus, tel 627 1896.

19. veebr kl 16 looduspäevõhtu «Lõuna-Aafrika – tagurpidi maailm» Võrumaa Keskraamatukogus. Loodusemees ja fotograaf Urmas Tartes räägib ja näitab slideid Lõuna-Aafrikast, taustaks kohalikku muusikat. Info: Maris Kivistik, TÜ Võrumaa esindaja, tel 786 8362.

FA Schola pakub võimaluse õppida:

Gregooriuse laulu (juh Tarmo Tabas), plokkflööti ja ansambli-mängu (põhirõhk keskaja ja renessanssmuusikal, juh Raho Langsepp), bambusflööti (põhirõhk Euroopa keskaja ja india muusikal, juh Raho Langsepp) ja etnilisi löökpile (raamtrumm, zarb, tarbuka jt, juh Janno Mäe). Õppetöö on tasuta. Info ja registreerimine: Helena Uleksin (helena23@ut.ee, 5656 8097), www.festivitas.ee.

LOENGUD

18. veebr kl 11.45-13.15 esineb Narva 4-B306 loengusarja «Eesti majanduspoliitika Euroopa Liidus» raames välisminister Kristiina Ojuland loenguga «Kakskümmend viis on suurem kui viisteist pluss kümme».

NEW ENGLISH LANGUAGE COURSES

by Centre for Ethics

Great works of ethics. 2-4 AP Starting March 1st. Introductory course to select major philosophers and their works (Plato, Aristotle, Hume, Spinoza, Kant, Habermas, Rawls etc). Lecturing various foreign and Estonian professors. Lectures on Mondays 16–18 at Ülikooli 7, II floor. Voluntary seminars on Tuesdays 10–12.

Ethical Problems of Medical Science and Bioethnology: An Introduction to Bioethics. 4 AP Starting Febr. 18th.

An interdisciplinary course designed for the students of philosophy, medicine, biology and others who are interested in philosophical argumentation as regards to ethical problems of medicine and biotechnology (euthanasia, abortion, human experimentation, genetics etc.). Prof. Margit Sutrop, Kadri Simm. Wednesdays 16–18, Lossi 3–223.

ÕNNITLEME

75

Lea Boston, emeriitprofessor – 17. veebruar

60

Toivo Herm, kompressormasinist – 12. veebruar
Tiiu Müürsepp, arendusspetsialist – 19. veebruar

55

Earl of Carlisle, rektori nõunik – 15. veebruar
Niina Grigorjan, lektoraadi juhataja – 18. veebruar

45

Ester Uibopuu, laborant – 15. veebruar

40

Jüri Helekivi, tehnoloogiaspetsialist – 14. veebruar

35

Art Leete, vanemteadur – 19. veebruar

30

Signe Halikas, sekretär – 17. veebruar

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
<http://www.ut.ee/ajaleht>

KONTSERT

13. veebr kl 19 esineb Vanemuise Kontserdimajas Lääne-Saksa Ringhäälingu Raadiokoor (Köln)/WDR Rundfunkchor Kölns, Rascher Saxophone Quartet (USA), dirigent Anton Marik.

Kavas Bach, Grieg, Glazunov, Nystadt, Tüür. Uus teos (esiettekannet Eestis). Rascher Saxophone Quartet sündis 1969. 48-liikmeline professionaalne tippkoor WDR Rundfunkchor Köln tegutseb 1948. aastast. Repertuaar keskajast muusikast nüüdisaegeni. Piletid 80 ja 50 kr.

20. veebr kl 19 esineb Vanemuise Kontserdimajas ARKE keelpillikvartett (Itaalia). 1996 moodustatud kvartett on end kuulsaks mänginud nii pop-, etno-, džäss-kui ka avangardmuusika vallas. Piletid 80 ja 50 kr.

29. veebr kl 16 Vanemuise Kontserdimajas «Unustamatu Charlie Chaplin». EsinebPärnu Linnaorkester, solistid Hanna-Liina Vösa ja Mart Sander, dirigent Peeter Saul. Kavas muusikakatkendid menüüfilmidest «Kuningas New Yorgis», «Suurlinna tuled», «Vürstinna Hongkongist» jt. Piletid 100 ja 60 kr.

LOENGUKURSUSED

Vene kirjanduse õppetool kuulutab välja kevadsemestri loengukursused eesti keeles

- FLVE.03.171. Sissejuhatus vene kirjandusluku (2 AP, A). Lektor L. Pild. K kl 10-12 Lossi 3-222. Käsitletakse vene kirjanduse arenguhooni keskajast kuni 20. saj.
- FLVE.03.172. Vene kirjanduse klassikud (2 AP, A). Lektor L. Pild. N kl 12-14 Näituse 2-202. 19. saj vene kirjanduse klassikud.
- FLVE.03.178. Eesti-vene ja vene-eesti tõlge (2 AP, A). Lektor L. Pild. N kl 14–16 Näituse 2–207. Kursuses antakse ülevaade erinevate tekstižanride (publitsistlik, teaduslik, ilukirjanduslik) tõlkimisest.

Registreerimine: www.is.ut.ee/pls/ois Info: tel 737 6352.

IT KOOLITUS ÜLIKOOLI TÖÖTAJATELE

MS Excel algajatele ja edasijõudnutele

MS Exceli kursus on jagatud viieks mooduliks. Kursusel võib osaleda üksikuid mooduleid läbides. Vajalikud eelteadmised: esimene moodul – andmete sisestamine ja tabeli vormindamine MS Excelis on mõeldud algkursuse-na ning ei eelda eelnevaid teadmisi Excelist. Ülejäänud moodulite läbimiseks peab Excelit tundma 1. mooduli tasemel (vt moodulite programmi allpool või IT osakonna veebilehel <http://www.ut.ee/it/teenused/koolitus>).

MS Exceli kursuse moodulite programm

1. moodul. MS Exceli algkursus – andmete sisestamine ja tabeli vormindamine (3+3 t) andmete sisestamine ja muutmine, tööleht ja tööraamat, lahtri aadress, andmete sisestamine ja parandamine, andme tüübid, tööraamatu salvestamine ja avamine, lahtri, tabeli vormindamine (numbriline formaat, rivistus, fondid, jooned, varjutused, värvimine), AutoFormat, lahtrite selekteerimine, lõikamine, kleepimine, kopeerimine, kustutamine, veeru ja rea laiuse muutmine, valemite sisestamine ja kopeerimine, summa funktsiooni (SUM) kasutamine, lehekülje vormistamine väljatrükkiks, printimine.
N 26.veebruari kl 9.30-12 ja T 2. märtsil kl 9.30-12.
Kursuse maksumus ülikooli sisekäibega 380 kr.

2. moodul. Diagrammid (3 t) – uue diagrammi loomine, diagrammi parandamine ja muutmine, diagrammitüübid, diagrammi paigutamine tekstidokumenti.
K 3. märtsil kl 9.30-12.
Kursuse maksumus ülikooli sisekäibega 200 kr.

3. moodul. Valemid ja funktsioonid (5x45 min) – valemite sisestamine ja kopeerimine; absoluutse ja suhtelise koordinaadi kasutamine, lahtrinimed kasutamine valemis; andmeseeriad (lahtrite kiirtäitmine, uute andmeseeriade loomine); valemite kasutamine mitmemõõtmelises tabelis; valemivigade tuvastamine ja valemite õigsuse kontroll (Formula Auditing); näiteid funktsioonidest (SUM, AVERAGE, IF, COUNT, COUNTIF, SUMIF, LOOKUP, MIN, MAX, CHOOSE).
N, 4. märtsil kl 9.30-13:30.
Kursuse maksumus ülikooli sisekäibega 320 kr.

4. moodul. Lihtandmebaasid (5x45 min) – andmete sorteerimine ja filtreerimine; ridade, veergude peitmine ja lukustamine (Freeze panes), lahtrite lukustamine; lahtrite tingimuslik vormindamine (Conditional Formatting); andmebaasi funktsioonide kasutamine (DAVERAGE, DMAX, DMIN, DSUM, DCOUNT, DCOUNTA); teksti ja andmetabeli ühendamine (Mail Merge); tekstifaili konverteerimine Exceli tabelisse.

R 5. märtsil kl 9.30-13:30.
Kursuse maksumus ülikooli sisekäibega 320 kr.

5. moodul. Kokkuvõtete tegemine (5*45 min) – vahekokkuvõtted ehk alamsummad (Subtotals), andmete grupeerimine, risttabelid (Pivot Table), konsolidate – andmete ühendamine ja kokkuvõtte tegemine. Eesmärgi Goal Seek saavutamine algandmete muutmise abil; andmeanalüüsi vahendid (Data Analysis), makrode kasutamine.

E 8. märtsil kl 9.30-13:30.
Kursuse maksumus ülikooli sisekäibega 320 kr.
Kaugkoolituskeskuse arvutiklassis raamatukogu III korrusel.

Registreerimine: kaugkoolituskeskuses, Marju Koor, tel 737 5560, utop@ut.ee.
Info: IT osakond, Riina Reinumägi tel 737 5442, riina@ut.ee, www.ut.ee/it/teenused/koolitus

INTELLEKTIKA 2004

Reedel, 13. veebruaril

10-18 mess avatud

I halli showlaval

12 pidulik avamine
12.15 Tartu Kõrgema Kunstikooli *performance*
12.30 õpilasfirmade müügisshow
13-15 konkursi «Aktiivne kool» näidistund: õpilane õpetaja rollis
15-15.20 Tartu Kutsehariduskeskuse moe- ja tansushow
15.20-15.30 õpilasfirmade müügisshow
16-18 konkursi «Aktiivne kool» – Koolimood 2014

I halli seminariruumis

Õppepäev Eesti kutsekoolide juhtidele ja arendusjuhtidele «Kuidas kujundada kooli mainet?»
10-11 kuidas kujuneb organisatsiooni maine? Kaja Tampere (TÜ)
11-12 praktilised kogemused kooli maine kujundamisel, Age Rosenberg (Tartu Kutsehariduskeskus)
14-15 kuidas sünnib uudis? Head ja halvad uudised, Mart Raudsaar (TÜ)
15-16 sisekommunikatsioon ja muudatuste juhtimine, Liina-Jaanika Seisler (HTM)

I halli seminariruumis

12.30-13.30 kutsesobivustestid
16.30-17.30 kutsesobivustestid
II halli laval
12.30-13.30 vestlusring «Kelleks saada?» (Riigikogu kultuurikomisjoni liige Tõnis Lukas, HTMi kantsler Jaan Kallas ja Võrumaa maavanem Mait Klaassen
13.30-14 karjääriplaneerimine ja elukestev õpe, Signe Reppo, Ruta Mürk (Tartu Kutsehariduskeskus)
14-16 TÜ stendis tervisetestid füsioloogia instituudilt
14-14.30 kõrgharidus: kuidas valida kõrgkooli ja eriala? Annika Tina (HTM)
15-15.30 akadeemilised mobiilsustoetused. Stipendiumid, üliõpilasvahetus, Katrin Kiisler (Akadeemiliste Mobiilsustoetuste Keskus)
15.30-16 Tartu Kõrgem Kunstikool: grokii, diplomite tunnustamine välisriikides ja Eestis, Gunnar Vaht (Akadeemilise Tunnustamise Infokeskus)
16 Tartu Üliõpilasteater. Majakovski «Kelleks saada?»
TÜ stendis: TÜ Teaduskooli nuputamisvõistlus, auhinnad.

Laupäeval, 14. veebruaril

10-16 mess avatud
13.15-13.20 kopteri lend – lennukolledži helikopter

I halli showlaval

10-11 karateklubi Falco – enesekaitse, tsirkusestudiod Fox.
11-13 konkursi «Aktiivne kool» – sportlikud kavad «Terves kehas terve vaim»
13-15 konkursi «Aktiivne kool» – seltskondlikud mängud «Head sõbrapäeval!»
15 konkursi «Aktiivne kool» autasustamine

I halli seminariruumis

11-12 kutsesobivustestid
13-14 kutsesobivustestid

II halli laval

11-12 CV Keskuse seminar: CV koostamine, kaaskiri, kandideerimine, intervjuu
12-14 TÜ stendis tervisetestid füsioloogia instituudilt
12 TÜ lõpetanud tööturul, Kadri Kergand (TÜ)
14 Saksa Kultuuri Instituudi viktoriini auhindade loosimine.

Karjäärialaat

I hallis

Tartu Kutsehariduskeskuse kutsenõustajad.
Seminariruumis kutsesobivustestid reedel kl 12.30, 16.30, laupäeval kl 11 ja 13.

II hallis

Tööturuamet – kutsenõustamine, psühholoogi nõuanded, riigi töövahendusportali amet.ee tutvustus, projekti EURES tutvustus;

Karjäärinõustamise Teabekeskus – karjäärikujunduse portaal Rajaleidja, Euroopa õppimisvõimalusi tutvustav portaal PLOTEUS;
CV Keskus – kutse- ja karjäärinõustamine, kuidas esitleda end tööandjale;
CV-Online – tööpakkumised; CV analüüs ja soovitus, vaata juhendit! Loositakse välja 1000 kr eest;
Tripodi isiksuseteste – loomisest tingimused;
Politseiamet – koolitus ja tööpakkumised;
Rahuvälise Operatsioonide Keskus – tööpakkumised;
Tarkvarafirma Vihmapuu – tööpakkumised;
GNLD – võrkurustust;
TÜ stendis – karjäärinõustamine, praktikakohad, tööhõive pärast lõpetamist;
EPMÜ stendis – karjäärinõustamine;
Õpikojad ja käeline tegevus Tartu Noortekeskustelt.

Messi flaierte vahel läheb loosi kruusi kahele läbi Helsingi Stockholmi Silja Line laeval.

Messipäevadel pileti ettenäitajale kohvikus Virtuaal päevapraad 20 kr.

Messi ajal oma CV CV-online andmebaasi sisestanute vahel loositakse 1000 kr eest välja Tripodi isiksuseteste.

Tasuta Intellektika buss igal täistunnil Turuhoone juurest. Linnaliinibussid 6A, 16 ja 16A – peatus Tartu Näitused. Linnaliinibussid 5, 6 ja 33 – peatus Tuglase.

Wolfgang Drechsler.

Ain Heinaru.

Eduard Väari.

Toomas Liivamägi.

Ellen Uuspõld.

Tiina Talvik.

Eesti Vabariigi aastapäeva teenetemärgid

Seoses iseseisvuspäevaga ja Eesti riigile osutatud teenete eest andis vabariigi president riikliku autasu 447 isikule. Autasustatute hulgas on ka TÜ töötajaid ja ülikooliga seotud isikuid.

Maarjamaa Risti V klass

Wolfgang Drechsler – avaliku halduse alase hariduse edendaja Eestis, TÜ avaliku halduse professor

Valgetähe II klass

Eerik Kergandberg – riigikohtunik, õigusteadlane, TÜ õigusteaduskonna külalisprofessor

Valgetähe III klass

Henn Tiivel – rahvatantsupedagoog, TÜ Rahvakunstiainsambli kauaaegne kunstiline juht (1978-2002)

Valgetähe IV klass

Ain Heinaru – geneetik, teaduse edendaja, TÜ teaduspro-

rektor, geneetikaprofessor
Tiina Nurk – kunstiteadlane, TÜ Raamatukogu kauaaegne pearaamatukoguhoidja
Heiki Pisuke – õigusteadlane, TÜ Õigusinstituudi direktori kt, professor
Eduard Väari – keeleteadlane, vabadusvõitleja, TÜ emeriitprofessor

Valgetähe V klass

Toomas Liivamägi – TÜ Raamatukogu arendaja, raamatukogu direktor
Ellen Uuspõld – keeleteadlane, TÜ kauaaegne eesti keele õppejõud

Eesti Punase Risti I klass

Tiina Talvik – lasteneuroloog ja arstiteadlane, TÜ emeriitprofessor

Eesti Punase Risti IV klass

Aime Espenberg – õpilasvabadusvõitleja, ajaloo talletaja, TÜ Raamatukogu kauaaegne graafikarestaauraator

Autasustatute hulgas on mitmeid Tartu Ülikooli koostööpartnereid.

Riigivapi III klassi teenetemärgi pälvis Riigikogu liige, ELi ja NATOga liitumise korraldaja **Toomas Hendrik Ilves**, kes oli TÜ kuratooriumi liige.

Läti TA president, teaduskoostöö edendaja Balti riikide ja Põhjamaade vahel **Janis Stradiņš** autasustati Maarjamaa risti III klassi teenetemärgiga. Akad Stradiņšil on kauaaegsed koostöökontaktid TÜ keemikutega.

Kirjanik **Tõnu Õnnepalu**, kes oli TÜ 2003. a vabade kunstide professor, pälvis Valgetähe V klassi teenetemärgi.

Vilniuse ja TÜ vahelist koostööd on arendanud Vilniuse Ülikooli rektor prof **Benediktas Juodka**, kes pälvis Maarjamaa Risti IV klassi teenetemärgi Eesti-Lee-du teaduskoostöö arendamise eest.

TÄNA LEHES

Kirjanduslugu digitaalseks

LK 3

ÕIS aitab õppejõudu

LK 2

Esietendus üliõpilasteatris

LK 3

UUDISED

Eesti Vabariigi aastapäeva aktus

Eesti Vabariigi 86. aastapäeva kontsertaktus algab esmaspäeval, 23. veebruaril kell 12 aulas. Aktuse avab rektor prof Jaak Aaviksoo.

Ülikooli tervitavad linnavalikogu esimees Aadu Must ja sotsiaalteaduskonna psühholoogia üliõpilane Andero Uusberg.

Kontsertaktusel esinevad TÜ Kammerkoor dirigent Triin Kochi juhatusel ning Marrit Gerretz-Traksmann klaveril, Olga Voronova viiulil ja Kaido Kelder tsellol.

Aastapäeva kontsert TU aulas

TÜ Kammerkoor esitab aktusel Tuudor Vettiku laulu «Su põhjamaa päikese kullast». Koori juhatab Triin Koch, kes valiti 2003. aasta Eesti nooreks dirigendiks. Kammerkoor on asutatud 1971, selles laulavad TÜ tudengid ja vilistlased.

Marrit Gerretz-Traksmann, Olga Voronova ja Kaido Kelder mängivad Heino Elleri, Erkki-Sven Tüüri ja Ludwig van Beethoveni loomingut.

Kultuurikollektiivide tänuõhtu

27. veebruaril kell 19 algab Tartu Üliõpilasmajas TÜ ja EPMÜ kultuurikollektiivide tänuõhtu.

Üliõpilasmaja direktori Kulno Kungla sõnul soovib üliõpilasmaja tänuõhtuga tunnustada selles tegutsevaid ülikoolide kultuurikollektiive. Üliõpilasmaja on koondunud mitu kahe kõrgkooli esindus-kollektiivi, sh Tartu Akadeemiline Meeskoor, TÜ Akadeemiline Naiskoor, TÜ Kammerkoor, EPMÜ Segakoor, TÜ Rahvakunstiainsambel, Tartu Üliõpilasteater jt.

Tšeslav Luštšik.

Sulev Vahtre.

Nikolai Kristoffel.

Eero Vasar.

Mati Laur.

Eesti Vabariigi teaduspreemiad

Pikaajalise tulemusliku teadus- ja arendustöö eest pälvisid riigi teaduspreemia TÜ Füüsika Instituudi erakorraline vanemteadur, akadeemik, füüsika-matemaatikadoktor Tšeslav Luštšik ja emeriitprofessor, ajaloodoktor Sulev Vahtre.

Eelneva nelja aasta jooksul valminud ja avaldatud parimate teadustööde eest said riigi teaduspreemia

- täppisteaduste alal: TÜ Füüsika Instituudi erakorraline vanemteadur, füüsika-matemaatikadoktor, emeriitprofessor Nikolai

Kristoffel ja füüsika-keemia-teaduskonna dotsent, füüsika-matemaatikakandidaat **Teet Örd** tööde tsükli «Magneesiumdiboriidi ülijuh-tivuse mehhanism» eest;

- arstiteaduse alal: arstiteaduskonna profes-sor, meditsiinidoktor Eero

Vasar (kollektiivi juht), vanemteadurid **Sulev Kõks** ja **Vallo Volke** ning doktorant **Vootele Võikar** uuringutsükli «Psühhofarmakoloogiline ja geenitehnoloogiline lähenemisviis negatiivsete emotsioonide neurobioloogiliste mehhanismide selgitami-

seks» eest;

- humanitaarteaduste alal:

professor **Mati Laur** uurimuse «Eesti 18. sajandi ajalugu» eest.

Peaminister Juhan Parts annab preemiad kätte 24. veebruaril Eesti Teaduste Akadeemias.

Avatud ateljee Tiit Pääsukesega

Aija Sakova

2. märtsil toimub vabade kunstide professori Tiit Pääsukese personaalnäituse avamine ning esimene loeng sarjast «Loovuse avastamine».

TÜ kutsus Tiit Pääsukese 2004. a vabade kunstide professoriks.

Siiski ei ole see Pääsukese jaoks tema sõnul esimene kokkupuude Tartu Ülikooliga. 1960ndate lõpus, kui ta õppis Tartu Kunstikoolis, oli ta Tähe tänavas tegutsenud ülikooli klubi kunstnik. «Tegin näiteks klubi korraldatud näidendile dekoratsioone,»

räägib Pääsuke.

2. märtsil kl 17 avab Pääsuke ülikooli Y-galeriis oma personaalnäituse. Järgneb esimene loeng keemiaringis.

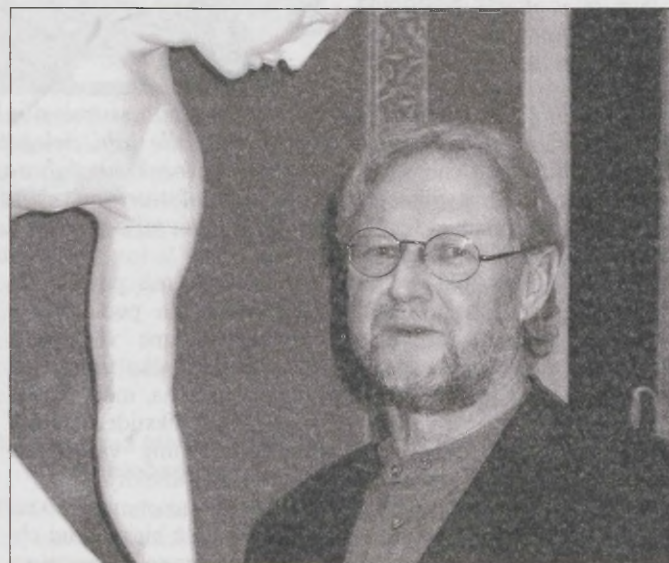
Pääsukese sõnul tahab ta oma loengusarjas keskenduda värvide mõjule ja tähendusele: «Uurime värvi kui materjali, millest tehakse kunsti-teos». «Vaatame maalikunsti maalikunstniku pilgu läbi ehk seestpoolt väljapoole,» räägib Pääsuke. Tema avatud ateljees toimuvad ta enda sõnul loova joonistamise tunnid kõigile soovijatele.

Tiit Pääsuke on lõpetanud 1962 Tartu Kunstikooli ning 1971 Eesti Riikliku Kunstiins-

tituudi. Samast aastast on ta kunstiakadeemia maalimise ja joonistamise õppejõud.

Pääsuke on end täiendanud Repini nim Kunstiakadeemias ja Vilniuse Kunstiakadeemias. Ta on õpetanud 1992-1994 maali ja kompositsiooni Soomes, olnud aastaid EKA professor, praegu joonistamise õppejõud ja õppetooli juhataja.

Tiit Pääsuke esines raamatu «Pääsuke» (2000) andmetel esimest korda avalikult 1968. aastal. «Pääsukesest saab Eesti 1970.–1980. aastate maalikunsti juhtfigure, keda imetletakse ja jäljendatakse,» kirjutab Maire Toom.

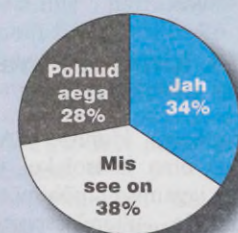

Professor Tiit Pääsuke 12. veebruaril Tartu Ülikooli Kunstimuseumis.

AIA SAKOVA

ONLINE-KÜSITLUS

Kas käisid Intellektikal?

Vastajaid: 61
Uus küsimus:
Kas oled käinud
üliõpilasteatri etendustel?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

ÕESis peab ettekande Mart Laar

25. märtsil kell 16.15 peab Õpetatud Eesti Seltsi ettekandekoosolekul Lossi 3-406 ettekande «Eelärkamisaja pärandus ärkamisajale» Mart Laar.

ÕESi sekretäri Kadi Grichini sõnul on Laaril valminud poliitikatöö kõrvalt doktoritöö Eesti rahva kujunemisloos olulisest ajajärgust ärkamisajast ja ajastu suurkujudest, nõ aratajatest. Väitekirja ilmub peagi monograafiana.

«Eeldused rahvuslikuks ärkamiseks kujunesid Eestis välja XIX saj I poolel. Esimeste rahvuslaste tegevus eelärkamisajal lõi soodsa aluse laiemaks patriootiliseks agitatsiooniks,» ütles ÕESi sekretär.

Kady Grichini sõnul räägib Mart Laar oma ettekandes sellest, kuidas Eestis toimus emakeelse kirjavara kiire kasv ning üleminek suuliselt talurahvakultuurilt euroopalikule kirjakultuurile, rahvusliku haritlaskonna kujunemisest jm.

Õppeprogramm «Prometheus»

Euroopa kolledž käivitas välistudengitele ingliskeelse interdistsiplinaarse õppeprogrammi «Prometheus Programme on Transition Studies» (ec.ut.ee/transition).

Programmi viivad läbi TÜ sotsiaal-, majandus-, ja õigusteaduskonna õppejõud ning tunnustatud spetsialistid väljastpoolt ülikooli.

Kolledži õppeprogrammide koordinaatori Siiri Maimetsa sõnul osutus uus programm välisüliõpilaste hulgas väga populaarseks. «Infotundi kogunes palju huvilisi, ka kursustele registreerujaid oli rohkesti ning kõigi kolme kursuse maksimaalne õppurite arv 30 on täitumas,» ütles Maimets. Välisüliõpilasi rõõmustas Maimetsa sõnul see, et programmis osaleb ka Eesti tudengeid.

TÜ kirjapaberiplokk ja mapikaaned

TÜ Kirjastusest saab tellida ülikooli sümboolikaga A4 kirjapaberiplokke tekstiga Universitas Tartuensis.

25 lehega kirjapaberiplokk ning mapikaaned (vt: www.ut.ee/21636) moodustavad terviku, mida saab külastele jagada ülikooliga seotud konverentsidel.

Paberiploki hind on 15 kr ja mapikaante hind 14 kr.

Tellimusi võtab ülikooli kirjastuses vastu Tiina Palu (Tiina.Palu@ut.ee, tel 737 5945). Peale selle saab tellida ingliskeelset ülikooli reklaamtrükist «University of Tartu» (vt: www.ut.ee/20525) hinnaga 60 kr. Tellimusi võtab vastu Kristel Joonasson (Kristel.Joonasson@ut.ee, tel 737 5610).

EASL kinnitas toe-tuse põhimõtte

Kolmapäeval kinnitas EASLi juhatus oma koosolekul toetuste jagamise põhimõtteid parimatele üliõpilassportlastele osalemiseks üliõpilaste maailmameistrivõistlustel ja Euroopa meistrivõistlustel.

Sel aastal jagatakse tiitleid ligi 30 spordialal, millest Eesti üliõpilased võtavad osa kümnekonnal alal.

ÕIS aitab õppejõudu igapäevatoos

Meelike Pandis
ÕISi peaspetsialist

Aija Sakova

Õppeinfosüsteem (ÕIS) võiks olla igapäevane töökeskkond nii üliõpilastele kui ka õppejõududele.

Tudengid saavad ÕISis vaadata tunniplaane, tutvuda aineprogrammidega, registreeruda ainetele ja eksamitele ning vaadata oma eksamitulemusi. Õppejõud omakorda saavad hallata enda õppeaineid, vaadata õppekavasid ja tunniplaane, registreerida üliõpilasi oma aine kuulajaks ja vormistada eksamiprotokolle.

Osa õppejõude ei ole aga ÕISi võimalustest veel teadlikud, neil puuduvad sageli kasutajaõigused. «Toimingu, mida saaks sooritada ka õppejõud ise, teevad enamasti koordinaatorid,» kommenteerib filosoofiateaduskonna prodekaan dots Martin Hallik. Tema sõnul napib õppejõul sageli aega, et teadus- või õppetöö kõrval süveneda süsteemi võimalustesse. Küsimus on Halliku sõnul efektiivsuses ning aja ratsionaalses kasutamises: «Tuleks küsida, kas teatud toiminguid suudab paremini ning kiiremini teha koordinaator või õppejõud.»

Õppematerjalid ÕISis

ÕIS sisaldab mitmeid võimalusi, mis võiksid õppejõule nii huvitavad kui ka vajalikud olla.

Õppejõud saab oma kasutajaõigused kahel erineval viisil. Ühel juhul siis, kui ta esmakordselt siseneb ÕISi ja tema nimi on juba seotud vähemalt ühe aineprogrammiga. Kui õppejõul on aga varasemast ajast teisi õigusi kas üliõpilase või töötajana, peab kasutajaõiguste saamiseks pöörduma keske koordinaatori poole.

ÕISis on mitmeid erinevaid osi ehk mooduleid, milles õppejõul on kas vaatamise või muutmise õigused. Ainult

vaatamiseks on õppejõule mõeldud tunni- ja eksamiplaanid, samuti õppekavade kirjeldused. Omapoolseid muudatusi saab õppejõud teha õppeaine programmides ja eksamiprotokollides.

Vajaduse korral võib õppejõud registreerida üliõpilase nii aine kuulajaks, praktikumis või seminaris osalejaks kui ka eksamile tulijaks.

ÕISi vahendusel on õppejõul mugav võimalus teavitada e-posti teel oma ainele registreerunud üliõpilasi mitmesugustest muutustest. Õppeinfosüsteemi saab üliõpilaste tarbeks üles riputada oma õppeaine materjale, mis võivad olla nii avalikud kui ka ligipääsetavad ainult aine kuulajatele.

Alternatiivne protokoll

Eksamiprotokollide moodul pakub eksamiprotokolli täitmiseks alternatiivset võimalust. Õppejõud loob eksamile registreerunud test protokolli, lisab sinna jooksvalt tulemusi ja eksami lõppedes trükitab protokollil välja, allkirjastab ning esitab selle dekanaati. Värske eksamihinne saab üliõpilasele hetkega ÕISis nähtavaks.

Kui õppejõud soovib näidata eksamiprotokollis vahetulemusi (kontrolltööde hinded vms), mis mõjutavad lõplikku hinnet, siis ÕIS pakub ka

selle võimaluse. Juhul kui üliõpilasel jääb aine lõpuni sooritamata, on vahetulemused üliõpilasele nähtavad ja ta võib neid järgmisel aine sooritamisel kasutada.

Info ÕISis olemas

Kui lähtuda isikuandmete kaitse seadusest, siis ei peaks teadmistepõhiseid tulemusi nimeliselt avalikult välja panema. ÕIS pakub häid võimalusi üliõpilaste personaalseks teavitamiseks.

ÕISis on olemas eraldi väljund, mis salvestab õppeainele registreerunute faili. Tabeltöötlusprogrammis praktikumi- või kontrolltööde tulemusi sisestades saab nimeveeru nõ ära peita ja tulemused vaid matriklinumbriga esitatult avalikustada. Nii ei pea hakkama eraldi üliõpilaste matriklite numbreid otsima, vaid need on automaatselt ÕISis olemas.

Õppejõu iga-aastase aruande koostamiseks ÕIS valmis kujul informatsiooni praegu kahjuks veel ei paku. Vajalikud andmed ainetest, registreerunute ja tulemuste kohta leiab vastavatest moodulitest. Põhjalikum ülevaade ÕISi võimalustest ja nende kasutamisest on peagi ilmuv õppejõu käsiraamatus.

Julget pealehakkamist ÕISi kasutamisel!

Võiks olla registripidaja

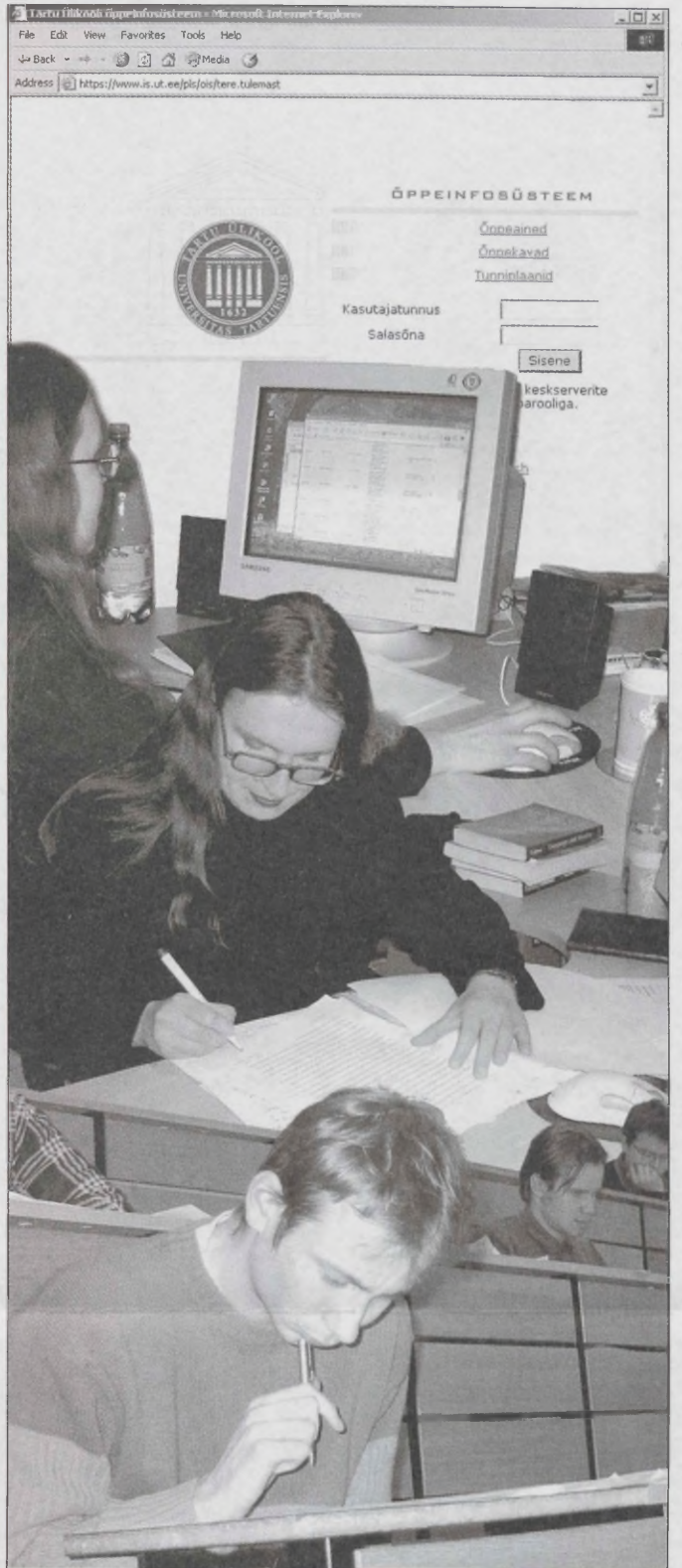
Kalev Tarkpea
füüsika-keemiateaduskonna prodekaan, dotsent

Arvan, et õppejõule tuleks võimaldada info vahetut sisestamist ÕISi juhul, kui ta seda ise soovib ja kui ka õppejõu vahetu töökorraldaja (õppetooli, instituudi, osakonna juhataja) peab antud õppejõudu ÕISi asjatundlikuks kasutajaks.

Alluvate adekvaatseks hindamiseks peab juhataja mõistagi esmalt ise olema asjatundlik

kasutaja.

Üldjuhul peaks aga ÕISiga suhtlemise siiski usaldama vastava ala spetsialistile. See inimene (olen teda nimetanud registripidajaks) säilitab eksamiprotokollide allkirjastatud paberversioonid ning vastutab selle eest, et ÕIS oleks nendega vastavuses. Usaldades kogu asjaajamise õppejõududele, riskime sellega, et vastutus hajub ning asjatundmatud inimesed sisestavad infot valesti.

Eksamitulemuste teekond auditooriumist ÕISi. Inglise keele lektor Raili Põldsaar peab ÕISi info liikumise kiiruse ja efektiivsuse poolest väga perspektiivikaks.

MONTAŽ ERGI PROMMIK, FOTOD VARJE SOOTAK

Vaidluste kaudu kompromissini

Inge Kukk

TÜ Kunstimuuseumi direktor

12. ja 13. veebruaril võõrustas kunstimuuseum taas Vene Föderatsiooni Kultuuriministeeriumi delegatsiooni, kuhu kuulus ka Voroneži kunstimuuseumi direktor.

Sõidu eesmärk oli arutada kataloogi »Dorpat-Jurjev-Tartu ja Voronež – ülikooli kollektiooni saatuse« väljaandmisega tekkinud probleeme.

See oli esimene positiivne sõnum pärast 9-kuulist vaikust alates käsikirja üleandmisest mais.

Suhteliselt pingelises õhustikus alanud kohtumise lõpuks nõustus Vene pool parandama ebakvaliteetse töö ja likvideerima meie poolt osutatud vajakajäämised nii kataloogi kirjetes kui ka pildifailide kvaliteedis.

Rektor tegi kohtumisel delegatsiooniga ettepaneku fikseerida täpne ajagraafik ja ülesanded.

See sai konkreetse sisu ülikooli kunstimuuseumi ja Voroneži kunstimuuseumi koostöö jätkuprotokollis.

Veebruarikuu jooksul peab kunstimuuseum esitama niimestiku trükiks kõlbmatust

Koos kunstimuuseumi direktori Inge Kukega vaatavad kehvi pildifailide läbi delegatsiooni juht, Vene kultuuriministeeriumi osakonnajuhataja Aleksander Kibovski, Eesti kultuuriministeeriumi esindaja Madis Järv ja Voroneži kunstimuuseumi direktor Vladimir Ustinov.

PEEP PILLAK

pildifailidest, mis pildistatakse uuesti Vene poole kulul. Samuti saadame veebruaris kooskõlastamiseks tagasi kataloogi käsikirja, meie tehtud Vene poole tekstide sisuliste paranduste ning värvillust ratsioonide nimekirjaga.

Voroneži muuseum peab samal ajal viima kirjeldatud objektid vastavusse illustratsioonide failinumbriga. Kataloogis on kirjeldatud eesti ja vene

keeles 506 kunstiteost, millele lisandub 5x5 cm mustvalge pilt. Kõige silmapaistvamad 60 tööd esitatakse värviliste reproduktsoonidena.

Maikuu lõpuks soovib Vene Kultuuriministeerium näha aga juba täielikult kujundatud maketti, et see võimalikult kiirelt trükiks kooskõlastada, kuna kardetakse presidendi valimiste järel ametkondades algavaid kaardimuudatusi.

«Jelisaveta Bam»

Kalev Kudu

Tartu Üliõpilasteatri kunstile juht

20. ja 21. veebruaril kell 20 mängib Tartu Üliõpilasteater Lutsu teatrimajas (Lutsu 2) oma uut lavastust, Daniil Harmsi kollaaži «Jelisaveta Bam».

Kaks tundmatut meeskodaniku koputavad ühe tüdruku uksele ja nõuavad tungivalt sisselaskmist.

Tüdruk aimab halba: temalt tahetakse võtta elu, ta maamunalt minema pühkida. Mille eest? Ta ei tea seda ja ilmselt ei tea seda ka täideviijad.

Algab halastamatu kassihiire mäng tillukeses hämaras toas, kuhu astuvad aeg-ajalt sisse ka papa ja mamma ning teised ausad linnakodanikud. Kas neiu Bamil õnnestub põgeneda? Etenduses on 16 eri meeleoludes ja rütmides lavastatud muusikalist pilti.

Harms parodeerib oma sürrealistlike sugemetega näidendis ooperit, operetti ja nn psühholoogilist teatrit, kasutades meeleolu edasiandmisel õõvastavat huumorit, pila ja klounaadi.

«Jelisaveta Bam» on viien-

dat aastat tegutseva teatri 13. lavastus ja Harmsi triloogia (eelmised «Artur ja Paul» ning «Joogem äädikat, härrased!») viimane osa.

Lavastaja on teatri kunstiline juht Kalev Kudu. Harmsi teksti on viisistanud Ahti Bachblum.

Kunstnikutöö on taas rühmituselt «Ibur» (Rasmus Karja ja Margus Liivak). Liikumise seadis Ruben Roos.

Mängib teatri uuenenud koosseis: Auli Auväärt või Anne Roovere, Martin Liira, Vallo Toomla, Ago Soots, Kudrun Vungi, Andres Maask, Reesi Poom, Liina-Karina Mikkor, Maarja Mitt.

Järgmised etendused on 25. ja 27. veebruaril (Viljandis), 3., 5., 10., 12., 17., 18., 24., 26. ja 27. märtsil kl 20 Lutsu Teatrimajas.

Piletid eelmüügis TÜ Üliõpilasesinduses (Ülikooli 18b) ja tund enne algust kohapeal. Pileti hind 40 (eelümügist ja flaieriga), 45 (tudengitele, õpilastele, pensionäridele) või 55 (täispilet) kr.

Tartu Üliõpilasteater asutati 1999. aastal. See kasvas välja ülikooli draamastuudiost.

Info: tel 737 5400 ja 5569 6846, www.ut.ee/teater.

Taasleitud kunstiteosed

Inge Kukk
TÜ Kunstimuuseumi direktor

Kunstimuuseumi fond täienes kahe varem ülikooli omanduses olnud teose võrra.

Need olid antud ülikoolist välja või rännanud hoopis kolikambrisse. Kui kunstiteosed ei ole muuseumi omand, siis võib juhtuda, et administratiivsete ümberkorralduste, uute inimeste tööleasumise, kolimise, remondi jm seoses jäävad tähelepanuta ruumides asunud maalid. Need antakse lihtsalt ära või unustatakse kolikambrisse.

Sellise saatusega on ka kunstimuuseumile üleantud tööd, mille taasleidmine sai võimalikuks vaid õnneliku juhuse tõttu.

Üks neist on Aleksander Krimsi õlimal „Natuürmort viiuliga« aastast 1930. Pariisis õppinud Krims oli üks omapärasema kujutamislaadiga kunstnikke 1920.-1930. aastate eesti kunstis, kelle töid

ihaldavad nii muuseumid kui ka kollektsionäärid. Ülikool sai maali tagasi tänu Tartu Kunstimuuseumi deposiidkogu hoidjale Epp Preemile, kes avastas 1970ndatel üleantud deposiitide hulgast ülikooli numbriga (plekist tahvlake kirjaga TRÜ ja number) maali.

Veelgi kurioossem oli aga Gustav Raua „Fr. R. Kreutzwaldi portree« saatuse, mille väsimatu kultuuripärandi eest võitleja Tullio Ilomets leidis otseses mõttes kolikambrist – ülikooli peahoone keldrisse tassitud vanast kapist. Sõjajoonistus oli väga määratud, raam ja paspartuu hallitusega. Tõenäoliselt oli signatuuri ja daatumiga 1953 joonistus tellitud Kreutzwaldi 150. sünniaastapäevaks ning sel ajal eksponeeritud eesti keele ja kirjanduse kateedris, kus Ilometsa andmetel töötas laborandina kunstniku abikaasa.

Ülikool ei ole nii rikas, et omandist lihtsalt loobuda.

Garlieb Merkeli „Liivimaa esiaeg. Mälestusmärk papi- ja rüütlivaimule».

REPRO

Eesti kirjanduslugu läheb digitaalseks

Liina Lukas
maailmakirjanduse lektor,
EEVA projektijuht

TÜ kirjanduse ja rahvaluule osakonnal ning TÜ raamatukogul on teostumas mahukas kirjandus- ja kultuurioluline projekt EEVA.

Eesti vanema kirjanduse digitaliseerimine on väga oluline nii teadustöö kui ka lihtsalt huviliste jaoks.

EEVA ehk Eesti vanema kirjanduse digitaalse tekstikorpuse näol on tegemist väga mahuka digitaalse kirjandusloo projektiga, mis startis 2002. aasta sügisel Eesti kirjandusklassika fondi toetusel.

EEVA kujutab endast eesti kirjanduslugu dokumenteerivat tekstivalimikku.

Selle eesmärk on teha digitaalsel kujul kättesaadavaks TÜ Raamatukogus paiknevad eesti kirjandusloos seisukohalt olulised tekstid kuni 19. sajandi keskpaigani.

Koostöö sujudes on kavas kaasata raamatukogusid nii Eestis kui ka väljaspool Eestit.

Raamatute digitaliseerimine levib

Üha rohkem harjume tänapäeval kasutama ja otsima digitaliseeritud tekste ja tekstikogusid.

See asjaolu on lõhkunud ettekujutuse raamatust kui kindlate mõõtmete füüsiliselt katsutavast kõvast asjast, mida peab lugedes käes hoidma.

Digitaliseerimine on kogu maailmas muutunud arhiivide ja raamatukogude ülitähtsaks tegevusvaldkonnaks. Sellepärast, et selles on nähtud võimalust teha eeskätt vana ja haruldane raamat kättesaadavaks nii, et raamatut ennast üleliigsest käppimisest säästetaks.

Eestis ei ole digitaliseeritud raamat veel kaugeltki enesest mõistetav.

Digitaliseerimisprotseduur on kallis, napib head tehnikat jne. Kuid kaasaegsetest protsessidest kaugele maha jääda ei kavatse meiega.

Praegu on digitaliseeritud juba ligi 14 000 lehekülge. Nende seas on nii raamatuid,

ajakirju kui ka kogumikke, peamiselt eesti ja saksa keeles. Võrgustatud on suures osas eesti kultuuriloos ülitähtis Rosenpläneri väljaantud ajakiri Beiträge.

Samuti on sisestatud balti valgustaja Garlieb Merkeli Baltimaadel ilmunud teosed ja ajakirjad, Freidrich Gustav Arvelius, Johann Wilhelm Ludwig von Luce ja teised estofiilidest valgustajate eestikeelseid juturaamatuid ning palju muud.

Tekstikorpuse sisulised põhimõtted

EEVA projekt lähtub eesti kirjandusloos avaramast mõistmisest, mille järgi ei käsitata kirjandust kitsalt rahvuslikust või keelelisest printsiibist lähtuvalt.

Eesti kirjanduslugu nähakse siin mitmekultuurilises ja -keelses kontekstis ning tihedas seoses Baltimaade muukeelse kirjandusega.

Seetõttu sisaldab tekstikorpust ka eestikeelseid tekste ümbritsenud ja neid mõjutanud tekste, mis on vahel samade autorite poolt kirjutatud.

Peamiselt on tegu saksa keelsete, aga ka rootsi-, vene-, ladina- ja kreeka keelsete tekstidega.

Selline samm (avaldata erikeelsed tekstid ühiselt) on püüdnud näidata keelepiire ületavaid intertekstuaalseid suhteid.

Tegu on kirjandusloolisest vaatenurgast koostatud tekstivalimikuga.

Seetõttu on kirjanduslugu dokumenteerivad tekstid skaneeritud täielikult ning sotsiaaljalugu, keele- või religioonilugu dokumenteerivad, kuid kirjanduslugu mõjutanud tekstid osaliselt.

Viimaste puhul on ära toodud tiitelleht koos sisukorraga, et viidata kirjandustekste ümbritsenud sotsiokultuurilisele kontekstile.

Oluline panus teadus- ning õppetöösse

EEVA-l on tekstide säilitamise, kättesaadavaks tegemise ning originaali säästmise kõrval veel teinegi suurem funktsioon.

DIE VORZEIT LIEFLANDS. EIN DENKMAL DES PFAFFEN- UND RITTERGEISTES

Pealkirja tõlge: Liivimaa esiaeg. Mälestusmärk papi- ja rüütlivaimule

Keel: saksa

Ilumumisaasta: 1798, 1799

Ilumumiskoht (originaalis):

Berlin

Lehekülgede arv: I osa:

[VIII], 444, II osa: VIII, 496

Kirjastus/väljaandja: Voss

Trükk: esimene

Kategooria: historiograafia

Nimelt on tema võrguversioon mõeldud infobaasi ja õppematerjalina neile, kes tunnevad huvi Baltimaadelt pärit või Baltimaadega seotud kirjasõna vastu. Kirjanduslikele tekstidele on seetõttu lisatud ka autorite biograafilised andmed, viited sekundaarkirjandusele ning kommentaarid autori eluloo ja teksti kirjandusloolise tähtsuse kohta.

Samuti on tekstikorpuse sisened lingid seotud teiste korpuse tekstidega ja lisatud on lingid muudele antud teksti või selle autoriga seotud lehekülgedele väljaspool tekstikorpust.

Suureneb koostöövõimalus Baltimaadega

EEVA täieneb iga päevaga. Uurimistöö (kommenteerimis- ja linkimistöö) on pooleli, kuid sellest hoolimata on huvilistel olemasolevaga peagi võimalik tutvuda raamatukogu kodulehekülje vastava lingi abil.

Vanema Eesti kirjanduse digitaliseerimine ja võrgustamine aitab muu hulgas kaasa ka Baltimaade ühiste uurimisprojektide teostumisele.

See annab võimaluse seniselt tihedamale koostööle ka varasema kirjanduse uurimise vallas.

Just viimane on see valdkond, milles tuleks tihedalt koostööd teha eeskätt meie lõunanaabritega, kellega meid vähemalt aastani 1918 seob ühine (kultuuriline, poliitiline) minevik.

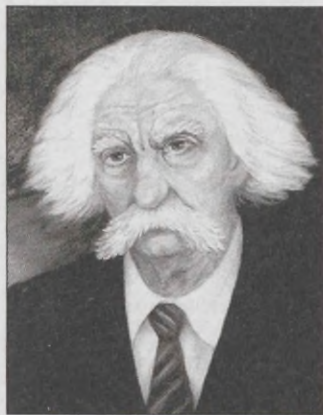
UUDISED

Eesti osaleb taliuniversiaadil 2005

Rahvusvaheline Üliõpilaspordiliit FISU saatis Eesti Akadeemilisele Spordiliidule (EASL) kutse osaleda XXII taliuniversiaadil jaanuarini 2005 Austrias Innsbruckis (Seefeldis).

Universiaadi kavva kuuluvad mäe- ja murdmaasuusatamine, suusahüpped, kahevõistlus, iluuisutamine, lühiraja kiiruisutamine, jäähoki, laskesuusatamine, lumelaud ja valikalana kiiruisutamine.

Taliuniversiaadil osalevad riikide esindused, kuhu kuuluvad 17–28 aastavanused üliõpilased. Info: www.universiade-innsbruck.org

Fragment Jüri Arraku õlimalist „Professor Juri Lotman (1922-1993)».

Lotmani seminar

27.-29. veebruarini toimub TÜ vene kirjanduse õppetoolis järjekordne akadeemik Juri Lotmani sünniaastapäevale pühendatud seminar.

Seminar algab 27. veebruaril kell 14.15 Näituse 2-207. Ettekannetega esinevad vene ja slaavi filoloogia, germaani-romaani filoloogia, ajaloo ja semiootika osakondade teadlased ning külalised Venemaalt ja Saksamaalt.

28. veebruaril kell 10 on kavas kõik prof Lotmani hauale Raadi kalmistul.

Kell 14 antakse kätte Lotmani nimelised stipendiumid. Esitletakse Lotmanile pühendatud Internetilehekülge, emeriitprofessor Larissa Volperti raamatu elektroonilist väljaannet, Juri Lotmani ja Zara Mintsi kogutud teoseid ning vene kirjanduse õppetooli 2003. aasta väljaandeid. Samal ja järgmisel päeval jätkuvad ettekanded.

Seminari kava ilmub järgmises UTs.

Info: tel 737 6352, 737 5353.

Sporditeated

Veepallitreeningud toimuvad Niklas Winther-Jenseni juhendamisel Auras pühapäeviti kell 18. Tudengile etteregistreerimisel soodushind. Veel on mõned vabad kohad. Info: tiina@easl.ee, 525 7624.

22. veebruaril kell 10 algab TÜ spordihoones üle-eestiline harrastajate korvpalli finaalturniir. Kohamängud kl 14-17.

Osalevad parimad finaaltorniirile pääsenud Eesti kõrgkoolide mees- ja naiskonnad.

Rahvusvahelised SELLi mängud – Tampere Üliõpilasmängud toimuvad 20.-23. maini Soomes Tampere.

Alanud on veebipõhine registreerimine: www.easl.ee.

TÜ vilistlased tegusad

Aija Sakova

TÜ vilistlasele Karin Kalale (pildil) anti Konstanzi ülikooli vilistlasühingu auhind väljapaistvate õppetulemuste eest välisüliõpilasena.

Karin Kala on lõpetanud TÜ 2000. aastal ja saanud nii avaliku halduse kui ka saksa filoloogia bakalaureusekraadi. Sama aasta kevadel kandideeris ta Herbert Quandti stipendiumile TÜ partnerülikoolis Konstanzis.

«Otsustasin jätkata õpinguid Konstanzis,» räägib Karin. Tema TÜ bakalareusekraadi tunnustati Karinil sõnul keskastme osas. Nüüdseks õpib ta Konstanzis juba kolmandat õppeaastat. «Eelmisel aastal pidin endale ise ettekandjana elamisraha teenima, selleks õppeaastaks sain Saksa akadeemilise vahetustalituse (DAAD) stipendiumi,» kommenteerib Karin. Stipendiumi taotlemisel oli talle enda sõnul nõu ja jõuga toeks TÜ prof Wolfgang Drechsler. «Olen Drechslerile väga tänulik,» ütles Karin.

Karin on spetsialiseerunud Euroopa Liidule ja rahvusvahelistele organisatsioonidele. Oma lõputöö kirjutab ta Eesti tsiviilühiskonnast, täpsemalt

sellest, kuidas Eesti seniste valitsuste (neo)liberaalne poliitika on mõjutanud ja mõjutab kodanikeühiskonna ja kolmanda sektori arengut. Karin kaitseb oma magistritöö selle aasta juunis.

Välismaal õppimist peab Karin väga oluliseks, kuna see avardab tema sõnul oluliselt noore inimese maailmapilti. »Huvitav on jälgida, kuidas tõlgendatakse maailmas toimuvat Eestis ja kuidas Saksamaal. Tihti on need tõlgendused väga erinevad, alates Euroopa Liidu laienemisest kuni Iraagi sõjani. Sellistel juhtudel on mul alati hea meel, et saan asju kolmest – Eesti, Saksamaa ja Euroopa Liidu – seisukohast vaadelda,» räägib Karin.

AIESECi üritustesari

25. veebruaril kell 18 algab Tallinnas hotelli Radisson SAS konverentsisaalis üliõpilasorganisatsiooni AIESEC üritustesari «Asjad võivad olla teisiti 2004».

Sarja avab TPU rektor prof Mati Heidmets. Avaloengul «Tulevikutarkus» vahetavad mõtteid visionäär ja ettevõtja Marek Strandberg ning professor Ülo Vooglaid.

Samateemalise loengu pea-

vad Tartus 26. veebruaril kell 18 hotelli London konverentsisaalis (Rüütl 9) Ülo Vooglaid ja prof Marju Lauristin.

Sarja eesmärk on avardada osalejate silmaringi, jagada praktilisi nõuandeid ning teadvustada tudengeid neid ümbritsevatest võimalustest.

Loengud toimuvad kord kuus Tallinnas ja Tartus.

Info: www.aiesec.ee või estonia@aiesec.net

EAGLE VISION

ÜHEKUULISED KONTAKTLÄÄTSED
alates 140 krooni paar

Soola 8, Tartu
Emajõe Ärikeskus I korrus
Tel 737 1060, tartu@eagle-vision.ee
www.eagle-vision.ee

ÕNNITLEME

Aleksander Elango 102

Tartu Ülikool õnnitleb oma auväärse eas kolleegi Aleksander Elangot 102. sünnipäeval.

Suur tänu elutöö eest meie *alma mater*is.

Tartu Ülikool

21. veebruaril saab Eesti vabandusvõitleja ja pedagoogikateadlane ning ülikooli kauaegne pedagoogikakateedri juhataja Aleksander Elango 102-aastaseks.

Lea Boston 75

Lea Boston on sündinud 17. veebruaril 1929 Tartus. Ta lõpetas arstiteaduskonna 1953.

Töötas 1953-1956 TÜ pediatra kateedris vanemlaborandina, 1956-1968 Tartu Meditsiinikoolis lastehaiguste õpetajana, 1968-1976 TÜ pediatra kateedris assistendina, 1976-1979 samas dotsendina ja aastast 1979 kuni pensioneerumiseni professorina.

Alates septembrist 1991 on Lea Boston emeriitprofessor.

Pediatra kateedris õpetas ta lastehaigusi, teaduskonnana- ja hospitaalpeditriat. Teadustöö teemaks oli peamiselt vitamiinide ainevahetus pneumooniahaigetel lastel. 1968 kaitses Lea Boston kandidaadiväitekirja «Tervete ja pneumooniahaigete laste askorbiinhappega varustatusest ja selle muutustest katehhiinide toimel» ja 1978

doktoriväitekirja «B-grupi vitamiinide (B₁, B₂, B₆, PP), eriti tiamiini ainevahetuse muutustest ja transketolaasi aktiivsusest ägeda pneumoonia puhul alla 3-aastastel lastel».

Lastekliiniku pediatraia õppetool õnnitleb oma endist heatahtlikku ja abivalmis kolleegi!

ÕNNITLEME

65	45
Tiiu Velling , hooldaja – 22. veebruar	Erkki Juronen , vanemteadur – 24. veebruar
60	35
Tiiu Fahrutdinova , desinfect – 25. veebruar	Kai Pata , teadur – 26. veebruar
55	30
Kersti Bergmann , spetsialist – 22. veebruar	Kaia Enni , metoodik – 26. veebruar
Jaak Kikas , professor, materjaliteaduse instituudi juhataja – 23. veebruar	Sulev Sild , erakorr vanemteadur – 26. veebruar

Domus Dorpatensis

Teaduse ja Kultuuri Sihtasutus

„Mida on religiooniõpetusel kaasaja õpilasele anda?“

Teaduse ja Kultuuri Sihtasutus Domus Dorpatensis korraldab 25. veebruaril kell 10-15 TÜ aulas seminaride sarja lõpetava ühiskonverentsi „Mida on religiooniõpetusel kaasaja õpilasele anda?“

Päevakava: www.dorpatensis.ee

Registreerimine ja info: dorpatensis@dorpatensis.ee või tel 5662 0334.

Projekti toetavad Ameerika Ühendriikide Suursaatkond, haridus- ja teadusministeerium, Eesti Kirikute Nõukogu.

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaz 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Ilari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
<http://www.ut.ee/ajaleht>

TEATED

Eesti Naisüliõpilaste Selts kutsub aktiivseid naistudengeid oma külalisõhtule 25. ja 26. veebruaril kl 19.15 ENÜSi ruumides Riia mnt 13-33. Vaata ka www.ut.ee/ENYS.

Korp! Rotalia ootab organiseerumata eesti rahvusest mees- tudengeid külalisõhtule tutvuma meie traditsioonide ja vaadetega 26. veebruaril meie ajaloolises konvendihoones Tähe 3. Riietus: korrektne. Info: tel 515 5238.

Kunstide osakond vajab nais- ja meesmodelle. Tulla tööpäeviti kl 9-17 (lõuna 12-13) Lai 34 või helistada tel Rein Külm, 5660 1719, 737 5879.

LOENGUD

25. veebr kl 15.15 peab Biomeedikumis (Ravila 19), ruumis 1024 prof Vallo Tillmann (TÜ Lastekliinik) Eesti Füsioloogia Seltsis loengu «Kuidas kasvab laps: hormonaalsed, metodoloogilised ja kliinilised aspektid». Huvilised oodatud!

25. veebr kl 16.15 esineb Lossi 3-406 Õpetatud Eesti Seltsi ettekandekoosolekul Mart Laar ettekandega «Eelärkamisaja pärandus ärkamisajale».

25. veebr kl 12.15-13.45 esineb Narva 4-B306 loengusarja «Eesti majanduspoliitika Euroopa Liidus» raames haridus- ja teadusminister Toivo Maimets.

25. veebr kl 18 on TÜ Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuse jututarõ külaliseks muusik ja Võru muusikakooli direktor Celia Roose, kes kõneleb rahvamuusika õpetamisest. Kõik huvilised on oodatud. Keskus asub Lossi 38 (vana anatoomikum). Lisainfo: Helen Koks, tel 737 5422 või leena@ut.ee.

KURSUSED

Vabaaine: «Kulude arvestus ja juhtimine avaliku sektori organisatsioonis» (MJRA.01.072, 1,5 AP, A). Lektor: prof Toomas Haldma. Esimene loeng: 1. märtsil kl 14.15-16 Narva mnt 4-B107. Eeldused: «Arvestuse alused» (MJRA.01.056) ja «Majandusarvestus» (MJRA.01.057).

KAITSMISED

26. veebr kl 16.15 kaitses Karin Muoni Paabelis ruumis 305 germaani-romaani filoloogia osakonnas magistriprojekti «Inglise keele jäätmekäitlusterminite regionaalne varieerumine». Juhendaja: dots Enn Veldi, filol-knd. Oponent: lektor Kaja

Kährik, MA.

27. veebr kl 10 kaitses Riste Keskspaik Tiigi 78-311 semiootika osakonnas magistratööd «Prügi ökosemiootilise käsitluse poole». Juhendaja: dotsent Kalevi Kull, PhD. Oponentid: Art Leete, PhD ja Helen Sooväli, MA.

27. veebr kl 15.15 kaitses Silja Truus Tiigi 78-127 psühholoogia osakonnas magistratööd «Afekti intensiivsus: struktuur ja seosed isikuseomadustega» Juhendaja: Talvi Kallasmaa, PhD. Oponent: Anu Realo, PhD.

5. märtsil kl 10.15 kaitsesvad õigusteaduskonnas Näituse 20-216 magistratööd:

Kaire Pikamäe «Kaalutusõigus ja selle kohtulik kontroll». Juhendaja: Madis Ernits, LL.M. Oponent: Anu Aedmaa, *mag iur*; Olavi-Jüri Luik «Liikluskindlustus kui kohustuslik vastutuskindlustus». Juhendaja: prof Heiki Pisuke. Oponent: Tambet

REGIONAAL

26. veebr osaleb ülikool noorte infomessil Orientiir 2004 Narvas Kultuurimajas Rugodiv. Tutvustatakse õppimisvõimalusi ülikoolis ja kolledžites.

Info: Maire Merioja, ülikooli esin-

daja Ida-Virumaal, tel 332 1217.

26. veebr kl 11 toimub avalik loeng teemal «Ülevaade kaasaegsest briti kirjandusest» Jõhvi Keskraamatukogus (Rakvere 13a). Lektor Ene-Reet Soovik. Kell 14 toimub loeng maakonna gümnaasiumiõpilastele Jõhvi gümnaasiumis (Hariduse 5). Info: Maire Merioja, ülikooli esin-

daja Ida-Virumaal, tel 332 1217.

28. veebr osaleb ülikool Võrumaa noortemessil 2004 Võrus Kultuurimajas Kannel. Tutvustatakse õppimisvõimalusi ülikoolis ja kolledžites.

Info: Maris Kivistik, ülikooli esin-

daja Võrumaal, tel 786 8362.

KONTSERDID

20. veebr kl 19 esineb Vanemuise Kontserdimajas ARKE keelpillikvartett (Itaalia).

1996 moodustatud kvartett on end kuulsaks mänginud nii pop-, etno-, džäss- kui ka avangardmuusika vallas.

Piletid 80 ja 50 kr.

29. veebr kl 16 Vanemuise Kontserdimajas «Unustamatu Charlie Chaplin». Esineb Pärnu Linnaorkester, solistid Hanna-Liina Vösa ja Mart Sander, dirigent Peeter Saul. Piletid 100 ja 60 kr.

IT KOOLITUS ÜLIKOOI TÖÖTAJATELE

Näitmaterjalide kujundamise põhimõtted ja presentatsioonitehnika. Autoriõigusest näitmaterjalide koostamisel.

Kursuse maht: 10 t loenguid, 4 t praktilist tööd arvutiklassis, 4 t seminari.

Lektorid: jurist Anne Kalvi, multimeediakeskuse spetsialistid Peeter Kukkk ja Toomas Petersell, praktikumi juhendab IT osakonna spetsialist Riina Reinumägi.

Toimumiskoht: loengud ja seminarid Lossi 3-112, praktikumid kaugkoolituskeskuse arvutiklass, raamatukogu III korrus (õppekirjanduse lugemissaali ees).

Toimumisajad:

K 3. märtsil 8.30-10 (loeng Lossi 3-112).

K 10. märtsil 8.30-10 (loeng Lossi 3-112).

T 16. märtsil 9.30-13 (praktikum arvutiklassis Raamatukogu III korrus).

K 17. märtsil 8.30-10 (loeng Lossi 3-112).

K 24. märtsil 8.30-10 (loeng Lossi 3-112).

K 31. märtsil 8.30-10 (loeng Lossi 3-112).

K 7. aprillil 8.30-10 (seminar ehk kursustele esitlused Lossi 3-112).

K 14. aprillil 8.30-10 (seminar ehk kursustele esitlused Lossi 3-112).

Kursuse programm: www.ut.ee/it/teenused/koolitus

Kursuse maksumus ülikooli sisekäibega 700 kr.

Registreerumine: kaugkoolituskeskuses, Marju Koor, 737 5560, utop@ut.ee.

Info: IT osakond, Riina Reinumägi 737 5442, riina@ut.ee.

EESTI VABARIIGI 86. AASTAPÄEVA

kontsertaktus

esmaspäeval, 23. veebruaril 2004
kell 12 Tartu Ülikooli aulas

Esinevad Tartu Ülikooli Kammerkoor, dirigent Triln Koch
Marrit Gerretz-Traksmann (klaver),
Olga Voronova (viilul), Kaido Kelder (tsello)

Kavas Beethoven, Eller, Tüür

OLETE KÕIK OODATUD!

Neljapäeval 26.veebruaril

kell 11.15–14.30

Tartu Ülikooli peahoone aulas (Ülikooli 18)

KESKKONNATEHNOLOOGIA SEKTORIAALSEMINAR

11.15–11.35 Avasõnad ja sissejuhatus – TÜ Tehnoloogiainstituudi keskkonnatehnoloogia programmi direktor dr Erik Puura

11.45–12.00 Töökeskkonna hindamise kaasaegsed meetodid – TÜ tervishoiu instituudi töökeskkonna labori juhataja Heiki Annuk

12.15–12.45 Kohvipaus

12.45–13.00 Uus mõõdik ehitiste keskkonnasõbralikkuse hindamiseks – TÜ geograafia instituudi loodusgeograafia vanemteadur dr Rein Ahas

13.15–13.30 Fluoriidi kõrge sisaldus põhjavees ja sellega seonduvad probleemid – TÜ geoloogia instituudi teadur dr Enn Karro

13.45–14.30 Kokkuvõtte ja lõppsõna

Iga ettekande järel toimub arutelu.

Seminaril antakse ülevaade uutest Eestis välja arendatud keskkonnatehnoloogilistest lahendustest ning tutvustatakse rakenduslikus arendustegevuses osalemise võimalusi.

Ootame keskkonnaspetsialiste ettevõtetest, kohalikest omavalitsustest, ülikoolidest ja avalikust sektorist.

Korraldab TÜ Tehnoloogiainstituut, toetab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, osalemine on tasuta.

Registreerimine: hiljemalt 23. veebruaril TÜ Tehnoloogiainstituudi koduleheküljel www.tuit.ut.ee

Lisainfo: Liina Kuum, liina.kuum@ut.ee, 737 4803

TARTU ÜLIKOOI TEHNOLOOGIAINSTITUUT

enterprise estonia

Tudengitea- dus ruulib

Varje Sootak

2003. aasta lõpus pälvisid Raefondi stipendiumi üliõpilased Mark Kantšukov (maj), Johanna Kase (geenitehnol), Tavo Romann (keemia) ja Mari-Liis Ööpik (füsiot) ning magistrandid Kaspar Loog (inform), Roland Karo (usutead), Külli Jaako-Movits (arstitead) ja Kats Kivistik (politol).

Mark Kantšukov on uurinud finantsmodelleerimist, Lääne-Euroopa kapitaliturgude arengutendentse jmt, Roland Karo kosmoloogilise täppishäälestuse argumenti teoloogilises perspektiivis, Mari-Liis Ööpik teoreetilist füsioteraapiat, Külli-Jaako Movits neurogeneesi ajupiirkondades.

Raefondi stipendium antakse eduka õppetöö ning ülikooli ja linnaga seotud tegevuse eest väljaspool õppetööd.

Huvi ja aktuaalsus

Kaspar Loog, kes on spetsialiseerunud tarkvara arendustüklil meetoditele ja tarkvara loomisele, põhjendab teadusega tegelemist huvi ja teema rakendamise võimalusega. Linnavalitsuse toel on ta loonud näiteks Tartu bussinfo portaali.

«Minu teadustöö rakendamise eesmärk on, et Eestis oleks rohkem inimesi, kes tarkvaraarendust oskuslikult juhiksid ja et ka enda professionaalne tase tõuseks,» ütles informaatika 2. a magistrant Kaspar Loog.

Keemia 3. a üliõpilane Tavo Romann tegeleb elektrookeemiaga. Ta uurib erinevate orgaaniliste ja bioaktiivselt aktiivsete ühendite elektrookeemilise käitumise seaduspärasusi erinevate omadustega elektroodidel. «Minu jaoks on see esialgu alles õppimine, nõ soojendus-töö,» leiab Tavo Romann.

Geenitehnoloogia 4. a üliõpilane Johanna Kase põhjendab oma teemat aktuaalsusega. «Huvi tekitas ka teema seotus meditsiiniga. On ju vähihaigus vananevas ühis-

konnas üha sagedasem surma põhjus. Rakubioloogia õppe- tooli peamine uurimisobjekt p53 on valk, mida tundma õppides loodetakse leida ravi vähihaigusele,» rääkis Johanna Kase.

Politoloogia 1. a magistrant Kats Kivistik ütles, et tema uurimisteema on veidi muutunud: «Kui enne tegelesin makroteooriaga, siis praegu olen keskendunud väärtuste ja poliitilise käitumise seostele sotsiaalmajandusliku staatuse, st sissetuleku, hariduse jm vahel».

«Olen huvitatud inimese mõttemaailma kujunemisest. Tegemist ei ole ilmselt väga rakendusliku teemaga, kuid see annab võimaluse näha, millest on inimeste käitumine mõjutatud,» selgitas Kats Kivistik.

Teaduskonniti ja erialati on üliõpilaste teadusesse kaasamine ning tööde ja artiklite kirjutamine väga erinev. Johanne Kase ütleb, et bioloogia-geograafiateaduskonna molekulaar- ja rakubioloogia instituudis on üliõpilaste teadustöö vägagi motiveeritud ja samaväärne õppetööga. «Tudengid hakkavad varakult laboris tööle ning nad kaatsatakse ka mitmesugustesse projektidesse,» tutvustas Kase.

Motivatsioon

Küsimusele, kui motiveeritud on üliõpilaste teadustöö, vastas Kaspar Loog, et üldiselt on teadustöö üliõpilase enda asi. «Kui soovid ülikooli lõpetada, teed ka töö ära. Teistsugune on olukord siis, kui suudetakse end haakida seltskonda, kes midagi tõsisemat teeb. Siis tulevad ka motivatsioon ja teadlasekarjääri arenemisvõimalused,» ütles Kaspar Loog. Tema sõnul on üliõpilaste teadustöö kvaliteet otseses seoses õppetooli või isegi professori, teadlasega.

Tavo Romann nendib, et motiveeritumad tudengid maanduvad juba enne bakalaureusetöö tegemist kuskil laboris ja tihti jäävad parimad

Kats Kivistik ja Tavo Romann kasutavad stipendiumi õppe- ja teadustöös.

VARJE SOOTAK

KASPAR LOOG

informaatika magistrant

Üliõpilastele võiks rohkem selgitada teadlase tööd ja raha hankimise võimalusi.

neid alati rohkem olla.»

«Et akadeemilist karjääri ja korralikke uurimusi teha, peab endal palju tahtmist olema, sest võrreldes paljude teiste elualadega ei ole see eriti tasustatud,» ütles Kats Kivistik.

Kaspar Loogi sõnul võiks tudengitele rohkem selgitada, mida üks teadlane tegelikult teeb ja kuidas näiteks teaduse tegemiseks raha hangitakse. «Siis tekib ehk juba bakalaureuseõppes veidi rohkem

perspektiivitunnet – teatakse, milleks teaduskraadi vaja ja kuidas seda efektiivselt kasutada,» ütles Loog. «Edukad teadlased ei ole vaesed inimesed – kahjuks on aga paljudes selline stereotüüp juurdunud.»

Kats Kivistik lisab omapoolse ettepaneku: «Üliõpilased ei oska kirjutada, ülikool võiks midagi ette võtta – näiteks viia kõigile esimesel kursusel sisse kirjutamiseõpetus, ja väga põhjalikult!».

Kultuurikollektiivid ühe katuse all

Varje Sootak

Täna kell 19 algab üliõpilasmajas TÜ ja EPMÜ kultuurikollektiivide tänuõhtu.

Üliõpilasmaja direktori Kulno Kungla sõnul soovib üliõpilasmaja tänuõhtuga tunnustada selles tegutsevaid ülikoolide kultuurikollektiive.

Üliõpilasmaja on koondunud kahe kõrgkooli esinduskollektiivid – Tartu Akadeemiline Naaskoor, TÜ Akadeemiline Naaskoor, TÜ Kammerkoor, Camerata Universitatis Tartuenssis, EPMÜ Segakoor, TÜ Rahvakunstiansambel, EPMÜ Rahvakunstiansambel Tarbatu, puhkpilliorkester

Popsid, vanamuusikaansambel Festivitas Artium Schola ja Tartu Üliõpilasteater.

Tänuõhtu korraldamise teine põhjus on hiljutine reform. «Selle tulemusena tegutsesidki ülikoolide esinduskollektiivid üliõpilasmaja juures. Eesmärgiks on kollektiivide jätkusuutlikkuse tagamine ja ühtekuuluvustunde suurendamine,» rääkis Kungla.

MTÜ Tartu Üliõpilasmaja asutasid TÜ ja EPMÜ 1999. aastal. 1999. aasta 3. aprilli UTs lootis ülikooli klubi ja üliõpilasmaja kauaaegne direktor, praeguseks meie hulgast lahkunud Heino Variku, tekitada üliõpilasmajast tudengite

seltsiüli ja kultuurikeskuse.

Kungla selgitas, et viis aastat tagsasi ei esindanud üliõpilasmaja veel EPMÜ kollektiive, tegeldi rohkem üliõpilaste vaba aja veetmisega.

Nüüd on olukord muutunud. Mõlema maja kultuurikollektiivid on saanud ühise katuse.

«Alates 2003. aastast kuulutame välja loomingulised stipendiumid, millele saavad kandideerida meie kultuurikollektiivide juhid.»

Direktor lisas, et üliõpilasmaja on ka see paik, kus tudengid saavad ise midagi teha, nagu kevad- ja sügis-päevadel jne.

1945. aastal loodud Tartu Ülikooli Rahvakunstiansambel tantsimas moldaavia rahvatantsu.

WWW.UT.EE/TYRKKA

TÄNA LEHES

Intervjuu:

Ene Ergma
esimene aasta
poliitikas

LK 3

Vabade kunstide prof Tiit Pääsuke

LK 2

Toomehärade kogu pöördumine

LK 2

UUDISED

Dekaani valimine

Rector kuulutas välja füüsika-keemiateaduskonna dekaani valimise.

Kandidaate saab esitada 17. märtsini, valimine toimub 7. aprillil.

Prof Jaak Järve lahkumise järel dekaani ametist eelmise aasta septembris määras rektor dekaani kohusetäitjaks prof Peeter Burki.

Täna TÜ nõukogus

Täna hommikupoolikul alanud ülikooli nõukogu päevakorras on 2003. aasta eelarve täitmise kinnitamine. Eelarve täitmist tutvustavad rektor Jaak Aaviksoo ja teadusprorektor Ain Heinaru.

Skytte medali saajaks on nõukogule kinnitamiseks esitatud vandeadvokaat, kuraatoriumi esimees Jüri Raidla.

Kavas on kinnitada matemaatika-informaatikateaduskonna funktsiooniteooria ja diskreetse matemaatika õppetooli likvideerimine ning Narva kolledži kaks uut õppekava.

Päevakorras on ka kinnistada Liivi 1 ja korteriomandi Turu 7-58 kui ülikooli põhitähtsuseks mittevajaliku vara võõrandamine jt küsimused.

Arvutiteaduse talve- kool Palmes

29. veebruarist 5. märtsini toimub Palmes IX Eesti arvutiteaduse talvekool.

Rahvusvahelise talvekooli lektoriteks on professorid Ameerikast, Inglismaalt, Lätist jm. Talvekooli korraldavad TÜ matemaatika-informaatikateaduskond, TTÜ küberneetikainstituut ja info- tehnoloogiateaduskond.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas oled käinud üliõpilasteatri etendustel?

Vastajaid: 17

Uus küsimus:

Kellele peaks kuuluma

Toomemägi?

Vasta: www.ut.ee/ajaleht/
Eelmise küsitluse tulemus vigane programmiuuduste tõttu.

UUDISED

Näitus ja loengud

2. märtsil kell 17 avab TÜ uus vabade kunstide prof Tiit Pääsuke Y-galeriis isiknäituse.

Kell 18 on keemiaringis kavas esimene loeng. Prof Pääsukese kursuse teema on «Loovuse avastamine», mille eesmärk on kunstniku enda sõnul loovuse leidmine isendas ja selle kasutuskõlblikuks arendamine.

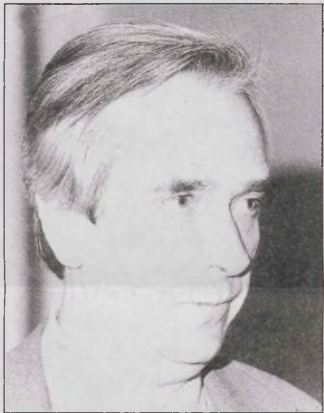
Kursuse vorm on vestlused ja avatud ateljee, maht kevad- ja sügissemestril 2 AP (1+1).

Avatud ateljees harjutatakse silma ja käe koostööd. Tutvutakse proportsiooniõpetuse algtõdede ja väljenduslikkusega, jõutakse inimese joonistamiseni, aga loova joonistamiseni.

Uued aukodanikud

Tartu linna uuteks aukodanikeks nimetati astrofüüsik akad Jaan Einasto, neuroloog, TÜ emeritprofessor, akad Ain-Elmar Kaasik ja koorijuht, Tartu Akadeemilise Meeskoori (TAM) dirigent Alo Ritsing. Aukodanikele anti Tartu Suurtäht.

Teenetemärgi Tartu Täht kavaleride hulgas on ka kirurg, emeritprofessor Endel Tünder.

Ain-Elmar Kaasik (pildil) on tunnustatud neuroloog ja neurokirurg.

Alo Ritsing (pildil) on kolme meeskoori TAMi, Forestalia ja EMLSi Tartu Meeskoori peadirigent. Emeritprofessor Endel Tünder tegi Tartus esimesed veresoonte rekonstruktiivsed operatsioonid, neerude siirdamised ja jäsemete transplantatsioonid.

Psühholoogid uurisid kihutajaid

Psühholoogia osakonnas valmis maanteeameti tellimisel uurimus meesautojuhtide liikluskäitumisest.

Prof Jaanus Harro sõnul on uurimus maailmas unikaalne, sest korraga vaadeldi uuritava väiteid oma käitumise kohta, tegelikku käitumist, isiksuseomadusi ja ajutalitluse markereid.

Küsitleti 315 kihutamise jt rikkumistega vahele jäänud Tartu ja Tallinna autojuhti ja 305 juhuvalimi meest.

Uuringu põhjal on kihutajatel teistest sõitjatest suurem impulsiivsus ja elamustejanu ning kiirem otsustamisstiil.

«Filosoofiliselt võttes peaks iga kunstnik seisma oma töö taga, mitte ees. Aga nüüsguses asendis on peaaegu võimatu maalida, tuleb aeg-ajalt filosoofia tagaplaanile jätta.»

TOOMAS PÄÄSUKE

Tiit Pääsuke
TÜ vabade kunstide professor

Mulle on au olla ja töötada mõni aeg Tartu Ülikooli vabade kunstide kutsutud professorina.

See on uus huvitav väljakutse ja vaheldus õppejõutööle Eesti Kunstiakadeemias, et omade juurest vahel ära käia. Olen veendunud, et loominguiliste erialade (ja mitte ainult loominguiliste) õppevormiks on dialoog üliõpilase ja õppejõu vahel. See oma tee otsimine käib katsetamiste, vaidluste, eksimiste ja õnnestumiste kaudu, isikliku kogemuse kaudu.

Seepärast tahan kõige vähem, et minult oodataks «loengut» – sõnu, teksti, valmis järeldusi. Vaikne auditoorium Tõe teetsal ootamas – oleks pisut hirmutav.

Loodan, et nii see siiski ei

lähe. Et mind tulevad kuulama inimesed, kes tunnevad endas midagi olevat. Et see midagi tahab äratust, õhku saada, sõna sekka öelda, oma jõudu tunnetada ja oma kohta leida. Igal alal. Et mustvalgele reaalsusele vastu astuda, et hall särama panna. Loovuseks võiksime seda kutsuda. See on meie loodusvara, mille varud on lõpmatult suuremad kui põlevkivi, mets, puhas vesi, piim ja liha kokku. See on meie potentsiaal ja energiaallikas. Loominguilisusest saab järjest rohkem, see on jõud, mille toel üldse püsib ja areneb majandus.

Olen omal nahal kogenud, et heas kirurgis on peidus loovkunstnik. Või geograafides, bioloogides ja keemikutest, kelle seltskonnas kunagi matkasin. Tuumafüüsikusi oli, kui ta Novosibirski akadeemialinnas kahe noore eesti maali ja näituse avakõnet

pidas.

Aga sellest edaspidi.

Meie kursust võiksime pidada visuaalse või kujundliku mõtlemise harjutamiseks. See algab maalinäituse avamisega 2. märtsil kell 5 pärast lõunat Y-galeriis ja jätkub pildiprogrammi ja kommentaaridega keemiaringis.

Kogu kursus koosneb vestlustest ja loovast tööst avatud ateljees. Harjutusi iseseisvaks mõtlemiseks avatud meeltele. Värvide ajalugu ja sümbolika. Proportsiooniõpetuse alged. Kas Eesti parim joonistusõpetaja skulptor professor Voldemar Mellik (1887-1949) valetas, kui lubas hobuse joonistama õpetada? Need on mõned teemad kevadsemestriks.

Mida mina loodan saada? Tahan tunda, kas ja kuidas Tartu, kus ma 15-aastasena oma kunstiõpinguid alustasin, mulle mõjub. Loovusele.

«Tartu noor maal»

Jaan Elken
maali õppetooli prof

7. märtsini on Rakvere Kesklinnagaleriis avatud TÜ maalieriala üliõpilaste näitus.

See on läbilõige 4. kursuse üliõpilaste eelmise semestri õppetöödest, mis on maalitud Jaan Elkeni figuraalse kompositsioonikursuse «Strateegiline maal» ja Jüri Kase abstraktse kompositsioonikursuse raames.

Koosnedes küll õppetöödest, võimaldab 4. kursusele omane traditsiooniline kunstiküpsus näitust, kus peale pedagoogilise takti ka muud näha.

Priit Petrovi maaliotsingud on selginemas, olles pooltel teel realismist abstraktseks ekspressioonini jätab autor endale palju ruumi isikliku mängumaa piiritlemiseks. Helina Loid, kes oma jõuliste abstraktsioonidega ka Tartu Kunstimaja publikule tuttav, sünteesib figuuralsetes lahendustes natuurist maalimist fotoesteetikaga.

Loidi paljutähenduslikud monokroomid mõjuvad suunatadlikult ja veenvalt. Jaan-Jürgen Klaus kostabilikult minimalistlikud arabeskid mahuvad probleemilt küll uue «akadeemilise kõikelubavuse» raamidesse – sest pole sündinud tühjalt kohalt, dialoog modernismiklassikaga on lausa kunstilooliselt

Priit Petrov ja Hando Tamm näitust üles seadmas. REIN KÜLM

jälgitav. Postmodernistlikust tsiteerimisest on kantud ka Piret Mikkelsen elektriseerivate värvidega neopopid Marylinid jt kompositsioonid. Ängistavad inimesekujutused fikseerivad kontrastina otsingute skaalat ja diapasoni. Ja muidugi kursuse töönarkomaan, mitmekordselt praktiliste maalitud õppeülesannete mahtu ületav Anna Kainulainen Soomest, kelle ennastpiitsutav nõudlikkus ei lase kaasüliõpilastelgi mugavalt läbi ajada – positiivne loominguline konkurents aga teadagi stimuleerib.

Heade maalijaeeldustega õppureid on kursusel veel mitmeid: Anna Mägi, Maret Suurmets, Hando Tamm. Kellest edaspidises elus tegevkunstnik saab, on ennustada praegu veel ennatlik, Eesti kunstikultuurile tervikuna on aga iga maaleriala lõpetaja võit, kunstile laiema kande- pinna looja.

Tartu maalitraditsioone silmas pidades on igati normaalne, et noor kunst Tartust just maalikeskne on, maalikunsti kõrgkoolituse taasalustamisest Tartus möödub sel aastal juba kuusteist aastat.

Dr Paul Goble asub sügisel Tartusse

Siiri Maimets
TÜ Euroopa Kolledži koordinaator

16.-18. veebruarini viibis Tartus dr Paul Goble USAst, keda saatis president Lennart Meri.

Kauaaegse USA valitsuse nõuniku ning Vene ja Balti küsimuste eksperdi lühivisiidi eesmärk oli tutvuda lähemalt Tartu ja ülikooliga. Juba augustis on tal kavatsus naasta koos perega Tartusse vähemalt aastaks, et kirjutada siin raamatuid ja õppida eesti keelt.

Külastist paelus nii siirdet kui ka Vene uuringute arendamine Tartus, millele ta on valmis kaasa aitama. «Et Tar-

tu muutuks uurimiskeskusena nähtavaks, tuleks hakata välja andma siirdeuuringute (algul elektroonilist) ajakirja, mis ühendab akadeemilist suunda viimaste arengute ja uuema kirjanduse ülevaatega. Esi- algse nimega Tartu Journal of Transition Studies võiks mitmeid asju teistest taolistest ajakirjadest erinevalt teha,» ütles dr Goble.

Euroopa kolledž korraldab külalisele mitu kokkusaamist teda huvitanud isikutega ning abistas kinnisvaraküsimustega tutvumisel.

Kolledž on valmis olema külalisele institutsionaalseks koduks ja pakub talle alates sügisest oma ruumides töökohta.

Tartu Toomehärrade Kogu pöördumine*

Tartu Toomehärrade Kogu on arutanud Toomemäe arendamist ligi kaks aastat.

Tartu sümbolivaartustes kaasaraäkimisel oleme näinud endid tartlaste esindajatena.

Tartus ei ole teist piirkonda, mida linlased peaksid oma linnakeskkonna nii lahutamaks osaks kui Toomemägi.

Nõudlikult vaadatakse nii ülikoolile kui ka linnale, kelle vastutusega Toomemäel toimuvat esmalt seostatakse. Kuidas saaksid aga ülikool ja linn teha pikemaajalisi plaane, kui Toomemägi ei kuulu ühele ega teisele, vaid on arvel kui reformimata riigimaa.

Maaomanikuna ei ole riigilgi Toomemäe arendamiseks erilisi kavu. Ja nii ei tea tartlane, kelle poole pöörduda, kui ta märkab ebakohti haljastuses või kui tahaks kaasa rääkida mõne ajaloolise koha tähistamises.

Oleks mõistlik ja loomulik,

et Toome omanikuks saaks ajaloolisele õigusele tuginevates piirides Tartu Ülikool ja ülejäänud maa osas Tartu linn.

Ülikooli ja linna edukast koostööst on kindlaid märke, et Toomemäe edasisel kujundamisel tehakse oma parim ja seda nii teineteist kui ka linlasti ja linna külalisi austades.

Toomehärrade kogu on seisukohal, et tartlastel on õigus operatiivselt kaasa rääkida igas Toomemäega seotud piasiasjas. Et sellest õigusest ka kiiresti kasu sünniks, peaksid linnast ja ülikoolist saama mäe ühishaldajad. Toomemägi väärrib rohkemat kui olla üksnes «reformimata riigimaa».

Tõnis Lukas

toomehärrade kogu *decanus*

Ela Martis

toomehärrade kogu *cancellarius*

*ühendatuna

UT KÜSIB

Miks kuulata ingliskeelset eetikaloengut?

Vastab eetikakeskuse juhataja prof Margit Sutrop.

1. märtsil algab eetikakeskuse uus ingliskeelne kursus «Great works of ethics» (FLFI. 02.085). Oodatud on kõik üliõpilased ja õppejõud, keda köidab võimalus piiluda eetika tähtteostesse. Eetikaküsimused kerkivad esile mitmesugustes valdkondades. Eetikaalase teoreetilise mõtte ajaloost on inimestel aga vähe teadmisi. Loodame loengusarjaga anda võimaluse avastada oma eetikateos, mida siis põhjalikumalt lugeda. Ühe loenguga ei saa anda kuigi põhjalikke teadmisi, aga saab näidata, kui erinevalt on antiigist tänapäevani eetikaküsimustele lähenetud.

Loengutes kõneldak-

se Platonist, Aristotelese «Nikomachose eetikast», David Hume'i, Adam Smithi jpt teostest. Üks loeng on pühendatud Vana Testamendi eetikale ja kümnele käsule.

Loenguid peavad nii TÜ lektorid kui ka külalised Soomest, Saksamaalt, Islandist ja Austriast.

Loengud on esmaspäeviti kl 16-18, teisipäeviti kl 10-12 toimub seminar, kus loetakse ja arutatakse põhjalikumalt lektori valitud ja soovitatud tekstikatket. Kursusel osalemise eest saab ka ainepunkte. Loengud toimuvad SA Domus Dorpatensis ruumides Ülikooli 7 (II k).

Info: tel 737 5327, kadri@eenet.ee, www.ut.ee/ eetikakeskus

EAGLE VISION

ÜHEKUULISED KONTAKTLÄÄTSED
alates 140 krooni paar

Soola 8, Tartu
Emajõe Ärikeskus 1 korrus
Tel 737 1060, tartu@eagle-vision.ee
www.eagle-vision.ee

Ergma: Tunnen rõõmu õppimisest

29. veebruaril on riigikogu esinaine, akadeemik Ene Ergma 60. sünnipäev

Varje Sootak

2002. aastal vabariigi teaduspreemiaga pärjatud TÜ astrofüüsikaprof Ene Ergma siirdus mullu akadeemiliselt töölt poliitikasse.

Teie sõnum noortele Intellektika haridusmessi avamisel oli õppimine. Kui suured õppijad on füüsikatudengid?

Osa õpib siiski liiga vähe. Kui näen, et tudeng on suuteline paremini õppima, olen ta eksamilt tagasi saatnud.

Õpetate TUs 1988. aastast. Kas pärast piiride avanemist on selle positiivseid mõjusid tudengite hulgas tunda?

Mujal õppimas käinu oskab tingimusi paremini võrrelda ja hinnata. Näiteks mõni Soomes õppinu on öelnud, et TÜ bakalaureuseõppes (4+2) sai ta palju tugevama põhja kui Soomes magistritööga.

Eriti tähtsaks pean välismaale minekut pärast doktorikraadi kaitsmist. See võimaldab järel doktoritel, kes mõne aasta pärast on professorid, ka paremini oma teadusvõrgustikku luua.

Õppisite füüsikat Tartus ja Moskvas. Moskvas saite üsna laia silmaringi?

Sain aimu, missugune peab olema läbilöögivõime. Samuti nägin Venemaa provintsidest Lenini nim stipendiumiga tulijaid, kes pidasid end supertegijateks ja paari nädala pärast olid madalamad kui rohi.

Mujal õppimine, täiendamine on väga vajalik ka teaduses nn verepilasuse vältimiseks. Kuulasin Eesti füüsikapäevadel Tartus Martti Raidali suurepäraselt ettekannet. Tegu on Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituudi vanemteaduri, filosoofiadoktoriga, kes on järel doktorina töötanud Hispaanias jm ning on maailmas juba kõva tegija.

TÜ uues arengukavas rõhutatakse nii ülikooli rahvusvahelistumist kui ka rahvuslikkust. Füüsika ju ongi rahvusvaheline teadus?

Teadus on üldse rahvusvaheline, ei saa olla kodukootud teadust. Kas Paul Ariste ei olnud rahvusvaheline teadlane? Kõik teadused on rahvusvahelised, kuid nendel on ka oma rahvuslik mood. Ülikool peab saama sellise

Akadeemik Ene Ergma oma kabinetis füüsikahoones 13. märtsil 2004.

VARJE SOOTAK

maine, et siia hakkaks rohkem välistudengeid tulema. Selleks on vaja pidada ka ingliskeelseid loenguid.

See on ka keeleõppimine, selle valdamine ja selle tõttu ei kao emakeel. Kuid eesti keeles peab ilmuma nii populaarteaduslikku kui ka teaduskirjandust.

Aasta eest olite TÜ nõukogu liige. Nüüd tulete ülikooli riigikogu esindajana. Kas ülikool on Teie jaoks samasugune?

Loomulikult on. Poliitikasse minek oli tingitud sellest, et pidasin tähtsaks teha omalt poolt riigikogus hariduse ja teaduse jaoks seda, mida olen koguaeg tähtsaks pidanud.

Kas see on lihtne?

Kuna me oleme nii noor riik ja meil on niipalju kohti, kus on vaja midagi teha, siis ei ole sugugi lihtne. Tuleb endale väga selgelt aru anda,

et kui me ei suuda oma majanduse tootlikkust tõsta, siis me lihtsalt ei vea välja. Ei saa oodata, et keegi kuskilt meile midagi annab, peame ise looma väärtusi. Siis saame ka rohkem inimesi aidata, kuid see aitamine peab olema mõtestatud.

Mida selle all mõtlete?

Näiteks seda, kui tudengid saavad stipendiumi, mille nad peavad välja teenima. Minu meelest tuleb inimene ülikooli õppima. Õppimine on tema töö. Ja riik peab aitama neid, kes tahavad õppida. Kõigile toetuse andmine näib ju populaarne olevat, aga kas see on õige?

Mida riigikogus tehtust plusspoolele saate kanda?

Mul on veendumus, et praeguse valitsuskalitsiooni põhituumik mõtleb, kuidas rohkem haridusse ja teadusse investeerida.

See on keeruline, sest alafinantseeritud on palju alasid ja raha on alati vähe. Samuti ei ole see ainult minu teha, see on ikkagi teatud ideoloogia läbisurumine.

Näiteks teadusfondi eelarve, mis aastaid ühesuurune oli, tõusis 10 miljonit kr. Aga siin tuleb ka mõelda sellele, kuidas efektiivsus teadusest tagasi tuleb.

Kas teadust peaks rohkem propageerima?

Näiteks prof Marika Mikelsaare ja tema kolleegide avastatud piimhappe bakteri tootmisel jõudmisest kulus ligi 10 aastat. Tihti jääb avastatu ainult baasteadusesse. Neid asju ongi vaja selgitada ka riigikogus.

Alustada tuleb sellest, et üliõpilased saaksid kõrgesti kvalifitseeritud spetsialistideks. Selleks on vaja väga tugevat professuuri, tugevaid professorikandidaate.

ENE ERGMA (SÜND 1944)

1962-1964 TÜ füüsikatudeng

1969 Moskva RÜ, astronoomia (*cum laude*)

1974-1988 NSVL TA Astronoomia Instituut

1972 füüsika-matemaatika-kandidaadi kraad

1984 füüsika-matemaatika-doktori kraad

1988. aastast TÜ astrofüüsika professor

1994 Göttingeni TA külalisprofessor

1997 Eesti TA akadeemik

1999. aastast Eesti TA asepresident

2003. aastast riigikogu esimees

Professori kohale on haru-harva kaks kandidaati. Nüüd, kui ülikooli nõukogus on juba valida 4-5 kandidaadi vahel, sh välisriikide õppejõudude vahel, hakkab konkurss konkursi moodi välja nägema.

Euroopa poliitikute hulgas teisi akadeemikuid nähtavasti pole?

Kui ma esimest korda Euroopa parlamenti läksin, siis minu elulooga tutvudes naljati, et Javier Solanal on nüüd ometi kellegagi rääkida. Ta on tuumafüüsik.

Riigikogu liikmetest on suur osa TÜ vilistlased, praeguses koosseisus on ka õppejõude.

Riigikogus püüame oma erakondade kaudu toetada kõrgharidust ja teadust. Loomulikult me arutleme neil teemadel, praeguses riigikogus on ju Peeter Tulviste, Janno Reiljan jt. Riigikogu tasandil peame vaatama muidugi kogu Eestit.

Mida olete aasta jooksul õppinud?

Olen püüdnud selgeks teha Euroopa Liidu teemat. Eriti suure kogemuse andis ELiga ühinemise kampaania.

Minu kitsas professori silmaring avanes tohutult. Ja on huvipakkuvaid kohtumisi kõrgete riigiesindajatega.

See kõik on Teie jaoks uus ja huvitav?

See on väga huvitav, see on hoopis teine maailm, mida seni tundsin ja see pakub mulle väga suurt huvi. Tunnen rõõmu, et mul on veel tahtmine õppida.

Täispikk intervjuu:

www.ut.ee/ajaleht

UUDISED

Tartu sõpruslinnad

Tartu Linnavolikogu nimetas 15 Tartuga tihedates sidemetes olevat linna ametlikult oma sõpruslinnadeks.

Tartu sõpruslinnadeks on nüüd peale Tampere, Uppsala ja Lüneburgi ka Pihkva, Veszprém (Ungari), Turu, Kaunas, Deventer ja Zutphen (Holland), Ferrara (Itaalia), Salisbury (USA), Hämeenlinna, Baerum (Norra), Frederiksberg (Taani) ja Hafnarfjörður (Island).

«Tartu Ülikoolil on neist linnadest koostööleping Tampere, Turu ja Uppsala ülikooliga ning Pihkva Pedagoogilise Instituudiga, Lüneburgiga on Erasmuse lepingud,» ütles TÜ teadus-arendusosakonna peaspetsialist Lea Kivi.

Ülikooli rahvusvahelise koostöö juhi Sirje Üpruse sõnul on nüüd TÜ koostööpartneritel suurem motivatsioon Tartu ja ülikooliga koostööks.

Tunnustus prof Dulitšenkole

Göttingeni Teaduste Akadeemia valis filoloogia- ja ajaloo-teaduste korrespondentliikmeks TÜ slaavi filoloogia prof Aleksandr Dulitšenko.

Prof Dulitšenko on 450 töö autor ligi 20 keeles, mille seas on kolm Saksamaal avaldatud monograafiat. Münchenis on ilmunud näiteks Dulitšenko raamat «Perestroika» etnosotsiolingvistika NSVLis.

Prof Dulitšenko peamised uurimisvaldkonnad on slavistika ja üldkeeleteadus. Teaduses on laialt tuntud tema uurimused väikestest slaavi keeltest (mikrokeeltest).

Prof Dulitšenko on Tartu Ülikoolis töötanud 1976. aastast alates dotsendina, 1981. aastast professorina. Ta on olnud külalisprofessor paljudes välisülikoolides, sh Göttingenis, Greifswaldis, Uppsalas, Torontos jm.

Eri vaatenurgad Eesti taevast

1. märtsil kl 14 algab kirjandusmuuseumis interdistsiplinaarne konverents «Eesti taevast. Erinevaid vaatenurki».

Astronoomid, filosoofid, psühholoog ja võrdleva usundiloo uurijad heidavad intrigeeriva pilgu tähistava saladustele oma vaatevinklist.

Jaak Jaaniste ettekande teema «Taevas meie kohal. Märtsitähed», Tarmo Kulmaril «Meie muistne taevajumal», Eve Kikasel «Taevas laste selektustes», Jaan Einastol «Vaateleva astronoomia tulevik», Enn Kasakul «Kõikjal ja ei kuskil», Mare Kõival «Elust mütoloomilises ruumis», Roomet Jakapil «William Whiston, suur veeuputus ja kohutav spektaakel» ja Andres Kuperjanovil «Libamütoloogilised taevakaardid» ning samas esitab ta ka oma raamatut «Eesti taevast. Uskumusi ja tõlgendusi».

Riigitegelane ja Tartu Ülikooli professor Ants Piip 120

Virge Lell
TÜ Ajaloo Muuseumi varahoidja

5. märtsil tähistab TÜ Ajaloo Muuseum teaduspäevaga riigitegelase ja TÜ rahvusvahelise õiguse professori Ants Piibu (pildil) 120. sünniaastapäeva.

Ants (Hans) Piip lõpetas 1913 kiitusega Peterburi Ülikooli õigusteaduskonna, oli samas teaduslik stipendiaat ning rahvusvahelise õiguse eradotsent.

Piibu riigimehe ja diplomaadikarjäär algas 1917. a Eestimaa Kubermangu Ajutise Maanõukogu ning Eesti välisdelegatsiooni liikmena. Ta ai-

tas selgitada Eesti iseseisvuse tunnustamise võimalusi.

Suuri teeneid oli Piibul Suurbritannia eskaadri saatmisel Tallinna ja Vabadussõtta relvade muretsemisel.

TÜ rahvusvahelise õiguse professori kohusetäitjaks määrati Piip juunis 1919. Süstemaatilist õpetamist takistasid läbirääkimised Nõukogude Venemaaga, Eesti diplomaatiline esindamine Suurbritannias ning töö valitsuses ja riigikogus. 1920. a lõpus ja 1921. a algul oli Piip lühikest aega peaminister ning esimene riigivanem ja sõjaminister, korduvalt ka välisminister.

1923-1925 oli ta Eesti saadik Ameerikas. Pingeline

poliitikutöö ei takistanud teda aga 1924. a TÜ rahvusvahelise õiguse korraliseks professoriks valimast. Ülikoolis õpetades ilmus Piibult mitu esimest eestikeelset rahvusvahelise õiguse õppevahendit ja õpikut, mis olid omal alal esimesed, samuti kaubandusõigust puudutavaid käsitusi.

Õppejõutöö kõrval oli Ants Piip tegev ka ühiskondlike ja majandusorganisatsioonide juhtkondades – ülikooli akadeemilise kohtu esimees, linnavolikogu juhataja.

Eesti riik tunnustas Piibu teeneid omariikluse loomisest Vabadusristi III liigi 1. järgu aumärgiga. Sünnivald Tuha-

laane valis ta 1939 oma aukodanikuks.

Ants Piip vahistati 30. juunil 1940 ning ta suri 1. oktoobril 1942 Venemaal Permi oblastis.

IN MEMORIAM

Aino Laagus

22. nov 1944 – 17. veebr 2004

Aino Laagus, folklorist ja eesti keele ning kultuuri õpetaja suri oma 59. eluaastal Helsingis.

Aino Laagus lõpetas TÜ soome-ugri erialal 1968 ja jätkas õpinguid aspirantuuris folkloristika erialal. 1973 asus ta tööle loogika ja psühholoogia labori nooremteadurina, 1980. aastast töötas eesti keele kateedris alul õpetaja, hiljem vanemõpetajana. 1983-1986 töötas ta Tampere Ülikoolis eesti keele õpetajana. Aino Laagus oli üks armastatumaid eesti keele õpetajaid Soomes ja Rootsis.

1990ndail luges ta loengukursusi TÜ eesti ja võrdleva rahvaluule õppetooli ning eesti keele (võõrkeelena) õppetooli juures.

Viimased kümme aastat töötas Laagus peamiselt Lundi ja Helsingi ülikoolis eesti keele ja kultuuri lektorina. Tema side Tartu Ülikooliga ei katkenud. Ta pidas rahvaluule- ning keelekursusi, viis läbi lühiajalisi eesti keeleõppe kursusi. Paralleelselt tegeles ta mitmete rahvaluule ja eesti keele (võõrkeelena) õppetoolide väljaannete ettevalmistamise ning teadusartiklite tõlkimisega. Laiem avalikkus tunneb tema tõlgitud Aino Kallase mälestusteraamatut Oskar Kallase «Elukaaslane» (koos Helgi Kellega) ning Jaan Kaplinski ja Johannes Salmineni kirjavahetuse tõlget («Ööd valged ja mustad» koos Mari Allikuga).

Aino Laaguse 1970.-1980. aastate rahvaluuletööd lähtusid strukturalistlik-semiootilisest käsitlusviisist. Ta pühendus eesti metshaldjapärimuse

uurimisele kommunikatiivsest aspektist. 1990 kaitses kandidaadiväitekirja «Eesti metshaldjatekste struktuur ja semantika». 1990ndail uuris Aino Laagus väliseestlaste keelt ja identiteeti Lundis.

Aino Laaguse elus oli erinev tähendus piiridel. Olles oma töö tõttu alaline piiriületaja – kodu Tartus, töö kaugel – õpetas ta ületama mitte ainult keelte-, vaid ka kultuuridevahelisi piire. Eriti produktiivseks kujunesid vabatahtliku kultuurisaadiku missioonis tööaastad Lundi Ülikooli juures. Õpilasi tuli talle teiselt poolt väina Kopenhaagenistki. Lundis organiseeritud kultuuriseminarid ja konverentsid olid alati oodatud Lõuna-Rootsi eestlaskonna ning estofiilide hulgas.

Kolleegidena jääme tänulikult meenutama Aino Laaguse huumorimeelt ning tema juuresolekuga kaasnenud heatahtlikku õhkkonda.

Eesti ja võrdleva rahvaluule, eesti keele (võõrkeelena) ja eesti keele õppetoolid

IT KOOLITUS ÜLIKOOI TÖÖTAJATELE

Näitmaterjalide kujundamise põhimõtted ja presentatsioonitehnika. Autoriõigusest näitmaterjalide koostamisel

Kursuse maht: 10 t loenguid, 4 t praktilist tööd arvutiklassis, 4 t seminari.

Lektorid: jurist Anne Kalvi, multimeediakeskuse spetsialistid Peeter Kukk ja Toomas Petersell, praktikumi juhendab IT osakonna spetsialist Riina Reinumägi.

Toimumiskoht: loengud ja seminarid Lossi 3-112, praktikumid kaugkoolituskeskuse arvutiklass, raamatukogu III korrus (õppekirjanduse lugemissaali ees).

Toimumisaeg: 3. märtsist 14. aprillini. Kursuse programm ja ajagraafik: www.ut.ee/it/teenused/koolitus.

Kursuse maksumus ülikooli sisekäibega: 700 kr. Registreerumine: kaugkoolituskeskuses, Marju Koor, 737 5560, utop@ut.ee. Info: IT osakond, Riina Reinumägi 737 5442, riina@ut.ee.

ÕNNITLEME

- 70 juhataja – 3. märts
- Heiki Timotheus**, keemik – 3. märts
- 60
- Ene Ergma**, professor – 29. veebruar
- Leiki Loone**, dotsent – 1. märts
- 55
- Jüri Allik**, professor, osakonna
- 45
- Ingrid Mesila**, assistent – 3. märts
- 35
- Eva-Maria Riso**, teadur – 1. märts
- Karin Kull**, erakorraline vanemassistent – 4. märts

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaz 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
<http://www.ut.ee/ajaleht>

ÕNNITLEME

Dotsent Leiki Loone 60

Leiki Loone sidus oma elu Tartu Ülikooliga juba enam kui 40 aastat tagasi – 1962, mil astus õppima matemaatikat.

Tal on füüsika-matemaatikakandidaadi kraad, mis anti 1972. aastal kaitsnud väitekirja «Tuumad lokaalselt kumeras vektorruumis» põhjal. Juhendaja oli prof Gunnar Kangro.

Väitekirjas ja järgnenud teadusartiklites on Leiki Loone järjekindlalt tegelnud funktsionaalanalüüsi meetodite rakendamise summeeruvusteoorias ning topoloogiliste vektorruumide struktuuriteoorias.

Loone teadustegevus on loonud talle tugevad eeldused funktsionaalanalüüsi-alaseks õppetöös. Nendele teaduslikele eeldustele lisanduv loomulik lektorimeisterlikkus ning tähelepanelik suhtumine üliõpilastesse on teinud temast ühe hinnatuma õppejõu.

Leiki Loonel on ilmunud üle 30 teadusartikli. Ta on edukalt juhendanud üle 10 diplomitöö, millest pooled vastavad magistratöö nõuetele, ning kaks magistratööd. Viimase viie aasta jooksul on ta õpetanud kümmet eri kursust funktsionaalanalüüsist ja matemaatilistest analüüsist, millest neli on täiesti uued.

Loone teadusorganisatsiooniline ja administratiivne tegevus on olnud vastutusrikas

ja mitmekesine. Ta on matemaatika-informaatikateaduskonna nõukogu liige, sealjuures teaduskraade andva komisjoni teadussekretär, ajakirja Acta et Commentationes Universitatis Tartuensis de Mathematica kolleegiumi liige, Ameerika Matemaatika Seltsi liige ja selle poolt väljaantava referatiivajakirja Mathematical Reviews refereeriija, rahvusvahelise kõrgkoolide hindamise Ida-Euroopa rühma ekspert.

Kolleegide jaoks on Leiki Loone eriline inimene – mõnusa huumorimeele ja täpse ütlemisega. Eriline on ka sellepolest, et sünnipäevi on tal elus vähevoitu. Kõigest viieteistkümnes selle aasta 29. veebruaril.

Palju õnne, tervist ja jõudu ning jätkuvalt täpset eeskäelööki tenniselplatsil!

Kolleegid puhta matemaatika instituudist

PROF JURI LOTMANI SEMINAR

27. veebruaril

Näituse 2-207

- 14.15 avamine. Intervjuu J. Lotmaniga 1992.
15 Larissa Volpert. «Avastamata» tsükkel Lermontovi lüürikas.
16.30 Malle Salupere. Schiller 1820. aastate vene perioodikas.
16.30 Aadu Must. Venemaa eestlased: allikad, uurimisseis, probleemid.
17 Annelore Engel (Kiel). 1920. aastate vene-juudi kirjaniike juudiidentiteedist (Lev Lunts).
17.30 Anne Lill. *Characters in conflict: self and the other in Greek tragedy*.

28. veebruaril

11 käik prof J. Lotmani hauale Raadi surnuaial.

Näituse 2-105

- 14 Lotmani nim stipendiumid, Lotmanile pühendatud Internetilehekülje esitlus, L. Volperti raamatu elektroonilise väljaande, kirjastuse Iskustvo-SPB J. Lotmani ja Z. Mintsi kogutud teoste (kirjastuse direktor V. Vinogradov ja peatoimetaja N. Nikolajuk, Sankt-Peterburg) ja vene kirjanduse õppetooli 2003. a väljaannete esitlus.
15 Roman Leibov. Puškini «Krahv Nulin»: teksti ajaloost ja variantide probleemist.
15.30 Dmitri Ivanov. Zagoskin ja Šahhovskoi kui liitlased 1810. aastate kirjanduslikus poleemikas.
16.30 Tatjana Fraiman. Kirjanduslikud alltekstid Žukovski ja M. Moieri kirjavahetuses.
17 Ljubov Kisseljova. Uurimus «tsaari pedagoogikast»: leiud ja perspektiivid.
17.30 Timur Guzairov. Žukovski ja troonipärija Aleksandr Nikolajevitši omavahelistest suhetest (1828-1834).

29. veebruaril

Näituse 2-207

- 12 Tatjana Kuzovkina. Vene professor Dorpati ülikoolis (M. Rosberg).
12.30 Galina Ponomarjova. Revali XIX saj lõpu, XX saj alguse vene mälestusmärgid kaasaegsete silmade läbi.
13 Lea Pild. V. Solovjov ja K. Slutševski.
13.30 Aleksandr Danilevski. M. Bulgakov ja Tolstoid.
15 Boris Katz (Sankt-Peterburg). V. Nabokovi paroodia «kõikehõlmavast pettusest» (luuletuse «Rossija» alltekstist).
15.30 Maria Borovikova. Tsarskoje Selo M.Tsvetajeva loomungus.
16.30 Roman Voitehovitš. M.Tsvetajeva aksioloogiast.
17 Irina Avramets. Kultuuri tüpologia kui teaduslik distsipliin.

KAITSMISED

5. märtsil kl 10.15 kaitseb **Tiia Ristolainen** nõukogu saalis doktoritööd «Aspekte surmakultuuri muutustest Eestis» (Aspects of changes in Estonian death culture) eesti ja võrdleva rahvaluule alal. Juhendaja: prof Ülo Valk. Oponendid: prof Juha Pentikäinen (Helsingi Ülikool), dots Paul Hagu (Tartu Ülikool).

LOENGUD

Tartu Teaduspark korraldab matemaatika-informaatikateaduskonnas avalikud loengud:

4. märtsil kl 16.15 Liivi 2-111 – E-valimiste debatt. Väitlevad Jano Reiljan Rahvaliidust ja Silver Meikar Reformierakonnast. Debatti juhib Postimehe ajakirjanik Henrik Roonemaa;
11. märtsil kl 16.15 Liivi 2-111 – ITV: millal jõuab telepilt mobiiltelefonile? ITV meeskond tutvustab Internetitelevisiooni ja tulevikusuundi.

TEATED

3. märtsil avatakse Renata Sõukandi fotonäitus «Kevad südames» Võrumaa Keskraamatukogus (Jüri 54). Info: Maris Kivistik, TÜ esindaja Võrumaal, tel 786 8362.

KONTSERT

3. märtsil kl 19 Vanemuise Kontserdimajas «Elu ja rütm». Esinevad Villu Veski (löökpillid, saksofonid, ukulele), Mamba (ladina-ameerika löökpillid), Tiit Kalluste (löökpillid, akordion), Andre Maaker (löökpillid, kitarid), Hele-Riin Uib (klassikalised

löökpillid, marimba), Taavo Rimmel (kontrabass, hawaii pedaalbass), Silver Sepp (löökpillid, vokaal, ukulele), Roland Puusepp (pop-löökpillid), ansambel ROMB: Kill Kaare, Kristjan Jõemägi, Arno Kalbus (eksootilised löökpillid, tablad, djembed), videogrupp NAFTA (visuaalefektid).

Jätk mõeldunud hooajal suure publikumenu osaliseks saanud kavale «Tango nuevo». Piletid 80 ja 50 kr.

12. märtsil kl 15 Vanemuise Kontserdimajas «Emakeelepäev – «Kreutzwald 200»». Esineb Eesti Rahvusmeeskoor, dirigent Peeter Perens, klaveril Siim Selis.

Kava keskmes on Friedrich Reinhold Kreutzwald, «Kalevipoeg» eesti muusikas. Ettekandele tuleb Artur Kapi teos «Hymnus» meeskoorile, solistile, klaverile, pühendatud Fr. Kreutzwaldi 100. sünniaastapäevale (1903) ja Hugo Lepnurme «Emakeel». Kõlavad Ernesaksa, Tormise, Rataspea laulud «Kalevipoja» tekstidele.

Piletid 60 ja 30 kr.

TEATER

Üliõpilasteatris Harmsi kollaaž «Jelisaveta Bam».

Järgmised etendused on 27. veebruaril (Viljandis), 3., 5., 10., 12., 17., 18., 24., 26. ja 27. märtsil kl 20 Lutsu Teatrimajas.

Pileti hind 40 (eelmuügist ja flaieriga), 45 (tudengitele, õpilastele, pensionäridele) või 55 (täispilet) kr.

Info: tel 737 5400 või www.ut.ee/teater

TULLIO ILOMETS TÄPSUSTAB

TÜ peahoone keldrist leitud Fr. R. Kreutzwaldi portree autori Gustav Raua abikaasa Liis Raud, kirjandusteadlane ja lastekirjanik, oli Kreutzwaldi elu ja loomepärandi uurija ja trükkitoimetaja (vt UT nr 7, 20. veebruaril «Taasleitud kunstiteosed»).

Aastail 1955-1968 töötas ta eesti kirjanduse ja rahvaluule kateedris dotsendi ametikohal.

TARTU ÜLIKOOI

Tartu Ülikool võtab õppe- ja üliõpilasosakonda tööle:

kvaliteedijuhtimise peaspetsialisti,

kelle ülesanne on kvaliteedijuhtimise korraldamine ning arendamine Tartu Ülikoolis.

Edukalt kandidaadil on:

- teaduskraad,
- kvaliteedijuhtimisalane töökogemus,
- väga hea analüüsi-, algatus- ja korraldusvõime,
- väga head koostöö- ja suhtlemisoskused,
- väga hea inglise keele oskus,
- hea arvutioskus,
- teadmised kõrghariduskorraldusest.

Pakume:

- konkurentsivõimelist palka,
- arendavat ning meeldivat töökeskkonda.

Konkursist osavõtuks esitada palgasooviga avaldus rektori nimele ja elulookirjeldus hiljemalt **8. märtsil**.

Tartu Ülikool võtab TÜ Õigusinstituudi õppeosakonda tööle:

õppekorralduse spetsialisti,

kelle ülesanne on avatud ülikooli üliõpilaste õppetöö korraldamine (sh töö õppeinfosüsteemiga, dokumentide vormistamine, tegevuste ja ruumide planeerimine) ning nõustamine.

Edukalt kandidaadil on:

- vähemalt keskharidus,
- hea võõrkeelteoskus,
- väga head koostöö- ja suhtlemisoskused,
- hea arvutioskus,
- soovitatavalt töökogemus sarnases valdkonnas.

Töökoht asub Tallinnas, Kaarli pst 3.

Konkursist osavõtuks esitada palgasooviga avaldus rektori nimele ning elulookirjeldus hiljemalt **3. märtsil** e-postiga või paberkanalil TÜ personaliosakonda (personal@ut.ee, ruum 302, Jakobi 4, 51014 Tartu). Info tel 737 5145.

Rahvusvaheline Lotmani seminar

Lotmani stipendiumi pälvisid magistrandid Dmitri Ivanov ja Alo Joosepson.

Varje Sootak

10. Lotmani seminari – vene kirjanduse õppetooli «teaduslikku aastaraamatut» iseloomustas interdistsiplinaarsus.

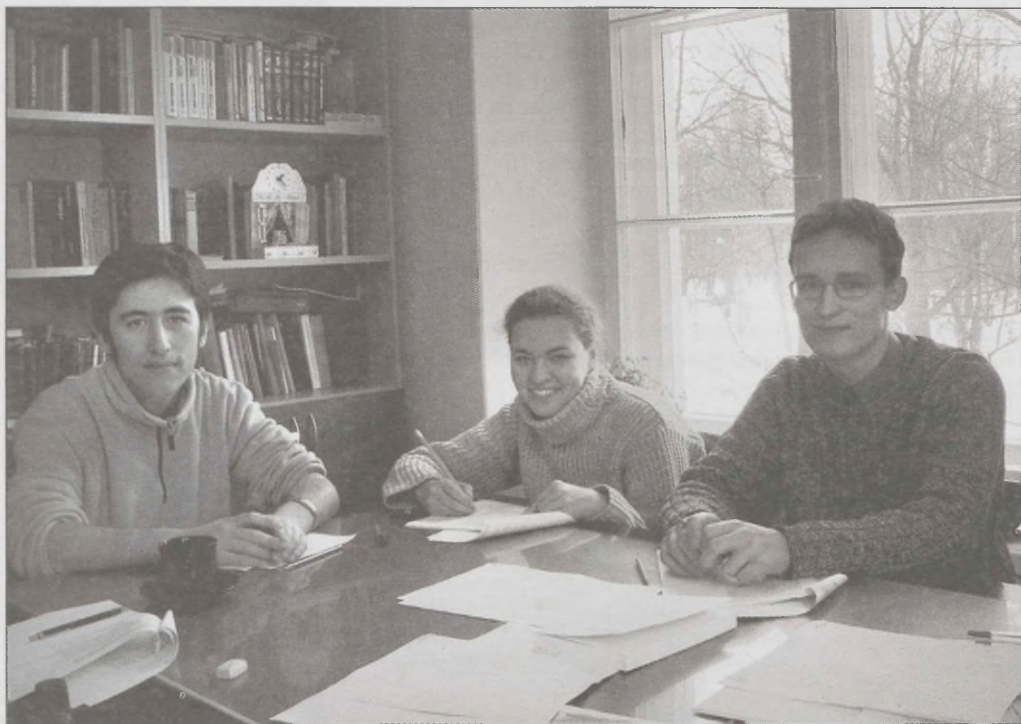
Peale slavistide Kielist ja Tartust osalesid ajaloolane prof Aadu Must, klassikaline filoloog prof Anne Lill ja semiootik dr Irina Avramets. Slavistide teemad olid näiteks Schilleri, Žukovski, Šahhovskoi, Puškini, Lermontovi, Tsvetajeva, Bulgakovi jt looming. Ettekandeid oli nii TÜ kui ka Eesti ajaloost.

Õppetooli uued väljaanded

Kirjastuses Iskustvo-SPB ilmus Juri Lotmani teoste sarjas uus, 600-leheküljeline köide «Hingekasvatus» (membraarid, populaarteaduslikud artiklid, publitsistika, telesaadete tekstid ja loengud). Selle valmistasid trükiks ette doktorandid Tatjana Kuzovkina ja Roman Voitehhovitš ning prof Ljubov Kisseljova. Viimane rõhutab järelsonas Lotmani kui teaduse populariseerija ja ühiskonnategelase tähtsust.

Alo Joosepson.

2002. aastal asutatud Lotmani stipendiumi pälvinud vene ja slaavi filoloogid Timur Guzainov (2003), Maria Artemtšuk (2002) ja Dmitri Ivanov (2004) üliõpilastööde kogumikku koostamas.

2 X VARJE SOOTAK

«Hingekasvatus» paneb punkti suurele projektile – 9-köitelisele Lotmani teoste väljaandmisele. Kirjastuse toimetaja Nadežda Nikolajuk rääkis seminaril 10 aastat kestnud koostööprojektist vene kirjanduse õppetooliga. Sarja väljaanded on pälvinud juba mitu auhinda. Tal oli kaasas ka prof Zara Mints teoste sarja 3. ja viimane köide «Vene sümbolismi poeetika». 500-leheküljeline raamatu koostas Lea Pild. Esitleti ka 16. «Blokki kogumikku» Selle seeria algatas 1964. a prof Zara Mints.

Seminaril alguseks jõudis Moskva Ühendatud Humanitaarinstituudist kohale ka TÜ vene kirjanduse õppetooli koostatud «Lotmani kogumik, 3», mis on kokku pandud 2002. a Tartus toimunud Lotmani kongressi materjalidest. 1006-leheküljelises kogumikus on 73 Eesti, Venemaa, Saksa, Soome, Rootsi, Ameerika Ühendriikide,

Iisraeli, Itaalia, Inglismaa, Prantsusmaa, Armeenia ja Lõuna-Korea teadlaste artikleid.

Lotmani stipendiumid

Vene ja slaavi filoloogia konkursile laekus prof Ljubov Kisseljova sõnul kolm väga tugevat tööd. Rahvusvaheline komisjon (Stockholmi Ülikooli prof Peter Alberg Jenssen,

Moskva Ülikooli prof, filol-dr Tatjana Tziviljan, California Ülikooli prof Aleksandr Ospovat, TÜ prof Irina Külmoja, prof Ljubov Kisseljova, stipendiumi loomise initsiaator, prof emer Larissa Volpert ja dr Lea Pild määrasid stipendiumi Dmitri Ivanovile.

1. aasta vene kirjanduse magistrandi Dmitri Ivanovi

töö käsitles 19. saj alguse vene komöödiateatrit ning lavastaja ja dramaturgi Aleksandr Šahhovskoi loomingut.

Ivanovi kasuks langes valik Kisseljova sõnul seepärast, et töö oli nii metoodiliselt kui ka sisuliselt kõige paremini üles ehitatud ning autor lähenes objektile uutmoodi. «Väga heal tasemel oli vene teatri kirjandusliku poleemika esitus. Komisjon leidis, et Ivanov oli teistest paremini käsitlenud oma teemat ka semiootiliselt,» selgitas Kisseljova.

Stipendium on tunnustus

Dmitri Ivanov ütles, et see oli tema bakalaureusetöö, mida ta konkursi jaoks veel täiendas. «Tegelen sama teemaga edasi. Lotmani stipendiumi saamine on mulle aga väga suur au,» lausus Ivanov.

Semiootika stipendiumi pälvis semiootika ja kulturoloogia 1. a magistrant Alo Joosepson bakalaureusetöö «Film «Nimed marmortahvil»: kommunikatsioon ja metakommunikatsioon» eest.

Prof Peeter Toropi sõnul käsitles töö nii filmi ülesehitust kunstiteosena kui ka selle vastuvõttu meedias. «Ka tema seminaritöö oli filmist, täpsemalt filmimuusikast kui siduse loomise vahendist filmis «Karu süda,» märkis prof Torop.

«Hingekasvatuslik mõõde»

Alo Joosepson
semiootika ja kulturoloogia 1. a magistrant

Lotmani stipendiumi saamine on väga kõrge tunnustus minu senisele tegevusele.

See toimib ka innustusena jätkata oma tegevust Lotmani ja tema koolkonna traditsioonide omandamisel ja nende arengusse panustamisel.

Minu jaoks pole Lotmani pärandis olulised ainult tema kultuurisemiootilised ideed.

Samavõrd tähtis on ka tema pedagoogiline eeskujud või (tema enese tööst pärineva fraasi järgi) «hingekasvatuslik» mõõde.

Empaatilist suhtumist kaastegelastele, inimestesse ja tekstidesse on võimalik tunnetada tema kirjutistes.

Aga veelgi enam saab sellest aimu õppides tema õpilaste käe all.

Sellele suhtumisele on omane avatus, dialoogilisus ja süstemaatilisus, mis aitab

tekitada erilist kollegiaalset suhet noorte uurijate ja vanemate kolleegide vahel.

Niisugune dialoogiline mõtlemine ruum pakub häid võimalusi nii semiootiliste ideede ja kui ka uurija isiksuse arenguks.

Loodan jätkata loomingulist dialoogi Lotmani ja teiste semiootiliste isiksustega, sest selline suhe pakub olulisi eelseid tänapäeval järjest keerustuvast semiootilises ümbruses orienteerumiseks.

Soome tippteadlaste loengusari

Monika Schmidt
psühholoogia osakonna lektor

11. märtsil algab Soome tippteadlaste avalike loengu ja seminaride sari.

Esimesena peab kl 17.15 keemiaringis ingliskeelse loengu Jyväskylä Ülikooli psühholoogiaprofessor Lea Pulkkinen (pildil).

Prof Pulkkinen on Soome tuntum ja tsiteeritum arengu- ja hariduspsühholoog.

Prof Pulkkineni unikaalseks panuseks psühholoogiategadusse loetakse 35 aasta pikust longituuduuringut, millega saab hinnata mitmekestse sotsiaalsete keskkondade ja kasvatusmeetodite mõju isiksuse arengule lapsepõlvest hilise täiskasvanueani. Tipp-

teadlaste ja eksperdina on prof Pulkkinen aktiivselt osalenud lapsi, noori ja perekonda puudutavate otsuste langetamisel Soome ühiskonnas.

Tema panuseks loetakse ka Psykoneti, kõiki Soome ülikoole, Soome psühholoogia assotsiatsiooni ja psühholoogiaühingut ühendava võrgustiku juhtimist.

Pulkkinen on pikaajasele edukale teadustööle eest saanud mitmeid rahvusvahelisi auhindu. Teda on olnud valitud Soome aasta professoriks ja aasta naiseks, ta on saanud 2001. aastal Soome haridusministeeriumi kõrgeima teadusauhinna.

2003. aastal tunnustas Euroopa Psühholoogide Assotsiatsiooni Föderatsioon prof Pulkkineni teadustööd

Aristotelese auhinnaga. Prof Lea Pulkkineni loeng on jälgitav ka Internetis video.ut.ee (Elioni serveri vahendusel).

Sarja järgmine üritus on 12. märtsil kell 10.15 Tammekannu villas algav seminar.

Sarja korraldavad TÜ, Soome Instituut ja Granö-keskus.

Klassikaline filoloogia

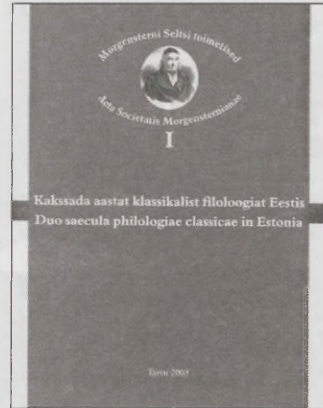
Varje Sootak

Eile esitleti ajaloo muuseumis kogumikku «Kakssada aastat klassikalist filoloogiat Eestis».

Artiklikogumik on Morgensterni Seltsi toimetiste esimene köide. Koostaja, klassikalise filoloogia teadur Ivo Volt kirjutab eessõnas, et seltsi toimetiste väljaandmise tõukejõuks oli 2002. a kollokvium, millega tähistati 200 aasta möödumist klassikalise filoloogia sünnist Eestis.

«Kogumik sisaldab osa kollokviumil esitatud tekstidest pisut ümbertöötatud kujul ning lisaks valiku teisi, selle kogumiku tarbeks kirjutatud tekste,» märgib Ivo Volt.

Artiklite autorid on Anne Lill, Janika Päll, Kristi Vi-

ding, Katre Kaju, Ivo Volt, Maria-Kristiina Lotman, Inge Kukk, Juhan Maiste, Mati Kõiv, Jaan Unt, Kaarina Rein ja Merike Ristikivi.

Morgensterni Seltsi asutati Tartus 1999. Ta jätkab oma eelkäija Karl Morgensterni Klassikaühingu tegevust.

TÄNA LEHES

Lisaleht

Korp! Indla 80

Arvamus

Tudengiportaalist

LK 3

Tunnustus prof

Peep Veskile

LK 2

Nikolai Maim 120

LK 3

UUDISED

Ülikool austab oma auväärseid liikmeid

9. märtsil kell 17 algab ajaloo muuseumi valges saalis hilja-aegu pensionile siirdunud ülikooli töötajate austamine.

Rectori vastuvõtule kutsutute seas on mikrobioloogia instituudi endine juhataja, emeritprof Marika Mikelsaar, filosoofia osakonna prof Rein Vihalemm, silmakliiniku dots Aleksei Panov, anatoomia instituudi dots Peeter Roosaar, eripedagoogika osakonna dots Karl Karlep, kunste osakonna lektor Elvi Oolo, molekulaar- ja rakubioloogia instituudi lektor Mart Viikmaa, raamatukogu bibliograaf Maare Kümmik, kirjastuse keeleteimetaja Leelo Jago jt.

Ülikool tunnustab traditsiooniliseks kujunenud üritusel oma auväärseid liikmeid TÜ suure või väikese medalliga, aumärgi või tänukirjaga.

Homme toimub XVI orientalistikapäev

Homme kell 11.15 algab keemiaringis Eesti Akadeemilise Orientaalseltsi XVI orientalistikapäev.

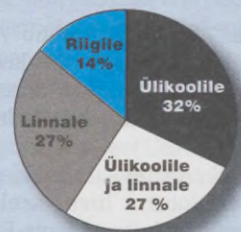
Maret Kark peab ettekande «Komplementaarsusprintsibiist tühjuse ja isiku mõistete vahel indo-tiibeti budismis», Harri Ints «Veel kord meelelahul püsimise tähtsusest (šamatha ja vipašjana mõtlusest)», Andres Herkel «Arhailise teksti rütm ja kõla».

TÜ prof Tarmo Kulmari ettekande teema on «Qini riik varatotalitaarse riigi teooria valguses». Orientalistikakeskuse juhataja Linnart Mäll räägib budismi tekstikorpuse kujunemise iseärasustest ja omapärast.

Orientalistikapäeval näidatakse ka filmi «Kundun» (inglisekeelsete subtiitritega).

ONLINE-KÜSITLUS

Kellele peaks kuuluma Toomemägi?

Vastajaid: 78

Uus küsimus:

Kust otsid ülikooli infot?

Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

Teadusajaloo päev

Täna kell 15 algab ajaloo muuseumi valges saalis teaduspäev «Ants Piip ja Nikolai Maim 120».

TÜ õigusteaduskonna õppejõud Lauri Mälksoo peab ettekande «Eesti riik Ants Piibu rahvusvahelise õiguse käsitleluses», Tõnu Põder «Ühe iseseisva Eesti riigi rajaja kujunemislugu». Prof Peeter Järveldi Sisekaitseakadeemiast räägib Nikolai Maimist ja tema isikuarhiivist USA, Saksamaal ja Eestis.

TÜ vilistlasele kõrge tunnustus

Sisekaitseakadeemia rektor prof Peeter Järveldi pälvis Saksamaa Liitvabariigi kõrge tunnustuse.

Saksamaa suursaadik Eestis Jürgen Dröge andis Peeter Järveldiule Saksa-Eesti kultuurisuhete arendamise eest Saksamaa Liitvabariigi teeneteordeni 1. järgu teeneteristi.

Järveldi lõpetas 1981 TÜ õigusteaduskonna ja töötas kuni 1997 siin õppejõuna, 1992-1997 Eesti õiguse ajaloo professorina.

Õppejõuna Tartus ja Tallinas ning justiitsministeeriumi nõunikuna on prof Järveldi loonud ja arendanud Eesti ja Saksa juristide teaduskontakte.

Fotonäitus Saksa Kultuuri Instituudis

Tartu Saksa Kultuuri Instituudis on avatud fotonäitus «See on minu elu».

See on Goethe Instituudi ja Robert Boschi Fondi eelmisel aastal korraldatud samanimelise fotovõistluse 22 paremast tööst koostatud ekspositsioon.

Ühe kolmest peaauehinna pälvis gümnaasiumiõpilase Kaisa Meinarti töö, kes praegu on TÜ romanistikauiliõpilane. Peaauehinnaks on keelestipendium Saksamaale.

Õpilaselümpiaadid ülikoolis

5.-8. märtsini toimuvad TUS Eesti koolinoorte 51. täppisteadeuste olümpiaadi keemia- ja füüsikaolümpiaadi lõppvoorud.

Keemiaolümpiaadi võitjad kuulutatakse välja 6. märtsil kell 16 ajaloo muuseumis. Keemiaolümpiaadi korraldust ja suvist rahvusvahelist võistlust toetab ka TÜ keemiaosakond.

Füüsikaolümpiaadi pidulik lõpetamine on aulas 8. märtsil kell 16.

Koha rahvusvahelises võistkonnas kindlustab endale gümnaasiumi vanuseastme absoluutne võitja, kellele on ka eriauhind TÜ Füüsika Instituudilt.

Arheoloogia ja keeleteaduse kevadkool

6. ja 7. märtsil toimub Ähijärvel arheoloogia ja keeleteaduse kevadkool «Muutused materiaalses keeles ja kultuuris».

Ettekannetes kõneldakse keeleajaloost, liivi keelest, toponüümidest, Lõuna-Eesti häälikumuutustest jm.

Ettekannetega esinevad Evar Saar, Sulev Iva, Kristiina Johanson, Priit Läti, Meeli Sedrik, Tuuli Tuisk, Martti Veldi jt.

Hispaania tunnustus TÜ professorile

Varje Sootak

TÜ ravimite tehnoloogia ja biofarmaatsia prof Peep Veski võib pidulikel sündmustel kaela panna Toledo käsitöömeistrite valmistatud hinnalise medali. Veski valiti Hispaania Kuningliku Farmaatsia Akadeemia korrespondentliikmeks.

Akadeemia üldkogu valis prof Veski korrespondentliikmeks eelmise aasta jaanuaris. Promotsioonile kutsuti ta selle aasta 5. veebruaril. Prof Veski sõnul on sündmusel mitmeaastane eellugu.

Kuidas toimus valimine

«Juba 2001. aasta lõpus paluti Cvd. See ei olnud tavaline CV, osa küsimusi oli ette antud. Tuli kirjutada ka sellest, millisena kujutan ette farmaatsia arengut, millised arengusuunad on tajutatavad ravimpreparaatide väljatöötamisel, nende hindamisel jne,» rääkis prof Veski.

Pärast CV ärasaatmist oli tükk aega vaikust, enne kui tuli avaldus korrespondentliikmeks kandideerimise kohta.

Pärast järjekordset vaikust saabus kiri, milles tehti ettepanek kirjutada ca 50-leheküljeline essee valdkonnas, mida Veski oli maininud oma CVs. «Ka essee kirjutamiseks olid omad nõuded, nagu näiteks see, kui palju peab olema käsitletud oma uuringuid, kui vanu teadustöid võib tsiteerida jne. Seejärel määrati retsenendid. Tean ka seda, et mingil hetkel «tekkis kolm soovijat, kellest

TÜ võistkond Keskkond: esimeses reas vasakult: Kaido Soosaar, Veiko Hein ja Vallo Lemmiksoo. Teises reas vasakult: Viljar Rääsk, Indrek Kaarmäe, Silver Priman, Einar Kärjensberg ja Krister Vals. Pildilt puudub Priit Voolaid.

TIINA BELJAEVA

üks mind promotsioonil tutvustas. Niimoodi pikkade vaheaegade see käiski, kuni aasta tagasi teatati, et mind on valitud korrespondentliikmeks.»

Hispaania Instituut

Madridis asuvasse Hispaania Instituuti kuulub 8 nn allakadeemiat: hispaania keel, ajalugu, kaunid kunstid, loodusteadused, filosoofia ja poliitika, õigusteadused, meditsiin, farmaatsia.

Farmaatsia Akadeemia on asutatud 1730ndatel aastatel. Selles on omakorda kuus sektsiooni, mis hõlmavad kõiki tähtsamaid farmaatsiateadusi: keemia ja füüsika; bioloogia, biotehnoloogia ja farmakogenoomika; farmatseutiline tehnoloogia; farmakoloogia ja farmakoterapia jt.

«Igas akadeemias saab olla 50 liiget – 50 akadeemikut. Akadeemikute numbrid on nende medali taha graveeritud. Akadeemikuks valitakse ainult hispaanlasi, välismaalased saavad olla vaid korrespondentliikmed,» selgitas prof Veski.

Promotsioon

Medalite kätteandmine oli väga pidulik. Promotsiooni juhtis Farmaatsia Akadeemia president. Kohal olid lisaks akadeemia liikmetele ka mõned teiste akadeemiate akadeemikud. Vanim osaleja oli näiteks 101-aastane, kes on Hispaania farmaatsia üks elavatest legendidest. Üritusel viibis ka Eesti suursaadik Hispaanias Andres Tomasberg.

Pidulikul protseduuril tuli prof Veskil pidada akadeemiline loeng. Teemaks tuli valida essee kirjanandust mingi kitsam teema.

Prof Veski rääkis oma loengus ravimpreparaatide väljatöötamise kronofarmatseutilisest kontseptsioonist. «Käsitlesin kronobioloogia, -farmakoterapia ja -farmakokiineetika praeguseks tõestatud seisukohti, eelkõige seda, kuidas saab ja peab kasutama füsioloogiliste ja patoloogiliste protsesside ööpäevaseid rütme ravimpreparaatide disainimisel ja manustamisel.»

Küsimusele, miks tehti korrespondentliikmeks kandideerimise ettepanek Veski, arvas ta ühe põhjuse peituvat ehk selles, et ta on juba viiendat aastat Euroopa Farmaatsia Fakulteetide Assotsiatsiooni juhatuse liige.

Assotsiatsiooni kuulub 161 Euroopa institutsiooni, kus farmaatsiat õpetatakse. Organisatsiooni üks ülesandeid on ka farmaatsia õppekavade harmoniseerimine Euroopas, samuti uue, farmaatsiaalast tegevust (sh ka õpet) reguleeriva direktiivi väljatöötamine.

Koostööst

Prof Veski sõnul TÜ farmaatsia instituudil otsest koostööd hispaanlastega praegu ei ole.

Prof Veski on ka TÜ partneriülikooli, Granada Ülikooli poolt väljaantava erialaajakirja Ars Pharmaceutica toimetuskolleegiumi liige.

«Erasmuse programmi raames on meil tekkimas üliõpilasvahetus Madriidi Complutense Ülikooliga,» toob Veski ühe koostöönäite.

Prof Veski meenutas ka aspirantuuriaegset koostööd hispaanlastega 1970ndatel aastatel. «Tegelesin Ungaris ÜRO Narkootikumide Laboratooriumi raames põhiliselt kannabinoidide, veidi ka teiste narkootiliste ainete füüsikaliskemiliste analüüsimeetodite väljatöötamisega. Narkomaania tänases tähenduses oli alles jõudu kogumas. Oma tulemusi avaldada ei saanud. Kogu informatsioon läks ÜRO Laboratooriumi käsutusse. Meil kodus ei tohtinud sellest

Farmaatsia Akadeemia korrespondentliikmeks valitud professor Peep Veski akadeemilist loengut pidamas. ERAKOGU

eriti rääkidagi, selliste asjade õpetamine ei tulnud üldse kõne alla,» rääkis Veski.

«Õpetasime koos Ungari kolleegidega välja Hispaania narkootikumilaborite inimesi. See oli minu esimene kokkupuutumine hispaanlastega.» Prof veski sõnul on ainsaks

kohustuseks, mida korrespondentliikmeks valimine kaasa toob, akadeemia esitatavate esseeide ja akadeemia ajakirjas publitseeritavate artiklite retsenseerimine.

«Eks see rohkem üks auasi ole,» arvas prof Veski lõpetuseks.

Kronobiofarmatseutiline kontseptsioon

Peep Veski prof, farmaatsia instituudi juhataja

Kronobiofarmatseutilisest kontseptsioonist tuleneb üks «eriliste» ravimpreparaatide väljatöötamise suund. Tegemist on ajaliselt reguleeritud vabanemisega preparaattidega.

Nende ülesanne on kindlustada piisav toimeaine kontsentratsioon haigushoo ägenemise hetkel. Mõni haigus ägeneb öösel, astma näiteks kella 4–6 vahel. Öhtul võetud ravimist peab raviaine

vabanema õigel ajal (ajaliselt reguleeritult) ja sobivas koguses. Viivitatud vabanemisega preparaadid ei ole enam haruldus.

Kuid õigel ajal peab vabanema ka küllaldasel hulgal raviainet.

Organism keeldub arvestamast ravimpreparaatide (praegu veel mudelpreparaatide) disainijate püüdlusi. Ideaalsel juhul peaks aga raviaine vabanemine preparaadist toimuma mitmeastmeliselt.

Sel juhul vabaneks preparaadist osa raviainest pikema aja vältel konstantse kiiruse-

ga, mis tagab ka pideva raviaine nivoo organismis. Sellele järgneks aga õigel ajal (8-10 t pärast manustamist näiteks) kiire suurema hulga raviaine vabanemine.

See võiks toimida näiteks pulsatsioonil. Tänapäevaste abianete ja ka tehnoloogiliste võtetega on teatud edu saavutatud.

Öhtul võetud tavaline konventsionaalne tablett ei suuda võidelda öösel toimuva haigushoo ägenemisega. Selleks on vaja «erilisi» preparaate ja selle teemaga oleme me ka tegelenud.

Tudengite suurima palliturniiri finaali

Tiina Beljaeva Eesti Akadeemilise Spordiliidu arendusjuht

Veebruari lõpus toimusid TÜ spordihoones üliõpilaste harrastajate korvpalliturniiri finaalturniirid.

Finaalturniirile pääses 35 alustanud võistkonna seast 8 parimat mees- ja 5 naiskonda.

Meeste esikoha võitis Eesti Mereakadeemia, II oli TTÜ ja III TÜ meeskond Keskkond.

TÜ võistkonnas mängisid Silver Priman, Kaido Soosaar, Viljar Rääsk, Vallo Lemmiksoo, Krister Vals, Veiko Hein, Einar Kärjensberg, Indrek Kaarmäe ja Priit Voolaid.

EPMÜ naiskond sai teist aastat järjest jagu TÜ harastusnaiskonnast (48:44). Teiseks jäänud TÜ naiskonnas mängisid Maia Looskari, Kersti Vahur, Liina Kallasalu, Katrin Eimra, Šeila Mündi, Liisa Saamot, Kristi Põlluveer, Monika Šarina, Pirjo Peterson, Kristi Rickberg ja Eva-Mari Luts. Nende treener on Pille Kams.

Harrastuskorvpalluritel on taas võimalus rinda pista Tampere toimuvatel XX SELLi mängudel 20.-23. maini ja IV üliõpilaste suvemängudel 25.-27. juunini Käärikul, kus paljude teiste spordi- ja meelelahutusvalade seas on plaanis jällegi kavva võtta ka tänava- korvpall.

SPORDITEATED

6. märtsil toimuvad üliõpilaste suusatamise meistrivõistlused Nõmmel. Kavas 10 km mees-tele ja 5 km naistele vabatehnikas, samuti teatevõistlus segavõistkondadele. Buss väljub Ujula 4 parklast kl 6.30.

Info: Allar Kivil 528 7203. Algas registreerumine 20. märtsil toimuvale tudengite squash'i karikale, 21. märtsi malevõistlustele ning 27. märtsi ujumise ja harrastajate võrkpalliturniirile. Info: tel 733 3233, 525 7624, www.easl.ee.

Taljalgpalli meistrivõistluste finaali toimub 12. märtsil kl 14-17 Tartus Tamme staadionil.

Ettekandekoosolek

Kadri Vider korp! Indla

Täna kell 14 algab ajaloo muuseumis korp! India juu-beliürituste raames avatud ettekandekoosolek «...oma emakeelt alal hoida taha-me».

Eestimeelsus on kõigile akadeemilistele organisat-sioonidele oluline tunnus ja sestap kutsume oma juubeli puhul teisi eestimeelseid ühe meelsuse tunnuse – keele – üle mõtlema-arutlema.

Ettekandekoosolekul tut-vustavad Kadri Vider, Airi Jansons, Renate Pajusalu, Neeme Kahusk, Einar Kraut ja Merike Parve akadeemilisi vaateid sellisele igapäevasele asjale nagu emakeel. Esine-jad kõnelevad keelseadusest ja selle täitmisest, murrete prestiižist, igapäevasest kõne-keelest, eesti keele erilisusest, keelest ja meelest, hääldami-sest ja keelepoliitikast.

Korp! Indla näitus

Külli Kivioja korp! Indla

1. märtsil avati TÜ Raamatu-kogus korp! India 80. aasta-päevale pühendatud näitus.

Üles on pandud fotosid ja esemeid korporatsiooni tege-vuse eri perioodidest. Samuti saab lugeda artikleid korp! Indla asutamisest, taasasu-tamisest, konvendi igapäeva-elust ja üritustest. Näha on korporatsiooni uusi ja vanu välismärke – rebasteklit,

Oluline on osav intriigi-püstitus ja elav diskussioon ettekande järel. Muu hulgas otsitakse vastuseid järgmiste-le küsimustele:

- kui me emakeelt alal hoi-da tahame, siis millisena?
- mis on Eestimaa elaniku emakeel?
- kas normeeritud või «kor-rektne» keelekasutus on tege-likkuses 100% võimalik?
- kuidas ära tunda vastali-si või rikkujaid ja kuidas ise (keele)ilma parandada?
- milliseid hoiakuid muuta oma suhtumises emakeelde?

Ettekannete suunitlus on populaarteaduslik, erialatead-misteta laiadele rahvamas-sidele akadeemilise nooruse seas. Kuulajailt eeldatakse vaid mõtlemisvõimet ja ärksat vaimu.

Juubelipidustuste raames toimub mitmeid üritusi, mil-lest kaks (näitus ja ettekande-koosolek) on avatud kõigile huvilistele.

kuldrebase teklit, eestiaegset värviteklit, tänapäevast värviteklit ja kommersilinte. Peale selle on välja pandud korp! Indla lipp ja vapikilp, esinaise ajaloolised ehted, korp! Indla sümboolikaga teetass, lusikas jms.

Näitus jääb avatuks 14. märtsini.

7. märtsil möödub 80 aastat päevast, mil Tartu Ülikooli Valitsus kinnitas Eesti vanu-selt teise naiskorporatsiooni Indla põhikirja.

Prof Nikolai Maim 120

Leili Kriis Tü Ajaloo Muuseumi peavarahoidja

Nikolai Maim (pildil) oli Eesti esimene riigiõiguse ja riigi-õpetuse professor.

Tartus sündinud Maim õppis Peterburi Ülikooli õi-gusteaduskonnas, rahutute aegade tõttu lõpetas ta 1909 Moskva Ülikooli, lõputöö aktsiaseltside arengust Vene riigis andis talle 1. järgu dip-lomi õigusteaduses.

1915 kaitses Maim esimese eestlasena TÜs edukalt ma-gistrikraadi õigusteaduses, seejärel töötas ta Peterburis Siseministeeriumis.

Maimi väljatöötatud sea-duseelnõu alusel moodustati Eesti rahvuskubermang 1917. a märtsis. 1918 kutsuti ta Eesti siseministri abiks, 1919 oli välisministeeriumi juris-konsult, kuni Peeter Põld ta kavandatavasse Tartu Ülikoo-li kutsus. Tartu rahulepingu sõlmimise järel sõitis Maim ülikooli varade tagastamise asjus Moskvasse ja Petrogradi, rong varadeaga jõudis Tartusse sama aasta hilissügisel.

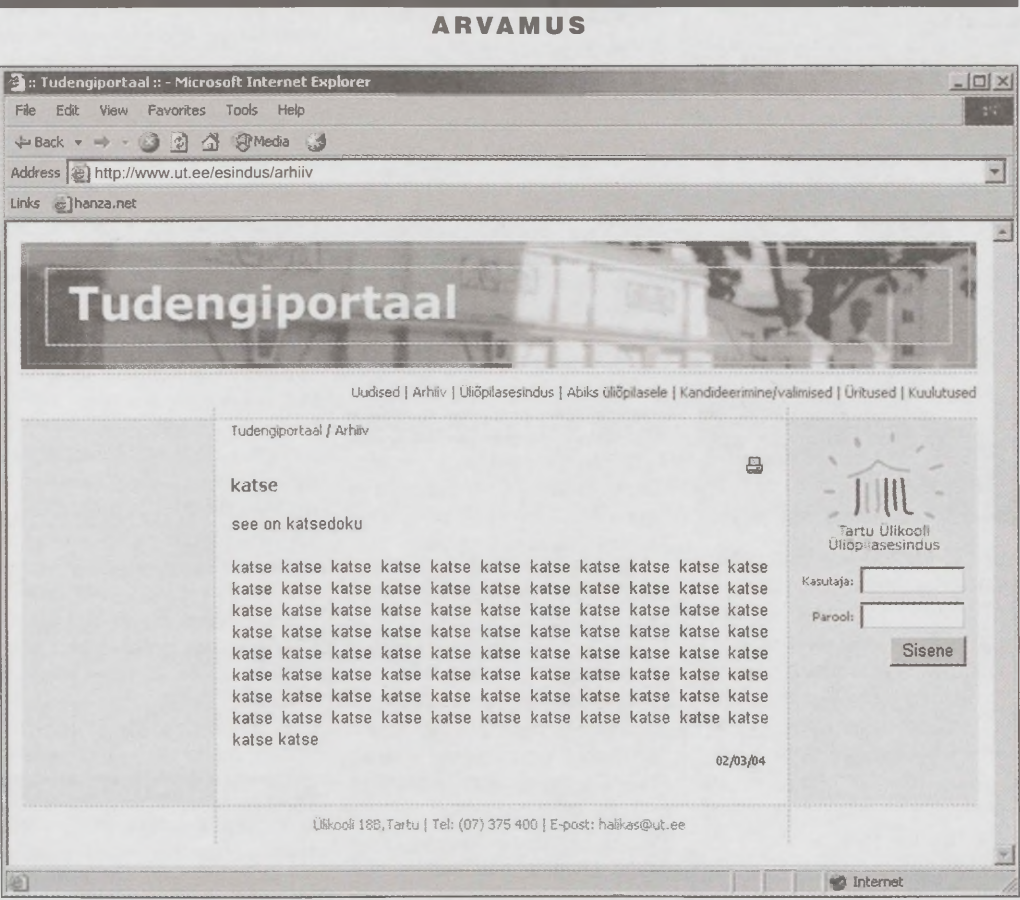
Edasi pühendus Maim tea-duslikule tööle «vabas Tartu Ülikoolis», 1928 kaitses dok-toritöö.

Ta on avaldanud töid parla-mentarismi, riigiteooria ning Rahvaste Liidu küsimustes. Oli 1919. aastast riigiõiguse professori kt, 1924-1928 era-korraline ja 1928-1944 korra-line professor, kolmel korral õigusteaduskonna dekaan.

1944 emigreerus Maim koos perega Saksamaale, oli Marburgi Ülikooli külalis-professor, 1950 siirdus New Yorki, kus elas kuni surmani 1976. Prof Peeter Järvelaiu vahendusel jõudis Maimi arhiiv 1995-1996 Tü Raama-tukokku, kus on ka Maimi kirjutatud elulooaamat.

«Ta oli vaimsalt üks ainu-laadne mees, ma pole kedagi kohanud nii laialdaste tead-mistega,» räägib oma isast tütar Maare Ware.

Näide Tudengiportaalist.

Üks suur häbiplekk

Matti Orav, Alo Raun, TÜÜE teabetoimkonna eelmised juhid

Tartu Ülikooli Üliõpilasesin-duse (TÜÜE) koduleht on üks suur häbiplekk. Seda eelkõige tudengite jaoks. Nimelt puudub Eesti suuri-ma ülikooli tudengite kodu-lehel sisu.

Lubab ju selle nimetus Tudengiportaali informatiivset ja operatiivset virtuaalmeelispaika, mis mõeldud meile kõigile. Pa-raku solvab tegelikkuses see oma särava nimega nii tuden-git kui ka portaali.

Kodulehe sisu puudumise tõttu ei saa sealt teada mitte midagi kasulikku peale selle, kes ja kui palju üliõpilas-esinduse valimistel häáli sai. Tudengiportaali nimest jul-geks eeldada hoopis enamat – et tegu on kohaga, kust Tartu Ülikooli üliõpilane saab kõigile oma hariduselu puudutavatele küsimustele vastused. Kas tõesti on täna-päeva intelligentsel noorel nii vähe muresid, millele vastust otsida?

Vana koduleht oli sisukam

Paraku ei täida praegune Tudengiportaal ka vähem am-bitsioonikat ülesannet anda infort üliõpilasesinduse tege-vuse kohta. Eelkäija, esinduse vana koduleht oli küll natuke ajale jalgu jäänud, kuid see-eest ilmusid seal regulaarselt esinduse juhatuse liikmete te-gevusaruanded ja teated esin-duse korraldatavate ürituste kohta. Praegu võib kodulehelt leida vaid teate septembri alguses toimunud esinduse avatud uste päeva kohta.

Vähe sellest, et pole raat-situd uut infort üles panna, Tudengiportaali tulekuga kadus üliõpilastel ligipääs ka vanale kodulehele ja seal

olnud infole. Seda lihtsalt ei viitsitud uude portaali ümber kopeerida. Nii visati kogu meie aastapikkune vaev ja üliõpilasesinduse varasem te-gevus ajaloo prügikasti.

Tsensuurijuhtum kodulehel

Kui nüüd tekkis lugejal tun-ne, et esinduse koduleht on oma naeruväärsel kujul seis-nud muutumatuna septemb-rist saadik, siis see arvamus on ekslik. Olukord on muutu-nud hoopis hullemaks! Pärast seda, kui üks selle artikli autoreist Matti Orav kirjutas

aastas sadu tuhandeid kroone maksumaksja raha, teie raha. Põhiosa sellest kulub palka-dele, mille saajatest enamiku moodustavad esinduse juha-tuse liikmed.

Kuid kas on näha selle töö tulemust? Aga loomulikult – vaadake sisukat Tudengi-portaali!

Tehakse ka ju häid asju, nagu näiteks ööraamatukogu projekt koos ülikooli raama-tukoguga, toetatakse ülikooli balli ja tudengite kevadpäevi. Sellest jääb aga väheks. Ei saa ju olla normaalne, et 200 000

Tudengiportaali nimi julgeks eeldada, et tegu on kohaga, kust TÜ üliõpilane saab vastused kõigile oma hariduselu puuduta-vatele küsimustele.

kodulehe foorumisse kirja ja küsis portaali arengupeetuse põhjusi, pandi foorum üldse kinni.

Eks see tsensuurijuhtum peegelda ilmekalt üliõpilas-esinduse praeguste juhtide suhtumist: probleemi lahend-miseks asutakse küsimuse püstitaja, aga mitte algpõhjus-te kallale.

Arvame, et selline vastu-tustundetu käitumine ei saa jätkuda. Kui pool aastat pole midagi tehtud, on naiivne loota, et lähiajal olukord pa-raneb.

Keegi ei vastuta

Vastutusele võtta pole ka kedagi, kuna kogemus näi-tab, et praegustele esinduse juhatuse liikmetele on ameti-postid tähtsamad tudengite heaolust ja demokraatlikust tavast ebaõnnestumise korral tagasi astuda.

Seega on ainus lootus pöörduda tudengi poole, kes valivad järgmist üliõpilas-esindust.

Üliõpilasesindus kulutab

krooni laialijagamiseks kulu-tatakse palkade ja kompen-satsioonide peale üle 300 000 krooni.

Üliõpilasesindus ei ole kin-nine klubi, vaid meie kõigi esindusorgan. Seega just meie, tudengid, üheskoos ku-jundame selle näo.

Läheb kalliks maksma

Seega, head tudengid, kutsume teid üles tegema järgmistel üliõpilasesinduse valimistel väga kaalutletud valiku.

Ilusa näolapi taga võib peituda hoolimatu karjerist, hääle eest tasuks antud õlle-pudel võib kalliks maksma minna mitte ainult sulle, vaid kõigile üliõpilastele.

Kutsume valimistele intel-ligentseid noori, kes aitaksid oma aruka ja läbimõeldud otsusega vähendada õllega hääleostmise osakaalu. Just sisukusest, läbimõeldusest ja usinusest võib ära tunda vastutustunnet – seda õilsat omadust, mida praegusel esin-dusel kõige rohkem napib.

UUDISED

Kultuurkapitali preemia nominendid

Kultuurkapitali kirjanduse aas-tapreemia nominentide hulgas on TÜst eesti keele õppetooli teadur Tiit Hennoste ja eesti kirjanduse dots Arne Merilai.

Mõlemad on esitatud nii es-seistika kui ka artiklite vald-kondade nominentideks. Es-seistikas kandideerivad teiste hulgas Tiit Hennoste väljaan-dega «Eurooplaseks saamine» (TÜ Kirjastus) ja Arne Merilai «Pragmapoeetikaga» (TÜ Kir-jastus).

Artiklite hulgas on konku-reerimas Hennoste artikkel «Kirjanduse periodiseerimi-sest» Akadeemias nr 5-6 ja Merilai koostatud antoloogia «Eesti ballaadide» järelsõna.

TÜ Kirjastuses väljaantud raamatute autoritest on kul-tuurkapitali esseistika aasta-preemia nominentide seas ka Leonhard Lapin teosega «Avangard».

Parimad selguvad 14. märtsil.

Loodi Eesti Filosoofiaõpetajate Selts

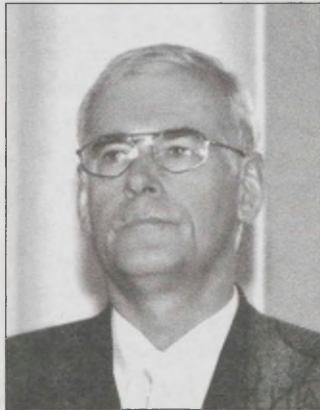
27. veebruaril asutati Eesti Filosoofiaõpetajate Selts.

Eetikakeskuse referendi Aire Vaheri sõnul algatasid ühingu loomise aktiivsed filo-soofiaõpetajad, TÜ filosoofia-osakonna ning eetikakeskuse töötajad, samuti teiste ülikoo-lide õppejõud.

«Ühing peab oma põhili-seks eesmärgiks filosoofia «kitsa kursuse» (ca 35 t) ko-hustuslikuks muutmist kesk-koolides ja gümnaasiumites. Selleks tuleb tagada sisukas ainekava, hea õpikuvalik ning õpetajate täienduskoolitus, et filosoofiat ka süvendatult õpetada. Samuti tuleb arves-tada nende õpetajatega, kes lisaks oma ainele õpetavad filosoofiat,» ütles Vaher.

Juhatuse esimeheks valiti EPMÜ õppejõud ja filosoofia-õpetaja Leo Luks.

Liikmeteks valiti Akadee-mia Nord õppejõud Arne Rannikmäe, TÜ magistrant ja õpetajakoolituse üliõpilane Kaimar Karu, TÜ üliõpilane ja eetikakeskuse referent Aire Vaher ning TÜ ja TTÜ õppe-jõud Roomet Jakapi.

Täiendusi EV tee-netemärgi saajaile

Eesti Vabariigi teenetemärkide saajate hulgas on lisaks UTs nr 7 mainitutele ka TÜ auliige Henning Christoph Kramer (pildil).

President autasustas kiriku-õpetajat, Eesti-Saksa suhete edendajat, Eesti teoloogia-hariduse toetajat Maarjamaa Risti III klassi ordeniga. Tema tegevus on tihedalt seotud Tü usuteaduskonna ja Tartu Jaa-ni kiriku ülesehitamisega.

Valgetähe V klassi teenete-märgi pälvis TÜ eesti ja soo-me-ugri keeleteaduse 2. aasta doktorant, kodulooürija Evar Saar.

EAGLE•VISION

ÜHEKUULISED KONTAKTLÄÄTSED alates 140 krooni paar

Soola 8, Tartu

Emajõe Ärikeskus I korrus

Tel 737 1060, tartu@eagle-vision.ee

www.eagle-vision.ee

ÕNNITLEME

Galina Ponomarjova 50

Vene kirjanduse õppetooli vanemteadur Galina Ponomarjova on sündinud 8. märtsil 1954 Karjala-Soomes. 1980 lõpetas edukalt vene keele ja kirjanduse osakonna ning ta asus tööle ajaloo ja semiootika ehk nn prof Juri Lotmani laborisse. 1986 kaitses kandidaadiväitekirja prof Zara Mintsi juhendamisel. 1989-1993 oli ta vene kirjanduse labori vanemteadur ja selle juhataja ühiskondlikel alustel. 1993. aastast töötab Ponomarjova vene kirjanduse õppetooli vanemteadurina.

Galina Ponomarjova teadustööd (ligi 100) on ilmunud kuues keeles Eestis, Soomes, Itaalias, Poolas, Horvaatias, Lätis, Leedus, Venemaal, sh mitmed rahvusvahelise levikuga autoriteetsetes väljaannetes. Ta osaleb aktiivselt teadusprojektides («Vene vähemus Eesti Vabariigis, 1918-1940: kultuur ja integratsiooniprotsessid» jt). Eriti tuleb esile tuua osakonna teadustöös olulist suunda – kohaliku vene kultuuri ning eesti ja vene kultuurikontaktide käsitlemist.

Õppejõuna on Ponomarjova

aastaid lugenud loengukursumust «Eestimaa kirjandus ja kultuur» rahvusvahemuste kirjandusest ja kultuurist eesti kirjanduse ja kultuuri arengu taustal. Ta on välja töötanud ka mitu erikursust – «Vene-eesti kirjanduslikud suhted», «Vanausulised ajaloos ja kirjanduses», «Eestimaa vene kirjanduses» jt.

Soovime juubilarile head tervist ning jätkuvat energiat veel pajudeks saavutusteks ja avastusteks.

Kolleegid vene kirjanduse õppetoolist ning vene ja slaavi filoloogia osakonnast

65

Silvi Nõmme, arvutiklassi valvur – 5. märts

50

Reet Soosaar, Pärnu kolledži inglise keele õpetaja – 6. märts
Toomas Saat, professor, TÜ Mereinstituudi direktor – 8. märts

45

Hele Siimon, lektor – 8. märts

40

Mariell Piispea, lektor – 5. märts

35

Silja Härm, referent – 9. märts
Silja Tänavots, raamatukoguhoidja – 10. märts

30

Teet Toome, orientalistika-keskuse referent – 11. märts
Krisztina Toth, erakorraline lektor – 11. märts

SCRIPTA MANENT

«... selle alusel, palju kedagi ISI Web Science'i järgi tsiteeritud on, teadusrahasid jaotama asudes ei kulu kaua aega, et kogu eesti humanitaariale lõplikult vesi peale tõmmata.»

«Sirp arvab», «Mis toimub Eesti Teadusfondis?»
SIRP, 20. VEEBR 2004

«Tahaks, et virtuaalruumi jõuaksid ja saaksid nähtavaks ning kuuldavaks ka vähemasti mõned Undi (muidugi ka teiste) klassikaks saanud lavastused. Kultuuriministeeriumi peaks rutem jõudma arusaamine, et tema kohustuseks pole ainult järjest uute veekeskuste ehitamine, vaid ka noortele Eesti kultuuriväärtuste digitaalkujul kättesaadavaks tegemine, sealhulgas teatri- ja kultuuriloo toomine virtuaalruumi.»

Marju Lauristin «Mati Undi blogosfäär»
LOOMING 1, 2004

«Mis on õieti meie keelestrateegia? Mis on meie võimalus vältida sumerite, kirjatundja rahva saatust, /.../ ning mis pärandas tulevikule vaid loendamatute /.../ küllkirjatahvlite raamatukogud? Mis muud kui vastata ikka ja jälle, kui nelja-aastane eesti Oskar oma arvutimängu juurest hetkeks üles vaadates õnnelikult teatab: «Aga mina sain juba teise levelisse!» – «Teisele tasandile, Oskar, teisele tasandile!»

Anu Saluäär «Suur ja väike»
LOOMING 1, 2004

TEATED

Iganädalased Tartu Ülikooli hommikupalvused toimuvad kolmapäeviti kell 9.30-9.50 peahoone auditoriumis 227.

Märtsikuus peavad hommikupalvusi:
10.03 – Kalmer Marimaa, Tartu Annelinna koguduse pastor,
17.03 – Peeter Roosimaa, TÜ usuteaduskonna lektor,
24.03 – Kaido Soom, TÜ usuteaduskonna lektor,
31.03 – Leho Paldre, Tartu Kolgata Baptistikoguduse pastor.

KAITSMISED

12. märtsil toimub magistri-tööde kaitsmine sotsioloogia ja sotsiaalpoliitika osakonnas Tiigi 78–126 sotsiaaltöö erialal:

kl 13 **Eva Kõiv** «Kodutus Tartu linnas: põhjused ja võimalikud lahendused». Juhendaja: lektor Riina Kiik, MSc (SW). Oponent: lektor Valter Parve, MSW;
kl 14 **Sirli Peterson** «Toimetulekutoetuse kriitiline analüüs». Juhendaja: prof Dagmar Kutsar, PhD. Oponent: dots Jüri Kõre, knd (geogr).

17. märtsil kl 14 kaitseb Lossi 3-328 **Liina Lehis** pedagoogika osakonnas koolikorralduse magistrip projekti «Lisamaterjal kunstivestluste läbiviimiseks põhikoolis». Juhendaja: prof Hans Gabral (EKA). Oponentid: Tiit Põldmaa, MA (ped) (EKA) ja Kaja Oras, MA (ped).

19. märtsil kell 9.15 kaitseb Vanemuise 46-327 **Heli Mürstaja** magistratööd «Turismisihkoha konkurentsieelise loomine Pärnu näitel» (Creation of competitive advantage in a tourism destination: the case of Pärnu). Juhendaja: Garri Raagmaa, PhD. Oponent: Urmas Kase, MSc (Pärnu MV).

KURSUSED

Sel semestril toimub esimest korda lingvistikaülesannete seminar (FLEE 08.083, 1AP). See on mõeldud kõigile keelest ja loogikast huvitatutele, kuid kuna rühma suurus on piiratud (10 inimest), siis soovitaksin seda eelkõige magistrantidele ja doktorantidele (mis tahes teaduskonnast, lingvistilisi eelteadmisi pole vaja). Seminaris tutvustatakse erinevaid lingvistikaülesannete tüüpe, lahendatakse neid ning koostatakse ise uusi. Valik näidisülesandeid on TÜ Teaduskooli kodulehel (www.ttkool.ut.ee, vt lingvistika). Esimene seminar toimub 9. märtsil kl 16.15 Lossi 3-322. Kohtume sel semestril kokku 7 korda. Registreeruda aadressil Renate.Pajusalu@ut.ee. Renate Pajusalu, üldkeeleteaduse õppetool, tel 737 5941.

12 - 19. märtsini esineb plokkseminariga «Saksa keele areng 18. saj» (FLGR.04.610, 1 AP, saksa keeles) Göttingeni Ülikooli keeleteadlane prof Dieter Cherubim. Seminarid toimuvad 15., 16. ja 17. märtsil kl 14-18 Paabelis ruumis 103. Registree-ruda: Kaie.Oks@ut.ee või ger-manistika raamatukogus Ülikooli 17-105. Info: dots Anne Arold, tel 737 5348.

LOENG

10. märtsil kl 12.15-13.45 esineb majandusteaduskonnas Narva mnt 4-B306 loengusarja «Eesti majanduspoliitika Euroopa Liidus» põllumajandusministri nõunik Mart Helme.

10. märtsil kl 18 on jututarõ külaliseks saatejuht Taavi Karu, kes räägib sellest, kuidas valmib võrukeelne saatesari «Mõtõlus». Kõik huvilised on oodatud. Kes-kus asub Lossi 38 (vana anatoomikum).
Lisainfo: Helen Koks, tel 737 5422 või Helen.Koks@ut.ee

KÜLALISÕHTUD

Korp! Ugala kutsub eesti soost meestudengeid oma külalisõhtule. 9. märtsil kl 20 on võimalik korp! Ugala konvendihoones Kuperjanovi 16 näha korporatsioonielu seestpoolt, tutvuda huvitavate inimestega ning saada infot Ugalasse astumise kohta. Riituseks tume ülikond.

VARIA

8. märtsil avatakse ülikooli ajaloo muuseumi koostatud kesk-konnanäitus «Miks mina?» Saaremaa Muuseumis Kuressaares. Näitus jääb avatuks 4. aprillini. Info: Riia Nelis, ülikooli esindaja Saaremaal, tel 453 9839.

8. - 12. märtsini toimub TÜ Türi Kolledžis rahvusvaheline toksikoloogia-alane täiendus-koolitusseminar arstidele, tervise- ja keskkonnaspetsialistidele, kõrgkoolide õppejõududele ning kraadiõppuritele. Vt lisa www.ut.ee/uksused/Regionaal/. Info: Ene Voolaid, ülikooli esindaja Järvamaal, tel 384 9162.

9. märtsil kl 15 toimub Türi kolledži ja Keskkonnainvesteeringute Keskuse ühisseminar. Info: Ene Voolaid, ülikooli esindaja Järvamaal, tel 384 9162.

12. märtsil kl 14 peab Art Leete loengu «Siberi põlisrahvaste saatuse 20. sajandil» emakeelepäevale pühendatud aktusel Jõhvis. Info: Maire Merioja, ülikooli esindaja Ida-Virumaal, tel 332 1217.

13. märtsil toimub eesti raamatulaat Narva kolledžis. Filmi- ja lasteprogramm. Korraldab Eesti Kodu Narvas. Info: Urmo Reitav, tel 356 1985.

KONTSERT

12. märtsil kl 15 Vanemuise Kontserdimajas «Emakeelepäev – «Kreutzwald 200»». Esineb Eesti Rahvusmeeskoor, dirigent Peeter Perens, klaveril Siim Selis.

Kava keskmes on Friedrich Reinhold Kreutzwaldi «Kalevipoeg» eesti muusikas. Ettekandele tuleb Artur Kapi teos «Hymnus» meeskoorile, solistile, klaverile, pühendatud Fr. Kreutzwaldi 100. sünniaastapäevale (1903) ja Hugo Lepnurmle «Emakeel». Tõnis Rätsep tutvustab sõnas eesti keele rikkalikke murdeid, mida täiendavad meeskoorilaulud (Mägi, Simm, Tormis, Vettik). Piletid 60 ja 30 kr.

12. märtsil kl 19 Vanemuise Kontserdimaja kammerlaval «Cuarteto Latinoamericano» (Saul Bitran, viiul, Aron Bitran, viiul, Javier Montiel, vioola, Alvaro Bitran, tšello).

Kavas: Villa-Lobose Kvartett nr. 5, Gershwin «Lullaby», Revueltase Kvartett nr 4 «Musica de Feria», Piazzolla «Four for tango», Ginastera Keelpillikvartett nr. 1 op.

20. Keelpillikvartetti peetakse üheks meie aja olulisemaks Ladina-Ameerika süvamuusika tõlgitsejaks. Kvartett tegutseb USAs. Piletid 80 ja 50 kr.

SPORT

7. märtsil kl 15 mängivad TÜ spordihoones Peugeot korvpalli meistriliiga Tartu Ülikool/Rock ja TTÜ/A.LeCoq.

10. märtsil kl 16.45 mängivad Tartu Ülikool/Leibur ja Siili PK/Kanpol ning kl 19 Tartu Ülikool/Rock ja Ehitustööriist/Audentes.

FILMIÕHTU

10. märtsil kl 19 toimub Saksa Kultuuri Instituudis (Kastani 1) üliõpilaste filmiõhtu. Näidatakse Andreas Dreseni filmi «Nachgestalten» (Saksamaa 1998), enne filmi räägib dr Odila Triebel Saksamaalt. Linatéos pälvil Berliini filmifestivalil Hõbekaru. Vaba sissepääsuga filmiõhtu on mõeldud kõigile saksa kultuurist ja keelest huvitatuile. Info: dkitartu@kodu.ee.

TUDENGILAU 2004

28. aprillil

Ettekantavatest lugudest peaks vähemalt üks olema omalooming! Registreeruda www.ut.ee/studentdays, lazy@ut.ee hiljemalt 18 aprilliks. Juurde võib lisada ka helikandja oma muusikaga (selle puudumine ei ole takistuseks). Info: Helen, tel 5553 8768 lazy@ut.ee; Marika, tel 5660 8098, mar@ut.ee.

ULMEKIRJANDUSEST

8. märtsil kl 17 esinevad Tartu Kirjanduse Majas Eesti Kirjanduse Seltsi ja Soome Instituudi ettekandekoosolekul «Naisnägemus» prof Markku Soikkeli (Turu Ülikool) ettekandega «1990. aastate naisulme Soomes», Jüri Kallas (Eesti Ulmeühing) teemal «Tulnukad, robotid, vampiirid ja nõiad: naisulmest Eestis» ja Karen Orlau «Kuidas kirjutada naiskirjandust?».

IT KOOLITUS ÜLIKOOLI TÖÖTAJATELE:

Kodulehe loomine ja õppematerjalide publitseerimine veebis

Kursuse maht: 2 t loengut ja 8 t praktikumi arvutiklassis. Lektorid: IT osakonna spetsialistid Sven Kirsimäe (loengud), Riina Reinumägi (praktikum).

Toimumiskoht: loeng Lossi 3-112 (multimeediakeskuse auditorium); praktikumid – avatud ülikooli arvutiklass, raamatukogu III korrus.

Toimumisaeg: E 22. märtsil 10.15-12 (loeng I+II rühmale). I rühma praktikumid: T 23. märtsil 9.30-13, N 25. märtsil 9.30-13.

Vajadusel avatakse ka II rühm: K 24. märtsil 13-16.30, R 26. märtsil 9.30-13.

Kursuse programm: www.ut.ee/it/teenused/koolitus
Kursuse maksumus ülikooli sisekäibega: 600 kr.
Registreerumine: kaugkoolituskeskuses, Marju Koor, 737 5560, utop@ut.ee.

Täiendav info: IT osakond, Riina Reinumägi 737 5442, riina@ut.ee või www.ut.ee/it/teenused/koolitus.

TARTU ÜLIKOO

Tartu Ülikool võtab majandusteaduskonna dekanaati tööle

turundusspetsialisti,

kelle ülesanne on reklaamida avatud ülikooli koolitusteenuseid. Töö on ajavahemikus 22. märtsist 30. juulini ning 0,5 koormusega.

Edukale kandidaadil on:

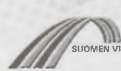
- kõrgharidus (võib olla ka omandamisel),
- reklaami- ja turundustöö kogemus ja/või teadmised,
- loov mõtlemine,
- hea analüüsi- ja algatusvõime,
- hea koostöö- ja suhtlemisoskus,
- hea eesti keele ja võõrkeelte oskus,
- hea arvutioskus (sh kujundusprogrammid).

Kasuks tuleb majandusteaduskonna ja ülikooli tundmine. Konkursist osavõtuks esitada palgasooviga avaldus rektori nimele, elulookirjeldus ning essee (kuni 2 lk) teemal «Kuidas reklaamida majandusharidust?» hiljemalt 10. märtsil e-postiga või paberkanalil TÜ personaliosakonda (personal@ut.ee, ruum 302, Jakobi 4, 51014 Tartu). Info: tel 737 5145.

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Ilari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
<http://www.ut.ee/ajaleht>

SOOMEN VIIRON INSTITUUTTI • SOOME INSTITUUT • FINNISH INSTITUTE IN ESTONIA

Kõik huvilised on oodatud!

Korporantlusest korp! Indla moodi

Ksv! Riina Reinsalu
coetus 2001/II

7. märtsil täitub vanuselt teise Eesti naiskorporatsiooni – korporatsiooni India – asutamist 80 aastat.

See ajavahemik alates aastast 1924 kuni tänapäevani kinnitab veenvalt korporatsiooni kui organisatsioonivormi vajalikkust ja asutamisaegsete põhimõtete aegumatust.

Korporatsioon ja ühiskond

Korporatsioonid kui akadeemilised intiimorganisatsioonid tegutsevad eelkõige sissepoole pööratult, keskendudes eelkõige oma liikmetele, nende igakülgsel arendamisele vanade ja uute üliõpilastraditsioonide, rahvuslike ideede ja heade seltskondlike tavade vaimus.

Kuid oleks väär väita, nagu toimiksid korporatsioonid üksnes Eesti organisatsioonilise maailma mitmekesis-tajadena, omamata seejuures suuremat ühiskondlikku funktsiooni. Ei ole ju korralike ühiskonnakodanike kasvatamine ja rahvusliku eripära väärtustamine pelgalt ühe organisatsiooni, vaid ikka kogu ühiskonna teenistuses.

Korporatsioon on väike ühiskonnamudel, kus kehtivad omad reeglid ja hierarhiad. Kaasajal on organiseerumine kõikvõimalikesse ühiskondlikesse liitudesse, seltsidesse ja klubidesse populaarseks suhtlemisviisiks, mis kodanliku ühiskonna tekkides levis laialdaselt juba 19. sajandi alguses.

Korporatsioonid ei piirdu aga üksnes suhtlemise ning

infovahetamisega, vaid moodustavad oma liikmete jaoks omalaadse tugistruktuuri, millele võib toetuda läbi elu. Tegu on suurepärase elukooliga noore üliõpilase jaoks, kes lisaks seltskondlikule kasvatusesele, suhtlusele väga erinevate erialade ning generatsioonide esindajatega on ülikooli lõpetades ka tunduvalt haldussuutlikum kui keskmine tudeng.

Korporatsiooni võlu peitub hierarhias ja reeglites, sajan-ditetagused traditsioonid on köitvad, innustavad kaasa mängima. On vale väita, nagu piiraks korporatsioon oma liikmeid, laskmata neil vaba olla. Koosneb ju ühiskondki reeglitest, millele allumist peetakse normaalseks – vabadus on tunnetatud paratamatus.

Korporatsiooni võlu

Hierarhiline süsteem kätkeb endas liikmete jaotust tegevkonvendis oldud semestrite järgi: süsteemi alumise lüli moodustavad rebased ehk mustad majad, tipmise osa aga kuldrebased, kes on kuulunud organisatsiooni 13 semestrit või kauem. Nii ei ole korporatsioonides oluliselt tähtis mitte bioloogiline, vaid akadeemiline vanus, mitte niivõrd elukogemused, vaid oskus orienteeruda akadeemilises maailmas, tunda selle traditsioone ja eripäraseid käitumisreegleid. Korporatsioonides valitsev vanuseastmete süsteem ei häiri, vaid on enesestmõistetav ja loomulik, sest kõik reeglid, hierarhia ja kasvatustöö on suurepäraseks taustsüsteemiks liikmete

sõprusele.

Korporatsiooni astujaid paelub korporandi elu oma põneva ja mitmeplaanilise mängulisusega. Lisaks rituaalidele on käibel ka korporantlik keelekasutus, suhteliselt palju on väga vanu ladina-, prantsus- või saksakeelseid või hoopis ebaselge etümoloogiaga keelendeid.

Kuna laulukultuur on korporatsioonides alati au sees olnud ja tudengilaulud tuntud ka väljaspool korporantlike ringkondi, siis korporatsioonisestel on laulu ehk *cantus*'e tegemisega seotud ka kindla terminoloogiaga kindel rituaal.

Säilinud on ka komme kanda värve (st teklit ja linti) vaid soliidse riietuses seeliku või kleidiga, rõhutamaks naiselikkust.

Korp! Indlas on endiselt au sees asutamise alguse põhimõtted, mis peegelduvad meie värvides – kirsipruun sümboliseerib sõprust, valge kainet meelt ja roheline noorust.

Korp! Indla annab sõpruskonna kogu eluks, konvendi näol koha, kuhu oled ka vilistlaspõlves ikka ja alati tagasi oodatud.

Korp! Indla tähendab oma liikmeile sõpruskonda, mis seob erinevate alade, kuid sarnase mõtteviisi ja meelsusega inimesi – selle sümboliks on kirsipruun värv. Ühine on austus korp! Indla põhimõtete vastu, isamaa-armastus ja kodukultuuri väärtustamine. Kõik see on aluseks ühtsus- ja kuuluvustunde tekkele, mõistmisele, et ol-

lakse osa millestki suurest ja püsivast – korp! Indla annab sõpruskonna kogu eluks, konvendi näol koha, kuhu oled ka vilistlaspõlves ikka ja alati tagasi oodatud.

Valges värvis kehtastuv kaine meel tähistab mõistus-pärast ning kriitilist suhtumist nii ilmaasjadesse kui ka alkoholi.

Korporatsiooni asutamisaegadel oli indlaensistel keelatud tarbida alkohoolseid jooke nii korporatsioonisisest kui ka -välisest elust – alkohol oli lubatud vaid arstirohuna ja kirikus armulaulu ning ka osalemisel teiste naiskorporatsioonide *landesvater*'itel õestusveinina.

Nüüdseks on nii jäigast seisukohast loobunud, kuid vastavalt meie põhimõtetele suhtuvad indlaensised alkoholi siiski mõõduka määral.

Sellest aga nähtub, et aeg ei ole suutnud muuta traditsioonide tuumosa, asjade essents on 80 aasta jooksul jäänud samaks.

Roheline värv on nooruse sümbol – olla noor ning kanda endas nooruse tuld, olla noor mõtteviisilt, andmata kohta resignatsioonile ning mõtelaiskusele.

Vitaalsuse ja energilisuse ehedaks kehastuseks on meie sõjaeelsed vilistlased, kes, sära silmis ja rõõm südames, võtavad innukalt osa korp! Indla kõigest suurematest

üritustest, kinnitades ühtlasi veenvalt, et inimene pole kunagi liiga vana, et tunda end noorena.

Isiksuse kujundaja

Aktiivne osalemine korporatsiooni elus õpetab aega jaotama. Nõnda leidub indlaensiste hulgas nii neid, kes tegutsevad tulihingeliselt ja ennastunustavalt korp! Indla heaks, kui ka neid, kes suhtuvad konvendiellu põhimõttel: korporatsioon kuulub ülikooli, mitte ülikool korporatsiooni juurde.

Korporatsiooni mõiste lahtimõtestamine on individuaalne, seega ka kõrvalekaldest võimalikust stereotüübist on ootuspärased ja mõistetavad.

Korp! Indla pakub oma liikmetele isetegemise võimalust ja sellega kaasnevat rõõmu, uusi teadmisi ja palju praktilisi oskusi. Mitmesuguseid ameteid pidades õpitakse vastutust jagama, kohustusi võtma ja neid täitma.

Kõikvõimalike ürituste korraldamine arendab eelkõige organiseerimisvõimet ning loovust.

Vähem oluline pole ka korporatsiooni glamuursema pool – ei ole ju tänapäeva tudengil eriti palju võimalusi veeta aega suurepärase soolidselt riietatud seltskonnas härrade ning daamide keskel, tantsida vahelduseks klubi-muusikale ka valsi- või fokshelide saatel. Korporatsioon on suurepärase võimaluse nautida täiel mõõdul ja heas seltskonnas elu kauneimat aega, tundmata hiljem häbi kasutatud veedetud aastate pärast.

FAKTE Korp! INDLA KOHTA

Tähtsamad daatumid:

24. oktoobril 1923 esimene koosolek, arutati uue naisorganisatsiooni loomise mõtet

7. märtsil 1924 kinnitas Tartu Ülikooli Valitsus korp! India põhikirja

1926 astuti Naiskodukaitse liikmeks

31. juulil 1940 likvideeriti korp! India Tartus

1945 algas korp! India tegevus paguluses

31. märtsil 1989 taasasutati korp! India Tartus

15. aprillil 2000 avati pidulikult uus konvendikorter Tähtvere 4 II korrusel

Tähtsamaid fakte:

Värvid – kirsipruun sümboliseerib sõprust, valge kainust, roheline noorust

Lipukiri – sõnasse kindlust, teosse ausust, kodule armastust

Nimest – nimi India tuleneb Johannes Aaviku uudis-sõnast ind (gen innu), mis tähendab entusiasmi, töökust, usinust, aktiivsust. India on koht, kus kõiki neid omadusi aus hoitakse

Välismärgid – värvitekkel ja -lint, rebastel ehk noorliikmetel must tekk, mille paremal küljel on hõbedane sirkel

Koondised – indlaensised tegutsevad veel USAs, Kanadas, Rootsis ja Austraalias

Sõprusorganisatsioonid:

Oktoobris 1930 sõprusleping Helsingi Ülikooli Savolainen Osakuntaga.

11. märtsil 2000 kartell-leping korp! Dzintraga Riist

Miks on tore olla rebane?

Reb! Kati Tamm
coetus 2003/I

Mõnikord tundub, et rebaseks olemine tähendab pigem hulka kohustusi kui lõbusat ajaveetmist. Tegelikult on mõlemat ning ka kohustused võivad olla lõbusad.

Korp! Indlas on kaks esimest semestrit aeg, mil noorliige valmistub saama tegevliikmeks ning kohaneb teistsuguse maailmaga. Ta hakkab aimama, mida korporandiks olemine tähendab.

Uusi teadmisi akadeemilisest üliõpilaselust jagatakse noorliikmele rebastundides. Selgeks saavad korporatsioonielus tihti kasutatavate sõnade, nagu näiteks *coetus*, konvent ja kommerss tähendused. Samuti see, et akadeemiliste üliõpilasorganisatsioonide liikmed kannavad teklit, mida kunagi ei nimetata mütsiks.

Cantustundides õpitakse korporantlikuks eluks vajalikke laule. Lisaks käiakse tantsukursustel, sest organiseerunud üliõpilane peab oskama tantsida.

Huvitavad kogemused

Kindlasti saab korporatsioonis uusi kogemusi ja oskusi, näiteks esinemiskogemuse. Rebased teevad peaaegu igal

võimalikul juhul teatrit või esinevad millegi muuga. Samuti koguneb hulk mälestusväärseid hetki külaskäikudest teistesse organisatsioonidesse. Minule jäi väga eredalt meelde näiteks üks *cantus*e tegemine meeskorporatsioonis, kus rapiiriga löödi laual takti nii, et klaasikillud lendasid.

Palju koosviibimisi

Korporantlikku ellu kuulub igasuguseid üritusi, nii omakeskis kui ka koos teiste akadeemiliste organisatsioonidega. Näiteks korp! Indlas on kord kuus teeõhtu. Korraldatakse ka stiilipidusid, spordipäevi või koosviibimisi mõne tähtpäeva, näiteks vastlate puhul.

Sellistel juhtudel on kõik noorliikmete pärusmaa, sest kõik toiduga seondub on rebaste ülesanne. Tehakse süüa, pestakse nõusid jms.

Kui rebasele tuleb magusaisu peale, võib ta keerduis värvilindiga tegevliikmele «presidenti» teha – näpu keerule panna ja «President!» hüüda. Tähelepanelikkuse eest saab rebane tegevliikmelt autasuks tahvli šokolaadi (just sealt pärineb ka mõiste «*president*» *tegema* – esimese Eesti Vabariigi ajal oli «President» üks suuremaid ja paremaid šokolaade Eestis). See on ka

Rebased pärast etteastet korp! Indla teeõhtul.

KORP! INDLA FOTOARHIIV

üks väheseid juhtusid, mil rebane üldse värve katsuda tohib.

Uued sugulased

Kindlasti saab korporatsioonis uusi tutvavaid ja sõpru. Samuti terve perekonna, lausa sugukonna. Nimelt valib noorliige endale akadeemilise ema, kes teda mitmesuguste probleemide ja küsimuste suhtes aitab. Koos emaga kaasneb akadeemiline perekond: vanaema, tädid, õed jt. Korp! Indlas on supupuu

koostatud küll ainult emaliini pidi, kuid tegelik suguvõsa on märksa keerulisem.

Salaja valib akadeemiline ema noorliikmele ka akadeemilise isa (samuti indlaensis), kes rebasele silma peal hoiab. Rebane saab oma isa teada alles tegevliikmeks vastuvõtmisel, kui ta tema isikut juhuslikult enne seda ära ei arva (sellisel juhul peab ema talle uue isa valima).

Rebase akadeemiline isa on suure tõenäosusega ka kellegi akadeemiline ema, kel

omakorda on nii ema- kui isapoolne suguvõsa. Nii võib juhtuda, et mõned indlaensisid on teineteisele mitut liini pidi sugulased.

Ka rebased lendavad

Kord semestris võivad rebased lennata. See tähendab, et kõik rebased peavad 24 kuni 72 tundi koos olema ning tekleid kandma. Rebaslennu märgiks pannakse juhatuse lauale veega täidetud klaas. Ettenähtud aja möödudes peavad rebased tegevliikmeid

kohtamata tagasi konventi pääsema. Sel juhul on rebaslend õnnestunud.

Loomulikult üritavad tegevliikmed seda igati takistada. Konventi valvatakse ning rebaseid üritatakse leida, sest lennu lõpetamiseks piisab rebast märganud värvikandja ütlusest «Rebane, seisa!».

Kuigi aeg-ajalt võtab korporatsioon palju aega ning koju jõuab alles magama, annab see vastu teistsuguse ja ehk ka huvitavama elu, millega kaasneb palju tutvavaid ning koht,

Kuidas sündis INTRO?

Ksv! Külli Kivioja
coetus 2002/II

Kolmel järjestikusel sügisel on toimunud akadeemiliste organisatsioonide teatريفestival INTRO.

Korp! Indla tegevliige, üks esimese INTRO korraldajaid ksv! Kristi Must, kuidas tuli mõte hakata korraldama INTROt?

Juba 1999. aasta sügisel ülikooli astudes ning korp! Indlaga liitudes sai selgeks, et teatritegemine on kõigil korporantidel justkui kaasasündinud anne ning kõiki neid vahvaid teatritükke ei tohi niisama raisku lasta.

Kuna tegemist on täiesti erilise «teatrikunsti» haruga, hakkaski minu ning ka teiste peades see idee arenema. Täpselt ma enam ei mäletagi, kuid tean, et seda sai isekeski Liisi, Triinu ja teistega tol ajal veel rebastena arutatud. Kui rebasepõli läbi sai, asusimegi tegutsema.

Millest selline nimi – INTRO?

Esmakordne üritus sai korraldatud kahasse korp!

Rotaliaga, kes on korp! Indlaga alati sõbralikes suhetes olnud.

Teatريفestivalile eelneval kevadel olid meil ka ühised tantsukursused, mis läbi üks-teist paremini tundma õppisime.

Mis seal salata – meil oli idee ja neil ürituseks sobiv pind ning soov kaasa aidata.

Nimevalik ei tulnud sugugi kergelt – kõik korralduskomitee liikmed polnud näiteks päri nimega MUNA.

INTRO on teatud määral kombinatsioon kahe esmakorraldaja nimetähedest ning tal on ka sümboolne tähendus – lootsime elujõulist traditsiooni alustada ning INTRO oligi sissejuhatuseks.

Kas INTROt korraldades juhtus naljakaid seiku?

Kindlasti juhtus esimesel korral nii mõndagi, mida tagantjärele veidraks ja naljakaks lugeda, kuid tol hetkel tundus iga väikseimgi äpardus tragöödiana.

Kummaline oli see, kui külastajatele mõeldud keelekaste jahutusmasina torudesse ära jäätus ning seda tünnist suurde alumiiniumpotti tuli ammutada ning külalistele

Indlaensiste esinimine INTROl.

KORP! INDLA FOTOARHIIV

kui kvaliteetseimat keelekastet pakkuda – tundmatu vedelik, tundmatust potist, suure plastmasskannuga...

Kas aimasid, et INTROst saab traditsioon?

Muidugi ma lootsin ja mul on hea meel, et nii on ka läinud. Suur tänu kõigile, kes üritust elus on hoidnud ja

edasi arendanud.

Mul on hea meel, et mina koos teistega olen saanud INTRO näol anda korp! Indlale midagi, mida igal sügisel oodatakse, ning midagi, mille järgi meid ehk tuntakse. See on vähim, mida ma võisin vastu anda kogu selle soojuse ning sõpruse eest, mida korp! Indla mulle on pakkunud.

Mehed korp! Indlast

Ksv! Maarja Vaske
coetus 2002/II,

Ksv! Lilli Sooväli
coetus 2003/I

Aktiivne tegutsemine konventis jätab nii mõnigi kord kodu ja kooli jaoks väga vähe aega, nii ka korp! Indla 80. aastapäeva eelõhtul. Sellest hoolimata on korp! Indla meespere meile siiski mõistva suhtumise ja abivalmidusega väga suureks toeks.

Just indlaensiste mehed on need, kes oskavad kõrvalseisjatena objektiivselt öelda, mida korp! Indla meile annab ja kuidas meie tegemisi mõjutab.

Kuidas suhtuvad indlaensiste mehed üliõpilasorganisatsioonidesse?

Enamik vastajatest suhtus naisorganisatsioonidesse väga positiivselt ja soovivalt. Loomulikult arvati ka seda, et naiskollektiivis on tihtilugu intriige ja vastuolusid, kuid siiski leiti, et need teevad tugevaks, arendades selliseid isikuomadusi nagu sallivus ja leplikkus.

Ka üliõpilasorganisatsioonid üldisemalt said positiivse hinnangu osaliseks. Paljud vastanutest kuuluvad ka ise mõnda organisatsiooni.

Kunagise liitumise ajenditena toodi välja soov kuhugi kuuluda, ühise eesmärgi nimel tegutseda ja sõpru leida.

Ühtekuuluvustunne, ühine siht, laienenud tutvusringkond ja aastakümnetepikused traditsioonid võiksid olla ja nähtavasti ongi ka tulevikus põhjuseks, miks noored end akadeemiliste organisatsioonidega seovad. Akadeemilised organisatioo-

nid õpetavad ja arendavad noori, saadud oskused kuuluvad marjaks ära edaspidises elus. Üliõpilasorganisatsioonides luuakse sidemed kogu eluks!

Mida arvavad kaasad meie üritustest?

Kuna oleme intiimorganisatsioon, siis paljud üritused toimuvad meil oma liikmete vahel, kuid mitmetest saavad osa ka meie sõbrad.

Kõik vastajatest on käinud mõnel perekonnaõhtul, teeõhtul, osalenud suve- või talvapäevadel. Ürituste kohta arvatakse, et need on olnud väga vahvad ja lõbusad ettevõtmised, mis järgivad traditsiooni ja on väga tujukülased. Siiani on kõik rahule jäänud.

Mida arvavad mehed korp! Indlast ja indlaensistest?

Korp! Indla organisatsioonina leiti olevat hästi organiseeritud, toimiv ja elujõuline. Naiselik ja kodulembene seltskond, kes suhtub kõigesse mõõdukalt.

Indlaensiste ühe tugeva oskusena toodi välja, et me oskame jagada ennast pere, kodu, kooli, töö ja sõprade vahel nii, et keegi väga ei nurise.

Milliseks siis kaasad stereotüüpset indlaensist peavad?

Targaks ilusaks nooreks naiseks, kelles on nii krutskeid, elurõõmu kui ka mõtlikkust ja kellel alati leidub huvitavaid teemasid vestlusteks. Ehk siis mehiselt väljendudes – indlaensisega võib luurele minna küll!

Aitäh kallid mehed, et olete meiega!!!

Ood Sulle, mu läte

Ksv! Merle Palu
coetus 2001/II

Korp! Indla esinaine, indlaensis kogu eluks

Tutvusin Sinuga esimest korda ühel 2001. aasta pimedal sügisõhtul.

Küünaldega tähistatud tee juhtis mind Sinu ukse juurde ja selle avanedes nakatas mind Su valgus ja soojus!

Ja loomulikult kaotasid ma

tolle õhtu oma südame.

Või õigemini täitus see mingi uue, seni kogemata tundega, millegagi, mida ma tol hetkel veel määratleda ei osanud.

Sestsaadik juhivad Sa mu elu, salahilju, kuid vääramatult. Ja ma kuuletun Sulle, rõõmuga.

Sa oled mind oma hinguga jäävalt nakatanud ning mind seeläbi muutnud – avatumaks, sõakamaks, püsti-

päisemaks, lustilisemaks. Sa tood mulle ikka vahel vee silma, aga sagedamini paned Sa mind naerma.

Sa võtad minust osa – mu ajast, mu jõust, kuid annad vastu rohkemgi veel: võimaluse Sinu läbi oma unelmaid teostada, võimaluse särada, võimaluse ümbritseda end kallite inimestega.

Sa köidad mind, kuid samas teed mind vabaks – vabaks

olla, vabaks algatada, vabaks anda! Nüüd ma tean, et Sa ei peida end vaid selle helesinise ukse taga Tähtvere maja teisel korrusel, vaid Sa oled hurmanud nii paljusid meist ja Sa oled kõigi meie sees, kus iganes me ka ei oleks – siin- ja sealpool vett või kaduvikku. Ma kannan Sind alati oma hinges ja meeles, sest ma ju töötasin seda. Jääda ikka Sulle truuks, mu Indla!

Keel elab meis endis ja meist endist

14. märtsil, Kristjan Jaak Petersoni sünnipäeval, tähistatakse Eestis emakeelepäeva

Kadri Vider
Üldkeeleteaduse doktorant,
korp! Indla vil!

Aija Sakova

Iga inimese teadliku keelesuhtumise kaudu sünnib keelehoid. Selles, kuidas keelt hoida, ei ole eestlased alati ühel meelel.

5. märtsil toimus ajaloo muuseumis korp! Indla ettekandekoosolek «... oma emakeelt alal hoida tahame». Suhtumist emakeelde ehk eesti keelde püüdsid oma ettekannetega akadeemilisest aspektist avada Airi Jansons, Renate Pajusalu, Neeme Kahusk, Einar Kraut, Merike Parve ja Kadri Vider.

Keel ja selle kasutus on üldjuhul väga individuaalne. Iga inimene saab ise otsustada ja määrata, millist eesti keelt ta kasutab ning propageerib. Toetuda saab ka 1995. aastast kehtivale Eesti Vabariigi keeleseadusele.

Keelt ennast ei ole ilmselt võimalik seaduste abil reguleerida, küll aga peaks keeleseaduse eesmärk olema reguleerida avalikku keelekasutust.

Keel loob mainet

Oluline on teada kirjakeele normi ja anda endale aru, millises olukorras on selle kasutamine ainuvõimalik või vältimatu.

Nagu kõneleb iidne muinaslugu, olla keel maailmas kõige parem ja ka kõige halvem asi. Keele õige kasutamisega saab korda saata palju head, kuid sobimatu, vigane või kontrollimatu keelekasutus võib ka inimese enda mainele kurja teha.

Keelel kui kasutajate kaudu organiseeruva ja looval süsteemil on omad seaduspärasused ehk tendentsid muutuda või paigal püsida teataval viisil. Iga keelekasu-

taja teadliku tegevuse kaudu sünnib keelehoid ja keel jääb püsima. Eestlaste eneseteadvuse oluline osa on eesti keel. Ainult et viisis, kuidas keelt hoida, ei kipu me ühisel meelel olema.

Keel – isiklik ja riiklik «relv»

Ühest küljest tundub eesti keel selle kõnelejatele olevat midagi väga isiklikku. Võõrast, kes üritab eesti keelt purssida, surutakse tagasi võõrkeelde, ise seda võib-olla piisavalt oskamatagi.

Kas tõesti on eesti keele reeglite rikkumist nii raske taluda, et unub vastutulelikus ja üritaja hea tahe summutatakse?

Paradoksaalsel kombel tegelevad eesti keele närvutamisega samuti keelekasutajad oma hoiakute kaudu. Kui «nõukogude võimu viljastavates tingimustes» oli vene keele mõjuvõim eesti keele ruumist väljastpoolt suunatud, siis täna jääb täiesti arusaamatuks inglise keele vabatahtlik «haipimine».

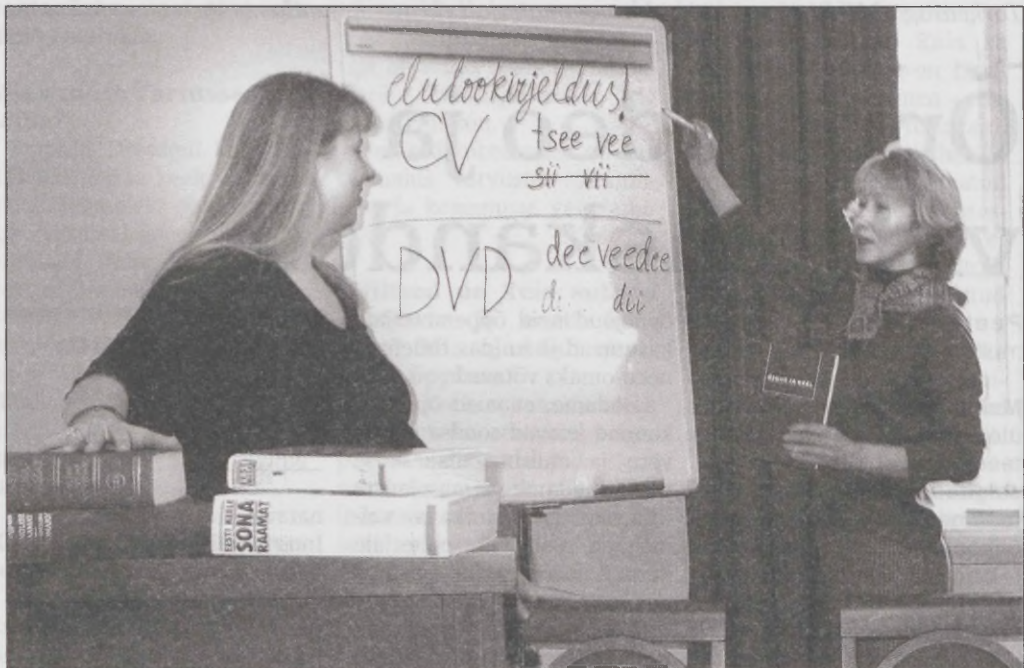
Keeleseadus on oluline, kuna ta sätestab Eesti Vabariigi eesti keele ülimuslikkuse riigikeelena teiste keelte ees. Riigikeele staatus sünnib eesti keelt kasutama asjaajamis-, käsklus-, teenistus- ja aruandluskeelena.

Samuti peab seadusest lähtuvalt olema tagatud võimalus saada eestikeelset haridust ning eestikeelset teavet igal riigi kodanikke puudutaval alal.

Eksisteerib ka eesti keele arendamise strateegia (EKAS) 2004–2010.

Selle eesmärk on tagada eesti keele areng ja toimimine täisväärtuslikuna, iseseisva riigi suhtlusvajadusi rahuldava keelena nii nimetatud aastatel kui ka tulevikus.

EKASi järgi võimaldab rahvuse püsimist ja uusasukate lõimumist eelkõige just rah-

CV (häälda: tseevee) asemel võiks julgelt öelda elulookirjeldus, soovib ülikooli keeleteoimetaja Mariika Kullamaa ülikooli juristile Aliis Liinile.

VARJE SOOTAK

vuskeelne haridus ja teadus. Viimase tagamine on ka TÜ üks peamistest eesmärkidest.

«Suure keele» mõjud

Oluline on ka rahvuskeelne suhtlus igapäevases elukorralduses ja kõigis eluvaldkondades (olmes, teaduses, seadusloomes, poliitikas, tehnikas, tehnoloogias jne). Ohtu eesti keele elujõulisusele nähakse siin just eesti keele väljatõrjumises teiste keelte poolt. Muret võib tekitada näiteks keele labastumine rahvusvahelise massikultuuri mõjul.

TPÜ prof Martin Ehala juhtimisel viidi läbi uuring eesti gümnaasiumiõpilaste keelehoiakute kohta. Uuriti põhiliselt eesti ja inglise keele suhet ja olulisust õpilaste jaoks. Tulemused olid mõnevõrra üllatavad, kuigi paanikaks eesti keele tuleviku suhtes ei näi selle küsitluse alusel põhjust olevat. Kui äärmuslikud tüübid kõrvale jätta, ilmneb uuringust koolilaste keelehoiakutes kaks huvitavat

tendentsi. Ühelt poolt joonistub välja kindel tahe säilitada võimalikus segaperekonnas oma lastele eesti keel. Teisalt

aga ollakse pessimistlikud eesti keele kui töökeele tähtsuse suhtes umbes 30 aasta pärast.

Eestikeelne tarkvara?

Kadri Vider
Aija Sakova

Eraldi ohuna on eesti keele arendamise strateegias välja toodud raha puudumine eestikeelse suhtlemisvõimaluse loomiseks digitaalkeskkonnas.

Oht on tõepoolest olemas, kuid samas on ka eestikeelne tarkvara olemas. Microsoft Windowsi eestikeelne versioon on isegi eesti keeleteadlaste poolt testitud peaaegu kaks aastat tagasi. Juba tükk aega enne Windowsi oli olemas tasuta eestikeelne Linuxi keskkond.

Tundub aga, et riik soodustab varjatult Microsofti toodete tarbimist, tehes vaiki-

mentide esitamise MS Office'i kinnistatud põhjadel, soodustamata samas eestikeelse litsentside muretsemist.

Iga-aastaseks probleemiks on näiteks ka Eesti Teadusfondi vormid, mis ei taha «kuuldagi» muust platvormist peale Microsoft Windowsi.

Ka TÜ ei ole eestikeelse tarkvara kasutamist seni oma südameasjaks teinud.

Kindlasti tunduks eestikeelsele töökeskkonnale ülemineku esialgu kummaline ning ehk isegi vaearikas, kuid kokkuvõttes lihtsustaks see kindlasti arvutitega ümberkäimist. See oleks ka märk sellest, et ülikool ja tema töötajad tahavad investeerida oma aega eesti keele arendamisse ning hoidmisse.

Valmis botaanikaia külastus-koolituskeskus

Varje Sootak

Täna kell 15 avatakse pidulikult ülikooli botaanikaia külastus-koolituskeskus.

Aasta tagasi hakati palmihoone kõrval asuva vana hoone asemele ehitama uut troopikakasvuhoonet. Direktor Heiki Tamme sõnul koosneb uus kompleks neljast osast, millest esimene – külastus-koolituskeskus on nüüd valmis.

Keskus üldpinnaga 150 m² asub vāravast sisse astudes palmimaja külge ehitatud uue klaashoone sees. Esikülje galeriid mööda saab astuda nii palmihoonesse kui ka veel ehitamisel olevatesse kasvuhoonetesse. «Kui varem pidime ühest kasvuhoonest teise minnes ühest läbi astuma, siis nüüd on minek hoopis mugavam,» märkis Tamm.

Keskus koosneb kahest ruumist – külastajate vastuvõturuumist ja õppeklassist, veidi tagapool on omaette kabinet ka õpetajale.

Vastuvõturuumis saab osta pileteid, meeneid ja lilli, seal jagatakse infot. Sellesse ruumi saavad külastajad ka oma üleriided ja kotid jätta.

«Külastus-koolituskeskus omaette üksusena on botaanikaia 200-aastases ajaloos esmakordne,» ütles Heiki Tamm. «Me saame nüüd paremini oma teenuseid pakkuda, külastajaid informeerida ja teadmisi jagada.»

Õppeklassis saab pidada loenguid ja koosolekuid. Direktori sõnul võimaldavad kokkupanidav mööbel, lükandsein ja kogu ruumikujundus mõlemat ruumi ühitada ka suuremate ürituste tarbeks. «Siin on hea võimalus ka näi-

tusi korraldada,» lisas Tamm.

Peale ülikooli on keskuse väljaehitamist toetanud Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, Keskonnainvesteeringute Keskus ja Tartu linn.

Keskuse projektteeris AS Kommunaaalprojekti arhitekt Raul Järg, ehitaja on AS Tartu Ehitus.

Kogu kompleksi maksumus on üle 12 miljoni, sellest keskuse oma 1,5 miljonit krooni. Direktor loodab, et aasta lõpuks on kogu kompleks valmis. «Siis algab taimekollektsoonide kujundamine.»

Praegu tegeldakse Tamme sõnul ka Oa tänava kompleksi projekteerimisega.

20. märtsil kell 11-17 toimub botaanikaia linnalinnulau-päevak. Saab meisterdada pesakaste, kuulata loodushääli, näha linnumune jne.

Heiki Tamm uue kasvuhoonekompleksi galeriis. VARJE SOOTAK

Konverents

Täna kell 15 algab TÜ Raamatukogus konverents «Kekkonen ja Eesti».

Prof Jarmo Virravirta peab ettekande «Kekkonen ja Eesti», prof Pekka Lilja räägib Eesti-Soome kultuurikontaktidest, ajalehe Kesksuomalainen peatoimetaja Erkki Laatikainen Kekkose pärandiühingust. Sõna võtavad ka kirjanik Ülo Tuulik, riigikogu aseesimees Toomas Savi, Arnold Green, Jaan Eilart jt.

Soome presidendi Urho Kaleva Kekkose visiidist Eestisse möödub tänavu 40 aastat. Ta pidas TÜ aulas eestikeelse loengu.

Homme kell 12 algab Käärikul Kekkose rajal rahvasuusamatk. Avatakse Kekkose mälestustuba ja -plaat ja H. Hiibuse šaržide näitus «Eesti ja Soome näod».

TÄNA LEHES

Intervjuu:

Saka keele lektor
Elke Hanusch
LK 3

Videoõppest
Tartu Ülikoolis
LK 2

AHHAA näitus
"Ahhaa, suhkur!"
LK 2

UUDISED

Skytte medali saab Jüri Raidla

TÜ nõukogu otsustas anda Skytte medali ülikooli kuraatoriumi eelmise koosseisu esimehele advokaat Jüri Raidlale, kes on oluliselt kaasa aidanud ühiskonna ja ülikooli koostööle.

Jüri Raidla on TÜ vilistlane, ta on lõpetanud õigusteaduskonna cum laude.

Medal antakse kätte 25. märtsil ajaloo muuseumis toimival Skytte päeval.

Skytte medali on varem pälvinud Mart Laar, Marju Lauristin, Mihkel Pärnoja, Lennart Meri, Andrus Ansip ning suursaadikud Katarina Brodin (Rootsi), Jacques Faure (Prantsusmaa), Kai Lie (Norra) ja Sven Roed Nielsen (Taani).

Füüsikute teadusnõupidamine

15. märtsil toimub TÜ Füüsika Instituudis rahvusvaheline nõupidamine «Sünkrotronikiirgusel baseeruv elektron-spektroskoopia».

Röntgenspektroskoopia labori juhataja Arvo Kikase sõnul käsitletakse fotoelektron-spektroskoopia ja sünkrotronikiirguse kasutamist aatomite, molekulide, klastrite ja pindade füüsikas ning keemias.

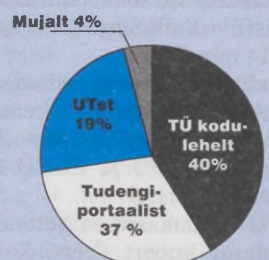
Külastena osalevad NORFA finantseeritava koostöövõrgustiku «Synchrotron-based electron spectroscopy» (vt www.uib.no/norfa/elspec) partnerid Uppsala, Bergen ja Aalborgi ülikoolist.

Nõupidamise eesmärk on teha kokkuvõtteid senisest tööst ühisprojekti raames ning kavandada uusi koostöövõimalusi.

Programm ja ettekannete teesid: www.fi.tartu.ee.

ONLINE-KÜSITLUS

Kust otsid
ülikooli infot?

Vastajaid: 80
Uus küsimus:
Mis keeles soovid
omandada kõrgharidust?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

Prof Lehtonen külalisloengud

14. märtsil algavad ülikoolis Jyväskylä Ülikooli prof Jaakko Lehtonen loengud.

Prof Lehtonen on tunnustatud kommunikatsiooni-juhtimise ja suhtekorralduse uurija.

Ta on eriala peamine arendajana Jyväskylä Ülikoolis ning ta on ka Tampere ja Turu ülikooli dotsent.

TÜ avalikkussuhete ja teabekorralduse lektori Kaja Tampere sõnul on prof Lehtonen kirjutanud mitmeid artikleid ja raamatuid ning on tunnustatud külalislektor ka väljaspool Soomet (Rootsis, Saksamaal, Bulgaarias jm). Tema uurimistööd käsitlevad organisatsioonide suhteid ja ühiskondlikku vastutust, imago ja identiteeti, Soome kuvandit ja suhteid, teavitamise eetikat jne.

«Prof Lehtonenil on oluline roll TUs taasiseseisvumise järel uue kommunikatsiooni-juhtimise ja suhtekorralduse eriala loomisel, õppekavade koostamisel ning õppejõudude ja tudengite koolitamisel,» ütles Tampere.

Loengute info UT 4. lk.

Kunstinäitusi

Ülikooli Y-galeriis on 20. märtsini üleval TÜ vabade kunstide professori Tiit Pääsukeste tööd.

Tartu Uppsala Majas on 28. märtsini avatud TÜ maalikunsti 4. aasta üliõpilase Anna Mägi graafikanäitus «Inimese teekond».

Ülikooli ajaloo muuseumis on avatud ungari graafikanäitus.

TÜ Raamatukogu kohviku fuajees on avatud Tartu Kõrgema Kunstikooli õppejõudude ja tudengite maalinäitus «Autoportree».

Õppejõude esindavad Helle Vahersalu, Madis Liplapi, Sirje Protsini, Heli Tuksami ning Imat Suumani tööd.

Kaspar Kokk.

TÜ edu suusa-meistrivõistlustel

Tallinnas Nõmmel toimunud üliõpilaste suusatamise meistrivõistlustel võitis TÜ mitu esikohta.

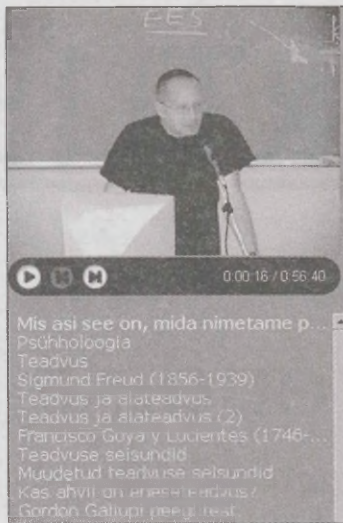
Meeste 10 km distantsil sõitis esikoha välja teist aastat järjest Kaspar Kokk (TÜ) ajaga 25 min 44 sek.

Naiste 5 km sõidus tuli Eesti meistriks Kaili Sirge (TÜ) ajaga 14 min 34 sek.

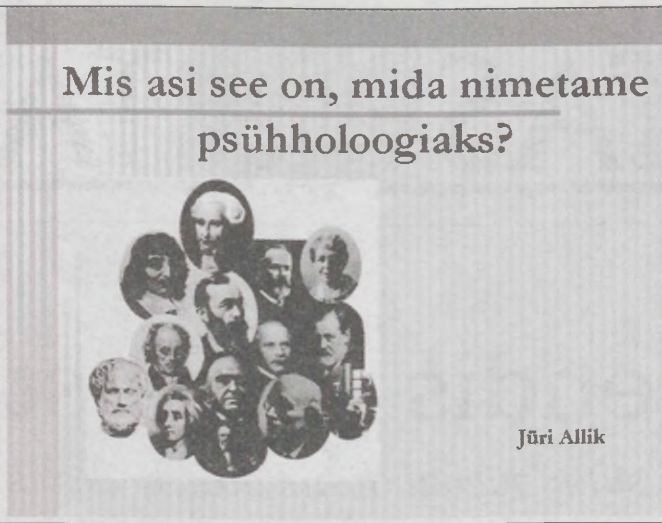
3x2 km teatesprindivõistlusel sai I koha TÜ 1. teatevõistkond ajaga 16 min 33 sek, II oli TPU ja III TÜ 2. teatevõistkond.

TÜ võidukasse võistkonda kuulusid Robert Peets, Kaili Sirge ja Kaspar Kokk.

Võistlustest võttis osa 40 suusatajat üheksast kõrgkoolist. TÜ osales kõige suurema esindusega – 9 meest ja 8 naist.

Tarkvaraga MS Producer loodud loengumaterjali ekraanikujundus.

VIDEO.UT.EE

Õppevideo ja videoülekanDED

Peeter Kukk

multimeediakeskuse juhataja

Multimeediakeskus kutsub üles testima erineva kvaliteediga videoklippe, et välja selgitada, missuguse kvaliteediga peaks üle kandma ülikooli videoloenguid.

Eelmist aastat võib ülikooli multimeediakeskuse jaoks nimetada videoaastaks.

Kevadsemestril salvestati ja suunati multimeediakeskuses arvutivõrku õigusteaduskonnana loengud Pärnu ja Narva kolledžite üliõpilastele.

Sügissemestril salvestati psühholoogia osakonna loengud Vanemuise ringauditooriumis ja kevadsemestriks tegime nendest MS Producer programmiga õppematerjalid avatud ülikooli üliõpilastele.

MS Produceriga tehtud faili avamisel kuvatakse arvuti-ekraani vasakusse ülemisse nurka videopilt lektorist, selle alla lektori PowerPoint presentatsiooni slaidide pealkirjad. Ülejäänud kahte kolmandikku ekraanist hõlmab see PowerPointi slaid, millest lektor parajasti räägib.

Slaidide vahetus toimub automaatselt vastavalt lektori jutule ja kui asi jääb segaseks või tundub igav, saab slaidide pealkirjadel hiirega klikates osa slide vahele jätta ja loengut tagasi või edasi kerida.

Lektori videopilt keritakse seejärel automaatselt üliõpilase poolt väljavalitud slaidile.

Uudne loengumaterjal

See on uudne õppematerjal, mille valmistamine andis huvitava kogemuse nii õppejõududele kui ka multimeediakeskuse spetsialistidele. Meie jaoks on huvitav see, kuidas

õppejõud neid õppematerjale kasutavad ja kuidas tudengid need omaks võtavad.

Loodame, et uued õpikeskkonnad leiavad soodsa vastuvõtu ja multimeediakeskuse poolt suudame olemasolevate inimeste ja tehnikaga valmistada selliseid materjale kuni 6 loengutunni ulatuses nädalas.

Nimetatud õppematerjale tuleks valmistada igal aastal loetavate suurte voorude kuresuste kohta, kuhu salvestamise ajaks palutakse lugema oma ala tõelised professionaalid.

Ülikooli videoülekanDED

Aasta jooksul suunati aulast otse Internetti kokku kümne ülikoolis toimunud ürituse videoülekanDED.

Suuremad üritused olid rektorikandidaatide väitlus ja rektori valimine, konverents «Kuidas saavad ülikoolid aidata kaasa regioonide arengule?», foorum «Tegijad räägivad: milleks ja kuidas kaitsta Tartu ülikoolide intellektuaalset omandit?» ja samuti Eesti koolinoorte füüsika ja matemaatikaolümpiaadide pidulikud lõpetamised ülikooli aulas. Kõige rohkem vaatajaid – 257 – kogus ülikooli arengukonverentsi ülekanne 24. ja 25. oktoobril 2003.

Aulaürituste videoülekanDED tehakse ühiselt kommunikatsioonitehnika ja infotehnoloogia osakondadega viie kuni kuue inimese koostööna, mis algab vähemalt kolm tundi enne ürituse algust ja lõpeb tunniajalise seadmete mahavõtmisega.

Arvutivõrgu vahendusel ülekantava videopildi kvaliteet sõltub ülikoolist väljasuu-

VIDEOLOENGUD:

video.ut.ee

Vaatlustulemused saata aadressile video@ut.ee.

natava videovoo sagedusest, Internetiühenduse sagedusribast ja vaataja arvutist.

Aastavahetusel kahekordistasid Eesti Internetiteenuste pakkujad koduklientidele mõeldud ühenduste sagedusribasid. Siiani oleme ülikoolist välja saatnud videovoo sagedusega 256 kbps, kuid nüüd võiksime üle minna kõrgematele sagedustele.

Meie palvel pani Elion oma serverisse (vastavalt TÜ ja Elioni vahel sõlmitud lepingule kasutatakse ülikoolist väljasaadetava videovoo levitamiseks Elioni servereid ja jaotusvõrku) testimiseks üles videoklipid sagedusribadega 128, 256, 384, 500, 700 ja 1000 kbps. Nende videoklippide lingid on väljas ülikooli videoserveri kodulehel video.ut.ee.

Ootame tagasidet

Palume huvilistel vaadata ülespandud videoklippe ja meile teada anda, milline kõige kõrgema sagedusribaga klipp on teie arvutis veel korralikult jälgitav. Info saata aadressile video@ut.ee, kus oleks näidatud vaatamise linn, linnajagu, Interneti püsiühendusteenust pakkuva firma nimi, teenuse pakett ja maksimaalne korralikult jälgitav videoklipi sagedus.

Samale aadressile on oodatud ka teised kommentaarid video kasutamisest õppetöös ja ülikoolis toimuvate ürituste reklaamimisel.

Õpilaselümpiaadide lõppvoorud

Viire Sepp

teaduskooli direktor

11.-14. märtsini toimuvad ülikoolis emakeele, vene keele (emakeelena) ja informaatika üleriigiliste olümpiaadide lõppvoorud.

Emakeele olümpiaadi teema on «Eesti keel ja Euroopa Liit».

Eelvoorus pidid põhikoolide õpilased kirjutama loovtöö, vanemate klasside õpilastel tuli teha tõsine uurimus.

Osales 221 õpilast, žürii kutsus lõppvooru 75 õpilast, arvestust peetakse kolmes vanuserühmas.

Pidulik lõpetamine on 12. märtsil kell 12 ajaloo muu-

seumis.

Vene keele (emakeelena) olümpiaadi teema on «Vene ajalugu 19. saj keskpaiga kirjani loomingus» (Tolstoi, Mei, Ostrovski, Maikov).

Kahes esimeses voorus, kus tuli kirjutada kirjand, osales 99 õpilast. Lõppvooru kutsuti 51 õpilast.

Vene keele (emakeelena) olümpiaadi pidulik lõpetamine toimub 12. märtsil kell 11.30 Tartu Ülikooli aulas.

13. ja 14. märtsil toimuvatel informaatika olümpiaadil tuleb õpilastel lahendada programmeerimisülesandeid.

Kuna programmeerimist õpetatakse vaid vähestes üldhariduskoolides, siis oli

eelvoorudes osalejaid kokku ainult 80 õpilast, kellest enamik täiendab oma teadmisi Tartu Ülikooli Teaduskoolis.

Lõppvooru on kutsutud 58 üldharidus- ja kutsekoolide õpilast, kõige noorem osavõtja õpib 7. klassis.

Arvestust peetakse kahes rühmas: algajad ja edasijõudnud.

Lõpetamine on 14. märtsil kell 15 ajaloo muuseumis.

Kus kuulutatakse välja ka Eesti võistkonna kandidaadid Balti informaatikaolümpiaadile ja septembris Ateenas toimuvale rahvusvahelisele olümpiaadile.

Info: www.ttkool.ut.ee/olympiaadid.

Näitus «Ahhaa, suhkur!»

Tiiu Sild

TÜ teaduskeskuse AHHA projektijuht

22. märtsil avab ülikooli AHHA-keskus uue teadusnäituse Tallinna vanalinnas, Maiasmoka majas, kus peatselt hakkab tegutsema Kalevi magusamuuseum.

Näitus «Ahhaa, suhkur!» ongi kavandatud tulevase muuseumimaja tutvustusürituseks. Ehkki külastajad saavad sellele näitusele ilmselt maiustamisootustega, saab kohapeal tutvuda peamiselt suhkru varjatute rollidega, eelkõige inimkehas toimuvate protsessidega, kus suhkrud mängivad olulist osa.

Juttu tuleb muuhulgas nii dieedist kui ka diabeedist.

Prantsusmaalt Palais de la Découverte'st (Avastuste Palee) toodud stendinäitust täiendavad AHHAAs ehitatud interaktiivsed eksponaadid. Näitus jääb Tallinnas lahti aprilli lõpuni, Tartus eksponeeritakse seda aga augustis-septembris Sadamateatri ühe osana tänavusest AHHA suurest sügisnäitusest. 1. mail avatakse TÜ Narva Kolledžis järgmine AHHA originaalne teadusnäitus, Euroopa Komisjoni toel loodud ajalooteemaline «Ühise Euroopa Uuseum». Uuseum tähendab siin uut tüüpi muuseumi, kus AHHA külastajad atraktiivses keskkonnas igihaljaste euroteemadega tutvavaks tehakse. Ka see näitus jõuab sügisel Tartusse.

Kardioloogia kliiniku teadur Priit Kampus.

VARJE SOOTAK

Avati endoteelikeskus

Jaak Kais

biokeemia instituudi teadur

Veebruari lõpus avati Maarjamõisa Haiglas Eesti ainulaadne interdistsiplinaarne endoteelikeskus (EK).

Vähem kui aasta tagasi alustas TÜ biokeemia instituudi, kardioloogia kliiniku ning kardiovaskulaar- ja torakaalkirurgia kliiniku interdistsiplinaarse teadusprojektina tööd Eesti esimene endoteelikeskus (EK).

Praeguseks on sellest kujunenud eraldi funktsioneeriv interdistsiplinaarse teadustöö üksus. Keskuse eesmärk on püüda leida lahendused mitmetele kardiovaskulaarsüsteemi haiguste teadus- ja raviprobleemidele.

Eestis ainulaadne

Maailmas on vaid üksikuid spetsiaalselt endoteeli (veresoone seinakihti, mille talitlusel on otsustav tähtsus veresoonte normaalsel funktsioneerimisel) uurimiseks kohandatud uurimiskeskusi.

EK puhul on tegemist ainulaadse teadusüksusega Eestis, kus toimub endoteeli funktsiooni hindamine pulsilaine analüüsi ja uudsete biomarkerite abil.

Neid meetodeid kombineerides luuakse innovaatiline meetodikompleks kardiovaskulaarsüsteemi haiguste tegeliku riski hindamiseks ja süsteemseks ennetamiseks.

Keskuse loomise idee taga

on professorite Mihkel Zilmeri ja Rein Teesalu ning dotsent Andres Pulgese kauaaegne soov luua ateroskleroosilise geneesiga südame- ja veresoonekonna haiguste varajase diagnostika- ja preventatsiooniprobleemidega tegelev teadusüksus.

Uurimused

EKs tehaksegi teadustööd, mille eesmärk on laiapõhjaliste endoteeliuuringute väljatöötamine, arendamine ning juurutamine kliinilise praktikasse.

Kuna endoteeli funktsioonihäired ilmnevad enne südame- ja veresoonekonna haiguste kliinilise pildi avaldumist, annab selle varajane avastamine võimaluse neid haigusi ennetada ning muuta juba olemasoleva haiguse kulgu.

EKs töötavate arstide (Jaak Kais, Priit Kampus jt) doktoritööd on seotud endoteeli funktsiooni uurimise ja kardiovaskulaarsüsteemi haiguste riski hindamisega.

EK on seotud mitme teadusprojektiga nii Eestis kui ka välismaal (kardioloogia ja nahahaiguste kliiniku, füsioloogia, anatoomia ja mikrobioloogia instituudi ning kehakultuuriteaduskonnaga).

Välismaistest koostööpartneritest rõhutaksime sidemeid Uppsala ja Kuopio ülikooliga.

EKs tehtud uuringute tulemusi on publitseeritud rahvusvahelistes väljaannetes.

EAGLE • VISION

ÜHEKUULISED KONTAKTLÄÄTSED
alates 140 krooni paar

Soola 8, Tartu
Emajõe Ärikeskus 1 korrus
Tel 737 1060, tartu@eagle-vision.ee
www.eagle-vision.ee

Elke Hanusch on Eestis olles õppinud armastama suusatamist, tingimused on siin fantastilised.

AIJA SAKOVA

Eesti üliõpilased kaaluvad oma vastuseid hoolikalt läbi

Eesti keele õppimine aitab ületada tunnet, et olen siis võõras. Eesti keele vokaalirohkus oli minu jaoks aga tõeline kultuurišokk. Ääretult tore tunne on, kui saad aru, mida tähendab «öö-töö».

Aija Sakova

Elke Hanusch on TÜ saksa keele erakorraline lektor, kes õpetab nii saksa keelt kui ka keeleteadust. Tema juhatada on ka DAADi (Saksa Akadeemiline Vahetustalituse) lektoraat, kes tutvustab stipendiumiprogramme, nõustab õppimisvõimaluste kohta Saksamaal ning viib läbi keeleteste.

Miks tulite Tartusse õpetama?

Õppisin Dresdeni Tehnikaülikoolis saksa keelt võõrkeelena, seega oleks olnud rumalus välismaal õpetamist mitte proovida. Juba õppimise ajal veetsin ühe aasta saksa keele õpetajana Inglismaal, pärast seda õpetasin aasta Dresdenis ning enne Eestisse tulekut Hiinas. Seejärel tahtsin tulla tagasi Euroopasse ja Lääne-mere regioon tundus mulle iseäranis huvitav.

Kui kaua olete juba Tartus olnud?

Tulin 2002. aasta sügisel. Esialgu vaid DAADi keeleassistendina ning pidin jääma kokku 9 kuuks. Siis aga kandideerin DAADi lektoraadi juhataja kohale ja jäin kauemaks. Mitmeks aastaks ma veel Tartusse jään, ei tea täpselt, aga üheks või kaheks kindlasti.

Milline oli Teie esmulje?

Tartu jättis esmapilgul väga koduse mulje. Linn ei ole suur, aga ka mitte liiga väike.

Suhtlust migratsiooniameetiga lihtsustas asjaolu, et saksa filoloogia õppetooli koordinaator Kaie Oks korraldas asjaajamist.

Vastasel juhul oleks oluliselt raskem olnud, kuna nõutavate dokumentide hulk oli arusaamatult suur.

Välislektorid aitavad ka üksteist vastastikku. Minule oli näiteks suureks abiks endine DAADi lektor René

Kegelmann. Mina omakorda püüan aidata sel aastal tulnud uusi õppejõude.

Kas külalisõppejõud suhtlevad omavahel?

Loomulikult. Kord kuus toimuvad näiteks külalisõppejõudude kohtumised. Kutse saab iga välisõppejõud rahvusvahelise koostöö juhi Sirje Üpruse käest.

Kohtumisõhtute idee algataja oli minu teada skandinaavistika külalisprofessor Stig Örjan Ohlsson.

Sellised kohtumised on hea võimalus tutvuste sõlmimiseks ja kogemuste vahetamiseks.

Millised on Teie suhted eestlaste ja eesti keelega? Mis ajendab eesti keelt õppima?

Eesti keelt oskamata oleks mul ju raske eestlastega igapäevaelus suhelda. Kui oskan natuke eesti keelt, siis on ka inimesed mu vastu avatumad ja sõbralikumad.

Räägin näiteks oma korteriperenaisega eesti keeles, samuti on mul sõpru, kellega vahetan ainult eestikeelseid e-kirju.

Samas on veidi kahju, et mitmel pool vastatakse sulle inglise keeles, isegi kui sa püüad eesti keeles rääkida.

Keele õppimine aitab mul ületada tunnet, et olen siin võõras. Kuigi pean ütlema, et eesti keele vokaalirohkus oli minu jaoks tõeline kultuurišokk. Ma ei õpi eesti keelt selleks, et uusi tutvusi või sõpru leida. See on pigem minu enda jaoks. On ju ääretult tore tunne, kui sa saad aru, mida tähendab «öö-töö».

Miks peaks üks külalislektor just Tartusse elama ja õpetama tulema?

Saan rääkida ainult iseenda eest. Juhatan sellest sügisest Tartu DAADi lektoraati, seega ma olen iseenda ülemus. DAAD on ülikoolis tuntud ja tunnustatud organisatsioon,

ja see lihtsustab minu tööd oluliselt. Peale selle on Tartu Ülikool üks vanimaid ja tunnustatumaid ülikoole Baltikumis. Mulle meeldib siin töötada.

Millega vabal ajal Tartus tegelete?

Meeldib väga teatris käia, aga kahjuks ma veel nii hästi eesti keelt ei mõista, et kõigest aru saada. Käin ka kontsertidel. Tartus on huvitav väikelinna fenomen – siin kohtab igal pool tuttavaid, mis on ju ühelt poolt hea ja näitab ka seda, et olen teatud mõttes integreerunud siinsesse ühiskonda. Teiselt poolt ei saa kuskil tagasi tõmbuda ja segamatult olla, välja arvatud kodus.

Mida ma Eestis armastama olen õppinud, on suusatamine. Siinsed tingimused on suusatamiseks lausa imelised.

Kas Eesti tudengid erinevad kuidagi teistest üliõpilastest?

Seda, et eestlased tagasihoidlikumad või vaiksemad oleksid kui teised, täheldan ma harva. Samas ütles mulle üks üliõpilane: «Kui me midagi ei vasta, siis on kõik korras». Sellest toredast põhimõttest lähtungi.

Üldjuhul on siiski nii, et kui sinne tudeng mõne teema kohta oma arvamust avaldab, on ta vastuse enda jaoks hästi läbi mõelnud. Saksamaal vastatakse sageli pikemalt mõtlemata.

Kas siinsed töötingimused on head?

Jaa. Olen täielikult sulandunud õppetooli kollektiivi. Mul on väga head kogemused TÜ Raamatukoguga suhtlemisel. Ka teaduskonnasiseselt ei ole mul kunagi koostööprobleeme olnud. Väga meeldiv koostöö on olnud haridus- ja teadusministeeriumiga, aga ka välisüliõpilastalitusega stipendiumiprogrammide tutvustamisel.

UUDISED

Aastapreemia saab Arne Merilai

Kultuurkapitali kirjanduse artikliauhinna pälvis TÜ dotsent Arne Merilai. See anti järelsõna eest tema koostatud antoloogiale «Eesti ballaad».

Nais- ja kammerkoori ühiskontsert

16. märtsil kell 19 annavad ülikooli adeemiline naiskoor ja ülikooli kammerkoor TÜ aulas ühiskontserdi.

Kammerkoori presidendi Indrek Mustimetsa sõnul on see esimene kontsert, kus need kaks koori ühisel kontserdil esinevad.

Ülikooli naiskoor ja kammerkoor esitavad oma kevadsemestri repertuaari, mida kavatsetakse esitada ka aprilli algul Rakveres toimuval VIII kammerkooride festivalil.

TÜ Akadeemilise Naiskoori dirigent on Vaike Uibopuu ja TÜ Kammerkoori dirigent Triin Koch.

Sissepääs kontserdile on prii.

Ülikoolikoorid ootavad kõiki koorimuusikasõpru kontserdile.

TÜ osaleb TV 3 telemängus

Aprilli algul toimub TV 3-s kõrgkoolidevahelise telemängu «Krambambus» salvestus, kus Tartu Ülikool võistleb loosi tahtel Eesti Muusikaakadeemiaga.

Telemängus võisteldakse osavuses ning leidlikkuses. Eri voorud on 3-4 kiirküsimusele vastamine, koduvideo «Piilu meie kooli» (1 min) valmistamine, Guinnessi rekordi püstitamine, oma eriala kiitmiseks etüüdi esitamine jne.

Saates osalemiseks otsitakse aktiivseid, taibukaid ja vaimukaid TÜ üliõpilasi. Osalemissoovist teada anda tel 554 8377 või annrosenthal@hotmail.com.

Professor August Siim 100

TÜ Raamatukogu kohviku fuajees on avatud näitus «Farmaatsiaprofessor August Siim 100» (1904-1968).

Väljapanek annab lühülevaate tema elust ja teadustööst. Prof Siimu teadustööd käsitlesid Eesti farmakopöa ja teiste farmatseutiliste preparaatide teimimise meetoditega seonduvaid küsimusi.

Eesti ja baltisaksa naised kirjanikena

3. juunil toimub Tartus seminar «Kirjutavad naised Baltimaadel 19. sajandil».

Seminaril käsitletakse nii saksa kui ka eesti päritolu kirjanikke.

Peamiselt keskendutakse Eesti Goethe Seltsi esinaise Liina Lukase sõnul sellele, kuidas kultuurilised normid soodustasid või takistasid eesti ja baltisaksa naise kirjutamist.

Samuti püütakse leida vastus küsimusele, millistes sotsiokultuurilistes tingimustes asus kirjutama eesti naine ja kui võrd erinesid need tingimused tema saksa soost kaas(maa)lanna omadest.

Osalemissoovist ja võimalikust ettekandeteemast teada anda hiljemalt **30. märtsiks** Liina Lukasele (lukas@hot.ee).

UT KÜSIB

Mida arvate rahvusvahelistumisest?

Thomas Kämmerer
Lähi-Ida vanade keelte ja kultuuride professor

Võõrkeelsete õppekavade loomine on vajalik.

Usuteaduskonnas on plaanis kinnitada uus Ida kultuuride õppekava. Õppekeeleks on kas inglise või saksa keel, olenevalt üliõpilaste rahvusest ja keelteoskusest. Õppekava on interdistsiplinaarne ja ühendab eri alade inimesi. Üliõpilasi oodatakse Eestist, Saksamaalt, Venemaalt ja muudest riikidest.

Lähi-Ida vanade keelte ja kultuuride õppetoolil on välja kujunenud väga hea koostöö Tübingeni Ülikooliga. Ühisprojekti raames on igal aastal kolmel TÜ üliõpilasel võimalik minna Süüriasse arheoloogilistele väljakaevamistele. Kulud katab Saksa Teadusuuringute Ühing. Kindlasti pakkub selline võimalus huvi ka välistudengitele.

Pirkko-Liisa Rauhala
sotsiaaliitika ja sotsiaaltöö külalisprofessor

Leian, et külalisprofessorite süsteem on väga hea ning mitte liiga kallis võimalus tuua Eestisse Eesti kultuurist ja ühiskonnast huvitatud õppejõude. Rahvusvahelise koostöö tihendamise parim võimalus on aktiivne osalemine ELi teadus- ja arendustegevuse raamprogrammide konkurssidel.

Arvan, et need, kes Tartusse õpetama või ka õppima tulevad, teevad seda eelkõige just huvist Eesti kultuuri vastu. Tartu linnas valitseb väga hubane õhkkond.

Leian, et Tartul on küllaldaselt pakkuda välistudengitele, kes EL raames kindlasti siia rohkem tulevad. Rõhku tuleks panna eelkõige just kraadiõppele.

Karsten Staehr
majandusteadooria külalislektor

Arvan, et välisõppejõudude ja -tudengite arvu suurendamine on kahtlemata kasulik. Välistudengid tootsid Tartusse rohkem raha.

Siiski ei ole rahvusvahelistumine eesmärk iseneses. See ei tohi toimuda eesti tudengite arvelt.

Ei tohi tekkida olukorda, kus õppejõudude energia kulub keeleliste probleemidega tegelemisele, mitte õppe- ja teadustööle.

Tartu jaoks on oluline parima Eesti või välismaise akadeemilise kaadri omamine.

TÜ peab säilitama ja tugevdama oma rolli nii Eesti kui ka kogu Põhja-Euroopa raames.

Kindlasti tuleb vaeva näha TÜ reklaamimise ja tutvustamisega Euroopa ülikoolides. See töö on aga vaeva väärt.

Tiia Ristolainen kaitses doktoritöö

Aija Sakova

5. märtsil kaitses TÜ kaugkoolituskeskuse juhataja Tiia Ristolainen (pildil) doktoritöö «Aspekte surmakultuuri muutustest Eestis».

Väitekiri käsitleb eesti surmakultuuri kujunemistenditse 20. saj, mis toetuvad varasematele traditsioonidele ja ühiskonna majanduslik-kultuurilistele muutustele.

Töös tuginetakse arhiivimaterjali ja välitöödelt kogutu analüüsile tänapäeva ühiskonna kontekstis.

Uurimuse eesmärk on analüüsida surmakultuuri kui protsessi, selgitada uusi aspekte eesti surmakultuuris ning tuua välja tulevikusuundumusi.

Töö põhineb doktoritööpingute jooksul kirjutatud erinevatel surmakultuuri käsitlevatel artiklitel.

Käsitletakse üldisi surmaga seotud teemasid nagu surmaend, matusekombed, arusaamad surmast, vanaduseprobleemid, tänapäeva

maailma surmakultuuri arengutendentsid ja surmakultuuri marginaalsed nähtused, avalik ja privaatne, oma ja võõras surmakultuuris.

Uurimus on folkloristlik. Doktoritööd juhendas prof Ülo Valk, oponeerisid prof Juha Pentikäinen Helsingi Ülikoolist ning dots Paul Hagu Tartu Ülikoolist.

Tiia Ristolainenile anti filosoofiadoktori kraad.

Lugupeetud Tartu Ülikooli töötaja!

Mõni aasta tagasi korraldasid personaliosakond ja sotsioloogiaosakond üliõpilasilise palgatemalise küsitluse. Seekord korraldab küsitluse TÜ ametiühing.

Praegu seisavad ülikooli ees uued väljakutsed, Eestist on saamas ELi liige. Rahvusvaheliselt eduka ülikooli üks eeldusi on väga oluline omada ka õiglast ja stimuleerivat palgakorraldust ning konkurentsivõimelisi palkasid. See on saavutatav, kui me kõik sellele kaasa aitame.

Soovime küsitleda iga teist

töötajat, kelle valis ülikooli töötajate hulgast välja arvutiprogramm juhuvaliku põhimõttel.

Küsitlus on anonüümne, vastaja nime ei märgita. Tulemusi käsitletakse ainult statistiliselt üldistatud kujul.

Loodame küsitluse läbi viia märtsikuu teise ja kolmanda nädala jooksul. Palume kõigil töötajail sellesse mõistvalt ja vastutustundlikult suhtuda ning leida aega küsimustele vastamiseks.

**Ametiühingukomitee nimel
Aleksander Jakobson**

SPORT

Sigrid Söerunurk
TÜ Akadeemilise Spordiklubi meedia ja avalike suhete koordinaator

Euroopas tunnustatud sulgpallitreener annab Tartus tunde.

Järgmise nädala lõpuni treenib Tartus sulgpallureid rahvusvahelise sulgpalliföderatsiooni rändtreener Günther Huber.

Endine Šveitsi koondise peatreener annab seminare ja praktilisi nõuandeid nii ülikooli spordiklubi väikestele sulgpalluritele kui ka treeneritele.

12 korda Eesti meistriks tulnud Heiki Sorge kinnitusele saatis Huberi IBF.

Tipptreenerina tulevad tema nõuanded Sorge sõnul tartlastele kindlasti kasuks.

Huberi kohustuseks IBFi ees on anda ülevaade erinevate regioonide sulgpalli arengutasemetest.

Kutman veteranide MMil

Tartu kergejõustikutreener Martin Kutman võistleb täna ja homme Saksamaal veteranide sisemaailmameistri-võistlustel.

Endise Eesti rekordiomanikuna teivashüppes võtab 75-aastane Kutman (vanuseklassis 75-80 a.) mõõtu nii sellel

alal kui ka tõkkejooksus.

Peale tema võistleb Saksamaal vasaraheites Neinar Seli.

Esimest korda toimuvad veteranide maailmameistri-võistlused kestavad 10.-14. märtsini. Võistlustest võtab osa 56 riigi 2603 seenior-sportlast.

Info: www.sindelfingen2004.de.

Üliõpilaste talijalgpall

Tiina Beljajeva
EASLi arendusjuht

Täna toimub Tartus Tamme staadionil Eesti üliõpilaste I talijalgpalli meistrivõistluste finaaltourniir.

Väljavalitud 16 meeskonna vahel toimus novembris alanud alagrupiturniir nii Tallinnas kui ka Tartus. Kaks paremat meeskonda mõlemast alagrupist said edasi finaali.

Täna kell 14-17 mängivad finaalis TPÜ, Sotsiaal-Humanitaarinstituut, TÜ ja kas KVÜÖA Kõrgem Sõjakool või TÜ Fauna.

Tudengite eestvõtmisel on algatatud mitmeid uudseid spordialasid.

Peale talvetingimustes jalgpalli mängimise on Tartus algatatud veepallitreennid ning algavad squash'i karika-võistlused.

ÖNNITLEME

60
Tõnu Asu, elektroonik – 13. märts

50
Ludmilla Jakobson, laborant – 15. märts

40
Kaido Tammeveski, dotsent – 13. märts

30
Asko Tiidumaa, andmebaaside peaspetsialist – 12. märts
Andres Vörk, teadur – 12. märts

INGLISKEELNE VALIKKURSUS

Norra lektorilt Kjetil Karise Rødje (Oslo Ülikool)

Subjectivity, Power, and Materiality (2AP)

Kursus on sissejuhatus kriitilisse kultuuriuurimisse ja keskendub võimusuhte analüüsile.

Michel Foucault', Gilles Deleuze'i ja Felix Guattari töödele tuginedes analüüsitakse subjektiivsuse, võimu ja materiaalsuse mõisteid ning nende seoseid teadmise ja tõe kujunemisega.

Põhiautorid: Foucault, Deleuze, Guattari.

Sihtgrupp: doktorandid, magistrandid ja ülemastme bakalaureuseõppe tudengid.

Kursuse kestus 10 nädalat, 9. märtsist 12. maini teisipäeviti kl 16-18 loengud (ph 128) ja kolmapäeviti kl 16-18 seminarid (ph 135)

Info: teadetetahvliitel ja www.jrnl.ut.ee

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaz 3200
Trükk: o/Ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
<http://www.ut.ee/ajaleht>

TEATED

15. märtsil kl 18.15 peab Tamperre Maja (Jaani 4) keldrisaalis traditsioonilise katoliikliku P. Pius X Vennaskonna preester isa Ivo Õunpuu loengu «Kirik kui Kristuse müstiline ihu, ainus, püha, katoliiklik ja apostellik», II osa.

KURSUSED

Keelekeskus pakub veebipõhise saksa keele grammatikakursust. Kursus on mõeldud neile, kellel on olemas baasteadmised saksa keelest. Õppejõud Helgi Andresson ja Netty Zhurakovskaja. (FLKE.02.152, 1,5 AP, A). Toimumisaeg: 15. märts - 25. aprill. Info: Helgi.Andresson@ut.ee

SPORT

14. märtsil kl 18 mängivad Peugeot korvpalli meistriliigas Audentese SK Spordihoones Tondi 84 Tallinnas Ehitustööriist/Audentes ja TÜ/ Rock.

17. märtsil kl 19 on TÜ Spordihoones Ujula 4 vastamisi TÜ/ Rock ja EBS/Nybit.

On alanud registreerumine 20. märtsil toimuvatele squash'i karikavõistlustele Tallinnas Metro

klubis, 21. märtsil toimuvatele male meistrivõistlustele TÜ peahoones (võetakse 50 esimesena registreerunut) ja 27. märtsil toimuvale ujumise veefestivalile «Vesi pitsib...Tartus!» Auras. Võistlejad saavad Aura Keskuse basseini EASLi kulul. Info tel 733 3233, 525 7624, www.easl.ee.

LOENGUD

Jyväskylä Ülikooli prof Jaakko Lehtonen loengud Tartu Ülikoolis:

14. märtsil kl 10-12 ph aud 135 loeng magistrantidele «Assessing communication in the Post-Modern Society (theory and case studies: some recent studies at the Jyväskylä department)».

15. märtsil kl 10-12 ph aud 128 loeng «Recent developments in reporting Corporate Social Responsibility».

15. märtsil kl 14-16 ph aud 128 loeng «Risk management and crisis communication. Can crises be avoided by means of communication? Classical cases with analysis (A-Mercedes, Coca-Cola, Furcoats and activists, Finnish Forestry industry vs Greenpeace and

IT KOOLITUS ÜLIKOOLI TÖÖTAJATELE

Kodulehe loomine ja õppematerjalide publitseerimine veebis

Kursuse maht: 2 t loengut ja 8 t praktikumi arvutiklassis. Lektorid: IT osakonna spetsialistid Sven Kirsimäe (loengud), Riina Reinumägi (praktikum).

Toimumiskoht: loeng Lossi 3-112 (multimeediakeskuse auditoorium); praktikumid – avatud ülikooli arvutiklass, raamatukogu III korrus.

Toimumisaeg: E 22. märtsil 10.15-12 (loeng I+II rühmale).

I rühma praktikumid: T 23. märtsil 9.30-13, N 25. märtsil 9.30-13.

Vajadusel avatakse ka II rühm: K 24. märtsil 13-16.30, R 26. märtsil 9.30-13.

Kursuse maksumus ülikooli sisekäibega: 600 kr.

ID kaardi kasutamine. Digiallkiri

NB! Kursusel osaleja peab omama ID kaarti ning PIN1 ja PIN2 koode.

Kursuse maht: 3 t praktilist tööd arvutiklassis.

Lektor: IT osakonna juhataja Andres Salu.

Toimumiskoht: TÜ avalik arvutiklass, raamatukogu II korrus (õppe-avakogu juures).

Toimumisaeg: R 26. märts 12.15-15.

Kursuse programm:

- mis on ID kaart,
- ID kaardilugeja ja vajalike programmide installeerimine,
- ID kaardi teenuste kasutamine (digitaalalkiri, digiallkirja andmine, digidokumendi vastuvõtmine, digiallkirja kontrollimine, programmi DigiDok kasutamine, kodanikuportaali kasutamine).

Kursuse maksumus ülikooli sisekäibega: 450 kr. (kursuse hind sisaldab ID kaardilugeja hinda – iga kursuse läbinu saab kaasa uue ID kaardilugeja!).

Kursustele registreerumine: kaugkoolituskeskuses, Marju Koor 737 5560, utop@ut.ee.

Info: IT osakond, Riina Reinumägi 737 5442, riina@ut.ee, www.ut.ee/it/teenused/koolitus.

TÜ FILOSOOFIATEADUSKONNA KUNSTIDE OSAKONNA KURSUS

«Häälekooli ja kõnetehnika algkursus»

Kursuse maht: 1 AP (20 t auditoorset tööd, 20 t iseseisvat tööd).

Hind: 3890 kr.

Läbiviija: Eve Randkivi (everandkivi@hotmail.ee; tel 5591 2078).

Vastutav õppejõud: lektor Mart Jaanson (Mart.Jaanson@ut.ee; tel 5661 1443).

Toimumisaeg: 2. aprillist 11. juunini kaks korda nädalas (E ja R).

Toimumiskoht: TÜ kunstide osakond, Lai 34-72.

Grupi suurus: 1 (individuaaltund).

Sihtgrupp: kõik, kes töötades häälega, soovivad seda korras hoida ja omandada õiget kõnetehnikat; kõik lauluhuvilised ja lauluharrastajad, kes soovivad arendada oma häält ja laulmisoskust.

Eesmärk: hääleaparaadi vormimine ja vastupidavuse arendamine; klassikalise laulu aluste omandamine.

Sisu: 20 t sisaldab häälekooli ja kõnetehnika põhialuste omandamist. Aluseks Helsingi Sibeliuse Akadeemia õppejõu Ritva Eerola metoodika.

Nõuded lõpetamiseks: kursuse lõpeb laulu või kõne esitamisega auditooriumi ees.

Registreerimine: Marju Koor, utop@ut.ee, tel 737 5560, Lossi 24.

Harry Potter etc)».

17. märtsil kl 16.15 toimub Lossi 3-406 Õpetatud Eesti Seltsi 1233. ettekandekoosolek. Päävakorras Ott Kursi ettekanne «Eestlased tänapäeva Krimmis – paiknemine ja keelekasutus.» Kõik huvilised on oodatud. Info: Kadi Grichin, tel 5569 0948.

16. märtsil kl 18 toimub keemia-ringis vabade kunstide professor Tiit Pääsukese teine loeng sarjast «Loovuse avastamine» (FLKU.00.115). Teemaks on «Võimalus kunstnikuks saada. Kunstiõpetusest Tartus 50-60ndatel aastatel. Pildi sisse minek.» Kõik huvilised on oodatud!

17. märtsil kl 12.15-13.45 toimub Narva 4-B306 loengusarja «Eesti majanduspoliitika Euroopa Liidus» raames EV majandus- ja kommunikatsiooniministri Meelis Atoneni loeng.

KONTSERT

12. märtsil kl 15 Vanemuise Kontserdimajas «Emakeelepäev – «Kreutzwald 200».

Esineb Eesti Rahvusmeeskoor, dirigent Peeter Perens, klaveril Siim Selis. Kava keskmes on Fr. R. Kreutzwaldi «Kalevipoeg»

eesti muusikas.

Ettekandele tulevad Artur Kapi teos «Hymnus» ja Hugo Lepnurme «Emakeel». Kõlavad Ernesaksa jt laulud. Tõnis Rätsep tutvustab sõnas eesti keele rikkalikke murdeid, mida täiendavad meeskoorilaulud (Mägi, Simm, Tormis, Vettik). Piletid 60 ja 30 kr.

12. märtsil kl 19 esineb Vanemuise Kontserdimaja kammerlaval «Cuarteto Latinoamericano» (Saul Bitran, viiul, Aron Bitran, viiul, Javier Montiel, vioola, Alvaro Bitran, tsello).

Kavas: Villa-Lobose Kvartett nr 5, Gershvini «Lullaby», Revueltase Kvartett nr 4 «Musica de Feria», Piazzolla «Four for tango, Ginastera Keelpillikvartett nr 1 op. 20.

Keelpillikvartetti peetakse üheks olulisemaks ladina-ameerika süvamuusika tõlgitsejaks. Piletid 80 ja 50 kr.

17. märtsil kl 19 Tartu Linna muuseumis kontsert «Kevade hääled».

Esinevad Oksana Sinkova (böömi puufööti) ja Mati Mikalai (klaver). Kavas Moquet, Ravel, Köhler, Messiaen, Yoshimatsu. Piletid 60 ja 40 kr.

VAHETUSÜLIÕPILASEKS PÕHJA-CAROLINA ÜLIKOOLI

19. märtsini saavad TÜ bakalaureuse- (alates 2. kursusest) ja magistriõppe üliõpilased kandideerida üheks semestriks 2004/2005. õa vahetusüliõpilaseks Põhja-Carolina Ülikooli Greensboros USAs (www.uncg.edu).

Kandideerida ei saa psühholoogia ja õigusteaduse eriala magistrandid ning meditsiini või mediat/ajakirjandust õppivad bakalaureuseõppe üliõpilased.

Nõutavad dokumendid (inglise keeles):

- CV;
- põhjendatud avaldus (*personal statement*);
- tõend õppetulemuste kohta;
- kinnitatud diplom koopia, akadeemiline õiend;
- TOEFLi keeletesti tulemus PBT 550 (CBT 213);
- 1 soovituskiri eriala õppejõult.

Üliõpilane ei pea tasuma UNGC õppemaksu, samuti on tagatud stipendiumiga majutus- ja toitlustuskulud.

Stipendiumisaaja peab muretsema UNGC tervisekindlustuse, tasuma viisa ning reisipiletite eest.

Dokumendid esitada **19. märtsiks** Põhja-Ameerika ülikoolide teabekeskusesse: TÜ Raamatukogu, W. Struve 1-325. Avatud E-N 13-16.

Info: Merli Tamtik, Merli.Tamtik@ut.ee, tel 742 7243.

Tartu Ülikooli Ajaloo Muuseum Toomel Lossi 25

AJA SISSE MINEK

Esmakursuslane!

Kas Sa tunnud oma ülikooli ja teaduskonna ajalugu?
Kas Sa tead oma eriala tunnustatud teadlasi?
Kas Sa aidad, milline oli minevikus üliõpilase elu-olu?

Kui tahad tunda end selles valdkonnas kindlamalt, tule muuseumisse!
Õpid tundma oma eriala muuseumiekspositsiooni, fondiesemete ja teadja-inimese tutvustuse kaudu.

Ootame!

Õigusteaduse 1. kursuse 16. märtsil kl 12.15

Õigusteaduse 1. kursuse 17. märtsil kl 14.15

Tulla võivad ka vanemate kursuste tudengid.

Lisateave: 737 5677

JÄRGNEB!

Tasuta!

Tartu Ülikooli Ajaloo Muuseum Toomel Lossi 25

Näitus

Põlvkondade side.

Üliõpilasorganisatsioonid Tartus rahvusülikooli 85 tegevusaastal

Avatud 11. veebr - 18. apr

Hea võimalus tutvuda ühel näitusel kõigi praegu tegutsevate üliõpilasorganisatsioonide põhimõtete, sümbolika ja ajaloga.

Lisateave: 737 5677

ARH

Miks astuda Tartu Ülikooli?

Ülikooli eesmärk on olla üheaegselt nii tunnustatud tasemega *universitas*, rahvusülikool kui ka rahvusvaheline teaduskeskus.

Need on märksõnad, millele toetub Tartu Ülikooli identiteet ning millega on seotud meie olulisemad eesmärgid ja arengud. Nende eesmärkide saavutamiseks vajab ülikool andekaid ja tulevikku vaatavaid noori – järelkasvu teadlaskonnale, hea haridusega spetsialiste, haritud ühiskonnaliikmeid.

Tartu Ülikool teeb kõik endast oleneva, et siin õppivad tudengid saaksid kõrgel tasemel hariduse. Kui sinne akadeemiline ruum peaks aga kitsaks jääma, siis aitab ülikool oma koostöövõrgustike abil planeerida õpinguid või teadustööd ülikoolist väljaspool.

Ülikoolipere suur lootus ja soov on, et võimalikult paljud noored inimesed, kes väärtustavad oskust mõelda ja kahelda, küsida ja vastuseid otsida, jätkavad oma haridusteed just *alma mater* is.

Ülikool pingutab selle nimel, et tema liikmetele saaksid osaks väärtuslikud õppimisaastad akadeemilises õhustikus ja ammendamatu oskus leida omandatud teadmiste rakendus.

Tartu Ülikool ootab teid osa saama akadeemilisest ühistegevusest teadmiste loomise ja omandamise nimel!

Jaak Aaviksoo
Rektor

Sisseastujate erinumber

2003. aasta sisseastujate erinumbri esiküljel püüdsid läbi akna ülikooli tungi-
da trefneristid Indrek Talpsep (vasakul), Eva Rüütel (keskel), Kristel Panksep ja
Martti Maimets. Kolm neist tudengiks saidki, Martti Maimetsal oli jäänud veel üks
gümnaasiumiaasta.

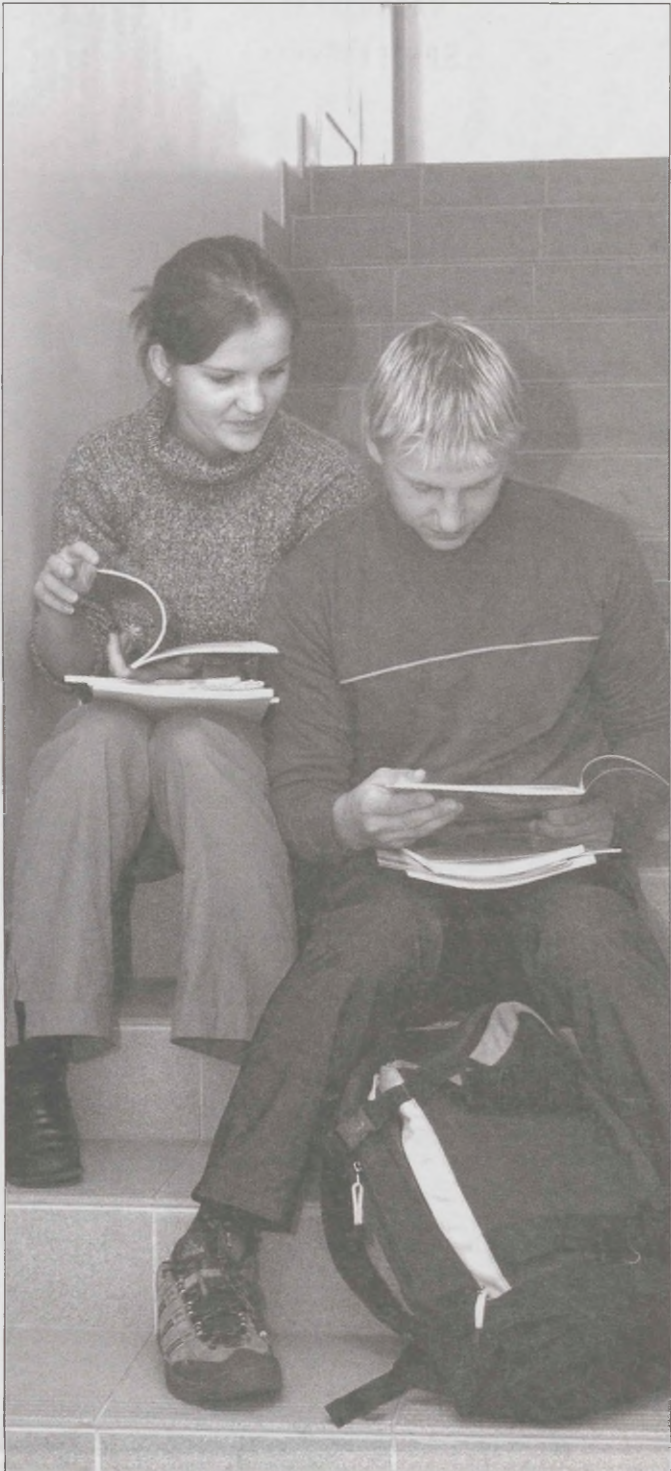
Indrek Talpsep astus proviisoriõppesse ja arvab, et otsustas õigesti: «Kindlasti oli see
õige tegu, eriala on raske, aga väga perspektiivikas».

Eva Rüütel õpib füsioteraapiat, ülikooli pääses ta kahel valitud erialal.

Kristel Panksep oli juba ammu enda jaoks bioloogia valinud. «Samale erialale astu-
jail tuleks end aga enne füüsikaga kurssi viia,» soovitab ta.

Küsimusele, kust nad ülikooli kohta infot said, oli vastuseks Internet, sõbrad, kool.

«Tartu Ülikool on vana ja mainekas, siia tasub tulla,» ütles Indrek Talpsep.

Sisseastumistingimuste kohta leiab infot nii Internetist kui ka teatmikest.

ANDRES TENNIS

Mida on vaja teada sisseastumise kohta?

Aime Randveer
TÜ vastuvõttulituse
peaspetsialist

Tartu Ülikooli statsionaarse bakalaureuseastmelt algavatele ja rakenduskõrghariduse õppekavadele kandideerimiseks saab esitada avalduse kahele riigieelarvelisele ja kahele riigieelarvevälisele õppekohale.

Üliõpilaskandidaatide paremusjärjestus moodustatakse riigieksamite ja sisseastumiseksamite hinnete põhjal. Võõrkeele riigieksam võib olla sooritatud inglise, saksa, prantsuse või vene keelest võõrkeelena. Sisseastumiseksamite sisulised nõuded (programmid) on Internetis www.ut.ee. Vene õppekeelega kooli lõpetanutel peab olema sooritatud eesti keele kui teise keele riigieksam või eesti keele kesktasemeeksam. Üliõpilaskandidaadid, kes said nimetatud eksamil vähem kui 60% maksimaalsest punktide arvust, peavad eesti keelt õppima ühe õppeaasta süvendatud programmi järgi.

Usu-, õigus-, füüsika-keemia-, majandus- ja matemaatika-informaatikateaduskond on kehtestanud riigieelarvelistele õppekohtadele saamiseks vajaliku minimaalse punktisumma.

Dokumentide esitamise tähtjad

Dokumentide vastuvõtt algab **28. juunil** ja kestab riigieelarvelistele õppekohtadele 19. juulini, sisseastumiseks

KANDIDEERIMISEL NÕUTAVAD DOKUMENDID:

Vormikohane avaldus (www.ut.ee)

Keskharidust tõendav dokument (originaal ja koopia või tõestatud ära kiri)

Riigieksamitunnistus (originaal ja koopia või tõestatud ära kiri)

Kolm fotot 3×4 cm

Isikutunnistus või passi isikukoodiga lehekülje koopia (originaal ja koopia)

Eritingimustel TÜsse astujail tuleb esitada lisadokumente

samite sooritamist nõudvatel erialadel 7. juulini, ülikooli finantseeritavatele õppekohtadele 19. juulini ja riigieelarvevälistele õppekohtadele 6. augustini.

Sisseastumiseksamite periood on 8.-18. juulini.

Riigieelarvelistele õppekohtadele vastuvõetute nimekirjad selguvad **22. juuliks** ja pannakse välja peahoones ning Internetis.

Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõetu on kohustatud kinnitama oma õppima asumist ülikoolis, andes allkirja dekanaadis või saates postiga teate 30. juuliks. Kui vastuvõetu ei ole kinnitanud oma õppima asumist, täidetakse vabaks jäänud õppekoht paremusjärjestuses järgmise üliõpilaskandidaadiga.

Riigieelarvevälistele õppekohtadele vastuvõetud üliõpilaskandidaatide nimekirjad selguvad 9. augustiks.

Riigieelarvevälisele õppekohale õppima asumisel sõlmib ülikool õppeteenuse tellijaga lepingu. Immatricleerimiseks tuleb tasuda 24.

augustiks õppeteenustasu esimene osa 2000 kr, mis on osa õppeaasta hinnast. Kui üliõpilane õppekohast loobub, raha ei tagastata.

Kandideerimine eritingimustel

Tartu Ülikooli saavad eritingimustel kandideerida üleriigilistest ja rahvusvahelistest aineolümpiaadidest osavõtjad ning edukad sportlased. Eritingimustel on üliõpilaskandidaadil õigus ülikooli kandideerida ainult ühel korral.

Valitud õppekava maksimaalselt võimalik konkurssipunktide arv liidetakse üleriigiliste lõpuklasside aineolümpiaadide (kui aine varem lõpeb, siis vastava klassi) kolmele parimale ja rahvusvahelistest lõpuklasside (kui aine varem lõpeb, siis vastava klassi) aineolümpiaadidest osavõtnutele riigieelarvelistele õppekohtadele kandideerimisel. Juhul kui üleriigiline lõpuklassi olümpiaad ei toimu igal aastal, arvestatakse sellel osalemist ka siis, kui üliõpi-

laskandidaat osales olümpiaadil 11. klassi õpilasena.

Konkursipunkte summale liidetakse 10 lisapunkti füüsika-keemiateaduskonda kandideerimisel füüsika, keemia ja matemaatika üleriigilise lõpuklasside aineolümpiaadi 15 esimesele; matemaatika-informaatikateaduskonda kandideerimisel matemaatika ja informaatika üleriigilise lõpuklasside aineolümpiaadi 10 esimesele ning Türi kolledžisse kandideerimisel füüsika, keemia ja bioloogia üleriigilise lõpuklasside aineolümpiaadi 10 esimesele.

Sisseastumiseksami sooritamistest vabastatakse vene ja slaavi filoloogia õppekavale kandideerimisel vene keele või vene kirjanduse üleriigilisel lõpuklasside aineolümpiaadil 4. ja 5. koha saavutanud ning kehakultuuriteaduskonnas üliõpilaskandidaadid, kes on aastatel 2003-2004 tulnud Eesti täiskasvanute spordimeistriks või kuulunud Eesti rahvuskoondisse mis tahes vanuseklassis Euroopa karika- ja meistrivõistlustel, maailma karika- ja meistrivõistlustel või olümpiamängudel.

Ülikool finantseerib viie silmapaistvaid sporditulemusi saavutanud (vähemalt Eesti noorte meister) üliõpilaskandidaadi õpinguid. Valiku tegemisel arvestatakse eelkõige üliõpilaskandidaatide sportlikku kvalifikatsiooni ja ülikoolis eelisarendatavaid spordialasid. Õppekavale kandideerimise tingimused peavad olema täidetud.

Tartu Ülikooli lõpetajaid oodatakse tööturul

Kadrin Kergand
TÜ karjääriteenistuse
peaspetsialist

Ülikooli valikul tuleks arvestada, milliseid võimalusi annab haridus tulevikus.

Ülikooli sisseastumine on üks pöördelistest hetkedest noore inimese elus, tuleb teha valikuid ning tõestada ennast hoopis teistel tingimustel kui seni.

Tööandjad TÜ vilistlastest

Tartu Ülikooli haridus on teada-tuntud. Tööandja seisukohalt on see teatud mõttes kvaliteedimärgiga (Fontese personali- valiku spetsialist).

Tartu Ülikooli haridus on hinnatud tööandjate seas nii Eestis kui ka välismaal. TNS EMORI 2003. a suvel läbiviidud küsitluse põhjal võib öelda, et ettevõtted ja asutused, kes on oma personali hulka palganud TÜ vilistlast, on noorte spetsialistide teadmiste ja oskustega väga rahul.

Ligi 90% tööandjatest peab noorte ülikooli lõpetanud spetsialistide kõiki tööalaseid oskusi ja võimeid pigem heaks või väga heaks. Lõpetanute tugevamad küljed tööandjate arvates on erialased teadmised ning iseseisvus töös.

Ülikooli vilistlased tööturul

TÜ lõpetajad on konkurentsivõimelised, muidugi on neil palju inimese enda pealehakkamisest (rahvamajanduse 2003. aasta lõpetanu).

Ülikooliaegsed sõbrad jäävad kogu eluks.

EDA POST

2/3 lõpetanute töötab oma erialal ning rohkem kui pooled peavad oma lõpetamisjärgset tööd kvalifikatsioonile vastavaks. Töökoht asub enamasti Tallinnas või Tartus ning esimene ametikoht on spetsialisti või lausa tippspetsialisti oma. Ligi 8% põhiõppe lõpetanuist asub juhi ametikohale. Vastavalt sellele on ka noorte palk ligilähedane vabariigi keskmisele palgale, kuid olenevalt erialast ja ametist on ka neid, kes teenivad mitu korda rohkem.

Lõpetajate edukust kinnitab see, et kuus kuud pärast lõpetamist on töötute protsent

aastate kaupa püsinud stabiilselt 2-4% vahepeal. Muidugi on üksikisiku seisukohalt töötus suur probleem, kuid karjääriteenistuse kogemus näitab, et sageli on tingitud see noore inimese isikuomadustest või hoiakutest, mis takistusi põhjustavad. Samuti võivad tööotsijal olla kindlad soovid ja nõudmised, millele vastavat vakantset töökohta hetkel ei leidu.

Õpingute jätkumine

Eriti hinnatud punkte/personalivalikukonkursil/saavad need, kes on välismaal midagi korda saatnud (väikefirma tegev-

juht).

Kaasaegses muutuv maa- ilmas on õppimine elukestev protsess, seetõttu on üsna mõistetu, et ligi pooled põhiõppe lõpetanute jätkavad oma haridusteed. Suurem osa eelistab õpinguid jätkata Tartu Ülikoolis.

Aasta-aastalt on üha rohkem neid, kes jätkavad haridusteed välismaal. Meie lõpetanuid võib leida sellistest kõrgkoolidest, nagu näiteks Helsingi, Stockholm, Stanfordi, Cambridge'i, Uppsala, Turu, Kesk-Euroopa ülikool jt.

See tõestab, et TÜ haridus on rahvusvaheliselt igati konkurentsivõimeline.

Ülikool kui elukool

5 aastat Tartus (õppimise aeg) olid minu veel lühikeses elus parimad, sain palju häid sõpru. Praegu (olin Tartus viimane kord 4-5 kuud tagasi) igatsen väga Tartut, ühikut, tudengielu (hambaarstiteaduse 2003 lõpetanu).

Ülikooli väärtus ei seisne ainult hariduses, vaid väga oluline koht on nendel inimestel, kellega koos õpitakse, suheldakse ja veedetakse vaba aega.

Ülikooliaegsed suhtevõrgustikud on oluline kapital, mis saadab inimesi kogu elu. Uuringud kinnitavad, et isiklik suhtel on suur roll töökohta leidmisel.

Ülikool oma suure ja mitmekesise tudengkonnaga annab noortele suurepärase kogemuse eri inimestega suhtlemiseks ning elus toime-

Toetused ja stipendiumid

Helina Riisalu
TÜ üliõpilasnõustaja

Nii riigieelarvelistel kui ka riigieelarvevälistel üliõpilastel on võimalik taotleda õppetoetust.

Põhitootust (800 kr kuus) võivad saada üliõpilased, kes omandavad kõrgharidust õppekaval, kus on riigieelarvelisi õppekohti ning õpivad täiskoormusega või statsionaarses õppes.

Täiendavat toetust (400 kr kuus) võivad taotleda need, kelle elukoht rahvastiku- registri andmetel on Tartus õppides väljaspool Tartu linna ning sellega piirnevaid omavalitsusi.

Doktoranditoetust (3000 kr kuus) on õigus taotleda doktorandil, kes ei tööta mujal kui ainult õppe- või teadustööl.

Majanduslikku toetust võivad taotleda üliõpilased, kellel majanduslikud asjaolud takistavad õpingute jätkamist (toetuse määramisel eelistatakse puudega isikuid, orbe, paljulapselise perest pärit isikuid, alaealiste laste

vanemaid ning isikuid, kelle vanemad on pensionärid).

Nii põhi- kui täiendav toetus määratakse õppetulemuste alusel. Pingerea koostamisel vaadatakse kõigepealt õppemahu täitmise protsenti, seejärel keskmist hinnet.

Õppetootus määratakse kaks korda õppeaastas – sügis- ja kevadsemestriks.

Esimese aasta üliõpilased I semestril õppetoetust taotleda ei saa.

Lisaks õppetootustele on võimalik taotleda ka mitmesuguste fondide mitteriiklike stipendiume. Mitteriiklikud stipendiumid on riiklikult suunatud uurimistöö tegemiseks konkreetses valdkonnas ning nende kandideerimise eelduseks on hea õppeedukus.

Täiskoormusega õppivad üliõpilased võivad saada pangast õppelaenu. 2003/2004. õa on õppelaenu maksimaalmäär 17 000 kr.

Esimese aasta üliõpilased saavad õppelaenu alates 1. oktoobrist, kuid õppelaenulepingu võib sõlmida juba augusti lõpus.

Dekaan Riho Altnurme sõnul saab usuteaduskonnast põhjaliku hariduse.

VARJE SOOTAK

Usuteaduskond

Miks peaks tulema õppima usuteaduskonda? Vastab dekaan teoloogia-doktor Riho Altnurme

TÜ usuteaduskonnas pakutakse teadmisi religioonist ja teoloogiast (eriti evangeel-sest). Siin õpitakse tundma eri usundeid ja religioossust, teoloogiat ja religioonifilosoofiat, usuorganisatsioonide (kirikute) ajalugu, religiooni rolli tänapäeva ühiskonnas.

Kõik, keda huvitab usk, saavad siin laiapõhjalisi teadmisi oma huvi rahuldamiseks. Meie juures on võimalik juba tudengina tegelda uurimistööga, õppejõud ja teadurid on hõivatud uurimisprojektidega, tugevaimad ollakse semististikas, muistsete tsivilisatsioonide, religiooni ja teaduse vahekorra, kristluse ajaloo ning religioonipeda-googika ja -psühholoogia uurimises.

Rahvusvahelise tasemega teadus on samas ka rahvuslik ja lokaalne: tegeldakse piiblitõlkega, Eesti teoloogia- ja kirikulooga, Eesti kaasaegse religioosse olukorra uurimisega.

Mis erialasid saab õppida ja kus lõpetajad tööd saavad?

Rangelt võttes on usuteaduskonnas kaks eriala: **usu-teadus** ja **religiooniantropoloogia**. Usuteadust on võimalik õppida nii bakalaureuse-, magistri- kui ka doktoriõppes, religiooniantropoloogiast vaid avatud ülikooli kraadiõppes.

Teiste teaduskondade üliõpilastele pakume erialaga tutvumiseks ka religiooni-uuringute lisaeriala.

Usuteaduse magistriõppes saab valida **religioonipeda-googika** suuna, mis annab võimaluse töötada üldhariduskoolis religiooniõpetuse õpetajana.

Üks eriharu bakalaureuse-õppes alates on **Lähis-Ida vanade keelte ja kultuuride** tundmaõppimine.

Tänavu usuteaduskonnas vastuvõtukolokviumit pole, toetume ainult riigieksamite (emakeele kirjand, võõrkeel ja ajalugu) tulemustele.

Usuteaduskonnad on alati andnud teoreetilise ettevalmistuse praktiliseks tööks vaimulikuna. Vaimuliku ame-

tisse astumine eeldab pärast teaduskonnas hariduse omandamist konfessionaalset õpet vastavas õppeasutuses (luterliku kiriku puhul pastoraal-seminaris). Mitmed lõpetajad on ametis kaplanitena Eesti kaitseväes. Koolides töötavad õpetajakoolituse läbinud religiooniõpetuse õpetajad. Peale erialase töö on akadeemilise usuteadusliku hariduse omandanud lõpetajad hinnatud kõikides ametites, mis eeldavad head humanitaarharidust.

Kui palju üliõpilasi vastu võetakse?

Eelmisel aastal alustas meil õpinguid 20 tudengit riigieelarvelistel ja 13 riigieelarvevälistel kohtadel, umbes sama palju on ka sel aastal. Avatud ülikoolis õppijate rühm on olnud 8–10 tudengit.

Millist tudengit ootate?

Avatud, teadmishimulist ja nutikat.

Info:
Ülikooli 18
tel 737 5300
us@ut.ee
www.us.ut.ee

Arstiteaduskond

Miks peaks tulema õppima arstiteaduskonda? Vastab arstiteaduse 6. kursuse üliõpilane Krista Ress.

Arsti töö on huvitav ja ei muutu rutiinseks, sest töötatakse ju inimestega ning iga patsient on omanäoline ja iga situatsioon uudne. Meditsiin areneb pidevalt, muutuv keskkonnas on ajaga kaasa läinud ka Tartu Ülikool ja siin antav haridus on mujalgi kõrgelt tunnustatud. Loomulikult kaasneb meditsiini pideva arenguga ka võimalus ennast kogu aeg täiendada – meditsiin on õppimine kogu elu.

Mis erialasid saab õppida ja kus lõpetajad tööd saavad?

Vastab õppeprodekaan dots Tõnis Karki.

Põhiõppes on võimalik õppida arsti- ja hambaarstiteadust ning proviisoriõppes.

Hambaarsti ja proviisoriõpingud kestavad 5 aastat, arstiteaduse põhiõpe on 6 aastat pikk.

Selleks et saada spetsialistiks – sisehaiguste arstiks, kirurgiks, günekoloogiks, neurokirurgiks, traumatoloogiks jne, tuleb läbida veel 3-5 aastat kestev praktiline õpe residentuuris Eesti parimates haiglates.

Töö leidmisega meie teaduskonna lõpetajatel probleeme ei ole olnud ega tule. Traditsiooniline töökoht pärast lõpetamist on Eesti meditsiinisüsteem: haiglad, perearstipraksis, hambaravikabinetid, apteegid, teaduslaborid, ravimifirmad, aga ka sotsiaalministeerium ja mitmed selle valitsemisala allasutused.

Üliõpilastel, kes ilmutavad õpingute vältel suuremat huvi teaduse vastu, on võimalus astuda pärast lõpetamist doktorantuuri ja jätkata tööd teaduse ning õpetamise vallas.

Kui palju üliõpilasi vastu võetakse?

Praegu saab rääkida vaid vastu-

võtu piirarvudest, mille hulgas on nii riigieelarvelised kui ka riigieelarvevälised õppekohad.

Piirarvudeks on arstiteaduse erialal 160, hambaarstiteaduse erialal 40 ning proviisoriõppes 48.

Täpne kohtade arv pannakse paika alles riigitellimuses. Teaduskonna poolt esitatud tellimus riigieelarvelistele kohtadele on arstiõppes 110, hambaarstiõppes 32 ja proviisoriõppes 40.

Millist tudengit ootate?

Ootame – tarka, tublit ja võimekat noort, kes soovib saada arstiks, hambaarstiks, proviisoriks, meditsiiniteadlaseks või õppejõuks.

Ootaksime, et tuleks senisest rohkem meessoost tudengeid. Naissoost üliõpilaste osakaalu kasv viimasel aastatel on iseloomulik kogu Euroopale, aga arsti töö on kohati väga raske ja mehed seetõttu ehk eelis seisundis. Positiivsena võib väita, et võrreldes varasemate kümnenditega konkureerib proviisoriõppesse viimasel ajal üha rohkem noormehi.

Info:
Veski 63
tel 737 5326
arst@ut.ee
www.med.ut.ee

Krista Ress: «Tartu Ülikooli meditsiiniharidus on kõrgelt tunnustatud mujalgi». MARGUS SEVTSUK

Õigusteaduskond

Miks peaks tulema õppima õigusteaduskonda? Vastab õigusteaduse 3. a üliõpilane Agris Peedu.

TÜ õigusteaduskonnas antakse kvaliteetset ja konkurentsivõimelist õigusharidust. Õppejõududeks on tunnustatud õigusteadlased ja praktikud – advokaadid, riigikohtunikud, riigiametnikud jne. Sageli külastavad teaduskonda ka välisriikide õigusteadlased.

Siin õppides ei piirdata ainult puhtjuriidiliste teadmiste omandamisega, on võimalik avardada juristile vägagi vajalikku laia silmaringi, õppides peale õiguslaste ainetes ka psühholoogiat, filosoofiat, majandust ning võõrkeeli.

Üliõpilaste karjääriteenistuse küsitlused näitavad, et võrreldes teiste erialadega on õigusteaduskonna lõpetanutel endiselt töö leidmine kõige hõlpsam.

Kaks lähestikku asuvat õppehoonet Näituse tänaval koos raamatukogu, arvutiklasside ja auditoriumidega võimaldavad õigusharidust omandada kaasaegses õpikeskkonnas.

Ühest küljest tagab see paremad õppetulemused, teisalt võimaldab sisseastunutel suhelda vanemate kursuste üliõpilastega ja nendega vajalike tutvusi luua.

Ühistegevusele rõhudes tuleks kindlasti esile tõsta ka teaduskonna traditsioonilisi talvapäevi, mis on üha populaarsemad nii üliõpilaste kui ka õppejõudude seas. Juba õpingute kestel on võimalus

võtta osa üliõpilaste õigusbüroo tööst ning osaleda harjutuskohtu võistlustel.

Mis erialasid saab õppida ja kus lõpetajad tööd saavad?

Vastab dekaan prof Kalle Merusk.

Õigusteaduskonnas saab õppida õigusteadust kõigil kolmel akadeemilise hariduse astmel – bakalaureuse-, magistri- ja doktoriastmes.

Bakalaureuseaste annab üldteadmised ning lõpetajad saavad sotsiaalteaduste (õigus) bakalaureusekraadi. See kraad ei anna aga veel õigust töötada juristi kõrgkvalifikatsiooni eeldavatel ametikohtadel, küll võimaldab aga töötada näiteks avalikus teenistuses nooremametnike ja abiteenistujatena, samuti erasfääris töökohtadel, kus ei nõuta iseseisvate juriidiliste otsuste tegemist. Alles pärast kaheaastase magistriõppe läbimist võib lõpetajate puhul öelda, et «täisjurist» on valmis.

Magistrikraad annab võimaluse töötada kohtuniku, prokuröri, advokaadi ja notarina, samuti ka muudel juristi kõrgkvalifikatsiooni eeldavatel ametikohtadel, nagu näiteks õiguskantsleri kantseleis, Riigikontrollis jne.

Vaatamata sellele, et juriste valmistatakse ette küllaltki massiliselt ning võib tunduda, et on üleproduktatsioon, ei ole meie lõpetajatel olnud minigaid probleeme töökohtade leidmisel.

Vastupidi, teaduskond ei

suuda veel rahuldada kõigi ametkondade ja valdkondade vajadusi.

Kui palju üliõpilasi vastu võetakse?

Riigieelarvelistele õppekohtadele võetakse üliõpilasi vastu ainult päevasesse õppesse. Tasulisse õppesse võetakse nii päevasesse kui ka avatud ülikooli.

Riigieelarveliste kohtade arv ei ole veel täpselt teada. Ilmselt ei tule see suurem kui eelmisel aastal (25). Riigieelarvelisele õppekohale saamiseks vajalik minimaalne punktide arv on 27,4 30st.

Tasulise õppe osas mingeid piirarve kehtestatud pole. Nii võetakse päevasesse õppesse kõik, kes on kogunud vähemalt 17 palli 30 võimalikust. Arvestatakse kolme riigieksamitulemust (kirjand, ajalugu, võõrkeel).

Avatud ülikooli sisseastumiseks vajalik minimaalne summeeritud punktisumma on 25 palli 40 võimalikust, millest 20 on keskmise hinde, 20 vestluse pallid.

Millist tudengit ootate?

Ootame sisseastujatelt laia silmaringi, huvi ühiskonna-probleemide vastu, loogilist mõtlemist, vastutustunnet, võõrkeelte oskust ja püsivust. Kõige olulisemaks on siin huvi õigusteaduse vastu ja tahe õppida, kõik muu on omandatav.

Info: Näituse 20
tel 737 5390
juura@ut.ee
www.iur.ut.ee

Üliõpilane Agris Peedu: «Tartu Ülikooli õigusteaduskonnas antakse kvaliteetset ja konkurentsivõimelist õigusharidust».

ERGI PROMMIK

Tartu Ülikooli Õigusinstituut

Miks peaks tulema õppima TÜ Õigusinstituuti? Vastab õppedirektor magister René Värk

TÜ Õigusinstituudi eesmärk on anda konkurentsivõimelist ja laiapõhjalist akadeemilist õigusharidust.

Õigusinstituut on ainus avalik-õigusliku ülikooli õppeasutus, mis pakub õigusteaduslikku haridust Tallinnas.

Õppekavad on koostatud lähtuvalt kaasaegsetest vajadustest ning soovist luua võimalused edukaks kõrghariduse omandamiseks.

Õppetööd viivad läbi nii teoreetikud kui ka praktikud. Pöörame suurt tähelepanu rahvusvahelisele, mere-, intellektuaalse omandi ja tarbijakaitseõigusele, kognitiiv- ja õiguspsühholoogiale ning käitumishälvete sotsioloogiale.

Me loome väärtusi pakudes teadmisi, oskusi ja lahendusi.

Mis eriala saab õppida ja kus lõpetajad tööd saavad?

Õppida saab õigusteadust nii bakalaureuse- kui ka magistriõppes.

Vastavalt võimalustele saab õppevormiks valida kas traditsioonilise päevaõppe või töötavalise inimesele paremini sobiva avatud ülikooli.

Kolme õpinguaasta järel antav sotsiaalteaduste (õigus) bakalaureusekraad võimaldab töötada ametikohtadel, mis ei eelda kõrgemat juriidilist kvalifikatsiooni või ei nõua iseseisvate juriidiliste otsuste langetamist, näiteks avaliku teenistuse nooremametnikud.

Täiendava kaheaastase magistriõppe läbimisel saavad õigusteaduse magistrikraad võimaldab asuda tööle kõrge-mat juriidilist kvalifikatsiooni nõudvatel ametikohtadel, nagu näiteks avaliku teenistuse vanemametnikuna või era-

sektori juristina, ning pürgida edaspidi advokaadiks, prokuröriks või kohtunikuks.

Kui palju üliõpilasi vastu võetakse?

Riigieelarveliste kohtade arv sõltub riiklikust tellimusest, mille suurus ei ole veel teada.

Riigieelarveväliste kohtade arv ei ole küll piiratud, kuid sissesäämiseks tuleb konkur-sil koguda vähemalt 16 punkti maksimaalselt 30st.

Millist tudengit ootate?

Ootame laia silmaringi ja hea võõrkeelte oskusega aktiivseid ja võimekaid inimesi, kellel on huvi õppida õigusteadust.

Info:
Kaarli pst 3, Tallinn
tel 627 1888
lawinst@lawinst.ee
www.lawinst.ee

Filosoofia- teaduskond

Miks peaks tulema õppima filosoofiateaduskonda? Vastab ajaloo osakonna 3. a üliõpilane Riin Saadjärv.

Filosoofiateaduskond sobib eriti neile, kes ei tule ülikooli õppima üksnes konkreetset ametit, vaid soovivad samal ajal bakalaureusekraadiga omandada ka avara silmaringi, võime iseseisvalt mõelda ning õpitud teadmistest üldisemaid järeldusi teha.

Siin pannakse loengute kõrval üha enam rõhku ka seminaridele, andes nii võimaluse arendada oma arvamuse väljendamise ning selle kaitsmise oskust. Seminarides toimuv suhtlemine aitab paremini kujundada ka arusaama, millisesse konkreetsetesse valdkonda soovib õpilane ise süveneda.

Meie õppekavadesse on jäetud piisavalt ruumi ka üliõpilase vabal valikul tehtavatele loengutele, andes seega suurepärase võimaluse kuulata just neid ained, mille vastu huvi on.

Vastab dekaan prof Birute Klaas.

Teaduskond on seadnud oma eesmärgiks arendada üliõpilase analüüsivõimet ning suutlikkust tunnetada maailma tervikuna, oskust mõtestada ja tunnetada humanitaarseid väärtusi. Õppejõud üritavad üliõpilasi ergutada mõtlema loovalt, aga kriitiliselt. See tähendab, et nii üliõpilased kui ka õppejõud on avatud kõikidele uutele ideedele ja mõttekäikudele, mille hulgast osatakse valida kõige originaalsemaid ja läbimõeldumaid.

Mis erialasid saab õppida?

Õppida saab ajalugu (72 kohta), Eesti-üld- ja lähiajaloo kõrval on võimalik tudeerida kunstiajalugu, arhiivindust, arheoloogiat ja etnoloogiat.

Eesti ja soomeugri keeleteaduse osakonnas (95) õpetatakse eesti keelt, eesti keele ajalugu ja murdeid, läänemeresoome ja uurali keeli, sh soome keelt ja kultuuri ning ungari keelt ja kultuuri.

Dekaan Birute Klaas.

Eesti keelt on võimalik õppida ka **võõrkeelena** (eesti keele ja kultuuri eriala muukeelsetele). Kogu osakonna keeleõpet toetab ja hõlmab üldkeeleteadus.

Kirjanduse ja rahvaluule osakonnas (35) saab õppida nii eesti kirjandust, maailmakirjandust, teatriteadust kui ka eesti ja võrdlevat rahvaluulet.

Filosoofiaosakond (60) võimaldab õpet filosoofia ajaloo, praktilise filosoofia ja teadusfilosoofia suundadel.

Germaani-romaani filoloogias osakonnas on võimalik õppida inglise, saksa, prantsuse, hispaania ja klassikalise filoloogiat ning skandinavistikat. Ootame 50 tulevast inglise, 20 prantsuse ning 45 saksa filoloogiat. Skandinaavia keeltest võetakse vastu 17 üliõpilast norra keele erialale.

Vene ja slaavi filoloogias osakonnas (55) on võimalik õppida vene keelt ja kirjandust ning slaavi filoloogiat.

Kunstide osakonda oodatakse 15 uut üliõpilast maalikunsti erialale. Arvud hõlmavad nii riigieelarvelisi kui ka riigieelarveväliseid õppekohti.

Kus lõpetajad tööd saavad?

Filosoofiateaduskonna lõpetanu leiab endale hõlpsasti koha tööjõuturul, sest õpetusel on rõhk asetatud kaas-aegsetele erialateadmistele sügavuti, aga ka paindlikkusele, mitmekülsusele ja kohtanemisvõimele.

Meie vilistlased on leidnud tööd õpetaja, muuseumi- ja kirjastustöötaja, kriitiku, teadlase ja maalikunstniku, aga ka ajakirjaniku, poliitiku ja kirjanikuna. Euroopa Liit ootab tõlke ja tõlkijaid, keda koolitatakse tõlkekeskuses.

Millist tudengit ootate?

Ootame uudishimulikke, iseteadlikke ning otsiva vaimuga üliõpilasi, kes ei kardaks esineda ja väidelda, aga ka tegelda probleemidega süvitsi. Filosoofiateaduskond on akadeemiline ruum, kus toimub pidev areng inimliku täiuse poole. Ootame kõiki neid, kes arvavad, et nad on valmis liikuma täiuslikkuse poole.

Info:
Lossi 3
tel 737 5341
filos@ut.ee
www.fl.ut.ee

Riin Saadjärv: «Filosoofiateaduskonna seminarides saab arendada oma väljendusoskust ja kaitsa oma arvamust». ERGI PROMMIK

Bioloogia- geograafia- teaduskond

Miks peaks tulema õppima bioloogia-geograafia-teaduskonda? Vastab geograafia 4. a üliõpilane Lilil Palmar.

Siin on kaasaegne õpikeskkond, kus toimub aktiivne akadeemiline suhtlus õppejõudude ja üliõpilaste vahel.

Siin tagatakse lisaks loengus käsitletavale teoreetilisele osale, mille materjalid on enamjaolt tudengitele kättesaadavad Internetis, ka praktiline kogemus välitöödel.

Tsükliõpe võimaldab keskenduda ja intensiivselt tegelda konkreetse ainega, mis vahetult pärast loengusarja lõpet eksamiga.

Sõbralikus ja ühtses teaduskonnas korraldavad instituutide tudengid koos akadeemilisi üritusi, millega suurendatakse erialadevahelist läbikäimist (talve-, sügis- ja kevadkoolid).

Traditsioonilised üritused (instituutide aastapäevad, erialadevahelised spordivõistlused, teaduskonna kümnevõistlus ja peod) annavad akadeemilisele elule teatavat lisaväärtust.

Instituutides tegelevad klubid (noorgeograafide klubi) ja seltsid (looduskaitsering), mis soodustavad nii erialase info liikumist kui ka sõprusringide kujunemist.

Vastab dekaan prof Tõnu Meidla (pildil).

Loodusteaduslik haridus on hea ja tugev kapital iseseisvaks tegevuseks tulevasel töökojal. Teaduskond pakub seda tänapäevasel tasemel, laiapõhjalise ja paindlikuna. Selleks annab võimaluse akrediteeritud loodusteaduslike õppekavade täielik valik bakalaureuseõppest doktoriõppeni.

Meie teaduskond on loodusteaduskond nii klassikalises kui ka kaasaegses tähenduses, sest üliõpilastele pakutav sisaldab nii üldisi loodusteaduslikke kursusi kui ka väga praktilise kallakuga aineid.

Erialade omandamist

toetavad kaasaegne õpikeskkond uutes või renoveeritud hoonetes, noor ja võimekas õppejõudude koosseis, õppekavade kõrge kvaliteet. Individuaalset võimekust arendav teaduspõhine õpe on vahetult seotud teadus- ja rakendus-uuringutega.

Pakutava kvaliteeti kinnitab seegi, et Eestis on tippameti-kohtadel väga palju loodusteadlasi ning meie lõpetajad on alati oodatud välismaistes uurimisasutustes. Eesti puhas loodus ja meie kogemus sellega säästlikult toimetada omandab erilise tähtsuse ELi tingimustes.

Mis erialasid saab õppida ja kus saavad lõpetajad tööd?

Keskkooli lõpetanu saab asuda õppima **bioloogia, geenitehnoloogia, geoloogia, geograafia, keskkonnatehnoloogia, ökoloogia ning bioloogilise mitmekesisuse kaitse** õppekava järgi, millele magistritasemel lisanduvad **gümnaasiumi bioloogiaõpetaja ja gümnaasiumi geograafiaõpetaja** erialad.

Bioloogia õppekava võimaldab magistriõppes spetsialiseerumist 13 erialale: arengubioloogia, mikrobioloogia, zooloogia, botaanika, hüdrobioloogia, ihtioloogia ja kalandus, mükoloogia, loomaökoloogia, taimeökoloogia, rakendusökoloogia, geneetika ja molekulaarbioloogia, biokeemia ja biofüüsika, biotehnoloogia ja biomeditsiin.

Spetsialistid leiavad tööd keskkonnakaitsega seotud asutustes ja omavalitsustes, kõrgkoolides, teaduslaborites, ökoloogilistes ekspertgruppides, looduskaitsealadel jm. Spetsialiste vajavad meditsiini- ja veterinaarialaborid, keskkonnakaitse laborid ning tootmisettevõtted, kus on kasutusel järjest suurenev osatähtsust omandav biotehnoloogia.

Geenitehnoloogia õppekaval õppides saab ettevalmistu-

se töötamiseks Eesti, ELi ning teadusasutuste laborites jne.

Magistriõppes saab spetsialiseeruda molekulaarbioloogia, molekulaarse raku-bioloogia, biotehnoloogia, molekulaargeneetika või bioinformaatika erialal.

Geograafia õppekava võimaldab spetsialiseeruda geoinformaatikas ja kartograafias, inimgeograafias, loodusgeograafias ja maastikuökoloogias või regionaalplaneerimises.

Geograafid leiavad rakendamist kartograafia alal riiklikes ja erafirmades (Kaardi-keskus, Maa-amet, Mereamet, AS REGIO jt), hüdroloogia, meteoroloogia ja klimatoloogia ning keskkonnakaitse alal jm.

Geograafia üks olulisemaid rakendusdistsipliine on regionaalplaneerimine, mis on oluline omavalitsuse (valla, linna, vallaliidu) ja riikliku (eeskätt maakondade) taseme planeerimisel.

Geoloogia eriala lõpetajate tegevus haarab Eesti maapõue uurimist, maapõue-ressursside rakendamist ja arvestust, põhjavee kasutamist ja kaitset, geoloogiliste protsesside keskkonnamõjude uurimist ja hindamist ning teadustegevust paljudel suundadel. Geoloogilise haridusega inimesi vajatakse riigi- ja omavalitsusasutustes (ministeeriumides, maakondade keskkonnateenistustes), geoloogiliste rakendustöödega tegelevates ettevõtetes jm. Õppekava võimaldab magistriõppes spetsialiseeruda klassikalise geoloogia põhilistele erialadele ja rakendusgeoloogia erialale.

Keskkonnatehnoloogia õppekava võimaldab spetsialiseeruda järgmistele kitsamale erialadele: ökosüsteemide tehnoloogia, heitmete tehnoloogia, mikroobsete protsesside tehnoloogia, keskkonnaseire tehnoloogia, geotehnoloogia või ökotehnoloogia. Koos füüsika-kee-

miateaduskonnaga koolitame nende teaduskonnas keskkonnatehnolooge lisaks veel kahel muul erialal. Keskkonnatehnoloogiat õppides saab ettevalmistuse töötamiseks Eesti, ELi jt maade keskkonnavalaste probleemide lahendamiseks tegelevates uurimisasutustes jm.

Teaduskond taotleb uuel õppeaastal vastuvõttu ka **ökoloogia ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse** õppekavale, mis võimaldaks spetsialiseeruda kolmel erialal: maismaaökoloogia, veekogude ökoloogia ja looduskaitsebioloogia. Selliseid spetsialiste vajab eelkõige looduskaitse süsteem, aga ka kõrgkoolid ja teadusasutused, kus tihedas rahvusvahelises koostöös arendatakse kaas-aegseid uurimisprojekte.

Bioloogia õppekava alusel koolitame ka gümnaasiumi bioloogiaõpetajaid, geograafia õppekava alusel gümnaasiumi geograafiaõpetajaid.

Koos haridusteaduskonnaga jätkab teaduskond osalemist ka varem meie teaduskonnaga seotud olnud põhikooli loodusteaduste õpetajate ettevalmistamisel.

Kui palju üliõpilasi vastu võetakse?

Riigitellimus on kõigil erialadel eeldatavalt vähemalt sama suur kui eelmisel aastal. Ökoloogia ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse õppekava avamiseks taotleme 15 õppekoha loomist. Tasulisse õppesse võtame vastu kõik soovijad, kelle riigieksamite tulemused ületavad antud erialal kindlaks määratud miinimumnõuded.

Millist tudengit ootame?

Ootame loodushuvilist, tööhimulist ja loovalt mõtlevat tudengit.

Info:
Vanemuise 46
tel 737 5820
biogeo@ut.ee
www.ut.ee/BG

Kus sisseastumiseksamite ajal elada saab?

Janika Hango
MTÜ Tartu Üliõpilasküla majutusjuht

Eksamite ajal (juulis) pakub üliõpilasküla tudengikan-didaatidele majutusvõimalust üliõpilasküla hostelis Pepleri 14 ja Raatuse 22.

Õo ühekohalises toas maksab 250, kahekohaline tuba 400 kr. Toas on televiisor, duširuum, tualett ja köök kolme toa peale. Majutus tuleb eelnevalt broneerida tööpäeviti kl 9-12 ja 13-16 tel 740 9955, 740 9956.

Kui tuled Tartusse avaldust

tooma, võta kindlasti kaasa ka tagatisrahaks vajalik summa ning isikut tõendav dokument.

Juhul kui meil on pakkuda sulle sobivaid majutuskohi, saad samal päeval sõlmida ka üürilepingu.

Avalduse toomiseks ei pea tingimata Tartusse sõitma: ankeedi võid meie kodulehelt välja trükkida ja saata üliõpilasküla majutusosakonda posti teel (Narva mnt 25, Tartu 51013) või faksiga (740 9958). Pärast avalduse saatmist võta kindlasti ühendust üliõpilasküla majutusosakon-

naga, et teada saada avalduse number.

Elektroonilisel kujul saadetud avaldusi ei arvestata, sest neil puudub allkiri.

Kui saad ülikooli sisse

Kui eksamid on edukalt sooritatud ja teil on soov elada üliõpilaselamus, siis tuleb koha taotlemiseks täita üliõpilasküla majutusosakonnas avaldus. Sisseastujatel hakame avaldusi vastu võtma **alates 26. juulist**, pärast seda, kui Tartu Ülikool on avaldanud sisseaanute nimekirjad.

Üliõpilaskülas pakutavad toad on erinevates majades, seega on ka hinnad erinevad.

Toa üür koosneb toa fikseeritud hinnast, millele lisanduvad kommunaalmaksud (küte, vesi, elekter).

Renoveeritud üliõpilaselamutes on ühe koha aasta keskmine üürihind 1050 kr kuus.

Vanades renoveerimata majades on aasta keskmine ühe koha hind koos kommunaalmaksetega vastavalt tingimustele kuni 500 kr kuus.

Täpsem info meie koduleheküljel www.kyla.ee.

Matemaatika-informaatika-teaduskond

Miks tulla õppima matemaatika-informaatika-teaduskonda?

Vastab: matemaatika 4. a üliõpilane Lauri Tart.

Matemaatika on eluvaldkond, mis paratamatult puudutab kõiki inimesi. Pääaegu igal keskkoolilõpetajal on selle kohta oma arvamus, seda mõnikord isegi kogu eluks. Paljud tunnevad kergendust, kui kohustuslikud matemaatikaga tegelemise aastad mööda saavad.

Samas mõjutab matemaatika igapäev elu. Näiteid võib tuua alates nüüdseks juba iseenesestmõistetava elektroonikaküllasusega pesumasinast lauarvutini ning lõpetades laialt kasutatava statistika ja matemaatilise modelleerimisega.

Nagu näha, on matemaatika praeguses muutuv maailmas väga oluline. Eriline koht kuulub sealjuures uuendusteks paratamatult vajalikule puhtale matemaatikale, olgu selleks algoritmi-, tõenäosus- või kategooriateooria. Nagu on hädavajalikud kirja- ja arvutikäsitusoskus, on seda ka matemaatiline mõtteviis, kuna viimane aitab leida ning edukalt läbi viia optimaalsemaid elustrateegiaid.

Analüütiline, matemaatikast inspireeritud mõtlemine on vajalik paljudel teistelgi elualadel majandusest keeleteaduseni, seetõttu ei ole vaja karta, et matemaatikaharidus kunagi tarbetuks osutuks.

Peale matemaatika kasulikuse ja kasutatavuse on muidugi ka kolmas põhjus, miks inimesed sellega tegelevad. See on lihtsalt põnev, ilus ja huvitav. Paljudel kahjuks ei

õnnestugi hoomata matemaatika loovat külge. Seda annab aga alati parandada, alustades oma ülikooliteed matemaatikaga.

Kuid miks peaks seda tegema just Tartu Ülikoolis? Me-rele siin muidugi juurdepääsu ei ole, kuid seda korvavad küllaga ülikooli enda akadeemiline, avastama suunav õhkkond ning teaduskonna sõbralik pere. Meil on ülikooli suurimad arvutiklasside komplektid, uusimad õppehooned ja nendest avanevad parimad vaated. Ja lõpuks, kogu ülikool moodustab ühe suure, üha rohkem üksteist toetava terviku, mis võimaldab matemaatikat rakendada ja edasi arendada väga paljudel aladel.

Mis erialasid saab õppida ja kus lõpetajad tööd saavad?

Vastab dekaan prof Mati Kilp.

Tänavu võtame bakalaureuseõppesse üliõpilasi **informaatika, infotehnoloogia, matemaatika ja matemaatilise statistika** erialale.

Bakalaureuseõppe lõpetamise järel on võimalik jätkata õpinguid magistritasemel peale nelja eriala veel finants- ja kindlustusmatemaatika ning kahel õpetajakoolituse erialal (gümnaasiumi matemaatikaõpetaja, gümnaasiumi informaatikaõpetaja).

Nii informaatika kui ka infotehnoloogia bakalaureuseõppe annavad peale üldteadmiste matemaatikast ja füüsikast baasteadmised arvutite riist- ja tarkvarast ning kaasaegsetest infotööluse meetoditest.

Matemaatika-informaatikateaduskonna hoone. VARJE SOOTAK

Seejuures on infotehnoloogia bakalaureusestudium rakenduslikuma suunitlusega.

Informaatika bakalaureuseõpe on teoreetilisema kallakuga, võimaldades spetsialiseerumist kitsamatele erialadele.

Põhjalikumad teadmised saadakse magistriõppes.

Matemaatika bakalaureuseõpe on esimene etapp akadeemilise matemaatilise hariduse omandamisel, enamasti jätkab selle lõpetaja õpinguid magistritasemel.

Matemaatilise statistika erialal kulgeb bakalaureuseõpe esimesed kolm semestrit koos matemaatika eriala tudengitega, seejärel süvenetakse statistika ja tõenäosusteooria ainetesse.

Studiumi loomulik jätk on magistriõpe kas samal erialal või finants- ja kindlustusmatemaatikas, kuid saadud teadmised lubavad asuda tööle ka andmetöötuse alal.

Kui palju üliõpilasi vastu võetakse?

Üliõpilaskandidaatide pin-

gerida moodustatakse kolme riigieksamit tulemuste põhjal. Matemaatika (maksimaalselt 20 p), emakeele kirjand (10 p) ja võõrkeel (10 p). Riigieelarvelistel kohtadel võivad ennast matemaatika erialal lugeda üliõpilaseks kõik need, kelle punktisumma on vähemalt 23, informaatika ja infotehnoloogia erialal need, kelle punktisumma 28, ja matemaatilise statistika erialal need, kel punktisumma 33. Kõigil tublidel noortel, kes ei mahu riigi poolt tasustatavatele kohtadele ning kelle punktisumma on vähemalt 16, on võimalus õppida riigieelarvevälistel õppekohtadel. Õppeaasta maksumuseks riigieelarvevälisel õppekohal õppijale on 16 500 kr.

Millist tudengit ootate?

Tublisid noori, kes ei karda matemaatikat ja kel on huvi arvutite vastu.

Info:
J. Liivi 2
tel 737 5860
math@ut.ee
www.math.ut.ee

Haridus-teaduskond

Miks peaks tulema õppima haridusteaduskonda? Vastab dekaan prof Toomas Tenno.

Haridusteaduskonna erialad on suunatud neile, kes on huvitatud õpetajakutse omandamisest. Teaduskonna üks põhieesmärke on ette valmistada tulevase õpetajaid, kes on võimelised lastes arendama loovust, otsustusvõimet ja suhtlemisoskust, andes seejuures üliõpilasele vajaliku ainealase ettevalmistuse integratsioonis teiste ainete-ga ja kujundades õpioskused kogu eluks.

Mis erialasid saab õppida ja kus lõpetajad tööd leiavad?

Haridusteaduse bakalaureuseõppekavade eesmärk on valmistada ette põhikooli mitme aine õpetaja magistriastme õppekavale pürgijaid, andes nii ainealase (humanitaar-, reaal- või loodusteaduslikes ainetes) kui ka üldkasvatusteadusliku ja psühholoogialase ettevalmistuse. Põhikooli mitme aine õpetaja magistriõppekava valmistab ette õpetajaid, kes suudaksid põhikoolis integreeritult õpetada vähemalt kolme ainet.

Eripedagoogika sobib pedagoogi- ja suhtlemiskalduvustega noortele, kes on valmis pühenduma tööle erivajaduste, puute ja õpiraskustega laste, nende vanemate ja puuetega täiskasvanutega.

Eriala lõpetanud töötavad edukalt tavakoolides, õpiraskuste ja erivajadustega laste koolides, lasteaedades jm.

Eripedagoogika õppekava jaguneb bakalaureuse- ja magistritasemeks. Bakalaureuseõpingud annavad baasteadmised eripedagoogikast, magistriõpingud võimaldavad keskenduda õpiraskuste ja käitumishälvete pedagoogikale või logopeediale.

Pedagoogika magistriõpe on mõeldud neile, kel on kõrgharidus ja õpetajakutse või sellele vastav kasvatus-teadustealane haridus.

Koolieelse lasteasutuse õpetaja bakalaureuseõppekava eesmärk on ette valmistada professionaalsete oskuste ja mitmekülgsete teadmistega koolieelse lasteasutuse õpetajaid, kes kujundavad laste arenguks soodsa keskkonna ning vajalikud õppimis- ja tööharjumused.

Klassiõpetaja õppekava alusel omandatakse teadmised ja oskused tööks esimeste kuni kuuendate klasside, sh kergemate õpiraskustega õpilastega. Eriala lõpetanud leiavad tööd klassiõpetajatena, samuti alg- või põhikooli õpetajana omandatud lisaerialal.

Klassiõpetaja vene õppekeele koolis õppekava valmistab vene õppekeele koolidele kutsealaste oskuste ja mitmekülgsete üldhariduslike teadmistega klassiõpetajaid, kes õpetaksid eestikeelseid aineid.

Lõpetanud leiavad tööd mitte-eesti õppekeele koolides klassiõpetajatena põhikooli tasemel, samuti võivad nad töötada alg- ja põhikooli õpetajana omandatud lisaerialal. Klassiõpetaja ja klassiõpetaja vene õppekeele koolis õppekaval on õppeaeg 5 aastat, lõpetajad saavad ma-

Dekaan Toomas Tenno.

gistritasandi hariduse.

Muusika õppekava ülesanne on üldhariduslike ja muusikaalaste teoreetiliste teadmiste ning mitmekülgsete praktiliste oskuste andmine, et jätkata õpinguid muusikaõpetaja magistriõppes. Õppekavale kandideerijalt nõutakse muusikalist ettevalmistust, samuti huvi muusika, aga ka kunsti- ja kultuurielu vastu. Bakalaureuseõppe lõpetanu võib töötada ringijuhhi või klaverisaatjana, magistriõppe lõpetanud leiavad tööd muusikaõpetajana algklassidest kuni gümnaasiumini ning harrastus- ja koolikooride juhina.

Avatud ülikoolis on töötavatel õpetajatel võimalik omandada eripedagoogi, klassiõpetaja, koolieelse lasteasutuse õpetaja ja põhikooli reaalainete õpetaja eriala. Lisaks võetakse vastu kutseõpetaja ja tehnikavaldkonna õpetaja erialale ning koolikorralduse magistriõppesse.

Kutseõpetaja eriala on mõeldud õpetajakutseta töötavatele kesk- või kutsekeskharidusega õpetajatele, et anda akadeemilised haridusteaduste alused ja pädevus töötamiseks kutseõpetajana.

Tehnikavaldkonna õpetaja kutseasta on mõeldud õpetajakutseta töötavatele või tööle asuvatele tehnilise kõrgharidusega õpetajatele. Õpetetöö viiakse läbi koos TTÜga.

Koolikorralduse magistriõpingud on kavandatud kahele aastale, õppuritel on võimalus valida koolijuhtimise ja mentorluse haru vahel. Lõpetanud leiavad tööd haridusjuhtide, õpetajate, mentorite, õppekava spetsialistide ja koolijuhtidena.

Kui palju üliõpilasi vastu võetakse?

Planeerime võtta vastu päevaõppesse ja avatud ülikooli 600 üliõpilase ringis.

Millist tudengit ootate?

Ootame õppima inimesi, kes on motiveeritud elukestvaks hariduse omandamiseks, et olla õppimisvõimelised ja uutele teadmistele avatud. Loodame, et meie lõpetajad on valmis muutma õpetamist ja õppimismeetodeid tuupimiskeskuselt kõiki õpilasi arendavale arusaamisega õppimisele, täitma õpetaja kui õpikeskkonna kujundaja rolli.

Info:
Salme 1a
tel: (+372) 734 3620
haridus@ut.ee
www.ut.ee/ht

Kehakultuuriteaduskond

Miks tulla õppima teie teaduskonda?

Vastab õppeprodekaan magister Priit Eelmäe.

Oscar Wilde on öelnud, et neil, kes vaimu ja keha lahutada tahavad, ei ole kumbagi. Sport, liikumisharjumuste kujundamine ja tervis omandavad tänapäeval inimeste jaoks üha suuremat tähtsust.

Kehakultuuriteaduskonnas õppides saadakse nii Eesti kui ka Euroopa standarditele vastav haridus kehalise kasvatus ja spordi või füsioteraapia alal.

Õppeained ja õppetöö korraldus toetavad laiapõhjalise interdistsiplinaarse hariduse omandamist, mis annab lõpetanutele suurepärase konkurentsivõime tööturul ka teistel elualadel.

Mis erialasid saab õppida?

Kehakultuuriteaduskond on ainus koht Eestis, kus sporditeadustealast koolitust antakse akadeemilise hariduse kõigil astmetel doktoriõppeni. Üliõpilased saavad ülevaate vastavalt kehalise kasvatus ja spordi sotsiaalkultuurilisest osast ning organisatsioonist ühiskonnas või füsioteraapia rollist tervishoiu- ja sotsiaahoolekandesüsteemis.

Edukas suusataja Kaili Sirge on kehakultuuriteaduskonna teise aasta üliõpilane.

TIINA BELJAJEVA

Meie erialad on kehaline kasvatus ja sport ning füsioteraapia.

Õpetajale, treenerile või füsioterapeudile antakse vajalik psühholoogiline ja pedagoogiline ettevalmistus. Biomeditsiinilised ained loovad põhjaliku ettekujutuse inimorganismi ehitusest ja talitlusest ning kehaliste harjutuste mõjust sellele. Omandatakse eri spordialade harjutusvara ning nende õpetamise meetoodika või õpitakse kehalisi

harjutusi kasutama haiguste profülaktikas ja taastusravis või liikumispuute kompensatsiooniks.

Socrate Erasmus programmi kaudu on võimalus läbida osa õppekavast Euroopa juhtivates ülikoolides.

Kus lõpetajad tööd leiavad?

Kehalise kasvatus ja spordi eriala lõpetanud leiavad rakendust treeneri või spordijuhina. Suurem osa jätkab

Majandusteaduskond

Miks peaks tulema õppi-ma just TÜ majandusteaduskonda?

Vastab magistrant Krister Tamm.

Majandusharidus annab suurepärase võimaluse töötada nii era-, riigi- kui ka mittetulundussektoris, kuna majandusliku mõtlemise ja käitumiseta ei saa hakkama ükski organisatsioon. Meie ettevõtetmajanduse ja rahvamajanduse õppesuunad majandusteaduse õppeprogrammis võimaldavad teha õpitavate ainete sees paindlikke valikuid. TÜ majandusteaduskonna haridust väärtustatakse Eesti tööjõuturul kõrgelt, kuna ollakse veendunud hariduse kvaliteedis.

Majandusteaduskonna lõpetaja ei pea ilmtingimata hakkama tööle palgatootajana – saadud teadmised (ja asjalikud sõbrad) võimaldavad võtta riske ja alustada oma ettevõtetega, olles ise endale tööandjaks. Paljud meie tudengid on seda edukalt tõestanud.

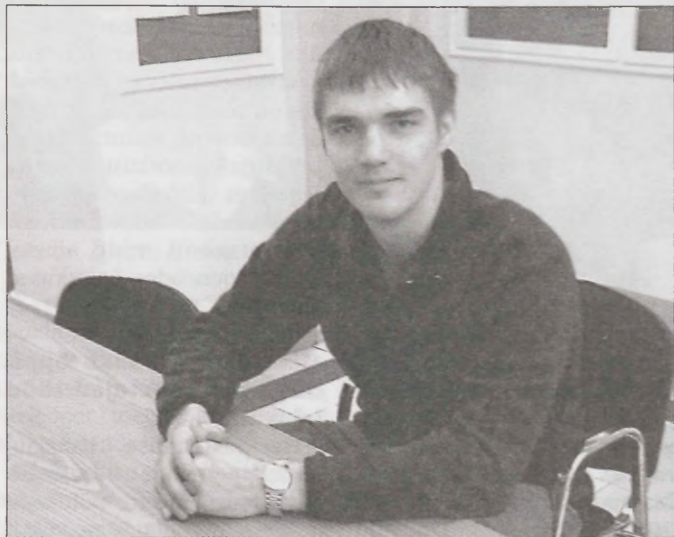
Majandusteaduskonnas tegutseb aktiivselt maailma suurima tudengiorganisatsiooni AIESECI esindus, mis võimaldab tudengitel teoreetilisi teadmisi kohe praktikas järele proovida. AIESECI liikmed suhtlevad igapäevaselt ettevõtete juhtidega ja korraldavad praktikantide vahetust eri riikide vahel.

Mis erialasid saab õppi-da ja kus lõpetajad tööd saavad?

Vastab dekaan prof Jüri Sepp.

Majandusteaduskonna

õppekavu on alati iseloomustanud suur paindlikkus ja valikuvõimaluste rohkus. Praegustes 3+2 õppekavades on see veelgi suurenenud. Oleme loobunud tavapärase piiri tõmbamisest rahvamajandusliku ja ettevõtetmajandusliku hariduse vahel. Tahame, et meie lõpetajad saaksid võrd-

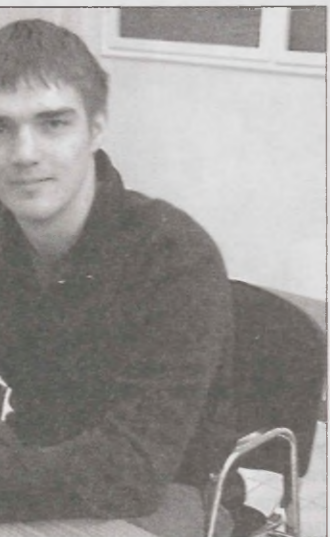
Magistrant Krister Tamm.

ERGI PROMMIK

väärselt hakkama nii era- kui ka avalikus sektoris.

Siiski pakume juba bakalaureuseõppes süvendatud teadmisi kolmes valdkonnas, millest üliõpilane saab valida kaks. **Majandusteooria** erialaaine annab hea ettekujutuse majandusteaduse mitmekesisusest ja sobib eelkõige korraliku baasi loomiseks magistriõpinguteks. **Rahanduse ja arvestuse ning juhtimise** ja **turunduse** moodulid aga võimaldavad hakkama saada ka tööturul, kui mingil põhjusel peaksid õpingud katkema. Siiski võib end küpseks

majandusspetsialistiks pida- da vaid pärast magistriõppe lõpetamist. Siin pakume süvaõpet kuues kitsamas majandusteaduse harus. Neist kaks, **majanduse modelleerimine** ja **majanduspoliitika**, on suunatud pigem avaliku sektori töökohtadele, neli ülejäänut (**rahandus**, **majandusarves-**

tus, **turundus**, **rahvusvaheline juhtimine**) kalduvad aga rahuldama ettevõtete vajadusi. Et aga üliõpilased peavad endale valima nimetatud kuue eriaine hulgast kolm, on võimalik komplekteerida vägagi erinevaid ja isikupäraseid haridusprofile.

Kui palju üliõpilasi vastu võetakse?

Bakalaureuseastmes saab majandusõpinguid alustada nii päevases õppes kui ka avatud ülikoolis. Viimane on eriti soodne õpinguteks töö kõrval, ei eelda riigieksameid,

küll aga akadeemilise võimekuse testi. Siiski on kindlasti lihtsam omandada kvaliteetne haridus ainult sellele keskendudes. Päevasesse õppesse võtame vastu kõik soovijad, kel on riigieksamitest ette näidata vähemalt 15 punkti 40st (matemaatika tulemuse arvestab ülikool 20, ema- ja võõrkeele 10palli skaalas). Paraku saavad riigieelarvelistele kohtadele pääsemises kindlad olla vaid need kandidaadid, kelle punktide arv küünib 34,5ni. Ülejäänud peavad õppekulud ise kompenseerima. Sama peavad tegema avatud ülikoolis alustajad. Õppijate õnneks oleme suutnud hinna hoida oluliselt soodsama kui Tallinna erakoolides.

Millist tudengit ootate?

Tahaksime, et tudengikandidaadid teadvustaksid endale seda, et nad tulevad õppima ülikooli. Ja mitte igasugusesse ülikooli, vaid Tartu Ülikooli. Ja nii nagu kõigis teistes teaduskondades, tähendab see ka majandusteaduskonnas teaduspõhist haridust. Viimase jaoks on aga vastunäidustatud mõttelaiskus ja kitsas praktitsism. Ülikoolihariduse teeb väärtuslikuks just tugev teoreetiline baas. Teadmised võivad vananeda ja ununeda. Küll aga annab korralik ülikooliharidus elu lõpuni kaasa oskuse iseseisvalt mõelda ning terve elu edasi õppida ja areneda.

Info:
Narva mnt 4
tel 737 6310
majandus@ut.ee
www.mtk.ut.ee

Füüsika-keemiasteaduskond

Miks peaks tulema õppi-ma just füüsika-keemiateaduskonda?

Vastab füüsikalise infotehnoloogia magistrant Meelis-Mait Sildoja.

Hea tulevane kolleeg! Me õpetame sind orienteeruma kaasaegses tehnoloogilises maailmas ja aru saama looduse fundamentaalsetest seaduspärasustest tasemel, mis ei jää alla ülejäänud Euroopas pakutavale. Seda kinnitab meie tulemuslik koostöö partnerülikoolidega (Uppsalas, Lundis, Helsingis) ja seal õppivate meie tudengite edukus. Aga ainuüksi loengus õpitu pole eduks piisav ning puhtalt teoreetiliste teadmistega läbi ei löö. Olu-line on oma käsi aparatuurile külge panna ning õppejõu poolt räägitu reaalselt järele proovida. Võimalusi selleks jätkub.

Vastab analüütilise keemia doktorant Lauri Jalukse.

Tartu Ülikool kogu oma vaimse ja kultuurilise infrastruktuuriga on minu jaoks olnud juba kuus aastat nautitav seitskond. Olen omandanud teadmisi ja elukogemusi intensiivsemalt kui kunagi varem. Mulle on alati imponeerinud meie teaduskonna töötajate soe suhtumine oma tudengitesse. See on olnud ka üks põhjusi, miks olen end sidunud analüütilise keemia õppetooli orgaanilise kooslusega. Meie uurimisgrupil on koostöösidemed Eesti ettevõtete ja laboritega. Korraldame neile koolitusi ja võrdlusmõõtmisi, teeme analüüsi ja aitame välja töötada analüüsimetodeid. Loengutes omandatud baasteadmiste ja praktiliste kogemuste vahel on võimalik sünergia, mis aitab tunnetada valdkonna probleeme ja suundumusi ning soodustab korraliku töö leidmist pärast ülikoolist lahkumist.

Mis erialasid saab õppi-da ja kus lõpetajad tööd saavad?

Vastab dekaani kt prof Peeter Burk.

Bakalaureuseõppes toimub vastuvõtt füüsika, keemia, materjaliteaduse, keskkonnatehnoloogia ja infotehnoloogia erialale.

Magistriõppes on võimalik valida infotehnoloogia, keskkonna- ja materjalitehnoloogia, fundamentaalfüüsika, rakendusfüüsika, füüsika-õpetaja, keemia, raken-

duskeemia ja keemiaõpetaja eriala vahel.

Lõpetajad leiavad tööd tugiteenistustes (kvaliteedikontroll, sertifitseerimine, meditsiinitehniline teenindus haiglates) ja analüüsilaborites jm.

Suure osa meie lõpetajatest võtavad endiselt tööle arvuti- ja telekommunikatsiooni-firmad ning biotehnoloogia-ettevõtted.

Üha rohkem vajab neid ka elektroonika- ja keemiatööstus. Tüs saadava hariduse eelis tehnikakõrgkoolides pakutava ees on siivatasemel toimuvate protsesside olemuse parem mõistmine, mis annab võime tehnoloogiliste uuendustega kiiresti kohaneda. Töötuid teaduskonna lõpetanute hulgas Eesti ametliku statistika kohaselt ei ole.

Kui palju üliõpilasi vastu võetakse?

Riiklikult finantseeritavaid õppekohti avati suvel 2003 järgmiselt: füüsikas 34, keemias 26, materjaliteaduses 26, keskkonnatehnoloogias 18 ja infotehnoloogias 25. Tõenäoliselt on need arvud ligikaudu samad ka aastal 2004. Erinevalt varasematest aastatest on riiklik õppekoht füüsikas, keemias ja materjaliteaduses garanteeritud kõigile, kel riigieksamitulemuste punktisumma on vähemasti 23 punkti 40st. Infotehnoloogias piisab selleks 28st.

Millist tudengit ootate?

Meelis-Mait Sildoja: Kas oled uudishimulik? Sind kummitavad küsimused kuidas ja miks? Sel juhul on TÜ füüsika-keemiasteaduskond sinule. Ootame arenemisvõimelisi ja püüdlikke noori, kel on suur tahe aru saada meie maailmas kehtivatest loodusseadustest ning soov anda oma panus teaduse arengusse ja kaasaegse tehnoloogia väljatöötamisse. Tingimused edukaks tööks ning läbilõõgiks on loodud.

Lauri Jalukse: Kui sinus on ettevõtlikkust, tahet tegelda väga eluliste (või ka abstraktsete) küsimustega, siis on meie teaduskonna soosiv ja arendav keskkond Sulle parimaks abistajaks.

Info:
Tähe 4
tel 737 5520
fk@ut.ee
www.physic.ut.ee/fk

Meelis-Mait Sildoja ja Lauri Jalukse.

2XERGI PROMMIK

Sotsiaalteaduskond

Miks peaks tulema õppi-ma sotsiaalteaduskonda? Vastab dekaan prof Jaanus Harro.

Püüame korraldada õpet, mis ühtaegu annaks parimad ametioskused ja oleks sügavuti teaduspõhine. Teaduskonnas õpetavad mitmed Eesti tunnustatuimad sotsiaalküsimuste eksperdid (Marju Lauristin, Dagmar Kutsar, Tiina Randma-Liiv) ja parimad sotsiaal-, käitumis- ja kultuuriteadlased (Jüri Allik, Talis Bachmann, Wolfgang Drechsler, Kalevi Kull, Rein Taagepera, Peeter Torop, Peeter Tulviste, Airi Värnik jt).

Sotsiaalteaduskond on ühiskondlikele protsessidele orienteeritud, kuid väga interdistsiplinaarne. Üliõpilased koostavad lõputoid nii riikide poliitiliste süsteemide analüüsiks kui ka rottide sotsiaalset käitumist juhtivate neurokeemiliste protsesside mõõtmise alusel.

Interdistsiplinaarsust lisab Eesti Käitumis- ja Tervise-teaduste Keskus, mis on administratiivselt sotsiaalteaduskonnaga seotud ning ühendab TÜ sotsiaal-, arsti- ja kehakultuuriteaduskonna ning Eksperimentaalse ja Kliinilise Meditsiini Instituudi ja Suitsidoloogias Instituudi uurimisrühmi.

Kuigi teaduskond peab prioriteediks ühele Euroopa teadusülikoolile kohase teadustöö väljaarendamist, pööratakse palju tähelepanu ka rakendusküsimustele.

Meie erialadel õppimine annab võimalusi läbi lüüa nii Eestis kui ka väljaspool Eestit – kas siis õpinguid jätkates või töötades. Õppejõududel on tihedad väliskoostöösidemed ja paljud üliõpilased külastavad kas nende kontakte kasutades või ise sidemeid luues välismaa ülikooli.

Mis erialasid saab õppi-da ja kus lõpetajad tööd saavad?

Bakalaureuseõppesse võetakse 5 erialale: **ajakirjandus** ja **suhtekorraldus**; **psühholoogia**; **riigiteadused**; **semiootika** ja **kulturoloogia**; **sotsioloogia**, **sotsiaaltöö** ja **sotsiaalpoliitika**.

Kuna sotsiaalteaduskonnast saavad haridus on interdistsiplinaarne ning laiapõhjaline, on eri ameteid, kuhu lõpetajad võiksid tööle asuda, rohkesti.

Ajakirjanduse ja suhtekorralduse bakalaureuseastme lõpetanust võiks saada reporter, pressiesindaja, suhtekorraldaja; pärast magistriastme läbimist toimetaja meediaorganisatsioonis, meediaurija, -kriitik jne.

Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonna eriala-

Dekaan Jaanus Harro.

katse koosneb kahest osast: kirjalik (12. juulil) ja vestlus (14. ja 15. juulil). Avaldatud tööde esitamine on soovitatav, mitte kohustuslik.

Psühholoogia lõpetanud asuvad tööle eri ametites; erialane töö on võimalik eelkõige pärast magistriastme lõpetamist.

Riigiteaduste eriala annab laiapõhjalise sotsiaalteadusliku alushariduse koos olulisemate teadmistega riigiteadustest. Pärast 3-aastast bakalaureuseõpet on võimalik jätkata spetsiaalset haridust magistrantuuris ning leida erialale vastav töö riigiteenistuses, kohalikus omavalitsuses, välissuhtluses, diplomaatias jms.

Semiootika ja kulturoloogia eriala praktiliseks väljundiks on kultuurianalüüs kõige laiemas tähenduses.

Sotsioloogia, sotsiaaltöö ja sotsiaalpoliitika erialalt tulevad sotsioloogid, sotsiaaltöötajad, tööle asutakse nii riigiametis kui ka ettevõtetes.

Kui palju üliõpilasi vastu võetakse ?

Riigieelarveliste kohtade arv ei ole veel kindlaks määratud. Riigieelarvevälisetele kohtadele vastuvõtul piirarve ei ole.

Millist tudengit ootate?

Tudengeid, kes on huvitatud inimese ja ühiskonnaga seotud probleemidest – nii neid, kes on huvitatud inimese tunnetusvõime uurimisest, kui ka neid, kes tahavad teada saada, milliseid märgisüsteeme kultuuris kasutatakse. Praktilisema meelega inimesed leiavad siin meelepärase eriala sotsioloogia, sotsiaaltöö ja sotsiaalpoliitika probleemidele pühendudes. Samuti on oodatud inimesed, kes näeksid oma tulevikku keset poliitilise ja avaliku elu sündmusi. Seega ootame mitmekesiste huvidega ning loomulikult tugeva töö- ja õpitahtega inimesi.

Info:
Tiigi 78
tel 737 5957
so@ut.ee
www.so.ut.ee

TÜ Narva Kolledž

Miks tulla õppima Narva kolledžisse?

Vastab klassiõpetaja eriala 1. kursuse üliõpilane Diana Arhippova.

Aga miks ma ei peaks õppima Narva kolledžis? Narva on väga ilus ja puhas. Siin on palju rohelust. Narva on kiiresti muutuv ja arenev, lähitulevikus juba ELi piirilinn. Siin on hea elada ja õppida, on võimalused enese realiseerimiseks.

Üks võimalusi on omandada pedagoogiline kõrgharidus Narva kolledžis.

Õpetajaamet on läbi aegade hinnas olnud. Kolledži uued erialad arvestavad ka tulevikuvajadusi. Õppekavades on teooria ja praktika tihedalt põimunud.

Peale põhieriala saame ka teise või ka kolmanda eriala, mis teeb meid tööturul konkurentsivõimelisemaks. Õppetöös on suureks abiks õppejõud, ka professorid ja teised oma ala spetsialistid Tartu Ülikoolist, Saksamaalt, Venemaalt.

Üliõpilase elu kolledžis ei ole ainult õppimine. Siin toimuvad mitmesugused üritused, näitused, kontserdid, on välja kujunemas üliõpilaste traditsioonid.

Ennast on võimalik proovile panna KVNis (lõbusate ja leidlike huumoriklubi), Narva tudengite päeval, Vene üliõpilasseltsis, Tatjanapäeval (üliõpilasteks pühitsemine).

Üliõpilased saavad õppida ka välismaal. Seda soodustab asjaolu, et kolledžis on võimalik õppida mitmesuguseid keeli, näiteks inglise, saksa, rootsi, soome või prantsuse keelt.

Vanemate kursuste üliõpilased on õppinud Austrias, USAs, Venemaal, Rootsis, Soomes.

Meeldib, et kolledžis on avarad ja remonditud auditooriumid, suur arvutiklass ja

Kolledži direktor Katri Raik.

ERAKOJU

hea raamatukogu, paljundusmasinad igal korrusel.

Kõige rohkem meeldib aga kolledži üliõpilaspere. Meid ei ole palju ja seepärast tunnevad kõik peaaegu kõiki. Arvan, et sõbralikud suhted üliõpilaste vahel ongi see, mis teeb meie kolledži eriliseks – see ongi Narva kolledži omapära.

Mida saab õppida?

Vastab direktor magister Katri Raik.

Narva kolledž on üks väikevalik suure ülikooli sees. Meie kolledž on hea võimalus venekeelsete koolide lõpetajatele. Just teile püüame me oma kakskeelsete õppekavade abil toeks olla ning heatasemelist ülikooliharidust võimaldada.

Kolledžis saab õppida **vene- ja mitmekeelse lasteaija ja kooli õpetajaks, klassiõpetajaks ja humanitaarainete õpetajaks vene õppekeelega põhikoolis.**

Me oleme ainus kõrgkool Eestis, kes on endale sellise eesmärgi seadnud.

Uuest akadeemilisest aastast on kolledžis võimalik õppida ka kahel uuel erialal,

need on noorsootöö ja kohaliku omavalitsuse korraldus. Mõlemad on rakenduskõrghariduse õppekavad ja lähtuvad tööjõuturu vajadustest.

Kolledžit ei maksa peljata ka neil, kes eestikeelse kooli lõpetanud. Teie saate oma hariduse emakeeles ning õpite juurde väga hea vene keele, mis kindlasti tulevikus abiks.

Meie peamine ülesanne on anda oma üliõpilastele haridus, mis võimaldab leida korralikku tööd.

Üliõpilaselu huvitav korraldamine – ja see on kindlasti üks õpingute oluline osa – on kolledži üliõpilasnõukogu ülesanne. Julgen kinnitada, et see kukub neil hästi välja.

Parim soovitus on möödunud aasta 1. aasta üliõpilaste arvamus, kellest 86% kinnitas, et kui nad uuesti ülikooli tuleksid, siis ikka Narva kolledžisse.

Mina aga soovin julgeid valikuid ja edukaid riigiksameid!

Info:

**Kerese 14, Narva
tel 356 0608
college@narva.ut.ee
narva.ut.ee**

TÜ Türi Kolledž

Miks tulla õppima Türi kolledžisse?

Vastab 3. kursuse üliõpilane Indrek Rüütel.

Türi kolledžisse võiks õppima tulla see, kes tahab omandada keskkonnaalast haridust. Mõnes mõttes on kooli eeliseks tema väiksus: igal üliõpilasel on seetõttu paremad võimalused kaasa lüüa üliõpilasüritustes, pole nii suurt ohtu massi sekka ära kaduda.

Meeldib väga ka kooli asukoht – kuna elan Paides ja mul on perekond, siis on Türil mugav koolis käia. Usun, et Türi eeliseks on ka asukoht Eesti keskel. Tahtmise ja võimaluse korral saavad üliõpilased vabalt osaleda Tartu, Tallinna, Viljandi ja Pärnu tudengite üritustel – igale poole on enam-vähem ühesugune kaugus.

Haridus, mida Türi saada võib, on täpselt nii hea, kui heaks üliõpilane selle ise enda jaoks teeb. Laiskvorstid jäävad igal pool elule jalgu. Kui oled aga motiveeritud ja õpid just seda, millele tahad pühenduda, siis on eduks head võimalused.

Mis erialasid saab õppida ja kus lõpetajad tööd saavad?

Vastab direktor magister Elle Raudsepp.

Meie eriala on **keskkonnateadus**. Seda õpetatakse interdistsiplinaarse, rahvusvaheliselt akrediteeritud õppekava järgi. Eriala õppimine seostab teooria praktikaga, õpetab nägema seoseid, lahendama probleeme komplekselt, tegutsema inimesele ja ümbritsevale keskkonnale parima tulemuse nimel. Töötame tihedas koostöös füüsika-keemia- ja bioloogia-geograafia-teaduskonnaga ning EPMÜga.

Meil õpetavad oma ala parimad õppejõud. Oleme kaasanud ka keskkonnaspet-

sialiste-praktikuid. Selline õpetamisviis võimaldab hoida õpetuse sisu kaasaegsena, olla juba stuudiumi ajal kursis erialaprobleemidega ning saada aimu ees ootavast praktilisest tööst. Viimasest saab sügavama teabe ka õppeajal toimuvate praktikate, projektitööde, õppesõitude jne kaudu.

Keskkonnateaduse eriala teadmised omandanud üliõpilane saab TÜ diplomi keskkonnateaduse erialal. Iga lõpetaja teadmised ja oskused olenevad võimetest ning sihipärasest õppetööst. Neil on võimalik saada tööd omavalitsustaseme ja riiklike struktuuride spetsialistidena, aga järjest enam ka ettevõtetes keskkonnajuhtidena. Ettevõtlikumad võiksid kaaluda oma äri alustamist jne. Eriala on võimalik omandada ka kaugõppe teel.

Kui palju üliõpilasi vastu võetakse?

Eelmisel aastal kolledži neljanda lennu lõpetajad puid istutamas oma õppehoone juurde.

MAARIKA UUSMAA

TÜ Pärnu Kolledž

Miks peaks tulema õppima Pärnu kolledžisse?

Vastab turismi- ja hotelliettevõtluse 2. a üliõpilane Kristi Raidla.

Minu eriala tasub õppima tulla sellepärast, et turism on Eestis praegu nii mõnusalt arenev ala. Väga häid spetsialiste turismi- ja hotelliettevõtluse alal pole just palju, mistõttu on see päris hea väljakutse.

Sotsiaaltöö korraldus on Eestis samuti jõudsalt edenev eriala. Näiteks pidev elanikkonna vananemine ja sellega seotud probleemide lahendamise tagavad kindlasti töökoha.

Ärijuhtimise eriala annab üsna laiapõhjalise hariduse, mis võimaldab hiljem spetsialiseeruda. Eelkõige aga peaksid selle eriala lõpetanud olema võimelised tegelema ettevõtlusega.

Kalandus ja veekogude majandamine on üsna uus, kuid Eestis vajalik ja paljutootav eriala. ELiga liitudes peaks see teema muutuma eriti aktuaalseks.

Kõik need erialad sisaldavad palju praktilist poolt, mis tööleasumisel peaks ainult kasuks tulema.

Ja lõpuks on Pärnu kolledžis väga hea õppekeskkond – ilus kool, hea raamatukogu,

sõbralikud ja vastutulelikud inimesed.

Loomulikult pole vähetähtis ka tudengielu: traditsioonilised ettevõtmised, nagu rebastepidu, jõulukarneval, tudengite talvapäevad ning sekka palju väiksemaid ühisüritusi.

Mis erialasid saab õppida ja kus lõpetajad tööd saavad?

Vastab direktor geograafiadoktor Garri Raagmaa.

Ärijuhtimise eriala läbinud asuvad tegutsema ärijuhi või ettevõtjana. Pärnu aktiivne ettevõtlus vajab palju, seega nõutakse meilt rohkem lõpetajaid kui seni pakkuda oleme suutnud. Juba aastaid üliõpulaarsele **turismi- ja hotelliettevõtluse** erialale ootame õppima noori, kel on huvi asuda tööle Eestis ja eriti Pärnumaal kiiresti laienevas turismi- ja majutusettevõtluses ettevõtja või heapalgalise administraatori ning turismiarendusspetsialistina riigisektoris.

Sotsiaaltöö korralduse eriala koolitab omakorda sotsiaalteenuseid pakkuvatele asutustele ja ettevõtetele sotsiaaltöötajaid ning sotsiaaltöö korraldajaid.

Rakenduskõrghariduse eriala – kalandus ja veekogude

majandamine – on Eestis veekoguderikkuse ja ulatusliku rannajoone tõttu jätkuvalt oluline.

Koos TÜ majandusteaduskonnaga koolitame üliõpilasi **avatud ülikoolis majandusteaduse bakalaureuse õppekava** alusel, mis annab akadeemilise majandushariduse. Lõpetajad saavad jätkata õppimist magistrantuuris TÜs või mujal.

Sügisel alustame piisava nõudluse (15 osalejat) korral ka **turismigeograafia magistriõppega avatud ülikoolis**. See on TÜ geograafia instituudi geograafia magistrikava eriala, õpe toimub Tartus ja Pärnus.

Osa õppejõude on välismaalt, mistõttu suur osa loengutest ja seminaridest on inglise keeles. See magistriõppekava on mõeldud ennekõike turismiettevõtete või arendusasutuste töötajatele, kes soovivad oma professionaalset taset tõsta ja maailma turismiteadusest süstemaatiliselt viimast tarkust saada.

Päevastel üliõpilastel aitab tööd leida praktika ning meie arvukad partnerettevõtteasutused nii kodus kui välismaal.

Kui palju üliõpilasi vastu võetakse?

Igal akadeemilisel aastal on päevases õppevormis vastu võetud vähemalt 20 üliõpilast riiklikult finantseeritavatele kohtadele. Lisanduvad tasulised õppekohad ja avatud ülikooli kaugõppe õppevorm. Viimase vastu on huvi aastast aastalt kasvanud. Kaugõppesse võtame vastu kuni 40 soovijat.

Millist tudengit ootate?

Meil on ettekujutus heast üliõpilasest meie seniste tudengite kaudu. 2004. aastal lõpetab kolledži päevases õppes viies ja kaugõppes esimene lend. Senised õppurid on ettevõtlikud, laialdaste huvid ja annetega, töökad, loodust armastavad ja austavad, sihikindlad ja edasi-püüdlilikud.

Info:

**Viljandi mnt 13b, Türi
tel 384 9163
info@tc.ut.ee
www.ut.ee/TC**

Kristi Raidla: «Pärnu kolledžis on väga hea õppekeskkond – ilus kool, hea raamatukogu jm».

MONTAÄZ

UUDISED

Skytte päev

25. märtsil kell 15 algab ajaloo muuseumi valges saalis Skytte päev.

TÜ eraõiguse instituudi lektor Toomas Anepaio peab ettekande «Johan Skytte ja õigus», rektor Jaak Aaviksoo räägib ülikooli valitsemisest Euroopas ja riigikogu liige Tõnis Lukas riigi osast ülikooli elus.

Skytte medal antakse vandeadvokaat Jüri Raidlale, kes oli TÜ kuratooriumi esimees 2001-2003.

Füüsika Instituudi stipendiumid

TÜ Füüsika Instituudi 14. üliõpilassipendiumi konkursil jagati 12 000-kroonine fond nelja tudengi vahel.

Magistrantidest määrati stipendiumi Vigen Issahanjanile (juh Tiit Kärner) töö eest «Virtuaalne EPR spektromeeter» ja Veera Krasnenkole (juh Koit Mauring) töö eest «Rohe- liselt fluorestseeruva proteiini fotofüüsika».

Bakalaureuseõppest said stipendiumi Sergei Vlasov (juh Ants Lõhmus) töö eest „Gaasilised seedid SPM-i teravike puhastamiseks» ja Marju Kleeman (juh Artur Suisalu) töö eest «Optiline niiskuse- andur».

Harjutuskohtu võistlus Riigikohtus

Homme kell 10.30 algab Riigikohtus VII Eesti Harjutuskohtu võistluse suuline voor, kus selgitatakse Eesti kõrgkoolide õigusharidust õppivate tudengite kaks paremat võistkonda. Kl 15 toimub finaali. Selguvad ka kirjaliku vooru parim võistkond ning autor.

Harjutuskohtu võistlus seisneb kohtuprotsessi jäljendamises. Selle aasta kaasus puudutab kohtuvälise menetleja tegevust.

Info: Katri Paas, tel 514 5944, 630 6494, paas@abll.ee.

Teeõhtud ajaloo muuseumis

25. märtsil kell 16.15 kõneleb TÜ Ajaloo Muuseumi valges saalis loodusgeograafia ja maastikuökoloogia õppetooli dots Jaak Jaagus teemal «Kliima soojenemine – kas müüt või tegelikkus?».

Muuseumi projektijuhi Urmet Paloveeri sõnul on see iga kuu neljandal neljapäeval toimuma hakkava loengusarja «Huvitavat elust ja teadusest» esimene üritus.

Kutman maailma-meistriks

Martin Kutman naasis veteranide maailmameistri- võistlustelt Saksamaalt kuldmedaliga teivashüppes ja II kohaga 60 m tõkkejooksus.

75-aastane kergejõustikutreener Kutman alistas MM-tiitli toonud kõrguse (2.40) esimesel katsel.

Vasaraheites saavutas kul- laväärilise koha Neinar Seli.

TEATED

24. märtsil kl 9.30-9.50 peab ph aud 227 TÜ hommikupalvuse Kaido Soom, TÜ usuteaduskon- na lektor.

KÜLALISÕHTUD

Korporatsioon Indla ootab innu- kaid ja aktiivseid mitteorgani- seerunud naistudengeid kevad- semestri viimasele külalisõhtule, mis toimub 25. märtsil kl 19 kon- vendis (Tähtvere 4, II k). Neid, kes teed ei tunne, oodatakse 18.55 TÜ peahoones kella all.

LOENGUD

22. märtsil peab kaks loengut teatriteaduse ja kirjandusteo- ria õppetoolis külalisprofessor Maria S. Horne USAst. Esimene loeng «Lee Strasberg ja Mee- tod» toimub Lossi 3-329 kl 12-14 ning kl 14-16 räägitakse ph 228 USA ülikooliteatritest.

NBI Viimase teemaga haakub ka õhtune eksklusiivne etendus kl 18 Lutsu Teatrimajas «Jelisaveta Bam», kuhu kõik on oodatud. Eelregistreerimisega soodus- pilet on 25 kr (teatriteaduse ja kirjandusteooria õppetoolis, tel 737 5219, tiia.sippol@ut.ee).

24. märtsil kl 18 on TÜ Lõuna- Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuse jututarõ külaliseks Setu Talumuuseumi direktor Laine Lõvi, kes räägib enda ja Setu Talumuuseumi tegemistest. Kõik huvilised on oodatud. Keskus asub Lossi 38 (vana anatoomi- kum). Lisainfo: Helen Koks, tel 737 5422 või helen.koks@ut.ee.

25. märtsil kl 12.15 esineb Narva 4-B306 loengusarja «Eesti ma- janduspoliitika Euroopa Liidus» raames sotsiaalminister Marko Pomerants.

KONVERENTSID

23. märtsil kl 13 algab Tartu Mii- na Härma Gümnaasiumi saalis Akadeemilise Ajaloo Seltsi ja Eesti Ajalooõpetajate Seltsi kevadkonverents «Venelased Eestis. Ajalooline ülevaade». Esinevad ajaloodoktorid Andres Tvauri, Anti Selart, Enn Küng, Mati Laur, Tõnu Tannberg. Kõik huvilised on oodatud!

27. märtsil toimub TÜ aulas lan- genud vabadusvõitleja päeva VIII aulakonverents «Saatuslik 1944 – lootused, kaotused, tu- lemid». Sel päeval möödub 23 aastat Jüri Kuke surmast. Esine- vad Jüri Kuke võitluskaaslased Mart Niklus, Enn Tarto ja Kalju Mätik. Esinema on kutsutud justiitsminister Ken-Marti Vaher, akad Anto Raukas jt. Korraldaja on Akadeemiline Vabadusvõitlejate, Inimõigus- laste ja Repressioonihvrite Mälestuskeskus Hereditas. Info: Rein Vanja, tel 737 5100, rein.vanja@ut.ee.

VARIA

22. märtsil kl 10 algab Türi kol- ledžis konverents «Keskond ja säästev areng». Konverents on pühendatud rahvusvahelisele veepäevale. Konverentsi korral- davad TÜ Türi kolledž ja Järva- maa Keskonnateenistus. Kava www.ut.ee/uksused/ Regionaal. Info: Ene Voolaid, tel 384 9162.

23. märtsil kl 16.15 algab teadus- seminar Narva kolledžis aud 101. Ettekandega «Akadeemiline kirjutamine» esineb võõrkeelte lektoraadi juhataja Vjatšeslav Konovalov. Info: Riina Laidvee, tel 356 0608.

27. märtsil osaleb ülikool infolaa- dal «Abiturient 2004» Tallinnas. Tutvustatakse õppimisvõimalusi ning ülikooli vastuvõtutingimusi 2004. aastal. Info: Aire Luts- Vähejaus, tel 627 1896.

LINNALINNULAUPÄEVAK

Homme kl 11-17 on botaanikaaias kevade saabumise puhul lin- nalinnulaupäevak.

Kavas: pesakastide valmistamine, loodushäälte kontsert, retk botaanikaia taimede vahel, linnumunade ja -pesade näituse tutvustus, kaugmunemise võistlus, pesakastide ülesriputamine Emajõeäärseesse parki.

Ootavad hernesupp ja piparmünditee – võta kaasa võtta supi- kauss, -lusikas ning teekruus.

Üritusel osalemine on tasuta!

Ürituse korraldavad Tartu Keskkonnahariduse Keskus, botaanikaad ja Eesti Ornitoloogia Ühing. Info: tel 736 1693, 5561 3989 või www.teec.ee.

«GENOOMIKA RAKENDUSED MEDITSIINIS - VÕIMALUS ÄRITEGEVUSEKS?»

Reedel, 26. märtsil, kell 10 - 14.

Eesti Biokeskuse saalis 218, Riia 23a, Tartu

- 10.15-10.45** DNA sekveneerimise korraldusest ja kvaliteedist Eests, TÜ Tehnoloogiainstituut, prof Mart Ustav
10.45-11.45 DNA sekveneerimise erinevad meetodid – kapil- laaripõhine meetod ja geelipõhine meetod, Eesti Biokeskus, Jüri Parik ja Pille Hallast
12.15-12.45 Esimeste spin-off firmade asutamisest Tartu Üli- koolis, Ustervall OÜ, Sirje Kahu
12.45-13.15 Biotehnoloogia firma loomise ja juhtimise praktilised aspektid, Quattromed AS, Erki Mölder
13.15-13.45 Tehnoloogiainstituudi roll ettevõtjate toetamisel, TÜ Tehnoloogiainstituut, Hendrik Pavel

Seminarile on oodatud ülikoolide ja teaduskeskuste töötajad, tudengid ja biotehnoloogia firmade esindajad.

Registreeruda hiljemalt 24. märtsiks aadressil: www.tuit.ut.ee

Info: Ulvi Tiirik, 737 4800, ulvi.tiirik@ut.ee, Jaan Tulviste, 737 5063, jaan.tulviste@ebc.ee

IT KOOLITUS ÜLIKOOLI TÖÖTAJATELE

Graafikatöötlus Adobe Photoshop 7.0 baasil

Kursuse maht: 12 t praktilist tööd arvutiklassis. Lektor: Sven Aller, TÜ Õpetajate Seminari IT-spetsialist. Toimumiskoht: haridusteaduskonna arvutiklass, Salme 1a-50 (III k).

Toimumisaeg: T 30. märtsil 9-12.30, T 6. aprillil 9-12.30, T 13. aprillil 9-12.

Kursuse kava: www.ut.ee/it/teenused/koolitus.

Hind ülikooli sisekäibega: 850 kr.

Registreerumine: kaugkoolituskeskuses, Marju Koor, 737 5560, utop@ut.ee.

Info: IT osakond, Riina Reinumägi 737 5442, riina@ut.ee.

LAHTISTE USTE PÄEVAD 2004

23. märtsil Tartus

10.00-10.30 filosoofiateaduskond – TÜ peahoone, Ülikooli 18 – aula

10.40-11.15 filosoofiateaduskonna osakondade infotunnid tea- duskonna õppehoonetes

11.30-12.00 haridusteaduskond ja õpetajate seminar õpetajate seminaris, Salme 1a – aula

12.15-12.50 haridusteaduskond ja õpetajate seminar õpetajate seminar, Salme 1a – infotunnid õppetoolides ja lektoraatides

12.00-12.45 usuteaduskond – TÜ peahoone, Ülikooli 18 – aula

13.00-13.30 sotsiaalteaduskond – TÜ peahoone, Ülikooli 18 – aula

14.00-15.00 sotsiaalteaduskonna osakondade infotunnid tea- duskonna õppehoonetes

14.00-14.45 majandusteaduskond – TÜ peahoone, Ülikooli 18 – aula

15.00 -15.45 õigusteaduskond – TÜ peahoone, Ülikooli 18 – aula

24. märtsil Tartus

11.00-11.45 füüsika-keemiateaduskond – TÜ peahoone, Ülikooli 18 - aula

12.00-12.45 kommenteeritud pildiprogramm üliõpilaste esituses, keemiahoone ruum 430

12.45-13.30 ja **14.00-14.45** – ekskursioonid keemiahoones;

13.00-13.45 ja **14.00-14.45** – ekskursioonid füüsikahoones.

12.00-12.45 kehakultuuriteaduskond – TÜ peahoone, Ülikooli 18 – aula

13.00-13.45 bioloogia-geograafiateaduskond (BG) – TÜ peahoone, Ülikooli 18 - aula

14.00-16.00 kohtumine BG üliõpilastega – Vanemuise 46-108

14.00-14.45 matemaatika-informaatikateaduskond Liivi 2

14.15-14.45 Türi kolledž - TÜ peahoone ruum 135

14.00-14.45 arstiteaduskond – TÜ peahoone, Ülikooli 18 - aula

15.30-16.45 ekskursioon Biomeedikumi

22. märtsil Narvas

15.00 Narva kolledž – õppehoone Keresse 14

25. märtsil Türil

14.00 Türi kolledž – õppehoone, Viljandi 13b

25. märtsil Tallinnas

14.00 õigusinstituut – õppehoone, Kaarli pst 3

25. märtsil Pärnus

11.00 Pärnu kolledž – õppehoone, Ringi 35

23. ja 24. märtsil

TÜ Raamatukogu

Infotunnid ja ekskursioonid kl **11, 13, 15**.

Info: tel 737 625, Internetis: http://www.ut.ee

ÖNNITLEME

65

Peeter Toomas Loog, insener – 19. märts

Tõnu Krispin, erakorraline teadur – 23. märts

Ott Kurs, professor – 24. märts

60

Villu Talv, vastutav sekretär – 19. märts

55

Mare-Ann Tammaru-Koger, preparaator – 20. märts

Rein Prank, dotsent – 22. märts

Anne Lentsius, referent – 25. märts

45

Inga Mutso, lektor – 23. märts

Heili Varendi, assistent – 23. märts

35

Margot Sakson, kunstnik-ku- jundaja – 19. märts

30

Härmel Nestra, teadur – 19. märts

Monika Schmidt, lektor – 19. märts

TARTU ÜLIKOOL

Tartu Ülikool võtab hematoloogia-onkoloogia kliinikusse tööle

sekretäri,

kelle tööks on kliiniku õppe- ja teadustööga seotud teh- niline tegevus.

Edukal kandidaadil on:

- erialane kutsekeskharidus või sekretäritöö kogemus ja väljaõpe,
- hea koostöö- ja suhtlemisoskus,
- hea eesti keele ja vähemalt ühe võõrkeele oskus,
- hea arvutioskus (sh MS Powerpoint).

Tähtaeg 24. märts.

Tartu Ülikool võtab oftalmoloogia õppetooli tööle

sekretäri,

kelle ülesanne on asjaajamine, info vahendamine ja klientide teenindamine.

Edukal kandidaadil on:

- erialane kutsekeskharidus või sekretäritöö kogemus ja väljaõpe,
- hea koostöö- ja suhtlemisoskus,
- väga hea eesti keele ning soovitatavalt hea inglise ja vene keele oskus,
- hea arvutioskus.

Tähtaeg 22. märts.

Konkurssidest osavõtuks esitada palgasooviga avaldus ja elulookirjeldus e-postiga või paberkandjal TÜ personali- osakonda (personal@ut.ee, ruum 302, Jakobi 4, 51014 Tartu). Info tel 737 5145.

SA Teaduskeskus AHHA
võtab seoses ümberkujundamisega sihtasutuseks tööle:

arendusjuhi,

kelle ülesanne on AHHA uute töösuundade arendamine, suhete korraldamine partneritega, ideede genereerimine, projektide kirjutamine ja keskuse populariseerimine.

Edukas kandidaat on kõrgharidusega, valdab teaduse ja tehnoloogia teemasid, on osav sõnakasutaja ja nupukas mõtleja. Kasuks tulevad teadmised kaasaegsest kooli- süsteemist, hea keeleoskus, avatus ja projektikirjutamise kogemus;

assistendi,

kelle ülesanne on dokumentatsiooni korrashoidmine, asjaajamine ning teadusnäituste ja rühmakülastustega seonduv korraldustöö.

Edukas kandidaat on suhtlemisaldis, loominguiline, hea algatusvõimega ning laiapõhjaliste teadmistega. Kasuks tulevad loodusteaduslik mõtlemine, hea keeleoskus ning mitmekesised huvialad.

Konkursist osavõtuks palume esitada palgasooviga aval- duse ja elulookirjelduse hiljemalt **25. märtsil** e-postiga või paberkandjal TÜ personaliosakonda (personal@ut.ee, ruum 302, Jakobi 4, 51014 Tartu). Info tel 737 5145.

EAGLE VISION

ÜHEKUULISED KONTAKTLÄÄTSED alates 140 krooni paar

Soola 8, Tartu
Emajõe Ärikeskus I korrus
Tel 737 1060, tartu@eagle-vision.ee
www.eagle-vision.ee

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

Üliõpilaste looduskaitseringi 46. aastapäev

Homme kell 11 algavad geoloogia instituudis (Vanemuise 46-246) looduskaitseringi 46. aastapäeva üritused.

Kavas on ringi uue presidendid valimised ja ettekanded. Eelmise aasta tegevusest teeb ülevaate president Irma Soorand, Virulase koostöö räägivad Hendrik Proosa ja Lauri Palumets, Tartu linna keskkonnastrateegiat tutvustab Juhan Ruut. Ettekande teemal «Natura 2000 ja Tartu» peab Maris Paju,

looduskaitse ajalugu Tartus on ringi asutaja ja kauaaegse juhendaja Jaan Eilarti ettekande teema.

Kell 16 on ekskursioon ringi ruumidesse. Kell 18 algab koosviibimine korporatsioon Filiae Patriae saalis (Struve 4, raamatukogu vastas).

Esineb looduskaitseringi segakoor, saab näha slaidiprogrammi kaugmatkadest Altaiisse ja Hibiinidesse jne. Oodatud on kõik ringi vilistlased ja praegused liikmed.

Algas konverents «Etnoloogia hääled»

Täna kell 10 algas Eesti Rahva Muuseumis VI kultuuri- ja sotsiaalerialade tudengite konverents «Etnoloogia hääled».

Ettekannetes käsitletakse traditsioonilist kultuuri ja kultuuritraditsioonide edasiarendamist ning kestmist 19. saj. Eesti külakogukonnas ja nõukogude lähiminevikus.

Karin Austa teema on Eesti rahvusmuuseumi kujunemine nõukogude etnograafiamuuseumiks aastatel 1940-1950. Anneli Aavastik vaatleb naise rolli ajakirjas Eesti Naine 1945-1951, Lembi Sepp intervjuudes esitatud pilti kolhoosielu algaastaist Noa-rootsis.

Liisi Jääts tutvustab Karula Rahvuspargi näitel muutuvaid väärtusi ja kultuuripärandi kaitset.

Ave Tupitsalt on ette-

kanne «Soolatüügaste mitteherbaalne ravi eesti rahvameditiinis Jakob Hurda kogu materjalide põhjal», Akane Nishikadolt «Siirderiitused Jaapanis ja noorte ettekujutused nendest», Reeli Reinausilt «Eesti naiste sünnituslööd Internetis – kas infoajastu jutustamiskultuur?». Maarja Kaaristo kõneleb talupoegadevahelistest konfliktidest Eesti külakogukonnas 19. saj lõpus ja 20. algul Nursi vallakohtu süüteoasjade protokollide näitel, Maarja Klaas vaatleb Tšetšeenia sündmusi 1990. aastatel. Mari Lõhmuse teema on «Etnoloogi ja informandi suhe etnoloogi pilgu läbi».

Konverentsi korraldavad Eesti Rahva Muuseum ja Tartu Nefi Rühm. Kava ja ettekannete teesid: www.erm.ee.

Õppe- ja üliõpilasosakonna juhataja kt Ülle Hendrikson ja välisüliõpilastalituse peaspetsialist Ülle Tensing loodavad, et ei pea tulevikus enam eitavalt vastama ingliskeelsest magistriõppest huvitatud välistudengitele.

AIIA SAKOVA

Võõrkeelsete õppekavade konkursist

Tõnu Lehtsaar
õppeprorektor

Võõrkeelsete õppekavade konkursile laekus 20. veebruariks kolmteist kava.

Hea meel on tõdeda, et TUs on valmidus pakkuda võõrkeelset magistriõpet. Esitatud projektide seas on nii täiesti uusi kui ka praegu eestikeelsetena toimivaid kavasad.

Parimad kavad
esitatakse kinnitamiseks

Projekte vaagisid õppeprorektori poolt kokkukutsutud töörühm, rektoraat, õppekomisjon ja valitsus.

Pärast täienduste sisseviimist soovitati esitada nõukogusse ettevõtluse ja tehnoloogia juhtimise ning sotsiaalteaduse õppekava.

Oluliseks peeti ka seda, et Eesti ja võrdleva kultuuri uurimise õppekava võiks välja arendada Eesti kultuuri tutvustavaks õppekavaks.

Ülejäänud projektid vajavad veel põhjalikumalt läbitöötamist, kuid kõigile jäi üks lahti liikumiseks TÜ nõukogusse.

Konkursi tingimusteks oli, et 100 000-kroonise stardirahaga toetatakse viit magistri-kava. Otsustati, et rahaline toetus makstakse välja pärast seda, kui õppekava on TÜ nõukogus kinnitatud.

Nõuded tuleb
esitada täpsemalt

Projekte analüüsid jõuti tõdemuseni, et edasiseks menetlemiseks on vajalik täpsemalt kirjeldada projekti

kavale esitatavad nõuded.

Selleks tuleb sõnastada programipõhise õppekava rakendamise põhimõtted, mis peaksid kajastuma ka õppekava statuudis. Kui vähegi jõuame, püüame need põhimõtted esitada aprillikuu valitsusse. Programipõhine õppekava kirjeldus peaks andma juhi-seid toimetulekuks projektide praeguste kitsaskohtadega.

Olulisemad nendest. Esiteks tuleks põhjalikumalt analüüsida ja hinnata võimalike üliõpilaste kontingenti. Õppekava käigushoidmiseks on vaja tagada igal aastal paari-kümmeline õppijate grupp.

Teiseks on vaja tagada, et õppekava on isetasuv, hõlmates kõiki kulutusi, kaasa arvatud reklaam, mis hakkab toimima programmi juhtide ja turunduse koostöös.

Sarnaseid õppkavu
võiks ühitada

Aprillis tahan koos õppe- ja finantsinimestega valmis saada võõrkeelse õppekava näidiseelarve. Olgu öeldud, et projektides planeeritud õppeteenustasud ulatusid aastast 16 500 kroonist 90 000 kroonini.

Kolmandaks saab iga õppekava programmi juhi, kelle ülesanne on vajaduse nõudluse hindamine, finantsjuhtimine ja sisulise õppetöö koordineerimine. Isiklikult näen probleemina seda, et meie õppekavad on suhteliselt enesekesksed. Koostamise aluseks on see, mida ise suudame õpetada. Puudub rea-

VÕÕRKEELSETE ÕPPEKAVADE KONKURSS

Esitati 13 õppekava 9 teaduskonnast:

- sotsiaalteaduskonnast neli,
- filosoofiateaduskonnast kaks,
- majandus-, arsti-, usu-, õigus-, haridus-, kehakultuuri- ja matemaatika-informaatikateaduskonnast üks õppekava.

listlik hinnang sellele, keda need kavad väljaspool Eestit võiksid huvitada. Kuigi õppekomisjonis ei leidnud kavade ühitamine heakskiitu, leian jätkuvalt, et sisult lähedased ja sarnasele sihtrühmale suunatud kavad tuleks ühitada.

Võõrkeelsete õppekavade avamine on meie midagi uut. Ilmselt tuleb selles protsessis toetada initsiatiivi ja hinnata samas olukorda kainelt; otsustada ja kui vaja, ka ümber otsustada; ühte hoida, ja oma asja ajada; üksteise tegemistest õppida. Prometheuse näide õpetab meile, et pärast julget pealehakkamist ja püüdlikku reklaami tuli programmile kolm tasulist üliõpilast.

Tahan siinkohal avaldada tänu ja lugupidamist neile, kes julgusid riskida. Oleme otsustanud, et tahame olla rahvusvaheliselt avatud. Soovin meile kõigile õigete otsuste langetamist ja kordaminekut seatud eesmärkide poole pürgimisel.

TÄNA LEHES

Peaminister Juhan Partsi kõne
LK 3 JA 4

Rektor Jaak Aaviksoo pöördumine
LK 3

Korp! Fraternitas Tartuensis 75
LK 2

UUDISED

Dekaani kandidaat on prof Peeter Burk

Keemiaosakond esitas füüsika-keemiaateaduskonna dekaani kandidaadiks prof Peeter Burki.

Prof Burk on andnud kandideerimiseks kirjaliku nõusoleku.

Peeter Burk on keemilise füüsika professor ja töötab dekaani kohusetäitja ametikohal eelmise aasta sügisest.

Valimine toimub 7. aprillil.

Täna TÜ nõukogus

Täna hommikupoolikul alanud TÜ nõukogu istungil on kavas kinnitada siseauditi 2003. a koondaruanne ja 2004. a siseauditite aastaplaan ning teha muudatusi vastuvõttekirja lisades.

Plaanis on likvideerida farmakoloogia õppetool ning nimetada farmakoteraapia ja toksikoloogia õppetool ümber farmakoloogia ja toksikoloogia õppetooliks.

TÜ nõukogu päevakorras on ka filosoofiateaduskonna juurde interdistsiplinaarse üksusena nõukogude aja uurimiskeskuse loomine.

Veel on päevakavas võõrandada Möisavahe 66 korterimandid jt küsimused.

Liivi päev ülikoolis

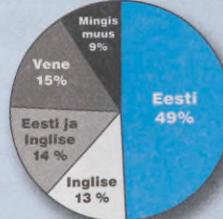
3. aprillil toimub Lossi 3 aud 215 liivi päev.

Seminaril hõimuliikumisest ja liivi keele uurimisest peavad ettekande Mauno Koski, Bille Blumberg, Tuuli Tuisk ja Tiit-Rein Viitso.

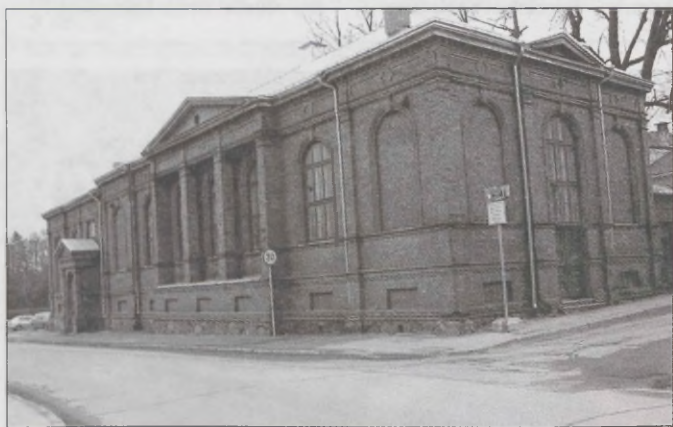
Liivi kirjanduse õhtul kell 18 TÜ Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuses (Lossi 38) Valt Ernštreit räägib liivi kirjandusest. Ta esitleb seal ka oma uut raamatut.

ONLINE-KÜSITLUS

Mis keeles soovid omandada kõrgharidust?

Vastajaid: 120
Uus küsimus:
Kas oled spikerdanud?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

Füsioteraapia eriala ruumid asuvad Lai 37.

VARJE SOOTAK

Füsioteraapia sai uued õpperuumid

Priit Eelmäe
kehakultuuriteaduskonna
õppeprodekaan

Kolmapäeval avati Lai 37 õppehoones pidulikult füsioteraapia renoveeritud õppe- ja teadustöö ruumid.

Valminud on kaasaegsetele nõuetele vastavad õppe- ja teadustöö ruumid. Need on ehitatud eriala spetsiifikat arvestades – on tagatud ligipääs erivajadustega inimestele, mis on vajalik erialase tipp-tasemel õppe- ja uurimistöö läbiviimiseks.

Vastremonditud ruumid annavad hea võimaluse rakendusuuringute tegemiseks

ja ka patsientide õppetöösse kaasamiseks. Enamik ruumidest on sisustatud kaasaegsete füsioteraapiavahenditega. Sisustamist vajab veel nn toimetuleku klass, mis on mõeldud erivajadustega inimestele, et õpetada toimetulekut igapäevategevustega. Ehitustöö kogumaksumuseks kujunes üle ühe miljoni krooni. Kuid vajadus õppe- ja teadustöö ruumide pinna suurendamise järele on teaduskonnas endiselt pakiline.

TÜ võimla Lai 37 on ehitatud Tartu Võimlemisseltsi (Die Gesellschaft für Gymnastic in Dorpat) eestvõtmisel 1890. aastal.

UUDISED

Kaido Külaots malemeisteriks

21. märtsil peeti TÜ peahoo-nes üliõpilaste V male meistri-võistlused.

TÜst sai meeste arvestuses esikoha Kaido Külaots ning naiste arvestuses kolmanda koha Pihel Sarv.

Võistkonnavõistluse võitis TÜ. Seda aga EASLi arendus-juhi Tiina Beljaeva sõnul alles järelmatsiga, mis korraldati välkkohatumisena. TÜ võist-konnas mängisid Kaido Küla-ots, Indrek Kuusk, Andres Kuusk ja Pihel Sarv.

Malevõistlustel osales Beljaeva sõnul ligi 30 üli-õpilast. «Kuldmedali võitjal Kaido Külaotsal on õigus esin-dada Eestit üliõpilaste maail-mameistrivõistlustel Türgis,» kommenteeris Beljaeva.

Tartu jõutõstjatelt kolm esikohta

Eelmisel nädalavahetusel selgusid TÜ spordihoones toi-munud 25. jõutõste meistri-võistlustel Eesti tugevaimad.

TÜ Akadeemilise Sprordi-klubi meedia ja avalike suhete koordinaatori Sigrīd Sõerunurga sõnul jätsid spori-diklubi jõutõstjad koju kolm meistritiitlit. Kuldmedalid võitsid noorte arvestuses Aleksei Galanov kehakaalus kuni 60 kg, naiste arvestuses Inna Terasmaa ning Peep Päll kehakaalus kuni 75 kg.

Hõbedaväärilised kohad saavutasid oma kaalukate-gooriate Märt Laus, Vladimir Kütt, Andres Jürgenson, Ain Kuusiku, Priit Pääko, Alo Lil-le, Janno Jürgenson ja Aivo Nurmīne.

TÜ/Eeden võitis ko-dus ESS Pärnut

21. märtsil mängis TÜ/Eedeni võrkpallinaiskond üle ESS Pärnu VK.

«Treener Andres Toode juhendamisel viigistati pool-finaalseeria,» kommenteeris TÜ akadeemilise spordiklubi meedia ja avalike suhete koor-dinaatori Sigrīd Sõerunurk.

Ilmus Tartu Ülikooli aastaraamat

Eesti- ja ingliskeelne aastaraa-mat annab ülevaate ülikooli tegevusest möödunud aastal.

Värvifotodega illustreeritud raamat valmis teabetalitu-se, multimeediakeskuse ja kirjastuse ühistööna (teksti autor Liina Vahemets, toime-taja Illari lään, kujundaja Aide Eendra).

Aastaraamatut saab osta si-sekäibe korras üldosakonnast hinnaga 60 kr.

Tellimusi võtab vastu õppeprorektori vastutav sekretär Pille Hillep (pille.hillep@ut.ee, tel 737 6200).

Aastaraamatut on või-malik näha veebiaadressil: www.ut.ee/yldinfo/aastaraamat.

Korp! Fraternitas Tartuensis 75

Edgar Grünberg
Vii! kuldreb!

27. märtsil 1929 registreeriti TÜ Valitsuse juures Korp! Fraternitas Tartuensis.

Korp! Fraternitas Tartuen-sise ajalugu ulatub 19. saj keskpaika, mil Tartus tegutse-nud Tartu Veterinaaria Insti-tuudi juures asutati baltisaksa korporatsioon Fraternitas Dor-patensis. See registreeriti 5. aprillil 1854 ning koondas endas veterinaariat õppivaid meesüliõpilasi.

Kui pärast Vabadussõda loodi Veterinaaria Instituudi baasil TÜ loomaarstiteadus-kond, jätkas korp! Fraternitas Dorpatensis tegevust ülikooli juures, kuid ometi säilisid korporatsioonis valitsenud saksa keel ja saksa meel.

Selline õhkkond muutus eesti rahvusest loomaarstiüli-õpilastele väljakannatamatuks ja pärast edutult lõppenud sisemist võimuvõitlust astus osa tegevliikmeid ja rebaseid *in corpore* korp! Fraternitas Dorpatensisest välja. Kuus väljaastunud tegevliiget ning neli noorliiget otsustasid asu-tada loomaarstiteaduskonna juurde uue eesti korporatsioo-ni, mille nimeks pandi korp! Fraternitas Tartuensis. Värvideks valiti roheline-valge-violett ja lipukirjaks – pidevas töös tõe valguses elurõõmsalt tulevikku!

Elav tegevus

Korp! Fraternitas Tartuensis registreeriti TÜ Valitsuse juu-res 27. märtsil 1929.

Uue korporatsiooni asu-tamisele järgnes Fraternitas Dorpatensis hääbumine, mis pidi 1932 oma tegevuse lõpe-tama. Fraternitas Tartuensis liikmeskond kasvas seevastu jõudsalt. Peale üliõpilaste astus vilistlastena liikmeteks palju praktiseerivaid looma-arste ja loomaarstiteaduskon-na õppejõude. 1931 asutati vilistlaskogu ning alates 1933. aastast, mil hakati vastu võtma ka teiste teaduskon-

Korp! Fraternitas Tartuensis liikmed koos peaminister Juhan Partsiga Eesti Vabariigi aastapäeva rongkäigu ajal Stenbocki maja ees.

ERAKOGU

dade üliõpilasi, lõppes meie organisatsiooni «veterinaaria-ajastu».

Eriti soodsat mõju avaldas meie arengule 1934 üüritud uus konvendikorter Raekoja platsil nn Barclay de Tolly maja II korrusel (praegu on seal Kivisilla galerii).

29. märtsil 1936 sõlmi-ti sõprusleping Helsingi Ülikooli juures tegutseva Kymenlaakson Osakuntaga, 1937 võeti korp! Fraternitas Tartuensis vastu EKLi kahek-sandaks liikmeks. 1940 kuu-lus meie tegevkonventi 60 tegevliiget, 28 üliõpilasvilistlast ja 18 noorliiget, vilistlaskogus oli liikmeid üle 80.

Pärast Eesti Vabariigi oku-peerimist suvel 1940 likvi-deeriti ka korp! Fraternitas Tartuensis. Esimese Nõukogu-

de ja Saksa okupatsiooni ajal jätkus Eestis tegevus põranda all. Läände suundunud *frater tartuensis*id jätkasid tegevust paguluses, kus moodustati korp! Fraternitas Tartuensis Rootsi (Euroopa), Põhja-Ameerika ja Austraalia koon-dised. 1965 sõlmiti Sydneys sõprusleping Läti korp! Fraternitas Letticaga. Auvil! Jaak Kuke initsiatiivil andsid väliskoondised välja tähis-teosed Fraternitas Tartuensis I-V. Üldse valiti paguluses au-vilistlaseks 10 liiget.

Taasasutamine

Initsiatiiv korp! Fraternitas Tartuensis tegevuse taasta-miseks Eestis lähtus jällegi veterinaariaüliõpilastelt. Ette-valmistusi hakati tegema juba sügisel 1988, mil loodi side-

med Eestis elavate vilistlaste ja väliskoondistega. Korp! Fraternitas Tartuensis regist-reeriti EPA nõukogu juures 3. märtsil 1989. Taasasutajad olid viis EPA ja kuus TRÜ tudengit, kellele vilistlased andsid värvid sama aasta 29. aprillil. Koos tegevkonvendi-ga hakkas kodumaal uuesti tegutsema ka vilistlaskogu.

Taasasutamisele järgnes ka sidemete taastamine Soome ja Läti sõprusorganisatsioonide-ga. Kymenlaakson Osakuntaga sõlmiti uus sõprusleping 1990 ja korp! Fraternitas Letticaga 1991. Kui algul oli meie liik-mete hulgas kõige rohkem loomaarstiteadust õppivaid tudengeid, siis aja jooksul kaldus kaalukauss jällegi Tartu Ülikooli üliõpilaste kasuks. Seetõttu registreeriti

Miks publitseerida artikleid BioMedCentral ajakirjades

Marika Meltsas

TÜ Raamatukogu elekt-rooniliste andmebaaside peaspetsialist

Tartu Ülikool on alates märtsist kirjastuse BioMed Centrali institutsiooniline liige ning TÜ teadlastel on aasta jooksul võimalik publitseerida oma artikleid kirjastuse ajakirjades tasuta.

Artiklite tasuta kättesaadavaks tegemiseks kasutatakse kirjastamisel uut majandus-mudelit – artiklite publitseeri-mise eest maksab autor, mitte ajakirja tellija. Peale selle teenib BioMed Central reklaa-mide ja tellimusel põhinevate lisaväärtust omavate andme-baaside (näit meil hiljuti kat-setada olnud Faculty of 1000) müümisest.

TÜ on tasuta liige

Artikli publitseerimine BioMed Centrali ajakirjas maksab 525 dollarit, kuid teadusasutused saavad astu-da kirjastuse liikmeks ja aastamaksuna tasuda kõigi asutuse teadlaste avaldami-seks esitatud publikatsioo-nide eest. Tartu Ülikoolil oli sel aastal võimalik astuda

liikmeks tasuta, sest Geoge Sorose poolt rahastatud Avatud Ühiskonna Instituudi informatsiooniprogrammi raames saadi grant aastamaksu hüvitamiseks.

Lai levik ja kiirus

BioMed Central on kirjas-tus, mis teeb biomeditsiinala-sed eelretsenseeritud teadus-artiklid vabalt kättesaadavaks kohe pärast nende retsensee-rimist ja avaldamiseks vastu-võtmist.

BioMed Central sisaldab veebruari seisuga 107 vaba juurdepääsuga ajakirja. Kuna ajakirjad on väga uued, on neist ISI andmebaasides esi-algu indekseeritud vaid 21, kuuete ajakirjale on juba an-dud impaktfaktor.

Kõik artiklid kajastuvad meditsiiniandmebaasis Pub-Med, ajakirju refereerivad ka vastavalt temaatikale andme-baasid Medline (45 ajakirja), Biosis, CAS. Vaba juurdepääs BMC ajakirjades avaldatud artiklitele kogu maailmas annab suurema võimaluse olla märgatud ning on heaks eelduseks, et artiklit tsiteeri-takse.

BioMed Centrali liikmeks

on astunud juba 404 teadus-asutust 32 riigist, sh kõik Suurbritannia ülikoolid.

Teadlased hindavad BioMed Centrali ajakirjade juures eel-kõige infoedastamise kiirust ning tasuta juurdepääsu teadusinformatsioonile. Uus vaba juurdepääsuga ajakirja-de majandusmudel aitab ka võidelda monopolsete kirjas-tajate poolt väljaantavate teadusajakirjade kontrollimatu hinnatõusu vastu.

Ligipääs TÜ arvutivõrgust

TÜ arvutivõrgus avaneb Tartu Ülikoolile kohandatud BioMedCentrali võrguvärv aadressil www.biomedcentral.com/institutional/gateway/.

Väljastpoolt TÜ arvutivõrku näeb Tartu Ülikooli lehekülge koos viidetega TÜ teadlaste publikatsioonidele aadressil www.biomedcentral.com/institutional/48337. Artiklite saatmisel kirjastusele TÜ arvutivõrgust peaks autori seos Tartu Üli-kooliga automaatselt tuvasta-tama ja artikli publitseerimise eest tasu ei nõuta.

Väljastpoolt TÜ arvutivõrku artiklit saates tuleks kindlasti märkida, et tegemist on Tartu Ülikooli töötajaga.

Ajaloo muuseum ootab ühikamemuaare.

UT ARHIIV

Ühiselamukonverents

Lea Leppik
ajaloo muuseumi teadusdirektor

16. mail toimub konve-rents, mis märgib 100 aasta möödumist ülikooli esimese ühiselamu valmimisest, detsembris toimub üliõpilas-konna muutumise teemaline konverents.

1904. aastal sai ülikool oma esimese ühiselamu Hezeli 1 (Liivi 4), kus praegu asub Eesti Ajalooarhiiv. Majas on olnud ka üliõpilaste ühis-söökla, ajaloo-keeleteadus-konna auditooriumid, me-teoroloogia observatoorium, geoloogia instituut.

I maailmasõja ajal kasu-

tasid hoonet Tartu Saksa gümnaasium ja ajutine sõjaväehospital.

Konverentsile on oodatud ettekanded majas asunud asutuste tegevuse, aga ka sõnavõttude ja mälestused teiste ühiselamute kohta. Ettekannete teesid saata hil-jemalt 15. aprilliks aadressil Lea.Leppik@ut.ee.

Muuseum on tänulik ka kõi-gi lindistatud või kirjapandud mälestuste ning fotode eest, mis ilmestavad saja-aastast ühikaalu.

Detsembris toimuval aastakonverentsile ootame ettekandeid, mis puudutavad üliõpilaskonda ja selle muutu-mist eriti 20. sajandil.

KORP! FRATERNITAS TARTUENSISE SÜMBOLID

Värvid – roheline-valge-vio-lett

Lipukiri – töö-tõde-elurõõm (pidevas töös tõe valguses elurõõmsalt tulevikku!)

korp! Fraternitas Tartuensis 1996 EPMÜ juurest ümber TÜ juurde.

Korporandi elu tänapäeval

1990. aastast asus meie kon-vendikorter Tartus omapäras-es ja romantilises puumajas Jakobi mäel, mis oli meele-olukaks koosviibimiskohaks kõigile *frater tartuensis* tele ja paljudele külastele. Praegu asub konvendikorter Valli-kraavi 19.

Kuigi korp! Fraternitas Tartuensis on liikmeskon-na arvult praegu üks Tartu väiksemaid korporatsioone, loeme ise seda pigem oma vennaskonna vooruseks. Eri-nevalt ehk mõnest suuremast üliõpilasühingust võib julgelt väita, et kõik meie liikmed tunnevad üksteist rohkem kui vaid nägu- ja nimepidi. Meie hulgast võib leida vägagi mitmekülgsed ja huvitavaid isiksusi ning senini pole kor-dagi olnud kuulda, et korp! Fraternitas Tartuensis oleks kellelgi kunagi igav hakanud. Peale tavapäraste meeste koosviibimiste õllelauas ja kaks korda aastas toimuvate vennastuspidude korralda-me sageli muidki üritusi – perekonna- ja rebasõhtuid, spordivõistlusi ja külaskäike teistesse üliõpilasühingutes-se, mis pole vist veel kunagi vastukülaskäiguta lõppenud. Traditsiooniks on saanud ke-vadised väljasõidud ja suvised matkad Eestimaal. Möödu-nud suvel toimusid Lahemaal Sagadi mõisas rohke osavõtu-ga esimesed suvepäevad.

Korp! Fraternitas Tartuensis jätkab pidevas töös tõe valgu-ses elurõõmsalt tulevikku!

Füüsik H. Fr. Emil Lenz 200

Ivar Piir

Eile füüsikahoones toimunud pidulikul seminaril räägiti Tartu Ülikooli ühe tuntuima füüsiku Emil Lenzi elust ja tööst ning näidati Lenzi seadust kinnitavaid katseid.

Volta, Ampère, Oersted, Ohm, Faraday, Maxwell – nende koolifüüsika elektri-kursest tuttavate füüsikute hulka kuulub kindlasti ka Tartus sündinud ja siin hariduse saanud Heinrich Friedrich Emil Lenz.

Ta sündis Tartus 24. märtsil 1804. Isa Christian Lenz oli jõukas linnakodanik, rae ülemsekretär. Tema kahekordne mansardiga maja asus Poe ja Küüni tänava nurgal, sissekäik Küüni tänavalt. Praegu asub seal neljakordne hoone Küüni 4 (allkorrusel jalatsikauplus).

Üliõpilasena Tartus

Pärast ülikooli taasavamist 1802 hakkas senine tagasihoidlik kreisilinn Tartu (Dorpat) hoogsalt arenema. 1804 avati siin lisaks elementaar- ja kreisikoolidele ka kubermangu-gümnaasium endise aadlipreilide pansionaadi majas praeguse Treffneri gümnaasiumi kvartalis.

Sajandi esimese kümnendi jooksul ehitati ülikooli peahoone ning lagedale Toome-

mäele vana ahnatoomikum, tähetorn ja Toomkiriku varemetesse ülikooli raamatukogu. E. Lenzi kodumaja ees Poe tänavaga piirnevale avarale promenaadiplatsile ehitati 1816-1821 kaubahoov. Emil Lenz lõpetas 1820 gümnaasiumi kiitusega ja astus Tartu ülikooli, õppis algul filosoofiateaduskonna loodusteaduste osakonnas. Isa oli surnud juba poja kooliõpingute ajal, perekonda toetas ema vend keemiaprofessor Johann Giese.

Ekspeditsioonid

Pärast viimase surma 1821 jätkas E. Lenz järgmisest aastast õpinguid usuteaduskonnas, et kiiremini kindlustada perekonna (ema ja noorema venna) majanduslikku olukorda. Tegelikult töötas ta ka tol ajal juba füüsikaprof G. Fr. Parrot assistendina füüsikakabinetis.

Parroti soovitusel siirdus E. Lenz 1823-1826 füüsikuna O. v Kotzebue juhtimisel toimunud ümbermaailmareisile laeval Predprijatije.

Lenzi teaduslik uurimisprogramm ja vajalik teaduslik aparatuur kavandati professor G. F. Parroti osavõtul. Põhilises osas valmistati aparaadid ülikooli töökojas.

Ekspeditsioonil sai Lenz olulisi uusi tulemusi maa magnetismi ning eriti mere-

vee temperatuuri ja soolsuse kohta sõltuvalt sügavusest.

Vaatluste kohta koostas ta pärast ekspeditsiooni lõppu põhjaliku aruande.

Vahepeal Peterburi siirdunud ja seal akadeemikuks saanud G. F. Parrot esitas 1828 Peterburi Teaduste Akadeemiale Lenzi aruande ja tema ettepanekul määrati Lenz Peterburi TA adjunktiks füüsika alal. Kaks aastat hiljem sai Emil Lenz akadeemia erakorraliseks ja 1834 korraliseks liikmeks.

1829 osales Emil Lenz Kaukasuse ekspeditsioonil. Tema õlul lasusid meteoroloogilised, geomagnetilised ja gravimeetrilised mõõtmised. Oma meteoroloogiliste mõõtmistega jõudis ta peaaegu Elbruse tippu.

Lenzi seadus

Mais 1831 alustas Lenz elektriuurimusi, mis töid talle teadusliku kuulsuse ja tuntuse.

Ta alustas mõne aasta eest avastatud Ohmi seaduse kontrollkatsetega. Seejärel köitis teda elektromagnetiline induktioon – nähtus, mille oli 1831 avastanud M. Faraday.

Siin formuleeris ta 1833 induktioonivoolu suunda määrava nn Lenzi seaduse.

Meenutame, et Faraday piirdus siin vaid üsna ähmas- te kaalutlustega. 1843 aval-

das Lenz uurimuse elektri- voolu soojusliku toime kohta, avastades nn Joule'i-Lenzi seaduse.

Dekaan ja rektor

1836. aastast oli Lenz ka Peterburi Ülikooli professor, seejärel ka füüsikateaduskonna dekaan.

Selles ametis reorganiseeris ja kaasajastas Emil Lenz füüsikaalase õppetöö korralduse.

1863 valiti ta Peterburi Ülikooli rektoriks.

Emil Lenzi koostatud füüsikaõpik vene gümnaasiumile ilmus kaheksas trükis. Lenz avaldas ka põhjalikke töid elektromagnetismist (osa koos M. Jacobiga), samuti füüsikalisest geograafiast.

Emil Lenz suri reisil Itaaliasse Roomas 10. veebruaril 1865 ja on maetud Roomas.

IT-KOOLITUS ÜLIKOOLI TÖÖTAJATELE

2002. aastal muretseti TÜ kodulehe haldamiseks veebihaldusvahend AutomatWeb, millega 2003. aasta veebruarikuust hallatakse ülikooli pealehte. AutomatWebi abil on võimalik luua ka ülikooli struktuuriüksuste kodulehti. Paljude struktuuriüksuste kodulehed on selle vahendiga uuendatud (näiteks www.ut.ee/oo/, www.ut.ee/it/, www.ut.ee/av/, www.ut.ee/yldosakond, www.ut.ee/personal/, www.ut.ee/rahandus/, www.math.ut.ee/jpt).

Kursus «Struktuuriüksuse veebilehe loomine ja haldamine ülikooli veebihaldussüsteemiga AutomatWeb»

on mõeldud neile ülikooli töötajatele, kes haldavad või hakkavad haldama struktuuriüksuse kodulehekülge.

Kursuse maht: 5 t praktilist tööd arvutiklassis.

Lektor: Raivo Rang, Struktuur Meedia OÜ.

Toimumiskoht: avatud ülikooli arvutiklass, TÜ Raamatukogu III korrus, Struve 1a (õppekirjanduse lugemissaali ees). Toimumisaeg: K 14. aprill 11-13 ja 13.45-16.30.

Kursuse sisu: www.ut.ee/it/teenused/koolitus.

Kursuse maksumus ülikooli sisekäibega: 320 kr.

Registreerumine: kaugkoolituskeskuses, Marju Koor, 737 5560, utop@ut.ee.

Info: IT osakond, Riina Reinumägi 737 5442, riina@ut.ee, www.ut.ee/it/teenused/koolitus.

IN MEMORIAM

Aleksander Elango

21. veebr 1902-17. märts 2004

17. märtsil lahkus meie hulgast 102-aastasena Aleksander Elango, Tartu linna aukodanik, eesti pedagoogika *grand old man*, kes mitme pedagoogikateadlaste põlvkonna vaimse isana tõi meieni kogu XX sajandi kasvatusteaduse arenguloo.

Sajandi alguses sündinud Aleksander Elango jõudis juba enne kooli lõpetamist õppur-sõdurina osa võtta Vabadussõjast, toimetada ajakirja ja teha karskustööd. Aktiivse noorukina käis ta ka end iseseisvaks ja eestikeelseks võidelnud ülikooli avaaktusel – ja Tartu Ülikoolist saigi 85 aastaks tema põhiline tegevuspaik. Oma noorpõlve rännuaastail jõudis ta siiski end täiendamas käia 1920. aastate Viinis, kus kohtus S. Freudi, A. Adleri, Ch. Bühleri, H. Hetzeriga. Tagasi tulnuna asus ta saadud ideid edasi arendama ülikooli pedagoogika õppetoolis.

Tartu Ülikoolis töötas ja õpetas Aleksander Elango kõrge vanuseni sõjaeelset iseseisvuse ajast alates, ning kogu nõukogude perioodi kuni uue iseseisvusajani, olles õppejõud ja kümme aastat kateedri juhataja.

Tema personaalbibliograafia nimetuste hulk ületab 550 piiri. Viimasedki aastakümned, kus ta õppetööst tasapisi tagasi hakkas tõmbuma, elas ta kaasa eesti pedagoogikateaduse arengule, olles alati nõus jagama oma erakordselt rikkalikku ja hästi süstematiseeritud teadmiste-pagasit.

Näiliselt ühetoonilise õppejõutöö kõrvalt suutis Aleksander Elango olla algatajaks ja eestvedajaks, liikumapanevaks ja liikvel hoidvaks jõuks uskumatult paljudes ettevõtmistes.

Eesti pedagoogika teoreetilise taseme tõstmiseks tegutses ta Eesti Akadeemilise Pedagoogika Seltsi avamisel ja taasavamisel, olles viimastel eluaastatel selle auliige.

Pidades vajalikuks õpetajate kaasamist teaduslikku uurimistöösse, oli ta Ühiskondliku Pedagoogika Uurimise Instituudi üks rajajaid ja rohkem kui 30 aastat selle aktiivne liige ning kooliajaloo sektsiooni juhendaja.

Aleksander Elango pidas vajalikuks lastvanemate koolitamist. Sõjaeelsetel ajal lõi ta rahvusvaheliseltki tähelepanu

äratanud Koduse Kasvatuse Instituudi, juhtis seda nõukogude okupatsioonini ja oli algatajaks selle taasavamisel vabanenud Eestis Perekasvatuse Instituudi nime all.

ÜS Raimla omaaegse aktiivse liikmena sai temast 90-aastasena seltsi tegevuse taastaja ja hiljem selle auliige.

Aleksander Elango teeneid tähistavad B. G. Forseliuse medal 1991, Eesti Vabadussõja mälestusrist 1994, Sinine Rist 1995 tunnustusega soomlastelt, TÜ medal 1996, Valgetähe medal 1997, Kotkaristi kolmanda klassi teenetemärk koos mõõkadega 2001 ja lugematu hulk au- ja tänukirju.

Meie aga, kel oli au ja õnn töötada koos Aleksander Elangoga, mäletame tema eruditsiooni, töökust, erksat vaimu, sõnaosavust ja julgust jääda iseendaks.

Oma elutööst kokkuvõtteid tehes on Aleksander Elango ise öelnud: «Oli ilus päev!»

Aleksander Elango ärasaatmine algab 27. märtsil kell 12 TÜ Õpetajate Seminaris.

**Tartu Ülikool
Haridus- ja
teadusministeerium
Tartu Linnavalitsus
Kaitseliidu Tartu Malev
Eesti Akadeemiline
Pedagoogika Selts
Ühiskondlik Pedagoogika
Uurimise Instituut
Eesti Perekasvatuse
Instituut
ÜS Raimla**

Saksa Keskkonnafond toetab noorteadlaste keskkonnauuringuid

Saksa Keskkonnafond (Deutsche Bundesstiftung Umwelt, DBU) jagab stipendiume edukatele noorteadlastele enesetäiendamiseks Saksamaal. Toetatakse uuringuid, mis aitavad lahendada aktuaalseid keskkonnaprobleeme.

Stipendiaatidele võimaldatakse kuni 6-kuulist töötamist Saksa ettevõtetes, kõrgkoolides, ühingutes ja instituutides. Stipendiaadid tutvuvad DBU ülesannete, töö ja projektidega, osalevad üritustel, seminaridel, suvekoolis jne. Eesmärk on enesetäiendamine ja oma eriala ekspertidega sidemete loomine.

Kõrgharidusega noori toetatakse kahel viisil:

- 6-kuulised stipendiumid alla 32-aastastele noorteadlastele, kelle ülikooli lõpetamisest on möödunud kuni 3 aastat,
- toetus Eesti ülikoolide doktorantidele enesetäienduseks Saksamaal. Tingimuseks on, et doktoritöö kaitstakse Eesti ülikooli juures.

Taotlemiseks esitada vastav ankeet koos nõutud lisadega. Eestis vahendab programmi Sihtasutus REC Estonia – Kesksa Ida-Euroopa regionaalse keskkonnakeskuse Eesti esindus. Ankeet ja taotlemise juhend: www.recestonia.ee. Info: tel ja faks 646 1423, www.dbu.de. Taotluste esitamise tähtaeg on 1. juuli. Konkursi tulemused avaldatakse hiljemalt novembris.

Taotlused ja küsimused esitada aadressil: SA REC Estonia, Rävala 8 C-506, 10143 Tallinn. tel/faks 646 1423, info@recestonia.ee.

ERASMUSE KONKURSS 2004/2005. ÕPPEAASTAKS

Tartu Ülikool kuulutab välja konkursi Euroopa Liidu kõrgharidusprogrammi Erasmus üliõpilasvahetuse õppekohtadele Euroopa partnerülikoolides.

Stipendiumi taotlemise võimalus.

Avaldused esitada 8. aprilliks teaduskondade koordinaatoritele.

Info sõlmitud lepingute ja kandideerimistingimuste kohta: www.ut.ee/valismaa.

Info: Riin Kikkas, TÜ Erasmuse üldkoordinaator, välisüliõpilastalitus (ph 104), tel 737 5151 või erasmus@ut.ee.

TÜ FILOSOOFIATEADUSKONNA KUNSTIDE OSAKONNA KURSUS

«Häälekooli ja kõnetehnika algkursus»

Kursuse maht: 1 AP (20 t auditoorset tööd, 20 t iseseisvat tööd). Hind: 3890 kr.

Läbiviija: Eve Randkivi (everandkivi@hotmail.ee; tel 551 2078).

Vastutav õppejõud: lektor Mart Jaanson (Mart.Jaanson@ut.ee; tel 5661 1443).

Toimumisaeg: 2. aprillist 11. juunini kaks korda nädalas (E ja R).

Toimumiskoht: TÜ kunstide osakond, Lai 34-72.

Grupi suurus: 1 (individuaaltund).

Sihtgrupp: kõik, kes, töötades häälega, soovivad seda korras hoida ja omandada õiget kõnetehnikat; kõik lauluhuvilised ja laulu-harrastajad, kes soovivad arendada oma häält ja laulmisoskust.

Eesmärk: hääleaparaadi vormimine ja vastupidavuse arendamine; klassikalise laulu aluste omandamine.

Sisu: 20 t sisaldab häälekooli ja kõnetehnika põhialuste omandamist. Aluseks Helsingi Sibeliuse Akadeemia õppejõu Ritva Eerola metoodika.

Nõuded lõpetamiseks: kursus lõpeb laulu või kõne esitamisega auditooriumi ees.

Registreerimine: Marju Koor, utop@ut.ee, tel 737 5560, Lossi 24.

Otsime Leonardo da Vinci programmi ja Euroopa Sotsiaalfondi meetme 1.1 «Tööjõu paindlikkust, toimetulekut ja elukestvat õpet tagav ning kõigile kättesaadav haridussüsteem» raames esitatud

projektitaotluste hindajaid.

Ekspertvaldkonnad on kutseharidus, kõrgharidus, elukestev õpe.

Hinnatavad projektid on järgmistest valdkondadest: õppekavade arendus; õpetajate, õppejõudude ning arendust toetava personali koolitamine; karjäärinõustamine; e-õpe – materjalide väljatöötamine ja rakendamine; IKT kasutamine õppetöös; paindlike õppevõimaluste rakendamine, sh ettevõttepraktika, õpipoisikoolitus, kutsealane eelkoolitus, koostöö ettevõtete ja õppeasutuste vahel; kutsekvalifikatsioonisüsteemi arendamine.

Eeldame kõrgharidust ja pikaajalist töökogemust koolituse või ettevõtluse valdkonnas.

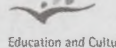
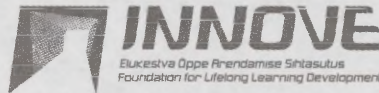
Kasuks tulevad projektijuhtimise teadmised; ELi haridusvaldkonna poliitika ja peamiste dokumentide tundmine; Eesti haridusvaldkonna poliitika ja peamiste dokumentide tundmine

Pakume koolitust projektide hindamise alal. Projektide hindamine on tasustatav.

CV ja avaldus saata **5. aprilliks:**

1. **Leonardo da Vinci programmi projektitaotluste hindaja** – aadressil Liivalaia 2, Tallinn 10118 või ramia.allev@innove.ee; lisainfo tel 699 8070 (Ramia Allev); www.innove.ee/leonardo;

2. **ESFi meetme 1.1 projektitaotluste hindaja** – Liivalaia 2, Tallinn 10118 või maarja.parve@innove.ee; lisainfo tel 699 8067 (Kaire Sömer); www.innove.ee.

Leonardo da Vinci

ÖNNITLEME

Professor Ott Kurs 65

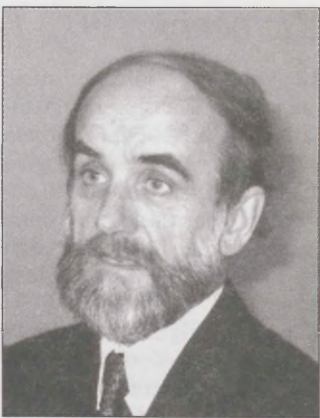
24. märtsil täitis 65 aastat inimgeograafia professoril Ott Kursil, Eesti geograafia ühel tugisambal.

Oma 38-aastase akadeemilise karjääri jooksul Tartu Ülikoolis on ta läbinud kõik astmed teadurist professorini. Selle pika aja sisse mahub muljet avaldav saavutuste jada: üle 250 teaduspublikatsiooni eesti, soome, inglise, prantsuse, vene, rootsi, norra, taani, saksa, komi, udmurdi ja kalmõki keeles, üle 30 ekspeditiooni valdavalt soomeugri rahvaste asustusalaadele, kus on kogutud väärtuslikku teabematerjali hõimurahvaste kultuuri- ja poliitgeograafia kohta, viis edukalt juhendatud doktoriväitekirja jpm.

Eesti Geograafia Seltsi aastaraamatu toimetajana alates 1992 on prof Kurs sellest väljaandest kujundanud arvestatava teaduspublikatsioonide sarja.

Tema enda kirjutistest võiks anda välja omaette aastaraamatu. Soome Geograafiaühingu väljaande Fennia kauaaegse toimetuskolleegiumi liikmena on ta oluliselt mõjutanud ka Soome kultuurigeograafiat.

Tema hindamatuks teeneks tänapäeva teaduse aspektist on prof Edgar Kanti teaduspärandi aus ja selge esiletoomine. Samuti on prof Kurs kaasa aidanud Eesti geograafia rajaja prof Johannes Gabriel Granó poolt 1920. aastatel alustatud Soome ja Eesti vaheliste teadussidemete arendamisele. Arvestades kõiki neid teeneid valiti prof O. Kurs 1997 Helsingi Ülikooli

audoktoriks.

Tänu oma keelteoskusele on tal laialdased kontaktid kolleegidega Soomes, Skandinaavias, Hispaanias, Prantsusmaal, aga ka türgi keelt kõnelevates maades. Samas on prof Kurs kaasa aidanud eestikeelse geograafiaalase oskussõnava, eriti kohanimede eestipärase kasutamise väljatöötamisele ja arendamisele.

Heasüdamliku ja rõõmsameelse isiksusena on prof Kurs hinnatud nii kolleegide kui ka üliõpilaste seas ning loodetavasti jätkub tema viljakas akadeemiline tegevus ka pärast kohustuslikule vanaduspuhkusele siirdumist.

Soovime selleks südamest palju jõudu. Samuti loodame, et Tartu Ülikooli juhtkonnal jätkub meelekindlust otsustada prof Kursile emeritprofessori staatuse määramine, ehkki kehtestatud limiidist (10 aastat korralise professorina töötamist) jääb vanuse-tsensuse tõttu vajaka.

Kolleegid TÜ geograafia instituudist

60

Kalev Käert, remonditööline – 26. märts

55

Anu Lust, asjaajaja – 30. märts

Aarne Pruks, assistent – 31. märts

50

Meelis Kütimets, majahoidja – 28. märts

Nele Ingerpuu, teadur – 29. märts

Boleslav Tšernjavski, haldusjuht – 29. märts

45

Eda Linnumägi, raamatukoguhoidja – 31. märts
Ülle Pechter, teadur – 31. märts

40

Andu Rämmer, projektijuht – 27. märts

Tuuli Vähk, raamatukoguhoidja – 30. märts

35

Kristel Kirsimäe, meetodid – 30. märts

KORMAŠOVIDE PERENÄITUS

Täna kell 16 avatakse TÜ Ajaloo Muuseumi valges saalis Kormašovide perenäitus. Näha saab Nikolai ja Oresti tahvelmaale, Luule ja Jaana kõrgkumumustehnikas keraamikat ning Andrei graafilist disaini. Näitus jääb avatuks 20. maini.

EAGLE VISION

ÜHEKUULISED KONTAKTLÄÄTSED
alates 140 krooni paar

Soola 8, Tartu
Emajõe Ärikeskus I korrus
Tel 737 1060, tartu@eagle-vision.ee
www.eagle-vision.ee

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Mariika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
<http://www.ut.ee/ajaleht>

KAITSMISED

5. aprillil kl 14.15 kaitseb Tiigi 78-126 psühholoogia osakonnas **Kairi Kreegipuu** doktoritööd «Availability and accessibility of information in perception of moving stimuli» (informatsiooni olemasolu ja kättesaadavus liikuvate stiimulite tajumisel). Juhendaja: prof Jüri Allik, PhD. Oponent: prof Peter Thompson, PhD (Yorki Ülikool). Info: tel 737 5902, ester.sotsova@ut.ee.

8. aprillil kl 12.15 kaitseb nõukogu saalis **Villu Repän** doktoritööd optika ja spektroskoopia erialal «Low current mode of negative corona». Juhendaja: dr Matti Laan (TÜ). Oponentid: dr Juri Akišev (Moskva, Troitski termotuumareaktsiooni uurimise instituut) ja dr Henn Käämbre (TÜ FI). Info: Hugo Mändar, tel 737 5537.

TEATED

31. märtsil kl 9.30-9.50 peab ph aud 227 hommikupalvuse Leho Paldre, Tartu Kolgata Baptistikoguduse pastor.

31. märtsil kl 17 toimub matemaatika-informaatikateaduskonna hoones Liivi 2 ruum 317 TÜ professorite klubi üritus. Päevakorras Jüri Tamme ettekannet «Vesiniku energaetika ja kütuselemendid» ning klubi uue seniori valimine.

31. märtsil võistleb TÜ esindus üliõpilaste meeskondlike programmeerimisvõistluste finaalis Prahas. Lähem info ja jooksvad tulemused: www.acmicpc.org/. Info: Ahto Truu, ahto.truu@ut.ee, tel 517 5876.

2. aprillil kl 16.30 kogunevad ülikooli Ida-Virumaa vilistlased, et koos külastada vastrenoveeritud Virumaa Keskonnauuringute maja (Pargi 15). Toimub ka naljapäevale pühendatud anekdootide rääkimise võistlus. Info: tel 332 1217 Maire Merioja, TÜ esindaja Ida-Virumaal.

1. aprillil kl 12 toimub peahoone ruumis 210 üliõpilaste eetikakomisjoni moodustamine. Komisjoni eesmärk on võidelda spikerdamise, plagieerimise, üliõpilasteõde ostu ja müügi vastu.

KÜLALISÕHTU

Korporatsioon Arminia Dorpatensis kutsub organiseerumata meesudengeid 1.aprillil kell 20 külalisõhtule Õpetaja 11. Riietus korrektne.

LOENGUD

1. aprillil kl 16 toimub kh aud 430 ettekandekoosolek «100 aastat väljapaistva teadlase ja õppejõu Adolf Gustav Partsi sünnist». Ettekandega esineb emeritprof Vello Past.

5. aprillil kl 16-18 toimub Tartu Ülikooli eetikakeskuse ingliskeelse loengusarja «Great works of Ethics» järjekordne loeng. Prof dr Herlinde Pauer-Studer Viini Ülikoolist peab loengu «Moral Philosophy of David Hume». Loeng toimub SA Domus Dorpatensis ruumides Ülikooli 7 ja on avatud kõigile huvilistele.

31. märtsil kl 12.15-13.45 peab Eesti Panga president Vahur Kraft loengusarjas «Eesti majanduspoliitika Euroopa Liidus» raames loengu «Tänase Euroopa majanduspoliitilised prioriteedid ja Eesti huvid». Loeng toimub Narva 4-B306.

KURSUSED

«Usufanatism» (USUS.00.044, 1AP)*. Loengud algavad kell 18 keemiaringis (Jakobi 2-226):

31. märtsil sissejuhatus, õppeprorektor Tõnu Lehtsaar;
7. aprillil «Kristlus», Heigo Ritsbek;
14. aprillil «Islam», Kalle Kasemaa;
21. aprillil «Judaism», Alar Kõlp;
28. aprillil «Misjon» (filmiõhtu), kommenteerib Mike Schatzmann;
5. mail «Budism», suursaadik Mart Helme;

12. mail «New Age», Peeter Liiv;
19. mail «Usufanatism Eestis», Ringo Ringvee.
* Osavõtt vähemalt kuuest loengust.

SPORT

27. märtsil kl 17 kohtuvad TÜ Spordihoones Eesti naiste võrkpallimeistrivõistluste neljandas poolfinaalmängus Tartu Ülikool/Eeden ja ESS Pärnu VK naiskonnad.

27. märtsil kl 10 algab TÜ Spordihoones sulgpallivõistluse «Paarissused» kolmas etapp. Võisteldakse nais- ja meespaarismängudes A-, B-, C-, D- ja E-liigas, samuti sponsorite liigas. A-liigas võistlevad Eesti paarismängude edetabelite 16 parimat

sportlast.

17. aprillil 2 toimuvad TÜ spordihoones TÜ meistrivõistlused võrkpallis. Võistlema on oodatud kõik TÜ üliõpilased, kes soovivad saavutada TÜ meistritiitli kohta. Info: Marko Mett, tel 526 4784. Registreerumine: Ujula 4-202, tel 737 6307, kaia@tysk.ee.

15. ja 16. mail toimuvad TÜ Spordihoones TÜ meistrivõistlused korvpallis.

Osalema on oodatud kõik TÜ üliõpilased. Võistlusteks vajalik etteregistreerimine. Osavõtumaks: 100 kr. Info: Tiina Sirge, tel 509 4899. Registreerimine: Ujula 4-202, tel 737 6307, kaia@tysk.ee.

Kolmapäeval, 31. märtsil kell 10.00-14.30
SA Domus Dorpatensis auditooriumis Ülikooli 7, II korrus
seminar

TEADUSTULEMUSTE RAKENDAMISE
PRINTSIIBID TARTU ÜLIKOOIS

10.00-10.20	Intellektuaalomandi kaitse eesmärgid TÜ Tehnoloogiainstituut, prof Mart Ustav
10.20-10.50	Intellektuaalomandi käsitlemise põhimõtted Tartu Ülikoolis Tartu Ülikool, Reet Adamsoo
10.50-11.10	Teadustulemuste rakendamise praktika Tartu Ülikoolis TÜ Tehnoloogiainstituut, Jane Saatre
11.10-11.30	kohvipaus
11.30-13.00	Autoriõiguse põhialused Tartu Ülikooli töötajale (väljaande tutvustus) Tartu Ülikool, prof Heiki Pisuks
Seminarile järgneb arutelu:	
13.00-14.30	Mida ootab <i>spin-off</i> ettevõtte ülikoolilt? Tutvustame Tartu Ülikoolis kehtivat ülikoolist võrsunud äriühingutega koostöö tegemise korda ja kavandatavaid muudatusi ning ootame ettepanekuid koostöö paremaks korraldamiseks.

Seminarile on oodatud Tartu ülikoolide teadlased, töötajad ja tudengid, järgnevale arutelule praeguse *spin-off*-ettevõtete esindajad ja tulevased ettevõtjad.

Osavõtt ja seminari materjalid tasuta, korraldamist toetab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus.

Palume registreeruda hiljemalt 29. märtsiks TÜ Tehnoloogiainstituudi kodulehel: www.tuit.ut.ee, samas võimalik esitada eelnevaid küsimusi intellektuaalomandi spetsialistidele.

Lisainfo: Ulvi Tiirik, 737 4800, ulvi.tiirik@ut.ee.

TARTU ÜLIKOOI
TEHNOLOOGIAINSTITUUT

enterprise estonia
ettevõtte arendamise sihtasutus

Teisipäeval, 30. märtsil kell 16.15-17.45

Internetiseminar

TARTU ÜLIKOOIDE RAKENDUSLIKUD
UURIMISSUUNAD JA KOOSTÖÖVÕIMALUSED

Otseülekanne TÜ veebilehelt <http://video.ut.ee> lingi 30. märtsi seminarit otseülekanne kaudu

16.15-16.25	TÜ Tehnoloogiainstituut kui teadus- ja arendustegevuse katalüsaator. TÜ Tehnoloogiainstituudi direktor prof Mart Ustav
16.25-17.30	Ülevaade Tartu Spinno projekti tulemustest. Rakenduslike uurimissuundade väljaanne/andmebaas. Lepingulise uurimustöö potentsiaalsetest finantseerimisallikatest. TÜ Tehnoloogiainstituudi keskkonnatehnoloogia programmi direktor dr Erik Puura

17.30-17.45 Vastused Teie küsimustele

Internetiseminari on oodatud jälgima ettevõtjad, teadlased, doktorandid, magistrandid, ülikoolide töötajad, ministriumite ja ametkondade esindajad jt.

Seminari jälgimiseks on vajalik Interneti püsiühendusega arvuti, Internet Explorer 5.5 või hilisem versioon ning Windows Media Playeri vähemalt versioon 6.4 olemasolu. Soovitame eelnevalt testida oma püsiühenduse kiirust <http://video.ut.ee> video testimise klipi nr 384 abil.

Internetiseminari ajal saate esitada küsimusi e-posti aadressile liina.kuum@ut.ee ja telefonile 737 5593. Pärast seminari leiate videosalvestuse TÜ Tehnoloogiainstituudi veebilehelt www.tuit.ut.ee.

Seminar toimub Lossi tänava õppehoones (Lossi 3-112). Osalemiseks palume registreeruda hiljemalt neljapäevaks 25. märtsiks TÜ Tehnoloogiainstituudi veebilehel www.tuit.ut.ee.

Korraldab TÜ Tehnoloogiainstituut, toetab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus.

Lisainfo ja küsimused: Liina Kuum, liina.kuum@ut.ee, 737 4803.

TARTU ÜLIKOOI
TEHNOLOOGIAINSTITUUT

enterprise estonia
ettevõtte arendamise sihtasutus

TARTU ÜLIKOOI

Tartu Ülikool võtab
filosoofiateaduskonda tööle

keelekeskuse juhataja,

kelle ülesanne on keelekeskuse juhtimine ja arendamine. Edukal kandidaadil on:

- doktorikraad (või muu samaväärne akadeemiline kraad),
- juhtimisalane töökogemus ja hea juhtimisoskus,
- visioon keelekeskuse arendamise kohta,
- väga hea analüüsi-, algatus- ja korraldusvõime,
- väga hea koostöö- ja suhtlemisoskus,
- väga hea eesti keele ja võõrkeelte oskus.

Konkursist osavõtuks esitada palgasooviga avaldus rektori nimele, haridust ja teaduskraadi tõendava dokumendi ära kiri, CV ning teadustööde nimekiri hiljemalt 1. mail e-postiga või paberikandjal TÜ personaliosakonda (personal@ut.ee, ruum 302, Jakobi 4, 51014 Tartu). Täpsem info: tel 737 5145.

Vanemuine 46 maja uueneb

Varje Sootak

Juba mitu nädalat võiks miljonimängus kõlada küsimus – millises Tartu Ülikooli dekanaadis laulavad pagagoid ja ujuvad akvaariumikalad?

Kus mujal kui bioloogia-geograafiateaduskonna dekanaadis. Puurilinnud ja akvaariumi töid vastremonditud ruumide omanikele kingituseks kolleegid. «Tudengid, kes meile sisse astuvad, lähivad kohe linnupuuri juurde,» räägib dekanadi juhataja Virve Käärik.

Uuenenud dekanaadis on piisavalt ruumi töötajale, üliõpilastele, lindudele ja kaladele.

Avar dekanaat

Kui matemaatikud Vanemuise 46 majast lõplikult oma uude kodusse Liivi 2 lahkusid, algas hoone vabanenud osas põhjalikum remont. Ülikooli arhitekti Martti Preemi sõnul püüti maksimaalselt taastada ka hoone algne ruumilahendus, nagu seda oli aastal 1912 ette näinud arhitekt O. Hoffmann uut instituutide hoone projektteerides.

«Endistest matemaatikute dekanadi ruumidest kõrvaldatigi hiljem ehitatud kergväheseinad,» märkis Preem.

«Remondi ajal ellu viidud «ruumireformi» idee pärineb tegelikult eelmiselt dekaanilt prof Ain Heinariult. Tahtsime, et tudengite vastuvõturuum oleks piisavalt suur. Kevadel ja sügisel dokumentide vormistamise aegu pidid üliõpilased ukse taga järjekorras ootama ja pabereid sõna otseses mõttes põlve peal täitma,» selgitas dekaan prof Tõnu Meidla.

Virve Kääriku sõnul on nüüd tudengitel võimalik kohapeal korralikult ka mitmesuguste teatmike ja muu vajaliku materjaliga tutvuda. Suurest vastuvõturuumist pääseb dekaani ja teaduskonna valitsuse avarasse ruumi. Ka prodekaanidel on omaette tööruum.

Avar on siin tööpoolest, vastuvõturuumis ruutmeetrid 70 ja vaevalt ülikoolis ka teist nii kõrgete seintega dekanati

on, ikkagi ligi viis meetrit.

Üliõpilase Margit Meesaare arvates on dekanadil ruumidega väga vedanud.

«Ka kujundus on lahe – peale avara ruumi on palju rohelist taimi, viirpapakoid ja kuldkalakestega akvaarium. Just selline peabki loodusteaduste dekanat olema,» ütles Margit Meesaar.

Vanemuise 46 asukad

Imposantne Vanemuise 46 hoone valmis Riia Tehnikaülikooli professori O. Hoffmanni projekti järgi aastal 1914. See uusklassitsistlikus stiilis ehitus oli juba ehitamise aegu linna üks suursugusemaid hooned. Maja oli kavandatud zooloogia ja geoloogia instituutidele, sh mõlemale muuseumile, kuid peagi lisandus geograafia instituut. Maja põlisasukad on pika aja jooksul olnud ka arstid, matemaatikud jt.

Mitmed ruumid remonditi küll juba varem, kuid põhjalikum renoveerimine algas eelmise aasta suvel.

Hoone üldruumide ja ümberkorralduste käigus vabanenud ruumide remondiks kulub dekaani sõnul üle 8 miljoni krooni.

Vanemuise 46 majas paiknevad geoloogia ja geograafia instituudid, suurem osa zooloogia ja hüdrobioloogia instituudi ruumidest ja ka mõned molekulaar- ja rakubioloogia instituudi ruumid. «Ainukesena pole siin oma ruume botaanika ja ökoloogia instituudil, botaanikud on botaanikaaias,» ütles dekaan. Üldtuntud on aga hoones asuvad zooloogia ja geoloogia muuseum.

Uusi ruume tuli juurde

Vana hoone põhjaliku renoveerimisega sai teaduskond mitu ruumi juurde.

Peale ülikooli suurima üldkasutatava 400-kohalise ringauditooriumi on parempoolsel keldrikorrusel nüüd ka 130-kohaline auditoorium. «Vaheseina mahalõhkumisega saime ruumi suuremaks. Tahapoole tehti koguni tõusvate astmetega põrand,» selgitab dekaan. Kahjuks ei ole tema sõnul praegu akustika kõige

Tudengid said juurde uue avara 130-kohalise auditooriumi.

ERGI PROMMIK

parem. Teaduskonnal on veel kaks 70-kohalist auditooriumi jt.

Sisustati üks uus arvutiklass ja laiendati olemasolevat. «Kokku on meil Vanemuise õppehoones praegu ligi 40 arvutiga töökohta, osa teaduskonna üldklassis, osa maateaduste klassis.» Dekaan Meidla sõnul said mõnevõrra ruume juurde ka laborid.

Remont jätkub

Suuremas osas on teaduskonna ruumid selles hoones remonditud. Üliõpilase Margit Meesaare arvates teevad Vanemuise 46 heledad seinad maja helgemaks ja puhtamaks. «Ka uued auditooriumid on ilusad,» ütles Meesaar.

«Vähehaaval remont jätkub, mõned laborid, koridorid ja teised üldkasutatavad ruumid vajavad veel kordategemist,» selgitas dekaan. Augusti lõpuks ootab ta ka ringauditooriumi valmimist: «Loodan väga, et suuremaid tõrkeid ei teki ja oma avaaktuse uuendatud ringauditooriumis pidada saame.»

Ringauditooriumi renoveerimiseks koos tehnilise projekti, inventari ja mööbliga on ülikooli eelarves ette nähtud üle 5 miljoni krooni. Ring-

Geograafiatudeng Gert Veber uues arvutiklassis.

ERGI PROMMIK

auditoorium saab kaasaegse ventilatsioonisüsteemi, demotehnika, Interneti kasutamise võimaluse jm.

Uuendamist jääb ootama maja välisfassaad. Dekaan Meidla sõnul vajavad remonti ka zooloogia ja geoloogia muuseum. «Kui moodustatakse loodusmuuseum, jäävad mõlemad muuseumid ikka meie majja. Nad on teaduskonnale vajalikud õppe- ja teadustööks. Ja nende ruumid on selleks ots-

tarbeks ehitatud, sobivamaid Tartus nähtavasti pole.»

Uuendamist vajavad ruumid ja sisustus aga küll. Näiteks geoloogiamuuseumi osa vitriine on Meidla sõnul pärit 19. sajandist.

«Aga nüüd oleme suurema remonditöu üle elanud ja loodame, et meie maja ülikooli haldusosakonna jätkuval toel ja AS Tartu Ehitus töömeeste abil lõplikult korda saab,» on dekaan lootusrikas.

25. aprillil autasustati TÜ kuratooriumi eelmise koosseisu esimeest Jüri Raidlat Skytte medaliga.

ANDRES TENNUS

Jüri Raidla: «Ülikooli edu on Eesti edu»

Varje Sootak

TÜ autasustas vandeadvokaati ja TÜ kuratooriumi esimeest (2001-2003) Jüri Raidlat ülikooli arengule kaasaaitamise eest Skytte medaliga.

Küsimusele, kas selle kolme aasta jooksul oli ülikoolis märgata ka olulisi muutusi, vastas Jüri Raidla, et kindlasti.

«Kolme aasta jooksul protsesse jälgides oli näha, kui dünaamiline on ülikool. Ka Eesti ühiskond on olnud väga dünaamiline ning ühiskonna ootused ja lootused on ülikooli suhtes väga kiiresti muutunud,» vastas Raidla.

Raidla sõnul toimus dis-

kussioonides ka teatav seisukohtade selginemine ülikooli valitsemise mudeli suhtes.

Sügisel oli Jüri Raidla ülikooli arengukonverentsil kuratooriumi ja selle rolli radikaalsete muutuste suhtes ettevaatlik: «Olin ettevaatlikum kui ülikooli juhtkond selles mõttes, et kui kuratooriumile antakse otsustuskogu roll, siis kindlasti suureneb ka kuratooriumi koosseisu suhtes poliitiline huvi.»

Raidla lisas, et niipea, kui suureneb poliitiline huvi, on olemas oht, et kuratooriumi koosseisu hakatakse kujundama poliitilistel põhimõtetel: «Nii jõuab ülikooli ellu õige pea ka poliitiline päevasuunitus. Arvan, et seda tuleb

vältida ja saavutada tasakaal kuratooriumi kui väljastpoolt määratud ülikooli juhtimise organi ja ülikooli sisemise juhtimise vahel.»

«Ülikoolile soovin aga edu, ülikooli edu on tegelikult ju ka Eesti edu,» ütles Raidla.

Raidla arvas, et TÜ vilistlasena on kuratooriumi kaudu võimalik vilistlaskonda ülikoolile lähemale tuua. «Enamik kuratooriumi koosseisust on olnud ju ka TÜ vilistlased.» Ta lubas jätkata ka kuratooriumi uues koosseisus.

Skytte medaliga autasustatakse riigi- või ühiskonnategelast, kes on eelnend aastal kõige rohkem kaasa aidanud TÜ ja Eesti kõrghariduse arengule.

TÄNA LEHES

Füüsika teaduspreemia laureaadid
LK 3

AEGEE-Tartu tegutseb
LK 2

Adolf Gustav Parts 100
LK 2

UUDISED

USA ülikooli delegatsioon Tartus

4.-6. aprillini külastab ülikooli Gettysburgi Kolledži delegatsioon.

Visiidi eesmärk on TÜ Euroopa Kolledži koordinaatori Siiri Maimetsa sõnul tutvumine TÜga ja Eesti kõrghariduse suundumustega. Huvi tuntakse Maimetsa sõnul ka Tüs pakutavate rahvusvaheliste õppeprogrammide vastu, eriti Euroopa kolledži siirdeuuringute Prometheuse programmi vastu. TÜ rahvusvahelise koostöö juhi Sirje Üpruse sõnul on visiidi üks eesmärk ka üliõpilasvahetuse võimaluste kaalumise.

Delegatsiooni kuuluvad endine USA suursaadik Eestis Lawrence Taylor, kolledži president Gordon Haaland jt. «Kohtutakse rektori Jaak Aaviksoo, haridusministri Toivo Maimetsa ja teistega,» kommenteeris Üprus. Kolledži president Gordon Haaland peab 5. aprillil kl 15 TÜ nõukogu saalis ettekande.

Siiri Maimetsa sõnul on kontakt Gettysburgi Kolledžiga tekkinud Euroopa Kolledži kaudu. «Visiidi mõtte algatajad olid TÜ Euroopa Kolledži direktor Michael Gallagher ja Lawrence Taylor,» ütles Maimets.

Gettysburgi Kolledž on eraülikool, mille asutas luteri kirik 1832. aastal.

Füüsikud ja keemikud valivad dekaani

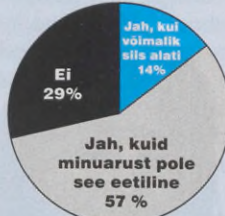
Füüsika-keemiateaduskonna dekaani valimine toimub 7. aprillil kell 15.15.

Ülikooli keemiaosakond esitas dekaani kandidaadiks prof Peeter Burki.

Peeter Burk on keemilise füüsika professor ja töötab dekaani kt ametikohal eelmise aasta sügisest.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas oled spikerdanud?

Vastajaid: 21
Uus küsimus:
Kas kuulud mõnda organisatsiooni?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

Vilniuses oli eesti keele päev

1. aprillil toimus Vilniuses Eesti Vabariigi suursaatkonnas eesti keele päev.

Haridus- ja teadusministeeriumi suhtekorraldustalituse juhataja Tarmu Kurmi sõnul esinesid keelepäeval ka TÜ filosoofiateaduskonna dekaan prof Birute Klaas ja TÜ emeriitprofessor Tiit-Rein Viitso. «Ettekande keelepoliitika päevasündmustest pidas haridus- ja teadusministeeriumi keeletalituse juhataja Tõnu Tender. Keeletalituse peaeksper Anneli Roose rääkis eesti keele välisõppest,» kommenteeris Kurm.

Eesti keele päeva korraldasid haridus- ja teadusministeerium ja Eesti Vabariigi saatkond Vilniuses.

Kulturistid võistlevad Eesti karikale

Homme kell 16.30 algab Tallinnas TTÜ spordihooones Eesti karikavõistlus kulturismis.

«TÜ Akadeemilise Spordiklubi sportlastest võtavad võistlusest osa Andrei Abrossimov (kehakaalus kuni 90 kg), Esta Pilt ja Merike Sula (mõlemad naiste kulturismis),» ütles akadeemilise spordiklubi meedia ja avalike suhete koordinaator Sigrid Söerunurk.

Kulturistid võistlevad noorte, juunioride, meeste, naiste ja veteranide kategoorias.

Ülikoolis toimuvad õpilaselümpiaadid

27. ja 28. märtsil toimus Tüs koolinoorte 43. bioloogiaolümpiaadi lõppvoor.

Esimesel päeval võistles kolmes vanuserühmas üle 50 gümnasisti. Selgusid õpilased, kes esindavad Eestit rahvusvahelisel bioloogiaolümpiaadil suvel Austraalias. Teisel päeval võistlesid põhikoolide õpilased.

3. ja 4. aprillil toimub ülikoolis matemaatikaolümpiaadi lõppvoor. 4. aprillil kell 15 algab aulasaal olümpiaadi pidulik lõpetamine.

Ave Merisalu on parim üliõpilasujuja

27. märtsil toimusid Tartus Aura keskuses veefestivali «Vesi pitsib...Tartus!» raames üliõpilaste ujumisvõistlused.

Festivali peakorraldaja Tiina Beljaeva sõnul nimetasid kohtunikud parimateks üliõpilasujujateks Ave Merisalu (pildil) TÜst ja Ken Tomsoni TTÜst. «Merisalu võitis 50 m vabalt, 50 m liblikat ja 100 kompleksi,» kommenteeris Beljaeva. Naiste 50 m rinnuli distantisi võitis Kärt Alas TÜ arstiteaduskonnast.

Üliõpilaste ujumisvõistlusel oli esindatud 9 ülikooli. Seekordne võistlus toimus Eesti Akadeemilise Spordiliidu eestvedamisel Tartus juba teist korda.

Poola tudengite korraldatud seminaril pidid eri rahvustest kokku pandud võistkonnad seletama lahti mõisteid sõnu kasutamata.

AECEE

Tudengid lõhkused Poolas stereotüüpe

«Breaking Stereotypes» – Lublin – Nijmegen – Tartu

Tiit Remm
AECEE-Tartu liige,
TÜ vilistlane

Nädala jooksul õnnestus Poola ja Hollandi üliõpilaste seas murda stereotüüp eestlastest kui külmadest ja tagasihoidlikest inimestest.

Rahvusvahelise kohtumise teema Lublinis oli stereotüübid – neid määratleti, lõhuti ja loodi. Nädala sisse mahtusid nii loengud kui ka rollimängud ning tutvumine osalejate päritolukultuuride ja inimestega.

Teoreetilisel käsitliti stereotüüpe loengutes – kultuuriliste erinevuste, kultuuridevahelise kommunikatsiooni ning stereotüüpide rolli teemadel. Loengupidajad olid poola päritolu eri erialade üliõpilased (psühholoogia, rahvusvahelised suhted jne) ning antropoloogia ja religiooni spetsialistid.

Stereotüübid teoorias

Loenguid täiendasid poolteoreetilised harjutused, kus tuli väidelda kasulike negatiivsete stereotüüpide olemasolu üle ning saavutada rollimängudes väljamõeldud vastandlike kultuuride ja käitumismudelite kandjatena koostöövõime.

Teoreetilist käsitlust täiendasid näitlikud esitlused, mis tõid esile eestlaste, hollandlaste ja poolakate kohta käivaid stereotüüpe ning püüdsid neid faktidega murda (mis küll sugugi alati ei õnnestunud).

Lisanäitena tehti ülevaade ameeriklaste identiteedi alustalade kohta.

Käisime tutvumas ka Lublini külje all asuva Majdaneki

koonduslaagriga. See külastus teadvustas peale inimliku julmuse stereotüüpide potentsiaalset mõjuulatust, mis on ajaloos ka teoks saanud.

Stereotüübid praktikas

Stereotüüpe võib küll püüda selgitada, defineerida ja nende ekslikkust põhjendada, ent peaaegu ainus tulemuslik vahend nende muutmiseks on isiklik kogemus. Ka siis ei kao kõik stereotüübid, vaid ühtesid lõhkudes muudetakse ja luuakse teisi. Seetõttu oligi kolmas isikliku kogemuse loomine ja saamine stereotüüpide lõhkumise seisukohalt kõige efektiivsem osa.

Isiklik kogemus tekkis suhtlemisel osalejatega Poolast ja Hollandist, kohaliku ajaloo ja kultuuriga tutvumisel ning kohaliku kultuurilise ja sotsiaalse hetkeseisu tajumisel.

Viimase hulka kuuluvad näiteks ülemaailmselt ühenäolised poed, Eestiga võrreldes autode väiksem väärtustatus staatuse sümbolina ning samuti 1980ndatest edasi kulgev eramuehitustraditsioon (kolmekorruselised, pigem kõrgusesse suunatud ning rõdudega majad).

Isikliku kogemuse poolakatega suhtlemisel saime nende kodudes elades ning igaõhtustelt ühisüritustelt. Ilmselt kõige paremini õnnestus meil murda stereotüüp eestlastest kui külmadest ja vaiksetest inimestest, ja seda eelkõige tantsimise abil.

Poolakad lähedasemad

Poolakad kinnitasid arvamust endist kui väga külalislahkest rahvast. Samas ilmnas naljakas asjaolu, et eestlaste impulsivne freestyle-tantsi-

Adolf Gustav Parts 100

Vello Past
emeritprofessor

Leili Kriis
ajaloo muuseumi
peavarahoidja

Eile pidasid ülikooli keemikud ettekandekoosoleku «100 aastat väljapaistva teadlase ja õppejõu Adolf Gustav Partsi (pildil) sünnist».

Parts lõpetas TÜ keemia osakonna 1925. Aasta hiljem kaitses magistrakraadi tehnilises keemias ning 1929 doktoritööd ioonireaktsioonide kineetikast.

Parts töötas Tüs 1925-1936 eradotsendi ja dotsendina. Eriteadlaste kõrge hinnangu pälvisid orgaaniliste ühendite dipoolmomentide mõõtmised. Parts oli esimene Eesti teadlane, kes juba 1932. aastast alates kasutas oma uurimistöös kvantmehaanikat.

Kui 1936 Tartus keemiaosakond suleti, kutsus vastloodud Tallinna Tehnikaülikooli rektor Paul Kogerman ta füüsikalise keemia õppejõuks, kus Parts töötas professori, füüsikalise keemia labori juhataja ja prorektorina. Ta oli Kogermani kõrval esimesi eesti keemikuid, kes teadlasena pälvis rahvusvahelise tunnustuse.

Vastuolude tõttu Saksa okupatsioonivõimudega põgenes ta 1943 Rootsi. 1946 valiti ta Ankara Ülikooli esimeseks füüsikalise keemia professoriks. 1984 nimetati Ankara Ülikooli üks konverentsisaal Adolf Partsi nimeliseks seminariruumiks, mida tähistab autahvel.

1951 siirdus Parts Austriasse, kus töötas Sydney Ülikooli teaduri ja erakorralise professorina. Suri 1996 Sydney lähedal.

Parts oli innukas füüsikalise keemia uurija. Olulisi saavutusi oli tal molekulide struktuuri ja polümeeride keemia uurimisel. Parts kasutas kvantmehaanilisi meetodeid ühendite molekulide dipoolmomentide ja ainete soojusmahtuvuse arvutamisel.

Tudengid ehitavad koos ühist Euroopat

Ellu Maar

AECEE-Tartu avalike suhete juht, semiootika ja kulturoloogia 4. a üliõpilane

Märtsi viimasel nädalavahetusel arutasid Tartus 30 Põhja-Euroopa tudengit Euroopa tuleviku üle, tugevdasid sõprussuhteid ja kuulasid põnevaid loenguid.

Tudengid Norrast, Rootsist, Soomest, Taanist, Eestist, Lätist, Venemaalt ning Saksamaa põhjapoolt jõudsid aru-

tada koostööplaane ning osaleda organisatsioonijuhtimise loengutel ja seminaridel.

Põgusalt jõuti tutvuda ka Eesti kultuuriga linnaekskursioonil ning meelelahutusprogrammi abil, kui külastati populaarseks osutunud Püssirohukeldrit ja klubi Tallinnat.

See oli AECEE Põhjaregiooni kokkutulek, mis toimub kaks korda aastas Põhja-Euroopa eri linnades.

AECEE on üks Euroopa suurimaid tudengiorganisatsioone.

Aivar Haller (paremal) koolitusfirmast Vain SMD selgitamas AECEE liikmetele meeskonnatöö olulisust.

AECEE

Kandideeri AECEE suveülikooli

5. aprillil tutvustab AECEE-Tartu TÜ Raamatukogu fuajees ning 6. ja 7. aprillil kl 18 Lossi 3-427 kandideerimisvõimalusi AECEE suveülikooli.

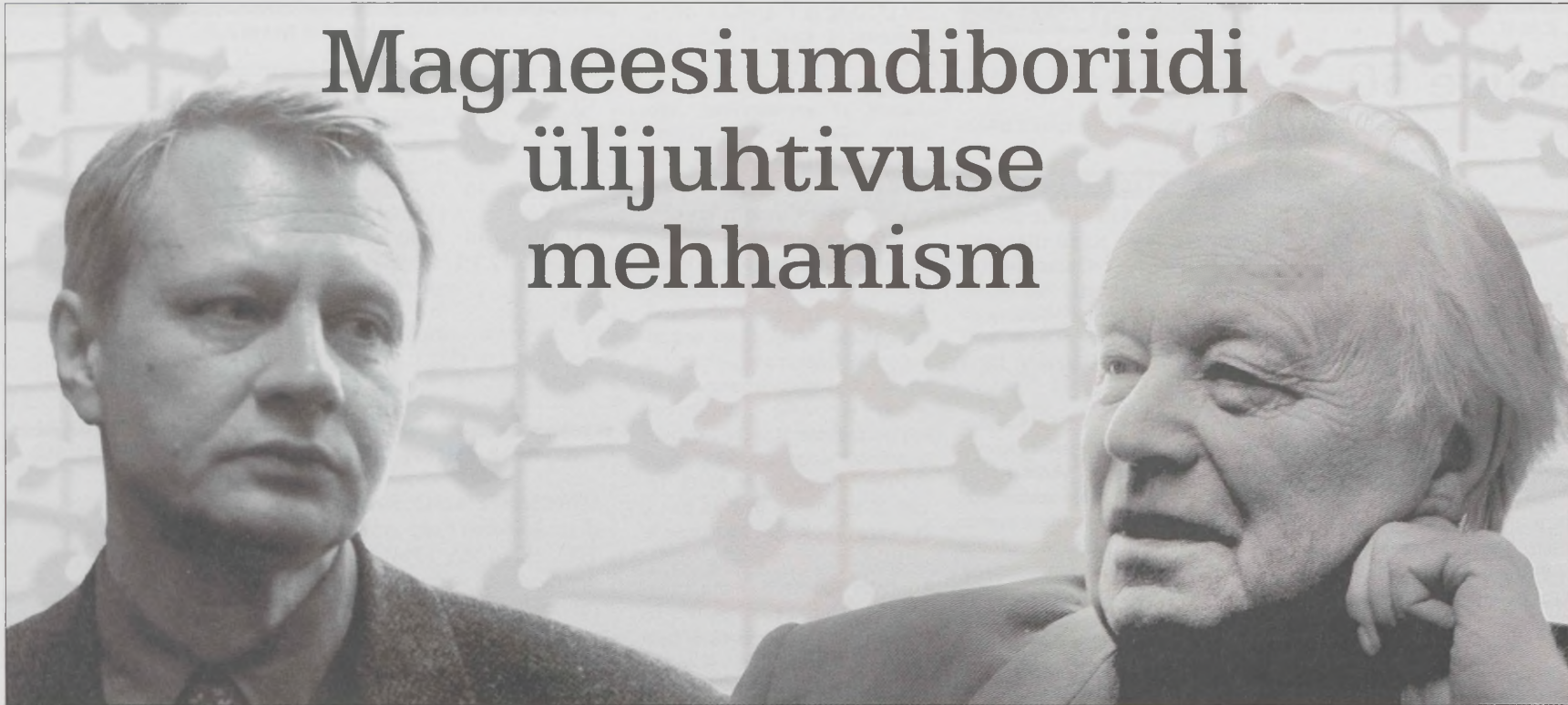
Paarinädalase kestusega suveülikoolid toimuvad Euroopa linnades juunist oktoobrini. Info: www.ut.ee/aegee või aageetartu@aegee.org.

EAGLE • VISION

ÜHEKUULISED KONTAKTLÄÄTSED
alates 140 krooni paar

Soola 8, Tartu
Emajõe Ärikeskus I korrus
Tel 737 1060, tartu@eagle-vision.ee
www.eagle-vision.ee

Magneesiumdiboriidi ülijuhtivuse mehhanism

Nikolai Kristoffel (paremal) ja Teet Örd tunnevad heameelt selle üle, et riigi teaduspreemia määrati just füüsikaalasele tööle.

AIIJA SAKOVA

Aija Sakova

2004. aasta riigi teaduspreemia eelneva kolme aasta jooksul valminud ja avaldatud parimate teadustööde eest määrati täppisteaduste alal TÜ emeriitprofessor Nikolai Kristoffelile ja dotsent Teet Ördile. Aastapreemia anti tööde tsükli «Magneesiumdiboriidi ülijuhtivuse mehhanism» eest.

Mida oma töödes uurisite?

Nikolai Kristoffel: Jaa-nuaris 2001 avastasid Jaapani teadlased ülijuhtivuse magneesiumdiboriidis (MgB_2) temperatuuril 39 K. Siin muutub kristalli elektrijuhtivus hüppeliselt nulliks. MgB_2 taolise lihtsa ehitusega ühendi jaoks oli see 39 Kelvinit üllatav.

Miks?

N.K.: Juba ligi 20 aastat on teada ja uuritud kõrgtemperatuurset ülijuhtivust vaskoksiidides, aga need on teist laadi ühendid ja siingi on ülijuhtivuse mehhanismi mõistmises raskusi. Sellel foonil tormasid kohe

uurijad üle maailma MgB_2 ülijuhtivusomadusi mõõtma ja arvutama.

Selgus, et ülijuhtivuse jaoks olulises energiahemikus on MgB_2 -l erinevaid elektronalamüsteeme – tsoone. Olime ülijuhtivuse tsoonidevahelise mehhanismi kallal aga juba varem töötanud ja sel alusel tundus MgB_2 uurimine väga perspektiivikas. Töö läks lahti.

Kuidas edasine töökäik välja nägi?

N.K.: Tuletasime üldteoreetilised valemid. Siis tuli hakata määrama teooria parameetrite väärtusi. Osa saime kirjandusest, osa katseandmete baasil.

Edasi arvutasime kõik põhilised MgB_2 ülijuhtivuse karakteristikud ja nende sõltuvused temperatuurist, laengutihedusest jne.

Saime hea kooskõla katseandmetega, seejuures suurem osa teoreetilisi tulemusi saadi edasiste parameeter-sobitusetega.

Seega osutus MgB_2 ülijuhtivuse jaoks kõrvuti tavaliste tsoonisestest panustega väga oluliseks tsoonidevaheline

interaktsioon. Viimase rolli rõhutamises ongi ehk meie põhiline teene. Samal ajal jõudsid lähedaste tulemusteni ka mitmed teised uurimiskollektiivid.

Teet Örd: MgB_2 ülijuhtivuse oleks võinud avastada juba ammu, kuna aine ise on tuntud 1950. aastatest. Keegi ei tulnud lihtsalt selle peale, et vaadata, kuidas käitub magneesiumdiboriidi elektritakistus madalatel temperatuuridel.

Kas teie töö on ka praktiline väljund või see on pigem teoreetiline?

N.K.: Meie töö oli teoreetiline. Katseandmeid võtsime eri riikide (Saksamaa, Jaapan, USA) teadlastelt.

T.Ö.: Jätkuvad MgB_2 ja sugulusühendite (MgB_2 enese elektronspekter osutus ülijuhtivuse tekkeks optimaalseks) uuringud püstitavad uusi teoreetilisi ja füüsikalise-keemilisi probleeme.

Ei jää tulemata ka praktiline väljund.

Rakenduste valdkonnas nimetatakse suuri kriitilisi voole ja kriitilisi magnetvälju (neist kõrgemal ülijuhtivus kaob),

aga ka kergemaid ja odava- maid magneteid ning kaableid võrreldes tööstuslikega. Seniste kõrgtemperatuursete ülijuhtide kasutamist on pidurdanud nende raske tööeldavus. Kuid tõsisid rakendusi on palju.

Kas antud uurimus on ühekordne koostöö või töötate juba kauem koos?

T.Ö.: Töötame juba ammu koos, tegelikult juba alates minu lõpetamisest peale.

N.K.: Võib öelda tõesti, et Teet oli minuga seotud uurijate ringis juba algusest peale. Sa kuulasid vist minu loenguid ka.

T.Ö.: Ülijuhtivusega hakkasime tegelema kohe pärast kõrgtemperatuurset ülijuhtivuse avastamist kupraatides 1986. aastal.

Kas see koostööd ei sega, et üks teist (N.K.) on füüsika instituudis ja teine Tähe tänavale õppehoones?

N.K.: Varem oli doktor Örd meie juures füüsika instituudis, alates 1996. aastast aga füüsika osakonnas.

UUDISED

Põhjamaade infopunkt Narvas

Eile pikendasid TÜ Narva Kolledži direktor Katri Raik ja Põhjamaade MN Eesti esinduse juhataja Kalli Klement kolledžis asuva Põhjamaade infopunkti koostöölepingut.

Lepingu kohaselt tagab kolledž Põhjamaade koostöö ja MN programmide info jagamise Narvas, MN toetab omalt poolt Põhjamaade ürituste korraldamist kolledžis.

Põhjamaade infopunktid tegutsevad veel Pärnus ja Valgas.

Klementi sõnul on tähtis, et info levib Narvas kahe infopunkti kaudu ka mitte-eestlastest elanikeni.

«Põhjamaade infopunkt on ka selge märk Euroopa Liidust selle piirilinnas,» hindab infopunkti tegevuse väga vajalikuks kolledži direktor Raik.

Ilmus raamat vanausulistest

31. märtsil esitleti vene ja slaavi filoloogia osakonnas raamatut «Eesti vanausuliste ajaloo ja kultuuri» (TÜ Kirjastus) ja veebilehekülge.

Osakonna juhataja prof Irina Külmoja sõnul lõppes sellega projekt «Vene vanausuliste kultuuriuuringud», kus osalesid peale vene keele õppetooli, Tartumaa Vanausuliste Kultuuri- ja Arendusühing ning Venemaa eksperdid. Projekti juhtis Tartumaa Vanausuliste Kultuuri- ja Arendusühingu esimees Pavel Varunin. Nii prof Külmoja kui ka Varunin loodavad projekti jätkumist.

Esitlusel viibis ka uurimuses osalenud vanausuli.

Uurimusest UTs peagi lähemalt.

Ökodraama 2004

7. aprillil kl 15-18 toimub TÜ Raamatukogu konverentsisaalis seminar «Ökodraama – kellele, miks ja kuidas?».

Seminar valmistab Tartu Keskkonnahariduse Keskuse projektijuhi Anneli Ehlvesti sõnul ühtlasi ette ökodraama päevaks, mis toimub 8. mail Tartu raekoja platsil. «Ökodraama 2004» on Tartu linna ja maakonna õpilastele ja üliõpilastele mõeldud ökoteatri konkurss.

«Kavas on esitada konkursil osalenud lühinäidendeid ja taideetendusi, mis kajastavad keskkonnateemasid, looduse ja inimese suhteid ning vastasmõjusid,» ütles Ehlvest.

17. aprillil toimuvad Tartu Teatrilaboris ka üritust ettevalmistavad näidislavastused,» lisas Ehlvest.

Ökodraama päeva ja seminari korraldab Tartu Keskkonnahariduse Keskus koostöös Tartu Teatrilaboriga.

Info: Anneli Ehlvest, 736 1693, 5344 2160, anneli@loodusmaja.park.ee

Tartu on olnud füüsik Tšeslav Luštšikule viljakas kodulinn

Aija Sakova

Tšeslav Luštšik ei ole oma Tartusse tulemise otsust senini kahetsenud. Ta õpetab ja teeb siin teadustööd juba alates 1954. aastast. Pikaajalise ja tulemusliku teadus- ja arendustöö eest anti Luštšikule 2004. aasta riigi teaduspreemia.

Tšeslav Luštšik on TÜ Füüsika Instituudi vanemteadur ning Eesti Teaduste Akadeemia akadeemik. Ta on füüsik, kellel on oma koolkond ja seda mitte ainult Tartus, vaid ka näiteks Lätis, Venemaal, Kasahstanis ja Kirgiisias.

Luštšik on neljanda põlvkonna peterburglane ning päritolult poolakas. Perekonnd saadeti Luštšiku sõnul 19. sajandil Poolast Siberisse, hiljem anti luba asuda elama Peterburi, Poolasse ei lubatud. Peterburis tuli Luštšiku sõnul perekonnale üle elada ka Leningradi blokaad. Kui Luštšik blokaadist räägib, võib veel nüüdki tema näoilmelest tulla-seid läbielamisi välja lugeda.

Peterburist Tartusse

Tartusse tuli ta 1954. aastal tollase Tartu Ülikooli rektori Feodor Klementi kutsel, kes

oli samal ajal ka Luštšiku teadusjuhendaja. 1952. aastal käis Luštšik siin esinemas üliõpilaskonverentsil: «Siis sõlmisime Klementiga kokkuleppe, et pärast dissertatsiooni kaitsmist tuln Tartusse». Oma tollast otsust pole ta tänaseni kahetsenud.

Tartus toimus Klementi juhtimisel füüsikaseminar ning tingimused ja õhkkond teadustöö tegemiseks olid Luštšiku sõnul soodsad. Hiljem tegutses ka Balti seminar, mis ühendas Tartu, Riia ja Peterburi füüsikuid. «Praeguseks on tihe koostöö säilinud Riia, praegugi aitan noortel ette valmistada Riias toimuva rahvusvahelise konverentsi materjale,» räägib Luštšik.

Füüsika ja Eesti

Luštšik on eelkõige eksperimentaalfüüsik. Tahkete ainete alal koos õpilastega saavutatud teadustulemustest tõstab akadeemik esile neid, milles uuritakse kristallide kiiritamisel neis pöördumatu kahjustusi põhjustavaid elementaarprotsesse. Paljude võimsate energiaseadmete kasutusaja pikendamiseks on vaja nende protsesside mõju nõrgendada.

Tšeslav Luštšik on Eesti tahke keha füüsik.

AIIJA SAKOVA

«Nõukogude ajal oli riigi dotatsioon suur ja eksperimenteerimiseks oli piisavalt raha. Eesti taasiseseisvumiseega see mõneks ajaks katkes, aga õnneks leidis noorte füüsikute seas neid, kes üsna ruttu sõlmisid kontakte Lääne investoritega. Luštšik räägib ka sellest, kuidas Eesti oli

tema jaoks juba Nõukogude Liidu ajal koht, kus valitsesid liberaalsemad tingimused ning suurem mõttevabadus kui mujal. «Pooldasin alati Eesti iseseisvust ja praegu on mul hea meel tõdeda, et avatud, mitte ainult puhtrahvuslik, vaid ka inimväärtusi arvestav suhtumine dominee-

TŠESLAV LUŠTŠIK (SÜND 1928)

1946 lõpetas Leningradi 289. Keskkooli

1951 lõpetas Leningradi Riikliku Ülikooli

1954 füüsika-matemaatika-kandidaat

1964 füüsika-matemaatika-doktor

1964 Eesti Teaduste Akadeemia akadeemik

1968 professor

Alates 1954. aastast töötab füüsika instituudis

rib praegusaja Eesti teaduses. Seda näitab ka mulle antud riigi teaduspreemia,» kommenteerib ta.

«Natuke kahju on aga tõdeda, et füüsika on Eesti noorte seas nii vähe populaarne. Ometi on ta kõikjal meie ümber. Füüsika on väga perspektiivikas ala, kuigi jah, mitte küll väga lihtne ala,» räägib Luštšik. Vähene populaarsus võib tema sõnul olla tingitud ka vähesest tasuvusest: «Minu lapselaps, kes töötab finantsanalüütikuna Hansapangas, teenib palju rohkem kui tema füüsikaprofessorist isa, minust rääkimatagi».

ÖNNITLEME

Prof Mati Pääsuke 50

2. aprillil juubelit tähistav spordibioloogia ja füsiote-
raapia instituudi juhataja,
kinesioloogia ja biomehaanika
professor bioloogiakandidaat
Mati Pääsuke töötab keha-
kultuuriteaduskonnas juba 20
aastat.

1989-1998 andis ta dekaa-
nina suure panuse ülikooli
kaasajastamisse. Kõik järgne-
nud reformid *alma mater*is
on ju tuginenud 1990ndatel
toimunud kannapöördele
ülikoolihariduse sisu mõtes-
tamisel ja senise mentaliteedi
muutmisel.

Praegu on juubilaril vastu-
tusrikkaid ameteid ja üles-
andeid vaid juurde tulnud:
õppetooli ja instituudi juha-
taja, teaduskonna kraadiõppe
kuraator, ülikooli nõukogu, sh
akadeemilise komisjoni liige.

Prof Pääsuke teadushuvid
on seotud inimese liikumis-
aparaadi biomehaanika, lihas-
väsimuse ning laste ja vane-
maeliste motoorse võime-
kusega. Tähtsal kohal on
mootorsete funktsioonide
taastumise uurimine liigese-
probleemidega patsientidel.
Väljapaistva teadustegevuse
ja suure publitseerimiskoge-
muse tõttu on prof Pääsuke

hinnatud juhendaja kõigi ast-
mete üliõpilaste seas.

Tema käe all kaitstud
kümnekonnale magistri- ning
ühle doktoriväitekirjale
on lähiaastail tõhusalt lisa
tulemas. Kuigi õppeaineid,
milles juubilar üliõpilasi harib
või mille õpetamist kureerib,
peetakse suhteliselt raskeks,
sest need eeldavad füüsika-
seaduste head tundmist, os-
kab prof Mati Pääsuke heade
lektorivõimete, näitlikustami-
se ja mitme oma õppevahendi
toel asjad tudengitele hästi
selgeks teha.

Õnnitleme ja soovime edu
kõigis ettevõtmistes!

Kehakultuuriteaduskond

Palmipuude päev ülikooli botaanikaaias

Heiki Tamm
botaanikaaias direktor

4. aprillil kell 10-17 toimub
botaanikaaias palmipuude
päev.

Kuigi palmid pole puud,
on nad tähtis ehitusmaterjal
(tüved, lehed), kiu- ja toidu-
taimed ning tüüpiline maas-
tikuelement troopilistel ja
subtroopilistel aladel. Palmi-
de söödavad viljad ja lehekiu-
dudest punutised on jõudnud
kogu maailma turgudele.

TÜ Botaanikaaias Eesti
suurim palmide kollektsioon.
Külalastjad saavad näha 57 eri
liiki palme, millest vanim on

meie kasvahoones kasvanud
juba 100 aastat. Kookos-, dat-
li-, saabaspalmi ja teisi tutvus-
tavad aednikud Jaan Kotter ja
Diana Pärn kell 10.15.

Palmi hooldamise õppuse
korraldab aednik Jaan Kotter
kell 11.

Külalastjad saavad oma
teadmisi kontrollida ja täien-
dada botaanik Jaak Palumetsa
korraldatavas viktoriinis
kell 12.

Näitusesaalis toimub palmi-
de näitusmüük.

Kell 14 annab palmimajas
kontserdi Heino Elleri nim
Tartu Muusikakooli ansambel
Ellerino.

ÖNNITLEME

60	45
Virve Aedma , arvutioperaator – 7. aprill	Jaanus Pöial , dotsent – 6. aprill
55	40
Siret Polikarpus , vanemme- toodik – 3. aprill	Jelena Ussar , koordinaator – 4. aprill
Arvo Tering , vanemteadur – 6. aprill	35
50	Riho Altnurme , dekaan – 5. aprill
Mati Pääsuke , professor, ins- tituudi juhataja – 2. aprill	Heili Orav , teadur – 7. aprill
	30
	Jelena Nõmm , lektor – 5. aprill

ADOBE TARKVARA ÜHISOST

IT osakond kuulutab välja Adobe tarkvara litsentside ühisostu.
Seoses eurostumisega tõusevad alates 1. maist Adobe toodete
hinnad 25-40%.

Kõigil allasutustel, kes soovivad ühisostus osaleda, tuleb täita ning allkirjastada tarkvara tellimise vorm ning saata see ülikooli sisepos-
tiga IT osakonda Riina Reinumägi hiljemalt 6. aprilliks.

Tellimuste esitamiseks mitte hilineda, kuna vana hinnaga litsentsid
tuleb väljastada enne 1. maid

Adobe toodete hinnakiri ning tarkvara tellimisvorm: www.ut.ee/11095.

Info: Riina Reinumägi, tel 737 5442 või www.ut.ee/it/teenused/hanked.

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/u Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kulimaa
Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
<http://www.ut.ee/ajaleht>

TEATED

Salsa algõpetus alates 6. ap-
rillist kell 19.30 Hugo Treffneri
Gümnaasiumis.
Info: ilmetiik@hotmail.ee; 528 6482;
747 4248.

KAITSMISED

14. aprillil kl 16.15 kaitseb ülikooli
nõukogu saalis **Katre Õim** eesti
ja soome-ugri keeleteaduse osa-
konna doktoritööd «Võrdluste
struktuurist ja kujundisemanti-
kast». Juhendaja: erakorr prof
Arvo Krikmann. Oponent: Ilona
Tragel, PhD.

16. aprillil kl 12.15 kaitseb
molekulaar- ja rakubioloogia ins-
tituudis Riia 23-217 **Aare Abroi**
dokoritööd molekulaarbioloogia
erialal «The determinants for
the native activities of the bovine
papillomavirus type 1 E2 protein
are separable» (veise näsakasvaviiruse tüüp
1 valgu E2 natiivseid aktiivsusi
määravad determinandid on
lahutatavad). Juhendaja: prof
Mart Ustav. Oponent: dr Saulius
Klimasauskas (Vilniuse Bioteh-
noloogia Instituut, Leedu).

LEONGUD

5. aprillil kl 14-16 toimub
Biomeedikumi (Ravila 19) aud
1006 TÜ molekulaarse ja klii-
nilise meditsiini keskuse järje-
kordne seminar. Esineb prof
Mart Saarma Helsingi Ülikoolist:
«GDNF family of neurotrophic
factors and their receptors: structure
and biology» ja dr
Urmass Arumäe Helsingi Ülikoo-
list: «Novel programmed death
pathways in neurons».

5. aprillil kl 16-18 peab Viini
Ülikooli prof dr Herlinde Pauer-
Studer TÜ eetikakeskuse inglise-
keelses loengusarjas «Great
works of Ethics» loengu «Moral
Philosophy of David Hume». Loeng
toimub SA Domus Dorpatensis
ruumides Ülikooli 7 ja on avatud
kõigile huvilistele.

5.-8. aprillini peab kirjandus-
teadlane prof Olivier Hambursin
(Marie Hapsi Instituut, Belgia)
prantsuse filoloogia osakonnas
(Ülikooli 17, II korrus) kaks
loengutsükli teemal «Reisimine
kirjanduses».

Loengutsükkel A toimub 5. ap-

rillil kl 10.15 ja 7. aprillil kl 12.15,
B-tsükkel 6. aprillil kl 16.15 ja 8.
aprillil kl 10.15.
Loengute lühikirjeldused on
Ülikooli 17 infostendidel. Info:
lektor Emmanuelle Gallez,
egallez@hotmail.com, tel 737
6246.

6. aprillil kl 18 toimub kh ring-
auditooriumis vabade kunsti-
de prof Tiit Pääsuke loeng
sarjast «Loovuse avastamine»
(FLKU.00.115). Teema on «Värvi-
de ajalugu. Maalikunsti ehitus-
materjal». Seekordne kohtumine
on loengusarja viimane, edasi
jätkub «Loovuse avastamine»
avatud ateljees (Lai 34 I korrus)
järgmistel aegadel: 23. aprillil
kl 18-21, 24. aprillil kl 10-13, 14.
mail kl 18-21, 15. mail kl 10-13,
28. mail kl 18-21, 29. mail kl
10-13.

7. aprillil kell 16.15 peab Lossi
3-405 Õpetatud Eesti Seltsis TA
asepresident akadeemik Mihkel
Veiderma ettekande «Hõimu-
liikumisest Eestis 1920-1940». Kõik
on lahkesti oodatud! Info:
tel 5569 0948 (Kadi Grichin).

7. aprillil kell 17 toimub prant-
suse filoloogia osakonnas Üli-
kooli 17-209 prantsuse kultuu-
ri- ja ühiskonnasemiootiku Eric
Landowski loeng «Tänapäeva
sotsiossemiootika perspekti-
vid». Loeng on inglise keeles.
Info: prof Stefano Montes,
stefano.montes@ut.ee, tel 737
6243.

7. aprillil kl 18 on TÜ Lõuna-
Eesti keele- ja kultuuriuuringute
keskuse jututarõ külaliseks Võru
kultuurimaja Kannel kunstiline
juht Silvi Jansons, kes kõneleb
Kandle tegemistest. Keskus
asub Lossi 38 (vana anatoomi-
kum). Info: Helen Koks, tel 737
5422 või helen.koks@ut.ee.

SPORT

Täna kell 19 kohtuvad TÜ spordi-
hoones naiste meistriliigas TÜ/
Eeden ja Milstrand. Mängitakse
3.- 4. koha peale kahe võiduni.

KONTSERT

2. aprillil kl 19 esineb Tartu Lin-
namuuseumis Wolfgang Brun-
ner (klavessiin, Viin).Kavas J. S.
Bachi ja C. P. E. Bachi loomingu-
t. Piletid 60 ja 40 kr.

MUUSIKATEADUSE PÄEV

3. aprillil toimub TÜ Raamatukogus (ruum 202) traditsiooni-
line muusikateaduse Tartu päev.

- 11.00-11.30** Mare Rand (Tartu) – «Tartu Ülikooli Raamatukogu ajaloolised ja erikogud digitaalses keskkonnas»
11.30-12.00 Marju Lepajõe (Tartu) – «Muusika psühholoogilistest aspektidest Plotinosel ja Augustinusel»
12.00-12.30 Mart Humal (Tallinn) – «Karl Ulmanni 1843. aasta lauluraamatust»
12.30-13.00 Avo Sõmer (Connecticut, USA) – «Aaria, arabesk, hümn ja retsitiiv Stravinski kontsertides»
14.30-15.00 Katrin Rihm tutvustab oma diplomitööd «Sonaat», mida ta kaitses möödunud kevadel Tartu Kõrgemas Kunstikoolis fotograafia erialal. Töö on eksponeeritud TÜ raamatukogus (konverentsikeskuse fuajees)
15.00-15.30 Ilvi Rauna (Tallinn) – «Riigi ringhääling moodsa muusika levitajana 1930-ndate aastate teisel poolel»
15.30-16.00 Allan Vurma (Tallinn) – «Puhtalt laulmine – see polegi nii lihtne»
16.00-16.30 raamatute esitus – Elmar Arro «Vana aja muusikud», Kristel Pappel «Ooper Tallinnas 19. sajandil», Kerri Kotta «Dmitri Sostakovitsi tonaalstruktuurist».

DIPLOMI- JA BAKALAUREUSETÖÖD RAAMATUKOKKU

TÜ Raamatukokku on võimalus tuua hoiule need diploma- ja bakalaureusetööd, mis on säilitamist väärt, kuid õppetoolide juurde enam ära ei mahu.
Kuna TÜ Raamatukogu üks funktsioone on säilitada Tartu Ülikooli ajalugu, siis siia alla kuuluvad ka parimad lõputööd. Enne tööde üleandmist palume õppetoolis teha sisuline valik – kõik tööd ei vääri paraku säilitamist.
Töid saab laenutada lugemissaalidesse ja kasutada kohapeal. Korralduslike küsimustega tegeleb kodumaise kirjanduse osakond.
Info: tel 737 5754, Signe Bachmann.

LIIVI SEMINAR

3. aprillil toimub Lossi 3-215 seminar hõimuliikumisest ja liivi keele uurimisest
 15 seminar avamine.
 15.15-15.45 Mauno Koski – «Soome hõimuliikumine 1920.-1930. aastatel».
 15.45-16.15 Bille Blumberg – «Tfarton Akateemisen Heimoklubin työ liiviläisten hyväksi».
 16.15-16.45 Tuuli Tuisk – «Ühendverbidest liivi keeles».
 16.45.-17.15 Tiit-Rein Viitso – «Liivi keele uurimise praegusest seisust».
 18 liivi kirjanduse öhtu Lõuna-Eesti uuringute keskuses.
 Valt Ernstreit räägib liivi kirjandusest ja esitleb oma uut raamatut.

ROTALIA FONDI 2004/2005. ÕA STIPENDIUMID

USAs Seattle'is asuv Rotalia Fond kuulutab välja stipendiumikonkursi Eesti avalik-õiguslike ülikoolide (TÜ, TTÜ, TPÜ, EKA, EMA, EPMÜ) praegu statsionaarses õppevormis õppivatele 2. aasta põhiõppe üliõpilastele ja 1. aasta magistrantidele.

Kokku antakse 24 tuhandedollarist stipendiumi, sh:

- 16 Gerhard Treubergi/Ene Silla stipendiumi,
- 4 Bruno ja Helge Laane stipendiumi,
- 2 Enn Raidna stipendiumi,
- 1 Mart Kase (linnaarhitektuur ja -planeerimine) stipendium,
- 1 Thomas Tuling sen ja Thomas Tuling jun (muusika eriala) stipendium.

Stipendium antakse õpingute vältel üks kord. Tingimused ning sooviavalduse vorm: www.rotalia.ee või posti teel.

Taotlused saata hiljemalt 30. aprilliks Rotalia Fondi stipendiumide komitee sekretäri Sirje Margi nimele: Ülikooli 18-207, 50090 Tartu.

Stipendiumisaajatele vastatakse 1. septembriks. Stipendiumisaajad avalikustatakse korp! Rotalia veebilehel. Stipendiumitšekid antakse üle septembrikuus Tartu Rotalia majas toimuval aktusel.

Rotalia Fondi stipendiumide komitee sekretär
Info: tel 737 5606, sirje.mark@ut.ee.

IT-KOOLITUS ÜLIKOOI TÖÖTAJATELE

2002. aastal muretsesi TÜ kodulehe haldamiseks veebihaldusvahend AutomatWeb, millega 2003. aasta veebruarikuust hallatakse ülikooli pealehte. AutomatWebi abil on võimalik luua ka ülikooli struktuuriüksuste kodulehti. Paljude struktuuriüksuste kodulehed on selle vahendiga uuendatud (näiteks www.ut.ee/oo/, www.ut.ee/it/, www.ut.ee/av/, www.ut.ee/yldosakond, www.ut.ee/personal/, www.ut.ee/rahandus/, www.math.ut.ee/jpt).

Kursus «Struktuuriüksuse veebilehe loomine ja haldamine ülikooli veebihaldussüsteemiga AutomatWeb»

on mõeldud neile ülikooli töötajatele, kes haldavad või hakkavad haldama struktuuriüksuse kodulehekülge.

Kursuse maht: 5 t praktilist tööd arvutiklassis.

Lektor: Raivo Rang, Struktuur Meedia OÜ.

Toimumiskoht: avatud ülikooli arvutiklass, TÜ Raamatukogu III korrus, Struve 1a (õppekirjanduse lugemisaali ees). Toimumisaeg: K 14. aprill 11-13 ja 13.45-16.30.

Kursuse sisu: www.ut.ee/it/teenused/koolitus.

Kursuse maksumus ülikooli sisekäibega: 320 kr.

Registreerumine: kaugkoolituskeskuses, Marju Koor, 737 5560, utop@ut.ee.

Info: IT osakond, Riina Reinumägi 737 5442, riina@ut.ee, www.ut.ee/it/teenused/koolitus.

PÜSSIROHU KELDRISSE LÕUNALE

**SUUR JA VÄIKE
PEETER PEETER**

Päevalõunat pakutakse
igal tööpäeval kell 12-15

Päevalõunad 45.-

ARH

Aija Sakova

26.-29. aprillini toimuvad TÜ Üliõpilasesinduse (TÜÜE) valimised. Seekord saab üliõpilane valida ainult endaga samasse teaduskonda kuuluvaid tudengeid ning kandideerimiseks ei ole enam vaja kokku saada nimekirja. Piisab vaid isiklikust avaldusest.

2. aprillil saatis TÜÜE teabejuhi kt Kristjan Sander üliõpilane infolisti (ut.student@lists.ut.ee) kirja, milles antakse teavet TÜÜE valimiste kohta.

Uus valimisjuhend, mis võeti vastu esinduse 3. märtsi koosolekul ja oli kättesaadav TÜÜE kodulehel veel 4. aprillil, muutus kardinaalselt 6. aprillil (eelmine juhend UT kodulehel). Juhendis oli palju küsitavusi. Seepärast palusin selgitusi TÜÜE esimehelt Lauri Paeveerilt. Kõikidele küsimustele vastust ei saanud, kuid praegu kättesaadavas juhendis on osa küsitavusi muudetud. Dokumendi lõpus olev lause «Otsus on vastu võetud üliõpilasesinduse koosolekul 03.03.2004» on aga endine. Olgugi et muudatused on vajalikud, on küsitav, kas selline teguviis on lubatud?

Segadus esinduse liikmete väljaselgitamisega

Üks olulisem muudatus oli see, et edaspidi oleks kuni

8 esinduse liikmel võimalus jätkata uue esinduse koosseisus. Viimane pidi kehtima hakkama 1. aprillist 2005.

Samas puudus valimisjuhendist seletus 8 endise esinduse liikme volituste jätkamise kohta uues esinduses (p 25 lg 5). 3. märtsil toimunud koosoleku protokollist võib lugeda, et tehti ettepanek lisada valimisjuhendisse mehhanism, mille alusel saavad endise koosseisu liikmed uude koosseisu jääda. Mehhanism töötati ka välja ning kinnitati. Seletus selle toimimise kohta kinnitatud valimisjuhendis aga puudus.

Struktuuriüksuste all mõistetakse valimisjuhendis 11 teaduskonda, 4 kolledžit, õigusinstituuti ja õpetajate seminari. Ideaaljuhul osutub seega struktuuriüksustest valituks 17 kandidaati.

Uus esindus tuleb aga 35-liikmeline, kirjutab viimane Wagabund. Praegu jääb valimisjuhendi järgi selgusetuks, kuidas moodustub esinduse ülejäänud koosseis.

Võib juhtuda, et sel korral ei saagi valida 35 liiget nagu plaanitud. Vastav muudatus TÜ üliõpilaskonna põhikirjas (p 10) kinnitati küll TÜÜE koosolekul, kuid muudetud põhikirja peab vastu võtma TÜ nõukogu. Järgmine TÜ nõukogu koosolek toimub 30. aprillil. Õppekorralduse juristi Kristel Siimula-Saare sõnul ei saa 31 liikme ase-

mel valida 35 uut esinduse liiget, kui põhikirja vastav muudatus on TÜ nõukogus kinnitamata.

Ka TÜÜE esimees Lauri Paeveer tõdes, et esinduse liikmete arv jääb seekord siiski 31.

Iga üliõpilane saab end ise üles seada

Väga oluline muudatus valimisjuhendus on ka see, et sel korral ei osale valimisel nimekirjad, vaid üksikkandidaadid. Kandidaat esitab valimisjuhendi p 7 lg 2 järgi enda ülesseadmiseks oma käega allakirjutatud avalduse. Iga kandidaat võib kandideerida vaid selles struktuuriüksuses, kus ta õpib (p 6 lg 2).

Selline muudatus peaks nii esinduse liikme Eveliis Kursi kui ka juhatuse aseesimehe Henri Laasneri sõnul kaasa-

ma esinduse töösse kõikide teaduskondade üliõpilasi (vt Wagabund 1. apr, lk 2). Teaduskondade nõukogude üliõpilasesindajate arvamused valimissüsteemi muutmise kohta on aga üsna vastakad. «Erakondade nimekirjades figureerinutel on rohkem missioonitunnet kui tavaüliõpilasel,» ütles kehakultuuriteaduskonna doktorant Andre Koka. Vägisi eri teaduskondadest asjalike kandidaatide otsimisel Koka suurt mõtet ei näe.

Samal ajal on õigusteaduse tudengi Maarja Torga arvates

valimiste teaduskonnapõhiseks muutmine äärmiselt positiivne. «See toob välja legitiimsuse aspekti, kui ma igapäevaelust tean, millised on inimese prioriteedid ülikoolis, siis on mul lihtsam teha otsust selle kohta, kas ta peaks esindusse kuuluma või mitte,» lisas Torga.

Eksimused viitavad kiirustamisele

Kas valimiseeskirja muudatused ei ole mitte siiski kiirustades tehtud? Seda kipuvad valimisjuhendis tõendama mitmed viited, mis olid omavahel nihkes. Valimisjuhendiga põhjalikumalt tutvunud õigusteaduse neljanda kursuse tudengi Liina Lusti sõnul on valimisjuhendi näol tegu normitehniliselt nõrga õigusaktiga.

Segaseks jääb juhendi punktis 25 (praegu p 24) kasutatud mõiste «vanem kandidaat», keda tuleks eelista, kui kaks inimest saavad võrdselt hääli. Kas tegemist on vanuselt vanema või kursuselt vanema üliõpilasega?

Mitme teaduskonna nõukogu üliõpilasesindaja arvates oleks valimissüsteemi muutmise kohta mõistlik küsida kõikide tudengite arvamust.

Nii näiteks võib TÜ üliõpilaskonna põhikirja järgi panna üliõpilashääletusele üliõpilaste huvide seisukohalt tähtsaid küsimusi. Liikumis- ja sporditeaduste

TÜÜE VALIMISED

TÜÜE valimised toimuvad 27., 28. ja 29. aprillil Tartus, 26. aprillil kolledžites ja õigusinstituudis.

Tartus saab valida: peahoones, raamatukogus, Oeconomicumis ja Biomeedikumis kl 10-18.

Avaldusi kandideerimiseks saab esitada 6.-14. aprillini esindusse (Ülikooli 18B) kl 9-16.30.

Igal kandidaadil on võimalus avaldusele lisada pilt ja ennast tutvustav tekst (kuni 100 tähe-märki) elektroonilisel kujul, mis saata aadressil ksander@ut.ee. Pildid ja tekstid avaldatakse TÜÜE portaalis ning Wagabundi erinumbris.

TÜÜE valimisjuhend: www.ut.ee/esindus/ 26376.

magistrandi Triin Pomerantsi arvates oleks viimane olnud kahtlemata demokraatlik, kuid mõttetult aega kulutav.

Teisalt oleks aga filosoofiamaagistrandi Kristi Lõugu sõnul tudengitelt arvamuse küsimisega võimalik tõsta tudengite teadlikkust nii esinduse rolli kui ka valimistel osalemise tähtsuse kohta. Viimane teenib ennekõike ju tudengite endi huve ja heaolu.

TÄNA LEHES

Intervjuu

prof Kalle Kasemaa

LK 3

Tudengid võistlesid Prahas

LK 2

Dekaaniks prof Peeter Burk

LK 2

UUDISED

Aulaloeng usuvabadusest Euroopas

14. aprillil kell 16 peab Euroopa Kirikute Konverentsi (EKK) peasekretäri asetäitja, kiriku ja ühiskonna suhete komisjoni direktor Rüdiger Noll ingliskeelse aulaloengu «Usuvabadus Euroopas – arengud ja tulevikusuunad».

Rüdiger Noll alustas vaimulikukarjääri pastorina Vestfaali evangeelses kirikus, mis kuulub Saksa Evangeelssesse Kirikusse. Alates 1990. aastast on ta olnud tegev EKK juures, praeguses ametis on alates 2002.

TÜ koorid said kaks esikohta

TÜ Kammerkoor ja TÜ Akadeemiline Naiskoor said VIII Eesti kammerkooride festivalil mõlemad esikoha.

Kammerkoor ja dirigent Triin Koch saavutasid esikoha kammerkooride B-kategoorias ning naiskoor ja dirigent Vaike Uibopuu naiskammerkooride hulgas.

Kammerkoori presidendi Indrek Mustimetsa sõnul pälvis TÜ Akadeemiline Naiskoor Lääne-Viru maavalitsusest auhinna parima kohustusliku laulu esitamise eest ning Klassikaraadiolt auhinna Eesti koorimuusika kõrgetasemelise esituse eest.

Klassikaraadio tunnustas TÜ Kammerkoori nelja tunni tasuta salvestusajaga.

«Aktiivselt kontserte ja koorimuusikat esitavad ülikooli koorid on varemgi konkursidel ja festivalidel auhindu ning tunnustust pälvinud,» ütles Mustimets.

TÜ Akadeemiline Naiskoor on asutatud 1945. aastal. 1963. aastast on koori dirigent Vaike Uibopuu. TÜ Kammerkoor on asutatud 1971. aastal ning koori dirigent on Triin Koch.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas kuulud mõnda organisatsiooni?

Vastajaid: 31
Uus küsimus:
Kui kauaks valida üliõpilasesindus?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UT KÜSIB

Miks muudeti TÜÜE valimiste korda?

Lauri Paeveer
TÜÜE esimees

Muutustest valimissüsteemis on räägitud juba mitu aastat, kuid siiani on see erakondade noortekogude vastuseisu tõttu muutmata jäänud. Põhjusi miks valimissüsteemi muuta, on mitu.

Esiteks on selleks kaugene mine tudengitest. Üliõpilaste seas läbi viidud küsitlus näitas, et esindusest kuulatakse vaid siis, kui on valimised. Samuti kuulatakse ainult seda, kuidas üksteisega ainult võideldakse.

Tudengitel puudub tahtmine esinduse töös kaasa lüüa, kuna esinduses toimuv on mitu aastat olnud noorpoliitike omavaheline kemplemine.

Teiseks ei ole esinduse töö niivõrd tulemuslik, kui peaks. Seda eelkõige seetõttu, et inimesed, kes esindusse on valitud, on saanud sinna valedel alustel (kõige tähtsam ei ole mitte üliõpilaste, vaid

oma erakonna eest seismine).

Peale selle on üliõpilasesinduse töö häiritud pideva võimuvõitluse tõttu ja seda just viimastel aastatel.

Erakonnad ei suuda omavahel asju ajada ning seetõttu on kogu esinduse töö häiritud.

Uue süsteemi järgi saavad kandideerijad kandideerida vaid oma teaduskonnas, samuti saavad valijad valida ainult oma teaduskonna kandidaate.

Valimisringkondi on 17 (kõik teaduskonnad, kolledžid ning õigusinstituut). Igas ringkonnas enim hääli kogunud kandidaat osutub valituks esindusse, mis tagab kõikide teaduskondade esindatuse.

Ülejäänud kandidaadid pannakse ühte pingeritta, kus 14 enim hääli saanud kandidaati osutuvad valituks esindusse.

Nagu näha, jääb esinduse liikmete arv siiski 31.

Kas uut üliõpilasesinduse valimiskorda oleks tulnud avalikult arutada?

Agris Peedu
õigusteaduskonna nõukogu liige,
3. aasta kursusevanem

Minu käest ei ole arvamust küsitud, kuid arvan, et ei peagi küsima. Oleme praeguse esinduse valinud, seega on neil pädevus taolisi otsuseid vastu võtta.

Nad on meie esindajad ja seega poleks otstarbekas iga küsimus tudengitega läbi arutada.

Oleme üliõpilasesindusele tegutsemiseks ja meile kasulike ja vajalike otsuste vastuvõtmiseks andnud oma usalduse.

Loomulikult oleks võinud toimuda laiem arutelu. Kas aga oleks olnud huvilisi? Arvan, et valimiskorra muutmine pole niivõrd kaalukas asi kui näiteks TÜÜE vajalikkus või likvideerimine.

Pille Pärnmäe
arstiteaduskonna üliõpilasesindajate koja esimees,
teaduskonna nõukogu liige

Selge see, et arstiteaduskonna üliõpilasesindajate koda oleks olnud huvitatud omapoolse arvamuse esitamisest.

On küsimusi, kus üldised diskussioonid pole mõttekad. Esindajad valitakse üliõpilasesindusse just selleks, et need inimesed suudaksid vastu võtta otsuseid ka ilma kõigiga läbi arutamata.

Kuid on küsimusi, kus küsitluste ja arutelu korraldamine oleks mõttekas.

Adekvaatne ülevaade üliõpilaskonna arvamusest tagaks parema eesmärkide püstituse ja ka nendeni jõudmise. Antud juhul on tegemist ilmselt selle viimase variandiga!

Taavi Tamkivi
matemaatika-informaatikateaduskonna nõukogu liige,
TÜÜE liige

Minu kui teaduskonna esindaja käest ei ole arvamust küsitud. Kuid suurt probleemi ma selles ei näe.

TÜÜE-s on ka teiste teaduskondade nõukogude liikmeid ning nende hääli on arutlustes kõlanud.

Isa sain välja ütelda oma tähelepanekuid teaduskonnasisese tudengite esindamise kohta. Probleem oleks tekkinud siis, kui TÜÜE-s ei oleks ühtegi teaduskonna nõukogu liiget.

Laiemal arutamisel mina mõtet ei näe. Juba TÜÜE enda liikmete ühele meelele jõudmine nõudis vaeva ja aega. Esindus ongi selleks valitud, et kerkivaid probleeme arutada ja lahendada.

UUDISED

Põhjamaade saagade seminar

15. ja 16. aprillil toimub ajaloo muuseumis rahvusvaheline seminar «Dialogues with Tradition: Studying the Nordic Saga Heritage».

Norra keele assistendi Kristel Zilmeri sõnul käsitletakse ettekannetes Põhjamaade saagapärandi unikaalsust ja olulisust nii kultuuriajaloolises kui ka kirjanduslikus mõttes. «Teemad hõlmavad kuningate saagasid ja islandlaste saagasid, samuti analüüsitakse saagaajastu Islandi ühiskonda ning keskaegse kirjandustraditsiooni võimalikke tõlgendusviise.» Lähemalt tutvustatakse niisuguseid saagakirjanduse tähtteoseid, nagu Njálli saaga, Grettir Ásmundipoja saaga, Gisli Súripoja saaga ja Snorri Sturlusoni Norra kuningate ajalugu kajastav «Heimskringla».

Külalislektorid saabuavad Helsingi, Joensuu, Oslo ja Uppsala ülikoolist, Turu Akadeemiast ja Venemaa Teaduste Akadeemiast.

Seminari korraldab TÜ skandinavistika eriharu.

Oodatud kõik huvilised!

Narva kolledži teabepank Eestist

2. aprillil esitleti TÜ Narva Kolledži üliõpilastööde baasil valminud kodulehekülge Estica – Teabepank Eestist (www.narva.ut.ee/estica).

Koduleheküljel tutvustab kolledži projektijuhi Jaanus Villiko sõnul Eesti mitmesuguseid teemasid nii eesti kui ka vene keeles.

«Tegemist on uut laadi õppematerjaliga eelkõige vene õppekeelega koolidele,» ütles Villiko.

Koduleheküljel valmis info-keskuses Eesti Kodu Narvas.

Narva kolledžil uus raamatukogu

Narva Kolledži raamatukogu sai uued ruumid.

Oma viie esimese tegevusaasta jooksul on kolledž välja vahetanud kolm neljandikku raamatufondist. Avamisel esitlesid Ave Alavainu ja Tatjana Tretjakova oma uut kakskeelset raamatut «2keel-sed».

Raamatukogu eripära on kolledži direktori Katri Raigi sõnul see, et on tegemist Narva esimese raamatukoguga, kus elektronkataloog kõigile soovijatele vabalt kasutatav ning raamatud on turvatud.

Põhikapitali haldab Sampo Varahaldus

Märtsi lõpus kinnitas TÜ sihtasutuse usalduskogu otsuse sihtasutuse põhikapitali haldamise andmise kohta Sampo Varahaldusele.

23. märtsil kirjutati alla väärtpaberiportfelli valitsemise lepingule Sampo Varahalduse AS-iga.

«Investeeringute juhtimise järjepidevus ning professionaalsus on sihtasutusele väga tähtis, sest sellest sõltuvad sihtasutuse tegevuse jätkusuutlikkus ning väljamakstav stipendiumid,» ütles sihtasutuse tegevdirektor Toomas Neemre.

Seetõttu otsustaski Neemre sõnul usalduskogu loovutada põhikapitali investeerimise sobivaimale, konkursi korras valitud professionaalsele varahaldusfirmale.

Tartu Ülikooli esindajad rahvusvahelisel programmeerimisvõistlusel Prahas Hendrik Nigul, Mihkel Kree, Martin Pettai ja Ahto Truu.

DAVID HILL

Üks arvuti ja viis tundi aega

TÜ üliõpilased osalesid rahvusvahelisel programmeerimisvõistlusel Prahas

Ahto Truu

TÜ võistkonna esindaja

Möödunud nädalal osalesid Prahas üliõpilaste meeskondliku programmeerimisvõistluse finaaltourniiril tubliit TÜ üliõpilased.

TÜ võistkond koosseisus Mihkel Kree füüsika-keemia-teaduskonnast ning Hendrik Nigul ja Martin Pettai matemaatika-informaatikateaduskonnast saavutas 73 osalenud esinduse hulgas 27.-43. koha.

See tulemus on mõnevõrra parem 2001. aasta omast, mil TÜ esindus jäi pingerea teise poolde. Samuti oli tänavune tulemus oluliselt parem vahepealsetest aastatest, mil TÜ üldse finaali ei pääsenud.

Kaks eelfinaali

Võistlust korraldab rahvusvaheline infotehnoloogide ametiliit Association for Computing Machinery (ACM) alates 1977. aastast. ACMi võistlus on omataoliste hulgas vanim ja kõige laiema osalejate geograafiaga, mistõttu on üsna õigustatud selle nimetamine üliõpilaste maailma-

meistrivõistlusteks.

Tänavusel võistlusel osales eelvoorudega kokku 3150 võistkonda rohkem kui 1400 ülikoolist kõigilt kontinentidelt peale Antarktika. Tartlastel tuli finaali jõudmiseks kõigepealt edukalt esineda oktoobris Minskis peetud veerandfinaalis ja seejärel novembri lõpus Peterburi poolfinaalis.

Peterburi poolfinaal on üks tugevamaid. Viimase viie aasta jooksul on kolmel korral maailmameistritiitel tulnud just sellesse alagruppi.

Tänavu võitis karika Peterburi esindus, peale nende oli esimese nelja hulgas veel kaks võistkonda meie poolfinaalist. See selgitab ka, miks meil igal aastal finaali pääseda ei õnnestunud.

Seda enam on korralik tulemus ülikoolile hea reklaam ning sõitu finantseerinud rektori fond ei pea tehtud kulutusi kahetsema.

Finaal Prahas

Korralduslikult oli Prahas tegemist meeskondliku võistlusega, kus kolmeliikmelisel

võistkonnal on üks arvuti ja viis tundi aega, et lahendada maksimaalne hulk esitatud ülesannetest.

Hindamisele tuleb esitada arvutiprogramm ülesande lahendamiseks üldjuhul, mitte üksikeksemplari lahendus. Esitatud programme kontrollitakse varem ettevalmistatud testandmetega ja punkti teenib ainult programm, mis lahendab õigesti kõik testid. Võistlejad kasutatavaid testandmeid ei näe, nemad saa-

koosneva kuubi kuus vaadet (iga tahu suunast); kirjutada programm, mis leiab maksimaalse võimaliku klotside arvu. Tundub lihtne, aga proovige lahendada, eriti kui kell tiksus ja konkurendid kuklasse hingavad!

Risked ülesanded

Finaalvõistluste ülesanded olid tülikad. Mihkel Kree ütles, et kui eelvoorudes oli võimalik ülesandeid kiiresti lahendada, siis finaali üles-

Rahvusvahelise infotehnoloogide ametiliidu võistlused on omataoliste hulgas vanimad ja arvukaimad.

vad žüriilt ainult diagnoosi: korras, vale vastus või programm jooksis kokku.

Võrdse lahendatud ülesannete arvu korral loeb lahenduste esitamise kiirus, kusjuures iga ebaõnnestunud katse eest määratakse ka trahviminuteid.

Ühe ülesande stiilinäide tänavuselt finaalvõistluselt: antud värvilistest klotsidest

annetele pole elegantseid lahendusi. «See on põhjendatav osalejate suurema kogemusega, lihtsaid ülesandeid pole ju mõtet lahendada anda. Usinamad võistlejad väidavad end aasta kohta pool tuhat ülesannet lahendavat, kuid nii suur hulk on siiski pigem erand kui reegel,» kommenteerib ülesannete ja konkurentide taset Mihkel Kree.

Samas ei maksa alahinnata ka ürituse sotsiaalset külge. «Loomulikult ei olnud Prahas päevakorras ainult ülesannete lahendamine. Lisaks võistlemisele pakkus olümpiaad võimaluse kohtuda teiste sarnaste huvidega inimestega. Ürituse sponsor IBM tutvustas oma tarkvara ja riistvara arendusi, samuti mõningaid üliõpilastele suunatud projekte. Ja muidugi oli ka linnaosalemine on paljude arvates üsna mõistlik viis harjutamiseks,» märkis Mihkel Kree.

Mis puutub inimestesse, siis on ka olümpiaadil näha, et IT on ikka põhiliselt meeste ala: 73 võistkonna 219 liikmest oli vaid 8 naissoo esindajat, kusjuures nende osakaal oli suurem just ida poolt tulnud võistkondades – neli Hiinast, üks Iraanist, üks Valgevenest, üks USAst ja üks Kanadast.

Vt võistlust: www.acmicpc.org/, www.ut.ee/~at/praha/.

Professor Peeter Burk valiti dekaaniks

Varje Sootak

Eile valis füüsika-keemiateaduskonna valimiskogu dekaaniks keemilise füüsika professori Peeter Burki.

Peeter Burk töötas dekaanina eelmise aasta sügisest. UT küsimusele, kuidas ta hindab teaduskonna praegust seisust, vastas prof Burk, et hindab kõrgelt kolleegide taset ja tahet midagi ära teha. «Annan aga endale ka aru, et teaduskonna normaalseks arenguks on vaja kiiresti lahendada rida küsimusi,» ütles dekaan.

Teaduskonna ees seisavad dekaani sõnul uued väljakutsed, mis seostuvad positsioneerumisega maailma teadus- ja kõrgharidusmaastikul.

Põhiliseks kiiret lahendust nõudvaks probleemiks peab dekaan finantsseisu ehk siis

õpperahade ülekulu mõnes füüsikaosakonna (FO) institutsioonis. «Minu arusaamist mööda tuleneb see ennekõike mõne instituudi suure osa teadustegevuse toimumisest füüsika instituudis (FI) ning sellega kaasnevast õppe- ja teadustöö (ning rahade) kunstlikust lahusolemisest,» märkis prof Burk. Ta ütles, et FO ja FI koostöös on valmimas plaan nende ühendamiseks ning loodetavasti toob see ka leevendust nimetatud finantsprobleemile.

Dekaani sõnul vajab lahendamist ka teaduskonna infrastruktuuri väljaarendamine. «Ülikooli strateegilises arengukavas aastani 2008 on uue keemiahoone ehitus. See annaks kindlasti võimsa tõuke teaduskonna arengule, kuna praegustes ruumides

pole mitmete tööde tegemine võimalik (vähemalt ilma mahukate ümberehitusteta).»

«Rahvusvahelise hindamise raportid rõhutavad teadusaparatuuri kaasajastamise vajadust. Selline vajadus kajastub ka asja toimunud materjaliteaduse õppekavade akrediteerimise lõpprapor-

PROF PEETER BURK (1965)

1990 lõpetas TÜ keemiaosakonna *cum laude*
1990. aastast töötab TÜ analüütilise keemia kateedris, seejärel keemilise füüsika instituudis
1994. aastast dots
2003. aastast keemilise füüsika prof
2000-2003 prodekaan
2003. a sügisest dekaani kt.

tis,» lisas dekaan. Aparatuuri kaasajastamine on tema sõnul kahtlemata ressursimahukas ja seda ressursi tuleb otsida mitte ainult Eestist. «Loodan, et teaduskond koos ülikooliga suudab vajalikud vahendid leida ja tagada füüsika, keemia ja materjaliteaduse jätkusuutliku arengu.»

Koostööst TÜÜEga

5. märtsi UTs avaldasid esinduse teabetoimkonna eelmised juhid arvamusartikli tudengiportaalist jt esinduse probleemidest.

Esindus sellele UTs ei vastanud, küll aga Wagabundis. Kahjuks ei saa selles vastuseid kõikidele küsimustele, nagu näiteks esinduse eelarve kohta. Tudengiportaali on aga asutud muutma.

UT toimetuse on teinud koostöösettepanekud esinduse igale koosseisusele (UTs võiksid ilmuda esinduse igapäevased uudised, artiklid küsitlustest jt üliõpilasprobleemidest, millega esindus tegeleb) ja teeb seda jätkuvalt.

UT veerud on avatud kõigile tudengeile, loomulikult ka arvamuste avaldamiseks.

Koos- ja kaastöösoovidega UT toimetuse

Prof Kalle Kasemaa: «Uuskreeka kultuur on mulle südamelähedane»

Varje Sootak

«Mingitel seletamatutel põhjustel on uuskreeka kultuur mulle väga südamelähedane,» ütles TÜ Vana Testamendi ja semitistika prof Kalle Kasemaa, keda autasustati Kreeka Tõlkijate Liidu kuldmedaliga.

Olete tõlkinud eesti keelde kirjandust heebrea, jidiši, araabia, saksa, kreeka, uuskreeka jt keeltest. Mille eest pälvisite selle autasu?

Sain tõlkijate liidu kuldmedali ja aukirja uuskreeka kultuuri tutvustamise eest Eestis. Kuldmedaleid anti tänavu kaks, teise sai üks Tšehhi daam uuskreeka keele õpetamise eest.

Autasustati ka mitme muu konkreetse töö või ettevõtmise eest. Autasud anti kätte 17. märtsil Ateena raekojas, ürituse avas aselinnapea.

See ei ole Teile esimene autasu kreeklastelt.

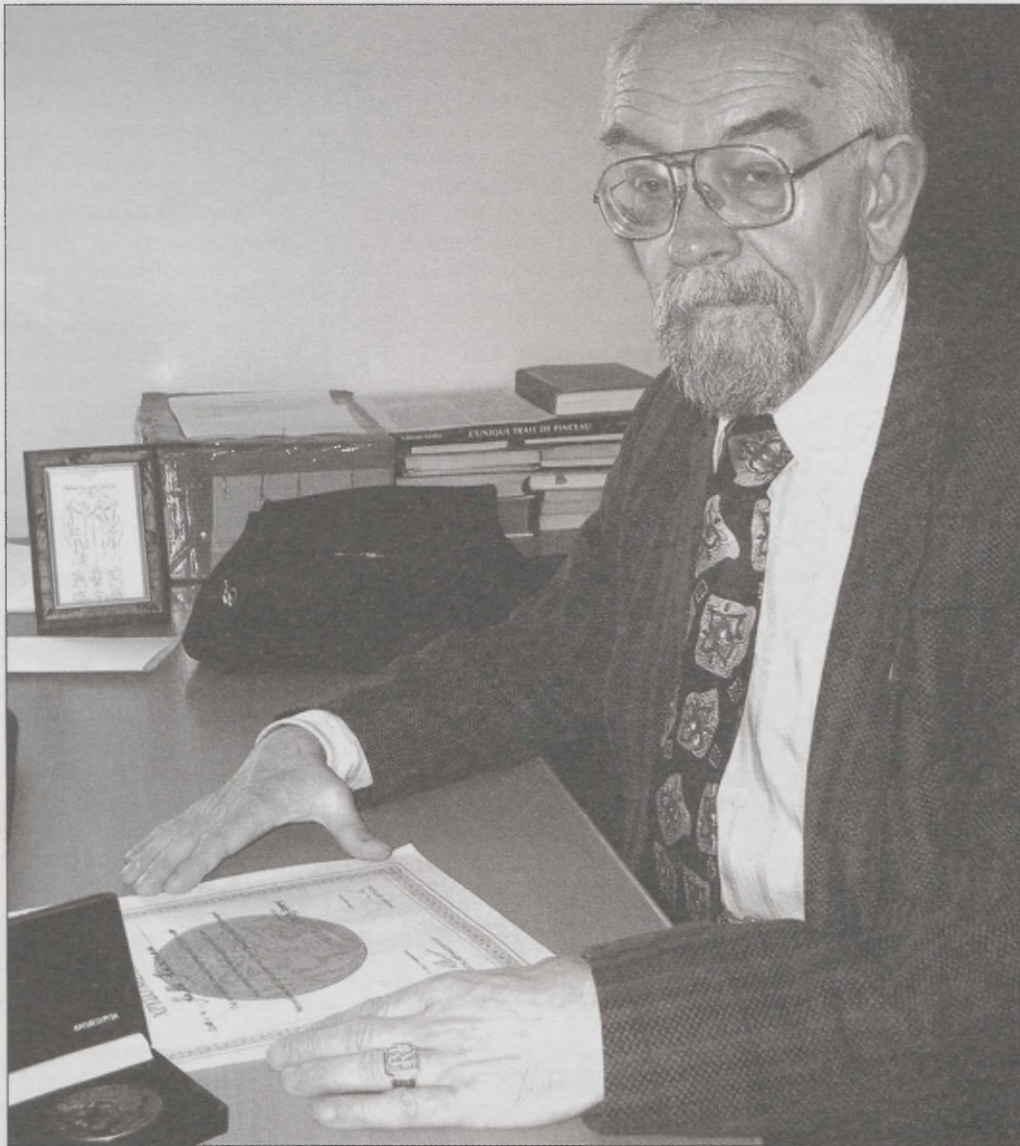
1996. aastal autasustas sama tõlkijate liit mind preemiaga ühe 12. sajandist pärit bütsantsi kirjanduse tõlke eest.

Seda allegoorilist psühholoogilis-filosoofilist romaani «Hysmine ja Hysminias» peetakse stiililiselt üpris raskeks. Kreeklasted armastasid üldse kirjutada absurdsetel teemadel ning näiliselt eluvõraste teemade käsitlemisel kasutati paljude teaduste argumente, näidates üles ülimalt tehnilist meisterlikkust. Mulle valmistas selliste stiililiselt äärmiselt komplitseeritud ning keerukate tekstidega tegelemine suurt rõõmu.

Millised on Teie kontaktid Kreekaga?

Olen kirjandusanimestega ikka suhelnud, tean, mida nemad on kirjutanud, ja nemad teavad, mida mina olen teinud. Ju see tõlkimine on siis tasapisi tähelepanu äratanud. Kreekas hinnatakse rohkem uuskreeka kultuuriga tegelemist.

Tundub, nagu käibiks mingi vaikiv kokkulepe, et vanem kreeka kultuur oleks kui kogu inimkonna ühisvara, see tähendab, et sellega tegeldakse kogu maailmas.

Peagi ilmub Kalle Kasemaa tõlgitud Dido Sotiriu raamat «Verega joodetud maa». VARJE SOOTAK

Kreeka kultuuriministeerium toetab aga uuskreeka kultuuri ja kirjanduse tutvustamist. Just seda kultuuri peetakse oma pärandiks.

Kas TÛs õpetatakse uuskreeka kultuuri ja keelt?

Kahju, et Tartu Ülikoolis uuskreeka kultuuriga ei tegelda. Keelekeskuse lektor Kaarina Rein õppis Thessaloniki Ülikoolis spetsiaalselt uuskreeka keelt, kuid on seda TÛs vähe õpetada saanud.

Me oleme üldse oma ülikoolist paremal arvamusel kui ülikool tegelikult on. Tartu Ülikool on Euroopa kaardil ikkagi provintsiülikool, Eestigi jääb ju perifeeriasse.

Toon ühe näite. Eesti taasisesivsuse algul lootis Tallinna juudi kogukond, et kontaktid Iisraeliga muutuvad palju tihedamaks. Oodati,

et Helsingit külastav Iisraeli ärimeeste delegatsioon tuleb ka Tallinna. Nad ei tulnud Helsingissegi, Põhjamaad neid eriti ei huvita. Iisraeli kaubandusbilansis moodustavad näiteks Põhjamaad kokku vähem kui 10%. Me siin Tartus ootame samamoodi midagi uut, aga tegelikult on see vaene ülikool, eriti humanitaarteaduste osas. Näiteks meie õppetool küsis 50 000 – 60 000 krooni raamatute ostmiseks, sai raha aga ainult viie raamatu ostmiseks.

Kas siin tehtud klassikalise kultuuri uuringud huvitavad teisi?

Isegi kui raha jätkuks, oleks meil oma töödega maailmatulul raske läbi lüüa. Tänapäeval saab turule minna vaid millegi enneolematu, ekstravagantsega. Näiteks kui bioloogid aretaksid kuue

tiivaga kärbse või midagi muud taolist, mis tähelepanu äratav.

Aga Tartu Ülikoolis tehtavad klassikalise kultuuri uuringud ei ärata Euroopas tähelepanu, sest sellega on seal kogu aeg tegeldud. Ja mida enam võetakse omaks ameerika kultuuri viljad, seda võõramaks muutub ka antiik-kultuur.

Teid autasustati ju uuskreeka kirjanduse tõlkimise eest.

Uuskreeka kultuur on mulle mingitel põhjustel südamelähedasem kui näiteks vana kreeka kultuur, millega on aastasadu tegeldud. Kreeka- maa on äärmiselt ilus, ka rahvas on väga sümpaatne, kuigi põhjamaalastest hoopis erinev ja võib üllatada nii meeldivalt kui ka ebameeldivalt.

Küllap on igal inimesel oma

PROF KALLE KASEMAA (SÜND 1942)

1973 lõpetas EELK Usuteaduse Instituudi.

1997 teoloogiadoktori kraad.

1978. aastast usuteaduste instituudi õppejõud, Vana Testamendi teaduse ja heebrea keele prof 1990-1991.

1991. aastast TÜ usuteaduskonna prof.

1991-1996 usuteaduskonna dekaan.

Töötanud ka Palamuse ja Võnnu koguduse õpetajana.

Eesti Kirjanike Liidu liige, Uku Masingu kolleegiumi esimees, Saksamaa usundiloolise uurimisseltsi liige.

Tõlkinud kreeka, iisraeli jt maade kirjandust. Uppsala ja Haifa ülikooli audent.

eelistused, aga mind puudutab täiesti seletamatul kombel uuskreeka muusika, kunst, kirjandus. Sarnasusi leiab rahvastki. Kreeka oli 400 aastat türklaste ülemvõimu all.

Mida olete uuskreeka keelest tõlkinud?

Olen tõlkinud terve hulga klassikuid, mitmete kreeka kirikuisade tekste, Bütsantsi perioodist Eustathios Makrembolitese romaani, Pandelis Prevelakise, Odisseas Elitise, Kostas Asimakopulose, Alexandros Papadiamandise jt teoseid.

Ateena raamatupoodides ei ole kuulamiseks lindile loetud palju ühe kirjaniku tekste, kuid Papadiamandise omad on. Peagi ilmub minu tõlgitud Dido Sotiriu teos «Verega joodetud maa». See on raamat 1922. aastal Väike-Aasiast lahkuma sunnitud pooleteise miljoni kreeklase saatusest, kelle esivanemad olid elanud seal 3000 aastat. Autor on seda kõike lapsepõlves oma silmaga näinud.

Väga suur unistus on vahendada ka Nikos Kazantzakist (eesti keeles on temalt ilmunud «Kreeklane Zorbas»), kes on väljaspool Kreeka piire kõige tuntum kreeka autor. Kuid tema teosed on väga mahukad ja keeleliselt rasked.

UUDISED

Kairi Kreegipuu kaitse doktoritöö

TÜ psühholoogiasakonna teadur Kairi Kreegipuu kaitse doktoriväitekirja «Informatsiooni olemasolu ja kättesaadavus liikuvate stiimulite tajumisel».

Väitekirja lähtub arusaamast, et mälu ja taju toimimine tugineb sarnastele põhimõtetele.

Juhendaja prof Jüri Alliku sõnul on doktoritöö sõnumiks see, et nägemises olemasolev informatsioon ei pruugi alati olla kättesaadav. «Identsest (või peaaegu identsest) füüsilisest stimulatsioonist tekkinud sisemises representatsioonis pääseb ligi vaid osale informatsioonile, mis on oluline hetkel lahendatava tajulise ülesande jaoks. Seega pole kogu kodeeritud liikumisinformatsioon ilmingimata kättesaadav. Selle kättesaadavus sõltub viisist, kuidas selle järele päritakse,» lisas Kreegipuu.

Doktoritöö üks uudseid järeldusi on, et inimene suudab eristada väga lühikesi ajalisi intervalle, kuid vaid juhul, kui on võimalik tugineda liikumismuljele.

Töö juhendaja on prof Jüri Allik. Oponeeris dr Peter Thompson Yorki Ülikoolist Inglismaalt.

Kairi Kreegipuule anti psühholoogiadoktori kraad.

Rahvuseepos ilmub Saksamaal

2004. aasta suvel ilmub Saksamaal uuesti Ferdinand Löwe «Kalevipoja» tõlge. Kommentaarid seekordsele trükile kirjutas TÜ prof Ülo Valk. Raamat on varustatud ka sissejuhatavate esseedega, mis peaks aitama Lääne-Euroopa lugejal paremini mõista Eesti eepose tähendust Euroopas.

Ühe essee on «Kalevipojale» kirjutatud TÜ prof Rein Veidemann, kes avab Kalevipoja kui sakraaltekti tähendust Eesti kultuurile. Teised esseed pärinevad Hannoveri Meditsiini-kõrgkooli emeritprofessorilt Peter Petersenilt, Groningeni Ülikooli baltisaksa päritolu soome-ugri keelte professorilt Cornelius Hasselblattilt ning Sisekaitseakadeemia rektorilt prof Peeter Järvelaialt.

Tiigriülikooli uus konkurss

Eesti Infotehnoloogia Sihtasutus (EITSA) kuulutas Tiigriülikooli programmi raames välja uue konkursi «Mobiilsustoetused – IKT erialade õppejõudude ja doktorantide täienduskoolitus ning stažeerimine».

Konkursi eesmärk on EITSA arendusjuhi Katrin Pinki sõnul toetada stipendiumidega Eesti avalik-õiguslike ülikoolide info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) erialade õppejõudude ning doktorantide täienduskoolitust, stažeerimist ja osavõttu erialastest konverentsidest välisriikides.

«Konkursile saavad taotlusi esitada avalik-õiguslike ülikoolide IKT erialade õppejõud ja doktorandid ning esmakordselt ka õppejõud ja doktorandid erialadelt, kus on võimalik IKT-alane spetsialiseerumine,» lisas Pink.

Tähtaeg 20. aprill. Info: Katrin Pink, tel 628 5812, Katrin.Pink@eitsa.ee, www.eitsa.ee/tiigriyliikool/konkursid.asp.

UT KÜSIB

Kas TÛs saab õppida uuskreeka keelt?

Vastab keelekeskuse ladina ja uuskreeka keele lektor Kaarina Rein (pildil).

Uuskreeka keele õpetamine on alati kulgenud vahelduva eduga, põhimõttel, et kui kursus õppejõu koormusesse mahub, võib selle välja kuulutada.

Viimasel ajal on just koormusesse mahutamise raskusi olnud, nii et viimati sai keelekeskuses uuskreeka keelt õppida 2002. a kevadsemestril.

Paraku on siiaaani ka uuskreeka keele ja kultuuri alaste õppevahendite hankimine olnud õppejõu enda

mure. Tartu Ülikooli on külastanud nii Helsingis resideeruv Kreeka suursaadik Eestis (2000. a) kui ka Kreeka parlamendidelegatsioon. Eesotsas Kreeka parlamendi aseesimehega (2002. a) ja mõlemad on lubanud ülikoolile kõikvõimalikke kaas- aegset Kreekat ja kreeka keelt puudutavaid materjale saata. Need lubadused on paraku täitmata jäänud.

Järgmise õppeaasta sügisel algab keelekeskuses ka uuskreeka keele kursus, sest seoses olümpiamängudega suureneb kindlasti huvi selle keele vastu.

Antiikaja kevad kunstimuuseumis

Külli Valk
TÜ Kunstimuuseumi koguhoidja

Eile avati TÛ Kunstimuuseumis näitus «Kevad, armastus ja dionüüsiad», kus jaanipäevani saab aimu kevade saabumisest antiikajal.

Näitus «Kevad, armastus ja dionüüsiad» pakub lõbusat ülevaadet pidustuste ajal peatähelepanu pälvinud jumalikest ja loomsetest olenditest. Antiiksed tegelased on skulptuurikogust ülevaatuks välja seadnud muuseumi koguhoidja Laidi Laiverik. Saatetekstidest selgub, kes oli kes ning mis ikka tegelikult toimus kevaditi Kreekas.

Ka seekordne näitus, kolmas sarjast «Antiigireseptatsioon kunstis», pakub

Kevad, armastus ja dionüüsiad.

REPRO

dialoogi antiigi ja hilisemate tõlgenduste vahel.

Vastukaaluks Vana-Kreeka meistrite nägemusele oma Dionysosest, Aphroditest, Ero- sest, saatüritest jt on renessansiaja ja hilisemate (16.-19. saj) kunstnike ettekujutused

antiigist läbi Vana-Rooma kõverpeegli. Graafikakogust on päevavalgele toonud need müütilised tegelased ning antiigi taassünniaegses mõttemaailmas aitab orienteeruda Külli Valk.

Info: www.ut.ee/artmuseum.

ÖNNITLEME

Ernst Ehaveer 80

Eelmise nädala reedel tähistati TÜ Akadeemilises Spordiklubis, endise korvpalluri, legendaarse õppejõu ja treeneri Ernst Ehaveeri 80. juubelit.

TÜ spordiklubi juhatusel liigme Harry Lembergi kinnitusele oli Ehaveer üks olulisemaid Tartu spordi järjepidevuse kandjaid. «Tänapäeval väljendub see korvpallimeeskonna TÜ/Rock olemasolus.»

Ehaveer lõpetas 1946 Tartu 5. keskkooli (Tamme Gümnaasium) ja 1950 TÜ kehakultuuri eriala. Ta alustas sportimist Tartu Pedagoogilises Algkoolis ja jätkas Noorte Meeste Kristlikus Ühingu. Ehavere harrastas pallimänge, suurimad saavutused tulidki korvpallis.

178 cm pikkune Ehavere oli kauaaegne korvpallur ning pärast seda treener ja spordipedagoog. Vanameister mängis 1942-1956 Tartu Kale-

vi ja TÜ meeskonnas ning oli Eesti koondise kapten.

1956-1978 juhendas Ehavere 11 korda Eesti meistris tulnud TÜ meeskonda, 1950-1985 oli ta TÜ kehakultuuri teaduskonna sportmängude kateedri õppejõud. Ta on olnud ka Eesti koondise treener ning tegutsenud korvpalli-föderatsiooni presiidiumis ja treenerite nõukogus.

ERNST EHAVEERI SAAVUTUSED:

1949 Nõukogude Liidu MV kuldmedal

1950 hõbe- ja 1951 pronksmedal

1950 NL-i 8 linna korvpalliturniiri võitjameeskonna liige

1947, 1948 ja 1951 NL-i ametiühingute meister

1947 ja 1948 Balti turniiri esikoht

Tuli 6 korda Eesti meistris (1944-1952)

Ehaveer on avaldanud kirjutusi ajakirjas Kehakultuur ja TÜ väljaannetes ning esinenud treenerite konverentsidel.

Austatud Virve Aedma!

Südamlikud õnnesoovid!

Kolleegid IT osakonnast

70

Kuulo Kalamees, emeritprofessor – 15. aprill

55

Vilma Roose, preparaator – 8. aprill

50

Kalle Remm, teadur – 9. aprill
Mare-Nelli Ilus, ülikooli raamatukogu teenindusdirektor – 13. aprill

Ahto Kallion, haldusosakonna juhataja – 13. aprill
Eve Raeste, lektor, lektoraadi juhataja – 15. aprill

45

Tõnu Meidla, paleontoloogia ja stratigraafia professor – 13. aprill

35

Mikk Heidemaa, lektor – 12. aprill

UT TOIMETUS TEATAB

Ootame ka tuleva nädala ajalehe kaastöid hiljemalt juba esmaspäeval, 12. aprillil ja infot teisipäeval, 13. aprillil, sest seoses uue tehnika seadistamisega trükikoda reedel, 16. aprillil ei tööta. UT ilmub juba neljapäeval. Viimane info jõuab lehte veel kolmapäeva hommikul, kl 13 peab UT trükikoja olemas. Kaas- ja koostöösoovidega UT toimetusele

EAGLE VISION

ÜHEKUULISED KONTAKTLÄÄTSED
alates 140 krooni paar

Soola 8, Tartu
Ernise Ärikeskus I korrus
Tel 737 1060, tartu@eagle-vision.ee
www.eagle-vision.ee

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Ilari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

Võimalik esitleda ja müüa oma raamatuid

Tiina Kuusik

TÜ Raamatukogu üld- ja arendusosakonna juhataja, Utlib Market '04 projektijuht

7. ja 8. mail saab esmakordselt toimuvail Tartu kirjanusfestivalil Prima Vista esitleda ja müüa oma raamatuid.

Kuna trükiste esitluste üks teema on populaarteaduslik raamat, siis pakume ülikooli pere liikmetele võimalust tutvustada oma uusi väljaandeid laupäeval, 7. mail raamatukogu aud 202 kl 11-16. Esitlusel on võimalik kasutada kaas-

aegset esitlustehnikat ning müüa ka oma raamatuid.

Osalemissoovist palume teada anda hiljemalt 9. aprilliks.

Festivali päevakava on mitmekesine. Peale trükiste soodumüügi raamatukogu es toimuvad eri suunitlusega üritused raamatukogus ja Eesti Kirjanduse Seltsis.

Kirjandusfestival Prima Vista on välja kasvanud Tartu Ülikooli Raamatukogu korraldatud raamatumessist Utlib Market.

Info: tel 737 5705, 51 946 555, Tiina.Kuusik@utlib.ee.

Rocki tantsutüdrukute treener Eesti meistris

Sigrid Söerunurk

TÜ Akadeemilise Spordiklubi meedia- ja avalike suhete koordinaator

4. aprillil tuli kolm aastat TÜ Rocki tantsutüdrukuid treeninud Kristina Noor Eesti meistris fitnessi vabaklassis.

Arctic Klubi treeneri Noo-

re sõnul jäi ta eelmise aasta meistrivõistlustel napilt neljandaks. «See kripeldaski,» tunnistas ta.

Tänavu võitis neiu esikoha ülejäänud finaali pääsenud 13. võistleja ees.

Noore järel tuli teiseks möödunud aasta võitja Kirsti Kuhi ning kolmandaks Dagmar Neem.

Ülikooli spordiklubi kulturistidelt kaks kulda

Eesti karikavõistlustelt kulturismis töid TÜ spordiklubi kulturistid koju kaks kuld- ja ühe hõbemedali.

Naiste arvestuses võtsid spordiklubi naiskulturistid kaksikvõidu: esimeseks tuli

Esta Pilt ja teiseks Merike Sula. Kategoorias kuni 80 kg tuli esimeseks Andrei Abrossimov.

TÜ Akadeemiline Spordiklubi pärjati ka parima klubi tiitliga.

TEATED

11. aprillil kl 18 on TÜ aulas Tartu Akadeemilise Meeskooi kevadkontsert.

15. ja 16. aprillil osaleb ülikool Viljandi Haridusmessil. Tutvustatakse õppimisvõimalusi ja vastuvõtutingmusi 2004. aastal. Info: Aire Luts-Vähejaus, tel 627 1896.

KAITSMISED

21. aprillil toimub Lossi 3-328 pedagoogika osakonna magistriprojektide kaitsmine:

kl 14 Jana Treier «Alushariduse õppekava rakendamine». Juhendaja: Maria Jürimäe, MA (eesti keel). Oponent: Urve Läänemets knd (ped);

kl 15 Hille Vooremäe «Haridus- ja teadusministeeriumi järelevalve korraldus kutseõppeasutustes». Juhendaja: Jüri Ginter, knd (filos). Oponent: Hasso Kukemelk, knd (ped).

15. aprillil kl 16.15 kaitseb Erika-Oksana Haag Näituse 2-202 vene ja slaavi filoloogias osakonnas doktoritööd «Põhjustagajärg suhete funktsionaalne tüpoloogia ja väljendusvahendid tänapäeva vene keeles». Juhendaja: prof Mihhail. Šeljakin. Oponentid: Helsingi Ülikooli prof Arto Mustajoki ja TÜ prof Irina Külmoja.

LOENGUD

12. aprillil kl 16-18 esineb eetikakeskuse loengusarja «Great Work of Ethics» raames ettekandega teemal «Adam Smith's

Theory of Moral Sentiments: What motivates us to act morally?» prof Margit Sutrop. Loeng toimub SA Domus Dorpatensise loengusaalis Ülikooli 7, II korrus ja on avatud kõigile huvilistele.

15. aprillil kl 17 esineb TÜ avalike loengute sarjas arheoloog Aivar Kriiska, kes räägib Lääne-Eesti saarte esiajalooost ja muinasleidudest. Videoloeng kantakse üle TÜ multimeediakeskusest Lossi 3 Kuressaarde koolituskeskusesse Osilia. Info: Riia Nelis, ülikooli esindaja Saaremaal, tel 453 9839.

KONTSERT

8. aprillil kl 19 Vanemuise Kontserdimajas suure reede kontsert.

Esinevad Eesti Filharmonia Kammerkoor, Eesti Riiklik Sümfooniaorkester ja solistid Klaudia Kidon (sopran), Ellen Hargis (sopran, USA), Mati Turi (tenor) ning Uku Joller (bass). Dirigent Roland Böer. Kavas Mozarti missa c-moll K 427. Piletid 120, 80 ja 60 kr.

13. aprillil kl 19 Vanemuise Kontserdimajas kammerkontsert. Esineb Silesian String Quartet Poolast. Kavas Gorecki kvartett nr 1 «On juba hämar», Tulve uudiste esiettekanne, Pärdi «Fratres», Schuberti keelpilli-kvartett nr 14, d-moll D 810 «Surm ja tütarlaps». Piletid 80 ja 50 kr.

EESTI TEADUSTE AKADEEMIA STIPENDIUMID

Eesti TA annab 2004. aastal võistluse korras välja üheksa stipendiumi (a kuni 20 000 kr) teadusmonograafiate ja populaarteaduslike raamatute käsikirja lõpetamiseks ja vormistamiseks.

Stipendiumi taotlejal peab olema teaduskraad.

Taotlusi (koos isikuandmete, põhjenduse, käsikirja kava ja retsensiooniga) võetakse vastu kuni 30. aprillini aadressil Kohtu 6, 10130 Tallinn, Eesti juhatus.

Info: tel 645 0712, www.akadeemia.ee.

TARTU ÜLIKOOLI LOENGUSARI STUDIUM GENERALE

Tallinnas Eesti Rahvusraamatukogus

12.-23. aprillini kl 16.30

12. apr «Statistika teaduses ja igapäevaelus» – prof emer Ene-Margit Tiit (kuppelsaal)
13. apr «Antioksidantsed vitamiinid meie tervise seisukohalt» – dots Tiiu Vihalemm (kuppelsaal)
14. apr «Sport ja ühiskond: sünergia ja vastuolud» – dots Lennart Raudsepp (kuppelsaal)
15. apr «Mis muutub Eesti keskkonnaõiguses seoses Eesti astumisega Euroopa Liitu» – mag Hannes Veinla (kuppelsaal), «Religioosse kogemuse bioloogia» – dots Anne Kull (nurgasaal)
16. apr «Eestlaste sõjanduse arengust muistses vabadusvõitluses» – mag Ain Mäesalu (kuppelsaal)
19. apr «Sotsiaalne kapital: mis see on ja kuidas seda hinnata?» – dots Helje Kaldaru (kuppelsaal)
20. apr «Ülijuhtivus: teetähised eksperimentis ja teoorias» – dots Teet Örd (kuppelsaal)
21. apr «Peamised probleemid Eesti hariduses» – teadur Kaarel Haav (kuppelsaal)
22. apr «Teaduseteadus: mis see on?» – prof Talis Bachmann (kuppelsaal)
23. apr «Hüdrotermaalsed protsessid meteoriidikraatrites – kas meteoriidiplahvatused hävitavad või loovad elu?» – prof Kalle Kirsimäe (kuppelsaal)

Loengud on tasuta.

TEACHER TRAINING SEMINARS

Dear Teachers of English,
The Language Centre of Tartu University invites you to the third event in our series of teacher training seminars Language Teaching/Learning Updates on 17 April, Näituse Street 2-105.

Speaking Skills in ELT

Presenters: Piret Kärtner, Teacher, University of Tartu, Leili Kostabi, MA, Lecturer, University of Tartu, Jeffrey John Vollmer, MSc., Raatuse Gymnasium, Tartu Programme

- 9 Registration and book sale
- 9.30 Piret Kärtner «Organizing conversation and discussion in ELT»
- 10.50 Coffee
- 11.20 Piret Kärtner «Speaking activities without preparation»
- 12.40 Coffee
- 13.10 Leili Kostabi «Let's communicate non-verbally»
- 14 Break
- 14.15 Jeffrey John Vollmer «Conversational teaching techniques», «12th class - Leadership speech»
- 15.45 Discussion and Certificates

Those wishing to get 1 credit, please bring along a one page long written paper «My experience in teaching speaking skills» to be submitted on registration. Please register by 12 April (incl.), phones 737 5357 or 737 6356; e-mail kersti.reinson@ut.ee

RAHVUSVAHELINE SAAGASEMINAR

15. ja 16. aprillil TÜ Ajaloo Muuseumi konverentsisaalis

«Dialogues with Tradition: Studying the Nordic Saga Heritage»

Neljapäeval, 15. aprillil

- 9 Seminari kava ja külaliste tutvustus
- 09.15-10.30 «Saga and Society» – Jon Høyer (MA, lektor), Turu Akadeemia
- 10.45-12 «The Father-Son Relation in Some Sagas of Icelanders», Heimir Pálsson (PhD, dots), Uppsala Ülikool
- 12.15-13.30 «On Certain Saga Perceptions of Travelling and Communication» – Kristel Zilmer (MA, doktorant) TÜ
- 14.45-16 «Outlaw Sagas: Some Intertextual Features», Joonas Ahola (MA, doktorant), Helsingi Ülikool
- 16.15-17.30 «One and One and One is Two – Or: What Happened to King Marke? A Dialogue between Medieval and Modern Interpretations of the Tristan Saga» – Katrine Prasse Frausig (Cand. Mag., lektor), TÜ

Reedel, 16. aprillil

- 10.15-11.30 «The Image of Old Rus in Old Norse-Icelandic Literature» – dr Tatjana Jackson (juhtivteadur), Venemaa TA Üldajaloo Instituut
- 11.45-13 «Encountering 'Otherness' in Heimskringla» – Sirpa Aalto (MA, doktorant), Joensuu Ülikool
- 14.15-15.30 «The Earls of Orkney and Their Sagas» – Ian Beuermann (M. Phil., doktorant), Oslo Ülikool

Seminarile on oodatud kõik põhjamaiste saagade huvilised. Soovijatel palume registreeruda hiljemalt 12. aprilliks. Info ja registreerimine: Kristel Zilmer, kzilmer@hot.ee, tel 737 6251.

Üliõpilasesinduse valimised

TÜÜE valimised toimuvad 27., 28. ja 29. aprillil Tartus, 26. aprillil kolledžites ja õigusinstituudis.

Tartus saab valida peahoones, raamatukogus, Oeconomicumis ja Biomeedikumis kl 10-18.

Avaldusi kandideerimiseks sai esitada 6.-14. aprillini.

Igal kandidaadil oli võimalus avaldusele lisada elektroonilisel kujul pilt ja ennast tutvustav tekst (kuni 100 tähemärki).

Pildid ja tekstid avaldatakse TÜÜE portaalis ning Wagabundi erinumbris.

TÜÜE valimisjuhend: www.ut.ee/esindus/26376.

TÜs peab loengu Helsingi Ülikooli dekaan

Riho Altnurme
teoloogiadoktor,
usuteaduskonna dekaan

21. ja 22. aprillil külastab usuteaduskonda Helsingi Ülikooli kirikuloo professor, usuteaduskonna dekaan Aila Lauha.

22. aprillil kell 17.15 peab ta keemiaringis avaliku loengu «The social and political role of the Lutheran church in Finland in the 20th century». Tegemist on teise loenguga Soome professorite avalike loengute sarjast Tartu Ülikoolis. Loeng on jälgitav ka Internetis aadressil video.ut.ee.

21. aprillil kell 18.15 toimub Granö keskuses (Kreutzwaldi 6) seminar «The Finnish churches in the Cold War». Seminaril osalemiseks on vajalik eelregistreerimine: us@ut.ee või tel 737 5300.

Aila Lauha on alates 1997 kirikuloo professor. 1998-2003 juhtis ta kirikuloo osakonda. 2001-2004 oli prodekaan, alates 2004 usu-teaduskonna dekaan.

Aila Lauha täidab mitmesuguseid ülesandeid teadusorganisatsioonides Soomes ja välismaal. Alates 1998 on

ta Soome TA juures asuva kultuuri ja ühiskonna uurimiskogu liige. Uurimisvaldkonnaks on kiriku lähialugu, sh oikumeenilise liikumise ajalugu, Põhjamaade kirikud Teise maailmasõja järel, kirikud ja külm sõda, Soome teoloogiaajalugu 20. sajandil, kirik ja 1960. aastad.

Olulisemad tööd on kaks monograafiat Soome luterliku kiriku välissuhetest 1920. aastail. 2001-2004 juhib prof Lauha Euroopa Liidu 5. raamprogrammi «Kirikud ja Euroopa integratsioon» (www.helsinki.fi/teol/khl/cei), kus osalevad ka TÜ usu-teaduskonna teadlased.

Bioloogia-geograafiateaduskonna tuutorid Lilit Palmar, Laura Sedman ja Priit Adler ning ülikooli tuutorite koordinaator Margit Meesaar arutavad koolituse päevakava. AIJA SAKOVA

Tuutor aitab üliõpilast

Varje Sootak

Täna kell 14.30 algavale tuutorite põhikoolitusele eelnes esmakordselt veebipõhine üliõpilasnõustamise kursus.

Üliõpilastalituse tuutorite koordinaatori Margit Meesaare sõnul tutvusid veebipõhisel koolitusel praegused ja tulevased tuutorid õppekorralduse õppematerjalidega ning üliõpilaste sotsiaalküsimustega.

«Veebikeskkonnas pidi peale kahe testi sooritamise postitama ka enda lühitutvustuse ning esitatud ülesannete vastused,» selgitas Meesaar.

«Teadmistekontroll üliõpilaste õiguste ja kohustuste mõistmise kohta suurendab teadmiste omandamise taset ja toob välja küsimused, millest peaks koolitusel veel rääkima,» ütles Meesaar.

Põhikoolituse kavas on võrreldes varasemate aastatega muudatus. Oma ametit tutvustava loengu, kus on juttu abistaja motivatsioonist ja vajadustest, peab näiteks ülikoolipsühholoog. Samuti räägitakse koolitusel esmakordselt esinemisuskusest ja eetikapõhimõtetest.

Tuutorid dekaanadist

Tuutori, geograafia 4. a üliõpilase Lilit Palmari sõnul ei saa ükski organisatsioon ega kollektiiv edukalt ega tulemusrikkalt ükski tegutseda. «Ilma koostöö, infovahetusest, üksteise aitamisest ei ole võimalik tagada tulemuslikku arengut,» ütles Palmar.

Margit Meesaar, kes on bioloogia 4. a üliõpilane, rõhutas dekaanadi ja tuutorite koostöö hädavajalikkust. «Meie teaduskonna dekaanadi ja üliõpilaste vahel on tekkinud

viljakas koostöö,» ütles Meesaar.

Lilit Palmar kinnitas, et kuna tuutoritel jätkub julget pealehakkamist ja dekaanadi on toetavaid ressursse, saab sellises koostöös muuta ülikoolielu vaheldusrikkamaks ja põnevamaks. «Akadeemilisus ja sotsiaalsus peavad kooskõlas olema,» arvas Palmar.

Tuutor, geenitehnoloogia 2. aasta üliõpilane Priit Adler rõhutas dekaanadi initsiatiivi: «See, et tuutorid kutsuti sügisel dekaanati nõ tagasisidet andma, jättis väga hea mulje. Ja pakuti kohvi, torti, kringlit!»

Ka tuutor, bioloogia 2. a üliõpilane Laura Sedman märkis, et dekaanadi töötajad tänasid meid abi eest ning soovisid kuulda tudengite arvamust teaduskonna probleemide kohta.

Priit Adler nentis, et pole veel «õnnestunud» oma dekaanadist nõrdinult tagasi tulla: «Alati on leitud küsimusele vastus.»

Adleri sõnul pole dekaanati häbenenud tuutoreid endale appi kutsuda. Heaks näiteks toob ta avatud uste päevad, kus ülikooli astuda soovijale tutvustati ülikooli ka üliõpilase silme läbi. «Usun, et ei ole head ideed, mis dekaanadis tuge ei leiaks,» kinnitas Priit Adler.

«Näiteks organiseeris dekaanati rebastele erialase inglise keele kursuse. Tuutorid tegid kursusel osaleda soovijatest nimekirja, mille alusel toimus ainele registreerimine,» rääkis Sedman.

Muu hulgas jagasid tuutorid Sedmani sõnul esmakursustele ka ankeedid ut-arvutivõrgu kasutajatunnuse saamiseks: «Nii ei pidanud rebase-

TUUTORITE KOOLITUS

16. JA 17. APRILLIL
Info: www.ut.ee/tuutorid/

ükshaaval dekaanadis ankeeti täitmas käima.

Lilit Palmari sõnul annavad tuutorid dekaanadile ausat tagasisidet nende tegevuse kohta ning edastavad üliõpilaste ettepanekuid, kuidas muuta töökorraldus efektiivsemaks.

«Tuutorid võtavad ju ka rebase enda hoole alla ning selgitavad ülikoolis toimuvat. Tuutorid on dekaanadi ja üliõpilaste infovahendajad,» võtab Lilit Palmar kokku koostöö.

Dekanaat tuutoritest

Dekanaadi juhataja Virve Käärik ütles, et dekaanadi on tõeliselt vedanud: «Meie teaduskonnas on tublid tuutorid.»

Neid üliõpilasi võib Kääriku sõnul häbenemata dekaanadi käepikenduseks pidada.

«Tänu tuutoritele on esmakursuslased saanud üliõpilaselust aimduse, vanemate kursuste üliõpilased leidnud lahendusi oma probleemidele, dekaanati olnud kursis oma üliõpilaste rõõmude ja muredega jne,» selgitas dekaanadi juhataja.

Eriti rõhutas Virve Käärik, et üliõpilastuutorid naudivad seda tööd ja on orienteeritud oma tegevuse tulemuslikkusele.

Sügisel korraldasid tuutorid üliõpilaste hulgas ankeetküsitluse tuutorluse vajalikkusest. Dekanaat püüab Kääriku sõnul tuutorite ettevõtmisi igati toetada. «Oleme nende jaoks alati olemas,» ütles Virve Käärik.

TÄNA LEHES

Individuaalse akadeemilise karjääri mudel
LK 2

Plagieerimisest
LK 3

Kevadpäevad
LK 3

UUDISED

Eesti bioloogiaõpetajate konverents

16. ja 17. aprillil toimub ülikoolis Eesti bioloogiaõpetajate konverents.

Avamine on täna kell 11 TÜ aulas ning kokkuvõtete tegemine homme samas kell 14.45.

TÜMRI loodusteaduste didaktika lektoraadi teaduri Margus Pedaste sõnul osaleb lektoraadi poolt organiseeritud üritusel ligi 150 üldharidus- ja ametikoolide bioloogiaõpetajat ning bioloogiaõpetajate koolitamisega tegelevat inimest.

Info: www.ut.ee/biodida/konverents/.

Ajaloo muuseumis jätkub ilmateema

22. aprillil kell 16 kõneleb TÜ Ajaloo Muuseumi konverentsisaalis ilma vingerpussidest (ka äikesest ja trombidest) Ain Kallis Tõravere Observatooriumist.

Muuseumi projektijuhi Urmet Paloveeri sõnul on see teine üritus populaarteaduslike teoõhtute sarjast «Huvitava elust ja teadusest».

Esimesel üritusel kõneles dots Jaak Jaagus kliima soojenemisest.

Mais on kavas prof Mihkel Zilmeri ettekanne «Toidulisan didid ja nende mõju tervisele».

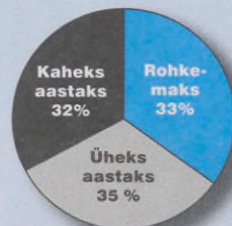
«Gaudeamus 2006»

Tänavu toimub peale Tartu ja Tallinna laulupidude ka üliõpilaslaulupidu «Gaudeamus» Riias.

«2006. aastal möödub aga 50 aastat esimesest üliõpilaslaulupeost Tartus,» ütles Tartu Üliõpilasmaja direktor Kulno Kungla. Eile arutati ülikoolis koos EPMÜ, haridus- ja teadusministeeriumi esindajate ning linnajuhtidega «Gaudeamuse» juubeli tähistamist Eestis.

ONLINE-KÜSITLUS

Kui kauaks valida üliõpilasesindus?

Vastajaid: 192

Uus küsimus:

Kas oled

pöördunud tuutori poole?

Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

14. aprillil pidas ülikoolis aulaloengu «Usvabadus Euroopas – arengud ja tulevikusuunad» Euroopa Kirikute Konverentsi peasekretäri asetäitja, kiriku ja ühiskonna suhete komisjoni direktor Rüdiger Noll. Noll keskendus oma ettekandes sellele, mida tähendab või toob kaasa Euroopa Liidu laienemine usuvabadusele. AIJA SAKOVA

UUDISED

Kunstnik Fideelia näitus Y-galeriis

Ülikooli Y-galeriis saab 18. aprillini vaadata maalikunstnik Fideelia (Signe Roots) näitust «Kurjaloomakobrikas».

Fideelia lõpetas TÜ maali eriala 1999 ja õpib praegu Tartu kõrgemas kunstikoolis meediat. Ta on üks neo-sümbolistide esindajaid.

Rukkileiva konverents EPMÜs

Täna kl 10 algas EPMÜ aulas konverents «Rukkileib meie laual on tervis».

Teiste ettekandjate hulgas on ka TÜ prof Mihkel Zilmer, kes räägib rukkileiva tervise-likkusest ning TÜ kardio-loomiikliiniku juhataja Jaan Eha, kes tutvustab südame veresoonkonnaiguste ennetamise strateegiat.

Kell 12.10-13 on toodete degusteerimine, kell 13-15 töötatakse sektiioonides.

Üliõpilaste suvemängud Käärikul

EASLi juhatus nimetas juunis Käärikul toimuvate üliõpilaste suvemängude projektjuhiks Aivo Normaku.

Aivo Normak on KVÜÖA Kõrgema Sõjakooli spordiinstruktor. EASLi peasekretäri Ants Veetõusme sõnul on Normakul nii tippportlase kogemus kui ka hea organiseerimisvõime.

Suvmängude planeerimine, meeskonna koostamine ja sponsoritega läbirääkimised on juba alanud. Normaku sõnul on oluline kaasata organiseerimistõesse kõikide kõrgkoolide esindajad.

Kõrgkoolidevahelised spordivõistlused toimuvad EASLi arendusjuhi Tiina Beljaeva sõnul kümnekonnal alal.

Perestipp ja Merikoski stipendium

Tartu Lions klubi ootab 20. aprillini tudengipere ja stomatoloogiaüliõpilaste stipendiumitaotlusi.

Esimese toetusraha suurus on 5000, teisel 4000 krooni.

Taotlused saata Ülikooli 20, Tartu Lions klubi.

Tunnustus bibliograafiaraamatule

TPÜs toimunud III bibliograafiapäeval äramärgitud parimate bibliograafianimestike hulgas oli ka TÜ emeriitprofessori Maie Lõvi-Kalnini koostatud raamat «Viktor Kalnin: bibliograafia 1957–2000».

Žürii tunnustas töö korrektust ja kasutajasõbralikkust. TÜ Kirjastuses välja antud raamatu toimetas Maare Kümnik.

Raamatu eessõnas märgitakse, et arstiteaduskonna dotsent Viktor Kalnin (1929–1992) oli ka tunnustatud meditsiiniajaloolane.

Doktorant Jaak Nerut ja teadur Gunnar Nurk (PhD) ütlesid UTle, et füüsika-keemiateaduskonnas ei ole akadeemilise karjääri võimalused takistatud, kuid arenguruumi on. VARJE SOOTAK

Kas võtame kasutusele redelid?

Algab individuaalse akadeemilise karjääri mudeli arutelu

Ivar-Igor Saarniit
akadeemiline sekretär

Eelmise aasta detsembris võttis TÜ nõukogu vastu ülikooli arengukava (A2008). Selle III osa p 27 kõlab järgmiselt – alustada järkjärgulist üleminekut individuaalse akadeemilise karjääri mudelile.

Õppejõudude töölevõtmiseks on meil väga lihtne kord. Vabale ametikohale korraldatakse avalik konkurss ning kohta täitma valitakse kõige parem kandidaat.

Õppejõud võetakse ametisse tähtajaliselt kuni viieks aastaks ning selle aja möödumisel korraldatakse uus konkurss.

Kuid valik, mis mingil konkreetsel hetkel on ühe konkreetse ametikoha jaoks parim, ei pruugi sugugi olla parim lahendus, kui pidada silmas näiteks instituudi, teaduskonna, ülikooli või vastava teadusvaldkonna huve ja perspektiive.

Mõnele probleemile, mille praegu kehtiv kord kaasa toob, on korduvalt tähelepanu juhtinud prof Rein Taagepera (näiteks artiklis «Saksa sahtlid ja ameerika redelid» 2002. aasta 5. juuli Postimehes).

Praeguse (saksa sahtli-

Põhjalikumad materjalid individuaalse akadeemilise karjääri võimaliku mudeli kohta on UT kodulehel www.ut.ee/ajaleht. Samas on võimalik lisada ka oma ettepanekuid, hinnanguid ja märkusi. Alustame arutelu!

Esitan järgnevalt olulisemad põhimõtted, millest võiks lähtuda individuaalse akadeemilise karjääri ehk *tenure track*'i ehk ameerika redelite mudeli sissetoomisel (head eestikeelset vastet *tenure track*'ile ei ole veel leidnud).

1. *Tenure track*'i peamine eesmärk on stimuleerida õppejõudu oma võimeid maksimaalselt välja arendama (ja seda eelkõige tema parimatel eluaastatel 30-45).
2. *Tenure track*'ile sisenetakse reeglina lektori ametikohal. Tenuur antakse, kui õppejõud on saavutatud dotsendi pädevuse. Selleks antakse aega kuus aastat. Tenuuriga kaasneb edutamine dotsendiks. Tenuuri andmisel seatakse õppejõule uus eesmärk – saavutada järgmise 5-6 aastaga professori tase.
3. Tenuuri võib taotleda ka alustades dotsendi või koguni professori ametikohalt. Dotsendi puhul peaks tenuuriga kaasnema edutamine professoriks.
4. *Tenure track*'ile võiks õppejõude valida nii nagu praegu: professori kohale ülikooli nõukogus, dotsendi või lektori kohale allpool. Tenuuri andmise ja edutamise peaks aga otsustama ülikooli tasemel. See on vajalik, et hoida nõuded ühesugusel tasemel kõikides ülikooli üksustes ning tagada vajalikud finantsid.

te) mudeli hädade üle ja tenuuri (sellist sõnakuju on soovitanud keeleteadlased) sisseviimise üle peeti aru juba

kaks aastat tagasi. Siiski jäi tookord kõlama seisukoht, et aeg ei ole veel küps ja arutelu võiks edasi lükata.

Statistikaamet.

Peale väljapanekute tutvumise on võimalik osaleda ka seminaridel ja ettevõtete presentatsioonidel.

Sissepääs on kõikidele tudengitele tasuta.

Ettevõtete tutvustused, lisa-info presentatsioonide ja seminaride ning messile viivate eribusside kohta reklaamplakatitel ja www.vt.ee.

Karl Schlossmanni medal akad Mart Saarmale

Eesti TA juhatus autasustas akad Mart Saarmat (pildil) Karl Schlossmanni medaliga.

TÜ vilistlasel (1972) prof Saarmal on väljapaistvaid tulemusi närvisüsteemi molekulaarsete mehhanismide uurimisel.

Uuringute tulemused on ilmunud rahvusvahelistes teadusajakirjades. Prof Saarma on juhendanud 29 doktoriväitekirja, tal on palju patente.

1990. aastast Helsingi Ülikooli biotehnoloogia instituudi direktorina tegutsev prof Saarma juhendab aktiivselt uurimistöid ka Eestis.

Eesti TA esimese presidend, silmapaistva arstiteadlase nime kandev medal, mis anti välja esimest korda, on arstiteaduses ja sellega seotud valdkondades akadeemia kõrgeim autasu.

21. aprillil peab akad Saarma TA üldkogu aastakoosolekul ettekande «Elu ja surm närvisüsteemis».

Eesti TA välja antud Karl Ernst von Baeri preemia pälvis TÜ geograafia instituudi erakorraline teadur filosoofiadoktor Erki Tammiksaar.

Villu Repän kaitses doktoritööd

Matti Laan
eksperimentaalfüüsika ja tehnoloogia instituudi dots

8. aprillil kaitses Villu Repän (pildil) optika ja spektroskoopia erialal doktoritööd «Negatiivse koroona nõrga voolu mood».

Eesmärk oli välja selgitada põhjused, mis kutsuvad ioniseeritud gaasikeskkonnas esile voolu hüppelise miljardikordse kasvu. Selle nähtuse interpreteerimiseks on paari aastakümne jooksul loodud keerukaid mudeleid, kuid ühene selgitus toimuvale protsessile puudus. Raskused on põhjustatud süsteemi keerukusest: elektrone emiteeriva katoodi omadustele avaldab tugevat tagasimõju ioniseeritud gaas ja muutub nii pinna struktuur kui ka keemiline koostis. Viimati mainitud asjaolu ei luba lihtsalt eristada põhjust ja tagajärge.

Head eksperimenditulemused

Dissertatsiooni lähteidee oli katta emiteeriv elektrood õhukese (nanomeetrilise) killega, mille omadused on kontrollitavad. Selline lähenemine sai võimalikuks vaid tänu sellele, et Tartu Ülikoolis on olemas Jaan Aariku kiletehnoloogia töörühm.

Idee osutus viljakaks ja Villu Repänil õnnestus saada hea korduvusega eksperimenditulemused, mille alusel loodud mudel peegeldab adekvaatselt asetleidvaid protsesse. Tulemuseni jõudmine nõudis peale plasmafüüsikas orienteerumise ka tippasemel elektroonika tundmist ning tugevat programmeerimisoskust.

Rakenduslik tähtsus

Tehtust tööst on välja kasvas vähemalt kaks uut doktoritasemel uurimistööd. Peale akadeemilise uudis-

himu rahuldamise on töö ka oluline rakenduslik väärtus – väljatöötamisel on senistest sada korda efektiivsemad emitterid.

Kuna töös on tegemist kahe füüsikaharu – tahkise ja plasmafüüsika kokkupuutega, siis olid oponentideks mõlema valdkonna spetsialistid (füüsika-matemaatikadoktor Henn Käämbre meie füüsikainstituudist ja prof Juri Akišev Troitski termotuuma instituudist. Tööd juhendas artikli autor.

Villu Repänile anti filosoofiadoktori kraad optika ja spektroskoopia erialal.

EAGLE • VISION

ÜHEKUULISED KONTAKTLÄÄTSED
alates 140 krooni paar

Soola 8, Tartu
Emajõe Ärikeskus I korrus
Tel 737 1060, tartu@eagle-vision.ee
www.eagle-vision.ee

Urmo Heinam
BEST-Estonia

22. aprillil kell 10-17 toimub Eesti Näituste keskuses 14. tudengite personalimes «Võti Tulevikku».

Messil on üliõpilastel võimalus silmast-silma suhelda oma võimalike tulevaste tööandjatega ning leida ka vajalik praktikakoht.

Tänavu on messil ettevõteteid väga erinevatest valdkondadest, nagu Coca-Cola, Elqotec, Euroopa Patendiamet, Lidl, kelle kohalolek pakub kõigile head võimalust alustada oma rahvusvahelist karjääri nende Balti esindust kaudu.

Eesti tööandjatest osalevad messil Eesti Energia, ABB, Tööturuamet, Politseiamet,

Plagieerimisel on mitu tahku

Aija Sakova

Meedias on mitmel korral räägitud plagieerimisest, lõputööde ostmisest ja teise nime all eksami sooritamisest. Tü õppekorraldusekirjas nimetatakse kõiki neid rikkumisi väärituks käitumiseks.

Ka ülikoolis on ette tulnud mitmeid vääritu käitumise juhtumeid ja seetõttu eksmatrikuleerimisi. Tü õppeprorektori Tõnu Lehtsaare sõnul on tema ametiaja jooksul plagieerimise pärast eksmatrikuleeritud 6 üliõpilast. Alates jaanuarist 2003 on üliõpilastele vääritu käitumise pärast tehtud 16 noomitust, sealjuures enim majandus- ja sotsiaalteaduskonnas ning õigusinstituudis.

Petturite karistamiseks ühine süsteem

Meedias on kõlanud arvamus, et petturite ja mõtevarastega käitutakse üldiselt liiga leebelt. Kohatine liiga leebe suhtumine on Lehtsaare sõnul tingitud sellest, et praegu puudub veel kõigis teaduskondades ja kolledžites ühtne suhtumine, kuidas ning kui rangelt eri juhtudel käituda. «Sellised ühtsed alused on väljatöötamisel,» lisas Lehtsaar.

Väiksemate rikkumistega tegelevad Lehtsaare sõnul dekaanid. Seega puudub kooskõla, kuidas eri juhtumite korral käituda. Kui aga dekaan on leidnud, et üliõpilase rikkumine vääriks eksmatrikuleerimist, teeb ta sellekohase esildise õppeprorektorile. «Kui väärituks käitumiseks on plagieerimine, siis lisatakse esildisele ka kõik allikad, mille alusel plagiaati kahtlustakse,» ütles Lehtsaar. Kõik dokumendid saadetakse tema sõnul arvamus saamiseks ka üliõpilasesindusse. «Plagiaadi tõttu eksmatrikuleerimise protsess on põhjalik ning üsnagi aeganõudev,» märkis Lehtsaar.

Plagieerimine on aga probleem, millel on mitu tahku. Ühelt poolt tuleb rõhutada seda, et see on tõsine akadeemiliste tavade rikkumine, mille eest võib üliõpilase eksmatrikuleerida. Teiselt

Üliõpilastalituse spetsialist seotud juhtumite kaustu.

Elis Vengerfeldt haldab kõiki vääritu käitumisega

AIJA SAKOVA

LIISI PAJUNIIT

Gümnaasiumis ei pööratud korrektsele viitamisele kahjuks sugugi nii palju tähelepanu kui ülikoolis.

lane Liisi Pajuniit. Ka Kristiina Lepa sõnul olid gümnaasiumis kirjutatud referaadid tihti peale väga plagiaadilähedased. «See juhtus aga teadmatusest, mitte kurjast tahtest,» lisas Lepa.

Sarnane olukord jätkus Lepa sõnul ka ülikooli esimestel aastatel. «Sissejuhatavat kursust teadustöö alustesse ei olnud, õppejõud ise plagiaadi mõistet põhjalikumalt lahti ei seletanud ning õiget tsiteerimist ei õpetanud. Abivahendeid ei osanud ise aga veel kusagilt otsida,» kommenteeris Lepa. Liisi Pajuniit leiab,

et kui tal on tulevikus vaja mõni töö esitada, siis tuleb tal mõnest teadustööde vormistamise juhendist täpselt järele vaadata, kuidas õigesti tsiteerida. «Ühele eksamil põhiseamise tingimuseks oli referaadi esitamine ning siis leidis õppejõud ka veidi aega, et viitamise aluseid selgitada. Siiski on täpsed nõuded ja vormistamine üsnagi hämaraks jäänud,» lisas Pajuniit.

Mitmes teaduskonnas või koguni osakonnas on olemas teadustöö aluseid tutvustavad teatmikud kas trükise kujul või veebis. Nii näiteks võib

koordinaator Ruth Jürjo sõnul filosoofia osakonna koduleheküljelt leida kirjalike tööde juhendi, milles hoiatatakse üliõpilasi ka plagiaadi eest. «Kodulehel leiduvaid materjale tutvustame 1. aasta tudengitele avaloengus,» lisas Jürjo.

Juhendid peaksid kirjutamisel aitama

Ajaloo osakonnas õpetatakse osakonna juhataja prof Aadu Musta sõnul teaduseetika, viitamise ja vormistamisega seonduvat kõikidele üliõpilastele kursuse «Teadusliku uurimistöö alused» raames. Prof Mustal on enda sõnul ette valmistatud mahukas teadustöö metoodika käsiraamat ajaloolastele, mis võimaluse korral avaldatakse. Majandusteaduskonnas on deканаadi juhataja Ene Kivisiku sõnul olemas juhend «Üliõpilaste kirjalikud uurimistööd», mille viimane trükk ilmus sügisel 2003. «Teaduskonna nõukogu otsusega on kinnitatud ka juhend plagiaadi- ehk loomevargusjuhtumite menetlemiseks, millega võib tutvuda teaduskonna kodulehel,» lisas Kivisik.

Usuteaduskonnas kasutatakse deканаadi juhataja Inta Ööpiku sõnul prof Tarmo Kulmari 1997 ilmunud teadustöö koostamise ja vormistamise juhendit. «Eesti ja soome-ugri keeleteaduse osakonnas juhendatakse Ellen Uuspõllu üliõpilastööde vormistamise juhendist,» märkis osakonna koordinaator Eda Tursk.

Ka õigusteaduskonnas on prof Jaan Sootaki sõnul olemas juhendmaterjal, millest üliõpilane saab teadustöö kirjutamisel abi. «Oleme viitamistehnika teinud üliõpilastele küllaltki paindlikuks, st üliõpilane saab ise valida, millist süsteemi ta kasutab,» ütles Sootak. Tõsist probleemi näeb Sootak aga võrgumaterjalide kasutamises: «Sobratatakse Internetis, samas ei tunta huvi, mis on sama asja kohta olemas paberikandjal ja eesti keeles.»

Sotsiaalteaduskonnas on deканаadi juhataja Piret Orava sõnul uus kirjalike tööde juhend koostamisel.

UUDISED

Villem Reimani mälestussammas

29. juunil, Tartu linna päeval, taasavatakse Villem Reimani mälestussammas Toomemäel. 1931. aastal Toomemäele püstitatud Reimani mälestussammas hävitati nõukogude võimu ajal 1950.

Villem Reiman (1861-1917) oli üks EÜSi asutajaid ja hilisem esimees, ta osales sinimustvalge lipu õnnistamisel Otepääl 1884. Reiman osales aktiivselt ka Eesti Rahva Muuseumi ning Eesti Kirjanduse Seltsi asutamisel ja oli viimase esimees.

Mälestussamba avamine on Tartu linna päeva üks osa. Abilinnapea Laine Jänese sõnul võib programmi jagada ajalooliseks ja meelelahutuslikuks osaks. «Linnamuseumis toimub linnaajaloo seminar, kus esinevad Hillar Palamets, Ain Mäeots, Kaur Altko ja Tõnis Lukas,» lisas Jänese.

Tartu linna päeva tähistamine on pühendatud Tartu linna kaitsepühakutele Peetrusele ja Paulusele.

Näitus uutest kirjandusteadlastest

TPÜ Akadeemilises Raamatukogus (Rävala pst 10) on avatud näitus «Eesti uue põlvkonna teadlasi V: kirjandusteadus».

40 kirjandusteadlase hulgas, kes tutvustavad ennast CV-de, fotode ja publikatsioonidega on ka Tü õppejõude ja doktorante (prof Luule Epner, dots Arne Merilai, teadurid Janika Kronberg, Leena Kurvet-Käosaar, Piret Viies ja Ivo Volt, lektorid Marina Grišakova, Liina Lukas, Eve Pormeister ja Ene Reet-Soovalik ning doktorandid Eve Annuk, Eneken Laanes ja Andrus Org.

Näitust saab raamatukogu fuajees näha 11. maini.

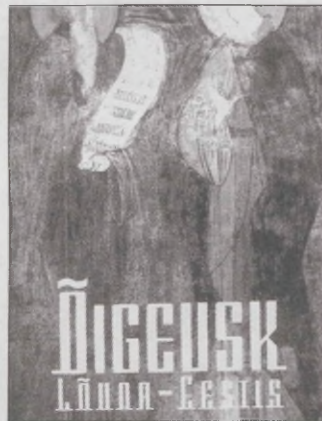
Vt ka: www.ear.ee/teadlased5/.

Näitus «Õigeusk Lõuna-Eestis»

27. aprillini saab humanitaarraamatukogus vaadata näitust «Õigeusk Lõuna-Eestis». Eksponeeritud on raamatuid, artikleid, dokumente ja kaks ikooni.

Avamisel ütles ajaloolane Urmas Klaas, et õigeusk tuli Eestisse arvatavasti juba 10. saj idast ja kagust. 19. saj keskpaiga massilise usuvahetuseeni kuulus õigeusu kirikusse põhiliselt väikesearvuline slaavi kogukond, v.a ida ja lääne piiril elanud setud.

Humanitaarraamatukogu raamatukogu juhataja Sirje Madissoni sõnul näitasid 2002. aasta juulis toimunud avaliku arvamuse küsitluse tulemused, et praegu peab seda usku lähedaseks 28% eestimaalasi, see tähendab, et tegemist on populaarsuselt teise konfessiooniga Eestis.

Ülikooli kevadpäevad

Kevadpäevad toimuvad 26. aprillist 2. maini.

1. mail toimub Atlantise kõrval ja Emajõel traditsiooniline võistlus «Ekstreemsport 2004» uutel ja enneolematutel aladel. Kavas kasti ronimine, kõieronimine, Nipernaadi seiklusrada Emajõel (tunnirajal jalutamine, kõisredeliga sillale tõusmine, laskumine sillalt, kõit mööda jõe ületamine).

Osalemiseks tuleb leida 4 meeskonnaliiget ja koguda kamba peale neljalt erinevalt võistlusest maksimaalne arv punkte.

Võistlusele registreerumine 30. aprillini!

1. mail on Emajõel Atlantise ees kummipaadiralli.

Seadke valmis oma paraad-ülikond, kiiker, meremehe-kast ja muu kila-kola.

Registreeruge hiljemalt 30. aprilliks.

2. mail on tudengiralli

omavalmistatud liikuritel

«Bambus 2004».

Tudeng, asu kokku panema liikurit, mis on: omavalmistatud (loomulikult ülihumoorikas), kolme- või enamarattaline ning vabaveeremiskiirendusega, juhitud ja varustatud piduriga, pealtvaatajate ja pilootide elule ning tervisele ohutu.

Tund enne algust toimub imeliikurite ülevaatus.

NB! 23. aprillil ilmub koos UT-ga kevadpäevade lisaleht. Info: www.ut.ee/tym.

Usufanatismi kuulab 400 tudengit

Aija Sakova

31. märtsil algas usuteaduskonnas loengusari «Usufanatism» (USUS.00.044).

Praeguseks on toimunud juba kolm loengut: Tü praktilise usuteaduse prof Tõnu Lehtsaare sissejuhatav loeng, usuteadlase ja õppejõu Heigo Ritsbeki loeng kristlusest ning Tü Vana Testamendi ja semitistika prof Kalle Kasmaa loeng islamist.

Dekanaadi juhataja Inta Ööpiku sõnul ei kajasta loengusarja nimetus kahjuks küll päris täpselt loengute temaatikat, põhirõhk on ikkagi erinevate usundite tutvustamisel ja usufanatismi võimalike esinemisvormide käsitlemisel neis usundis.

Loeng ka Internetis

«Kursuse läbinud tudengid peaksid saama oskuse mõista religiooni rolli tänapäeva maailmas ja tema äärmuslikumaid esinemisvorme,» lisas

Ööpik.

Loengukursusele on registreerunud üle 400 üliõpilase. Loengud toimuvad keemia-ringis ning need edastatakse Internetis ka videoülekanedena (video.ut.ee).

Üliõpilase initsiatiiv

Samuti saab otseülekanedena loengukursust jälgida peahoone aud 102. Nii keemiaringis kui ka peahoones saab allkirjaga kinnitada oma loengust osavõttu.

Ainepunkti saamise eelduseks on osalemine kuuel loengul. Loengusarja vastu on suurt huvi üles näidanud ka Tartu teiste kõrgkoolide üliõpilased.

Loengukursuse idee algataja ja suures osas ka korraldaja on Eesti Evangeelsete Üliõpilaste Ühenduse liige, politoloogiala 3. a üliõpilane Rudolf Osman.

Sügissemestril toimus Ööpiku sõnul usuteaduskonnas samuti väga populaarne

loeng «Teadus ja religioon», kus kitsama teemana leidsid käsitlemist meditsiini ja religiooni seosed.

Loengut kuulas üle 300 üliõpilase peaaegu kõikidest teaduskondadest.

Selle loengusarja mõtte pakkus välja arstiteaduskonna üliõpilane Kadri Hendrikson, kes kaasas loenguid pidama ka populaarseid lektoreid väljastpoolt ülikooli (Ringvee, Anzori Barkalaja, Ermo Jürma jt).

Loengud jätkuvad

Uuel õppeaastal on plaanis sarnaseid loengusarju jätkata. Nii on sügissemestril dots Anne Kullil kavas loengusari «Meditsiin ja religioon» (USUS.02.074) ja kevadsemestril «Teadus ja religioon: algused ja lõpu» (USUS.02.075), mille lektoriteks kaasatakse õppejõude nii ülikoolist kui ka väljastpoolt. Neid aineid saavad kõik üliõpilased kuulata valikainena.

ÕNNITLEME

Kuulo Kalamees 70

15. aprillil sai 70 emeritprofessor Kuulo Kalamees.

Mükoloog Kuulo Kalamees astus seeneriigi radadele juba tudengina ja on seal rännanud poolsada aastat.

Looduse vastu hakkas ta huvi tundma Tartu 6. keskkoolis õpetaja Hans Kõiva õhutusel ning unistas botaanikuks õppimisest. Tudengipõlves tekkis aga huvi seente uurimise vastu.

Kalamees käib sageli metsas, see ei ole ainult tema töökohustus, vaid vajadus.

Kolleegid kiidavad tema tähelepanelikkust ja kriitilist meelt. Kui ta midagi seente kohta välja ütleb, võib seda tõesti tõena võtta. Ta on meie lehekseente parim tundja, mitme seeneraamatu autor ja kaasautor ning digitaalselt välja antud «Eesti seenestiku» koostaja, toimetaja ja põhiautor. See laserplaat võtab kokku meie seeneteadlaste ja Kuulo Kalamehe töö, mida ta on teinud ligi pool sajandit. Ilmumas on tema mono-

graafia kobarheinikuliste kohta. Selle töö materjali kogudes on ta läbi rännanud kogu Euraasia mandri põhjaosa Kamtšatkani välja. Uurimisreisidel on ta jõudnud ka Alpidesse, Gröönimaale ja Newfoundlandile.

Peale teaduse on ta tegele-
nud spordi, peotantsu ja meestelauluga, viimasega tänaseni.

Jätukvat seenevihma soovivad kolleegid TÜst ja EPMÜst

Eve Raeste 50

15. aprillil tähistas oma juubelit keeleteaduse eesti keele lektoraadi juhataja, omanäoliste erialakeele omandamisele orienteeritud suhtlusõpikute ning eesti-vene majandussõnastiku autor, eesti keele kui teise keele õpetamise metoodika asjatundja ning särav keeleteadlane, uuendusmeelne ja algatusvõimeline Eve Raeste.

Õnnitleme ning soovime optimismi ja teotahtelisust!

Kolleegid keeleteadusest

VALMIB TÕ STRUKTUURIRAAMAT

Teatmik «TÜ struktuur ja isikkoosseis 2003/2004» (spiraalkõide, 65 kr) ilmub trükist mai alguseks. Eeltellimused esitada TÜ Kirjastusele: tyk@ut.ee. Info: tel 737 5945.

Ülikooli spordiklubi meeskond esimene ekidenis

Sigrid Sõerunurk

TÜ Akadeemilise Spordiklubi meedia- ja avalike suhete koordinaator

Eelmisel laupäeval tuli TÜ Akadeemilise Spordiklubi I meeskond 15 võistkonna seast Eesti meistriks ekidenis.

TÜ spordiklubi esimene meeskond läbis maratoni kuue mehe teatejooksuna ajaga 2:21.29. Võistkonda kuulusid

Hasso Paap (1. vahetus 5 km 17.29), Üllar Matt (2. vahetus 10 km 33.04), Henno Haava (3. vahetus 5 km 16.55), Ranno Aun (4. vahetus 10 km 33.49), Margus Pirk Saar (5. vahetus 5 km 16.30) ja Marko Metsma (6. vahetus 7,195 km 24.12).

Teise koha sai Kaitsejõudude Spordiklubi. Kolmandaks tulnud VAK Staier I kaotas neile vaid kaheksa sekundiga.

ÕNNITLEME

70

Ene-Margit Tiit, emeritprofessor – 22. aprill

65

Rein Ole, assistent – 19. aprill

60

Anu Peterkop, riidehoidja – 20. aprill

45

Inga Neissaar, lektor – 20. aprill

35

Alar Kaasik, teadur – 17. aprill
Külli Agafonov, Pärnu kolledži direktori vastutav sekretär – 18. aprill

Indrek Aus, erakorraline assistent – 21. aprill

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT

Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

ÕNNITLEME

Kalle Remm 50

9. aprillil täitus 50 aastat geograafia instituudi teaduril Kalle Remmil.

Pärast Tartu Ülikooli bioloogina lõpetamist 1977 töötas ta 16 aastat teadurina TA Zoologia ja Botaanika Instituudis. Uuris zooplanktoni koosluste bioindikaatorlikke omadusi, kasutades oma aja kohta innovaatilisi statistilisi meetodeid. Kandidaadi väitekirja Matsalu lahe zooplanktoni bioindikatsiooni teemal kaitses ta 1990.

Hea bioloogiahariduse ja loodustundmise taustal on Remmist aga kujunenud üks arvestatavamaid spetsialiste eesti kartograafias, eriti selle digitaalse edasiarenduse vallas.

Selle peamiseks eelduseks on tema sügav kiindumus orienteerumise, eriti orienteerumiskaartide vastu. Ta on koostanud üle 100 orienteerumiskaardi, mille (eriti reljeefi kujutamise!) täpsus oli väikeseks imeks nõukogude kaardikeelu aegadel ja on välitööde abimaterjalina kasutatav tänapäevalgi. Kartograafiahobist kujunes aja jooksul põhitöö: Eesti Kaardikeskuse kartograafina (Eesti põhikaardi digitaalvariandi normeerimisaluste väljatöötamine) ja geoinfosüsteemide ja kartograafia spetsialistina Maa-ametis. Kartograafia magistriõpe lõppes Eesti geoinformaatilise, nn ruutkilomeetripõhise andmebaasi käsitleva magistr töö kaitsmisega TÜ geograafia instituudi kartograafia ja

geoinformaatika õppetooli teadurina.

Tänu mitmekülgsel haridusele, heale matemaatika tundmisele ja pidevale enesetäiendamisele on Kalle Remmi poolt välja arendatud uudne ruumilise info täpse äratundmise masinõppe süsteem. See baseerub kaasaegsetel statistilistel meetoditel (nt kunstlike närvivõrkude ja kasutamisele) ja seda on edukalt rakendatud nii Eestis kui ka teistes Euroopa maades (nt hiljuti lõppenud Euroopa Liidu 5. raamprojekti Spin liikmesmaades Saksamaal, Austrias, Kreekas ja Prantsusmaal). Kasvav huvi sedalaadi meetodite vastu, soliidsete ajakirjade poolt trükiiks vastu võetud artiklid ja populaarsus tudengite hulgas lubavad arvata, et senistele tõsistele saavutustele lisanduvad peagi uued ja veelgi kaalukamad.

Soovime selleks südamest palju jõudu!

Kolleegid TÜ geograafia instituudist

ANDREAS JA DR ELMERICE TRAKSI STIPENDIUM

2004/2005. õppeaastaks

Eesti Abistamise Komitee USAs (Estonian Relief Committee, Inc) asutatud stipendiumile võivad kandideerida TÜ arstiteaduskonna doktorandid ning majandusteaduskonna ja sotsiaalteaduskonna poliitilis-riiklike erialade magistrandid ja doktorandid.

Stipendium on mõeldud õpinguteks või praktiseerimiseks USAs või Euroopa riikides.

A. ja dr E. Traksi stipendiumifond moodustub annetustest.

Kandideerimiseks esitada:

- CV (koos kontaktandmete ja pangarekvisiitidega),
- väljavõte õpinguraamatust (kinnitatud dekanaadis),
- juhendaja soovitus,
- stipendiumi kasutamise projekt (eelarve),
- vastuvõtva teadusasutuse nõusolek

26. aprilliks Põhja-Ameerika ülikoolide teabekeskusesse (TÜ Raamatukogu, Struve 1-325. Keskus avatud E-N 13-16, tel. 742 7243, merli.tamtik@ut.ee).

Stipendiumi määramisel võetakse aluseks üliõpilase õppe-
edukust, edasiõppimise motivatsiooni ja teadmiste hilisemat rakendamist Eestis, samuti aktiivsust üliõpilaskonnas ning ühiskondlikku tegevust. Komisjon saadab parimate kandidaatide dokumendid lõpliku otsuse tegemiseks Eesti Abistamise Komiteele New Yorki.

EESTI-SOOME ETTEKANDEPÄEV

23. aprillil korraldab teadusfilosoofia õppetool filosoofia osakonnas Lossi 3-223 rahvusvahelise ettekandepäeva «Mudelid teaduses ja teadusfilosoofias».

- **Tarja Knuuttila**, Helsingi Ülikool, «Models, representation and mediation»
- **Erika Mattila**, Helsingi Ülikool, «The Matrix of Models: The Dynamics of Social and Epistemic Elements in Scientific Practice»
- **Sami Pihlström**, Helsingi Ülikool, «Three kinds of religious naturalism: comparing scientific and religious «models» of reality»
- **Urmas Ivask**, Tartu Ülikool, «What could be the methodological importance of constructive empiricism for the interpretation of quantum mechanics?»
- **Endla Lõhkivi**, Tartu Ülikool, «Models in scientific practice: a case of biosensors»
- **Peeter Müürsepp**, Audentese Ülikool, «Does rationality need a model?»
- **Rein Vihalemm**, Tartu Ülikool, «On a theoretical model of science»

Kõik huvilised on oodatud!

Ajakava ja ettekannete lühikokkuvõtted: www.ut.ee/fffi. Info: dots Endla Lõhkivi, endla.lohkivi@ut.ee, tel: 737 5315.

TEATED

23. aprillil osaleb ülikool info-
päeval «Teel kõrgkooli II» Jõhvi
Gümnaasiumis. Infopäeval
tutvustatakse õppimisvõimalusi
ning vastuvõtutingimusi. Info:
Maire Merioja, ülikooli esindaja
Ida-Virumaal, tel 332 1217.

21. aprillil kl 18 on TÜ Lõuna-
Eesti keele- ja kultuuriuuringute
keskuses setu muinasjuttude
kogumiku «Kahrukõrvaga Ivvan»
esitus. Laulavad Liinats'uraq.
Kõik huvilised on oodatud. Kes-
kus asub Lossi 38 (vana anatoomi-
kum). Info: Helen Koks, tel 737
5422 või helen.koks@ut.ee.

LOENGUD

19. aprillil kl 14.30 peab mate-
maatika-informaatikateaduskon-
nas Liivi 2-111 Linnar Viik loengu
«Kes loovad info- ja kommuni-
katsioonitehnoloogias ja sellega
seotud äris moodi järgmise 5
aasta jooksul?», kes räägib,
mida uut ja huvitavat tutvustati
selleaastasel maailma suurimal
IT ja telekommunikatsioonimes-
sil CEBIT 2004. Kuhu suundub
info- ja kommunikatsiooniteh-
noloogia järgnevatel aastatel? Kes
annavad tehnoloogilises arengus
toonid? Millised on edukad tule-
vikuteenused? Loengu korraldavad
matemaatika-informaatikateaduskond ja
Tartu Teaduspark.

KAITSMISED

21. aprillil kl 14 toimuma pidanud
Jana Treieri kaitsmine lükkub
edasi.

23. aprillil kl 10.15 kaitsab ülikoo-
li nõukogu saalis **Arvo Järvet**
loodusgeograafia eriala doktori-
tööd «Hüdroloogiliste tegurite ja
inimtegevuse mõju madala järve
ökoseisundile Võrtsjärve näitel».
Oponentid: prof Harald-Adam
Velner (*dr techn*, TTÜ) ja Anatoli
Vassiljev (geogr-knd, TTÜ).

28. aprillil kl 11 kaitsab Jakobi
2-430 **Dan Cornel Fara** (Florida
Ülikool) keemilise füüsika insti-
tuudis doktoritööd «Orgaaniliste
ühendite kompleksimoodustumise
ja jaotuse modelleerimine QSPR
meetodite abil». Juhendaja: prof
Mati Karelson. Oponent: prof emer,
akadeemik Ülo Lille, TTÜ.

ÜLIÕPILASTE FILMIÕHTU

Kinos Illusioon 27. aprillil kell 19.

Ülikooli filmiklubi korraldab kevadpäevadel üliõpilaste filmi-
õhtu. Kõigil, kellel midagi suurel ekraanil näidata, saavad
selle võimaluse.

Parimatele auhinnad!!!

Filmi (või animatsiooni) pikkus mitte üle 15 min. Soovitavalt
VCD, VHS või DVD formaadis.

Esitamise tähtaeg **23. aprill!**

Filmid võib tuua Illusiooni või võtta ühendust tel 506 0844.

TÖÖKUULUTUS

Tartu Ülikooli Üliõpilasesindus
(Ülikooli 18b) võtab tööle

avaliku poliitika tegevjuhi

Kandidaadilt eeldame:

- kõrgharidust (või selle omandamist)
- analüüsivõimet
- kokkupuudet ja kogemust kõrghariduse ja sotsiaalvallas
- head koordineerimisvõimet
- head kirjalikku ja suulist eneseväljendusoskust
- kõrgtasemel eesti keele oskust
- head inglise keele oskust kõnes ja kirjas
- ülevaadet TÜ nõukogu töökorraldusest
- ülevaadet Eesti kõrghariduse olukorrast
- arusaamist poliitika kujundamise protsessidest
- seadusloome protsesside tundmist
- arvutikasutamise oskust (Windowsi keskkond)
- esinduslikkust
- üliõpilasesinduse töökorralduse tundmist
- head õppimisvõimet

Kasuks on:

- kogemused üliõpilasesinduse töös
- huvi haridus- ja sotsiaalpoliitika vastu
- energilisus

Kandideerimisavalduses kirjeldada oma vastavust neile
nõuetele, lisades vajaduse korral vastavad tõendid.

Konkursist osavõtuks esitada avaldus, elulookirjeldus ja moti-
vatsioonikiri hiljemalt **26. aprilliks** e-postiga või paberkan-
dal TÜ Üliõpilasesindusse (signe.halikas@ut.ee, TÜ Üliõpilas-
esindus, Ülikooli 18b, 51014 Tartu). Info: tel 737 5400.

Ülikooli kevad- päevad 2004

27. aprill – 2. mai
www.ut.ee/studentdays

ESMASPÄEVAL, 26. APRILLIL

- kl 19 **JUSTUS PERNAMBUKI ÕHTU** kirjandusmäng – ülikooli kohvik
kl 19 **TUDENGIVIKTORIIN MÄLUKAS** (reg tel 521 8588) – Tartu Üliõpilasmaja, tasu 60 kr võistkond

TEISIPÄEVAL, 27. APRILLIL

- kl 6 **HOMMIKUNE EHMATUS** – Raatuse 22, Narva mnt 25, Tuglase 7, Tiigi 14, Pepleri 14, peahoone
kl 9 **RING FM HOMMIKUVÕIMLEMINE** – Küüni tn
kl 9.15 **PÄEVAINFO** – RING fm 104,7 MHz
kl 14-18 **PÄEVAKLUBI** Pirogovi pargis: kevadpäevade info, joonistamine, voolimine, sportlik-meelelahutuslikud võistlusmängud, Kirtana Rasa – krišna muusika ja toit
kl 16 **AVAMINE JA TOOMEKONTSERT** (tervitused ja ülikoolide kollektiivide esinemised) – Ohvikivi Toomemäel
kl 16.15 **BOTASED KULUVAD E LOENGUSARI «OSKUSED ELUKS»** – Aeg (Herman Jürgens) – TÜ ph 228
kl 17 **TALLINNA JA TARTU TUDENGITE ETENDUS «OLI KORD TUDENG...»** – Lutsu Teatrimaja (Lutsu 2), pileet 30 kr
kl 17.30 **MOODNE MEDITSIIINILINE VIEEVÕISTLUS E KLIINIKUM SAAB 200** – vana anatoomikum
kl 19 **PÖFFI NOSTALGIAPROGRAMM «NELI TANKISTI JA KOER»** – Lutsu Teatrimaja (Lutsu 2), pileet 40/25 kr (ISIC)
kl 19 **ROMEO JA JULIA** – Sadamateater
kl 20.30 **ÕÖORIENTEERUMINE** – Pirogovi park
kl 21 **ISLAND FEVER COSTUME PARTY AND BIG CHILL BEACH BASH** – ans Rasta Orchestra jt – Illusioon, pileet 60/30 kr (ISIC)
kl 21 **VÕISTKONDLIK MÕÖDAVISKAMISE VÕISTLUS** – Manhattan, 20 kr
kl 22 **TARTU ÜLIÕPILASTEATRI ETENDUS «JELISAVETA BAM»** – Lutsu Teatrimaja (Lutsu 2), pileet 55/40 kr (ISIC)
kl 22 **TUDENGIKARAOKE SUPERFINAAL** – Hansaküla Õlle Tare (Aleksandri 42)
kl 22 **LED ZEPPELINI MÄLESTUSKONTSERT** – ans Led R – Püssirohukelder, 35 kr
kl 22 **FETISH PARTY:** esitleb EAÜS – Club Tallinn, pileet 55/45 kr (ISIC)
kl 22 **KARAOKESTAR FINAAL** – Atlantis, pileet 50 kr (ISIC-kaardiga keskööni tasuta)
kl 23.30 **TAIZE PALVUS** – Pauluse kirik
kl 24 **FILM «JA SINU EMA KA»** – Sadamateater, pileet 40/25 kr (ISIC)
kl 24 **TUDENGITE ÕÖRAADIO RING FM-S** – RING fm 104,7 MHz

KOLMAPÄEVAL, 28. APRILLIL

- kl 6 **LINNULAULU KUULAMINE** – Raadi kalmistu peavärv
kl 9.15 **PÄEVAINFO** – RING fm 104,7 MHz
kl 9.30 **HOMMIKUPALVUS** – TÜ ph 227
kl 14-18 **PÄEVAKLUBI** Pirogovi pargis: lihtne eine – heategevuslik pudrumüük tänavalaste jaoks, **Euroopa kultuurid** – maastikumäng, veinijooks, sportlik-meelelahutuslikud võistlusmängud
kl 14 **SPARTAKIAAS** – stiilne võistkondlik orienteerumismäng (reg iaas@eau.ee) – EPMÜ linnak, tasu 25 kr võistkond
kl 14 **TALLINNA TUDENGITE PARVEMATKA FINIŠ** – Atlantise ees Emajöel
kl 15 **VANAST TIIGIST RAATUSENI** – näitus ülikooli ühiselamutes – TÜ Ajaloo Muuseum
kl 16 **TUDENGITE KEVADINE BOWLING`U TURNIIR** (reg tartu@bowlingclub.ee – Tartu Bowlingklubi (Vaksali 21), tasu võistkonnale 200 kr
kl 16.15 **BOTASED KULUVAD E LOENGUSARI «OSKUSED**

- ELUKS»** – Suhted (Graig Hamer) – TÜ ph 227
kl 17 **TALLINNA JA TARTU TUDENGITE ETENDUS «OLI KORD TUDENG...»** – Lutsu Teatrimaja (Lutsu 2), pileet 30 kr
kl 19 **JÜRI AARMA & «VEIDER PIDU»** – Sadamateater, pileet 80/eelmüügist 60 kr
kl 19 **PÖFFI NOSTALGIAPROGRAMM «NELI TANKISTI JA KOER»** – Lutsu Teatrimaja (Lutsu 2), pileet 40/25 kr (ISIC)
kl 19 **«LENDAS ÜLE KÄOPESA»** – Vanemuise väike maja
kl 19 **TUDENGITE FILMIDE ÕHTU** – Illusioon, pileet 15 kr
kl 19 **FIESTA DEL SOUL PARTY moeshow**, ans Banditos ja Genialistid jt – Illusioon, 60/30 kr (ISIC)
kl 20 **TUDENGILAUL 2004** – Tartu Üliõpilasmaja, pileet 80/40 kr (ISIC)
kl 20 **EESTI TANTSUD** – Tiigi seltsimaja (Tiigi 11), kaasa külast ühisele teelauale
kl 22 **MATI BAND JA MEELETU SPORDISHOW** (tudengivõistkondade reg tel 734 4266) – Hansaküla Õlle Tare (Aleksandri 42)
kl 22 **MINISTRY OF GIRLS** – Atlantis, pileet 60/45 kr (ISIC)
kl 22 **A. LECOQ`I LUCKY DAY** – Pattaya, 50/südaööni 25 kr/ISIC-kaardiga tasuta
kl 24 **FILM «NOVO»** – Sadamateater, pileet 40/25 kr (ISIC)
kl 24 **RING FM TÄNAVÄÖÖ** – Küüni tn
kl 02 **ÖÖSPORT** – Küüni ja Vanemuise tn nurgal: mudamaadlus, kastipanemine

3 X ANDRES TENNUS

NELJAPÄEVAL, 29. APRILLIL

- kl 9.15 **PÄEVAINFO** – RING fm 104,7 MHz
kl 11-16 **DOONORIPÄEV** – TÜ Raamatukogu
kl 14-18 **PÄEVAKLUBI** Pirogovi pargis: lihtne eine – heategevuslik pudrumüük tänavalaste jaoks, kl 14 EASLi üliisportlikud mängud I 15
RED BULL THE ART OF CAN meisterdamisvõistlus, kl 17 koduloomavõistlus, sportlik-meelelahutuslikud võistlusmängud
kl 14 **RATTARETK TARTU LOODUSKAITSEOBJEKTIDELE** – algus Raekoja platsilt
kl 16.15 **BOTASED KULUVAD E LOENGUSARI «OSKUSED ELUKS»** – Raha (Meelis Kibuspuu) – TÜ ph 227
kl 17 **REIS ÜMBER MAAILMA** – algus Raekoja platsilt
kl 17 **TALLINNA JA TARTU TUDENGITE ETENDUS «OLI KORD TUDENG...»** – Lutsu Teatrimaja (Lutsu 2), pileet 30 kr
kl 18-24 **TUDENGI VARJUPAIK A. LECOQ`I TELGIS** – Raekoja plats: **Blind-date**, **Tervisex** – inform HIVst, sportlik-meelelahutuslikud võistlusmängud, viljakas loodus – õhtu muusikaga, **Tartu Sensatsiooniline Kevadbänd**
kl 19 **PÖFFI NOSTALGIAPROGRAMM «NELI TANKISTI JA KOER»** – Lutsu Teatrimaja (Lutsu 2), pileet 40/25 kr (ISIC)
kl 19 **ROMEO JA JULIA** – Sadamateater
kl 21 **VANA HEA PROPELLER JA ÜHENDATUD NOORTE MEESTE KOOR** – Tartu Üliõpilasmaja, pileet 100/50 kr (ISIC)
kl 21 **TOGA PARTY** – ans Slide 50, Jack ja Speed Free – Illusioon, pileet 60/30 kr (ISIC)
kl 21 **JÜRI HOMENJA** – Wilde Irish Pub
kl 22 **LITURGILINE ÕÖ «KEVADHOMMIK»** – Pauluse kirik
kl 22 **ÕLLEÕHTU SAKSA STILIS KOOS TOOMAS ANNIGA** – Hansaküla Õlle Tare (Aleksandri 42)
kl 22 **ROCK`INELJAPÄEV SULLIVAN & BANDE** – Püssirohukelder, pileet 35 kr
kl 22 **EUFO:RIA@ATLANTIS**, DJ Raul Rooma – Atlantis, pileet 60/45 kr (ISIC)
kl 22 **TO DJ`S DJ MÖLS, DJ TARVI LAARMANN** – Tsink Plekk Pang, 65/50 kr (ISIC)
kl 22 **TUDENGIERI! KREISI SPORDIPÄEV** – Pattaya, pileet 50/südaööni 25kr/ISIC-kaardiga tasuta
kl 23 **RING FM SOOVITELEFON 1616 EESTI ERI** – XS
kl 23 **ÕÖLAULUPIDU** – TÜ Ajaloo Muuseumi juures
kl 24 **FILM «GOOD BYE, LENIN»** – Sadamateater, pileet 40/25 kr (ISIC)

REEDEL, 30. APRILLIL

- kl 7 **LINNUPETE** – Bettoni ühikas (Tuglase 7)
kl 9.15 **PÄEVAINFO** – RING fm 104,7 MHz
kl 11-17 **TARTU VEIN 2004** – Tsink Plekk Pang (II korrus)
kl 14-18 **PÄEVAKLUBI** Pirogovi pargis: lihtne eine – heategevuslik pudrumüük tänavalaste jaoks, **EPMÜ rahvaspordipäev**, sportlik-meelelahutuslikud võistlusmängud
kl 14 **TUDENGITE KALJURONIMISE MV** – Püssirohukeldri parkla, pileet 25 kr
kl 14 **KEKSUMÄNG** – Barclay park
kl 15 **VÕIM VS VAIM VOL 5** – TÜ staadion
kl 16 **ITAALIA KLUBI LOENG ITAALIA KÕOGI TEEMADEL** – Anne Noortekeskuse multimeedia labor
kl 17 **KALDJALGPALL** – ülikooli kultuuriklubi vs FC Fauna – TÜ staadioni nõlv
kl 18-22 **VOLBRI VÕLUAED** – musitseerivad Tudengilaulu konkurssidel silmapaistnud kollektiivid, TÜ Rahvakunstiansambel, Tarbatu jpt, pileet 40/20 kr ISIC – botaanikaaed
kl 18-24 **TUDENGI VARJUPAIK A.LECOQ`I TELGIS** – Raekoja plats: **õllemängud ja õllebingo**, Tudengi Kevadmärjuke 2004 finaali, kl 20.05 **telemäng Krambambus suurel ekraanil** – TÜ vs EMA, kl 21 ans **Mr no Mr ja Highway**
kl 19 **KRAHVINNA MARIZA** – Vanemuise suur maja

- kl 19 **PÖFFI NOSTALGIAPROGRAMM «NELI TANKISTI JA KOER»** – Lutsu Teatrimaja (Lutsu 2), pileet 40/25 kr (ISIC)
kl 20 **VOLBRIÕHTU ELAVA TULE JA MUUSIKAGA** – teatevõistlused luudadega (reg tel 734 4266) – Hansahoov (Aleksandri 46)
kl 20 **EESTI ÕLLELAULUPIDU** – Hansatall (Aleksandri 46)
kl 21 **KEVADKONTSERT «KOLAB NAGU EUROOPA LIIT»**, TTÜ Akadeemiline Meeskoor, After 6, Kate, Rauno Elp – Sadamateater, pileet 75/50 kr (ISIC)
kl 22 **VOLBRITULE SÜÜTAMINE** – tuleetendus Emajöel
kl 22 **RAHVUSLIK JÄMM** – jämmime ennast Euroopa Liitu, rahvuslikud söögid ja auhinnamängud, loositakse välja ISICar – Tartu Üliõpilasmaja, 50/30 kr (ISIC)
kl 22 **MEELEOLUKAS VOLBRIÕÖ – MÄRT JAKOBSON JA TÖNU PÄRTIN** – Cafe Shakespeare
kl 22 **IVI RAUSI, RISTO LAUR, TÖNIS TÜÜR, ENO KOLLOM** – Illegaard, pileet 35/30 kr (ISIC)
kl 22 **NÕIATANTSUD ANSAMBLIGA WILLY** – Hansaküla Õlle Tare (Aleksandri 42), pileet 35 kr
kl 22 **VOLBRIÕÖ JA BLUESFESTI LÕPETAMINE** – ans Super Slinky, Cry Baby, Bullfrog Brown – Püssirohukelder, pileet 35 kr
kl 22 **HOT EROTIC NIGHT** – Pattaya, pileet 100/50 kr (ISIC)
kl 23 **WET T-SHIRT CONTEST** – Atlantis, pileet 90/75 kr (ISIC)
kl 23 **TÖNIS MÄGI JA JÄÄBOILER** – Atlantise ees

LAUPÄEVAL, 1. MAIL

- kl 9.15 **PÄEVAINFO** – RING fm 104,7 MHz
kl 11 **EKSTREEMSPORT INDIVIDUAAL- JA 4-LIIKMELISTE VÕISTKONDADE VÕISTLUSED**, (reg vt eelinfo – Emajöel ja Atlantise ees): kasti- ja kõieronimine, Nipernaadi seiklusrada ja tunnirada Emajöel
kl 12 **TÜ RAHVAKUNSTIANSAMBLI KONTSERT** – Kaubahalli mänguväljak
kl 12-17 **LC TARTU PANNKOOKIDE KÜPSETAMINE** – Emajõe kaldal
kl 14 **VEEÜRITUSED** – Emajöel: Tartu, Tallinna, Pärnu ja Narva tudengipäevade korraldajate võiduajamine katamaraanidel, kaevust veepumpamise võistlus, tasakaalupingi tasakaaluhoidmise võistlus, ergomeetrite võistlus, esinevad Popsid
kl 15.45 **XI EPMÜ – TÜ KAHEKSAPAATIDE REGATT** Ortise karikale
kl 16 **KUMMIPAADIRALLI JA KAPTENITE JOOKS** (reg vt eelinfo) – Emajöel
kl 17 **COWBOYS AND INDIANS COSTUME PARTY** – temaatiline filmiprogramm ja muusika – Illusioon, pileet 60/30 kr (ISIC)
kl 18 **KUMMIPAADIRALLI AFTERPARTY** tantsuks puhkpilli-orkester Popsid – Tudengi Varjupaik A. LeCoq`i telgis
kl 18 **EUROOPA TANTSUD** – Tiigi seltsimaja (Tiigi 11), kaasa külast ühisele teelauale
kl 19 **TEGIJATE TREHVUNKS** kultuuriklubilaste kokkutulek (info tel 513 6586) – Tartu Üliõpilasmaja kohvik
kl 19 **FILMIÕHTU** – Illusioon, pileet 15 kr
kl 20-24 **TUDENGI VARJUPAIK A. LECOQ`I TELGIS** – Raekoja plats: sportlikud mängud, kevadpäevad läbi aegade, ans Raud – Ants ja Saba & Sarved
kl 20 **KAMASÖÖMISE JA KALJAJOOMISE VÕISTLUS** Aimar Pihlak bänd (reg tel 734 4266) – Hansatall (Aleksandri 46)
kl 20-06 **COSMODROME - MARATHON!** – Atlantis, pileet 110/flaieriga 95 kr
kl 20.15 **KORPORATSIION FRATERNITAS LIVIENSIS** esitleb oma liikmeid ansamblites Kuninglik kvintett, Popsid ja Kala – Üliõpilasmaja, 75/50 kr (ISIC). Piletite eelmüük TÜ Üliõpilasesinduses
kl 22 **INBOIL JA JAAN SÖÖT** – Cafe Shakespeare
kl 22 **T-TEATER «KARTOTEEL»** – Lutsu Teatrimaja (Lutsu 2), pileet 25 kr
kl 22 **HULL LAUPÄEV ANSAMBLIGA WISMARI POISID** – Hansaküla Õlle Tare (Aleksandri 42), pileet 50 kr
kl 22 **SINGER VINGER** – Püssirohukelder, pileet 50 kr
kl 22 **TUDENGI HITIÕÖ!** – Pattaya, pileet 90/45 kr (ISIC)

PÜHAPÄEVAL, 2. MAIL

- kl 9.15 **PÄEVAINFO** – RING fm 104,7 MHz
kl 10 **LASTE RATTATUUR** – Küüni tn: väikesed iluvõimlejad Meelespea ja Maarjamõisa Lpk-st, tsirkusestudio Fox
kl 10-18 **TRIALI VÕISTLUSED:** Frogs Trial – Küüni tn
kl 10 **TUDENGISQUASH** – Teguri Squashiklubi
kl 12 **LASTE SUUR MULLITRALL KOOS KLOUNI JA LIMPAGA** – Hansahoov (Aleksandri 46)
kl 12.15 **VÄITLUSKLUBI PIILUB EUROOPA PARLAMENDI KORIDORIDESSE**, külalised Europarlamendist –TÜ Raamatukogu konverentsisaal
kl 13 **TUDENGILAAT** – Raekoja plats
kl 14 **KOSTÜMEERITUD TEATEJOOKS** – Raekoja plats
kl 15 **KURADITOSIN SPONSORID VS KAASKORRALDAJAD** – Raekoja plats
kl 16 **TUDENGITRAMBAL** – Raekoja plats
kl 17 **BAMBUS** – Kaubahalli kõrval
kl 18 **FILMIÕHTU** – Illusioon, pileet 15 kr
kl 18-24 **TUDENGI VARJUPAIK A. LECOQ`I TELGIS** – Raekoja plats: kevadpäevad 2004 parimad palad ekraanil, sportlik-meelelahutuslikud võistlusmängud
kl 21.30 **MEELEOLUKAS LÕUPIDU** – Kassitoome org (vihmaga Veski Villa, Veski 6)
kl 22 **VABA LAVA: JULIA BOMAN, JACK JA GRAFF BROTHERS** – Illusioon

Korraldajad: Tartu Üliõpilasmaja ja ülikooli kultuuriklubi

Kummipaadirallit Emajõel hakkasid üliõpilased kevadpäevadel (tollal rahvaste sõpruse päevadel) korraldama juba 1980. aastal. Ja ralli toimub tänavugi!

2 X ANDRES TENNUS

Seekord ekstreemsemad, kultuursemad, harukordsemad – kevadpäevad 2004!

Eli Lilles, Marta Vasarik
Ülikooli kultuuriklubi, avalikkussuhete ja teabekorralduse 3. a üliõpilased

«Veelgi rohkem ja veelgi ekstreemsemat sporti ning meelelahutust ja vähem niisama päikesesse vaatamist,» lähevad Kunnar Karu silmad särama, kui ta räägib kevadpäevade sportlikust poolest.

Kõik kevadpäevalised saavad õigeks ajaks üles äratatud, pole ohtu midagi maha magada. Virgutusevõimlemistuuriga alustab kultuuriklubi 27. aprillil juba kell 6 hommikul Raatuse ühiselamu juurest. Liigutakse trajektoiril Narva 25 – Tuglase 7 – Tiigi 14 – Pepleri 14 ja kell 8 jõutakse peahoone juurde, et tervitada virgutusevõimlemisega esimesi looguhuvilisi.

Kes hommikul võimlema ei tule, see võib teha sporti ka öösel. Kolmapäeval kell 2 võib Kūni tänaval näha Tartu ilusamaid tüdrukuid võistlemas mudamaadluses ning kange- maid mehepoegasid mõõtu võtmas kastipanemises.

Karu sõnul on võistleva oodatud kõik julged, kes vaid pimedusega ei karda

kodust välja tulla. Kes jõukatsumiseks liiga väsinud, see võib ära käia telksaunas või ergutada end külma vee all. Päästeamet tuleb kohale oma priitsimasinaga, et mudamaadlejad ikka korralikult puhtaks saaksid, värskendus garanteeritud kõikidele soovijatele.

Ekstreemsem

Reedel, pärast TÕ Fauna jalgpallimängu FC Toompea ja FC Floraga TÕ staadionil, võtavad kultuuriklubi ja FC Fauna mõõtu kaldjalgpallis. Mäng kestab 2x5 minutit ja on oma reeglilt sama mis tavaline jalgpall, kuid väljakuna on kasutusel staadioniäärne muru, mis on tõsiselt kaldu.

Kõik eelnev võtab seni olnust veelgi suuremad ja ekstreemsemad mõõtmed, kui kätte jõuab laupäev. Adrenaliinjanustele on välja mõeldud lausa enneolematud, kui mitte öelda ennenägematud võistlusala.

Nipernaadi seiklusrada viib hulljulgeid üle Kaarsilla kaare ning paneb proovile Emajõe ehitatud tünni- ja köierajal. Kõik see toimub koos professionaalsete matkakorraldajate ja julgestusvarustusega ning loomulikult ka linna- isade loal. Julgetele on välja

pandud väärilised auhinnad alates purjelaua koolitustest ja reisivautšeritest kuni palju elamusi pakkuvate matkadeni.

Võistelda saab veel kõiel ro- nimises ning juba traditsioo- niks saanud kastiladumises. Spordiürituse peakorraldaja Kunnar Karu sõnul üritatakse purustada Eesti rekord, milleks on praegu 28 kasti. Tegevust jätkub kõigile kuni paadirallini, kus on vaja veemõllu jälgimiseks otsida võimalikult hea koht. Enne suurt paadirallit toimub veel kaptenite jooks, mis on uuesti avastatud vana tava – kuna- gi oli kombeks, et kaptenid jooksid tiiru ümber Atlantise, paatkondade juurde ja siis mi- nema, nüüd aga starditakse Raekoja platsilt.

Kultuursem

Traditsioonidega jätkata- se, kohale tuleb ka tsirkuse- stuudio Fox. Edasi liigutakse Raekoja platsile, kus saab kaupa osta ning müüa tu- dengilaadal, võistelda kostü- meeritud teatejooksus ja kaasa elada vaatamängulisele kuraditosina võistlusele. Spor- diürituste viimaseks punktiks on muidugi Bambus, sest ilma selleta lihtsalt ei saa.

Kevadpäevade kultuuri-

programm jätkab oma tradit- sioonilises headuses. Seekord kultuuriürituste vallas midagi põhimõtteliselt uut eitule, sest viimastel aastatel on mitu üritust lisandunud ja nüüd on vaja aega, et need ka publiku teadvuses kinnistuksid. Sel- lised on näiteks üle-eelmisel aastal alguse saanud volbri võluaed ja seekord teist korda organiseeritav öölaulupidu. Volbripidu toimub endiselt botaanikaaias. Kultuuriüritus- te projektjuhi Helen Kästiku sõnul võib sel õhtul nautida

Öölaulupidu toimub sel korral Toome varemetes, kus laulurahvas saab üheskoos laulda omaseid ja tuttavaid lugusid.

Kästik arvab, et üritusele võib lihtsalt niisama vaatama ja laulma tulla, muretsemata vanuse või kulutuste pärast. «Kellel mäluga enam korras pole lood, nemad leiavad abi meie poolt kaasa võetud lau- likutest. Et siis igamees võtku kaasa hea tuju, rahakoti võib muide täiesti vabalt koju jätta, sest sellel üritusel osalemine

Kevadpäevade finaalsiks näidatakse suu- rel ekraanil «Mis juhtus nädala jooksul?»

seal kõiki lihtsaid kevadöi- seid imesid, mille kogemiseks tavaliselt ikka aega või ette- võtmist kipub nappima.

Õhtu läbi on avatud ka palmimaja, lisaks juba tradit- sioonilised küünlad, ilus ja elus muusika ja loodetavasti sama võluv atmosfäär, mille külalised kahel eelmisel aastal loonud on.

Lions Club on lubanud tulla võluaeda vorsti grillima, mille müügist saadud tulu läheb heategevuseks – raha korja- takse stipendiumiks noorele tudengiperlele.

Traditsioonilise üritusena tasub äramärkimist loomuli- kult Tudengilaul, kus tuden- gikollektiivid omaloomin- guliste lauludega võistlevad. Tudengilaul leiab aset see- kord sisuliselt juba 30. korda (varem on see konkurss küll teiste nimede all toimunud). Üritus toimub Tartu Üliõpilas- majas, nagu ka kevadpäevade selle kevade suurim kontsert – Propeller koos meeskoori- ga. Selline veidike ootamatu kooslus, aga töötab välja tulla väga huvitav.

ÜLIKOOLI KEVADPÄEVAD
27. aprill – 2. mai Tartus
Tule puhka vaim välja!
www.ut.ee/studentdays

Loomulikult on kavas meel- divaks traditsiooniks kujune- nud Päevaklubi Pirogovis, kus kohaletulijal on alati võimalus osaleda sportlikes ja meelela- hutuslikes mängudes ja leida uusi sõpru-tuttavaid.

Veelgi toredam

Päikese loojudes ei tasu kevadpäevalistel muretseda, sest sellel kevadel võivad päe- vakuubilised varjuda tudengi varjupaika Raekoja platsil. Tudengi varjupaik on koht, kus võimalus süüa-juua ning eeskava vaadata/kuulata või lihtsalt lobiseda ja uusi sõpru leida. Rääkides uutest sõpra- dest ja tuttavatest on nelja- päeval, 29. aprillil võimalus kõigil kaasa lüüa üritusel Blind Date, mis toimubki tu- dengi varjupaigas.

Varjupaiga õhtuid sisusta- vad bändid, antakse võimalus kaasa lüüa ollemängudel ning kevadpäevade finaalsiks näi- datakse suurel ekraanil «Mis juhtus nädala jooksul?», st kevadpäevade 2004 üritusi.

Jämmil stardid Eestis, maandud Euroopa Liidus

Mari-Liis Jakobson
ajakirjanduse ja ja suhtekorralduse 1. a üliõpilane

1972. aastal sai alguse kevadpäevade kena tava, mida siis nimetati rahvaste sõpruse päevadeks.

Toonased kevadpäevad olid ehitatud kõlavate pühen- dustega, näiteks pühenda- tud 60 aasta möödumisele V. I. Lenini nime andmisest komsomolile, Suure Isamaa- sõja võidu 40. aastapäevale ja XII ülemaailmsele noor- soo- ning üliõpilasfestivalile. Traditsiooniliseks pidustuste koostisosaks olid muu hulgas töö laupäevakuobjektidel, D. Uljanovi kortermuuseumi külastamine ning lillede ase- tamine V. I. Lenini mälestus- märgi jalamile. Samuti ka

loengud ülimalt intrigeeri- vatel teemadel, nagu näiteks «Paradoksid majanduslikus mõtlemises» või «Maailm pärast XXVII kongressi».

Kuid kavadesse hakkas vähehaaval ilmneka ka tu- denglikku kelmikust selliste üritustega, nagu siiani toimuv paadiralli või üheaastavälga- tusteks jäänud poliitiline kohus diskosaalis ja plangu- määrimine. Ning loomulikult tantsupeod, tantsupeod, tant- supeod! Selgeks sai nii noor- soo diskotantsu kui rokkimise oskus, aga ka eestlaste kantri- lembus.

Laulva revolutsiooni ning taasiseseisvumise perioodi tõi kaasa ka poliitlaulude festi- vale ja värvikaid stiiliõhtuid: «EstWest passasiiriik», «V. I. Lenin 120». 1989. aastal toimunud «Oh stagnaaeg,

oh stagnaaeg...» olevat aga kujunenud lausa ürituse suur- sündmuseks.

90ndate kestel kinnistu- sid üritused, mida tänaseks võime julgelt nimetada juba kevadpäevade raudvaraks. Agaralt sulistati paadirallil, lõõritati Tudengilaulul, ralli- tati laste rattatuulil, võeti osa aastalaadast ning kostüme- ritud tudengivõistkondade teatejooksus jm.

1996. aastal pandi veerema esimene Bambus, üritustele hakkasid umbes sel ajal kon- kurentsi pakkuma ööklubid. Ajastule iseloomulikud märk- sõnad võiksid aga olla ka märja T-särgi võistlused, kõi- ge blondimate ning napimate valimised jms. Tegijaks olid ka füüsikahoone show'd oma äärmiselt laia alternatiivsete ürituste valikuga, alustades

patuse nunna mõnutelgist ning lõpetades 17 kevadise hetkega.

Mida aga on lisanud käes- olev, veel üsna algujärgus olev kümnend? Häbenemata võib öelda, et järjepidevust. Peale juba mainitud raudvara on lisandunud Päevaklubisse koondunud erinevad aktsioo- nid, tavaks hakkab muutuma ka volbritule süütamise tse- remoonia ning volbri võluaed botaanikaaias.

Tänavuste kevadpäevade aegu toimub üpris harukord- ne territoriaalne nihe. Nii võib õnnestuda näiteks 30. aprilli õhtul toimuvall rahvuslikul jämmil õigel hetkel kõrgele õhku hüpatas startida Eesti Vabariigi pinnalt, maanduda aga Euroopa Liidu territooriumile. Taaskord on koos üsna rahvusvaheline seltskond.

Suurbritannia – teeviit Eestile?

23. – 25. aprillini toimub Tartu Ülikoolis V rahvusvaheline Briti uuringute konverents

Krista Vogelberg
inglise filoloogia prof
Briti uuringute keskuse
juhataja

«Suurbritannia Euroopa ja Ameerika vahel – teeviit Eestile? Kõrvalseisja tähelepanekuid». Nii on pealkirjastatud 23.-25. aprillini toimuva V rahvusvahelise Briti uuringute konverentsi avaettekannet, mille peab prof Rudolf Muhs Londoni Ülikoolist.

«Kas Suurbritannia suudab täita vahendaja rolli?» küsib sealsamas prof John Gooding Edinburghi Ülikoolist. Mõlemad ettekanded on inspireeritud konverentsi teemast, mille aktuaalsuses iseäranis viimaste aastate sündmuste valguses ei tohiks kahtlusi olla.

Teemas on rõhk siiski sõnal «vahel», kuigi Tony Blairi kutsutakse mõnikord Ameerikaski Bushi puudlik, pole tema rahvas temaga sugugi ühte meelt.

Britid ja Euroopa Liit

Brittide suhtumine Ameerikasse on alati olnud ambivalentne, nagu ka nende vahetõde Euroopa Liiduga. Viimast sobib ehk kõige paremini illustreerima veidi anekdootlik lugu, kus üks meie üliõpilane, läbi uurinud terve aastakäigu Times'i arvamuskülgi, säilitas veendumuse, et Ühendatud Kuningriigid ei ole Euroopa Liidu liige.

Konverentsil osutab sellise eksituse võimalikele põhjustele näiteks ettekanne briti euroskeptikute poolt kasutatavatest metafooridest ja kujunditest.

Ajuti jääb mulje, et kuri kuulsa Teise osa täidavad brittide jaoks USA ja Euroopa

Inglise filoloogia õppetooli sekretär Age Allas ja Briti uuringute keskuse tegevdirektor Pilvi Rajamäe ütlesid, et konverentsil osaleb üle saja kuulaja.

VARJE SOOTAK

vaheldumisi.

Konverentsil vaadeldakse seda ambivalentust kõigil tasanditel: majanduses, keeles ja kultuuris, millel poliitilised hoiakud suuresti põhinevad.

Siinkirjutaja arvates tasuks kaasaegset Suurbritanniat ehk käsitleda Louis Hartzi tuntud fragmenditeooria valguses: killud, mille Euroopa endast välja paiskas, sealhulgas Briti liberalism, mis maabus Ameerikas, said uutel kontinentidel segamatult areneda. Samal ajal, kui nad Euroopas ene-

ses tihedalt läbi põimununa ükski oma loogiliste konsekventsideni ei jõudnud. Nüüd, kus briti identiteet on kiiresti muutumas, jõuab liberalistlik fragment koju tagasi, kuid leiab ees kõike muud kui ühese vastuvõtu.

Briti uuringute keskus 10

Konverentsi korraldab Briti uuringute keskus Tartu Ülikooli juures, mis tähistab sellega ka oma 10. aastapäeva.

Keskus loodi aasta pärast Põhja-Ameerika uuringute

keskust, suuresti Briti Nõukogu eestvedamisel, kes õigusega leidis, et anglo-saksi maailma esindatus Tartu Ülikoolis jääb liialt ühes suunas kaldu. Ka praegust konverentsi toetavad nii Suurbritannia saatkond Eestis – avakõne peab vastne suursaadik Nigel Haywood – kui ka Briti Nõukogu.

Keskus on 10 aastat aktiivselt tegutsenud, korraldades Suurbritanniaga seotud uurimis- ja õppetööd.

Iga kahe aasta tagant toi-

TÜ KULTUURI- UURINGUTE SARJA KOGUMIKUD

- «Negotiating Spaces on the Common Ground»
- «Britain in the New Millennium. The Challenge of the Grassroots»
- «Encounters: Linguistic and Cultural-Psychological Aspects of Communicative Processes»
- «Points of Convergence»
- «Defining Englishness»

Konverentsi kava:
www.ut.ee/fleng

mub rahvusvaheline Briti uuringute konverents ning koos Põhja-Ameerika uuringute ja kultuuridevahelise suhtlemise keskusega antakse välja TÜ kultuuriuuringute sarja, mille levik on vaieldamatult rahvusvaheline.

Konverentsil esitletakse kahte sarjas ilmunud kogumikku: «Encounters: Linguistic and Cultural-Psychological Aspects of Communicative Processes» ning «Defining Englishness». Viimane on ühtlasi sarja viies kogumik, mis koondab eelmise konverentsi ettekannete paremiku.

Konverentsile on juba registreerunud üle 200 kuulaja, nende hulgas üliõpilased, kellest paljud õpivad Briti ja Põhja-Ameerika keskuste koostöös pakutavat kõrvalainet «Amerikanistika ja britannistika».

Uues õppekavas jätkub populaarne kõrvalaine kahe interdistsiplinaarse mooduli kujul.

Tartu Ülikooli Briti uuringute traditsiooni elujõulisuses pole põhjust kahelda.

Iiri Vabariigi saatkond toetab riigiametnike magistriõpinguid

Siiri Maimets
TÜ Euroopa Kolledži
koordinaator

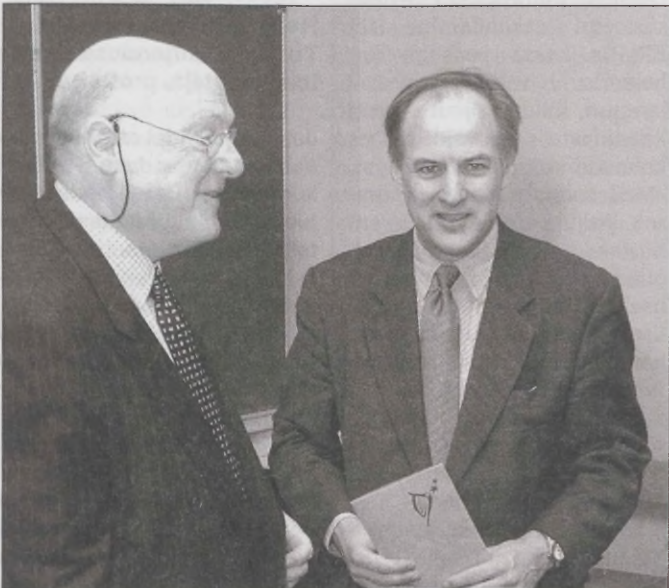
17. aprillil andis Iiri Vabariigi suursaadik T. E. Sean Farrell TÜ Euroopa Kolledžile saatkonna stipendiumid Euroopa õpingute magistriprogrammi avaliku sektori töötajatele.

Saatkond toetas kolledži õppureid esimest korda 2002. aastal 31 300 krooniga, mis jagati stipendiumidena 6 õppurile.

Sel kevadsemestril toetab saatkond 78 000 krooniga ja välja makstakse 5 stipendiumi.

Euroopa kolledž on pöördunud ELi liikmesriikide diplomaatiliste esinduste poole palvega toetada parimate magistrantide Euroopa Liidu alaseid õpinguid.

2001. aastal eraldas Portugali saatkond magistriprogrammi toetuseks ühekordse

Iiri Vabariigi suursaadik T. E. Sean Farrell ja TÜ Euroopa Kolledži direktor Michael Gallagher.

ANDRES TENNUS

summa, mis maksti välja Vasco da Gama stipendiumina neljale parimate õppetulemustega magistrantidele.

Liikmesriikide stipendiu-

mid sümboliseerivad toetust Eesti Euroopa Liidu lastele pürgimustele ning on kolledži magistrantidele suureks abiks.

Näitus ühiselamutest «Vanast Tiigist Raatuseni»

Terje Lõbu
TÜ Ajaloo Muuseumi
museoloog

28. aprillil kell 15 avatakse ajaloo muuseumis ühiselamuid tutvustav näitus «Vanast Tiigist Raatuseni».

Ehkki ühist eluruumi tuli raha- ja ruumipuudusel jagada juba rootsiaegse ülikooli tudengitel, ulatuvad Tartu Ülikooli poolt organiseeritud ühise eluaseme traditsioonid vaid saja aasta taha.

1904. aasta mais valmis Toometaguse piirkonna kõrgeim hoone – ülikooli arhitekti Reinhold Gulekese projekteeritud esimene ühiselamu.

Tollase Tartu tudengkonna elustiili ei sobinud mitmesajakesi ühe katuse all magamine, mistõttu üliõpilased eelistasid oma stuudiumiaja koduna erakortereid.

Alles 1940ndate aastate lõpust hakkasid linnapilti ilmestama ühiselamud, kus ku-

junes välja oma ühikakultuur, mis tihtipeale linnakodanike meeletu hirmiks ulatus majaseinte vahelt kaugemalegi. Tartus õppinule ja elupõlisle tärklastele (eriti taksojuh-tidele) jutustavad palju märksõnad – Vana Tiik, Uus Tiik, Vana Pälson, Pänter, esimene torn, tagumine torn jne.

Näitus võimaldab kunagistel ühikaelanikel, nende sõpradel ja lastel, tuletada meelde 1980ndate aastate ühikaelu – pikutada reformvoodis ja kuulata tolleaegset plaadimuusikat.

Fotodele on jäädvustatud raskedel aegadel ühiselamuteks kohandatud linna hooned, mis on aidanud leevendada tudengite korterimuresid.

Abistava käe eest täname MTÜ Tartu Üliõpilasküla.

16. mail toimub konverents, mis märgib saja aasta möödumist ülikooli esimese ühiselamu valmimisest.

TÄNA LEHES

Lisaleht

Kevadpäevad

Intervjuu

üliõpilasesinduse liikmetega
LK 5

Esinduse valimised

LK 2

Ajakirjanduse õppekavad

LK 5

UUDISED

Individuaalne akadeemiline karjäär

Eelmise nädala UTs ilmus TÜ akadeemilise sekretäri Ivar-Igor Saarniidu artikkel «Kas võtame kasutusele redelid?» üleskutsega alustada arutelu individuaalse akadeemilise karjääri mudeli üle.

Alusmaterjali aruteluks on UT kodulehel «Individuaalne akadeemiline karjäär» (www.ut.ee/ajaleht/index.aw/27174). Sealsamas on võimalik lisada oma kommentaarid ja ettepanekud.

«Et tegemist on kõiki õppejõude ja teadustöötajaid oluliselt puudutava küsimusega, mille lahendus peab kajastuma ka ettevalmistatavas rahvusülikooli seaduses, kutsun üles arutelu aktiivselt osalema,» kirjutab Saarniit ülikooli listis.

Külas oli Rootsi haridusminister

21. aprillil külastas Rootsi haridus- ja teadusminister Thomas Östros oma Eesti visiidi teisel päeval Tartut.

Ta kohtus haridus- ja teadusministri Toivo Maimetsaga ning tutvus ülikooli molekulaar- ja rakubioloogia instituudi ning Eesti Biokeskusega. Eesti teadlaste saavutusi tutvustasid professorid Juhan Sedman ja Richard Villem.

Rootsi minister kohtus ka rektor Jaak Aaviksoo, teadusprorektor Ain Heinaru ja filosoofiateaduskonna dekaani Birute Klaasiga. Arutati rootsi keele õpetamise perspektiive Tartu Ülikoolis. Rootsi delegatsioon külastas skandinavistika osakonda, kus rootsi keele külalisprofessorina töötab Stig Örjan Ohlsson.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas oled pöördunud tuutori poole?

Vastajaid: 718

Uus küsimus:

Kas lähed valima üliõpilasesindust?

Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

AIESECI loeng brändi olemusest

27. aprillil toimub hotelli London konverentsisaalis (Rüütli 9) AIESECI õppesarja «Klapid eest!» kolmas loeng «Bränd või kaup?».

Korraldaja Kairi Birki sõnul arutatakse tarbimisühiskonna väärtuste üle. Samuti seda, kuidas tänapäeva noored saaksid kaasa aidata jätkusuutliku ühiskonna arengule, säilitades kriitilise pilgu ning ratsionaalse mõtlemise.

Loengut kuulama tulev noor saab Birki sõnul teada, kuidas luuakse brände ning milliste võtetega mõjutavad inimesi reklaamifirmad.

Loeng on tasuta.

Katre Õim kaitses doktoritöö

14. aprillil kaitses Eesti Kirjandusmuuseumi teadur Katre Õim doktoritöö «Võrdluste struktuurist ja kujundisemantikast».

Väitekirja tugineb kirjandusmuuseumi folkloristika osakonna kõnekäändude kartoteegis sisalduvale arhiiviainesele.

Töö sissejuhatuses keskendub Katre Õim fraseoloogismidega ja kõnekäändudega seonduvatele üldprobleemidele, põhiosas antakse ülevaade eesti rahvapäraste võrdluste süntaktilisest ja loogilisest struktuurist jm.

Doktoritöö näol on tegemist interdistsiplinaarse uurimusega, milles vaadeldakse fraseoloogilis-folkloorset ainet, rakendades kaasaegsest keele- ja kujundkõnetooriast pärinevaid uurimisviise.

Uurimuse eesmärk oli välja selgitada eesti võrdluste süntaktilis-semantilised komponendid ning väljendite troobitekkemehhanismid.

Doktoritööd juhendas TÜ erakorraline prof Arvo Krikmann, oponeeris üldkeeleteaduse õppetooli teadur Ilona Tragel (PhD).

Katre Õimule anti filosoofiadoktori kraad.

XV «Gaudeamus» 2006 tuleb Tartus

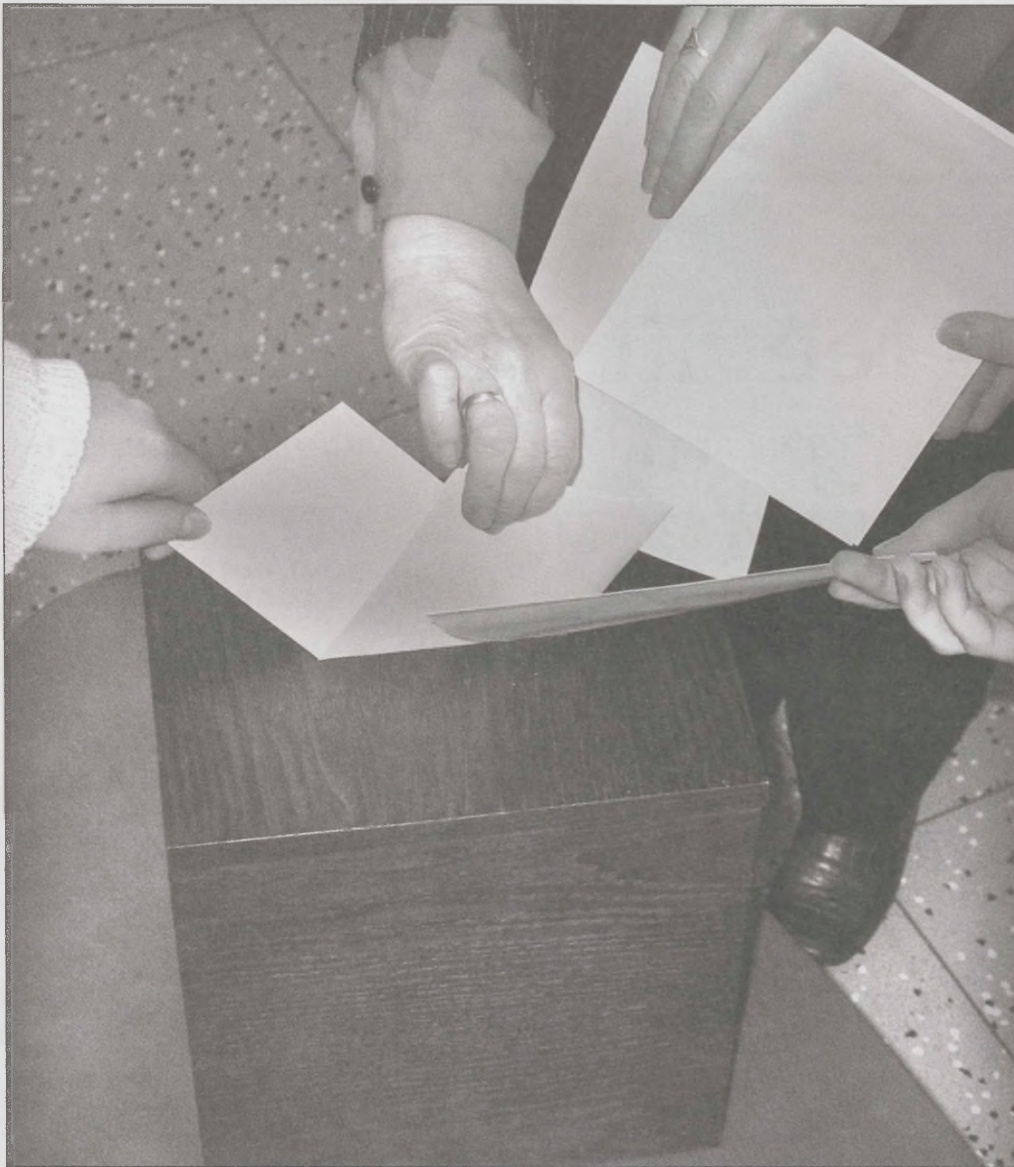
15. aprillil võtsid haridus- ja teadusministeeriumi, linnavalitsuse, TÜ ja EPMÜ esindajad vastu otsuse korraldada XV üliõpilaste laulu- ja tantsupidu «Gaudeamus» 30. juunist 2. juulini 2006 Tartus.

Baltimaade esimene üliõpilaste laulupidu toimus UT andmeil põhiliselt Tartu Akadeemilise Meeskoori ja TÜ Akadeemilise Naiskoore eestvõttel 1956. aastal Tartus. Tartus. Seega möödub 2006. aastal esimesest üritusest 50. aastat.

Kordamööda hakkasid seda organiseerima nii Eesti kui ka Läti ja Leedu ülikoolid. Seega möödub 2006. aastal esimesest 50. aastat.

Üks üliõpilaslaulupeo mõtte algatajaid oli Richard Ritsing.

Peahoones, raamatukogus, Oeconomicumis ja Biomedikumis saab 27., 28. ja 29. aprillil üliõpilasesinduse liikmeid valida kell 10–18.

AIIJA SAKOVA

Üliõpilasesindust valitakse uut moodi

Kristjan Sander
TÜÜE teabejuhi kt

TÜÜE 2004. a valimised 26. aprillil kolledžites ning 27.-29. aprillini Tartus toimuvad sel aastal esimest korda uue valimisjuhendi järgi.

Esinduse lõppevate volitustega koosseisu ning ametisoleva juhatuse üks olulisemaid otsuseid oli kahtlemata esinduse valimise korra põhjalik reform. Alates 2003. a kevadest jõudsid üliõpilasesindajad üksmeelele selles osas, et vana, nimekirjadel põhineva valimissüsteemi aeg on ümber.

Struktuuriüksuste kaupa

TÜÜE juhatuse esimehe Lauri Paeveeri sõnul oli vanal valimistekorral mitu miinust. Esiteks ei taganud see kõigi teaduskondade esindajate pääsemist üliõpilasesindusse. Teine, ilmselt olulisim vajaka jäämine, oli nimekirjade moodustamisega kaasnev püüd iga hinna eest nimekirjatis kandidaate kokku saada, et ka näiteks ainult kolm häält kogudes ikkagi oma nimekirjale kasu tuua.

«Varasematel aastatel on juhtunud sedagi, et kandidaat pole kogunud ühtegi häält, see tähendab, teda on veendunud oma nimekirjas kandideerima, kuid ta ise pole asja vastu tegelikult niigi palju huvi tundnud, et minna enda poolt hääletama,» märkis Paeveer.

Uue süsteemi puhul peaks selline nähtus olema tema sõnul välistatud, kuna nimekirjade kõrvalejätamisega saavad esinduse valimistest isikuvalimised, kus iga kandidaat saab loota vaid iseendale. Kindlustamaks iga struk-

OLULISEMAD MUUDATUSED VALIMISKORRAS

- Valimised toimuvad isikuvalimistena, iga kandidaadi puhul arvestatakse vaid talle endale antud häält.
- Iga üliõpilane saab valida vaid oma teaduskonnas või oma struktuuriüksuses õppivat kandidaati.
- Igast struktuuriüksusest on kindlustatud, et valituks osutub vähemalt üks kandidaat.

tuuriüksuse esindaja pääsu esindusse, näeb valimiskord samas ette, et valituks osutub kõigepealt iga oma struktuuriüksuses (teaduskonnad, kolledžid, õigusinstituut ja õpetajate seminar) enim häält kogunud kandidaat ning ülejäänud kohad jaotatakse teaduskondades kandideerinud kandidaatide vahel üldise pingerea alusel.

«Struktuuriüksuste kaupa valimise kõige silmatorkavam tagajärg valijale on see, et ta saab valida ainult oma struktuuriüksuses ülesseatud kandidaate. Näiteks õigusteaduskonnas üliõpilane saab valida ainult teist õigusteaduskonnas üliõpilast,» selgitas Paeveer.

Vähem kandidaate

Uuele süsteemile üleminek peegeldub teravalt ka kandidaatide ülesseadmise aktiivsuses. Sel aastal on valimistoimkonnas ametliku nimekirja järgi kogu ülikoolis üles seatud 56 kandidaati. Esindusse kuulub 31 liiget ning uue valimisjuhendi järgi osutub valituks kõigepealt 16 kandidaati, kes koguvad oma struktuuriüksuses kõige rohkem häält (Euroopa kolledžis kandidaate üles ei seatud). Ülejäänud 15 kohta täidetakse üldise pingerea alusel kandidaatide hulgast, kes kandideerivad teaduskondades. Selliseid kandidaate on kokku 46 ning arvestades,

et oma teaduskonnast osutub neist otse valituks 11, kandideerib ülejäänud 15 kohale 35 kandidaati.

Valimisaktiivsuse muutus

Võrdluseks kandideeris esinduse andmetel 2003. a Tartust 204 kandidaati 10 nimekirjas ning valimas käis kokku 2536 üliõpilast (valimisaktiivsus 16,2%).

TÜÜE aseesimees Henri Laasner märkis, et sarnase süsteemi rakendamine tõi EPMÜs kaasa peaaegu kahekordse valimisaktiivsuse languse, kuid sealjuures seati kandidaate üles vaid umbes kolmandiku võrra vähem. «Meil toimub üleminek ilmselt palju valulikumalt,» enustas Laasner. «Valmis tuleb olla vähem kui 10-protsendiliseks valimisaktiivsuseks,» lisas ta. Asjaolu, et üksikute kandidaatide poolt hääletab ilmselt veidi rohkem valijaid kui eelmisel aastal, pole tema sõnul kaugeltki piisav kompenseerimaks kandidaatide arvu drastilist langust.

Alates 90ndate keskpaigast TÜ üliõpilaspoliitikas aktiivselt tegutsenud anonüümseks jääda soovinud allika sõnul ei kogu käesolevatel valimistel kandidaadid eraldi võttes kindlasti mitte rohkem häält kui eelmisel aastal. Seega võib valimisaktiivsus jääda 8% lähedale ehk siis langeda umbes kaks korda.

UT KÜSIB

Kas kandideeriksid TÜ üliõpilasesindusse?

Mihkel Kaevats
semiootika ja kulturoloogia 2. a üliõpilane

Sigrid Int
kirjanduse ja rahvaluule 2. a üliõpilane

Ei kandideeri. Üliõpilasesindus on minu jaoks natuke liiga targutav institutsioon. Samuti ei pea ma seda eriti oluliseks. Alles EÜLi tasemel hakatakse MIDAGIGI ära tegema.

Olen tähele pannud, et sellised noorpoliitika taimelavad ei tee tegelikult suurt midagi ära, käivad põhiliselt koolitustel ja on lihtsalt targad ja ilusad (kannavad kostüüme ja ülikondi).

Eelistan väiksemaid ning mitteformaalsemaid, kuid tegusamaid ühendusi (nt kuulun Tartu Ülikooli Vabatahtlikku Tuletõrjesse).

Üliõpilasesindusse minnakse sageli poosi ja mingi oletatava prestiiži pärast – las nad siis harjutavad suurteks ja tõsisteks inimesteks olemist. Need on inimesed, kes nõuka ajal oleks komsomoli esindustesse kuulunud. Igaühele oma.

Esimene mõte oli, et mitte mingil tingimusel.

Aga siis mõtlesin, et kui ma saaks teha midagi väga head teiste jaoks, siis mõtleksin selle üle järele.

Näiteks tahaks aidata oma õppetooli, tulemaks toime igasuguste rahaliste probleemidega.

Üliõpilasesindus peakski minu meelest koosnema iga teaduskonna esindajatest, kes seisaksid vastava teaduskonnas üliõpilaste huvide eest.

Sest näiteks kehakultuuri teaduskonnas tudengitel on ju hoopis teised vajadused, kui filosoofiateaduskonnas tudengitel jne.

Lihtsalt sellepärast, et olla TÜ Üliõpilasesinduse liige, ma sinna ei läheks.

Ja ma loodan, et praegused ja tulevased liikmed seal ei olegi selleks, et lihtsalt liikmed olla.

TÜ ÜLIÕPILASESINDUSE VALIMISNIMEKIRI

Usuteaduskond

Vahur Peepmaa, Kristi Lont

Õigusteaduskond

Merli Berg, Andres Toompere, Kadi Kirves

Arstiteaduskond

Heigo Reima, Pavel Buzõkin, Merike Rahkema, Maria Trahhatsjova, Maarja Vaikmaa

Filosoofiateaduskond

Julia Petunova, Rivo Bernotas, Maret Luud, Erki Mardo

Bioloogia-geograafiateaduskond

Kadri Toome, Laura Sedman, Aivo Lokotar

Füüsika-keemiateaduskond

Kaarel Petunov, Rainer Pärna, Marleen Taremaa, Ardi Kõrkjas

Haridusteaduskond

Gea Katmann, Rait Aviste, Keit Fomotskin

Kehakultuuriteaduskond

Rene Oruman, Helari Kaljuste, Helen Reino, Kadri Jõgi

Majandusteaduskond

Alo Lööke, Tuuli Reisberg, Jaana Tenno, Lauri Antalainen, Karin Oras, Arne Deemant

Matemaatika-informaatikateaduskond

Ann Kuslap, Vahur Meus, Kristel Saar

Sotsiaalteaduskond

Meelis Kaldalu, Kadri Napritson, Priit Lomp, Hannes Klaas, Henri Sepp, Eveliis Kurs, Lauri Paeveer, Andreas Sepp

Narva kolledž

Krista Tegelman, Julia Perevalova

Pärnu kolledž

Kaie Vares, Ireen Kangro, Aare Raev

Türi kolledž

Ele Liivamägi, Elar Vulla

Õigusinstituut

Allan Selirand

Õpetajate seminar

Tuulike Tuulik, Marika Muda

Kuidas tekstid kohanevad?

Rein Veidemann

TÜ eesti kirjanduse õppetooli juhataja, professor

Juba mitmendat aastat korraldab eesti kirjanduse õppetool koos teiste Eesti teadusastutega kultuuri kohandamise temaatika konverentsi.

Kaks konverentsi (1998–2002) koos TA Underi ja Tuglase Kirjanduskeskusega on tulemuseks andnud esindusliku kogumiku «Kohandamise märgid».

Täna Eesti Kirjandusmuuseumis kell 11 algav kahepäevane konverents keskendub tekstide kohanemisele, koostööpartneriks sedapuhku kirjandusmuuseum. Konverentsidest on kujunenud nii kirjandus-, kunsti-, ühiskonnateadlaste kui ka semiootikute foorum.

Ennelõunasel sessioonil kõnelevad Groningeni Ülikooli prof Cornelius Hasselblatt, ühiskonnateadlane Olaf Kuuli

ja kirjandusmuuseumi teadur Kristi Metste, teemaks stalinismi pikk vari. Pärastlõunal esinevad doktorandid Aare Pilv, Kadri Tüür, Eneken Laanes, Andrus Org ja Piret Viires.

Laupäeval kell 10 algava istungitarea juhatab sisse Peeter Toropi ettekanne interdiksiivsest ja tekstide diskursiivsest identiteedist. Edasi kõnelevad Arne Merilai, Andreas Trossek ja Raivo Kelomees.

Marin Laagi ettekandes analüüsitakse «Kalevipoja» ja nüüdise tekstide vahelist intertekstuaalset kohanemist. Katrin Ennus ja Sirje Olesk keskenduvad 1930. aastate tekstide kohanemisele. Konverentsi lõpetavad Ülle Pärli, Anneli Mihkelevi, Johannes Saare ja Rein Veidemanni ettekanded, teemadeks lugeja ajaloomälu, teksti taassünd, kunstnik Eesti seltskonnaajali kirjanduses ja naistekad kui kohanev tekst.

Allan Selirand, Lauri Paeveer ja Hermo Adamson usuvad, et tänu uuele valimissüsteemile muutub esinduse töö sisukamaks ning esindusesiseseid näaklusi jääb vähemaks.

AIJA SAKOVA

Üliõpilasesindus otsib oma nišši

Aija Sakova

Seekordsete valimistega üritatakse lõhkuda esinduse poliitilistel erakondadel põhinevat ülesehitust.

UT vestlusringis osalesid TÜÜE esimees Lauri Paeveer (avalik haldus 2. a), esinduse liige Hermo Adamson (provii-soriõpe 4. a) ning endine liige Allan Selirand (õigusinstituudi 3. a). Paeveer ja Selirand kuuluvad ka Eesti Üliõpilaskondade Liidu (EÜL) juhatusse. Selirand astus TÜÜEst tagasi aprilli algul.

Mis ajendas kandideerima TÜ Üliõpilasesindusse?

Lauri Paeveer: Idee tuli tuttavatelt. Mõte hakkas meeldima. Tahtsin anda oma panuse üliõpilaselu parandamisse.

Allan Selirand: Mis seal salata, minu eesmärk oli kandideerida EÜLi. Mul oli algusest peale pikem perspektiiv.

Esinduses seadsin oma eesmärgiks teiste nõustamise ning oma panuse andmise uue valimissüsteemi väljatöötamiseks.

Millised olid esmased muljed TÜÜE kohta?

Hermo Adamson: Esinduses tekkis hea kodune tunne, seal saab inimestega suhelda.

Erakonna kontoris väga käia ei meeldinud.

Kas oli ka pettumisi?

L.P.: Minule kui nõ mehele metsast oli võõras see, et juba enne valimisi hakati läbirääkimisi pidama ja kokkuleppeid sõlmima. Üksteise mustamine hakkas pihta üsna varakult. Köva kaklus käis selle ümber, milline erakond saab nõ mittepoliitilisi liikmeid enda poolele. Mina jäin nendega, keda juba varem tundsin ja kes mind esindusse kutsusid.

H.A.: Enne esimest koosolekut nõ töödeldi inimesi. Köeti kired üles, et tekiks kindlad vastasleerid.

L.P.: Enne juhatuse valimisi sain kõnesid vastaspoole esindajatelt. Õeldi, et neil ei ole minu vastu midagi, aga nende kohustus on minu vastu töötada.

See on imelik, et esinduses on koalitsioon ja opositsioon. Aga nii on see aja jooksul kujunenud.

Kas ka uue esinduse koosseisus on nii?

L.P.: Arvan, et vana rasva pealt tahetakse teha, aga see pole enam nii lihtne. Praegu kulub suur osa energiast lihtsalt poliitilistele mängudele. Ja inimesed, kes tõesti tahak-

sid midagi ära teha, jäävad tagaplaanile. Loodan, et see muutub.

Too mõni näide, mis on sinu esinduses oldud ajal tavaüliõpilase jaoks paremaks muutunud?

A.S.: Minu panus Tartus on väike. Õigusinstituudis olen varakult. Köva kaklus käis selle ümber, milline erakond saab nõ mittepoliitilisi liikmeid enda poolele. Mina jäin nendega, keda juba varem tundsin ja kes mind esindusse kutsusid.

H.A.: Lahendasin ühe konkreetse probleemi. Parandasin ISIC-kaardi printeri. Samuti tegin esinduses korda arvutid ja korraldasin, et sülearvutiga saaks esinduses hõlpsasti Internetti kasutada.

A.S.: Ka rektoraadipoolne suhtumine esindusse on oluliselt paremaks muutunud just seetõttu, et esindus on näidanud oma initsiatiivi asjade muutmisel.

L.P.: Meid on süüdistatud aga ka selles, et oleme rektori mängukann, et me ei kaitse üliõpilaste huve. Tõepoolest, praegune valimissüsteem on ka rektorile meelepärane, kuid ega siis seda ei muudetud rektori pärast.

Küsimus on koostöös. Ka rektoraat on meile paljuski vastu tulnud.

Kas oled suutnud täita eesmärgid, mis endale püstitasid?

L.P.: Ideed, milles algul kokku leppisime, said ka suuremal või väiksemal määral täide viidud. Minu jaoks on valimissüsteemi muutus väga oluline. Selle alusel saaks esindus üldse korralikult töötada.

Tegime oma ajalehe, mida tuleb veel oluliselt arendada. Samuti on valmimisjärgus portaal.

A.S.: Arvan, et uuel esindusel on, kust edasi minna.

L.P.: Aasta kulus esindusesiseste protsessidega tegelemisele ning lahendamisele. Nüüd peaks rohkem rõhku pöörama esinduse tudengile lähemale toomisele.

Portaalile tuleb hoog sisse lükata. Näiteks kevad- ja sügispäevade info võiks olla meie portaalis.

Mida võiks järgmine TÜÜE koosseis jätkata?

L.P.: Jalgrattaparkla tegemine jäi pooleli. Projektid on olemas, nii et see on kättevõtmise asi.

Tuleks läbi mõelda esinduse funktsioonid. Üliõpilastega tegelevad üliõpilasmaja, akadeemiline spordiklubi, ülikooli ajaleht, välisüliõpilastalitus, õppe- ja üliõpilas-

osakond, dekanaadid. Mis on siis konkreetsemalt esinduse tegevusvaldkond? Mis on tema nišš? Kas ta peaks tegelema meelelahutusürituste korraldamisega?

Esindus peab otsima uusi ja suuremaid väljundeid. Käsil on näiteks tudengisöökla projekt, mis võiks tulla ülikooli raamatukokku. Sellest räägime lähiajal rektoraadi ning raamatukoguga.

Kas kandideerid ka sel aastal?

L.P.: Jah. Aga aktiivselt ma esinduse töös osaleda ei saa. Kindlasti tahaks aga nõu ja jõuga aidata uusi inimesi. Eks mul on aastaga tekkinud ka oma visioon, mida saaks ja tuleks edasi teha.

Mida ütlete uutele kandideerijatele?

A.S.: Igaüks peaks väga hästi läbi mõtlema, et isegi, kui ta on kandideerinud mingi erakonna nimekirjas, siis need, kes teda valivad, soovivad, et ta teeks midagi ära nende ning mitte erakonna heaks. Iga inimene peab ise suutma mõelda ja jääma oma otsustele kindlaks. Ta ei tohi olla erakonna või muude huvide mängukann. Ta peaks esindama nende inimeste huve, kes on talle oma hääle andnud.

UUDISED

Piret Räni multinäitus Y-galeriis

19. aprillil avati Y-galeriis Piret Räni näitus «Punk.Fem».

Galerist Margus Kiisi sõnul on esindatud mitu seeriat sotsiaalkriitilisi fotosid ning videosid.

Räni on tuntud tegevuskunstnike grupi «Puhas rõõm» liidrina, illustraatori, disaineri, teatrikunstniku, rohelise mõttelaadi levitaja ning võitleva feministina.

Näitus jääb avatuks 2. maini. Info: Margus Kiis, 737 6036.

Usuteaduskonnas

24. ja 25. aprillil toimub Põltsamaa Niguliste kiriklas TÜ teaduse ja religiooni kolleegiumi I kevadkool teemal „Loodus, kultuur, religioon – sõbrad või vaenlased?“.

Esinejate seas on Marek Strandberg, Ain Riistan, Fred Jüssi, Marju Lepajõe, Aleksei Turovski jt. Registreerimine annemull@hotmail.com või 511 7698.

26.-28. aprillini toimub Tartus TÜ Lähis-Ida vanade keelte ja kultuuride õppetooli ja Eesti Assürioloogia Seltsi 6. assürioloogia sümposium teemal „Maagia ja religioon“.

Info: Vladimir Sazanov, ugulaja2004@mail.ru

Õppimisvõimalus-test Austraalias

21. aprillil külastasid ülikooli Austraalia Varssavi saatkonna esimene sekretär Ondrae Campbell ning Austraalia Stockholmi saatkonna kolmas sekretär ja asekonul Ruth Stewart.

TÜ rahvusvahelise koostöö juhi assistendi Lauri Randveeru sõnul oli visiidi eesmärk saada ettekujutus Tartu Ülikooli võimalustest Austraalia põhi- ja kraadiõppe üliõpilaste välisõpingute kohta.

Pärastlõunal Paabeli fua-jees toimunud infotunnil tutvustasid saatkonna töötajad õppimisvõimalusi Austraalia ülikoolides, tudengitele kehtivaid viisanõudeid ning väljavaateid oma õpingute rahastamiseks.

Tudengid käsitlesid uute õppekavade rakendamisel ilmnunud probleeme

Maarika Kirikmäe ajakirjanduse ja suhtekorralduse 2. a üliõpilane

12. aprillil toimus ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonnas pressikonverents, kus arutelude keskmes olid uute õppekavade rakendamise probleemid, nende võimalikud lahendused ning magistriõppe sisseastumistingimused.

Ajakirjanduse ja suhtekorralduse 2. a tudengite korraldatud konverentsi eesmärk oli elavdada magistriõpet ja spetsialiseerumist puudutavat arutelu ning jagada noorematele kursustele praktilisi nõuandeid tunniplaani koostamiseks.

Tudengid ei teadvusta veel kõiki õppekava võimalusi

Avasõnavõtus rõhutas 2. a meediatudeng Lauri Tankler pikaajalise planeerimise osatähtsust juba esimestel kursustel. «Tunniplaani koostamisel tuleb mõelda kaugele, et hiljem halbu üllatusi ei tuleks. Muidu tundub ühel

hetkel, et õppekava on üks kole loom, kellega ei oska midagi peale hakata,» muigas Tankler.

Teise kursuse seas tekitas kevadsemestri eel rahulolematust asjaolu, et kõiki bakalaureusekavasse kirjutatud erialamooduleid neile terviklikena ei loeta. Nii kahanes napp erialaainete arv bakalaureuseastmes veelgi.

Et ajakirjandus on rakenduslik eriala, leidis osakond koostöös tudengitega lahenduse õppekavamuudatuse näol, lisades tunniplaani erialaseid valikmooduleid.

Mitmetes emakursuslaste küsimustes uuriti, kas vanemad tudengid tunnevad seetõttu end petetuna. Tankler mõõnis, et kaks aastat tagasi tulid paljud ülikooli ikkagi teadmise, et kolme aasta-ga omandavad nad tööturul konkureerimiseks piisavalt oskusi.

Osakonna juhataja Halliki Harro-Loidi arvates näitab see, et üliõpilastele tuleb ka edaspidi selgitada, et spetsialiseerumine toimub statsionaarses magistriõppes

ning bakalaureuseastme eesmärk on luua võimalused erinevate ainevaldkondade kombineerimiseks. Nii on igal tudengil vabadus kujundada endale individuaalne ainekomplekt. Harro-Loit lisas, et hoolimata kõrvaleriala mõiste kadumisest eeldasid õppejõud, et üliõpilased valivad teise erialamooduli mõnest teisest õppekavast. «Praktika on aga näidanud, et paljud tudengid eelistavad peamiselt osakonna aineid, võttes vabaainetena üksikuid teiste osakondade loengukursusi,» nentis Harro-Loit.

Magistriõppe sisseastumistingimused

Pressikonverentsi teise teemana käsitleti magistriõpet, mille sisseastumistingimusi pole tänaseks kõikjal veel kinnitatud.

Täpsete nõuete puudumine aga raskendab tudengite valikute tegemist bakalaureuseastmes, sest ülevaade magistrantuuri eeldusainetest on puudulik ja keerulisem on ka eriala vahetamine pärast bakalaureuseastet.

Lauri Tankler (paremal), Siim Einfeldt ja Taavi Linnamäe. ULRIKA HURT

Teise probleemina jäi osakonna juhataja sõnavõttust kõlama 160-ainepunkti-

bakalaureuseõppe läbinute ning uute õppekavade bakalaureuseastme lõpetanud

tudengite konkureerimine magistrikohtadele.

«See, kas nad kandideerivad magistriõppesse võrdsetel alustel või ei, on praegu reguleerimata. Probleem puudutab aga väga suurt hulka tudengitest ning sellele peavad tähelepanu pöörama nii tudengid, ülikoolid kui ka haridusministeerium,» tõdes Harro-Loit.

Tudeng peab olema aktiivne küsija

Nii tudengid kui ka osakonna juhataja Halliki Harro-Loit leidsid, et üleminekuperioodil on väga oluline üliõpilaskonnas aktiivsus küsimuste tõstatamisel ja õppejõududega suhtlemisel.

«Paratamatult pole võimalik kõiki praktilises elus esile kerkivaid probleeme ette näha. Üliõpilase muresid ei oska keegi paremini välja tuua kui üliõpilased ise,» lausus Harro-Loit.

Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni magistrikavade huvitatuid oodatakse osakonda kuulama ja küsima 28. mail toimuval teavituspäeval.

ÕNNITLEME

Ene-Margit Tiit 70

22. aprillil tähistasime matemaatilise statistika instituudi emeriitprofessori, Helsingi Ülikooli audoktori Ene-Margit Tiidu juubelit.

Prof Tiidu põhiteene on matemaatilise statistika eriala väljakujundamine ning instituudi rajamine.

Selle eduka teadusorganisatoorse tegevuse eelduseks on olnud juubilari head teadustulemused, sihikindlus ja inimlik sarm.

Tema hubases kodus peetud kaminaseminaridel on pere-naise küpsetatud kooki süües kavandatud mitmeid suuri teadusüritusi ja sõlmitud erialaseid kontakte uurimisgruppidega üle maailma.

Ene Tiidu ja tema arvukate õpilaste ühise töö tulemusena on Tartust saanud rahvusvaheliselt tunnustatud matemaatilise statistika uurimiskeskus, mis korraldab esinduslikke ülemaailmseid konverentse ja teeb edukalt rahvusvahelist koostööd.

Seda juubelit võib pidada oluliseks kultuurisündmuseks kogu Eesti ulatuses, sest Ene Tiit on eesti teaduse ja kultuuri edendaja, kelle mõju meie mõttekultuurile on tähelepanuväärne.

Pärinud vanematelt akadeemilise täppisteadusliku mõtteviisi ja matemaatilise andekuse, on ta rohkem kui 300 kirjatöös demonstreerinud matemaatika ilu ja võimsust nii matemaatikas eneses kui ka ühiskonnateadustes, meditsiinis, antropoloogias, bioloogias ning teistes matemaatikast kaugetes valdkondades.

Selle tegevusega on ta olnud ühendavaks sillaks matemaatika ja teiste teaduste vahel.

Ainulaadne on juubilari

tundlikkus ühiskonna väärtustele suhtes ja sellest tulenev aktiivsus oluliste sotsiaalsete ning rahvuslike probleemide uurimisel.

Tema hästi põhjendatud loogilised seisukohad ajakirjanduses on palju kaasa aidanud demograafiliste, sotsiaalsete ja perekonda käsitlevate küsimuste paremale mõistmisele.

Olles ise oma kätega maja ehitanud, kolm last üles kasvatanud ja lapselapsi hellitanud, tunneb ta hästi eesti inimese argielu.

Tänu nendele vahetutele kogemustele on Ene Tiidu kirjutised alati elulähedased ja realistlikud.

Imeteldav on juubilari jätkuv aktiivsus ja energia, mis on eeskujuks kõigile noorematele kolleegidele.

Magistrantide-doktorantide juhendamise ja grantide ning projektide täitmise kõrval jääb tal aega nautida Kekkose suusarada ja teha hommikusi retki Emajõe äärde.

Õnnitleme oma tarka ja head õpetajat ning soovime talle jätkuvat energiat oma töid jätkata!

Matemaatilise statistika instituut

Heiki Sorge osaleb üliõpilaste sulgpalli MV

Tiina Beljaeva
EASLi arendusjuht

24. aprillil kell 10.30-17 toimuvad TÜ spordihoones 11. üliõpilaste sulgpalli meistri-võistlused.

Mängitakse kõigis viies mänguliigis. Eesti parimad ja kiireimad sulgpallurid on ikka tudengid olnud. Võistlustel osaleb ka mitmekordne üliõpilaste ja Eesti meister Heiki Sorge.

Tartu Ülikool/Leibur naiskond sai pronksmedali

Sigrid Sõerunurk
TÜ Akadeemilise Spordiklubi meedia ja avalike suhete koordinaator

Tartu Ülikool/Leibur võitis kahe mängu kokkuvõttes Laureli korvpallinaiskonda ja tuli Eesti naiste korvpalli-meistrivõistlustel kolmandale kohale.

16. aprillil peetud teises

kohtumises võitis Tü naiskond tallinnannasid 68:56.

Leiburi resultatiivsemad mängijad olid Kristi Kallassalu ja Annika Rüütli mõlemad 14 ja Kadri Voimann 13 punktiga. Tallinnannadele viskas enim punkte Jekaterina Traškova (24 silma), sealjuures viis kolmepunktiiset.

Esimese mängu olid võitnud tallinnannad viie punktiga (69:64).

ÕNNITLEME

70

Elvi Ulst, erakorraline vanemteadur – 23. aprill

55

Heli Tooman, Pärnu kolledži turismi ja hotelliettevõtluse lektoraadi juhataja – 28. aprill

50

Eda Volkova, valvur – 29. aprill

30

Anneli Sepp, raamatukoguhoidja – 28. aprill

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

ÕNNITLEME

Elvi Ulst 70

23. aprillil tähistab oma 70. sünnipäeva välismajanduse õppetooli vanemteadur Elvi Ulst. Juubilari elu on ligi pool sajandit seotud Tü majandusteaduskonnaga.

Elvi Ulst lõpetas 1956 Leningradi Finantsmajandusinstituudi. Samast aastast töötab meie ülikooli majandusteaduskonnas. 1989 kaitses majandusdoktori kraadi, 1990 sai riigirahanduse professoriks.

Prof Ulst mängis olulist rolli majandusteaduskonna ülesehitamisel ja arendamisel, eriti riigi rahanduse õpetamisel Eestis.

Ta õpetas ka maksundust, riigieelarvet, avaliku sektori ökonoomikat ja finantsjuhtimist avalikus sektoris. Elvi Ulsti teadustöö põhisuund on olnud riigirahandus.

Viimastel aastatel on ta uurinud funktsioonide jaotust kesk- ja kohalike omavalitsuste vahel Põhjamaades ja Eestis.

Samuti avaliku sektori reformimise suundi lähtuvalt Euroopa kohalike omavalitsuste harta ja Euroopa sotsiaalharta nõuetest.

Juubilari aktiivsus ja töötahe ei ole aastatega vähenenud. 1999–2001 oli ma-

jandusdoktor Elvi Ulst Maa-ilmapanga Eesti missiooni ja Tü vahel sõlmitud lepingute vastutav täitja ja töörühma juht. 2002–2003 täitis Tartu Linnavalitsuse ja Tü vahel sõlmitud teadus- ja arendustöö lepingut.

Uurimused valmisid koos Soome ja Rootsi teadlastega. Tema teadustööde loetelusse kuulub üle saja nimetuse.

Juubilar on oma kauaaegse viljaka tööga ja optimistliku ellusuhtumisega palvinud kolleegide lugupidamist.

Soovime talle palju õnne ja jätkuvat tarmukust teaduskonna elus kaasalöömisel!

Välismajanduse õppetool

VOLBRIÕHTU KORP! SAKALAS

Austatud tudengid! Olete oodatud **30. aprillil** Sakala majas toimuvale volbriööpidustusele Veski 69, algusega keskööl. Öö jooksul mängib tantsumuusikat ansambel Untsakad. Riietus: viisakas (meestel ülikond). Teid oodates korp! Sakala.

VABADE KUNSTIDE PROFESSOR TIIT PÄASUKE

«Loovuse avastamine»
FLKU.00.115

**Avatud ateljee
Kujutamine ja loovus**

Reedel, **23. aprillil** kl 18-21, kordus laupäeval, **24. aprillil** kl 10-13
Lai 34 I korrusel

Sisu:

a)lihtsa vormi kujutamise alged, b)värvi kasutamine kui aktsioon, sündmus, vabadus, julgus ja juhus, elnevast tekkinud pingete maandamine.Värvid on olemas!

Kaasa võtta joonistusvahendid: pliiatsid, 1 poogen joonistus-paberit, kustutus-kumm, maalriteipi. Kohtade arv on piiratud, ühe rühma suurus on max 20 inimest.

Rühmadesse registreerida kunstide osakonnas tel 737 5669 või ene.paldre@ut.ee hiljemalt reede lõunaks.

KÕIGILE VENE KEELE HUVIDISTELE!

Venemaal Voroneži Ülikoolis on suurpärane võimalus täiendada oma vene keele oskust vahetusüliõpilasena. Tü «järglane» Voroneži Ülikool on üks parimaid vene keele võõrkeelena õpetamise keskusi Venemaal. Paljud Tü üliõpilased on juba seda võimalust kasutanud ning siiani sellega rahul olnud. Voroneži Ülikool pakub stipendiumi ja tasuta ühiselamukoha.

24. maiks esitada põhjendusega avaldus ja passi koopia. Info ja registreerimine: Ljubov.Kisseljova@ut.ee või tel 737 6352.

Kai Kamja
vene ja slaavi filoloogia osakonna
õppekorralduse spetsialist

EAGLE VISION

ÜHEKUULISED KONTAKTLÄÄTSED
alates 140 krooni paar

Soola 8, Tartu
Emajõe Ärikeskus 1 korrus
Tel 737 1060, tartu@eagle-vision.ee
www.eagle-vision.ee

TEATED

26. aprillil kl 13 peab loengu Pärnu kolledžis Šotimaa ajaloo, kultuuri ja turismist Edinburgi Ülikooli professor John Gooding (ruumis 115). Info: Neve Albre, tel 445 0527.

29. aprillil kl 17 algab Võru lasteraamatukogus (Jüri 54, II korrus) loodusõhtu teemal «Põlispuud maailmas ja Eestis». Lektor on Hendrik Relve. Info: Maris Kivistik, Tü Võrumaa esindaja, tel 786 8362.

26. aprillil kl 11 algab Kaarli pst 3-201 Tü Õigusinstituudis intellektuaalse omandi päevale pühendatud seminar "Autoriõigus europaastikult: kas midagi muutub?" Osavõttust teatada tel 627 1888 või 627 1874.

KAITSMISED

28. aprillil kl 14.15 kaitseb Lossi 3-405 **Aivar Põldvee** ajaloo osakonnas magistratööd «Pakri rootslaste kaebused Karl X-le 1684. aastal. Muutuste aeg Harju-Madise ja Risti kihelkonnas. – Harjumaa uurimusi 4. Keila, 2001. 187 lk.» Juhendaja: prof Mati Laur. Oponent: Enn Küng, PhD.

30. aprillil kl 10.15 kaitseb Vane-muise 46-301 **Ülo Väli** zooloogia ja hüdrobioloogia instituudis doktoritööd üldzooloogia alal «Suur- ja väike-konnakotkatso-noomia, fülogeograafia ja ökoloogia». Juhendaja: dr Jüri Käner. Oponent: dr Anita Gamauf, Viini Loodusloosmuseum, Austria.

30. aprillil kl 11 kaitseb Tiigi 78-237 **Taavi Annus** avaliku halduse osakonnas doktoritööd «Valitsemise ja õigus üleminekuirakides». Juhendaja: prof dr Wolfgang Drechsler. Oponentid: prof dr Eugenie Samier (Simon Fraser Ülikool) ja prof dr Pertti Ahonen (Tampere Ülikool).

LOENGUD

28. aprillil kl 16.15 toimub Lossi 3-406 Õpetatud Eesti Seltsi ettekandekoosolek. Lektor Urmas Sutrop räägib teemal «Keelepuud ja keelepüü teooria kujunemine».

29. aprillil kl 12.15 toimub ph aud 139 Silvi Tenjese *venia legendi* loeng «Kognitiiv-funktsionaalne keeleteadus: 21. sajandi väljakutsed» eesti keel (võõrkeelena) dotsendi kohale kandideerimiseks.

KONVERENTS «KOHANEVAD TEKSTID II»
23. ja 24. aprillil Eesti Kirjandusmuuseumis

Reedel, 23. aprillil

- 11 Avamine
- 11.15 Cornelius Hasselblatt, Stalini pikk vari üle «Tuulise ranna»
- 11.45 Olaf Kuuli, Salajased ja avalikud parteitekstid. EK(b)P 7. kongress (sept 1952) ajakirjanduses ja stenogrammis
- 12.15 Kristi Metste, Klassiku kohandamine. Faehlmanni retseptisioon Liis Raua töodes aastatel 1934 ja 1965
- 14 Aare Pilv, Tekst kohandamise vahel II. Jaan Kaplinski «Isale» ja Anton Nigovi «Harjutuste» näitel
- 14.30 Kadri Tüür, «Raadio»: tekst kui kohanemise masin
- 15 Eneken Laanes, Kohanev identiteet Jaan Krossi seisvumisjärgses loomingu
- 16 Andrus Org, Fiktsioonimaailmade metafoorne kohanemine: fantastika *versus* reaalsus
- 16.30 Piret Viies, Taasleitud süütu – *fanfiction*'i võimalused
- 17 Raamatute «Võim ja kultuur» ja «Netinalju Stalinist» esitlus. Kõnelevad Sirje Olesk ja Arvo Krikmann

Laupäeval, 24. aprillil

- 10 Peeter Torop, Interdiskursiivsus ja tekstide diskursiivne identiteet
- 10.30 Arne Merilai, Irooniline kohanemine
- 11 Andreas Trossek, Tsensuurist loomefaktorina – Priit Pärn *versus* Nõukogude Liit
- 11.30 Raivo Kelomees, Tekstipildid kunstis: sõna ja pilt digitaalses meedias
- 13.30 Sirje Olesk, «Siin me seisame, kuid me võime ka teisiti. Lutheri ajad on möödas». Kohanemisest 1930-ndate aastate eesti vaimuilm
- 14 Katrin Ennus, Kunst kui mäss, kohanemine ja kohandaja Heiti Talviku ja Betti Alveri luules
- 14.30 Marin Laak, Intertekstuaalsed kohanemised: «Kalevipoeg» ja nüüdistekstid
- 15.30 Ülle Pärli, Lugeja ajaloomälu ja -unustus teksti tähendusloomes. (Andrus Kivirähki «Meie Lenin» näitel)
- 16 Anneli Mihkelev, Teksti taassünd
- 16.30 Johannes Saar, Muusade röövimine. Kunstnikukarisma jaotumisest taasiseseisvunud Eesti seltskonnaajakirjanduses
- 17.00 Rein Veidemann, «Naistekad» kui kohanev tekst

PÜSSIROHU KELDRISSSE LÕUNALE

**SUUR VÄIKE
JA
PEETER PEETER**

**Päevalõunat pakutakse
igal tööpäeval kell 12-15**

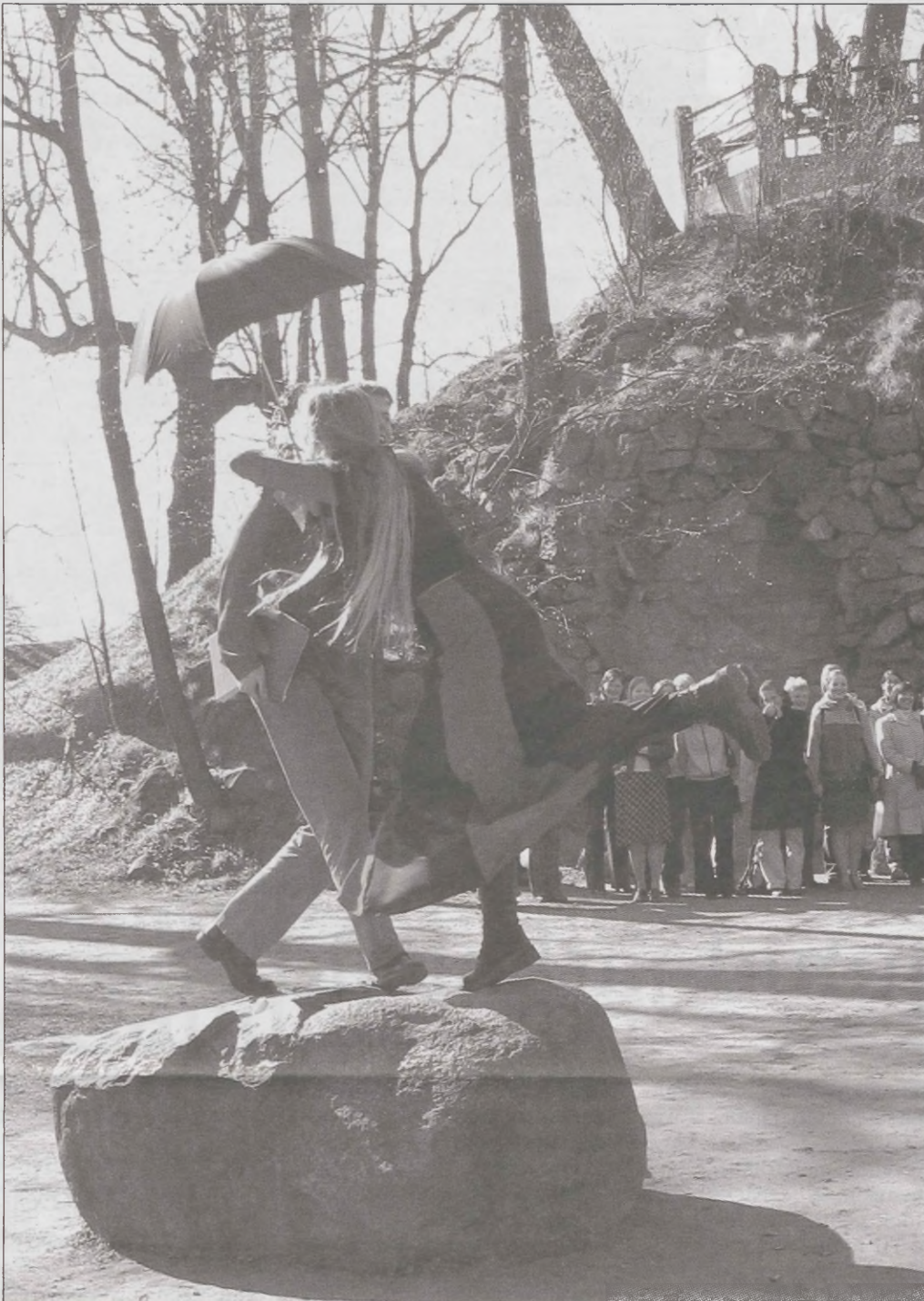

Päevalõunad 45.-

Ülikooli kevad- päevad 2004

27. aprill - 2. mai
www.ut.ee/studentdays

FOTOD: AIJA SAKOVA JA VARJE SOOTAK

50, 35, 85

Varje Sootak

21. ja 22. mail tähistab ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond mitut olulist tähtpäeva.

Täitub 50 aastat akadeemilise ajakirjanduse ja 35 aastat kommunikatsiooniõpetuse algusest Eestis.

Ajakirjanduse õpetuse raja- ja ülikoolis, emeriitprofessor Juhan Peegel saab 19. mail 85-aastaseks.

Kahepäevasel konverentsil «Meie maailm meedia» osalevad nii osakonna õppejõud kui ka külalised.

Teisel päeval esitletakse Anu Pallase koostatud raamatut «Meist jäävad jäljed: Eesti ajakirjanike elulood 1». Õpilased õnnitlevad Juhan Peeglit.

Õhtul on vilistlaste vastuvõtt TÜ Ajaloo Muuseumis.

Info ja registreerimine: tel 737 5188 või www.jrnl.ut.ee/juubel.

SA TÜ Kliinikum tähistab 200. aastapäeva

Kristi Tael

kliinikumi avalikkussuhete juht

SA Tartu Ülikooli Kliinikum tähistab mais oma esma- mainimise 200. aastapäeva.

President Arnold Rüütel, kes on juubeliürituste patroon, nentis, et Eesti rahva tervis on praegu tõsiselt muret tekitav. «Tervis on õnneliku elu eelduseks. Osalt tuleb just TÜ Kliinikumi teeneks lugeda ka seda, et viimastel aastatel on Eestis oluliselt aktiveerunud terviseedenduslik liikumine,» lausus president Rüütel.

Juubeliüritused algasid juba sel nädalal.

27. aprillil toimus üliõpilaste kevadpäevade raames moodne meditsiiniline viievõistlus ehk kliinikum saab 200. Võistlesid arstid, üliõpilased ja kliinikumi juhtkond.

6. mail annab Saksamaa suursaadik Eestis Jürgen Dröge Kadriorus president Arnold Rüütli üle juubelile

Vieevõistlusel osalesid kliinikumi juhatusest ka Margus Ulst (paremal) ja Malle Keis ning abilinnapea Hannes Astok. VARJE SOOTAK

pühendatud ajakirja Deutsche Medizinische Wochenschrift lisa.

13. mail avatakse mälestustahvel Riigikohtu hoone

Toomemäel. See hoone on peaaegu kahe sajandi vältel olnud raviasutuste käsutuses (naistehaiguste, sisehaiguste ja ka kirurgiakliinik).

18. mail on TÜ staadionil arstiteaduskonna üliõpilaste ja kliinikumi arstide vaheline jalgpallivõistlus.

19. mail esitletakse kliinikumi ajalugu tutvustavat kogumikku «Kliinikum 200». Kogumik on valminud ligi 30 inimese ühistööna.

20. ja 21. mail toimub juba traditsiooniliseks saanud kliinikumi konverents.

Esimese päeva teema on «Kliinikum ja rahvusvahelistumine», teisel päeval on ettekanded teemal «Haiglad muutumas ajas».

21. mail ilmub ka juubeliteemaline UT lisaleht.

1. mail 1804. aastal avas professor Balk oma majas ametlikult haigete vastuvõtu. Sellest ajast on arstiabi andmine Tartus sõltumata muutuvatest organisatsioonilistest vormidest ja omandisuhetest, olnud lahutamatu seotud arstiteaduse õpetamise ja uurimistööga.

TÄNA LEHES

TÜ/Rocki võit
LK 2

Kirjandusmäng
Kangro ainetel

LK 3

Saksa filoloogia
tudengikonverents

LK 3

UUDISED

Kõrgharidus Euroopa Liidus

28. aprillist 1. maini osaleb rektor Jaak Aaviksoo Lublinis Poolas EUA kongressil, mis on pühendatud Euroopa Liidu laienemisele.

EUA on Euroopa Ülikoolide Assotsiatsioon, mille liige on ka Tartu Ülikool.

Kongressil «Kõrgharidus ühinenud Euroopas» arutletakse ühise Euroopa kõrgharidusruumi ja Ida-Euroopa ning omavahelise koostöö teemadel.

Kongress lõppeb 30. aprilli õhtul banketiga Lublini lossis, kus ühiselt tähistatakse Euroopa Liiduga ühinemist.

Jaak Aaviksoo sõnul on TÜ viimase tosina aasta jooksul kõvasti arenenud ning on üldiselt Euroopa Liiduga ühinemiseks hästi ette valmistatud. «Pikk teekond jääb veel aga käia,» ütles rektor. «Õnnitlen kõiki TÜ õppejõude, töötajaid ja üliõpilasi ELiga ühinemise puhul!»

Euroopalik õpetajakoolitus

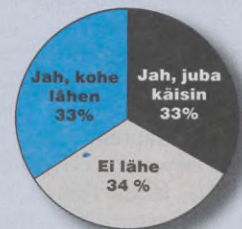
6.-8. maini toimub Tüs Euroopa Õpetajakoolituse Assotsiatsiooni (ATEE) rahvusvaheline kevadülikool »Euroopa täiendväärtus õpetajakoolituses: õpetaja roll põhioskuste edendamise ja õppimise toetajana».

Haridusteaduskonna pedagoogika osakonna lektori Karmen Trasbergi sõnul on Eestis harva võimalik kuulata ja akadeemilist diskussiooni arendada õpetajakoolituse uuringute säravaimate esindajatega. «Plenaarettekande on lubanud pidada prof Pertti Kansanen Helsingi ning prof Daniel Kallós Umeå ülikoolist,» märkis Trasberg.

Töötubadesse on Trasbergi sõnul registreerunud sada esinejat 21 riigist. Arutatakse õpetajakoolitust nii kooli kui kõrgkooli vaatenurgast. Vt: www.ut.ee/teacher/springuniv.

ONLINE-KÜSITLUS

**Kas lähed valima
üliõpilasesindust?**

Vastajaid: 1061

Uus küsimus:

Kas osalesid kevadpäevadel?

Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

Poksijad said viis esikohta

Nädalavahetusel võitsid Tartus 26. rahvusvahelisel poksi-turniiril Olümpiakinnas 2004 TÜ spordiklubi poksijad viis esikohta.

TÜ Akadeemilise Spordiklubi meedia ja avalike suhete esindaja Sigrid Sõerunurga sõnul võitsid seeniorite klassis oma kaalukategooriates esikohad Tõnis Mõistus (kuni 69 kg), Priit Korkka (kuni 75 kg) ja Alari Nääme (kuni 91 kg).

Juunioride A-klassi kehakaalus kuni 91 kg võitis Riho Adamka, teiseks jäi tema klubikaaslane Aleksei Sulimenko.

Juunioride B-klassi (kuni 60 kg) parim poksija oli Sander Koppel. Juunioride meeskondlik esikoht läks soomlastele, Eesti noorpoksijad pidid neile alla vanduma.

Kanadast võttis võistlusest osa 1, Eestist 80, Lätist 15, Soomest 20 ja Leedust 10 poksijat 48 võistluskategoorias.

Tudengite sulgpalli meistrivõistlused

24. aprillil toimunud tudengite sulgpalli meistrivõistlustel osales mängijaid kuuest Eesti kõrgkoolist.

«Finaalid olid tasavägised ja enamjaolt kolmegeimilised, mis näitab kõva konkurentsi,» kommenteeris peakorraldaja ning staažikas treener ja pedagoog Helmut Valgmaa.

Üksikmängus tuli meestest võitjaks Heiki Sorge TÜst ja naistest Piret Hamer TÜst. Segapaarismängu võitsid Indrek Küüts (TÜ ASK töötaja) ja Piret Hamer ning naispaarismängu Helen Reino ja Piret Hamer.

Sel aastal on EASLi arendusjuhi Tiina Beljaeva sõnul tublimatel sulgpalli mängivatel tudengitel võimalus end ka rahvusvahelistel tiitlivõistlustel näidata.

«Esmakordselt peetakse septembris Poolas Euroopa üliõpilaste meistrivõistlused ning üliõpilaste maailma-meistrivõistlused toimuvad detsembris Tais,» lisas Beljaeva.

Tartu võrkpalluritele Pariisist karikas

TÜ–EPMÜ segavõistkond saabus Pariisist üliõpilaste pallimängude turniirilt koju karikavõitjana.

Poolfinaalis võideti Saksamaa Berliini Ülikooli meeskond 3:1.

EASLi arendusjuhi Tiina Beljaeva sõnul on finaaltorniiril omapärane võistlusüsteem, kus üldist järjestust välja ei mängita, vaid selgitatakse ainult finalistid – karikavõitjad.

«Finalistid olid Eesti ja Prantsusmaa. Eesti suutis omavahelises kohtumises võita ühe geimi, kuid lõppkokkuvõttes olid prantslased 3:1 paremad,» ütles Beljaeva.

Eesti meeskonna põhi-koormust kandsid nelja võistluspäeva jooksul 5 Eesti kõrgliiga kogemusega meest: Priit Luik (kapten), Henri Pilt, Madis Järveots (TÜ), Reimo Alas (TÜ) ja Mart Müür, side-mängija Revo Dobozi, libero Raido Aren ja puhkust andis ründajatele Urmo Ustav.

Tartlaste võrkpallinaiskond ja TTÜ korvpallimeeskond alagruppidest edasi ei pääsenud.

Juubeldav TÜ/Rocki meeskond ja tantsutüdrukud pärast võidumängu möödunud pühapäeval. Pildil Marko Raamat (vasakult), Rain Peerandi (TÜ üliõpilane, KK, spordistipendiaat), Marek Doronin (TÜ üliõpilane, KK), Vallo Allingu, Kristo Aab, Antti Vasar, Augenijus Vaskys, Asko Paade (TÜ üliõpilane, KK, spordistipendiaat), Silver Leppik (TÜ üliõpilane, KK), Martin Viisk (TÜ üliõpilane, M.J, spordistipendiaat), peatreener Tõnu Lust, Heiko Rannula (TÜ üliõpilane, KK), treener Paavo Russak, TÜ spordiklubi korvpalli projektijuht Meelis Pastak, füsioterapeut Peeter Nigol ning Tarmo Kikerpill. Meeskonna es Kadri Jukk (vasakult), Grete Reimand, Evelin Daniel, Rica Varul, Merili Sööt, Liisa Noor, Ann Roost ja Gerda Miller. PM/SCANPIX

TÜ/Rock korvpallimeeskonna juhid jätkaksid sama koosseisuga

Sigrid Sõerunurk

TÜ Akadeemilise Spordiklubi meedia koordinaator

Korvpalli meistritiitli võitnud meeskonna Tartu Ülikool/Rock peatreener Tõnu Lust ja TÜ Akadeemilise Spordiklubi juhatuse esimees Riho Illak kinnitasid, et tahaksid võimalikult sama koosseisuga meeskonda uuelgi hooajal Tartu Ülikooli nimel mängimas näha.

Lusti sõnul on vara täpseid plaane tegema hakata. «Täna veel ei mõtle uuele hooajale, homme mõtlen,» tähendas ta.

Tiitlivõit oli Lusti hinnangul pingelangu, nüüd võib sellest veidi aega rõõmu tunda, kuid kindlasti ei tohi loorberitele puhkama jääda. Lust tahaks võimalikult sama meeskonna ja spordiklubi juhatuse usaldusega jätkata ka uuel hooajal.

Mitmeaastased lepingud

TÜ Akadeemilise Spordiklubi juhatuse esimehe Riho Illaku sõnul on klubi huvitatud, et samad korvpallurid ka eeloleval hooajal Tartu eest mängiksid. «Enamiku mängi-

jatega on klubi sõlminud mitmeaastased lepingud,» ütles ta. Kuid nii mõnedki vaatavad karjääri edendamiseks piiritaguste klubide poole.

Illaku sõnul oleks see korvpalluri isikliku kogemuste pagasi täiendamiseks vaieldamatult hea ning klubi soovib toetada tulevikus kvaliteetset korvpalliharidust alates lastest ja noortest kuni täiskasvanud korvpallimeeste välismaale minekuni.

Välismaale kogemusi hankima

Kui mõni Rocki mängija suundubki edasi välismaa klubisse, on tal Illaku kinnitusele koduklubi toetus. Eestist lahkuvaile aga tuleb kasvatada vääriline järelkasv praegu korvpalli põrgatavate noorte hulgast, on Illak veendunud.

Hetkel on kõige lahtisem Augenijus Vaskyse ja Tarmo Kikerpilli jätkamine samas meeskonnas. TÜ spordiklubi korvpalli projektijuhi Meelis Pastaku kinnitusele on Vaskyst endi ridadesse kutsunud üks Venemaa, üks Ukraina ja kaks Poola klubi. Kuigi läbiraakimised ülikooli spordi-

MEELIS JUKK

TÜ Akadeemilise Spordiklubi juhatuse liige

Ehk hakkame tuleva aasta koosseisu kohta läbi rääkima mõne Eesti mängijaga. Eestis on paar mängijat, kelle vastu on peatreeneril huvi.

klubi juhtkonnaga pole veel alanud, on Vaskys Pastaku sõnul Rocki meeskonnaga rahul ning kui klubi pakutavad tingimused teda rahuldavad, võib ta veel teisekski hooajaks Tartusse jääda.

Tarmo Kikerpill tunnistas, et kaalub tõsiselt mõnda välismaa klubisse mängima minemist. «Tahaks teist elu näha,» täpsustas ta.

Kuigi eesmärk piiri taha kogemusi hankima minna on kindel, ei tea korvpallur veel, kuhu. «See selgub võib-olla alles paari kuu pärast,» ütles ta.

Spordiklubi juhatuse liige Meelis Jukk ütles, et on arutanud peatreeneriga võimalust kutsuda oma meeskonda mõni Eesti korvpallur. «Eestis on paar mängijat, kelle vastu meil huvi on,» lausus Jukk, kuid lisas kohe, et nimesid on

veel vara nimetada.

Välismaalase kutsumine on Juki sõnul kahe otsaga asi, kuna ligikaudu tosinast tänavu Eesti eri korvpallimeeskondadesse värvatud välismaa pallureist õigustas end vaid üks. «Ja see oli meie mängija,» muigas Jukk Vaskysele vihjates.

Uude hooaega enesekriitiliselt

Lisaks märkis ta, et spordiklubi korvpallimeeskond peaks piiri taha kogemusi omandama minema. «Peame end muu maailmaga võrdlema, et aru saada, mis tasemel oleme,» lisas ta. Juki sõnul oleks suur väljakutse, kui meeskond saaks FIBA Champions Cupi turniirile mängima. Samas möönis Jukk, et Euroopas mängimine on hirmkallis.

Lõppenud mängudele taga-

si vaadates märkis peatreener Tõnu Lust, et kindlasti on midagi uude hooaega minnes kõrva taha panna. Kõik ei olnud täiuslik ning vigadest peab õppima. «Enesekriitiline tuleb olla,» lausus ta. Lusti kinnitusele on alati võimalus edasi areneda, meistrivõistlused olid Rocki mängijale omamoodi elukooliks, sest tee võidetud tiitlini oli kui kadali-pu läbimine. Esikoha kindlustamisel oli Lusti sõnul oluline nii mängijate lähedaste, meeskonna abijõu, klubi juhtkonna kui ka fännklubi toetus. Nende abil on meeskond võimeline järgmiselgi hooajal häid tulemusi saavutama.

Tartu Ülikool/Rock tuli meistriks, võites finaalkohtumise kuuendas mängus EBS/Nybiti meeskonda 64:60, lõppkokkuvõttes 4:2.

UT KÜSIB

Milline on inimtegevuse mõju Võrtsjärvele?

Vastab TÜ geograafia instituudi lektor Arvo Järvet (pildil), kes kaitses doktoriväitekirja hüdroloogiliste tegurite ja inimtegevuse mõjust madala järve ökoökosundile Võrtsjärve näitel loodusgeograafia erialal.

Kasutasin töös mitmekümne aasta jooksul kogunenud riikliku vaatlusvõrgu materjali.

Olin veekogude seire ellurakendajaid Võrtsjärve vesikonnas juba 1970. aastatel. Kuna Võrtsjärv on madal veekogu (keskmise sügavus 3 m),

siis niisuguse veekogu puhul avaldavad hüdroloogilised tingimused otsest mõju järve ökoökosundile. Põhjalikumalt olen analüüsinud veetaseme pikaajalisi muutusi (aegrida algab 1871. aastaga) ning talvetingimuste mõju (jääkatte paksus ja kestus, ka jääaluse veekihi valgustingimused), samuti kliimamuutuste võimalikku mõju järve ökoökosundile.

Esmakordselt on esitatud Eesti veekogude hüdroklimaatiliste aastaegade eristamise kriteeriumid ning selgitatud

aastaegade ajalisi muutusi viimase poolsajandi jooksul.

Järve reostuskoormust on hinnatud peamiselt põhibio-geenide nagu lämmastiku ja fosfori ning orgaanilise aine sisalduse muutuse kaudu. Selgelt on ilmnunud reostuskoormuse järsk langus 10–12 aastat tagasi seoses põllumajandusliku tootmise ja tööstustoodangu langusega. Muutused valgla majanduses avalduvad ka veekvaliteedi näitajate kaudu.

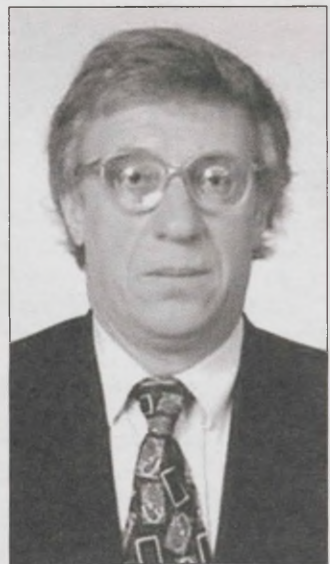
Uurimistö eesmärk oli ka

välja selgitada järve veetaseme reguleerimise vajadus, mis on oluline väljund veemajanduse praktika jaoks.

Tervikuna iseloomustab tööd rakenduslik käsitlus, mis tuleneb pikaajalisest töökogemusest veemajanduse alal.

Esitatud meetodilised võtted on rakendatavad ka teiste parastvõõndi madalate järvede uurimisel.

Väitekirja oponendid olid TTÜ emeritprof tehnikadoktor Harald Velner ja vanemteadur Anatoli Vassiljev.

Saksa filoloogia tudengite konverents

Aija Sakova

26. aprillil toimus TÜ saksa filoloogia üliõpilaskonverents.

Konverentsi korraldamise traditsioon taastati ühe korraldaja, saksa kirjanduse magistrandi Sigrid Partsi sõnul eelmisel aastal. «Kuna konverents leidis positiivse vastukaja, siis otsustasime selle korraldamist jätkata,» ütles Parts.

Teise korraldaja, saksa keele magistrandi Annika Rõomuse sõnul on üliõpilaskonverents hea võimalus teada saada ja ennast kurssi viia sellega, millega kaastudengid tegelevad, mida nad uurivad. «Teadmiste ning kogemuste vahetamine on üliõpilastele väga oluline ja vajalik. Samuti kulub esinemiskogemus kõigile ära,» lisas Rõomus.

Konverentsil peeti üheksa ettekannet. Teemade valik oli väga lai. «Oli nii keele- kui ka kirjandusteaduslikke teemasid, aga ka teemasid, mida ei saa kindlalt ühe või teise

distsipliini alla paigutada,» kommenteeris Parts.

Maarika Leemetsa teemaks oli näiteks kirjanduskaanoni problemaatika. Muu hulgas rääkis ta sellest, milline koht on ja peaks olema saksa kirjandusel eesti kultuuris. Anita Baumbach kõneles võrdlevalt Erich Kästnerist ja Bertold Brechtist. Kaire Karro oli uurinud eesti ning saksa hirmu- ja julgusefraseologisme. Silver Kikerpill tutvustas tegusõnade valentsi puudutavaid küsimusi. Sigrid Parts rääkis antiikse müüdi tähendusest ja rollist Christa Wolfi teoses «Medea. Hääled».

«Kuna ettekannete puhul oli enamasti tegu bakalau-reusetöö teemaga, siis aitab saadud tagasiside tudengitel oma töödes veel viimaseid täiendusi ning parandusi teha,» märkis Rõomus.

Saksa filoloogia õppetooli hoidja dots Anne Aroidi sõnul on üliõpilaskonverentsi korraldamine väga hea ning vajalik traditsioon, mis peaks jätkuma ka järgmisel aastal.

Eesti ja võrdleva rahvaluule õppetooli dotsent Paul Hagu rääkis setu keeles äsja valminud muinasjutukogumikust. AIA SAKOVA

Setu muinasjuttude kogu

Aija Sakova

21. aprillil esitlesid TÜ eesti ja võrdleva rahvaluule õppetool ning TÜ Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskus setu muinasjuttude kogumiku «Kahrukõrvaga Ivvan».

Kogumiku koostajad ja toimetajad on eesti ja võrdleva rahvaluule õppetooli hoidja dots Paul Hagu ning teadur Risto Järve.

Väljaandes on Risto Järve sõnul esitatud rahvaluule suurrakkeid Jaan Sandra kogutud 33 muinasjuttu, mis pärinevad kirjandusmuuseumi eesti rahvaluule arhiivist. Tekstide valikuks on Järve sõnul kasutatud TÜ eesti ja võrdleva rahvaluule õppetooli muinasjuttude töörühma loodud elektroonilist tekstikorpust.

Paul Hagu ja Risto Järve saatesõnad kogumikule annavad ülevaate Jaan Sandra kohast eesti kultuuri loos ning tema isikupärasest jutustamisstiilist. Kuna mõned folkloristid on Sandrale Järve sõnul ette heitnud, et tema kirjupandu ei peegelda adekvaatselt rahvatraditsiooni, ärgitab kogumik mõtlema traditsiooni, eheduse ja teistegi folkloristikas kesksete mõistete üle.

Suurem osa kogumiku tiiraažist läheb Järve andmeil jagamiseks Põlva- ja Võrumaa koolidele ning raamatukogudele.

Setu muinasjuttude kogumikule on joonistanud illustatsioonid Evar Riitsaar.

Kogumiku esitlemisel esines Liinats'uraq ning kehakinnituseks pakuti tšaid ja sõira.

«Ei ole midagi lihtsamat, noored sõbrad,» julgustas õhtu juht Justus Pernambuk kõiki osalejaid enne iga uue vooru algust. AIA SAKOVA

Kangro-aineline kirjandusmäng

Aija Sakova

26. aprillil toimus kevadpäevadel TÜ kohvikus kirjandusmäng Justus Pernambuki õhtu. See oli pühendatud Bernard Kangro 10. surma-aastapäevale. Õhtu juht Justus Pernambuk, keda kehastas Martin Liira Tartu üliõpilasteatrist, on üks Bernard Kangro tegelane Tartu tsüklist.

Mäng koosnes mitmest eri voorust, kus nii osalejad kui ka pealtvaatajad said mänguliste ülesannete ning žürii kommentaaride kaudu ettekujutuse nii Kangrost kui ka tema loomingust. Žüriis oli kolm kirjandusteadlast: TÜ dots Arne Merilai, Eesti Kirjanike Liidu Tartu osakonna esimees Janika Kronberg ja Eesti kirjandusmuuseumi vanemteadur Sirje Olesk.

Kirjanduse ja teatri mõjud

«Ürituse korraldamise idee tekkis siis, kui Kulno Kungla Tartu üliõpilasmajast pakkus võimaluse teha kevadpäevadel üks kirjandusüritus,» rääkis kirjandusmängu korraldaja Auli Auväart. «Miks ma just Kangro ja Justus Pernambuki õhtu teemaks valisin, on raske öelda. Ilmselt mõjus kõik kokku.

Kangroga olin varem tegeleenud – lavastanud üliõpilasteatris tema sümbolistliku lühinäidendi «Üle jõe». Kangro draamalooming ning Tartu-tsükli romaanid olid minusse sügava mulje jätanud,» lisas Auväart.

Kirjandusmängu oli põimitud ka *action*-teatri sugemeid. Nii olid Auväärti sõnul mängu kaks vooru – teema- ja kompositsioonivoor – vähemal või suuremal määral *action*-teatri harjutused. «*Action*-teater on

meetod loovuse ja spontaansuse ning avatuma mõtlemise arendamiseks ning selle looja on ameeriklanna Ruth Zaporah,» kommenteeris Auväart.

Auli Auväart ise on lõpetanud TÜ eesti kirjanduse erialal. Praegu töötab ta Tartu Descartes'i Lütseumis näiteringi juhendajana.

Kirjandusmängus osales seitse võistkonda. Iga võistkond koosnes neljast liikmest, kes olid enamasti TÜ üliõpilased. Oli aga ka Tartu Kõrgema Kunstikooli tudengitest koosnevat võistkonda nagu võitjaks tulnud «Jeerum» (Kudrun Vungi, Andres Maask, Janika Turu, Margus Lokk).

Võistlejatel tuli viies eri voorus proovile panna oma oskusi väga mitmel alal. Nii tuli kasuks hea jutustamis-, luuletamis-, näitlemis-, aga ka lavastamisoskus. Viimases voorus oli vaja lavastada lühike reklaamklipp, mis reklaamiks üht Bernard Kangro teost. Kõige rohkem tulid aga osalejatele kasuks avatud ning kompleksivaba käitumine ja omavahelise koostöö oskus.

Teadmised Bernard Kangrost

Olgugi, et eelteadmised Bernard Kangrost ja tema loomingust ei olnud vajalikud, tulid need siiski kasuks. Eriti, kui püüti välja selgitada, kes pääseb edasi «finaali». Siis esitas žürii konkureerivate võistkondadele küsimusi Kangro ja tema loomingu kohta.

Peaegu neli tundi kestnud mänguõhtu lõpuks oli kõigil kujunenud mingi ettekujutus Kangrost ja tema loomingust. Seda eelkõige tänu žürii põhjalikele, kohati suisa

KIRJANDUSMÄNGUS OSALENUD VÕISTKONNAD

- Jeerum!
- Nööpnõel
- Tere! Minu nimi on Sammy Virtuoso ja see on minu sõu
- Ihutud liblikad
- Melóni jõuk
- Žürii
- Kevad-kõuts

kirjandusteoreetilistele kommentaaridele, aga ka tänu Justus Pernambuki isikule.

Korralduslik õnnestumine

Õhtu korraldamine ning õnnestumine ei oleks sündinud ilma mitmete abiliseta. Väga olulised olid näiteks demonstratsiooniesinejad – Loovkeskuse *action*-teatri trupp (Kadri Soolepp, Hele Riit-Välik, Ailar Anton ja Kristjan Lemberg), kes näitas ette ülesandeid ja assisteeris Pernambuki.

Ülikooli kohvikusse oli ka üles pandud suur ekraan, kus otseülekandena võis jälgida nii osalejaid, publikut kui ka žüriid. Kaamera taga oli Tartu kõrgema kunstikooli fotograafiatudeng Madis Katz. Osava valgustus- ning helilahenduste taga peitusid Kristjan Rooni ja Ago Soots üliõpilasteatrist.

Kõik osalejad said mälestuseks ka ühe Bernard Kangro raamatu. «Lutsu nimelise raamatukogu väliseesti ja vanema kirjanduse osakond annetas meile auhindadeks umbes poolsada Kangro teost,» kommenteeris Auväart. Lisaks jagati auhindadena tudengipäevade üldsponsoritelt saadud maiustusi ja alkoholi, samuti pileteid teistele kevad-

UUDISED

Tartus rahvusvaheline väitlusturniir

7.–9. maini toimub õigus-teaduskonnas rahvusvaheline väitlusturniir «Tartu Open 2004».

Tartu üliõpilaste väitlusklubi asepresidendi Pille Heido sõnul on turniir suunatud eelkõige õigusteaduse, majanduse, politoloogia ja teiste sotsiaalerialade tudengitele Läänemere regioonis ning Kesk- ja Ida-Euroopas.

«Sel aastal ootame väitlejaid 10 riigist (sh Leedu, Läti, Soome, Venemaa, Gruusia, Horvaatia, Moldova). Mõistagi võtab turniirist osa ka Eesti väitlejate paremik,» ütles Heido.

Turniir toimub inglise keeles. Finaal on 9. mail kell 11 aulas.

Tüs toimub 12. Balti keemiaolümpiaad

29. aprillist 2. maini korraldab TÜ Balti riikide 12. keemiaolümpiaadi.

Toimuvad eksperimentaal- ja teooriavor.

TÜ Teaduskooli direktori Viire Sepa sõnul on Eesti õpilased võitnud Balti olümpiaadi kaks korda.

«Mõlemad kunagised esikohavõitjad – TÜ keemias-doktorant Olga Tšubrik ja keemiasakonna 1. a üliõpilane Vladislav Ivaništšev on sel korral korralduskomitees,» ütles Sepp.

Olümpiaadi korraldab teaduskool koos keemiasakon-naga, finantseerib haridus- ja teadusministeerium.

Prof Jean-Claude Schmitti loengud

5. mail peab prof Jean-Claude Schmitt (pildil) Pariisi Sotsiaalteaduste Ülikoolist Prantsuse uuringute keskuses loengu «Keskaja kujutlusmaailm: sissejuhatust keskaja Euroopa visuaalkultuuri» ja ajaloo osakonnas sotsiaalsest rütimest tänapäeval.

TÜ doktorandi Marek Tamme sõnul on prof Schmitt üks tänapäeva silmapaistvamaid keskaja ajaloolasi Euroopas, kelle looming on tõlgitud paljudesse keeltesse.

Tamme sõnul on Schmitti erialane huvi esmajoones seotud keskaja kultuuri ja mentaliteediajaloo-ga.

«Ta on kirjutanud uuen-duslikke uurimusi keskaja rahvakultuurist, žestidest ja rituaalidest, surnute ja elavate läbikäimisest, jutlustamisest, unenägudest jpm,» märkis Tamm.

«Schmitt on andnud olulise panuse ka teoreetilistesse vaidlustesse ajalookirjutuse loomuse ja võimaluste üle ning teda võib pidada kuulsa Annales'i koolkonna üheks tänaseks liidriks.»

Külastisloengud korraldavad üldajaloo ja prantsuse filoloogia õppetoolid.

EAGLE • VISION

ÜHEKUULISED KONTAKTLÄÄTSED
alates 140 krooni paar

Soola 8, Tartu
Emajõe Arikeskus 1 korrus
Tel 737 1060, tartu@eagle-vision.ee
www.eagle-vision.ee

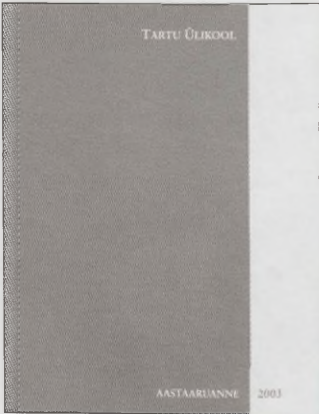
TÜ aastaaruanne 2003

Ülikooli aastaaruanne 2003 ja lisad võtavad kokku ülikooli õppe- ja teadustöö eelmise aasta tulemused ning annavad teavet akadeemilise pere suuruse ja koosseisu kohta.

Aruanne kajastab ka ülikooli struktuuri ja selle muudatusi möödunud aastal, arendus-, haldus-, majandus- ja tugitegevust ning rahastamist. Ülevaadet täiendavad aruande lõppu koondatud tabelid.

Trükisena saadetakse aruanne tasuta ülikooli struktuuriüksustele ja asutustele.

Aastaaruande pani osakondade jt struktuuriüksuste aruannete põhjal kokku teabetalitus, trüki eest hoolitses ülikooli kirjastus ning kaane

kujundas Aide Eendra multi-meediakeskusest.

Aruannet saab vaadata ka üldosakonna veebileheküljelt www.ut.ee/7862

Diskussioon UT veebis

Üle-eelmise nädala UTs ilmus TÜ akadeemilise sekretäri Ivar-Igor Saarniidu artikkel «Kas võtame kasutusele redelid?» üleskutsega alustada arutelu individuaalse akadeemilise karjääri mudeli üle.

Alusmaterjali aruteluks on UT kodulehel «Individuaalne akadeemiline karjäär» (www.ut.ee/ajaleht).

Sealsamas on võimalik lisada oma kommentaarid ja ettepanekud.

Ülikooli arengukava (www.ut.ee/livelink_files/1374792.pdf) III osa punkt 27 kõlab nii: «Alustada järk-

järgulist üleminekut individuaalse akadeemilise karjääri mudelile.»

Ülikooli arengukava (www.ut.ee/livelink_files/1374792.pdf) III osa punkt 27 kõlab nii: Alustada järkjärgulist üleminekut individuaalse akadeemilise karjääri mudelile.

«Et tegemist on kõiki õppejõude ja teadustöötajaid oluliselt puudutava küsimusega, mille lahendus peab kajastuma ka ettevalmistatavas rahvusülikooli seaduses, kutsun üles arutelu aktiivselt osalema,» kirjutab Saarniit ülikooli listis.

E-posti aadresside standard

Käesolev kiri on veelkordne meeldetuletus e-posti aadresside ühtlustamisest Tüs ning sellega kaasnevatest muudatustest alates 1. maist.

Ülikoolis on kehtestatud töötajate e-posti aadresside standard eesnimi.perekonnanimi@ut.ee. (vt rektori käskkiri 5. märtsist 2004 nr 4, www.is.ut.ee/pls/dok/tere.tulemast?pn_dokument=1412013).

Kõigil töötajatel on olemas standardile vastavad e-posti aadressid ja selleks vajalikud kasutajatunnused keskserversis (salasõna on keskserversi teenustel ühine, sama õppeinfosüsteemi ja teiste infosüsteemide kasutamisel). Soovitage kontrollida oma e-posti aadressi toimimist.

Ülikooli serverid on seadistatud väljastama alates 1. maist e-posti ainult ametlikel ülikooli aadressidel. Selleks peavad standardsele aadresskujule olema seatud ka töötajate arvutid. Kui see on veel tegemata, aitab struktuuriüksuse infotehnoloogiline kasutajatugi, kuid seadmise

saab teha ka ise (juhendi leiab aadressilt www.ut.ee/it/juhendid/epost). Endistele aadressidele saabuva kirjavahetuse vastuvõtmine tagatakse ka edaspidi. Jätkuvalt on vajadusel võimalik suunata e-post mõnele ülikoolivälisele aadressile.

Aadresside muudatused ülikooli listides tehakse keskselt.

Suletud listide puhul tähendab see, et listidesse ei saa alates 1. maist kirjutada endistelt uuele standardile mittevastavalt ülikooli aadressidelt.

Informatsiooni ja abi e-posti aadressidega seoses pakub struktuuriüksuste infotehnoloogiline kasutajatugi. Tehnilist infot ja abi jagab ka IT osakonna arvutiabi tel 737 5500 ja veebis www.ut.ee/21157/. Üldist infot ning teavet e-posti aadresside esituse kohta ülikooli veebis saab teabetalitusest tel 737 5683 või e-posti aadressilt siseinfo@ut.ee.

Infotehnoloogia osakond

ÖNNITLEME

75

Viktor Fainštein, emeriitprofessor – 30. aprill
Endel Tünder, emeriitprofessor – 5. mai

40

Uno Silberg, lektor – 3. mai

35

Kai Ökva, vivaariumi juhataja – 3. mai

30

Tiina Lobjakas, residentuuri spetsialist – 6. mai

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaz 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
<http://www.ut.ee/ajaleht>

KAITSMISED

11. mail kl 16.15 kaitseb ülikooli nõukogu saalis **Andres Andresen** ajaloo osakonna doktoritööd «Luterlik territoriaalkirik Eestimaal 1710-1832. Riigivõimu mõju kirikuvalitsemisele, -institutsioonidele ja -õigusele». Juhendaja: *prof emer* Sulev Vahtre. Oponentid: dr Ea Jansen ja teol-dr Riho Saard.

12. mail kl 13.15 kaitseb Vane-muise 46-246 **Maris Rattas** geoloogia instituudi doktoritööd «Liustikualused protsessid voorte kujunemisel – Saadjärve vooresliku näitel». Oponent: prof dr Vitalijs Zelcs, Läti Ülikool.

12. mail kl 15 kaitseb ülikooli nõukogu saalis **Mari Järvelaid** arstiteaduskonna doktoritööd «Tervistohustav riskikäitumine teismelistel noortel». Juhendajad: prof Heidi-Ingrid Maaros ja prof Virve Kask. Oponent: *prof emer* Peter Petersen, Hannoveri Ülikool.

14. mail kl 11 kaitseb Riia 23-217 **Tiina Kahre** molekulaarse biomeditsiini erialal doktoritööd «Tsüstiline fibroos Eestis». Juhendaja: prof Andres Metspalu. Oponent: *assoc prof* Milan Macek jun (Praha Bioloogia ja Meditsiinigenetika Instituut, Tšehhi Vabariik).

18. mail kl 14.15 kaitseb ülikooli nõukogu saalis **Peeter Roosi-maa** usuteaduskonna doktoritööd «Uue Testamendi eesti-keelsetest tõlgetest ja tõlkimist toetavast eksegeesist». Juhendajad: prof Toomas Paul, teol-dr (Eesti Muusikaakadeemia) ja dots Anne Kull, PhD. Oponentid: prof Jukka Thurén, teol-dr (Åbo Akadeemia, Turu) ja prof Karl Pajusalu, filos-dr.

21. mail kl 10 kaitseb keemiahoone ruumis 430 **Riina Mahlapuu** keemia osakonna doktoritööd «Galaniiini ja amüloid-eellasvalgu signaaliülekanne läbi adenülaadi tsüklaasi». Juhendajad: prof Ülo Langel (Stockholmi Ülikool) ja prof Mihkel Zilmer. Oponentid: uurija-prof Asko Uri, keemia-knd ja dots Tiit Vihailemm.

VARIA

3. mail kl 13 algab TÜ infopäev gümnaasiumiõpilastele Kärkla Gümnaasiumis. Info: Tiit Helde-

ma, ülikooli esindaja Hiiumaal, tel 463 1188.

3. mail kl 12 algab venekeelse perevägivalla teemalise raamatu «Vaikijate hääled» esitus Narva kolledži aud 213. Info: Urmo Reitav, projektijuht, tel 356 1985.

7. mail kl 10-16 toimub Türi kolledžis e-õppe infopäev maa-konna üldharidus- ja kutsekoolide õpetajatele ja koolijuhtidele. Toimub infotund õpetajatele ja koolijuhtidele, kus tutvustatakse e-õppe põhimõtteid, metoodikat ja õpikeskkondi. Pärastlõunal õpetatakse arvutiklassis e-kursuste disainimist IVA õpikeskkonnas. Üritusel osalevad Ene Tammeoru Eesti e-Ülikoolist, Anne Villemis Tartu Ülikoolist ja Mart Laanpere. Info: 384 9163 või info@tc.ut.ee.

LOENGUD

30. aprillil kl 10 toimub TÜ Õigus-instituudi ruumis 101 Euroopa õiguse assistendi Carri Ginteri loeng «Euroopa Liit ja selle lähitulevik – põhiseaduslik leping».

3. mail kl 16-18 peab Dresdeni Tehnikaülikooli dr Theda Rehbock SA Domus Dorpatensisise loenguruumis (Ülikooli 7, II korrus) loengusarjas «Great Works of Ethics» loengu «Immanuel Kant's «Grundlegung zur Metaphysik der Sitten» as a Critique of Morals».

5. mail peab kaks loengut prof Jean-Claude Schmitt (Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales, Pariis):

kl 14 Ülikooli 17 aud 209: «L'imaginaire médiéval: introduction à la culture visuelle du Moyen Age» («Keskaja kujutlusmaailm: sissejuhatus keskaja Euroopa visuaalkultuuri»). Loeng on prantsuse keeles;

kl 16 Lossi 3 aud 425: «Social rhythms in the Middle Ages» («Sotsiaalsed rütmid keskajal»). Loeng on inglise keeles. Info: Marek Tamm, marek@varrak.ee

5. mail kl 12.15 toimub Lossi 3-406 Art Leete *venia legendi* loeng «Põhjarahvad ja moderniseerumine» ja kl 13.15 Jaanus Plaadi *venia legendi* loeng «Kargokultus ja Vanuatu saared».

5. mail kl 18 on TÜ Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuse jututäht külaliseks (laste)luuletaja Milvi Panga, kes

KURSUS ÕPPEJÕUDUDELE

«Elektrooniliste testide ja küsimustike koostamine programmidega APSTest ja eFormular»

Kursusel õpitakse koostama elektroonilisi teste programmi APSTest I versiooniga ja küsimustikke eFormularis (mõlemad programmid on vabavara Eesti haridusasutuste jaoks). Kursuse maht: 7 t praktikumi arvutiklassis (4 t APSTesti ja 3 t eFormulari teemal).

Lektor: Triin Marandi, TÜ pedagoogika osakonna lektor. Toimumiskoht: õpetajate seminari arvutiklass Salme 1a-50 (III k).

Aeg: T 11. mail kl 10.15-14 (APSTest), K 12. mail 12.15-15 (eFormular).

Kursuse programm: www.ut.ee/it/teenused/koolitus. Maksumus ülikooli sisekäibega: 480 kr. Registreerumine ja lisainfo: IT osakond, Riina Reinumägi, tel 737 5442, riina@ut.ee.

IT KÄSIRAAMAT

IT käsiraamat 1.– 15. maini kaks ühe hinnaga

Seoses Eesti astumisega Euroopa Liitu teeb IT osakond ülikooliperele kingituse ja müüb struktuuriüksustele 1.–15. maini viimased IT käsiraamatud kaks ühe hinnaga. Ostes ühe käsiraamatu (100 kr), saab teise tasuta.

Käsiraamatuga saab tutvuda dekanatides ja IT osakonnas, samuti juba raamatu muretsenud struktuuriüksustes. Vt ka www.ut.ee/it/yld/teated/ITraamat.

Mahukas vahetatavate lehtedega 4-osaline raamat on mõeldud kõigile TÜ arvutivõrgu kasutajatele. See annab hea ülevaate peamistest IT-teenustest ja sisaldab juhiseid arvuti-probleemide lahendamiseks. Raamatus on ka IT valdkonda reguleerivad dokumendid ning peamiste infosüsteemide kasutamise juhendid.

«KRAMBAMBUS»

Täna kell 20.05 näitab TV 3 järjekordset kõrgkoolide telemängu «Krambambus». Võistlevad TÜ ja Eesti Muusikaakadeemia.

KONTSERT

4. mail kl 19 esineb Vanemuise Kontserdimajas klaveril Finghin Collins (Iirimaa).

Kavas Mozarti sonaat B-duur K 333, Schumanni «Metsastseenid» op 82, kolm fantaasiapala op 111 ja «Arabesque» op 18, Martini «In a Thousand Valleys Far and Wide» (2002) ja Prokofjevi sonaat nr 3 op 28. Piletid 60 ja 40 kr.

6. mail kl 19 Vanemuise Kontserdimajas festival «Orient» – «Aarded maailma katuselt». Kavas Tiibeti rituaalne muusika ja tants, esinevad Drikung Kagyu nunnad. www.erpmusic.com/Orient. Piletid 100 ja 60 kr.

BÜTSANTINISTIKAKONVERENTS

7.-11. maini toimub Tartus rahvusvaheline bütsantinistikakonverents

«Symposium Byzantino-Nordicum 2004».

Konverents algab 7. mail kell 18.15 TÜ nõukogu saalis. 8. mail jätkub sümposion TÜ Ajaloo Muuseumi konverentsisaalis. Osalejaid on Venemaalt, Rootsist, Norrast, Taanist ja Eestist, ettekanded on inglise, saksa ja vene keeles.

Kõik huvilised on oodatud, eriti põhilisele ettekandepäevale laupäeval, 8. mail.

Programm: www.ut.ee/klassik/yritused/sbn2004/index.html. Info: prof Anne Lill, tel 737 6253, Anne.Lill@ut.ee, Ester Zeitlin (sekretär), tel 737 5211, Ester.Zeitlin@ut.ee.

TARTU ÜLIKOOI

Tartu Ülikool võtab arstiteaduskonna dekanati asenduskohale tööle

õppekorralduse spetsialisti,

kelle ülesanne on õppetöö korraldamine (töö õppeinfosüsteemiga ning kasutajate juhendamine, dokumentide vormistamine, ruumide planeerimine) ning nõustamine (sh välisüliõpilased).

Edukal kandidaadil on:

- vähemalt keskharidus,
- väga hea koostöö- ja suhtlemisoskus,
- hea eesti ja inglise keele oskus,
- hea arvutioskus (tekstitöötlus ja tabelarvutus).

Konkursist osavõtuks esitada palgasooviga avaldus rektori nimele ning elulookirjeldus hiljemalt 5. mail e-postiga või paberkandjal TÜ personaliosakonda (personal@ut.ee, ruum 302, Jakobi 4, 51014 Tartu). Info tel 737 5145.

Tartu Ülikool võtab arstiteaduskonna dekanati tööle

klienditeenindaja,

kelle ülesanne on sujuva töö tagamine arvutiklassis.

Edukal kandidaadil on:

- vähemalt keskharidus,
- väga hea koostöö- ja suhtlemisoskus,
- arvutioskus.

Hea klienditeenindaja on abivalmis, sõbralik ning korrekne.

Konkursist osavõtuks esitada palgasooviga avaldus rektori nimele ning elulookirjeldus hiljemalt 3. mail e-postiga või paberkandjal TÜ personaliosakonda (personal@ut.ee, ruum 302, Jakobi 4, 51014 Tartu). Info tel 737 5145.

KONKURSS

Doktoriõppe kohtade konkurss välisülikoolidesse

Haridus- ja teadusministeerium ning rektorite nõukogu kuulutavad välja avaliku konkursi riikliku koolitustellimuse doktoriõppe kohtadele välisülikoolides.

Konkursi eesmärk on koolitada järelkasvu Eesti ülikoolide ning rakenduskõrgkoolide õppejõududele.

Osalema oodatakse üliõpilasi, kes soovivad jätkata oma õpinguid doktoriõppe tasemel välisülikoolide juures riikliku koolitustellimuse raames toetatavates valdkondades ning soovivad edaspidi tööle asuda mõne Eesti kõrgkooli õppejõuna.

Taotluste esitamise tähtaeg 15. mai.

2004/2005. õa stipendiaatide valikul eelistatakse järgmisi õppesuundi:

- õpetajakoolitus ja kasvatusteadus,
- sotsiaal- ja käitumisteadus,
- õigusteadus,
- arvutiteadused,
- tehnikaalad,
- arhitektuur ja ehitus,
- veterinaaria,
- tervise,
- keskkonnakaitse.

Info: tel 696 2432, kristiina@archimedes.ee. www.archimedes.ee/rkt.

Tartus kõrghariduse kvaliteedi konverents

Kairi Solmann
konverentsi projektijuht

10. ja 11. mail toimub TÜ aulas Eesti Üliõpilaskondade Liidu (EÜL) korraldatud rahvusvaheline kõrghariduse kvaliteedi teemaline konverents «Quality Assurance – A Challenge for Estonian Higher Education».

Konverentsil tutvustatakse kõrghariduse kvaliteedi tagamise ülikoolisiseseid ja riiklikke mehhanisme. Teemadeks on akrediteerimine, professionaalsete akrediteerimisorganisatsioonide ning assotsiatsioonide roll, kvaliteedijuhtimine ülikoolis jpm.

Kõrghariduse kvaliteedi

kindlustamise teema on praegu väga aktuaalne. Haridus- ja teadusministeeriumi juures tegutseb töörühm, kelle eesmärk on hinnata kõrghariduse kvaliteedi tagamise senist praktikat ning kujundada välja terviklik süsteem. Selleks on vaja koguda informatsiooni ja tutvuda teiste riikide ja ülikoolide kogemustega. Ka EÜLi tegevuse üks põhieesmärke on seista selle eest, et üliõpilased saaksid omandada kõrgekvaliteedilist haridust.

Esinema tuleb 10 käsitletava valdkonna parimat spetsialisti Euroopast ja Ameerikast.

Kava: www.eyl.ee/konverents. Üliõpilastele on osalemiseks soodustingimused.

Tartu Ülikooli kuraatoriumil uus koosseis

Illari Lään
Varje Sootak

30. aprillil kinnitas Vabariigi Valitsus Tü kuraatoriumi uue koosseisu järgnevalks kolmeks aastaks.

Uude koosseisu kuuluvad Eesti Haigekassa juhatuses esimees Hannes Danilov, Isamaaliidu liige Andres Herkel, Tartu abilinnapea Laine Jänes, Eesti Panga president Vahur Kraft, Eesti Reformierakonna liige Jürgen Ligi, Eesti Keskerakonna liige Sven Mikser, Eestimaa Rahvaliidu liige Mart Opmann, Ühenduse Vabariigi Eest – Res Publica liige Indrek Raudne, Sotsiaaldemokraatliku Erakonna liige Katrin Saks, Eesti Olümpiakomitee president Mart Siimann, Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku peapiiskop Jaan Kiivit, vandeadvokaat Jüri Raidla,

kirjanik Hando Runnel, Eesti Töandjate Kesklidu volikogu nõunik, Baltex 2000 ASi juhatuse esimees Meelis Virkebau ja Baltika juhatuse esimees Meelis Milder.

Kiivit ja Runnel on kuulunud ka kuraatoriumi kahte eelmisse koosseisu, Raidla ja Virkebau olid eelmises koosseisus, Milder aga esimeses.

Esimene istung toimub 28. mail, kus valitakse ka kuraatoriumi uus esimees.

Eelmine esimees oli Jüri Raidla.

Kuraatorium on Tartu Ülikooli juurde moodustatud nõuandev kogu, mis tegutseb ülikooli ja ühiskonna ühendusliina, arvestades tasakaalustatult mõlemapoolseid huvisid. Kuraatorium koosneb majandus- ja kultuuriringkondade ning valitsusasutuste esindajatest.

Teadusosakonda juhatab Katrin Heinsoo

Varje Sootak

3. maist asus teadus- ja arendusosakonda juhutama EPMÜs vanemteadurina töötanud Katrin Heinsoo (pildil).

Senine juhataja Karin Jaanson töötab teadusprorektori abina.

UT küsimusele, miks Katrin Heinsoo ühest Tartu ülikoolist teise tööle tuli, vastas ta, et on TÜga ennegi seotud olnud. «Nii põhiõppe, töötamise kui ka kraadiõpingute aegu».

Katrin Heinsoo on lõpetanud 1986 TÜ bioloogia-geograafiateaduskonnas botanika eriala. 1999 kaitses TÜs doktoriväitekirja taimetööstuse ja ökofüsioloogia erialal kuuseokaste ja õhulehe eeskambrite juhtivusest.

Ta on töötanud TÜs laborandi, inseneri ja nooremteadurina ning EPMÜs vanemlaborandi, teaduri ja 1994. aastast zooloogia ja botanika instituudi vanemteadurina. On täiendanud end Rootsi Põllumajandusülikoolis.

Katrin Heinsoo on olnud mitme grandi vastutav täitja. 2001.

aastast on ta Eesti Teadusfondi grandil («Kiirekasvuliste pajuistanduste produktiooniökoloogia ning kombineeritud kasutamine vegetatsioonifiltrina ja taastuva energiaressursina» hoidja. 2002. aastast on LIFE Environment programmi «Keskkonnasõbralikud veeputahastid Eesti väikeasulatesse» juht.

2003. aastal tunnistas põllumajandusülikool Katrin Heinsoo EPMÜ «Aasta tegu 2003» vääriliseks (keskkonnasõbralike reoveepuhastite rajamine).

Prorektorid Ain Heinaru ja Jaak Kangilaski tutvusid ka Itaalia kultuuriväärtustega. ERAKOGU

TÜ osales Coimbra grupi üldkogul Sienas

Jaak Kangilaski
prorektor
Ain Heinaru
teadusprorektor

Aprillis Itaalias Siena Ülikoolis toimunud Coimbra grupi üldkogul vahetasid ülikoolid kogemusi ja kooskõlastasid tegevuspõhimõtteid. Tartu Ülikoolist osalesid rektor Jaak Aaviksoo ja käesoleva artikli autorid.

Nii kooskõlastasid ülikoolid näiteks oma põhimõtteid Bologna ja Lissaboni protsesside, e-õppe, teadustöö eetika ja kvaliteedi kindlustamise küsimustes. Peale üldkogu tegusid mitmed rakkerühmad, nende seas esimest korda ka kultuuri ja doktoriõppe rakkerühm.

Coimbra grupp

Tartu Ülikooli igal allüksusel ja ilmselt ka igal õppejõul on tööalasid rahvusvahelisi sidemeid, sest ükski eriala ei saa tänapäeval muidu areneeda ega isegi olemas olla. Peale selle osaleb Tartu Ülikool ka tervikliku institutsioonina rahvusvahelises koostöös, mille üks olulisi vorme on kuulumine üle-euroopalisse Coimbra gruppi ja selle töös osalemine.

Coimbra grupp on ülikoolide võrgustik, mis loodi, et seostada omavahel neid Euroopa ülikooli, millel on pikk ajalugu ja mis on loonud ning edendanud universaalsust, võimalikult paljude teadusalade kokkukuuluvust, akadeemilist vabadust ning hoidnud õppe- ja teadustöö kõrget taset. Algatus võrgustiku loomiseks tuli Vahemeremaade vanimatelt ülikoolidelt, kuid varsti liitusid sellega paljud Euroopa kuulsamad ülikoolid.

Tänapäeval kuulub Coimbra gruppi 37 ülikooli, sh näiteks Bologna, Coimbra, Oxfordi ja Heidelbergi ülikool. 2003 aastast kuulub sellesse väljapaistvasse ringi ka Tartu Ülikool.

Coimbra grupi ülikoolide kogemustele toetumine aitab lahendada meie tänaseid ja tulevase ülesandeid.

Coimbra grupi ülikoolid loevad oma ajalooliseks teeneks ülikooli mõiste ja ideaali loomist. Ülikoolid loodi asutusteks, mis pidid võimaldama igasugustest tabudest, eelarvamustest, poliitilisest oportunismist ja ühepäevakasust sõltumatu õpetust ning uurimistööd. Neil ülikoolidel on olnud oluline roll Euroopa jõukuse, demokraatia ja sallivuse loomisel.

Tartu Ülikooli arvamine sellisesse ringi on meile suur tunnustus ja kaudne kinnitus, et Tartu Ülikool on kogu oma ajaloo vältel olnud kõige euroopalikum asutus Eestis.

Coimbra grupi ülikoolide ajaloolised teened pole väärtus omaette, vaid kogemus, millele toetudes lahendada tänaseid ja tulevase ülesandeid.

Coimbra grupil on suur autoriteet ja mõju Euroopa kõrghariduse ja teaduspoliitika kujundamisele.

Võrgustikus osalemine võimaldab Tartu Ülikoolil kaasa rääkida nii Euroopale kui ka Eestile olulistes küsimustes.

Kõigil võrku kuuluvatel ülikoolidel on oma riikide seadustest, rahastamise tingimustest ja kohalikest traditsioonidest tulenevad erijooni.

Ühinenud Euroopa ja üleilmastumine esitavad aga ülikoolidele üsna ühesuguseid väljakutseid.

Kultuuri rakkerühm

Kultuuri rakkerühm (Culture Task Force) loodi üldkogu aegu selleks, et hoolitseda ülikoolide üldkultuurilise rolli eest ühiskonnas.

Euroopa rahvaste kultuuriline mitmekesisus on suur väärtus, mille säilimise eest tuleb hoolitseda, aga samuti kasutada üksteise paremaks

tundmaõppimiseks. Selleks kavandavad ülikoolid oma maade kultuuritausta tutvustavate konverentside korraldamist ja humanitaarteaduslike teadmiste vastastikust levitamist.

Samuti peeti oluliseks, et ülikoolid ei unustaks teadusliku uurimis- ja õppetöö kõrval oma kolmandat suurt ülesannet – arendada kohalikku ja piirkondlikku kultuuriarengut.

Rõhutati ka, et ülikoolid peaksid toetama oma liikmete kunstilist eneseväljendust. Selleks tuleks kavandada üliõpilaste kirjanduslikku, muusikalist ja visuaalkunsti või teatriloomingut tutvustavaid kohtumisi ning võistlusi.

Doktoriõpe ja teadus

Doktoriõppe ja teaduse rakkerühma (Doctoral Studies and Research Task Force) eesmärk on tihendada Euroopa kõrgharidusruumi (EHEA e European Higher Education Area) ja Euroopa teadusruumi (ERA e European Research Area) vahelist sidet, lähtudes Euroopa ministrite Berliini nõupidamise suunistest 2003. aasta septembris. Küsimus on selles, kuidas seostada loogiliselt Bologna protsessi süsteemiga kõrghariduse kolmas tsükkel – doktoriõpe. Doktoriõppe peab sellisel juhul olema veelgi rohkem seotud teadustööga.

Arusaadavalt on Tartu Ülikoolile hädavajalik olla doktoriõppe süsteemi osa, mida Coimbra grupi ülikoolide vahel koordineeritakse.

Peale vastastikuse koordineerimise ja ühisõppekavade koostamise võimaluse arvestatakse ka seda, et doktorandid saaksid vabalt osaleda partnerülikoolide õppetöös.

TÄNA LEHES

Kevadpäevad

LK 3

Üliõpilasesinduse valimise tulemused

LK 2

E-ajakirjade portaal

LK 3

UUDISED

Täna Tü nõukogus

Tü nõukogu istungil on kavas kinnitada Tü 2003. majandusaasta ja rektoraadi tööaasta aruanne.

Teaduse evalveerimise tulemustest teeb kokkuvõtte teadusprorektor Ain Heinaru.

Päevakorras on veel rektoraadi tööaasta tulemuslikkuse hindamine, strateegia-komisjoni ja valdkondlike komisjonide statuudi kinnitamine, Tü Üliõpilaskonna põhikirja, õppekava statuudi, täienduskoolituse eeskirja ja vastuvõtueeskirja muutmine, samuti Nooruse 1 ehituse (tehnoloogiainstituut) rahastamisküsimused.

Kavas on ka kolme professori valimine. Kardiolooia professoriks kandideerivad kardiolooia kliniku dots, med-dr Jaan Eha ja sama kliniku dots, med-knd Margus Viigimaa. Psühhiaatria professoriks kandideerib psühhiaatria prof, med-knd Veiko Vasar ja laboratoorse meditsiini professoriks laboratoorse meditsiini prof, med-dr Agu Tamm.

Saadik Rumeeniast

Täna külastavad ülikooli Rumeenia suursaadik Eestis ja Soomes T. E. Neagu Udriou ning Rumeenia aukonsul Eestis Veronika Palandi.

Pärast kohtumist rektoriga avab saadik kell 16 raamatukogus Rumeenia kujuri Constantin Brâncusi fotonäituse «Rumeenia Euroopa südames».

Külas Soome TA

12.-14. maini külastab ülikooli Soome Teaduste Akadeemia terviseuuringute nõukogu 21-liikmeline delegatsioon.

Külalised peavad väljasõiduistungit ja kohtuvad rektoraadi, arstiteaduskonna ning ETFi arstiteaduste ekspertkomisjoni liikmetega.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas osalesid kevadpäevadel?

Vastajaid: 915

Uus küsimus:

Kas töötad õppimise kõrvalt?

Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

Innovatsiooni juhtimise konverents

13. ja 14. mail toimub TÜ rahvusvaheline konverents «Innovatsiooni juhtimine Eestis – ettevõtjate vajadused».

Konverentsi korraldaja Jane Saatre sõnul keskendutakse ettevõtete arendustegevuse ja tootearenduse probleemidele. Võtmevaldkondadeks on eduka tootearenduse põhimõtted väikestes ja keskmistes ettevõtetes, ülikooli teadlaste ja riiklike toetuste võimalik roll ettevõtete arendustegevuses ning innovatsiooni tugistruktuuride ülesanded ettevõtte arengu toetamisel. «Nende valdkondade raames saavad osalejad ise juba konkreetsemaid teemasid püstitada, mida töörühmades kohe arutama asutakse.

Konverents on osa projektist TRANSACT, mille eesmärk on määratleda innovatsiooni takistavad tegurid ning leida võimalused nende lahendamiseks.

Info ja registreerimine (7. maini): www.tuit.ut.ee/transact.

Eesti ja Soome kaunimad raamatud

Täna kl 17.30 avatakse TÜ Raamatukogus Eesti ja Soome 2003. a kaunimate raamatute näitus.

Näituse avavad «Utlib Marketi 04» raames Soome Raamatukunsti Komitee liige, Espoo-Vantaa Tehnikakutsekõrgkooli Disainiinstituudi disaini ja graafika osakonna juhataja Teemu Lipasti jt.

25 Eesti kaunima raamatu hulgas on ka album «Alma Mater Tartuensis» (autorid Juhan Maiste jt) ja Leo Lapini TÜs peetud loengute põhjal kirjutatud «Avangard» (TÜ Kirjastus).

Valgas olid koos teaduste akadeemiad

Eile toimus Valga Muuseumis Eesti ja Läti teaduste akadeemiade teaduspäev.

Eesti TA president Jüri Engelbrecht tegi ettekande Eesti teaduskorraldusest ja Eesti TA osast selles, Läti TA president Janis Stradiņš Läti TA tegevusest ja Valka linna osast Läti kultuuriloos.

Akadeemikud TÜ prof Haldur Õim ja TÜ emeritprof Ülo Lumiste, TÜ prof Tiit Rosenberg jt.

Külastati ka omaaegse Cimze seminari asupaika, Valka koduloomuuseumi jm.

Avati näitus «Juhan Peegel 85»

Eile avati TÜ Raamatukogu III korrusel ajakirjandusteadlase ja eesti ajakirjanike õpetamise rajaja Juhan Peegli (pildil) 85. sünniaastapäevale pühendatud näitus. Näituse avamisel kõnelesid prof Peeter Viהלem ja

Vaadata saab Juhan Peegli raamatuid, artikleid ning käsikirjalisi materjale jm.

Üliõpilasesinduse valimise viimasel päeval peahoones. VARJE SOOTAK

Üliõpilasesinduse valimisaktiivsus 5,6%

TÜ Üliõpilasesindust käis valimas 971 tudengit, mis teeb valimisaktiivsuseks 5,6%.

Kõige aktiivsem teaduskond oli absoluutarvuliselt majandusteaduskond 179 ning kõige vähem aktiivsem õigusteaduskond 41 häälega. Protsentuaalsed näitajad olid vastavalt majandusteaduskond 18,43% ning õigusteaduskond 1,54%.

Kolledžitest oli valijaid kõige rohkem Pärnus – 63. Järgnesid Türi 35, Narva 23, õpetajate seminar 8 ja õigusinstituut 4 valijaga.

Valimiskastides oli rikutud ja kehtetuid sedeleid kokku 29. Valimistoimikond valimiskorra rikkumisi ei tuvastanud.

Struktuuriüksustest osutusid otse valituks Kristi Lont, Andres Toompere, Maarja Vaikmaa, Erki Mardo, Laura Sedman, Pavel Starkov, Keit Fomotskin, Helen Reino, Lauri Antalainen, Vahur Meus, Hannes Klaas, Julia Perevalova, Ireen Kangro, Ele

Liivamägi, Allan Selirand ja Tuulike Tuulik.

Üldise pingerea alusel osutusid valituks Lauri Paeveer, Alo Lööke, Rainer Pärna, Aivo Lokotar, Rivo Bernotas, Rait Aviste, Eveliis Kurs, Tuuli Reisberg, Ann Kuslap, Kadi Kirves, Karin Oras, Andreas Sepp, Maria Trahhatsjova, Aarne Deemant ja Rene Oruman.

Allikas: valimistoimikonna protokoll

Tartu Ülikooli Raamatukogu ostis uue e-ajakirjade portaali

Marika Meltsas
TÜ Raamatukogu peaspetsialist

TÜ Raamatukogu ostis EBSCO e-ajakirjade haldamise süsteemi EBSCO A-to-Z, mis võimaldab luua linkidega kataloogi raamatukogu poolt tellitud täistekstiandmebaasides sisalduvatest ajakirjadest.

Eraldi tellitud e-ajakirju saab sinna käsitsi lisada. Kataloogi on lisatud ka 623 vaba juurdepääsuga eelretsenseeritavat teadusajakirja.

Ajakirjad on esitatud alfa-beetlilises nimekirjas. Kõige lihtsam on konkreetseid ajakirju leida otsiaknasse ajakirja pealkirja või selle fragmenti sisestades.

Kuidas otsida?

Ajakirjad on ka ainevaldkondade (subjects) järgi otsitavad, kuid kuna EBSCO liigitus ei ole alati kõige täpsem, ei pruugi ainevaldkonnna järgi tehtud otsing päris adekvaatset pilti eriaalaajakirjadest anda.

Otsitunnustena on kasutatavad ka kirjastuse nimi ja ISSN number. Viimase kaudu on tekitatud ka lingid elektronkataloogi ESTER.

Kuna täistekstiandmebaasides sisalduv on pidevas muutumises (konkreetsete ajakirjade aastakäikude kättesaadavus oleneb litsentsitingimustest, ajakirjad liiguvad ühe

kirjastuse alt teise alla, kõik ajakirjad ei sisaldu EBSCO süsteemis), siis ei vasta ESBCO A-to-Z ajakirjade nimestikus pakutav sajaprotsendiliselt tegelikkusele.

E-raamatukogu arendamise eesmärk on parandada teadusinformatsiooni kättesaadavust.

Probleemidest ja vigadest palume märku anda elektroonilise infoteenistuse aadressil: paring@utlib.ee.

E-raamatukogu areneb

Viimastel aastatel on e-raamatukogu märgatavalt edenunud.

Praegu on raamatukogu vahendusel loodud ligipääs 11 981 e-ajakirjale Tartu Ülikooli arvutivõrgus.

Suurem osa ajakirju on kättesaadavad TÜ Raamatukogu poolt tellitavate täistekstiandmebaaside (EBSCO Academic Search Premiere, Business Source Premiere, JSTOR, ScienceDirect, KluwerOnline, SpringerLink jne) vahendusel.

Sageli on e-ajakirjade juurde jõudmiseks mitu võimalust – kas kirjastuse server, täistekstiandmebaasid või e-ajakirju vahendav tellimisfirma EBSCO Electronic Journal Service (EJS).

Seejuures võivad ühe ajakirja aastakäigud olla erine-

vates andmebaasides.

Mõned andmebaasid on spetsialiseerunud pikaajalise arhiivi loomisele (JSTOR). Kirjastuste endi ajakirjade andmebaasid annavad enamasti juurdepääsu viimastele aastakäikudele. Ajaline ulatus sõltub litsentsilepingutest ning ka sellest, kas kirjastus on vanemaid aastakäike digitaliseerinud.

Agregeeritud e-ajakirjade andmebaasides (näit EBSCO täistekstiandmebaasid) on teadusajakirjadele sageli kehtestatud nn embargoperiood, st kirjastus lubab ajakirja artikleid täistekstidena kättesaadavaks teha vaid teatud aja möödudes (enamasti üks aasta) pärast ilmumist. Sageli pakuvad väiksemad kirjastused e-ajakirju vaid vahendajate kaudu (näit Ingenta, EBSCO EJS), kuid kohati on ajakirja värseimad numbrid või preprintid kättesaadavad vaid kirjastuse serveris.

www.utlib.ee/e-ajakirjad

Häälte jaotus kandidaatide vahel teaduskondades

Teaduskond	Nr	Nimi	Hääli
Usuteaduskond	1	Vahur Peepmaa	16
Usuteaduskond	2	Kristi Lont	28
Õigusteaduskond	3	Merli Berg	4
Õigusteaduskond	4	Andres Toompere	19
Õigusteaduskond	5	Kadi Kirves	18
Arstiteaduskond	6	Heigo Reima	13
Arstiteaduskond	7	Pavel Buzókin	5
Arstiteaduskond	8	Merike Rahkema	17
Arstiteaduskond	9	Maria Trahhatsjova	17
Arstiteaduskond	10	Maarja Vaikmaa	32
Filosoofiateaduskond	11	Julia Petunova	8
Filosoofiateaduskond	12	Rivo Bernotas	26
Filosoofiateaduskond	13	Maret Luud	13
Filosoofiateaduskond	14	Erki Mardo	42
Bioloogia-geograafiateaduskond	15	Kadri Toome	17
Bioloogia-geograafiateaduskond	16	Laura Sedman	42
Bioloogia-geograafiateaduskond	17	Aivo Lokotar	27
Füüsika-keemiateaduskond	18	Pavel Starkov	30
Füüsika-keemiateaduskond	19	Rainer Pärna	30
Füüsika-keemiateaduskond	20	Marleen Taremaa	11
Füüsika-keemiateaduskond	21	Ardi Kõrkjas	11
Haridusteaduskond	22	Gea Katmann	5
Haridusteaduskond	23	Rait Aviste	25
Haridusteaduskond	24	Keit Fomotskin	26
Kehakultuuriteaduskond	25	Rene Oruman	17
Kehakultuuriteaduskond	26	Helari Kaljuste	4
Kehakultuuriteaduskond	27	Helen Reino	30
Kehakultuuriteaduskond	28	Laura Kärson	1
Kehakultuuriteaduskond	29	Kadri Jõgi	4
Majandusteaduskond	30	Alo Lööke	33
Majandusteaduskond	31	Tuuli Reisberg	21
Majandusteaduskond	32	Jaana Tenno	0
Majandusteaduskond	33	Lauri Antalainen	99
Majandusteaduskond	34	Karin Oras	18
Majandusteaduskond	35	Aarne Deemant	17
Matemaatika-informaatikateaduskond	36	Ann Kuslap	20
Matemaatika-informaatikateaduskond	37	Vahur Meus	28
Matemaatika-informaatikateaduskond	38	Kristel Saar	5
Sotsiaalteaduskond	39	Meelis Kaldalu	3
Sotsiaalteaduskond	40	Kadri Napritson	16
Sotsiaalteaduskond	41	Priit Lomp	12
Sotsiaalteaduskond	42	Hannes Klaas	45
Sotsiaalteaduskond	43	Henri Sepp	16
Sotsiaalteaduskond	44	Eveliis Kurs	24
Sotsiaalteaduskond	45	Lauri Paeveer	39
Sotsiaalteaduskond	46	Andreas Sepp	18

TÜ Kammerkoori dirigendi magistrikontsert

Indrek Mustimets
TÜ Kammerkoori president

Homme kell 14 algab Tallinnas Mustpeade Majas Eesti Muusikaakadeemia koorijuhitumise eriala magistrandi Triin Kochi (pildil) magistrikontsert koos TÜ Kammerkooriga.

Kontserdil kõlab Schützi, Rahmaninovi, Poulenci, Tormise, Kreegi jpt heliloojate koorimuusika.

Kooriühingu poolt aasta nooreks dirigendiks nimetatud Triin Koch on TÜ Kammerkoori juhatanud 2001. aasta sügisest.

Koos TÜ Kammerkooriga on Triin Koch saavutanud III koha koorifestivalil «Tallinn 2003», I koha selle aasta kammerkooride festivalil ja eriauhinna rahvusvahelisel koorifestivalil Itaalias Arezzos. Koos on antud üle 40 kontserdi.

Triin Koch on õppinud Heino Elleri Muusikakoolis Vaike Uibopuu ja muusikaakadee-

mias Kuno Arengu kooridirigeerimise klassis.

Ta on ka TÜ Akadeemilise Naiskoori Tallinna vilistlas-koori dirigent.

15. mail kell 14 toimub Triin Kochi magistrikontsert TÜ aulas. Ettekandele tuleb G. B. Pergolesi «Stabat Mater». Kaastegevad TÜ Akadeemiline Naiskoor, Kädy Plaas (sopran), Ivo Posti (kontratenor) ja kammerorkester «Neli Temperamenti».

EAGLE VISION

ÜHEKUULISED KONTAKTLÄÄTSED alates 140 krooni paar

Soola 8, Tartu
Emajõe Ärikeskus I korrus
Tel 737 1060, tartu@eagle-vision.ee
www.eagle-vision.ee

Üliõpilased kihutasid Emajõel

Kristi Liiv
Filosoofia 1. a üliõpilane

1. mai pärastlõunal võistles Emajõe voogudes kaarsilla ja Võidu silla vahelisel lõigul 64 plastikust ja kummist meisterdatud paadis üle 200 üliõpilase.

Juba pool tundi enne võistluse algust olid Emajõe kaldapealsed täis igas vanuses show-himulisi pealtvaatajaid. Atlantise-poolsel kaldapealsel askeldasid veidrates kostüümides üliõpilased – mõne võistkonna tunnuseks oli teibi abil pähe kinnitatud koeranäoline süss, teise grupi võis ära tunda triigitud ülikondadest, mille esitaskust ei puudunud punane nelgiõis, kolmandad paadimehed olid osavasti vanaprouadeks riitunud. Kõik nad olid ametis oma sõiduvahendite viimase putitamisega.

Kõigil osavõtjail tuli läbida umbes 600-meetrine rada, kus tuli sõita nii päri- kui ka vastuoolu.

Võistlus toimus kahes kategoorias – võistlussportlased ja rahvaaerutajad.

Võistlussport

Esimesena asus jõudu katsuma sportlasklassi neli võistkonda. Esmakordselt eelnes sõudmisvõistlusele kaptenite võidujooks Raekoja platsilt paatideni.

«Sportlasklass oli sel aastal kuidagi kokku kuivanud, aga ma usun, et rahvaaerutajad ja esimest korda kavassee võetud kaptenite jooks tegid selle väikse languse tagasi,» ütles ülikooli kevadpäevade projektijuht Kunnar Karu.

Võistlussportlaste kategoorias saavutas esikoha sõjakooli võistkond Topeltkoormus koosseisus Rene Rätsep, Siim Hannus, Ivo Silbaum, Priit Kasemets, Siim Vantus, Rivo Zirk, Marek Koppelman ja Priit Brikk, kes said hulganisti auhindu, muuhulgas saunaõhtu hotellis Hansatall ja Extreme Spordi korraldata-

Emajõel kihutas nii osteud kummipaadidel kui isetehtud parvedel üle 200 üliõpilase. REENI KUUS

va surfikursuse.

Sportlasklassis saavutas II koha sõjakooli võistkond Eurobitses ja III koha võistkond Robinsonid.

Esimeses kategoorias anti välja ka eriauhind nutikuse eest, mis läks Rannu meeskonnale (Maido Möls, Kuldar Sikk ja Ahti Lill), kes reeglite puudulikkust kasutades paigaldas hetk pärast võistluse algust oma sõiduvahendile mootori.

«Tulime selleks, et reeglitesse pandaks lõpuks kirja, et võistlusele peab mootorita tulema,» lausus rahulolev Maido Möls auhinda vastu võttes.

Karu sõnul pole korraldajad juba mitmendat aastat reeglite järgimist väga detailiselt jälginud. Ta nentis, et kotis kaasa võetud paadimootor oli väga hea mõttevõlgatus.

Teises võistluskategoorias asus rahva meelt lahutama 58 paatkonda. Hetk pärast rahvaaerutajate võistluse algust oli Atlantise esine jõevesi tulihingeliselt võitlevatest üliõpilastest ja nende ainulaadsetest sõiduvahenditest lausa paks.

Kobaras rahvaerutajad

Kui paadipundar pikapeale hargnema hakkas, võis näha mitmeid hämmastavaid paadilaadseid sõidukeid: suuremaid ja väiksemaid kummipaate, plastkanistritest aluseid, peolaudki oli TTÜ meeskonna paati ära mahatunud. Siin-seal oli märgata eurolipumotiivi.

Rahvaaerutajatele jagas 3-liikmeline žürii auhindu 8 kategoorias. Otsuse langetasid üliõpilaste V suvemängu-

de projektijuht Aivo Normak, sõltumatu vaatleja Kristin Konik ja Emajõe Paadimees Valdeko Lukken.

Originaalseima paadi eest sai auhinna võistkond Rescue 1219 (Josh Dean, Maria Gussak, Kristian Nielsen, Sjonkje Van Der Meer ja Neinke Piets), kelle paadi moodustasid kolm kokku seotud autokummi.

Järgmisena kutsus ülikooli kevadpäevade projektijuht Kunnar Karu poodiumile võistkonna Vigased Pruudid, mille liikmeid pärjati parimate elunautijate tiitliga. Kõige kiirema stardi eest leidis tunnustust võistkond Queen Mary.

«Otsustamine oli väga keeruline, aga kuna meil oli õigus hinnata üksnes kummipaate, siis osutus võistkonna Rescue

SPORTLASKLASS

I – Topeltkoormus (sõjakool)
II – Eurobitses (sõjakool)
III – Robinsonid
Eriauhind nutikuse eest
– Rannu

RAHVAAERUTAMINE
Originaalseim paat – Rescue 1219
Parimad elunautijad – Vigased Pruudid
Kiireim start – Queen Mary

1219 sõiduvahend siiski kõige originaalsemaks,» ütles žürii liige Normak.

Normaku sõnul võitis žürii arvesse ka meeskondade üldist meeleolu ja jälgis osavõtjaid ka enne ja pärast võistlust.

«Oli väga palju aktiivseid ja positiivseid tudengeid,» ütles Normak.

Kõigi võistlejate vahel loositi välja mobiiltelefon Siemens C62, mille omanikuks sai Püü Tolma.

Rooma amfiteater Emajõel

Karu sõnul võis tänavuse paadiralliga igati rahul olla, võttes ebaõnnestumistena arvesse vaid registreerimislaudade ja korraldajate häälte kadumist.

«Võiks öelda, et Emajõe säng on nagu Rooma amfiteater, ainult et Tartus ja natuke märjemal moel,» kommenteeris üritust respublikaanist aerumees ja TÜ vilistlane Uwe Kersna.

Tund pärast paadiralli lõppu algas võistluse ametlik afterparty tudengi varjupaigas Raekoja platsil, kus anti kätte ka auhinnad, söödi, joodi ja löödi tantsu, nii et telk värises.

Viimaseid vapraid paadimehi võis näha veel kell kaheksa õhtul, mil palju tähelepanu pälvinud vanaprouadeks riitunud meeskond Eurobitses üritas ennast ja oma paati Riia mäest üles vedada, olles ilmselgelt vägagi rõõmsas meeleolus.

UUDISED

Feminiinne näitus Y-galeriis

4. mail avati Y-galeriis TÜ kunstide osakonna vilistlaste Maris Palgi ja Kaie Luige näitus «Ihust ja hingest».

Galerist Margus Kiisi sõnul esindavad Maris Palgi ja Kaie Luik Tartus viimastel aastatel jõudsalt kasvava feminiinkunsti koolkonda. Seda iseloomustab sümbolismi vormis naise elutahkude esitamine, naiselike iseloomujoonte ja naiseliku vaimumaailma eripärade rõhutamine.

«Kunstnike maalidel on naistel tselluliit, sealjuures kannavad nad aga ebamugavad, kuid kohustuslikke aksessuaare nagu rinnahoidjad,» ütles Kiis.

Näitus jääb avatuks 16. maini.

ÕESis räägitakse Jaapanist

12. mail kl 16.15 Lossi 3-406 algaval ÕESi koosolekul peab Hiromi Komori Jaapani Rahvuslikust Etnoloogiamuuseumist ettekande Esticast ja Balticast Jaapanis.

ÕESi sekretäri Kadi Grichini sõnul käsitletakse ettekandes Eestiga seotud teadusuuringute tendentse. Samuti tutvustatakse viimasel ajal Jaapanis ilmunud Eestit põhitteemana käsitlevaid raamatuid ja artikleid jne.

ÕESi esimees prof Tiit Rosenberg jagab muljeid Sapporo Ülikooli slaavi uuringute kes-

Aare Abroi kaitses doktoritööd

Eesti Biokeskuse teadur Aare Abroi (pildil) kaitses doktoritöö «Veise nääkasvjavaviiruse tüüp 1 valgu E2 natiivseid aktiivsusi määravad determinandid on lahutatavad».

Töös käsitleti veise papilloomiviruse valgu E2 eri aktiivsuste omavahelisi seoseid ning nende aktiivsuste struktuuri-funktsiooni vahelisi seoseid.

Doktoritöö peamine teema on, kas ja kuidas on võimalik E2 valgu eri aktiivsusi lahutada.

Küsimuse uurimiseks tehti E2 transaktivatsiooni domeeni mitmeid punkt-mutatsioone. Uuringutel selgus, et viirusega nakatunud rakus realiseeruvate E2 aktiivsuste determinandid on lahutatavad. See annab viirusele teoreetilise võimaluse neid aktiivsusi vastavalt viiruse elutsüklist tulenevatele vajadustele ka erinevalt reguleerida. Selline eri aktiivsuste diferentseeritud reguleerimine on ilmselt hädavajalik viiruse elutsükli edukaks toimumiseks.

Doktoritööd juhendas prof Mart Ustav, oponeeris dr Saulius Klimasauskas Vilniuse biotehnoloogia instituudist.

Aare Abroile anti filosoofiadoktori kraad molekulaarbioloogia erialal.

Tudengilaulu konkursi võitis tänavu vene rokkbänd Red Wine

Anastassia Popova
ajakirjanduse ja suhtekorralduse 2. a üliõpilane

«Tudengilaulu konkursil hääletas žürii ühehäälselt võitjaks vene rokkbändi Red Wine'i loo «Minuga koos», ütles žürii liige Tiit Kikas. Žüriisse kuulusid muusikud Kadri Giannakaina Laube, Toomas Lunge, Tiit Kikas ning üliõpilane Mait Alanurm.

«Me kõik andsime sellele bändile oma hääle, mis tundus selle ürituse koosseisu juures kõige õiglasem valik,» lausus Kikas.

Žürii liikmed rõhutasid eelkõige võidulaulu loomingulise poole kõrget taset.

Võitis eestikeelne laul

Red Wine esitas seitse laulu, millest kuus oli vene ja üks eesti keeles. Laube sõnul olid kõik lood hea kvaliteediga, kuigi «Minuga koos» puhul mängis kaasa eestikeelne tekst.

Lunge lisas, et rõdu pealt, kus žürii istus, ei saanud ühestki venekeelsest sõnast aru.

«Mul on kohutav kahju. Oleks väga tahtnud kuulata, millest nad laulsid. «Arvan, et

Võitjad lubasid preemia eest soetada heliaparatuuri. ERAKOGU

need sõnad olid väga head,» ütles ta.

«On meeldiv, et võitis just meie eestikeelne laul. See räägib sellest, et võime ka edaspidi eesti keeles laulda, see teeb rõõmu,» lausus Red Wine'i solist ja võiduloo autor, Tartu Ülikoolis sotsiaaltööd õppiv Aleksandr Aidarov.

Aidarovi seletuse järgi räägib laul mehe ja naise vahelist eksistentsiaalsetest

suhetest. Lugu ei ole romantikast, vaid sügavamatest, tõsisematest asjadest, seletas ta. Red Wine'i trummari, Audentse Ülikooli informaatikatudengi Oleg Ivanovi sõnul kuulub laul *pop-rock*'i muusikastiili alla.

Looming tugevam mängust

Tudengilaulu 2004 publiku ees esines kokku üheksa esinejat. Korraldajate sõnul

TUDENGILAU 2004

Tiitel «Tudengilaul 2004» – Red Wine
Viljandi folgi preemia – Etskae
Edevuse preemia – We Who Are Just Like The Others
Võru folgi preemia – Hämarad Lood
Red Bulli eripreemia – Harry Tuul

oli konkursile pääsemisele tingimusteks vähemalt ühe oma loo esitamine ning minimaalne elektrooniliste pilide kasutamine, samuti pidi bändide koosseisudes olema tudengeid.

Kontserdil kõlasid lood *rock*'ist kantrini, bluusist folgini. Žürii liikmete hinnangul oli valitsevaks muusikastiilik ühikafolk. «Tudengilaulu on tegelikult raske hinnata siin lava peal. Peaksime kuskile ühikasse minema ja õhtu läbi nendega koos istuma,» ütles Laube.

Ülikoolis inglise filoloogiat õppiv Maarit Nikolajeva märkis, et muusika oli üldiselt liiga rahulik, ballaadilik. «Ootasid rohkem samasugust kärtsu-mürtsu, nagu oli eelmise aasta võitja puhul,» sõnas ta.

Kikase sõnul oli esinejate üldiseks probleemiks, et nende loomingulised võimed

olid muusikalistest võimetest suuremad. «Oleks oodanud tugevamat esitust,» lausus ta.

Auhinnad

Peale Red Wine'i tõstis žürii esile ka ansambleid Etskae, We Who Are Just Like The Others, Hämarad Lood ja üksinda esinenud Harry Tuult.

Tiitli «Tudengilaul 2004» pälvinud Red Wine sai auhinnaks muusikariistade poe IS Music Team kinkekaardi, mille väärtus on 4000 krooni.

«See raha läheb aparatuuri ostmiseks. Kavatsame luua oma stuudio, vajame oma aparatuuri, sest igasugustes keldrites harjutada ei ole eriti mugav,» ütles Aidarov.

Aidarovi sõnul on võit bändi jaoks oluline, kuid kõige olulisem on hästi esineda. «Kui esined hästi, siis see ongi juba tulemus. Meile, venelastele, on see üldse väga lahe,» lausus ta.

IN MEMORIAM

Edgar Naarits

22. juuli 1920 – 4. mai 2004

Teisipäeval lõppes elutee tulihingelisel Tartu spordimehel, kes oma õpilaste abil tutvustas kodulinna ja Eestit paljudes paikades.

Ta oli mitmekülgne spordimees – Eesti kergejõustiku-meistrivõistlustel sai 400 m tõkkejooksus hõbemedali, NSVL korvpallimeistrivõistlustel kuulus pronksmedali võitnud Kalevi meeskonnale (1945). Teda hinnati välja-paistva kaitsemängija ja mängujuhina. Sportlikule karjäärile tegi lõpu tervisehäda, sest oma jälje olid jätnud karmid tingimused tööpatljonis, talvelahingud Velikije Luki all ja haavata-saamine.

1945 nimetati Edgar Naarits Tü kergejõustiku ja sportmängude õpetajaks.

Edgar Naarits armastas korvpalli üle kõige. Ta oli andekas pedagoog. Tal oli terav pilk eeldustega noorte silmamiseks ja õpilase vigade märkamiseks. Tema õppetun-nid ja treeningud olid emot-sionaalsed, tema rühmadesse tuldi meelsasti. Nakkav ees-kuju viis tulemuseni.

Mõne aastaga jõudsid Tartu korvpallurid juhtpositsioo-nile Eestis ja ka endises N Liidus. Ülikooli spordiklubi meeskond oli Eesti meister 1948-1952, NL meister 1949, II koht 1950, III koht 1951. Tema juhendamisel võitis ülikooli korvpallimeeskond 8 linna turniiri 1950. a Tartu nime all.

Edasi kulus kogu energia ülikooli naiskonnale (ÜSKi, TRÜ ja Tartu Kalevi nime all). 30 aasta vältel tuli naiskond 28 korral Eesti meistriks, NL meistrivõistluste hõbemedal võideti neli korda jne. Euroopa karikavõistlustel jõuti

poolfinaali jne.

Edgar Naarits on avaldanud kahetsust, et naiskond ei pääsenud ülemaailmsetele üliõpilasmängudele ja Euroopa meistrivõistlustele.

Naaritsa teenistuslehel on õppetöö Tüs 1945-1970, Kalevi Kesknõukogu treeneri amet 1960-1976 ja Tartu Korvpallikooli õppealajuhataja 1976-1995. Ta sai NSVL teenelise treeneri nimetuse. Tema õpilaste hulgas on 3 maailma-meistrit, Euroopa meistreid, mitukümmend meistersportlast, sajad kehalise kasvatus õpetajad.

1999 autasustati Edgar Naaritsat Valgetähe IV klassi teenetemärgiga. 2002 sai ta riikliku spordi elutööpreemia. Tü Akadeemilise Spordiklubi 95. aastapäeval valiti Naarits spordiklubi auliikmeks.

Edgar Naarits oli kogu elu korvpallile pühendanud mees. 2003. a ütles ta intervjuus: «Tegin tööd kogu südamest, midagi saavutasin, kuid tahtnuks enam. Olen rahul, et õpilased on saanud elus hakkama».

Tartu Ülikool
Tartu Ülikooli
Akadeemiline Spordiklubi

KURSUS ÕPPEJÕUDUDELE

«Elektrooniliste testide ja küsimustike koostamine programmidega APSTest ja eFormular»

Kursusel õpitakse koostama elektroonilisi teste programmi APSTest I versiooniga ja küsimustikke eFormularis. Kursuse maht: 7 t praktikumi arvutiklassis (4 t APSTesti ja 3 t eFormulari teemal).

Lektor: Triin Marandi, Tü pedagoogika osakonna lektor. Toimumiskoht: õpetajate seminar arvutiklass Salme 1a-50 (III k). Aeg: T, 11. mail kl 10.15-14 (APSTest), K, 12. mail 12.15-15 (eFormular).

Kursuse programm: www.ut.ee/it/teenused/koolitus Maksumus ülikooli sisekäibega: 480 kr. Registreerumine ja lisainfo: Riina Reinumägi, tel 737 5442, riina.reinumagi@ut.ee.

ÕNNITLEME

60	35
Ado Freiberg, elektrik – 12. mai	Antti Raamat, haridusinfo-vaatika spetsialist – 11. mai
55	Maie Martis, kuraator – 14. mai
Toivo Jürimäe, korraline professor – 9. mai	
45	30
Heiki Valk, vanemteadur – 7. mai	Katrin Tamm, teadur – 11. mai
40	25
Erik Puura, programmi direktor – 14. mai	Silva Roose, assistent – 10. mai

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Iilari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

Raamatukogu kujundab statistikakogu

Ruth Tammeorg
TÜ Raamatukogu referent

TÜ Raamatukogu ootab nõuandeid statistikakollektsiooni kujundamiseks.

Raamatukogu statistikariiulid ei hiilga praegu kahjuks uusima informatsiooniga, ja seda eelkõige finantsilistel põhjustel.

Üht-teist on kättesaadav ka tasuta Internetis, näiteks maailma riikide statistika-ametite kodulehtedelt.

Katsetused

Euroopa Ühenduste Statistikalitus EUROSTAT võimaldab tänavu oma kodulehel kõigile huvilistele tasuta juurdepääsu monograafiate

täistekstidele pdf-vormis.

Maikuu lõpuni saab Tü arvutivõrgus katsetada Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni OECD andmebaasi SourceOECD (The OECD's Online Library of Statistical Databases, Books and Periodicals).

See sisaldab statistilisi ülevaateid ja analüüse rahvusvahelistelt organisatsioonidelt, nagu Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD), Centre for Educational Research and Innovation (CERI), European Conference of Ministers of Transport (ECMT), International Energy Agency (IEA), Nuclear Energy Agency (NEA), OECD Development

Centre, Sahel and West Africa Club.

SourceOECD katsetus toimub mai lõpuni, juurdepääs Tü Raamatukogu kodulehelt alajaotuse «Andmebaaside katsetused» kaudu.

Ootame tagasisidet

Palume seda võimalust praegu kasutada ning teada anda ka sellest, kuivõrd väärtuslikuks hindate nime-tatud andmebaasile juurdepääsu ostmist.

Oleme juba saanud positiivse tagasiside Euroopa kolledžilt, kuid kuna SourceOECD andmestik hõlmab mahukaid materjale mitmelt alalt, siis ootame arvamust ka teistelt institut-

sioonidelt.

Ootame õppejõududelt ja teaduritelt infot aadressil ruth.tammeorg@ut.ee, milliseid maailma statistika-väljaandeid hindate oma alal asendamatuteks.

Raamatukogu piiratud finantsressursside juures on äärmiselt oluline valida raamatukokku ainult parimad ja olulisimad väljaanded.

Oodatud on kõik ettepanekud statistikamaterjalide ostmiseks nii elektroonilisel kujul kui ka paberkandjal.

Katsetus OECD, IMF ja Eurostat statistikale Tü arvutivõrgus avatud kuni 3. juunini aadressil: http://195.145.59.167/ISAPI/LogIn.dll/login?lg=e

KAITSIMISED

12. mail kl 13.15 kaitseb Vane-muise 46-246 Maris Rattas doktoritööd «Liustikualused protsessid voorte kujunemisel – Saadjärve voorestiku näitel». Juhendaja: prof Volli Kalm. Oponent: prof dr Vitalijs Zelčs (Läti Ülikool).

12. mail kl 15 kaitseb ülikooli nõukogu saalis Mari Järveldi doktoritööd «Tervistohustav riskikäitumine teismelistel noortel». Juhendaja: prof Heidi-Ingrid Maaros. Oponent: emeritprof Peter Petersen (Hannoveri Ülikool).

LOENGUD

10. mail kl 14-16 toimub Biomeedikumis aud 1006 molekulaarse ja kliinilise meditsiini keskuse seminar. Prof Matjaz Žorko (Ljubljana Ülikool) peab ettekande «Exploring the interaction of receptors with G-proteins by using synthetic model peptides and other

approaches» ja dots Ursel Soomets «Antisense tehnika ja aplikatsioonid (ravimid)».

12. mail kl 16.15 toimub Vane-muise 46-327 Rein Ahase venia legendi loeng «Kesk-kond, planeerimine ja sotsiaalne positsioneerimine».

13. mail kl 14-16 toimub Puu-sepa 8 A. Linkbergi nim aud emeritprof Peter Peterseni (Hannoveri Ülikool) loeng «Vaikne ja allasurutud kurbus: naistel pärast raseduse katkestamist esinevad psühholoogilised protsessid». Loeng on saksa keeles, tõlge eesti keelde.

KONTSERT

12. mail kl 19 esinevad Tartu linnamuuseumis Ann Õun (flööd) ja Vambola Krigul (löökpillid). Kavas Takemitsu, Constant, Gubaidulina jt looming. Piletid 60 ja 40 kr.

14. mail kl 19 Vanemuise Kontserdimajas hooaja lõppkontsert – Carl Orffi «Carmina burana».

SOTSIAALTEADUSTE DOKTORIKOOL

13.-15. maini

«Sotsiaalteaduste kaasaegsed probleemid»

Doktorikool koondab semiootika osakonna ja Jakob von Uexkülli keskuse Cassirer-Lotman-Uexküll sümpoosioni ja psühholoogia osakonna ning SCASSSi (Swedish Collegium for Advanced Study in the Social Sciences) ühised seminarid. Tartusse tulevad esinema mitmed rahvusvaheliselt tuntud teadlased.

Vt: www.zbi.ee/uexkull/cassirer.htm, www.scasss.uu.se. Osalema oodatakse eelkõige sotsiaalteaduskonna doktorante ja magistrante, kuid teretulnud on teisedki huvilised. Doktorikooli eest on võimalik saada 2AP Peale aktiivse osalemise tuleb teha 31. maiks arutlev referaat vabalt valitud loengu teemal.

Eelnevalt tuleb läbi lugeda lektorite antud kirjandus. Lugemis-materjalid on registreeritud osalejatele saadaval Tiigi 78-334. Osalemiseks registreeruda 13. maiks Tiigi 78-334, tel 737 5902, ester.sotsova@ut.ee) või ÖISI kaudu (aine-kood SOPH.00.394).

Sümpoosion ja seminarid toimuvad inglise keeles. Info: Anna Gramberg, tel 737 5916, anna.gramberg@ut.ee.

KONVERENTS

14. mail kell 10 Tü Ajaloo Muuseumis

«Juhuste tahtel ühiselamust arhiiviks (Liivi 4 – 100)»

Sajand pärast hoone valmimist toimuv konverents on pühendatud majale ja tema asukatele, kes on seal tegutsenud.

Konverentsi kava:

Lea Leppik, Tü – «Milleks Tartu Ülikoolile ühiselamu?»
Terje Lõbu, Tü – «Reinhold Guleke – sobiv mees arhiivimaja arhitektiks?»
Endel Kuusik, EAA – «Ühiselamust ja selle elanikest 1904-1907»
Ludmilla Dubjeva, Tü – «Ajaloo-keeleteaduskonna üliõpilas-raamatukogu 20. saj alguses»
Jaan Kasmel ja Tiiu Kasmel, Tü füüsilise antropoloogia keskus – «Antropoloogia kollektsioonile ruumide taotlemisest ja eraldamisest üliõpilaste ühiselamusse»
Toomas Pung, Tü – «Metobs arhiivimajas»
Birgit Kibal, EAA – «Mäluga maja ehk juhuste tahtel ühiselamust arhiiviks»
Tiiu Oja, EAA – «Minu aeg arhiivimajas»
Indrek Kuuben, EAA – «Mõtisklus ajalooarhiivist»

KIRJANDUSFESTIVAL

7. mail kl 12 avatakse raamatukogu ees Tartu I kirjandusfestival «Prima Vista».

7.-8. maini toimub üle 100 ürituse (raamatumess «Utlit Market 04», nüüdiskirjanduse konverents, Põhjamaade luulekohvik, etendused, raamatute esitlused, kohtumised kirjanikega jpm.

«Prima Vista» infopunkt avatud raamatukogu fuajees ka 8. mail kl 10-16. Info: tel 737 5725 või kirjandusfestival.tartu.ee.

TARTU VISUAALSE KULTUURI PÄEVAD

12.-16. maini

12.-16. maini toimuvad Eesti Rahva Muuseumis esimesed Tartu visuaalse kultuuri päevad. Festivali filmiprogrammis on 35 filmi, näitused, töötoad ning Eesti antropoloogilise dokumentalistika ümarlaud.

Info: tel 742 2266, 517 6822, www.erm.ee, nafa.uib.no.

TARTU ÜLIKOOL

Tartu Ülikool võtab
Tü Kunstimuuseumisse tööle

koguhooldaja,

kelle ülesanne on antiigikogu teaduslik läbitöötamine, näituste korraldamine ning projektide läbiviimine.

Edukal kandidaadil on:

- kõrgharidus (soovitatavalt erialane),
- head teadmised kunsti- ja antiikajaloost ning klassikalistest keeltest,
- hea algatus- ja korraldusvõime,
- väga hea koostöö- ja suhtlemisoskus,
- hea eesti ja võõrkeel(t)e oskus,
- hea arvutioskus.

Konkursist osavõtuks esitada palgasooviga avaldus rektori nimele ning elulookirjeldus hiljemalt 20. mail e-postiga või paberkandjal Tü personaliosakonda (personal@ut.ee, ruum 302, Jakobi 4, 51014 Tartu).

Lisainfo: www.ut.ee/konkurss ja tel 737 5145.

PÜSSIROHU KELDRISSE LÕUNALE

SUUR JA VÄIKE
PEETER PEETER

Päevalõunat pakutakse
igal tööpäeval kell 12-15

Päevalõunad 45.-

Festival üllatas tõsiste aruteludega

Aija Sakova

Peale heategevus-, komerts- ja meelelahutusürituste leidus TÜ Raamatukogu ja Eesti Kirjanduse Seltsi korraldatud festivalil «Prima Vista» ka midagi nõ poolakadeemilist.

Laupäeva hommikul toimus kaks paneeldiskussiooni: «Kas kirjandus on võimalik ilma lugejateta?» ja «Kirjanduslikust enesenäitamisest «liputamiseni»».

Esimest juhtis kirjandusfestivali patroon prof Rein Veidemann ja selles osalesid Janika Kronberg, Urmas Reinsalu, Mart Jagomägi ning Berk Vaher. Teist juhatas Kirjanike Liidu esimees Jan Kaus ning sellest olid kutsutud osa võtma Toomas Raudam, Mihkel Kaevats ja Kaur Kender, viimast asendas Berk Vaher. Mõlemad vestlused olid väga emotsionaalsed ning diskussioonid koguni teravad.

Kas lugeja on ohustatud?

Esimene neist kujunes küllaltki lugejakeskseks: küsiti selle järele, mida lugeja lugeda soovib ja kas kirjanik peab ning saab kirjutades arvestada sellega, milline on tema potentsiaalne lugeja, ja sellega, millised on tema soovid. Tunti muret ka laste ning noorte kehva lugemisoskuse ja -harjumuse pärast. Rein Veidemann püstitas koguni väite, et tänapäevases maailmas on ohustatud lugeja, mitte kirjandus, sest trüki- valgust näeb palju raamatuid. Samas aga pidavat tema sõnul statistika järgi 40-60-aastaste meeste hulgast ilukirjandust lugema vaid 8 protsenti.

Mõtiskleti ka selle üle, kuidas saaks või peaks ilukirjandust õpetama koolides: kas kaanonikeskselt või lugeja- ning tekstikeskselt. Nooremad publiku seast tõstatasid küsimuse selle kohta, et praegu puudub kaasaegne kirjanduskaanon ja seetõttu olevat paljudel noortel väga raske kaasaegsesse kirjandusse siseneda, kuna ei osata enda

Mitu eri põlvkonda ühe laua taga: noor luuletaja Mihkel Kaevats (TÜ semiootika ja kulturoloogia üliõpilane) ja kirjanik Toomas Raudam (lõpetas 1973. aastal TÜ ajaloo-keeleteaduskonna inglise filoloogina).

2XAIJA SAKOVA

jaoks sobivat valida. Leiti, et ajakirjandus võiks oluliselt tugevamalt reklaamida ja tutvustada plaate ning filme kõrval ka raamatuid.

Käsitlemata jäi mõneti küsimus, kas kirjandus peab alati mõtlema lugejale. Kas kirjanik peab juba kirjutades pidama silmas lugejat või on kirjanduse ja lugeja suhe kirjanduse sünnist ning loomishetkest hoopis eraldiseisev nähtus.

Kirjaniku ja kirjanduse suhe

See kirjaniku ja kirjanduse suhe sai aga teise paneeldiskussiooni peamiseks teemaks, mis on ka mõistetav, kuna vestlusringi laua taga istusid nimelt kirjanikud ise.

Põhiliseks arutlusteemaks kujunes küsimus, kui palju tohib kirjanik oma teostesse sisse tuua tegelikkust, oma isiklikku elu. Kuna väga raske on tõmmata piiri tegelikkuse

ja fiktsiooni vahele – selle kohta ei eksisteeri ka üheselt mõistetavat arusaama – siis tekkisid publiku hulgas mitmed vääritimõistmised. Viimane tõestas veel kord seda, et kirjandusest ei saa rääkida objektiivselt ja kõigile vastuvõetavalt. Kahju ainult, et mitmed inimesed seda mõista ja aktsepteerida ei soovi.

Elava diskussiooni tekitasid loomulikult Kaur Kenderi ja Kadri Kõusaare isikud. Ning just nendega seoses küsiti ka, kas kirjanik peab olema edukas meediapersoon, et olla või saada «heaks» kirjanikuks. Üldiselt leiti, et iga kirjanik peab ikkagi ise otsustama, milline olemise ja enesetutvustamise viis talle kõige rohkem sobib. Ja ühtki neist ei saa nimetada valeks.

Tüütaks kirjanduslikuks enesepaljastuseks nimetati aga seda, kui üks näitab ja teine ei taha näha.

Raamatuesitlused

Aija Sakova

Kirjandusfestivali üks oluline osa oli raamatumess Utlib Market '04, mille korraldas TÜ Raamatukogu.

Raamatukogu ees platsil müüsid telkides oma raamatuid üle 30 kirjastuse (sh TÜ Kirjastus), raamatuvahendaja ja antikvariaadi. Raamatukogu ruumis 202 oli kirjastustel ja teistel võimalik tutvustada oma raamatuid, kus TÜ Kirjastus ei osalenud.

TÜ vene keele õppetool tutvustas raamatut «Eesti vanausuliste ajaloo ja kultuuri» ning TÜ prof Aleksandr Dulitšenko oma raamatuid «Slaavi pisikeeled» ja «Maailmakeele otsingul».

Parimaid raamatututvustusi auhinnati. Auhindamisel osalesid Utlib Market '04 projekti juhi Tiina Kuusiku sõnul vaid

kirjastuste esitlused. Võrdselt hinnati Eesti Entsüklopeedia-kirjastuse Õie Orava raamatute «Tallinnfilm» I, II ning kirjastuse Varrak ja Ungari Instituudi 20. saj II poole luule antoloogia «Mu ema must roos» esitlust, kus esines ka TÜ ungari keele erakorraline lektor Krisztina Toth.

Avati mälestustahvel

Kristi Tael

Kliinikumi avalikkussuhete juht

Eile avati Riigikohtu hoonel kliinikumi 200. aastapäeva puhul mälestustahvel.

Riigikohtu hoones olid kaks sajandit kliinikumi raviausutused – naistehaiguste, sisehaiguste ja ka kirurgiakliinik. Riigikohus kolis majja aastal 1990.

Mälestustahvli autor on Mati Karmin ning see valmis Tartu Linnavalitsuse toetusel.

Skulptor Mati Karmini sõnul on mälestustahvli kandvaks ideeks kirurgi käed ja esimene punane triip, mis tekib nahale pärast skalpellilõiget.

Eile andis Eesti Post välja kliinikumi juubelile pühendatud tervikasja, mille on

kujundanud Lembit Lõhmus. Tervikasja sai markeerida esimese päeva templiga Tartus Kastani postkontoris.

SA Tartu Ülikooli Kliinikum tähistab tänavu oma asutamise 200. aastapäeva. 1. mail 1804 avas prof Balk majas, kus ta ise elas, ametlikult haigete vastuvõtu.

Sellest ajast on arstiabi andmine Tartus, sõltumata muutuvaatest organisatsioonilistest vormidest ja omandisuhetest, olnud lahutamatu seotud arstiteaduse õpetamise ja uurimistööga.

Mida leiti maailmade mosaiigist?

Prantsuse filoloog Tiina Jakson rääkis naiskirjanikust Amelie Nothombist. AIJA SAKOVA

Kairi Korts

Kirjanduse ja rahvaluule 3. a üliõpilane

Triinu Ojalo

Kirjanduse ja rahvaluule 4. a üliõpilane

Kirjanduse maja saalis toimus 7. ja 8. mail tudengite nüüdiskirjanduse konverents «Maailmade mosaiik», mis oli üks osa Kirjandusfestivalist «Prima Vista».

Konverentsil osalejad said teada, et võimusuhted utoopilises Gileadi vabariigis on üsna kummalised. Samuti kuuldi seda, et kui ka küberpunk surnud ei ole, siis on karta, et ajalugu hakkab lõppema. Samuti küsiti, mida hakata peale segamini läinud kartoteegikaartidega, mis teatavad lugejale «pikad juhtmed, liigsed pisarad»? Osa-

võtjaid lohutab aga kindlasti teadmine, et suures reheahjus küpseb objektiivne tõde ja sõnasõjas poetry slam'i moodi surma ei saa.

Mosaiiki eri maade kirjandusest olid kokku panema tulnud 11 TÜ tudengit. Osalesid nii inglise, prantsuse, saksa ja norra filoloogid kui ka eesti kirjanduse õppurid.

Konverents oli mõeldud just põhiõppe tudengitele, andes neile võimaluse tutvustada, millega nad oma erialal tegelevad või lihtsalt juhtida tähelepanu huvitavatele autoritele, teostele ning nüüdiskirjanduse nähtustele.

Tudengite kirjanduskonverents võiks kindlasti saada igaaastaseks traditsiooniks. Kellel sel aastal osalemata kuulamata jäi, peab ootama järgmise aastani!

TÄNA LEHES

Bütsants ja Põhjamaad

LK 2

Vanausuliste kultuur

LK 3

Arhitekt Reinhold Guleke 170

LK 3

UUDISED

Ene Ergma kingib ülikoolile raamatuid

Täna kl 14 annab Riigikogu esimees Ene Ergma Ülikooli 17 ruumis 206 klassikalise filoloogia õppetooli itaalia keele lektoraadile raamatud, mille kinkis talle Itaalia president Carlo Azeglio Ciampi.

Itaaliakeelsed raamatud sisaldavad Itaalia kuulsamate autorite tekste (Machiavelli, Dante, Boccaccio, Galileo Galilei jt). «Hindan Itaalia presidendi kinki kõrgelt, need on kahtlemata väärt raamatud. Soovin, et need leiaksid oma koha klassikalise filoloogia raamatukogus ja oleksid nii üliõpilastele kui õppejõududele uute teadmiste ammutamiseks kättesaadavad», märkis Ene Ergma.

Raamatute üleandmisel viibib ka Itaalia suursaadik Eestis Ruggero Vozzi.

Geoloogide rahvusvaheline konverents

Homme ja ülehomme toimub TÜ Raamatukogus geoloogide rahvusvaheline konverents.

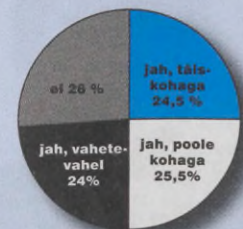
Prof Tõnu Meidla sõnul on konverents «WOGOGOB-2004» (Workig Group on Ordovician Geology of Baltoscandia – Baltoskandia Ordoviitsiumi geoloogia töögrupp) 1986. aastast alates 8. sedalaadi üritus, mille korraldavad kordamööda Skandinaaviamaad, Eesti ja Venemaa. «Eestis toimub üritus teist korda. Oodata on ligi 40 väliskülast, kokku on osavõtjaid ligi 80,» ütles Meidla.

Üritus jätkub Tallinnas, kavas on ka ekskursioon Eesti geoloogilistele objektidele.

Tallinnas TPÜ Akadeemilises Raamatukogus on avatud ka TTÜ geoloogia instituudi näitus «Mente et malleo» (mõistuse ja vasaraga).

ONLINE-KÜSITLUS

Kas töötad õppimise kõrvalt?

Vastajaid: 783

Uus küsimus:

Kas bakalaureusetöö on valmis?

Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

Näitus Eesti bibliograafiast

TÜ Raamatukogu III korrusel on 6. juunini avatud näitus «Pilk bibliograafia Eestis ja Tartu Ülikooli Raamatukogus».

Näituse koostajad Maare Kümnik ja Krista Lepik on välja pannud bibliograafiaid, artiklilogumikke, tsitaate ja mõtteteri.

Väljapanekul saab ülevaate bibliograafiatööst Eestis, bibliograafiliste teadmiste jagamise algusest, Eesti bibliograafia suurrkjudest jmt.

Koreograafi maalidebüüt

17. mail avatakse TÜ Y-galeriis Ülo Vilimaa näitus «Hingevangla».

Ülo Vilimaa on üks Eesti tuntumaid ja novaatorlikumaid tantsukorüfeeid. Tema näitus sisaldab viimastel aastatel loodud maale ja assamblee.

Vilimaa viljeleb galeristi Margus Kiisi sõnul tugevate 60-ndate Eesti maali mõjustega ekspressiivset, kuid külmade värvidega abstraktsset stiili. «Tema maalides ühendub sõge pintsli töö ratsionaalse geomeetilisusega, põhjamine koloriit tantsikleval kerguse ja tumedad toonid piltide raame ületava distsiplineerimatusena,» lisas Kiis.

Näitus jääb avatuks 29. maini ja lõpeb oksjoniga.

Valiti laboratoorse meditsiini professor

TÜ nõukogu valis laboratoorse meditsiini professoriks teist korda Agu Tamme (pildil).

Tamm lõpetas arstiteaduskonna *cum laude* 1966, kandidaadikraadi kaitses 1972, doktorikraadi 1993. Ta töötas TÜ meditsiini keskloris vanemteaduri ja sektorijuhatajana, osakoormusega ka Maarjamõisa haiglas laboriarstina. 1979 osales aktiivselt ÜMPIs enteroloogia labori rajamisel ja väljaarendamisel.

1993 määrati Tamm erakorraliseks kliinilise keemia professoriks, et kaasajastada laboratoorse diagnostika õpetamist arstiteaduskonnas.

Tamme peamised uurimisvaldkonnad on olnud imendumishäirete laboratoorne diagnostika, radionukleiid- ja gaasi-kromatograafilised meetodid, soole mikrofloora, kroonilise gastriidi ning hüpolaktaasia probleemid. EV teaduspreemia 1994 laureaat.

Ta kuulub Euroopa Komisjoni ekspertide hulka. Peale omamaiste erialaseltside on ta Soome Kliinilise Keemia Ühingu ja Kliiniliste Biokeemikute Assotsiatsiooni (London) liige, Balti Laborimeditsiini Assotsiatsiooni president. Viimati on ta algatanud uued biokeemilised markerid luu-, liigese- ja maohaiguste puhul.

Konverentsi korraldajad ja külalisesinejad ajaloo muuseumi ees.

ERAKOGU

Bütsants ja Põhjamaad

Anne Liis

Klassikalise filoloogia professor

7.-11. maini toimus Tartus rahvusvaheline konverents «Symposium Byzantino-Nordicum». Selle eesmärk oli taaselustada ja jätkata neid suuri traditsioone, mis Tartu Ülikoolil olid bütsantsi uurimustes 19. saj lõpul 20. saj algul.

Sel ajal oli Tartu näiteks üks väheseid linnu, kus anti välja erialajakirja bütsantinistikast (Vizantiiskoje Obozrenie). Ligi 80 aasta jooksul on Tartus bütsantsi kultuuri, ajaloo ja kirjandusega tegeldud juhuslikult ja üsna vähesel määral. Samas käib viljakas uurimistöö Soomes, Rootsis, Norras ja Taanis, rääkimata idanaabrist Venemaast, kus Bütsantsiga tegelejate koolkond on eriti arvukas.

Muidugi pole bütsantsi uurimusi niisugune eriala, mis suuri masse kaasa haaraks. Siiski on sellel eriti praeguses kultuurisituatsioonis suur tähtsus, ühendamaks Kirde- ja Kagu-Euroopa kultuuritraditsiooni Lääne-Euroopaga. Meie jaoks on tähtis ka idapoolse põhja-lõuna dimensiooni avamine Eesti jaoks, sest liiga tihti lõpeb huvi Euroopa asjade vastu meil Skandinaavia ja Saksamaaga. Esmeseks sammuks Eesti huvi näitamisel bütsantsitemaatika vastu oli astumine rahvusvahelisse bütsantsi uurimuste assotsiatsiooni 2001. a viimasel Pariisis peetud bütsantinistikakongressil.

Interdistsiplinaarne ala

Konverentsi eesmärk oli luua koostöövõrk kolleegidega Skandinaaviast ja Venemaalt, mida saaks laiendada Baltimaadele ja Saksamaale. Bütsantsi uurimused on ala, mis vähestes Põhja-Euroopa ülikoolides moodustavad eraldi üksusi. Tavaliselt on nad liidetud ajaloo, klassikalise filoloogia või orientalistika juurde. Seega on tegu interdistsiplinaarsust eeldava alaga

Bütsantsi uurimused ühendavad Kirde- ja Kagu-Euroopa kultuuritraditsiooni Lääne-Euroopaga.

ja sellega tegelejad ühendavad endas ajaloolase, filoloogi ja kultuuriloolase huvid ning teadmised.

See esimene Tartus peetud Bütsantsi-alane konverents tõi siia osavõtjaid Moskvast, Uppsalast, Kopenhaagenist, Oslost ja Helsingist. Kõik nad tutvustasid oma uurimusi, pannes aluse mitmekülgsele diskussioonile alates ajaloolis-filoloogilistest küsimustest ja lõpetades filosoofia ning religiooni probleemidega.

Noored teadlased

Prof Mihhail Bibikov Moskvast rääkis Baltimaade, aga ka Skandinaavia esinemisest bütsantsi allikates. Uppsalast prof Jan Olof Rosenquist tutvustas üht väiksemat Bütsantsi linna, Trapezondi, kust oli pärit üllatavalt suur hulk teadlasi ja kirjanikke. Filosoofia ja teoloogia piirimaile kuuluvaid küsimusi arutasid Torstein Tollefsen (Oslo) ja Karsten Fledelius (Kopenhaagen). Markus Bogisch (Kopenhaagen) kõnles palverännakukohtade arhitektuurist Süürias. Jeanette Lindblom Helsingist tutvustas bütsantsi uurimusi Soomes.

Tartu noored klassikalised filoloogid rääkisid kreeka keele õpetamise küsimustest Tartus ajalooliselt ja praegusel hetkel (Janika Päll, Kaarina Rein), samuti nendest materjalidest, mida Tartu raamatukogudes ja arhiivides leida võib (Ljudmila Dubjeva, Ave Paesalu). Juttu oli ka patristikateostest ja nende tõlgetest eesti keelde (prof Kalle Kasemaa).

Kõigi külaliste ettekan ded andsid ainet aruteludele, tekitasid küsimusi ja soovisid edasi mõelda. See on eriti oluline noortele filoloogidele ja ajaloolastele Tartus, kellele bütsantinistika võiks saada põnevaks uurimisalaks.

Praegu äratav Tartu huvi peamiselt oma pärandiga bütsantinistika ajalukku. Tartus töötasid maailmakuulsad bütsantinistid Vassili Regel, Alekandr Vassiljev (sai pärast emigreerumist USAsse sealse bütsantinistika rajajaks). Maailmakuulsad Tartuga seotud nimed on ka Grigori Tsereteli, Aleksandr Nikitski jt.

Ajalooliselt jäi bütsantinistika ja ka bütsantinistid pärast Esimest maailmasõda nagu kahe tule vahele. Seda ei võetud omaks vastloodud Eesti ülikoolis ega ka bolševistlikul Venemaal, kuhu enamik Tartus töötanud vene professoreid läks. 20. saj keskel hakkas Euroopas eriala kiiresti arenema ja kontaktid Ida ning Lääne teadlaste vahel muutusid tihedaks.

Hea alus koostööks

Tartu jäi sellest protsessist tookord kahjuks kõrvale. Arvestades aga meie asendit ja ajaloolist kogemust olla sillaks ida ja lääne vahel, on bütsantinistika üks neid valdkondi, kus me hea koostöö puhul võiksime oluliselt kaasa rääkida ka selle teaduse arengus.

Konverents näitas, et Eesti ja Tartu äratav kaugemalt tulnud kolleegides väga suurt huvi. Me ilmselt ise ei mõtlegi alati sellele, kui mitmekesise ja huvitava kultuuri ning ajaloopärandi keskel me elame. Igal juhul rajas konverents «Symposium Byzantini-Nordicum» hea aluse edasiseks koostööks ja valmidus jätkata ning laiendada bütsantsi uurimusi Balti mere äärsel aladel kujunes kõigi osavõtjate ühiseks veendumuseks.

Konverents sai teoks tänu Eesti Teadusfondi toetusele bütsantinistika uurimuste arendamiseks, samuti toetas läbi viimist Tartu Linnavalitsus.

Wilhelm F. Hezel 250

Lea Leppik

TÜ Ajaloo Muuseumi teadusdirektor

16. mail möödub 250 aastat TÜ usuteaduskonna dekaani ja professori Wilhelm Friedrich Hezeli sünnist.

Königsbergis pastori pojana sündinud Hezel õppis Jena Ülikoolis usuteadust ja Idamaade keeli. 1786–1801 tegutses ta Giesseni Ülikooli orientalse ja Piibli literatuuri professorina, kuni 1801 kutsus taasrajatav Tartu Ülikool ta eksegeetika professoriks. 1802 sai Hezelist ka taasavatud usuteaduskonna esimene dekaan. 11 aastat töötas Hezel eksegeetika ja idamaiste keelte professorina. Tema ratsionalistlikus vaimus Uue Testamendi tõlge koos kommentaaridega äratas kahtlusi tollases haridusministris ja tõi kaasa Hezeli õppejõutegevuse piiramise – 1813. aastast ei lubatud tal enam õpetada muud kui idamaiseid keeli.

Hezelit on peetud usuteaduskonna esimeste õppejõu-

dude hulgas teadlasena silmapaistvaimaks. Tema teaduslik pärand sisaldab arvestatavaid töid keeleteaduse ja eksegeetika alalt, sh omal ajal laialt tunnustatud heebre ja araabia keele õpikuid.

Tegemist oli äärmiselt mitmekülgse ja värvika isiksusega. 1814 kuulus Hezel Akadeemilise Musse põhikirja väljatöötamise komisjoni. Ta paistis silma sõnavõttudega ülikooli nõukogus, huvitus aiandusest ja põllupidamisest, valmistas ise siirupit ja rummi ning propageeris maisikasvatust kui Venemaa rahvaste heaolu allikat. Aleksander I annetas talle briljantsõrmuse leiutise eest, mis oli mõeldud mullast ehitusplokkide valmistamiseks.

1819 saadeti Hezel ratsionalistlike vaadete tõttu erru. Ta suri 12. juunil 1824 Tartus oma majas, mis asus praeguse Ajalooarhiivi (ülikooli esimese ühiselamu) kohal. Hezeli tänav nimetati alles pärast Teist maailmasõda ümber Liivi tänavaks.

Reinhold Guleke 170

Terje Löbu

TÜ Ajaloo Muuseumi museoloog

12. mail 1834 sündis Liivimaal Tartu Ülikooli esimese ühiselamuhoonde arhitekt Reinhold Guleke. Täna tähistame selle hoonde tähtpäeva ühiselamuteemalise konverentsiga.

Arhitekt ja kunstiloolane Reinhold Guleke oli ülikooli teenistuses 1881-1906. Ülikooli tarbeks tuli tal tegelda eelkõige meditsiinihoonete planeerimisega.

Pärast silma- ja naistekliiniku juurdeehituste valmimist keris tollasele Savi tänavale seni suurim Gulekese kavandatud hoone – uus anatoomikum.

Laiahaardeline Guleke, kes oli õppinud inseneriks, luges ehituskunsti dotsendina loengukursusi vee- ja kanalisatsiooniasjandusest arhitektuurialalooni. Eriti südamelähedaseks olid talle keskaegsed ehitised. Muinsushuvilisena osales ta väljakaevamistel, et leitu põhjal esitada oma nägemus kunagiste suurehitiste kohta. Olgu selleks kasvõi Tartu toomkirik, mille Gulekese poolt ülesjoonistatud arvatava keskaegse

väljanägemisega pole hiljem uurijad nõustunud.

Gulekese 93 eluaastasest mahtusid joonistuskursuste organiseerimine Tartu Käsitöölise Seltsis, Loode-Liivimaa raudteevõrgu plaanimine, A. Le Coq'i sümboliks saanud Tartu õlletehase torni projekteerimine jm.

19. saj lõpul valitsenud ehitusstiil historitsism oli pikka aega põlu all. Seda peeti inetuks ja halvamaistseks, mille kaanonite järgi kerkinud hooned ei leidnud ühiskonna maitsekujundajate silmsilmi.

Gulekese tegevus ülikooli arhitektina kattus ka venes- tusajaga, mis üldjoontes, ilma üksikasjadesse süvenemata, on kandnud samuti pikka aega musta varju.

Ehk teeb 21. sajand korrekture ligi sajand käibel olnud seisukohtadesse. Ajendiks hinnangute ümberaatamiseks on tihtipeale olnud ümmargused tähtpäevad. Seda enam, et seekord on tegemist kahe juubeliga – 170 aastat Reinhold Gulekese sünnist ja 100 aastat meie esimesest ühiselamuhoonest (Liivi 4), mis jäi tema viimaseks tööks Tartus.

Ülikooli esimene ühiselamu.

TÜ AJALOO MUUSEUMI ARHIIV

EAGLE • VISION

ÜHEKUULISED KONTAKTLÄÄTSED
alates 140 krooni paar

Soola 8, Tartu
Emajõe Ärikeskus 1 korrus
Tel 737 1060, tartu@eagle-vision.ee
www.eagle-vision.ee

Vene filoloogid jäädvustavad kultuuri

Varje Sootak

«Lindistasin kohe esimesel päeval üle kolme tunni. Väsisin nii ära, et suutsin vaid viisakusest noogutada, mutikesed aga olid hoogu sattunud ja neil polnud mingeid väsimuse märke.» meenutab ekspeditsiooni vene vanausuliste juurde prof Irina Külmoja.

Prof Külmoja sõnul olid Peipsi-äärsete külade vene vanausulised, kelle ajalugu ja kultuuri uurimas käidi, väga küllalislahked ja jutukad. «Nad kõik tahtsid oma elust rääkida. Varnjas sattusin kahe öe juurde, varsti tuli sinna ka õdede sõbranna. Nii lindistasingi kohe esimesel päeval üle kolme tunni.»

Vanausulised korraldasid mitmel pool lausa piduliku vastuvõtu samovari ja kodus küpsetatud pirukate-kookidega. «Meie mutikesed-keelejuhid, kelle juures kodus käisime, olid väga vahvad,» iseloomustab Külmoja vanausulisi.

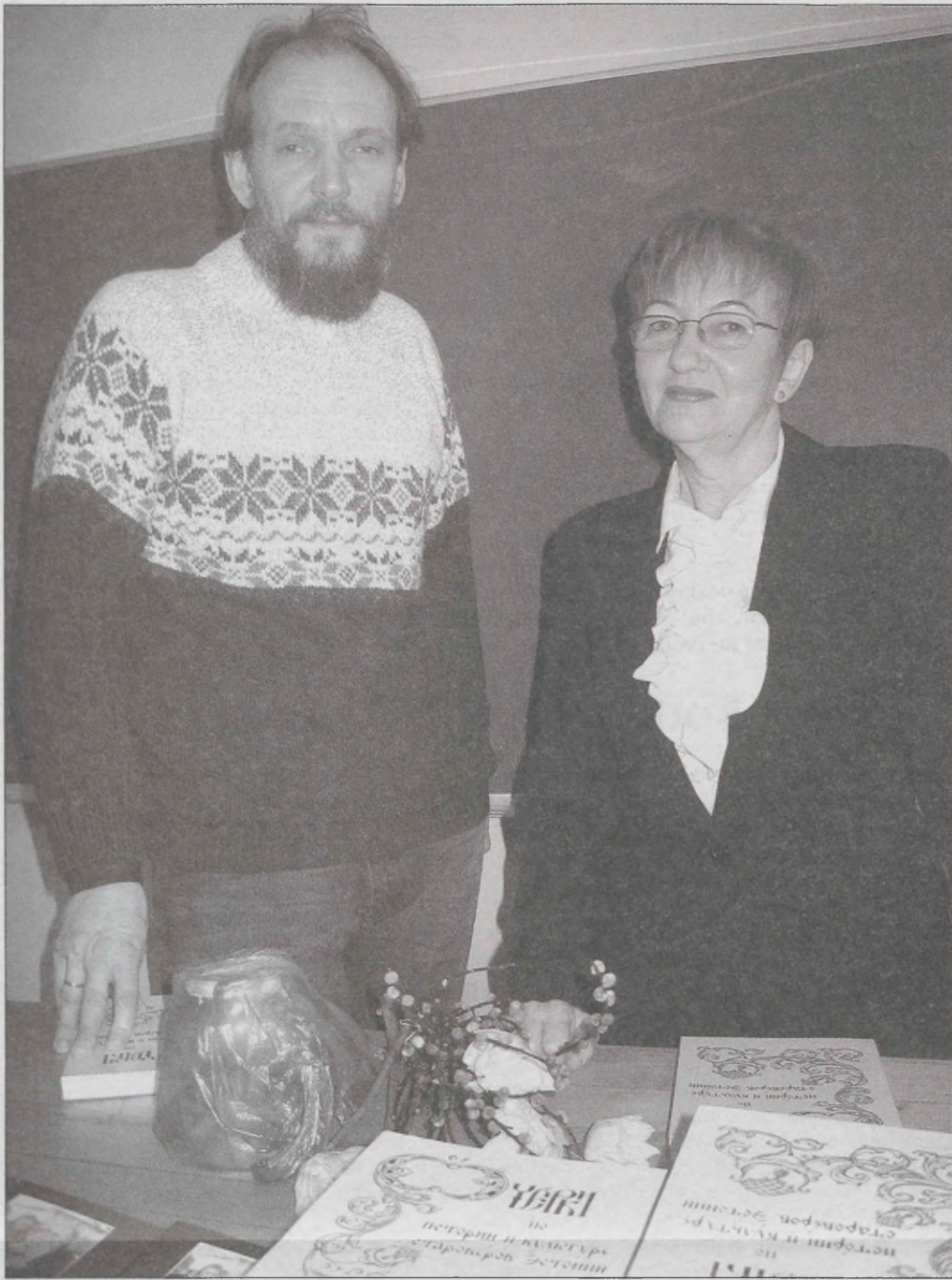
Aastane projekt

Ajaloo- ja murdematerjali kogumine vene vanausuliste juures oli vaid üks osa vene keele õppetooli ning Tartu-maa Vanausuliste Kultuuri- ja Arendusühingu algatatud projektist «Vene vanausuliste kultuuriuuringud».

Kogumise ettevalmistamiseks tuli prof Külmoja sõnul pidada sissejuhatav loengukursus vene murrete uurimisest. «Arhiivides uuriti vanausulistega seotud dokumente, palju arhiivifondid ootavad veel uurimist,» märkis Külmoja. Kogumisretkedel salvestati üle 50 tunni eriteemalisi murdetekste. Uurimistulemuste põhjal valmis TÜ Kirjastuses välja antud põhiliselt venekeelne raamat «Eesti vanausuliste ajaloo ja kultuurist» ning veebilehekülje (www.starover.ee) uurimuste-osa.

Raamat sisaldab osa kogutud murdetekstidest ja arhiividokumentidest, artikleid ja kommentaare, fotosid. Artiklist on ka eestikeelne kokkuvõte. Suurem osa dokumente publitseeriti esmakordselt, nagu ka senimaani tundmatu ja unikaalne Peipsiääre vanausuliste ja üksikisikute nimekiri 1855. aastast.

Raamatu kujundas projekti juht, ühingu esimees Pavel Varunin, keda Külmoja väga kiidab: «Ta on mitmekülgsete huvidega inimene – vanausuline, kes tegeleb arvutite ja tehnikaga, kujundab ise

Tartumaa Vanausuliste Kultuuri- ja Arendusühingu esimees Pavel Varunin ja professor Irina Külmoja raamatu esitlusel, mis sai vanausuliste hulgas bestselleriks.

VARJE SOOTAK

oma korterit ja mööblit, nüüd siis ka raamatut. Raamatukujundamine olevat olnud tema ammune unistus».

Prof Külmoja sõnul on raamat saanud bestselleriks nii kohaliku vene intelligenti kui ka vanausuliste seas. «Seda nõutakse lugemiseks ja tahetakse saada koduraamatukokku. On tulnud ka vastukajad: «Miks ei tulnud minu või minu vanaema juurde, kes oskab sellest kõigest ka väga hästi rääkida? Tulge järgmine kord kindlasti!»

Omapärane rahvakild

Üle kolmesaja aasta Eesti idapiiri äärealadel elanud vanausulised on ajaloolastele ja filoloogidele ammu huvi pakkunud.

Prof Irina Külmoja sõnul uuriti eelkõige ajalugu ja keelt, st vene keele murret,

mida siin räägitakse. «Meie eesmärk oli ka vanausuliste eneseteadvuse tõstmine, nende kui Eesti rahvusvahemuse väärtustamine. UNESCO on kuulutanud vene vanausuliste uuringud ka üheks prioriteetseks teemaks,» märkis Külmoja.

Venemaalt olid projekti ekspertidena kaasatud arheograaf ja vene vanausuliste raamatukultuuri spetsialist Jelena Agejeva, Venemaa TA V. Vinogradovi nim Vene Keele Instituudi vanemteadur Olga Rovnova.

Projekti rahastas Ettevõtlu-se Arendamise Sihtasutus kohaliku omaalgatuse programmist.

Vene keele õppetoolist osalesid projektis veel lektorid ja teadurid Katrin Karu, Oksana Palikova, Anželika Šteingold.

Prof Külmoja sõnul uuri-

ti Eestis kõneldavaid vene murdeid palju 1950.-1970. aastatel. «Leidsin, et neid uuringuid peaks taasalusta-

Kes on vanausulised?

Varje Sootak

Praegu elab Eestis umbes 15 000 vanausuliste järglast, kes püüavad elus hoida ja taastada oma vanu traditsioone.

Eestisse jõudsid vanausulised XVII saj lõpul – XVIII saj algul. 1653 algas vene õigeusu kiriku reformimine – parandati liturgiaraamatuid, jäeti ära maani kummardamine, ristimärki tehti kahe sõrme asemel kolmega jne. Need, kes reforme ei tunnistanud, hävitati või kiusati neid julmalt taga. Osa

ma ning andsin 1995. aastal kaks magistritöö teemat kaksikõdedele Natalja ja Olga Burdakovale eesti laenudest ja kalastamisalasest leksikast Peipsiääre vene murretes.»

Irina Külmoja rääkis, et tüdrukud olid tublid, tegid kahekesi ühe, seejärel jälle kahekesi teise töö ning kaitse-sid edukalt. Oponendiks olid Helle Heiter, omaaegne murdeuurija, ja Olga Rovnova. «Kaksikud läksid tööle Narva kolledži, Natalja läks küll seoses abiellumisega Moskvasse elama, Olga aga on samas vene keele lektoraadi juhataja. Mõlemad jätkavad doktoriõppet,» selgitas Külmoja.

Soov jätkata

Vanausulistega oli vene filoloogidel koostöökogemus ka 2000. aastal korraldatud rahvusvahelise konverentsiga «Vene vanausulised välismaal», st väljaspool Venemaad.

«Osakonnast osales projektis osa vene keele õppetooli inimesi, peale minu veel kolm noort teadurit-õppejõudu. Juba kogumistöö osutus niivõrd huvitavaks ja uudseks, et kõik lausa kiindusid selsesse,» seletas Külmoja. Laiemalt võetigi uurimine käsile koos vanausuliste ühinguga.

«See oli väga tore töö. Näiteks Mustvees küsitlesin ühte väga toredat abielupaari, nii mehel kui naisel oli väga hea huumoritunne. Nad tegid kogu aeg teineteise kulul nalja. Samas oli tunda, kuivõrd nad armastavad ja hoiavad teineteist. See oli niivõrd liigutav!» meenutab prof Külmoja.

Pavel Varunin avaldab projekti raames ilmunud raamatut lootust, et raamatust saab seeriaväljaande esimene osa, sest kogutud on palju materjali ja teadlastel on soov tööd jätkata.

leidis uue asupaiga Eestis algul Rāpina kandis, hiljem Peipsi läänekaldal. Vanausulised (staroverõ), nagu nad endid ise nimetasid, on ikka ehitanud oma palvekodasid, säilitasid oma kombeid. Neil on oma kirikukoorid, Frolovi ikoonimaalijate koolkond jne. Üle kolmesaja aasta elavad Eestis kõrvuti eestlased ja venelased oma keelega, oma usu ja tavadega, saades omavahel läbi ja ühte sulamata.

Allikas: Galina Ponomarjova «Vene vanausulised Eestis».

UUDISED

Kliinikumi konverents

20. ja 21. mail toimub Vane-muise Kontserdimajas kliinikumi 200. aastapäeva konverents.

Esimesel päeval on teemaks «Kliinikum ja rahvusvahelis-tumine». Selle avab kell 10 juubeliürituste patroon president Arnold Rüütel. Tervistus-sõnavõttud on sotsiaalminister Marko Pomerantsilt ja rektor Jaak Aaviksoolt. Antakse üle kliinikumi preemia, järgnevad küllalistekanded.

Teise päeva teema on «Haiglad muutumas ajas». Haiglate arengukavast räägib sotsiaalministeeriumi abiminister Külvar Mand, haigekassa prioriteetidest juhatuse esimees Hannes Danilov jne.

Pärnu kolledži 8. aastapäev

17. mail tähistab Pärnu kolledž oma 8. aastapäeva. Kell 9 heisatakse kolledži lipp. Kell 15 antakse kätte kolledži kuld-märk ja tänatakse ettevõtjatest koostööpartnereid. Raamatu-kogus autasustatakse parimate üliõpilastööde autoreid.

Kell 15.30 algab kolledži õues piknik. Esineb ka kolledži tudengiteater.

Info: Külli Agafonov, tel 445 0520.

Antiigiteatri etendus kunstimuuseumis

18. mail kl 21 algab TÜ Kunstimuuseumis Antiigiteatri etendus «Homeroose tuleklaas». Katkendeid Homeroose hümnidest esitavad Anna-Liisa Vaher ja Kaspar Koor, musitseerivad Toivo Sömer (lauto, kandle) ja Janno Mäe (trummid, tamburiin, kellukesed), Mari Murdvee (laul, sõna).

Tantsivad Külli Kressa, Ülle Niin, Pille Niin, Maare Heinsoo ja Andreas Kalkun.

Lavastanud Mari Murdvee. Info: Mari Murdvee, TÜ raamatukogu käsikirjade ja haruldaste raamatute osakond, tel 737 5745.

Noorpoksija Sander Koppel tuli teiseks

Eelmisel nädalavahetusel toimusid Maardus Eesti kadettide meistrivõistlused poksis, kus TÜ Akadeemilise Spordiklubi poksiija Sander Koppel saavutas kehakaalus kuni 60 kg teise koha. «Meistritiitel oli väga lähedal, kuid punktikohtuni-ke vaieldava otsuse tõttu tuli hääletage 2-1 vastu võtta kaotus Tallinna poksijalt Aleksandr Ohotnikovilt,» ütles noorpoksija treener Ervin Kade.

Simon Fraseri ja prof Pertti Ahonen Tampere ülikoolist.

Taavi Annusele anti filosoofiadoktori kraad avaliku halduse ja sotsiaalpoliitika erialal.

Teoloogid korraldasid kevadkooli

Roland Karo
Usuteaduse magistrant

Aprilli lõpus toimus Põltsamaal teaduse ja religiooni kolleegiumi esimene kevadkool «Loodus, kultuur ja religioon – sõbrad või vaenlased?»

Ain Riistan võrdles ettekandes «Varakristlus ja loodus» kristluse 200 esimest aastat kolkakülalt pärit noormehe mõttemaailmaga, kes linna õppima läinuna oma juurtest midagi kuulda ei taha.

Marek Strandbergi humoorikas esitus «Lugu võrdsemast ja õiglasemast maailmast» osutas vajadusele ökoloogilise elukäsitluse järele. Ta rõhutas, et meie maailmako-

gemuse laad on määratud lapseas hoomatud ideoloogiate (sh religioossete) kaudu.

Fred Jüssi ettekandes «Oma ja võõras», mis küsis eestlaste kui rahvuse identiteedi kohta, mängisid sõnadest ehk suurematki rolli slaidiseeriad. Jäi igaihe enese otsustada, mil määral pidada teadust ja religiooni enese jaoks «omaks» – viimasena selgub teaduse ja religiooni vahekorid igaihe jaoks subjektiivsel tasandil.

Marju Lepajõe ettekanne «Inimelu võimalustest ja tagajärgedest uusplatoonikute vaatekohast» osutas teoloogide hulgas tihti kohatavale arvamusel, nagu oleks loodusteadus ebaoluline mäng,

millesse teoloogil ei sobi süveneda.

25. aprillil pidas Meelis Friedenthal ettekande «Kuu illusioon ning sellega seonduvaid mõtteid maagilisest nägemisest» ning Anne Kull «Loodus, kultuur ja religioon – sõbrad või vaenlased.»

Teaduse ja religiooni kolleegium leiab, et kordaläinud kevadkool peaks muutuma iga-aastaseks.

Kindlasti tuleks aga edaspidi püüda kaasata tunduvalt rohkem nii loodusteaduste kui ka teiste teadusalade esindajaid.

Ehkki ürituse algatajad olid teoloogid, oli osalejate hulgas ka teiste erialade tudengeid.

Taavi Annus kaitses doktoritöö

Aija Sakova

Sotsiaalteaduskonna avaliku halduse osakonna juhataja Taavi Annus (pildil) kaitses doktoritöö «Valitsemine ja õigus üleminekuriikides».

Doktoritöö artiklid käsitlevad Kesk- ja Ida-Euroopa üleminekuriikide ees seisnud väljakutseid demokraatlikuks riigiks muutumisel.

Väitekirja üks põhiseisukohti on, et üleminekuprotsessis kasutavad otsuste langetamisel võõrriikide eeskujuga peaaegu kõik institutsioonid, sh kohtud. Doktoritöö käsitleb üleminekuprotsessides toimunud sotsiaalse kaitse süsteemide ümberkorraldamise kaudu tekkinud

survet kohtutele. Kohtud on asunud kaitsma «ülemineku-kaotajaid». «Kohtute tegevus on õigustatud, kui see piirub kontrolliga, kas teised võimuharud on põhiseaduslikke väärtusi kaalunud, õigustatud ei ole kohtute liigne sekkumine sotsiaalpoliitika kujundamisse,» kommenteeris Annus.

Ka rahvusvahemuste õiguste kaitsel on kohtutel väga oluline roll. Nii näiteks ei ole Annuse sõnul Eesti esimese astme kriminaalkohtu riisumiskuritegusid puudutavates otsustes võimalik tuvastada vähemusrahvuste diskrimineerimist.

Töö juhendaja oli prof Wolfgang Drechsler, oponeerisid prof Eugenie Samier

ÖNNITLEME

Dotsent Tiit Lepmann 55

15. mail saab 55-aastaseks dotsent Tiit Lepmann, matemaatika didaktika õppetooli hoidja. Eluaegne tartlane Tiit Lepmann töötab ülikoolis alates 1975. aastast. Laiemale haridusavalikkusele on ta tuntud ka kui kooliõpikute autor ja kauaaegne haridusministeeriumi matemaatika ainekomisjoni esimees. Kolleegid ja õpilased soovivad sünnipäevalapsele jätkuvat rahulikku meelt, edu ja õnne!

Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni-osakonna juubel
Prof Juhan Peegel 80

Reedel, 21. mail TÜ nõukogu saalis

- 15 avasõnad (dots Halliki Harro-Loit, dekaan prof Jaanus Harro, prodekaan dots Triin Vihalemm)
- 15.30-17.15 prof Marju Lauristin «Kommunikatsiooni-uurimise muutuvast identiteedist»
Marita Vos «Suhtekorraldus ja kommunikatsioonijuhtimine kui akadeemiline valdkond: integreeritud lähenemine»
prof Epp Lauk «Ajakirjanduse ajaloost massimeedia ajalooks»
Andrus Saar «Üllatavat Eesti ühiskonnast»
dots Maarja Lõhmus «Minevik tänapäevast: kriitilisi refleksioone»
Ragne Kõuts «Meedia kihistunud ühiskonnas»
Mart Raudsaar «Poliitiliselt aktiivne publik tänases Eestis»
Margit Keller «Õppamine kui tarbimisühiskonna kultuurivorm?»
- 18-19 diskussioon ja kokkuvõte

Laupäeval, 22. mail TÜ aulas

- 11-11.30 prof Marju Lauristini avasõnad
dots Halliki Harro-Loit «Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond täna»
- 11.30-12.30 prof Kaarle Nordenstreng «Eesti-Soome sillast ajakirjanduse ja meedia õpetuses»
prof Jan Ekecrantz «Meediaühiskond ümber Läänemere»
dots John Frlich «21. sajandi ajakirjanduse rahvusvahelistumine»
- 13.30-14.45 Kadri Ugur «Kellele on vaja meediapädevat auditooriumi?»
Arp Müller «Ajakirjanduskriitika kui osa akadeemilisest ajakirjandusharidusest»
Kati Tarro ja Marko Uiho «Brändimine – kultuuriloomes või kultuurisaaste?»
Pille Vengerfeldt «Uue meedia väljakutsed»
Anu Pallas «Ajakirjanike elulugude raamat valmis!»
- 15-15.30 Juhan Peeglist räägivad tema õpilased
- 15.30-17.30 õnnitlused Juhan Peeglile
- 17.30 pildistamine
- 18 pidulik vastivõtt TÜ Ajaloo Muuseumi valges saalis

Osavõtust teatada www.jrnl.ut.ee/juubel või tel 737 5188 hiljemalt 17. maiks.

ÖNNITLEME

- 85 Juhan Peegel, emeriitprofessor – 19. mai
- 65 Laidi Laiverik, koguhoidja – 19. mai
- 55 Tiit Lepmann, dotsent – 15. mai
- 50 Ingrid Palgi, projektijuht – 15. mai
Leili Ader, ehitusspetsialist – 17. mai
- 40 Erik Puura, programmi direktor – 14. mai
Alar Jänes, vanemteadur – 20. mai
- 35 Maie Martis, kuraator – 14. mai
Merit Hallap, lektor – 17. mai
- 25 Lauri Jesmin, serverite administreerimise peaspetsialist – 18. mai

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Ilari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
<http://www.ut.ee/ajaleht>

Raadi kalmistu Euroopa silmapaistvate seas

Tullio Ilomets
Akadeemilise Muinsuskaitse Seltsi esimees

Eesti Muinsuskaitseameti ettepanekul valis Euroopa Silmapaistvate Kalmistute Ühendus Tartu Raadi kalmistu Euroopa silmapaistvamate sekka.

Euroopa Silmapaistvamate Kalmistute Ühendus (Association of Significant Cemeteries in Europe – ASCE) asutati 2001. aastal Bolognas. Asutajaliikmete hulka kuulub ka Eesti Muinsuskaitseamet. Peale muinsuskaitseameti kuulub ühendusse ka Tallinna Linnavalitsus.

ASCE hõlmab niisuguseid avalikke ja eraorganisatsioone, kelle kohustuste hulka kuuluvad ajaloolist ja (või)

kunstilist väärtust evivate kalmistute eest hoolitsemine ja hooldamine. Niisugused organisatsioonid on enamasti linnavalitsused, muinsuskaitseametid ja ka ülikoolid. Ühenduse peakeskus asub Bolognas. Ühendust juhivad president ning kuueliikmeline juhatus, kuhu kuulub ka EV Muinsuskaitseameti esindajana peaspetsialist Ilme Mäesalu.

Ühenduse eesmärk on propageerida Euroopa kalmistuid kui väga tähtsaid kultuurimälestusmärke, arendada koostööd ja vahetada kogemusi kaitse, restaureerimise ja hoolduse vallas ning suurendada Euroopa kodanike sellealast teadlikkust.

Info ASCE kohta: www.sig-nificantcemeteries.net.

Tiigriülikooli konkursid

Eesti Infotehnoloogia Sihtasutus (EITSA) kuulutas Tiigriülikooli programmi raames välja konkursi «Tiigriülikooli stipendiumid Eesti doktorantidele õpinguteks välisriikide ülikoolides IKT erialadel». Toetusfond on 150 000 kr.

Stipendiumid on mõeldud Eesti avalik-õiguslike ülikoolide doktorantide kuni ühe semestri pikkuste õpingute toetamiseks info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) erialal välisriikide ülikoolides.

Stipendiumi saavad taotleda Eesti avalik-õiguslike ülikoolide info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) erialade doktorandid ning IKT spetsialiseerumisega erialade (arvutilingvistika, bio- ja geoinformaatika, biomeditsiinitehnika, füüsikaline infotehnoloogia, informaatika didaktika, neuroteadused, rakendusfüüsika) doktorandid teistelt erialadelt avalik-õiguslikes ülikoolides.

Taotluste esitamise tähtaeg

30. juuni.

EITSA kuulutas välja konkursi «IKT erialade eriotstarbeliste õppe- ja teaduslaborite sisustamine». Toetusfond on 600 000 kr.

Konkursi eesmärk on toetada Eesti avalik-õiguslikes ülikoolides IKT erialadel ja IKT spetsialiseerumisega erialadel (arvutilingvistika, bio- ja geoinformaatika, biomeditsiinitehnika, füüsikaline infotehnoloogia, informaatika didaktika, neuroteadused, rakendusfüüsika) eriotstarbeliste õppe- ja teaduslaborite sisustamist.

Esitatud projektide eesmärk peab olema IKT hariduse kvaliteedi tõstmine ülikoolis. Taotluste esitamise tähtaeg 15. juuni.

Info konkursside kohta: www.eitsa.ee/tiigriylikool/ konkursid.asp.

Katrin Pink
Eesti Infotehnoloogia Sihtasutus
tel 628 5800,
Katrin.Pink@eitsa.ee.

KARJÄÄRI PÄRASTLÕUNA

20. mail uues keeltemajas

Seminarid

- 12.15 Diskussioon personalijuhtide ja üliõpilaste vahel
- 13.15 Kandideerimine tööturul, Tiit Allikvee Fontese konsultant
- 14.15 Üliõpilaste töötusimise portaali tutvustus, AS Struktuurmeedia

Infolauad – nõu annavad spetsialistid kogu ürituse ajal, Tööõigus – Üliõpilaste Õigusbüroo.

CV ja kaaskiri – nõustavad TÜ üliõpilaste karjäärteenistuse ja personaliosakonna spetsialistid (võta oma dokumendid kaasa!)
Tööintervjuu (prooviintervjuu 10 min) – nõustavad TÜ üliõpilaste karjäärteenistuse ja personaliosakonna spetsialistid.

SEMINAR

TÜ karjäärteenistuse ja personalifirma Manpoweri seminar

«Eesti noorte karjäärivõimalused uuenenud Euroopas»

14. mail kl 12 TÜ ph aud 102

- 12.15 «Eesti noorte võimalused uues Euroopas» – Mart Laar, Euroopa Parlamendi majandus- ja rahanduskomisjoni liige
- 12.30 «Rahvusvaheliste suurfirmade personalivalikud» – Jerome de Haan, Mazda Euroopa turundusdirektor
- 13.30 «Rahvusvaheliste suurfirmade personalivalikud» – Anette Cezanne, Mazda Euroopa personalidirektor
- 14.30 «Trendid Euroopa tööjõuturul» – Marjo Lipponen, Manpower Finland OY personalijuht

Seminar on mõeldud neile, kes plaanivad oma karjääri alustada suurtel rahvusvahelistes ettevõtetes ning otsivad selleks reaalseid väljundeid.
Info: www.ut.ee/career/kalender.htm.

TEATED

19. mail kl 18 esineb TÜ Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuses Jututarõ (Lossi 38) majandusteaduskonna üliõpilane Raivo Kelp, kes räägib majandusinimese silme läbi sellest, miks on Võrumaal vaja võru keelt kõnelda.

18. mail kl 14 toimub avatud ülikooli infopäev Hiiuemaal TÜ esinduses (Leigri väljak 5). Tutvustatakse õppimisvõimalusi TÜ avatud ülikooli tasemeõppes, täienduskoolituspakumist ja suveülikooli kursusi.

KAITSIMISED

19. mail kl 11 kaitseb Oeconomicumis aud A216 Kristjan-Olari Leping magistritööd «Aktiivse tööpoliitika mõju hindamine Eesti näitel». Juhendajad: dots Raul Eamets ja teadur Andres Võrk. Oponentid: Reelika Leetmaa (Politiikauuringute Keskuse PRAXIS töö- ja sotsiaalpoliitika programmidirektor) ja dots Toomas Raus (TÜ).

19. mail kl 12 kaitseb Oeconomicumis aud A216 Lele Aak magistritööd «Brändide väärtuse hindamine ja selle arenguvõimalused Eestis». Juhendaja prof Mait Miljan. Oponentid: dots Katri Kerem (Akadeemia Nord) ja teadur Ele Reiljan (TÜ).

19. mail kl 13 kaitseb Oeconomicumis aud A216 Kalev Kaarna magistritööd «Takistused piirangu-te teooria rakendamisel turunduses Alas-Kuul AS näitel». Juhendaja: prof Mait Miljan. Oponentid: dots Katri Kerem (Akadeemia Nord) ja teadur Ele Reiljan (TÜ).

24. mail kl 16.30 kaitseb Paabelis aud 103 Annika Aas magistritööd «The Reception of Alice in Wonderland and Winnie-the-Pooh by Estonian Children: Issues of Translation and Translatability». Juhendaja: prof Krista Vogelberg. Oponent: Kaja Kährik, MA.

25. mail kl 10.15 kaitseb Vanemuise 46-301 Helen Orav-Kotta doktoritööd «Habitat choice and feeding activity of benthic suspension feeders and mesograzers in the northern Baltic Sea». Juhendajad: Tiina Nõges, Eva Sandberg-Kilpi. Oponent: dr Ilpo Vuorinen (Turu Ülikool).

27. mail kl 14.15 kaitsevad luridicumis aud 216 oma magistritööd Eneken Tikk «Informat-sioonilise enesemääratlemise rahvusvahelis-õiguslik raamistik, sisustamine Eesti õiguses ja selle praktilisest kohaldamisest veebikeskkonnas». Juhendaja: prof Raul Narits. Oponent: Mari-Liis Sepper;

Anu Avi «Tühine tehing». Juhendaja: prof Paul Varul. Oponent on dr (iur) Margus Kingisepp.

LOENGUD

18. mail kl 14.15 peavad Ritva Laury (Helsingi Ülikool; California Ülikool Fresno) ja Eeva-Lee-na Seppänen (Helsingi Ülikool) ph aud 232 loengu «Interaction and Grammar». Loeng kuulub pragmaatika kursusesse (ülemastme valikaine), kuid oodatud on ka kõik teised huvilised.

18. mail kl 16.15 peab Liivi 2-404 Jan Villemson *venia legendi* loengu «Turvatõestused praktilises andmeturbes».

19. mail kl 16.15 peab Vanemuise 46-327 Garri Raagmaa *venia legendi* loengu «Kriitiline realism majandusruumi muutuste analüüsil».

20. mail kl 12.15 peab luridicumis aud 203 Vallo Olle *venia legendi* loengu «Regionaalpoliitika ja -halduse teostamine: võimalusi ja vahendeid».

26. mail kl 16.15 peab Vanemuise 46-327 Hill Kulu *venia legendi* loengu «Rände mõjust sündimusele Eestis».

19. mail kl 15 peab ülikooli nõukogu saalis Paul Naaber *venia legendi* loengu «Antibiootikum-resistentsuse järelevalve».

KONTSERT

14. mail kl 19 Vanemuise Kontserdimajas hooaja lõppkontsert – Carl Orffi «Carmina burana».

15. mail kell 14 toimub Triin Kochi magistrikontsert TÜ aulas. Ettekandele tuleb G. B. Pergolesi „Stabat Mater”. Kaastegevad TÜ Akadeemiline Naiskoor, Kädy Plaas (sopran), Ivo Posti (kontratenor) ja kammerorkester „Neli Temperamenti”. Kontsert on tasuta.

TARTU ÜLIKOOI

Tartu Ülikool võtab TÜ Pärnu Kolledži Läänemereäärse turismiuringute ja -koolituse keskusesse tööle 2

projektijuhti,

kelle ülesanne on keskuse arendus- ja uurimistegevuse korraldamine ning rahvusvaheliste suhete koordineerimine.

Edukal kandidaadil on:

- kõrgharidus (soovitavalt majandus- või sotsiaalteadused),
- soovitatavalt rahvusvahelise koostöö kogemus,
- väga hea koostöö- ja suhtlemisoskus,
- väga hea analüüsi-, algatus- ja korraldusvõime,
- väga hea eesti ja inglise keele oskus (kõnes, kirjas),
- hea arvutioskus.

Töökoht asub Pärnus, Ringi t 35.

Konkursist osavõtuks esitada palgaosavõiga avaldus direktori nimele ning elulookirjeldus hiljemalt 31. mail e-postiga või paberakandjal TÜ Pärnu Kolledžisse (kylli@pc.ut.ee, ruum 263, Ringi 35, 80010 Pärnu). Info tel 445 0520.

Lugupeetud Tartu Ülikooli Akadeemilise Spordiklubi sportlased ja treenerid!

TÜ spordinõukogul ja TÜ Akadeemilisel Spordiklubil on heameel kutsuda Teid spordiklubi hooaja lõpetamisele 27. mail kell 16 ülikooli spordihoones Ujula 4. Teid ootab ees tujuküllane õhtupoolik, kus toimub parimate sportlaste austamine ja spordiklubi toetajate tänamine. Esitatakse meeleolukaid vahepalasisid.

Osavõtust teatada 21. maiks tel 737 5371 või triinu.ratsep@ut.ee.

Akadeemiline ajakirjandusharidus 50

Halliki Harro-Loit
Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonna juhataja, dotsent

50 aastat akadeemilist ajakirjandusharidust Eestis on olnud ühtaegu lühike ja pikk aeg.

Ühelt poolt on algus veel sedavõrd lähedal, et me seleni ulatame. Saame filmida Juhan Peeglit, kes mäletab, kuidas ta ajakirjanduse eriala hakkas looma või kuidas kirjandusmuuseumis vanu ajalehti «ümber kirjutas» (Peegli ütlemine eesti ajakirjanduse ajaloo uurimise kohta).

Vanade fotode pealt inimeste äratundmisega pole muret. Sulev Uusi meeskond saab, kuigi suure vaevaga, kätte meie osakonna lõpetanute elulood, millest tuligi TÜ ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonna ajaloo raamat.

Sulev Uus ja Katrin Lendok mäletavad praeguseks suurte ja tähtsate ajakirjanike ajakirjanduslike pudipõlde aegu, sisseastumiskatsetel antud lubadusi (näiteks nüüd suure ajakirja peatoimetaja veendunud ütlemist: «Lähem rajooniajakirjanikuks!») ja lõpuaktusi.

Nõnda on meil selline ehtne ja isekõnelev ajalugu.

Muutuste aeg

Võib-olla siiski viimastel lendudel on see tunne, et kohati ulatuvad nad vaid mälestuste mälestusteni, sest 50 aastat on ju ka paljude muutuste aeg. Kunagisest noorest raadioajakirjanikust Marju Lauristinist on saanud sotsiaalse kommunikatsiooni professor.

Ja ei tema ega Peeter Viha-lemm sõida enam ajakirjanduse esimese kursuse tudengitega kolhoosi sügistöödele. Pika patsiga Epust, kes aspirandina kuude kaupa hommikust õhtuni kirjandusmuuseumis eesti ajakirjanduse ajalugu kirjutas, on saanud professor Lauk, kes meenutades ohkab:

Külalisõppejõud Marita Vos pidas loenguid avalikkushetke tudengitele. Täna peab ta ettekande osakonna juubelikonverentsil.

VARJE SOOTAK, MONTAAŽ: ERGI PROMMIK

kuis oli siis aega süveneda ja ühte asja korraga teha! Tegelikult on inimesed ja peahoones paiknemine see, mis on kõige paremini püsinud.

Meie eriala on sedavõrd palju muutumisi läbi teinud, et juubelikonverentsi ette valmistades pidasime oluliseks edastada sõnumit: tean, et ma ei tea, mis on praegu tänane ajakirjanduse ja kommunikatsiooni alane akadeemiline haridus. Kui küllalt palju ini-

mesi usuvad, et nad ei tea, siis nad ehk on valmis ka küsima ja kuulama ja kaasa mõtlema. Eelarvamusteta, kriitiliselt.

Võib-olla peaksime olema oma imaginaarsest mõjust meelitatud. Ikka ja jälle peetakse meie osakonda vastutavaks suurema osa eesti ajakirjanduse (ja nüüd juba ka suhtekorraldajate) eba-professionaalsuse eest, kuigi meie lõpetanute osakaal pole küündinud üle veerandi aja-

kirjanike üldarvust.

Meie osakonna nime esimene pool «Ajakirjandus» loob tähendusi. Kui ülikoolis uute õppekavade koostamisel «ajakirjandus ja kommunikatsioon» tähestikulise loogika põhjal esimesena arutelule võeti, ei jagunud teiste sotsiaalteaduste õppekavade jaoks enam palju aega. Ajakirjandus lihtsalt on selline eriala, kus paljudel on assotsiatsioonid ja mõtteid.

Vahel tundub: mida kaugemalt (ajas ja ruumis) inimene meie osakonda vaatab, seda selgem on tema müütiline ettekujutus. Seestpoolt vaadatuna on tunne vastupidine: liigume korraga kolmel trajektoiril: rahvusvahelises teadusruumis, kohalikul tööturul ja Euroopa kõrgharidusreformi Möbiuse lehte meenutaval rajal.

Alatine õppimisvalmidus

Selles mitmemõõtmelises liikumises on 25 töötaja ja poolesaja üliõpilasega osakonnal – kolmel õppetoolil, tele-raadiostuudiol ja ligi 7500 erialast raamatut, 80 ajakirja ning umbes 1500 teadustööd sisaldaval raamatukogul – vaja meenutada, et olid jah ajad, mil osakonna 6 õppejõudu mahtus ära 4 kirjutuslauaga 9-ruutmeetrilisse tuppa.

Juunis saame pärast remonti uued ja avarad auditooriumid peahoone parema tiiva keldris. Seega, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond kolib osaliselt pöranda alla kuni meediamaja valmimiseni sotsiaalteaduskonna campuses.

Akadeemiline haridus üldse on nagu implantaat, mis kehase istutatuna märkamatult mõjutab inimest aastaid pärast ülikooli. Olemuselt sedavõrd ebapüsiva ja muutuva eriala nagu ajakirjandus ja kommunikatsioon õppijatele peaks kõikideks tööaastateks jätkuma mõtet: ma tean, et ma (seda) ei tea, aga... olen valmis õppima.

KROONIKA

1954. a sügisel alustas Juhan Peegli juhtimisel tegevust žurnalistika eriharu TRÜ eesti filoloogias osakonnas.

1979 alustas 6 õppejõuga tööd žurnalistika kateeder, selle ajani töötasid ajakirjandusõppejõud eesti keele kateedris.

1989 kinnitas filoloogiategaduskonna nõukogu esimese päris oma õppeplaani, seni oli õppeplaani põhiosas Moskvas ette antud. Nominaalne õppeaeg lühenes viielt aastalt neljale, rakendus punktisüsteem kõrval-, valik- ja vabaainetega, lõpetajad hakkasid saama bakalaureusekraadi.

1995 viidi osakond filoloogiateaduskonnast sotsiaal-teaduskonda, õppekava muudatustega süvenes suund sotsiaalteaduslikule ettevalmistusele 1990ndate alguseni domineerinud humanitaarteadusliku suuna asemel.

1996 lisandus ajakirjandusele teine eriala: avalikkussuhted ja teabekorraldus; algas õppetöö avatud ülikoolis.

2000 sai osakonna nimeks ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond.

2002 kehtestati uus õppekava, mille kohaselt bakalaureuseõppe nominaalne aeg lühenes neljalt aastalt kolmele ning valdavaks peaks kujunema ülikooli lõpetamine magistrikraadiga.

Muutusi õppekavade nimetused – bakalaureuseastmes ajakirjandus ja suhtekorraldus, magistriõppes meedia ja kommunikatsioon, ajakirjandus, kommunikatsiooni juhtimine.

1957–2003 on saanud ülikooli hariduse ajakirjanduse alal ligi 600 inimest,

1999–2003 avalikkussuhete alal 50 ringis.

2003 lõpetas esimene avatud ülikooli lend uue õppekava alusel – 11 tudengit.

1993–2003 on osakonnas kaitstud 30 magistri- ja 7 doktoritööd.

Allikas: www.jrnl.ut.ee/

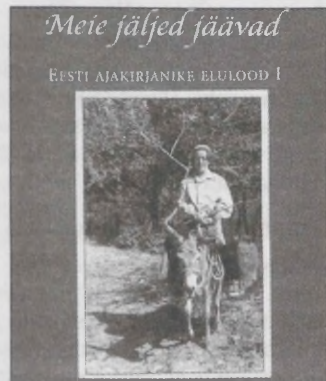
Elulookogumik «Meie jäljed jäävad»

Anu Pallas
Raamatu koostaja

Esimene osa Eesti ajakirjanike elulugude raamatust «Meie jäljed jäävad» jõuab neil päevil trükisoojana lugeja kätte.

«Meie jäljed jäävad» koon-dab 30 ajakirjandusega seotud inimese mõtestatud saatuseiku, mis kogumikuna loovad uusi ja huvitavaid paralleele ning tekitavad samalaadset ka iga lugejaga omaette suhte.

Autoreid on nii kodust kui ka raja tagant. Esindatud on kõik kanalid, kuid kirjutavad ajakirjanikud jäävad siiski ülekaalu. Elulood hõlmavad juhtumisi Eesti ajakirjanduses alates Teise maailmasõja päevist (saksa ajast) kuni tänaseni. Muidugi on iga lugu väga isiklik, ere ja intensiivne. Siit võib leida ootamatuid hin-

nanguid ja suhtumisi, millel on subjektiivne seletus. Aga lugeja kohtab ka hulka korduvaid motive, mis kujundavad üheskoos meie ajakirjanduse näo tahavaatepeeglis.

Omaette teemana läbib ajakirjanike mälestusi Juhan Peegli kool: meenutatakse nii oma erialaõpinguid kui ka täienduskoolitusi, jõudes välja teise kõrghariduse

omandamiseni ajakirjandusosakonnas. Kõige olulisemana kumab kirjutajate tekstidest läbi tänulikkus inimlik(kus)e õppetundide eest, mis andis tööteedele kaasa teadmise, et tähtis pole roll, vaid inimene. Raamat on siiras, kujundlik, optimistlik – vaatamata sellele, et mitmedki kirjutajad rõhutavad ajakirjaniku elukutse (psühholoogilisi) raskusi. Missioon põimub vastutuse, pühendumise, aga ka vastupanuga. Täna määratletavad sümbolid omandavad eemaldudes aina uusi mustreid.

Kogumiku (nagu üldse elulugude) osa meie kultuuriloos kasvab aja möödudes. «Meie jäljed jäävad» avab Eesti elulugude sarjas ametilugude suuna.

Nii isikulugude kui ka ajalooraamatu on välja andnud TÜ Kirjastus.

«Verbum creat omnia»

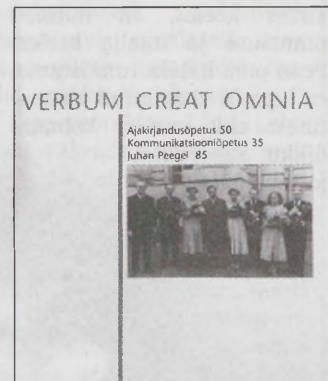
Sulev Uus
Raamatu koostaja

Maakeeli «Sõna loob kõik» on ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonna juubelikogumiku pealkiri.

50 aastat (akadeemilist ajakirjandusharidust) + 35 aastat (kommunikatsiooniõpetust) = 85 aastat (Juhan Peegli).

Seega kolm tähtpäeva ühtede kaante vahel, mis ütleb ära, et raamatust leiab üpris mitmekülgset teavet.

Mahuka osa moodustavad ligemale kuuesaja ülikoolist ajakirjanikuhariduse saanu ja poolesaja avalikkussuhete spetsialisti haridus- ja töökäigu ülevaated + osakonnas kaitsnud magistrite samasugused lühelulood. Aga kirjas on ka kõik õppejõud, kes poole sajandi jooksul on erialaaineid õpetanud. Õpetusest ja selle avardumisest

sügavamalt huvitatud leiavad neli eri aegadest pärit õppeplaani (esimene kirjutatud Juhan Peegli sulega) koos kommentaaridega.

Pikemalt on juttu osakonna tänasest päevast (kolm õppetooli, veerandsada töötajat, üle poole tuhande tudengi), teadustööst, suhetest välismaa ülikoolidega, kirjastustegevusest jne.

TÄNA LEHES

Lisaleht

TÜ Kliinikum 200

Uus Eesti kultuuri loengukursus
LK 3

Juhan Peegel 85
LK 3

Ajakirjanduse õpetamisest Tüs
LK 2-3

UUDISED

Ajakirjanduse osakonna tähtpäevad

Täna ja homme tähistab TÜ ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond mitut olulist tähtpäeva.

Täitub 50 aastat ajakirjanduse ja 35 aastat kommunikatsiooniõpetuse algusest Eestis. 19. mail sai emeriitprofessor Juhan Peegel 85.

Täna kell 15 algab nõukogu saalis kahepäevane konverents «Meie. Maailm. Meedia». Esimene päev on pühendatud rohkem akadeemilistele ettekannetele.

Arutatakse ajakirjanduse, meedia ja kommunikatsiooni õpetuse muutmise üle. Tutvustatakse uurimisprojekte, millega ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonnas on viimastel aastatel tegeldud.

Homme kell 11 räägivad väliskülalised aulas sellest, kuidas osakonna areng neile on paistnud.

Tudengid, magistrandid, doktorandid ja vilistlased teevad ettekandeid uurimistöödest.

Esitletakse Anu Pallase koostatud raamatut «Meie jäljed jäävad: Eesti ajakirjanike elulood 1».

Info: www.jrnl.ut.ee.

Vt ka UT 2. lehekülge.

Näitus «Juhan Peegel 85»

TÜ Raamatukogu III korrusel on ajakirjandusteadlase ja eesti ajakirjanike õpetamise rajaja emeriitprofessor Juhan Peegli 85. sünniaastapäevale pühendatud näitus.

Vaadata saab pedagoogi ja publitsisti, kirjaniku ning rahvaluule ja keele uurija Juhan Peegli raamatuid, artikleid ning käsikirjalisi materjale ja fotosid.

Näitus jääb avatuks 30. maini.

TUDENG ARVAB

Laur Kanger
Ajakirjanduse ja suhtekorralduse 2. a üliõpilane

Praegune kommunikatsiooni-tudeng tõstab oma harrast imestust täis silmad osakonna poole ning peab tõdema, et üks asjadest, mis viimasel puudu, on kommunikatsioon. Uus 3+2 süsteem on korduvalt suutnud tudengid häämmingusse viia, niisama müstiline teadmatus näib valitsevat ka õppejõudude seas.

Suhted osakonnaga on praegu heitlikud ja hüplevad nagu marutõbised jäneseid Jõgeva kanafarmis. Nii mõnedki põnevad seigad, mis lõpetamist mõjutavad, selgusid alles mõni kuu tagasi.

Ajakirjaniku identiteet osakonnas meenutab mõneti skisofreeniku minade paljusust – ühest küljest korrutatakse pidevalt, kuidas meist saab tulevane eliit. Teisest küljest tekib paljusid loenguid jäljides tunne, et meid õpetatakse pikalt ja põhjalikult oma intelligentsi raiskama ning sõnavahetu produtseerima.

Seega valitseb minu võluvates sinistes silmades praegu pikk, põhjalik ja tume segadus. Ma ei tea, mida ma tahan; ma ei tea, mida meilt tahetakse, ja ma ei tea, kuidas seda muuta.

Tiiu Laks
Ajakirjanduse ja suhtekorralduse 2. a üliõpilane

Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni tudengitel on alati oma osakonnaga olnud eriline suhe. Osakonna rahvast võib pidada üheks suureks pereks.

Meie osakonnas on kindlasti suurem rõhk praktilikal kui teoorial. Ma ei tea kedagi, kes peaks kirjutama nii palju esseid, uurimustöid, referaate, projekte, artikleid ja analüüse kui meie osakonna tudengid. Suure koormuse all võib tudeng kahjuks kergesti ära õppida ka ajakirjandusele etteheidetud «mulli ajamise». Kuid tänu klassiruumi praktikale ei lähe tudeng tööd otsima ainult teadmiste pagasiga ning ka respektieritud õppejõud on julgemad neid tööandjatele soovitama ja austusega oma kasvandikeks kutsuma.

Samuti laseb osakond tudengitel olla loovad ja ei vaata taunivalt ka selle peale, kui osakonnapäeval šokolaadikreemi määritud ja suure musta parukaga tudeng aulas publiku ees oma esimese maratoni võtab (maratoni, mis sai stardi kolm päeva varem politoloogia loengus).

Kuid kõige lõbusa kõrval õpib ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonna tudeng võtma ka vastutust ja oma tööd hästi tegema.

Juubeliüritusi

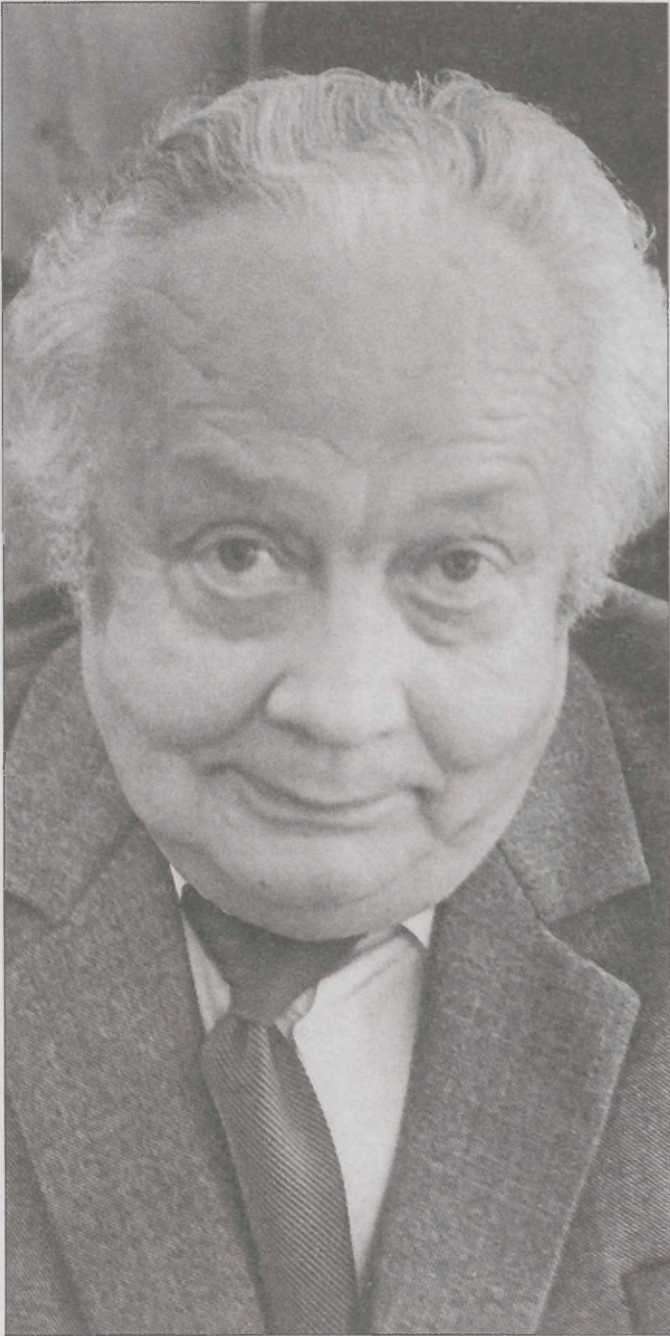
Täna õhtul kl 19.30 on osakonna vilistlasklubi koos peahoone keldriruumis 027.

Homme kell 13 toimub Põllu tänava staadionil jalgpallivõistlus ajakirjanike ja suhtekorraldajate vahel.

Kell 18-21 on kevadgrill Veski Villa õuel (endine EPA klubi, Veski tn 6) ja kell 21-01 grillipeo *afterparty* Veski Villas.

Afterparty piletiinfo: Tiiu Laks, tel 515 2016, laksti@hotmail.ee ja www.jrnl.ut.ee.

Ajalootemaalist näitust saab vaadata osakonnas.

Juhan Peegel 85

Õpetaja mõtteid mõistes muutume ise pisut targemaks, inimlikumaks...

Aitäh ajakirjanike ÕPETA-JALE õpilastelt!

Kommunikatsiooniõpetuse algusest

Peeter Vihalemm
Professor

Olin alates kolmandast kursusest, 1965. a sügisest ajakirjanduse eriharust (sel aastal oli meid seal 7, nende hulgas Sirje Endre, Maire Raidma Reichenau ja Juhan Paju).

Mul oli massikommunikatsiooni eriprogramm, mida tänaste arusaamade kohaselt võiks ehk meediasotsioloogiana iseloomustada. Eriprogramm seisnes kolme aine asendamises, millest üks oli massikommunikatsiooni teooriad, teine uurimismeetodid, kolmandat ei mäleta.

Teooria eksami programmi koostas Juhan Peegel, see koosnes kirjanduse nimekirjast, 55-60 nimetust viies-kuues keeles, sh mitmed prantsuse ja itaalia keeles. Pean oma häbiks tunnustama, et lugesin soovitatud raamatutest ehk vaevalt kolmandikku, aasta-paari jooksul leid-

sin ise kõitvamaid. Eriprogrammis ettenähtud eksami ja kaks arvestust tegin oma juhendajale Ülo Vooglaiule.

Eriprogrammist tulenes kolm olulist asja. Esiteks andis see loengute vabakuulamise õiguse, mis tollal oli oluline ja mida aktiivselt kasutasin. Teiseks sain tänu sellele 1969. a oktoobris jääda ülikooli, kui EKP Keskkomitee korraldas tugeva rünnaku TRÜ komso-molikomiteele. Mind kavatseti saata Viljandisse, sealsesse ajalehte, aga rektor Klement helistas kaadriga tegelevale EKP II sekretärile Vaderile, et olen saanud teoreetilise erietev valmistuse, mistõttu ülikool ei tahaks mind ära lasta.

Ja kolmandaks, minu täiendav ettevalmistus aitas Juhan Peegil põhjendada, miks võiks alates septembrist 1969 lülitada ajakirjanduse eriharu valikainete hulka kommunikatsiooniteooria. Tollases N.Liidus õpetati sel-

list ainet minu teada

veel ainult Moskva ülikoolis. Alustasin õppeülesande korras selle lugemist viimasele kursusele nii statsionaaris kui kaugõppes. Esimeste üliõpilaste hulgas olid Andrus Saar, Peeter Maimik, kadunud Toivo Aare, Piret Saluri.

Sügisest 1972, kui täiskohaga ajakirjandusõppejõuna asus tööle Marju Lauristin, hakati lisaks kommunikatsiooniteooriale õpetama ka kontentanalüüsi.

Kui 1976 hakati ajakirjanike vastu võtma I kursusele, oli õppekavas kursus sotsioloogilistest uurimismeetoditest, propaganda teaduslike aluste nime all sai lugeda mõjustamispsühholoogiat. Marju Lauristin luges massikommunikatsiooniteooriat ja avalikku arvamust. Kommunikatsiooniõpetuse osakaal tõusis tunduvalt, kui 1990 saime lahti kohustuslikust Moskva õppekavast ja koostasime oma. Täielikult arenes see välja pärast teise eriala, avalikkussuhete ja teabekorralduse avamist 1996.

1969. aastast lülitati kommunikatsiooniteooria ajakirjanduse eriharu valikainete hulka.

Juhan Peegel meenutab

Minuga oli niisugune lugu, et ma olin üliõpilaspõlves töötanud Edasi – algul ta oli Postimees, siis Edasi – toimetuses 1947.–1952. aastani.

Ja ma olin valinud kitsamaks erialaks aspirantuuriõpingutes eesti keele. Asi oli väga lihtne sellepärast, et EKP Keskkomitee 8. pleenum oli pannud kirjanduse kõik ilusti paika, /---/ ega seal midagi suurt enam teha polnud. Osa jäi kohe ukse taha ja osa sai karmi kriitika. Isegi Tamm-
saare pääses üle noatera.

Ma valisin siis keele sellepärast, et keel on midagi nii püsivat, et siin parteilist otsust, – noh jah keelata ära üldse, – seda sai küll otsustada, aga see oli mõeldamatu.

Ja sellepärast olin ma siis ka nõus, et see algul tuleks eesti filoloogia eriharuna. Kusjuures mina olin andnud endale väga range vande, et ma pärast seda, kui /---/ 1952. aastal toimetusest lahkusin, /---/ ei kirjuta ajalehes mitte ühte rida enam. Sellepärast, et mulle hakkas see kaksikmoraal vastu. Ühelt poolt see ideoloogiline surve ja suunamine, ja teiselt poolt see, mida sa ise oma mõistusega asjast arvad.

Ma olin sellest niivõrd tüdinud. Sest ajalehes tuli ju alati rõhutada seda, et me sammume helge tuleviku poole, uued töövõidud, aga veel on üksikuid puudusi, need tuleb kõrvaldada jne. Kõik juhtkirjad, muide, olid selle skeemi järgi ehitatud.

Ma mäletan, et istusime ükskord toimetuses koos.

Kalju Kääri oli, ta töötas Kirjanike Liidus Tartus, üks mees oli veel ja mina. Ja ma ei tea, kuidas see tuli jutuks – mingi laulupidu hakkas tulema –, ja üks meist tegi ettepaneku, et mis me siin siis jorutame, teeme juhtkirja ära. Teeme võistluse korras ja auhinna saab see, kes esimesena valmis saab. Ja siis vaatame, kas ta kõlbab avaldada ka. Ja siis kirjutasime selle ära, paar

nim Moskva suurest raamatukogust, kui ma ei eksi, siis kolmeks nädalaks raamatuid siin kohapeal /---/ lugemiseks. Ja siis see saadeti tagasi. Ilmus ka kataloog, kus oli näidatud, milline välismaine kirjandus on jõudnud raamatukogusse.

Nojah. Ja kuna ma nüüd olin ju seotud uue erialaga ja minul ei olnud selle vastu põhimõtteliselt midagi, sest lootsin, et siin võib ikkagi

Mulle tundus, et peaksime kuidagi välismaisele ajakirjandusteooriale ligi pääsema.

käsitajalehte.

Minu teada kõige kiirem mees, ma ei tea, kas see olin mina või keegi teine, temal läks 20 minutit. Ja skeem oli järgmine: üldse on meil õnnelik riik, sammume uute töövõitudega, rahvusvaheline tunnustus jne, jne. Ja edu-sammud, aga ka selle kõrval üksikud puudused ja need tuleb kõrvaldada. Ja siis kindlasti uuesti tuleb kommunismi võit. Oligi kogu skeem!

Vot seda ma ei tahtnud enam, ma ei tahtnud lihtsalt seda enam. Ja seetõttu mulle tundus, et me peaksime kuidagi ajakirjandusteooriale ligi pääsema, nende ridadele, mis välismaal ilmuvad. Muide, enne sõda, kui ma töötasin Saaremaa lehe juures, olin ma näinud ühte saksakeelset väätluskäsiraamatut, mille ma hiljem sain isegi siit antikvariaadist osta. See oli Zeitungs Lehre. Ja ülikooli raamatukogul oli võimalus tellida Lenini

midagi päris ausat ka teha. Ma pidin hakkama vaatama ka, milline peaks olema see teoreetiline alus. Ja siis ma hakkasin seal raamatuid välja tellima. Seda ma tegin paar aastat kindlasti või rohkem isegi.

Ja mis mind väga sügavalt hämmastas, oli see, et kui need raamatud ilusti siia tulid, siis osa neist olid pehmes köites ja neil olid leheküljed veel poognates, tähendab lahti lõikamata. Ja oligi raamatus – uudise teooria või uudise stiil või ülesehitus või reporteritöö otsustavad küljed – ühesõnaga kogu see teooria ja praktika asi, – neid ei olnud lahti lõigatudki! Minu hämmeldus oli suur, sellepärast et Moskva on ikka suur linn ja suur raamatukogu ja kõrgem parteikool ka kõrval. No vot.

Videolindilt kirjutas Nele Nemvalts

Kaheksa-aastase mõtteid

Margit Keiler
Kaja Tampere
Lektorid

Avalikkussuhete ja teabekorralduse eriala sai avamisest alates 1996. aasta sügisel kohe populaarseks.

Tegemist oli millegi tundmatu, põneva ja nõutuga. Olgugi, et keegi siis veel päris täpselt ei teadnud, mis asi see *public relations* õieti on või kuidas seda eesti keelde tõlkida. Tollaste magistrantide Kaja Tampere ja Aune Pasti loengud praktilisest suhtekorraldusest olid algusest peale puupüsti rahvast täis, kuigi PR-ikaid endid oli vaid paarikümme. Õppekava tuli peaaegu nullist ise välja arendada, sest täpselt kuskilt midagi üle võtta ei olnud. Positiivseid näiteid ja eeskuju pakkusid aga mitmed sõbrad-ülikoolid – nii Soomest, USAst kui mujaltki. Ühest küljest oli selline iseõppimine ja avastamine vaevav, teisest küljest aga karastav.

Kommunikatsiooni õppetool

Magistrantuur oli veel 1998. aasta sügiselgi musta laua taga koos käiv akadeemiline klubi professor Lauristini juhtimisel, kuhu kuulus kümme-viisteist fänni, kellest enamik kuulis esimest korda nimesid nagu Bourdieu või Foucault.

Algul ei julenud küsida, kuidas neid nimesid kirjutatakse, aasta pärast tuli samade tegelastega oma magistritöös väärilist diskussiooni arendada. Ülikooli öhkkond arendas kiiresti.

2004. a kevadeks on meie osakonnas loodud kolmas

– sotsiaalse kommunikatsiooni õppetool. Meie peamine vastutusala on kommunikatsioonijuhtimise magistriõpe, mille loengud-seminarid ei toimu enam kümne, vaid mitmekümnekesi. Meie üks eesmärk on eriala identiteedi väljakujundamine meie väärtustest lähtuvalt.

Kommunikatsioonijuhist

Usume, et kommunikatsioonijuhi tegevuse alus ei ole kunagi ainult isiklik või organisatsiooni huvi. See on ka partnerlus sidus- ja sihtrühmadega, st eri (ka võistlevate) huvide dialog ning et kommunikatsioonijuht on otsekuul tõlk organisatsiooni ning selle keskkondade vahel.

Tema peaulesanne on aidata kaasa usalduse tekkele. Kahtlemata oleme valinud raskema tee. Selline koolitamine ning ka meie väärtustest nakatununa töötamine on mõnikord üsna keeruline. Ikka tuleb võidelda müütide ja vääritimõistmistega. Ka me ise vaidleme ja otsime õiget teed, sest me ei sule end akadeemilise kriitika mugavasse kapslisse, vaid õpetame professionaale ka tegelikult hakkama saama ühiskonna kõigil väljadel.

Selle kõrval on meil järjest kaalukam sõna öelda rahvusvahelistes kommunikatsiooniuuringutes, kus tollased algajad magistrandid täna doktorite või doktorantidena professorite kõrval väärikalt kaasa räägivad. Kaheksa-aastane on viiekümnese kõrval küll üsna nooruke, kuid täis elujõudu ja teab üsna täpselt, mis asi tal ajada on. Sõna loob kõik.

Eesti asja kandev puu

Kümme aastat tuhande-aastase linna ajaloos on lühike aeg. Ometi on selle aja jooksul ehitatud Tartuse kaks uut silda, esimene pilvelõhkuja, reoveepuhasti, uus turg, Wilde'i publi ja peaaegu on lõppenud Jaani kiriku taastamine.

Uut meediamaja veel pole. Ehkki kümme aastat viiekümneaastase ajakirjandusõppe ajaloos on pikem aeg, oleks hüpet ajakirjanduskateedri kahest toakesest ja kolmest auditooriumist suure, oma aja mõistes teaduskonna mastaapides õppehooneni kümne aastaga liialt palju tahta.

Ent projekt juba on. Raske öelda, kas Juhan Peegel või Arnold Matteus oskasid näha tänast päeva sellisena, ent küllap oli neil väarikat nurgakivi pannes oma unistus: hoida väli puhas sovjetlikest rumalustest ning hoida elus ja võimalust mööda arendada oma vallas seda, mida võib kokkuvõtvalt nimetada eesti asjaks.

1990. aastate alguses võis seda meelsust laulva revolutsiooni järellainetuses selgelt tunda. Kateeder ja hilisem osakond oli küll vaelt väike, koondades umbes viitkümmet tudengit, kuid vaimult ja sihi-seadmiselt suur. See oli hetk, mil riik vajas meie tudengite ja õppejõudude oskusi ministritena, suursaadikutena, parlamendiliikmetena, peatoimetajate- ja ajakirjanikena. Ühtaegu oli see kriitiline hetk, sest mõtteväli võinuks hajuda ja lahustuda; valdkonna ülesehitamine aeglustuda ja ühiskonnas toimuvast võõrduda.

Seda ei juhtunud ning võib-olla võiks võrrelda tolle aja hirme praeguse aja hirmudega Eesti ajude äravoolu

ees Euroopa Liitu. Küllap tul-lakse tagasi ja tuuakse kaasa kogemusi ja uusi perspektiive, nagu juhtus meie osakonna inimestega 1990ndate teisel poolel.

Ehkki mu kursused hajusid juba esimese kursuse järel eri toimetuste vahel, on enamik kursavendi või -õdesid osakonna varem või hiljem lõpetanud. Ning needki, kes pole diplomit saanud, pole seetõttu veel kehvmad.

Kui filmi «Verekiivi» meenutades pidi aasta linnaõhku tegema vabaks, siis iga aasta ülikooliõhku teeb kindlasti targemaks. Ühel läinud-aastas-lisel ajakirjanduslikul diskusioonil Tallinnas märkasid üllatusega, et suuremal või vähemal määral meie osakonnas õppinud inimesed moodustasid ühtse grupi, kes mõistis üksteist poolelt sõnalt. See ei tähenda ajupestust, vaid see tähendab meedia vallas laiemat silmaringi, oskust argumenteerida ning suutlikkust oma seisukohta kaits-ta.

Ja see ongi peamine, mis on vanemate kolleegide sõnul iseloomustanud akadeemilist ajakirjandusõpetust algusest peale.

Nüüd on puu hargnenud ja osakonnast on saanud ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond. Ükskõik, kui suu-reks ta kasvab, ja kulugu või tuhat aastat, kord istutatud väärispuu iga oks saab kanda vaid väärt vilju.

Palju õnne Juhan Peeglile ja teistele tublidele aednikele. Viimase kümnendi «käbide» nimel,

Mart Raudsaar
ajakirjandusosakonna
tudeng 1992–1996

Õppejõud Sulev Uus koos üliõpilastega üheksakümnendate keskpaiku.

ARHIIV

Ajakirjandus tõlgendajana

Maarja Pärl-Lõhmus
Dotsent

Ajakirjandus tõlgendab ja suunab me igapäevaelu, väärtuste ja identiteedi kujunemist.

Just selle protsessi mõjutamiseks otsustasid J. V. Veski ja Juhan Peegel ülikoolis ajakirjandust õpetama hakata. Ajakirjandus «töötab» normide ja kriitika meetoditega, kord käske rõhutades, siis eeskujuks kangelasi luues, siis ühiskonna korraldamist ja avalikku arutlust vedades või ka moevooludest rääkides.

Nõukogude ajal õpetati ajakirjanikke eelkõige filoloogideks stiilimeistriteks – stiili abil kujundati tähendusi ja laiendati arusaamist ühiskonnast. 1980ndate lõpp kasvas üle aktiivseks ja osalevaks ajakirjanduseks, ajakirjani-

kud suundusid avanenud poliitikaväljale. 1990ndatel oli professionaalidele heitlik aeg, osa tõekspidamisi varises uute globaalstandardite ja meedia-omanike saabudes; ajakirjandusharidus aitas orienteeruda põhiküsimustes.

Stiilimeistrite perioodist olemine jõudnud aega, kus ajakirjandusväli on globaalliseerumas, seda määravad struktuur, globaalsed standardid, formaadid, profiilid, stiiliraamatud.

Ajakirjanduses aga oodatakse endiselt andekaid meistreid, kelle tõlgendustes on täpsus, jõud ja stiil.

Meie õpetus on vaid alus Meistrite kasvamisel. Uute tõlgendajate kasvamine võtab aega. Mitmed uurimused näitavad, et ajakirjanik küpseb pärast õpinguid ca 7-8 aastat kestnud praktilise töö järel.

Uus loengukursus

Aiija Sakova

Alates sügisest on kõigil TÜ üliõpilastel võimalus kuulata ainet «Eesti kultuuri alused ja tähendus» (FLKN.03.159). Õppeaine on välja töötanud prof Rein Veidemann koos eesti kirjanduse õppetooliga.

Loengukursuse eesmärk on anda üliõpilastele ettekujutus eesti rahvusliku identiteedi ning kultuuri kujunemisest. Ühtlasi püüab loengukursus mõtestada Tartu Ülikooli tähtsust rahvusülikoolina. Ka TÜ arengukava järgi on üks läbimurdevaldkondi TÜ kui rahvusülikooli tugevdamine.

Ainus, mis meid ühendab

Uus loengukursus, mis on välja kasvanud eesti kirjanduse ja rahvaluule üliõpilastele loetavast ainekursusest «Sissejuhatus eesti kultuurilukku», on mõeldud just eelkõige mittehumaanitaaralade üliõpilastele.

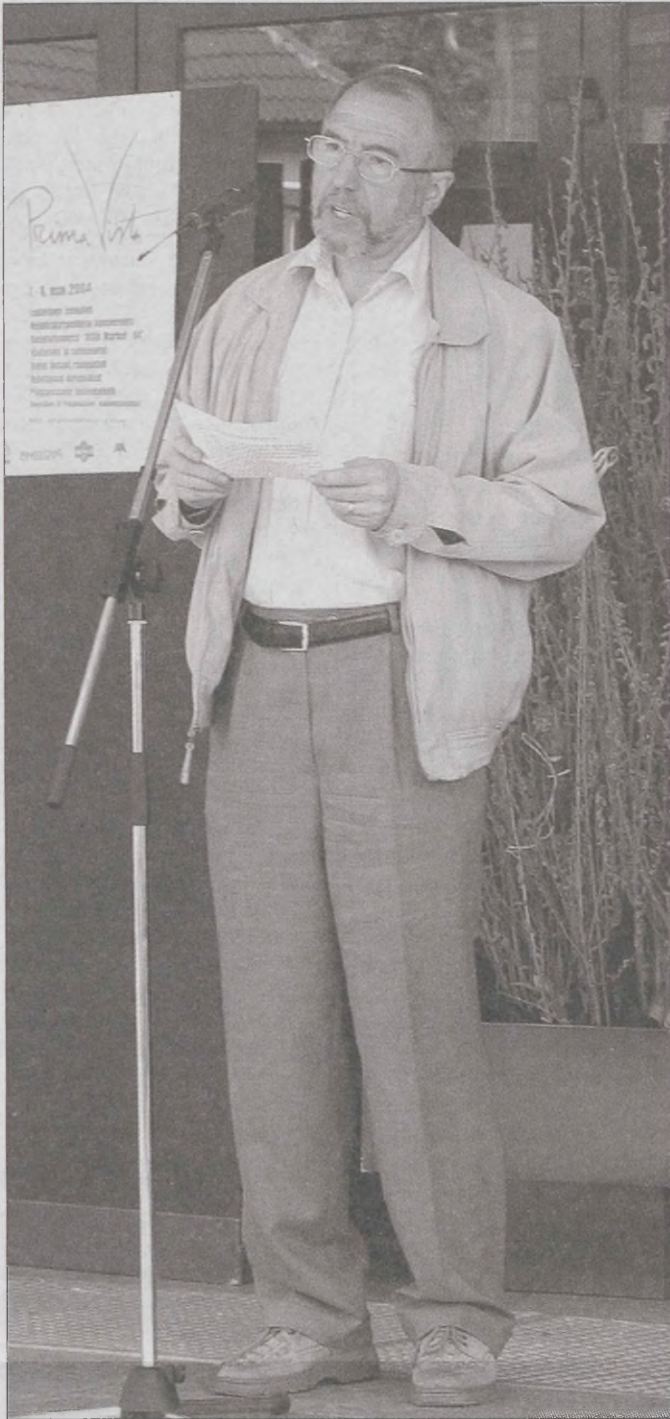
«Püüan teemad esitada piisavalt lihtsalt, samas aga nii, et need ärgitaksid kuulajaid mõtlema Eesti mõtte üle,» ütles Veidemann. Kultuursemiootiline aspekt, eesti keel kui Eesti vaimsuse kandja, ajakirjanduse roll eesti rahvuskultuuri kujundaja ja vahendajana ning marginaalsus eesti kultuuri «energiaallikana» on Veidemanni sõnul vaid mõned teemad, millest juttu tuleb.

Küsimusele, miks peaks sellist kursust iga TÜ üliõpilane kuulama, vastas prof Veidemann, et ta tahab ju ka tulevikus eestlasest füüsiku, geoloogi, matemaatiku või mistahes teise reaalteadlasega peale ilma ja karjääri veel eesti muusikast, teatrist, kirjandusest ning Eesti mõttest rääkida. «Tegelikult on ju see ainus, mis meid ühendab. Postmodernne maailm tervikuna toodab erinevusi. Aga selleks, et neis erinevusteski ühtset juurt otsida ja integreerida, on vaja tunda eesti kultuurikaanonit – isegi kui selleks keskmeks on piiripealsus,» lisas Veidemann.

Hea vastuvõtt

Põhiliselt eesti kirjanduse ja rahvaluule üliõpilastele loetavat ainet «Sissejuhatus eesti kultuurilukku» on regulaarselt õpetamise ja ainekursuse hindamisel hinnatud üldiselt väga positiivselt. Nii näiteks oli 96% tudengitest arvamusel, et õppejõud seostas enamasti ainet teiste õppeainete ja praktilise eluga. 54% vastanutest leidis, et õppejõud esitas ainet enamasti selgelt ja süstematiseeritult.

«Rein Veidemanni loengukursus süvendas minus

Rein Veidemann kirjandusfestivali Prima Vista avamisel Tartu Ülikooli Raamatukogu ees.

AIJA SAKOVA

teiste rahvaste kultuuriloos, mida ta küll enne oli teadnud, aga mille nii tihedat seotust eesti kultuuriloo-ga ei olnud arvanud.

«Paiga ja rahvusena olemine eriliselt, kordumatud. Olles mitmete eri rahvuste, võimude ja kirikute poolt voolitud ning sõlmitud, on meil sellele vaatamata harukordne keel ja meel, pidev pürgimis ja nõ oma asja ajamine,» lisas Kuuskmäe.

Samuti manitses kursuse Kuuskmäed lootma eesoleval: «Rahvuse ja kirjakultuuri-na olemine mudilased. Seda ei peaks aga mõtestama lähtekohana alaväärsusele, vaid vastupidi – meie nooruses peitub piiramatut potentsiaal. Parimad pähkli-d on need, mille koort pole veel purustatud, tuuma «saatuslikult» paljastatud».

puhtast entusiasmist kuulamas käis,» lisas Kuuskmäe. Endagi puhul mainis ta eelnevat reaalteaduslikku põhja. Nii mõnedki reaalteaduslike huvidega inimesed jõuavad tema sõnul õige ruttu märkide ning kultuuriliste süsteemideni, mis (reaal)teadusi ohjavad ja ühel või teisel moel kas pär-sivad või soodustavad. «Ehk teisisõnu – kas Karl Ernst von Baeri embrüoloogilistel ja Jakob von Uexkülli etoloogilistel avastustel on ka oma kultuuriline kontekst? Kahtlemata,» seletas Kuuskmäe.

Vajalik kursused kõigile

«Ei saa eitada, et ka reaalteadlastele on oluliseks mõtlemisaineks väide, et rahvusena on meid avastanud baltisakslased, poliitiliselt mõjutanud venelased ning teaduslikult arendanud juudid,» rääkis Kuuskmäe.

Õppeprorektor Tõnu Lehtsaar väljendas oma heameelt selle üle, et on välja pakutud eestlusega seotud kursusi, mis ärgitab kaasa mõtlema ja juurdlema selle üle, kes me olemine ja kuhu läheme. «Eesti keelt ja Eesti riiki peetakse endastmõistetavaks, aga samas on see tegelikult ime. Selle eest tuleb hoolt kanda ja see on iga inimese mure,» lisas prorektor Jaak Kangilaski. Kultuur on tema sõnul Eesti riigi loonud ja iga inimene peaks olema tuttav eesti kultuuriloolise taustaga, et mõista Eesti väärtust. «Loodan, et arvamus eesti keele ja kultuuri iseenesestmõistetavusest või koguni koormavusest ja ülealususest ei ole üliõpilaste seas ülekaalus,» ütles Kangilaski.

Kogu maailm ei lõpe koduukse taga

Epp Lauk
Professor

Meie ülikooli arengu üks märksõnu on rahvusvahelis-tumine. Olgu sõna ise pealegi pikk ja lohisev, tähtis on sõnum – maailm ulatub palju kaugemale meie oma ukse-tagusest ja meil on sinna ka asja.

Olla rahvusvaheline ei tähenda üksnes välispublikatsioone või välislektoreid, kes leiavad tee Tartusse. See tee ei ole ühesuunalise liiklusega.

Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonnal on tihedad koostöösidemed välisüli-koolidega juba kümme aastat. Praegu on osakonnal Erasmuse või muu koostööleping 16 ajakirjanduse ja kommunikatsiooni kooliga Euroopas.

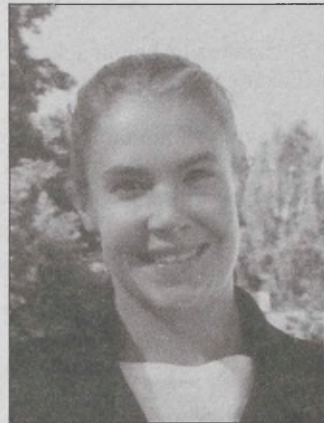
Üliõpilastele on oma koolist kaugemale ulatuv kogemus andnud ka äratundmise, et nad õpivad kõrgkoolis, mis kannatab välja võrdluse iga välismaa ülikooliga.

Euroopa Ajakirjanduskoolide Assotsiatsiooni (EJTA) liikmena on osakonnal kontaktid üle 40 Euroopa sõsar-kooliga. Ülikoolile on see suur tunnustus, et EJTA järgmine aastakoosolek ja konverents 2005. a mais usaldati korraldada meie osakonnale Tartus.

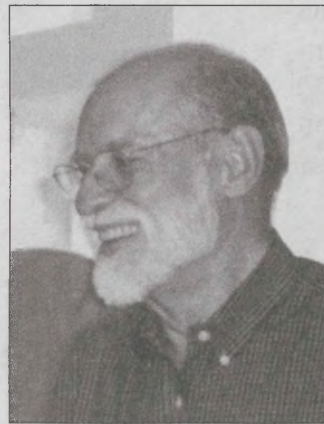
Õpetamine välismaa üli-koolis on omamoodi väljakutse igale õppejõule.

Teise ülikooli õpetama minnes peab sul ju olema midagi, mida seal ei ole – erinev kogemus, vaateviis, mõistmine ja teadmine.

Mida ma ise olen kogenu-d Oslo Ülikooli meedia ja kommunikatsiooni osakonna külalisprofessorina töötades? Et meie ülikooli nõudmised nii õppejõudude kvalifikatsiooni-le kui ka õppetöö kvaliteedile on kohati kõrgemadki kui Oslos. Et nii mõnigi kodune endastmõistetavus võib olla huvipakkuv ja õpetlik neile, kel sellest aimugi ei olnud. Et iga külalisõppejõudu võetakse kui oma koduülikooli saadikut. Näen ka lähedalt, kuidas käivitub õppekorralduse reform Oslo ülikoolis ja võin mõelda: meie olemine selle juba läbi teinud!

Osakonna esimene välis-üliõpilane Ella Kanninen lõpetas 1999.

Külalisõppejõud Robert Kendall Florida Ülikoolist.

TIIT KUUSKMÄE

Märgid ning kultuurilised süsteemid ohjavad (reaal)-teadusi ja pär-sivad või soo-dustavad neid.

arusaama, et meie kultuuri ja selle mõtestamisega tasub tegeleda,» kommenteeris semiootika ja kulturoloogia üliõpilane Tiit Kuuskmäe.

Eesti kirjanduse ja rahvaluule üliõpilase Sigrid Indi sõnul juhtis loeng tema tähelepanu selliste olulis-te punktidele (nt tsenter ja perifeeria eesti kultuuris, paratekstuaalsus, eestlastele omane eksistentsialistlik elutunnetus jms) eesti ja ka

ÖNNITLEME

Kalju Põldvere 75

23. mail tähistab 75. sünnipäeva arstiteadlane-patoloog, morfoloog ja zooloog, meditsiinidoktor Kalju Põldvere.

Kalju Põldvere kui teadlane on ennekõike histoloog. Juubilar ise on põhjendanud oma histoloogiahuvi järgmiselt: «Olen taluperemehe poeg. Talu ei olnud suur, aga kõiki töid tuli õppida. Anatoomia ja histoloogiahuvi oli mul tõesti varajane. Talupidaja pidi ka loomatervishoiuga kursis olema ja sellekohased käsiraamatud õpetasidki anatoomiat ja histoloogiat tundma».

Huvi kudede ehituse, talitluse ja arenemise vastu tõi nooruki arstiteaduskonda. Ta läbis ka kogu bioloogia õppekava, kuid teine diplom jäi välja andmata, kuna seda ei lubanud tolaeagseks eeskirjad. Topeltharidus torkab silma Kalju Põldvere hilisemas uurimistöös: ühelt poolt rakenduslik patoloogiline histoloogia, teiselt poolt teoreetiline koebioloogia, kus esiplaanile nihkuvad kudede evolutsiooni küsimused. Ta on laialdaselt rakendanud histogeneesi uurimisel koekultuuride meetodit. Sellise lähenemisega sai palju selgemaks neuroglia arenemine.

Kalju Põldvere kui pedagoog on aidanud teaduskraadile arvukalt õpilasi ja organiseerinud õppe-teaduslätteid, millest on võrsunud tunnustatud laborid. Tema juhtimisel arenes 1960ndate alguses välja meditsiini kesk-labor oma osakondadega, mis hiljem said aluseks üld- ja molekulaarpatoloogia insti-

tuudile. Oli iseloomulik, et kesklabori koosseisus töötasid eri erialade esindajad ja süvenes koostöö teaduskondade vahel.

Kalju Põldvere on suur keelehuviline. Rahvusvahelistes terminoloogiakomisjonides on ta alati olnud universaaltõlgiks. Erilist äramärkimist väärivad tema loengud ja ettekanded, mis jäävad meelde oma nauditava keelekasutuse poolest. Väga ökonoomne on Põldvere õpikute keel, mida autor ise nimetab tarbekeeleks.

Kalju Põldverest on saanud viimasel 15 aastal aktiivne poliitik. 1992. aastal valiti ta Riigikokku. Praegu juhib ta Põllumeeste Kogu.

Kalju Põldverest on uuesti saanud taluperemees oma sünnitalus Vahtramäel. Vahtramäe talu peremees on ka Ohtu Külaseltsi asutaja-liikmeid ja aktiivseid kaasalõõjaid.

Soovin Kalju Põldverele kõigi õpilaste ja kolleegide nimel palju õnne ja jõudu!

Jüri Kärner

KONVERENTS KALJU PÕLDVERE 75

28. mail kell 12 Vanemuise 46-301.

Ettekannetega esinevad juubilari õpilased:

- prof Jüri Kärner «Wolffi juha – histogeneetiline sasi-pundar»,
- prof Aavo-Valdur Mikelsaar «Neuraalsete rakkude diferentseerumine tüvirakkudest»,
- dots Andres Piirsoo «Normist patoloogiani ja patoloogias normini lihaskoe näitel»,
- prof Toomas Veidebaum «Molekulaarepidemioloogiast»,
- dr Agu Lipping «Onkopatoloogiast»,

13.45 õnnitlused Kalju Põldverele.

DEKAANI VALIMINE

Sotsiaalteaduskonna dekaani kandidaate saab esitada ülikooli akadeemilisele sekretärile 27. maini.

Dekaani valimine toimub 10. juunil.

ÖNNITLEME

85

Arnold Jannus, emeriitprofessor – 27. mai

75

Silvia Nagelmaa, arvutiope-raator – 22. mai
Kalju Põldvere, emeriitprofessor – 23. mai

60

Tiiu Kaarma, õpetaja – 26. mai

55

Karin Alev, teadur – 23. mai

50

Hannes Tomusk, vanemassis-sor – 23. mai
Aune Unt, assistent – 23. mai

40

Kersti Vinni, asjaajaja – 25. mai

35

Mart Loog, erakorraline vane-mteadur – 22. mai

30

Janek Lees, teadur – 25. mai
Marju Adams, sekretär – 26. mai
Kaja Kallion, assistent – 26. mai
Kristel Zilmer, assistent – 27. mai

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT

Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

KAITSMISED

26. mail kell 15 kaitseb ülikooli nõukogu saalis **Ülle Pechter** arstiteaduskonna doktori-tööd «Progression prevention strategies in chronic renal failure and hypertension. An experimental and clinical study». Juhendajad: prof Jaak Maaros, dots Mai Ots ja prof Mihkel Zilmer. Oponent: prof Jukka Mustonen (Tampere Ülikool), MD, ScD.

26. mail kell 13 kaitsevad Narva mnt 4-B202 majandusteaduskonnas magistrandid: kell 12 **Laura Ehrlich** «Tööstus-harusisene kaubavahetus Eesti ja Euroopa Liidu vahelises välis-kaubanduses». Juhendajad: prof Urmas Varblane ja teadur Ele Reiljan. Oponentid: Ele-Merike Pärtel ja doktorant Jaanika Meriküll; kell 13 **Priit Vahter** «The Effect of Foreign Direct Investments on Productivity in Estonian and Slovenian Manufacturing». Juhendaja: prof Urmas Varblane. Oponentid: Martti Randveer (Eesti Pank) ja teadur Jaan Masso; kell 14 **Andrei Haritonov** «Turutasakaalu mudelid ja nende rakendamine areneval finants-turul (Eesti aktsiaturu näitel)». Juhendaja: lektor Priit Sander. Oponentid: prof Vello Vensel (TTÜ) ja teadur Jaan Masso; kell 15 **Margus Kõomägi** «Riski-kapitali väärtuslisand informat-siooni asümmeetria tingimus-tes». Juhendajad: prof Vambola Raudsepp ja lektor Arvi Kuura. Oponentid: prof Vello Vensel (TTÜ) ja dots Anu Reiljan.

28. mail kaitsevad Tiigi 78-126 sotsioloogia ja sotsiaalpoliitika osakonnas magistrandid: kell 10 **Kristina Oja** «Eakate hoolduse korraldamine Eestis: tervishoiu- ja sotsiaalvaldkonna koostöö». Juhendajad: Kai Saks, PhD ja Riina Kiik, MSc. Oponent Reeli Sirotkina, MSW; kell 11 **Airi Mitendorf** «Hälbiva käitumise kujunemine kriminaal-hooldusaluste tõlgendusel». Juhendaja: Judit Strömpl, PhD. Oponent: Kersti Kask, MSW; kell 12 **Margit Laurson** «Psüühilise erivajadusega inimeste kogukondlik hoolekanne klubi-maja näitel». Juhendaja: Reeli Sirotkina, MSW. Oponent: Riina Kiik, MSc; kell 13 **Merli Mendelman** «Kodu-ja eluasemeteenused kolme kohaliku omavalitsuse näitel». Juhendajad: Gaabriel Tavits, dr iur ja Dagmar Kutsar, PhD. Oponent: Marju Medar, MSW; kell 14 **Maria Orešina** «Vene noorte tulevikuorientatsioonide protsessi uuring». Juhendaja: Dagmar Kutsar, PhD. Oponent: Marju Selg, MSW.

31. mail kaitsevad Lai 37 II korruse seminariruumis kehakultuuritea-duskonnas magistrandid liikumis-ja sporditeaduste erialal: kell 14 **Iti Lauk** «Motoorne ja intellektuaalne võimekus kõne-puudega viieaastastel lastel». Juhendaja: prof Mati Pääsuke, biol-knd. Oponent: dots Lennart Raudsepp, PhD; kell 15 **Kristiine Ilves** «Erine-vate kehalise võimekuse ja kehalise aktiivsuse küsimustike kasutamine keskealistel naistel». Juhendaja: prof Toivo Jürimäe,

biol-knd. Oponent: dots Jaan Loko, ped-knd; kell 16 **Triin Pomerants** «Maksi-maalse hapnikutarbimise kaud-ne hindamine 14-16-aastastel neidudel». Juhendaja: prof Toivo Jürimäe, biol-knd. Oponent: prof Ants Nurmekivi, ped-knd.

2. juunil kaitsevad magistrandid matemaatika-informaatikateaduskonnas Liivi 2-404: kell 10.15 **Riivo Must** «Mõned katsed üldistada inversseid pool-rühmi». Juhendaja: prof Mati Kilp. Oponent: lektor Valdis Laan; kell 11.45 **Olga Bogdanova** «Vektorvälja sümmeetriad ta-sandil ja nende rakendused harilike diferentsiaalvõrrandite lahendamisel». Juhendaja: prof Maido Rahula. Oponent: dots Viktor Abramov.

TEATED

26.-28. mail toimub majandus-teaduskonnas Narva mnt 4 ruum B306 juhtimise õppetooli korraldamisel II rahvusvaheline konverents «Juhtimisteooria ja -praktika sünergia organisatsioonides». Info: Carolin Tammekivi, JuhKonv2004@mtk.ut.ee, tel 503 3179, www.mtk.ut.ee/juhkonv2004.

27. mail kl 15 algab avatud üli-kooli infotund Kuressaare Tü Saaremaa esinduses (Pargi 5). Tutvustatakse õppimisvõimalusi avatud ülikooli tasemeõppes, täienduskoolituskursusi ning suveülikooli kursusi. Info: Riia Nelis, tel 453 9839.

28. mail algab Narva kolledži 5. aastapäeva tähistamine. Kl 15 toimuvad üliõpilasüritused kol-

ledžis, kl 20 ansamblite Avenüü ja Ultima Thule kontsert lossi-hoovis. 3. juunil kl 15 on kolledži uute trükiste esitus, tutvumine kolledžiga ning kl 17 aastapäe-vaactus Narva raekojas, millele järgneb piknik kolledži uue hoo-ne asukohal. Info: Jaanus Villiko, tel 356 0608.

TÜ raamatukogu lahtiolekuajad nelipühade eel: Reedel, 28.05. - koristuspäev, avatud 15-21. Laupäeval, 29.05. - avatud 11-15. Pühapäeval, 30.05. - 1. nelipüha, suletud.

LOENGUD

24. mail kl 15.15 toimub Narva mnt 4-B202 Tõnis Metsa *venia legendi* loeng «Kaasaegne inno-vatsioonimudel».

24. mail kl 16 toimub eetikakes-kuse ingliskeelse loengusarja Great Works of Ethics loeng «John Rawls' Theory of Justice». Esinejaks on prof Juha Räikkä Turu Ülikoolist. Loeng toimub SA Domus Dorpatensis ruumes Ülikooli 7 II korrus ning on ava-tud kõigile huvilistele.

26. mail kl 12.15 toimub TÜ Õi-gusinstituudis aud 101 (Kaarli pst 3 Tallinn) õigusinstituudi lektor Margus Kingiseppa *venia legendi* loeng «Karistusliku kah-juhüvitise võimalikkusest tsiviil-õiguses».

26. mail kl 16.15 toimub Lossi 3-406 Õpetatud Eesti Seltsi ette-kandekoosolek: Anu Järs «Su-pelkorraldus Eesti kuurortides».

26. mail kl 16.15 toimub Vane-muise 46-327 Hill Kulu *venia legendi* loeng «Rände mõjust sündimusele Eestis».

Peep Päll EM-il kaheksas

Sigrid Sõerunurk

TÜ Akadeemiline Spordiklubi meedia- ja avalike suhete koordinaator

13. mail võitis TÜ Akadeemili-se Spordiklubi jõutõstja Peep Päll Euroopa meistrivõistlus-tel Tšehhimaal Nyrmburkis 8. koha.

Päll saavutas kaheksanda koha, ühtlasi püstitades uue Eesti rekordi kehakaalus kuni 67,5 kg: kükk – 225 kg, suru-mine 137,5 kg ning jõutõmme – 255 kg (Eesti rekord), kogu-summana 617,5 kg. Päll on mitmekordne Eesti meister jõutõstmise täiskasva-nute klassis.

Kehakultuurlased on parimad korvpallurid

Sigrid Sõerunurk

TÜ Akadeemilise Spordiklubi meedia- ja avalike suhete koordinaator

15. mail toimusid TÜ spordihoones TÜ meistri-võistlused korvpallis, mille võitsid nii meeste kui naiste arvestuses kehakultuuri üli-õpilased.

Võistlustel osalesid keha-kultuuri, politoloogia, mate-maatika ja informaatika ning õigus-, majandus- ja arstitea-duse tudengid.

Meestest tulid võitjaks kolmanda kursuse kehakul-tuurlased: Priit Toru, Kaspar Koolman, Janno Jõela, Martin

Hänni, Silver Leppik ja Mar-gus Kodu. Naistest olid pari-mad esimese ja teise kursuse kehakultuuritudentideid: Gerli Odrusk, Liina Uibopuu, Irina Lukjanovits, Katrin Karuauk, Laura Kärson, Mairit Paidra, Reti Väart, Margit Keerutaja ja Triin Sarnit.

Meeste arvestuses tulid tei-seks majandus- ja kolmandaks arstitudentid.

Naistest olid teised vane-mate kursuste kehakultuuri üliõpilased ja kolmandaks jäid matemaatika-informaati-ka tudengid.

Võistluse korraldas Tartu Ülikooli Akadeemiline Spor-diklubi.

TÜ AJALOO MUUSEUMIS

27. mail kl 15 avatakse TÜ Ajaloo Muuseumi valges saalis Briti värvifoto rajaleidja Yevonde Cumbersi fotonäitus

«Madame Yevonde'i värviline maailm».

Näha saab portreesid ja reklaamfotosid 1930ndatest. Näitus jääb avatuks 16. juunini.

27. mail kl 16 kõneleb prof Mihkel Zilmer TÜ Ajaloo Muuseu-mi konverentsisaalis selle kevade viimasel populaarteadusli-kul teeõhtul teemal «Toitumine – eurovision või tegelikkus».

EAGLE VISION

ÜHEKUULISED KONTAKTLÄÄTSED
alates 140 krooni paar

Soola 8, Tartu
Emajõe Ärikeskus I korrus
Tel 737 1060, tartu@eagle-vision.ee
www.eagle-vision.ee

Spordiklubi hooaja lõpetamine

27. mail lõpetab TÜ Akadee-miline Spordiklubi hooaja piduliku üritusega spordi-hoones Ujula 4.

Innustatult suvel toimuva-test olümpiamängudest on üritus antiik-kreeka hõngu-line. Üritusel autasustatakse parimaid sportlasi ning täna-takse toetajaid. Spordiklubi juhatuses esimees Riho Illak

teeb kokkuvõtteid möödunud aastast.

Esineb kreeka muusikat viljelev ansambel Zorbas ning ette astuvad võimlemisrühm, Eesti vakaklassi fitnessimeister Kristiina Noor jt.

Oodatud on kõik Tartu Ülikooli ja TÜ Akadeemilise Spordiklubi sportlased ja treenerid.

TÜ sportlased SELLi mängudel

Pühapäevani võistlevad TÜ parimad sportlased Soomes Tampere 20. SELli üliõpilas-mängudel.

Osalevad Jekaterina Duman (800 m), Olga Nikitina

(kolmikhüpe), Ave Merisalu (ujumine) ja Indrek Essenson (judo), Taavi Peetre (kuuli-tõuge) jpt.

Mängudest võtavad osa 59 ülikooli sportlased 10 riigist.

Jalgpallilahing: tudengid versus arstid

18. mail toimus TÜ Kliinikumi ja arstiteaduskonna tudengite va-

heline jalgpallilahing, mille võit-sid tudengid ülekaalukalt 7:1.

LOENGUSARI

«Teise peeglis: Saksa-Eesti kirjandusdialog»

Neljas peegeldus: Jüri Ehlvest: «Reeperbahn elus ja tules»
25. mail kl 19.00 Tartu Saksa Kultuuriinstituudis, Kastani 1.

PÜSSIROHU KELDRISSSE LÕUNALE

SUUR JA VÄIKE PEETER PEETER

Päevalõunat pakutakse igal tööpäeval kell 12-15

Päevalõunad 45.-

1738

PÜSSIROHU KELDER

Kliinikum – ülikoolihaigla

Toomas Asser

Neurokirurgia prof,
arstiteaduskonna dekaan,
närvikliiniku juhataja

Suurele osale arstiteaduskonna õppejõududest on vahetuks töökeskkonnaks Tartu haiglad, mida erinevalt teistest raviasutustest nimetatakse nende õppefunktsiooni tõttu kliinikuteks.

Kliinikutes toimuv ravitöö on aluseks seal läbiviidavale õppe- ja ka teadustööle. See toimub 17 erialakliinikus ja meditsiinilises teenistuses – radioloogiateenistuses, patoloogiateenistuses, ühendlaboris, ühendapteegis, vereteenistuses.

Kliinikumi kui meditsiinasutuse eripära on selles, et siin on ülikoolile omane kogu ümbritsev keskkond, mitte ainult praktikumiruumid ja auditoriumid, vaid ka palatid, laborid, operatsioonitoad, erakorralise meditsiini osakond ning intensiivravi palatid.

Kuid ülikoolihaigla eripärane töökeskkond seisneb ka arstide suuremates kohustus-tes ja vastutuse määras, siin õpetatakse selgitama patsientidele ja tema lähedastele haiguse olemust ning eelseisva ravi võimalusi ja riske.

Ülikoolihaiglale on oluline ja eripärane uute innovatiivsete diagnostiliste ja ravimeetodite rakendamine, sellekohaste rakendusuuringute ja meditsiinilise tehnoloogia hindamine, mis eeldab vastavat kaasaegset keskkonda.

Arst, teadlane, õppejõud

Tänapäeval on väga raske olla võrdselt väljapaistev kõigil kolmel erialal – raviarsti, teadlase ja õppejõuna.

Ülikoolihaiglale on oluline uute innovatiivsete diagnostiliste ja ravimeetodite rakendamine, rakendusuuringute ja meditsiinilise tehnoloogia hindamine.

Kuigi teatud mahus tegelevad kõik arstid-õppejõud iga valdkonnaga, tuleb siiski valikuliselt enam pühenduda kas teadusele või kliinilisele tegevusele koos õpetamisega. Iga ülikooli kliiniku roll on eri suunad ühendada. Kliinikumi kliinikute juhtidena töötavad vastavate erialade kliinilised professorid, kes vastutavad ka kõikide töösuundade eest administratiivselt.

Riigi vähene toetus

Tartu Ülikooli Kliinikum on efektiivselt töötav ravi-asutus, mis enamiku arstlike erialade osas on kõrgeimaks konsultatsioonikeskuseks kogu riigis. See eeldab mõnikord kauem haiglas viibimist ning ka suuremaid ressursse, st patsiendid vajavad rohkem uuringuid ning loomulikult ka kaasaegsemaid seadmeid, protseduure ning ambulatoorseid visiite.

Kui arstide põhiõpe toimub vaid ülikoolihaiglas, siis eriarsti õpe ehk residentuur võib olla ka teistes raviasutustes. Ent kliinikumil kui üliõpilaste põhiõppe ainsal baasil peab olema parim tehnoloogiline baas, sest muidu ei saa õpetuskeskkond toimida innovatiivselt.

Kuna Eesti ainus ülikoolihaigla on raviteenuste turul teiste raviasutustega samadel alustel rahastatud, ei saa ülikool täiel määral täita oma põhifunktsiooni – õpetada noori arste nii, nagu peaks

ja tahaks. Riigi suurema toetuseta on võimatu püsida konkurentsis nii Eestis kui ka maailmas.

Selleks, et edasi areneda ning kasutada uusi tehnoloogiasid, on nii Euroopa ülikoolide arstiteaduskondades kui ka Eestis keskeks probleemiks ülikooli, haiglate ja tervishoiusektori õige rahastamis- mudeli ja -suhte leidmine. See teema on aastate vältel olnud ka kliinikumi ja arstiteaduskonna töösuunaks.

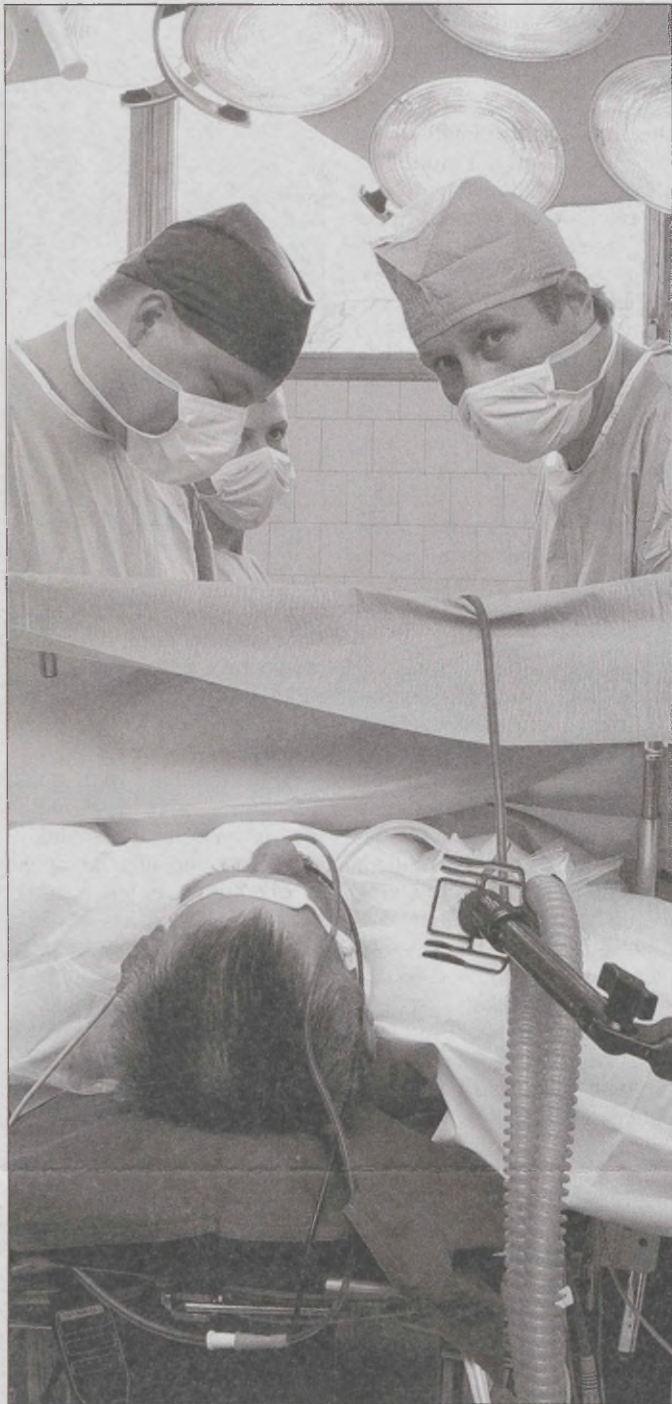
Piiratud ravikindlustuse võimalused ja majanduslikult põhjendatud voodikohtade arvu vähenemine kajastuvad praegu ülikoolihaiglas õige mitmetel kliinilistel erialadel haigete vähesuses. See ei taga aga kestvalt toimides pädevuse säilimist, õpetamist ega ka arengut.

Akadeemilise keskuse tähtsus

Meie praeguses turumajanduses puudub paraku jätkuvalt mehhanism, mis võimaldaks harva esinevate haigustega haigeid just ülikooli haiglatesse suunata.

Akadeemiliste keskuste juures tekib alati lisaväärtus, mis aitab kaasa kogu rahvusliku tervishoiu arengule, sest arstlik tegevus tugineb kõige paremale ja kaasaegsemale teadmisele, mis omakorda on pinnaseks ning aitab kaasa ka õpetamisele.

Kliinikumis toimuv on aluseks, et kujundada tulevaste arstide kliiniline mõtlemine,

Operatsioon ülikooli kliinikus.

JAAK NILSON

tagada professionaalsed teadmised, kliinilised oskused ning meditsiini kaasaegne teaduslik tagapõhi. Arstidelt eeldatav hea suhtlemisoskus

ning kutse-eetika ja väärtushoiakud sõltuvad suuresti kliinikumis olevast õpikeskkonnast üldiselt ja arst-õppejõududest tervikuna.

UUDISED

TÜ Kliinikumi juubelikonverents

Eile algas Vanemuise Kontserdimajas kliinikumi 200. aastapäeva konverents.

Esimesel päeval oli teemaks “Kliinikum ja rahvusvahelis- tumine”.

Kliinikumi preemia anti emeritprof Lembit Allikmetsale. Arstiteaduskond märkis oma ettepanekus, et Allikmets on andnud olulise panuse Eesti tervishoiu ja ühiskonnaelu arengusse.

Tänase konverentsi teema on „Haiglad muutumas ajas“. Info: www.kliinikum.ee/

Ilmus raamat kliinikumi ajaloost

19. mail esitleti Tartu Raeko- jas TÜ Kliinikumi 200. aasta- päevaks ilmunud raamatut kliinikumi ajaloost.

Nii eesti kui ka ingliskeel- sena ilmunud raamatusse on koondatud ülevaated kõikide kliinikute ajaloost.

Autoreiks on ligi 80 kliini- kumi töötajat.

Väljaande toimetajad on Anne Velliste ja Kristi Tael, kujundaja Rein Seppius. Raamat valmis Tallinna Raamatu- trükikojas.

Kliinikumile kesk- konnasõbra tiitel

Tartu Linnavalitsus tunnistas keskkonnapraktika konkursil „Keskonnasõber 2004“ 50 ja enama töötajaga asutuste ja ettevõtete hulgas parimaks SA Tartu Ülikooli Kliinikum.

Kliinikum oli ka 2002 ja 2001 kõige keskkonnasõbrali- kumaks tunnistatud ettevõtte- te hulgas.

Keskkonnanõudeid täitvaid ettevõtteid tunnustatakse juba viiendat aastat.

Kliinikumi missioon on meditsiini areng

Margus Uist

SA Tartu Ülikooli Kliinikum
juhatuse liige

Kliinikumi põhikirjast loe- me: "Kliinikumi missioon on tagada Eesti meditsiini kestmine ja areng kõrgeta- semelise integreeritud ravi-, õppe- ja teadustöö kaudu".

Kahtlemata ei suuda kliini- kum ÜKSINDA tagada Eesti meditsiini kestmist. Seetõttu on kolme töö (ravimine, õpe- tamine, teadustöö) omavaheli- se lõimimise kõrval oluline, et kliinikum seoks ennast tihe- dalt ka Eesti tervishoiuvõrgus- tiku teiste võrgusilmadega.

Rohkem koostööd

Arusaadavalt on see võrgus- tik mitmekihiline, mistõttu peavad seosed olema nii vertikaalsed kui ka horison- taalsed.

Eraldi kihtidena võiks esile tuua esmatasandi arstiabi (perearstid), haiglaravi (piir- kondlikud ja regionaalhaig- lad), kiirabi jne. Kokku peaks see moodustama tiheda kan- ga, mis tagab kõigi kodanike tervisekaitse.

Paraku kipub see kangas

Maarjamõisa haigla.

JAAK NILSON

tihti rebenema, sest tervis- hoiuasutused käituvad kon- kurentsingimustes egoistli- kult ning kisuvad teki liigse jõuga enda poole.

Kliinikum peaks selles situatsioonis enam püüdma edendada kollegiaalsust ja tervishoiuasutuste koostööd kliinilise õppe ning tervishoiu- töötajate jätkukoolituse kaudu. Reaalne tervishoiupoliitika, mis on üha enam orientee- ritud efektiivsusele, seab õpetustegevusele omad pii- rangud.

Kliinikumi rahastamine toimub samadel alustel maa- konnahaiglatega ning ravi-

töö tulemuslikkust kärpivad asjaolud jäävad kompensee- rimata.

Rahastamisest

Need asjaolud on: vajadus juhendada õppureid-residente ja jätkukoolituse täiendajaid (dubleeritud personal, aegla- sem töötempo), õppeprotses- sis tehakse tavalisest rohkem diagnostilisi ja raviprotsed- duure (lisakulutused, mida diagnoosipõhine rahastamis- süsteem ei hüvita), õpetuseks sobilik meditsiiniaparatuur on kallim, valmisolek erakorrali- se abi osutamiseks kõikidel meditsiinierialadel.

Spordimeditsiini keskus

Riina Kuik

Kliinikumi avalikkussuhete
spetsialist

Viimastel aastatel on kliini- kumis oluliselt paranenud spordimeditsiiniteenuste kvaliteet ning loodud eel- dused kõrgetasemeliseks teadus- ja õppetööks.

Spordimeditsiini keskus on olnud abiks paljudele Eesti tippspordlastele – Andrus Veerpalule, Jaak Maele, Raul Ollele, Pavel Loskutovile jt. Peale tippspordlaste pakutakse alates 2002. aastast haigekassa rahastatud kvaliteetsset spordi- meditsiiniteenust ka noorsport- lastele, samuti on keskusse oodatud tervisesportlased.

Pakutakse mitmeid kaas- aegseid tervise teenuseid: ke- halise arengu astme hindami- ne, keha koostise määramine, elektrokardiograafia (EKG) jms. Kõige olulisemaks arstli- ku läbivaatuse meetodiks on aga vereringe ja hingamis- süsteimi funktsiooni hin- damine kardiopulmonaarse koormustesti abil. Selleks kasutatakse tipp tehnoloogilist seadmete kompleksi, mis on võrreldav Skandinaaviamaa-

Andrus Veerpalu.

des olevatega.

Traumatoloogid konsultee- rivad patsiente spordivigastuste ennetuse, diagnostika ja ravi küsimustes; nõu antakse ka treeningute ja kehalise koor- muse optimaalse planeerimi- se alal. Tipp tehnoloogiliste seadmete abil määratakse jalgade koormusjaotust ning selle alusel soovitatakse ja valmistatakse vajaduse korral individuaalsed korrigeerivad tallatoed. Selja- ja jalavalud on sageli põhjustatud just põia- võlvi valest kujust ja sellega seotud jala valest koormus- jaotusest.

Spordimeditsiini keskus on olulise tähendusega ka arsti- teaduskonna ja kehakultuuri teaduskonna diplomieelses õppetöös. Samuti on keskus arstide-residentide ning täien- duskoolituse õppebaas.

NALJALABOR

Silt haigla uksele: "Haigeid võetakse vastu 9.00–12.00, surnuid antakse kätte 13.00–15.00."

Kardioloogia vastuvõttu toodi infarktikahtlusega meespat-sient ja funktsionaalsele staatusele lisati juurde, et patsient karjub kogu aeg. Edaspidi oli haiguslukkku kirjutatud pidevalt: *status item*. Väljakirjutamisel kirjutas arst haiguslukkku: patsient lõpetas karjumise.

Esimene onkoloogia loeng sügisel. Rahvast on kohale tulnud rohkem kui Vallikraavi auditorium mahutaks. Õppejõud jõuab kohale ja tahab alustada, kuid tudengid ei mahu istuma, kõõluvad uksele ning piiluvad sisse. Lõpuks tuleb õppejõul hea idee saata keegi jõulisem isik kuskilt too-le tooma ning ta hõikab ukse poole: "Kuulge mehed, kas teil seal mõni mees ka on...!?" Selgus, et ei olnud...

Üldkirurgias räägitakse haavandi perforatsiooni esinemissagedusest: "Alates 1992. aastast, mil Eesti Vabariik on Tallinn, hakkasid kõik haavandid Liivimaal lõhki minema... Kadedusest!"

Õppejõud: "Günekoloogiline väikevaagna peritoniit – kellel see võiks olla? Naisterahval näiteks!"

Spermatooside teekond:

1. Spermii sünd
2. Jalutuskaiek
3. Lõbus ajaveetmine kohvikus – epididümidises
4. Parteid ja valitsuse käsk
5. Kiirrongiga sõit
6. Ümberistumine raketis
7. Džentelmenlikult emaks

Allikas: Eesti Arstiteaduse Üliõpilaste Seltsi ajakirja Curare

Üliõpilane ülikooli kliinikumis

Reigo Reppo
Arstiteaduse 3. kursuse
üliõpilane

Kliinikum on üks kahest Eesti regionaalhaiglast, mis peaks pakkuma parimat ravi Eestis.

Meditatsioon on väga lai ala ja seepärast peavad laiad olema ka üliõpilastele kliinikumis jagatavad teadmised, mis ju suuresti seotud keemia, füüsika, bioloogia, psühholoogia ning teiste distsipliinidega. Erinevalt enamikust TUs õpetatavatest erialadest toimub õppimine ja suhtlemine siin kolmel tasandil: arst-õppejõud ja üliõpilane; patsient ja üliõpilane; arst ja patsient. Seetõttu tuleb õppetöös pidevalt ületada teatav vastuolu patsiendi privaatsuse ning üliõpilaste vajaduste vahel patsienti küsitleda ja uurida.

Patsient aitab õppida

Patsiendiga tegelemise vajadus on arstiteaduskonnas õppimise suur pluss, teiselt poolt tekitab see ka arvukalt probleeme. Praktikumis arsti järel käimine, haiguslugude arutamine ja ise käe külge panemise võimalus on tunduvalt huvitavam kui tundide kaupa loengutes istumine.

Teisalt on siin ka hulk probleeme. Eesti probleemiks on sageli tema väiksus ja mõnes mõttes on see ka kliinikumi viga, kuna õppetöös ei jätku piisavalt palju eri haigustega patsiente.

Arsti üks põhilisemaid ja kõige vajalikumaid oskusi on oskus patsienti hästi küsitleda ehk anamneesi võtta. Samuti teha patsiendi üldine füüsikiline uurimine ehk siis uurida seda, mida saab näha, haista, katsuda ja kuulata, kasutades selleks ka lihtsamaid abivahendeid, nagu stetoskoop.

Stuudiumi jooksul koostame arvukalt akadeemilisi

Üliõpilased Ade Altmäe (vasakult), Piret Hamer ja Eve Jugandi kõrva-, nina- ja kurguhaiguste praktikumis. ERAKOGU

haiguslugusid. Sageli juhtub aga, et patsientide vähesuse tõttu askeldab ühe haige juures korraga 2-3 innukat arstitudengit. Loomulikult jääb siis protseduuri kvaliteet ühe tudengi kohta lahjaks.

Kuhu tömmata piir, mida üliõpilane võib patsiendiga teha ja mida mitte. Ei taha ju ükski patsient, et neid raviks ja opereeriks tudeng, samas ei taha ka keegi, et ravi korraldaks arst, kes pole tudengina piisavalt hästi õppida ja harjutada saanud. Näiteks 4. kursuse kirurgiasüklis tuleb arvukalt operatsioone jälgida.

Rohkem praktikat

Õppimise seisukohast oleks parim, kui tudeng saaks ka mõnda lihtsamat lõikust assisteerida. Samas ei jätku kõikidele tudengitele selliseid patsiente ja nii tuleb enamikul eemalt vaadata ja nuputada, mida see arst siis hetkel teeb. Hügieenikaalutlustel ei tohi üliõpilane liiga lähedal olla, seega võib pilt olla õige ahtake. Arstiks õppimine eeldab

haigete poolt pidevat vastu-tulekut, et nad vastaksid tudengite mõnikord üsna intiimsetele küsimustele ja laseksid end ka uurida ning mõningaid protseduure teha.

Suhtlemisest

Üldiselt on kliinikumi patsiendid üsna varmad oma probleemidest rääkima. Kui haige peab seda tegema rühma tudengite (8 inimest) ees, siis on paljudest muredest palju raskem rääkida. Hea näide on kolmanda kursuse üldkirurgia praktikumist, kus tudengid pidid patsientide küsitlemisega kindlaks tegema nende võimaliku diagnoosi.

Üks patsient oli sattunud üldkirurgia osakonda kõhunäärme põletikuga, mis oli tekkinud pärast joomasööstu. Kuna haige oli ka Viljandi Jämejala psühhiaatriahaiglas ravil olnud, siis ei tahtnud ta üldse suhelda, mis tähendas, et diagnoos jäi meie poolt panemata.

Samuti võib raskusi olla mõningate intiimsete uurin-

gute läbiviimisega. Üliõpilaselt nõuab see oskusi patsiendiga suhelda ning talle väga täpselt selgitada, milleks kõike seda vaja läheb. Enamasti on vanemad inimesed jutukamad ja nõus rohkem vastu tulema kui nooremad.

Mõnikord jätab soovida personali suhtumine üliõpi-

on haiglaid, kus tudengeid võetakse vastu väga hästi, on ka kohti, kus keegi ei viitsi ega taha üliõpilastega tegelda. Teoreetiliselt (ja paraku ka praktiliselt) on võimalik, et praktika läbitakse ühtegi uut praktilist oskust omandamata. Sellisel juhul on viga ka üliõpilases endas, kes

Üliõpilane peab ka ise aktiivne olema ja oma juhendajalt rohkem nõudma.

lastesse, kohati on probleem arstides, kes on enamasti väga head arstid, kui kellel pole pedagoogilisi teadmisi, oskusi ega stiimulit anda enesest õppetöös parim.

Üliõpilane suhtleb haiglas ka teiste töötajatega, näiteks õdedega, kes aga sageli ei taha aru saada sellest, et ka arstitudeng kuulub kliinikumi juurde niisama palju nagu kõik teisedki. Tihti näevad nad neis pigem tüütuid putukaid. Praktika toimub sageli teistes Eesti haiglates. Ehkki

ei nõua endale ise piisavalt palju huvitavat ja arendavat tegevust. Arvan, et kui üliõpilased oleksid ise aktiivsemad ja nõuaksid rohkem ka oma juhendajatelt, oleksid mitmed probleemid olemata.

Palju positiivseid kogemusi on saadud laste- ja psühhiaatriakliinikust, kus on olnud tegevusrikkad praktikumid ning väärt seminarid. Vaatamata mõnede kitsaskohtadele, on üliõpilased kliinikumiga rahul. Usun, et meist tulevad head arstid.

Väljavõtteid kogumiku "Kliinikum 200" peatükist "Kliinikumi avamine"

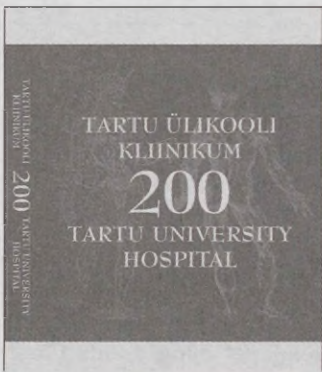
Hele Punga

Kliinikumi kantselei juhataja

1. mail 1804 avas patoloogia, teraapia ja kliiniku korraline professor Daniel Georg Balk Dahlströmi eramajas, kus ta ka ise elas, ametlikult haigete vastuvõttu.

Sellest kirjutati ajalehes Dörptsche Zeitung: "1. mail avati Tartu Ülikooli meditsiiniline *clinicum* ehk haigla. Kõik vaesed haiged võivad sinna pöörduda ja loota, et kui nende haigus kliinikusse vastuvõtuks sobib, ja kõik voodid veel hõivatud ei ole, paigutatakse nad kas haiglasse või külastatakse neid kodus, kusjuures arstiabi ja ravimid ja haiglas ülalpidamine on tasuta". Seda kuupäeva loetakse Tartu Ülikooli Kliinikumi – Clinicum Universitatis Dorpatensis – asutamisaajaks.

Hoone, milles *clinicum* tööle hakkas, on tänaseks hävinud. See asus Pihkva (praegu Võru), Lille ja Tähe tänavate vahelises kolmnurgas, praeguse korporatsioon Rotalia konvendimaja tagusel krundil. Tegevust alustati polikliinikuna. Esimene haige hospitaliseeriti 13. mail 1804. Avamisaastal raviti kliinikus kokku 90 statsionaarset ja ambulatoorset haiget, kellest 81 lahkus koju paranenult, 3

ei paranenud ja surid.

Kliiniku inventari hulgas olid termomeeter, baromeeter, galvaaniline aparaat ja elektrimasin (*machina electrica*), 1804. aasta inventarinimestiku järgi peale pehme inventari, haiglaruumide sisustuse ja sööginõude ka 146-kõiteline käsiraamatukogu ning kaks lehma.

Kohe pärast avamist hakkasid üliõpilased Balki kliinikus praktiseerima.

Eeskirja kohaselt otsustas haigete vastuvõttu kliinikusse eranditult direktor D. G. Balk. Samuti ei olnud ilma direktori loata lubatud ükski muudatus kliiniku sisekorras, mis puudutas haigeid. Iga haige kohta peeti žurnaali (haiguslugu), milles märgiti ära haige nimi, diagnoos, haiguse senine kulg ja edasine prognoos, raviplaan. Haiguslugu täideti iga päev kuni haige lahkumiseni kliini-

kust. Enne loo andmist arhiivi toimus kliiniku koosolekul haigusloo täielik ettekandmine direktori selgituste saatel. Haige surma korral viidi läbi kohustuslik lahkamine.

Kliinilised harjutused üliõpilastele toimusid iga päev. Erapraksise põhjalikumaks tundmaõppimiseks käidi ka haigete juures kodus.

Tudengid olid kliinikumis jaotatud kahte kategooriasse: auskultant (kuulaja) ning praktikant. Auskultant pidi tutvuma haige seisundiga, uurimismeetodite, diagnoosimisega ja haiguse kuluga. Alles praktikant võis kliiniku direktori käe all hakata haiget ravima. Auskultandina pidi tudeng kliinikus praktiseerima kahe täissemestri vältel. Kliinikumiõppe lõpul esitas direktor ülikooli konsiiliumile ning ülikooli kuraatorile üliõpilase kohta atestaadi. Tudengid töötasid kliinikumis väljaspool koosseisu.

Kliiniku avamisel antud lubadus ravida vaesemaid abivajajaid tasuta tõi kokku nii palju haigeid, et see ületas väikese kaheksa-ühheksa voodikohaga stationsaari töövõime. Seetõttu oli professor Balk 1806. a veebruaris sunnitud ajalehes teatavaks tegema, et töötav Tartu ülikooli kliinik ei ole heategev asutus

tavalises mõttes, kuhu iga puudust kannatav haige vastu võetakse. Selleks on kliinikul raha ja ruumi liiga vähe. Kliinik on ette nähtud meditsiini õppivatele noormees-tele praktiliseks õppetööks. Kliinikusse ei saa vastu võtta neid, kellel esinevaid haigusi on üliõpilastele varem korduvalt näidatud, ka neid, kellel on vigastusi või kes põevad ravimatuid ja väga nakkavaid haigusi. Professor Balk on hea meelega nõus mittekirurgilisi haigeid hommikuti kella 10-11 vahel tasuta vastu võtma ja neid tasuta ravima, kui haige endale ravimid ja põetusvahendid saab muretseda. Voodirahu vajavaid haigeid on professor Balk nõus kodus visiteerima või saadab ta selleks kohale oma kontrolli all töötava vanema üliõpilase. Kiiret ravi vajavat haiget abistab ta igal ajal.

Kliiniku tegevus Dahlströmi majas kestis 1808. aastani, mil teraapiakliinik koos kirurgia- ja sünnitusabi kliinikutega sai päris oma hoone.

Erinumbri valmistasid ette: Tuuli Ruus, Kristi Tael, Riina Kuik, Mait Altmets, Varje Sootak, Marika Kullamaa ja Ergi Prommik.

13. mail avasid Tartu linnapea Andrus Ansip ja kliinikumi juhatuse esimees Urmas Sügur (pildil) Riigikohtu hoone (endine ravisutuste hoone 1808-1990) mälestustahvli.

JAAK NILSON

Innovatsioonisüsteem vajab selgust

Kairika Kärnsa

TÜ Tehnoloogiainstituudi
TRANSACTi projektijuhi abi

13. ja 14. mail toimus TÜ Tehnoloogiainstituudi eestvedamisel ülikoolis rahvusvaheline konverents «Innovatsiooni juhtimine Eestis – ettevõtjate vajadused». Osavõtjad leidsid, et Eesti innovatsioonisüsteem vajab enam selgust ning eri osapoolte vahelist koostööd.

Peakorraldaja Jane Saatre sõnul oli tegemist harukordse võimalusega, kus probleemide lahendamisse kaasati kõik innovatsiooniprotsessi osalised tudengitest ja ettevõtjatest riigiametnikeni. Konverents tõi Eestisse ka ligi paarkümmend väliseksperti, sh IBMi eksperti Siemon Smidi ning mitmeid spetsialiste Saksamaalt.

Muuta mõtteviisi

Kahe sisutiheda päeva jooksul töötas 15 paralleelset töörühma, mille teemad püstitasid 80 osavõtjat kohapeal. Jane Saatre sõnul oli sellise töökorralduse eesmärk anda osalejatele võimalus arutada just neid probleeme, mis neile kõige enam korda lähevad. Püstitatud teemad puudutasid nii alustava kui

Innovatsiooni juhtimise konverentsil arutleti elavalt.

ANDRES TENNUS

ka juba töötava ettevõtte ning avaliku poliitika kujundaja probleeme.

Konverentsi avanud rektor prof Jaak Aaviksoo toonitas

oma sõnavõttus, et innovatsioonisüsteemi parandamine algab eelkõige mõtteviisi muutustest.

Majandusteaduskonna dot-

sendi Tõnis Metsa juhitud töörühm süvenes samasse teemasse põhjalikumalt. Leiti, et innovatsioon ei saa edeneda ilma sotsiaalse keskkonnata

ning selle tase on Eestis veel liiga madal.

Mitmes töörühmas toodi välja, et väljastpoolt tulijale tundub praegune innovatsioonisüsteem läbimatu labürindina.

Nii teadusmahukat ettevõtet luua soovivatele tudengitele või õppejõududele kui ka juba töötavatele ettevõtetele oleks vajalik portaal. See annaks informatsiooni, kelle poole abi saamiseks pöörduda.

Koostöö nähtavamaks

Teise elektroonilise lahendusena pakuti välja andmebaaside loomist ülikoolide kodulehekülgedele, mis aitaksid teadustulemustele rakendust leida.

Selline andmebaas koondaks infot olemasolevast oskustebest kuni tehnoloogiliste lahendusteni, mida ettevõtted saaksid tootearenduses rakendada.

Suur huvi konverentsi vastu näitas, et innovatsiooni arendamise ühine platvorm on väga vajalik ning loodetavasti võrsub konverentsist rohkelt ühiseid ettevõtmisi.

Konverentsi töörühmade raporteid saab lugeda TÜ Tehnoloogiainstituudi e-ajakirjast Novaator (www.novaator.ee).

Grainne Ni Uid
Enterprise
Ireland

Minu jaoks oli kõige põnevamaks aspektiks konverentsi avatud ruumi vorm. Ma ei olnud seda varem kogunud ning püüan selle kohta nüüd rohkem õppida ja rakendada kohalike seminaride korraldamisel.

Teine oluline kasu oli kolleegidega kogemuste vahetamine ja kontaktide loomine, mida saab tulevikus edasi arendada.

Kalev Kaarna
Ettevõtluse
ja tehnoloogia
juhtimise
magistrant

Konverentsi peamiseks väärtuseks oli teadmiste kogumine, mis on just praegu esmatähtsad ettevõtetele, ülikoolidele ja tugisüsteemidele.

Edukaks saab pidada ka konverentsi arutelusid, sest need andsid mitmeid huvitavaid ideid ja võimalikke lahendusi, mille kallal peaksime edasi töötama.

Toomas Hansson
Eesti Kaubandus-
Tööstus-
koda

Kõige käegakatsutavamaks tulemiks olid uued kontaktid ja nende kaudu vahendatud kogemus. Paljud ideed innovatsiooni stimuleerimiseks ja toetamiseks, mis tunduvad meile uutena, on tegelikult Euroopas kümneid ja sadu kordi läbi mängitud. Kõrvuti uute ideede ammutamisega tuleks leida aega ka vajakajäämistega tutvumiseks.

Kaur Parve
AS EST-Agar

Konverentsi vorm oli suurepärase, samuti innovaatiline arutamise viis. Püüan seda ka ise rakendada.

Konverentsi sisust ilmnas ikka ja jälle, et suvaline juhtimine – ükskõik, kas projekti- või protsessijuhtimine – on töö inimestega. Ning juhtimise tulemus sõltub sellest, kui hästi on asjaga kokku puutuvad inimesed töösse kaasatud ja kui innustunult nad selle kallal tegutsevad. Avaliku poliitika kujundajatele pakkus konve-

rents suurepäraseid lahendusvõtteid.

Loodetavasti suudab süsteem arenda piisavalt paindlikuks, et kunagi ka nende rakendamiseni jõuaks.

Järgmiste innovatsiooni-teemaliste konverentside keset saaks nihutada erasektorile lähemale, kui konverentsile kutsuda suunatud ettevõtete tehnilised juhid ja spetsialistid. Üld- ja finants- ja personalijuhtimise konverentside kõrvale oleks vaja tehnilistele spetsialistidele suunatud innovatsioonikonverentsi.

Õppeosakonda juhatab Aune Valk

Aija Sakova

14. maist juhatab õppeosakonda Aune Valk (pildil).

Esialgu on õppeosakonda planeeritud Valgu sõnul tasemekoolituse talitus, kvaliteedi- ja õppekavaarenduse talitus, õppeinfosüsteemi talitus, välisüliõpilastalitus, karjääritalitus ja avatud ülikooli talitus. (Struktuuriüksuste nimetamine talituseks või teenistuseks on veel arutamisel.)

Talitusi juhatavad vastavalt Ülle Hendrikson, Pille Pikker, Meelike Pandis, Ülle Tensing, Kadri Kergand ja Tiia Ristolainen. Valgu sõnul on arutatud ka eraldi haridustehnoloogiatalituse ja regionaalitalituse loomist. Osakonna uues struktuuris on endise õppe- ja üliõpilaskonna ja kaugkoolituskeskuse töötajad.

«Ehkki struktuuriarute-

ÕPPEOSAKONNA JUHATAJA AUNE VALK

1994 lõpetas TÜ psühholoogia eriala

1994–1998 TÜ psühholoogia osakonna assistent ja erakorraline teadur

1999 avatud ülikooli prorektori abi

2001 kaitses doktorikraadi

2001–2004 avatud ülikooli direktor

TÜ regionaalnõukogu ja Eesti e-ülikooli esimees

lud on käinud juba mõnda aega, on õppeosakond uue struktuurina ametlikult moodustamata, kuna endiste osakondade nimetuste muutmiseks on seotud ka mitmete regulatsioonide ümber tegemine, vastuvõtt, dokumentide väljastamine jm, mis peab toimima tõrgeteta,» ütles Valk. Seetõttu kestab veel suvel ja varasügisel vanalt struktuurilt uuele üleminekuks.

«Loodan, et uues õppeosakonnas hakkab senisest enam toimuma arendustöö kõigis valdkondades, kuid enne-

kõike rahvusvahelise õppe, doktoriõppe, õppetöö kvaliteedi ja õppekavade arenduse, õppejõudude koolituse ja toetuse, täienduskoolituse, haridustehnoloogia, vastuvõtu ja üliõpilastega seotud elektroonse asjaajamise, parimate üliõpilaste värbamise ning üliõpilaste nõustamise vallas,» märkis uus juhataja.

Samuti loodab õppeosakonna uus juhataja Aune Valk, et hoolimata ees seisvate ülesannete suurest mahust, suudetaks seda kõike teha rõõmuga.

Uus juhatus

27. mail valiti TÜ Üliõpilasesinduse uus juhatus. Esimeheks valiti Hannes Klaas, teised juhatuseliikmed on Kristi Lont ja Erki Mardo.

Hannes Klaas õpib sotsiaalteaduskonnas riigiteadusi, Kristi Lont usuteadust ja Erki Mardo filosoofiat.

Samuti töötab üliõpilasesinduse juures uus teabejuht Rasmus Ruuda, kelle ülesanne on peamiselt info väljastamine ja tudengiportaali ning Wagabundi töö korraldamine. Terje Herman-Tennosaar töötab üliõpilasesinduses avaliku poliitika spetsialistina. Tema töövaldkonda kuuluvad nii kõrgharidusküsimused kui ka üliõpilaselu sotsiaalsed probleemid.

Eraldi majandusjuhi ametikohta, nagu varem plaanitud, ei ole. Selle asemel nõustab esindust majandusküsimustes TÜ Üliõpilaskonna SA juhataja Toomas Kalmus.

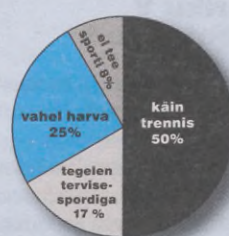
Uus kunstinäitus

10. juunil kl 16 avatakse ülikooli kunstimuseumis näitus «Ruutu soldat ja ärtu kuningas».

Vaadata saab Endel Kõksi ja Lepo Mikko maale aastatest 1930–1940 Mart Lepa ja Rene Kuulmanni erakogudest.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas tegeled spordiga?

Vastajaid: 12
Uus küsimus:

Kas oled bakalaureusetöö juhendamiseks rahul?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

TÜ kuratooriumi esimeheks Jüri Raidla

28. mail valiti TÜ kuratooriumi uue koosseisu esimesel istungil esimeheks vandeadvokaat Jüri Raidla ja aseesimeheks Tartu abilinnapea Laine Jänes. Raidla oli ka eelmise koosseisu esimees.

Rektor Jaak Aaviksoo tegi ülevaate ülikooli hetkeseisust ja ülesannetest. Arutati kuratooriumi tegevussuundi ja töövaldkondi ülikooli sidustamisel ühiskonnaga.

Kuratoorium on TÜ juurde moodustatud nõuandev kogu, mis tegutseb ülikooli ja ühiskonna täiendava ühenduslülina. Kuratoorium koosneb majandus- ja kultuuriringkondade ning valitsusasutuste esindajatest.

Drechsler valiti NISPAcee liikmeks

TÜ avaliku halduse prof Wolfgang Drechsler valiti Kesk- ja Ida-Euroopa avaliku halduse assotsiatsiooni juhtkomitee liikmeks (NISPAcee – the Network of Institutes and Schools of Public Administration in Central and Eastern Europe, www.nispa.sk).

NISPAcee on olulisim oma valdkonna teadus- ja erialassotsiatsioon ning üks suuremaid omalaadseid maailmas. Juhtkomitee on viiest liikmest koosnev ja presidendi juhitud assotsiatsiooni juhtorgan. Prof Drechsler valiti NISPAcee aastakonverentsil Vilniuses.

Psühhiaatria professoriks Veiko Vasar

TÜ nõukogu valis 7. mail psühhiaatria professoriks teist korda psühhiaatriakliiniku juhataja Veiko Vasara (pildil).

Vasar lõpetas TÜ arstiteaduskonna 1979, meditsiinkandidaadi kraadi kaitses 1987.

Ta on töötanud ÜMPIs nooremteadurina, psühhiaatria kateedris dotsendina, 1992. aastast juhatajana, psühhiaatriahaigla pea- ja ülemarstina jne.

Vasara peamised uurimisvaldkonnad on ärevus- ja meeleoluhäirete epidemioloogia ja psühhosotsiaalsed tegurid, ärevus- ja meeleoluhäirete bioloogilised markerid ning unehäirete levik ja patogeneesimehhanismid.

Kääriku V suvemängud

25.-27. juunini toimuvad Käärikul üliõpilaste V suvemängud.

Kavas on kõrgkoolidevahelised jõukatsumised teatriatlonist jalgpalli ja tänavakorvpallini.

Toimub ka traditsiooniline rektorite mitmevõistlus ja kõrgkoolide töötajate jõukatsumine.

Info: Kaia Paat, tel 737 6307, kaia@tysk.ee, www.easl.ee.

Noorteteatrite foorum Vilniuses

Auli Auväart
Tartu Üliõpilasteatri liige

8.-15. maini osales Tartu Üliõpilasteatri esindus (Kalev Kudu, Kudrun Vungi, Martin Liira, Vallo Toomia, Ago Soots ja artikli autor) Vilniuses rahvusvahelisel noorteteatrite foorumil «Me oleme koos».

Viiendat korda toimunud foorumil vaadati üksteise viimaseid lavastusi, osaleti õpikodades ja diskussioonis «Euroopa ja mina». Arendati ka seltsielu üliõpilaskohvikus Žaltvykslé, kus peetud leedu, rootsi, eesti, belgia ja norra õhtud andsid tibake aimu nende maade kultuurist ja kommetest. Eesti õhtul pakutud kama kadus külaliste klaasidest kui kuumale kerisele visatud vesi.

Hamleti-õpikoda

Kuna Tartu üliõpilasteatri rahval polnud võimalik oma viimast lavastust «Jelisaveta Bam» kaasa võtta, pakkusime Vilniuse vanalinnas liikujaile võimaluse näha klounide jaltuskäiku. Ent eelkõige kesken- duse etenduste vaatamisele ja osalemisele loomingulises ühistegevuses «Nädal Hamletiga». Agné Marcinkevičiūtė ja Albertas Vydžiūnase juhendamisel valmis nädalaga paari- kümne minutine etendus, kus põhirõhk oli näitlejatel ja liikumisel.

Tartu Ülikoolist pool sajan- dit eakam Vilniuse Ülikool on koduks kahele teatritele. Kammerteater Minimum pesitseb ühes väiksemat sorti keldris. Selle kunstiline juht Rimantas Venckus oli ühtlasi foorumi peakorraldaja ning Leedu Ülikooliteatrite Assotsiatsiooni president. Wolfgang Borcherti draama «Ukse taga» peategelase Beckmanni ossa võib Venckuse tõlgenduses sattuda igauks. Oskuslikult kasutati ära imeväike lava ning etenduse lõpuks sai selgeks, kui vähe on vaja heaks teatriks.

1 min etendust = 3 t tööd

Soome miimi Markku Laitineni etendust «Pierrot in Globalisation» sai vaadata juba lahedamates oludes – Vilniuse Ülikooli võlbitud lagedega mitmesajale vaatajale mõeldud teatrisaalis.

Igas inimeses peitub suur unistaja Pierrot, kes maailma tühi- asjade siginas-saginas

Eesti kloun Vilniuses.

ERAKOGU

unustab tähtsa. Vaid öösel näeb kuu inimese tõelist palet ja üksindust.

Oma kahetunnises õpiko- jas tunnistas Laitinen, et tema jaoks on oluline panna oma esinemistesse sõnum.

Ka Andrius Pulkauninkase trupi performance – koos- lus tänapäevasest tantsust, videost ja teatrist – kandis endas ekspressiivset seisuko- havõttu teemal inimese vaev olla inimene. Alternatiivse kunsti kandjana endale juba nime teinud trupp välistab oma publikumist nõrganärvilised ja üle neljakümnesed kriitikud.

Norradak seevastu liikusid muinasjuturadadel. Teatri- trupp «Vannselgerne» tõi Lee- tu lavastuse «Printsess, kes läks maailma südamesse». Nad jutustasid oma lugu liht- salt ja südamlikult, vormides näitlejate kehastest kõik looks vajaliku.

Norra õhtul saime ka aimu, mis peitub tegelikult sõna storytelling taga. Veerandtun- niks riputasid kõik õhtulised silmad Togrim Mellum Stene külge, kes jutustas jällegi üht lihtsat lugu, seekord poisist, kes kavaldas trolli üle. Näitle- ja kui teatrivahendi võimalu- sed on ikka üllatavad.

Suure elamuse pakkus Liege'i kuninglik ülikoolitea- ter Belgias, kes tõi vaatajate- ni H. Ch. Andersenit «Punased kingad». Trupi ühistööna sündinud lavastuse mänguli- sus, spontaansus ja detailide kirkus panid ahhetama. Teatri kunstilise juhi Robert Germy

sõnul, kes on ühtlasi ka Rah- vusvahelise Ülikooliteatrite Assotsiatsiooni president, on ka sellise näiliselt spontaanse lavastuse taga suur töö.

Tema sõnul kehtib teatris keskmiselt valem: üks minut etendust lavas = umbes kolm tundi tööd proovisaalis.

Etenduste tase erineb

Tööd olid tudengiteatrid teinud ja head teatrit sai neil päevil näha küll. Vilniuse Gediminase nimelise Teh- nikaülikooli teatristuudio Palépé tõlgendus E. Rostand'i näidendist «Cyrano de Bergerac» rabas eelkõige vii- mistletud lavakujunduse ja kostüümidega.

Kahe ja poole tunnine va- heajata etendus nõudis leedu keelt mitteoskajalt omajagu kannatust, kuid poeetiline lugu jõudis ka tekstimassiivi mõistmata kohale.

Üks tugevamaid lavastusi oli Klaipeda Ülikooli teatri Draamaklass etendus «Kau- kaasia kriidiring» (Bertolt Brecht). Brechtlik, kommenteerivate laulude ning värvika grimmi ja kostüümiga hoogne lavastus mängis «neljanda seinaga» ja laiendas mängu- ruumi ka külgedele.

Kesisema mulje jättis vii- masele päevale jäänud Kau- nase Tehnikaülikooli teatri etendus «Mirandolina» (Carlo Goldoni). Kuigi stseenid va- heldusid hoogsalt ja tegelased olid värvikad, kadus lugu püüdmatult keerulistes süžeeekäikudesse. Ka Šiauliai Ülikooli pedagoogika osakon-

Tartlased Eesti õhtul Vilniuses, taga seisab Tartu Üliõpi- lasteatri juht Kalev Kudu.

ERAKOGU

na teatristuudio Improvisus etendus pani võõrkeelse vaa- taja nõutult õlgu kehitama: mis on ühist lavataie sire- jalgsete näitsikute veerand- tunnilisel eksponeerimisel ja teatrietendusel?!

Leedukatest vaatajad püüdsid hiljem küll selgeks teha, et tegemist oli vaimu- ka, iroonilise ja tänapäevase interpretatsiooniga H. Ch. Andersenit mitmest muinas- jutust.

Teater ja keel

Auli Auväart

Teatrirfoorumi raames pee- tud diskussioonil «Euroopa ja mina» jäi kõlama mõte, et teater kui selline on muutunud füüsilisemaks.

Ühed kartsid, et loomuliku keele tagaplaanile tõrjumise- ga teatris kaasneb ka sõnumi sügavuse vähenemine. Teised väitsid, et sõnum on endiselt

sügav, kuigi jõuab vaatajani teisi kanaleid pidi. Belglastel, kel tuleb esineda nii prantsu- se, saksa, inglise kui ka flaami jt keeli kõnelevatele vaataja- tele, leidsid, et see on asjade paratamatu käik. Arvati, et ühtses Euroopas, kus truppide- del on võimalus esineda väga mitmesugusele ja -keelsele publikule, see tendents veelgi suureneb.

UT KÜSIB

Mis toimus majandusteaduskonna päeval?

Vastab dekanadi juhataja Ene Kivisik.

Kaheksandal teaduskonna- päeval 20. mail tegi dekaan prof Jüri Sepp ülevaate teaduskonna tegevusest. Tulemusi on: õppekavad on edukalt akrediteeritud, õppe- töös mindi üle programmi- põhisele juhtimisele, loodud on instituutide arengufondid, tehti maineanalüüs, uue hoo sai turundustegevus.

Lisandus uus magistrikava – ettevõtluse ning tehnoloogia juhtimine, uuendati doktori- kava.

Sügisel võtame vastu ma- gistrante uuele, strateegilise juhtimise erialale.

Teaduskonna tegevust ise- loomustav statistika ja ka finantstegevuse ülevaade pakkus positiivseid üllatusi. Tudengite poolt arvatav tea-

Teadustöö aluste õppejõud Jutta Sikk hindab tudengite me- toodikat.

ERAKOGU

duskonna keskmine palk jäi nelja tuhande krooniga tege- likkusele alla.

Teaduskonnakolmessorjas – õppevahendid, teaduskirjan- dus, toimetised – ilmuni esitlus algas samal hommikul

trükist tulnud teadusartiklite kogumikuga «Modelling the Economies of the Baltic Sea Region» (koostajad Tiiu Paas ja Egle Tafenau). Õppeva- hendeid on tänaseks ilmunud juba 98, toimetisi 24.

EAA 27. aastakongress

Toomas Haldma
Majandusarvestuse professor

TÜ majandusteaduskonna majandusarvestuse õppe- tooli lektor Kertu Lääts ja artikli autor osalesid Prahas Euroopa Majandus- arvestuse Assotsiatsiooni (European Accounting Association – EAA) 27. aastakong- ressil.

TÜ õppejõud pidasid paral- leelsessioonil ettekande «Juh- timisarvestuse informatsiooni kasutamine Eesti haiglates» (kaasautor dots Kersti Meie- saar tervishoiuökonoomika õppetoolist).

Ettekanne põhines Eesti Teadusfondi grandi raames tehtud uurimistöö tulemustel. Toomas Haldma oli kutsu- tud esinema ka sümposio- nil «Juhtimisarvestus ja

controlling» kui ettevõtluse arengutegurid», mida juhatas Saksa controllingu-koolkonna rajaja prof Perter Horvath (viibis ka 2002. a TÜ Saksa- Eesti akadeemilisel nädalal) Stuttgarti Ülikoolist.

Antud probleemi käsitlesid ka Suurbritannia juhtimisar- vestuse üks juhtfigure prof Colin Drury, prof Oriol Amat Hispaaniast ja prof Miklos Dobak Ungarist. Toomas Haldma keskendus ettevõtte- siseses arvestuse rollile Eesti ettevõtete arengus.

EAA aastakongress oli Euroopa suurim majandus- arvestuse foorumi, kus osales üle 1200 teadlase ja praktiku ning kuulati 623 ettekannet 19 valdkonnas.

Allakirjutanu on EAA juht- komitee ja selleaastase kong- ressi teaduskomitee liige.

Mis on Utlib Qual?

Olga Einasto
Raamatukogu
teenindusosakonna juhataja

27. maist 10. juunini toimub TÜ Raamatukogu teenuste kvaliteedi uuring Utlib Qual. Kasutajal tuleb hinnata teenuste vastavust ootustele neljal tasandil: keskkond, informatsioon, teeninduskorraldus ja personal.

Kvaliteediuuring annab võimaluse analüüsida teenuste taset lähtudes kasutaja vajadustest ja ootustest.

Võime korraldada lugejateenindust ja arendada erinevaid teenuseid meie parima nägemuse järgi, siiralt uskudes, et see toob kaasa lugeja rahulolu. Tegelikult saab hinnata raamatukogu teenuste kva-

liteeti ja määrata kvaliteedi eriti olulised faktorid ainult kasutaja ise. Sellest põhimõttest lähtub raamatukogu nii oma teenuste arendamisel kui ka teenuste kvaliteedi uurimisel.

Saadud informatsiooni analüüsime ja selle alusel saame planeerida oma teenindusstrateegia ning valida parimad suunad ressursside paigutamiseks.

Kõikide vastanute vahel loositakse välja auhind – tasuta individuaaltööruum raamatukogus terveks aastaks (tagatud ka internetiühendus).

Elektroonilisel kujul on küsimustik kättesaadav aadressil www.utlib.ee, paberkandjal raamatukogu igas teeninduspunktis.

Lembitu Reio 80

Täna möödub 80 aastat Tartus sündinud tuntud väliseesti biokeemiku emeriitprof Lembitu Reio sünnist.

Koolipoisina õnnestus tal 1941. a NKVD poolt vahistatuna liikuvast sõjaväerongist õõpimeduses välja hüpata ja redusse minna. Lahkus nõukogude võimu eest 1944 Kihnust kalapaadiga Rootsist.

1945–1972 õppis ja töötas ta Stockholmi Ülikoolis Wenner-Greni Eksperimentaalse Bioloogia Instituudis. 1956 anti filosoofiakandidaadikraad keemias ja bioloogias (1958 filosoofialitsentsiaadi kraad biokeemias ja analüütilises keemias, 1964 doktorikraad).

Reio on töötanud Tulane'i Ülikoolis USAs, Stockholmi Ülikoolis, Uppsalas Rootsi Toiduainete Kontrolli Instituudis. On olnud Rootsi Toiduanalüüsi Komitee esimees.

Prof Reio on tegelnud aromaatsete aminohapete keemia ja nende biosünteesi uurin-

gutega, uurinud esimesena orsellinhappe eraldamist, vitamiine jpm.

Eestit külastas ta esmakordselt 1989, mil kutsuti TTÜsse loengut pidama. Sellest ajast peale on tal olnud tihedad sidemed paljude Tartu, samuti Tallinna keemikutega. Ta võttis oma südameasjaks Eesti abistamise, eriti toiduainete kontrollialaste keemialaborite sisseseaded, aparadi ja kemikaalid.

Ta on pidanud arvukalt loenguid, seminare ning viinud läbi sanitaarkeemia täiendusõpet. Ka TÜ keemiaosakond on tänu temale saanud tõhusat abi oma laborite kaasajastamisel.

Soovime juubilarile tervist, jõudu ja jaksu ning jätkuvalt optimistlikku meelt Eestimaa keemiateaduse hüvangule kaasaitamises!

**Keemikute nimel õnnitleb
Tullio Ilomets**

Konstantin Ramul 125

Toomas Pung
TÜ Ajaloo Muuseumi
museoloog

2. juunil esitles psühholoogia osakond TÜ Kirjastuse välja antud raamatut «Konstantin Ramul. Elu ja psühholoogia». Ramul oli Eesti esimene kutsealine psühholoog.

Konstantin Ramul (30. mai 1879 – 11. veebr 1975) lõpetas 1908 Peterburi Ülikooli. Töötas pedagoogina Venemaal ja Tallinnas. Aastast 1919 oli ta elu seotud Tartu Ülikooliga (dotsent, professor ja professor-konsultant). Ta asutas 1921 TÜ eksperimentaalpsühholoogia ja pedagoogika labori, mida juhatas 1966. aastani. Väliskomanderingutel külastas ta alati ka firmasid ja töökodasid, kust tellis labori jaoks aparate.

Prof Ramul õpetas 56 aastat psühholoogiat. Õpilased meenutavad tema klassikaliselt selgeid, rohkete katsetega illustreeritud loenguid.

Ramulilt ilmus demonstratsioonkatsetest ja psühholoogia õpetamise metoodikast palju artikleid ja monograafia. Ta oli aktiivne psühholoogia populariseerija. Tema «Psühholoogia õpik» (1932/33, 1938) oli esimene eestikeelne algupärane kesk-koolile määratud õpik, mida kasutati ka ülikoolis.

Ramul oli rahvusvaheliselt tunnustatud psühholoogia ajaloo uurija (rohkesti tsi-

teeritud artiklid, mis ilmusid ajakirjas The American Psychologist, 18. saj psühholoogia ja psühholoogiliste mõõtmiste ajaloo vallast).

Ramul oli ka filosoofiateaduskonna dekaan (1925-1930) ja didaktilis-metoodilise seminari juhataja, Akadeemilise Filosoofilise Seltsi ning NL Psühholoogide Seltsi Eesti osakonna (1960) asutajaid ja esimees ning «Eesti entsüklopeedia» filosoofiaosakonna toimetaja.

«Inimesena on prof K. Ramul haruldaselt delikaatne, tähelepanelik ja tagasihoidlik. Eriti iseloomulik on talle asjade vaatamine mitmest aspektist ja kriitiliselt. See viib loomulikult vahel ka asjade koomilise külje nägemisele. Siin üllatatakse kuulajaid ja kaasvestlejaid sageli teravmeelsete, ootamatute mõttekäikudega ja anekdootidega» (Enn Koemets, psühholoog, TÜ dotsent).

Narva kolledži direktor Katri Raik leiab, et kolledži ülesanne on kaasa aidata õpetajate ettevalmistamisel, ümberõppes ja ka avalikkuse teavitamisel.

ERAKOGU

Hariduskolle kahe kultuuri piiril

TÜ Narva Kolledž on tegutsenud viis aastat

Varje Sootak

Viis aastat tagasi tekkis Kirde-Eestisse uut laadi hariduskolle – Tartu Ülikooli Narva Kolledž. Direktor Katri Raik, miks oli kolledžit Narva vaja?

Narva Kõrgkool, riiklik rakenduskõrgkool lõpetas oma tegevuse Vabariigi Valitsuse otsusel ja 1999. aasta 1. juulil alustas vastavalt TÜ nõukogu otsusele tööd kolledž.

See oli ülikooli noorim regionaalne kolledž (Pärnu kolledž 1996, Türi kolledž 1997 – toim), mis loodi Eesti kõrgharidusmaastiku korras- tamise ühe osana.

Aasta hiljem lõpetas oma tegevuse Virumaa Kõrgkool, millest sai tehnikaülikooli kolledž. Narva kolledž esindab ülikooli kaubamärki ja seeläbi heatasemelist kõrgharidust.

Mis oli alguses kõige raskem?

Viis aastat on piisavalt pikk aeg, et raskused unustada. Esialgu oli kõik keeruline. Ei olnud Interneti püsiühendust, arvutiks oli müstiline 386, mis tõrkus, vene keelega oli halvasti, telefonihelin tekitas kõhedust, raamatukogu oli olematu. Seda loetelu võiks jätkata.

Aga esialgu oli kõik lihtsam: seda, kui palju keerulisi asju on ees, ei osanud ette kujutadaagi, nullist on lihtne alustada.

Kõige keerulisem oli aga kolleegidel ja üliõpilastel. Kõigepealt harjusid üliõpilased, teistel võttis kauem aega. Kolledži elu on olnud ülimalt muutusterohke. Selle loomine jäi ühte lainsse muutustega õpetajakoolituses ja kogu Eesti kõrghariduses.

Kolledžis on viie aasta jooksul välja töötatud 14 õppekava.

Minu siiras sümpaatia kuulub neile, kes neis muutustes vastu on pidanud.

Kui suur on olnud ülikooli abi?

Ümmargune aastapäev on hea võimalus, et tänada Tartu kolleege, kes pole kunagi oma abist vastavalt TÜ nõukogu otsusele tööd kolledž.

Aitäh teile! Narva kolledži edu on kogu ülikooli edu. Suurtes muutustes tuleb ette ka segadusi, muidugi on ka neid olnud.

Kuidas on muutunud Narva ja Ida-Virumaa suhtumine kolledžisse?

Narva kolledži eripära on põhiliselt vene õppekeelega kooli lõpetanud üliõpilased (statsionaarses õppes 95%) ja kolmekeelne õppetöö (40% eesti, 40% vene ja 20% inglise keeles). Kõik see tuleneb kolledži asendist kahe kultuuri piiril.

Kolledži kolmas eripära on see, et kolledž loodi riigi poolt, vastu kohalike tahtmist.

Aga juba mitmel viimasel aastal kuuleb ikka, et kolledž on *naš* kolledž. See teeb rõõmu ja ainult nii sai see ka minna.

Millised muudatused kolledžit veel ees ootavad?

Suurte muutustele peab järgnema stabiilne, rahulik aeg. Lõputult muutuda ei jõua. Aga järgmise viie aasta märksõnad kolledži jaoks on mitmekeelse kooli arenduskeskus, üliõpilased Venemaalt ja uus kolledži hoone vana- linnas.

Narva kolledž on praegu ainus kõrgkool Eestis, mis valmistab ette spetsiaalselt mitmekeelse kooli õpetajaid.

Tänapäevases Eestis antakse ¼ haridust vene keeles, lähiajal muutub pilt kirjumaks. Igapäevaelus ununeb see fakt Tallinnas ja Tartus tihti ära. Meie ülesanne on siin püüda kaasa aidata nii õpetajate ettevalmistamisel, ümberõppes kui ka avalikkuse teavitamises.

Kellega teeb kolledž koostööd?

Kolledžil on head koostöösidemad Peterburi ja Pihkvaga, meie asukoha tõttu on see loomulik.

Vene poolel on huvi hariduse andmise vastu lähivälismaal Eestis. Tartu Ülikooli, mõne meist lääne pool asuva ülikooli ja ühe Vene kõrgkooli ühisõppekava on loodetavasti lähem tulevik.

Millal valmib kolledži uus hoone?

Kolledži uue hoone ehitamist toetavad Euroopa Liidu tõukefond ja Eesti riik. Kolledžile on see suurepärane arengutõuge, ent kõige olulisem on siiski maja täitmine sisuga.

Suures ehitamistuhinas ei tohi viimast unustada.

Loodan, et meil õnnestub uue hoone ehitamisega kaasa aidata Narva linnaruumi arengule, et selles majas leiab koha esimene korralik raamatukogu ja et seal hakataks regulaarselt kino näitama.

Maja peab valmima hiljemalt 2008. aasta kevadeks. Juba sel suvel toimuvad uue maja asukohas arheoloogilised kaevamised, mida üliõpilased põnevusega ootavad – ikkagi oma maja ehituse algus.

Muravskaja ühe- nädalane näitus

31. mail avati Y-galeriis Tanja Muravskaja fotonäitus «Man's Play».

Suuremas osas eksponeeritakse näitusel galeristi Margus Kiisi sõnul juba laiemat tähelepanu äratanud naiste aktifotosid. «Poseerivad modell ja modelliagentuuri omanik, tippsportlane, saatejuht, kunstnik, muusik, fotograaf ja vagabund,» lisas Kiis.

Tanja Muravskaja (s 1978) on õppinud TPÜs ajakirjan- dust, praegu õpib kunstiaka- deemias fotograafiat.

Näitus jääb avatuks vaid selle nädala lõpuni.

EP teaduspreemia Jaanika Meriküllile

Eesti Panga 2004. a teadus- preemia (30 000 kr) võitis TÜ doktorant Jaanika Meriküll töö eest «Makroökoneomeetriline modelleerimine Eesti majan- duse näitel».

Eesti Panga majandusuuringute osakonna endise juhataja Urmas Sepa mälestusele pühendatud EP teaduspreemia antakse kätte 1. juulil Tartus konverentsil «Eesti majanduspoliitilised perspek- tiivid Euroopa Liidus».

Kardioloogia pro- fessoriks Jaan Eha

TÜ nõukogu valis 7. mai istun- gil kardioloogia professoriks kardioloogiakliiniku juhataja Jaan Eha (pildil).

Eha lõpetas Tü arstiteadus- konna 1974, kandidaadikraadi kaitses 1979, doktorikraadi 1990.

Ta on töötanud Tartu Klii- nilises Haiglas kardioloogina, Tü ÜMPis Eesti Südamekes- kuse vanemteaduri ja osa- konnajuhatajana, Mustamäe haigla sisehaiguste kliiniku juhatajana jm.

Tema juhendamisel on kaitstud 5 kandidaaditööd. 2003. aastast töötas Eha dotsendina. On koostanud ja täiendanud ELi nõuetele vas- tava kardioloogia residentuuri programmi ja õppekava.

Jaan Eha peamised uuri- misvaldkonnad on südame isheemiatõve invasiivne diagnostika, südameinfarkti reperfusionravi, intervent- sionaalkardioloogia ja süda- mepuudulikkuse medikamen- toosne ravi.

E-õppe juhtimise seminar

3.-5. juunini on Tü's rahvus- vaheline seminar «E-õppe juhtimine kõrgkoolis».

Analüüsitakse e-õppe juhti- misprobleeme kõrghariduses ja tutvustatakse uusi suundi Euroopas. Ettekanded ja dis- kussioonid on õppejõudude toetussüsteemi arendamisest, personalikulude kalkuleeri- misest ja e-õppe õiguslikest probleemidest.

Seminari peaesinejad on prof Joergen Bang Taanist ja dr Jyri Manninen Soomest.

KAITSMISED

7. juunil magistriprojektid germaani-romaani filoloogia osakonnas Ülikooli 17-103:

kl 10 **Iren Carballeira Cardalda** «Eesti-prantsuse-eesti jäätmesõnastik». Juhendajad dr Jean-Pascal Ollivry ja prof Aleksander Maastik. Oponent Marri Amon, MA;

kl 10.30 **Liina Krivonogova** «Valik Prantsusmaal levinud tavalühendid koos seletustega». Juhendaja dr Jean-Pascal Ollivry. Oponent Marri Amon, MA;

kl 11 **Madleen Simson** «Põhja-Euroopa imetajad. Loomanimesid eesti, prantsuse ja ladina keeles». Juhendajad dr Jean-Pascal Ollivry, prof emer Aleksander Maastik. Oponent Anu Treikelder, MA;

kl 11.30 **Sirle Mere** «Euroopa Liidu institutsioonide akronüüme: inglise-eesti-saksa valiksõnastik». Juhendaja Ülle Türk, MA. Oponent Leili Kostabi, MA;

kl 12 **Hille Saluäär** «Tõlkepõhise terminograafia standardi ISO 12616 rakendamine TRADOS MultiTermis ohutuskaartide tõlkimise näitel». Juhendaja Arvi Tavast, MA. Oponent Pilvi Rajamäe, MA;

kl 13 **Katrin Hakkinen** (magistritöö) «The Binding of Urizen: William Blake's Vision of Book-Making in his two Cosmogonies». Juhendajad Pilvi Rajamäe, MA. Oponent prof Krista Vogelberg, ped-knd;

kl 14 **Jekaterina Gusseva** (magistritöö) «The Manifestation of the 17th-Century Puritan Sensibility in John Bunyan's The Pilgrim's Progress». Juhendaja Pilvi Rajamäe, MA. Oponent dots Reet Sool, filol-knd;

kl 15 **Terje Arro** «Eesti-inglise elukindlustusterminite valiksõnastik». Juhendaja Kaja Kährrik, MA. Oponent Enn Veldi, filol-knd;

kl 15.30 **Astra Lõhmus** «Kittimisroboti passis esinevate terminite saksa-eesti valiksõnastik». Juhendaja Anne Arold, PhD. Oponent Anni Silk, MA;

kl 16 **Terje Pöder** «Saksa-eesti pagari- ja kondiitrisõnastik». Juhendaja Anne Arold, PhD. Oponent Mari-Ann Palm, MA;

kl 16.30 **Maiu Salmistu** «Saksa-eesti perekonnaõiguse valiksõnastik». Juhendaja Mari-Ann Palm, MA. Oponent Reet Liimets, MA;

kl 17 **Janno All** «Saksa-eesti pangandusterminite valiksõnastik». Juhendaja Ruth Niibo. Oponent Axel Jagau, MA;

kl 17.30 **Triin Sepp** «Inglise-eesti bioloogilise mitmekesisuse valiksõnastik». Juhendaja Kaja Kährrik, MA. Oponent Terje Teesalu, konverentsitõlke magister;

kl 18 **Imbi Lepik, Pilleke Laarmann, Aet Püssim** «Väike inglise-eesti-taani seletav sõjandussõnastik». Juhendaja prof Krista

Vogelberg, ped-knd. Oponent Terje Teesalu, konverentsitõlke magister.

7. juunil magistritööd molekulaar- ja rakubioloogia instituudis Riia 23-217:

kl 9 **Urmas Roostalu** «Inimese geneetilise varieeruvuse päritolu Euraasias: mitokondriaalse DNA haplogrupp H Kaukaasia populatsioonides» molekulaar-bioloogia erialal. Juhendajad: prof Richard Villems, biol-dr ja Eva-Liis Loogväli, MSc. Oponent v-teadur Urmas Saarma, PhD;

kl 10 **Kadri Janikson** «Episomaalsete DNA viiruste replikatsiooni- ja segregatsioonifunktsiooni uurimine» viroloogia erialal. Juhendaja prof Mart Ustav, keem-knd. Oponent prof Maido Remm, PhD;

kl 11 **Pille Hallast** «Geenikonversiooni roll lokaalsete alleelse aheldatuse (LD) muustrite kujundamises inimese genoomis kooriongonadotropiini beta subühiku (CGB) geeniperekonna näitel» molekulaardiagnostika erialal. Juhendaja erak prof Maris Laan, PhD. Oponent v-teadur Ene Metspalu biol-knd;

kl 12 **Kristiina Sild** «Veise papilloomiviiruse tüüp 1 E2 valgu ja raku tuumastruktuuride vaheliste interaktsioonide uurimine» transgeense tehnoloogia erialal. Juhendajad: prof Mart Ustav, biol-knd ja v-teadur Reet Kurg, PhD. Oponent erak teadur Silja Kuusk, MSc;

kl 14 **Piia Serk** «Inimese mitokondriaalse DNA haplogrupp Euroopas ja Lähis-Idas» molekulaardiagnostika erialal. Juhendajad: prof Richard Villems, biol-dr ja v-teadur Ene Metspalu, biol-knd. Oponent v-teadur Urmas Saarma, PhD;

kl 15 **Signe Värvi** «P19ARF-i mõju p53-e märklaudgeenide transkriptsiooni regulatsioonile «transgeense tehnoloogia erialal. Juhendajad: prof Toivo Maimets, PhD ja erak teadur Dina Lepik, PhD. Oponent EBK v-teadur Tõnis Örd, PhD;

kl 16 **Jaak Jänes** «FRET meetodi optimeerimine p53 ja Mdm2 valk-valk interaktsiooni detekteerimiseks» rakubioloogia erialal. Juhendajad: prof Toivo Maimets, PhD ja Viljar Jaks, PhD. Oponent TTÜ erak v-teadur Heiti Paves, PhD;

kl 17 **Mari-Anne Philips** «Geeniekspressiooni analüüs agressiivsete (SAL) ja mitteagressiivsete (LAL) hiirte hippokampuses subtraktiivse hübridisatsiooni meetodil» molekulaarse biomeditsiini erialal. Juhendajad: v-teadur Sulev Kõks, biol-dr ja prof Andres Metspalu biol-knd. Oponent v-teadur Ursel Soomets, PhD.

8. juunil magistritööd molekulaar- ja rakubioloogia instituudis Riia 23-217:

kl 9 **Andrei Nikonov** «Spetsiifilised monoklonaalsed antikehad

töövahenditena struktuuri ja funktsiooni vastastikuse mõju uurimisel HCV RNA-sõltuva RNA polümeraasi jaoks» molekulaardiagnostika erialal. Juhendaja prof Mart Ustav, keem-knd. Oponent v-teadur Siiri Altraja, PhD;

kl 10 **Mari Nelis** «Hingamis- ja seedeelundkonna ülemise osa kasvajatega seotud kandidaatgeenide polümorfismide assotsiatsioonuuring» molekulaardiagnostika erialal. Juhendajad: prof Andres Metspalu, biol-knd ja erak prof Maris Laan, PhD. Oponent v-teadur Sulev Kõks, biol-dr;

kl 11 **Jelizaveta Geimanen** «Episomaalsete replitseeruvate hübriidsete origini sisaldavate vektorsüsteemide testimine koekultuuri tingimustes» molekulaardiagnostika erialal. Juhendaja v-teadur Ene Ustav, PhD. Oponent v-teadur Ene Metspalu biol-knd.

8. juunil magistriprojektid germaani-romaani filoloogia osakonnas Ülikooli 17-103:

kl 9 **Ülle Kramer** «Saksamaa Liitvabariigi haridussüsteemi põhistruktuuri seletav sõnastik». Juhendaja Reet Liimets, MA. Oponent Merje Miliste, MA;

kl 9.30 **Tuuliki Geherman** «Saksa-eesti töösuhete sõnastik». Juhendaja Mari-Ann Palm, MA. Oponent dots Anne Arold, PhD;

kl 10 **Maire Isotamm** «Saksa-eesti mesindussõnastik». Juhendaja Mari-Ann Palm, MA. Oponent Axel Jagau, MA;

kl 10.30 **Epp Tõhver-Bulavs** «Eesti-saksa treimistöödealaste terminite valiksõnastik». Juhendaja Ruth Niibo, konverentsitõlke magister. Oponent Axel Jagau, MA;

kl 11 **Ursula Erik** «Rekreatsioonisõnastik: looduspuhkus (vee, lume ja metsaga seotud virgestus)». Juhendaja Enn Veldi, konsultandid: Ain Erik, Toomas Uibo. Oponent Kersti Meinart, MA;

kl 11.30 **Daisy Holm** «Notariaalsete kinnisvaratehingute väike eesti-rootsi-inglise sõnastik». Juhendaja Kersti Meinart, MA. Oponent Ene-Reet Soovik, MA;

kl 12 **Kadri Novikov** (magistritöö) «Retoorika ja tekstitüüp: struktuur, tekstuur ja retooriilised figuurid Achilleus Tatiose romaanis «Leukippe ja Kleitophon»». Juhendaja Janika Päll, MA. Oponent prof Anne Lill, filol-knd;

kl 13.30 **Toomas Lapp** «Eesti-inglise-rootsi kindlustusterminite valiksõnastik». Juhendaja Kersti Meinart, MA. Oponent Ene-Reet Soovik, MA;

kl 14 **Andres Valdre** «Inglise-eesti tehnikatõlke vead». Juhendaja Arvi Tavast, MA. Oponent Ilmar Anvelt, MA;

kl 14.30 **Erika Ader** «Vene-eesti-inglise seletav alpinismisõnastik». Juhendaja Mali Tamm, konverentsitõlke magister. Oponent Enn Veldi, filol-knd;

kl 15 **Anneli Hallap** «Saksa-eesti tehnilise alpinismivarustuse valiksõnastik». Juhendaja Ruth Niibo, konsultant Jaan Künnap. Oponent Anne Arold, PhD;

kl 15.30 **Anu Põldsam** «Inimõiguste alase põhiterminoloogia saksa-eesti sõnastik». Juhendaja Margot Savisaar, konverentsitõlke magister. Oponent Mari-Ann Palm, MA;

kl 16 **Ülle Pahla** «Saksa-eesti jäätmekäitlusmasinate valiksõnastik». Juhendaja Anne Arold, PhD. Oponent Anni Silk, MA;

kl 16.30 **Jaanka Tsopp** «Eesti-inglise laenusõnastik». Juhendaja Terje Teesalu, konverentsitõlke magister. Oponent Kaja Kährrik, MA;

kl 17 **Tiina Randus** «Fantasia-rollimängude sõnavara Dungeons & Dragonsi põhjal koos inglise-eesti sõnastikuga». Juhendaja Berk Vaher, MA. Oponent Ülle Türk, MA;

kl 17.30 **Ann Kuslap** «Akende ja uste sõnastik». Inglise-eesti ja eesti-inglise. Juhendaja Enn Veldi, filol-knd. Oponent Mall Tamm, konverentsitõlke magister.

8. juunil magistritööd psühholoogia osakonnas Tiigi 78 aud 127:

kell 9 **Aet Alitoo** «Uudistava käitumise neurokeemiline regulatsioon: dopamiinergilise ja noradrenergilise närviülekanke osast». Juhendaja prof Jaanus Harro, med-dr. Oponent emeritprof Lembit Allikmets, med-dr;

kl 10 **Tanel Mällo** «Kortikotropiini vabastava faktori ning *locus coeruleus*'i roll uudistava käitumise regulatsioonis rottidel». Juhendaja prof Jaanus Harro, med-dr. Oponent emeritprof Lembit Allikmets, med-dr;

kl 11 **Kristiina Tropp** «Agressiivsete käitumisstrateegiate stabiilsus teismeeas. Aggressiivse käitumise seosed normatiivsete uskumustega agressiivsuse kohta ja verbaalsete võimetega». Juhendaja prof Eve Kikas, PhD. Oponent prof Jüri Allik, PhD;

kl 13 **Airiin Õim** «Õpetajate teadmised ja väärarusaamad aktiivsuse- ja tähelepanuhäirest, õpivõimuste spetsiifilistest häiretest ja laste depressioonist: Võrdlev uuring Eesti ja Norra õpetajate vahel». Juhendaja prof Eve Kikas, PhD. Oponent dots Olev Must, ped-knd;

kl 14 **Maiken Jaanisk** «Psühholoogilised omadused ja vereliisaktiivne monoamiinide oksüdaasi aktiivsus söömishäiretega pat-sientidel». Juhendajad: prof Jüri Allik, PhD ja prof Jaanus Harro, med-dr. Oponent prof Veiko Vasar, med-knd;

kell 15 **Maris Kaskmann** «Isikuse ja kunstihariduse seosed visuaalsete kujundite esteetiliste eelistustega». Juhendaja lektor Marika Rauk, psühhol-knd. Oponent v-teadur Anu Realo, PhD.

9. juunil magistriprojektid psühholoogia osakonnas Tiigi 78 aud 127:

kl 9 **Ly Erg** «Suhtlemisprobleemide lahendamise oskuse arendamine algklassides. SPLO programmi väljatöötamine ja katsetamine 2. klassis» koolipsühholoogia erialal. Juhendaja Eve Kikas, PhD. Oponent Kristi Kõiv, ped-mag;

kell 10 **Margit Koolmeister** «Teaduslike teadmiste omandamine algklassides (aine ehituse ja astronoomia-alaste mõistete näitel) ning selle seosed kognitiivsete võimetega» koolipsühholoogia erialal. Juhendaja Eve Kikas, PhD. Oponent Enn Pärtel, MSc;

kl 11 **Katrin Mägi** «Motivatsiooni testi koostamine ja kasutamine 2.-5. klassi valimil» koolipsühholoogia erialal. Juhendaja Eve Kikas, PhD. Oponent Aavo Luuk, psühhol-knd;

kl 12 **Angela Jakobson** «Aktiivsuse- ja tähelepanuhäirega laste kognitiivsete võimete struktuur» kliinilise psühholoogia erialal. Juhendaja Eve Kikas, PhD. Oponent Jüri Liivamägi, med-knd;

kl 14 **Eva Pedjak** «Ajuinsuldiga laste kognitiivsed häired» kliinilise psühholoogia erialal. Juhendaja Anneli Kolk, PhD, med-knd. Oponent Kairi Kreegipuu, PhD;

kl 15 **Peeter Pruul** «Individaalsete püüdluste seosed psüühikahäiretega: esmane uuring haigusjuhtumi kontseptualiseerimise meetodite väljavalimiseks» kliinilise psühholoogia erialal. Juhendaja Maie Kreegipuu, MSc. Oponent Kirsti Akkermann, mag;

kell 16 **Urve Uusberg** «Psühholoogiliselt häiritud inimeste psühholoogilise heaolu, isiksuseomaduste ja afektide omavahelised seosed» kliinilise psühholoogia erialal. Juhendajad: Kenn Konstabel, MSc& Maie Kreegipuu, MSc. Oponent Talvi Kallasmaa, PhD.

9. juunil kl 10 kaitseb Paabelis ruum 405 **Janek Kraavi** magistritööd eesti kirjanduse erialal «Postmodernismi teooria ja postmodernistlik kultuur. Ülevaade 20. sajandi teise poole kultuuri ja mõlemise arengust.» Juhendaja prof Rein Veidemann, filol-knd. Oponent Piret Viies, MA.

9. juunil kl 12.15 kaitseb TÜ nõukogu saalis **Anneli Saro** doktoritööd eesti kirjanduse erialal «Madis Kõivu näidendite teatritretseptsoon». Juhendaja prof Luule Epner, filol-knd. Oponentid prof Mardi Valgemäe, The City University of New York ja prof Rein Veidemann, filol-knd.

9. juunil magistritööd usuteaduskonnas ph aud 307:

kl 11.30 **Taavi Laanepere** «Aquino Thomase Sententia libri Ethicorum ja kontemplatsioon». Juhendaja mag Marju Lepajõe. Oponentid dr Urmas Petti ja mag Andrus Tool;

kl 14 **Andrei Sõtšov** «Eesti õigeusu piiskopkonna halduskorraldus ja vaimulikud aastail 1945–1953». Juhendajad: dr Riho Altnurme ja dr Tarmo Kulmar. Oponentid mag Meletios Ulm ja mag Urmas Klaas.

kl 15.30 **Merle Riistan** «Tartu Ülikooli usuteaduskond ja Balti kubermangude luterlik kirik: suhted ja suhtumised 1860. aastal kiriklik-teoloogilise publitsistika põhjal». Juhendaja dr Urmas Petti. Oponentid dr Riho Saard ja mag Lea Leppik.

9. juunil magistritööd tervishoiu instituudis Ravila 19 aud 1024:

kl 10 **Mai Vaht** «Looduslik ultraviolettkiirgus Pärnu rannas ja selle mõju päevitajate lümfotsüütide alamklassidele». Juhendajad: Ülle Kikas, PhD ja Kai Kisand, med-dr. Oponent Astrid Saava, med-dr, prof emer;

kl 11 **Irina Filippova** «Patient dose survey in x-ray radiography». Juhendaja prof Antti Servomaa, PhD. Oponent Kalle Kepler, MSc;

kl 12 **Urve Eek** «Marutõve oht Eestis aastatel 1999-2003». Juhendajad: Astrid Saava, med-dr, prof emer ja Kuulo Kutsar, PhD. Oponent dots Arvo Viltrop, EPMÜ.

9. juunil magistritööd majandus-teaduskonnas Narva mnt 4 aud B201 ja B202:

kl 10 aud B201 **Eero Varkki** «Probleemid grupis otsustamisel (Eesti organisatsioonide näitel)». Juhendaja prof Maaja Vadi. Oponentid dots Jüri Krusealle, EPMÜ ja vanemteadur Tõnu Roolah;

kl 11 aud B201 **Alice Liblik** «Tasakaalus tulemuskaart avaliku sektori institutsiooni strateegilises juhtimissüsteemis. Tartu Ülikooli näitel». Juhendaja prof Toomas Haldma. Oponentid Karin Jaanson ja lektor Andres Juhkam;

kl 11 aud B202 **Dorel Tamm** «Eesti töötleva tööstuse ekspordivõime jätkusuutlikkus tööjõukuludest lähtuvalt». Juhendajad: prof Urmas Varblane ja doktorant Kristina Toming. Oponentid Maria Värton, majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ja teadur Jaan Masso;

kl 12 aud B201 **Igor Sinkevits** «E-äri väärtuse ja investeerimise analüüs». Juhendaja prof Vambola Raudsepp. Oponentid dots Maire Nurmet, EPMÜ ja dots Toomas Raus;

kl 12 aud B202 **Riina Lättemägi** «Otsese välisinvesteeringute roll tekstiili- ja rõivatööstuse ettevõtete ekspordivõime suurendamisel Eestis». Juhendajad: prof Urmas Varblane ja teadur Ele Reiljan. Oponentid Maria Värton, majandus- ja kommunikatsiooniministeerium ja vanemteadur Tiia Vissak;

kl 14 aud B201 **Henri Haldre** «Üldhariduskoolide finantseerimissüsteem ja selle täiustamise võimalused». Juhendaja prof Toomas Haldma. Oponentid emeritprof Kaido Kallas, TTÜ ja lektor Sinaida Kalnin;

kl 14 aud B202 **Helen Petrov** «Iirimaa kogemuse rakendamine inimkapitali arendamiseks Eestis Euroopa Liidu struktuurifondide abil». Juhendaja prof Urmas Varblane. Oponentid Erik Terk, Eesti Tuleviku Uuringute Instituut ja teadur Tiia Vissak;

kl 15 aud B201 **Janita**

Andrijevskaja «The relationship between organizational culture and individual values in German organizations». Juhendaja prof Maaja Vadi. Oponentid Milvi Tepp, EMT personalijuht ja teadur Diana Eerma;

kl 15 aud B202 **Epp Kallaste** «Ametiühingute mõju töötajatele Eestis».

Juhendaja dots Raul Eamets. Oponentid Marit Hinnosaar, Eesti Pank ja dots Kaia Philips;

kl 16 aud B201 **Elina Tolmats** «Vene keelt kõnelevate organisatsiooniliikmete väärtuste ja organisatsioonikultuuri vahelised seosed Eestis, Lätis ja Leedus». Juhendajad: prof Maaja Vadi ja doktorant Anne Aidla. Oponentid prof Mare Pork, TPÜ ja vanemteadur Tiia Vissak;

kl 16 aud B202 **Jekaterina Babitšenko** «Eesti ja Vene Föderatsiooni kaubandussuhete iseloom ja arenguperspektiivid». Juhendaja prof Janno Reiljan. Oponentid Ele Merike Pärtel, majandus- ja kommunikatsiooniministeerium ja prof Olev Raju.

10. juunil magistritööd tervishoiu instituudis rahvatervishoiu alal Ülikooli 17 aud 225:

kl 10 **Natalia Kerbo** «Immunoprofülakтика mõju punetiste epideemiaprotsessile Eestis». Juhendaja Ants Jõgiste, dr med. Oponent Silver Jõks, PhD;

kl 11 **Leena Albreht** «Viru-Peipsi alamvesikonna joogivee tervisekatseline hinnang». Juhendajad: Astrid Saava, med-dr, prof emer ja Heino Lutsoja, PhD. Oponent Ain Lääne, PhD;

kl 12 **Marina Karro** «Tallinna välisõhu saastumuse võimalik mõju tervisele». Juhendaja Heino Lutsoja, PhD. Oponent med-dr Raiot Silla.

11. juunil kell 11 ph 135 magistritööde kaitsmine ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonnas:

Aire Koik «Ajakirjanduse roll tervise edendamisel Kodutohtri ja Tervis Plussi näitel. Potentsiaal, tegelikkus, perspektiivid». Juhendaja: prof Peeter Viha-lemm. Oponentid: dots Halliki Harro-Loit PhD ja dots Maarike Harro, MD, PhD, (TÜ Tervishoiu Instituut);

Kadri Ugur «Meediaõpetus põhikoolis. Tugimaterjal õpetajatele.» Juhendaja: prof Epp Lauk. Oponentid: dots Halliki Harro-Loit PhD ja Viive-Riina Ruus (TPÜ);

Tarmu Kurm «Eesti üldhariduskoolide õpetajate valmidus meedia õpetamiseks läbiva teemana». Juhendaja: prof Epp Lauk. Oponentid: lektor Veronika Kalmus, PhD ja emeritprofessor Viive-Riina Ruus (TPÜ);

meedia ja kommunikatsiooni alal: **Annika Nigul** «Elulaadi tüübid ja meediakasutus» Juhendaja: prof Peeter Viha-lemm. Oponentid: dots Triin Viha-lemm, PhD ja Katrin Maandi filol-knd.

11. juunil kl 14 magistritööde kaitsmine vene kirjanduse Näituse 2-207:

Maria Šmonina «F. Tjuttševi poeesia retseptiooni põhimõtted 1880-90ndate aastate lüürikas (K.M. Fofanov, K.N. Ldov, V.S. Solovjov)». Oponentid: lektor Lea Pild ja v-teadur Galina Ponomarjova;

Olesja Lagašina «D. Merežkovski ja M. Aldanovi historiosofiiline romaan». Oponentid: lektor Lea Pild ja prof I. Belobrovtskaja (TPÜ).

TEATED

Ka sel suvel on võimalus puhata Pärnus L. Koidula nim gümnaasiumis.

Vahetuste ajad: 28. juuni – 7. juuli, 8. juuli – 17. juuli, 18. juuli – 27. juuli, 28. juuli – 6. august.

Info ja registreerimine: tel 5410 või maret.konson@ut.ee.

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaz 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keelitoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

Üllas Tankler, lektor – 8. juuni

40
Reet Mändar, dotsent, instituudi juhataja – 10. juuni

35
Jelena Ivanova, assistent – 6. juuni
Jüri Plado, vanemteadur – 8. juuni
Irja Vaas, lektor – 8. juuni

30
Pille Häidkind, lektor – 5. juuni

70
Eldor Müller, autojuht – 5. juuni

60
Heli Rajangu, assistent – 6. juuni

50
Liidia Anissimova, raamatupidaja – 8. juuni

45
Riina Pulges, vanemassistent – 5. juuni
Meeli Väljaots, lektor – 7. juuni
Ülle Sakarias, lektor – 8. juuni

Eesti ja soome-ugri keeleteaduse üliõpilase Janne Juuse lõputöö sai hinde A. Ta uuris välteid Jõhvi murde- ja kõnekeeles.

AIJA SAKOVA

Põnevate lõputööde kaitsmise aeg

Aiia Sakova

Bakalaureusetööde teemad on ääretult erinevad. Paljud uurimused vääriskid suuremat tähelepanu kui vaid väikese inimgrupi ees kaitsmine.

Kiire teaduskondade küsitluse järel selgus, et neid lõputöid, mida esile tõsta tahetakse, ei ole sugugi vähe. Mitmed lõpetajad on kas uurinud midagi täiesti uutset, kummutanud vanu seisukohti või suutnud oma uurimusele leida ka praktilise väljundi.

Eestlased ja venelased suhtlejatena

Enel Lausa psühholoogia osakonnast kirjutas oma lõputöö eestlastest ja venelastest suhtlejatena. «Seminaritöö teemat valides otsisin midagi, mis oleks seotud suhtlemisega. Kuna mu endagi juured on poolenisti Venemaal ning mitmed sõbrad samast rahvusest, siis tundus huvitav kõrvutada eestlaste suhtlemisviisi venelaste omaga.

Esialgu Eesti venelastega, seejärel lõputöös lisaks ka Venemaa venelastega,» räägib

Lausa oma lõputöö teema leidmise kohta.

Enel Lausa uurimuses osales 317 katseisikut Eesti kõrgkoolidest ning Peterburi Ülikoolist: kokku 150 eesti ja 167 vene rahvusest inimest. Suurima raskusena nimetab Lausa Venemaale lähetatud küsimustike tagasisaamist.

Uurimise käigus selgus Lausa sõnul, et eestlased kipuvad end suhtlejatena iseloomustama omadustega, mida nad ise suhtlemise juures pigem negatiivseks peavad.

«Eestlased pidasid suhtlemise juures negatiivseks järgmisi omadusi: kinnine, tagasihoidlik ning kidakeelne. Ja ometi iseloomustavad eestlaste meelest just need kolm omadust eestlasi suhtlejana kõige enam,» kommenteeris Lausa.

Pärisnimede osutuse mehhanism

Mart Viires semiootika osakonnast kirjutas oma töö teemal «Pärisnimede osutuse mehhanism: ahelatest šabloonini». Küsimusele, mis on pärisnimede osutus, vastas Viires: «Osutus on see miski,

mida (päris)nimi tähistab. Nii näiteks on nime Tartu osutuseks Tartu linn ja nime Aiia Sakova osutuseks sinu enda isiksus.»

Uurimuse eesmärk oli Viirese sõnul näidata, et osutus toimub teatud šabloonide või mudelite kaudu, mis kujutavad endast nimega tähistatava isikuga seotud mälestuste, kujutluste ja määravate kirjelduste kogumit.

Hundi kisklusrünnakud

Eesti filoloog Janne Juuse kasutas oma töös akustiliseksperimentaalfoneetika meetodeid.

Ta uuris nimelt põhitooni ehk sõnaintonatsiooni Jõhvi murde- ja kõnekeeles. «Juuse kolme põlvkonna esindaja kõnel põhinev uurimus lükkab ümber üldlevinud arvamuse, et kirdemurdes ei ilmne eesti keele suurimat eripära – teise ja kolmanda välte eristust,» kommenteeris töö juhendaja prof Karl Pajusalu.

Mitmeid eripäraseid bakalaureusetöid kirjutati ka bioloogia-geograafiateaduskonnas.

BAKALAUREUSETÖÖD

Marge Issak «Lamminiidu optimaalne majandamisviis – eksperimentaalne uurimus Soomaa Rahvusparki Kuusekäära lamminiidul»

Janne Juuse «Välteid Jõhvi murde- ja kõnekeeles»

Enel Lausa «Eestlased, eesti-venelased ja venelased suhtlejatena: auto- ja heterostereotüübid»

Mark Karimov «Põhjasetete mineraloogia Lääne-Norra fjordides»

Maris Roht «Venemaa Euroopa osa kubermangudes aastatel 1841–1861 toimunud hundi (*canis lupus*) kisklusrünnakute analüüs»

Mart Viires «Pärisnimede osutuse mehhanism: ahelatest šabloonini»

Zooloogia ja hüdrobioloogia instituudis kaitses Maris Roht töö hundi kisklusrünnakutest. Juhendaja assistent Harri Valdmanni sõnul ei ole sarnaseid uuringuid varem tehtud. «Hundi rünnakuid on senini valdavalt uuritud ajaloolisest aspektist, mitte bioloogilise uurimistöö meetoditega,» lisas Valdmann. Uurimus on Valdmanni sõnul oluline, kuna võimaldab mõista, mis asjaoludel suurkiskjad inimesi rünnata võivad ja millistel bioloogilistel põhjustel võivad rünnakud aset leida ka tänapäeval.

Põhjasetted Norra fjordides

Mark Karimov geoloogia osakonnast kirjutas lõputöö Norra lääneranniku fjordide põhjasetete mineraalsest koostisest. Töö on juhendaja prof Kalle Kirsimäe sõnul osa Norra Geoloogiateenistuse uurimisprojektist, mis peab selgitama põhjasetesse seotud raskemetallide keskkon-naohtlikkust.

Karimov räägib oma uurimuse kohta: «Siiaamaani tundub mulle uskumatu, et tege-

lesin materjaliga, mis pärineb niivõrd suurelt alalt. Kõige põhjapoolsema ja kõige lõunapoolsema proovivõtukohta vahel on peaaegu 500 km.»

Botaanika ja ökoloogia õppetoolis valmis prof Martin Zobeli ja vanemteadur Jaan Liira juhendamisel töö lamminiidu (rohumaad, mis on tekkinud inimeste kaasabil) optimaalse majandamisviisi kohta. Töö autori Marge Issaku sõnul on tegu eksperimentaalse uurimusega Soomaa Rahvusparki Kuusekäära lamminiidul. «Teadlaste ülesanne on registreerida rohumaaadel toimuvaid muutusi ning looduskaitsealad omakorda on huvitatud konkreetsetest juhistest, kuidas neid niite kaitsealadel majandama peaks,» kommenteeris Zobel töö olulisust. «Katse tulemused näitasid, et traktoriga niitmisel koos heina mahajätmisega kasvas liikide arv igal vaadeldud aastal. Kui ka eksperimendi järgnevad aastad kinnitavad sama tulemust, siis oleks selline traktoriga niitmine lamminiidu efektiivseim majandamisviis,» seletas Issak.

Jaanus Harro valiti teist korda dekaaniks

Varje Sootak

Eile valis sotsiaalteaduskonna valimiskogu teist korda dekaaniks professori Jaanus Harro (pildil).

Harro lõpetas TÜ arstiteaduskonna ravi eriala 1987, meditsiinikandidaadi kraadi farmakoloogia erialal kaitses 1990, meditsiinidoktori kraadi meditsiinilise farmakoloogia erialal Uppsala Ülikoolis 1993.

Töötanud TÜ farmakoloogia instituudis, ÜMPIs, füsioloogia instituudis, tervishoiu instituudis (1994-1998 erak prof).

1998 valiti psühhofüsioloogia professoriks. Oli arstiteaduskonna prodekaan, psühho-

loogia osakonna juhataja.

Praegu juhatab prof Harro Eesti käitumis- ja Terviseteaduse Keskust.

Eksamile mitteilmumist hakatakse rangemalt arvestama

Aiia Sakova

Sügissemestrist muutub eksamile mõjuva põhjuseta mitteilmumise arvestamise kord ning rangemalt hakatakse jälgima eksamitele registreerumist.

Õppekorralduse juristi Mari-Liis Lipstoki (pildil) sõnul antakse sügissemestrist mõjuva põhjuseta eksamile mitteilmumisele eksamitulemusena arvuline väärtus 0.

«Mitteilmumine võrdsustatakse keskmise hinde arvutamisel nulliga,» kommenteeris Lipstok. Tema sõnul peaksid üliõpilased hoolikamalt jälgima, et nad neid eksameid,

ÕPPEKORRALDUSEESKIRI

www.ut.ee/oo

millele registreerusid, ka sooritavad. «Kui üliõpilane näeb, et ta ei saa eksamile minna, on tal võimalik kaks tööpäeva enne eksamit registreerumine tühistada,» lisas Lipstok.

Samuti on õppekorralduse juristi sõnul sügissemestrist lubatud eksamitulemusi avaldada nimeliselt. «Andmekaitseinspeksioon muutis oma seisukohta seoses üliõpilaste õpingutulemustega.

Neid ei käsitleta enam de-likaatsete isikuandmetena,»

ütles Lipstok.

Õppekorralduseeskirja muudatused peab kinnitama 18. juunil toimuv TÜ nõukogu.

TÄNA LEHES

Kes on turundus-spetsialist?

LK 3

Lõppes olümpiaadihooaeg

LK 2

Infojuhtimise magistriõppekava

LK 3

UUDISED

Vastuvõtt magistri- ja doktoriõppesse

1. juunil algas TÕs sisseastumisdokumentide vastuvõtt magistri- ja doktoriõppesse.

Dokumentide vastuvõtt magistri- ja doktoriõppesse toimub riigieelarvelistele päevase õppe kohtadele 28. juunini. Päevase õppe riigieelarvelistele kohtadele saab dokumente esitada 9. augustini.

Avatud ülikoolis võetakse enamikul erialadel dokumente 1. juunist 27. augustini.

Info: www.ut.ee/sisseastumine/kraadiope, www.ut.ee/av.

Lõpetajate maalinäitus

20. juunini jääb Y-Galeriis avatuks TÕ kunstide osakonna kahe diplomandi maalinäitus, kus toimub ka piltide nn kaitsmine.

Galerist Margus Kiisi sõnul tegeleb Maret Suurmets sümbolistliku abstraktsionismiga, tema tööd on nii looduslähedased kui ka sisekaemuslikud.

«Anna Kainulainen on diplomandide seas tugevaid ekspressionismi viljelejaid, kelle figuratiivsetes maalides väljenduvad teravalt inimekeha naudingud ja piinad,» märkis Kiis.

UT ilmunisest

Lõppeva akadeemilise aasta viimane UT ilmub tuleval reedel, 18. juunil 8-leheküljelisena (põhiliselt lõpetajate erinumber).

Sügissemestri esimene number ilmub reedel, 27. augustil (uus õppeaasta algab esmaspäeval, 30. augustil).

Jätkuvalt ootame infot suvekuudel ja sügissemestril toimuvast.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas oled bakalaureusetöö juhendamise rahul?

Vastajaid: 203

Uus küsimus:

Kas oled juba registreerunud sügissemestri ainetele?

Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

Koostööleping rahvusraamatukoguga

Eesti Rahvusraamatukogu peadirektor Tiiu Valm ja TÜ õigusteaduskonna dekaan prof Kalle Merusk kirjutasid alla koostöölepingule.

Eesmärgiks on õigusinfo senisest ammendavam hankimine, operatiivsem kättesaadavaks tegemine, õigusteabe levi avardamine ning seadusloome kvaliteedi parandamisele kaasaaitamine.

Rahvusraamatukogus on Eesti suurim õiguskirjanduse kogu, mille arendamine koos infoteenuste mitmekesistamisega ja kvaliteedi parandamisega on olnud üks raamatukogu prioriteete.

Sügisel tuleb konverents deksistest

Oodatakse teese 19.–20. novembrini Tartus toimuvale konverentsile «Deksist: lausungist lausumiseni ja vastupidi».

Konverentsi eesmärk on kajastada mõlemasse uurimisprogrammi kuuluvaid uuringuid, kaasates eri distsipliinide (lingvistika, semiootika, psühholoogia, filosoofia) vaatepunkte deksisele ja arendada interdistsiplinaarset mõttevahetust.

Deitktilisteks peetakse keeleteaduses väljendeid, mille kasutus ja interpreteerimine sõltuvad täielikult lausumissituatsiooni koordinaatidest: isik-mina-, ruum-siin-, ja aeg-praegu-. Sellest definitsioonist lähtudes võib arendada kahte erinevat uurimisprogrammi. Teesid (150-200 sõna) esitada 27. septembriks: daniele.monticelli@ut.ee.

Info: anu.treikelder@ut.ee.
www.ut.ee/prantsuse/konve-

Näitus maastikumaalidest

Botaanikaaias on 1. juulini iga päev kl 10-17 avatud Irina Krivonogova maastikumaalide näitus «Ekspressioonid». Eksponeeritud on noore kunstniku 13 tööd.

Tõnu Kollo valiti uuesti professoriks

TÜ nõukogu valis 28. mail matemaatilise statistika professoriks teist korda Tõnu Kollo (pildil).

Kollo lõpetas TÜs matemaatika eriala 1971, 1979 kaitses füüsika-matemaatikakandidaadi kraadi. Töötanud ülikoolis 1971. aastast (1990. a alates dotsendina, vanemteadurina, olnud matemaatilise statistika instituudi juhataja, 1999. a prof).

Peamised uurimisvaldkonnad on mitmemõõtmelise statistika hindamise meetodid, eriti asümptootiliste meetodite arendamine, ebasümmeetriliste mitmemõõtmeliste jaotuste uurimine ja rakedamine jm. On välja töötanud maatriksmeetodika.

1999-2004 oli Eesti Statistikaakadeemia president.

Balti olümpiaadi žürii liikmed istutavad igal aastal mõne puu, tänavu sai mulda seeder-mänd. Vasakult Toomas Silk, Uno Mäeorg ja Rein Pullerits TÜst, Mara Akmene ja Skaidrite Pakule Lätist, TÜ doktorant Olga Tšubrik ja Natalia Nekrassova teaduskoolist. ERAKOGU

Lõppes koolinoorte olümpiaadihooaeg

Viire Sepp
TÜ Teaduskooli direktor

Haridus- ja teadusministeeriumi ning TÜ vahel 2001. a sõlmitud lepingu kohaselt vastutas ülikool sel aastal koolinoorte olümpiaadi korraldamise eest 13 alal.

Detsembris alanud hooaja 24 nädala vältel toimus kokku 32 võistlusvoor ja -etappi. Teaduskoolile laekunud info põhjal võttis TÜ vastutusala olümpiaadide eelvoorudest osa 9060 õpilast, lõppvõistlustel käis 850 õpilast.

Suuremate osalejate arvudega olid maakonnakeskustes ja suuremates linnades toimunud piirkonnavorud matemaatikas, bioloogias, geograafias, keemias ja füüsikas.

Õpilaste motiveerimine

Kuigi aineti on olümpiaadi traditsioonid erinevad ja õpilastel tuleb lahendada mitut laadi ülesandeid testidest uurimistöödeni, on nende korraldamise eesmärk ometi ühine. See on motiveerida võimekaid õpilasi oma lummikaval iseseisvalt töötama, arendada nende analüüsioskust ja loovust.

Suurepärase kogemuse osaliseks said sel aastal näiteks inglise keele olümpiaadi võitjad, kes pälvisid au esineda ettekannetega Tartus toimunud 5. rahvusvahelisel Briti

SISSEASTUMISINFO

Ülikooli kandideerimine eritingimustel: www.ut.ee/28435

uuringute konverentsil. Inglise keele olümpiaadi komisjoni esimehe Piret Kärneri sõnul tekitasid koolinoored oma sisukate ja silmapaistval tasemel presentatsioonidega konverentsil tõelist furoori. Toredasti said oma esimeste uurimistöödega hakkama ka eesti keele ja vene keele emakeelena olümpiaadidest osavõtjad. Loodetavasti hakkab tulevikus noortele uurijatele tõhusat tuge pakkuma ka taas tegevust alustav Õpilaste Teaduslik Ühing.

Täppis- ja loodusteadustes ning lingvistikas on parimatel ainetundjatel ees tee rahvusvahelistele olümpiaadidele. Keemias, füüsikas ja informaatikas on esimesed rahvusvahelist mõõtu jõukatsumised juba toimunud ja meie õpilastel on sealt ka esimesed medalid-auhinnakohad ette näidata.

Põhiettevalmistus ülemaailmseteks olümpiaadideks jääb aga juunikuusse, kui teaduskool kutsub võistkondade kandidaadid treeninglaagritesse.

Ülikooli eritingimustel

Olümpiaadidest kokkuvõtte tegemisel avaldas Tõnu

Lehtsaar ülikooli nimel tänu kõigile olümpiaadide korraldajatele.

Kokkupuude ülikooli akadeemilise õhustikuga ja žüriides tegevate erialaspetsialistidega innustab tõenäoliselt väga paljusid noori nende edasisel erialavalikul.

Ootusi ja usaldust olümpiaadivõitjate suhtes väljendavad enamiku kõrgkoolide vastuvõtueeskirjad, kus on neile ette nähtud märkimisväärsed soodustusi riigieelarvelistele õppekohtadele kandideerimisel.

Ka olümpiaadide korraldamise järjepidevust aitavad kanda eelkõige need tudengid, kes ise koolipölvles neil osalenud. Rõõmustavalt palju oli sel aastal uusi liitujaid olümpiaadide korraldajate ridadesse.

Rektor Jaak Aaviksoo, kes kunagise füüsikaolümpiaadi võitjana tervitas noori füüsikuid, võttis väga kenasti kokku olümpiaadide fenomeni: ükskõik, missugused saavad olema olümpiaadidest osavõtjate teaduslikud huvid tulevikus, karastab olümpiaadidel osalemine neid mitmes mõttes – nii akadeemilises mõttes kui ka eluks.

TÜ suveülikool alustab viiendat suve

Siim Juks
TÜ avatud ülikooli turundusspetsialist

Selle aasta suveülikooli koolitusprogramm koosneb ligi 30 kursusest – müügnippidest arvutigraafikani.

Enamik kursusi toimub Tartus, kuid näiteks praktilist vene kõnekeelt on võimalik õppida Narvas ning osaleda maalikunstilaagris Hiiumaal. Kursusi viivad läbi TÜ õppejõud.

TÜ töötajatel on võimalus osaleda suveülikoolis tava-hinnast 20% soodsamalt, olenemata valitud kursuste arvust. Kõik saavad Tartu Ülikooli tunnistuse, ainepunk-

tide omandamiseks tuleb sooritada test või kirjutada iseseisev töö.

Suveülikooli projektijuhi Ülle Kesli sõnul on suveülikool populaarne ka välismaalaste seas. «Rahvusvaheliselt reklaamitavad eesti keele ja kultuuri kursused on igal suvel Tartusse meelitanud inimesi maailma eri paigust,» mainib Kesli. «Eesti kõnekeele algteadmisi on kogumas käinud nii soomlased kui jaapanlased, mitmed õppijad naasevad ka järgmistel aastatel Eestisse keeleoskust täiendama.»

Info: www.ut.ee/suveylikool, tel 737 5560, 737 6213, utop@ut.ee.

Teaduste Akadeemia toetab üliõpilasteadust

Eesti TA juhatus kuulutas välja 2004. aasta parimate üliõpilastööde konkursi. Välja antakse kuni 20 auhinda suurusjärgus 2500–4000 krooni.

Osaleda võivad Eesti ülikoolide üliõpilased ja eesti päritoluga üliõpilased välismaa ülikoolides, kes töö esitamisel jätkavad ülikoolis diplomi-, bakalaureuse- või magistrilooppe või on lõpetanud need 1. sept 2003–31. aug 2004.

Esitada võib õpingute ajal lõpetatud ning vormistatud teadustöid, samuti nende tööde tulemuste põhjal avaldatud teaduspublikatsioone,

milles üliõpilane on ainus või esimene autor. Esitatavad tööd võivad olla vormistatud ka diplomi-, bakalaureuse- või magistritööna.

Vastu võetakse töid koide-tult, mille esitavad või saadavad postiga koos isikliku kirjaliku avalduse ja isikuandmetega (nimi, aadress, õppeasutus, eriala, kursus, telefoninumber, e-post) tööde autorid ise. Tööle lisada juhendaja kirjalik arvamus. Võõrkeelne töö peab sisaldama ka eestikeelset pealkirja ja lühikokkuvõtet.

Töid võetakse vastu 15. septembrini aadressil: Eesti TA, Kohtu 6, Tallinn 10130.

Ülikooli vabatahtlik tuletõrjuja Maarja Saluveer kustutab vanni. ANDRES TIKO

TÜ-OK ja AMFF korraldasid ühisõppuse

Tiit Kuuskmäe
AMFFi esimees

27. mail korraldasid TÜ ohutuskeskus ja TÜ vabatahtlik tuletõrjeühing Alma Mater Fire-fighting (AMFF) Viljandi mnt 42a tuleohutuse ühisõppuse.

Peeter Saul TÜ ohutuskusest ja Martin Pakk osaühingust Total Eesti tutvustasid tudengitele esmaseid tulekustutusvahendeid, praktilisi ohutusprintsiipe ja ülikooli tuleohutuse olukorda. Osale-

jad said proovida pulber- ja süsihappegaaskustutitega vanni kustutamist, jagati juhiseid (kulu)põlengute likvideerimiseks ning iseseisva ohutusalase järelevalve korraldamiseks autos, kodus, koolis jm.

TÜ ohutuskeskus ja AMFF plaanivad senisest tihedamat koostööd ning ühisõppusi esmaabi, evakuatsiooni ja tuleohutuse vallas.

TÜ ohutuskursus: www.e-uni.ee/e-oppija/minikursus.html

Raamat Aasia maade arengust

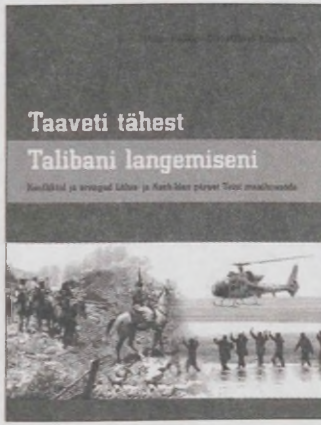
Ilmus monograafia «Taaveti tähest Talibani languseni. Konfliktid ja arengud Lähis- ja Kesk-Idas pärast Teist maailmasõda».

Autorid on Aasia lähiajaloo dotsent Martin Halliku ja endise Aasia maade erakorralise professori Olaf-Mihkel Klaassen.

Raamat käsitleb Iisraeli, Iraagi, Iraani ja Afganistani arengut pärast Teist maailmasõda kuni tänase päevani. Vaadeldakse nende maade

varasema ajaloo aspekte, religioossete kogukondade suhteid, sõjaliste kokkupõrgete ja teiste konfliktide põhjusi, lääne suurriikide rolli nende maade poliitilises ajaloos ja ÜRO rahuvahenduse katseid. Tähelepanu on pööratud ka Eesti suhetele nende maadega.

Paljud maailma vapustanud sündmused pärast Teist maailmasõda kuni tänase päevani on otseselt või kaudselt seotud Lähis- ja Kesk-Ida piirkonnaga.

EAGLE VISION

ÜHEKUULISED KONTAKTLÄÄTSED

alates 140 krooni paar

Soola 8, Tartu
Ennaste Arikeskus I korrus
Tel 737 1060, tartu@eagle-vision.ee
www.eagle-vision.ee

LIISA MIIL

Infojuhtimise magistriõppekava

Toomas Liivamägi
TÜ Raamatukogu direktor

TÜ nõukogu viimasel istungil sai heakskiidu infokorralduse magistriõppekava. See võimaldab ühe spetsialiseerumisena õppida ka raamatukoguhoidjaks-info-spetsialistiks.

Seega saab pärast ligi 40-aastast vaheaga Tartu Ülikoolis uuesti õppida raamatukogundust.

Kaasaegse infokorraldusega tegelemine eeldab olulisi teadmisi nii õiguse, turunduse, kommunikatsiooniteooria kui ka infotehnoloogia valdkonnast. Selletõttu on õppekava koostatud koguni viie teaduskonna osavõtul. Õpetatavate ainete haraliolekut on õppekava üle peetud diskussioonidel nimetatud ka kutseõppe tunnuseks.

40 aasta järel

Õppekava koostajad on veendunud, et Tartu Ülikooli tasemeõppele tarvilik sügavus ja uus kvaliteet sünnib just mitme distsipliini koosmõjul. Infokorralduse õppekava on mitmes mõttes kaaslane kaks aastat tagasi edukalt käivitunud kultuurikorralduse magistriõppekavale.

TÜs alustas raamatukogunduse ja bibliograafia õpetamist 1927. aastal tollane

legendaarne raamatukogu juhataja Friedrich Puksoo. Õpetamine kestis vaheaegadega ligi 40 aastat, kuni 1965 viidi see üle Tallinna Pedagoogilise Instituuti.

Uuesti alustamine on alati keeruline ja võtab kindlasti aega, enne kui raamatukogunduse õpetamist saab võrrelda näiteks arhiivinduse õpetamisega Tartu Ülikoolis.

Kaasaegne haridus

Praegu saab infoteadusi õppida pedagoogikaülikoolis ja tema kolledžis Viljandi Kultuuriakadeemias. Viljandi lõpetajad leiavad töö peamiselt rahvaraamatukogudes ja Tallinna lõpetajad naljalt Tartusse tööle ei tule. Kaasaegse haridusega spetsialistide nappus oli põhjuseks, miks infokorralduse õppekava koostamise initsiaatoriks sai just raamatukogu. Samas on õppekava spetsialiseerumise ja hilisemad tööleidmisvõimalused palju laiemad kui pelgalt raamatukogundus. Analoogilistel erialadel Tallinnas õppida soovijatest puudus ei ole.

Veel kord tänud õppekava koostamises osalenutele, eriti avatud ülikoolile, kelle egiidi all keeruline kava suuresti kokku sai ja jõudu ajaloo osakonnale õppekava käigus hoidmisel.

Suvi raamatukogus

Andrus Allikvee
Raamatukogu avalikkussuhete spetsialist

TÜ Raamatukogu kinnioleku ajal 5. juulist 1. augustini kl 10–17 saab kontakti võtta valveraamatukoguhoidjaga tel 737 5702.

Vajadusel tuuakse hoidlast või avariilult soovitud trükis, saab teha otsinguid teadus- andmebaasides. Raamatukogu lugejad, kes üürivad individuaaltöörume, saavad

eelneva kokkuleppe sõlmimisel kasutada neid ka raamatukogu kinnioleku ajal.

Raamatukokku saab siseneda Akadeemia tänava poolsest uksest.

Humanitaarraamatukogu on avatud 1. juulist 7. juulini E–R 10–17, L suletud; 8. juulist 17. juulini E–R 10–19, L 11–17; 19. juulist 31. juulini E–R 10–17, L suletud.

Viivisevaba periood on raamatukogus 14. juunist 2. juulini.

UT KÜSIB

Kes on turundusspetsialist?

Vastab majandusteaduskonna dekaan prof Jüri Sepp.

Majandusteaduskond on aastaid töötanud nii avalike kui ka eraülikoolide tugeva konkurentsivõime all, mis on sundinud pidevalt otsima võimalusi oma väljundi parandamiseks haridusturul.

Oleme ainuke majandusharidust pakkuv ülikool Eestis, kes on edukalt läbinud kõik akrediteerimised. Samas teame teooriast hästi, et tähtis pole mitte niivõrd hea produkt ise, kuivõrd tarbija teadmine ja usk sellesse. Siin ei saa enam läbi turunduseta.

Sel aastal analüüsisime nõukogus põhjaliku eeltöö järel olukorda ning jõudsi-

me arusaamale, et vajame värskeid lähenemisviise ja ka lisajõudu.

Tulemuseks oli avalik konkurss turundusspetsialisti kohale. Kahest kandidaadist veenis meid enim oma üliõpilane Kaspar Koov, kelle ideedes oli nii värskest kui ka veenvust. Ja seni pole me kahetsenud. Ta on osutunud mitte üksnes ideede pakkujaks, vaid ka agaraks teostajaks. Eriti oluline on tema roll programmituhtimise tingimustes, kus tekib uudne vajadus koordineerida suhteliselt iseseisvate programmituhtimise turundustegevust, et saavutada nii sisulist sünergia kui ka lihtsalt kulusäästu.

Vastab majandusteaduskonna turundusspetsialist Kaspar Koov.

Turundusspetsialist organiseerib teaduskonna turundustegevust, mis ei ole aga lihtsalt avatud ülikooli tasuliste magistriprogrammide müümine, vaid midagi palju enam.

Teaduskonna eesmärk on saada rohkem kliente – uusi tudengeid. Samuti tuleb jälgida, et senised tudengid pakutavate teenustega rahul oleksid.

Küsimus on aga selles, kuidas teada saada, kas nad on rahul või mitte? Või kui ei ole, siis mida tuleks muuta? Samuti on oluline küsida, kuidas motiveerida õppejõude, et nad tähele paneksid, millal tudengid rahul pole.

Seega peab turundus-

tegevus olema suunatud nii ülikoolist väljapoole kui ka toimima ülikooli- ja teaduskonnasiseselt.

Selle kõigega ei saa hakkama vaid turundusspetsialist. Iga ülikooli töötaja, õppejõud peab tegutsema, lähtudes turunduspõhimõtetest, sest minu meelest peaks kogu tänapäeva organisatsioonide tegevus olema rajatud turundusele.

Turundusspetsialist on inime, kellel ei ole ametijuhendit. Hea turundustegevus on töö, mida ei saa piiritleda plaanide või ülesannete loeteluga.

Pealtnäha on minu töö meilide saatmine ja neile vastamine, telefoniga suhtlemine, ideede kirjanemine, inimestega kohtumine jne. Peamiselt tuleb aga mõelda.

Probleemidele tuleb leida võimalikult kiiresti head lahendused.

Millal teenistus ja millal talitus?

Seoses ülikooli struktuuri-muudatustega kerkis küsimus, kuidas nimetada õppeosakonna allüksusi. Keeletoimetaja Marika Kullamaa järelepärimisele Eesti Keele Instituudilt saabus järgmine vastus.

Talitus ja teenistus

Sõnadel *talitus* ja *teenistus* on eesti keeles päris selge vahe. Kummalgi sõnal on mitu tähendust, kuid probleemseid kohti nende vahel on ainult üks, millele oma vastuses keskendume. Nimelt on meil ennagi küsitud, kas asutuse struktuuriüksuse tähenduses on õige kasutada sõna *talitus* või *teenistus*.

Selline kõhklus on pärit mitmekümne aasta tagant Nõukogude ajast ja selle on põhjustanud vene sõna *služba*, mille kõige harilikum eesti vaste on *teenistus* ja seda arvati sobivat igale poole.

XX sajandi algusest kuni kolmekümnendate aastate lõpuni, s.o kuni vene keele lausmõju alguseni, kasutati eesti keeles *talitust* mitte

ainult asutuse struktuuriüksuse, vaid ka väikese eraldiseisva üksuse kohta (meie rei, ajalehetootetus vms). Praegusel ajal on tegemist veel vene keele järelmõjuga, aga võib-olla ka inglise sõna service semantika lihtsustatud käsitusega.

Eesti keelekorraldajad on alati olnud seisukohal, et asutuse struktuuriüksust tähistab sõna *talitus*.

See seisukoht väljendub ka praeguses, eesti kirjakeele normina kehtivas «Eesti keele sõnaraamatus ÕS 1999». Artiklist *talitus* võib selle tähenduse kohta välja lugeda: Asutuse, ettevõtte talitused (allüksused).

Dispetši-, kirja-, personali-, õigustalitus. Artiklist *teenistus* ei ole struktuuriüksuse tähendust, küll aga on tähendus 'mingi ala tervikust, asutuste võrk', nagu abi-, kalda-,

TOIMETUSELT

Ajalehele saabuvates kaastöödes ja teadetes kasutatakse nimetuste puhul sageli üleaar palju suuri algustähti, ebakorrektsed lühendid, põhjendamatult võõrkeelseid väljendeid ja palju muud, mida vältima peaks. Seetõttu on toimetusel kavas tellida sügissemestri mõned keeleartiklid ülikooli eesti keele õppejõududelt.
Vt: www.eki.ee/keeleabi.

Majandusteaduskonnal tuleb juubel

1. ja 2. oktoobril tähistab majandusteaduskond 50 aasta möödumist majandusõpetuse viimasest taastamisest TÜs.

Konverentsil «Majandusteaduskond ja tema vilistlased muutavas Eestis» esinevad ettekannetega õppejõud ja vilistlased. Toimub ka õppekavade tutvustus.

Juubelile on oodatud teaduskonna vilistlased, üliõpilased, endised ja praegused õppejõud, koostööpartnerid ja sõbrad.

Info: tel 737 6315, www.mtk.ee.

Valmib Narva mnt 27 ühiselamu

Eelmisel sügisel alanud 1973. a ehitatud teise «torni» ehitustööd lõpeb 15. juulil. Üliõpilasküla direktori Heiki Pageli sõnul läheb renoveerimine hästi ning ehitaja AS Linnaehitus võib majaga isegi varem valmis saada. «Välisfassaadist on ¾ valmis, värviks jääbki selline oranž, nagu praegu näha. Sees käivad viimased viimistlustööd,» selgitas Pagel.

Mööblerimise riigihanke võitis AS Inest Market. Pageli sõnul peab maja olema sisustatud ja lõplikult valmis 15. augustiks.

«15. juunil avatakse Purde 27 ehituse riigihanke pakumised. Seal on vaja lõpetada ühe trepikoja ehitus, värvida fassaadi, soojustada katus ja korrastada hoov,» ütles Pagel.

Sel suvel lõpetatakse ka Pepleri 14 väliskanaliseerimise ehitus, mis siiani ootas Tartu tunnelkollektori valmimist. Samuti korrastatakse sisehoov ja aiapiirded.

Linn jagas Tartu medaleid

20. mail anti Tartule osutatud teenete eest ja TÜ Kliinikum 200. juubeli puhul Tartu medalid ka mitmele ülikooli kollektiivi liikmele.

Tartu medali pälvisid emeriitprofessorid Tiina Talvik ja Lembit Allikmets, dots Jüri Samarütel ja endine õppejõud Nils Bernhard Sachris.

TÜ spordiklubi sai kuus kulda

6. juunil võitsid spordiklubi kergejõustiklased Haapsalus Eesti teatejooksude meistri-võistlustel kuus Eesti meistritiitlit kümnest võimalikust ning uuendasid kahte MV rekordit.

Kuldmedalid võideti 4x100 m tõkkejooksus (naiskond Irina Petrašenko, Gudrun Kauver, Jaanika Meriküll ja Kadri Viigipuu võitis esikoha püstitades samas uue meistrivõistluste rekordi ajaga 58.30); 4x100 m jooksus (naiskonnas Julia Krasnova, Gudrun Kauver, Jaanika Meriküll ja Kadri Viigipuu, 48.16); 4x400 m jooksus (naiskonnas Irina Petrašenko, Julia Krasnova, Jekaterina Dunman ja Maris Mägi, 3.50,07); 3x800 m jooksus (naiskonnas Jekaterina Patjuk, Jekaterina Irvanests ja Jekaterina Duman, 6.57,39); 4x400 m jooksus (meeskonnas Roman Kohtov, Indrek Tustit, Ergo Leibak ja Maidu Laht, ajaga 3.16,71 püstitati uus meistrivõistluste rekord); 4x1500 m jooksus (meeskonnas Hasso Paap, Margus Pirksoo, Ranno Aun ja Marko Metsma, 16.43,30).

LÕPUAKTUSED

TÜ aulas

- 16. juunil kl 12 õigusteaduskond
- 17. juunil kl 12 usuteaduskond
- 17. juunil kl 14 kehakultuuriteaduskond
- 17. juunil kl 16 bioloogia-geograafiateaduskond
- 18. juunil kl 12 sotsiaalteaduskond
- 18. juunil kl 15 haridusteaduskond ja õpetajate seminar
- 21. juunil kl 12 arstiteaduskond
- 21. juunil kl 15 matemaatika-informaatikateaduskond
- 21. juunil kl 17 füüsika-keemiateaduskond
- 22. juunil kl 12 majandusteaduskond
- 22. juunil kl 15 filosoofiateaduskond

- 18. juunil kl 17 Türi kolledž (kolledži aulas)
- 19. juunil kl 17 Pärnu kolledž (Pärnu kontserdimajas)
- 26. juunil kl 12 Narva kolledž (Hermanni kindluses)
- 22. juunil kl 15 õigusinstituut (rahvusraamatukogus)

Peeter Päll

Eesti Keele Instituudi grammatikasektori juhataja

ÕNNITLEME

Dotsent Tõnu Möls 65

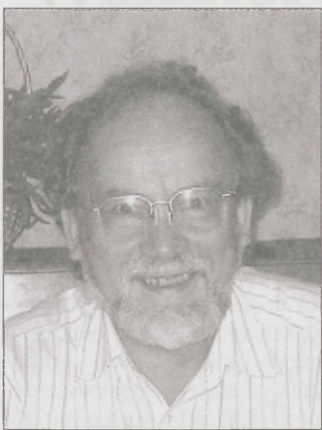
12. juunil saab 65-aastaseks dots Tõnu Möls (pildil), mees, kelle eriala on raske määratleda. Füüsikutele on ta füüsik. Nii statistikud kui ka bioloogid peavad teda omainimeseks, Eesti Entsüklopeedia andmetel on ta matemaatik.

Ülikooli lõpetas Tõnu teoreetilise füüsika erialal, aspirantuur biofüüsikas tõi lähemale töenäosusteoriale ja statistikale ning ligi 40 aastat tagasi sai temast arvutusmatemaatika kateedri õppejõud.

Matemaatika rakendajaks on Tõnu jäänud tänaseni. Eelkõige on see juhuslikkuse matemaatika, mis teda on köitnud. Aga mitte ainult see. Esimene artikkel ilmus ajakirjas Annales Entomologici Fennici hoopis uue liblikaliigi avastamisest. Tõnu Mölsi ja kaasmõtlejate eestvedamisel toimunud filosoofiaseminarid kujundasid matemaatika-tudengite silmaringi ja maailmanägemist aastaid.

Akadeemilisest kunstilembesest kodust sai ta vanematelt lisaks andekusele ka omaduse, mida ei saa õppida – intuitsiooni. Kümned ja sadad konsultatsioonid ning ühisuurimused erinevate alade inimestega hämmastavad kolleege ikka ja jälle originaalse lähenemise ning uute matemaatiliste konstruktsioonidega.

See matemaatiline mõtteviis, mis Tõnus peitub, ei otsi teed puhta abstraktse matemaatika kujul, vaid realiseerub elulist probleemi uurides uue matemaatilise meetodi ja lahendusena. Ja on üsna loomulik, et tema mitmekülsus ja missiooni- ning kohusetunne töid kümneks aastaks kaasa Eesti Looduseuurijate

Seltsi presidendi ameti. See, et seltsil on oma hästi funktsioneeriv maja, on suuresti ka Tõnu teene.

Kõik need aastad on Tõnu innustanud tudengeid nägema matemaatika ilu ja seostama seda tegeliku eluga. Meil kõigil on hea meel, et seda tööd on märgatud ka mujal. Eesti Vabariigi teaduspreemia ja Valgetähe orden on selle parimaks tõendiks.

Ise kinnitab Tõnu, et tema jaoks on kõige olulisem pere: on olnud jõudu ehitada kodu viielapselisele perele ning kaasa elada laste ja lastelaste tegemistele.

Tõnuga on kindel tunne koos töötada – ta ei jäta kontrollimata ka väiteid, mis esmapilgul tunduvad ilmsed olevat ning hea probleemitunnetus aitab tal püstitada sisukaid hüpoteese.

Matemaatiline mõtteviis on Tõnu elu lahutamatu osa ja kindlasti ei saa seda muuta vanusenumbriga – elu läheb edasi ning probleemid ja nende lahendamine ei kao kuhugi.

Jõudu ja edasist koostööd soovides kolleegid matemaatilise statistika instituudist

Treener Jüri Kurul 80

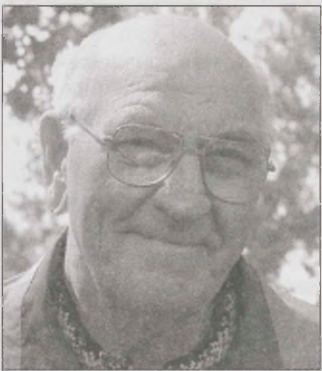
13. juunil saab 80-aastaseks tuntud sportlane ja sõudmistreener Jüri Kurul.

1958 sai ta kahepaadil NL meistrivõistlustel pronksmedali.

1949-1959 sõudis Kurul end tosin korda Eesti meistrivõistlustel esikohale.

1960 tuli ta Tartusse treeneriks. Treenitavad saavutasid pidevalt võite.

TÜ Akadeemilise Spordiklubi treener Jüri Kurul treenib praegu paari tudengit.

Teenekat treenerit õnnitleb TÜ Akadeemiline Spordiklubi

TÖÖPAKKUMINE

Pärnu maakonnas looduskaunis keskkonnas asuv Häädemeeste Põraskeskkonnas otsib tööle noort ja teotahelist põraskeskkonnas.

Elamispind olemas. Edaspidi võimalik ka oma praksise avamine. Info: tel 518 4143.

ÕNNITLEME

75

Leo Nurmand, emeriitprofessor – 12. juuni

70

Reinhold Birkenfeldt, emeriitprofessor – 16. juuni

65

Tõnu Möls, dotsent – 12. juuni

55

Leili Hansmann, klienditeenindaja – 12. juuni
Tõnis Kripson, laborant – 14. juuni

40

Aavo Lang, dotsent – 15. juuni

30

Kadri Pärtel, teadur – 17. juuni

KAITSMISED

14. juunil kaitsevad magistritöid keskkonnatehnoloogia erialal geograafia instituudis Vanemuise 46-327:

kl 9.15 **Christina Vohla** «Alternatiivsed filtermaterjalid fosforisidumiseks heitveepuhastustehismärgalades». Juhendaja Ülo Mander, biol-knd. Oponent Erik Puura, PhD (keemiatehn);
kl 11 **Martin Maddison** «Heitveepuhastusmärgalade hundi-niakoosluste biomassi ja toitainete sisalduse varieeruvus». Juhendaja Ülo Mander, biol-knd. Oponent Jane Frey, biol-knd.

14. juunil kaitsevad magistritöid zooloogia ja hüdrobioloogia instituudis Vanemuise 46-301:

kl 10.15 arengubioloogia erialal **Hedrik Luuk** «Wolfamin'i ja karboksüpeptidaas E ekspressiooni koregulatsioon roti mandelkehas vastusena hirmureaktsioonile ja interaktsioon rakukultuuris». Juhendajad Sulev Kõks, MD, PhD ja Alar Karis, PhD. Oponent Ursel Soomets, PhD;

kl 11.15 zooloogia erialal **Epp Moks** «Punarebase (*Vulpes vulpes*), kährikkoera (*Nyctereutes procyonoides*), hundi (*Canis lupu*) ja euroopa ilvese (*Lynx lynx*) helmintofaunast Eestis». Juhendajad Heli Talvik, PhD ja Harri Valdmann, MSc. Oponent prof emer Eino Krall, biol-dr;

kl 12.15 zooloogia erialal **Mart Meriste** «Eesti põldude ämblikud, põllu serva mõju nende arvukusele ja liigilisele koosseisule». Juhendaja Mati Martin, biol-knd. Oponent Heino Õunap, PhD;

kl 14.15 zooloogia erialal **Keijo Sarv** «Perekonna mamestra Ochsenheimer, 1816 (*sensu lato*) (*Lepidoptera, Noctuidae*) röövikute morfoloogiast». Juhendaja Mati Martin, biol-knd. Oponent Mikk Heidema, MSc;

kl 15.15 zooloogia erialal **Viljo Soon** «Eesti kuldherilased (*Hymenoptera, Apocrita, Chrysidae*)». Juhendajad Mati Martin, biol-knd ja Jaan Luig, MSc. Oponent Kaljo Voolma, biol-knd.

14. juunil kl 13.15 kaitseb **Kerje Kespre** geoloogia instituudis Vanemuise 46-327 magistritööd «Eesti Soojuselektrijaama põlevkivihaplatoo setete mineraloogia». Juhendaja prof Kalle Kirsimäe. Oponent Juho Kirs, MSc.

14. juunil kaitsevad magistritöid matemaatika-informaatikateaduskonnas Liivi 2-206 matemaatika erialal:

kl 10 **Joosep Lippus** «Projektorid kompaktsete operaatorite ruumile». Juhendaja prof Eve Oja. Oponent dots Leiki Loone;

kl 11.15 **Marek Kolk** «Modifitseeritud splain-kollokatsioonimeetod teist liiki Volterra integraalvõrrandi lahendamiseks». Juhendaja prof Arvet Pedas. Oponent emeriitprof Enn Tamme.

15. juunil kaitsevad magistritöid matemaatika-informaatikateaduskonnas Liivi 2-404 informaatika erialal:

kl 9 **Margus Treumuth** «Eesti dialoogikorpuse ja selle töötlemise tarkvara». Juhendaja prof Mare Koit. Oponent prof Jüri Kiho;

kl 10.15 **Veiko Sang** «Eesti veebi serveripoolse keskkonna uuring». Juhendaja lektor Anne Villem. Oponent lektor Aulis Sibola;

kl 11.30 **Katrin Kaljula** «Tarkvara testimine nõuete formuleerimise, analüüsi ja disaini etapis». Juhendaja lektor Anne Villem. Oponent doktorant Asko Seeba;

kl 12.45 **Meelis Kull** «Kiire klasterdamine meetrilistes ruumides». Juhendaja dots Jaak Vilo. Oponent vanemteadur Peeter Laud.

15. juunil kl 14.15 kaitseb matemaatika-informaatikateaduskonnas Liivi 2-404 **Tatjana Nahtman** doktoritööd «Permutation invariance and reparameterizations in linear models» matemaatilise statistika erialal. Juhendaja dots Tõnu Möls. Oponentid prof Andrzej Michalski (Poola) ja prof Marijus Radavicius (Leedu).

15. juunil kaitsevad magistritöid kirjanduse ja rahvaluule osakonnas ph 102:

kl 10 **Kristiina Ehin** eesti ja võrdleva rahvaluule erialal «Eesti vanema ja uuema rahvalaulu tõlgendusvõimalusi naisuurimusest aspektist». Juhendaja dots Tiiu Jaago, filol-knd. Oponent Leena Kurvet-Käosaar, MA;

kl 11 **Ave Tupits** eesti ja võrdleva rahvaluule erialal «Soolatüügaste ravimisviisid eesti ja iiri rahvameditsiinis Jakob Hurda kogu ja liri Folkloori Arhiivi materjalide põhjal». Juhendajad Ülo Valk, PhD ja Bairbre Ni Fhloinn, PhD Cand. Oponent Merili Metsvahi, MA;

kl 12 **Jaak Tomberg** maailmakirjanduse erialal «Ekstrapolatiivne kirjutamise». Juhendajad prof Jüri Talvet, filol-knd ja dots Arne Merilai, filol-knd. Oponent Andrus Org, MA.

15. juunil kaitsevad magistritöid eesti ja soome-ugri keeleteaduse osakonnas ph ruumis 234:

kl 9.15 **Mari-Liis Kalvik** «Kvantiteedisuhted rannikumurdes». Juhendajad prof Karl Pajusalu ja teadur Pire Teras. Oponent dots Ellen Niit;

kl 10 **Mari Mets** «Võru kõnekeel: nud-partitsiibi tunnuste varieerumine Vastseliina murrakus». Juhendaja prof Karl Pajusalu. Oponent Sulev Iva, MA;

kl 10. 45 **Florian Siegl** «The 2nd Past in the Permian Languages. Form, Function and Comparative Analysis from a Typological Perspective». Juhendaja prof emer Tiit-Rein Viitso. Oponent Nikolai Kuznetsov, MA;

kl 13 **Liina Eskor** «Dialoogiaktid ja suhtlusstrateegiad: eesti dialoogikorpuse analüüs». Juhendaja prof Mare Koit. Oponent prof Heldur Oim;

kl 13.45 **Kadri Jaanits** «Leksikaalsetest kollokatsioonidest soome ja eesti keeles». Juhendaja dots Heinike Heinsoo. Oponent lektor Margit Kuusk;

kl 14.30 **Maarja Keba** «Keitää puuro maittoon – suomen kielen illatiivi, sen lokaalisuus ja käännõsvastineet Virossa». Juhendaja dots Heinike Heinsoo. Oponent prof Jaan Õispuu (TPÜ);

kl 15.15 **Tiina Maripuu** «Soome keel Eesti turismimajanduses. Eesti-soome turismisõnastik». Juhendaja dots Heinike Heinsoo. Oponent prof Jaan Õispuu (TPÜ);

kl 16 **Küllil Kressa** «Planctus ante rescia, Flete fideles animae ja Ömagary Mária-siralom'i võrdlus strukturealse analüüsi alusel». Juhendaja dots Tõnu Seilenthal. Oponent lektor Janika Päll.

15. juunil kaitsevad magistritöid geoloogia instituudis Vanemuise 46-246:

kl 10.15 **Ulla Preeden** «Impaktbretsade peenfraktsiooni loomis Kärda, Neugrundi, Ävike ja Lumparni kraatrites». Juhendajad prof emer Väino Puura ja Juho Kirs, MSc. Oponent dr Leho Ainsaar;

kl 12.15 **Kadri Sohar** «Ida-Eesti järvede areng Pleistotseenis ja Vara-Holotseenis ostrakoodiandmestiku põhjal». Juhendaja prof Tõnu Meidla. Oponent dr Jüri Vassiljev, TTÜ Geoloogia Instituut;

kl 14.15 **Kati Tänavsuu** «Middle Devonian Narva deposits in the Baltic Basin: sedimentary environments and sequence stratigraphy». Juhendajad prof Kalle Kirsimäe, dr Leho Ainsaar. Oponent dr Girts Stinkulis, Läti Ülikool.

15. juunil kl 11 algab tööde kaitsmine avaliku halduse osakonnas Tiigi 78-236:

MA töö: **Marek Tiits** «The Role of Innovation Policy in an Industrial Catching-up Strategy for Estonia». Juhendaja prof dr Wolfgang Drechsler. Oponentid prof Erik S. Reinert, Oslo Ülikool ja Kadri Kallas, MA;

MPA töö: **Mari-Liis Liiv** «The Causes of Administrative Corruption. Hypotheses for Central and Eastern Europe».

Juhendaja dr Taavi Annus. Oponentid Leno Saarniit, MA ja Ivar Tallo.

15. juunil kaitsevad Lai 40-218 botaanika ja ökoloogia instituudis magistritöid:

kell 10.15 **Ere Ploomipuu** «Loodusressursside kasutamine turismis (süsteemanalüüs Torgu valla näitel)».

Juhendaja lektor Elle Roosluste. Oponent teadur Nele Ingerpuu; kell 11.30 **Elle Meier** «Metskasti ku ja sinilille kasvukohatüübi metsade alustaimestu struktuur ning selle liigilise mitmekesisuse sõltuvus puistu vanusest ja majandamisest». Juhendaja prof Jaanus Paal. Oponent lektor Elle Roosluste.

16. juunil kaitsevad koolikorralduse magistriprojekte pedagoogika osakonnas Lossi 3-328:

kl 14 **Ruth Elias** «Asjaajamine üldhariduskoolis ja kooli dokumentatsioonis». Juhendaja Jüri Ginter. Oponent Viljar Aro;

kl 15 **Ivi Vaikla** «Kainikute vaba aja tegevuste põhjused Tartu linnas». Juhendaja Rain Mikser. Oponent Merle Taimalu;

kl 16 **Anneli Kannus** «Pedagoogi tööaeg ja töö sisu kõrghariduse taseme õppekavadega». Juhendaja Jüri Ginter. Oponent Kulno Türk;

kl 17 **Jana Treier** «Alushariduse õppekava rakendamine». Juhendaja Maria Jürimäe. Oponentid Eve Kikas ja Urve Läänemets.

16. juunil kaitsevad doktoritöid liikumis- ja sporditeaduste erialal ülikooli nõukogu saalis:

kl 10 **Priit Kaasik** «Composition and turnover of myofibrillar proteins in volume-overtrained and glucocorticoid caused myopathic skeletal muscle». Juhendaja prof Teet Seene.

Oponentid prof Jorgen Jensen (National Institute of Occupational Health, Oslo) ja prof emer Atko-Meeme Viru;

kl 12 **Ando Pehme** «Effect of mechanical loading and ageing on myosin heavy chain turnover rate in fast-twitch skeletal muscle». Juhendaja prof Teet Seene. Oponentid prof Jorgen Jensen ja dots Mehis Viru.

16. juunil kl 8.45 kaitseb Liivi 2-404 **Kersti Kriisk** magistriprojekti «Noorte tööpuudus Eestis ja Saksamaa Mecklenburg-Vorpommerni liidumaal. Kirjeldus ja põhjuslikud mudelid» rakendusstatistika erialal. Juhendaja prof emer Ene-Margit Tiit. Oponent lektor Mare Vähi.

16. juunil kaitsevad magistritöid matemaatika-informaatikateaduskonnas Liivi 2-404 informaatika erialal:

kl 10 **Anton Golovko** «Öpiprogramm Betti tabelite konstrueerimiseks». Juhendaja dots Rein Prank. Oponent lektor Tõnu Tamme;

kl 11.15 **Anu Roos** «Elliptilised jaotused kasvukõvera mudeli kirjeldamiseks» matemaatilise statistika erialal. Juhendaja prof Tõnu

Kollo. Oponent dots Imbi Traat; kl 12.30 **Jaak Simm** «Method for Creating Empirical Agent-based Models for Economics». Juhendaja vanemteadur Merik Meriste. Oponent dots Ain Isotamm; kl 14 **Svetlana Golovko** «Projekti mõiste ja teostus süsteemis Amadeus». Juhendaja prof Jüri Kiho. Oponent dots Jaanus Põial; kl 15.15 **Mark Tehver** «Design and Applications of a Real-Time Shading System». Juhendaja vanemteadur Eero Vainikko. Oponent prof Jüri Kiho.

17. juunil kl 12 kaitseb **Aivar Ots** Lossi 3-328 pedagoogika eriala magistritööd «Mõtlemistüüpide seos õpiülesannete lahendamise edukusega». Juhendaja Aaro Toomela. Oponent Eve Kikas.

17. juunil kaitsevad koolikorralduse magistriprojekte pedagoogika osakonnas Lossi 3-328:

kl 10 **Irja Vaas** «Esimese kooliastme käsitööõpetuse õpetaja käsiraamatu koostamisest». Juhendaja Tiiu Kadajas. Oponent Elle Kaljuste;

kl 11 **Eda Kõo** «Õppevahendi «Keemia tööviik kutseõppeasutustele» koostamise lähtekohti ja meetodilisi soovitusi tööviiki kasutamisel õppetöös». Juhendaja Lembi Tamm. Oponent Helgi Muoni;

kl 13.30 **Ana Kontor** «Õpetamine eesti keele tööraamatu järgi abiõppe 2. klassis». Juhendaja Karl Karlep. Oponent Tiiu Kadajas; kl 14.30 **Kairi Kampus** «Turundustegevuse arendamine koolis». Juhendajad Jüri Ginter ja Tõnu Mauring. Oponent Matti Kangor; kl 15.30 **Ivo Eesmaa** «Kärda Ühisgümnaasiumi arengustrateegia 2001-2010». Juhendaja Reet Valgmaa. Oponent Maie Kitsing.

18. juunil kl 9.15 kaitseb molekulaar- ja rakubioloogia instituudis Riia 23-217 **Kristiina Tambets** doktoritööd molekulaarbioloogia erialal «Inimese mitokondriaalse DNA haplogruppide jääajajärgsest levikust Euroopas ja kaugemal: fülogeograafiline lähenemine. Juhendaja prof Richard Villem. Oponent prof Kari Majamaa, PhD, Oulu Ülikool, Soome.

18. juunil kl 10.15 kaitseb matemaatika-informaatikateaduskonnas Liivi 2-404 **Mare Tarang** doktoritööd «Stability of the spline collocation method for volterra integro-differential equations» matemaatika erialal. Juhendaja dots Peeter Oja. Oponentid prof Svetlana Asmuss (Läti Ülikool) ja prof Raul Kangro (Audentese Ülikool).

18. juunil kell 15 kaitseb ülikooli nõukogu saalis **Gunnar Tasa** doktoritööd «Polümorfsed glutatioon S-transferaasid – bioloogia ning nende roll primaarse avatud nurga glaukoomi ja vanaduskatarakti geneetilise vastuvõtlikkuse modifitseerimisel». Juhendaja: prof Aavo-Valdur Mikelsaar. Oponentid: Toomas Veidebaum, TAI teaduskeskuse juhataja) ja prof Mihkel Zilmer.

PÜSSIROHU KELDRISSE LÕUNALE

SUUR JA VÄIKE PEETER JA PEETER

Päevalõunat pakutakse igal tööpäeval kell 12-15

Päevalõunad 45.-

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaz 3200
Trükk: o/g Greif

Vastutav väljaandja Ilari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

- Ülikooli lõpetajad 2003/2004 -

Usuteaduskond Õigusteaduskond

BAKALAUREUSEÕPE
Peeter Espak – <i>cum laude</i> Kaidi Härm Kristin Illak Priit Karm Rahel Maria Kasemaa Marelle Leppik Laura Lilles Urmas Pappel Helen Põllo Priit Rohtmets Ave Sažko Raul Veeber Kalle Vilbaste
ÕPETAJAKOOLITUSE AASTA
Liina Mölder Ott Ojaperv Kadri Resik Kristiina Tüür
MAGISTRIÕPE
Kristel Engman

Marelle Lepik. VARJE SOOTAK

Taavi Laanepere
Jaan Lahe
Ago Lilleorg
Ott Ojaperv
Merle Riistan
Andrei Sõtšov

BAKALAUREUSEÕPE
Epp Aasaru Janika Aigro Piret Annus Triin Antsov Mari-Liis Avikson Kadri Brügel Dmitri Denissov Elina Elkind Elo Haugas Kätlin Juur Kadri Jõgi Kristiina Kaarna Ulrike Kahju Maili Kalmus Mirjam Karjaherm Ann Kell Roumissa Khadjieva Gerli Kilusk Kalle Kirss Marget Kukk Margus Kähri Inga Landõr Anneliis Lett Kadri Lindjärv Mari-Liis Lipstok

Merli Lorvi
Liina Lust
Kerli Mandre
Olger Marjak
Rajar Miller
Tanel Molok
Natalia Morozova
Kärt Muller
Elmer Muna
Kadi Mölder
Martin Männik
Ahto Nirgi
Katri Paas
Jaana Penne
Taavi Pern
Tarmo Peterson
Liina Pikma
Paul Pikma
Küllil Pülv
Marian Priks
Sven Põierpaas
Marju Põllu
Kristi Põlluveer
Liane Raave
Merle Saaliste
Anu Sander
Kristina Schotter

Merit Sergejev
Anton Sigal
Siret Siilbek
Mattias Suumann
Alice Sündema
Egon Talur
Raul Toomla
Karmen Turk
Merit Ulvik
Veiko Vahimets
Kristo Varend
Toomas Ventsli
Triinu Volmer
Veiko Värk

Kaidi Oone
Priit Palmiste
Ester Peterson
Varmo Rein
Maano Saareväli
Marika Sander
Alar Savipõld
Katrin Schmidt
Viljar Subka
Marko Tammann
Madli Tetersoo
Marju Vipper
Silja Võõrmann

AVATUD ÜLIKOOL
Aivar Alavere Elen Eigo Martin Ellervee Natalia Kamberg Vallo Kariler Kristina Krantsman Merle Kungas Mihkel Leesment Timo Ligi Anneli Mõtus

MAGISTRIÕPE
Anno Aedmaa Anu Avi Jaanika Erne Maarja Kikas Villu Kõve Silja Luide Denis Polman Eneken Tikk Urmas Tross

Filosoofiateaduskond

BAKALAUREUSEÕPE
AJALUGU Mari-Liis Aardam Anneli Aavastik Küllil Aleksanderson Verner Ant Sirli Drenkhan Nils Grossberg Mariliis Hämäläinen Hanna Ingerpuu – <i>cum laude</i> Maarja Kaaristo Dmitri Kozlov Maile Kreevs Janet Laidla – <i>cum laude</i> Hellar Lill Maia Masing Mihkel Metslaid Katrin Moores – <i>cum laude</i> Madli-Maria Niit Urmet Paloveer Milan Pening Sigrid Pirnipuu Kristiina Punga Ragnar Rannamets Marti Rillo Annely Robinson Maili Roio Aivar Roosiõis – <i>cum laude</i> Rita Rubin Annika Räim Kersti Salujõe Alo Savi Lembi Sepp Tea Soo – <i>cum laude</i> Katrin Sütt Mariliis Timmermann Inga Toom Ave Tuisk Piret Tänav Tõnis Tärna – <i>cum laude</i> Tanel Vahisalu Anto Variku Mariko Veldi Martti Veldi
EESTI JA SOOME-UGRI KEELETEADUS Tiina Alekõrs Olga Gerassimenko Reet Igav Jane Jakobson Grete Juurik Janne Juuse Kadri Kerner Kaja Klaasimäe Reet Klettenberg Hedda Kruus Tuuli Leet Ülle Mällmann Kai Mürsepp Helen Nigol Pille Puss Enn Pärnamägi Epp Reinmets Reelika Rohtmaa Kaja Sõrg Tatiana Zirnask Kerli Tennosaar

Kai Tiislär
Helen Treial
Tarmo Truu
Kristi Valk
Anna Ventchakova
Maarja Villandi
Triinu-Mari Vorp

EESTI KEEL VÕÕRKEELENA
Kristi Bendi
Alina Fjodorova
Jelena Golovenko
Alla Gorjunova
Mariana Hallikas
Riina Kajaste
Andrei Kokk
Jelizaveta Lušnjak
Jekaterina Matvejeva
Anna Medvedjeva
Olga Pastuhhova
Marina Sinitsõna
Jekaterina Štroman
Jekaterina Zaitseva
Aleksandra Zavjalova
Jevgenia Zõbina
Natalia Vallimets

FILOSOOFIA
Vivian Bohl – *cum laude*
Margus Ennok
Nelli Jung
Mirjam Mäekivi
Peeter Selg
Siret Sikk
Edit Talpsepp
Aire Vaher

HISPAANIA KEEL JA KIRJANDUS
Liisa Konsap
Annika Tiro – *cum laude*
Helen Veske

INGLISE KEEL JA KIRJANDUS
Merle Aru
Ljudmilla Dombrovskaja
Kadi Heinloo – *cum laude*
Jelena Jefimova + õpetajakoolitus
Kaisa Kahu
Natalja Komarova
Pille Kruus
Liisi Kõivumägi
Mari-Liis Käärt
Kertu Liik
Lembi Loigu
Tõnis Ohu
Julia Pantelejeva
Triin Pehk
Veronika Pärnits
Marian Raamat
Kristiina Renel
Liina Soomägi
Kristi Sults
Signe Sumerik
Olesja Šunkina
Natalja Zagura
Tea Tamm
Ave Veermäe
Merle Vikat

KLASSIKALINE FILOLOOGIA
Maarja Lohk
Marleen Parman

PRANTSUSE KEEL JA KIRJANDUS
Tiia Falk
Dagmar Hallmägi
Maria Juul
Marit Maks
Triin Ploom
Maarja Randmaa
Rea Rannu
Kristina Reitalu
Sirly Rüntü
Laura Talvet

SAKSA KEEL JA KIRJANDUS
Kristina Benksohn
Kristiina Hõbemägi
Kaire Karro
Kristiina Kerge
Kerstin Kesler
Silver Kikerpill
Karin Kitsing
Kaia Kuha
Triinu Kurg + õpetajakoolitus
Katrin Käis
Kätlin Laur
Marika Leemets + õpetajakoolitus
Krista Lõo + psühholoogia
Katrin Lõvi
Marju Mertelsmann
Monika Metsaru + õpetajakoolitus
Rimma Mosolainen
Urve Nõgu
Triin Paabo
Aija Sakova
Leeni Seppel
Tuulika Sooväli
Merike Talli + õpetajakoolitus
Katrin Tooming – *cum laude*
Triin Tähema
Triinu Valma
Saale Väester

SKANDINAVISTIKA
Maria-Helena Kirber
Ria-Sadu Kreitsman
Sigrid Kull
Annika Kupits
Marilin Martin
Eva-Liisa Paal
Kadri Peeters + avalik haldus
Madli Pesti
Raido Rikanson
Pamela Saaron
Heli Tetlov
Terje Tiido
Monika Vallikivi

KIRJANDUS JA RAHVALUULE
Mari Bleive
Kristi Eberhart
Jaanika Juhanson
Kristiina Järve
Liilia Laaneman

Pille Leola
Margaret Neithal
Riina Pauklin
Epp Peedumäe
Anneli Roose
Kadri Selge
Elo-Hanna Seljamaa
Piia Sinisalu
Tiina Talts
Marja Unt
Elina Vasar
Kaarel Veskis
Anna-Liisa Õispuu

MAALIKUNST
Anna Kainulainen
Eve Kippar
Anne Kook
Helina Loid
Piret Kullerkupp Mikkelsen + skandinavistika
Anna Mägi
Maret Suurmets
Hando Tamm
Anne Vasar

VEENE JA SLAAVI FILOLOOGIA
Alesja Bavtovitš
Jelena Bojarova
Jekaterina Grišina
Anastassia Grois-Grants
Natalja Gudina
Dagny Feigenbaum
Lauri Hermann
Jekaterina Krivenkova
Marina Krivenkova
Tatjana Korobova
Sergei Kustov
Anastassia Kušnarenko
Margit Maksimova
Dagmar Mamedova
Marina Paju
Kairika Pitsal
Jana Rožkina
Jekterina Saks
Julia Skorohodova
Oksana Tsarjova
Fjodor Vinokurov
Annika Voot

AVATUD ÜLIKOOL
AJALUGU Heiki Haljasorg Agu Karelsohn Tarmo Tiisler Uno Trumm
INGLISE KEEL JA KIRJANDUS Lilian Jõesaar Karmen Mikk Katrin Ojaveer Viktoria Sokolova

SAKSA KEEL JA KIRJANDUS
Liina Helekivi
Tiina Tominga

VEENE JA SLAAVI FILOLOOGIA
Olga Žukauskiene

ÕPETAJAKOOLITUSE AASTA
Ingrid Aimla Kairi Anderson Ave Avalo Tiina Hirv Aivi Jürgenson Kersti Jürgenson Anti Kadajane Andra Kalda Saskia Kangro Natalija Karasjova Merje Kikas Olga Kuzero Maila Käos Anu Lepasaar Kristi Lemmik Raimond Lepiste Margot Lepp Siret Linnas Triinu Linnus Kerli Olt Eve Paomees Urmas Persidski Jaana Puksa Rannar Raantse Mairo Rääsk Jelena Sidorova Kirsti Sinivee Stella Sägi Oksana Zaitseva Julia Tištšenko Olga Trofimova Maria Tsvetkova Alisa Tsõmbarevitš Inge Vallandi Siret Vene

MAGISTRIÕPE
AJALUGU Kristin Ilves Tõnno Jonuks Aivar Põldvee Heli Rahkema

EESTI JA SOOME-UGRI KEELETEADUS
Anna Baidoullina
Liina Eskor
Kadri Jaanits
Mari-Liis Kalvik
Maarja Keba
Petar Kehayov
Küllil Kressa
Tiina Maripuu
Mari Mets
Florian Siegl

EESTI KEELE JA KIRJAN- DUSE ÕPETAJA MITTE- EESTI KOOLIS
Ülle Kõllo
Henn Rajalo

FILOSOOFIA
Mairit Saluveer

GERMAANI-ROMAANI FILOLOOGIA
Annika Aas
Jekaterina Gusseva
Katrin Hakkinen
Niina Lepa
Kadri Novikov
Lauri Piltter
Anu Sõõro
Meeli Väljaots

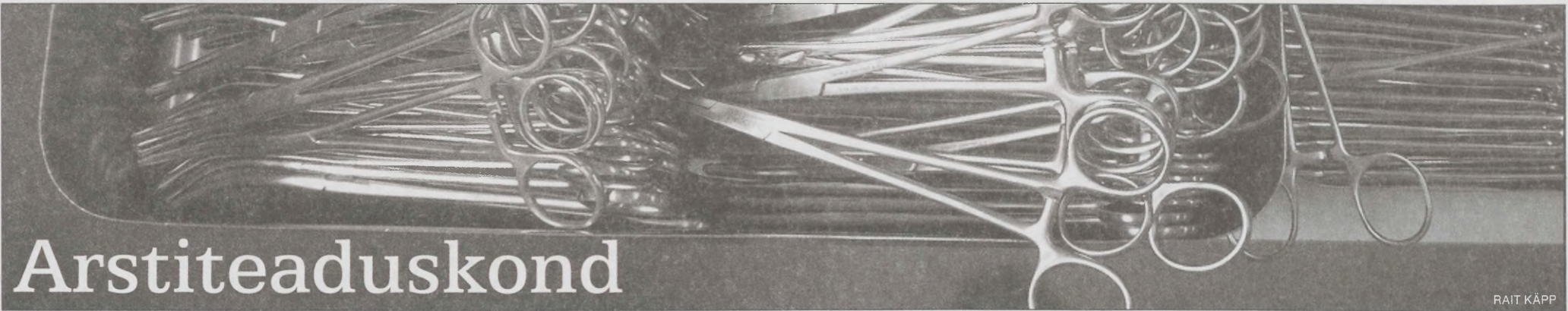
KIRJALIK TÕLGE
Janno All
Terje Arro
Ursula Erik
Tuuliki Geherman
Maire Isotamm
Ülle Kramer
Ann Kuslap
Triin Lillelaid
Astra Lõhmus
Sirle Mere
Karin Muoni
Ülle Pahla
Terje Pöder
Tiina Randus
Maiu Salmistu
Hille Saluäär
Triin Sepp
Andres Valdre

KONVERENTSITÕLGE
Erika Ader
Iren Carballeira Cardalda
Anneli Hallap
Daisy Holm
Martin Karner
Liina Krivonogova
Toomas Lapp
Imbi Lepik
Anu Põldsam
Madleen Simson
Epp Tohver-Bulavs
Jaanika Tsopp

KIRJANDUS JA RAHVALUULE
Kristiina Ehin
Janek Kraavi
Kristel Nõlvak
Jaak Tombberg
Ave Tupits

KULTUURIKORRALDUS
Jaak Viller

VEENE JA SLAAVI FILOLOOGIA
Maria Artemtšuk
Olesja Lagašina
Maria Šmonina

RAIT KÄPP

ARSTITEADUS

Helena Aalja
Darja Althuhova
Aleksai Aristov
Annika Aun
Irina Bažõleva
Heli Eichen
Laura Einroos
Maris Filippov
Dmitri Golovin
Markus Lars Jonas Granholm
Karine Grigorjan
Liidia Grištšenko
Gerli Halling
Heli Irmeli Hanhela
Ivika Heinola
Julia Ivanova
Viktor Jefremov – cum laude
Maria Jegorova
Anna Jemeljanova
Elina Christine Victoria Jokinen
Kristi Juhmen
Kadri Julge
Mari Jõeleht
Maarit Kaasik
Helen Kadastik
Jan Sakarias Kaitaniemi
Kristi Kajak
Kristi Kallavus
Alevtina Kamneva
Kristo Kask
Irina Kivi
Kristol Kivisild
Angela Koopuu
Kirsi Meri Kristiina Korpi
Helen Koskela
Kristina Kovaljova
Aleksai Krasjuk
Jana Krotova
Svetlana Kuznetsova
Marika Susanna Lahdensuo
Jelena Levanova
Liivi Liivlaid
Kadri Lill
Liis Lill
Maire Link
Mati Lohu

Tõnis Lont
Reelika Loomann
Kristina Lotamõis
Aki Markus Lyyra
Maria Malva
Ilona Markus
Karneli Meister
Silver Merisalu
Lembi Mullamaa
Meike Mägi
Anni Elina Nikali
Teemu Valtteri Nikali
Raigo Norit
Sirle Nõör
Jüri Oganjan
Helen Oinus
Oksana Olšanskaja
Kairi Orav
Margit Paist– cum laude
Anja Päivikki Pajula
Veronika Palmiste
Reelika Part
Mikk Pauklin
Katrin Peterson
Mari Plukk
Tuukka Juhana Porkka
Marge Rahu
Jekaterina Rahikainen
Krista Ress
Jana Riiner
Kristi Rüütel
Jekaterina Saar
Outi Maretta Sallamaa
Diana Saranova
Art Schneider
Maksim Sergejev
Gerli Sibolt
Indrek Song
Nikolai Svitškar
Oksana Zahharova
Kaidi Teller
Sergei Terjajev
Andreï Uksov
Lemme Urmet
Katrin Vassilko
Mihhail Vassin
Gerli Ventsel

Anna Ilona Virkkunen
Silja Virolainen
Lea Vooder
Liis Võrno

HAMBAARSTITEADUS

Mari Adler
Triin Ailt
Irina Anikejeva
Sergei Berdnikov
Klaarika Hõimra
Julia Janis
Jandra Kallas
Sven Kalle
Marju Kermes
Kristiina Kleimjonova
Jelena Konovalova
Ksenia Koršunova
Margus Laiverik
Doris Malmberg
Martin Metspalu
Kristel Nigel
Priit Niibo
Ingridh Oks
Piret Opmann
Helen Pullisaar
Kadri Randver
Rein Reino
Marina Rjzanova
Lauri Schotter
Olga Smelova
Gea Solba
Eva-Liisa Soonsein – cum laude
Veera Strelkova
Sanna-Liina Suominen
Diana Tull
Olga Vabištševitš
Darja Vorobjova
Kristi Vuks

PROVIISORIÕPE

Madis Aaren
Jekaterina Batehha
Sonni Džavadova
Liina Eilo
Karin Evendi – cum laude
Veronika Garifulina

Olga Jefimova
Diana Jeltsova
Artur Jõgi
Olga Kamp
Margit Karileet
Jana Kindsiko
Elina Kull
Piia Kuslap
Olesja Kuzmitš
Irina Kuznetsova
Olesja Kuznetsova
Hanna Laarin
Sigle Lorvi
Anna Lupanova
Viktoria Muhhina
Annika Mäeorg
Veronika Petrova
Indrek Pors
Erkko Põldaru
Katrin Raaga
Kairi Rooma
Aljona Šahhova
Tiina Samm
Virge Seemen
Julia Severina
Piret Siitoja
Natalja Smirnova
Siim Suutre
Andre Vetka

AVATUD ÜLIKOOL

PROVIISORIÕPE

Marit Aasmets
Karin Alamaa-Aas
Monika Aloe-Ševerev
Hele Anderspuk
Marina Burova
Signe Busch
Jana Dimitrieva
Triin Elmaste
Inga Haljand
Annika Haltunen
Helen Hunga
Monika Ilves
Aime Johanson
Helene Juhanson

Urmi Jõgis
Kaja Järvpõld
Janika Jürine
Katrin Kaasik
Kristol Kaljusmaa
Kersti Kangron
Ivetta Keva
Ave Kissand
Küllli Klaan
Eva Kolatsk
Aina Kookmaa
Anne Kotsar
Kairi Krull
Gendre Kullamaa
Küllli Laur
Margot Lehari
Liive Leisi
Sigrid Lelle
Piret Lember
Helena Liimann
Ülle Lill
Marje Limmer
Anu Looväli
Heli Matla
Vilve Miil
Kaja Mulla
Krista Muutra
Annika Männik
Ele Mätas
Kaida Niitvägi
Kaja Niitvägi
Tiina Normak
Valve Palu
Marje Pent
Maris Pere
Elina Pihlak
Thea Põldmäe
Marika Püüa
Piret Raad
Lilian Ruuben
Katri Saar
Reeli Sesmin
Annika Sisask
Pille Sonn
Lea Teeorg
Aire Toomsalu
Ene Vaigla

Ilona Vanaisak
Kirsti Vihermäe
Kätlin Viilup
Kaili Viks-Lokutšievski
Mariann Välja

DIPLOMIÕPE
ÕENDUSTEADUS

Nadezda Doronina
Piia Heiman
Ingrid Heinaru
Katrin Koidla
Tuuli Kreegi
Inga Kuldmäe
Katri Lukk
Arge Lärm
Silja Mets
Marika Murrut
Kristi Mähar
Eda Mürsepp
Anne Parmas
Anita Priks
Maris Pärna
Maris Raude
Katrin Ruitlane-Rütli
Svetlana Rääbis
Ene Saar
Margarita Sikk
Larissa Vogel
Eha Vellend

MAGISTRIÕPE

ÕENDUSTEADUS

Tiina Freimann

RAHVATERVISE
TEADUSMAGISTRIÕPE

Mai Vaht

RAHVATERVISE
KUTSEMAGISTRIÕPE

Leena Albrecht
Urve Eek
Irina Filippova
Marina Karro
Natalia Kerbo

Bioloogia-geograafiateaduskond

BAKALAUREUSEÕPE

BIOLOOGIA

Anna Baklan
Oksana Gluško
Marina Grigorova
Marge Issak
Maria Karolin
Katre Kets
Kristina Klunduk
Triin Kollist
Kersti Kruška
Helina Kärgenberg
Marge Laane
Merit Lehiste
Anzelika Liik
Silvia Lotman
Kerli Lubi
Merly Malva
Kristi Matt
Tiia Möller
Tiina Orav
Kairi Raime
Margit Reintal
Maris Roht
Tarvo Roose
Pauli Saag
Helle Sadam
Marina Semtšenko – cum laude
Mihkel Soon
Age Streng
Triin Suvi
Virve Sõber
Alina Šiškina
Veronika Tammekivi
Margo Tannik
Dmitri Teperik – cum laude
Ave Tomikas
Merje Toome

Tiina Tosens
Eva-Liina Tuttelberg
Joosep Tuvi
Tiit Tõrra
Piret Vaindlo
Anne-Mari Vetsi
Katrin Viigand

GEENITEHNOLOOGIA

Kessy Abarenkov
Andreas Aho
Maia-Liisa Anton
Anu Aun – cum laude
Radko Avi
Katrin Eimra
Rya Ero
Anna Iofik
Kersti Jääger – cum laude
Anne Kaljas
Johanna Kase – cum laude
Paula Ann Kivistik
Jevgenia Koževnikova
Vivian Kont
Kaarel Krjutškov
Kadiliina Kuusik
Mardo Kõivomägi
Triinu Kõressaar
Hannes Luidalepp
Karmen Mae
Mari-Liis Ots
Siim Pauklin – cum laude
Hedi Peterson
Kai Rausalu
Mari Sepp – cum kaude
Triinu Siibak
Pirjo Spuul
Nele Tamberg
Kairi Tarassova
Mariliis Tark

Age Tats
Ervin Valk
Polina Verhovtsova
Katrin Viikov
Lili Azin Vojdani-Ghamsari

GEOGRAAFIA

Pille Antons
Eve Kask
Küllli Kraner
Tuuli Köller
Eva Liivak
Madli Linder
Reimo Olev
Irina Ossul
Kersti Pajor
Timo Palo
Kairi Saar
Kristi Selmet
Kadri Semm
Edgar Sepp
Jekaterina Sooäär
Ranel Suurna
Katrin Zink
Mare Uiboupin
Kerli Vals

KESKKONNA-
TEHNOLOOGIA

Annika Järvik
Rutt Kakum
Cristina Kaska
Triin Laaneväli
Silja Marma
Age Poom – cum laude
Inga Sikk
Sigrid Soomlais
Janne Soovik
Eve Tamme

Liina Vaher
Heidi Vilu

GEOLOOGIA

Kadri Haamer
Mark Karimov
Rene Kübar
Riho Mõtlep
Martin Nelis
Kersti Ritsberg
Peeter Somelar
Ethel Uibopuu
Alar Valdmann

ÕPETAJAKOOLITUSE AASTA

Meeli Luik
Katrin Maadla
Majalis Mändoja
Krista Niinepuu
Jelena Rappu
Diana Remets
Maris Roht
Helle Sadam
Eva-Liina Tuttelberg

DIPLOMIÕPE

REGIONAAL-
PLANEERIMINE

Imre Antso
Katre Kuresson

LOODUSTEADUSTE
ÕPETAJA PÕHIKOO LIS

Hille Arumäe
Tiina Jukk
Küllli Kaarlõpp
Lauri Koort

Ardi Kärberg
Signe Lange
Vallo Madar
Meelike Mätas
Airi Nurk
Liis Orro
Enn Parv
Kristina Ravis
Ringo Saar
Evald Sepp
Kersti Sõgel
Ly Taur
Inga Vaitekunaite
Virge Valdmaa

MAGISTRIÕPE

Rannar Airik
Anu Albert
Signe Altmäe
Ivar Ansper
Jelizaveta Geimanen
Pille Hallast
Ingrid Hääl
Kadri Janikson
Kaire Jõgi
Jaak Jänes
Kristi Kallassalu
Diana Karitkina
Ulvi Karu
Tiit Kask
Klaara Kask
Terje Kespri
Tatjana Krama
Kersti Kõivik
Jaak Laineste
Merje Lesta
Tanel Lukason
Hendrik Luuk

Martin Maddison
Elle Meier
Oliver Meikar
Mart Meriste
Tiina Michelson
Evelin Mihailov
Epp Moks
Triinu Mänd
Katrin Möllits
Heli Müristaja
Mari Nelis
Andreï Nikonov
Tõnis Org
Mari-Anne Philips
Ere Ploomipuu
Ulla Preeden
Anu Printsman
Marta Putrinš
Tarvo Puurand
Elve Raukas
Mart Reimann
Jaanus Remm
Urmas Roostalu
Jaana Salujõe
Keijo Sarv
Piia Serk
Kristiina Sild
Kadri Sohar
Villu Soon
Indrek Suitso
Pille Säälik
Leho Tedersoo
Radi Tigova
Küllli Tiits
Tambet Tõnissoo
Kati Tänavsuu
Christina Vohla
Signe Värv

Sotsiaalteaduskond

BAKALAUREUSEÕPE		
AJAKIRJANDUS Mati Kark Liis Kängsepp Viktoria Ladõnskaja Sigrid Laev Mirjam Matiisen Kristiina Vaarik Dmitri Vassiljev	Kaia Talvik Maria Tamm Juta Tasa Kätlin Traks Pirko Tõugu + inglise keel ja kirjandus Andero Uusberg Ann Virkus	Tanel Mällo Silja Truus Kristiina Tropp Airiin Öim
AVALIKKUSSUHTED JA TEABEKORRALDUS Kaspar Jänes Irma Kaljulaid Liina Karo Kadri Klettenberg Jaanika Kolk Kaspar Kõünarpuu Raimo Matvere Kairit Prits Mario Pulver Raili Roo Birgit Tolmann Henrik Veenpere Silver Vohu	SEMIOOTIKA JA KULTUROLOOGIA Aleksandr Goltsman Indrek Grigor Ksenia Guljajeva Anu Haamer Tatjana Ivanova Auli Kütt Eva Lepik + eesti kirjandus Gerli Liivamägi Andres Lundalin + kunstiajalugu Riin Magnus – <i>cum laude</i> Tiit Remm Sirje Salmar Mart Viires	RAKENDUS-PSÜHHOLOOGIA (kutsemagister) Kirsti Akkermann Mare Aru Ly Erg Angela Jakobson Margit Koolmeister Katrin Mägi Eva Pedjak Peeter Pruul Margret Sisask Urve Uusberg
AVALIK HALDUS Allan Aleksašin Julia Denissova Margot Holts Anu Kalda Käsper Kivisoo Liia Laanes Teele Ligi Märt Loite Hannes Nugin Triin Parts Priit Piilma Marit Raam Raimo Raid Caroliina Rand Anneli Sihver Lauri Tammiste Merit Tatar Tarmo Tähepõld Kadri Uus – <i>cum laude</i> Lauri Varik Zanna Žironkina	SOTSIAALTÖÖ Aleksandr Aidarov + avalik haldus Kaja Ainsalu Tatjana Balaboškina Merit Berzin Jevgeni Bugakin Tatjana Doroško + avalik haldus Laura Kikas Liia Kilp Tulvi Klefeld Jaanus Mikk + avalik haldus Maret Miljan Inge Pruks Maris Rannamägi Egle Rummel Kairi Sepp Aive Silvet Keiu Tammes Asko Teeväli Maarika Tisler Natalija Tsõmbaljuk Helle Villem	SEMIOOTIKA JA KULTUROLOOGIA Kerttu-Kaisa Kiviselg Andres Kõnno Riste Keskaik Marju Randlane
POLITOLOOGIA Mirjam Allik Anna-Maria Galojan Hanna Hiiesalu Riho Kangur Triin Kask Kadri Lühiste – <i>cum laude</i> Kadri Ollino Kaarin Piiskoppel Liisi Poll Terje Raadik Mikk Rebane Maria Savisaar Karl-Erik Tender Silver Toomla Tiina Uudeberg Rannar Vassiljev Jonatan Vseviov	SOTSIOLOOGIA Margus Audova Aile Rahel Ausna Jon Ender Eeva Kesküla Kati Kangur Ülle Kukk Tiina Laur Kadi Luuri Kristel Pau Anne Pöder Katrin Raadom Kaire Ratassepp Ave Roots Birgit Rosenberg Rauno Salupere Mauri Sõöt Edvin Teekivi Maris Tuvikene Tõnis Tõnissoo	SOTSIAALTÖÖ JA SOTSIAALPOLIITIKA Merli Mendelman Maria Orešina Sirli Peterson
PSÜHHOLOOGIA Maaret Susanna Ahtonen Kati Aus Marianna Drozdova Liina Eik Kaidi Hallik Pille-Mai Helemäe Maris Hinn Gerli Hämmal Jürgen Innos Tiina Kalda Kadri Karma Marol Kerge Juha Olavi Korhonen Triin Kurrikoff Gerli Laine Enel Lausa Feelika Luik Maive Otsa Kristiina Pernits Anna-Liisa Põldvere Anni Raudsepp Äli Roodemäe Kristi Suits	MAGISTRIÕPE AJAKIRJANDUS Aire Koik Tarmu Kurm Kadri Ugur Aune Unt AVALIK HALDUS (kutsemagister) Mari-Liis Liiv Siiri Suits AVALIK HALDUS JA SOTSIAALPOLIITIKA Eveli Illing Marek Tiits POLITOLOOGIA Heiko Pääbo PSÜHHOLOOGIA Aet Altoa Ingel Kahru Maris Kaskmann	AVATUD ÜLIKOOL DIPLOMIÕPE PSÜHHOLOOGIA Ave Kruusalu Veronika Pillesaar Galina Podberjoznaja Jelena Põldsam Merle Rohtmets Alar Tamming Indrek Viks BAKALAUREUSEÕPE AJAKIRJANDUS JA SUHTEKORRALDUS Ruth Höbesalu Marve Kibena Aet Kukk Monika Kuller Signe Leesmann Rein Meripõld Eve Ojala-Bakradze Jaanika Peeba Beata Perens Helina Rahuoja Liana Vanamõlder SOTSIAALTÖÖ Gätlin Ardel Piret Kruuser Angeelika Leppik Katre Maller Marika Rosenstein Marika Sarap Eve Soolepp Marin Terep Kristiina Traumann SOTSIOLOOGIA Ketlin Jaani Marko Ojakivi Rita Raidmäe Liina Siirus-Kuznetsov Julia Siltchenko Piret Tikva MAGISTRIÕPE MEEDIA JA KOMMUNIKAT-SIOON Annika Nigul Kristel Vaino SOTSIAALTÖÖ Vahur Keldrima Helen Peeker

Füüsika-keemia-teaduskond

BAKALAUREUSEÕPE		
FÜÜSIKA Marina Aleksejeva Egle Audova Sergei Burak Kadri Hillermaa Kadri Isakar Julija Ivlijeva Laur Kelder Aleksai Kirillov Raul Kivimäe Aret Leetsaar Imre Mäger Reet Ollik Nigul Olspert Natalja Ovetško Sigrid Rootsmaa Irina Smirnova Kristian Sägi Heli Valtna Artjom Vargunin – <i>cum laude</i>	Kalev Takkis Erkki Tempel Olga Tsõgankova Raul Urb Vilma Viljus	
MATERJALITEADUS Relika Alliksaar Marju Kleemann Kertriin Paabo Anni Ruudi		AVATUD ÜLIKOOL LOODUSTEADUSTE ÕPETAJA PÕHIKOO LIS Maarika Avloi Kaja Kress Anneli Sadam Harald Tõru
KESKKONNA-TEHNOLOOGIA Lauri Aarik Jaan Eensaar Siret Kapak Sigrit Kasemets Katrin Keis Mati Kass Andres Kluge Tarmo Lindemann Tõnis Mandre Maris Mägi Mari-Liis Narusk Kaili Raud Maris Saar Kaido Soosaar Maarja Tobreluts Kristel Võsu		MAGISTRIÕPE FÜÜSIKA Vadim Boltruško Els Heinsalu Erko Jakobson Raavo Josepson Vigen Issahhanjan Kuno Kooser Veera Krasnenko Mehis Kuusik Aleksandr Lissovski Markko Paas Birgot Paavel Anna Pugatšova Martti Pärs Leho Roots Ly Sõõrd Nadežda Tšerkašina
LOODUSTEADUSTE ÕPETAJA PÕHIKOO LIS Deniss Aleksejev Jekaterina Bobkova Egle Eero Viktoria Grigorjeva Tatjana Jefimova Relika Kaljumäe Kristelle Kaarmaa Katre Kalle Kaidi Kallion Julia Korovitsõna Marlen Mägi Žanna Russakovitš Olga Telvar Natalja Tšesnokova Ando Tuul		KEEMIA Eneli Härk Aleksai Kuznetsov Kristjan Laes Margus Marandi Priit Möller Sven Parkel Ruslan Svetliitski Liina Raus Valter Reedo Heleni Riik Katri Vaik Andero Vaarik Argo Vonk Kristi Õige Julia Traks
ÕPETAJAKOOLITUSE AASTA Marina Aleksejeva Alexandra Korchounova Kristina Sabre Irina Smirnova		KESKKONNA-TEHNOLOOGIA Merit Kindsigo Kristo Kärmas Kai Peet INFOTEHNOLOOGIA Kuldar Aas Andero Belov
BAKALAUREUSEÕPE		
FÜSIOTERAAPIA Nele Buht Vitali Djuško Teele Kallast Gerly Keder Kadri Kelve Liina Latt Hede Leppik Karin Matsina Tuuli Mäeots – <i>cum laude</i> Gerli Oja Kristel Oja Aive Org Ketlin Puškin Kaira Pärenson Raili Sepp Siret Sõrmus Ellika Tamm Piret Tiigimäe Dagmar Uueni Kadi Uus Martin Vahimets Julia Varjakais Kristina Voll Kristiina Õunapuu	Aigi Ermel Aleksai Ertti Vladimir Grill Mari Kipri Märt Kuus + õpetajakoolitus Priit Kuusk Kaili Laul + õpetajakoolitus Marko Liiva Marko Metsma + õpetajakoolitus Talis Mölder Maido Möls Rena Niilo + õpetajakoolitus Irina Petrashenko Mart Raukas Aleksandra Rešetova + õpetaja koolitus Kaire Sakjas + õpetajakoolitus Rando Soome Mayren Tiigi + õpetajakoolitus Piret Tollimägi	Katrin Lutsar Mikola Misjuk Jens Vendel
ÕPETAJAKOOLITUSE AASTA Jane Kalda Selena Pihlapsoo Triinu Toomla		MAGISTRIÕPE Kristiine Ilves + õpetajakoolitus Jelena Jürgel Allar Kivil Iti Lauk Merit Männi Triin Pomerants + õpetajakoolitus Kirkke Reisberg
DIPLOMIÕPE TREENINGUÕPETUS JA SPORDIJUHTIMINE Mariel Gregor Kaidur KukK		AVATUD ÜLIKOOL DIPLOMIÕPE TREENINGUÕPETUS JA SPORDIJUHTIMINE Mariel Gregor Kaidur KukK
PRESIDENDI VASTUVÕTT 21. juunil on kutsutud Eesti Vabariigi presidendi vastuvõtule Rahel Maria Kasemaa, Katri Paas, Karin Evendi, Vivian Bohl, Johanna Kase, Artjom Vargunin, Julia Bessonova, Tuuli Mäeots, Lauri Tart, Mark Kantšukov, Kadri Lühiste.		

Haridusteaduskonna spetsialist Siret Linna lõpetab kasvusteadused cum laude ning õpetajakoolituse. VARJE SOOTAK

Haridusteaduskond

BAKALAUREUSEÕPE
ERIPEDAGOOGIKA
Inga Brin
Stien Kartul
Kadi Künnapuu
Pille Luiga
Imbi Must
Silja Paavle
Pille Pirn
Signe Salumets
Heidi Susi
Kati Sütt
Tuuli Vaher-Teiter
Kristiina Vainomäe + sotsiaaltöö
KASVATUSTEADUSED
Riin Hiieväli
Tiie Jaaniste
Elery Killing
Eeva Kirsipuu
Meelike Kurri
Ivo Lambing
Siret Liivak
Siret Linna – cum laude + õpetajakoolitus
Kristiina Läll
Siiri-Liisi Läänesaar
Margus Läänesaar
Cia-Helene Meldo
Terje Paas
Ebe Paenurm
Regina Pedjasaar
Martin Poobus
Kärolin Prost + psühholoogia
Kristin Pünninen
Merileid Ruul
Elena Ryabina
Merje Songe
Ene Sööt
Margus Sööt
Siret Trull
Jaan Uudelt
Karmen Vetemäe
Deana Vuhka
Kaire Vält
Olivia Öim
KLASSIÕPETAJA
Kairi Aalik
Kairi Alt

Julia Bessonova – cum laude
Kristi Jurask
Anu Jõgiaas
Kaari Kahro
Elin Karuoja
Kädi Krillo
Helen Kukk
Kati Lillemets
Kairi Maimre
Marliis Mark
Monika Meitern
Margit Mõtus
Kärt Mõttus
Elina Mürsepp
Kadi Naha
Birgit Ninn
Kristel Panksepp
Kadi Persidski
Sirle Persidski
Triinu Pihus
Sirle Piilman
Margit Pikk
Krista Prušinskaja
Siret Raidla
Ristu Raiesmaa
Airi Raukas
Riina Rosenfeld
Tiina Rõuk
Tuuli Saksa
Berit Tafenau
Triin Tiisler
Kairit Tomson
Mari Tõnuri
Tuuli Toomepuu
Pille Umbleja
Kristina Uuemäe
Aili Vassil
Jane Vijar
Üve Vilipuu
Anneli Voitka

PÕHIKOOLI EESTI KEELE KUI VÕÕRKEELE ÕPETAJA
Liina Birnbaum
Natalia Jegorova
Oksana Jegorova
Mari Leesar
Kristel Parts
Kristina Seterholm
Kätlin Varjun

MUUSIKAÕPETAJA
Krista Kuus
Jana Käär
Ragne Lind
Teana Lindmets
Edith Oppar
Merle Pärle

ÕPETAJAKOOLITUSE AASTA
Inimeseõpetuse õpetaja
Anna-Liisa Blaubrück
Svetlana Keisk
Triinu Rannamaa
AVATUD ÜLIKOOL
ERIPEDAGOOGIKA
Silvi Arold
Janely Madison
Annika Puusalu
Pille Öis

KASVATUSTEADUSED
Helge Arro
Karin Hellamaa
Anne Jõesaar
Garmen Kão
Marju Noring
Anne Okas
Lemme Randma
Terje Rüütel
Aune Sepp

KLASSIÕPETAJA
Hele Aia
Ester Aruksaar
Terje Eesnurm
Signe Ermel
Liivika Harjo
Marika Jeesser
Riina Kaljuste
Anne Kana – cum laude
Laivi Karu
Ülle Kepler
Õie Kiis
Heidi Kiuru
Kristi Kollom
Kersti Kont
Tiina Kungla
Ruth Kõivo

Maire Lindmets
Liia Luik
Sigrid Mallene
Tiina Mets
Marge Muiste
Merike Mõttus
Pille Nurk
Amino Põldaru
Ülle Raudsaar
Aili Roosa
Tiina Sepp
Malle Sildver
Kati Sile
Kaire Sumberg
Made Talts
Onge Tamm
Birgit Tellinen
Elle Tikkop
Maili Toom
Aile Vals
Signe Velner
Ene Vilipuu
Küllli Vösu

MUUSIKAÕPETAJA
Eda Hiron
Ly Ipsberg
Aire Luhaoja
Jane Pakkanen
Marika Pedak
Ester Ratassepp
Made Ritsing
Margot Suur

MAGISTRIÕPE
KOOLIKORRALDUS
Hene Binsol
Ivika Hein
Matti Kangor
Aili Kiin
Liina Lehis
Viktoria Neborjakina
Juta Nugin
Martina Põldvere
Elle Raudsepp
Lembit Rebane
Kersti Rohtmets
Kristel Tamm
Ene Tannberg
Sergei Teplov
Hille Vooremäe

Majandusteaduskond

BAKALAUREUSEÕPE
ETTEVÕTTEMAJANDUS
Kaire Aarna
Julia Althuhova
Katrin Appo
Key Aria
Irina Asmus
Mari-Ann Bankier
Taissia Baranovskaja
Natalja Borovik
Teet Eiche
Kristian Esula
Indrek Golberg – cum laude
Anna Gontšarova
Aleksandr Gorškov
Triinu Gröön
Annika Heusgen
Vassõl Himišinets
Merit Hirvoja
Veikko Hõbemägi
Katrin Jaaska
Valdur Jaht
Siim Juks
Renita Järv
Siiri Järvesaar
Kristjan Kanarik
Mark Kantšukov – cum laude
Kenneth Karpov – cum laude
Kunnar Karu
Jekaterina Kasjan
Triin Kask
Kaspar Killak
Märt Klaassen
Anna Kondurova
Jelena Kozlova
Kristina Krivats-Arba
Madis Kull
Georgi Kurejev
Oleg Laidinen
Janne Laik
Kristi Leibur
Magnus Lepasalu
Liina-Maria Lepik
Kadri Liivet
Kairi Lipstok

Kairi Luigelaht
Oliver Lukason – cum laude
Evelin Lump
Keit Lõhmus
Herle Mangus
Merilin Massakas
Kairit Meho
Marin Moks
Kaire Nellis
Agris Nobel
Raul Oja
Natalja Ossipova
Gerli Palgi
Kristel Pallits
Britta Peetso
Dmitri Petuhhov
Signe Piir
Reenika Pintmann
Oliver Ploomipuu
Margit Põdersoo
Matis Põdersoo
Mari-Liis Rattas
Ann Rosenthal
Julia Rubanova
Ville Rikhard Ryyänen
Heini Saar
Siret Saar
Maris Sarapik
Elmo Sarapuu
Maarja Saue
Urmet Seepter
Olesja Suprun
Annika Sutt
Merle Zahkna
Anna Zubkova
Liis Terve
Eero Timmermann
Diana Timošova
Kaia Timpmann – cum laude
Kadri Uibopuu
Kaire Uusen
Marek Vahing
Mari-Liis Valdmann
Rica Varul
Aleksandr Volžinski

RAHVAMAJANDUS
Lia Aas
Evelin Aulik
Reelika Hanni
Indrek Hernits
Age Hindreus
Villu Huimerind
Diana Ivaštšenko
Küllli Joasaar
Mario Kalmre
Klaide Kaunissaar
Piret Kivirand
Piret Koobas
Andres Kuusk
Indrek Kuusk
Julia Lainevool
Sirli Laur
Anne Lauringson
Jarmo Liiver
Katrin Loikmaa
Margit Loova – cum laude
Merle Lukk
Laura Maran
Jevgenia Martõnova
Laura Mettis
Maria Nassar
Kerli Neitsov
Triin Noorkõiv
Kadri Orula
Teele Pehk
Merlin Posti
Kaire Raasik
Andreas Rosenbaum
Sille Rossi
Helen Rõa
Age Schliep
Anneli Säälik
Marju Zirel
Kristina Toomes
Andrus Treiberg
Mariana Väli

MAJANDUSTEADUS
Jaan Jagomägi

DIPLOMIÕPE
ÄRIJUHTIMINE
Kaie Aia
Sirle Antsov
Liina Blei
Tiina Hansen
Victoria Heinmäe
Tuuli Ilula
Alar Jõeloo
Andres Kalf
Ülle Kase
Evi Kaseväli
Anneli Kilm-Saarma
Kaire Kislov
Luigi Klimand
Kertu Kulm
Kristina Kurakina
Merike Lepp
Marek Lillemäe
Silver Lumi
Andres Lutsar
Ailen Madissoo
Anneli Madissoo
Aivar Mäe
Mari Mandel-Madise
Anneli Männapsoo
Annika Mürsepp
Liidia Nigul
Kaire Nuut
Kaire Paja
Piret Parm
Silvia Pärn
Martin Pedai
Anu Pedosk
Katre Pirnipuu
Anu Põld
Signe Punnek
Rauno Peeter Raal
Reeli Ringeveld
Olavi Ruhno
Sulev Savva
Reet Siilats
Merit Siivak
Pille Sõstra
Marit Suuroja

Inga Suurraid
Priidu Tänav
Karin Tiisler
Kaja Tomingas
Lauri Tõnise
Tiit Toome
Janek Treier
Kati Urbala
Arvi Vaaderpass
Ragnar Viigand
Valmar Visnapuu
Marina Volikova
Mati Vollmer
Piret Zirel

MAGISTRIÕPE
MAJANDUSTEADUS (magister atrium)
Lele Aak
Janita Andrijevskaia
Jekaterina Babitšenko
Laura Ehrlich
Henri Haldre
Andrei Haritonov
Kalev Kaarna
Epp Kallaste
Margus Kõomägi
Kristjan-Olari Leping
Alice Liblik
Riina Lättemägi
Tiit Meidla
Helen Petrov
Igor Sinkevits
Dorel Tamm
Elina Tolmats
Priit Vahter
Eero Varkki

MAJANDUSTEADUS (majandusmagister)
Andres Anijalg
Anastassia Duškina
Ilona Litvinova
Ülle Kraft
Küllli Maanurm

Rein Ojaver
Tanel Paut
Svetlana Raudonen
Marko Rink – cum laude
Signe Rosenthal
Raul Seppa
Maria Silina
Ilja Treštšalov – cum laude
Hannes Unt
Aire Vester

ÄRIJUHTIMINE
Enn Eelmets
Merle Einberg
Anneli Goldberg
Jana Hõrak
Johan Kärp
Lea Kriibi
Dea Kristel Hermanson
Juta Kuhlberg
Ahto Kuuseok
Eeli Lääne
Karin Laanmäe
Kalev Lepik
Piret Lepiku
Argo Luude
Mart Mägi
Marrit Mändmets
Kalvi Märtin
Leelo Muru
Aare Nõges
Anna Ojap
Heli Pallo
Terje Pällo
Aivar Pärgrmäe
Urmas Piir
Ingo Pöder
Kersti Rekor
Ene Seidla
Margus Sikk
Kristina Tšistova
Tiit Urva
Enno Vaab
Piibe Veiram
Margit Vosmi

Hea ülikoolilõpetaja!

Tartu Ülikool on oma pikaealise tegevusaja vältel alati kõigutamatult püüelnud teadmiste kvaliteedi, õpetamise ja teaduse püsikindluse ja universaalsuse, ülikooli rahvusvahelise tõsiselt võetavuse poole. Tahaksin loota, et *alma mater*'i sammaste vahel veedetud aastate jooksul oled sinagi neist väärtustest osa saanud. Tahaksin loota, et said osa ülikooli pikaealisuse vaimust – õppides ülikooli ajaloolistes hoonetes kesklinnas, Toomel, Tiigi ja Vanemuise tänavas; õppides ülikoolis, kus on õpitud sajandeid enne sind ja loodetavasti õpitakse veel ka sajandeid pärast sind; õppides ülikoolis, kust on alguse saanud nii paljude nimekate teadlaste akadeemiline karjäär.

Loodan samuti, et kogesid ülikooli kui *universitas*e sisu – ammutasid maksimumi erialade mitmekesisusest, akadeemilisest ühistevusest teadmiste loomisel ja omandamisel, said ühel või teisel moel tunda teaduse kõrge kvaliteedi nimel tehtavate pingutuste võlu ja valu. Avaldan lootust, et sinu diplomile on andnud lisaväärtuse ka ülikooli tegevus rahvusvahelise teaduskeskuseks – Bologna deklaratsiooni vaimus hariduse andmine, eripalgeliste rahvusvaheliste koostöövõrgustikega liitumine, koostöösidemeid tunnustatud ülikoolidega väljaspool Eestit, teadlaste ja õppejõudude pingutused, aga samavõrra ka oma üliõpilaste rahvusvaheliste liikumisvõimaluste tagamise nimel.

Soovin sulle ülikooli lõpetamise puhul palju õnne ja edu ning oskust leida Tartu Ülikoolis saadud teadmiste, oskuste ja kogemuste rakendus!

Jaak Aaviksoo
Tartu Ülikooli rektor

RAIT KÄPP

Akad Johannes Voldemar Veski päev

27. juunil kell 11 algab TÜ nõukogu saalis XXXVII Johannes Voldemar Veski päev «Kõneviisid eesti keeles».

Päeva avab prof Mati Erelt. Tingivast kõneviisist argi-

vestluses peavad ettekande Renate ja Karl Pajusalu. Imperatiivist eesti keeles kõnelevad Mati Erelt ja Helle Metslang. Kaudset kõneviisi tüpoloogilisest aspektist vaat-

leb Petar Kehayov, jussiivi vanas kirjakeeles Pille Penjam ja tänapäeva kirjakeeles Maria-Maren Sepper.

Kell 16.30 asetatakse lilled akadeemik J. V. Veski kalmule.

Uute professorite valimine

Täna sel Tü nõukogu istungil on kavas valida 12 uut professorit.

Histoloogia ja embrüoloogia professoriks kandideerivad anatoomia inst dots, med-knd Andres Arend, sama inst dots, med-dr Ivo Kolts ja ÜMPI van-teadur, biol-knd Andres Piirsoo; meditsiinilise mikrobioloogia ja viroloogia professoriks med-dr Irja Lutsar ja Tü Kliinikumi ühendlabori direktori kt, med-dr Paul Naaber; patoloogilise anatoomia professoriks patoloogilise anatoomia prof, keemiadr Raik-Hiio Mikelsaar.

Arheoloogia professoriks

kandideerib arheoloogia prof, PhD Valter Lang; etnoloogia professoriks ajaloo osak van-teadur, PhD Art Leete ja ERMi direktor, PhD Jaanus Plaat, lähiajaloo professoriks Narva kolledži külalislektor, dr phil Karsten Brüggemann, ajaloo osakonna dots, PhD Martin Hallik, sama osakonna dots, PhD Eero Medijainen ja Viljandi maa-arhivaar, PhD Jaak Valge; inimgeograafia professoriks geograafia inst van-teadur, PhD Rein Ahas ja sama inst van-teadur, PhD Hill Kulu; spordi sotsiaalteaduste professoriks spordipedagoogika

ja treeninguõpetuse inst dots, PhD Vello Hein ning sama inst dotsendid Jaak Jürimäe (PhD) ja Lennart Raudsepp (PhD); krüptograafia professoriks arvutiteaduse inst dots, täppisteaduste dr Ahto Buldas; tõenäosusteooria professoriks tõenäosusteooria prof, füüs-mat-knd Kalev Pärna ja universaalalgebra professoriks universaalalgebra prof, füüs-mat-knd Kalle Kaarli; rahvusvaheliste suhte teooria professoriks Riigikogu liige, PhD Eiki Berg, William Daniel Garst (PhD) ja politoloogia osak dots, ajal-knd Kaido Jaanson.

Näitus Ülo Lumistest

Tiiu Tarkpea
TÜ Raamatukogu referent

30. juunil tähistab emeriit-professor akadeemik Ülo Lumiste oma 75. sünnipäeva.

18. juunil kl 11 avatakse Tü Raamatukogu III korrusel näitus «Matemaatik Ülo Lumiste 75».

Näitusel on välja pandud valik Lumiste teaduslikust loomingust alates diplomitööst kuni viimasel ajal ilmunud monograafia mõõtu artikliteni nii diferentsiaalgeomeetria kui ka matemaatika ajaloo vallast.

Matemaatikud kogevad äratundmisrõõmu, nähes Ülo Lumiste põhjapanevaid õpikuid «Diferentsiaalgeomeetria», «Topoloogia», «Analüütiline geomeetria» jt.

Tänu Ülo Lumiste ja Aivo Parringule on näitus illustreeritud fotodega matemaatika-teaduskonna ajaloost, Ülo Lumiste perest jm.

Näituse koostas referent Tiiu Tarkpea, kujundas Martin Nurm.

TÄNA 8 LK

Lõpetajate nimed
LK 3-7

Ülikooli infosüsteemid
LK 2

Kaarsild botaanikaaias
LK 2

UUDISED

Täna ülikooli nõukogu istungil

Täna hommikupoolikul alanud Tü nõukogu istungil on kavas vastu võtta ülikooli teadus- ja arendustegevuse strateegia ning 2004/2005. õa arendusülesanded. Arutatakse doktoriõppe tulemuslikkust ja ülikooli osalemist tehnoloogia arenduskeskuste asutamisel (Nanotehnoloogia Arenduskeskuse AS, AS Vähiuuringute Keskus ja OÜ Tervislilke Piima- toodete Biotehnoloogia Arenduskeskus) jt küsimusi.

Emeriitprofessoriks on kavas nimetada lähiajaloo prof Jüri Ant ja etnoloogia prof Elle Vunder.

Toomas Tennole Itaaliast kuldmedal

Haridusteaduskonna dekaanile prof Toomas Tennole anti Itaalia Keemiaseltsi kuldmedal.

Medal anti Itaalias juunis toimunud keemiaseltsi konverentsil keskkonnatehnoloogia-alaste publikatsioonide eest.

Toomas Tenno on kolloid- ja keskkonnakeemia professor ning õppetooli juhataja.

Tartu medali saab Allan Liim

29. juunil, Tartu linna päeval antakse Tartu medal teiste hulgas ka pedagoogile ja kooliajaloolasele Allan Liimile. Allan Liim oli Tü dotsent ja ka ajalooteaduskonna dekaan.

UT ilmub jälle 27. augustil

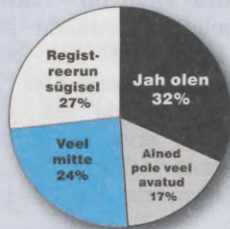
Uue akadeemilise aasta Universitas Tartuensis esimene number ilmub reedel, 27. augustil (uus õppeaasta algab esmaspäeval, 30. augustil).

Sisukat suve!

UT toimetus

ONLINE-KÜSITLUS

Kas oled juba registreerunud sügissemestri ainetele?

Vastajaid: 41
Uus küsimus:
Millega tegeled suvel?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

Konverents eesti keelest ja kultuurist

25.–27. juunini toimub Tartus konverents eesti keele ja kultuuri õpetajatele kogu maailmas.

Karel Zova sõnul (Eesti Instituut) käsitletakse nagu esimeselgi, 2000. aasta konverentsil laia teemaderingi. «Peateemad on eesti keele arengusuundumused, eesti keel ja Euroopa Liit, Eesti uue kirjandus, suundumused tänapäeva Eesti ühiskonnas jm,» ütles Zova. Tüst esinevad prof Birute Klaas, Rein Veidemann, Karl Pajusalu, Marju Lauristin jt. Peale ettekannete on kavas ka vestlusringid. Avatakse mitmel pool maailmas valminud eesti keele ja kultuuri õppematerjalide näitus.

Info: www.einst.ee.

Ilmub intertekstuaalne kogumik

TÜ Kirjastuselt ilmub Tartu ja Tampere ülikoolide koostööna valminud kogumik «Intertextuality and Intersemiosis».

Raamatu toimetasid TÜ kirjanduse ja rahvaluule lektor Marina Grišakova ja Tampere Ülikooli kirjanduse ja kunstide osakonna lektor Markku Lehtimäki. Kogumiku sisu moodustavad intertekstuaalsed läbilõiked J. M. Coetzee, N. Maileri, V. Nabokovi, J. Wintersoni, J. R. R. Tolkieni, T. Pratchetti loomingust, tehnoloogia ja «Kalevipoeg», Q. Tarantino intertekstuaalsus ja A. Hitchcocki intersemiootilisus jmt.

Raamat on 25. juunist saadaval semiootika ja maailmakirjanduse õppetoolides.

Üliõpilaste V suvemängud Käärikul

25.–27. juunini toimuvatel suvemängudel on EASLi arendusjuhi Tiina Beljaeva sõnul senistest mitmekülgsem programm.

«Kõrgkoolid võistlevad 14 alal: jalgpall, tänavakorvpall, rannavõrkpall, *indiana*, teatejooksud, teatetriatlon, kõievedu, ujumine, paadiralli, *frisbee*, Seinamäe jooks, auto lükkamine. Traditsioonilise rektorite võistluse teema on «Rektor kordusõppustel», toimub kõrgkoolide ja nende spordiklubide töötajate viievõistlus,» selgitas Beljaeva.

Üliõpilaste V suvemängudele on registreerunud üle veerand tuhande osavõtja, registreerumine jätkub.

Info: www.easl.ee.

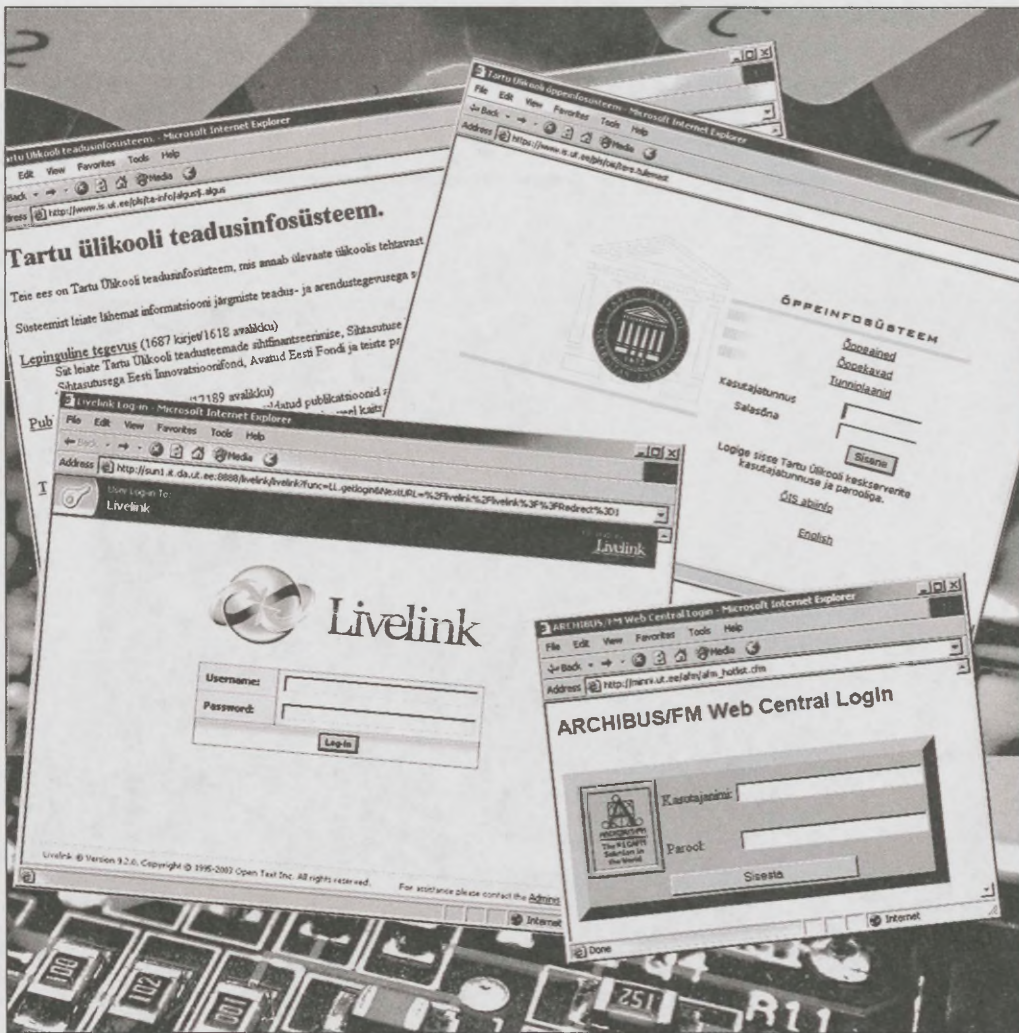
Euroopa ülikoolide võrkpalli MV Eestis

Eesti Akadeemiline Spordiliit (EASL) sai positiivse vastuse taotlusele korraldada 2005. a Euroopa ülikoolide võrkpalli meistrivõistlused Tallinnas.

EASLi arendusjuhi Tiina Beljaeva sõnul oli Euroopa Ülikoolide Spordiliidu juhatause koosolekul Eesti puhul veenvaks argumentiks võimalus laiendada osavõtva ülikoolide arvu ka Euroopa põhjaosas. Korraldusõigust soovis endale ka Prantsusmaa.

«Eestis ei ole varem nii kõrgel tasemel üliõpilaste tiitlivõistlusi peetud,» märkis Beljaeva.

Koostööpartneriks on Eesti Võrkpalliföderatsioon.

Ülikooli infosüsteeme.

MONTAŽ ERGI PROMMIK

Mida ootavad kasutajad infosüsteemidelt?

Raivo Valk

Personalitöö peaspetsialist

Sellele küsimusele otsisid ülikooli liikmeskonna hulgas läbi viidud küsitluses vastust personali- ja info-tehnoloogia osakond.

Urimus keskendus arendusettepanekute eesmärgiga koguda ülikooli kesksete infosüsteemide parandamise ja täiendamise ideid.

Saadi mitmeid uudseid ettepanekuid, ent ka kinnitust sellele, et andmebaaside arendajate ning kasutajate mõtted liiguvad samas suunas. Osa puudusi, millele osutati, on juba kõrvaldatud või nende tegeletakse. Kogutud andmed viitavad «hallidele aladele» ehk infosüsteemidega seni katmata valdkondadele ning näitavad andmebaaside ristikasutuse võimalusi.

Õppeinfosüsteem

Õppeinfosüsteemi (ÕIS) puhul on algusajaga võrreldes esile toodud märkimisväärt arengut, ent osutati sellele, et mitmed väljundid veel ei tööta. Probleeme on mitmesuguseid: puudulikud andmed, ei saa luua sobivaid väljavõtteid, aruannete koostamise keerukus, ruumikasutusplaan on vähe ülevaatlik. Peetakse vajalikuks saada infot õppeteenustasude maksimise kohta, tagada õppematerjalide parem kättesaadavus. ÕISi vahendusel, täiustada e- kirjade saatmise võimalust. Toodi välja, et mitmed õppejõud ei oska või ei taha ÕISi kasutada.

Teadusinfosüsteem

Teadusinfosüsteemi (TIS) pakilisemad arendusvaldkonnad on vastajate arvates TISi kaudu individuaalse või üksuse aruande väljundi tekitamine ning teaduskondadele uute päringuvõimaluste lisamine (info grantide, sihtfinantseeritavate teadusteemade, välislepingute jms

kohta). Probleemina märgiti topeltkannete tekkimise ohtu, kui autorid on ülikooli eri üksustest, puuduliku andmete parandamise funktsiooni, mittekorrapärasest andmesistest.

Livelink jt süsteemid

Dokumendihaldussüsteemi Livelink puhul hinnati terviktekstide kättesaadavust. Mitmel korral nimetati vajadust parandada haakuvust ÕISiga, näiteks ÕISis tudengi kohta tehtav korraldus tuleb registreerida ka Livelinkis.

Tehti ettepanekuid dokumentide esitamise liigenduse ja otsingusüsteemi parandamiseks, piiratud ringile mõeldud dokumentide väljapanemise korralduse ning uute oluliste dokumentide lisandumisest teavitamise täiendamise kohta.

Rahandus- ja personali-arvestussüsteemis sooviti reaalajas näha konkreetseid kulu- ja tulukandeid ning osadele andmetele ligipääsu võimalust (valimistähtajad, õppeteenustasude laekumise ja võlglaste kontroll). Üksuse juhid võiksid saada teate

suuremate laekumiste saabumisel.

Kinnisvarainfosüsteemi Archibus/FM puudutavas osas soovitati kaaluda juurdepääsu loomise võimalust teaduskonnaruumi ning aparatuuri ja selle hooldust puudutavatele andmetele.

Muude infosüsteemide arendusettepanekutena märgiti e-posti aadresside otsingusüsteemi puudumist, vajadust infosüsteemide tutvustava koolituse järele, kasutajasõbralikkuse olulisust, listis saadetava grandinfo talletamist andmebaasi ning selle erialade kaupa esitamist.

Ootame ideid

Täna veel kord kõiki vastajaid heade soovitude eest. Täpsem info projekti kohta: www.ut.ee/it/projektid/ristikasutus. Veebilehel esitame ka süsteemide arendamise eest vastutajate kommentaare ettepanekutele. Eelnimetatud aadressil ootame kõigilt kasutajatelt uusi olemasolevate ja soovitatavate infosüsteemide arendusideid. Parima ettepaneku autorile paneme septembris välja auhinna.

Pidev arendustöö

Raivo Valk

Kuigi süsteemsema kasutajate küsitluse kordamine on plaanis alles aasta pärast, käib pidev arendustöö.

Üks suuremaid ees ootavaid ning laiemat kasutajate ringi puudutavaid muudatusi on Livelinki uute funktsioonide väljarendamine.

Süsteem võimaldab rakendada «töövoogusid», mille praktiliseks näiteks võiks sobida töölahetusdokumendi täitmine, juhult vajaliku kinnituse saamine ning aruande vormistamine elektroonselt.

Arutusel on keskse isikuandmete registri kasutusele-

Suurprojekti lõpetamine

Maile Ermel

TÜ Raamatukogu referent

Tiiu Reimo

TPÜ Raamatuteaduse prof

29. juunil kell 10.30 toimub 1996. a Osnabrücki Ülikooli Varase Uusaja Kultuuriajaloo Instituudi algatatud projekti «Personaalkirjandus endises Saksa keeleruumis. Pommerimaa-Preisimaa-Balti riigid. Registreerimine ja kultuurilooline kirjeldamine» pidulik lõpetamine.

TÜ Raamatukogus esitletakse ja antakse projektis osalenud Tartu asutustele pidulikult üle koondkataloog «Handbuch des personalen Gelegenschrifttums in europäischen Bibliotheken und Archiven».

Projektis, mis hõlmas 16.–18. sajandi saksa keelse juhutrukiste registreerimist, mikrofilmimist ja bibliograafilist kirjeldamist, olid Eesti mäluasutustest kaastegevad TPÜ Akadeemiline Raamatukogu, TÜ Raamatukogu jt.

Eestisse saabuvad Volkswagen-Stiftungi peasekretär dr Wilhelm Krull, Osnabrücki Ülikooli rektor prof Rainer Künzel jt.

Volkswagen-Stiftungifinantseerimisel ja Olms-Weidmanni kirjastuse väljaandel ilmunud mahukas käsiraamat ning personaaliatrukiste avaldamine mikrofišsidel on rahvusvahelise tähtsusega allikapublikatsioon, mis on eriti vajalik kultuuri- (eriti linnakultuuri) ja mentaliteedi ajaloo uurijatele.

Volkswagen Stiftungi abi

Sigrid Parts

TÜ eetikakeskuse referent

Volkswagen Stiftung pikendas eetikakeskuse rahalist toetamist veel kaheks järgnevas aastaks.

Suures osas just tänu Volkswagen Stiftungi toetusele on olnud võimalik arendada kõigile huvilistele avatud eetikakeskuse raamatukogu. Toetuse abil on kutsutud külalislektoreid ja korraldatud konverentse ning seminare.

Samuti annab eetikakeskus igal aastal viis Volkswageni

toetust eri valdkondade eetikaküsimustega tegelevatele doktorioppe üliõpilastele. Uuendusena on kavas välja kuulutada konkurss uute eetikakursuste ettevalmistamiseks eri teaduskondades.

29. juunil külastab eetikakeskust ka Volkswagen Stiftungi peasekretär dr Wilhelm Krull.

Volkswagen Stiftung on Saksamaa üks suuremaid erakapitalil põhinevaid fonde, kes on toetanud eetikakeskuse ülesehitamist selle asutamisest 2001. aastal.

Botaanikaaias kaarsild

Heiki Tamm

Botaanikaia direktor

Botaanikaad tähistab 21. juunil suve algust uue silla avamisega.

Uue 18. saj stiilis kaarsilla pealt saab tiigi saarele. Silla eskiisi valmistas arhitekt Kairi Meos, ehitasid AS Vinnal ja ARS Metallitöö OÜ. Arvesse on võetud botaanikaia ajalooliste hoonete arhitektuuri, eeskujuna on saadud vanadest mõisaparkidest. Kandekonstruksioon on metallist ja puit-

osad lehisest. Silla maksumus on 110 000 krooni. Ehitust toetas Tartu linn.

Saarele on kavas ehitada sillaga samas stiilis paviljon, puhastada tiik ning korrastada kaldad.

Suvel toimub botaanikaia mitu üritust: 3. juulil on pojenigide päev, 11. juulil esineb Soti torupilliorkester, 24. juulil on rooside päev, 7. augustil saksofoniorkestri kontsert (solist ja juhendaja Lembit Saarsalu), 12. augustil jazzkontsert (Ensemble Poing, Norra).

Ülikooli naiskoor.

ERAKOGU

Üliõpilased laulupidudel

Varje Sootak

9.–11. juulini toimub Riias üliõpilaste laulu- ja tantsupidu Gaudeamus 2004.

Enne seda osalevad ülikooli kollektiivid nii 26. juunil Tartu laulupeol kui ka 2.–4. juulini üldlaulupeol Tallinnas.

TÜ kammerkoori presidendid Indrek Mustimetsa sõnul eeldab laulupidu väga suurt pühendumist ja rohkeid proove, kuid kammerkoorlase meele on eelkõige see võimalus, mis laulupidudelt aastateks saadakse ning mida ühiselt tuntakse.

Laulupidude repertuaar on kammerkooril juba selge. «Kõikide üliõpilaskooride ko-

hus on laulupidudel aktiivselt osaleda ja olla laulupidude traditsiooni eestkõnelejak. Tänavusest Riia Gaudeamusest sõltub ka, kas järgmisele Tartu Gaudeamusele Balti üliõpilaskoorid üldse soovivad tulla. Tudengid peavad viima Riiga konkreetse sõnumi: me tahame Tartus teha väga head ja lahedat Gaudeamust!» ütles Mustimets.

TÜ Akadeemilise Naiskoori presidendid Maarja Ülperi sõnul ootab neid peale laulupidude ka kaasaelamine Tartu Akadeemilise Meeskoori ja TTÜ Akadeemilise Meeskoori korvpallilahingule Vinnis ja järgnevale naistjalgpallile, kus püütakse alistada TTÜ Naiskoori.

ÕNNITLEME

Prof Jaan Elken 50

27. juunil tähistab 50. juubelit kunstide osakonna maali õppetooli prof ja Eesti Kunstnike Liidu president Jaan Elken.

Jaan Elken on sündinud 1954 deporteeritute perekonnas Krasnojarski krais. 1977 lõpetas Eesti Riikliku Kunstiinstituudi arhitektuuri erialal ning on aastast 1981 Eesti Kunstnike Liidu liige. 1995 valiti Eesti Maalikunstnike Liidu esimeheks, 1999. aastast on Eesti Kunstnike Liidu president ja aastast 1997 TÜ maali õppetooli professor.

Prof Jaan Elkeni üks põhiteneid on maali õppetooli töötaseme parandamine ja kaasajastamine, mille üks mõõdetavaid märke oli maalikunsti eriala positiivne akrediteering.

Tugeva isiksusena on tänu temale toimunud muutused maalikunsti kui eriala sisulises mõtestatuses ja varasema mentaliteedi muutmises. Kunstniku ja inimesena on prof Elken tundliku sotsiaalse närviga, ausameelne, äärmiselt otsekohene, kuid seeläbi ka usaldusväärne ja nõudlik kolleeg.

Prof Elken õppejõuna on väljakutseid esitav, materjalihaaret nõudev ja inspireeriv. Tänu temale on veendunud maalieriala õpilaste tööde

laiema tutvustamise ja näituste vajalikkuses. See omakorda on tõstnud õpilaste motiveeritust ja töödes teadlikku reflektiivsust.

Kõige vastutusrikka kõrval, haaratuna tööülesannetest nii Tartus kui ka Tallinnas, näituste korraldamistest, osalemistest komisjonides, koostööprojektides ja õppetööst, jagub tal jätkuvalt jõudu ja aega loominguliseks tegevuseks ning kunstnikule niivõrd vajalikuks eneseväljenduseks. Imposantseim oli isikunäitus Berliinis Eesti suursaatkonna galeriis eelmise aasta lõpus.

Soovime juubilarile jätkuvat teotahet, vitaalsust ja jõudu!

Õpilaste ja kolleegide nimel
Rauno Thomas Moss

ÕNNITLEME

75

Richard Annamaa, valvur – 20. juuni

Ülo Lumiste, emeriitprofessor – 30. juuni

Leonid Stolitovš, emeriitprofessor – 22. juuli

Aino Kalda, laborant – 19. august

70

Endel Ertmann, majahoidja-aednik – 19. juuli
Ain-Elmar Kaasik, emeriitprofessor – 2. august

65

Rein Teesalu, kliiniku juhataja, korraline professor – 19. juuni

Arvo Krikmann, erakorraline professor – 21. juuli

Jüri Ant, korraline professor – 4. august

Ela-Heigi Martis, ülikooli ajaloo muuseumi direktor – 20. august

Kiira Schmidt, raamatukoguhoidja – 25. august

60

Reet Sonn, restauraator – 28. juuni

Jaak Lepik, majahoidja – 5. juuli

Olev Nagel, erakorraline lektor – 6. juuli

Maimu Täht, riidehoidja – 14. juuli

Mikk Otsmann, teadur – 15. juuli

Ester Argel, sekretär – 21. juuli

Matti Laan, dotsent – 30. juuli

Malle Fischer, dotsent – 4. august

Märt Aints, vanemteadur – 9. august

Tiina Möttus, insener – 14.

august

Jelena Asari, insener – 15. august

Hilja Lopp, tehnoloogia spetsialist – 17. august

Ellen Niit, dotsent – 18. august

Evi Padu, dotsent – 18. august

Heikki Leesment, assistent – 22. august

55

Virve Vall, raamatupidaja – 19. juuni

Annelii Sikk, laborant – 27. juuni

Ester Sula, vanemmetoodik – 1. juuli

Martti Preem, Tartu Ülikooli arhitekt – 5. juuli

Helle Vissak, dotsent – 13. juuli

Mart Ustav, tehnoloogia-instituudi direktor, korraline professor – 16. juuli

Jüri Kask, lektor – 12. juuli

Madis Noor, ehitushangete peaspetsialist – 20. juuli

Jaana Kotter, aednik – 27. juuli

Vello Eriksoo, majahoidja – 28. juuli

Elviira Seppet, assistent – 1. august

Laur Toomaspoeg, teadur – 5. august

Matti Raudjärv, erakorraline dotsent – 5. august

50

Teet Örd, dotsent – 18. juuni

Jüri Ginter, lektor – 26. juuni

Jaan Elken, professor – 27. juuni

Toomas Asser, dekaan, professor, kliiniku juhataja – 14. juuli

Ilmar Lipping, lukksepp – 19. juuli

Ljudmila Dubjeva, raamatukoguhoidja – 30. juuli

TEATED

TÜ Ajaloo Muuseumis on 30. juunini avatud Briti värvifoto rajaleidja Yevonde Cumberi fotonäitus «Madame Yevonde'i värviline maailm».

25. juunil kl 16 toimub botaanika-aias rektori vastuvõtt *cum laude* lõpetanutele.

26. juunil kl 12 algab Kääriku Puhke- ja Spordikeskuses Kekkose rajal esmakordselt suvejooks.

Raja pikkus 15 km, lastele 5 km. Kohapeal jagavad spetsialistid jooksunõuandeid.

Eelregistreerimine: tel 737 6307, 766 5600, info: tel 515 1404.

8. juulil soovivad Eestist huvituvad sakslased kohtuda TÜ eetikakeskuses eri erialade üliõpilastega, et vestelda Eesti tudengite elust. Info: sigrid.parts@ut.ee, tel 737 5427.

LOENGUD

19. juunil kell 16 kõneleb TÜ eesti ja võrdleva rahvaluule õppetoolis prof Alan Dundes (Berkeley, Kalifornia ülikool) teemal «International Folkloristics in the 21st Century».

KAITSMISED

21. juunil kl 14.15 kaitseb Paabeli 405 **Jaanus Adamson** magistratööd «Paranoia kuubis. Jüri Ehlvesti novelli «Päkapikk kirjutab» psühhooanalüüs» kraadi taotlemiseks eesti kirjanduse alal. Juhendaja Arne Merilai, filol-knd. Oponent Vaino Vahing, farmakol-knd.

21. juunil kl 15 kaitseb arstiteaduskonna nõukogus Biomeedikumi ruumis 1006 **Tuuli Käämbre** doktoritööd «Rakusisene energiaühik: struktuurid ja funktsionaalsed aspektid». Juhendajad prof Enn Seppet, Valdur Saks (KBFI). Oponent dr Frank N. Gellerich (Halle-Wittenbergi Martin Lutheri nim ülikool).

21. juunil kl 14.15 kaitsevad magistratööd filosoofia osakonnas Lossi 3-223:

Toomas Lott «Häälestatud mõtlemine Martin Heideggeri «Lisandusi filosoofiale (Oma-misest)»». Juhendajad prof Ülo Matjus ja lektor mag Tõnu Luik. Oponent lektor mag Eduard Parhomenko; **Indrek Männiste** «Akraasia-probleem kaasaegses analüütilises filosoofias: Donald Davidsoni argumentatsioon ja kriitika». Juhendaja lektor mag Tiit Hallap. Oponent mag Marek Järvik.

21. juunil kaitsevad magistratööd ajaloo osakonnas Lossi 3-427:

kl 12.15 **Glenn Kranking** «Vähe-musi agiteerimas: etnilistele rootslastele suunatud propaganda nõukogude okupatsiooni ajal 1940–1941» MA (ajal) kraadi taotlemiseks. Juhendaja dots Martin Hallik. Oponent prof Olaf-Mihkel Klaassen;

kl 16.15 **Laur Vallikivi** «Arktika nomaadid šamanismi ja kristluse vahel: Jamb-to neenetsite pöördumine baptisismi» MA (etnol) kraadi taotlemiseks. Juhendaja Liivo Niglas, MA. Oponent: Art Leete, PhD.

21. juunil kaitsevad doktoritööd keemia osakonna nõukogus Jakobi 2-430:

kl 10 **Mihkel Kerikmäe** «Mõned luminesentsmaterjalid rakendusteks dosimeetrias ja füüsikalisteks uuringuteks». Juhendajad: v-teadur Mihhail Danilkin, PhD (füüsika) ja prof Ilmar Koppel, DSc. Oponent: prof Enn Melikov, TTÜ;

kl 11 **Jaanus Kruusma** «Determination of Some Important Trace Metal Ions in Human Blood». Juhendajad: prof Richard G. Compton,

Oxfordi Ülikool, UK; prof Enn Lust; dots Helder Keis, keemiknd, teaduslik nõustaja: prof Lembit Nei, EPMÜ. Oponentid: prof Kyösti Kontturi, Helsingi Tehnoloogia Instituut, prof emer Vello Past.

22. juunil kl 14.15 kaitseb Lai 40-218 **Lauri Laanisto** botaanika ja ökoloogia instituudi magistratööd «Seitsme taimeliigi arhitektuur erinevates valgustingimustes». Juhendaja dots Kristjan Zobel. Oponent teadur Ebe Merilo, PhD.

22. juunil kl 10.15 kaitseb ülikooli nõukogu saalis **Kadri Tali** botaanika ja ökoloogia instituudi doktoritööd «Tõmmu kapa (*Neotinea ustulata*) liigi struktuur». Juhendajad Tiit Kull, PhD, Kalevi Kull, PhD, prof Olevi Kull. Oponent Dennis F. Whigham, PhD (Smithsonian Environmental Center, USA).

22. juunil kl 8.15 kaitseb Vane-muise 46-327 **Henn Pärnamets** maastikuökoloogia ja keskkonnakaitse erialal magistratööd «Kodukaku, kõrvikrätsu ja händkaku levik, produktiivsus ja seosed maastikuparameetritega Laheda uurimisalal». Juhendaja prof Tõnu Oja. Oponent v-teadur Kalle Remm.

25. juunil kl 16 kaitseb Tiigi 78-127 psühholoogia osakonnas doktoritööd **Riina Häidkind** «Meeleolust mõjustatud käitumise monoamiinergilised mehhanismid roti ajus». Juhendaja prof Jaanus Harro, med-dr). Oponent prof Trevor Archer, PhD (Göteborgi Ülikool).

28. juunil kl 14.15 kaitseb ülikooli nõukogu saalis **Toomas Help** doktoritööd eesti ja soome-ugri keeleteaduse osakonnas eesti keele erialal «Sõnakeskne keelemudel: eesti regulaarne ja irregulaarne verb». Juhendaja Ellen Uuspõld, filol-knd. Oponent Ülle Viks, PhD (EKI).

28. juunil kaitsevad rakubioloogia doktoritööd molekulaar- ja rakubioloogia instituudis Riia 23-217:

kl 11 **Arvi Jõers** «p53-sõltuva transkriptsiooni regulatsioon». Juhendaja prof Toivo Maimets. Oponent prof Klas Wiman, MD, PhD, Karolinska Instituut; kl 15 **Lillian Kadaja** «Kasvaja supressorvalgu p53 aktiivsuse moduleerimisest». Juhendaja prof Toivo Maimets. Oponent: prof Varda Rotter, PhD, Weizmann Institute of Science, Iisrael.

29. juunil kl 16.15 kaitseb ülikooli nõukogu saalis **Katri Raik** ajaloo osakonna doktoritööd «Eesti ja Liivimaa kroonikakirjutuse kõrg-aeg 16. saj teisel poolel ja 17. saj algul» PhD (ajal) kraadi taotlemiseks. Juhendaja prof Sulev Vahtre. Oponentid dots Anti Selart ja Ivar Leimus, PhD.

29. juunil kaitsevad doktoritööd molekulaar- ja rakubioloogia instituudis Riia 23-217:

kl 9 **Jaak Truu** mikrobioloogia erialal «Põlevkivitõustuse heitveed: mõju jõgede mikroobi-kooslusele ja bioremediatsiooni võimalused». Juhendaja prof Ain Heinaru. Oponent prof Alexander Boronin, PhD, Mikroorganismide Biokeemia ja Füsioloogia Instituut, Venemaa; kl 13 **Maire Peters** geneetika erialal «Uurimus pheBA operoni horisontaalsest levikust looduslikes tingimustes». Juhendaja: v-teadur Allan Nurk (TÜTI). Oponent: prof Martin Romantschuk, PhD, Helsingi Ülikool.

29. juunil kl 14.15 kaitseb usuteaduskonnas ph 307 **Gunnar Mägi** magistratööd «Põlvkondadevaheline kogudus: Koguduse-töö põhimõtted ja õppekavade alused mitmevanuselises kogukonnas». Juhendaja dr Tõnu Lehtsaar. Oponentid mag Ain Riistan ja mag Einike Pilli.

29. ja 30. juunil toimub germaani-romani filoloogia osakonna magistripjektide kaitsmine: 29. juunil

kl 9 **Alar Helstein** «Keeleline viisakus ja žanrikonventsioonid saksa, inglise ja eesti teoloogilistes teadusartiklites». Juhendaja prof Krista Vogelberg. Oponent Kaja Kährik, MA; kl 9.30 **Anna-Liisa Kurve** «Väike inglise-eesti jalgpallisõnastik». Juhendaja Raili Põldsaar. Oponent Reeli Torn, MA; kl 10 **Reet Karro** «Väike inglise-eesti seletav autismisõnastik». Juhendaja dots Enn Veldi. Oponent Margot Savisaar, konv-tõlke magister; kl 10.30 **Berit Vilu** «Relevant-susteooria-alane inglise-eesti seletav sõnastik». Juhendaja prof Krista Vogelberg. Oponent Reeli Torn, MA; kl 11 **Mari Kelve** «Oluliselt täiendatud inglise-eesti seletav valiksõnastik molekulaarbioloogia ja seonduvate distsipliinide valdkonnast». Juhendajad prof Krista Vogelberg, ped-knd ja KBFI v-teadur Merike Kelve. Oponent Leili Kostabi, MA; kl 11.30 **Anneli Tarto** «Väike inglise-hispaania-eesti toponüümisõnastik Hispaania, Itaalia, Portugali ja Prantsusmaa kohanimed». Juhendaja Terje Teesalu, konverentsitõlke magister. Oponent Ilmar Anvelt, MA;

kl 13 **Edda Teder** «Ettevõtlus-inkubatsiooni inglise-eesti terminoloogiline sõnastik». Juhendaja prof Krista Vogelberg, ped-knd. Oponent Raili Põldsaar, MA; kl 13.30 **Ene Selart** «Probleeme Eesti keskaja ajaloo terminite tõlkimisel inglise keelde». Juhendaja Kersti Meinart, MA. Oponent dots Enn Veldi, filol-knd;

kl 14 **Angelika Vaasa** «Mahepõllumajanduse inglise-eesti-italia valiksõnastik». Juhendaja Terje Teesalu, konverentsitõlke magister. Oponent Enn Veldi, filol-knd;

kl 14.30 **Ave Rannik** «Valik eesti haridussüsteemi termineid». Juhendaja Mall Tamm, konverentsitõlke magister. Oponent Ülle Türk, MA;

kl 15 **Marve Lilleleht** «Lennundussõnastik: Reisijateveo kontekstis kasutatav oskussõnavara». Juhendaja dots Enn Veldi. Oponentid Kaja Kährik ja Estonian Airi president Erki Urva; kl 15.30 **Anna-Liisa Lutsar** «Elustiku mitmekesisuse sõnastik». Juhendaja dots Enn Veldi, filol-knd. Oponent Leili Kostabi, MA;

kl 16 **Andrus Boikov** «Saksa-eesti tudengikorporatsioonide seletav sõnastik». Juhendaja Ruth Niibo, MA. Oponent Anni Silk, MA; kl 16.30 **Maive Meister** «Aastatel 2000–2004 kaitstud magistratööd projektide analüüs». Juhendaja dots Enn Veldi, filol-knd. Oponent Mari-Ann Palm, MA.

30. juunil kl 9 **Reet Hiimäe** «Uskumusolendite valiksõnastik». Juhendaja dots Anne Arold, PhD. Oponent Axel Jagau, MA;

kl 9.30 **Eneli Raal** «Väike saksa-eesti fajansisõnastik». Juhendaja dots Anne Arold, PhD. Oponent Mari-Ann Palm, MA;

kl 10 **Kairi Sarvin** «Eesti-saksa raamatupidamise valiksõnastik». Juhendaja Margot Savisaar, konv-tõlke magister, konsultant prof Toomas Haldma. Oponent Anne Arold, PhD;

kl 10.30 **Irma Samoldina** «Lilleseades kasutatavate taimede nimede valiksõnastik ladina, eesti, inglise ja saksa keeles». Juhendaja Mari-Ann Palm, MA. Oponent Anne Arold, PhD;

kl 11 **Moonika Ani** «Saksa-eesti bioenergeetika valiksõnastik. Käsiraamat «Bioenergeetika vohikutele»».

Juhendajad Ruth Niibo, konv-tõlke magister, prof Aleksander Maastik. Oponent Margot Savisaar;

kl 12 **Anu Laanemets** (magistritöö) «Passiivi moodustamine ja kasutamine taani, norra ja rootsi keeles».

Juhendajad prof Stig Örjan Ohlsson ja Kirsti Mac Donald (Oslo Ülikool). Oponent Ügnius Mikucionis, MA, Vilniuse Ülikool.

30. juunil kaitsevad magistratööd ajaloo osakonnas Lossi 3-217:

kl 14.15 **Tiina Oselin** «Eesti skulptorid ja nende looming 1950. aastate II poolel ja 1960. aastate I poolel. Ideoloogia ja mehhanismid» MA (kunstiajal) kraadi taotlemiseks. Juhendaja prof Jaak Kangilaski. Oponent MA Sirje Helme;

kl 16.15 **Rita Peirumaa** «Hruštšovi aja «sula» ning muudatud ENSV kunstipoliitikas ja -elus 1950. aastate teisel poolel» MA (kunstiajal) kraadi taotlemiseks. Juhendaja prof Jaak Kangilaski. Oponent: MA Sirje Helme.

2. juulil kaitsevad väitekirju õigusteaduskonnas Näituse 20–216:

kl 11 kaitseb **Kalev Saare** doktoritööd «Eraõigusliku juriidilise isiku õigussubjektsuse piiritlemine». Juhendaja prof Paul Varul. Oponentid prof Heiki Pisuke ja dots Irene Kull;

kl 13.30 kaitseb **Ingrid Aloe** magistratööd «Laevakindlustusleping: poolte õigused ja kohustused». Juhendaja prof Heiki Lindpere. Oponent mag iur O.-J. Luik.

27. augustil kl 9.15 kaitseb Riia 23-217 **Ülo Maiväli** molekulaar-rakubioloogia instituudi doktoritööd molekulaarbioloogia erialal «Uurimus bakteri ribosoomi struktuuri-funktsiooni seostest». Juhendaja prof Jaanus Remme. Oponent prof A. Bogdanov, PhD, Moskva Ülikool.

27. augustil kl 10.15 kaitseb TÜ nõukogu saalis **Merit Ot-sus** botaanika ja ökoloogia instituudi doktoritööd «Plant community regeneration and species diversity in dry calcareous grasslands». Juhendaja prof Martin Zobel. Oponent assoc. prof Henning Adersen (Kopenhaageni Ülikool).

27. augustil kl 10.15 kaitseb Vanemuise 46-301 **Mikk Heidemaa** zooloogia ja hüdrobioloogia instituudis doktoritööd «Süstemaatikaalaseid uurimusi perekondade Dolerus, Empria ja Caliroa lehevaablaster (Hymenoptera, Tenthredinidae)» zooloogia erialal. Juhendaja Mati Martin, biol-knd. Oponent Larry Hulden, PhD (Soome).

28. juunil kaitsevad magistratööd eesti keele alal eesti ja soome-ugri keeleteaduse osakonnas ph 234: kl 12.30 **Kadri Köpp** magistratööd «Relatiivlauset põhijooned eesti vanemas kirjakeeles». Juhendaja dots Külli Habicht. Oponent teadur Liina Lindström, MA; kl 13.15 **Riina Reinthal** «Eesti keele Eesti vene õppekeelega üldhariduskoolis». Juhendaja prof Birute Klaas. Oponent Maie Soli, MA.

TÄPSUSTUS

11. juuni UTs ilmunud kirjutise «Millal teenistus ja millal talitus?» koostas Tiit Erelt.

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaz 3500
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Ilari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

EAGLE VISION

ÜHEKUULISED KONTAKTLÄÄTSED
alates 140 krooni paar

Soola 8, Tartu
Emajõe Ärikeskus I korrus
Tel 737 1060, tartu@eagle-vision.ee
www.eagle-vision.ee

Armas akadeemiline pere!

Täna alustame Tartu Ülikooli 372. akadeemilist aastat. Sellest vaid napp 33 aastat oleme tegutsenud iseseisva Eesti riigi ülikoolina, mis õigusega kannab rahvusülikooli nime.

Heites pilgu tulevikku, peaksime ulatuma aimama sedagi, millised võiksid olla või peaksid olema Tartu Ülikooli ja Eesti eelseisvad 33 ja 372 aastat.

Sellise kauge sihiseade kohustus lasub meil seetõttu, et oleme rahvusülikool. Lisaks oma akadeemilistele ülesannetele – edendada teadusi ja levitada teadmisi ning toetada seeläbi ühiskonna arengut laias plaanis – lasub meil ka ülesanne anda akadeemilist tuge eesti rahva, keele ja kultuuri kestmisele. Kestmine on keeruline – meie ümber kiiresti muutuv maailm loob iga hetkega uusi väljakutseid ja ohtusid, mis võivad väikesel rahvakillul kergesti jalad alt viia. Õnneks on viimaste aastate areng võimaldanud meil kindlustada oma poliitilist julgeolekut ja taasisühineda oma traditsioonilise kultuuriruumi ning selle julgeolekuorganisatsiooniga.

Teadusülikool

Ometigi on kõik see vaid eelduseks kestmisele. Kestmine ise aga tähendab igapäevast tööd iseendaks jäämise ja oma rahvuse säilitamise nimel, sh tema akadeemilise selgroo ja eneseteadvuse edendamise nimel. Sellega kaasnevad väljakutsed on suuremad, kui me tavaliselt adume. Meil lasub võimatuna näiv kohustus olla ühtepidi maailma tipus, teistpidi aga siinsamas Tartus ja mitte ainult Tartus, vaid ka Kihnus ja Ruhnus. Usun, et Tartu Ülikool saab sellega hakkama.

Et see aga sünniks, peame eelkõige aru saama: tänapäevane ülikool – see on eelkõige teadusülikool. Kui ülikoolist lahkub või tema sees lahtub teadus, muutub ühteaegu nii maailmale kui ka Eestile kasutuks kogu ülikool, sõltumata sellest, kui valgeks me suudame vöõbata oma sambad või kui ilusad on kõned, mis seda allakäiku saadavad.

Miks ma räägin täna sel päeval teadusest murelikult? Räägin

6. augustil pandi nurgakivi tehnoloogiainstituudi hoonele Nooruse 1. Direktor prof Mart Ustav.

TEHNOLOOGIAINSTITUUT

sellepärast, et ma kuulen, kuidas Eestis tõstab pead häälekas arvamus, mis vastandab teadust ja majandust, alavääristab akadeemilist haridust, pidades seda vastandina rakenduskõrgharidusele kasutuks luksuseks.

Armas akadeemiline pere ja teised haritud inimesed – arsti ja õpetaja, juristi ja teadlase ametid on väärikad ja igati rakenduslikud kogu maailmas ja on seda ka Eestis. Teaduse ja teadmiste vastand on teadmatus ja harimatus, mitte korralik kutseõpe, toimugu see siis kutse-, rakendus-, kõrg- või ülikoolides. Tahaks loota, et kõrvuti igapäevase tööga suudab ülikool oma liikmete kaudu seista vankumatult teaduse koha ja staatuse eest ühiskonnas, ükskõik kui vihaseks seda ei ründaks inimesed, kellele tõelised teadmised on jäänud kättesaamatuks. Kinnitagem – Tartu Ülikool on andnud ja annab Eesti ühiskonnale eduks ja kestmiseks jätkuvalt haridust, mis on ühteaegu akadeemiline ja rakenduslik, mis tugineb teadusele ning loomingulisele ja kriitilisele mõtlemisele.

Meid peab tegema valtsaks TTÜ professori suvesoojas seipsetud üleskutse «sõita progressi rongis jänest», mis tugineb väitel, et «Eesti ei kuulu objektiivsetel põhjustel uusi tehnoloogiaid väljatöötavate riikide hulka». Ma ei tea, mis põhjustel on akadeemiline kolleeg niisuguse järelduseni jõudnud, kuid tahaksin kõigile kinnitada, et Eesti kuulub kindlasti tehnoloogiaid väljatöötavate riikide hulka. Siinsamas Tartus on avastatud kautšuk ja loodussõbralike plastide tootmistehnoloogia ning katsetatakse HIV-vaktsiini. Kui me orienteerume ainult teiste riikide ja rahvaste teadusliku ja tehnoloogilise loomingu kopeerimisega, on meie rahva saatuseks täiendada vaid tehnoloogiliste liinitöötajate ridu, piirdudes loojatest ülejäävate töövõiljade maitsmisega. Vaevalt saab see olla ühe vaba rahva eesmärk ja enesemäärang. Tõsise diskussiooni algatamine Eesti rahvuslike strateegiliste valikute üle on eelseisval akadeemilisel aastal üks meie ülesandeid.

Töötingimused paranevad

Austatud ülikoolipere – ligi 20 000 üliõpilast, 1500 õppejõudu, teadustöötajat ja teist samapalju muid töötajaid, armsad esmakursuslased! Tahaks loota, et eelseisev akadeemiline aasta pakub teile tehtavast tööst eelkõige rõõmu. Ülikooli ülesanne on tagada teile hädapärased töötingimused, mis võimaldaks teil püstitatud eesmärkide poole liikuda. Tuleb tunnistada, et

Tartu Ülikool on andnud ja annab Eesti ühiskonnale jätkuvalt akadeemilist ja rakenduslikku haridust, mis tugineb teadusele ning loomingulisele ja kriitilisele mõtlemisele.

need tingimused võiksid olla paremad. Ometi on õige ka see, et täna on need tingimused paremad kui aasta tagasi ja ka eelseisev aasta peaks lisandama ühteist meie töö- ja õppetingimuste parandamiseks.

Mul on siiralt hea meel, et pärast tõsiselt arutelusid on vastu võetud Tartu Ülikooli nõukogu üksmeelne otsus – ehitada tehnoloogiainstituudile uus hoone, mis valmib eelseisval aastal. Tartu Ülikool on akadeemiline, teaduslik, aga ka väga rakenduslik õppeasutus. Tänapäevases maailmas käivad teadus ja tehnoloogia käsikäes ning üksnes nende lahutamatu liit võib meile anda vilju, mis edendavad meie ühiskonda ja majandust. Sellele arengule tugineb omakorda ühiskonna edenemine, sh ka teaduse ja kõrghariduse edendamine. Vaid niisugune igavene ringkäik tagab meile kindlustunde tulevikus. Mitte võõrastes rongides jänenasena redutamine. Tehnoloogiline edenemine

ja areng ilma eesmärgita, ilma hingeta jääb jõuetuks. Just seepärast pean äärmiselt oluliseks edendada ülikooli kui rahvusülikooli. Eelseisev aasta peaks andma meie elule õigusliku vundamenti Tartu Ülikooli seaduse uue versiooni näol ning Tartu Ülikooli ajaloolise keskme renoveerimiskava, mis kavandaks kodu meie humanitaar- ja sotsiaalteadustele.

Tasakaalustatud Tartu Ülikool, mille teadus ja tehnoloogiline pool suudab edukalt lahendada küsimusi KUIDAS ning humanitaar-sotsiaalteaduslik pool MILLEKS, on vajalik nii meile endile kui ka meie partneritele Eestis ja kogu maailmas.

Nende mõtetega, armsad akadeemilise pere liikmed, soovin teile kõigile edukat, sisukat ja meeldivat algavat akadeemilist aastat.

Jaak Aaviksoo

UT KÜSIB

Kas nüüd on kõik Tartu Ülikooli ühiselamud remonditud?

Vastab Tartu ülikoolide üliõpilaselamute renoveerimise projektijuht Heiki Pagel.

Täna kell 14 avame pidulikult viimasena renoveeritud 10-korruselise ühiselamu Narva mnt 27, millega lõpeb 312 miljoni kroonine renoveerimisprogramm. Nelja aasta jooksul on renoveeritud Pepleri, Tiigi, kaks Narva mnt ja kaks EPMÜ üliõpilaselamut, samuti ehitati Raatuse tänavasse uus ühiselamu.

468-kohaline Narva mnt 27 maja ei erine naaberühiselamust. Uuendati kogu maja alates välisfassaadist tubade

ja olmeruumideni. Selle maja esimesele korrusele saavad oma ruumi ka mitmed üliõpilasorganisatsioonid, nagu AIESEC jt. Viis kahetoalist korterit on ka TÜ külalisõppejõududele.

Renoveerimistööd maksid 48 miljonit krooni. Tööd tegi AS Linnaehitus. Renoveerimisprojekti autor on arhitekt Uko Künnap OÜst U-Disain, tehnilise projekti koostas RTG Projektbüroo.

Tartu üliõpilaselamute renoveerimisprogrammi toetasid Eesti riik, Euroopa Nõukogu Arengupank ja Tartu linn.

Kas üliõpilastele kohti veel jätkub?

Üllatavalt on tänava kõik ühiselamukohad juba täis, ka Narva mnt 27. Kokku on ülikoolil üle 4000 ühiselamukohta.

TÜ-l on kokku kaheksa üliõpilaselamut, praegu käivad tööd ka Purde hoones. Kahjuks jäi renoveerimisprogrammist välja Nooruse ühiselamu. Remontimata on ka Narva mnt 89. Praegu ei ole veel täpselt teada, mis sellest majast edaspidi saab. Linnal on olnud kavas sealt Pikka tänavat Narva maanteeni pikendada.

TÄNA LEHES

Õppeprorektor Tõnu Lehtsaar uuendustest

LK 2

Stationsaarsest vastuvõtust

LK 3

TÜ suvekroonika

LK 2-3

UUDISED

Avaaktus aulas

Esmaspäeval, 30. augustil kell 10 algab aulas 2004/2005. akadeemilise aasta avaaktus.

Rector prof Jaak Aaviksoo tutvustab oma sõnavõtu järel ülikooli valitsust. Sõna võtavad veel haridus- ja teadusminister Toivo Maimets ning Tartu linnapea Andrus Ansip. TÜ Üliõpilasesinduse nimel kõneleb aseesimees Erki Mardo. Esmakursuslaste nimel võtab sõna sotsioloogia eriala 1. aasta üliõpilane Kreet Ruus. Aktusel esineb ülikooli kammerkoor.

Orseülekanne: <http://video.ut.ee>. 1. sept kl 18 algab Hillar Palametsa aulaloeng esmakursuslastele.

Teaduskondades

Usuteaduskonna aktus on 30. aug kl 12 ph 102, juristidel kl 13 ja arstidel kl 12 aulas. Filosoofiateaduskonnal on kl 11 aulas, bioloogia-geograafiateaduskonnal kl 12 Vanemuise 46 ja füüsika-keemiateaduskonnal kl 12 Jakobi 2, kehakultuuri-teaduskonnal kl 16 aulas, haridusteaduskonnal ja õpetajate seminaril kl 12 seminaris aulas, majandusteaduskonnal kl 17, matemaatika-informaatikateaduskonnal kl 14 ja sotsiaalteaduskonnal kl 15 aulas.

Kolledžites

Türi kolledžis on aktus 30. aug kl 15 ja Narva kolledži aktus kl 12 Hermannis kindluses,

Pärnu kolledžil 1. sept kl 12 Sanatooriumi Tervis saalis, Euroopa kolledžil 3. sept kl 11 TÜ aulas, õigusinstituudil 31. aug kl 12 Rahvusraamatukogus.

Täna TÜ nõukogus

Täna hommikupoolikul alanud TÜ nõukogu istungil kõneleb rektor eelolevast akadeemilisest aastast. Tehakse muudatusi õppekorraldusekirjas, teaduskondade põhimäärustes jm. Valitakse Narva kolledži direktor (kandideerib praegune direktori kt, PhD Katri Raik), kinnitatakse 18. juuni istungi hääletugemise protokoll (kandideerisid geograafia instituudi vanemteadurid Rein Ahas ja Hill Kulu), jätkub etnoloogia professori hääletamine (teises voorus kandideerib ajaloo osakonna vanemteadur, PhD Art Leete).

Majandusteaduskonnas on majandusteooria õppetooli baasil kavas luua mikroökoonoomika ja makroökoonoomika õppetoolid ning õigus-teaduskonnas lepinguõiguse õppetool.

Narva mnt 27 vastrenoveeritud üliõpilaskodu. VARJE SOOTAK

Ülikooli suvekroonika

Juuni

- 17. juunil toimus TÜ nõukogu õppeaasta viimane istung (otsustest järgmises UTs).
- 17. juunil juurutati TÜ Kliinikumi onkoloogiakliinikus rinnavähi patsienti säästev diagnostikameetod.
- Linnavalitsus algatas Tiigi 78/80 ja Kastani 43 TÜ kruntide detailplaneeringu. Kruntide liitmisel ehitatakse sinna juurdeehitis sotsiaalteenustekonna õppehoonele.
- 24. juunil uuendasid TÜ Raamatukogu, AS Hansapank ja TÜ Sihtasutus koostöölepingut raamatukogu avalike teenuste arendamise kohta.
- 25.–27. juunini toimus TÜs Eesti keele ja kultuuri konverents.
- 26. juunil toimus Kääriku Puhke- ja Spordikeskuses Kekkose rajal esimest korda suvejooks.
- 28. juunil algas sisseastumisdokumentide vastuvõtt.
- 29. juunil arutati avatud seminaril ülikooli turismitegevust ning esitleti TÜ muuseumide ja vaatamisväärsuste infomaterjale.
- TÜ audoktor helilooja Arvo Pärt kinkis TÜ Raamatukogule 31 CD-heliplaati oma loominguks.
- 26.–27. juunini toimusid Käärikul V suvemängud.
- 26.–28. juunini toimunud Eesti noorsoomeistrivõistlustel võitsid TÜ Akadeemilise Spordiklubi noored 13 meistritiitlit.
- 29. juunil sai Tartu raekoja linna kaunistamete hoonete konkursil ühiskondlike hoonete seas eripreemia TÜ Botaanika-aed järjepideva ja positiivse arengu eest.

Juuli

- 1.-3. juulini toimus TÜs XII rahvusvaheline majanduspoliitika konverents «Eesti majanduspoliitilised perspektiivid Euroopa Liidus».
- 1.-3. juulini oli TÜs rahvusvaheline mikrobioloogia konverents.
- 1. juulil esitleti Tallinnas okupatsioonimuseumis korp! Filiae Patriae koostatud artiklite ja elulugude kogumikku «Eestlaste küüditamine. Mineviku varjus tänases päevas».
- 3. juulil oli botaanikaaias pojangide päev.
- 6.–9. juulini oli Tartus IV rahvusvaheline optikamaterjalide ja -seadmete konverents.
- 9.–11. juulini toimus Riias XIV üliõpilaste laulu- ja tantsupidu Gaudeamus. TÜst osalesid meeskoor, naiskoor, kammerkoor, rahvakunstiansambel, Camerata Universitatis Tartuensise jt.
- 10. juulil avati ajaloo muuseumis TÜ arhitekti Martti Preemi 55. sünnipäeva puhul tema tööde ülevaatenäitus.
- 19. juulil algas TÜs rahvusvaheline suveülikool, kus oli üle 60 osavõtja 17 riigist.
- 19.–22. juulini toimus looduskaitseringi hääletusvõistlus.
- 23.–29. juulini osalesid Makedoonias 11. rahvusvahelisel matemaatika üliõpilaste võistlusel TÜ tudengid Martin Pettai (I preemia) ja Lauri Tart (diplom).
- 24. juulil oli botaanikaaias rooside päev.
- 26.–28. juulini oli Hiiu maal Eesti Käitumis- ja Terviseteaduste Keskuse Eesti-Saksa üliõpilaste vaheline sümposium.
- TÜ politoloogiaüliõpilane Lauri Naber saavutas mälumängu maailmameistrivõistlustel 9. koha.

Infotehnoloogia 3. aasta üliõpilane Kerli Rungi leiab, et 3-aastase bakalaureuseõppe järel on ta sunnitud astuma magistrantuuri, kuigi praegu on veel ebaselge, millistel alustel magistrantuuri kandideeritakse.

AIJA SAKOVA

Algab uus õppeaasta

Tõnu Lehtsaar

Õppeprorektor

Iga õppeaasta kasvab välja eelnevast, ent toob endaga kaasa ka midagi uut.

Suurim uue õppeaastalguse uuendus *alma mater*'is on käesolevaks hetkeks 1616 bakalaureuseõppe ning 124 rakenduskõrgharidusõppe riigi poolt finantseeritavatele õppekohtadele immatrikuleeritud, kellest on saanud Tartu Ülikooli esmakursuslased. Palju õnne!

Vastuvõtu koguarvud pole aga lõplikud, kuna lepingute sõlmimine riigieelarvevälistele üliõpilastega ja vastuvõtt avatud ülikoolis käivad veel täie hooga.

Lihtsam õppekorraldus

Oleme eri komisjonides ja ülikooli valitsuses tegelenud õppekorralduslike küsimuste arutamisega. Suvel toimus selleteemaline nõupidamine ka üliõpilaste esindajatega. Valitsusele ja nõukogule on ette valmistatud õppekorralduseeskirja muutmise projekt, millega soovime muuta senist eksamite ja korduseksamite sooritamise korda.

Muudetud eeskirja järgselt teatab õppejõud semestri alguses koos eksami või arvestuse aegade ka korduseksami või -arvestuse aja. Seega tuleb nii eksam kui ka negatiivse tulemuse korral korduseksam sooritada õppeaine toimumise semestril. Erandina on avatud ülikooli üliõpilastel (tulenevalt õppekorralduslikest erisustest) kohustus läbida teadmiste kontrolli õppeaine toimumise õppeaasta jooksul.

Kui üliõpilane saab negatiivse tulemuse nii eksamil kui ka korduseksamil, peab ta uuesti ainele registreeruma ja aine teist korda läbima, saades veel kord võimaluse samas õppeaines uuel semestril eksamit, vajaduse korral ka korduseksamit, sooritada.

Võimalusega eksameid ja arvestusi mitu korda sooritada, kaob võimalus üliõpilast eksmatrikuleerida edasijõudmatuse tõttu. See on edaspidi võimalik vaid juhul, kui õppekava on täidetud alla 50

3+2 süsteemi magistriõppe vastuvõtutingimused vajavad täpsustamist ja ülikoolidevahelist kooskõlastamist.

protsendi õppeajale vastavast mahust.

Õppekorralduseeskirja muudatuse tulemusena lõpeb semester iga üliõpilase jaoks mingi konkreetse tulemusega. Täpsustub ka eksamitele registreerumise tähtaeg, milleks on seitse päeva enne konkreetset aines vastaval semestril toimuvat esimest eksamit.

Samuti ei ole üliõpilasel õigust oma eksamikuupäeva valikut mõjuva põhjuseta tühistada. Juhul kui üliõpilane ei ole eksami või arvestuse sooritamiseks tähtajaliselt registreerunud, lisatakse üliõpilane semestri viimase eksamipäeva protokollile.

Usun, et nimetatud muudatused teevad meie õppekorralduse lihtsamaks ja läbi paistvamaks.

Möödunud suve kuumaks teemaks oli lävendipõhine vastuvõtt. Võib öelda, et usu-, õigus- ja majandusteaduskonnas lävendipõhine vastuvõtt õnnestus.

Füüsika-keemia- ja matemaatika-informaatikateaduskonnas osutus aga enamikule erialadele immatrikuleeritud arv oluliselt suuremaks riigi poolt finantseeritavate õppekohtade arvust. Selle põhjuseks oli liiga madal kehtestatud lävend.

Tekkinud olukord seab teaduskondade ette mitu probleemi, mille lahendamine ei tohi mingil juhul toimuda üliõpilastele pakutava õppe kvaliteedi arvelt.

Kaks eri bakalaureust

Sellel aastal lõpetab viimane lend 4-aastase bakalaureuseõppe läbinuid. 2005. aastal toimub viimane vastuvõtt nn vanasse magistriõppesse ja esimene vastuvõtt 3+2 süsteemi magistriõppesse.

Neil, kes lõpetavad 4-aastase bakalaureusestaudiumi, on võimalik jätkata nii uue kui ka vana õppesüsteemi järgses

magistriõppes. Vastuvõtt 4+2 süsteemi magistriõppesse toimub senisega samadel tingimustel. 3+2 süsteemi magistriõppe vastuvõtutingimused vajavad aga täpsustamist ja lähikuudel ülikoolidevahelist kooskõlastamist.

Uute õppekavade käivitamise üks eesmärke oli luua senisest suurem liikuvus bakalaureuseõppekavadelt magistriõppekavadele üleminekul. Nii on ka rakenduskõrgkoolide lõpetanutel võimalik konkureerida ülikoolide magistriõppesse.

Selge on, et nii TÜ bakalaureuseõppe lõpetajatele kui ka teistest kõrgkoolidest tulijatele peavad kehtima ühesugused vastuvõtutingimused. Isiklikult pooldan sisseastumistesti, mille iga teaduskond oma erialadele vastuvõtuks välja töötab.

Võõrkeelsed programmid

Ülikooli üks strateegilisi arengueesmärke on rahvusvahelistumine. Selles valdkonnas on käivitamisel kaheksa võõrkeelset semestriprogrammi. Neli sügis- ja neli kevadsemestril.

Sellest sügisest on välis- ja väliskülasüliõpilastele sotsiaal-, filosoofia-, õigus- ja usuteaduskonnas avatud neli võõrkeelset programmi (Balti õpingud, inimõigused siirdühiskonnas, kultuuridevahelise suhtlemine, vana Lähis-Ida filoloogia).

Ülikool areneb ja muutub kiiresti. Vahel tundub mulle, et vajame enam rahulikku ja stabiilset arengut kui reforme. Pidev uuendamine muutub ühel päeval rutiiniks, milles puudub sisemine siht ja kindlustunne.

Teisalt on meil õpetamise ja õppeprotsessi juhtimise kaasajastamisel vaja palju ära teha. Usun, et lahenduseks on mõistlikud ja mõtestatud muudatused, mis tagavad kvaliteetse ülikoolihariduse.

Head algavat õppeaastat!

Tõukefondide meetme 1.1 esimene taotlusvoor

Madis Saluveer

Arendustalituse peaspetsialist

14. septembriks tuleb esitada taotlused tõukefondide meetme 1.1 esimesse vooru.

Riikliku arengukava meetme 1.1 «Tööjõu paindlikkust, toimetulekut ja elukestvat õpet tagav ning kõigile kättesaadav haridussüsteem» eesmärk on inimressursi arendamine ja konkurentsivõime suurendamine tööturul haridus- ja koolitussüsteemi täiustamise, elukestvaks õppeks vajaliku keskkonna loomise ning koolituse pakumise kaudu.

Esimese taotlusvooru tähtaeg on 17. september. 2004-2006 on selle meetme alt võimalik taotleda toetusi üle 800 miljoni krooni.

Ülikool saab taotleda toetusi järgmiste tegevuste elluviimiseks: kutseõppeasutuste ja kõrgkoolide õppejõudude, pedagoogilise personali taseme- ja täiendusõppesüsteemi arendamine ja rakendamine; õppekavaarendus; nõustamissüsteemi edasiarendamine; paindlike õppimisvõimaluste

juurutamine; kvaliteedi tagamise süsteemi arendamine ja rakendamine kutse- ja kõrghariduse tasemel; välistippspetsialistide rakendamine kutse- ja kõrghariduse kvaliteedi tagamiseks; tippspetsialistide koolitamine Eesti majanduse võtmevaldkondades ning muudel majanduse konkurentsivõime suurendamisega seotud erialadel; pedagoogiliste erialade õppurite koolitamine info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendite kasutamiseks õpetamisel; õpetajate ja õppejõudude koolitamine digitaaltehnoloogia valdkonnas ning e-õppe materjalide loomiseks.

Ülikoolis koordineerib ja konsulteerib tõukeprojektide esitamist teadus- ja arendusosakonna projektijuht Priit Tamm (tel 737 5268, priit.tamm@ut.ee). Taotlused peaksid tema kätte laekuma 14. septembriks.

Kõik materjalid on SA Innove kodulehel (www.innove.ee). Teadus- ja arendusosakonna kodulehel on ülikooliga seotud taotluste koostamist abistavad materjalid (www.ut.ee/ta/areng/struktuurifondid).

On alanud riiklik üliõpilastööde konkurss

2004. aasta üliõpilaste teadustööde riiklikul konkursil antakse välja orienteeruvalt 24 preemiat (7500, 4500 ja 3000 kr).

Osaleda võivad kõik konkursi toimumisega samal või sellele eelneval kalendriaastal haridus- ja teadusministeeriumi õppekavade registrisse kantud õppekava järgi õppivad üliõpilased või üliõpilas-

kollektiivid.

Preemiad jagatakse täppis-, keemia- ja molekulaarbioloogia, tehnika-, arsti-, geo- ja bio-, põllumajandus-, sotsiaal- ning humanitaarteaduste vallas. Töid saab ministeeriumi teadustalitusse esitada 6. septembrist 15. oktoobrini. Preemiad antakse kätte detsembris.

Info: tel 735 0214.

Naiskoor võtab vastu uusi lauljaid

Algavad TÜ Akadeemilise Naiskoori uute lauljate vastuvõtukatsed.

Naiskoor ootab ka sel hooajal oma ridadesse noori laulimulisi ja ärksaid lauljaid.

Eelnev laulmiskogemus tuleb kasuks. Proovid toimuvad teisipäeviti ja neljapäeviti kell 18-20 peahoones. Uute lauljate vastuvõtukatsed on 2.-16. septembrini teisipäeviti ja neljapäeviti kell 18, kogunemine aud 128 juures.

Ülikooli naiskoor loodi aastal 1945, 1963. aastast juhatab koori Vaike Uibopuu, kelle käe all lauldud repertuaar ulatub rahvalauluseadeist suurvormideni. Tunnustust on kogutud konkurssidel ja festivalidel. Lõppenud laulupeoaastast astub koor oma juubeliaastasse, kavas on

välja anda plaat koori armastatuimate lauludega.

Koori liikmeks olemine ei tähenda naiskooris sugugi ainult laulmist! Tiheda lauluelu kõrvalt ootavad kaasalöömist traditsioonilised üritused Tartu ja Tallinna sõpruskooridega.

Ülikooli teaduskooli kursused õpilastele

Natalia Nekrassova

Teaduskooli õppetöö spetsialist

20. septembrini saab registreeruda TÜ Teaduskooli 2004/2005. õa kursustele.

Teaduskool (TK) annab üldhariduskooli õpilastele võimaluse saada süvendatud õpet mitmesugustes ainetes. Pakume mitmel tasemel matemaatika-, füüsika-, keemia-, programmeerimise, bio-

loogia-, keeleteaduse ja filosoofiakursusi. Valida saab enam kui 20 kursuse hulgast, mis on ülesehitatud üheaastaste moodulitena. Õppetöö toimub kaugõppe vormis (tavaposti ja/või e-posti vahendusel). Kursuse edukalt lõpetanule väljastatakse TÜ tunnistus. 2003/2004. õa kursusi on edukalt lõpetanud 1016 õpilast 145 koolist.

Täpsem info ja registreerimisvorm: www.ttkool.ut.ee.

TÜs õpib ligi 18 000 üliõpilast

Varje Sootak

Ülikooli vastuvõtutalituse peaspetsialisti Aime Randveeru sõnul hakkab uuel akadeemilisel aastal sotsionaaris bakalaureuseastmelt algavatel ja rakenduskõrghariduse õppekavadel õppima 2316 uut üliõpilast. Kokku hakkab ülikoolis õppima ligi 18 000 tudengit.

Kui palju laekus tänavu avaldusi?

Riigieelarvelistele õppekohtadele laekus 7293 avaldust 4267 kandidaadilt ja riigieelarvevälistele õppekohtadele 1985 kandidaadilt 3181 avaldust. Nädal enne koopiaasta algust oli ülikooliga lepingu sõlminud 571 riigieelarvevälistele õppekohale vastuvõetut.

Mida tähendab uus, lävendipõhine vastuvõtt?

Tänavu rakendati TÜs esmakordselt riigieelarvelistele õppekohtadele lävendipõhist vastuvõttu kümnel erialal. See tähendab, et kõik kandidaadid, kelle riigieksamite tulemused ületasid sissesaamiseks vajaliku minimaalse punktisumma, võeti riigieelarvelisele (tasuta) õppekohale vastu.

Kuna osadel erialadel toimus vastuvõtt pingerea alusel, osadel lävendipõhiselt, siis ei saa erialade populaarsust võrrelda ühele kohale esitatud avalduste arvu põhjal.

Kui palju oli sissesaamiseks punkte vaja?

TÜsse sissesaamiseks keskmine minimaalselt vajalik punkt

Rebased Erlend Villem (majandusteadus) ja Anvar Sosnitski (informaatika).

AIJA SAKOVA

tisumma moodustas maksimumselt võimalikust punktisummast 75,5 protsenti.

Nendes teaduskondades, kus oli kindel vastuvõtu arv, esitati kõige rohkem sooviavaldusi arstiteaduse (352 avaldust), ajakirjanduse ja suhtekorralduse (306), riigiteaduste (297), inglise keele ja kirjanduse (292) ning ajaloo (288) õppimiseks.

Missugused olid populaarsemad erialad?

Lävendipõhise vastuvõtuga erialadest olid aga populaarsemad laekunud avalduste arvu põhjal majandusteadus (276),

infotehnoloogia matemaatika-informaatikateaduskonnas (255) ja matemaatika (250).

Ühe riigieelarveväliste

õppekoha kohta esitati enim avaldusi õigusteaduse erialale õigusinstituudis (19,6), ärijuhtimise erialale Pärnu kolledžis (18,2), psühholoogia erialale (16,5), ajakirjanduse ja suhtekorralduse erialale sotsiaalteaduskonnas (13,9) ning klassiõpetaja erialale õpetajate seminaris (13,8).

Riigieelarvevälistele õppekohale saamiseks vajalikku lävendit ületava punktisummaga avaldusi esitati kõige rohkem majandusteaduse (177) ja õigusteaduse erialale õigusinstituudis (139) ning õigusteaduskonnas (125). Fikseeritud vastuvõtuarvuga erialade puhul aga inglise keele ja kirjanduse (163), arstiteaduse (148) ja füsioteraapia (134) erialal.

Riigieelarvevälistele õppekohtadele kandideerimiseks kõige rohkem avaldusi ühe õppekoha kohta laekus füsioteraapia (8,9), inglise keele (7,4) ja hambaarstiteaduse (6,6) erialale õppima asumiseks.

Riigieelarvelisele õppekohale füüsika-keemia- ja matemaatika-informaatika teadus-

konnas ning Narva kolledžis immatrikuleeritust asub õppima eesti keele intensiivõppe lisa-aastal 16 üliõpilast, kellel eesti keele kui teise keele riigieksamit tulemus oli alla 60 punkti.

Kõige vähem, vaid 13 ehk 1,1 avaldust riigieelarvelise õppekoha kohta, esitati muusikaõpetaja erialale astujatelt.

Kui palju võeti vastu üliõpilasi eritingimustel?

Eritingimustel immatrikuleeriti 21 üleriigilistel õpilasoлимпиаadidel esikolmikusse tulnud või rahvusvahelisel olümpiaadil osalenut. Õpilasoлимпиаadidel häid tulemusi saavutanud (4.-10. või 15. koht) on vastuvõetute hulgas 11. Õpilastele korraldatud olümpiaadidel edukalt esinenud üliõpilased asuvad õppima 8 teaduskonnas 15 õppekava järgi.

Tartu Ülikooli finantseeritavatele õppekohtadele vastuvõetud 5 spordistipendiaadist 3 asub õppima kehalise kasvatuse ja spordi, 1 füsioteraapia ja 1 õigusteaduse erialal.

Põhja-Eestist kõige rohkem avaldusi

Riigieelarvelistele õppekohtadele astumiseks laekus avaldusi ka tänavu kõigist Eesti maakondadest.

Kõige rohkem avaldusi, 27% esitatutest, laekus Harjumaalt ja Tallinnast. Õpilased, kes on lõpetanud kooli Tartus või Tartumaal, esitasid 25%, Ida-Virumaal 14% ning Pärnumaal 7% avaldustest. Immatriku-

leeritustest on aga 30% Tartumaalt, 23% Harjumaalt, 14% Ida-Virumaalt ja 6% Pärnumaal pärit.

Aktiivsemad avalduste esitajad olid Tartu- ja Võrumaa õpilased. Kõige rohkem avaldusi laekus Hugo Treffneri Gümnaasiumist (195), Miina Härma Gümnaasiumist (104), Nõo Reaalgümnaasiumist

(74) ning Võru Kreutzwaldi Gümnaasiumist (75).

Koolidest olid sissesaanute arvu poolest edukamad samuti Tartu ja Tartumaa koolid, kõige rohkem on riigieelarvelistele õppekohtadele immatrikuleeritust Hugo Treffneri Gümnaasiumist (126), Miina Härma Gümnaasiumist (52) ja Nõo Reaalgümnaasiumist (52).

August

- 3. augustil esindas Tartu Üliõpilasteater Eestit rahvusvahelisel harrastusteatri festivalil Viljandis.
- 5. augustil külastas TÜ Kliinikumi USA kõrva-nina-kurguarstide seltsi president Brian O'Neill, kes tutvus ülikooli kõrvakliinikuga ja pidas mitu loengut.
- 5.-7. augustini oli TÜs rahvusvaheline seminar konkurentsoiguse majanduslikust analüüsist.
- 6. augustil pandi nurgakivi TÜ tehnoloogiainstituudi uuele hoonele (Nooruse 1).
- 6. augustil osalesid mitmed TÜ ajaloolased Pihkvas TÜ kasvandiku, maailmakuula ajaloolase Georg von Rauchi 100. sünniaastapäeva konverentsil.
- 11. augustil valiti MTÜ Rektorite Nõukogu üldkoosolekul uueks juhatuse esimeheks TÜ rektor Jaak Aaviksoo.
- 14.-21. augustini toimus TÜs funktsionaalse programmeerimise rahvusvaheline suvekoor.
- 16.-21. augustini oli Tartus Rahvusvahelise Lihhenoloogia Assotsiatsiooni 5. sümposiumi samblikest.
- 19.-22. augustini toimus Pühajärvel rahvusvaheline konverents kirikute sotsiaalsest ja poliitilisest rollist täna-ses Euroopas.
- 21. augustil oli tulekahju botaanikaiaia kaktustemajas.
- 25. augustil arutati Narva kolledži pedagoogilisel seminaril eestikeelse õppe süvendamise võimalusi Eesti vene õppekeelega õppeasutustes.
- 30. augustist 2. septembrini on rebasenädal.
- Ateena olümpiamängudel võistlesid TÜ Akadeemilise Spordiklubi liikmetest Taavi Peetre ja Tarmo Jallai.

Täisvarustus

ISIClikuks eluks

Koos esmakordse õppelaenuga saad trendika tudengikoti ja hulgaliselt kingitusi!

Ühispanga õppelaenuga

Tule lähimasse Ühispanga kontorisse, võta kaasa pass või ID-kaart ja dokumendifoto.

ISIC

eesti üliõpilaskondade liit

EESTI ÜHISPANK
SEB Grupp

ÕNNITLEME

Märt Aints 60

9. augustil oli juubel optika ja spektroskoopia õppetooli füüsikakandidaadist vanemteaduril Märt Aintsil.

Juubilari uurijatöö algas 40 aastat tagasi tudengipõlves. Erinevalt paljudest esimesi teadussamme tegijatest pidi ta alustama tingimustes, kus laboris valitses peamiselt tühjus – ise tuli hankida, konstrueerida ja ka valmistada eksperimentideks vajaminevad seadmed ja välja töötada uurimismetoodika. Siin avaldus juubilari konstruktoritalent – ka noorema põlve kraaditaotlejad on sihile jõudnud tänu Märt Aintsil loodud originaalsetele seadmetele.

Füüsikuna iseloomustab juubilari mitte faktiteadmise rohkus, vaid põhitõdede sügav mõistmine ja nende oskuslik rakendamine. See kadestamisväärne omadus lubab tal tänapäeva infopuutuse maailmas jõuda kiiresti asjade tuumani. Seetõttu on Aintsil eksperthinnangud eri

tasemel projektidele ja teadustöödele kõrgelt hinnatud. Oma teadmisi ja kogemusi on juubilar edastanud noorematele generatsioonidele nii labori seinte vahel kui ka üld- ja erikursuste loengutes ja praktikumides.

Õnnitleme oma tasakaalukat, akadeemiliselt hajejil ja napolisõnalist kaaslast ning soovime jätkuvat tegutsemisindu!

Kolleegid

TARTU ÜLIKOO

Tartu Ülikool võtab üldosakonda tööle

teadusprorektori vastutava sekretäri ja administratsioonidirektori vastutava sekretäri,

kelle ülesanne on asjaajamine, info vahendamine ja klientide teenindamine.

Edukas kandidaadil on:

- kõrg- või erialane kutsekeskharidus,
- väga hea koostöö- ja suhtlemisoskus,
- väga hea eesti ja inglise keele oskus,
- hea arvutioskus (tekstitöötlus, tabelarvutus).

Kasuks tuleb sekretäritöö kogemus ja väljaõpe, teiste võõrkeelte oskus, optimistlik meelelaad, abivalmidus ning ülikooli tundmine.

Konkursist osavõtuks esitada palgasooviga avaldus ning elulookirjeldus hiljemalt **30. augustil** e-postiga või paberkandjal TÜ personaliosakonda (personal@ut.ee, ruum 302, Jakobi 4, 51014 Tartu). Lisainfo tel 737 5145.

TULGE MUUSEUMISSE!

1. septembril on tudengitel pääs TÜ Ajaloo Muuseumisse tasuta.

JUMALATEENISTUS

29. augustil kl 11 algab Tartu Jaani kirikus Tartu Ülikooli-Jaani koguduse semestri avajumalateenistus. Jutlustab prorektor Tõnu Lehtsaar.

HARJUTAME TOEFLI TESTE

TOEFLi harjutustestid toimuvad 10. ja 24. sept kl 10-13. Info: Põhja-Ameerika ülikoolide teabekeskus, tel 742 7243 või www.ut.ee/ameerika.

ÕNNITLEME

55

Elle Kaljuste, kaugkoolituse koordinaator – 29. august

Ilmar Anvelt, lektor – 30. august

50

Harri Valdmann, assistent – 29. august

40

Allan Sonn, haldusjuht – 30. august

35

Olavi Loog, teadur – 27. august

Oksana Palikova, teadur – 27. august

Kadri Meier, õppetöö spetsialist – 29. august

30

Priit Vassiljev, vanemraamatupidaja – 29. august

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOO AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaz 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

IN MEMORIAM

Elmar Vasar

26. veebr 1926 – 15. juuli 2004

15. juulil suri TÜ füsioloogia-instituudi kauaaegne juhataja emeritprofessor Elmar Vasar.

Vasar astus 1948 pärast kooli kuldmedaliga lõpetamist TRÜ arstiteaduskonda. 1954. aastast kuni elu lõpuni oli Elmar Vasar seotud Tartu Ülikooliga. Ta alustas tööd farmakoloogia instituudis ja jätkas 1957 füsioloogia instituudis. 1960 kaitses kandidaadid- ja 1973 doktoritööd. 1975. aastast juhatas professorina füsioloogia instituuti, 1991. töötas erakorralise professorina ja emeriteerus 1994.

Elmar Vasara töökus ja sihikindlus oli igati eeskuju vääriv. Õppetöös äärmiselt korrektsena, loengutel rohke illustratiivse materjali kasutajana ja mitme õppevahendi koostajana oli ta üliõpilaste hulgas lugupeetud õppejõud.

Teadustöös keskendus prof Vasar hingamise- ja vere- ringealastele uuringutele. Ta võitis osa üleliidulistest kongressidest ja konverentsidest, tema juhendamisel valmis kandidaaditööd.

Väga kohusetundlikult täi-

tis prof Vasar mitmeid ülesandeid ka väljaspool õppetööd, olles arstiteaduskonna õppe- ja teadusprodekaan ning erialanõukogude esimees.

Arstiteadus on Elmar Vasara peres au sees. Meedikuist vanemate tööd jätkavad kõik kolm poega.

Mälestus professor Elmar Vasarast kui heatahtlikust, erudeeritud ja targast inimesest jääb kõigi tema õpilaste ja kolleegide südamesse.

Arstiteaduskond
Füsioloogia instituut

IN MEMORIAM

Külli Tiigimäe

16. nov 1958 – 8. juuli 2004

Juulis lõppes Külli Tiigimäele antud aeg olla koos perekonnaga, sõprade ja töökaaslastega. Tema erilisel tugev elutahe võitles kaua piinava haigusega, kuid saatusel olid omad plaanid.

Külli Tiigimäe oli lõpetanud ülikooli majandusteaduskonna ja töötas ülikoolis pearaamatupidajana aastast 1997.

Meie mälestustesse jääb Külli elama alati optimistliku, päikeselise ja säravana.

Kolleegid
rahandusosakonnast

RAAMATUESITLUS

2. septembril kl 16.15 toimub TÜ Kunstimuuseumis Anne Lille raamatu «Tragöödialeksikon: teemad ja tegelased antiikkreeka teatris» esitlus.

REBASENÄDALAL GIIDIGA KARTSERISSE!

Teisipäeval, 31. aug kl 16, neljapäeval, 2. sept kl 14 ja reedel, 3. sept kl 12.

Ülikooli ajalooline kartseriruum asub peahoone põõningul.

Kogunemine peahoones kella all.

Info: TÜ Kunstimuuseum, tel 737 5384, www.ut.ee/artmuseum.

OTSITAKSE VABATAHTLIKKE

Põhja-Ameerika ülikoolide teabekeskus pakub võimalust kahel vabatahtlikule (assistendid), kes saavad abistada teabekeskust igapäevatöös vabalt valitud tööajaga.

Eeldame:

- head inglise keele oskust,
- kohusetundlikkust ja täpsust,
- nädalas vähemalt 4 t tööd keskuses,
- valmisolekut keskuse tutvustamiseks messidel.

Tubli abilisele pakume:

- vajadusel nõuetekohast soovituskirja sisseastumiseks USA kõrgkooli või stipendiumi taotlemiseks,
- praktilist kogemust TÜ struktuuris töötamisel,
- tasuta testiõpikute (TOEFL, SAT, GRE jne) laenutamist,
- tasuta paljundamist,
- tasuta interneti kasutamist.

CV koos soovivaldusega esitada 7. septembriks Põhja-Ameerika ülikoolide teabekeskusesse (TÜ Raamatukogu W. Struve 1-325.

Info: Merli Tamtik, tel 742 7243, merli.tamtik@ut.ee.

KAITSMISED

27. augustil kl 9.15 kaitses Riia 23-217 Ülo Maiväli molekulaar- ja rakubioloogia instituudi doktoritööd molekulaarbioloogia erialal «Uurimus bakteri ribosoomi struktuuri-funktsiooni seostest». Juhendaja prof Jaanus Remme. Oponent prof A. Bogdanov, PhD, Moskva Ülikool.

27. augustil kl 10.15 kaitses Lai 40-218 Merit Otsus botaanika ja ökoloogia instituudi doktoritööd «Plant community regeneration and species diversity in dry calcareous grasslands». Juhendaja prof Martin Zobel. Oponent dots Henning Adersen, Kopenhageni Ülikool.

27. augustil kl 10.15 kaitses Vanemuise 46-301 Mikk Heidemaa zooloogia ja hüdrobioloogia instituudis doktoritööd «Süstemaatikaalaseid uurimusi perekondade Dolerus, Empria ja Caliroa lehevaablastest (Hymenoptera, Tenthredinidae)» zooloogia erialal. Juhendaja Mati Martin, biol-knd. Oponent Larry Hulten, PhD, Soome.

27. augustil toimub doktoritööde kaitsmine keemia osakonnas kh aud 430:

kl 14 Urmas Johanson «Investigation of the electrochemical properties of polypyrrole modified electrodes» anorgaanilise keemia erialal. Juhendajad prof emer Jüri Tamm ja prof Väino Sammelselg. Oponent prof Andres Öpik, TTÜ ja prof Enn Lust;

kl 15 Kaido Sillari «Computational study of the acid sites in zeolite ZSM-5» füüsikalise ja analüütilise keemia erialal. Juhendaja prof Peeter Burk. Oponent akadeemik Endel Lippmaa, RKBFI.

27. augustil toimub magistratööde kaitsmine eripedagoogika osakonnas Tiigi 78-118:

kl 11 Piret Soodla «Kirjalikute stiiloome oskuste arendamine põhi- kooli keskkamtes». Juhendaja Karl Karlep, ped-dr. Oponentid lektor Merit Hallap, MA ja prof Martin Ehala, PhD, TPÜ;

kl 11.45 Triin Tõru «Ütluse pragmatilise tähenduse mõistmine toimetulekukooli õpilastel». Juhendaja Karl Karlep, ped-dr. Oponentid lektor Kaja Plado, MA ja Birgit Kaasik, MA;

kl 13 Ülle Kuusik «Arenghälvetega koolieelikute mäng, joonistamine ja kõnetegevus». Juhendaja Karl Karlep, ped-dr. Oponentid lektor Pille Häidkind, MA ja dots Aino Saar-Ugaste, PhD, TPÜ;

kl 13.45 Kristin Binsol-Veltri «Haapsalu Sanatoorse Internaatkooli õpilaste lause: mõistmine, järelkordamine ja moodustamine». Juhendaja lektor Kaja Plado, MA. Oponentid

lektor Marika Padrik, MA ja Krista Sunts, kutsemagister.

30. augustil kl 14.15 kaitses ajaloo osakonnas Lossi 3-215 Kirsti Jõesalu magistratööd «Sotsiaalsed suhted nõukogude tööelus: biograafilisi uurimusi argielust ENSV-s» etnoloogia erialal. Juhendaja lektor Ene Kõresaar. Oponentid prof Elle Vunder ja Terje Anepaio, MA.

31. augustil kl 16.15 kaitses ülikooli nõukogu saalis Ene Kõresaar ajaloo osakonna doktoritööd «Mälu ja ajalugu eestlaste elulugudes: privaadne ja avalik, individuaalne ja kollektiivne eluloosünkretistlikust vaatepunktist» etnoloogia erialal. Juhendajad prof Elle Vunder ja dots Tiiu Jaago. Oponentid prof Marju Lauristin ja dots Pirjo Korkiakangas, Jyväskylä Ülikool.

31. augustil toimub doktoritööde kaitsmine eesti ja soome-ugri keeleteaduse osakonnas ph aud 102:

kl 14.15 Heli Laanekask «Eesti kirjakeele kujunemine ja kujundamine 16.-19. sajandil» eesti keele erialal. Juhendaja prof Mati Erelt. Oponent dots Külli Habicht;

kl 15.30 Ene Vainik «Lexical knowledge of emotions: the structure, variability and semantics of the Estonian emotion vocabulary» üldkeeleteaduse erialal. Juhendaja Urmas Sutrop, PhD. Oponentid prof Haldur Oim ja prof Jüri Allik.

31. augustil kl 12 toimub ph aud 135 magistratööde kaitsmine ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonnas:

Illari Lään «Universitas Tartuensis Tartu Ülikooli sisekommunikatsiooni vahendina» ajakirjanduse erialal. Juhendaja prof Epp Lauk. Oponentid Kaja Tampere, PhD ja prof Rein Veidemann;

Katrin Rahu «Šoppamise sooline representatsioon» meedia ja kommunikatsiooni erialal. Juhendaja Margit Keller. Oponentid Veronika Kalmus, PhD ja Anu Laas;

Mariliis Vahe «Sotsiaalturunduse ja sotsiaalse vastutuse võimalikud tõlgendusviisid» meedia ja kommunikatsiooni erialal. Juhendaja dots Triin Vihalemm. Oponentid Margit Keller, MA ja Mari Kalkun;

Heli Sõber «Mitmekultuuriline ettevõtte muutuste perioodil: keskastmejuhi tõlgendusmallid ja identiteet uue organisatsioonikultuuri kujunemise eeldusena» meedia ja kommunikatsiooni erialal. Juhendaja dots Triin Vihalemm. Oponentid Kaja Tampere, PhD ja prof Maaja Vadi.

Head
uut
õppeaastat!

TARTU ÜLIKOO
KIRJASTUS

Esmakursuslane Kati Loite (pildil 1) sõnul on tuutorisüsteem ideaalne «Olin meeldivalt üllatatud, et kõike nii lahkelt seletatakse». Herman Jürgens, Kristjan Luhamets ja Margus Padar (2) kutsusid rebaseid ekskursioonile ja andsid mitmesugust nõu.

2XVARJE SOOTAK

Rebased uudistavad alma mater'it

Varje Sootak

Värskeid tudengeid abistavad nõustajad ja tuutorid.

«Kus on ruum 120?» kostab jälle peahoone rebaste infolaua juurest. Küsija Kati Loite tahab üliõpilasnõustajalt uurida, kuidas saab õigusteaduskonna õppekava mõnda ainet oma tunniplaaniga kooskõlastada.

«Tulin sotsiaalteaduskonda riigiteadusi õppima ja tahaksin ka õigusteaduskonnast midagi juurde võtta,» rääkis Kati Loite.

Uue õppeaasta algul on üliõpilasnõustaja ukse taga lausa küsijate järjekord. Vastuvõtutalituse peaspetsialist Aime Randveer, kes nõustaja Helina Riisaluga ruumi jagab, ütles, et kuigi vahel tuleb ka väga lihtsatele küsimustele vastata, on tudengile just õppekava küsimused kõige keerulisemad. «Sageli ei teata, kuidas saab võtta valik- ja vabaaineid,» ütles Aime Randveer.

Haridusteaduskonna 3. aas-

ta tudeng Kristi Kasearu käis aga magistriõppesse pääsemise võimalusi uurimas. «Pole varem eriti nõustajalt ega tuutorilt nõu küsida tulnud, nüüd tahaks küll teada, mis aineid peab magistriõppesse pääsemiseks tegema,» ütles Kristi Kasearu.

Tuutoritest suur abi

«Kuna tunnen Tartut vähe, siis on väga hea meel, et kõik, kellelt midagi küsin, annavad lahkelt nõu. Nii linna peal kui ka ülikoolis. Eriti aga tuutorid,» ütles Kati Loite.

«Tuutorid pidasid meile ülikooli tutvustava loengu, käisime koos raamatukogus.» Kati sõnul on neil kaks oma tuutorit, kellele alati helistada ja meilida saab.

Rebasenädal

Esmaspäevast reedeni said rebased kõike pärida ja infomaterjale varuda rebasenädala infolaudadest. Iga päev toimusid linna ja ülikooli tutvustavad ekskursioonid jm.

Üliõpilasorganisatsiooni AGAPE liikmed Herman Jürgens ja Margus Padar lausa kutsusid igat peahoonesse sisenejat infolaua juurde.

«Oleme rebaseid saanud õigetes ruumidesse juhatada, rääkinud, kus odavalt süüa saab, ja palju muud nõu jaganud,» ütles Margus Padar.

«Ise ma ka ei teadnud Tar-

tusse tulles, kus näiteks Vane-muise tänav on,» räägib Herman Jürgens. «Mõtlesime, et aitame rebaseid veidi, oleme seda juba mitu aastat teinud. Ise saame ka niimoodi palju asju teada. Näiteks otsisime üles kõikide teaduskondade raamatukogud.»

Küsimusele, mis on rebaste kõige naljakam pärimine, vastasid noormehed, et üks ikka

see, kui peahoones küsitakse, kus Raekoja plats asub.

Kati Loite on rebasenädalaga väga rahul: «Kõik on uus ja huvitav ja inimesed on nii vastutulelikud.»

Ta tahab veel uurida, kuidas saab Tartus rahvatantsutreeningut jätkata. «Ja kui aega jääb, siis ka spordiklubisse ja rahvusvaheliste suhete ringi minna.»

Ülikoolis tegutseb 75 tuutorit

Margit Meiesaar
Tuutorite koordinaator

Alanud õppeaastal tegeleb esmakursuslaste nõustamisega 75 tuutorit.

Tudengitest üliõpilasnõustajad on olemas 37 erialal ning ka TÜ Õigusinstituudis. 72 üliõpilasnõustajat on varem tuutorina praktiseerinud 23.

Tuutorid on alati abistama ka oma teaduskonna teise eriala esmakursuslasi, kus sellel

aastal tuutoriks soovijaid polnud. Näiteks tänavu võivad tulevased stomatoloogid pöörduda oma küsimustega proviisoriõppe eriala tuutorite poole.

Enne õppeaasta algust arutati tuutorite infotunnis ka õppekorralduse muudatusi, et tudengite küsimustele vastata osata. Esmakordselt jagati tuutorisärke. Need on musta värvi ning kannavad seljal vaimukat rebasepildikest ja

teksti «Sul on küsimus? Mul on vastus». Nii on tuutor linna ja õppehoones esmakursuslastele kergesti märgatav.

Kuidas saab üliõpilane tuutoriks? Järgmise aasta tulevased tuutorid saavad ühineda tuutorite koolitusprogrammiga selle õppeaasta veebruaris-märtsis. Koolitused on aprillis ja augustis.

Info: www.ut.ee/tuutorid või tuutorite koordinaator ph ruum 117.

UT KÜSIB

Mida arvate lävendipõhisest vastuvõtust?

Kerli Kõbarsepp
Proviisoriõppe 1. a üliõpilane

Pärt Prommik
Keemia 1. a üliõpilane

Kreet Ruus
Sotsioloogia 1. a üliõpilane

Meil lävendiga sissesaamist ei olnud. Ka riigieksamite tulemustega sissesaamine pole halb. Lävendiga saad küll kohe teada, aga eksamite puhul säilib veel lootus sisse saada.

Viisin oma dokumendid ka teistesse ülikoolidesse ja lõpuks oli isegi raske otsustada, kuhu minna, sest sain ka TTÜsse ja EPMÜsse.

Algul kartsin, kas Tartu Ülikooli üliõpilaseks õnnestubki saada. Esimese eelistusena märkisin proviisoriõppe. Miks? Mul on tuttavad proviisoreid, kes nii kõitvalt oma ametist rääkisid, ning bioloogia ja keemia on mul ka tugev olnud.

Mulle meeldis, et saab kohe teada, kas oled ülikooli sisse saanud. Esimese valiku panin riski peale (bioloogia), teise kindla peale, et kui esimesse ei saa, siis teine on eelisvalik, kus kindlasti sees olen.

Hea on kohe pärast kooli lõpetamist teada, et mul on kindlasti võimalus ülikooli saada. Pole enam pabistamist.

Sain ka EPMÜsse mitmele erialale sisse, aga valisin TÜ, mis sobib mulle paremini.

Keemia valisin seepärast, et see on asjalik eriala, huvitun väga veinidest ja ehk teen kunagi veinitehase. Pead hästi õppima ja olema sellel alal tegija.

Üliõpilase seisukohast toetan lävendipõhist vastuvõttu, mis tagab selle, et õpilane teab kindlalt, et on riigieelarvelisel kohal sees.

Seega jääks ära mõttetu närveldamine, mida niigi peab tegema riigieksamite tulemuste ootamisel.

Teisalt näitasid tänavu-aastased lävendi piirid (välja arvatud õigusteaduskond), et see töö kaasa ootamatult palju sissesaanuid, kelle vastuvõtmiseks teaduskonnad valmis polnud.

Seepärast oleks teaduskonnadel mõistlik väga hoolikalt läbi mõelda oma lävendipiir, mida kindlasti peaks tõstma.

Välissuhteid juhib Virve-Anneli Vihman

1. septembrist asus vastloodud välissuhete osakonda juhatama Virve-Anneli Vihman (PhD).

«Algul tuleb mul tegelda osakonna väljaarendamisega. Osakonna eesmärk on tagada ülikooli tulemuslikuks rahvusvaheliseks suhtluseks väga head tugiteenused ning arendada välissuhtlust,» ütles Vihman.

Vihman on sündinud 1973 Californias, tema isa on eestlane, ema ameeriklanna. 1994 lõpetas Connecticuti Wesleyani Ülikoolis filosoofia eriala. 1992 oli ühe semestri Tartu Ülikoolis välisüliõpilane.

1995-1997 õpetas Vihman Nõo Reaalgümnaasiumis inglise keelt. Seejärel toimetas ta Tallinnas turistide ingliskeelset linnajuhti.

2003 kaitses Vihman Edin-

burghi Ülikoolis doktoritöö süntaktika ja semantika vahekorra.

«Minu abikaasa on eestlane Tartust ja meil oli mõte ükskord Eestisse tööle tulla. Nüüd tekkiski minu jaoks väga huvitav väljakutse tegelda Eestis Tartu Ülikooli välissuhetega,» lausus Vihman.

TÄNA LEHES

Uus eksamikord
LK 2

Academica 2004
LK 3

Ilmus «Tragöödialeksikon»
LK 2-3

Sügispäevad 2004
LK 3

UUDISED

Koostööseminar

6. septembril kell 15 algab Eesti Biokeskuses seminar «Ülikoolide ning äriettevõtete koostöövõimalused biotehnoloogia projektide vallas».

Ettekande peab prof Russell Smith (MD PhD) Oxfordi Ülikoolist. Tutvustatakse ülikoolide ning äriettevõtete biotehnoloogia projektide koostöökogemusi, püütakse leida koostöövõimalusi Eesti ja Briti teadlaste vahel.

Seminarile on oodatud nii üliõpilased ja õppejõud kui ka biotehnoloogia valdkonna firmade esindajad.

Seminar on tasuta. Registreerumine: www.tuit.ut.ee

Lisainfo: Ulvi Tiirik, 737 4800, ulvi.tiirik@ut.ee.

Raamatuesitlus

10. septembril kl 17 toimub ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonna uutes ruumides (ph 023-025) raamatu «Meediasüsteem ja meedia-kursus 1965-2004» esitlus.

Raamatu toimetas prof Peeter Vihalemm, kes on ka üks kümnest autorist. Toimetaja sõnul on raamat kokkuvõtte meediauurimise neljast aastakümnest. «See annab ülevaate nii traditsioonilise kui ka uue meedia arengust ning meediakasutuse muutumisest,» selgitas prof Vihalemm.

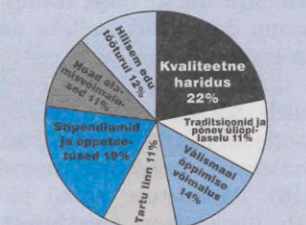
Raamatu väljaandja on TÜ Kirjastus.

Loeng

13. septembril kl 16 peab bioloogia-geograafiateaduskonna külalisprofessor Jack Holbrook ph aud 140 ingliskeelse loengu loodusteadusliku hariduse rahvusvahelistest probleemidest.

ONLINE-KÜSITLUS

Milline on sulle kõige olulisem Tartu Ülikooli õppima tulemise põhjus?

Vastajaid: 664

Uus küsimus:
Mida arvad lävendipõhisest vastuvõtust?

Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

Valiti ja nimetati professoreid

TÜ nõukogu 18. juuni istungil valiti uuesti patoloogilise anatoomia professoriks Raik-Hiio Mikelsaar, arheoloogia professoriks Valter Lang ja tõenäosusteooria professoriks Kalev Pärna.

Histoloogia ja embrüoloogia professoriks valiti Andres Arend, meditsiinilise mikrobioloogia ja viroloogia professoriks Irja Lutsar, lähiajaloo professoriks Eero Medijainen, spordi sotsiaalteaduste professoriks Lennart Raudsepp, krüptograafia professoriks Ahto Buldas ja rahvusvaheliste suhete teooria professoriks Eiki Berg.

Universaalalgebra professoriks nimetati Kalle Kaarli.

Emeritprofessoriks nimetati lähiajaloo professor Jüri Ant, etnoloogia professor Elle Vunder ja kardioloogia professor Rein Teesalu.

27. augusti istungil valis nõukogu etnoloogia professoriks Art Leete.

Kaljo Põllu näitus ajaloo muuseumis

8. septembril kl 16 avatakse TÜ Ajaloo Muuseumi valges saalis graafik Kaljo Põllu tööde näitus.

Näha saab metsotintosarja «Kirgastumine» (1991–1995) ja valikut ekliibriseloomigust.

Kaljo Põllu lõpetas 1962 ERKI klaasikunstnikuna. 1962–1975 oli ta TÜ kunstikabineti juhataja, 1975. aastast kunstiuülikooli õppejõud.

Väljapanekuga saab tutvuda 6. detsembrini.

Uus vabaaine «Muusikaesseistika»

Alanud õppeaasta iga kuu kolmandal kolmapäeval kl 19 korraldab Pille Lille Muusikute Toetusfond TÜ aulas «Meistrite Akadeemia» sarjas kontserdi.

Esinevad väljapaistvad Eesti interpreedid, nagu tšellist Peeter Paemurru, viiuldaja Mari Tampere, pianist Peep Lassmann jt.

TÜ muusikaprofessori Jaan Rossi sõnul on sarja kontserdid aluseks «Muusikaesseistika» vabaainele, mida hakatakse õpetama filosoofiateaduskonna kunstide osakonnas.

Uue aine eesmärk on õpetada üliõpilasi muusikast mõtlema ja kirjutama.

Tudengil tuleb iga kuulatud kontserdi kohta kirjutada essee, mida seminaril arutatakse.

Muusikaesseistika kursus algab 9. septembril kl 16.15 Lai 34-72, õpetab kunstide osakonna assistent Lilian Langsepp.

Muudatusi õppe-toetuste korras

Täiendava toetuse saamiseks tuleb nüüd bakalaureuseõppe peaspetsialisti Ülle Hendriksoni sõnul esitada avaldus igal semestril uuesti (oma teaduskonna dekanati), selleks on ka eraldi avalduse vorm.

«Ka majanduslikku toetust tuleb igal semestril uuesti taotleda (taotlus esitada õppeosakonda, peahoone ruumi 116). Põhitoetuse puhul piisab ühekordsest avaldusest, see kehtib kogu õppekaval õppimise aja.»

Avaldusi saab esitada 1.-15. septembrini.

Õppetootusi ei saa taotleda ülikoolis õppimise esimesel semestril.

F-i eest enam eksmatti ei saa

Muutunud eksamikorda selgitab bakalaureuseõppe peaspetsialist Ülle Hendrikson

Aija Sakova

Õppekorralduseeskirjas on sellest sügisest päris palju olulisi muudatusi.

Mis on eksamikorras sellest semestrist üliõpilase jaoks teistmoodi?

Põhiline muudatus on see, et üliõpilane võtab endale õppeainele registreerimisega kohustuse läbida teadmiste kontroll õppeaine toimumise semestril. Kui varem oli korduseksamit võimalik sooritada vastavalt kokkuleppele, siis nüüd tuleb korduseksam või -arvestus teha hiljemalt ainekursuse toimumise semestrile järgneva semestri teise õppenädala lõpuks (näiteks sügissemestri korduseksamid 25. veebruariks).

Kui üliõpilane ka korduseksamil läbi kukub, ei järgne muud, kui ta peab ainekursuse järgmisel semestril uuesti läbima, kui antud ainet loetakse. Loomulikult võib üliõpilane ka ilma korduseksamil läbi kukkumata kohe otsustada, et soovib ainekursust uuesti läbida.

Kas see tähendab, et üliõpilane registreerub samale õppeainele uuesti?

Jah. Läbides õppeaine-kursuse uuesti, on tal taas võimalus sooritada nii eksam kui ka korduseksam. Selline muudatus tähendab üliõpilase jaoks seda, et kaob ära üliõpilase eksmatricleerimise võimalus pärast kolme negatiivset eksamitulemust. Eksami läbimise kordadele piiranguid ei ole.

Ainult arsti-, hambaarsti- ja proviisoriõppes jääb kehtima senine kord, kus ühes aines on eksamit või arvestust võimalik sooritada kolm korda, kuna järgmisele kursusele pääsevad need, kel eelmise kursuse ained on kõik sooritatud. Üliõpilane eksmatricleeritakse, kui enne kevadist eksamisessiooni algust on sooritamata mõni talvise sessiooni eksam või arvestus või kui enne järgmisele kursusele üleviimist sügisel on õppekava täitmise ainepunktide summa läbitud õppeajale vastavast arvestuslikust mahust väiksem kui sada protsenti.

Kas uus eksamikord kehtib ka eelmiste semestrite võlgade kohta?

Ei. Enne 2004/2005. õppeaastat sooritatud eksamite

Usuteaduse 4. aasta üliõpilane Aitel Käpp leiab, et eksamikorra reformimise juures jääb selgetuks, kellele muudatused head on, kas üliõpilastele või administratiivtöötajatele. AIA SAKOVA

võlgu saab teha kogu algava õppeaasta jooksul ja üliõpilasel on õigus kolmele korduseksamile (kõik sellel õppeaastal sooritatavad eksamid mõnes varem võetud aines loetakse korduseksamiteks). Pärast kolmandat negatiivset korduseksamit ta eksmatricleeritakse.

Kuidas on avatud ülikoolis, kus õppetöö algab hiljem ja toimub sessiooniti?

Avatud ülikooli üliõpilastele on teised tähtjad. Neil on võimalik valitud õppeaines eksamit ja vajaduse korral korduseksamit sooritada õppeaine toimumise semestril või sellele järgneval semestril.

Kuidas on ühe õppeaine eksamiaegadega? Mitu eri võimalust peab üliõpilasel eksami tegemiseks olema?

Eksamit saab sooritada ainekursuse toimumise semestril kaks korda, teine on siis kor-

OLULISEMAD MUUDATUSED

Õppeainele registreerimisega tekib kohustus läbida õppeaine selle toimumise semestril.

Eksamit saab ainekursuse toimumise semestril teha kaks korda, ebaõnnestumise korral tuleb uuesti registreeruda.

«Mitteilmumine» saab arvulise väärtuse «0».

Enne 2004/2005. õa sooritatud eksamite võlgu saab teha kogu algava õppeaasta jooksul, kokku on õigus kolmele korduseksamile.

duseksam. Ajad teatab õppejõud juba enne, kui on toimunud 20% auditoorsest õppetööst, seega loengukursuse algul (teatada tuleb vähemalt kaks eksamiaega ja korduseksami aeg). Üliõpilasel on aga õigus taotleda õppejõult teist eksamiaega samal semestril, kui tema sooritatavate eksamite vahele jääb vähem kui kaks päeva.

Kas eksamile peab registreeruma või toimub see automaatselt?

Eksamile registreerumine lõ-

peb seitse päeva enne antud õppeaines toimuvat esimest eksamit. Kui üliõpilane eksamile tähtajaliselt ei registreeru, lisatakse ta semestri viimase eksamipäeva protokoll.

Ka korduseksamile tuleb registreeruda, kuna korduseksam ei ole kohustuslik. Üliõpilane võib otsustada kohe pärast esimest negatiivset tulemust, et ta läbib ainekursuse uuesti. Korduseksamile registreerumine lõpeb kaks päeva enne korduseksami toimumist.

Senisest hoolsamalt peaksid üliõpilased jälgima eksamite

registreerumist, kuna registreerimise tühistamise võimalus on kadunud. Kui juba kord eksamipäev on valitud, ei saa hiljem oma valikut muuta.

Mis saab siis, kui üliõpilane on eksamile registreerunud, aga kohale ei ilmu?

Kui ta nimetatud päeval ei ilmu, on tulemuseks «mitteilmunud». Mõjuva põhjuse ilmnemisel, millest on vaja dekanati või õppejõudu teavitada eksami toimumisest seitsme tööpäeva jooksul, märgi «mitteilmunud» tühistatakse.

Märkmel «mitteilmunud» on ju ka sellest semestrist veidi teistsugune tähendus kui varem?

Enne ei arvestatud aineid, mille taga oli märgi «mitteilmunud» keskmise hinde arvestamisel. Nüüd on sellel hindeline väärtus «0».

Mida see tegelikkuses üliõpilase jaoks tähendab?

Seda, et kui üliõpilane registreerub näiteks mingile valikainele ja hiljem selles eksamit ei soorita, siis hakkab eksamile või arvestusele mitteilmumine tema keskmist hinnet mõjutama. Õppeainest tuleks õigel ajal loobuda, kui on näha, et eksamit teha ei jõua.

Kas muudatused õppekorralduseeskirjas puudutavad ainult eksamikorraldust?

Ei. Oluline muudatus on veel see, et akadeemilisele puhkusele siirdudes tuleb üliõpilastel ainekursustele ja eksamitele registreerumise tühistamiseks esitada avaldus. Automaatne tühistamine toimub ainult tervislikel põhjustel akadeemilisele puhkusele minekul.

Mida peaks välismaale õppima asuda sooviv üliõpilane silmas pidama?

Välismaale õppima siirdumiseks tuleb sõlmida vormikohane õppeleping. Õppeleping asendab välismaale õppima mineku avaldust ning on abiks eelneva õpingukava koostamisel ja kooskõlastamisel oma teaduskonnaga.

Akadeemilise puhkuse ajal välismaale õppima mineja ei ole kohustatud õppelepingut sõlmima, kuid hilisema ainet ülekandmise sujumise huvides võiks seda siiski teha.

Ilmus «Tragöödialeksikon»

Ivo Volt

Klassikalise filoloogia teadur

Eile esitles ülikooli kunstimuuseumis prof Anne Lill (pildil) raamatut «Tragöödialeksikon: teemad ja tegelased antiikkreeka teatris».

Klassikalise filoloogia professori Anne Lille raamat on kreeka tragöödiaga aastatepikkuse tegelemise tulemusel valminud teatmeteos, mida võib materjalile lähenemise ja mahu poolest pidada maailmas ainulaadseks.

Lisaks tavalisele alfabeetiliselt leksikoniosale on raamatu lõpus esitatud ka märksõnade temaatiline jaotus, mis iseloomustab ehk kõige ilmekamalt leksikoni sisulist

ulatust: ajaloolised mõisted, isikud ja sündmused; antiiktragöödiad, nende autorid ja tegelased; draama- ja kirjanlusteooria, keel ja stiil; geograafilised nimetused; interpreteerimise põhimõisted, filosoofiline taust; lavastus ja

lavateose struktuur; müüt ja rituaaltragöödia.

«Tragöödialeksikon» lisab eestikeelses teatmekirjandusse terve hulga mõistekäsitlusi, mis siit seni puudusid.

Sissejuhatuses on ülevaated kolme tähtsama kreeka tragöödiakirjaniku Aischylose, Sophoklese ja Euripidese elust ja teostest, samuti Atika draama ja tähtsamate ajaloo-sündmuste kronoloogia.

Järelsõna valgustab nii tekstitraditsiooni kui ka tragöödiate mõistmise ja tõlgendamise seotud küsimusi. Oluline on ka peatükk erinevatest tragöödiainterpretatsioonidest 20. sajandil.

Raamatu väljaandja on TÜ Kirjastus.

TOEFL-TESTIDE ETTEVALMISTUSKURSUSED

TÜ Põhja-Ameerika ülikoolide teabekeskus alustab sügissemestriks registreerimist TOEFLi inglise keele ettevalmistuskursusele.

Info tel 742 7243 või www.ut.ee/ameerika (teabekeskuse teenused).

Tartu Ülikooli Ajaloo Muuseum Toomel Lossi 25

AJA SISSE MINEK Esmakursuslane!

Kas Sa tunnud oma ülikooli ja teaduskonna ajalugu?
Kas Sa tead oma eriala tunnustatud teadlasi?
Kas Sa aimad, milline oli minevikus üliõpilase elu-olu?

Kui tahad tunda end selles valdkonnas kindlamalt, tule muuseumisse!
Õpid tundma oma eriala muuseumi positsiooni, fondiesemete ja teadja-inimese tutvustuse kaudu.

Ootame!

Keemia 1. kursus
8. septembril kl 12

Keemia 1. kursus
9. septembril kl 8

Tulla võivad ka vanemate kursuste tudengid.

Lisateave: 737 5677

JÄRGNEB!

Tasuta!

UT KÜSIB

Miks toimub tänavu Academia uut moodi?

Vastab välissuhete peaspetsialist Lea Kivi.

Academia toimub sel aastal konverentsi vormis ja valdkondlike sektiioonidena.

Erinevalt varasematest Saksa-Eesti akadeemilistest nädalatest on seekord Academia peateemal «Teadus ja teadmispõhine ühiskond» kutsutud arutlema nii Saksa kui ka Eesti teadlased.

Nii on Eesti ja Saksa teadlastel parem võimalus tõsiselt mõttevahetuseks, suureneks üksteisemõistmine ning Eesti ja Saksa teadlased muutuvad võrdseteks partneriteks.

Mõttevahetus on plaanitud 27. septembril konverentsi vormis. Plenaaristungile tule-

vad esinema Euroopa Akadeemia direktor prof Carl Friedrich Gethmann ja Eesti Teaduste Akadeemia president prof Jüri Engelbrecht.

Samuti esinevad Saksa Panga asepresident Jürgen Stark ja Eesti Panga president Vahur Kraft.

Valdkondlikke sektiioone juhatavad majandusteaduskonna dekaan prof Jüri Sepp (*socialia*), eetikakeskuse juhataja prof Margit Sutrop (*humaniora*) ja tehnoloogia-instituudi direktor prof Mart Ustav (*realia et naturalia et medicina*).

Kõik ettekanded tõlgitakse sünkroonselt eesti keelest saksa keelde ja ka vastupidi. www.academia.ut.ee.

Eetikakeskuse doktoristipendiumid

Hiljemalt 17. septembriks tuleb esitada TÜ eetikakeskuse 2004/2005. õa Volkswageni Stiftungi toetusest makstava doktoristipendiumi konkursi dokumendid.

Stipendiumi võivad taotleda võivad kõigi teaduskondade doktorandid eetikaküsimustega tegeleva projekti kirjutamiseks.

Stipendium (3520 kr kuus) määratakse kuni 5 doktorandile üheks aastaks. Stipendiaadiks olemise ajal peab doktorant elama alaliselt Eestis. Ta peab pidama ettekandeid oma tööst ja kohus-

tuma osalema eetikakeskuse interdistsiplinaarsetes kollokviumides ja külalislektorite seminarides.

Nõutavad dokumendid (inglise või saksa keeles): CV ja publikatsioonide nimekiri, eetikaalase uurimistöo projekt (3-5 lk), juhendaja soovitus, avaldus (vabas vormis, koos põhjendusega) stipendiumi saamiseks.

Dokumendid esitada TÜ eetikakeskusesse, Ülikooli 7 II korrus.

Info: eetikakeskuse referent Sigrid Parts, tel 737 5427, Sigrid.Parts@ut.ee.

Tartu sügis-päevad 2004

Sügispäevad toimuvad tänavu kuu aega varem kui eelmistel aastatel – 18. – 24. oktoobrini. Lähiajal lõpeb mitme konkursi tähtaeg.

Tudengibänd '04

Salvesta 1–2 lugu oma bändi lugu lindile või CD-le. Saada lint või CD hiljemalt 11. oktoobriks Üliõpilasmajja (Kalevi 24). Pane ümbrikusse lühike bändit tutvustus ja kontaktandmed.

Info: Kaimo Puniste, kaimo@kmz.pri.ee, tel 511 8952 või 730 2400.

Tudengifilm '04

Oodatud on kõik filmid: mustvalged, värvilised, ruudulised, täpilised, tummfilmid. Umbes 15 minutit pikk film salvesta CD-le (oleks parem) või stereosalvestuse-na VHS kassetile. Too CD või VHS hiljemalt 11. oktoobriks

Üliõpilasmajja valvelauda. Lisa kontaktandmed.

Kõik eelvoorus välja valitud filmid kantakse ette 21. oktoobril Tudengifilmi suures linal. Parimatele jagatakse Otte!

Info: Janar Haidak, jeidak@ut.ee, 5565 9078 või 730 2400.

Etluskonkurss «Kunstide ööl»

Tule ja esita vabalt valitud proosapala ja luuletus ödusa kaminatule paistel.

Info: Taimi Sild, taimi.sild@tfg.tartu.ee, 516 7558 või 730 2400.

Tudengi LAKs '04

Kõrgkoolidevaheline lustlik võistlusõhtu. Lõbusate ja Andekate Klubi (LAKs) annab meeoluka laksu. Esinevad lõbusad ja andekad moosekandidid.

Info: Johan Rannast,

johanrannast@hotmail.ee, 558 6271 või 730 2400.

Postimehe koomiksivõistlus

Joonista pildirida, mis mahub 167x50 mm suurusesse raamistikku. Peategelane peab olema tudengipäevade maskott Villem.

Saada oma koomiksirida hiljemalt 13. oktoobriks Üliõpilasmajja. Lisa kontaktandmed.

Parimad ilmuvad Postimehes.

Info: Berit Roiland, beritroi.land@hotmail.com, 505 3246 või 730 2400.

Tudengipäevade info: www.studentdays.ee.

Rotalia Fondi stipendiaadid 2004/2005

Sirje Mark

Rotalia Fondi stipendiumide komitee sekretär

USAs Seattle'is asuv Rotalia Fond andis vabariigi avalik-õiguslike ülikoolide (TÜ, TTÜ, TPÜ, TKÜ, EMA, EPMÜ) statuatsioonarses õppevormis õppivatele üliõpilastele 2004/2005. õppeaastaks 24 stipendiumi.

Neist 10 olid Gerhard Treubergi, 6 Ene Silla, 2 Enn

Raidna ning 2 Helge ja Bruno Laane nimelised.

Tartu Ülikoolist väärilis stipendiumi 11 tudengit: Viljar Kalbus (AR, arstiõpe), Meelis Burget (FL, ajalugu), Kristiina Johanson (FL, ajalugu), Ann Kraut (BG, bioloogia), Laura Sedman (BG, bioloogia), Pavel Starkov (FK, keemia), Liisi Täht (HT, klassiõpetaja), Krista Liin (MT, informaatika),

Alo Joosepson (SO, semiootika ja kulturoloogia), Siiri Liiva (SO, riigiteadused), Angelina Valk (Narva kolledž, humanitaarained vene õppekeele põhikoolis).

Stipendiumide pidulik ülandmine on täna, 3. septembril kl 18 korraldus! Rotalia majas Tartus, Tähe 3. Oodatud on kõik stipendiaadid, nende perele, sõbrad, õppejõud, kursusekaaslased.

UUDISED

Johanna Rossi fotonäitus Solovetsi saartest

31. augustil avati TÜ Raamatukogus Johanna Rossi fotonäitus Solovetsi saartest «Tallinn – 1080 km».

«Tallinnat Valges meres asuvatest Solovetsi saartest lahutavad 1080 kilomeetrit sõitsin maha 2003. a augustis. Saarestik koosneb kolmest suurest ja paljudest väiksematest saartest,» ütles Ross.

XV sajandil rajati suurimale, Solovetsi saarele võimas klooster, mis toimis ka piiriäärse kaitserajatisena. XVI sajandil hakati seda ääreala kasutama sundasumispaigana. 1923-1939 asus suletud kloostris valdustes esimene GPU ja NKVD surmalaager. 1974. aastast on Solovetsi saarestik loodus- ja muinsuskaitse all.

Praegu tegutseb klooster jälle. Näituse fotodel on jäädvustatud saare olustikku ja inimesi.

Näitus jääb avatuks 1. oktoobrini.

Narva kolledži direktoriks valiti taas Katri Raik

TÜ nõukogu valis 27. augusti istungil Narva kolledži direktoriks seni kolledžit juhtinud Katri Raigi (PhD).

Katri Raik on lõpetanud TÜ ajaloo eriala, töötanud ülikoolis teabetalituse juhatajana, riigikantseleis ja haridusministeeriumis. Narva kolledži direktor on ta olnud selle asutamisest, 1999. aasta juunist peale.

Tudeng on kunn!

Õppelaenuga tasuta korter!

Hansapanga õppelaenuga tunnend end kunnina! Ja kui veab, siis veel erilise kunnina – just Sina võid võita vinku korteri, auto, tasuta lõunad, läppari ja palju muud. Tutvu oma privileegidega lähemalt www.knapasnah.net või pööika lähimasse Hansapanga kontorisse.

Aga tasuta rahvusvaheline üliõpilaspilet? Elementaarne!

Hansapank
Head mõtted saavad alati teoks

ÖNNITLEME

Emeriitprof Olaf Printits 80

3. septembril 1924 sündinud Eesti koolimatemaatika *grand old man*, matemaatika didaktika õppetooli emeritprofessor Olaf Printits lõpetas 1942 gümnaasiumi. Pärast haavataasaamist Eesti Leegionis Narva rindel ning töötamist õpetajana lõpetas ta 1947 keskkooli hõbemedaliga.

Kahekordse keskhariidusega Printits lõpetas ülikooli matemaatika eriala 1952. Ta on töötanud teoreetilise mehhanika kateedris kuni matemaatika õpetamise metoodika kateedri moodustamiseni 1965. Juubilar oli kateedri juhataja selle loomisest kuni 1975. Seejärel töötas ta sama kateedri dotsendina ja oli kateedri (hiljem matemaatika didaktika õppetooli) professor kuni 1994.

Teadustegevuse esimeseks valdkonnaks oli prof Printitsal funktsionaalse sõltuvuse, tuletise ja integraali koolikäsitlemise loomine. Väitekirja temaatikast tulenev uurimistöö viis ta tihedasse kontakti Eesti matemaatikaõpetajatega. 1974 alustas ta Eesti matemaatikaõpetajate päevade korraldamist, mis jätkuvad praeguseni.

Juubilar üks kõige olulisem panus Eesti hariduse arendamisse on eesti haridustegelaste poolt kolmekümne aastal koolimatemaatika kursuse moderniseerimiseks alustatud töö jätkamine Eesti oma matemaatika õpekava ja õpikute koostamise kaudu.

Selle töö tulemusena õpetati ainsa üksusena kogu endises Nõukogude Liidus Eesti

koolides matemaatikat euroopalikele traditsioonidele tugineva integreeritud kursusega eesti originaalõpikute järgi. Viimaseid on üksnes Printitsa enese ja kaasautorite sulest esma- ja kordustrukkidena ilmunud üle 50 väljaande.

Juubilar eriti südamelähedane valdkond on olnud Eesti koolimatemaatika ajaloo uurimine. Selle töö tulemused on esitatud arvukates artiklites ja mahukas monograafias «Eesti koolimatemaatika ajalugu». Allakirjutajale ei ole teada, et maailmas oleks ühegi teise riigi koolimatemaatika ajalugu nii hõlmavalt ja sügavuti käsitletud.

Juubilar on tuntud ja tunnustatud ka kui Tartu Akadeemilise Meeskoori kauaegne solist, kes on esinenud mitme soolokontserdiga.

Õnnitleme kolleegidele ja õpilastele alati oma akadeemilise tasakaalukuse ja korrektsusega eeskujuks olevat Olaf Printitsat!

Kolleegide ja õpilaste nimel Jüri Afanasjev

OLAF PRINITSA JUUBELIÜRITUSED

17. sept kl 10 avatakse TÜ Raamatukogus Olaf Printitsa tegevust kajastav näitus. Juubilar saab õnnitleda samal päeval kl 17 matemaatika-informaatikateaduskonnas.

Samas toimub kell 12 ka rahvusvaheline matemaatika didaktika seminar. Osavõttust teatada tel 737 6414 või Lea.Lepmann@ut.ee.

ÖNNITLEME

65
Sirje Lahk, vanemlaborant – 7. september

60
Hilja Iher, õhuseire spetsialist – 4. september
Robert Aps, erakorraline teadur – 7. september

40
Arvo Avi, tehnovõrkude ja elektripaigaldiste teenistuse juhataja – 7. september

30
Marek Kartau, Archibus/FM peaspetsialist – 3. september

TÜ AKADEEMILINE SPORDIKLUBI

TÜ Akadeemilise Spordiklubi spordiharrastuse treeningurühmade info: tel 737 6280, spordiklubi@ut.ee.

AEGEE-TARTU OOTAB UUSI LIIKMEID!

7. septembril TÜ raamatukogu fuajees ning 7. ja 8. septembril Lossi 3-215 kl 18 tutvustab ennast AEGEE. Organisatsioon AEGEE-Tartu ühendab ühiskondlikult aktiivseid tudengeid kogu Euroopas. Info: www.ut.ee/aegee või aegeetartu@aegee.org.

OLE OSA MILLESTKI, MUUDA OMA ELU ERAKORDSEKS!

AIESEC

Maailma suurim üliõpilasorganisatsioon
www.aiesec.ee

Infotunnid: 14. ja 16. sept kl 18.15
TÜ Raamatukogu konverentsisaalis

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaz 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

KAITSMISED

8. septembril kl 15 kaitseb ülikooli nõukogu saalis **Vitali Vassiljev** arstiteaduskonna doktoritööd «Lämmastikoksiidi süntaasi inhibiitorite mõju etanooli toimele etanooli akuutse ja kroonilise manustamise ning võõrutusnähtude korral». Juhendajad prof Marika Väli ja v-assistent Paavo Pokk. Oponendid prof Enn Seppet ja dots Rein Pähkla.

10. septembril kl 14.15 kaitseb Liivi 2-404 **Märt Möis** matemaatika-informaatikateaduskonna doktoritööd «Linear Mixed Models with Equivalent Predictors» matemaatilise statistika erialal. Juhendaja dots Tõnu Möls. Oponendid prof Kenneth Nordström, Oulu Ülikool ja dots Simo Puntanen, Tampere Ülikool.

10. septembril kl 14.15 kaitseb Näituse 2 aud 207 **Vadim Semjonov** vene ja slaavi filoloogia osakonna doktoritööd «Jossiff Brodski põhjapagenduses: autobiograafilisuse poeetika» vene kirjanduse erialal. Oponendid prof D. M. Bethea, USA ja filosoofiadoktor J. Kyst, Taani.

15. septembril kl 16 kaitseb ülikooli nõukogu saalis **Piret Luik** pedagoogika osakonna doktoritööd «Õpitarkvara efektiivsed karakteristikud elektrooniliste õpikute ja drillprogrammide korral». Juhendaja prof Jaan Mikk. Oponendid prof Peeter Normak, TPÜ ja emeritprof Veijo Meisalo, Helsingi Ülikool.

KÜLALISÕHTUD

Korp! **Filiae Patriae** ootab nais-üliõpilasi külalisõhtutele 7. ja 9. septembril kl 19 oma majja Struve 4 (ülikooli raamatukogu vastas).

Korp! **Vironia** ootab akadeemiliselt organiseerumata eesti soost meesüliõpilasi oma sügissemestri külalisõhtutele 9. ja 21. septembril kl 20.15 meie konvendikorteris Lai 30. Riietus korrektne. Info: www.vironia.ee.

Korp! **Ugala** ootab akadeemiliselt organiseerumata mees-õhtudeid 7. ja 14. septembril oma konvendi hoonesse Kuperjanovi tänavas. Külalisõhtute orienteeruv algus kl 20 ja riietus soliidne.

KURSUSED

Lõuna-Eesti keele ja kultuuriuuringute keskus kuulutab välja järgmised loengusarjad:
FLLE.00.001. **Lõunaeeesti keel II** (2 AP, A). Õppejõud Sulev Iva. Loengud toimuvad 2.–11. n (1. loeng 10. sept) R 8.30–10 Ülikooli 18–244. Kursus on mõeldud neile, kes on läbinud kursuse Lõunaeeesti keel 1. osa, Võru keel I (FLEE.02.067) või

muul moel võru keelega kokku puutunud.

FLLE.00.004. **Lõunaeeesti folkloor** (2 AP, A). Õppejõud Paul Hagu. Loengud toimuvad 2.–16. n (1. loeng 10.09) K 14–16 Lossi 38, s.o vana anatoomikum. Tutvustatakse lõunaeeesti folkloori eripära žanride kaupa ja antakse ülevaade folkloori erinevustest Lõuna-Eesti regioonides.

FLKN.03.121. **Sissejuhatus lõunaeeesti kirjandusse** (1 AP, A). Õppejõud Ülo Tonts. Loengud toimuvad 1.–6. n (1. loeng 31.08.) E 10–12, T 10–12 Ülikooli 18–228. Tutvutakse kahe konkureeriva kirjakeele ajajärguga. Ülevaatelise ning valikulise vaatluse alla tuleb lõunaeeestilise ilukirjandus 20. sajandil. Lisainfo: TÜ Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskus Lossi 38, tel 737 5422, vt ka www.ut.ee/lekeskus.

FLFI.02.092 **Vaimufilosoofia peateemad**, Bruno Mölder, filosoofiamagister.

Septembris ja oktoobris toimub kompaktkursus, mis pakub ülevaadet vaimufilosoofia peateemadest. Teemad: keha-vaimu probleem, mentaalne sisu, rahvapsühholoogia loomus, meelelised kvaliteedid ja vaimne põhjuslikkus.

Oodatud on filosoofia eriala vaimu kursuste üliõpilased ja magistrandid, samuti külgnevate erialade (psühholoogia, keeleteadus) üliõpilased. Kursus toimub teisipäeviti kl 16–18 ja neljapäeviti kl 14–16. Esimene kohtumine 7. sept kl 16–18 Lossi 3-223.

Vene kirjanduse õppetool kuulutab välja järgmised loengukursused eesti keeles:

FLVE.03.171. **Sissejuhatus vene kirjandusluku** (2 AP, A). Lektor Lea Pild. Kolmapäeviti, kl 12–14, Näituse 2-206. Käsitletakse vene kirjanduse arengujooni keskajast kuni XX saj.

FLVE.03.178. **Eesti-vene ja vene-eesti tõlge** (2 AP, A). Lektor Lea Pild. Teisipäeviti, kl 14–16, Näituse 2-207. Antakse ülevaade erinevate tekstižanride tõlkimisest (publistlik tõlge, teadusteksti tõlge, ilukirjandusliku teksti tõlge).

FLVE.03.256. **Vene dekadentide luule ja proosa** (2 AP, A). Lektor Lea Pild. Teisipäeviti, kl 16–18, Näituse 2-207. Käsitletakse tuntud vene sümbolistide (D. Merežkovski, Z. Hippiuse ning F. Sologubi) luule- ja proosateoste poeetikat.

Registreerimine – www.is.ut.ee/pls/ois. Info: tel 737 6352.

TEATED

Kunstide osakond (Lai 34) vajab mees- ja naismodelle.

LOENGUKURSUS FOTOKUNSTI AJALOOST

8. sept kl 18–21 algab ph aud 102 põnev kursus fotokunsti ajaloost (FLKU.01.087, 4 AP võimalik võtta valikainemoodulina). Õppejõuks on selle ala üks parimaid asjatundjaid Eestis, Tartu Kõrgema Kunstikooli prof Peeter Linnap. Kursus kestab ühe semestri, peamiselt loenguvormis ja on illustreeritud põneva näitliku materjaliga.

Viies rahvusvaheline

Geniifoorum 2004

"Genoomikalt meditsiinile"

Konverents

Connect Eesti bioteetvõrdusseminar

Näitus

www.geneforum.ee

17.-18. september, Tartu

Eesti Geenikeskus

Info: Rein Külm, tel 5347 3059, 737 5879.

Algavad tantsuklubi ALO seltskonnatantsude kursused Hugo Treffneri gümnaasiumis. Altkursus E 6. sept, algajate jätkukursus K 8. sept, edasijõudnutele T 7. sept. Kursused algavad kõikidel päevadel kell 19.

Info ja registreerimine tel: 528 6482 ja 747 4248 ning ilmetiik@hotmail.ee.

SPORT

5. septembril on Eedeni kaubandus- ja vabaajakeskuse II korruse parklas tänavakorvpallivõistlused. Vaataja saab ise teha vabaviskeid.

Võistkondade tänavakorvpallist osavõtutasu 300 kr, kohapeal kl 9st 400 kr. Auhinnafond 50 000 kr. Linnarahva sopsuvõistlustest osavõtt 10 kr, võitjaid premeerivad kinkekaartidega Photopoint ja Nike.

Kl 14 esitletakse TÜ/Rocki meeskonda, esinevad ka Rocki tantsutüdrukud. Info: Rauno Kiisk, tel 523 1386.

9. sept kl 16 avavad tudengispordi sügishooaja Tartus TÜ staadionil Eesti üliõpilaste kergetõustiku meistrivõistlused.

Parim kõrgkool võidab rändkarika!

Info: www.easl.ee.

Esmakordselt antakse välja Eesti Akadeemilise Spordiliidu uue kujundusega kaunid medalid. Registreerumine toimub internetis ja kohapeal.

KONTSERT

18. septembrini on kõik hooaja piletid Estonia kontserdisaali ning Vanemuise ja Pärnu kontserdimaja kassades soodushinnaga -25%.

Kontserdikavad: www.concert.ee.

4. sept kl 19 Vanemuise kontserdimajas erakordselt suurejooneline kontsert «Volkonski annab aru» (Peeter Volkonski 50). Peeter Volkonski, solist Siiri Sisask, Liisi Koikson, Tõnis Mägi, Lembit Saarsalu, Riho Sibul, Riina Airenne, Heli Vahing, Kärt Tomingas, Jaan Willem Sibul, Pantir (Soome).

Kaastegevad Toomas Lunge, Margus Kappel, ansamblid Propeller, Rosta Aknad, Kosmikud, No Big Silence, Vanemuise Sümfooniaorkester ja ooperikoor (dirigent Tarmo Leinatamm). Õhtu juht Üllar Saaremäe. Kontserdikavad: www.concert.ee.

Studio Lingua

KEELTEKOOL

• Tartu kaasaegseim keeltekool pakub keeleõpet:

- eesti keel
- praktiline eesti keel
- soome keel
- rootsi keel
- saksa keel
- inglise keel
- prantsuse keel
- hispaania keel
- vene keel

KUNI 10.SEPTEMBRINI, REGISTREERUNUTELE 20% HINNAST ALLA!

väikesed õppegrupid (kõige rohkem 8 õpilast)
kaasaegseim sisustus
avarad ja koolitusnõuetele

vastavad õpperuumid
parkla kõikidele klientidele
professionaalne õpetus
www.studiolingua.ee

Tähe 110, Tartu. ☎ 730 0596

TARTU ÜLIKOOL

TÜ võtab sotsiaalteaduskonna dekanaati tööle

dekanaadi juhataja,

kelle ülesanne on dekanaadi töö juhtimine, dekaani assisteerimine, asjaajamine, klienditeeninduse ja teabelevi korraldamine teaduskonnas ning töö finantsidega.

Edukal kandidaadil on:

- kõrgharidus (soovitavalt teaduskraad),
- juhtimisalane töökogemus,
- väga hea analüüsi-, algatus- ja korraldusvõime,
- väga hea koostöö- ja suhtlemisoskus,
- väga hea eesti ja inglise keele oskus,
- hea arvutioskus (tekstitöötlus, tabelarvutus).

TÜ võtab rahandusosakonda tööle

pearaamatupidaja,

kelle ülesanne on korraldada ülikooli majandustegevuse ja finantstulemuste objektiivne kajastamine.

Edukal kandidaadil on:

- erialane kõrgharidus,
- väga head raamatupidamisalased teadmised,
- väga head teadmised maksundusalastest õigusaktidest,
- väga hea koostöö- ja suhtlemisoskus.

Kasuks tuleb töökogemus suure organisatsiooni pearaamatupidajana või audiitorina. Pakume pidevat arengut võimaldavat tööd unikaalses organisatsioonis ja konkurentsivõimelist palka.

Dekanaadi juhataja konkursile esitada palgasooviga avaldus ning elulookirjeldus hiljemalt **13. septembril**, pearaamatupidaja konkursil hiljemalt **17. septembril** e-postiga või paberkanjal TÜ personaliosakonda (personal@ut.ee, ruum 302, Jakobi 4, 51014 Tartu). Lisainfo: www.ut.ee/konkurss ja tel 737 5145.

Leping tõi üliõpilasi Hongkongist

Hiina keelses sõnas Eesti on neli märki – armastus, liiv, nunn, Aasia

Aija Sakova

Alates sellest õppeaastast on Tartu Ülikoolil partnerleping Hongkongi Baptisti Ülikooliga. Aastaks on Tartusse õppima tulnud kaks sealse ülikooli humanitaarteaduste üliõpilast – Chou Chiu Ping ja Wong Tsz Wai.

Hiina nimede puhul tuleb silmas pidada, et need esitatakse eestlasele tavapäratul kujul. Nimelt on kõigepealt perekonnanimi (Chou) ja alles siis eesnimi (Chiu Ping).

Hongkongi hiina keel

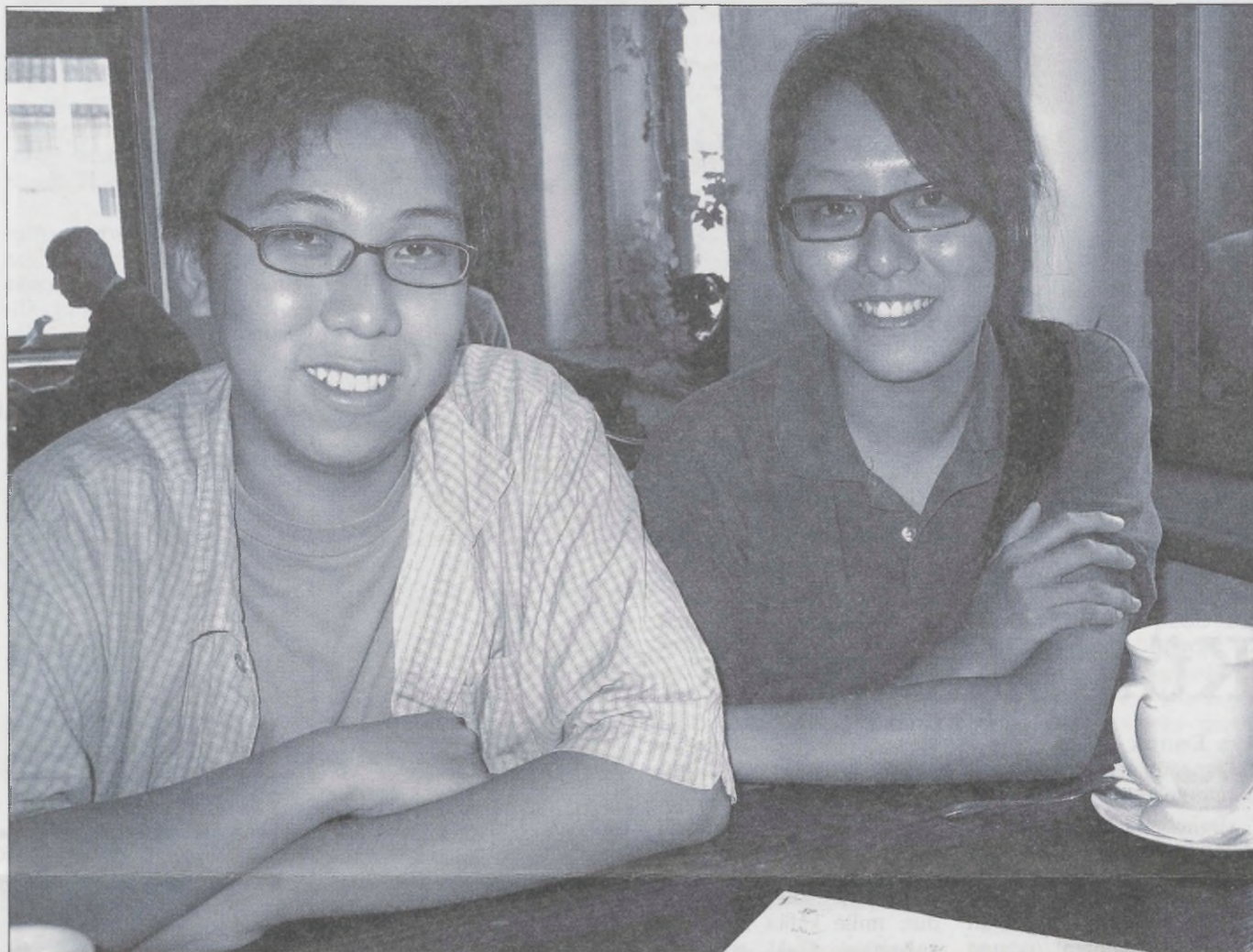
Rääkides nimedest, kaldub jutt keelele ning nii Chou kui ka Wong kinnitavad, et Hongkongi hiina keel on oluliselt teistsugune kui tavaline hiina keel. «Kantoni ehk Hongkongi hiina keel on oluliselt lihtsustatum, nii kirjapildis kui ka häälduselt, samuti kasutame me oma jutus väga palju ingliskeelseid laene,» rääkis Chou.

Küsimusele, kuidas kirjutatakse hiina keeles kohanimed, mida ei ole võimalik tähenduslike märkide abil edasi anda, vastab Wong, et sellistel juhtudel kasutatakse häälduspõhist kirjutusviisi. «Sõna Eesti kirjutatakse nelja märgi abil. Need märgid tulenevad sõna Eesti hääldusest. Kui neid aga eraldi vaadata, siis on igaühel ka oma tähendus: armastus, liiv, nunn, Aasia,» seletas Wong.

Partnerleping Hongkongi Baptisti Ülikooliga on uus ning hiinlastest Tartu Ülikooli tudengid pole veel igapäevane nähtus.

Hiinas tasuline keskkaridus

Kui suur osa välistudentitest osaleb ingliskeelsetes programmides või aastasel eesti keele intensiivkursusel, siis Chou ja Wong on püüdnud tunniplaan ise kokku sobitada. Nii käib Wong näiteks ka inglise filoloogide loengutes. «Minu esmane huvi ei ole praegu eesti keele õppimine, vaid Eesti ajaloo ja kultuuri tundmaõppimine. Hongkongis on teadmised Eestist väga väikesed. Mind huvitab Eesti ning see, mida ja kuidas siin õppida saab,» ütles Wong.

Hongkongi Baptisti Ülikooli üliõpilased Wong Tsz Wai (vasakul) ja Chou Chiu Ping tahavad aasta jooksul Tartus kesken-
duda eelkõige Eesti kultuuri ja ajaloo tundmaõppimisele.

AIJA SAKOVA

Hiinas on Chou sõnul üldse veidi teistsugune haridussüsteem kui Eestis. Kui sinne kõrgharidusreform muutis 4-aastase bakalaureuseõppe kolmeaastaseks, siis Hiinas on plaanis muuta see kolmest neljani.

See kõik on aga seotud Hiina suhteliselt keeruka haridussüsteemiga, mida püütakse lihtsamaks muuta. Veidi šokeeriv tundub eestlasele aga asjaolu, et haridus alates 9. klassist on tasuline. «Seda finantseerib perekond tavaliselt eri laenudest. On ka mitmeid stipendiume, nii et kes ikka väga õppida tahab ja suudab, hariduseta ei jää,» lisas Chou. Ülikoolis maksab üks õppeaasta tema sõnul 4210 eurot.

Hiina meditsiin

Chou ja Wongi koduülikool on üks Hongkongi kaheksast ülikoolist ning selles õpib ligi

5000 üliõpilast. Nii ei õpetata seal näiteks meditsiini, ei tavalist ega hiina meditsiini. Viimane aga tõstab akadeemilistes sfäärides üha jõudsamalt pead. «Soovitakse, et hiina meditsiin jõuaks ka teadusesse, et tehtaks teadusuuringuid,» selgitas Chou. Üldiselt jagunevad inimesed Hiinas Wongi sõnul kaheks: ühed,

kes usuvad hiina meditsiini, ja teised, kes kasutavad tava- meditsiini ravimeid. «Praegu aga püütakse teaduse tasandil leida tava- ja hiina meditsiini kokkupuutepunkte ning nende kahe koostöövõimalusi,» lisas Chou.

Eestis Choule ja Wongile seni meeldib. «Inimesed ei ole siin pealetükkivad, aga

nad on alati väga abivalmid. Tänavad on puhtad ja ilusad. Õpperuumid enamasti väga korralikud ning väga paljudes kohtades on traadita Internetiühendus,» rääkis Wong.

Chou lisas omalt poolt, et kahju on vahel ehk sellest, et ühiselamus on naabriteks ainult välismaalased ja nii on raske eestlastega kontakti

Ligikaudu 200 uut välisüliõpilast

Ülle Tensing
Välisüliõpilastalituse
peaspetsialist

2004/2005. õppeaastal alustas Tartu Ülikoolis õpinguid ca 200 uut välisüliõpilast.

Uute välisüliõpilaste seas on enim soomlasi – 68, järgnevad sakslased – 26 ja Ameerika Ühendriikide tudengid – 25.

Võrreldes 2003/2004. aasta sügissemestriga on kasvanud Erasmuse programmi alusel ülikooli õppima tulevate vahetusüliõpilaste arv.

Välisüliõpilaste üldarv 31. augusti seisuga on 440. Sellest 280 on bakalaureuse-, magistri- või doktoriõppes õppijad. Ülejäänud on väliskülasüliõpilased, kes on tulnud eri

vahetuslepingute alusel ingliskeelsetele semestriprogrammidelle või õpivad eesti keele intensiivkursusel.

24.-27. augustini toimus traditsiooniline välisüliõpilaste orientatsiooninädal. Selle eesmärk oli anda uutele välisüliõpilastele ülevaade ülikooli õppekorraldusest ning ülikoolis ja linnas toimuvast.

TÄNA LEHES

Intervjuu

prof Peeter
Vihalemmaga
LK 3

Ametiühingu palgaküsitlusest

LK 2

Dr Tiina Kirsi loengud

LK 2-3

UUDISED

Euroopa Akadeemia uued liikmed

Rektor prof Jaak Aaviksoole ja eetikakeskuse juhatajale prof Margit Sutropile anti Eesti TA ja Euroopa Akadeemia (Academia Europaea) ühiskoosolekul «Regionaalne tippteadus laieneva Euroopa teadusruumis» kätte Euroopa Akadeemia liikme diplom.

Uuteks liikmeteks said veel Eesti TA president Jüri Engelbrecht ning teadus- ja haridusminister Toivo Maimets.

Eesti teadlaskonnast kuulub Euroopa Akadeemia koosseisu kokku 7 liiget (Karl Rebane, Jaan Einasto ja Rein Vaikmäe).

Euroopa TA on eri valdkondade tippteadlasi ühendav valitsusteväline organisatsioon, kuhu kuulub ligi 2000 teadlast 35 Euroopa riigist.

TÜ asus Pärnusse 305 aastat tagasi

8. septembril avas prorektor prof Jaak Kangilaski Pärnu kolledži ees dolomiidist skulptuuri «Päikesekell».

Kell sümboliseerib Tartu Ülikooli Pärnusse kolimise 305. aastapäeva. Skulptuuri autor on Hannes Starkopf. Skulptuuri valmimist toetasid rahaliselt paljud inimesed ja ettevõtted, kelle nimed on kella jäädvustatud.

28. augustil 1699 toimus Pärnus Academia Dorpatensis pidulik avamine. Ülikool kolis Pärnusse läheneva Põhjasõja eest ja tegutses seal Academia Pernoviensis nime all 1710. aastani. Päikesekella paigaldamine ülikoolihoone ette oli juba tollase ülikooli kantsleri Erik Dahlberghi soov.

1999. alustas Pärnus tööd TÜ Pärnu Kolledž.

UT KÜSIB

Miks tulla Venemaalt Tartusse õppima?

Vastab eesti keele intensiivkursuse välisüliõpilane Mark Abramov (pildil).

Lõpetasin sel kevadel kiitusega keskkooli. Olles ise pärit Mineralnõje Vodõ linnast, kandideerisin nii Moskva kui ka Tartu ülikooli. Mõlemasse võeti mind vastu.

Otsustasin Tartu kasuks ühelt poolt seetõttu, et siin elab minu tädi pere ja olen ise Eestis varem käinud. Viim

masel korral osalesin 1999. a Tallinnas toimunud muusikafestivalil. Teisalt olen just vanema põlvkonna esindajatelt kuulnud palju häid sõnu Tartu Ülikooli kohta. Arvan, et sinne haridustase on kohati kõrgem ja euroopalikum kui Venemaal. Mu endine ajalooõpetaja oli siiralt uhke, kui ütlesin, et lähen Tartusse õppima.

Mulle meeldib Eesti puhul

see, et ta on väike ja iseseisev. Eestil on omapärane kultuur, mida tahan tundma õppida, alustades eesti tähtpäevadega ning lõpetades eesti keelega. Sel aastal tegeleni ainult keeleõpingutega, et siis järgmisel aastal õigusteadust õppima asuda. Kooli kõrvalt tahan veel Eestis leida võimalusi, et edasi tegeleda ka muusikaga, mis on minu suur kirg. Olen võitnud mitmeid auhindu Venemaal üleriigilistel laulukonkurssidel.

Ülikooli külastab Uus-Meremaa välisminister

Lauri Randveer
Rahvusvahelise koostöö juhi
assistent

12. septembril saabub ülikooli tutvumisvisiidile Uus-Meremaa välis-, kaubandus- ja justiitsminister Philip Bruce Goff.

Ministrit saadab Haagis resideeruv Uus-Meremaa suursaadik Eesti Vabariigis T. E. David Bruce Payton.

Külaline kohtub rektor Jaak Aaviksoo ja prorektor Jaak

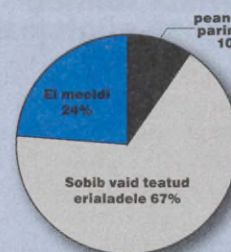
Kangilaskiga ning tutvub peahoone ja ülikooli kunstimuuseumiga.

Minister Philip Goff on hariduselt politoloog (magistrikraad Oxfordi Ülikoolist 1979). Ta on töötanud poliitikateaduste lektorina Aucklandi ülikoolis ja tehnoloogiainstituudis.

Ta on Uus-Meremaa Tööpartei ja Uus-Meremaa parlamendi liige. Philip Goff on juhtinud mitmeid ministeeriume.

ONLINE-KÜSITLUS

Mida arvad
lävendipõhisest
vastuvõtust?

Vastajaid: 664

Uus küsimus:
Kas tunniplaan
on paigas?

Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

Kliinikumi koostöö
Ida-Virumaaga

6. septembril sõlmisid TÜ Kliinikumi juhatuse esimees Urmas Siigur ja Ida-Viru Keskhaigla juhatuse esimees Tarmo Bakler koostöölepingu.

Koostöö eesmärk on arstiabi kvaliteedi edendamine Ida-Virumaal.

Kliinikum pakub stažeerimisvõimalusi, korraldatakse ühisseminare, konverentse jne.

Avatud ülikoolis
jätkub vastuvõtt

Seoses vabade kohtade olemasoluga pikendati TÜ avatud ülikoolis dokumentide vastuvõttu viiel erialal.

Kohaliku omavalitsuse korralduse erialale võetakse dokumente vastu 13. septembrini, kalanduse ja veekogude majandamise erialale 30., infokorralduse erialale 10., turismigeograafia erialale 13. ja tehnikavaldkonna õpetaja erialale 17. septembrini.

Info: TÜ kaugkoolituskus, Kaja Karo, tel 737 5200.

Laboriarstide
kongress

9.–11. septembrini toimub Pärnus hotellis Strand VII Balti laborimeditsiini kongress.

Eesti Laborimeditsiini Ühingu juhatuse esimehe Urmas Siiguri sõnul on laborimeditsiin Balti riikides viimase kümne aastaga teinud arengus suure hüppe ja jõudnud rahvusvahelisele tasemele.

Enam kui 470 osavõtjaga 14st riigist toimuv kongress on üks Põhjamaade regiooni suurimatest laboriala teadusüritustest.

Kongressi delegaatide seas on laboriarste ja -spetsialiste kõigist Balti riikidest ja Põhjamaadest jm.

Perearstide
foorum pühajärvel

8.–11. septembrini toimub Pühajärve konverentsikeskuses TÜ perearstiteaduse õppetooli ja Rootsi valitsuse SIDA projekti poolt korraldatud perearstide koolitus «6. Balti Forum».

Prof Heidi-Ingrid Maaroosi sõnul toimuvad kolme päeva jooksul loengud, seminarid ja perearstide teadusprojektide arutelud. «Kursus on mõeldud eelkõige praktiseerivatele perearstidele teadustöö metoodika õppimiseks,» ütles prof Maaroos.

Käärikul toimub
Kekkose sügismatk

25. septembril kl 12 algab Käärikul Kekkose sügismatk.

Eelregistreerimine 20. septembrini (50 kr, lastel 25 kr). Ürituse jaoks on valminud soodne pakett, mis sisaldab tervise testimist, matkanõuandeid, spordijooki, suppi, loosimist, sauna, majutust hotellis, hommikusööki rootsi lauas. Hind 270 kr.

Info ja broneerimine: tel 766 5600 või kaariku@ut.ee, www.kaariku.com.

Olgu plastik-, paber- või metallraha – alati on seda vähe.

MONTAAŽ ERGI PROMMIK

Küsitlus palkadest 1.

Avo Ennok

TÜ ametiühingu sotsiaal-uuringute komisjoni esimees

Ülikooli ametiühing korraldas kevadel palgaga seonduva sotsioloogilise küsitluse. Sügissemestri algus on sobilik aeg laiemat üldsust tulemustest teavitada, küsitluses osalejatel aga avaneb võimalus oma vastuseid kõikide vastajatega võrrelda.

Proгноosi kohaselt pidi usutluses osalema iga teine ülikooli töötaja. Vastava nimikirja koostas personaliosakonna arvutiprogramm.

Välja jagada õnnestus 1103 küsimustikku, millest tagasi laekus 1061. Kahjuks oli nende seas hulgaliselt täitmata jäänud või rikutud ankeete, nii kogunes kasutamiseks kõlblikke ankeete 896.

Andmed ametiühingu-
komitees

Üldsotsioloogiliste tunnuste järgi jagunes vastanute kontingent järgmiselt: 36% mehed ja 64% naised, neist kõrgharidus oli 38% ja kraadiharidus 33%. Ametikohade kaupa moodustasid vastajatest professorid 6%, dotsendid 7%, lektorid 9%, teadurid 14%, õppejõud 9%, juhid 7%, laborandid 10%, spetsialistid 18%, ametnikud 12% ja töölised 8%.

Kuna tegemist on üsna delikaatse temaatikaga, siis on rõhuasetus faktilisel materjalil, kommentaarid jääksid aga lugeja teha.

Ametipalgast ja
töö intensiivistumisest

Artikkel annab tulemuste ülevaate kõige üldisemal kujul. Käsitlusest on kõrvale jäetud hinnangud üldsotsioloogiliste tunnuste kaupa. Huvi korral aga saab neid andmeid küsida ametiühingukomiteest. Ametiühingu listis ilmub lisaks vastuste üldjao- tuse kõrvale ka tulemuste jaotumine ametikohtade kaupa.

Meie tähtsaim palgakorral-

dust puudutav dokument on ülikooli palgaeeskiri, millega ligilähedaselt 2/3 töötajatest on ka mingil moel tutvunud.

Sellest tähtsast dokumendist johtuvalt toimib aga ülikoolis reaalne palgakorraldus, mille kohta kolmandik vastajatest siiski oma hinnangut ei avaldanud. Ligikaudu samapalju oli ka neid, kes mõningate mööndustega olemasolevat palgakorraldust toetavad. Täiesti rahul on palgakorraldusega 3% vastajatest, nendega on opositsioonis 13% vastanutest, kes palgakorraldusega üldse rahul ei ole.

Millised asjaolud on selliste hinnangute ni viinud, olemasolev materjal otsest vastust ei anna. Küll aga selgitas küsitlus, et valdava osa (89%) vastajate arvates võiks ametikohajärgne palk senisega võrreldes kõrgem olla.

Seda laadi arvamust võis muu hulgas kujundada ligi kolmandiku vastanute teadmine teistel sarnastel ametikohtadel saadavast suuremast töötasust. Ka on enamikul (73%) töö intensiivsus viimase kolme aasta jooksul suurenenud, kusjuures lähedasi- pooltel vastajatest ei ole palk muutunud. Töötasu on suurenenud 41%-l.

Soov erialase
lisatöö järele

Selline olukord sunnib iga kolmandat usutluses osalejat tegema palgalist lisatööd. Lähedasi- pooltel vastajatest on see erialane ja tehakse ülikoolis, neljandik aga teenib erialase tööga lisa väljaspool ülikooli. Mitteerialalist lisatööd teeb ülikoolis 5% vastanutest, väljaspool ülikooli aga 9%.

Lisatööle rakendujate hulk võib aga veelgi suurened, sest 18% usutletutest juba otsib palgalist erialast lisatööd ülikooli juures, neljandik aga sarnast lisatööd väljaspool ülikooli. Mitteerialast lisatööd ülikoolis on valmis tegema

PALGA MÄÄRAMISE
NÕUETE PINGERIDA:

1. Ametialased teadmised ja oskused
2. Haridustase
3. Töösse suhtumine
4. Vastutuse mää
5. Töö tulemuslikkus
6. Töökoormus
7. Töö pingelisus
8. Staaž ülikoolis

iga kahekümnes vastaja. Ülikoolisiselt sooviks töökohta vahetada 9%.

23% küsitluses osalenutest otsib uut töökohta väljaspool ülikooli.

Kõrgema palga nimel on valdav enamik (95%) valmis suurendama oma tööalast pädevust, rohkem kui kaks kolmandikku veelgi rohkem tööd tegema, iga teine ka osa võtma streigist palganõudmist toetuseks.

Palk ei motiveeri
tulemuslikule tööle

Enam kui poolte vastajate arvates ei motiveeri nende senine palk pingsalt ja tulemuslikult töötama. Viimane muidugi ei tähenda, nagu töötaksid need inimesed halvasti, vaid osutab teistele kvaliteetselt töötamise motiividele. Ligikaudu pool kontingendist on arvamusel, et palk ei sõltu töötulemustest (54%) ega tööpanusest (55%).

Samas on küsitletute seas 42% neid, kes suuremal või vähemal määral teavad, mida neilt oodatakse suurema palga saamiseks. 47%-le on tuntud ka kvalifikatsiooni hindamise alused ülikoolis.

Muu hulgas pakkus küsimustik hindamiseks rea nõudeid, mida peaks töötajale palga määramisel ja muutmisel arvesse võtma. Vastuste alusel koostatud pingerida vt ülalpool. Teisi pakutud variante märgiti tagasihoidlikumalt, neid nimetas alla 20% vastajatest.

Järgneb

Hansapanga stipendiumid

Hansapanga stipendiumikonkursil antakse välja kaheksa 15 000 krooni suurust stipendiumi, (kolm 15 000-kroonist stipendiumi EPMÜ ja viis 15 000-kroonist stipendiumi TÜ üliõpilastele).

Taotleda saavad silmapaistvate õpitulemustega ja ühiskondlikult aktiivsed täiskoor- musega õppivad üliõpilased alates kolmandast semestrist.

Taotluste esitamise tähtaeg 1. oktoober.

Hansapanga stipendium on asutatud Tartu Kultuurkapitali juures.

Taotlused esitada ja info: SA Tartu Kultuurkapital, Rae-koja plats 8, Tartu 51004, tel/faks 744 1500, kultuurkapital@raad.tartu.ee, www.kultuurkapital.ee.

IBMi konkurss üliõpilastele

IBM kuulutas välja IBM Linux Scholars Challenge'i võistluse kolledžite ja ülikoolide üliõpilastele.

Tudengeil on võimalus parandada Linuxit, luua töövahendeid või disainida Linuxi rakendusi.

Konkursi eesmärk on propageerida tudengite hulgas Linuxi kasutamist, lahendada Linuxi probleeme ning disainida või arendada Linuxi

rakendusi.

20 parimat saavad auhinnaks Linuxi vabavaraga sülearvuti IBM ThinkPad ja neil on võimalus osaleda ühel kolmest 2005. a suvel toimuvast koolitusest Linuxi Tehnoloogiakeskuses. Auhind on ka parimale õppeasutusele.

Info ja registreerimine: www.developer.ibm.com/university/students/contests/linux.

Klimatoloogia sümposium

Varje Sootak

Täna kell 11 algab TÜ Ajaloo Muuseumis Carl Kalki 200. sünniaastapäevale pühendatud ajaloolise klimatoloogia sümposium.

51 aasta jooksul (1835-1885) Paldiskis ilmavaatlusi teinud Kalki tegevusest ja selle tähendusest tänapäeval peab ettekande Andres Tarand.

Erki Tammiksaar teeb ülevaate loodusteaduste (eriti

meteoroloogia) arengust Tartu Ülikoolis 19. sajandil. Ettekanded on veel Arvo Järvelt, Jaak Jaaguselt, Ain Kalliselt jt.

Dots Jaak Jaaguse sõnul oli Kalk Peterburi Geofüüsika Peaobservatooriumi korrespondent, kelle vaatlustulemusi avaldati observatooriumi aastaraamatus. «Selline järjepidev vaatlusrida on arvata- vasti unikaalne kogu maailmas,» märkis dots Jaagus.

UT KÜSIB

Diana Pärn korjab kaktustelt klaasikilde.

VARJE SOOTAK

Kuidas elavad kaktused?

Vastab TÜ Botaanikaia aed-
nik Diana Pärn.

Hinnanguliselt hukkus augustiku põlengus ja selle järel 30% kollektsioonist, eriti noori taimi ja orhideesid. Orhideed olid kogutud uue troopikamaja valmimise ootuses. Hukkus 20 liiki. Paeaegu hävis ka sooja- ja niiskuselembelisemate helmekaktuste kollektsioon.

Hävis ka noorte ja õrnade taimede hoiukapp ja seal olev kaktuste järelkasv, kahe viimase aasta jooksul külvatud ja tärnanud kaktused (um 50

taksonit), samuti teiste taimede külv. Inventuur on veel pooleli.

Oleme jõudnud maja suu- remast sodist ära koristada. Hoone on kaetud kilega, mis küll hoiab natuke sooja ega lase vihmal sisse sadada. See pole aga kuivalembeste taimede jaoks hea, sest on umbne ja peale sajab kondensvesi. Pealegi on taimed väga märjad kustutusveest ja sellest, mis enne kilega katmist peale sadas. See võib neile hukutavalt mõjuda.

Tartu Ülikooli Ajaloo Muuseum Toomel Lossi 25

AJA SISSE MINEK

Esmakursuslane!

Kas Sa tunnend oma ülikooli ja teaduskonna ajalugu?
Kas Sa tead oma eriala tunnustatud teadlasi?
Kas Sa aimad, milline oli minevikus üliõpilase elu-olu?

Kui tahad tunda end selles valdkonnas kindlamalt, tule muuseumisse!
Õpid tundma oma eriala muuseumi-koor- positsiooni, fondiesemete ja teadja-inimese tutvustuse kaudu.

Ootame!

matemaatika 14. septembril kl 10
informaatika 14. septembril kl 14 ja 15. septembril kl 14
infotehnoloogia 15. septembril kl 12 ja 16. septembril kl 14
Tulla võivad ka vanemate kursuste tudengid.

Lisateave: 737 5677

JÄRGNEB!

Tasuta!

Prof Vihalemm: kommunikatsiooniteadused on tõusujoonel

Varje Sootak

Meedia- ja kommunikatsiooniprof Peeter Vihalemm rõõmustab: kommunikatsiooniteadused on selgesti tõusujoonel kogu Euroopas ja õnneks ka Tartu Ülikoolis.

Oled toimetanud ja kirjutanud koos abikaasa prof Marju Lauristini jt autoritega mitu ingliskeelset uurimust Eesti postkommunistlikust ühiskonnast.

1993 ilmus koos Läti ja Leedu autoritega «Towards a Civic Society» Baltimaade ajakirjanduse arengust. 1997 avaldasime koos rootslastega «Return to the Western World» ja 2002 «Baltic Media in Transition», mis käsitles rohkem Eestit, Lätit ja Leedu kaastöödega oli probleeme.

Aga Balti koostöö praegu?

Paremaks koostööks asutasime Balti Meediauurijate Assotsiatsiooni, kontaktid edenevad. Väga jõudsasti areneb meedia uurimine just ühiskondlikus kontekstis Kaudase Ülikoolis. Regulaarse koostöö on kujunenud küll rohkem Põhjamaadega.

Eesti paistab kolme Balti riigi seas uurimuste poolest tugevamana välja. Meil on ka rohkem doktorikraadiga õppejõude ja uurijaid, ainuüksi meie osakonnas 9.

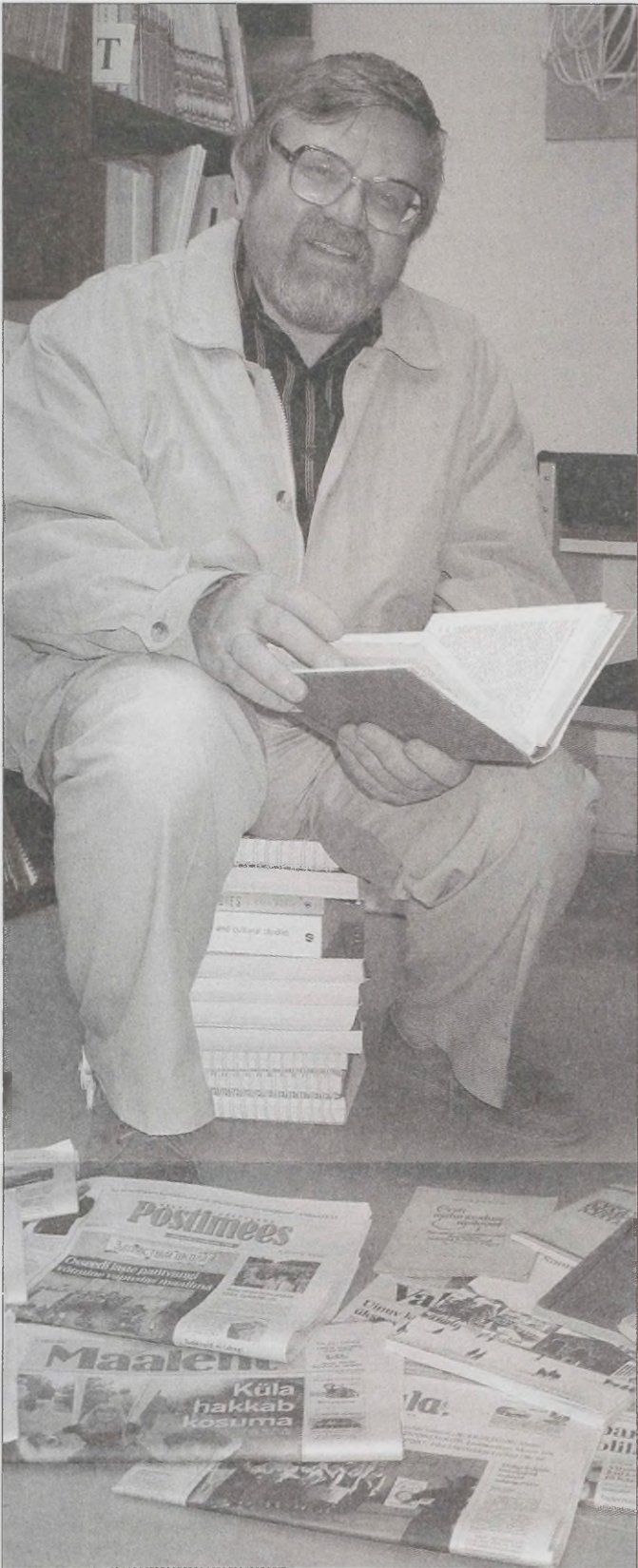
Säärdeühiskonna väljaannetega andsite välismaailmale iseseisvumisprotsessi süvakäsitluse. Milline on tagasiside, kui palju välismaailm neid kasutab?

Algul võtsimegi kursi rahvusvahelise levikuga raamatutele. Neid kasutatakse päris palju. «Return...» sai väga laialdase vastuvõtu osaliseks. Arvustusi ilmub tänaseni, kokku on paarkümmend.

Väga oluline oli raamatu avaldamine just Tartus Tü Kirjastuselt. Kui mõnikord kahtleme, kas Tartu ingliskeelsed väljaanded maailmas levivad, siis see raamat annab tunnistust, et ka Tartus on täiesti võimalik rahvusvahelise levikuga teoseid välja anda. Muidugi oleneb see valdkonnast ja selle aktuaalsusest.

Milline on postkommunistliku ühiskonna uurimistulemuste lühisõnum?

Üks põhiküsimusi on üldpil-

«Ajakirjandus areneb koos ühiskonnaga,» märgib professor Peeter Vihalemm.

VARJE SOOTAK

di loomine, terviku nägemine, mõtestamine.

Eesti siirdeühiskonna kohta ilmub järgmisel sügisel ülevaatlük raamat arengust alates aastast 1987 edu ja trauma kontekstis.

Eesti ühiskonnal on üsna hästi läinud, mis ei tähenda, et võiksime väga rahul olla sellega, kus praegu oleme.

Transitsioon – poliitiline läbimurre, riigi aluste rajamine, radikaalsed reformid, stabiilse turumajanduse ja demokraatliku poliitilise režiimi väljakujunemine on toimunud.

Nüüd on jõudu hoopis tõisemate ülesannete püstitamiseks, sellest siis ka praegune ümbermõtestamise aeg ja

PROF PEETER VIHALEMM

Sünd 11. sept 1944

1968 lõpetas Tü eesti filol
ajakirj eri haru cum laude
1974 psühholoogiakandidaat
Töötanud Tü sotsioloogia-
laboris, EPMÜs, 1978. aast-
tast Tü ajakirjandusosa-
konnas (prof 1992-1997 ja
alates 2001)

1989-1997 ajakirj osak juha-
taja, alates 1998 meedia ja
kommunikatsiooni õppe-
tooli hoidja

Eesti Sotsioloogide Liidu,
Balti Meediauurijate
Assotsiatsiooni jt asutaja-
liige

liikumine ühiskonna kultuurilise ja sotsiaalse küpsuse poole.

Aga taolise küpsuse jõudmiseni kulub aastakümneid. See üleminek, transformatsioon, on juba keerulisem, sest selgete eesmärkide saavutamine punktist A punkti B on läbi.

Kas ajakirjanduses on märgata suunda suurema sotsiaalsuse poole?

On ikka. Näiteks tänases Eesti Päevalehes (intervjuu toimus 3. sept) kirjutab Priit Hõbemägi sellest, kuidas inimesed vanemaks saades maailma teistmoodi näevad. Ühiskond on saavutanud teatud stabiilsuse ja olulisi asju tahetakse uuesti mõtestada.

Kas võib osakonna kolme õppetooli puhul rääkida ühiskonna- ja meediauurijate koolkonnast?

Mingil määral küll. Nüüd oleme võtnud suuna ka eesti-keelsetele väljaannetele. Veel sel sügisel ilmub raamat esinduslikust sotsioloogilisest küsitlusest «Mina, maailm, meedia». See andis väga olulisi ja sisukaid tulemusi. Võib öelda, et meil on olemas tervikpilt Eesti ühiskonnast, eri rahvakihtide elumaailmast või elavikust uue aasta-saja algul.

Täna, oma 60. sünnipäeva künnisel esitlete väga mahukat raamatut «Meediasüsteem ja meediakasutus Eestis 1965-2004».

Sellesse raamatusse tahtsime koos paljude teiste autoritega koondada uurimuste andmed nõukogudeaegse ja

viimaste aastakümnete meedia kohta. Oluline on näha praegust aega üleminekutes ja pikemas perspektiivis. Nii-sugune andmete koondamine on ka oluline õppematerjal ja teatmeteos.

Raamat fikseerib omal moel meie ajakirjanduse praeguse pildi. Eri meediakanalite tagasisaate sügavus ja käsitluste aspektid on küll mitmel põhjusel erinevad. Näiteks Hagi Šein on kirjutanud väga põhjaliku ülevaate televisiooni arengust Eestis.

Esmakordselt ilmuvad ju ka venekeelse ja uue meedia ülevaated.

Venekeelse meedia puhul pean tähtsaks, et on ära toodud andmed kõigi Eestis 1940. aastast ilmunud venekeelsete väljaannete, ka üsna väikeste ja ajutiste kohta. Uue meedia osa annab Interneti arengu kõrval ülevaate ka online-ajakirjandusest jm.

Kas Eesti ajakirjandus peab oma lugejat targaks, harib teda, või seliseks, kellele peab kõik lihtsalt ette söötma?

On nii ja teistsuguseid tendentse. Ka seda, kus lugejat täiesti võrdväärselt partneriks peetakse.

Üldiselt on mul hea meel nii Eesti ajakirjanduse kui ka ajakirjandustudengite ja üldse tudengite üle. Eesti ajakirjandus kui elav organism on päris hea tervise juures, suudab üsna hästi reageerida ja mõnikord ka sügavale minna. Ajakirjandus areneb koos ühiskonnaga, nii et ma ei ole siin pessimistlik. On kindlaid märke, et ühiskonnas toimub edenemine ja nii ka ajakirjanduses. Oluline on mitmekülgse, refleksiivse ja inimkeskuse suurenemine.

Kuidas arenevad kommunikatsiooniteadused?

Nad on selgesti tõusujoonel igal pool arenenud maades, ka Eestis ja õnneks ka Tartu Ülikoolis. Riiklike vastuvõtuarvude põhjal võidakse küll nende erialade languse tendentsist rääkida, kuid põhimõtteliselt on selgelt tegemist tõusvate erialadega. Liigume ju kiiresti kommunikatsiooniühiskonna poole, sellest ka õppejõudude ja üliõpilaste suur huvi nende edenevate erialade vastu.

eestlastele ja Eesti kultuurile olulisi teemasid. (N 10-12, Lossi 329).

Tiina Kirss on sündinud USAs eesti pagulaste peres. Doktorikraadi kaitses võrdleva keeleteaduse alal.

Oma uurimustes vaatleb dr Kirss eesti kirjandust läbi võrdleva kirjanduse prisma paigutades eesti kirjandusteosed Euroopa kirjanduse võrgustikku, mis ulatub ka väljapoole, leides seoseid ka ameerika kirjandusega.

Kursustest on oodatud osa võtma kõik huvilised.

Eelregistreerimine eetikakeskuse juures toimuvatele kursustele: Sigrid.Parts@ut.ee.

UUDISED

Atmosfääriteemaline nõupidamine

Eile toimus Tü Türi Kolledžis VII keskkonnaalane nõupidamine «Atmosfäär, inimene, ultraviolettkiirgus».

Ettekannetes käsitleti UV kiirguse uuringute suundi Eestis ja Euroopas, päikese UV kiirguse spektromeetria, looduse UV kiirguse mõju inimese organismile, muutusi Eesti tormisuses jm.

Toimus diskussioon ning valiti ultraviolettkiirguse, osooni ja aerosoolide uurimise koordineerimise Eesti nõukogu liikmed.

Keskonnaministeeriumi, Tü jt korraldatud nõupidamisel osalesid Tü, TTÜ, Tartu Observatooriumi ja Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituudi teadlased.

Meeskoor esines Soomes

4. ja 5. septembril osales Tartu Akadeemiline Meeskoor Põhjamaade kooride kokkusaamisel Soomes.

Koos teiste meeskooridega Eestist, Soomest, Norrast ja Rootsist lauldi Lahti meeskoori 100. aastapäeval.

Suur fotonäitus Y-galeriis

7. septembril avas Tartu Fotoklubi Tü Y-galeriis suure ülevaatenäituse «Pildid».

Peale Tartu fotoklubi liikmete tööde saab vaadata ka fotograafilise aktsiooni «Naine fotokunstis» tööde valikut.

Näitus jääb avatuks 18. septembrini.

Algas arvutijoonistuste võistlus

Üle-eestilise arvutijoonistuste võistluse teemad on sport ja keskkond.

Joonistada võivad nii lapsed kui ka täiskasvanud. Auhinnad jagatakse vanuserühmade kaupa.

Info ja piltide saatmine: www.eenet.ee/konkurss.

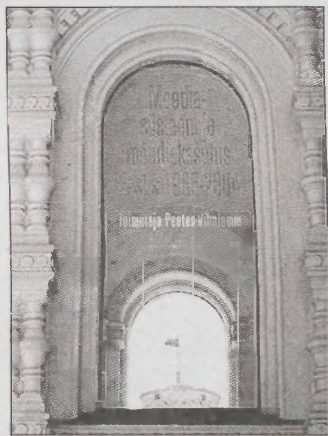
Piltide esitamise tähtaeg 6. november.

2003. a piltide näitus: www.eenet.ee/konkurss.

Ilmub raamat Eesti meediasüsteemist

Täna kell 17 toimub ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonna ruumis 027 raamatu «Meediasüsteem ja meediakasutus Eestis 1965-2004» esitlus.

Raamatu toimetab prof Peeter Vihalemm. Autorid on Peeter Vihalemm, Marju Lauristin, Taivo Paju, Marja Lõhmus, Hagi Šein, Valeria Jakobson, Pille Vengerfeldt, Pille Runnel jt. Raamat meediauurimise neljast aastakümnest käsitleb Eesti ühiskonna ja meedia muutumist, meediattevõtluste teket, venekeelse meedia arengut jm.

Algavad Toronto Ülikooli doktori Tiina Kirsi kursused

Tü külalislektor Toronto Ülikooli eesti keele ja kirjanduse õppejõud dr Tiina Kirss (pildil) peab sügissemestril kursusi mitmes osakonnas.

Etikakeskuses toimub koostöös prof Margit Sutropiga kursused eestilistest valikutest Jaan Krossi teostes.

Vaadeldakse Krossi kui fenomeni ja kirjanduse ning moraali suhet ja Krossi teoste kolme aspekti: ajaloolisust, omaeluloolisust ja fiktsionaalsust.

Kursus toimub kõigile huvilistele avatud loengu ja süvalugemist eeldava seminari vormis. (Loengud N 16-18, seminar E 16-18 Ülikooli 7 II korrus, SA Domus Dorpatensis

loenguruumis, esimene kohtumine 23. sept).

Laiale kuulajaskonnale suunatud akadeemilise kirjutamise kursusel käsitletakse järgmisi teemasid: plagiati, spikerdamine, intellektuaalne ebakorrektne tsiteerimine, laim, sõim, poliitiline korrektsus, viitamine vs refereerimine, akadeemiline keel vs tänavakeel, «logarröa».

Eesmärk on kirjutada ausalt, kaunit, õigesti, jälgides akadeemilises maailmas kehtivaid piire. (Esimene kohtumine 23. sept kl 10 Ülikooli 7, edasine toimumisaeg vastavalt kokkuleppele).

Kirjanduse ja rahvaluule

osakonna kursusel «Eesti romaan võrdlevais kontekstides» vaadeldakse eesti romaani kujunemist võrdlevatest vaatepunktidest. (Loeng T 14.15-16 vBm 212, seminar T 16.15-18 ph 228).

Kursus «Naisuurimuse vaateväljad eesti kirjanduses ja kultuuris» kujutab endast sissejuhatust naisuurimusesse lähenemisvõimalustesse kultuuriloole ja kirjandusele. (Loeng T 10.15-12 Lossi-427, seminar N 14.15-16 ph 227).

Balti õpingute raames viib dr Kirss läbi ingliskeelse kursuse eesti kirjandusest. Eesmärk on avada eesti kultuurimaastikku läbi valitud eesti kirjandusteoste. Põhi-

rõhk on Jaan Krossi, Jaan Kaplinski, Viivi Luige ja Tõnu Õnnepalu teostel, mis on tõlgitud mitmetesse keeltesse ning kus käsitletakse

ÕNNITLEME

Prof Mait Miljan 65

16. septembril jõuab oma 65. sünnipäevani turunduse professor Mait Miljan, kes on käinud läbi tee üliõpilasest professorini koos kõigi traditsiooniliste vaheetappidega.

Ta lõpetas Tartu Ülikooli 1963, kaitses kandidaadiväitekirja 1972, määrati dotsendi ametikohale 1976 ja valiti professoriks 1993.

Kahtlemata on Mait Miljan Eestis parimate turunduse asjatundjate hulgas. Huvi kaubandusprobleemide vastu avaldus tal juba tudengipõlves. Hiljem kujunes kaubandusest tema peamine uurimisvaldkond ja TÜ majandusteaduskonnast selles suunas arvestatav keskus NL-is. Pärast pöördelisi muudatusi 1990. algul asus Miljan süstemaatilisel üles ehitama turunduse õppe- ja teadustööd ülikoolis. Seejärel lisandusid juhiametid teaduskonnas.

Mait Miljan ei ole ainuüksi akadeemilisele tegevusele pühendunud teoreetik, vaid tema abiga on nii mõnigi Eestis väga tuntud ettevõtte välja kujundanud oma turundustegevuse strateegia.

Miljan on hämmastavalt

heas sportlikus vormis ja liigne kehakaal või kõrge vere rõhk pole talle kunagi probleem olnud. See lubab tal probleemideta omada meie teaduskonnas kõige kohvilembelisema professori kuulsuse.

Väga suur on olnud Miljani panus majandusteaduskonna avatud ülikooli tegevuse korraldamisel. Ta pole olnud probleemide kõrvaltvaataja ja kritiseerija, vaid püüdnud alati anda ka oma panuse nende lahendamiseks.

Kolleegid majandusteaduskonnast soovivad jätkuvat suurepärase tervist ja huvitavaid ettevõtmisi edaspidiseks!

KAITSMISED

15. septembril kl 15.15 kaitseb **Anneli Kaasa** Narva mnt 4-B306 majandusteaduskonnas doktori-tööd «Sissetulekute ebavõrdsuse mõjurite analüüs struktuurse modelleerimise meetodil». Juhendaja dots Helje Kaldaru, maj-knd. Oponentid emeritprof Rein Taagepera, PhD; Tiia Püss, maj-knd, TTÜ; prof Tõnu Kollo, füüs-mat-knd.

21. septembril kl 14.15 kaitseb **Ringa Raudla** Tiigi 78-236 avaliku halduse osakonnas magistratööd «Analysis of Pension Reforms Establishing Multi-pillar Schemes: The Case of Estonia» (Mitmesambalisi süsteeme loovate pensionireformide analüüs: Eesti juhtum). Juhendaja dr Karsten Staehr. Oponentid dr küllisprof dr Kenneth A. Kriz ja prof Jürgen G. Backhaus, Erfurdi Ülikool.

23. septembril kl 14.15 kaitseb **Hannes Lepp** Liivi 2-225 matemaatika-informaatikateaduskonnas magistratööd «Tensor representations of linear group GL(2,R)» matemaatika erialal. Juhendaja emeritprof Maido Rahula. Oponent emeritprof Ülo Lumiste.

TEATED

15. septembril kl 9.30 toimub Tartu Ülikooli hommikupalvus Ülikooli 18-227. Info: usuteaduskond, 737 5300.

16. septembril kl 10 algab Narva kolledžis seminar «Vene minoriteet/majoriteet Narvas. Põgenemine üle Läänemere». Seminar toimub koostöös Rootsi Suursaatkonnaga. Seminari kava www.ut.ee/uksused/Regionaal/ Info: Rille Villemis, 356 0608, rille.villems@ut.ee

KÜLALISÕHTUD

Eesti Üliõpilaste Selts ootab organiseerumata meestudengeid 15. septembril kl 19st külalisõhtule oma majja J. Tõnissoni 1, Tartu. Riitus korrektn.

Eesti Naisüliõpilaste Selts ootab naistudengeid oma külalisõhtule 13. ja 16. sept kl 19.15, Riia mnt 13-33. www.ut.ee/ENYS.

Korpi Ugala ootab akadeemiliselt organiseerumata meestudengeid 14. septembril oma konvendi hoonesse Kuperjanovi tänavas. Külalisõhtute orienteeruv algus kl 20 ja riitus soliidne.

Korpi Amicitia kutsub teotahtelisi ja eluröömsaid naisüliõpilasi külalisõhtule. Kui soovid saada osa traditsioonilisest üliõpilaselust, leida uusi sõpru ning rakendada oma energiat ühistes ettevõtmistes, siis ootame sind 14. ja 16. septembril kl 18 oma konvendis Kastani 65-2.

KURSUSED

FLEE.06.135 (1 AP, A) **Kaurismäki and his predecessors** (Kaurismäki ja tema eelkäijad). Dots

Jarmo Valkola, PhD. Kursus Soome rahvuslikust filmikunstist annab ajaloolise ja narratoloogilise ülevaate Soome rahvusliku filmikunsti arengust alates vaikivast perioodist kuni tänapäeva olukorrani. Keskne tähelepanu on pööratud Kaurismäki-fenomenile. Kursus toimub 13.-17. sept ning koosneb ingliskeelsetest loengutest, filmikatekidest ja täispikkade filmide vaatamisest. Registreerumine loengus.

13. sept loeng kl 12-14, ph 232, film kl 18, ph 102; 14. sept loeng kl 14-16, ph 234, film kl 20, ph 102; 15. sept loeng kl 16-18, ph 234, film kl 20, ph 102; 16. sept loeng kl 12-14, ph 232, film kl 20, ph 102; 17. sept loeng kl 9-11, ph 102, film kl 12, ph 102. Info: www.finst.ee/JarmoValkola2004.htm

ARSK 05.115 (1,5 AP, A) **Valikuuringud ja ankeetküsitlused meditsiinilistes ja rahvatervise uuringutes**. Emeritprof Ene Margit Tiit. Alates 14. sept teisi-päeviti kl 16.15-18 matemaatika-informaatikateaduskonna majas aud 512.

Kursusel ei ole eeldusaineid. Sobib kuulata ka teiste teaduskonnade tudengitel, kes teevad või küsitluste teel või dokumentide analüüsi abil, kuid samuti statistikaõppuritele. Kursus rajaneb rühmatööl.

LOENGUD

13. septembril kl 16 peab ph 140 ingliskeelse loengu loodusteaduste didaktika õppetooli külalisprofessor Jack Holbrook «Education through Science – an International Concern» (loodusteadusliku hariduse rahvusvahelistest probleemidest).

14. septembril kl 11 algab kaugkoolituskeskuses Lossi 3-328 **kiirgustegevuslubade teabepäev**. Põhiteema on uue kiirguseseaduse (jõustunud 1. maist 2004) ja selle rakendussätete tutvustamine. Teabepäevale on oodatud kõikide ülikooli nende struktuuriüksuste juhid ja kiirgustöötajad, kus toimub kiirgustegevus. Info: tiina.linder@ut.ee, tel 737 5148.

17. septembril kl 12 algab matemaatika-informaatikateaduskonnas J. Liivi tn 2 emeritprofessor Olaf Printsa 80. sünnipäeva tähistamiseks matemaatika didaktika alane **rahvusvaheline seminar**. Osavõttust teatada tel 737 6414 või lea.leppmann@ut.ee. Samal päeval kell 10 avatakse TÜ Raamatukogus O. Printsa tegevust kajastav näitus.

KONTSERT

18. septembrini on kõik hooaja piletid Estonia kontserdisaali ning Vanemuise ja Pärnu kontserdimaja kassades soodushinnaga -25%.

Prof Kalle Merusk 55

Õigusteaduskond õnnitleb oma dekaani, riigi ja haldusõiguse korralist professorit Kalle Meruskit 55. sünnipäeval.

Prof Merusk kuulub teaduskonna raudvara hulka ning on üks üliõpilaste poolt hinnatumatest õppejõududest.

Õnnitleme oma tasakaalukat, akadeemiliselt huvitavat ja seltskondlikult mõnusat kolleegi ning soovime jätkuvat tegutsemisindu!

Õigusteaduskond

Ülikooli uued meened

Liina Vahemets
Teabetalituse avalikkussuhete peaspetsialist

Ülikoolil on valminud mitu uut meenet, mille hulgas on nii kallimaid kui ka praktilisi esemeid igapäevaseks kasutamiseks.

Kingituseks sobib laserpointer-pastapliats (299 kr), mis on kinkekarbis ning graveeringuga.

Kinkekarbiga on ka metalne graveeritud logoga avaja (100 krooni) ja võtmehoidja (85 kr). Praktilisematest asjadest

on valmis saanud pehme helkur (20 kr), linased kotid (26 kr), kaelapael koos võtme- ja mobiilihoidjaga (35 kr) ning pastapliatsid.

Kõiki meeneid saab näha ülikooli peahoone garderoobi kõrval asuvas meenete riiulis ning www.ut.ee/ylidosakond/teenused/meened.

Suveniire saab osta TÜ Raamatupoest, kus ülikooli töötajatele ja tudengitele kehtib 10%-line allahindlus.

Info: OÜ Ülikooli Raamatupood, tel 744 1102, bookshop@ut.ee.

Spordiklubi ratturid teatekrossis esimesed

Sigrid Sõerunurk
TÜ Akadeemilise Spordiklubi meediakoordinaator

4. septembril toimunud Eesti meistrite teatekrossis tulid TÜ Akadeemilise Spordiklubi võistkonnad meistriks nii noorte- kui ka eliitklassis.

Noorteklasi võistkondade kõik neli liiget pidid läbima 4,2 km. Kõige kiiremini sõit-

sid ülikooli spordiklubi noored jalgratturid Laura Lepasalu, Kristjan Randma, Urmo Utar ja Gabriel Leppik, võites konkurente ajaga 42.11.

TÜ spordiklubi jalgratturite eliitklassi võistkond kaitses edukalt meistritiitlit ajaga 1:19,45 (ratturid läbisid 4,2 km kaks korda järjest). Võistkonda kuulusid Caspar Austa, Grete Treier, Veiko Tammiste ja Andres Ütt.

Eesti TA teadus-auhinnad üliõpilastele

15. septembrini saab saata oma teadustööd Eesti Teaduste Akadeemia 2004. a parimate üliõpilastööde konkursile (20 auhinda, ä 2500-4000 kr).

Osaleda võivad Eesti ülikoolide üliõpilased ja eesti päritoluga üliõpilased välismaa ülikoolides, kes töö esitamisel jätkavad ülikoolis diplomibakalaureuse- või magistriõpet või on lõpetanud need perioodil 1. sept 2003-31. aug 2004.

Esitada võib õpingute ajal lõpetatud ning vormistatud teadustöid, samuti nende tööde tulemuste põhjal avaldatud teaduspublikatsioone, milles

üliõpilane on ainus või esimene autor. Tööd võivad olla vormistatud ka diplomibakalaureuse- või magistratöönä.

Vastu võetakse töid (kõidetult), mille koos isikliku kirjaliku avalduse ja vajalike isikuandmetega (nimi, aadress, õppeasutus, eriala, kursus, telefoninumber, e-post) esitavad või saadavad postiga tööde autorid ise. Tööle lisada juhendaja kirjalik arvamus. Võõrkeelne töö peab sisaldama ka eestikeelset pealkirja ja lühikokkuvõtet.

Töid võetakse vastu aadressil: Eesti TA, Kohtu 6, 10130 Tallinn.

«MEISTRITE AKADEEMIA»

15. septembril kl 19 esinevad TÜ aulas kontserdisarjas «Meistrite Akadeemia» Peeter Paemurru (tsello), Pille Lill (sopran) ja Marje Lohuaru (klaver). Sarja kontserdid toimuvad iga kuu kolmandal kolmapäeval. Eesti väljapaistvate interpreetide kontserdid on aluseks muusikaesteetika vabaainele, mida hakkas sel semestril kunstide osakonnas õpetama assistent Lilian Langsepp. Üliõpilasel tuleb iga kuulatud kontserdi kohta kirjutada essee, mida arutatakse seminaris. Info: kunstide osakonna juhataja, prof Jaan Ross, tel 737 5230.

ÕNNITLEME

65	50
Mait Miljan, professor – 16. september	Lauri Kärk, lektor – 14. september
60	45
Peeter Vihalemm, professor – 11. september	Maie Loorits, vanemlaborant – 14. september
55	40
Kalle Merusk, dekaan, professor – 11. september	Anne Kalling, vanemlaborant – 11. september
Tiiu Paas, instituudi juhataja, professor – 14. september	Aivar Ehrenberg, assistent – 12. september
	Kalju Kill Kask, süsteemiadministraator – 16. september

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaz 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
<http://www.ut.ee/ajaleht>

TÜ Kirjastuse raamatute

SUURMÜÜK
TÜ Raamatukogu fuajees
15.–16. septembrini
kell 11–18

Info:
www.tyk.ut.ee
tel. 737 5945

TARTU ÜLIKOOLI
KIRJASTUS

Viies rahvusvaheline

geenifoorum 2004

"Genoomikalt meditsiinile"

Konverents
Connect Eesti bioettevõtlusseminar
Näitus

www.geneforum.ee
17. ja 18. septembril, Tartus

Eesti Geenikeskus
Estonian Genome Foundation

Lävendipõhine vastuvõtt õnnestus

Varje Sootak

«Õppetöö algus on tegelikult sujunud paremini kui augusti algul oleks julgenud prognoosida,» leiab matemaatika-informaatikateaduskonna dekaan prof Mati Kilp.

Seda kinnitasid kõigi viie teaduskonna juhid, kus toimus tänavu esmakordne lävendipõhine uute üliõpilaste vastuvõtt.

Tartu Ülikool otsustas tänavu kasutada lävendipõhist vastuvõttu viie teaduskonna (usu-, õigus-, füüsika-keemia-, majandus- ja matemaatika-informaatikateaduskond) kümnel erialal.

Neist füüsika-keemia- ja matemaatika-informaatikateaduskonnas osutus enamikule erialadele immatrikuleeritute arv esialgu oluliselt suuremaks riigi poolt finantseeritavate kohtade arvust.

Kuidas õppetöö algas

Matemaatika-informaatikateaduskonna infotehnoloogia tudengile Andres Lepikule sobis lävendi põhjal sisse saamine väga hästi: «Tahtsin seda eriala ja oli väga hea, et sisse saamisest kohe teada sain.» Tema kursusekaaslane Lauri Borodkin ütles, et õpib riigieelarvelisel kohal, sest lävendiga poleks infotehnoloogiasse saanud. «Keemiasse küll, aga tahtsin just infotehnoloogiat, millega olen tükk aega tegelnud,» rääkis Borodkin.

Küsimusele, kas lävendiga vastuvõetud tudengid ka varasematest esmakursuslastest teadlikumad paistavad olevat, vastas dotsent Peeter Oja, et see selgub esimestest kontrolltöödest. «Aga hoolsad on nad küll,» lisas Oja.

Füüsika-keemiateaduskonna dekaan prof Peeter Burk nendib, et vaatamata esialgsetele väga suurtele vastuvõetute arvule, on tegelikult õppima asunute arv nüüdseks siiski vastanud esialgsetele prognoosidele. «Nii tuli näiteks tunniplaani esimestel nädalatel korrigeerida, sest

Infotehnoloogia üliõpilased Andres Lepik ja Lauri Borodkin pooldavad lävendipõhist vastuvõttu. Alumisel fotol dotsent Peeter Oja rebastele loengut alustamas.

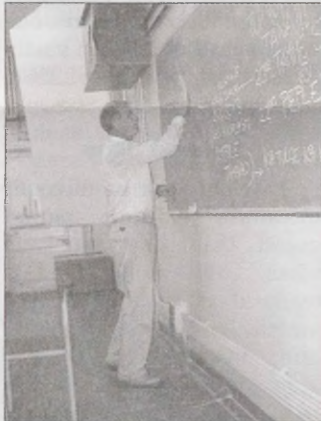
2X VARJE SOOTAK

algselt planeeritud suurest vastuvõetute arvust lähtuvalt mitmes vóorus toimuma pidav õppetöö on tegelikult õppetöole asunute arvu tõttu jälle tagasi kokku pandud,» ütles Burk.

Ka õigusteaduskonna prodekaan dr Irene Kull vastas, et probleeme pole olnud. «Kõik on sujunud.»

Usuteaduskonna dekaani dr Riho Altnurme sõnul ei olnud probleemiks lävendipõhiselt vastuvõetud. «Immatrikuleerisime bakalaureuseõppes 20 riigieelarvelisele kohale 25 tudengit, see arv jäi prognoositud piiridesse.» Vastuvõetute hulk on Altnurme sõnul moodunud aastaga võrreldes umbes sama, kui liita juurde tasulised tudengid.

«Probleemiks ei olnud meie enda vastuvõtt, vaid see, et erialadele vastuvõtmine pingerea alusel kestis liiga kaua. Pidime eksmatrikuleerima äsja immatrikuleeritud. Ühe meile teise eelistusega sisse saanu

jaoks selgus esimese eelistusega erialale pääs pärast avaakust,» selgitas Altnurme.

Miks lävendiga vastuvõtt?

Lävendipõhine vastuvõtt tagab õigusteaduskonna prodekaani Irene Kulli sõnul vastuvõetud üliõpilaste kõrgema taseme.

Ka füüsika-keemiateaduskonna dekaan Peeter Burk leiab, et nii saab teaduskond võimalikult paremad tuden-

LÄVENDIVASTUVÕTT ERIALATI

1. Usuteadus
2. Õigusteadus
3. Füüsika
4. Keemia
5. Matemaatika
5. Matemaatiline statistika
6. Majandusteadus
7. Infotehnoloogia (FK)
8. Infotehnoloogia (MI)
9. Informaatika
10. Materjaliteadus

gid. «Varem oli nii, et kuna sisse saanute esimesest valikust (pingereas esimesed n, kus n on vastuvõetavate arv) umbes pooled loobusid meil õppimast (said sisse ja läksid õppima mujale), tuli hakata kutsuma järjekorras nõ joonealuseid. Mõnedki neist olid aga end selleks ajaks juba mujale õppima seadnud. Nii käis varem kursuste komplekteerimine veel osaliselt ka septembris.

Usuteaduskonna dekaan Altnurme peab eeliseks seda, et lävendipõhise vastuvõtu puhul valib üliõpilane teaduskonna, mitte teaduskond ei vali üliõpilast.

Dekaan Peeter Burk rõhutab, et lävendipõhise vastuvõtu üks eesmäärke on muuta sisseastumistingimused tudengikandidaatide jaoks lihtsamaks. «See tähendab, et juba dokumente sisse andes on inimesel selge, kas ta saab riigieelarvelisele, riigieelarvelisele kohale või ei saa üldse.»

Dekaan Mati Kilp rääkis: «Kuna aasta varem ei leidnud TÜ nõukogus toetust meie taotlus matemaatika erialal riigieelarvelistele kohtadele vastu võtta veidi rohkem üliõpilasi, olime lävendipõhisusega kiiresti nõus.»

Mida tuleks muuta?

Altnurme sõnul tuleks vastuvõetusüsteemi selgusele kasuks ülikoolisiselt ainult ühe eelistuse lubamine. «Ja meeeldi delegeeriksime dokumentide vastuvõtu keskele vastuvõtutalitusele.» Tohtuid tudengihulki on suhteliselt lihtne vältida kõrgemate lävendite abil. Mõned erialad aga ehk ongi huvitatud esialgu suuremate tudengigruppide vastuvõetust, arvestades edasist väljalangevust. Ühtset sobivat valemit on raske soovitada.»

Burki sõnul plaanib rektorat järgmisel aastal üle minna lävendipõhisele vastuvõtule kogu ülikoolis. «Meie teaduskonnale see ilmselt probleeme ei tekita, samas pooldan teaduskondade vabadust ise valida, kuidas vastuvõttu korraldada.»

Majandusteaduskonna dekaan prof Jüri Sepp soovitab ka teistel teaduskondadel lävendit kasutada. «Nii paraneb kindlasti tudengkonna kvaliteet ja võimekus. Kallimate erialadel, eriti meditsiinis, tuleb muidugi lävendiga konservatiivne olla. Ilmselt peab säilima võimalus ka vajalik arv tudengeid altpoolt lävendit vastu võtta,» märkis Sepp.

Hüdroloogia teaduspäev

Arvo Järvet
Geograafia instituudi lektor

22. septembril kl 11 algab TÜ Ajaloo Muuseumis Eesti tuntud hüdroloogide Karl Hommiku (1904-1983) ja Tiit Eipre (1904-1986) 100. sünniaastapäevale pühendatud teadusajaloo päev.

Karl Hommiku elutöökujunes maaparanduse hüdro-

loogiliste aluste väljatöötamine ja uuringud. Tiit Eipre elutöökujunes Eesti rahvusliku hüdroloogiateenistuse arendamine. Tema algatusel rajati Tooma soojaam ja Tiirikoja järvejaam.

Ettekannetega esinevad TÜ, TTÜ, EPMÜ jt teadlased. Esitatakse raamatut Karl Hommiku ning Toomal avatakse Hommiku mälestuskivi.

Vene kirjanduse konverents

Lea Piid
Vene kirjanduse lektor

24. septembril kell 11 algab aulas kolmepäevane rahvusvaheline teaduskonverents «Kirjaniku staatus XX saj vene kirjanduses: metropol ja diasporaa».

Konverents on pühendatud dots Valeri Bezzubovi (1929-1991) 75. sünniaastapäevale. Avasõnad ütleb prorektor prof Jaak Kangilaski. Konverentsil osalevad Eesti, Läti, Leedu, Venemaa, Itaalia, Inglismaa ja Iisraeli kirjanusteadlased.

TÄNA LEHES

Intervjuu

prof Eero Vasaraga
LK 3

Ametiühingu palgaküsitlusest

LK 2

Tartu Üliõpilasmaja ootab tudengeid

LK 2

UUDISED

Prof Aino Järvesoo mälestusbareljeef

20. septembril kl 16 avatakse kunstide osakonna õppehoones Lai 34 TÜ auliikme prof Aino Järvesoo (1910-2003) mälestusbareljeef.

Bareljeefi autor on skulptor Tõnis Paberit.

Kunstide osakonna juhataja prof Jaan Rossi sõnul tunneb Eesti avalikkus Aino Järvesood kui suurannetajat, kes muu hulgas on toetanud Lai 34 hoone renoveerimist.

Foorum «Genoomikalt meditsiini»

Täna ja homme toimub Vane muise kontserdimajas V rahvusvaheline geenifoorum.

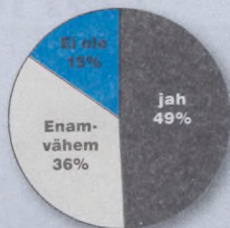
Arutatakse genoomika ja geneetika rolli ning mõju meditsiinis, majanduses ja inimsuhtes.

Avatakse näitus. Bioettevõtlusseminaril käsitletakse teadusmahukate ettevõtete arendamist.

Foorumil osalevad rahvusvaheliselt tuntud teadlased USAst, Prantsusmaalt, Inglismaalt jm. TÜ teadlastest peavad ettekande professorid Eero Vasar, Maido Remm ja Pärt Peterson.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas tunniplaan on paigas?

Vastajaid: 124

Uus küsimus:
Kas taotlesid
õppetoetust?

Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

Mida sisaldab väljaande Interlitteraria uus number?

Vastab maailmakirjanduse professor, Interlitteraria toimetaja Jüri Talvet.

Täna kell 16 esitleb Eesti Võrdleva Kirjandusteaduse Assotsiatsioon (EVKA) Interlitteraria monograafilist numbrit «Romaanižanr tänapäeva maailmakirjanduses: kas hüpoteesi või paigalseis?».

Rahvusvaheline aastaväljanne sisaldab 27 uurimustööd artiklit Eesti ja 9 välisriigi õpetlastelt inglise, hispaania ja saksa keeles. Kaastöid on USAst, Itaaliast, Kanadast, Venemaalt, Lätist, Hispaaniast, Saksamaalt, Sloveeniast, Marokost, sh rahvusvaheliselt mainekatelt komparatistidelt, nagu Jona-

than Hart (Canadian Review of Comparative Literature peatoimetaja, Alberta Ülikooli professor) jt.

Eestit esindab lisaks teene-

katele kirjandusuurijatele terve plejaad noori ja nooremaid romaaniuurijaid: Jaak Tomberg, Kadri Tüür, Leena Kurvet-Käosaar, Piret Viire, Eneken Laanes, Anneli Niitsoo, Andrus Org.

Kogumik, mis koondab aasta tagasi Tartus toimunud EVKA samateemalise rahvusvahelise konverentsi materjale. Lisatud on muudki, mis võimaldab saada aimu nii romaanižanri postmodernsetest arengutest uue aastatuhande hakul kui ka selle avangardistlikest tagamaadest XX sajandil.

Interlitteraria andis välja TÜ kirjastus.

Esitlus toimub uue keelte-maja fuajee loenguruumis.

UUDISED

Saksa ja Eesti üliõpilaste kohtumine

28. septembril kl 18 toimub Domus Dorpatensis (Raekoja plats 1/Ülikooli 7) Academica nädalal Saksa ja Eesti üliõpilaste kohtumisõhtu. Oodatakse kõiki Saksamaal õppinud eestlasi ja Eestis õppivaid sakslasi jagama oma muljeid välisülikoolis õppimisest ja sealsest elust.

Osavõttust teatada 27. septembriks aadressil dorpatensis@dorpatensis.ee või tel 737 6137. Info: www.dorpatensis.ee.

Narvas arutleti integratsiooni üle

Eile toimus TÜ Narva Kolledžis seminar «Vene minoriteet/majoriteet Narvas. Põgenemine üle Läänemere».

Seminaril kõneldi eestlaste integratsioonist Rootsi ühiskonda pärast II Maailmasõda ning kahe riigi tänasest integratsioonipoliitikast.

Eero Medijainen valiti professoriks

TÜ nõukogu valis eelmise õppeaasta lõpus lähiajaloo professoriks TÜ lähiajaloo õppetooli dotsendi Eero Medijaineni (pildil).

Medijainen lõpetas 1983 TÜ ajaloo osakonna, 1997 kaitses filosoofiadoktori kraadi ajaloo erialal. Tüs töötab dotsendina 1991. aastast.

Peamised uurimisvaldkonnad on diplomaatia, (rahvusvaheliselt tuntud monograafia «Saadiku saatus» jt), rahvusvaheliste suhete ajalugu, Eesti ja naabermaade ajalugu jne.

Ahto Buldas valiti professoriks

TÜ nõukogu valis krüptograafia professoriks TTÜ professori (0,5) ja TÜ dotsendi (0,5) Ahto Buldase (pildil).

Buldas juhendab ka ajatemp-li- ja elektrondokumentide teadustööd Küberneetika AS-is.

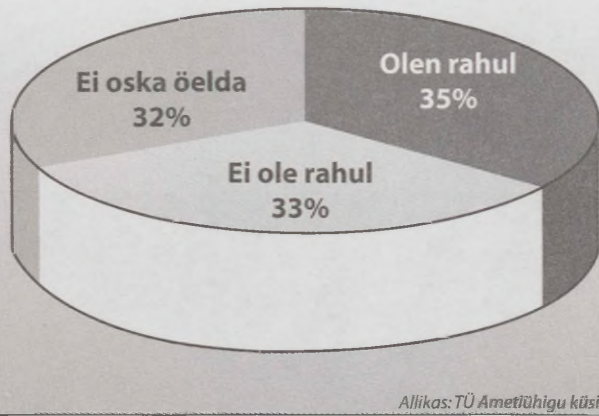
Teadustöö teemad on digitaalne ajatembeldus, turvatähtsuste matemaatilise formuleerimine ja tõestamine jt. Koos kaasautoritega on ta avaldatud publikatsioone, mis viisid Eesti krüptograafia maailmakaardile.

2002 pälvis vabariigi presidendi kultuurirahastu noore teadlase preemia.

Arenguvõimalused ülikoolis

Ülikooli tööalaste arenguvõimalustega oli vastajatest rahul 35%. 33% ei olnud rahul ning ülejäänud 32% ei osanud midagi arvata.

Allikas: TÜ Ametiühingu küsitlus

Küsitlus palkadest 2.

Avo Ennok

TÜ ametiühingu sotsiaaluuringute komisjoni esimees

Eelmises UTs alustasime ülikooli palgaga seonduva sotsioloogilise küsitluse tulemuste avaldamist.

Valdavale enamikule (79%) sobiks palga suurenemine peamiselt miinimumpalgamäära suurendamise kaudu. 49% usutletutest arvab, et miinimumpalgamäära peaks tõstma üks kord aastas. Palgakorralduse arendamine ülikoolis on tööandja ja töötajate ühisülesanne (66%). Eelkõige tööandja ülesandeks peab seda 29%.

Kuidas ülikool töötasude tõstmisega hakkama on saanud, ei olda eriti aldis ütleva. Küsimuse peale, kas ülikool on teinud kõik enesest oleneva töötajate palkade suurendamiseks, ei oska 59% midagi kosta, 3% arvates on tehtud kõik võimalik, samas leiab 39% selles tegevuses vajaka jäämisi.

Kindlasti on üks palgakorraldusega seotud tegevusi töö vahetu korraldaja vestlus töötajatega.

Arenguestlused

Viimase kolme aasta jooksul on arenguestlustes osalenud 43% töötajast. Ligi pooltel selliseid jutuajamisi ei ole olnud.

Nimetatud vestlused on ka kasu toonud, sest arenguestluste tulemusena suurendati palka 24%-l ankeedile vastanutest.

Tõsi küll, kõikidel nii hästi ei läinud: 54%-le vestlejaist väljendati rahulolu nende tööga, kuid palgatingimustes midagi ei muutunud.

Järgnev probleemistik ei ole küll palgaküsimustega väga

tihedalt seotud, kuid nende käsitlemata jätmise ahendaks kindlasti küsitlusest saadud andmestiku ülevaadet.

Probleeme

Üks sellistest probleemidest on rahulolu tööalaste arenguvõimalustega ülikoolis. Saadud hinnangud jagunevad üsna lähedaselt kolmeks: 35% vastajatest on arenguvõimalustega rahul, 33% aga mitte ja 32% ei oska öelda.

Teine probleemistik on seotud palgaeeskirjaga. Praeguses palgaeeskirjas on ametikoha liigi «D» (spetsialist) all kaks jaotust – peaspetsialist ja spetsialist. Viimasesse on koondatud arvukalt ülikoolis esinevaid ameteid, millele esitatavad haridus- ja kvalifikatsiooninõudmised on väga erinevad. Haridusnõue varieerub keskharidusest teaduskraadini, kuid arvukad ametikohad on jagatud ainult kahe allaotuse vahel.

Üks võimalus oleks need ametid liigitada hariduse järgi ning vastavalt muuta ka töötasu. Küsitlus pakkuski jagada kõnesolevad ametid kahte rühma: vanemspetsialistid, kuhu kuuluksid kõrg- või kraadiharidust nõudvad ametid ja spetsialistid. Nende ametite puhul piisaks kesk- või keskeriharidusest.

Erinevad oleksid siis ka palgaastmed ja palganumbrid.

Tagasihoidliku vastuseisu kõrval soostus sellise muudatusega lähedaselt kaks kolmandikku, kuid neljandik ei oska sellise lahenduse kohta

midagi öelda.

Palgaprobleemidest eemaldumiseks võib pidada ka huvi diskrimineerimistemaatika vastu. Küsitlus püüdis selgitada, kas töölevõtmisel mõnele vanusegrupile piirangute seadmine on diskrimineeriv. Et vastusevariante oli ainult kolm, siis reastusid tulemused nii: 61% leiab piirangute seadmise diskrimineeriva olevat, samas kui 18% on vastupidisel arvamusel ning 22% ei oska midagi öelda.

Ealistest piiris

Last not least ka ülikoolis töötamise ealistest piirangutest. Usutlesime, kui kaua võiksid ülikooli õppejõud ja teadurid töötada korralisel ametikohal. Rohkem soostuti ettepanekuga töötada seni, kuni tööga toime tullakse. Osutati ka töötamisele 65-aastaseks saamiseni ja vanaduspensionini eani. Teisi variante märgiti juba tagasihoidlikumalt.

Praegune palgaeeskiri kehtib ülikoolis alates 2001. aastast. Kolme aasta jooksul on selgunud selle puudused ja eelised. Käesolev küsitlus oli ühtlasi ülikooli töötajate tagasiside kehtivale palgaeeskirjale. Eriti palju rahulolematust on põhjustanud spetsialistide ametikoha liigitus ning ülikoolis töötamise ealiste piirangute kehtestamine akadeemilisel tasandil.

Lõpetuseks tänud neile, kes osalesid küsitluses, aidates nii kaasa ettekujutuse täiendamisele palgaküsimuse kohta.

Uuest aastast käivitab ülikool siseveebi

Tiia Lillemaa, Livelinki projekti juht

Ilari Lään, avalikkussuhete juht

Uuest aastast leiab ülikooli töötaja kogu vajaliku info siseveebist.

Sõna Livelink seostub praegu ülikoolis ühelt poolt kaasaegse elektroonilise dokumendihalduse info-süsteemiga, teiselt poolt aga suhteliselt keeruka dokumendiregistriga.

Käesoleva aasta alguses soetati täiendavalt Livelinki lisakasutajakohad ja uued moodulid (funktsionaalsus). Need võimaldavad alates uuest aastast üle minna märksa informatiivsemale ja sõbralikumale töökeskkonnale, kui oleme harjunud seni kasutama.

Muudatused

Mis muutub? Livelink hakkab kandma peale dokumentide haldamise ka – siseveebi rolli. Siseveebi rakendamine muudab ülikooli tegevuse oma töötajate jaoks tunduvalt nähtavamaks.

Praegu tuleb info kuvamisel veebis arvestada väga laia lugejaskonnaga, mistõttu on vaja ka põhjalikult kaaluda mistahes teabe ja dokumentide avamist või sulgemist veebis.

Siseveeb avab ülikooli töötajale suurema, tööks vajaliku infohulga ja samal ajal kaitses teavet, mis mõeldud ainult ülikoolisiseseks kasutamiseks.

Ülikooli töötaja jaoks tähendab see vajaliku töö-

alase info koondamist ühele veebilehele, mille tulemusena praegune kodulehekülg muutub senisest selgemaks ja kompaktsemaks.

Loodavas siseveebis leiavad oma koha ülikooli siseinfo (eelinfo, admin listi teated, ajalehtede monitooring, juhised teabenõudele vastamiseks jms), dokumendid (õigusaktide terviktekstid, dokumendivormid, otsingumootor jne), töötajale ja juhile info selle kohta, kuidas on töö ülikoolis korraldatud, juhised, kuidas toimida, infosüsteemid ja arvutiabi (viited süsteemide avalehtedele ning juhenditele), muu info (sünnipäevalapsed, pildigalerii jms).

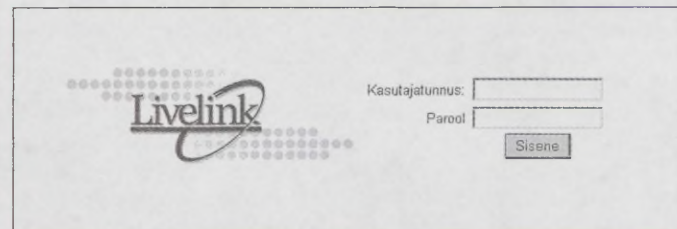
Ülikooli praegusele kodulehele (nn välisveebi) jääb eeskätt ülikooli üldine põhi-tegevust puudutav info, mille peamiseks kasutajateks on töötajate kõrval just üliõpilased ja inimesed väljastpoolt ülikooli.

Lisavõimalused

Senise Livelinki põhjale rajatav siseveeb toob kasutaja jaoks juurde ka lisavõimalusi.

Töötaja personaalses töökeskkonnas on võimalik luua töö- ja suhtegruppe, kaasata infovahetusse töögrupi liikmeid, anda ühiskasutusse faile, arendada diskussioone, lisada uudiseid jne. Personaalse töövälja tegemine ei ole mõistagi kohustuslik, kuid tuleb kasuks ja säästab aega.

Vajalik koolitus ülikooli liikmeskonnale on planeeritud lõppeva aasta viimastele kuudele ja uue aasta algusesse. Kasutajatele tulevad ka elektroonsed juhised.

Livelink saab uuest aastast ka siseveebi rolli.

Raamatukogule kingiti õiguslast kirjandust

Kärt Miil

TÜ raamatukogu referent

Fritz Thysseni Fond kinkis TÜ raamatukogule rahvusvahelise õiguse alast kirjandust 8000 euro väärtuses.

Saksamaalt Kölnist jõudis ülikooli suurem saadetis väärtuslikku rahvusvahelise õiguse alast kirjandust, mille kinkis õigusteaduskonnale Fritz Thysseni Fond.

Saadetise hulgas on nii päris uusi rahvusvahelise õiguse alaseid uurimistöid kui ka viimastel aastakümnetel ilmunud tähtsamaid teoseid,

mis on TÜ raamatukogus seni puudunud. TÜ õigusteaduskonna rahvusvahelise õiguse lektoraadi poolt välja valitud raamatute hulgas on Saksa kirjastuses Duncker&Humblot ilmunud rahvusvahelise õiguse alased monograafiad, mõju- ka riigiõiguslase ja -mõt- leja Carl Schmiti teoste täielik komplekt ja osa Haagi Rahvusvahelise Õiguse Akadeemia kogutud teostest.

Alates 20. septembrist on kingitud kirjandus TÜ raamatukogu õiguskirjanduse saalis.

Tudengid Tartu Üliõpilasmajja!

Kristel Seiler

Üliõpilasmaja sekretär-juhiabi

Üliõpilasmaja ootab oma majja tegutsema huviringe, saab rentida helitehnikat ning kasutada ruume ürituste tegemiseks.

Praegu tegutsevad üliõpilasmajas Tartu Akadeemiline Meeskoor, TÜ rahvakunsti-ansambel, EPMÜ rahvataansambel Tarbatu, TÜ akadeemiline naiskoor, puhkpilliorkester Popsid, TÜ kammerkoor, EPMÜ kammerkoor Camerata Universitatis, vana-

muusikaansambel Festivitas Artium Schola, Tartu Üliõpilasteater, Tsirkusestudiod FOX, ülikooli kultuuriklubi, MTÜ Tartu Veiniklubi, kantritantsuring.

Ürituste korraldamiseks pakub maja suurt saali, baariruumi, peeglisaaali ja kaas- aegselt sisustatud konverentsisaali. Teaduskonnapidudeks sobib hästi suur saal, mis mahutab kuni 300 inimest. Baariruum kuni viiekümnele inimesele on sobilik kursuseõhtute või sünnipäevade pidamiseks.

Uudse pakkumisena on an-

samblitel ja bändidel võimalus kasutada spetsiaalselt sisustatud prooviruumi. Ruum on varustatud kaasaegse helitehnikaga: pillivõimendid Marshall (bass, soolo), trummikomplekt Yamaha ning RCF (PA) aparatuur (0,6 kw).

Maja pakub palju võimalusi ja oodatud on kõik huvilised.

Linno: tel 730 2400; 526 6056, kristel.seiler@mail.ee.

Tartu Ülikooli Ajaloo Muuseum Toomel Lossi 25

AJA SISSE MINEK

Esmakursuslane!

Kas Sa tunnud oma ülikooli ja teaduskonna ajalugu?
Kas Sa tead oma eriala tunnustatud teadlasi?
Kas Sa aimad, milline oli minevikus üliõpilase elu-olu?

Kui tahad tunda end selles valdkonnas kindlamalt, tule muuseumisse!
Õpid tundma oma eriala muuseumiekspositsiooni, fondiesemete ja teadja-inimese tutvustuse kaudu.

Ootame!
Matemaatikatudengid 21. septembril kl 10
Matemaatilise statistika tudengid 21. septembril kl 14
Infotehnoloogia tudengid 22. septembril kell 12

Tulla võivad ka vanemate kursuste tudengid.

Lisateave: 737 5677

JÄRGNEB!

Tasuta!

Prof Vasar: ärevus on kohanemisvõime häire

Intervjuu ülikooli arstiteaduskonna füsioloogia instituudi juhataja professor Eero Vasaraga

Aija Sakova

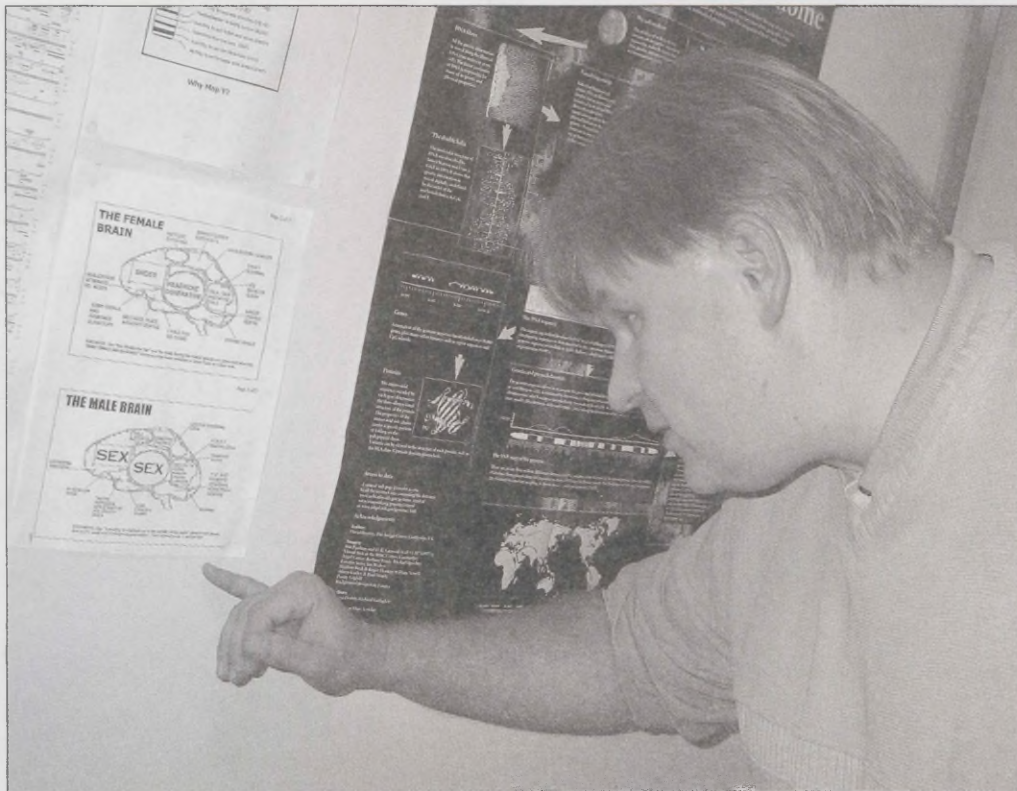
Tänavu anti prof Eero Vasara juhitava uurimiskollektiivile EV teaduspreemia arstiteaduse alal. Uuringutsüklis «Psühhofarmakoloogiline ja geenitehnoloogiline lähenemisviis negatiivsete emotsioonide neurobioloogiliste mehhanismide selgitamiseks» osalevad veel vanemteadurid Sulev Kõks ja Vallo Volke ning Helsingi Ülikooli närviteaduste keskuse teadur Vootele Võikar.

Olete negatiivsete emotsioonide uurimisega tegelnud üle 15 aasta. Kuidas läheb uurimistöö edasi?

Uurimistöö jätkub, uurimine on ju pikaajaline. See on justkui labürintis liikumine. Kinnisilmi otse läbi murda ei saa, tuleb katsuda eri uksi ja vahel sihile jõudmiseks teelt kõrvale pöörata.

Meie keskne uurimistöö on neuropeptiid koletsüstokiniin, mis sõnasõnaliselt tähendab sapipõie liigutajat. Koletsüstokiniin on ajus laialdaselt levinud, muude asjade kõrval sõltub koletsüstokiniinist ärevuse tase.

Sellel molekulil on suur tähendus selles, kuidas indiviid keskkonnas kohaneb. Põhiliselt uurime praegu ärevushäireid ei olegi ju midagi muud kui vastuolu inimese sisemiste võimete ja välise keskkonna vahel. See on kohanemisvõime häire.

Professor Eero Vasar selgitab naise ja mehe aju erinevusi.

AIIJA SAKOVA

Kuidas ärevust uuritakse?

Meil on uurimiseks kaks hiireliini. Ühel liinil puudub valk, mille kaudu koletsüstokiniin oma toimet ajus avaldab. Teine on meie endi poolt geneetiliselt muudetud hiireliin, kelle ajus on koletsüstokiniini oluliselt rohkem.

Uurime mõlema hiireliini käitumist ja geenide ekspresseerimist mustreid ajus. Tulemused on väga põnevad ning huvipakkuvad mitmest aspektist. Näiteks need kaks hiireliini erinevad ärevuse ja valutundlikkuse poolest.

Kuidas aga seostuvad omavahel inimaju ja näriliste käitumise uuringud?

Oluline on kasutada uurimistööks mudeleid, mis baseeruvad liigiomasel käitumisel. Nii on rotil geenid, mis vastutavad valkude sünteesi eest. Viimased on olulised feromonaalsete signaalide äratundmisel. Teatavad feromoonid, mida produtseerivad näriliste looduslikud vaenlased, nagu kass, põhjustavad rotil ja teistel närilistel tugevat ärevust ning sellest tulenevalt vältimiskäitumist. Oleme seda mudelit kasutanud

ajustruktuurides geenide ekspressiooni mustri uurimiseks. Nende tulemuste põhjal oleme uurinud geneetilisi polümorfisme inimesel ja oleme jõudnud arusaamisele, et neljandas kromosoomis on üks piirkond, kus paiknevad geenid on olulised depressiooni patogeneesis.

Kuidas hakkasite tegelema inimaju ja inimekäitumise uurimisega?

Mu mõlemad vanemad õppisid arstiks, isa oli meditsiiniprofessor ja vanaisa veterinaariaprofessor. Mind on

PROF EERO VASAR

Sünd 17. sept 1954 Tartus
1979 lõpetas TÜ arstiteaduskonna

1992 meditsiinidoktor
1983–1991 ÜMPI psühhofarmakoloogia labori juhataja, vanemteadur

1992 füsioloogia prof
2001 Punase Risti III klassi teenetemärk

Eesti Füsioloogia Seltsi president, Euroopa Neuro-psühhofarmakoloogia Kolledži ja Euroopa Käitumiskolledži liige
2004 EV teaduspreemia

Sünnijärgse arengu kriitilistel perioodidel arenevad välja teatud rakkudevahelised seosed. Ajus on üsasisese arengu ajal kaks korda rohkem rakke kui vaja ning nende rakkude vahel toimub piltlikult öeldes olekusvõitlus. Ellu jäävad rakud, mis suudavad luua sidemeid teistega. Kui nendes sidemete loomise perioodis jääb midagi poolikuks või katki, siis hiljem seda parandada pole võimalik. Tekivad seosed, mis põhjustavad olulisi häireid aju kui terviku talitluses.

Milline on skisofreenia ja narkootikumide seos? Käibib ju arvamus, et kanep vähendab ärevuse astet.

Kanepi toime on seotud endokannabinoididega. Need on ained, mida inimene ise sünteesib, aga mille kaudu kanep oma toimet avaldab. Selles valdkonnas on palju võimalusi uute ravimite leidmiseks. Juba on olemas ainete rühm, mis blokeerib endogeensete kannabinoide lammutamise ja on olemasolevate loomueuringute põhjal tugeva ärevusevastase toimega. Ühesõnaga on võimalik kasutada ära inimese sisemisi mehhanisme.

Kanepi enese kasutamine on seotud suurte riskidega. Näiteks on leitud, et kanepi tarbimine suurendab skisofreeniasse haigestumise riski kaks korda. Inimesed, kellel muidu skisofreenia poleks ilmnunud, satuvad kanepit kasutades suurde ohtu.

aga alati paelunud psühhiaatria kui lähenemisviisi mõistmaks inimvaimu sügavaid allhoovuseid. Näiteks skisofreenia. Tavalisest mõtlemisest erinev mõtlemine on see, mis on huvitav. On ju selle haiguse all kannatanud inimesed oluliselt panustanud inimõtte arengusse. Neil on ülekaalus abstraktne mõtlemine, mis aitab näha seoseid seal, kus tavainimene neid ei näe. Nagu öeldakse, on hullumeelsuse ja geniaalsuse piir väga hägus. Võiks isegi öelda, et skisofreenia ja mõned teised vaimuhaigused kätkevad eneses olulisi juhiseid, mõistmaks inimgeniaalsust.

Mis on skisofreenia avaldumise põhjus? Kuidas see tekib?

Skisofreenia tekkimist seostatakse aju üsasisese arengus sugenevate häiretega. Inimese aju areneb 18.-20. eluaastani.

Tudeng on kunn!

**Õppelaenuga
tasuta korter!**

Hansapanga õppelaenuga tunned end kunnina! Ja kui veab, siis veel erilise kunnina – just Sina võid võita vinku korteri, auto, tasuta lõunad, läppari ja palju muud. Tutvu oma privileegidega lähemalt www.knapasnah.net või pööra lähimasse Hansapanga kontoris.

Aga tasuta rahvusvaheline üliõpilaspilet? Elementaarne!

Hansapank
Head mõtted saavad alati teoks

ÕNNITLEME

Prof Tiiu Paas 55

14. septembril tähistas oma juubelit ökonomeetria õppe-
tooli prof Tiiu Paas.

TÜ majandusteaduskonnaga on ta olnud seotud üle 35 aas-
ta. Alates 1992. aastast töötab
ökonomeetria professorina
ning aastast 1996 juhatab rah-
vamajanduse instituuti.

Tiiu Paasi eestvõttel on
üles ehitatud ökonomeetria
õppetool ning välja arendatud
majanduse modelleerimise eri-
aine. Selle eriala lõpetajad on
hinnatud töötajad nii riigiasu-
tustes kui ka eraettevõtetes.

Tiiu Paas on tudengite seas
hinnatud õppejõud, suutes
esitada keerulist ainet huvi
tekitaval moel. Samuti on ta
tunnustatud teadlane, kes
on avaldanud hulgaliselt
teadusartikleid ja mitmeid
õppevahendeid. Oma rohkete
rahvusvaheliste kontaktide
tõttu kutsutakse teda sageli
osalema mitmesugustes (sh
interdisiplinaarsetes) rah-
vusvahelistes teadusvõrgusti-
kes ja -projektides ning nende
taotlemisel.

Õppetooli juhina pöörab
Tiiu Paas suurt tähelepanu
järelkasvule, soodustades ja
toetades noorte arengut. Ta
on koostööaldis ning alati
avatud kolleegide ideedele ja
nõuannetele.

Aktiivset juubilari õnnit-
levad õpilased, kolleegid ja
sõbrad!

Lugupidamise ja
austusega
kolleegid
majandusteaduskonnast

ÕNNITLEME

Lauri Kärk 50

14. septembril sai 50-aasta-
seks filosoofiateaduskonna
kunstide osakonna lektor fil-
miteadlane Lauri Kärk.

Lauri Kärk on lõpetanud
Riikliku Kinematograafia Ins-
tituudi Moskvast 1979 cum
laude ning seejärel töötanud
stuudios Tallinnfilm toime-
tajana.

1990. aastast peale peab
Lauri Kärk filmiajaloo loen-
guid Tartu Ülikoolis. Need
loengud on väga populaar-
sed ning vajavad kõigi kuu-
lajate mahutamiseks tava-
liselt mõnda suurt ringaudi-
tooriumi.

Laiemale avalikkusele on
Lauri Kärgi tegevus tuttav
eeskätt ajakirjanduse vahan-
dusel. Tema filmialaseid kirju-
tisi on oma aastapreemiatega
korduvalt esile tõstnud ajakiri
Teater. Muusika. Kino ning
ajalehed Sirp ja Postimees.

Ta on pälvunud autasusid
ka Eesti Kinoliidult ning Eesti
Kultuurkapitalilt. Lauri Kärgi

artiklite koguhulk ulatub üle
kolmesaja ning ta on aktiiv-
selt kaastööd teinud Eesti
Entsüklopeediale.

Kõigi kolleegide nimel ta-
haksin Lauri Kärki südamest
õnnitleda tema esimese juu-
beli puhul ning soovida talle
palju jõudu ja jaksu edaspi-
diseks!

Jaan Ross
Kunstide osakonna juhataja

PRANTSUSE KEELE KURSUSED

27. sept algavad Prantsuse Teadusliku Instituudi prantsuse
keele kursused algajatele (T ja N 18–19.30) ja aasta õppinu-
tele (E ja K 18–19.30). Hind 800 kr sem. Tunnid toimuvad
Ülikooli 17 (Paabel) ruumis 218.
Info ja registreerimine: madli.kytt@hotmail.ee, 528 9911.

ÕNNITLEME

75
Valentina Pisuke, raamatuko-
guhoidja – 17. september
60
Udo Otsus, raamatukoguhoidja
– 17. september
Liina-Mai Tooding, õppetooli
hoidja, dotsent – 21. september
55
Malle Ermel, referent – 23.
september

50
Eero Vasar, teadusprodekaan,
instituudi juhataja, professor
– 17. september
35
Eri Miyano, õpetaja – 19.
september
Piibi-Kai Kivik, lektor – 21.
september
Sirje Toomla, klienditeenin-
daja – 21. september
Ella Puman, teadur – 23.
september

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaz 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

ACTA DIURNA

23. – 28. septembrini toimub
Eestis 8. meregeoloogia konve-
rents «The Baltic 8th». Info:
geoloogia instituut, tel 737
5897.

25. – 30. septembrini toimub üli-
koolis Saksa-Eesti akadeemiline
nädal Academica. Info:
www.academica.ut.ee

25. septembril kl 12 algab Kääri-
kul Kekkose sügismatk. Eelre-
gistreerimine 20. septembrini tel
766 5600, kaariku@ut.ee.
Info: www.kaariku.com.

KAITSMISED

21. septembril kl 16.15 kaitseb
Lea Kreinin ph aud 135 eesti ja
soome-ugri keeleteaduse osa-
konnas ungarikeelset magistri-
tööd «Ungari partikkelverbid
ja nende vasted eesti keeles.
Ungari-eesti partikkelverbide
sõnastik uurali keelte alal». Ju-
hendajad dots Tõnu Seilenthal
ja prof János Pusztay, Szom-
bathely ülikool. Oponent Anu
Nurk, MA.

23. septembril kl 16 kaitseb
Liisi Laineste Ülikooli 16-212
kirjanduse ja rahvaluule osa-
konnas magistriltööd «Tegelased
eesti etnilises huumoris» eesti ja
võrdleva rahvaluule alal. Juhen-
daja prof Arvo Krikmann. Opo-
nent prof Peeter Tulviste.

23. septembril kl 14.15 kaitseb
Hannes Lepp Liivi 2-225 ma-
temaatika-informaatikateadus-
konnas magistriltööd «Tensor
representations of linear group
GL(2,R)» matemaatika erialal.
Juhendaja emeritprof Maido
Rahula. Oponent emeritprof Ülo
Lumiste.

24. septembril kl 14.15 kaitseb
TÜ nõukogu saalis Katrin
Pajuste maastikuökoloogia ja
keskkonnakaitse erialal dok-
toritööd «Deposition and
transformation of air pollutants
in coniferous forests» (õhusaas-
teainete sadenemine Eestis ja
transformeerumine okaspuu-
metsades). Juhendaja vanem-
teadur Jane Frey. Oponent
Michael Starr, PhD (The Finnish
Forest Research Institute).

29. septembril koolikorralduse
magistripjektide kaitmine
pedagoogika osakonnas Lossi
3-328:

kl 14 Ale Sprenk «Tavakooli
õpilaskodu väljaarendamine sot-
siaalprobleemsete perede las-
tele». Juhendaja lektor Tiiu
Kadajas. Oponent lektor Heiki
Krips;

kl 15 Tiiu Leibur «Õppematerjal
info- ja kommunikatsioonitehno-
loogia integreerimiseks algklassi
ainetundi». Juhendaja lektor
Triin Marandi. Oponent lektor
Illar Leuhhin;

kl 16 Tiiu Vendel «Õppematerjal-
käsiraamat esimese-teise kooli-
astme õpilasele infokommu-
nikatsiooni aluste omandami-
seks». Juhendaja lektor Triin
Marandi. Oponent lektor Illar
Leuhhin;
kl 17 Heli Noor «Tugiside andmise
ja saamise võimalusi arvutipõhises
keeleõppes (veebipõhise kursuse
«Eesti keel ja kultuurilugu» näitel)». Oponent Tiia Ristolainen, PhD.

BOTAANIKAAIAS ÕUNANÄITUS

22. septembril kl 11 avatakse botaanika-
aia õppeklassis
õunanäitus.
Asjatundjalt on võimalik saada konsultatsiooni viljapu-
de valikust, kasvatamisest, õunte säilitamisest jms.
Kl 12 toimub väike iiri muusika kontsert. Musitseerib
Marju Varblane koos oma sõpradega. Iiri muusika on ka
sobivaks taustaks Tartu harrastuskunstnike maalinäitusele.
Kl 13 saavad huvilised botaaniku Jaak Palumetsa juhti-
misel teha tutvumiskäigu aias ja palmihoones.

MAALINÄITUS BOTAANIKAAIAS

Botaanikaaias on avatud 27. septembrini Tartu Harrastus-
kunstnike Stuudio lirimaa reisi maalinäitus «Iirimaa maas-
tikud». Maalitud tööd on valminud augustis Edela-Iirimaaal Kerry
maakonnas kunstnik Aime Asi juhendamisel. Botaanika-
aia maja pileti ostjatele on näituse külastamine tasuta.

KURSUSED

FLGR.02.404 (2AP, E). Delfi
(Pausaniase radadel). Semi-
nar antiikkultuurist ja kunstist.
Prof. Anne Lill, koostöös Tallinna
Kunstiülikooliga (prof Juhan
Maiste) ja Tartu Ülikooli Kunsti-
muuseumiga. Interdisiplinaar-
ne seminar käsitleb Delfit kui
kultuurifenomeni, ühendades
kreeka kunsti, religiooni ja kir-
janduse alased käsitlused. Eel-
dusaineid pole, soovitatav eriti
humanitaaralade üliõpilastele.
Seminar toimub reedeti viis kor-
da semestris, esimene seminar
24. septembril kl 12-17, ph 140.
Info: klassikalise filoloogia õppe-
toolist: 737 5211 või Janika.
Pall@ut.ee.

TEATED

22. septembril kl 9.30 toimub
Tartu Ülikooli hommikupalvus
Ülikooli 18-227. Info: usuteadus-
kond, 737 5300.

22. septembril kl 18 räägib võru
keelest ja selle õpetamisest
Naha Algkooli direktor, võru kee-
le õpetaja Valve Peebu. Jututarõ
toimub TÜ Lõuna-Eesti keele- ja
kultuuriuuringute keskuses Lossi
38 (vana anatoomikum).
Info: Triin Iva, tel 737 5422 või
www.ut.ee/lekeskus.

24.-25. septembrini toimub Õi-
guskeskuse konverentsimajas
Toomel Lossi 19 konverents
«Tasaleitud Proust. Kas teose
loob autor või kriitika?». 23.
septembril kl 15.50 loeb Jüri
Lumiste Paabeli fuajees (Üli-
kooli 17) katkendid Marcel Prousti
«Swanni armastusest». Kl 16.15
toimub samas seminar.

KÜLALISÕHTUD

Ootame organiseerumata nais-
tudengeid avastama üliõpilasi
sajandeid kõitnud maailma.
Korp! Indla selle semestri viima-
ne külalisõhtu toimub 22. sept kl
20 Tähtvere 4. Võta sõber kaasa
ja tule vaatama! www.indla.ee.

LOENGUD

22. septembril kl 12.15 peab
sotsiaalministeeriumi kantsler
Maarja Mändmaa ph 128 ava-
liku loengu kursuse «Eesti avalik
haldus» raames.

23. septembril kl 12.15 peab dr
Petri Ylikoski Helsingi Ülikoolist
Ülikooli 16-214 loengu «Causal
Explanation in the 21st Century».
Kõik huvilised on oodatud!

KONTSERT

19. sept kl 16 esineb Vanemuise
kontserdimajas ansambel Vox
Clamantis (Jüri Leiten, trompet;
Andres Uibo, orel).
Kavas Pärdi, Tüüri ja Uibo
loomingut.

22. sept kl 19 esineb Vanemuise
kontserdimajas sarjas «Noored
pianistid I» Sten Lassmann
(klaver).
Kavas Beethoveni, Mussorgski ja
Hindemithi loomingut.

26. sept kl 16 esinevad Tartu
linnamuuseumis sarjas «Linna
Muusikud» Pirjo Levandi (sop-
ran), Anto Önnis (marimbafon,
vibrafon), Vambola Krigul (vibra-
fon, erinevad löökpillid).
Kavas Bach, Händeli, Scarlatti,
Merikanto ja Sisaski loomingut.

TÜ kammerkoor võtab
vastu uusi lauljaid

Indrek Mustimets
Kammerkoori president

Ülikooli kammerkoor
alustab 34. hooaega uute
lauljate vastuvõtu ja kahe
esinemisega.

Uusi lauljaid ootab kam-
merkoor ettelaulmisele 22.
septembril ülikooli peahoone
aud 227 kell 16. Koori pürgi-
jatel tuleb selleks puhuks ette
valmistada üks vabalt valitud
laul.

TÜ kammerkoor saavutas

sellel aastal esikoha Eesti
kammerkooride festivali B-ka-
tegorias, pälvis Eesti Raadio
eripreemia ning kammerkoori
dirigendile Triin Kochile anti
2003. aasta noore dirigendi
aunimetus.

Uude hooaega kavandab
koor osalemist koorifestivali-
del nii Eestis kui ka välismaal
ning rohkelt põnevaid esine-
misi Tartus ja mujal Eestis.

Info: www.ut.ee/TYKK ja
dirigent Triin Koch tel 527
1105.

Tudengite kergejõustiku
rändkarikas TÜle

Tiina Beljaeva
Eesti Akadeemilise
Spordiliidu arendusjuht

Sügissemestri tudengite
meistrivõistluste hooaja
avanud kergejõustikuvõist-
lustel võitis rändkarika teist
aastat järjest Tartu Ülikool.

Roman Kohtov (TÜ) läbis
100 m ajaga 11,37, Roman
Fostil (EPMÜ) jooksis 1500 m
väga tubli ajaga 3.52,68, Ro-
man Gorjatsihh (EPMÜ) võitis
kõrgushüppe 2 meetriga.

Jaanus Suvi (TTÜ) kolmiku
tulemus 15.65, Aivo Nor-
maku (TPÜ) kuulitõuge 13.25
ja Ahti Pederi (TÜ) odakaar
66.46 väärtsid kõik esikohta.
4x100 m teatejooksus oli pa-
rim TÜ esindus (Liina Utsal,
Jekaterina Duman, Roman
Kohtov, Priit Päkko) ajaga
48,22.

Kõrgkoolidevahelises arves-
tuses järgnesid TÜle (162,5 p)
TPÜ (47,5 p) ja EPMÜ (44 p).

Võistlustel osales üle 70
tudengi.

Kultuurikollektiivide
tegevustoetused

Üliõpilasmaja juhatus mää-
ras alanud hooajaks kul-
tuurikollektiividele tegevus-
toetused ning kultuurikol-
lektiivide liikmetele stipen-
diumid.

Tegevustoetused määrati
järgmistele kollektiividele:
Tartu Akadeemiline Mees-
koor, TÜ akadeemiline nais-
koor, EPMÜ kammerkoor
Camerata Universitatis, TÜ
kammerkoor, TÜ rahvakun-
siansambel, EPMÜ rahvant-
suansambel Tarbatu, puhkpil-
liorkester Popsid, vanamuusi-

kaansambel Festivitas Artium
Schola, Tartu Üliõpilasteater.

Üliõpilasmaja toetab ja
väärtustab stipendiumide ja
tegevustoetustega mitme kul-
tuurivaldkonna arengut. Kol-
lektiivid tegelevad koorilaulu,
rahvatantsu, rahvakunsti,
teatrikunsti, puhkpillimuusika
ja vanamuusika vilje-
lemisega ning lisavad Tartu ja
Eesti kultuurimaastikule
märkimisväärse panuse.

Lisainfo: Kristel Seiler, tel
730 2400, 526 6056, kristel.
seiler@mail.ee

TÜ RAAMATUPOE OKSJON

TÜ Raamatupood korraldab laupäeval, 20. novembril kl
11.15 ülikooli peahoones 8. raamatukojsjoni (Eesti kunsti- ja
kunstilooline raamat, Eesti kiriku-, kooli- ja kodulooline raamat
ning Eesti vanema ja/või haruldane raamat).

Vastuvõtt raamatupoes (tel. 744 1102) 2. korrusel lahtioleku
aegadel.
Trükise lõppmüügi hinnast läheb 20% poe kasuks.

TUDENGID MÄLUMÄNGU!

Algavad Tartu mälumängu meistrivõistlused, kuhu oodatakse
ka neljalikmelisi tudengivõistkondi (osalemine soodushinna-
ga).
Esindajate koosolek ja registreerimine 22. septembril kl 18
TÜ füüsikahoone aud 160. Esimene mäng on samas 6. ok-
toobril. Info: arko@kilb.ee.

TUDENGITE
JALGPALL

30. septembrist
7. oktoobriini toimub

tudengite
kuues
jalgpalliturniir.

Korraldajad ootavad rohket
osavõttu ja kaasaalajaid ka
tänavu. Nii nagu eelmisel
aastal toetab turniiri ka
tänavu Hansapank.
Turniiri korraldab EPMÜ
Üliõpilaskonna Sihtasutus.
Info: stendidel.je
www.agritudeng.ee.

23
september
kell 20.00
www.livensis.ee

TARTU ÜLİKOOLI
RAAMATUKOGU
SINIFEKSEMPLAR

Avatud Ülikool

24. SEPTEMBER 2004

UNIVERSITAS TARTUENSISE LISALEHT

Tartu Ülikooli avatud ülikooli astus judomaadleja Indrek Pertelson selge sisemise soovi ja teadmisega õppida õigusteadust.

PM/SCANPIX

Tippsport või õpingud – raske valik

Siim Juks

TÜ avatud ülikooli
turundusspetsialist

Mõne kuu eest Ateena olümpiamängudel judomaadluses pronksmedali pälvinud Indrek Pertelson pole tavaline tippsportlane.

Spordi tegemise kõrvalt on ta jõudumööda pööranud tähelepanu ka oma haridustee jätkamisele – Pertelson on TÜ avatud ülikooli õigusteaduskonna 4. kursuse üliõpilane.

Tartu Ülikooli avatud ülikooli asus Pertelson õppima selge sisemise soovi ja teadmisega. “Olin eelnevalt õppinud ühe semestri Tallinna Pedagoogikaülikooli

kehakultuuriteaduskonnas, ja tundsin, et see oli asi, mida ma ei tahtnud jätkata.

Minu otsus alustada õpinguid Tartu Ülikoolis võeti perekonna ning sõprade poolt väga positiivselt vastu,” meenutab Pertelson.

Miks õigusteadus?

Judomaadleja sõnul on see selline valdkond, millest keegi ei saa elus mööda vaadata. “Tänapäevane tsiviliseeritud maailm nõuab iga päev kvaliteetset orienteerumist seadustes ja õigustemaatikas tervikuna.”

“Olen Tartu Ülikooli õppetöö korraldusega rahul. Oma lemmikaineks pean õiguse

ajalugu, mida luges professor Peeter Järveldid (praegu sisekaitseakadeemia rektor – toim),” ütles Pertelson.

Nii Sydney kui ka Ateena olümpiamängudel pronksmedali pälvinu tunnistab, et tegevspordilaseks on olnud väga raske samal ajal ka haridusteele pühenduda.

“Kui sport on esimene prioriteet ja eesmärgiks olümpiakuld, oled vägagi paljudel päevadel lihtsalt nii kutu, et ei jaksa uut materjali omandada. Tegemist on puhtalt keskendumisega,” räägib Pertelson. “Asusin Tartu Ülikooli õppima juba 1994. aastal ning

viimase kümne aasta jookul on just tippsport olnud

põhjuseks, miks õpinguid veel lõpetanud pole.” Kuna avatud ülikoolis saab iga tudeng valida sobiva õppimiskiiruse, pole pikaks veninud õpingud sugugi probleem.

Seltskond ja traditsioonid

“Olen õpingukaaslaste seast leidnud uusi tuttavaid ning nad on vaieldamatult lähedad inimesed,” näeb Pertelson õpingutega kaasnevat lisaväärtust. “Arvestades inimeste ajaplaani, suhtleme omavahel küllaltki tihti.”

Peamiselt Sakus elava ning Tallinnas treeniva judomaadleja jaoks on Tartu puhul tegemist klassikalise ülikoolilinnaga. “Soovitan

INDREK PERTELSON

Sünd 21. apr 1971

Pikkus 193 cm

Kaal 112 kg

Treener Aavo Põhjala

Keskharidus

Abielus, 2 poega

Hobid muusika, teater, ajalugu

Suurimad saavutused:

OM-pronks 2000 ja 2004,

MM-hõbe 1999 ja 2003,

Euroopa meister 1996

kindlasti kõigil tulla Tartu Ülikooli õppima, sest siin on kõrge tase ning pikaajalised väärtused au sees.”

Head avatud ülikooli õppurid!

Jaak Aaviksoo

TÜ rektor

Juba peaaegu kümme aastat alustab sügise saabudes kõrvaltava-pärase Tartu Ülikooliga tööd ka avatud ülikool.

Avatud ülikooli idee on sündinud arusaamast, et traditsiooniline keskharidusjärgne statsionaarne õppetöö ülikooli auditooriumides, laboratooriumides ja seminariruumides ei ole tänapäevases teadmispõhises ühiskonnas piisav, et täita ülikooli ja saati siis rahvusülikooli rolli.

Ülikool peab vastu tulema ka nende inimeste soovidele ja ootustele, kes täisajaga oma saatust ülikooliga siduda ei saa või ehk, kes on seda juba kord teinud, ent soovivad nüüd, muude ettevõtmistest kõrvalt, oma teadmisi täiendada. Mul on hea meel, et Tartu Ülikool on suutnud sellele väljakutsele väärikalt vastata.

Ülikool ei ole pelgalt hariduse saamise või hariduse andmise koht, ülikool on õppurite ja õpetajate, üliõpilaste ja õppejõudude ühislooming. Tahaks väga loota, et mõne aasta pärast, kui teie õpingud siin lõppevad ja selle kohta vastav tunnistus välja antakse, olete rikkamaks saanud teie ja on rikkamaks saanud ka ülikool.

Kui tavaülikooli vastuvõtul rõõmustab ülikool eelkõige sellest noorest energiast ja uudishimust, mis tema seinte vahele tuleb, siis teie puhul, head avatud ülikooli õppurid, loodame lisaks õpihimule ja energiale õppida ka teie kogemustest ja teadmistest elu kohta väljaspool *alma mater*it.

Ainult niisuguses koostöös, mis ühendab kogemused ja tegeliku elu vajadused akadeemiliste teadmistega, saame kindlad olla, et meie koostöö pakub rahuldust mõlemale poolele ning annab omapoolse panuse Eesti majanduse ja ühiskonna edenemisse.

Austatud avatud ülikooli õppurid! Tahaks loota, et eespool öeldud sõnad ei jää ainult unistuseks, et me suudame oma eelseisva ühistöö täita sisuga ja lõpetada mõne aasta pärast rahuldustundega tehtud tööst.

Edu meile nende eesmärkide saavutamisel!

UT lisalehe tegid:

Tiia Ristolainen, Siim Juks, Kaja Karo, Varje Sootak, Marika Kullamaa ja Ergi Prommik

TÜ avatud ülikool

Kaugkoolituskeskus
Lossi 24
51003 Tartu
tel: 737 5620
e-post: utop@ut.ee
www.ut.ee/av

Eesti politsei väärtustab kõrgharidusega töötajaid

Robert Antropov

Politseipeadirektor,
avatud ülikooli õigusteaduse
4. aasta üliõpilane

Eesti politsei trumbiks on kindlasti meie kõrgharidusega töötajad. Tartu Ülikooli avatud ülikoolis õpib kümme-kond politseiametnikku.

Praegu saab kindlalt väita, et kõrghariduse omandamist väärtustatakse politseis järjest enam: kui 2000. aastal töötas politseis 1042 kõrgharidusega politseiametnikku, siis käesoleval aastal on see arv juba 1427, mis on 40% kõikidest politseiametnikest.

Pikk ametiredel

Politseiniku karjäärimudelgi juba on planeeritud selliselt, et kutsehariduse omandamisest piisab vaid tööle asumiseks, kuid teenistust jätkates saab ametiredelil tõusta vaid end arendades ning juurde õppides.

Eesti politsei on oma arengus jõudnud nii kaugele, et lähiaastatel on kavas juurutada spetsialisti karjäärimudel. See tähendab, et politseinik

Robert Antropov väärtustab elukestvat õpet nii tööandja kui ka õppijana.

POLITSEIAMET

ei teeni paguneid ja palgalisa juurde ainult teisi juhtides, vaid ka oma ala tippspetsialistina edasi arenedes. Seda muidugi tingimusel, et politseinik end oma erialal pide-

valt täiendab.

Saan julgelt öelda, et politseis toimub elukestev õpe, mis väljendub pidevas erialases täiendusõppes. Meie huvi on see, et võimalikult palju amet-

Politseiasutus rahastab eelkõige tööks vajaliku erialase kõrghariduse omandamist. Tavaliselt finantseeritakse pool õppemaksust.

nikke omandaks kõrghariduse või lisaks sellele magistrikraadi. Tulenevalt politseitöö eripäradest on meie organisatsiooni rakendust leidnud eri valdkondade spetsialistid: psühholoogid, pedagogid, keemikud ja teiste erialade esindajad. Meie eesmärk on saavutada olukord, et kõigis politsei töövaldkondades töötavad oma ala parimad asjatundjad.

E-politsei

Kaasaegne politseitöö nõuab igalt politseinikult järjepidevalt uute teadmiste omandamist ja üha areneva tehnika tundmist. Seetõttu on meie tähelepanu pööratud inimeste õpimotivatsiooni soodustamisele, et pädevad ametnikud saaksid omakorda panustada organisatsiooni arendamisse. Näiteks rakendub käesoleval aastal katseprojektina e-politsei süsteem, kus 125 politseiautot varustatakse kodanike

kiirema ja kvaliteetsema teenindamise eesmärgil kaasaegse tehnikaga. See uus süsteem nõuab meie politseinikelt taas uute programmide ja tehnika tundmaõppimist.

Pidev areng

1. juulist jõustunud uus kriminaalmenetlusseadustik muutis kõiki politseitöö alustalasid ning nõudis politseinikelt aastatega omandatud tööpõhimõtete ümbervaatamist ja põhjalikku ümberõpet.

Eesti politsei tähtsustab järjest rohkem ka politseihariduse arendamist. Politseiorganisatsioon aitab ja toetab politseinikke, kes tahavad õppida. Tark ja motiveeritud töötaja on organisatsiooni edu alus. Politseipeadirektori taha on omalt poolt teha kõik selleks, et haritud ja asjatundlikud inimesed tahaksid politseisse tööle tulla, tööle jääda ning oma panusega Eesti politseid edasi viia.

ARVAMUS

Kuidas olete rahul õppekorraldusega?

Õppekorraldusega on põhjust igati rahul olla. Õppekavad on kättesaadavad Internetist ja kohapeal. Sessioonid kord kuus on sobiliku tiheduse ja kestusega, mis võimaldavad õppeprotsessi sisse elada ega lase ka eelmisi loenguid liialt unustada.

Märkida tuleb ka õppejõudude üldist kõrget taset ja suhtlemisvalmidust. Arusaamatuks jäävad mõningad õppekava muudatused. Miks on otstarbekas ärijuhtimise erialal majandusmatemaatika kursuse asendada matemaatika teoreetilise kursusega...

Tiit Laur

Ärijuhtimise 4. a üliõpilane

Õppides kahel erialal korraga olen rahul, kui õppesessioonid ei kattu. Vaatamata koordinaatorite jõupingutustele, tekivad tunniplaanid ikka nn augud, mida veedan meeleldi raamatukogus.

Piret Arendi

Koolikorralduse 2. a ja psühholoogia 2. a magistrant

Millise mulje on jätnud õppematerjalid?

Suur tänu õppejõududele ning AV töötajatele, kes on nii palju vaeva näinud õppematerjalide koostamise ja paljundamisega. Õppematerjalid on väga sisukad (neid kasutab ka minu poeg statsionaarõppes).

Irina Aab

Ärijuhtimise 4. a üliõpilane

Arvan, et siin sõltub palju mitte õppevormist (avatud ülikool või päevaõpe), vaid konkreetsest teaduskonnast ja õppejõust.

Meie eriala on üsna interdistsiplinaarne ning me puutusime kokku nelja teaduskonnaga. Õppematerjalide taset hindaksin ebaühtlaseks. Kõige positiivsema mulje jätsid majandus- ja õigus-teaduskonna õppematerjalid. Väga kõrgel tasemel materjale saime ka TÜ multimeedia-keskusest.

Kahjuks ei pidanud mõned filosoofiateaduskonna lektorid vajalikuks varustada meid õppematerjalide või korrektsete iseseisva töö juhenditega. Materjalide edastamine oli nii elektroonilises vormis kui ka paberikandjal, seejuures paberkoopiate kvaliteet jättis vahel soovida.

Olga Einasto

Kultuurikorralduse 2. a magistrant

On väga meeldiv, kui loengu alul jaotatakse paljundatud loengumaterjal.

Kahjuks seda igas aines pole. Võiks rohkem olla! Kõik oleneb õppejõust ja tema tööstiilist, kas õppematerjale jaotatakse või mitte. Konspekterimist on siiski üsna palju.

Svetlana Keisk

Koolikorralduse 2. a magistrant

Kuidas olete rahul juhendamiseiga?

Mul on juhendajaga vedanud. Sain oma juhendajalt prof Maaja Vadilt nii asjalikke konsultatsioone kui ka psühholoogilist tuge. Kahjuks paistab, et enamik ülikooli professoritest on liiga hõivatud, et tegeleda meie nõustamisega.

Olga Einasto

Kultuurikorralduse 2. a magistrant

Mida ootab õppija avatud ülikoolilt?

Tiia Ristolainen

TÜ kaugkoolituskeskuse juhataja

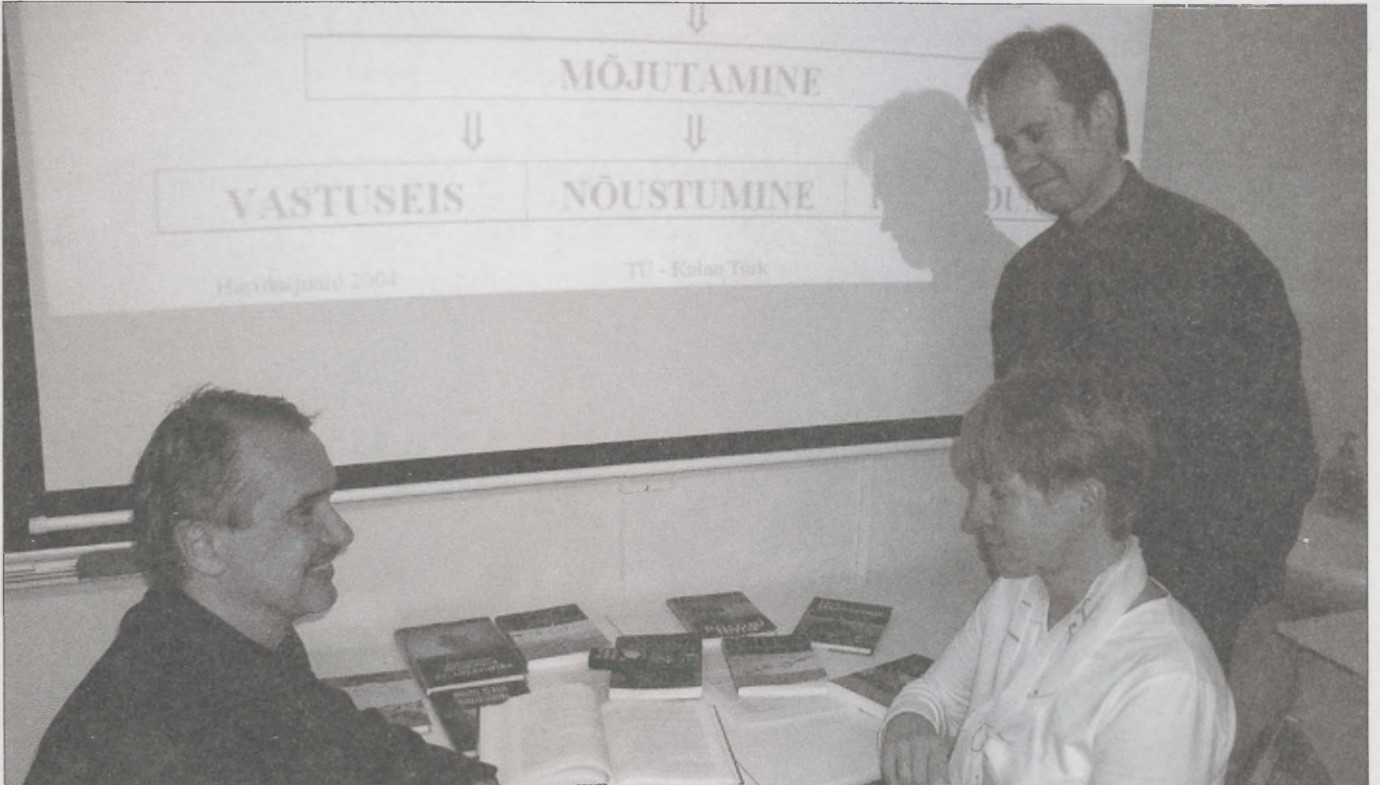
Olulisemate probleemidena toovad AV üliõpilased ikka ja jälle välja õppetöö planeerimise ja korraldamise, õppematerjalide ja üliõpilaste toetussüsteemiga seotud küsimused.

Õppematerjalide tase avatud ülikoolis on ebaühtlane. Kui paar erandit välja arvata, siis on õppematerjalide ja iseseisva töö juhenditele kindlate nõuete (maht, vorm, kättesaamisaeg) väljatöötamine oluliseks arendusvaldkonnaks peaaegu kõikidele teaduskondadele/kolledžitele.

Uued õppematerjalid

Tänu avatud ülikoolile on mitmes teaduskonnas valminud hulk õppematerjale ja raamatuid, mida saab kasutada nii avatud ülikoolis kui ka statsionaarses õppes. Positiivse näitena saab välja tuua õigus- ja majandusteaduskonna, kus kõik õppematerjalid peavad saama eelnevalt teaduskonna metoodika- või õppekomisjoni soovitusel ja teaduskonna nõukogu heakskiidu. Väga korrektsed õppematerjalid on AV jaoks välja töötatud ka Euroopa kolledžis. Minimaalselt võiks õppematerjal olla kättesaadav elektrooniliselt – sellest enamik erialasid lähtubki. Ideaalis võiks see olla ka paberikandjal üliõpilastele kättejagatav.

Kaugkoolituskeskus algatas paar aastat tagasi avatud ülikooli õppematerjalide ühtse kujunduse, mida mitmed teaduskonnad edukalt rakendavad. 2003/2004. õa kevadsemestril kiitis TÜ rektoraat heaks ja toetas rahaliselt kaugkoolituskeskuse ja TÜ kirjastuse algatatud

Avatud ülikooli õppijad väärtustavad asjatundlikku juhendamist. Dots Kulno Türk vasakul õppijaid nõustamas. SIIM JUUS

AV õppematerjalide/õpikute sarja, mille eesmärk on välja anda ühtselt kujundatud, eelretsenseeritud, teaduskonna/kolledži nõukogus heakskiidetud kvaliteetseid õppematerjale. Lähiajal ilmuvad selles sarjas esimesed õpikud, mis hakkavad katma esialgu valdkonnaainete vajadusi ning on kasutatavad nii avatud ülikoolis kui ka päevases õppes.

Vabaained ja juhendamine

Probleemiks on ka vabaining valikainete vähesus (ained lisatakse küll osakonna poolt tunniplaan, kuid reaalne valikuvõimalus puudub) ning võõrkeelte oskus, mis on omavahel seotud. Kõigile ei sobi võimalus kuulata loenguid koos statsionaarse õppe üliõpilastega. Samas ei ole üliõpilastel sageli õppesessioonidel viibides võimalik võtta valikkursusi, et oma keeleoskust parandada. Õppe-

jõududele põhjustab AV üliõpilaste keeleoskus probleeme, sest palju õppekirjandust on võõrkeelne. Hea lahenduse on leidnud nt filosoofia ning ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonnad, kes soovitatav kuulata loenguid teistest kõrgkoolidest, samuti kodukoha keeltekursustel võõrkeelt õppida. Sooritatud aineid võetakse arvesse õppekava täitmisel vaba- ja võimalusel ka valikainetena.

Juhendamine on AV lõpetajate arvates üks suurimaid probleeme. Iga ainekursuse kohta peaksid olema iseseisva töö juhendid, mis toetaksid tudengil õppematerjali läbi töötamist sessioonidevahelisel ajal.

Ideaalis võiks üldse loenguid olla minimaalselt, õppesessioonidel peaks toimuma rohkem seminare, praktiku-me ning juhendajaga kohtumisi. Tulevikus võiks mõelda ka võimalusele vähendada

Tartus toimuvaid õppesessioone nii, et loodavates Eesti ülikoolide ühistes regionaalses õpikeskustes toimuksid seminarid videoloengute, kirjallike õppematerjalide ja veebipõhise õppe alusel kohaliku tuutori eestvedamisel. See oleks reaalne loomulikult vaid piisavalt suurte õppegruppide korral. Õppijate toetuseks on ellu kutsutud esimese aasta üliõpilastele „Õpioskuste“ kursused (vt UT 4. lk).

Sotsiaalne toetussüsteem

Maksuseaduse muudatuse ettepanek tasemekoolituse erisoodustuse kaotamiseks on saadetud juba Riigikogusse menetlemiseks. Lahendust vajab ka täiskõormusega õppijatele õppepuhkuse võimaldamine. Antud küsimused tõstataks ka täiskasvanuhariduse nõukogu.

Loodame avatud ülikooli üliõpilastele soodsat lahendust.

KOKKUVÕTE

- Tänu avatud ülikoolile on valminud hulk õppematerjale, mida saavad kasutada nii statsionaarsed kui ka AV üliõpilased.
- Enamik teaduskondi on hakanud aktiivsemalt kasutama kaasaegseid kaugkoolitusmeetodeid (veebipõhised kursused, Interneti- ja videoloengud).
- AV kohta tervikuna väärib esiletõstmist üliõpilaste arvu pidev kasvamine, mis on oluline nii peatselt vähenevat statsionaarsete tudengite arvu kui ka ülikooli finantsbaasi arvestades.
- Mõõda ei saa minna ka sellest, et tänu avatud ülikoolile on tuhandetel inimestel võimalik kaasaja nõudmistele vastavat kõrgharidust või kraadi omandada.

Sissetöötatud õppekorraldus tagab stabiilse üliõpilaskonna

Kaja Karo

TÜ kaugkoolituskeskuse tasemekoolituse spetsialist

Avatud ülikooli esitatavate avalduste ja immatrikuleeritavate üliõpilaste arv on stabiliseerumas. AV algusaastatele iseloomuliku bakalaureuseõppe osatähtsus hakkab vaikselt oma positsiooni loovutama magistriõppele.

TÜ avatud ülikoolis õpib praegu ca 4500 üliõpilast ca 70 õppekava alusel.

Avatud ülikooli õpingute sisu, nõuded ja kvaliteet ei erine TÜ traditsioonilisest õppest, kuna õppetööd viivad läbi teaduskonnad ja kolledžid. Teaduskondades, osakondades ja kolledžites töötavad AV koordinaatorid, kes korraldavad igapäevast õppetööd.

Auditoorne õppetöö korraldatakse sessiooniti, mis toimuvad enamasti kord kuus 2-3-päevastena (harvem 6-7-päevastena) ning sisaldavad loenguid, praktikume ja seminare, konsultatsioone juhendajaga jm,

moodustades reeglina 25% õppetöö kogumahust.

Paindlik õppekorraldus

Keskmine auditoorsete loengutundide maht 1 AP kohta on 6-8. Reeglina on avatud ülikooli õppetempo aeglasem kui päevases õppes. 40 AP asemel sooritatakse 25-30 AP aastas. Nii kulub nt 3-aastase bakalaureuse õppekava läbimiseks 4 aastat.

Iga semestri õppetöö sessioonid tehakse teatavaks hiljemalt kaks kuud enne semestri arvestuslikku lõppu. Tunniplaanist teavitatakse üliõpilasi hiljemalt kaks nädalat enne vastava õppetöö sessiooni algust. Kahe nädala jooksul pärast õppetöö algust peab valitud ainetele registreeruma. Sellega võtab üliõpilane endale kohustuse sooritada teadmiste kontrolli õppeaine toimumise või sellele järgneva semestri jooksul.

Seoses muudatustega seadusandluses immatrikuleeritakse AV üliõpilased kas täis- või osakoormusega õppesse. Uute õppevormide puhul on oluline see, et täis- ja osakoormust saab valida nii igapäevast kui ka sessiooniti õppiv üliõpilane. Kuni 2003/2004.

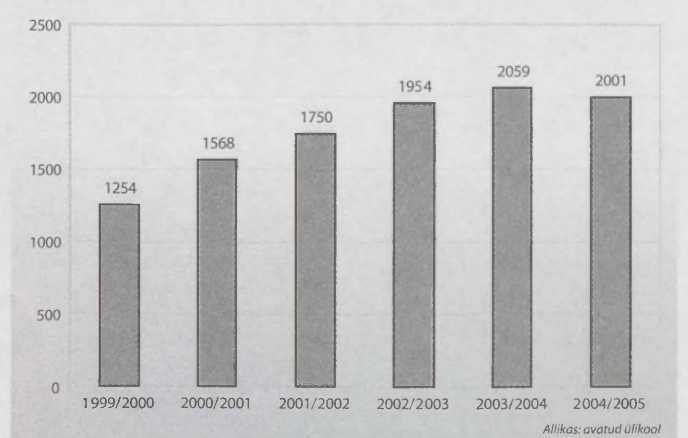
õppeaastani olid TÜ avatud ülikooli üliõpilased kaugõppe üliõpilased. Neile ei laienenud üliõpilaste sotsiaalne toetussüsteem, samuti ei saanud nad stipendiume ega õppelaenu. Küll aga oli võimalus vastavalt täiskasvanute koolituse seadusele taotleda töödandjalt õppimiseks lisapuhkust.

Vastavalt õppetoetuste ja õppelaenu seadusele on nüüdsest statsionaarses õppes või täiskõormusega õppivatel üliõpilastel õigus taotleda õppetoetusi ja saada õppelaenu. Nii laienevad need õigused ka avatud ülikoolis täiskõormusega õppijatele. Samas saavad õppepuhkust nüüdsest taotleda ainult kaugõppe ja osakoormusega õppe üliõpilased.

Arengusuunad

AV liigub selles suunas, et töötab peale teaduskondade poolt väljapakutud õppekavade välja ka kaasaja koolitusturu nõuetele vastavaid interdistsiplinaarseid magistriõppekavasid. Senini on edukalt käivitunud koolikorralduse ja kultuurikorralduse magistriõpe, sel õppeaastal avatakse infokorralduse magistriõpe.

Laekunud avaldused aasta lõikes

Sisseastujate hulk oli ootuspärane

Kaja Karo

Avatud ülikooli laekus tänavu 2001 avaldust, neist riigieelarvetoetustele 1607 ja riigieelarvelistele kohtadele 394.

Bakalaureuseõppesse laekus 1186, rakenduskõrgharidusõppesse 299, õpetajakoolitusse 11 ja magistriõppesse 508 avaldust.

Viiele erialale kuulutati välja lisakonkurss, seetõttu ei saa ka esitatud statistikat lugeda lõplikuks.

Riikliku koolitustellimuse

raames on aastaid tellitud õpet töötavatele õpetajatele. Tänavu said õpetajad taotleda tasuta õppekohti ajaloo, saksa keele ja kirjanduse, koolieelse lasteasutuse õpetaja, eripedagoogika, haridusteaduse (reaalained), kutseõpetaja, klassiõpetaja, kehalise kasvatuse ja spordi ning tehnika-valdkonna õpetaja erialadel. Riigieelarvelisi õppekohti oli kokku 161. Peale nende saab tasuta õppekohtadel õppida koolikorralduse ja ettevõtluse ning tehnoloogia juhtimise magistriõppes.

Esmakursuslased hindavad avatud ülikooli kõrgelt

Ene Küüner
TÜ kaugkoolituskeskuse tasemekoolituse spetsialist

Siim Juks
TÜ AV turundusspetsialist

TÜ kaugkoolituskeskus viis kevadel AV esmakursuslaste seas läbi küsitluse, mis selgitab õppurite rahulolu, uuris avatud ülikooli õppima asumise põhjusi ning palus hinnata koolitusteenust.

Eesmärk oli teada saada esmakursuslaste kui TÜ avatud ülikooli vastsete üliõpilaste esmast arvamust õppetöö kohta. Taoline küsitlus oli kolmas.

Kokku laekus tagasi 561 täidetud ankeeti, st küsitlusele vastas iga teine. Kõige rohkem täidetud ankeete tuli tagasi haridusteaduskonnast. Võrreldes esmakursuslaste koguarvuga oli kõige suurem vastanute osakaal arsti- ja kõige väiksem majandusteaduskonnas.

Kes tulid õppima?

Sooliselt jaotusid küsitletud üsnagi ühepoolset – ligi 77% vastanutest oli naissoost. Avatud ülikooli õppima asunud naiste vanus jääb 18 ja 64 aasta vahele, keskmine vanus on 32 aastat. Esmakursuslastest meeste vanusevahemik on 18–55, keskmine vanus samuti 32 aastat.

Valdav enamik esmakursuslastest on töötavad inimesed. Vaid 9% vastanutest ei töötanud hetkel. Elukute poolest on suures ülekaalus spetsialistid. 51% esmakursuslastest peab õppekoormust

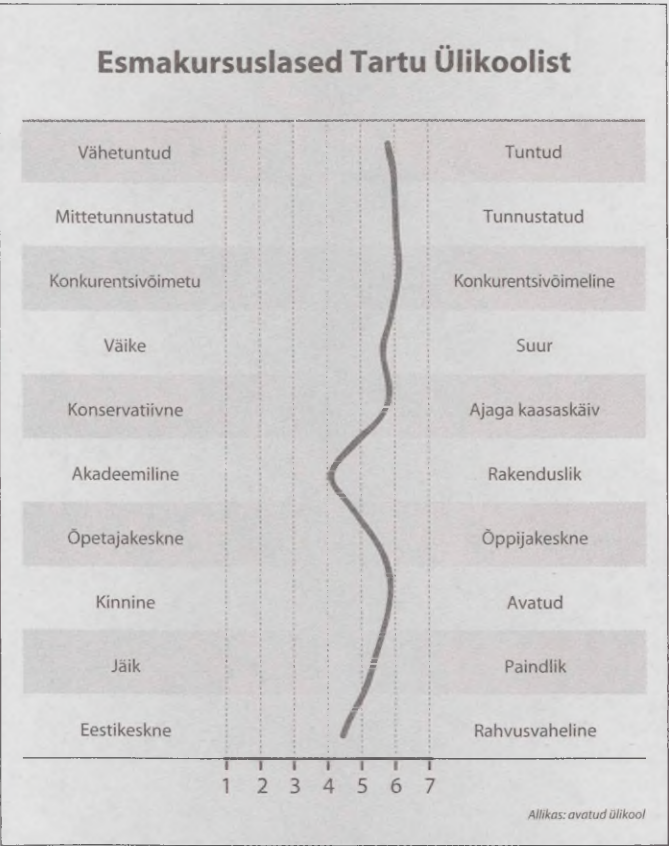
täiesti jõukohaseks, 44% pisut suureks ja 5% liiga suureks. Seega poolte jaoks on õppekoormus jõukohane, teise poole jaoks aga pisut või liiga suur.

Miks tuldi õppima?

Ankeetküsitluse abil uuriti ka põhjusi, miks otsustati just Tartu Ülikooli avatud ülikooli sisse astuda. Valikud võivad olla täiesti subjektiivsed, kuid samas on haridustee jätkamise kohta tehtavad otsused kaalutletud ning läbimõeldud. 81% vastanuist tõi olulisima põhjuseks välja asjaolu, et AV on sobivaim õppevorm töö kõrvalt õppimiseks. 15% mainis, et antud aspekt tuli neil otsuse tegemisel ka arvesse. Sobivust pere kõrvalt õppimiseks peab oluliseks 59%, samas 14% vastanutest ei pidanud seda üldse oluliseks. Arvatavasti on nende puhul tegemist pereelu mitteelavate inimestega.

Järgmiste oluliste põhjustena mainiti TÜ avatud ülikoolis saadava hariduse kõrget taset ning õppeasutuse kõrget prestiiži.

Tervelt 68% vastanutest valis AV pakutava hariduse kõrge taseme järgi, prestiiži pidas kokkuvõttes oluliseks 90% inimestest (61% pidas seda oluliseks ja 29% võrtis seda otsuse tegemisel arvesse). Üle pooltele vastanutest oli üheks põhjuseks ka soovitava eriala ainuvõimalik õppimiskoht, kolmandik vastanuist valis TÜ avatud ülikooli just sel põhjusel. Vaid 4% inimestest tuli avatud ülikooli õppima põhjusel, et ei

pääsenud päevasesse õppesse sisse.

Esmakursuslased hindavad üldiselt kõige paremaks üliõpilaste suhteid õppejõudude ja osakonna nõustajaga ning samuti eriala õpetamise taset. Problemaatiline on olukord õppematerjalide kättesaadavuse, jaotusmaterjalide piisavuse ning konsultatsioonide võimalusega. Siiski ei ole teaduskondade kaupa õppetöö erinevate aspektide hinnangud sarnased.

Suurimad erinevused teaduskondade vahel on jaotusmaterjalide piisavuse,

konsultatsioonide võimaluse, õppematerjalide kättesaadavuse, osakonna nõustaja pakutava toetuse, osakonna nõustaja ja üliõpilaste suhte ning õppetöö korralduse hinnangute suhtes. Õppematerjalide kättesaadavus on kõige vähem probleemiks usu-, majandus- ja arstiteaduskonnas ning Euroopa kolledžis. Jaotusmaterjalide piisavuse suurimad probleemid on kehakultuuri- ja õigusteaduskonnas ning Narva kolledžis, suhteliselt vähe on jaotusmaterjale ka sotsiaal- ja haridusteaduskonnas.

Mida Juku õpib, seda Juhan uuesti õppima ei pea

Aili Saluveer
TÜ kaugkoolituskeskuse õppekorralduse spetsialist (varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamine)

Tartu Ülikool töötas esimesena Eestis välja varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise põhimõtted ning korra.

Varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamine (VÕTA) on Eestis ja Euroopas hetkel kuum teema – toimub hulgaliselt projekte, töötatakse välja ühtseid põhimõtteid, regulatsioone ja juhendeid nii kogemustest õppimise arvestamiseks kui ka nõustamise arendamiseks.

Arvestamise alused

Eestis reguleerib seda valdkonda ülikooliseadus, mille muudatus jaanuaris 2003 annab kõrgkoolidele võimaluse arvestada varasemaid õpinguid ja töökogemust.

Varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamist taotleja esitab teaduskonna dekaanile või kolledži direktorile vormikohase taotluse ja lisab varasemaid õpinguid ja/või töökogemust tõendavad dokumendid.

57% küsitletute arvates arvestavad õppejõud üliõpilastega, 37% arvates on nõudlikud ja 5% meelest liialt nõudlikud. Õppejõudude nõudlikkuse poolest edastab teisi suurelt arstiteaduskond, ka Euroopa kolledži üliõpilased leiavad, et nende õppejõud on ranged.

Kõige leebemad õppejõud on üliõpilaste hinnangul Türi ja Pärnu kolledžis. Üldiselt peavad esmakursuslased õppetööd küllalt tasakaalustatuks. Kõige vähem tuntakse puudust tööst kohustusliku kirjandusega ning senisest rohkem soovitakse näha õppematerjale Internetis.

Tartu Ülikooli kuvand

Tartu Ülikooli iseloomustavate sõnapaaride seast valiku tegemisel oldi üpris üksmeelne, et Tartu Ülikool on pigem tuntud, tunnustatud, konkurentsivõimeline, suur, ajaga kaasaskäiv, õppijakeskne, avatud ja paindlik. Akadeemilisuse ja rakenduslikkuse ning eestikeskuse ja rahvusvahelisuse vahel valimisel olid õppijad mitmekesisemalt meelestatud ja seetõttu ei eelista nende kahe paari puhul hinnangute keskmine kumbagi omadust.

Positiivse asjaoluna saab antud uuringu tulemuste põhjal tuua välja fakti, et peaaegu kõik vastanutest (98,5%) soovitsid avatud ülikooli ka oma sõpradele, tuttavatele ja töökaaslastele. Ülejäänud küsitletutest märkis eitava vastuse vaid 1,5%, mis on arvestades küsitletute arvu üllatavalt väikese osakaaluga.

ARVAMUS

Kuidas on Teie õpinguid mõjutanud õppelaenu taotlemise võimalus või selle puudumine?

Õppelaenu taotlemise võimaluse puudumine kaugõppes on üks põhjusi, miks minul lükkub edasi lõputöö kaitsmine, sest summa on suur ja seda on vaja koguda. Eelnevat õppemaksude tasumine ei olnud nii keeruline, sest ülikool võimaldas maksta osade kaupa.

Aino Arro
Kultuurikorralduse 2. a magistrant

Meil vedas, sest just eelmisel aastal said ka avatud ülikooli täiskõormusega üliõpilased võtta õppelaenu ja ma arvan, et see aitas paljudel omadega mäele jõuda. Kui õppelaenu poleks saanud, siis oleks raskusi tekkinud, sest lasteade-niku palk ei ole nii suur, et õppemaksu maksta. Palju loeb ju ka pere sissetulek.

Eve Einberg
Koolieelse lasteasutuse õpetaja 2. a üliõpilane

Minu jaoks oli palju olulisem pigem minu organisatsiooni ja tööandja mõistlik suhtumine ning toetus. Mingist riigipoolsest sotsiaalsest toetusest on seni mõttetu rääkida, kui tööandja soovi finantseerida oma töötaja tasemekoolitust loetakse meil tulu- ja sotsiaalmaksuga maksustatavaks erisoodustuseks.

Olga Einasto
Kultuurikorralduse 2. a magistrant

Kas ja kuidas on avatud ülikoolis õppimine tulnud kasuks Teie põhitöös?

Mitu õppeainet, nagu majandusarvestus, ettevõtluskeskkond, lepinguõigus, tööõigus, haldusõigus ja intellektuaalse omandi kaitse aitasid süstematiseerida teadmisi, mis minu ametis on tulnud omandada praktilises töös. Kultuuriteooriate arengulugu ja sissejuhatuse kulturoloogiasse avardasid maailmapilti tervikuna. 27 õppeainet pean 25 täiesti vajalikuks, kuigi mõnel juhul on õppejõududel vaja rohkem süveneda praktikutest üliõpilaste vajadustesse ja oma loengukonspekte värskendada.

Aino Arro
Kultuurikorralduse 2. a magistrant

Ülikoolis õppimisest olen palju kasu saanud! Õppida on mõnus! Ka eksameid on mõnus teha, sest selle pingega harjub ja iga õnnestumine sisendab usku, et saan hakka-ma. Seetõttu on AV õppimine väga heaks enesehinnangu tõstmise võimaluseks.

Oma igapäevatöös kasutan ülikoolis omandatud teadmisi pidevalt. Tänu õppimisele olen osalenud mitmes projektis ja tegelnud teemadega, millest varem üldse ei huvitunudki. Kindlasti loob ülikoolis õppimine võimaluse hoida ennast kursis uuema teadusinfo ja -meetoditega, mida otseselt saan oma põhitöös rakendada.

Svetlana Keisk
Koolikorralduse 2. a magistrant

Tiit Laur,
Majandusteaduskonna ärijuhtimise diplomioõpe 4. a üliõpilane

Iseseisev uurimistöö on AV üliõpilaste jaoks enamasti aja planeerimise küsimus. Ettevõtjana on minul reeglina tõised mured esiplaanil ja uurimistöö kipub jääma teisejärguliseks. Olen tänulik oma juhendajale, kes on mind algusest peale järje peale aidanud.

Siit ka ettepanek: ehk on arukas tulevikus vähendada kaugõppijate uurimistööde mahtu? Tõsiselt teadustööd sünnib neilt ilmselt harva ja lihtsalt vormitäreks õppejõude ja õppureid koormata pole kuigi tulemuslik.

Helje Kaldaru
Majandusteaduskonna õppeprodekaan, avatud ülikooli kolleegiumi liige

Küsimuse kontekstist võib välja lugeda arvamuse, et avatud ülikoolis õpetatav õppekava peaks olema teistsugune kui statsionaaris.

Sellega tuleb põhimõtteliselt kindlasti nõustuda. Küll aga ei saa üldse mitte nõus olla arvamusega, et

Täienduskoolitus pakub võimaluse koguda ainepunkte

Ülle Kesli
TÜ kaugkoolituskeskuse täienduskoolituse peaspetsialisti kt

Täienduskoolituskursused on üliõpilaste seas aasta-aastalt muutunud üha populaarsemaks, sest saadud ainepunkte on võimalik kasutada õppekava täitmisel eelkõige vabaainetena.

Avatud ülikooli ülesanne tasemekoolituse koordineerimise kõrval on korraldada ja arendada ka täienduskoolitust. Igal aastal toimub ca 450 erinevat täienduskoolitusprogrammi, kus osaleb üle 9000 huvilise.

Täienduskursused

Täienduskoolituskursused, mille maht on üle 1 AP, on reeglina registreeritud õppeinfosüsteemis.

Seejuures õppetöö mahu arvestamisel lähtutakse ülikoolis kehtivast reeglist: 1 AP sisaldab 40 tundi tööd (sh nii auditoorne kui iseseisev töö). Kursuse edukaks läbimiseks ja ainepunktide saamiseks ettenähtud nõuete täitmisel väljastatakse osalejatele TÜ tunnistus.

Saadud ainepunkte on võimalik kasutada õppekava täitmisel vabaainetena. Seetõttu on täienduskoolituskursused üliõpilaste seas üha populaarsemaks muutunud.

Siiski on ette tulnud olukordi, kus täienduskoolitusprogrammi läbimisel saadud ainepunkte ei ole õppekava täitmisel arvestatud. Nt tuleks jälgida, mitu ainepunkti

Dotsent Anne Parmasto juhendas suveülikooli kompositsioonikursust Hiiumaal. ERAKOGU

on õppekavas vaba- ja valikaineteks ette nähtud ning kas valikainete puhul on fikseeritud teatud nõudmised.

Magistriõppes osalejatel tuleks jälgida, et tegemist oleks magistritaseme kursusega. Seetõttu on soovitatav eelnevalt konsulteerida oma õppekava koordinaatoriga, et vältida hilisemaid ebameeldivusi.

Info täienduskoolituspakkumise kohta: www.ut.ee/av/taiendkoolitus/pakkumine.

Et hõlbustada sobiva kursuse leidmist, on programmid koondatud valdkonnapõhiselt.

Klikkides kursuse pealkirjal, avaneb detailsem kirjeldus, mis sisaldab infot programmi sisu ja toimumise koh-

ta ning kursuse koordinaatori kontaktandmeid, kelle poole võib pöörduda täiendava info saamiseks.

Täienduskoolituskursused on reeglina tasulised, kuid kokkuleppel teaduskonnaga on riigieelarvelistel üliõpilastel õigus õppekavasse üle kantud ainepunktide eest taotleda õppemaksu tasaarveldust.

Suveülikool

Neile õpihuvilistele, kellel puudub võimalus töö ja perekonna kõrvalt ennast aasta ringi erialaselt täiendada või huvipakkuvatel kursustel osaleda, pakub TÜ avatud ülikool täienduskoolitust ka suvel. Suveülikool on hea võimalus

ka neile tasemekoolituse üliõpilastele, kes õppeaasta vältel ei ole jõudnud vajalikul hulgal ainepunkte koguda. Õppetöö suveülikoolis toimub kolme- kuni kuuepäevase koolitusena, millele reeglina järgneb iseseisva kirjaliku töö koostamine, mis on aluseks ainepunktide saamisele. Töö esitamise tähtaeg on tavaliselt üks kuu pärast auditoorse töö lõppu.

Suveülikool on aasta-aastalt muutunud järjest populaarsemaks ja sel aastal toimus juba 18 eestikeelset erineva valdkonna täienduskoolituskursust ning 9 kursust välismaalastele.

Täpsem info: www.ut.ee/av/taiendkoolitus/suvi.

TÜ Tallinna esindus on avatud koostööle

Triin Pajur
TÜ Tallinna esindaja

TÜ Tallinna esindus on tihti esimene kokkupuutepunkt ülikooli ja Tallinnast ning Harjumaalt pärit õpihuviliste vahel.

Esindusest saab asjakohast infot õppimisvõimaluste kohta Tartu Ülikoolis.

Nõustame üliõpilasi õppekorralduse küsimustes, näiteks kuidas jätkata aastate eest katkenud õpinguid, millised on varasemate õpingute arvestamise võimalused, kuidas taotleda akadeemilist puhkust jms. Ka tõendeid ülikoolis õppimise kohta saab Tallinnast või Harjumaalt pärit üliõpilane meie vahendusel Tartust tellida.

Koos teaduskondadega korraldame Tallinnas loenguid, infotunde ja eksameid. Väga hea koostöö on olnud Euroopa kolledžiga, oleme olnud abiks nende õppesessioonide korraldamisel Tallinnas, ka kultuurikorralduse magistrandid on saanud esinduses

eksameid teha.

Üks Tallinna esinduse ülesandeid on ülikooli täienduskoolituskursuste vahendamine. Oleme meelsasti valmis korraldama avalikke koolitusi. TÜ õppejõudude initsiatiiv ja ettepanekud uuteks kursusteks on alati väga teretulnud. Alates sellest sügisest on võimalus Tallinnas ka video-konverentse korraldada.

Oleme teinud väga head koostööd Tallinna Linnavalitsusega – koostöö üks väljundeid on TÜ ja Tallinna Linnavalitsuse TÜ üliõpilaste uurimistööde konkurss. Konkursitingimustega saab tutvuda www.ut.ee/av.

Uusi kontakte tulevaste üliõpilastega loome 25. novembril, kui üheksandat korda toimub TÜ Tallinna päev, kus keskkooliõpilased saavad tutvuda ülikoolis pakutavate õppimisvõimalustega, kuulata akadeemilisi loenguid, näha teadusteatri etendusi. Tallinna päeval on teaduskondadel võimalus ennast reklaamida.

Esinduse aadress:

Kaarli pst 3-102, 10119 Tallinn, tel/faks: 627 1896, esindus@tallinn.ut.ee

KAS SA TEAD, ET...

- vastavalt õppetoetuste ja õppelaenu seadusele on statsionaarses õppes või täiskoomusega õppivatel üliõpilastel õigus saada õppelaenu;
- aasta jooksul makstud õppeteenustasult maksab riik tuludeklaratsioonis esitatud andmete alusel tulumaksu (26%) tagasi;
- õppetoetusi saavad taotleda statsionaarses õppes või täiskoomusega õppivad üliõpilased, kes õpivad õppekavadel, kus on riigieelarvelised õppekohad. Õppetoetusi ei ole õigus saada akadeemilisel puhkusel olevatel üliõpilastel;
- vastavalt täiskasvanute koolituse seadusele on kõigil kaugõppes või osakoormusega õppivatel üliõpilastel õigus saada õppepuhkust ülikooli tõendi alusel vähemalt 30 kalendripäeva õppeaasta jooksul ja õpingute lõpetamiseks täiendavat õppepuhkust: kõrghariduse omandamise või bakalaureusekraadi kaitsmise puhul 42 kalendripäeva ning magistri- ja doktoritöö kaitsmise puhul 49 kalendripäeva.

E-õpe on paindlik õppevorm

Lehti Pilt
TÜ kaugkoolituskeskuse haridustehnoloog

E-õppe all mõeldakse õppetööd, mis viiakse osaliselt või täielikult läbi tehnoloogia vahendusel.

E-kursused on interaktiivne ja paindlik õppevorm, mis pakub igahüele tuge iseseisvaks täiendusõppeks. Tartu Ülikoolis toimuvad e-kursused

on enamasti üles ehitatud veebis (spetsiaalses WebCT keskkonnas), kus toimub ka suurem osa (vähemalt 75%) õppetööst. E-kursustel osalemine sobib ideaalselt AV tudengitele, kes peavad oma õppimist töö, pere ja muude kohustustega jagama. 2003. a veebruarist on Tartu Ülikool Eesti e-Ülikooli liige.

Sissejuhatav kursus

IT osakond on koostanud esimese aasta üliõpilaste jaoks veebipõhise kursuse TÜ

arvutivõrgu ja infosüsteemide kasutamise kohta. Kursus on mõeldud TÜ arvutivõrgu uuele kasutajale ning koosneb seitsmest moodulist: ülikooli arvutivõrgu kasutajaks saamine, paroolivahetus, õppeinfosüsteemi kasutamine, raamatukogu elektroonse kataloogisüsteemi kasutamine, ülikooli veebi ja e-posti kasutamine.

Kursus asub WebCT keskkonnas ning see on mõeldud iseseisvaks läbimiseks. Kursusele võivad registreerida kõik

soovijad ning selle võib läbida vabalt valitud ajal vabalt valitud kiirusega.

Kursusel saab sooritada mitmeid eneseteste ja hindelise testi. Tulemused kuskil ei kajastu, need on pigem tagasisideks oma teadmiste kohta. Ainepunkte antud kursuse eest ei saa.

Õpetus kursusele sisselogimiseks: <http://webct.e-uni.ee/public/TUAVjaISkasut/index.html>.

Info: www.e-uni.ee, www.ut.ee/e-yliskool.

Kas soovid tundma õppida e-õppe võimalusi ning proovida kätt veebipõhistel kursustel?

14. oktoobril toimub

E-õppe päev

Kõikidel huvilistel üle Eesti on võimalik osa saada erinevatest veebipõhistest näidiskursustest ning põnevast viktoriinist.

Päev avatakse pidulikult kell 15 avaliku diskussiooniga "Õpin ennast tööle", mis kantakse üle arvutivõrgus.

Diskussiooni veavad Larissa Jõgi Tallinna Pedagoogikaülikoolist ja Tiia Ristolainen Tartu Ülikoolist. Huvilistel on võimalik üritusest osa võtta samal ajal ka kohapeal Tallinnas ja Tartus.

Päeval osalemiseks külasta Eesti e-Ülikooli veebilehte aadressil www.e-uni.ee/e-oppija, kust muu hulgas leiad infot maakonnakeskustes avatud tasuta arvutiklasside kohta.

Päeva korraldavad: TÜ kaugkoolituskeskus, Eesti e-Ülikool, Täiskasvanud Koolitajate Assotsiatsioon Andras, TÕNI maakondlikud esindajad.

ÕPIOSKUSED (1AP)

Enamik TÜ avatud ülikoolis õppijatest omandab kõrgharidust või teaduskraadi oma põhitöö kõrvalt.

Kuna õppetöö toimub tavaliselt kord kuus nädalavahetustel, tuleb üliõpilasel teha palju iseseisvat tööd. See omakorda eeldab head organiseerimisvõimet, et pere ja töö kõrvalt ka õpingutega toime tulla. Vahel võib üsna raskeks osutuda näiteks õppetööks vajalike materjalide otsimine raamatukogust või Internetist. Samuti tekib esmakursuslastel tihti probleeme kirjalike tööde koostamisega. Seda eriti siis, kui viimastest õpingutest on möödas aastaid.

TÜ kaugkoolituskeskus pakub teadmiste paremaks omandamiseks kõigile uutele õppuritele võimaluse osaleda

"Õpioskuste" kursusel 29. ja 30. oktoobril.

Kahepäevasel koolitusel käsitletakse:

- õppimist veebipõhistel kursustel,
- raamatukogu ja Interneti kasutamist õppetöös,
- suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust,
- erinevaid õpistiile ja -oskusi.

Kursuse hind: 600 krooni.

Info: www.ut.ee/av

Registreerimine: tel 737 5560 (Esta Pilt), utop@ut.ee.

AVATUD ÜLIKOOLI ARVUTIKLASS

Kõigil avatud ülikoolis õppijatel on võimalik kasutada avatud ülikooli arvutiklassi, mis asub TÜ raamatukogu (W. Struve 1) III korruse õppekirjanduse lugemissaali ees asuvas ruumis. Arvutiklassis on 10 Internetiühendusega arvutit (Windows 2000, MS Office, Acrobat Reader, Internet Explorer). Avatud ülikoolis õppijale väljastatakse arvutiklassi kasutaja pilet, mis annab eelisõiguse klassi kasutada ning aegu broneerida. Pileteid saab klassi administraatorilt kohapeal.

Arvutiklass on avatud raamatukogu lahtioleku aegadel: E-R 9-21, L-P 11-17.

Täpsem informatsioon:

www.ut.ee/e-yliskool/oppija/abioppijale.php.

Arvutiklassi administraator: Raigo Ljamin, raigol@ut.ee (arvutiabi kättesaadav T, R 17-21 ja L 11-17).

TARTU ÜLIKOOLI
AVATUD ÜLIKOOLI

AVAAKTUS

neljapäeval, 30. septembril
kell 12

Tartu Ülikooli aulas

AVATUD ÜLIKOOL - AVATUD TULEVIK

Esimene kanadanistikakonverents

Krista Vogelberg
Inglise filoloogia prof,
Põhja-Ameerika uuringute
keskuse president

1. oktoobril kell 11 TÜ Ajaloo Muuseumis algaval rahvusvahelisel kanadanistikakonverentsil «Kodu ja pagulus» kõneldakse Kanada immigrandide kodu ja paguluse probleemidest.

Rahvusvaheliselt haardelt ja tasemelt on tegemist keskuse ühe silmapaistvaima konverentsiga. Teema haakub mõneti eelmise kanadanistikapäevaga, mis oli pühendatud multikultuurse ühiskonna probleemidele Kanadas ja Eestis. Multikultuursus ja sellest johtuvad identiteediprobleemid on Kanada ühiskondliku teadvuse jaoks keskne, et mitte öelda määrav teema.

Kanada immigratsioonist

Teatavasti on kanadalased uhked oma «mosaiigimudel» üle, mis ameerikalikule assimilatsioonile vähemalt ideaalis eelistab integratsiooni ning püüab vältida Margaret Meadi kuulsat «kolme põlvkonna skeemi». Tolle skeemi järgi kujutab immigratsioon endast kolmekordset «isasalgamist».

Kanada immigrandid on ajalooliselt säilitanud tihedad sidemed päritolumaaga. Vormiliselt iseseisvus riik alles 1931. Pole siis ka ime, et enamikul majanduslikest ja sotsiaalsetest dimensioonidest, mis USA Euroopa riikidest erineb, asub Kanada kuskil USA ja Euroopa vahel. Oma juuri säilitama julgustatakse ka uusimmigrante.

Kuidas immigrant iseenees oma mitu kodu ühendab, kus on lõpuks kodu ja kus pagulus? Mis on saanud Kanada põlisasukate – «esimeste rahvuste» kodust? Kõigist neist küsimustest kõneldakse konverentsil erinevate distsipliinide valgusel alates ajaloo, politoloogias ja sotsioloogiast

Inglise filoloogia õppejõud Ilmar Anvelt ja Eva Rein on ülikoolis ühed põhilised, kes Kanada kirjandust ja kultuuri üliõpilastele õpetavad.

VARJE SOOTAK

kuni (sotsio)lingvistika ja kirjandusteaduseni. Ettekanded paigutavad Kanada laiemasse konteksti, vaadeldes näiteks võrreldavate probleemide lahendusi Kanadas ja ELis.

Konverentsid

USA ameeriklaste seas pole harvad juhtumid, kus Kanadat peetakse Ameerika osariigiks. Telefonikoodki on ühine. Kanadalased niimoodi ei arva, vaid pigem tajuvad oma erinevusi lõunanaabritest iseäranis teravalt. Vastavalt on ka kanadanistide ja ameerikanistide ühiskonverentsid pigem erand kui reegel, eraldi töötavad ka näiteks nende Euroopa assotsiatsioonid.

TÜ Põhja-Ameerika uurin-

gute keskus on siiani ujunud vastuvoolu, eeskujuks Helsingi Ülikooli Renvalli-keskus, kus uuritakse nii USAd kui ka Kanadat ja korraldatakse «Vahtralehe ja kotka» konverentse. Samas kipub ühiskonverentsidel USA domineerima ja kanadanistid – küll õnneks mitte kõik – eelistavad neist kõrvale jääda.

Sel aastal otsustas meie keskus katsetada eraldi kanadanistikakonverentsiga, millele olid teed sillutanud varasemad rahvusvahelised konverentsid. Neid nimetasime tagasihoidlikkusest küll kanadanistikapäevadeks (1992, 1998, 2002). Kanadanistika on olnud oluline osa keskuse uurimis- ning õppetöös.

Tulemused üllatasid: sel konverentsil esineb üle 30 väljapaistva kanadanisti 12 maalt, sh kõigist Põhjamaadest Islandini, Prantsusmaalt, Venemaalt, loomulikult Kanadast (prof Markku Henriksson Helsingi Ülikooli Renvalli Instituudist, Kanada Uuringute Põhjamaade Assotsiatsiooni esimees Keith Battarbee, sama assotsiatsiooni asepresident Gudrun Björk Gudsteindottir, prof Daniel Chartier Quebeci Ülikoolist jpt).

Eestist on peale keskuse liikmete esindatud prof Tiina Kirss, prof Tiina Aunin, Janika Kronberg jt.

Tartu konverentse on meie külalised korduvalt ise loomustanud kui kohta, kus

KANADANISTIKA TARTUS

Publitseeritud kogumik «Essays in Canadian Literature and Society» 1999 (toim Eva Rein). Kanadanistika artikliseeria «Tartu University Cultural Studies» kogumikes «Negotiating Spaces», «Encounters», «Points of Convergence» ja «Defining Englishness».

Amerikanistika ja britannistika moodulite kursused (osaliselt või tervikuna pühendatud Kanadale) «Canadian Society and Culture», «Personal and National Identity in Modern English-Canadian Novel», «Writing the Canadian Prairies», «English-Canadian Multicultural Writing», «Europe and America: Differences and Points of Commonality».

inimesed üksteist kuulavad. Värske markantne näide pärineb hiljutisest britannistika konverentsist.

Avastushetked

Seal oli kõne all ka immigratsiooniteema ning immigratsiooniprobleeme kiretult ja objektiivselt uurinud Briti ajaloolane avastas kirjandusettekandeid kuulates, kuidas samad probleemid paistavad hoopis teisiti immigrandi sisetamisest vaatenurgast. Avastus, mis tema edasist uurimistööd mõjutamata ei jäta. Samasuguseid avastushetki on oodata eelolevaltki konverentsilt.

Konverentsi korraldab ülikooli Põhja-Ameerika uurin-gute keskus Kanada välisministeeriumi ning Kanada saatkonna Tallinna osakonna toetusel. Avamisel kõneleb ka Kanada saadik Balti riikides Robert Andriago.

Info: www.ut.ee/fleng.

Academica konverents

Varje Sootak

27. septembril kell 10 algab aulas Saksa-Eesti akadeemilise nädala põhiüritusena konverents «Teadus ja teadmistepõhine ühiskond».

Konverentsi avavad haridus- ja teadusminister Toivo Maimets ja rektor Jaak Aaviksoo. Osalejaid tervitavad Saksa saatkonna kultuuriatasee Carsten Wilms ja Academica sponsorite nimel dr Jochen Friedrich Kirchhoff.

Plenaaristungil peab Euroopa Akadeemia direktor prof Carl Gethmann ettekande «Teadmised ja võim. Teaduslik-eetilised kaalutlused». Saksa Liidupanga asepresidendi Jürgen Starki ettekande teema on «Ülikool ja innovatsioon ning teadmised kui tootmistegur.» Ettekanded on ka Eesti TA president Jüri Engelbrechtil ja Eesti Panga president Vahur Kraftil.

Kell 13.30 jätkub töö valdkondlikes sektiioonides (socialia – teadmistepõhine poliitika – võimalused ja piirid; humaniora – teaduse ja ühiskonna vahelised pinged; realia et naturalia et medicina – teadus ja tehnoloogia ning teadmistepõhine ühiskond).

Kell 17 algab rektori juhatusel lõpp-plenaaristung, kus valdkondade juhid teevad kokkuvõtteid ja toimub diskussioon.

Kell 11-17 toimub ph aud 140 Saksa teabepäev, kus tutvustatakse Saksamaad ja sealseid õppimisvõimalusi.

28. ja 29. septembril toimuvad teaduskondades loengud ja seminarid.

28. septembril kell 18 on teaduse ja kultuuri sihtasutuses Domus Dorpatensis Saksamaa ja Eesti üliõpilaste kohtumisõhtu.

Loe UT 3. lk, info: www.academica.ut.ee.

Professor Pekka Puska loengud

Ene Indermitte
Tervishoiu instituudi teadur

28. septembril kell 14 peab Soome Rahvatervishoiu Instituudi direktor, Põhja-Karjala projekti juht prof Pekka Puska (pildil) Linkbergi aud (Puusepa 8) ingliskeelse loengu «The North Karelia Project in Finland and lessons for global chronic disease prevention».

Südame-veresoonkonna haigused on suurimaks terviseprobleemiks nii arenenud riikides kui ka järjest enam arengumaades. 1972 alustas Soome Rahvatervishoiu Instituut ulatuslikku rahvuslikku projekti «The North Karelia Project» eesmärgiga juurutada kogukonnal põhinev programm, mis vähendaks oluliselt haigestumust südamehaigustesse. Projekt on saavutanud Soomes märkimisväärset edu ja olnud ees-

kujuks paljudele sarnastele projektidele üle maailma.

Prof Pekka Puska alustas Põhja-Karjala projektis tööd vastutava uurijana ja on jätkanud selle tulemuste ja programmi populariseerimist karismaatilise liidrina tänase päevani. Soomes laialt tuntud «tupakkatohtori» Pekka Puska alustas oma teadlaseteed Turu Ülikoolis, kus kaitses

1971 meditsiinidoktori kraadi. 1977. aastast on ta töötanud Helsingi Rahvatervishoiu Instituudis, millest 2000-2001 oli instituudi direktor. Peale selle on Pekka Puskal pikaajaline rahvusvahelise koostöö kogemus krooniliste haiguste ennetamisel ja terviseedenduslike programmide juhtimisel.

2001-2003 töötas prof Puska Maailma Tervishoiuorganisatsiooni krooniliste haiguste ennetuse ja terviseedenduse osakonna direktorina.

Ta on üle 400 rahvatervishoiu valdkonda kuuluva teadusartikli autor ning kirjutanud üle 10 raamatu rahvatervishoiu alal, sh mitmed laiale lugejaskonnale. Ta on tootnud mitu terviseedenduslikku TV-sarja ning juhendanud üle 20 akadeemilise väitekirja. Alates 2004. a juhib ta taas Soome Rahvatervishoiu Instituuti.

TÄNA LEHES

Lisaleht
Avatud Ülikool

Academica näitus, kohtumisõhtu

LK 3

Spordiklubi uus hooaeg

LK 2

Naiskodukaitse

LK 3

UUDISED

Täna ülikooli istungil

Täna hommikupoolikul alanud TÜ nõukogu istungil on kavas kinnitada 2005. a finantseerimispõhimõtted, nõukogu sügissemestri tööplaani ning Balti õpingute magistriõppekava, samuti muuta teaduskondade põhimäärausi ja õppe-teenustasusid.

Auliikmeks on kavas valida usuteaduskonna poolt esitunud Walter Keller.

Majandusõpetuse taastamisest 50 a

1. oktoobril kell 11 algab aulas konverents «Majandus-teaduskond ja tema vilistlased muutavas Eestis».

Ettekande ülikoolist eile ja täna peavad emeritprof Raimund Hagelberg ja dekaan prof Jüri Sepp. Prof Urmas Varblane ja dots Raul Eamets vaatlevad Eesti majandust teadlase pilguga.

Vilistlastest ja Eesti riigist kõnelevad ministrid Ester Tuiksoo ja Margus Hanson ning Eesti Panga nõukogu esimees prof Mart Sörg.

«Vilistlased ja ettevõtlus» on AS Baltika juhatuse esimehe Meelis Milderi ja Baltex 2000 juhatuse esimehe Meelis Virkebau ettekande teema.

2. oktoobril tutvustatakse Oeconomicumis teaduskonna õppekavasid.

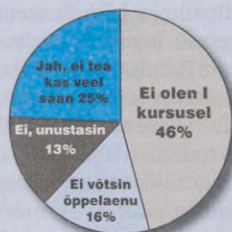
Konverentsil esitletakse raamatut teaduskonna vilistlastest ning vilistlasühing Hermes premeerib artiklikonkursi võitnud tudengeid.

Konverentsiga tähistatakse 50 aasta möödumist pideva majandusõpetuse taastamisest TÜs.

Info: 737 6315.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas taotlesid
õppetoetust?

Vastajaid: 37

Uus küsimus:
Kas kuulud
Kaitseliitu?

Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

«Kultuur, loodus, semiootika: KOHAD IV»

23.-26. septembrini toimub Tallinnas ja Tartus IV rahvusvaheline keskkonnaesthetika ja -semiootika konverents «Kultuur, loodus, semiootika: KOHAD IV».

Konverents jätkab varasemate koha ja paiga nime kandnud seminaride traditsiooni.

Seekordne ühendav teema on keskkonna ning inimtegevuse ja -kogemuse suhete muutumine, kohtade ja nende tähistamispraktikate teisenemine ajas, keskkonna muutmisprotsesside analüüs.

Ettekandeid peavad mitmed maailmamaainega teadlased.

Y-galeriis avatakse Rael Arteli kureeritud temaatiline kunstinäitus.

Ürituse korraldavad Eesti Kirjandusmuuseum, EKA, TÜ semiootika osakond ja Eesti Semiootika Selts.

Info: www.eki.ee/km/locations/.

Kati Tolmoff tõusis 49. kohale

Ülikooli akadeemilise spordiklubi esindaja, sulgpallur Kati Tolmoff tõusis peale Kaunase maailmakarikaetapi võitu naisüksikmängus maailma naiste edetabelis kõigi aegade kõrgeimale, 49. kohale.

Eelmisel nädalavahetusel Kaunases toimunud sulgpalli maailmakarikaetapil tuli Tolmoff võitjaks nii individuaal- kui paarismängus.

Kati Tolmoff õpib Taani sulgpalliakadeemias.

Saksamaa raamatuannetus

Homme annab Saksamaa Liitvabariigi suursaadik Jürgen Dröge usuteaduskonna dekaanile dr Riho Altnurmele üle raamatuannetuse.

Deutsche Forschungs-gemeinschafti (Saksa Teadusuuringute Ühingu) raamatuannetuse väärtus on üle 600 euro. Tegemist on saksakeelsete religiooni ajalugu, feministlikku teoloogiat ja hingehoidu käsitlevate nüüdsteostega.

Lennart Raudsepp valiti professoriks

TÜ nõukogu valis spordi sotsiaalteaduste professoriks spordipedagoogika ja treeninguõpetuse instituudi dotsendi Lennart Raudsepa (pildil).

Raudsepp lõpetas 1992 TÜ kehakultuuriteaduskonna, 1994 kaitses magistri- ja 1996 doktorikraadi liikumis- ning sporditeaduste erialal. TUs töötab 1993. aastast.

Raudsepa uurimisvaldkonnad on kehalise aktiivsuse psühholoogilised ja sotsiaalsed determinandid, kehaline enesetaju lastel ja noorukitel, võistluseelse ärevuse mõju sportlikule saavutusvõimele pallimängudes jne.

Tartu Ülikooli Akadeemilise Spordiklubi liikmed Tarmo Jallai (eespool) ja Taavi Peetre osalesid ka Ateena olümpiamängudel.

PM/SCANPIX, MONTAAŽ ERGI PROMMIK

Ülikooli spordiklubi alustas uut hooaega

Sigrid Sõerunurk

TÜ Akadeemilise Spordiklubi meedia ja avalike suhete koordinaator

Nagu tudengid alustasid septembris uut kooliaastat, astub ka TÜ Akadeemiline Spordiklubi uude akadeemilisse hooaega.

Algava akadeemilise aasta hakul püüab spordiklubi senisest enam teenida Tartu Ülikooli liikmeskonna huve.

Tänavugi tegutsevad harastajate rühmad aeroobikas, mitmekülsuses, naisvõimlemises, kulturismis, sulgpallis, jalgpallis, alpinismis, karates, võrkpallis, korvpallis, tennis, *fysioboxing*us ja saalihokis. Kõikidesse neisse treeningurühmadesse on ülikooli töötajad ja tudengid alati oodatud. Treeningud toimuvad Laia, Jakobi ja Ujula tänava spordihoonetes. Kuigi Ujula tänava spordihall on juba pikemat aega ülekoormatud, on spordiklubi võtnud oma põhikirjaliseks eesmärgiks ikkagi pakkuda ülikooli liikmeskonnale sportimisvõimalusi. Akadeemilise pere liikmetele kehtivad endiselt teistega võrreldes soodsamad hinnad.

Käärikule matkama

Selle eest, et akadeemiline aasta tervislikult algaks, hoolitseb ka Kääriku puhke- ja spordikeskus, kus sel laupäeval toimub Kekkose sügismatk. Selleks puhuks pakub Kääriku ülikooli liikmeskonnale soodsa paketti, kuhu kuuluvad matkapäase, spordinõuanded oma ala spetsialistidelt, tervise testimine, kosutavad joogid ja supp, saunaskäik järve kaldal ning majutus hotellis ja homimikusöök.

Kui harrastajad saavad aastat sportlikult alustada

alles sügisel, siis spordiklubi saavutussportlased näitavad oma oskusi aasta läbi. Lõppenud Ateena olümpiamängudel osales väheste tartlastena kaks ülikooli spordiklubi noort spordimeest. Taavi Peetre võttis mõõtu kuulitõukes ja Tarmo Jallai 110 meetri tõkkejooksus.

Peetre tõukas end olümpial 26. kohale tulemusega 19.14 ja Jallai sai tulemuseks 13,77, mis andis talle kokkuvõttes 38. koha. Mai lõpus uuendas Jallai Eesti rekordit 110 m tõkkejooksus (13,67).

Pekingisse olümpiale

Ateenas saavutatuga mõlemad sportlased rahule ei jäänud. Sellegipoolest leiab spordiklubi, et juba olümpiale pääsemine oli nende puhul oluline saavutus ning seal võistlemine andis asendamatu kogemuse. Tõenäoliselt motiveeris olümpial käik poisse veelgi tõsisemalt treenima ning Pekingi olümpialt võivad Eesti spordihuvilised

neilt juba kõrgeid tulemusi oodata.

Spordiklubi omalt poolt püüab aidata kõiki sportlasi, kes oma tudengistaatusega esindavad Tartu Ülikooli. Taavi Peetre on Tartu Ülikooli tudeng. Tarmo Jallai õpib praegu küll vahetusüliõpilasena Ameerikas, kuid oma lõputöö plaanib teha Tartu Ülikoolis.

Organiseeritud sporditegevus on läbi aegade ülikoolide juurde kuulunud. Olgu selleks siis saavutus- või harrastussport.

Tervisliku eluviisi tutvustamine ja selle võimaldamine ülikooli liikmeskonna hulgas on sama oluline kui ülikooli esindamine rahvusvahelisel areenil. Spordiklubi püüab arendada nii saavutussporti kui ka tagada, et ülikooli liikmeskond saab tegelda spordiharrastusega.

Terves kehas on ju terve vaim ning akadeemilises õhkkonnas läheb tervet vaimu väga tarvis.

Meistriliigas jätkab neli võistkonda

Sigrid Sõerunurk

Algaval hooajal jätkab neli TÜ Akadeemilise Spordiklubi pallimängude võistkonda meistriliigas.

Enam-vähem sama koosseisuga jätkab eelmise hooaja Eesti meister, korvpallimeeskond Tartu Ülikool/Rock. Kuna meistrivõistlused algavad aga alles oktoobri lõpus, võib korvpallimeeskonna koosseis mõne liikme võrra muutuda.

Naiste korvpallivõistkonda asub tänavu treenima Tarmo Petter. Petter on 14 aastat Soomes elanud, kus ta treenis

kõigepealt viis aastat Forssa Algu korvpallimeeskonda ja seejärel samanimelist naiste võistkonda. Naiskond tuli Petteri juhendusel kaks aastat järjest Soome meistriks.

Eelmise hooaja TÜ/Leiburi koosseisust võivad tänavu lahkuda Heila Rosenfeldt ja Kristi Kallassalu, kes mängivad praegu Eesti koondises.

Võrkpallinaiskonnast TÜ/Eeden lahkusid Kadi Uus ja Ave Laak. Juurde tulid Marja-Liisa Kesküla, Elis Tennis, Katrin Ulst, Helen Pildre, Kadri Kallas.

Saalihoki meeskondki jätkab meistrisarjas.

Keeletehnoloogia suvekool

Mare Koit

Keeletehnoloogia prof

Keeletehnoloogia suvekoolis «Empiirilised meetodid keele automaattöötluses» toimus ühe nädala vältel kaks intensiivkursust.

Prof Karin Harbusch Koblenz-Landau Ülikoolist õpetas keeletöötuse statistilisi meetodeid ja Stockholmi Ülikooli arvutilingvistika prof Martin Volk kõneles nn puude pankadest.

Puude pank on tekstide kogum, milles iga lause on analüüsitud – moodustatud lauseliikmeid ja nende vahelisi seoseid esitav puukujuline struktuur. Selline keeleressurss on lähtematerjaliks statistiliste meetodite raken-

damisel, näiteks automaatselt lauseid analüüsiva ja seeläbi lauseehituse korrektsust määrava programmi loomisel.

Viimasel päeval kuulati üliõpilaste ettekandeid: näiteks leedu keele korpusest, läti keele morfoloogilise analüüsi programmist, mitmekeelsete sõnastike loomisest jm.

Osalejaid oli nii Eestist (enamasti TÜ arvutilingvistika- või informaatikaüliõpilased) kui ka Lätist, Leedust, Ukrainast ja Venemaalt.

Suvekooli korraldasid arvutiteaduse instituut ning eesti- ja soome-ugri keeleteaduse osakond, toetasid Euroopa Liidu projekt eVikings II, Põhja-maade Puupankade Võrgustik ja Tiigriülikool.

TÜ audoktor Ilse Lehiste, rektor prof Jaak Aaviksoo ja prof Jaan Ross bareljeefi avamisel.

ANDRES TENNUS

Tartu Ülikool tunnustas oma auliiget

Varje Sootak

20. septembril avas rektor Jaak Aaviksoo kunstide osakonna õppehoone Lai 34 fuajee seinal ülikooli auliikme prof Aino Järvesoo (1910-2003) mälestusbareljeefi.

Teise maailmasõja lõpus Eestist lahkunud ja hiljem siia tagasi tulnud TÜ vilistlane Aino Järvesoo ulatuslikust heategevusest sai osa ka Tartu Ülikool. Ta ostis majad üliõpilasseltsile Liivika ja Eesti naisüliõpilasseltsile ning toetas kunstide osakonna õppehoone renoveerimist. Ta asu-

tas TÜ juurde oma abikaasa Elmar Järvesoo mälestusfondi, mis aitas kaasa eesti rahvastiku ja tervisliku seisundi taastamisele.

Emeriitprof Atko Viru sõnul oli Aino Järvesoo esimene, kes karskusühingu AVE asutamiskirjale alla kirjutas.

TÜ audoktor, Ohio Ülikooli emeriitprof Ilse Lehiste meenutas mälestusbareljeefi avamisel Elmar ja Aino Järvesoo tegevust sõja lõpul Hamburgis loodud Balti Ülikoolis ning hiljem Ameerikas.

Bareljeefi autor on skulptor Tõnis Paberit.

TUDENGITE JALGPALL

30. septembrist 7. oktoobrini toimub tudengite kuues jalgpalliturniir.

Korraldajad ootavad rohkelt osavõttu ja kaasaelajaid ka tänavu. Nii nagu eelmisel aastal toetab turniiri ka tänavu Hansapank.

Turniiri korraldab EPMÜ Üliõpilaskonna Sihtasutus. Info: stendidel ja www.agritudeng.ee.

ÜHISELAMUNÄITUST ON PIKENDATUD

Seoses külastajate jätkuva huviga jääb TÜ ühiselamuid tutvustav näitus «Vanast Tiigist Raatuseni» TÜ Ajaloo Muuseumis avatuks 15. novembrini.

Tartu Ülikooli Ajaloo Muuseum Toomel Lossi 25

AJA SISSE MINEK Esmakursuslane!

Kas Sa tunnend oma ülikooli ja teaduskonna ajalugu?
Kas Sa tead oma eriala tunnustatud teadlasi?
Kas Sa aimad, milline oli minevikus üliõpilase elu-olu?

Kui tahad tunda end selles valdkonnas kindlamalt, tule muuseumisse!
Õpid tundma oma eriala muuseumiekspositsiooni, fondiesemete ja teadja-inimese tutvustuse kaudu.

Ootame!

Matemaatika-informaatikateaduskond 28. septembril kl 10.15
Usuteaduskond 28. septembril kl 14.15
Majandusteaduskond 30. septembril kl 14.15

Tulla võivad ka vanemate kursuste tudengid.

Lisateave: 737 5677

JÄRGNEB!

Tasuta!

Ise tegemine õpetab rohkem

Germanistikatudengid panid kokku näituse Saksa Nobeli preemia laureaatidest

Aija Sakova

28. septembril kell 16.30 avatakse TÜ raamatukogus Saksa-Eesti akadeemilisel nädalal näitus saksa Nobeli preemia laureaatidest.

Näituse koostasid 14 samateemalises seminaris osalenud saksa filoloogია üliõpilast. Projektijuht oli saksa filoloogია õppetooli juures tegutsev DAADi lektor Elke Hanusch. Raamatukogust osalesid projektis üld- ja arendusosakonna peaspetsialist Ilona Smuškinaga rääkinud. Siis aga selgus, et see ei ole võimalik,» ütles Hanusch.

Isetegemise rõõm

«See näitus on midagi teistsugust kui auditooriumis istumine. Oleme oma grupiga saanud joosta mööda raamatukogusid ning muuseume ja tunde Internetis ei hakka parem kokku lugema,» räägib omapärasest seminarikogemusest 3. aasta saksa keele ja kirjanduse üliõpilane Agnes Saarist. Huvitav on tema meelest seegi, et kõik infoallikad on neil tulnud ise otsida: «Tavaseminaris annab ju lektor juhtnöörid kätte».

Suurimaks õnnestumiseks peabki Saarist koostööd eri institutsioonidega nagu TÜ Ajaloo Muuseum ja tervishoiumuuseum. Viimasest on ka näituse tarvis laenuks saadud mikroskoop ja kopsud.

Töörühm, milles Saarist osales, valmistas ette bioloogi ja meditsiiniteadlast Robert Kochi puudutava osa.

Ka 4. aasta saksa filoloogidele Julia Barsukovale ja Anita Baumbachile on materjali kogumine ja ettevalmistamine sügava mulje jätanud. «Tegelesime Günter Grassiga. Hästi põnev ja meeldiv kogemus oli kirjavahetus Günter Grassi majaga Berliinis. Nad saatsid meile näituse jaoks ka raamatuid,» selgitasid Barsukova ja Baumbach.

Näituse idee tekkis projektijuhi Elke Hanuschi sõnul DAADi Nobeli preemia 100. aastapäevale pühendatud rändnäitusest. «Alguses pidi see näitus ka Tartusse tulema, olin sellel teemal juba Ilona Smuškinaga rääkinud. Siis aga selgus, et see ei ole võimalik,» ütles Hanusch.

Tekkelugu

Nii Hanuschi kui ka Smuškina sõnul ei tahtnud nad lasta ideel raisku minna ja nii sündiski mõte korraldada seminar, kus üliõpilased töötavad iseseisvalt läbi materjali sakslastest Nobeli preemia laureaatide kohta. «Üliõpilased on kõik ise välja otsinud ja ka oma materjali esitamise võimalused ise leidnud. Oleme omalt poolt neid püüdnud igati toetada, aga see on kõik nende endi töö,» kommenteeris Smuškina.

Näituselt võib leida stende kokku seitsme mehe kohta: Günter Grass, Willy Brandt, Heinrich Böll, Reinhard Selten, Wilhelm C. Röntgen, Robert Koch ja Alfred Nobel ise.

Oluliseks peavad nii Hanusch kui ka projektipõhises seminaris osalenud üliõpilased seda, et tegemist on ainulaadse kogemusega.

Loominguline seminar

«Tähtis on nii näitus ise kui ka tee, kuidas selleni jõuti. Pean meeskonnatööd koos kõige selle juurde kuuluva ja vastustuse enda peale võtmist väga oluliseks,» selgitas Hanusch.

Barsukova ja Baumbach leidsid, et projekti juures oli kõige olulisem kõikide etapide iseseisev läbimine: näituse idee arendamisest kuni vastutuseni tehtud töö eest. «Usume, et see oli kogu õppeaja loominguliseim seminar,» on Barsukova ja Baumbachi üksmeelne arvamus.

Raamatukogu üld- ja arendusosakonna peaspetsialist Ilona Smuškina ning kunstnik-kujundaja Martin Nurm selgitavad tudengitele, kuidas materjale välja panna.

AIIA SAKOVA

Mägi ja org ei kohtu, inimesed küll

Külvi Noor

SA Domus Dorpatensis assistent

28. septembril kl 18 toimub SA Domus Dorpatensis ruumides Academica nädalal Saksa ja Eesti üliõpilaste kohtumisohtu «Mägi ja org ei saa kokku, inimesed aga küll».

Kohtumisohtule on oodatud kõik Saksamaal õppinud eestlased ja Eestis õppivad sakslased, et jagada oma muljeid välisülikoolis õppimisest ja sealsest elust. Kuna paljud välistudengid saavad küllalisülikooli piiritletud ajaks ehk tihti vaid üheks semestriks, siis on sõprade ja mõttekaaslaste leidmine oluline just alguses.

Värvikad elamused

Tänavu õpib TÜs 30 saksa tudengit ja 35 eesti tudengit Saksamaa ülikoolides.

Eelmise aasta kohtumisohtu juhi Ene Andreseni sõnul kujunes üritus väga meeleolukaks. Kümnekond Tartusse õppima tulnud saksa tudengit kirjeldasid värvikalt oma esimesi Tartu linna ja ülikooliga seotud elamusi ning tõmbasid paralleele oma koduülikooliga. Ka eesti tudengitele meenus nii mõnigi lustakas lugu.

Kohtumine andis suurepärase ülevaate ülikoolielust Saksamaal.

Kokkukasvanud Euroopa

Seekordse ohtu juht Karin Kala, kes omandas Konstanzi Ülikoolis kõrghariduse avaliku halduse erialal, on arvamusel, et Euroopa kokkukasvamise protsess on kõigile hea võimalus mõtiskleda enese väärtuste, elustiili ja mõttealaadi üle teiste kultuuride valguses.

Mida on meil teistelt õppida ja millega saame ise eeskujuks olla? Teises riigis elades ollakse pidevalt olukordades, kus enese käitumine, suhtumine ja arusaamad erinevad kohalike omast. Mida pikem on kodust kaugel elamise aeg, seda rohkem on võimalus ja vajadus enesesse süüvida ning eri olukordi analüüsida.

Seekordsel üritusel arutletakse, milliseid väärtusi võetakse teises riigis õppimise ajast koju kaasa ning analüüsitakse, kuivõrd sellised väärtused on universaalsed, st ümber tõstatavad teise ühiskonda ja kultuuri.

Kohtumisohtut juhivad Karin Kala ja Andrus Boikov. Osalejatele pakutakse suupisteid. Osavõtust palume teatada **27. septembriks:** dorpatensis@dorpatensis.ee või tel 737 6137.

Info: www.dorpatensis.ee.

Naiskodukaitse on väljakutse

Nele Sarrapik

Naiskodukaitse Tartu ringkonna tegevliige

27. septembril kell 19 ootab Naiskodukaitse Tartu ringkond Riia 12 (sissekäik Võru tänavalt) tutvuma naiskodukaitsega ja endaga liituma.

1927 loodud vabatahtlikku Eesti isamaalisi ja teotahtelisi naisi ühendavasse Naiskodukaitse organisatsiooni (Kaitseliidu eriorganisatsioon) kuulub üle 800, Tartu ringkonda üle 100 liikme.

Naiskodukaitsjad on just needsamad hullud naised, kes meestega võrdselt rasketel militaarvõistlustel rassivad, metsas ööbivad ja automaati lasevad. Samas on nad ka need naised, kes suurüritustel supikatla taga seisavad ja naerul näoga soovijatele imemaitsvat kehakinnitust jagavad.

Kas te olete kunagi jaanipäeval võidupüha paraadi näinud? Küllap olete siis tähele pannud kogu selles meeste virvarris ka mustades vormides, vapralt kõrgetel kontsadel marssivate naiste sirgeid ridu.

Jällegi naiskodukaitsjad – äärmiselt mitmekülgsed tege-

Naiskodukaitsjad oskavad ka aerutada.

ERAKOGU

lased, keda jagub kõikjale.

Ja mida kõike nad veel oskavad. Kas teie oskate esmaabi anda? Kas te teate, mida teha, kui inimene upub või süttib põlema? Oskate te toitlustada mitut sada või lausa mitut tuhandet inimest? Mis võiks olla formeerimine? Tunnete te side põhialuseid või olete kunagi automaati lasknud?

Naiskodukaitse on kindlasti

koht, kus sa tõestad endale, et tegelikult saad sa kõigega hakkama, sa suudad täiesti uskumatu asju.

Naiskodukaitse on organisatsioon, kus sa leiad oma patriotismile ja isamaa-armastusele väljundi. See on koht, kus sa saad reaalselt kasulik olla ja midagi ära teha. See on koht, kus sa leiad sõbrad ja aatekaaslased kogu eluks, see on nagu üks suur pere.

Konverents maailmapildist

Art Leete

Etnoloogia prof

1.-3. oktoobri toimub rahvusvaheline konverents «Kultuurimuutused ja maailmapilt: soome-ugrilased, Siberi põliselanikud ja teised».

Konverentsil arutatakse soome-ugri rahvaste ja Siberi põliselanike maailmapildi ja laiemate kultuuriprotsesside vaheliste seoste erinevate aspektide üle. 20. sajandi jooksul on poliitilised, sotsiaalsed ja kultuurilised muutused

põhjalikult mõjutanud kõigi soome-ugrilaste ja Venemaa põhja väikerahvaste elu. Samal ajal on põlisrahvaste maailmapilt peetud nende mentaliteedi keskseimaks osaks ning kultuuri stabiilseimaks komponendiks.

Teadusfoorumil püütakse leida erinevaid viise, tõlgendamaks kultuuri muutumise ja püsimisega seotud küsimusi. Konverentsil osalevad teadlased Soomest, Venemaalt ja Eestist. Ürituse korraldavad eesti ja võrdleva rahvaluule ja etnoloogia õppetoolid.

Tiigriülikooli stipendiumid

Eesti Infotehnoloogia Sihtasutus (EITSA) kuulutas välja Tiigriülikooli stipendiumikonkursi IKT doktorantidele Eesti avalik-õiguslikes ülikoolides.

Stipendiumifond on pool miljonit krooni ning välja antakse 10 stipendiumi suuruses 50 000 kr.

Taotluste esitamise tähtaeg on **15. oktoober**.

Riikliku IKT kõrghariduse Tiigriülikooli toetusprogrammi eesmärk on toetada nii info- ja kommunikatsiooni-

tehnoloogia (IKT) infrastruktuuri väljaarendamist kõrgkoolides kui ka IKT valdkonna õppejõudkonna ja kraadiõppe infrastruktuuri arengut.

Programmi rahastatakse sel aastal riigieelarvest 15,4 miljoni kr ulatuses.

Programm jaotab toetusi nii sihtfinantseerimise kui ka avalike konkursside kaudu, programmi administreerib Eesti Infotehnoloogia Sihtasutus.

Info: www.eitsa.ee/tiigriyliikool/konkursid.asp.

UUDISED

Tartu Ülikool mälestab lahkunuid

30. septembril kell 16 algab Raadi kalmistu keskväljakul Tartu Ülikooli traditsiooniline mälestuspäev.

TÜ mälestab ülikoolipere lahkunud liikmeid. Buss Raadile väljub peahoone eest kell 15.30.

Vene kirjanduse konverents

Täna kell 11 algab aulas kolmepäevane rahvusvaheline teaduskonverents «Kirjaniku staatus XX saj vene kirjanduses: metropol ja diasporaa».

Konverents on pühendatud dots Valeri Bezzubovi (1929-1991) 75. sünniaastapäevale.

Osalevad Eesti, Läti, Leedu, Venemaa, Itaalia, Inglismaa ja Iisraeli kirjandusteadlased.

See on TÜ ja TPÜ vene kirjanduse õppetoolide kuues ühisüritus kahe ülikooli koostööprojekti raames. Esimene konverents toimus 1994.

Olümpiakonverents «Ateena 2004»

30. septembril kell 14 korraldavad kehakultuuriteaduskond ja Eesti Olümpiaakadeemia aulas 30. olümpiateemalise konverentsi «Ateena 2004».

Avatekkande peab EOKi president Mart Siimann. Esinevad Indrek Pertelson («Olümpiamängude erilisu sportlase karjääriss»), Erich Teigamägi («Kergejõustiku mitmevõistluse projekt»), Indrek Sei («Kuhu lähed, Eesti ujumine?»), Priit Pullerits («Sportlaste esinemise objektiivne kajastamine meedias»), Aleksander Tammert senior («Poeg olümpiamedalistiks»).

Info: Mehis Viru, tel 737 6032.

Teadustööde näitus raamatukogus

TÜ raamatukogu III korrusel kaktuste fuajees on avatud näitus «Eesti Vabariigi teaduspreemiad Tartu Ülikoolis 2002-2004».

Vaadata on valik premeeritud teadlaste töödest, fotosid ja muud illustreerivat materjali.

Samuti on välja pandud Eesti TA 2002. ja 2003. a paremate üliõpilastööde konkursil teadusauhinna saanud magistri- ja bakalaureuse-tööd. Näitus on raamatukogu 2001. a väljapaneku «Teaduspreemiaid Tartu Ülikoolis aastast 1991» järg. Väljapanek jääb avatuks 15. oktoobri.

Näituse koostas Mare Pikk.

Konverents «Taasleitud Proust»

24. ja 25. septembril toimub Õiguskeskuse konverentsimajas Toomel Lossi 19 konverents «Taasleitud Proust. Kas teose loob autor või kriitika?».

Peale välisesinejate peavad ettekande ka kirjanik Toomas Raudam, Ilmar Raag, TÜ doktorandid Katre Talviste ja Tanel Lepsoo ning teised.

23. septembril kl 15.50 loeb Jüri Lumiste Paabeli fuajees katkendi Marcel Prousti «Swanni armastusest», kl 16.15 toimub samas seminar.

Konverentsi korraldaja on Prantsuse Teaduslik Instituut koos TÜ prantsuse filoloogia eriharuga.

Konverentsi töökeeled on eesti ja prantsuse keel, kõik ettekanded tõlgitakse.

ÕNNITLEME

Agu-Tõnis Talvik 70

Juubilar sündis 25. septembril 1934 Tartus. 1957 lõpetas TÜ keemiaosakonna ning asus tööle orgaanilise keemia ka-teedrisse vanemlaborandina. 1958-1969 tegutses teadurina keemilise kineetika ja katalüüsi laboris ning 1961 kaitses happe-katalüütiliste reaktsiooni uurimisvaldkonda kuuluva kandidaaditöö. 1969. aastast oli ta orgaanilise keemia kateedri (hilisem instituut) dotsent ning toimis õppejõuna 1999. a kevadsemestri lõpuni.

Talvikult on ilmunud roh-kelt uurimistöid orgaanilise füüsikalise keemia valdkon-nast ja õpperaamatuid, mil-lest viimati ilmunu on «Or-gaaniline keemia» (1996). Ta on lugenud orgaanilise kee-mia alaseid üld- ja erikursusi ning juhendanud praktikume, osalenud aktiivselt KKK la-bori, kateedri, instituudi ja osakonna akadeemilises elus

ja tegevuses. Keemikutest vi-listlastele on ta meelde jäänud hea lektori, range ja nõudliku õppejõuna. Ametikollegide poolt juu-beli puhul õnnitlusi, häid soo-ve, jõudu ja jaksu edasiseks!

Keemikute,
orgaanikute nimel eriti
Tullio Ilomets

ÕNNITLEME

Dotsent Kulno Türk 50

Kuidas olla produktiivne õppe-jõud ja publitseerija ning väga hea kolleeg üheaegselt? Selle küsimuse vastust teab juhti-mise õppetooli dotsent Kulno Türk, kes kogu oma senise töö-se tegevuse on sidunud ülikoo-li majandusteaduskonnaga.

Viimase aastakümne jook-sul on Kulno Türk arenenud Eesti juhtivaks personalijuh-timise ja eestvedamise asja-tundjaks Eestis.

Väga kõrgelt hinnatakse tema suurt hulka raamatuid, aga ka loenguid ja ettekan-deid. Kulno Türki akadeemi-list produktiivsust iseloomus-tab ka kõigi akadeemiliste ta-sandite uurimistööde edukas juhendamine.

Kõige selle kõrval on Kulno Türk kaastöötajate suhtes väga mõistev, inimlik, vii-sakas ja abivalmis. Ta teeb sageli oma elu keerulisemaks, et teiste elu lihtsustada.

Ja veel. Kulno Türk on mitmekesine inimene. Tal on laialdased teadmised muusi-kast, aga ta oskab hästi toime tulla ka väga praktiliste üles-

annetega. Kulno ja Marika Türki koduaed on teeninud avaliku tunnustuse ning nen-de kodus on kasvanud kaks tublit noort inimest.

Ja lõpuks. Kulno Türk on tagasihoidlik ja võib-olla see-sugune fookusesse tõstmine isegi häirib teda, kuid ta on jõudnud niisuguse verstapos-tini, kus tehakse vahekokku-võtteid.

Õnnitleme teda ja soovime
tervist ja jaksu!
Kolleegid õppetoolist

DAADI STIPENDIUMID 2004/2005. ÕA

Stipendiumituvustused:
kõik erialad – 5. okt kl 18, Ülikooli 17-103;
saksa filoloogid –11. okt kl 16.30, Ülikooli 17-103;
majandus- ja inseneriteaduste üliõpilased – 13. okt kl 18, Narva mnt 4-202.
Stipendiumitaotluste esitamise tähtaeg 15. nov.
Info: Elke Hanusch, Ülikooli 17-113, elke.hanusch@ut.ee, www.daad.de, www.ut.ee/sfil/daad_stipendien.html.

ÕNNITLEME

50

Tiit Taremaa, tehnik – 16. september
Kulno Türk, dotsent – 25. september
Ene Põldroos, vanemlaborant – 27. september

40

Diana Eerma, teadur – 27. september

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaz 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Ilari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

ACTA DIURNA

28. septembril toimub TÜ Pärnu Kolledžis konverents «Sotsiaalse infrastruktuuri planeerimine Ees-ti maa-asulates».
Info: Neve Albre, tel 445 0527, 5656 5097.

1.–3. oktoobrini toimuvad arvu-titeaduse teooriapäevad Ves-kisillal. Info: www.cs.ioc.ee/~tar-mo/tday-veskisilla.

TEATED

27. septembril on konverentsi «Deiksis: Lausungist lausu-miseni ja vastupidi» teeside (150–200 sõna) esitamise täht-aeg. Konverents toimub 19. ja 20. novembril, selle korraldavad TÜ germaani-romaani filoloogia osakonna prantsuse filoloogia sektsioon ja üldkeeleteaduse õppetool, eesti ja romaani keelte kontrastiivlingvistika töörühm ning Robert Schumani prant-suse uuringute keskus. Ette-

kandeid võib pidada eesti, ing-lise või prantsuse keeles. Teesid saata: daniele.monticelli@ut.ee. Info: anu.treikelder@ut.ee.

29. septembril kl 9.30 toimub Tartu Ülikooli hommikupalvus Ülikooli 18-227. Info: usuteadus-kond, 737 5300.

27. septembril kl 19 toimuvad Riia 12 (sissepääs Võru tänavalt nais-kodukaitse Tartu ringkonna lah-tiste uste päevad.

Tartu Noorte Big Band võtab vastu uusi mängijaid (klaver, saksofon, laulusolist). Tulla 27. sept ja 4. okt kl 18.30 Tähe 101. Info tel 5349 6691.

KAITSMISED

28. septembril kl 15 kaitseb Aune Rehema TÜ nõukogu saalis me-ditsiinidoktori kraadi. Doktoritöö teema «Assessment of nonhaem ferrous iron and glutathione redox ratio as markers of pathogeneticity of oxidative

LOENG

29. sept kl 12.15 peab Lõuna Politseiprefektuuri prefekt Aivar Otsalt TÜ ph aud 28 avaliku loengu kursuse «Eesti avalik haldus raames».

SPORT

30. septembrist 2. oktoobrini toimub TÜ spordhoones korv-palli Tartu sügisturniir. Tartu Ülikool/Rocki meeskonna kõrval võtavad turniirist osa Läti, Rootsi ja Norra klubid. Mängud algavad 30. sept kl 16.30, 1. okt kl 17 ja 2. okt kl 12.

KONTSERT

26. sept kl 16 esinevad Tartu linnamuseumis sarjas «Linna Muusikud» Pirjo Levandi (sop-ran), Anto Önnis (marimbafon, vibraton), Vambola Krigul (vibra-fon, erinevad löökpillid).
Kavas Bachi, Händeli, Scarlatti, Merikanto ja Sisaski loomingut.

Academica loengud ja seminarid

28.-29. septembrini

Usuteaduskonnas

29. sept kl 10.15-12 ph aud 307 prof Christian Grethlein «Meediaühiskond kui väljakutse praktilisele teoloogiale» (sks k).

Õigusteaduskonnas

28. sept kl 10.15-12 luridicum i aud 117 prof Eric Hilgendorf «Saksamaal toimuvad diskus-sioonid piinamise ümber» (sks k.)
29. sept kl 10.15-12 luridicum i aud 217 prof Ulrich Ramsauer «Infor-matsiooni kogumine ja töötlemine haldusmenetluses» (sks k).
Kl 12.15-14 luridicum i aud 217 «Keskkonnaõiguse aktuaalseid probleeme» (sks k).
Kl 16.15-18 luridicum i aud 217 ühiskollokvium prof U. Ramsaueri ja õigusteaduskon-na õppejõududega.

Arstiteaduskond

29. sept kl 10-11.30 L. Puusepa 8, A. Linkbergi nim aud prof Reinhard Büttner «Gastrointes-tinaalsete stromaalsete kasva-jate register Bonnis: kaasaeg-sed võimalused sarkoomide molekulaarseks diagnostikaks» (ingl k).
Kl 16-17.30 Biomeedikumi aud

1006 «Saksa HNPCC-konsort-sium: molekulaarpatoloogia või-malused pärilike jämesooleväh-kide diagnostikas» (ingl k).

Filosoofiateaduskond

28. sept kl 10 Ülikooli 7, II k prof Paul Hoyningen-Huene «Inter-, multi- või transdistsiplinaarsus» (ingl k).
29. sept Ülikooli 17 aud 103 kl 10-12 samas prof Gerhard Stickel «Saksa keel tänapäeval ja paljukeelne Euroopa» (sks k).
Kl 12-14 samas prof Klaus-Dieter Ludwig «Sõnaraamatud kui ajaloo peegel» (sks k) .

Füüsika-keemiateaduskond

28. sept kl 16 keemiah aud 430 prof Konrad Seppelt «Vääris-gaaside keemia: saavutused ja kitsaskohad» (ingl k).
29. sept kl 16.15 füüsika insti-tuudi (Riia 142) saalis prof Max Wagner «Sümmeetria ja dünaa-mika» (ingl k).

Kehakultuuriteaduskond

28. sept kl 10-11.15 Jakobi 5 aud 302 prof Eike Emrich

«Noorsportlaste vajalikest eel-dustest saavutamaks edu tipp-spordis» (ingl k).
Kl 11.30-12.45 samas dr Werner Pitsch «Analüütiliste ja empiiri-liste uuringute tulemused indi-viduaalspordialadel – diferent-seeritud lähenemine» (ingl k).
29. sept kl 10-11 samas prof Eike Emrich, dr Werner Pitsch «Sporditeaduste õpetamisest Johann Wolfgang Goethe nim Ülikoolis» seminar (ingl k).

Majandusteaduskond

28. sept kl 10-12 Oeconomicumi aud B prof Jürgen G. Backhaus «Haridusökonoomika uued või-malused» (ingl k).
Prof Armin Rohde «Fikseeritud vahetuskurss ja rahapakkumise juhtimine» (ingl k).
Oeconomicumi aud B 201 vestlusing kraadiõppuritele ja õppejõududele.
29. sept kl 10-12 306 prof Jürgen G. Backhaus «Riigi ra-handus kui riigiteadus» (ingl k).
Kl 12-14 samas prof Armin Rohde «Euroopa Keskpanga ra-hapoliitiline strateegia» (ingl k).
Kl 9-12.30 Pärnu kolledži aud 212 prof Manfred O. E. Hennies «Euroopa Liidu liikmesriigid ja

maailmamajandus» (sks keeles, tõlkega).

Matemaatika-informaatika-teaduskond

28. sept kl 10.15-11.15 J. Liivi 2 aud 202 prof Friedrich Götze «Mitmemöötmelised tsentraal-sed piirteoreemid ja võrepunkti-de loendusprobleemid» (ingl k).
Kl 10.15 J. Liivi 2 aud 612 prof Klaus Denecke «Hüper-substitutsioonide monoidid ja M-soliidsed algebrate klassid» (ingl k).
29. sept kl 10.15-11.15 J. Liivi 2 aud 315 prof Friedrich Götze «Normaliseeritud summade asümptootiline jaotus» (ingl k).

Sotsiaalteaduskond

29. sept kl 16 Lossi 3 aud 327 prof Bernd Henningsen «Tea-duskultuurideülene koostöö: Göteborgi oreliprojekt» (sks k).

TÜ raamatukogus

28. sept kl 11 aud 202 Albert Bilo «Raamatukogud teadmiste-põhises ühiskonnas. Tuleviku-strateegiad. Ülevaade saksa projektist Library 2007» (ingl k).

ACADEMICA KONVERENTS
«TEADUS JA TEADMISTEPÕHINE
ÜHISKOND»

27. septembril kl 10

TÜ aulas

Avasõnad haridus- ja teadusminister Toivo Maimets, TÜ rek-tor Jaak Aaviksoo.
Tervitussõnad Saksamaa Liitvabariigi suursaatkonna kul-tuurinõunik Carsten Wilmis, Academia sponsorite nimel dr Jochen Friedrich Kirchhoff.

Plenaaristung (juh prof Jaak Aaviksoo)
Euroopa Akadeemia direktor prof Carl Friedrich Gethmann «Teadmised ja võim. Teaduslik-eetilised kaalutlused».
Eesti TA president prof Jüri Engelbrecht «Teadmistepõhise ühiskonna võimalikkusest».
Saksa Liidupanga asepresident Jürgen Stark «Ülikool ja inno-vatsioon. Teadmised kui tootmistegur».
Eesti Panga president Vahur Kraft «Majanduspoliitilised vali-kud teadmistepõhises ühiskonnas».

Pressikonverents rektoraadi nõupidamisruumis.

13.30-15 valdkondlikud sektsioonid

Socialia (juh prof Jüri Sepp)
«Teadmistepõhine poliitika – võimalused ja piirid.»

Humaniora (juh prof Margit Sutrop)
«Teaduse ja ühiskonna vahelised pinged».

Realia et naturalia et medicina (juh prof Mart Ustav)
«Teadus ja tehnoloogia ning teadmistepõhine ühiskond».

15.15–16.30 valdkondlikud sektsioonid jätkuvad.
17–18.30 plenaaristung.
Sektsoonijuhatajate kokkuvõtted, diskussioon.
Sünkroontõlge

RIIGIKOHUTU TEADUSTÖÖDE KONKURSS

Riigikohtu lahendid Eesti õiguskorras:
tähendus ja kriitika

Konkursi eesmärk on edendada õiguskultuuri, analüüsides Riigi-kohtu lahendeid ja selle abil tutvustades õiguspraktikat.

Konkursitöid oodatakse õigusteaduse õppejõududelt, bakalaureuse-, magistri- ja doktorioppe üliõpilastelt. Töö võib olla nii individuaalne kui ka mitme autori ühistöö.

Soovitavad teemad

- Riigikohtu lahendid ühtse kohtupraktika kujundajatena
- Riigikohtu lahendid kui väärtusotsustused
- Riigikohtu lahendid õiguse allikana
- Tänapäevase tõlgendusargumentide kataloogi rakendamisest Riigikohtu töös
- Loamenetluse olemusest Riigikohtu töös
- Riigikohtu roll õigusreformide elluviimisel Eestis
- Riigikohtu otsuste osast õiguspoliitika elluviimisel ja rakenda-misel
- Väljakutsed Riigikohtule seoses Eesti vastuvõtmisega Euroopa Liitu
- Riigikohus põhiõiguste ja -vabaduste kaitsjana
- Riigikohtu otsuste aktsepteeritavusest: ühiskondlik ootus ja otsuste kvaliteet
- Euroopa Liidu õiguskord ja Riigikohtu otsused
- Teema omal valikul lähtuvalt konkursi eesmärgist

Töö esitada paberkandjal (Riigikohus, Lossi 17, Tartu 50093) ja elektrooniliselt (nc@nc.ee) 1. detsembriks.

Parimad tööd kuulutatakse välja Riigikohtu 85. aastapäeval 14. jaanuaril 2005.

Parimatest töödest avaldab Riigikohus kogumiku, samuti on autoritel võimalus esineda ettekandega Riigikohtu 85. aastapäeva konverentsil. Auhinnafond 30 000 krooni jagatakse vastavalt esitatud tööde tasemele.

Täpsemad teemad, konkursitingimused ja statuut www.nc.ee/riigikohus/konkurss.html

Kerdi Raud, tel 730 9034, e-post kerdi.raud@nc.ee

Majandusteaduskonna tähtpäev

50 aastat majandusteaduskonna taasrajamisest Tartu Ülikoolis

Raimund Hagelberg
Emeriitprof

Majandusteaduskonna taasrajamise TÜ juures 1954 põhjustas tegelikult elust tulenev arusaamine, et ka nõukogudeaegset majanduselu on vaja mõistusepärasemalt korraldada.

Elu püsiväärtused luuakse paljusi ka majanduses või selle toel. Kuid majandus on alati olnud nõrge tuules, mida põhjustab enamasti poliitilise kliima muutumine. Seda oleme kogenud kõikjal minevikus, tunnetaime igapäevases elus ning see jätkub tõenäoselt ka tulevikus. Tegemist on nõrge loodusseadusega.

Teaduses ja õpetamisel on olukord mõnevõrra stabiilsem, terve mõistus etendab selles positiivset rolli. Eesti majanduse, sh majanduse õpetamise Tartu Ülikoolis, paiskas segamini nõukogude võim.

Majandusteaduskond viidi 1940 Tallinna. Eesmärk oli poliitilise kontrolli ja mõju suurendamine õpetamise üle. Sõda tegi siin vahepealse edasi-tagasi kolimisega omapoolseid korrektiive, kuid 1944–1954 asus majandusteaduskond jällegi TPI juures. Sellest peale on minul üliõpilase, aspirandi ja õppejõuna olnud võimalik kõigele sellele isiklikult kaasa elada.

Noor ja väike kollektiiv

TÜ juhtkonnale oli üleöö tulev uus ülesanne, eriti ruumiliselt üle jõu käiv, kuid oluline oli mõiste suhtumine. Miinimumnõuded tagati ja töö sai alata.

Meie esimene põhikoosseis (dots Feliks Sauks, vanemõpetajad Herman Pauts, Uno Mereste ja mina) oli noor, kaks viimatinimetatut 26- ja 27-aastased. Olime oma põhikoolituse saanud nõukogude perioodi eelse vana kooli õppejõududel. Kõige silmapaistvam nendest oli prof Juhan Vaabel. Nemat õpetasid meid nõukogulike dogmade asemel majanduslikult mõtlema. Püüdsime seda edasi anda oma õpilastele, mida viimased mõistsid suurepäraselt. See oli põhialus, mis aitas meid muutuvates tuultes vastu pidada ja edasi minna.

Järgmine oluline samm oli mahuline ja kvalitatiivne kasv. Õppejõudude koosseisu esimene täiendus tuli meie algkoosseisu neliku varasemate õpingukaaslaste ja kolleegide hulgast, keda julgesime usaldada. Hilisema

2003. aasta märtsis pidas teaduskonnas loengu vilistlane, peaminister Siim Kallas.

ANDRES TENNUS

täienduse andsid juba meie oma õpilased. Nemat kannavad seda vastutust rikkast koormust tänaseni. Minu sinise töötamise ajal, s.o aastani 1984, andis teaduskond lõpetajaid kuuel erialal. Eraldi tahan selle juures alla kriipsutada uut eriala – majandusküberneetikat. See oli sisuliselt oluline kvalitatiivne samm Eesti nõukogudeaegses majandushariduses.

Lõpetajate oluline panus

Tänases Eesti riigis on teaduskond andnud poliitikale, ettevõtlusele, pangandusele, rahandusele, teadusele jm arvukalt olulisi tegijaid.

Poliitikas on olnud Riigikogu kõigis neljas koosseisus kokku 7 liiget (5 mitmes koosseisus), peaminister, 4 rahandusministrit, majandus-, välis-, põllumajandus-, kaitseminister. Panganduses 2 Eesti Panga presidenti, 2 Eesti Panga nõukogu esimeest ja nõukogu viies koosseisus kokku 7 liiget. Majandusküberneetika lõpetanutele on meie ühiskond saanud arvukalt häid analüütikuid, diplomaate ja sotsiolooge.

Jüri Sepp

Majanduspoliitika prof, dekaan

Praeguseks on Eestis rahvusvahelise hindamise läbinud praktiliselt kõik teadusvaldkonnad. Majandusteaduskond suutis Eestis oma paremuse selgelt maksma panna – hinde vahe konkurentide keskmisega oli 5 palli skaalal ainukesena üle ühe palli.

Õppetöö ülikoolis põhineb teadusele. Ainult sel teel on võimalik kindlustada ülikooli lõpetajate hea akadeemiline ettevalmistus. On kaks ise asja, kas õppejõud jutustab ümber teiste õpikuid või tugineb muu hulgas oma uuringute tulemustele ja mis veelgi parem, kaasab nendesse ka üliõpilasi.

Teadustöö prioriteet

Seega on mõistetav, miks just teadustöö ja kõik sellega seondud on teaduskonna strateegilises arengukavas aastateks 2000–2005 prioriteet. Sellega eristub Tartu Ülikooli majandusteaduskond selgelt arvukatest muudest majanduskoolidest.

Majandusteaduskonna õppejõud avaldasid 2003. a kokku 530 publikatsiooni, millest viiendik ilmus välismaal. 1996 olid need arvud kaks korda väiksemad. Siiski tähtsustame välispublikatsioonide kõrval endiselt ka oma raamatusarju, mis on ainulaadsed nii ülikoolis kui ka Eestis.

Õppetöö

Oleme ainuke majandusharidust pakkuv ülikool Eestis, mille kõik astmed bakalaureusest doktorini on saanud täisakrediteeringu.

Riigitellimus meie õppekavadele on paraku endiselt madalseisus. Riigieelarveväliste õppekohtade osa moodustab praegu ligi 2/3. Teistsugune on õnneks areng kraadiõppes.

2003. a kujunes riiklik vastuvõtt kraadiõppesse suuremaks kui põhiõppesse! Tegemist on meie positsiooni tunnustamisena just teadus- ja teadushariduse keskuse. Õppijate arv majandusteaduskonnas on püsinud viimastel aastatel suhteliselt ühtlasena – 1400-1500 ringis.

Akadeemiline karjäär

Majandusteaduskonna töötajaskond on hakanud pärast 90ndate aastate langust kasvama. Märgatav on see just teadurite puhul, mis vastab teaduskonna arengukavas seatud prioriteetidele – olla juhtiv majandusteaduse keskus Eestis.

Akadeemiline karjäär on taas mainekas. Samas näitavad üliõpilaste arv õppejõu kohta (teaduskonnas 37 ja ülikoolis 23) ning väljaantud ainepunktide arv õppejõu/teaduri kohta (vastavalt 922 ja 443) õppetöö intensiivsust.

Üldistavalt peegeldub eelnev ka tulude tasemes ühe töötaja kohta, mis ületab teaduskondade keskmise 30%, ning kõrgemas palgas.

Paraku tähendab see meie majas sageli tööd nädalavahetustel kaugõppijatega, edasi-tagasi sõitmist Pärnu ja Narva kolledžisse ning muudki jõudu ja energiat röövivat. Seepärast peame meiega edasiseks arenguks lootma, et poliitiliste jutud hariduse väärtustamisest ei jääks vaid retoorikaks. Ise peame samal ajal süvendama teadus- ja arendustegevust rahvusvahelistes võrgustikes ning koostööd Eesti era- ja avaliku sektoriga. Kõrgema lisandväärtuse poole püüdleme ka õppetöös.

TÄNA LEHES

Tulipunktis samblikud

LK 3

Academica konverentsist

LK 2

Stipendiumid

LK 3

UUDISED

Hermese auhinnaartiklid

Majandusteaduskonnavilistlaste ühingu Hermese artiklikonkursi parimaks hinnati magistrant Katrin Uudekülli Postimehes ilmunud «Koostöö aitaks tööpuudust oluliselt vähendada».

Teisele kohale jäi kevadel lõpetanud Triin Noorkõivu ja Triinu Gröõni artikkel «Ka väike võib olla vastutustundlik». Auhinnafondi panustasid 25 vilistlast, kes olid ka ilmunud kirjutiste hindamiskomisjoni liikmed.

Teaduskonna arengulood

Majandusteaduskonna konverentsil esitletakse Tiina Jõgeda raamatut «KAPITAL. Tartu Ülikooli majandusteaduskond. Arengulood».

Kogumiku jaoks on intervjuu andnud teaduskonna 10 väljapaistvat vilistlast: Raimund Hagelberg, Uno Mereste, Jüri Kraft, Mart Sörg, Siim Kallas, Jüri Sepp, Andres Lipstok, Meelis Milder, Vahur Kraft, Enn Pant.

Raamatu väljaandja on kirjastus Tänapäev.

UT KÜSIB

Mida meenutate vilistlasena Tartu Ülikooli majandusteaduskonnast?

Meelis Miider
Baltika Grupi juhatuse esimees, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja juhatuse aseesimees, TÜ kuratooriumi liige

Kui 1976 asusin õppima majandusküberneetikat, polnud mul kindlasti erilist ettekujutust õpitavast erialast ega tulevast elukutsest.

Lihtsalt 70ndate esimeses pooles otsis kogu maailm järjekordset võlupeikest elu (majanduse) paremaks tegemiseks ning tookord tundus, et selleks võiksid saada AJS-id – automatiseeritud juhtimissüsteemid.

Tegelikult ootas meid I

kursusel ees (arvutusmeetodite õppeaines) arvestus arvelaual (tuntud ka «idioidi kandlana»). Maailmaparandamist polnudki nii lihtne õppida!

Tegelikult saime päris hea hariduse. Hariduse, et näha keerulisi nähtusi teatud süsteemidena, maailma valitsevaid põhjuslikke seoseid. Ja ka seda, kuidas üks majandussüsteem (sotsialistlik) ei võimalda inimühiskonna unistust paremast tulevikust realiseerida. Ülikooliaastatele lisasid väärtust akadeemilisust, vaimsust ja interdistsiplinaarsust rõhutav Tartu vaim ning samuti aktiivne üliõpilaselu.

Margus Hanson
Eesti Vabariigi kaitseminister

Lõpetasin Tartu Ülikooli majandusteaduskonna rahanduse ja krediidi eriala sügaval stagnaajal 1981.

Toonane käsumajandusõpetus majanduse tegelikust toimemehhanismidest ju õiget pilti ei saanudki anda.

Kui siiski midagi esile tõsta, siis ehk ettevõtte tasandil raamatupidamise põhitõdede ja analüüsivõtete omandamist.

Need ju ei sõltu eriti ideoloogias.

Ülikool tervikuna õpetab noorele, asja keskkoollipingist tulnud inimesele sõltumata

erialast huvi ühiskonna ja selle toimimise vastu.

Auditooriumiväline tegevus ja üliõpilaselu oli ka aastaid tagasi küllaltki vilgas.

Seega usun, et sain Tartu Ülikoolist edaspidisteks ettevõtmisteks hea ettevalmistuse.

Mind ei huvitanud töö pangas või rahandusosakonnas, kus enamik meie kursusel oma karjääri alustas.

Otsisin loomingulisemat lähenemist Tartu Ülikoolist.

Turumajandust tudeerisin aga majandusteaduskonna õppejõuna nii kodu- kui ka välismaal 90ndate aastate alguses.

Meelis Virkebau
Baltex 2000 juhatuse esimees, TÜ kuratooriumi liige

TÜ andis kindlasti oskuse, kuidas iseseisvalt ja raamatukogu abiga ennast harida, kuidas süsteemselt ühes või teises valdkonnas mingile tasemele jõuda.

Kuigi õpitud sai sügaval stagnaajal, ei olnud õpetus majandusteadusest üksluine tänu prof Raimund Hagelbergile, prof Vambola Raudsepale, dots Elvi Ulstile jt. Samuti oli võimalus valida omal riisikol loenguid. Ma ei käinud kordagi teadusliku kommunismi loengul ja ülikoolist välja ei visatud.

Minu eluteed mõjutas otsustavalt II kursuse praktika, mille tegin plastmassitoodete tehase Salvo finantsosakonnas. Ka hilisemad kursuse- ja raamatukogu abiga ennast harida, kuidas süsteemselt ühes või teises valdkonnas mingile tasemele jõuda.

Soovin, et ka tänased üliõpilased mõtleksid tööstuse kui ühe võimaliku töö- ja karjääri valdkonnale. Soovitan inglise ja teiste Euroopa keelte õppimise kõrval mitte unustada vene keele olulisust Eesti ühiskonnas, samuti mõelda praktikaettevõtte peale.

UUDISED

Avatud ülikooli uue õppeaasta avaaktus

Eile toimus aulas avatud ülikooli avaaktus.

Peale rektori avasõnade kõnelesid aktusel õppeprorektor prof Tõnu Lehtsaar, haridus- ja teadusministeeriumi teaduse ja kõrgharidusosakonna juhataja kt prof Jaan Kõrgesaar, Eesti Meedia juhatause esimees Mart Kadastik ning TÜ avatud ülikooli ajakirjanduse ja suhtekorralduse eriala 1. a üliõpilane Georg Pelisaar.

Uuel õppeaastal õpetatakse avatud ülikoolis kokku ligi 80 õppekava bakalaureuse-, rakenduskõrghariduse, magistri- ja doktoriõppes. Avatud ülikoolis õpib üle 4500 üliõpilase.

Autoriõiguse küsimused ülikoolides

5. oktoobril kell 11 algab nõukogu saalis rahvusvaheline seminar «Autoriõiguse küsimusi ülikoolides».

Seminari avab tehnoloogia-instituudi direktor prof Mart Ustav. Autori ja ülikooli suhteid Eestis käsitleb TÜ Õigusinstituudi prof Heiki Pisuke.

Ülikoolide tegevusest intellektuaalse omandi poliitika kujundamisel ja selle rahvusvahelisest koordineerimisest Zwolle Grupi praktika põhjal räägivad külalisesinejad Suurbritanniast jm.

Ettekannete järel toimub diskussioon.

Soome folkloristi loeng kohvikultuurist

Täna kl 15.15-16.45 peab Soome folklorist dr Tuija Saarinen Lossi 3-328 soomekeelse loengu «Suomalainen kahvinjuonti. Kulttuuri- ja sosiaalihiistoriaa».

Soomlased on maailma inukaimaid kohvijoojaid. Kohvi pakutakse nii argiste kui ka piduste sündmuste puhul ning kohvijoomine on mitme ühise ettevõtmise keskmeks. Loeng annab ülevaate soomlaste kohvijoomiskommetest, mida peegeldab ka pärimus.

Art Leete valiti professoriks

TÜ nõukogu valis etnoloogia professoriks etnoloogia vanemteaduri Art Leete (pildil).

Leete lõpetas 1994 TÜ ajaloo osakonna soome-ugri etnoloogia erialal. 1996 kaitses magistri- ja 2000 doktorikraadi *summa cum laude* eesti ja võrdleva rahvaluule erialal. TÜs töötab 2001. aastast.

Leete peamised uurimisvaldkonnad on põhjarahvaste võitlus nõukogude võimu vastu 1920ndatel, kultuurimuutused Arktikas, põhjarahvaste kirjeldamise viiside muutused jne. Leete monograafia hantide ja metsaneenetsite ülestõustust nõukogude võimu vastu 1930ndatel (Kazõmi sõda) on tõlgitud nii prantsuse kui ka vene keelde.

Teadmistepõhisest ühiskonnast 1.

Academica ettekande «Teadmistepõhise ühiskonna võimalikkusest» lühivariant

Jüri Engelbrecht

Akadeemik,
Eesti TA president

Mõiste «teadmistepõhine ühiskond» on kasutusel kui võlusõna, kuid tihti annab iga kasutaja sellele oma tähenduse.

Väga lihtsustatult võiks ühiskonda ja teadust kujutada osaliselt kattuvate süsteemidena. Vaid osaline kattuvus annab soovitava tulemuse – teadus peab tegema nii asju, mida ühiskond veel ei tea, et neid on vaja kui ka asju, mida ühiskond vajab just täna. Jüri Lotman, kuulus Tartu semiootik, ütles – märgisüsteemide kattumine on triviaalne, olulised on sidemed kattuvate osade vahel. See on väga oluline mõte, mõistmaks teadmistepõhist ühiskonda.

Informatsiooni vajalikkus

Rääkides suundumustest teaduselus ja teaduspoliitikast üldiselt, tuleks eristada ühelt poolt teadlaskonna arvamusi ja teiselt poolt ametlikke dokumente. Arvamuste kvintessents on formuleeritud Budapestis toimunud maailma teaduskonverentsi deklaratsioonis (WSC, 1999) ja saanud värske näo maailma teadusfoorumi kokkuvõtetes (WSF, 2003).

Ainult teadmised viivad ühiskonna uude sajandisse, nenditi 1999. a.

Teadusfoorumi teemad olid: teadmised ja elukvaliteet, teadmistepõhine ühiskond, teadmistepõhine majandus jne, mida WSF püüdis ka lahti seletada. On ju tegelikult kogu meie tegevus teadmistepõhine. Praegusajal nii loomulikult kasutatavad asjad on kunagi olnud uudsed, olgu selleks harkader või raadio, teleskoop või sisepõlemismootor.

Mis on aga tänapäeva teadmistepõhise ühiskonna iseloomulikuks tahuks – see on informatsiooni liikumise kiirus ja sellega kaasnev innovatiivsus. Teadmised jõuavad iga ühiskonna liikmeni ja need «rikastavad igaüht nii kultuuriliselt kui ka materiaalselt» (WSF 2003). See tähendab rahvusvahelist teadmiste genereerimist, selle jaotust, kasutamist ja kaitset.

Probleeme võib seejuures tekitada mitte ainult informatsiooni puudumine,

27. septembril toimunud Eesti-Saksa teadusnädala Academica konverentsil kuulati ettekandeid teadusest ja teadmistepõhisest ühiskonnast.

ANDRES TENNUS

JÜRI ENGELBRECHT

Dialoog ühiskonna ja teaduse vahel on olulisem kui kunagi varem.

vaid ka üleküllus. Seega on teadmistepõhine ühiskond kiiremini kui kunagi varem kasutamas kõiki teadmiste vorme, rõhutamas võrdseid võimalusi info saamiseks ja kasutamas ikka rohkem teadmispõhist analüüsi otsuste tegemisel. Päril loomulikult on dialoog ühiskonna ja teaduse vahel olulisem kui kunagi varem, mis tõstab fookusesse hariduse.

On üsna selge, et selline intuitiivne teadmistepõhise ühiskonna seletus tekitab vastuväiteid. Nii kasutavad Gorzelak ja Jalowiecki mõisteid teadusühiskond ehk teaduspõhine ühiskond (*scientific society*) ja teadmis-terikas majandus (*knowledge-intensive economy*). Nende

põhiteesiks on just arusaam, et kogu meie tegevus põhineb teadmistel ja definitsioonidesse tuleks lisada ajategur.

Alusuuringute rahastamine

ELi teadus- ja arendustegevuse suundumustele 21. sajandi alguses pandi alus Lissaboni ja Barcelona dokumentides.

Paari probleemi tahaksin rõhutada. Siht jõuda teadus- ja arendustegevuse rahastamisel 3%-ni SKPst on kõigi poolt tervitatud, ometi pole eesmärgini jõudmine kerge.

Kõige olulisem kitsaskoht on haritud inimeste (teadlaste, inseneride) nappus. Euroopas tervikuna on puudu umbes 700 000 inimest, mis suunab selgelt tähelepanu haridusele.

Hoolimata Euroopa raamprogrammide senisest panusest, on saanud selgeks, et rõhutades eelkõige rakendusi, võib pikaajalises perspektiivis pind jalge alt kaduda.

EL on täiesti õigustatult asunud pöörama suuremat tähelepanu alusuuringutele kui ühendavale tegevusele.

Nii on Euroopa komisjon avaldanud oma seisukoha dokumendis «Euroopa ja alusuuringud». Veebruaris 2004 teadusministrite osavõtul Dublinis toimunud seminar «Euroopa teel tipptasemel alusuuringutele» juhtis komisjoni tähelepanu vajadusele suurendada toetust teadus- ja arendustegevusele tervikuna ja alusuuringutele eriti.

Rootsi ja Soome kogemus

See on nii ELi kui ka liikmesriikide ülesanne. Kindlasti aitab ELis tervikuna kaasa teadusuuringute nõukogu moodustamine. Kavade 7. raamprogrammi koos-

tamiseks panevad esikohale alusuuringud, teaduse tippkeskused ja integreeritud projektid.

Kuidas sellega hakkama saada? Euroopa Teaduste Akadeemiata Nõukoda (EASAC) on avaldanud analüüsi, kus tähelepanu all Rootsi ja Soome kogemus. Mõlemad maad on kõvasti ületanud Lissabonis seatud 3% sihi. Mõlemal juhul on riik targalt käitunud, tõstes teadus- ja arendustegevuse tähelepanu fookusesse, suurendades pidevalt rahastamist riigieelarvest, luues paremaid tingimusi teadustööks ja soodustades tööstuse osalemist. Tingimuste loomise alla kannavad soomlased hariduse nii üldiselt kui ka kõrghariduse suunamise täppis- ja tehnika-teadustele, rahvusliku kultuuri, rõhutamaks teadussaavutusi ja head haldussüsteemi. Nii vastuoksne kui see ka ei tundu, tuuakse 1990ndate majanduslangus Soome tänase edu üheks põhjuseks. See käivitas nimelt rahvustunde (võiksime vist rääkida Soome «sisust», st jonnist või visadusest).

Tark poliitika

Võrdlusena on EASACi aruandes ka ülevaade Ungari kohta, kes püüab astuda sarnaseid samme. Ungari kuulutab ametlikult, et siht on tõsta oma riiki teadus- ja arendustegevuse fookusesse rahvusvahelises ulatuses. See on ettevaatav tark poliitika, sest Soome alustas ju oma sihipäraselt teadus- ja arendustegevuse poliitika ajamist umbes 20 aastat tagasi.

Euroopa on järgimas neid samu põhimõtteid. Nii on Hispaania kavandamas rahastamise suurendamist 25% aastas, Saksamaa suurendab oma teadus- ja arendustegevuse rahastamist, hoolimata eelarve kärbetest, Tšehhi Vabariik on koostamas uut teadus- ja arendustegevuse strateegiat (planeeritud kasv 0,1% SKPst aastas), Austria kavandab uusi teaduskeskusi jne.

Lissaboni tõuge teadmiste olulisusest oli äärmiselt vajalik. Sihid ja ohud on teadvustatud ja sõltub kõigist riikidest, kuidas me edasi liigume. Euroopa traditsioonid, kultuuriline rikkus ja potentsiaal loovad head eeldused arenguks.

Järgneb

UT KÜSIB

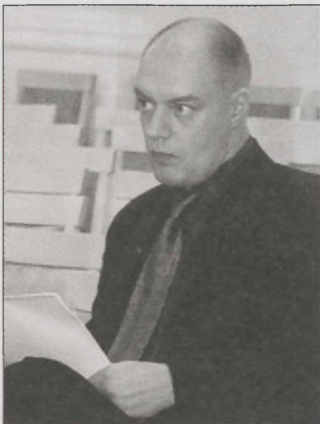
Mis on nn Euroopa paradoks?

Vastab Eesti Infotehnoloogia Kolledži õppejõud Linnar Viik.

Euroopa uusimad teadussaavutused rakendatakse turule pakutavateks toodeteks ning teenusteks väljaspool Euroopat.

Ka Eesti teadusasutuste side kohaliku ettevõtlussektoriga on pigem nõrk. Moderniseerimine ja uuenduslikkus pole siinsetele ettevõtjatele võõras, kuid üldiselt ostetakse uued tehnoloogiad mujalt sisse. Üldjuhul hakkab mulle silma see, et suuremahulistes Euroopa koostöövõrgustikesse ei ole Eesti teadusasutused suutnud edukalt sulanduda.

Euroopa mastaape ning pikaajalise plaanimise raa-

mistikku peaks siinsete teadusasutuste ning ettevõtjate jaoks väiksemaks murendama ning menetluse ajakava kiirendama. Ilmselt pole see aga praeguse Euroopa konkurent-sivõime arusaamade kohane

lähenedamine – usun ise miniatuursemate ja paindlikemate süsteemide elujõusse.

Ma ei usu mitte üksikuse populaarteaduslikku ajakirja, vaid meediariumi läbivat hoiakut uute teadmiste levitamisel. Seni, kuni aga meie otsusetegijate gravitatsiooni-kese – ettevõtluse, meedia, teaduse ja poliitilised juhid pole teadust Eesti jaoks olulise teemana teadvustanud, jääme keskpäevatundidest ja arvamuskolumnidest kuulama või lugema vaid üksikute teadmistepõhise majanduse esindajate nišihuikideid.

Väljakutse on teadmistepõhise majanduse ja ühiskonna kujundamine ühiskonda läbivana, mitte liidrite ja visionääride siseringi asjana.

UT KÜSIB

Teadus ja poliitika?

Vastab Euroopa Akadeemia direktor teaduslik-tehnilise arengu tagajärgede uurimise alal prof Carl Friedrich Gethmann.

Kui järgida Baconi, Leibnizi, Kanti ja mitme teise teoreetiku seisukohti, siis on teaduse ülesanne teoreetilise teadmise kõrval pakkuda ka praktilist teadmist ehk orientatsiooni-teadmist. Ühiskonna ja poliitikute nõustamine ei ole aga kindlasti mitte teadlaste nõu vaba aja meelelahutus. See on töö.

Saksa ühiskond kannatab praegu aga pigem selle all, et on liiga palju eri nõustamisorganeid.

Küsimus on aga hoopis nende nõustamiskogude legitiimsuses. Väga suurt probleemi

kujutab endast asjaolu, et Saksamaal võib praegu rääkida eri erakondade teadlastest. Seetõttu pean hädavajalikuks, et teaduskomisjonide liikmeid ei määraks mitte poliitikud, vaid teadlased.

Ligi 400 000 krooni stipendiume

TÜ Sihtasutuse usalduskogu otsustas 2004. aasta sügissemestril jagada üliõpilastele stipendiume 370 000 kr ulatuses.

Sihtasutuse usalduskogu istungil (esimees vandeadvokaat Aare Tark) osalesid liik-

med Vahur Kraft, Urmas Past, Ain Heinaru, Mihkel Pärnoja ja Raivo Vare.

Sihtasutuse juhatuse uueks liikmeks kinnitati Ruth Kotsar, kes asub sihtasutuse tegevjuhina tööle alates 1. novembrist.

TÜ SIHTASUTUSE STIPENDIUMIKONKURSID

Hermanni reisistipendium toetab TÜ magistrante ja doktorante nende õppereisidel. Stipendiume antakse 90 000 kr ulatuses. Taotlusele lisada ülevaade erialasest ja ühiskondlikust tegevusest, juhendava õppejõu soovitus ning väljavõte õpinguraamatust. Stipendiumi määramisel võetakse aluseks õppeedukus, erialane ja ühiskondlik tegevus ning reisi eesmärk.

Ants ja Maria Silvere ning Sigfried Panti mälestusstipendium toetab majanduslikku abi vajavaid üliõpilasi ja edasiõppijaid. Antakse 2 stipendiumi, kumbki 15 000 kr. Taotlusele lisada lühikokkuvõtte eelnevatest õpingutest, majanduslikust olukorrast ning õppetegevuse tulemuste hinnang teaduskonna poolt (väljavõtte õpinguraamatust).

Stipendiumi määramisel arvestatakse õppeedukust, kindlaid eesmärke ja sihte. Oluline on, et taotleja valdab eesti keelt nii sõnas kui ka kirjas. Võrdsete õppetulemuste korral on eelistatud naisüliõpilased.

TÜ Raefond toetab Tartust pärit üliõpilasi ning Tartuga seotud teadus-, õppe- ja arendustööd. Antakse 8 stipendiumi suuruses 10 000 kr ja preemiaid 80 000 kr ulatuses.

Raefondi stipendiumid on mõeldud Tartust pärit TÜ üliõpilastele stipendiumiteks eduka õppetegevuse toetuseks.

Taotlus peab sisaldama andmeid teaduskonna ja õpitava eriala kohta, samuti teavet, mis ajast taotleja elab Tartus. Lisada koopia õpinguraamatust kahe eelmise semestri õppetulemuste kohta.

Raefondi preemiad on mõeldud TÜ õppejõudude, üliõpilaste ja töötajate premeerimiseks Tartu linna ajalugu, haldust, infrastruktuuri ja huve käsitlevate silmapaistvate teadus-, õppe- ja arendustöö tulemuste eest, samuti samasuunalise teadus- ja õppetegevuse arendamise eest. Koos lühikese põhjendusega lisada taotlusele 1 eksemplar või koopia uurimusest ning soovitus teaduskonnast või instituudist/osakonnast.

Estraveli reisisihi stipendium toetab TÜ kõikide teaduskondade vahetusüliõpilasi nende õppe- ja teadusreisidel, kui reisisihi on Tartu Ülikooliga lepinguliselt suhtes olev ülikool. Reisisihti jõudmiseks ja Tartusse naasmiseks vajalikku stipendiumi makstakse välja ka noorteaduritele kuni 41-aastaseks saamiseni, kui on eeskujulikult põhjendatud taotluse eesmärgid ning välja toodud majandusliku olukorra kirjeldus.

Antakse stipendiume kuni 30 000 kr ulatuses. Taotlusele lisada ülevaade erialasest ja ühiskondlikust tegevusest, vahetusüliõpilaseks nimetamist tõendav dokument, kavandatud eelarve reisikulude katmiseks, juhendava õppejõu soovitus ning väljavõtte õpinguraamatust.

Stipendiumi määramisel võetakse aluseks õppeedukus, erialane ja ühiskondlik tegevus ja õppe- ja/või teadusreisi eesmärk.

Lydia ja Felix Krabi stipendium toetab loodusteadusealaseid õpinguid (bioloogia, ökoloogia, maateadus ja geoloogia).

Antakse 3 stipendiumi suurusega 10 000 kr. Taotlusele lisada ülevaade erialasest ja ühiskondlikust tegevusest, juhendava õppejõu soovitus ning väljavõtte õpinguraamatust. Samuti lisada selgitus majanduslikust olukorrast ning ülevaade tulevatest õpingutest või kavandatud uurimistööst. Stipendiumi määramisel võetakse aluseks õppeedukus, erialane ja ühiskondlik tegevus ning majanduslik olukord.

Eesti Olümpiakomitee stipendium toetab õppetöös ja spordiliikumise edendamises väljapaistvate tulemustega TÜ kehakultuuriteaduskonna üliõpilast, et ta saaks pühenduda erialasele täiendamisele.

Antakse 1 stipendiumi (30 000 kr). Esitada taotlus, elulookirjeldus koos isikuandmetega, ülevaade senisest haridusest ja töökogemusest (koolid, kursused, tööpraktika, uurimistööd), tegevusest kahe viimase aasta jooksul sportlasena, treeningurühmade juhendajana, spordiürituste korraldajana, spordikohtunikuna, Eesti koondvõistkondi toetava teadustugigrupi liikmena jms, lühikirjeldus tegevuskavast, kuidas stipendiumi kasutada soovitakse, viimasel kahel aastal ülikoolivälisest allikatest saadud stipendiumite, toetuste, preemiate loetelu (stipendiumi, toetuse või preemia maksja nimetus, selle otstarve, saamise aeg ja summa), kolme inimese nimed ja aadressid, kelle poole võiks pöörduda taotleja kohta täiendava info saamiseks.

NB! Stipendiumitaotlused esitada 29. oktoobriks. Taotlus sisestada TÜ Sihtasutuse aadressil: www.ut.ee/sihtasutus, alajaotises «Taotle stipendiumi».

Konkursil osalemiseks tuleks (soovitavalt e-postiga) esitada tingimustes loetletud lisadokumendid. Ühele taotlejale ei maksta mitut stipendiumi. TÜ Sihtasutuse stipendiumid ja preemiad antakse kätte emakeelse ülikooli aastapäeva ürituste ajal.

Punaseid nokkmütse kandvad tudengeid Heini Huvärinen (Oulu Ülikool), Piret Lõhmus, Ave Suija, Katrin Kolne, Inga Jüriado, Lauri Saag olid abivalmiduse sümboolid. ERAKOJU

Tartu sümposionil olid tulipunktis samblikud

Tiina Randlane
Botaanika ja ökoloogia instituudi dots,
IAL5 korralduskomitee esinaine

7. oktoobril kell 16.15 algab TÜ botaanika ja ökoloogia instituudis seminar, kus on kõne all augustis Tartus toimunud rahvusvaheline lihhenoloogia sümposion. Esitletakse ilmunud monograafiat «Eesti pisisamblikud».

16.–21. augustini toimus Tartus rahvusvaheline lihhenoloogia sümposion. Lihhenoloogia on üks mükoogia eriharusid, mis tegeleb samblike uurimisega.

Ürituse korraldas TÜ botaanika ja ökoloogia instituudi 12-liikmeline lihhenoloogide töörühm.

Rahvusvaheliselt ühendab kogu maailma sambliku-uurijaid organisatsioon International Association for Lichenology (IAL).

Selle egiidi all igal neljandal aastal üleilmne kokkutulek toimubki.

Seni olid lihhenoloogia sümposionid aset leidnud Münsteris, Lundi lähedal Hemmeslõvis, Salzburgis ja Barcelonas.

Miks valiti Tartu?

V sümposiooni toimumiskohaks valiti nelja aasta eest Tartu. Valimised leidsid aset IALi korralisel koosolekul eelmise sümposiooni ajal ning sellele protseduurile eelnes tuline valimisvõitlus kahe kandideeriva ülikooli – Tartu Ülikooli ja Arizona Ülikooli (USA) vahel.

Valituks osutus meie ülikool ja põhjusi selleks oli ilmselt mitu.

Esiteks, Eesti on küll väikese territooriumiga ja vaid üht taimkattevööndit hõlmav maa, kuid meie loodus on siiski suhteliselt heas seisundis ning samblike poolest ebatavaliselt rikas – Eestis on teada üle 950 liigi samblikke. Selline liigiline mitmekesisus pakkus spetsialistidele suurt huvi.

Kindlasti mängis olulist osa otsuse langetamisel veel see, et Tartus töötab küllalt arvukas ja jätkusuutlik lihhenoloogide töörühm. Selle koosseisu kuulub nii esimese-teise aasta tudengeid kui ka emeriitprofessor.

Sümposion leidis aset Va-

IALi uus president Irwin Brodo (Kanada) paremal, vasakul eelmine president prof Pier Luigi Nimis (Itaalia). ERAKOJU

nemuse kontserdimajas, kus suures saalis kanti ette kuue sessiooni ja kolme seminari vahel jagatud suulised ettekanded. Fuajees ja kõrvalruumides oli välja pandud üle 150 stendiettekan-

Sümposiooni avas TÜ rektor prof Jaak Aaviksoo, misjärel sai sõna IALi president prof Pier Luigi Nimis (Trieste Ülikool, Itaalia). Kutsutud avaloengu «Sümbioos – koostöö, orjastamine või kodustamine» pidas prof Angela Douglas (Yorki Ülikool, Suurbritannia).

Sümposiooni u 250 osavõtjat esindasid 37 riiki. Arvukamad delegatsioonid olid USAst (27 osavõtjat), Itaaliast ja Saksamaalt (mõlemast 20) ning Venemaalt (18).

Mitmetest kaugest ja meie jaoks eksootilisest riigist oli kohal vaid üks või paar inimest, nt Austraaliast, Brasiiliast, Iraanist, Jaapanist, Lõuna-Aafrika Vabariigist, Mehhikost, Taist.

Kõige suurem konkurents ettekannete osas ilmnas süstemaatika ja evolutsiooni sessioonis, kus esitati 12 suulist ja 44 stendiettekan-

sessioonis olid vastavad arvud 13 ja 34. Ülejäänud ettekanded jagunesid järgmiste sessioonide vahel: geenid, füsioloogia ja struktuur; samblike ökoloogia; samblike fotobiondid; samblike kasutamine.

Ettekannetel kõrge tase

Seminarides käsitleti vabamas vormis probleeme, mis olid seotud fülogeneetiliste analüüsides «tõlkimisega» kaasaegsesse klassifikatsiooni, mudelorganismide otsingutega ja uute fülogeneetiliste meetodite rakendamisega. Esitamisele tulnud ettekannete kõrge taseme tagas omapärane «triumviraatide» süsteemi rakendamine sümposiooni ettevalmistamisel.

Iga sessiooni eesotsas oli kolmest liikmest koosnev rahvusvaheline triumviraat (sessiooni juhendaja, juhataja ja stendiettekan-

Sümposiooni üldpealkiri «Samblikud tulipunktis» iseloomustas tõepoolest seda igakülgselt tähelepanu, mida samblikele selle ühe nädala jooksul Vanemuise kontserdimajas anti.

Tänu sõnad korraldajaile

Tiina Randlane

Siinkohal oigu kõik IAL5 organiseerimisega seotud botaanika ja ökoloogia instituudi töötajad – Leili Järva, Kersti Loolaid, Andres Saag ja üliõpilased siiralt tänatud.

Korraldustöös osalenud kraadiõppurid ja tudengid – Inga Jüriado, Piret Lõhmus, Lauri Saag, Ave Suija ja Tiit

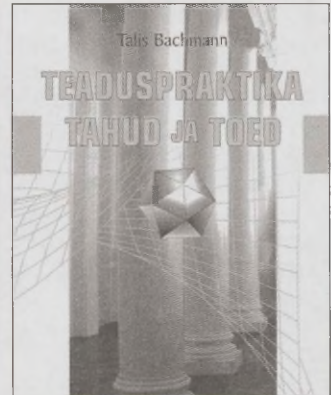
Tõrra ning Katrin Kolnes ja Ede Leppik, Maarja Nõmm ja Mari-Liis Rebane kandsid kongressi ajal punaseid nokkmütse kirjaga IAL5 – et abivajajatele rahvasummas silma paista.

Sümposiooni lõpuks omandas väljend *Red Caps* just vastutuleliku ja kompetentse abilise tähenduse ning punased mütsid ise muutusid hinnatud suveniirideks.

UUDISED

Ilmus kaks uut teadusraamatut

Täna kell 13 esitletakse ülikooli raamatupoes TÜ Õigusinstituudi professorite uusi teadusraamatuid.

Need on Talis Bachmanni «Teaduspraktika tahud ja toed» ning Heiki Pisukese «Autor ja ülikool».

Prof Bachmanni raamatus antakse ülevaade praktilise teadusloome igapäevastest küsimustest.

Prof Pisukese teose puhul on tegemist autoriõiguse põhimõistete süsteemse ülevaatega käsiraamatu vormis.

Raamatu motoks on autori poolt sissejuhatuse alguses öeldu: «Kõik inimesed on autorid. Suurem osa nendest ainult ei tea seda. Enamus ülikooli töötajatest ja üliõpilastest teab, et nad on autorid, kuid suur osa ei tea oma autoriõigusi».

Raamatud andis välja TÜ Kirjastus.

Tanel Tättele auhind Hispaaniast

Molekulaartechnoloogia doktorant Tanel Tätte (pildil) pälvis Segovias (Hispaania) nanotehnoloogia uute suundade konverentsil oma ettekande eest diplomi ja 300-eurose auhinna.

Juhendajate Uno Mäeoru ja Ants Lõhmuse käe all valminud uurimus käsitleb elektrit ja valgust juhtivate nanoteravike kiudude valmistamise tehnoloogiat, mis lisaks pinna nanotasemel topograafiale võimaldab saada olulist teavet pinnal paiknevate ainete kooslusest.

Füüsika instituut tunnustas edukat molekulaartechnoloogia doktoranti omapoolse kuldmedaliga «FI väike briljant» ja rahalise preemiaga.

IN MEMORIAM

Õpetlane Tarab Tulku on lahkunud

23. septembril lahkus meie hulgast jäädavalt välja-paistev Tiibeti teadlane, auväärne õpetaja ja vaimne sõber, kauaaegne Kopenhaageni Ülikooli tibetoloogia osakonna juhataja ning Eesti-Tiibeti Kultuuriseltsi auliige PhD Tarab Tulku.

Eestiga on Tarab Tulku olnud seotud aastast 1993, mil ta juhatas TÜ ajaloo osakonnas sisse loengusarja Tiibeti kultuurist ja filosoofiast.

2002. a alustas Tartus tööd Tibetoloogia Instituut, kus Tarab Tulku luges budistliku filosoofia kursust algupärasel «Ühtsus kahesuses» süsteemis.

Tarab Tulku Losang Ngawang sündis 1935 Lhasas Taktra Rinpoche perekonnas ning tunnistati 16. saj Tarab kloostri rajanud gelukpa laama 11. taaskehastuseks. Hariduse ja kõrgeima Geshe Lharampa kraadi omandas Tarab Tulku Drepungi klooster-ülikoolis Tiibetis. 1959 lahkus Tarab Tulku Hiina okupatsiooni eest Indiasse ning siirdus edasi kuninga-perekonna kutsel Taani, kus töötas Kopenhaageni Ülikooli tibetoloogia õppejõu ja Kuningliku Raamatukogu teadustöötajana üle kolmekümne aasta.

Samal ajal jõudis ta rajada oma teaduslikud instituudid

ja õpetada budistlikku filosoofiat ning psühholoogiat peale Tartu Pariisis, Münchenis, Brüsselis, Helsingis, Stockholmis, Kopenhaagenis, Budapestis, Viinis ja Dehra Dunis Indias.

Viimati võis Tarab Tulku loengut *yogacara* filosoofiast kuulata Tartus tänavu jaanuaris. Rinpoche haigestus vähki selle aasta varakevadel ning tema viimaseks sooviks oli, et «Ühtsus kahesuses» filosoofia, psühholoogia ja isiksuse arengu kursused jätkuksid. Rinpoche keha kremeeriti Taanis 29. septembril, tuhk jagatakse Dharamsala Tiibeti pagulaskeskuse ja St Shj Tarab Instituudi vahel Taanis.

Maret Kark
Tibetoloogia Instituut
Eesti-Tiibeti Kultuuriselts

ARSTITEADUSKONNA PÄEVAD

6. oktoobril

kl 9 üliõpilaste teaduskonverents Biomedikumi aud 1006.

7. oktoobril

kl 9 samas õppejõudude, teadurite, doktorantide ja magistrantide teaduskonverents.

8. oktoobril

kl 10 Biomedikumis konverents «Arstiteaduste tuleviku-perspektiivid»:
«Arstiteaduskonna teaduse tulevikusuundumustest viimase viie aasta teadustöö tulemuste valguses» – prof Eero Vasar.
«Arstiteaduskonna molekulaarse ja kliinilise meditsiini keskus – Eesti ja Euroopa Liidu teaduse tippkeskus» – prof Raivo Uibo.
«Biomeditsiin kui ühine märksõna bioloogile ja arstile» – prof Juhan Sedman.
«Tervise Arengu Instituut Eesti arsti- ja terviseteadustes» – instituudi direktor Maarike Harro.

kl 14 TÜ aulas aktus. Akadeemilise loeng «Ärevus: sõber ja vaenlane sinus eneses» – prof Eero Vasar.

Antakse kätte arstiteaduskonna medalid ja kutsetunnistused. Autasustatakse teaduskonverentsi parimaid.

ÕNNITLEME

65

Mati Ress, assistent – 1. oktoober

60

Signe Loo, õpetaja – 2. oktoober

50

Aune Past, lektor – 1. oktoober

Helgi Pung, administraator – 6. oktoober

Ahto Põldes, juhataja – 7. oktoober

45

Mihhail Danilkin, vanemteadur – 1. oktoober

Marika Väli, professor, instituudi juhataja – 3. oktoober
Tiia Kreek, peaspetsialist – 6. oktoober

40

Maria Kalentsits, erakorraline teadur – 1. oktoober

30

Annika Kohv, õppekorralduse spetsialist – 4. oktoober

Helina Riisalu, üliõpilasnõustaja – 4. oktoober

25

Kristi Kukk, spetsialist – 4. oktoober

Margus Ennok, erakorraline teadur – 5. oktoober

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaz 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeltoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

FOTO: ANDRES TENNUS, KOLLAÄŽ: AIDE EENDRA

Kalendri soodustellimine

Algab teabetalituse koostatud ülikooli 2005. aasta seinakalendri soodushinnaga ettetellimine.

Peahoone fotoga kalendris on märgitud aasta tähtsamad sündmused, lõpuaktused, juubilarid ning ka daatumeid ülikooli ajaloost (u 120 üritust ja sündmust).

Seinakalendrit kaunistab multimeedia keskuse kujundaja Aide Eendra fotokollaaž. Korraga on võimalik näha kolme kuud. Kalendri näidist saab näha: www.ut.ee/28102.

Kalendri hind kujuneb vastavalt tellijate arvule, jäädes

vahemikku 39-60 krooni.

Tellimusi võtab vastu administratsioonidirektori vastutav sekretär Mai Kukumägi (mai.kukumagi@ut.ee, tel 737 6110). Tellimiskirja märkida tellija struktuuriüksuse nimi, aadress ning soovitud kalendrite arv.

Tellimiskirja käsitletakse garantiikirjana tellimuse täitmiseks.

Kalendrid valmivad novembris ning tellijale saadetakse kalender koos arvega. Ette tellimine kestab 6. oktoobrini.

Lisainfo: Liina Jürgen, liina.jurgen@ut.ee, tel 737 5509.

Kammerkooride kontsert

Indrek Mustimets

TÜ kammerkoori president

Täna kell 19 esinevad aulas Norra Vestopplandi kammerkoor ja TÜ kammerkoor.

Vestopplandi kammerkoor on võitnud mitu rahvusvahelist koorifestivali. Repertuaaris on eri ajastutest pärit koorimuusikat. Dirigent on Kjetil Almanning.

TÜ kammerkoor alustas 34. hooaega. Lõppenud hooajal

saavutas koor esikoha Eesti kammerkooride festivali B-kategoorias. Kevadel esitati dirigent Triin Kochi magistrikontsert ning salvestati Eesti Raadio fonoteeki koorimuusikat.

Vestopplandi kammerkoor esitab Elgari, Pärdi, Mendelsohni, Britteni ja Norra heliloojate kooriloomingut. TÜ kammerkoor esitab väikese läbilõike kevadsemestri repertuaarist.

Kontsert on tasuta.

Matkati vihma kiuste

Sigrid Söerunurk

TÜ Akadeemilise Spordiklubi meediakoordinaator

Möödunud laupäeval kogunes Käärikule ligi 200 tervisesportlast, et vihmade ilma kiuste Kekkose sügismatkal kaasa teha.

«Kuna matk kuulub Kalevi käimissarja «Käime koos!», siis oli rahvast päris palju,» kinnitas Kekkose Raja juhatusel Mart Kaas. Osavõtjaid oli peaaegu üle terve Eesti: Tallinnast, Tartust, Võrust, Pärnust ja Kohtla-Järvelt. Peale täiskasvanute oli matka kaasa tegemas ka lapsi.

Kuigi vihm matkajaid ei seganud, muutis sombune ilm raja ettevalmistuse raskeks. «Nägime ikka vaeva,» ütles raja ettevalmistuse kohata Kaas. Suvised vihmad olid pinnase pehmeks muutnud ning seetõttu tuli korraldajatel rada tavapärasest lühemaks teha.

Ajalooline Kekkose rada on 15 km pikk, kepikõndijad aga läbisid 13,8 km.

Teiste hulgas matkasid ka Kekkose raja patroon Toomas Savi ja Kepikõnni Liidu president Rein Randver. Savi lausus ka enne retke avasõnad ning soovis matkalistele jõudu.

Peale raja läbimist ootas matkajaid nii Kekkose, Greeni kui ka tunnisaun. Pileti lunastanud said süüa kosutavat suppi ning osalesid loosimises.

Huvilised said ka tervist testida. Kekkose Raja juhatusel esimehe Harry Lembergi sõnul oli testimishuvilisi üsna palju. «Agnes Mägi TÜ Kliinikumist mõõtis matkajate pulssi, vererõhku ja rasvaprotsenti kehas ning jagas matkanõuandeid,» selgitas Lemberg.

Kekkose matka on Käärikul korraldatud alates 1996. aastast, tavapärase käimise asemel läbisid matkajad tänavu raja kepikõnnina teist korda.

Järgmisel aastal on Kekkose matka plaanis 24. septembril. Kaasi kinnitusel on kuupäev juba kirjas ka rahvusvahelises tervisespordi kalendris.

REBASTE RISTIMINE

5. oktoobril korraldavad TÜ ja EPMÜ üliõpilasesindus kõikide Tartu kõrgkoolide üliõpilastele suure ülelinnalise rebaste ristimise.

Üritus algab kl 20.30 Raekoja platsil, kus peetakse tervituskõnesid ning mängib puhkpilliorkester Popsid. Öhtu jätkub ööklubis Atlantis, kus antakse rebasevanne ja loetakse tibusid. Üritust toetavad: Hansapank, Tartu Õiletehas, Sangar jt.

KAITSMISED

6. oktoobril kl 15 kaitseb Evelin Seppet ülikooli nõukogu saalis arstiteaduskonna doktoritööd «Mitokondrite ja ATPaaside interaktsioon oksüdatiivses lihasrakus normis ja patoloogias». Juhendaja prof Enn Seppet. Oponent prof Adolfas Toleikis, Kaunase Meditsiiniülikool.

8. oktoobril kl 12.15 kaitseb zooloogia ja hüdrobioloogia instituudis Vanemuise 46-301 Ilmar Tõnno doktoritööd «Lämmastiku, fosfori ja N/P suhte mõju tsüanobakterite domineerimisele ning molekulaarse lämmastiku fikseerimisele mõnedes Eesti järvedes» hüdrobioloogia alal. Juhendaja Tiina Nõges, biol.knd. Oponent Lauri Arvola, PhD, Helsingi Ülikool.

15. oktoobril kl 10.15 kaitsevad õigusteaduskonnas aud 212 magistratööd:

Maris Kuurberg «Heade kommetega vastuolus olevad tehingud kui tühised tehingud» (Transactions Contrary to Good Morals as Void Transactions). Juhendaja prof Paul Varul. Oponent LLM Karin Sein;
Heete Simm «Riigivastutuse kujunemine ja ametniku vastutus» (The Formation of the Responsibility of State and the Responsibility of Officials). Juhendaja külalisprof Indrek Koolmeister. Oponent dr Taavi Annus.

TEATED

TÜ kammerkoor kutsub oma ridadesse laulma kogemustega bassi. Info: 527 1105, dirigent Triin Koch või 506 3076, president Indrek Mustimets.

Kunstide osakond (Lai 34) vajab nais- ja meesmodelle. Info: Rein Külm, tel 737 5879, 5347 3059.

1. oktoobril avatakse Richard

Ritsingu juubelinäitus «Otsin õnne» Kuressaare kultuurikeskuse fuajees. Näituse koostasid ülikooli ajaloo muuseumi museoloogid. Näitus jääb avatuks 30. oktoobrini. Info: Riia Nelis, 453 9839.

4. oktoobril kell 19 toimub Riia 12 (sissepääs Võru tn poolt) Naiskodukaitse Tartu ringkonna lahtiste uste päev. Oodatud kõik huvilised!

6. oktoobril kl 9.30 toimub Tartu Ülikooli hommikupalvus Ülikooli 18-227. Info: usuteaduskond, 737 5300.

7. oktoobril kl 16 kutsuvad ülikooli kunstimuuseum ja akadeemiline spordiklubi näituse «Ateljee atleedid» avamisele ja spordiklubi CD esitlusele kunstimuuseumis.

LOENGUD

5. oktoobril kl 18 algab ph aud 102 vabade kunstide professori Tiit Pääsukese kursuse «Loovuse avastamine» (2. osa). Kursuse selle semestri esimene ja ühtlasi ka viimane loeng kannab pealkirja «Vestlusi värvidest IV. Värv ja kujundi kaudu sõnumini. Värvide sõnumid läbi ajaloo.» Edaspidi avastatakse loovust avatud ateljees Lai 34 I korrusel 29. oktoobril, 19. novembril ja 17. detsembril kell 18-21.

6. oktoobril kl 12.15 peab endine Eesti Loto juhatusel esinaine Monika Salu ph 128 avaliku loengu kursuse «Eesti avalik haldus» raames.

6. oktoobril kl 18 on Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuse jututarõ külaliseks Mulgi Kultuuri Instituudi perenaine Alii Laande ja jututeemaks «Midä nii mulgi ka teevä». Kõik huvilised on oodatud! Keskus asub Lossi 38 (vana anatoomikum). Info: Triin Iva, tel 737 5422 või lekeskus@ut.ee.

IT KOOLITUS

Kodulehe loomine ja õppematerjalide publitseerimine veebis

NB! kursuse ei ole html-koodi kirjutamise kursuse, vaid õpetus sellest, kuidas lihtsate, vabavaraliste vahenditega oma kodulehekülge koostada ning dokumente üle ülikooli veebi kättesaadavaks muuta.

Kursuse maht: 2 t loengut ja 8 t praktikumi arvutiklassis. Lektorid: IT osakonna spetsialistid Sven Kirsimäe (loeng) ja Riina Reinumägi (praktikum). Toimumiskoht: loeng Lossi 3-112 (multimeediakeskuse aud), praktikumid avatud ülikooli arvutiklassis, raamatukogu III k (õppekirjanduse lugemissaali ees). Toimumisaeg: E 18.15-16 (loeng), T 19. 9.30-13 (praktikum), K 20. 9.30-13 (praktikum). Programm: www.ut.ee/it/teenused/koolitus.

Kursuse maksumus ülikooli sisekäibega: 600 kr. Registreerumine ja täiendav info: IT osakond, Riina Reinumägi, 737 5442, riina.reinumagi@ut.ee.

TARTU ÜLIKOOL

TÜ võtab usuteaduskonna dekaati tööle

õppekorralduse spetsialisti,

kelle ülesanne on avatud ülikooli ja koolitusprogrammidega seonduva õppetöö korraldamine ning nõustamine. Töö on 0,5 koormusega.

Edukal kandidaadil on:

- vähemalt keskharidus,
- väga hea eesti ja inglise keele oskus,
- väga hea koostöö- ja suhtlemisoskus,
- hea arvutioskus (tekstiretootlus, andmebaasid).

Kasuks tuleb saksa keele oskus suhtlustasandil ning varasem töökogemus.

Konkursist osavõtuks esitada palgasooviga avaldus ning elulookirjeldus hiljemalt 5. oktoobril e-postiga või paberkanalil TÜ personaliosakonda (personal@ut.ee, ruum 302, Jakobi 4, 51014 Tartu). Info: www.ut.ee/konkurss ja tel 737 5145.

Muutuv tervishoid ja arstiteaduskond

Täna lõpevad 6.–8. oktoobrini toimuvad Tartu Ülikooli 29. arstiteaduskonna päevad

Toomas Asser
Neurokirurgia prof,
arstiteaduskonna dekaan

Tervishoiusektor on üks kiiremini kasvavaid sektoreid maailma majanduses. Maailmas praktiseerib ca 6 miljonit arsti, vastava hariduse saab ligi 1800 ülikoolis.

Õpetuse sisu ja meetodites võib olla olulisi erinevusi, kuid õppekavad peavad tagama samadel alustel professionaalsed teadmised, arusaamad arstlikust eetikast ja meditsiini teaduslikust tagapõhjast, kliinilise suhtlemis- oskuse, kujundama kliinilise mõtlemise ja andma ka teadustöö oskuse.

Väiksem vastuvõtt

1980ndatel lõpetas TÜ igal aastal ligi 200 arsti ja lastearsti. 1990ndate algul vähendati vastuvõttu arstiõppesse ligi 3 korda, mis tekitab erilase ettevalmistusega arstide püsiva puuduse lähimateks aastakümneteks. Seda süvendab arstide ja ka residentide üha arvukam töölesiirdumine mujale Euroopasse. Vastuvõtt meie erialadele on viimasel 8 aastal olnud ligi 2 korda väiksem kui eelneval aastakümnel. Seetõttu väheneb lähiajal märkimisväärselt arsti, stomatoloogi, proviisori ja õeteaduse erialade tööealiste spetsialistide arv Eestis. Kui arstiüliõpilaste arv kiiresti ja järsult ei suurene, jätkub arstide arvu vähenemine ning 10 aasta pärast on Eestis maksimaalselt 3000 arsti.

Arstide arvu säilitamiseks praegusel tasemel on vaja, et igal aastal asuks tööle vähemalt 100-110 residentuuri lõpetanud arsti. See eeldab, et arsti erialale peaks astuma vähemalt 150 üliõpilast. Viimasel aastakümnel on väljalangevus nii arstiteaduse, hambaarstiteaduse kui ka proviisoriõppes olnud 20-30%

kogu õppeaja kohta kokku, mis on Eestis pretsedenditult madalaim. See lubab arvata, et arstiteaduskonnas õppijad on motiveeritud omandama valitud elukutset. Tänavu esitati arsti-, hambaarsti- ja proviisoriõppesse varasemaga võrreldes rekordarv avaldusi, suurenes kõikide õppesuundade konkurss ning paranes sisseastujate kvaliteet.

Pikaajalise koolitustsükli ja väga spetsialiseerunud ameti tõttu võib ka väike väljaränne põhjustada tervishoiusüsteemis suuri probleeme. Rangelt reguleeritud erialana võivad arstid omandatud oskusi ja teadmisi rakendada igas riigis. Mitmes riigis valitseb tervishoiutöötajate puudujääk.

See on pidevalt hoidnud päevakorral arstide suundumise tööle väljapoole Eestit. Tegemist on osalt loomuliku nähtusega, mille ulatuse, olulisuse ja mõju kohta meie tervishoiule tervikuna puudub objektiivne ülevaade.

Arstide lahkumine Eestist

Praktiseerivate ja residentuuris õppivate arstide minekumotiivid on erinevad, kuid kõige enam nimetatakse põhjuseks pika õppeaja järele saadavat ebapiisavat palka. Võrdsel määral ajendab arste välisriikidesse tööle minema ka soov omandada uusi teadmisi ja oskusi ning võimalus praktiseerida Eestist innovatiivsemas keskkonnas. Just need argumendid on aga hoopis olulisemad ja laiemal tagapõhjaga kui palk. Põhimure ei ole üksnes madalad palgad, vaid üldine ja aastaid kestev tervishoiu alarahastamine ning jätkuv probleemi ignoreerimine. Kui palju Eesti arste jääb praktiseerima välismaale, sõltub sellest, kui kiiresti kaasajastuvad tööttingimused Eestis ning kuidas väärtustatakse ühiskonnas tervishoiutöötaja elukutset.

Nii Eesti arstikonna kui ka arstiteadlaste järjepidevuse aluseks on eelkõige TÜ arstiteaduskonna lõpetanud, nii nende arvukus kui ka teadmiste tase.

Teaduskonna püsivaks probleemiks akadeemilises õppes on kvalifitseeritud õppejõudude järelkasv, institutsionaalse struktuuri ebahütlus allüksuseti ning materiaalsete vahendite nappus praktilises õppetöös.

Kaasaegne õppekeskkond

Õppekeskkond kliiniliseks õppeks tähendab suuremaid kulutusi – suuremaid ruume, paremat aparatuuri ja kvalifitseeritumat kaadrit ning töötajate lisaajakulu, mis kokku moodustavad innovatiivsema keskkonna. Need kulud on käsitletavad kui riiklik investeering ning on teada, et ülikoolihaigla tasemel olevate õpetushaiglate lisakulud on hinnanguliselt 7-25% haigla jooksvatest kuludest. Eestis pole küsimusele jätkuvalt lahendust leitud.

Arstide ettevalmistamise praeguse mahu korral kujunev vältimatu arstide puudus tulevikus võib negatiivselt kajastuda arstiabi kättesaadavuses ja kvaliteedi languses. Euroopalikuks praktikaks on tagada tervishoiutöötajate adekvaatne hulk ning arstide piisav ja ühtlane kvalifikatsioon. Vigu meditsiinis tuleb minimaliseerida ning põhi-

Neuroteaduste doktorant Tarmo Areda õppis Zagrebis hiire embrüoloogia ja anatoomia kursusel hiire embrüo skeleti värvingu tegemist.

AJJA SAKOVA

line tee selleks on hariduse kvaliteet. Vaid põhiõppe ja ka residentuuri edukas läbimine

kaasaegsete võimalustega õppekeskkonnas saab tagada arstliku tegevuse kvaliteedi.

Teadustöö on teadmise alus

Toomas Asser

Arst peab olema võimeline kriitiliselt analüüsima teaduse ja tehnoloogia arengust tulenevaid meditsiini võimaluste muutusi.

Arstiteaduste teadustöö se-
nine maht ei taga valdkonna

jätkusuutlikkust ülikoolile ega ühiskonnale. Valdonna alamõõdulisusele viitab doktoriõppe maht ja tööde kaitsmistest hulk.

Reaal- ja loodusteaduste erialade lõpetajate ebapiisav hulk on seotud valdkondade ebapiisava riikliku koolitus-

tellimuse mahuga.

Kuigi möödunud aastal kaitsiti arstiteaduskonnas 15 doktoritööd, peaks doktoritööde kaitsmisi olema stabiilselt 20-25 aastast, mis tähendab, et doktoritööppesse tuleks igal aastal võtta 30-35 inimest.

Dekaaniks valiti uuesti prof Ööpik

Varje Sootak

6. oktoobril valiti kehakultuuriteaduskonna dekaaniks kolmandat korda prof Vahur Ööpik.

Kehakultuuriteaduskonna valimiskogusse kuulub 40 liiget, kellest oli kohal 33. 32-l urni lastud sedelil hääletas prof Vahur Ööpiku poolt 27 valimiskogu liiget.

Teaduskonna lähiaastate ülesannete kohta ütles dekaan, et kõige suuremaks probleemiks on õppe- ja teadustöö ruumiprobleemi lahendamise. «Teine väga oluline küsimus on teaduskonna eelarve tasakaalus hoidmine. Samuti tahame säilitada ja arendada koostöösuhteid Eesti spordisüsteemiga,» vastas prof Ööpik.

Vahur Ööpik lõpetas TÜ kehakultuuriteaduskonna cum laude 1979, bioloogiategaduste kandidaat 1987, spordifüsioloogia prof 1998. aastast.

Ööpiku uurimisteemad on vastupidavustreeningu mõju valkude ainevahetusele skeletilihases, valkude ainevahetuse hormonaalne regulatsioon organismis kohanemisel kehaliste koormustega jmt.

«Ateljee atleedid»

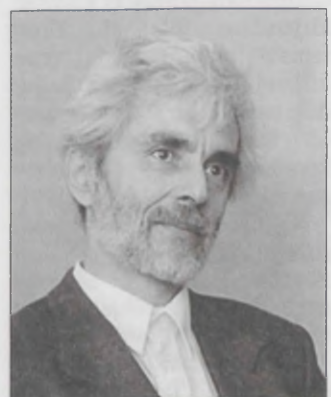
Eile avati TÜ Kunstimuseumis näitus «Ateljee atleedid».

«Paarikümneaastase vaheaja järel saab taas näha Eesti kunstnike sporditeemalisi skulptuure, maale, joonistusi ja graafikat 20 saj algusest kuni tänapäevani,» tutvustas näitust muuseumi direktor Inge Kukk.

Väljas on töid alates Amandus Adamsoni akadeemilisest laadist kuni fotorealismi ja abstraksionismini.

Näituse kuraatorid on Oliver Orro EKAs ning Inge Kukk ja Ingrid Sakh TÜ Kunstimuseumist. Näituse kujundas skulptor Ahti Seppet.

Sillaks ateljee spordi ja tegeliku spordi vahel on TÜ Akadeemilise Spordiklubi poolt näituse avamisel esitletav uus CD, mis tutvustab spordiklubi tegevust.

Richard Villemis TA presidendiks

Varje Sootak

6. oktoobril valis Eesti Teaduste Akadeemia üldkogu uueks presidendiks akadeemiku, TÜ evolutsioonilise bioloogia professori, Eesti Biokeskuse direktori Richard Villemisi.

Teiseks kandidaadiks oli akadeemik, TÜ emeritprofessor Ain-Elmar Kaasik.

President Jüri Engelbrecht volituste tähtaeg lõppes tänavu, põhikirja järgi saab president olla ametis kaks aastat.

Villemis asub ametisse detsembri algul.

Richard Villemis lõpetas TÜ arstiteaduskonna 1968, bioloogiadoktor 1984.

1987–1992 geneetika ja tsütoloogia kateedri prof, 1993-1997 molekulaarbiolo-

ogia erakorraline prof, 1997. aastast evolutsioonilise bioloogia prof.

Eesti teaduspreemia laureaat.

Eesti Teaduste Akadeemia liikmeks valiti prof Richard Villemis 1987 biofüüsika erialal.

Villemis on ka Rootsi Ku- ningliku Teaduste Akadeemia välisliige.

TÄNA LEHES

Intervjuu arstitudengitega

LK 3

Academica konverentsist

LK 2

Ülikooli kultuuriklubi

LK 3

UUDISED

Arstiteaduskond annab medaleid

Täna saavad arstiteaduskonna päeva aktusel aulas teaduskonna medalid füsioloogia instituudi juhataja, meditsiinidoktor prof Eero Vasar ja kauaaegne kardioloogiakliiniku juhataja, meditsiinidoktor prof Rein Teesalu.

Prof Vasara uurimiskollektiiv pälvis tänavu Eesti Vabariigi teaduspreemia.

Prof Teesalu juhatas 1989. aastast sisehaiguste prope-
deutika kateedrit. 1992 muu-
deti kateeder kardioloogia
kliinikuks, mida Teesalu juha-
tas 2004. aasta augustini.

Prof Teesalu on pälvinud teaduspreemia 1985 ja 1998.

Rectori abi on Piret Orav

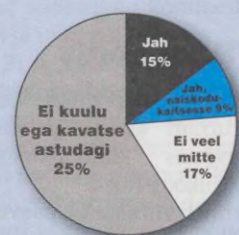
1. oktoobrist töötab rektori abina Piret Orav (pildil).

Piret Orav on lõpetanud 2000 TÜ eesti ja soome-ugri keeleteaduse eriala.

Ülikoolis töötab alates 1998. a detsembrist. Oli algul arendusprorektori vastutav sekretär, 2001. a septembrist 2004. a septembrini töötas sotsiaalteaduskonna dekanadi juhatajana.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas kuulud Kaitseliitu?

Vastajaid: 480

Uus küsimus:
Eestis napib arste.
Mida teha?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

Ülikool tunnustab

UT taastab varasema rubriigi «Rektor õnnitleb», kus märgiti ära ülikooli poolt tunnustuse osaliseks saanud isikud.

Alates käesoleva aasta juunist on pärjalinud eduka töö eest TÜ suure medali Ela-Heigi Martis ja Rein Viha-lemm, väikese medali Reet Sonn, Ilona Smuškina ja Udo Otsus, väikese medali ja tänukirja Selma Laanes, Elviira Vassiltšenko ja Agu Tõnis Talvik.

Tänukirjaga on autasustatud Ela-Heigi Martist, Jaanus Põialit, Tõnu Mölsi, Lembitu Reiot, Eha Vihma, Rein Tee-salu, Ain Vellakut, Ilmar Lippingut, Kulno Türki, Hilja Iherit, Ljudmilla Dubjevat, Ülo Lumistat, Peeter Viha-lemma, Kiira Schmidti ja Liina-Mai Toodingut.

TÜ aumärgi pälvivad Aino Kalda ja Ahto Põldes.

USA delegatsioon TÜs

Eelmisel nädalal külastas Ameerika saatkonna vahendusel Eesti ülikoole ja teaduse tippkeskusi USA teadusadministraatoride delegatsioon.

Külalised kohtusid rektor Jaak Aaviksoo ja ülikooli tippkeskuste juhtidega ning tutvustasid koostöövõimalusi USA teadusasutustega.

TÜ/Eeden võitis

2. oktoobril alistas võrkpallinaiskond Tartu Ülikool/Eeden koduväljakul Eesti naiste meistriliiga esimeses ringis Viljandi Metallitööstuse/Volle naiskonna tulemusena 3:1.

Tartlased võitsid esimese geimi 25:22, teise kaotasid 14:25.

Kahes viimases geimis kogusid tartlannad end taas ja võitsid vastasnaiskonda 25:21 ja 25:22.

Kuus meistritiitlit

TÜ Akadeemilise Spordiklubi jõutõstjad tõid 2. oktoobril Sauele Eesti meistrivõistlustelt 6 meistritiitlit ja kahel korral parandasid ka Eesti rekordit.

Noortelassis kehakaalus kuni 75 kg saavutas esikoha tartlane Aleksei Hüpin. Kolmandal katsel parandas ta ka senist Eesti noorte rekordit, uueks tulemuseks sai 130 kg. Hüpin oli esimene ka oma klassi absoluutarvestuses.

Samas klassis kuni 90-kiloste noormeeste hulgas võttis esikoha Siim Subi.

Kuni 100 kg kaaluvate juunioride seast võitis meistritiitli Rauno Heinla, kes uuendas samuti kolmandal katsel Eesti rekordi (160 kg).

Täiskasvanute klassis tõid meistritiitlid koju Alo Lille, Janno Jürgenson ja Aivo Nurmene.

Klubidevahelises arvestuses oli TÜ spordiklubi kõikides klassides teine.

TÜ/Rock võitis

2. oktoobril lõppenud Tartu sügisturniiri korvpallis võitis kokkuvõttes kodumeeskond Tartu Ülikool/Rock.

Turniiri viimaseks päevaks olid kaks võitu kogunud nii TÜ/Rock kui ka Läti meeskond Livu Alus Liepaja.

Tartlased võitsid 88:82.

Turniiril osales tartlaste meeskond Tartu Ülikool/Rock, Livu Alus Liepaja Lätist, KFUM Jämtland Rootsist ja Baerums Verk Jets Norrast.

Teadmistepõhisest ühiskonnast 2.

Academica ettekande «Teadmistepõhise ühiskonna võimalikkusest» lühivariant

Jüri Engelbrecht
Akadeemik,
Eesti TA president

Aastal 2001 kiitis Riigikoogu heaks Eesti teadus- ja arendustegevuse strateegia aastateks 2002–2006 «Teadmistepõhine Eesti». Strateegia näeb Eestit teadmiste põhise ühiskonnana, kus materiaalsed ja vaimsed (sh rahvuslikud) väärtused sõltuvad teadmistest ja nende rakendamisest.

On olemas Eesti teaduse tippkeskused ja SPINNO programm, teadus- ja arendustegevuse rahastamine on kasvanud, kavandatud on infrastruktuuri, innovatsiooni teadlikkuse ja riskikapitali programmid. Ometi on infrastruktuuri olukord kehv, strateegias kavandatud programmid pole käivitunud, kraadiõpe pole soovitud tasemel jne.

Hariduse eeldus on ajud

Võtmesõnad – mõistetest ühene arusaamine, võrgustik, üksiku ja terviku vahetamine, suutlikkus, on üllataval kombel sarnased nii väiksemas (Eestis) kui ka suuremas (Euroopas) ulatuses.

Iseloomulik on ühiskonna kannatamatus, teadlastelt oodatakse valuprobleemide lahendusi otsekohe. Ometi ei sünni lahenduste leidmise üleeõ ega põlve otsas ja mis samuti oluline – teadmiste kasutamise eeltingimuseks on teadjate olemasolu.

Sellele on viidanud oma esees Academia Europaea president prof Jürgen Mittelstrass (Akadeemia, 2003, 12), sest tänapäeva maailm on ekspertide maailm. Seega on oluline haridus, mis vaatab ette. Õpetajate roll ei tohi piirduda vahendamisega, vaid hariduse eelduseks on ajud. Kui teadmised muudetakse lihtsalt kaubaks ja teadlased teenindajateks, siis kaob teadusuuringute olemus ja väärtus, hoiatab Mittelstrass. Olen temaga igati päri.

Teadusajaloost on teada, et Ptolemaios uuris liikumist nii, nagu see vaatlajale paistis,

Haridus- ja teadusminister prof Toivo Maimets, professorid Birute Klaas ja Margit Sutrop ning Eesti Panga president Vahur Kraft Academia konverentsil.

ANDRES TENNUS

Newton uuris aga liikumise põhjusi. Täna sel päeval teame, milline lähenemine andis tulemusi.

Põhjuste otsimine

Euroopa on käivitunud diskussiooni ja tegevuse väga laial tasemel – Euroopa Komisjon ja selle nõuandvad kogud analüüsivad põhjusi ja kavandavad ettevõtmisi.

Ka Eestis on hoogustunud tegevus sihiga teadmiste põhise ühiskonna poole. Ühelt poolt tahaksime kõik, et asjad muutuksid kiiremini. Ometi jäävad paljud head mõtted suutlikkuse taha. Suutlikkus administreerida, doktorikraade «toota», intensiivistada arendustegevust on olulised hoovad ja tuleb vastata küsimusele: «Kas meil on kriitilist massi?».

Ikka ja jälle tekivad rasku-

sed otsuste realiseerimisel ja info levikul. Väikeses ühiskonnas ei mõju keskmistamise efekt ning personifitseerimine

võtab võimust.

Järgides eelpool nimetatud Newtoni ideed uurida põhjusi, on EL jõudnud aru-

Ainult kvaliteetsed tulemused

Jüri Engelbrecht

Ükskõik millise sihiga toimuvad teadusuuringud, ühiskonnale on olulised ainult kvaliteetsed tulemused.

Selline on Soome kogemus ja seda maksab uskuda. Kui toetada uuringute kvaliteeti ja haridust, siis on see tugev vundament teadmiste põhisele ühiskonnale.

Haridus seejuures ei tähenda mitte ainult noorte inimeste koolitamist, vaid teadmised peavad jõudma kogu ühiskonnani. Sellest tulenevalt sõnastan oma põhiprintsiibi.

• Teaduse roll arenenud riikides haarab üldist teadmiste kasvu kui alust heale haridusele, konkurentsivõimelisele majandusele, kultuurile laiemas tähenduses ning riigi kodanike teadlikkusele. Seega ka teadus- ja arendustegevuses pädevatele inimestele riigis heade töötamisvõimaluste loomist.

• Tugevad ülikoolid ning teadus- ja arendusasutused on eelduseks nii innovatsiooni arendamisele kui ka sotsiaalsete protsesside suunamisele.

• Teaduspotsentiaali kasutamine ühiskonna arengu

saamisele, et tõhustada tuleb alusuuringuid ja haridust. Eestis on teinekord kõlmas hääled, et meie teadus- ja arendustegevus olevat vaid alusuuringute suunaline ja seetõttu tulevat rohkem toetada rakendusuuringuid. Tõsi, arendustegevus ja erasektori osa teadus- ja arendustöös on Eestis vilets. Ometi ei saa me üle ega ümber põhjustest, kui me ei taha just Ptolemaiose moodi vaid kirjeldada.

Muutuv Euroopa – see oli ka Academia Europaea teema septembris toimunud aastakonverentsil Helsingis. Muutuv on loodus, muutuv on ühiskond. Kas on olemas ühtne Euroopa ühiskond, poliitika, majandus, teadus jne – see on küsimus, millele tuleb järjest uusi vastuseid.

Olen tihti tsiteerinud Friedebert Tuglase ütlust: «Tuleb taotleda suurimat, et saavutada suuremat». Ka siin on see ütlus omal kohal, sest tahaksin lisada meie tulevikuvisioonile ambitsioonika eesmärgi. See võiks kõlada nii: «Eesti on omandanud hea teaduspotsentiaaliga riigi maine». Teiste sõnadega, teadmiste põhise Eesti sihi kõrval, mis määrab meie tegevuse oma väikeses Eestis, tuleks jõuda selleni, et oleks teada «Eesti teadmiste keskmene». See on nähtavus, see on koostöövõrgustiku sõlm, see on Jakob Hurda tuntud mõte uues rüüs.

huvides nõuab nii alus- kui ka rakendusuuringuid ja nende tihedat läbipõimumist. Vajalik on tihe koostöö teadlaskonna, ettevõtjate ja üldsuse vahel.

Tegelikult pole ülaltoodud midagi uut, kuid põhitõdesid tuleb ikka ja jälle korrata. Teadmiste põhise ühiskond pole jäik hiigellohune, pigem on tegemist võrgustikuga, kus enesesarnasuse idee põhjal on ka väiksematel elementidel keerulised struktuurid, mis on pidevas muutumises.

Täisettekannet: www.ut.ee/ajaleht

Ülikooli ametiühingu ettepanek

Ametiühing tegi rektorile ettepaneku alustada kollektiivlääbirääkimisi.

Palk, tööalase pädevuse arendamine, tööturvahoid ja võrdne kohtlemine on kollektiivlepingu projekti olulisimad teemad.

Teatavasti on ülikoolis palgaastmete minimaalmäärad püsinud muutumatuna kolm aastat. Selle aja jooksul (II kvartal 2001 – II kvartal 2004) on riigi keskmine palk suurenenud 28,6% ja üleriiklik alampalk 52%.

Ülikooli keskmine palk, 2003. aastal 8762 krooni, on kahel viimasel aastal olnud 30% võrra kõrgem riigi keskmisest palgast. Nagu keskmiste näitajate puhul ikka, saab suurem osa töötajatest keskmisest väiksemat palka.

Ülikoolis mõjutab keskmise palga suurust lisatasude võimalus. See on erinev nii teaduskonniti kui ka ametite lõikes. Parimad lisatöö ja -tasu võimalused on majandus-, õigus-, arsti- ja bioloogia-

geograafiateaduskonna töötajatel. Neil on ka keskmine palk suurem.

Kõige halvemas olukorras on filosoofiateaduskonna töötajad. Lisatasude osakaal kogupalgas on suurim professoritel; nooremõppejõududel, teaduritel ja spetsialistidel on see väga väike – kaks-kolm protsenti põhipalgast vaesemates teaduskondades.

Kõige selle tulemusena on ülikoolis palgaproportsioonid paigast ära humanitaaralade ning enamiku nooremõppejõudude, teadurite ja spetsialistide kahjuks. Neil, kes saavad üksnes astmepalka, on reaalkuutasu langenud.

Kollektiivlepingu projektis taotleb ametiühing astmepalgamäärade ja nende suhte koefitsientide muutmist, kompenseerimaks tekkinud ebavõrdsust struktuuriüksuste samaväärset tööd tegevate töötajate tegelikes töötasudes.

Uuendusena taotleb ametiühing osapooltele, tööandjale ja töötajatele, suurema vas-

tutuse, õiguste ja kohustuste panemist tööalase pädevuse arendamisel. Kompetentsi arendamine peaks olema tööandja ja töötajate ühisülesanne. Sellest sõltub meie kõigi töö tulemuslikkus ja töötasu suurus, samuti ülikooli konkurentsivõime.

Ametiühing soovib suuremat rõhku panna ka tööturvahoidkümistele, eriti tööstressi põhjustavatele teguritele. Viimaste hulka kuulub ka töötajate ebavõrdne kohtlemine. Ametiühing on seda meelt, et võrdse töö eest tuleb maksta võrdset tasu, kedagi ei tohiks tööle võtmisel ja töö tasustamisel eelistada soo, vanuse või muude tunnuste alusel.

Kollektiivlepingu projekt koos ettepanekuga alustada läbirääkimisi on rektorile esitatud. Ootame rektori vastust. Huvilistel palume jälgida ametiühingu kodulehte www.union.ee.

Aleksander Jakobson
TÜ ametiühingu esimees

Näitus Valeri Bezzubovist

Irina Opletajeva
Raamatukoguhoidja

Täna kell 14.30 avatakse raamatukogus Valeri Bezzubovi (pildil) 75. sünniaastapäevale pühendatud näitus.

Valeri Bezzubov sündis 8. oktoobril 1929 Abhaasias Estonka külas. Isa oli vene-lane, ema eestlane. Lapsepõlvest pärines ka tema bilingvism, vene ja eesti kultuuri sügav tundmine.

1950 asus Bezzubov õppima TÜ vene keele ja kirjanduse osakonnas. 1960 astus ta aspirantuuri, kuid dissertatsiooni kirjutamine venis kõrge enesenõudlikkuse tõttu aastaid. Kandidaadiväitekirja «Leonid Andrejev ja XX sajandi vene realism» kaitses ta 1968. 1973 sai Bezzubov dotsendikutse. 1977–1980 oli ta vene kirjanduse õppetooli juhataja. Bezzubovi teadustöö keskendus peamiselt Andrejevi loomingule ning varasele nõukogude kirjandusele.

Bezzubov juhendas ka vene kirjanduse tõlkijaid. Tänu temale saab tutvuda vene kirjanduse paremikutega, paljudele teostele kirjutas V. Bezzubov ees- ja järelsõnad ning kommentaare. V. Bezzubov suri pärast rasket haigust 1991. Näituse koostasid raamatukogu kogude ning Valeri Bezzubovi ja Sergei Issakovi isikuarhiivide põhjal Irina Opletajeva ja Miralda Koor. Pärast näituse avamist minnakse Bezzubovi hauale.

Dietrich Heinrich Jürgenson 200

Lea Leppik
Ajaloos muuseumi
teadusdirektor

13. oktoobril kell 16 toimub TÕ Ajaloo Muuseumi konverentsisaalis ettekandepäev.

Tänavu suvel möödus 200 aastat mehe sünnist, kes on eesti kultuuriloois niisama tähtis kui Faehlmann või Kreutzwald, kuid kes kahjuks on hoopis vähem tuntud.

Jürgenson sündis 27. juulil 1804. 1826 lõpetas ta TÜ usu-teaduskonna.

1828 sai temast Vene riigi esimese riikliku õpetajate seminari – Tartu Elementaarkooliõpetajate Seminari esimene juhataja. Sellele kohale jäi Jürgenson surmani 1841. Ta jõudis kirjutada ka ülevaate 10 aasta tegevusest.

1837 sai temast TÜ esimene eestlasest eesti keele lektor. Õpetatud Eesti Seltsi asutajaliige ja selle esimene sekretär. Ta tegi palju eestikeelse kirjasõna levitamiseks, olles Tartusse selle tarvis asutatud kesklaos asjaajaja, koostas esimese eestikeelse raamatu-kaubanduse kataloogi «Kirja kulutaja» 1840. Ta oli ak-

tiivselt tegev «Tarto ja Võro Ma-Rahva kalendri väljaandmisel» ning koostas esimese eesti kirjanduse ajaloo, mis ilmus küll pärast tema surma. Jürgensoni peetakse ka suure eesti-saksa sõnaraamatu mõtte algatajaks. Idee teostas hiljem Ferdinand Johann Wiedemann.

Ettekandepäeval räägib Malle Salupere Martin Asmu- sest elementaarkooliõpetajate seminari asutamisel, Valve- Liivi Kingisepp Jürgensonist eesti keele lektorina, Reet Neithal Jürgensonist kirjan- dusloolasena ja Kersti Taal Jürgensoni-näolisest ÕESist.

Teadustöö ei vastan- du arstiks olemisele

Aija Sakova

6. oktoobril toimus arsti- teaduskonna üliõpilaste teaduskonverents. Ettekan- netega esines 11 uurijat või uurimisgruppi.

Teadustööga ei tegele mitte kõik arstiteaduse üliõpilased. UT uuris, mis on noorte tead- laste motivatsioon teadus- tööga tegelemiseks ja millised on alad, mida uuritakse.

Küsimustele vastasid arsti- teaduse 5. aasta tudengid Tõnis Pruler ja Kristel Pulges ning 6. aasta üliõpilane Moni- ka Reesev.

Mis oli ettekande teema, millega konverentsil osalesite?

Kristel Pulges: Meid on uurimisgrupis kokku kolm: Tõnis Pruler, Monika Hallaste ja mina. Töö teemaks on «Anti- oksüdant UPF-1 parandab isheemiajärgset kontraktiilset funktsiooni isoleeritud roti südamele».

Monika Reesev: Minu ettekande pealkiri on «Paro- dontiidi seos tervisliku seisun- dige ning selle majandusliku hindamise võimalused».

Kes teie tööd juhendab?

Tõnis Pruler: Meil on mitu juhendajat: teadur Jaak Kals, dots Ursel Soomets, prof Joel Starkopf, dots Andres Pulges ja prof Mihkel Zilmer.

M.R.: Mind juhendavad dots Kersti Meiesaar ja dots Mare Saag.

Kas teadustööga tegele- mine on arstitudengite hulgas levinud? Suure- mast osast saavad vist praktiseerivad arstid?

M.R.: Minu kursusel on vahest kümmekond inimest, kes mingil hetkel on teadus- tööga tegelnud, aga pole selle juurde jäänud.

T.P.: Sellel aastal on paraku teaduskonverentsil suhteliselt vähe töid.

Samas aga peab ka ar- vestama, et kõigil ei pruugi tööd valmis olla, sest esita- mise tähtaeg oli sellel aastal tavapäratult vara, juba juuni lõpus.

Mis on teadustöö tegemi- se motivatsioon?

M.R.: Üks osa huvi, pisut eneseupitamist, et ehk tuleb välja midagi enneolematut ja huvitavat, ja kindlasti kogemusi.

Õpib koguma ja analüüsi- ma materjali ning vaatama seda kriitiliselt, sest ega kogu teadus kuld pole. Palju on ka sellist, mille väärtus on kaheldav.

K.P.: Teadustöö annab võimaluse uuritavasse eri- alasse põhjalikult süveneda ning saada eri meetodikate rakendamise ning teadusasu- tuste ja spetsialistide koostöö kogemusi.

Huvi korral on võimalik oma hilisem doktoritöö ühen- dada praeguse tegevusega.

T.P.: Teadustööga tegelemi- ne ei ole absoluutselt takistu- seks, et saada praktiseerivaks arstiks.

Pigem see just aitab luua ettekujutuse, kuidas on ained ja ravimid, mida niigi kõik arstid igapäevatöös pidevalt kasutavad, välja töötatud.

Arstiteaduse üliõpilased Tõnis Pruler, Kristel Pulges, Mo- nika Hallaste ja Monika Reesev pärast edukat üliõpilaste teaduskonverentsil esinemist.

AIIJA SAKOVA

ARSTITEADUSKONNA PÄEVAD

8. oktoobril kl 10 Biomeedikumis konverents «Arstiteaduste tulevikuperspektiivid».

«Arstiteaduskonna teaduse tulevikusuundumustest viimase viie aasta teadustöö tulemuste valguses» – prof Eero Vasar.

«Arstiteaduskonna molekulaarse ja kliinilise meditsiini keskus – Eesti ja Euroopa Liidu teaduse tippkeskus» – prof Raivo Uibo.

«Biomeditsiin kui ühine märksõna bioloogile ja arstile» – prof Juhan Sedman.

«Tervise Arengu Instituut Eesti arsti- ja terviseteadustes» – insti- tuudi direktor Maarike Harro.

Kl 14 TÜ aulas aktus.

Kas olete juba spetsiali- seerunud?

K.P.: Eriala ei ole veel välja valinud, kuna paljud huvita- vad ained on alles sellel või järgmisel aastal. Arstiteadus- konnas ei ole põhimõtteliselt vaja spetsialiseeruda enne residentuuri minekut.

T.P.: Mida varem hakata huvi tundma köitvate ainete vastu ja vabatahtlikult haiglas käima, seda parem.

M.R.: Spetsialiseerumise küsimus on raske. Ei ole veel otsustanud, aga arvan, et val- ge kittel ja stetoskoop ei ole minu rida. Hetkel on midagi kindlat veel raske öelda.

Seletage lühidalt, mida uurite.

T.P.: Katsetasime ühte uut antioksidantset peptiidi nimega UPF-1 roti südamele. Kunstlikult tekitasime roti südamele infarkti ja uurisime, kaja selle aine manustamine mõjutab südame töö taastu- mist pärast infarkti. Tulemu- sed saime mõneti sellised, mida ootasime (tõestasime UPF-1 soodsat toimet südame töö taastumisele).

M.R.: Hiiri ja rotte ma ei jooksuta ega korralda nende- ga ühtegi eksperimenti. Uurin

tervishoiuökonomikat. See on valdkond, mis hindab näiteks mõne ravivõtte, ravi- mite kulu ja tulu majandus- likku efektiivsust. Eesmärk on kasutada ja kulutada või- malikult säästvalt haigete ja haigekassa rahasid, et sellest võimalikult paljud patsiendid võidaks.

Millised on töö tulemused?

M.R.: Viimaste aasta- te uuring on näidanud, et ravimata hambad on riski- faktoriks paljudele sagedas- tele süsteemsetele haigustele. Eestis on aga hambaravi ühelt poolt alatasustatud, teisalt ei saa väga suur osa inimesi endale hambaravi lubada. Sa- muti ravi tihti ei väärtustata. Hiljem võivad mitteravimisel olla oluliselt suuremad ja ku- lukamad tagajärjed.

Millised on tulevikuplaanid?

M.R.: Ei tahaks esialgseid ideid veel kõvasti välja öelda.

T.P.: Plaanis on jätkata samalaadset tööd. Aga juba uute ja huvipakkuvamate ainete, sest biokeemia ins- tituudis on sünteesitud hulga- liselt analoogseid, veidi teiste omadustega antioksidantseid molekule.

UUDISED

Regionaalminister Türi kolledžis

6. oktoobril külastas ülikooli Türi kolledžit regionaalminis- ter Jaan Õunapuu.

Minister kohtus kolledži töötajatega ja pidas avaliku loengu, kus käsitles Eesti re- gionaalarengut.

Maalitudengite suvenäitus

4. oktoobrist saab TÜ raama- tukogu III korrusel näha vali- kut maaliosakonna tudengite suvepraktika töödest. Suve- praktika toimus juulis Võru- maal Nursis.

Maalipraktika juhendaja oli kunstnik Jüri Kask, sellest võttis osa 18 üliõpilast igalt kursuselt.

Näitus jääb avatuks 6. no- vembrini.

Narvas arutati vanalinna tulevikku

5. oktoobril toimus Narva raekojas seminar «Narva vana- linn – minevik, olevik, tulevik».

Üritus oli pühendatud märtsipommitamise 60. aastapä- vale, Haagi konventsiooni ning Euroopa kultuurikon- ventsiooni 50. aastapävale. Seminaril pidas ettekande ka TÜ Narva Kolledži direktor Katri Raik.

Seminari korraldasid muin- suskaitseamet, Narva linna- valitsus, Narva kolledž, Pro Narva ja Narva muuseum.

Üliõpilasteater Rootsisis festivalil

Tartu Üliõpilasteater osaleb 8.-10. oktoobrini Norrköpingis Rootsisis rahvusvahelisel teatri- festivalil Theater-Forum 2004.

Teater viib festivalile oma viimase lavastuse Daniil Harmsi «Jelisaveta Bam» (la- vastaja Kalev Kudu).

Y-galeriis näitus «Ruum 312A»

7. oktoobril avati Y-galeriis rühmituse Ruum 312A näi- tus «Ruum 312A: TALLINN- TARTUS».

Maale, graafikat, digifoto- sid, skulptuuri ja objektikuns- ti eksponeerivad Viivi Aavik, Jaan Elken, Kreg A-Kristring, Agur Kruusing, Urve Küttner, Leonhard Lapin, Tiiu Pallo- Vaik, Mari Roosvalt, Kaarel Vulla, Hannes Starkopf ja Vergo Vernik.

Näitus jääb avatuks 17. ok- toobrini.

«Kalevipoja» saksa- keelse tõlke esitlus

Täna kell 15 esitlevad Saksa saatkond ja sisekaitseakadee- mia Teaduste Akadeemias saksakeelse «Kalevipoja» uut väljaannet.

Antud «Kalevipoja» tõlge pärineb aastast 1900 Ferdi- nand Löwelt, millele on lisa- tud kaasaegne kommentaari- de ja märkuste osa.

Prof Peter Peterseni välja antud ja Mayeri kirjastuse kir- jastatud teose eessõna on kir- jutanud prof Peter Petersen, saatesõnad on Jaan Krossilt. Lühikokkuvõtte laulude kohta koos märkustega annab eepo- se lisas Ülo Valk. Kommentaa- ride autorid on TÜ professorid Ülo Valk ja Rein Veidemann, Cornelius Hasselblatt ja prof Peeter Järvelaid.

Esitlusel esitavad Eesti rah- vamuusikat Tuule Kann ja Igor Tõnurist.

Ülikooli kultuuriklubi.

KULTURIKLUBI

Tahe paneb rattad käima

Mari-Liis Jakobson
Kultuuriklubi
meediatoimkonna juht

Üldiselt omistatakse rahale suurt edasiviivat jõudu. Siis- ki ei saa seda ainuvõimali- kuks lugeda. Hea näide on siin ülikooli kultuuriklubi.

Teisipäeva õhtuti koguneb Tartu Üliõpilasmaja audi- tooriumitais noori, sekka ka mõni küpsem isik. Nad istuvad maha ning ei tõuse enne suhteliselt hiliseid tun- de, kui kõik nädala tööviljad üle vaadatud ning eesiseivad ülesanded jagatud.

Kahel nädalal aastas – ke- vadel ning sügisel, jõuavad nad vaevu toolile toetudagi. Pigem on neid näha mööda linna oma siniste jopede väl- kudes ringi jooksmas ning toimekalt korraldusi jagamas või täitmas.

Kultuuriklubi on vabataht- like ühendus, mille liikmed on tudengid ning vilistlased. Klubi kuulub üliõpilasmaja

alluvusse ning on mittetu- lunduslik. Põhieesmärk on kevad- ning sügispäevade kor- raldamine, kuid tegelikkuses pakub see veel mitmesugu- seid väljakutseid.

Mis meelitab siis tudengt üles näitama altruistlikku vai- mu ning oma niigi nappi vaba aega veel sellise sehkendamise- ga sisustama?

Ühtpidi on see tudengile võimalus harjutada kätt orga- niseerimistöö, õppida kõike, mida sisaldab endast profes- sionaalse asjaajaja töö. Teist- pidi on see aga kollektiivne looming. Valmistatakse ju üheskoos ette laiaulatuslikku festivali, mis pakub kogu lin- narahvale nädalast melu ning erinevatele (üliõpilas)orga- nisationsioonidele samuti enese- teostust. Ning emotsionaalne kingitus, mida teevad lust- levad külastajad, pole võrrel- dav energiaga!

Kokku on ülikooli kultuuri- klubil 43 aktiiv- ning toetaja- liiget.

EAGLE • VISION

ÜHEKUULISED KONTAKTLÄÄTSED
alates 140 krooni paar

Soola 8, Tartu
Enamajõe Arhitektuur T korrus
Tel 737 1060, tartu@eagle-vision.ee
www.eagle-vision.ee

IN MEMORIAM

Selma Laanes

16. okt 1914 – 3. okt 2004

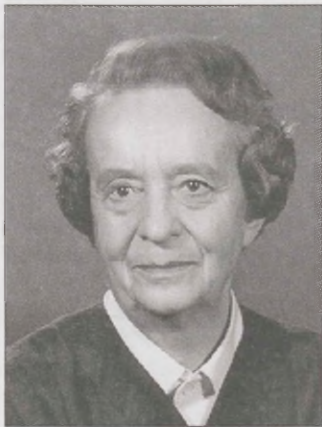
3. oktoobril lahkus teenekas mikrobioloog dots Selma Laanes. Selma Laanes lõpetas TÜ arstiteaduskonna kiitusega 1940 ning töötas pärast lõpetamist ülikooli mikrobioloogia instituudis rohkem kui 50 aastat. 1944 lahkus koos paljude tolleaegsete õppejõududega Laanese õpetaja, mikrobioloogia instituudi juhataja prof Karl Schlossmann. Ainsana jäi instituudist Eestisse noor assistent Selma Laanes, kes rasketes sõjajärgsetes oludes taaskäivitas meditsiinilise mikrobioloogia õpetamise.

Laanes töötas mikrobioloogia instituudis vanemassistentina ja 1952. aastast dotsendina, olles üks neist vähestest TÜ õppejõududest, kes on õpetanud üliõpilasi 100 semestri vältel.

Tema sulest on ilmunud üle 70 teaduspublikatsiooni ja õppevahendi. Peamised uurimisteemad on olnud imikute ja väikelaste soolemikrofloora nakkusliku kõhulahtisuse puhul, tuberkuloosi mikrobioloogiline diagnostika, inimese normaalse mikrofloora laktobatsillide omadused, samuti gripiviiruste epidemioloogia.

Paralleelselt õppe- ja teadustööga töötas ta ka praktilise mikrobioloogina, olles Tartu Kliinilise Haigla mikrobioloogialabori juhataja.

Oma täpsuse ja korrektsusega andis dotsent Laanes meeldejäeva panuse rohkem kui 5000 sõjajärgse Eesti arsti

ettevalmistusse.

Aastast 1937 oli Selma Laanes Eesti Naisüliõpilaste Seltsi liige, 1993 valiti ta ENÜSi auvilistlaseks märkimisväärse panuse eest seltsi taasutamisel.

Tema tööd on korduvalt tunnustatud medalite ja aukirjadega. Seoses 90. sünnipäevaga tunnustas rektor Jaak Aaviksoo tänavu dots Selma Laanest pikaajalise koostöö eest TÜ tänukirja ja väikese medaliga.

Dots Selma Laanes on paljude tänaste Eesti mikrobioloogide õpetaja ning endine kolleeg. Ka enamik tänase TÜ mikrobioloogia instituudi töötajast on tema õpilased või õpilaste õpilased. Dots Laanese elutööd hindab kõrgelt kogu eesti arstikond, sügava austusega jäävad teda mälestama endised töökaaslased.

Arstiteaduskond
Mikrobioloogia instituut

ID-KAARDIGA RAAMATUKOKKU

Alates 1. oktoobrist on TÜ raamatukogus võimalik lugejaks registreeruda ID-kaardiga. Registreerumine on tasuta. Lugejakaarti sellisel juhul ei väljastata.

Hoonesse saab sisse kas lugejapiletiga või ID-kaardiga, kui lugeja isikukood on andmebaasis.

Laenutada saab ID-kaardiga ainult see, kes on lugejaks võetud ID-kaardi alusel.

ID-kaardiga registreerunud lugeja saab oma andmeid vaadata ka e-kataloogis ESTER ja tellida veebis raamatuid.

Kui lugejal on juba olemas lugejakaart ja ta soovib ennast ümber registreerida ID-kaardiga, siis tuleb pöörduda infopunkti. Ümberregistreerumine on tasuta.

Uuendus sai teoks Hansapanga abiga.

Lisainfo: raamatukogu infopunkt, tel 737 5702.

LOENG

USA prof Richard Jenseni loeng
«USA presidendivalimised»
13. oktoobril kl 16 keemiaringis

Prof Richard Jensen töötas veel hiljuti Illinoisi Ülikooli Chicagos asuvas üksuses. Ta on USA valimiste ning hääletamissüsteemi ekspert, kes toimetab poliitikateemalist päevalehte.

Loeng toimub inglise keeles.

Osavõtust teatada: kokkotae@state.govc või tel 668 8150.

ÖNNITLEME

65 Raik-Hiio Mikelsaar, professor – 13. oktoober

60 Hans Korge, lektor – 12. oktoober

45 Aivo Tamm, kuraator – 9. oktoober

Maire Merioja, ülikooli esindaja Ida-Virumaal – 12. oktoober

30 Tarmo Strenze, erakorraline assistent – 9. oktoober

Kadri Ukrainski, teadur – 10. oktoober

25 Küllike Koppel, laborant – 13. oktoober

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/u Greif

Vastutav väljaandja Ilari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

TEATED

8. ja 9. oktoobril korraldavad TÜ puhta matemaatika instituudi matemaatika didaktika õppetool ja Hiiu maakond Hiiu maal Kärkla Kultuurikeskuses XXXI matemaatikaõpetajate päevad.

Päevakava ja info: www.kaina.edu.ee, urve@kaina.edu.ee.

10. oktoobril kl 13 kutsub Tartu Ülikooli-Jaani kogudus kõiki lapsi koos vanematega Tartu Jaani kirikusse lõikustanupüha puhul peetavale lastepäevale.

Info: Kristina Mägi, tel 5346 1407.

Kunstide osakond (Lai 34) vajab nais- ja meesmodelle.

Info: Rein Külm, tel 737 5879, 5347 3059.

12. oktoobrist on TÜ Pärnu Kolledži fuajees võimalik vaadata Epp-Maria Kokamäe õlimaalide näitust «Vihmase suve pildid».

Välja on pandud 15 sellel suvel valminud maali. Näitus on avatud 31. oktoobrini.

13. oktoobril kl 9.30 toimub Tartu Ülikooli hommikupalvus Ülikooli 18-227.

Info: Rudolf Osman, tel 51 27 302.

LOENGUD

12. oktoobril kl 12 avalik loeng «Olles terve – olen aktiivne» Kohtla-Nõmme klubis. Kl 13.45 avalik loeng «Mis segab meid olla terve?» Kohtla-Nõmme põhikoolis. Lektor Kohtla-Järve Meditsiini-kooli direktor, TÜ arstiteaduskonna magistrant Erika Kruup. Info: Maire Merioja, tel 332 1217.

13. oktoobril kl 12.15 esineb ph aud 128 kursuse «Eesti avalik haldus» raames ETV peadirektor Ilmar Raag.

KAITSMISED

14. oktoobril kl 15 kaitseb **Eduard Maron** TÜ nõukogu saalis doktoritööd «Serotonin function in panic disorder: From clinical experiments to brain imaging and genetics».

KEELTEKURSUSED

Keelekeskuses algavad bulgaaria ja läti keele kursused algajatele

Bulgaaria keel:

19. okt – 23. dets (40 tundi)

T kl 17 – 18.30 Paabelis, ruum 115

N kl 17 – 18.30 Paabelis, ruum 114

Läti keel:

13. okt – 15. dets (40 tundi)

K kl 16.15 – 19.30 Näituse 2, ruum 209

Info: kersti.reinson@ut.ee, tel 737 5357.

IT-KOOLITUS TÜ TÖÖTAJATELE

Struktuuriüksuse veebilehe loomine ja haldamine ülikooli veebihaldussüsteemiga AutomatWeb

Kursus on mõeldud neile ülikooli töötajatele, kes haldavad või hakkavad haldama struktuuriüksuse kodulehekülge.

Kursuse maht: 5 t praktilist tööd arvutiklassis.

Lektor: Raivo Rang, Struktuur Meedia OÜ.

Toimumiskoht: avatud ülikooli arvutiklass, TÜ raamatukogu III k, Struve 1a (õppekirjanduse lugemissaali ees).

Toimumisaeg: I rühm K, 27. okt (vabu kohti pole), II rühm R, 5. nov 10.30–13, 13.45–16. Vajadusel avatakse ka III rühm: T, 9. nov 11–13 ja 13.45–16.30.

Kursuse sisu: www.ut.ee/it/teenused/koolitus.

Kursuse maksumus ülikooli sisekäibega: 320 kr.

Registreerumine ja info: IT osakond, Riina Reinumägi 737 5442, riina.reinumagi@ut.ee.

E-ÕPPE PÄEV

14. oktoobril kell 10 – 12

Koolitus «Kuidas teha müüdavat e-õppe kursust?»

TÜ meedia ja kommunikatsiooni õppetooli teadur Pille Pruulmann-Vengerfeldt ja avatud ülikooli turundusspetsialist Siim Juks tutvustavad eduka e-õppe kursuse koostamist ning selgitavad, millistele detailidele tuleks juba enne kursuse avalikkuse ette toomist tähelepanu pöörata. Praktilist nõu annab rahanduse instituudi projektijuht Karin Liikane.

Koolitus leiab aset videokonverentsina üheaegselt Tallinnas ja Tartus. Huvilistel on võimalik osaleda kohapeal TPÜs Narva mnt 29-K544 ja Tartus Lossi tn 3-112.

Võimaluse korral ette registreeruda aadressil: siim.juks@ut.ee.

Kell 15.15 – 16.45 E-õppe päeva avalik diskussioon «Õpin ennast tööle». Diskussiooni veavad Larissa Jõgi TPÜst ja Tiia Ristolainen TüSt. Huvilistel on võimalik osaleda kohapeal või TPÜs ja Tüs.

Diskussioon reaajas: video.ut.ee. Samuti on võimalik esitada diskussioonil osalejatele küsimusi.

Alates 11. oktoobrist on kõigil võimalik:

- osaleda tasuta e-kursusel «Internetis otsimise õpetus»,
- osaleda internetipõhistel avalikel e-kursustel,
- osa saada põnevast viktoriinist «E-õppe võimaluste leidmine Internetis»,
- lugeda edukate e-õppijate arvamusi veebipõhisest õpest,
- tutvuda e-ülikooli täienduskoolituspakkumisega (2004/2005).

Info: www.e-uni.ee/e-oppija.

KONTSERT

Juhendajad prof Veiko Vasar ja van-teadur Jakob Šlik (TÜ psühhiaatria kliinik). Oponent prof David Nutt, Bristol Ülikool.

15. oktoobril kl 14.15 kaitseb Liivi 2-404 **Evelin Avi** matemaatika-informaatikateaduskonna magistratööd «Esimest liiki integraalvõrrandite lahendamine tuumafunktsioone baasina kasutava kollokatsioonimeetodiga» matemaatika alal.

Juhendaja dots Uno Hämarik. Oponent v-teadur Toomas Raus.

15. oktoobril kl 16.15 kaitseb TÜ nõukogu saalis **Matti Möttö** füüsika doktoritööd «Lühilainelise päikesekiirguse väli pajuviõsas» keskkonnafüüsika erialal.

Juhendajad külalisprof Tiit Nilson, prof Juhan Ross, Tartu Observatoorium, prof Hannes Tammet.

Oponendid dr Pauline Stenberg,

8. oktoobril kl 19 esinevad Vane-muise kontserdimajas Rainbow-Jazz '04 sarjas trio BILANX (Rootsi/Soomes) – Aki Rissanen (klaver), Ants Meristo Big Band Mickeys, Taavo Rimmel (kontrabass), Agan.Aimla@Rull.Tuovinen. Festivali peaesineja Lonnie Smith trio (USA) – Lonnie Smith (B3 hammond orel), Peter Bernstein (löökpillid). Kaastegev Lembit Saarsalu (saksofonid). Piletid 200, 150 ja 100 kr.

10. oktoobril kl 16 Vanemuise kontserdimajas Eesti Rahvus-meeskoori 60. juubeli kontsert. Dirigendid Ants Soots, Uno Järvela, Kuno Areng, Olev Oja ja Ants Üleoja.

Ajaloolis-läbilõikeline kava koori eri perioodide täenduslikematest teostest, fragmendid filmi-arhiivist koos sõnalise osaga.

Piletid 60 ja 40 kr.

KORP! SAKALA STIPENDIUMIFOND

kuulutab välja stipendiumikonkursi kogusummas 40 000 Eesti krooni.

Stipendiumid jaotuvad alljärgnevalt:

Üks stipendium á 15 000 kr, kaks stipendiumit á 10 000 kr ja üks stipendium á 5000 kr.

Kandidaate võivad Eesti üliõpilased (sh residendid, magistrandid ja doktorandid), kes õpivad:

- a) normaaloõppeaja raames erialadel, mille õppekava on rahvusvaheliselt akrediteeritud,
- b) reeglina väga headele ja headele hinnetele ja
- c) kellel ei ole akadeemilisi võlgnevusi.

Täpsem info: sakala.zzz.ee

SEMINAR

«Actual Developments in the European

Research Area» 14. oktoobril kl 13-15.45

SA Domus Dorpatensis (Raekoja plats 1/Ülikooli 7)

13 – 13.45 Dr Martin Grabert, KoWi tegevjuht, Brüsseli esinduse juhataja

«Multilateral Research Funding – Basics of ERA»

13.45 – 14.30 Ülle Must, SA Archimedes, Tartu büroo juhataja «Estonia in Framework Programs – past, present, future»

15 – 15.45 Dr Martin Grabert «Evolution of the 7th Framework Programme – State of the Art and Outlook»

Osavõtust teatada 13. oktoobriks: dorpatensis@dorpatensis.ee või tel 737 6137.

Ürituse korraldab SA Domus Dorpatensis

(www.dorpatensis.ee) TÜ teadus-arendusosakonna (www.ut.ee/ta) ja Applied Phenomics LLC – molecular expression profiling solutions (www.appliedphenomics.com) toetusel.

UURIMISKONKURSS

Tallinna Linnavalitsus kuulutab TÜ üliõpilastele välja uurimiskonkursi «Teenused laste ja lastega peredele Tallinnas».

Lubatud on moodustada kuni 4-liikmelisi uurimisgruppe.

Tingimused

Eesmärk on saada Tallinna linna lastekaitsetöötajatele usaldusväärne teadmaterjal linnas paiknevatest asutustest ja organisatsioonidest, füüsilistest ja juriidilistest isikutest, kes pakuvad mitmesuguseid teenuseid lastele ja lastega peredele. Teenused peavad hõlmama haridust, päevahoidu, vabaaja tegevusi, hoolekannet, tervishoidu, majutust, puhkust, koolitust ja heategevust. Teenuse osutajad ei tohi olla linnaasutused. Teenuse osutajad tuleks tegevusvaldkondade kaupa üksteisest eristada ja teenused peaksid olema ükshaaval kirjeldatud. Samuti tuleks välja tuua sihtgrupid, kellele teenust osutatakse ja tingimused teenuse saamiseks, osutaja kontaktandmed ja maksumus teenuse saajale.

Kasutatud allikad peavad olema usaldusväärsed ja kontrollitud, töö peab sisaldama kasutatud allikate nimekirja.

Töö esitamise tähtaeg on 17. november. Tööd esitada nii paberkanalil kui ka elektrooniliselt. Kirjalikult esitatud tööd saata Tallinna Linnavalitsusse Ingrid Reinsalu nimele: Vabaduse väljak 7, 15199 Tallinn; ingrid.reinsalu@tallinnlv.ee. Võitjate autasustamine toimub TÜ Tallinna päeval 25. nov.

Hindamine ja premeerimine: töid hindab 5-liikmeline komisjon (TÜ, Tallinna Linnavalitsuse ja Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti esindajad ning vastava teema ekspert(did)). Preemiad: I koht 8000, II 5000 ja III koht 3000 kr. Komisjonil on sobiva töö puudumisel õigus jätta mõni koht välja andmata või preemiafond ümber jagada.

Lisainfo: Ingrid Reinsalu, tel 640 4226, ingrid.reinsalu@tallinnlv.ee; Reet Rääk, tel 645 7802, reet.raak@tallinnlv.ee.

Esimesel semestril toetust ei saa

Aija Sakova

Septembrist 2003 rakendus TÕS õppetootuste maks-mise kord. Suurele osale üliõpilastest, kes täidavad õppekava, avanes see-läbi võimalus saada iga-kuist 800-kroonist toetust. Väljastpoolt Tartut pärit üliõpilased saavad taotleda lisaks veel 400-kroonist täiendavat toetust.

Kokku teeb see 1200 krooni kuus, mis paljusid bakalau-reuseõppe tudengeid vee peal hoiab. Magistrantuuri astudes selgub aga, et tuleb ilma toe-tuset hakama saada, üks-kõik kui tublilt ka bakalau-reuseõpe lõpetatud sai. Õppe-toetuste ja õppelaenu seadus keelab nimelt sügissemestril õppetootuste maksmise 1. kursuse üliõpilastele, seega ka 1. kursuse magistrantidele ja doktorantidele.

Võiks arvestada eelmise õppeastme tulemusi

Vormiliselt on kord põhjen-datud, sest esmakursuslasel ju ei ole õppetulemusi, mille järgi õppetootust määrata. «Esimese aasta magistrant on esimese aasta üliõpilane. Õppetootuste ja õppelaenu seadus (paragrahv 7, lg 2) ütleb, et õppetootuse saami-seks koostatakse õppekavati paremusjärjestus, lähtudes õppekavakohaselt täitmisele kuuluva õppemahu täitmise protsendist. Õppekava täitmi-se protsent on aga 1. semestril null,» selgitas õppeprorektor Tõnu Lehtsaar.

Siiski tundub selline lähene-mine üliõpilastele arusaamatu ning ebaõiglane. Nii ei pea 4. aasta ajakirjanduse üliõpila-ne Deniss Rutšikov õigeks süsteemi, kui magistrant ei saa esimesel semestril õppe-toetust taotleda. «Bakalau-reuseõppe üliõpilaste puhul on sama probleem, kuid seal on põhitalituseks see, et pole, mille alusel toetuse saajaid määrata. Magistrantidel on aga bakalaureuseõppe viima-ne semester seljataga. Selle tu-lemusi võiks arvesse võtta,» kommenteeris Rutšikov.

Psühholoogia 1. aasta magistrant Tiina Kalda saabub pärast väsitavat tööpäeva Põlva haiglas tagasi Tartusse. AIA SAKOVA

1200 krooni on elamiseks vajalik summa

Ka psühholoogia 1. aasta magistrant Tiina Kalda leiab, et esimese aasta magistran-tidel võiks vähemalt olla õppetootusele kandideerimise õigus. «Kuigi olukorras, kus õppetootust saab realselt ainult paar magistranti, on ilmselt õiglane, et need an-takse teist aastat õppijatele, kes ka realselt midagi juba saama mingit toetust, olgu see siis kasvõi väiksem, ja

Geenitehnoloogia 2. aasta magistrant Erika Tamm on arvamusel, et õppetootuse mittetaotlemise põhjenduseks ei saa olla õppeedukust näita-vate hinnangute puudumine. «Meil on niikuinii ka järgmis-tel semestritel kõik ained arvestuslikud ja seega ei ole siis õppetootuse määramise alused oluliselt selgemad,» selgitas Tamm. Magistran-tuuris ja doktorantuuris peaksid Tamme sõnul kõik saama mingit toetust, olgu see siis kasvõi väiksem, ja

juba esimesest semestrist. «Ja just seetõttu, kuna meil ei ole hinnete alusel võimalik õppe-edukusel vahet teha,» lisas Tamm.

1200 või doktorandi puhul 3000 krooni on üliõpilase jaoks suur raha. Ja sellest ilma jäämine võib tähendada olulist majanduslikku kaotust.

Ka õppeprorektor Lehtsaar nentis, et esmakursuslaste keh-vemasse olukorda seadmine on üks nendest õppetootuste ja õppelaenu seaduse punktidest, mis tuleks üle vaadata.

«1200 krooni on paljudele vajalik summa. Elamiseks peab niikuinii lisa tulema ku-sagilt mujalt, aga toetus võib nõ päästa olukorra ja õppida võimaldada,» rääkis Tamm.

Õppetootus motiveeriks mitte töötama

Õppetootuse kadumine bakalaureuseastmest magis-trantuuri minnes tähendab Kalda meelest seda, et vähe-malt esimesel semestril tuleb tööl käia rohkem kui õppi-

misele kasulik oleks. «1200 kroonist küll ära ei ela ja pal-jud käivad nagunii ning isegi täiskohaga tööl. Aga suur abi on see ikkagi ning võimaldab töökoormust paindlikumalt reguleerida,» seletas Kalda.

Ka Tamm leiab, et õppetoe-tus on kooli kõrvalt töötamise või mittetöötamise juures oluline: «Kui poleks toetust, siis ma ilmselt töötaksin, et elada ja võib-olla tulevikuks raha koguda, et õppida.»

Rutšikovi arvates on õppe-toetuse taotlemise võimalus oluline tegur magistrantuuri astumisel, sest kõik magis-trandid ei käi tema sõnul tööl. «Just need, kes ei käi tööl, suudavad sageli rohkem aega teadusele pühendada. Ilma toetuse ja palgata on aga üsna raske,» lisas ta. Samuti ütles Rutšikov, et kui tema astuks magistrantuuri, siis ka 1200 krooni oleks tema jaoks argument, kas minna tööle või mitte.

Kommenteeri
www.ut.ee/ajaleht.

Õppetootuste seadus diskrimineerib üliõpilasi

Pavel Starkov

Keemia 3. a üliõpilane,
TÜ nõukogu liige

Minu meelest seisneb prae-guse olukorra absurdus selles, et tavaliselt on 1. aasta magistrandid äsja oma bakalaureusediplomi kätte saanud ning tinglikult saaks nende edukust hin-nata viimase semestri tule-muste põhjal.

Samuti on olemas ka põhi-õppe keskmine hinne, magis-ritöö kavand ning juhendaja arvamus.

Kuulun teist aastat füüsi-ka-keemiataaduskonna õppe-toetuste komisjoni ja tean, et inimesed saavad stipendiume isegi siis, kui eelneva semestri keskmine hinne on 2,0 või isegi alla selle. Varem, kui üliõpilase keskmine hinne oli isegi 4,5, ei olnud veel selge, kas ta saab järgmisel semest-

ril stipendiumi või mitte.

Toetuste seadus on juba rohkem kui aasta tagasi vastu võetud, kuid siimaani pole mingeid täiendusi sinna sisse viidud. Seda probleemi pole tõstatatud meedias ega üli-kooli tasemel.

Toetuste mitteratsionaalse jagamise tõttu on kannatanud nii tudengid kui ka haridus-süsteem üldse.

Nii ei tagata võrdset ligi-pääsu haridusele, ei motivee-rita noori ning ei toetata tead-tud. Kuigi juba mitu aastat järjest usinalt tutvustatakse teaduspõhise majanduse ideed, arvan, et siimaani on see kujunenud tühja jutu ajamiseks nagu ka ühiskond-lik kokkulepe. Võtan praegu tekkinud olukorda seadus-andluses diskrimineerimisena ja põhjendan seda vastavate ametnike ebaprofessionaal-susega.

Konverents digitaalraamatukogust

Varje Sootak

19. oktoobril kell 11 algab TÜ raamatukogu konve-rentsisaalis konverents «Di-gitaalraamatukogu ja selle kasutaja».

Raamatukogu referendi Malle Ermeli sõnul käsitletak-se raamatukoguvõrgu konsortsiumi arengustrateegiaid, kunstimärandi ja kirjandus-looliste tekstide digiteerimist raamatukogudes. Samuti on ettekanded erialaportaalist ja andmebaaside loomisest.

Konverentsi avab raamatu-kogu direktori kt Mare-Nelli Ilus.

Raamatukoguvõrgu konsortsiumi arengu strateegiaid tutvustab ELNETi konsort-siumi juhatuse esimees, Eesti

Rahvusraamatukogu tehnoloogiadirektor Mihkel Reial.

Sidusjuurdepääsu loomist ajaloolisele kunstikogule, selle probleeme ja lahendusi TÜ raamatukogus tutvustab Moonika Teemus.

«Originaalgraafika ja raa-matuillustratsioonid virtuaal-ajastul» on Katre Riisalu tee-maks rahvusraamatukogust.

Pärast vaheaega kell 14 on kavas Henn Sarve (IT Koo-lituskeskus) ettekanne «Kas Internet sööb raamatukogu lugejad või on Internet ise raamatukogu?».

EEVast – digitaalsest kir-jandusloost tekstides kõnele-vad Liina Lukas TÜ maailma-kirjanduse õppetoolist ning Vahur Aabrams ja Kairit Kaur TÜ raamatukogust.

Eesti vanema kirjanduse digitaalne tekstikorpuse ehk EEVA startis 2002. aasta sügi-sel Eesti Kirjandusklassika fondi toetusel.

See on raamatukogu ning kirjanduse ja rahvaluule osa-konna ühistöös teoksil olev väga mahukas digitaalse kir-jandusloo projekt.

«Erialaportaal – miks just selline?» on TÜ raamatukogu töötajate Kärt Miili ja Tiina Kuusiku ettekande teema.

Andmebaasi loomise valu-dest ja võludest kõneleb Ehtel Taevere TÜ raamatukogust.

Info ja registreerimine: Malle Ermel, tel 737 5748, malle.ermel@ut.ee

Konverentsist on ka vi-deoülekannet Internetis, vt. www.utlib.ee.

TÄNA LEHES

Lisaleht

Sügispäevad

Intervjuu

prof Maria João
Rodriguesega
LK 5

TÜ võrkpalli- naiskonna uus hooaeg

LK 2

UUDISED

Ülikooli külastab EUA vaatleja

21. ja 22. oktoobril tutvub üli-koolis Bologna protsessi aren-guga Euroopa Ülikoolide As-sotsiatsiooni (EUA) vaatleja.

EUA koostab neljandat rap-portit Euroopa ühtse kõrgha-ridusruumi poole liikumisest Bologna protsessi raames. Raporti koostamiseks iga kahe aasta järel korraldatakse visiite ülikoolidesse, et tutvuda arenguga kohapeal.

Eestis on külastatavaks üli-kooliks valitud Tartu Ülikool. Vaatleja kohtub administrat-siooni, dekaanide, üliõpilaste, magistrantide, doktorantide ja õppejõududega.

Mõlema päeva lõpul valmi-vad kokkuvõtted.

Auhind Erasmuse programmile

22. oktoobril annab Hispaania Asturia prints Oviedo Ülikoolis Euroopa Komisjoni esindajate-le üle auhinna Erasmuse pro-grammi üliõpilaste rahvusvahe-lise liikuvuse arendamiseks eest.

Auhind on Hispaania Ku-ningriigi kõrgeim tunnustus mõnele välisriigi organisat-sioonile.

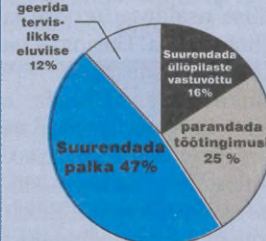
Piduliku vastuvõtu üritustel on kavas ka videokonverents, kus Erasmuse programmis osalevatel ülikoolidel on võimalus oma partnereid ter-vitada ja õnnitleda auhinna puhul.

TÜ 4-minutilises videoklipis tervitab rektor Jaak Aaviksoo, samuti esinevad Tartus õppiv Hispaania üliõpilane David Hinojosa ja Oviedos õppinud TÜ tudeng Helina Aulis ning TÜ Erasmuse koordinaator Riin Kikkas.

Aaviksoo rõhutas oma ter-vituses Erasmuse programmi olulist osa TÜ rahvusvaheli-suse edendamisel.

ONLINE-KÜSITLUS

Eestis napib arste. Mida teha?

Vastajaid: 260

Uus küsimus:

Kas esimesel semestril peaks
saama õppetootust?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

13. oktoobril tutvus meie ülikooliga Eestis viisiidil viibiva Gruusia presidendi Mihhail Saakašvili abikaasa Sandra Elisabeth Roefols (vasakul). Ülikooli tutvustasid rektor Jaak Aaviksoo ja rahvusvahelise koostöö juht Sirje Üprus (paremal). Proua Sandra Elisabeth Roefols tegutseb ka Tbilisi Ülikooli prantsuse keele lektorina. VARJE SOOTAK

UUDISED

Ülikool tunnustab

Ülikool autasustas tänukirja ja väikese medaliga filosoofiateaduskonna emeritprofessorit Jüri Anti.

Tartu Ülikool autasustas tänukirjaga õigusteaduskonna raamatukoguhoidjat Valentina Pisukest, majandusteaduskonna rahanduse ja arvestuse instituudi dots Nadežda Ivanovat, füüsika-keemiateaduskonna keskkonnafüüsika instituudi referenti Karin Tuvikest, haldusosakonna peaspetsialisti Tiia Kreeki ja MTÜ TÜ Akadeemilise Spordiklubi helitehnik-automaatikut Rein Vilti pikaajalise ja kohusetundliku töö eest.

Kliinikumi teadustöö preemia

SA TÜ Kliinikumi teadustöö preemia (5000 kr) pälvisid tänavu dr Jana Olak, dr Reet Mändar ja dots Mare Saag uurimistöö eest «Hambakaaries Eesti 3-aastastel lastel».

Preemia anti käte arstiteaduskonna päevade aktusel.

Teadustööpreemia anti esmakordselt välja 1999. Seni on preemia pälvinud Siiri Kõljala ja Lea Pehme teadurite grupp, Aet Lukmanni, prof Mihkel Zilmeri, prof Jaak Maarooši, Kersti Zilmeri, Tiit Viuhalemma, Tiit Kullisaare ja Jelena Videri ühistöö, prof Tiit Haviko, Aare Märtsoni, Kaur Kirjaneni ja Mart Parve ühistöö ning Külli Kingo, prof Helgi Silma, prof Eero Vasara ja Sulev Kõksi ühistöö.

TÜ poksijad olid Helsingis võidukad

10. oktoobril võitsid TÜ Akadeemilise Spordiklubi poksijad Helsingis Ruskiks Skabati nim võistlusel neljast matšist kolm.

Võitjad olid Daniel Karindsook (A-juunior, -69 kg), Erki Slog (A-juunior, -81 kg) ja Tõnis Möistus (-69 kg).

Spordiklubi poksitreeneri Ervin Kade sõnul on võistluste korraldajatega, Soome suurima poksiklubi Viipurin Nyrkkeilijät ja Tartu poksijate vahelised sõprussidemed kestnud juba 15 aastat.

Eesti osaleb Euroopa sotsiaaluuringus

Eestis algas Euroopa sotsiaaluuring, kus eestimaalased vastavad ühel ja samal ajal samadele küsimustele koos 21 Euroopa riigi elanikega.

TÜ sotsiaalpoliitika õppetooli teaduri ja uuringu Eesti-poolse koordinaatori Mare Ainsaare hinnangul on tegemist ühe suurema võrdlusuuringuga Euroopas. Eestis võetakse ühendust kokku üle 2500 inimesega, kellel palutakse vastata küsimustele meedia kasutuse, sotsiaalse usalduse, ühiskondliku aktiivsuse, moraali, koduste tööde jagamise, väärtushinnangute, poliitilise usalduse, tervise ja tervishoiu kohta. Uuringus on kokku ligi 400 küsimust.

Eesmärk on kaardistada ja seletada Euroopa poliitiliste ning majanduslike struktuuride, inimeste hoiakute ja käitumise vahelisi seoseid. Eestis võtavad inimestega ühendust koolituse läbinud küsitlajad, kellel on kaasas Statistikaameti töötõend.

Uuringu korraldab Eesti käitumis- ja terviseteaduste tippkeskus koos Statistikaametiga.

Tartu Ülikooli/Eedeni võrkpallinaiskonna libero Kristi Vink (vasakul), palli võtab vastu Heli-Klaassen, paremalt jälgib Elis Tenis.

SIGRID SÖERUNURK

TÜ võrkpallinaiskond alustas meistrihooaega

Sigrid Söerunurk

TÜ Akadeemilise Spordiklubi meediakoordinaator

TÜ Akadeemilise Spordiklubi võrkpallinaiskond TÜ/Eeden kavatseb tänavu möödunud hooajaga võrreldes meistriliigas parema tulemuse poole pürgida, kuigi sidemängija Terje Palu ei naase seljaoperatsiooni tõttu palliplatsile enne play-off-mänge.

Naiskonna sidemängija langus vigastuse tõttu rivist välja kaks nädalat tagasi. Teda asendab nüüd Liina Uibopuu. Treener Andres Toode sõnul annab sidemängija vahetamine küll tunda, kuid selle- gipoolest alustas naiskond meistriliiga hooaega eelmise aastaga võrreldes palju tugevamalt.

«Oleme võimsamaks arenenud. Eelmisel aastal me lihtsalt mängisime, tänavu on blokk tugevam, rünnak kõvem ja pingivalik parem,» rääkis ta. Seni meistriliigas peetud kahest mängust esimene Viljandi Metallitööstus/Volle vastu võideti (3:1), teine hetkel meistritiitlit hoidva Audentese vastu kaotati (1:3).

Uued mängijad

Pingivalik ehk naiskonna koosseis on läbi teinud uuen- duskuuri. Eelmise hooaja koosseisust on alles vaid kaheksa mängijat. Võrkpallureid on lisandunud nii Võrust, Saaremaalt kui ka Kanadast Torontost.

«Me saime väga hea libero,» märkis Toode. Uus libero ehk tagamängija ja pallingu vastuvõtja on eelmisel hooajal Milstrandis mänginud Kristi Vink. Tänavu astus Vink Tartu Ülikooli õigusteadust tu-

TÜ/EEDENI KOOSSEIS 2004/2005

Nr 4 Kristi Vink
Nr 15 Katrin Uist
Nr 12 Terje Palu
Nr 6 Elis Tenis
Nr 13 Helina Klaassen
Nr 3 Aigi Ermel
Nr 9 Raili Sepp
Nr 8 Liina Uibopuu

Nr 7 Kadri Kallas
Nr 2 Maret Saat
Nr 14 Marja-Liisa Kesküla
Nr 11 Helen Pildre
Nr 1 Merje Vaher
Nr 5 Kristiina Nieländer
Nr 10 Eve Luik

deerima ning võttis vastu ka ülikooli spordistipendiumi.

Milstrand ja TÜ/Eeden kohtusid eelmisel hooajal finaalmängus, mille tartlased kaotasid ning seetõttu neljandaks jäid. Seega on Vink TÜ/Eedenit selle vanas koosseisus võitnud.

Sportlik eeskuju

Enne Milstrandit oli neiu kolm aastat eelmise hooaja meistri, Audentese SK naiskonnas.

TÜ/Eedeni taset teiste naiskondade omaga Vink eriti võrrelda ei taha, sest tema kinnitusele ei saagi näiteks Milstrandit ja TÜ/Eedenit kõr- vutada.

«Milstrandis oli keskmine vanus kõrgem, seal oli enamik tööinimesed, Eedenis on üliõpilased,» kirjeldas ta ja lisas, et peab nüüd isegi õppi- ma end kooli ja trenni vahel jagama. Ka tehnika ja treener nõuavad harjumist, kuid Vingi sõnul on see igati normaalne, sest iga algus on raske.

Pallitreeningutega alustas TÜ/Eeden septembris, see- ga ei ole naiskond jõudnud palju kokku mängida. Vingi kinnitusele vajab koostöö veel harjutamist «Et liigutused tuleksid loomulikult,» täpsustas Vink ja lisas, et teha on vaja lihtsalt palju tööd.

Temagi sõnul oli Terje Palu

vigastus teistele mängijatele hoop. Sellegipoolest usub ta, et naiskonnal on oskuslikult mängides piisavalt potentsiaali ka ilma senise side- mängijata hakkama saada.

Kuna meistriliigas on mängitud vaid kaks mängu, ei saa Toode sõnul nende põhjal veel järeldada kui tugev naiskond on. Temagi sõnul peab veel kokkumängu harjutama.

Tartu Tarbijate Koopera- tiivi juhatus esimehe ja TÜ/Eedeni suurtoetaja Tarmo Pungeri hinnangul on TÜ/Eeden sportlikult märgatavalt arenenud.

Kõrged eesmärgid

«Naiskond alustas suhteli- selt tagasihoidlikult positsioo- nilt, kuid seadis endale kõrged sportlikud eesmärgid,» lausub Punger. Tema sõnul on nais- kond hea ja innustav näide, kuidas õige suhtumisega võib paljutki saavutada. «Naiskond sobib illustreerima sportliku suhtumise arengut,» lisas Punger.

Tartu Tarbijate Kooperaativ on Tartu Ülikool/Eedeni nais- konda toetanud kaks aastat. «Kui areng jätkub, siis meie alt ära ei hüppa,» kinnitas Punger edasise spondeerimise kohta. Järgmised meistriliiga män- gud peab TÜ/Eeden 23. ok- toobril Jume/Võru VK ja 24. oktoobril VK Tähe vastu.

KIRI

Ainepunktide eest teh- tav töö pole tasakaalus

Matemaatika-informaatika- teaduskonnas on ainepunkti ja selle eest tehtava töö vahet tasakaalus.

3- ja 4-punktised ained lõppevad (peaaegu) alati ek- samiga ning suurem osa 2- ja 1-punktiseid on arvestuslikud ained. Võib-olla on see meie teaduskonna eripära, aga vähemalt 4-punktiste ainete- ga on semestri sees ikka palju tegemist, et kõik kontrolltööd ja projektid õigeaks ajaks val- mis saada.

Kui tuua võrdluseks majan- dusteaduskonna kõrvalainete bloki ained, mis eranditult kõik annavad 2 AP-d, siis on olukord aga hoopis teine. Näi- teks aine «Ettevõtte loomise ja tegutsemise alused» raames pidi (2003. a kevadsemestril) arvestuse kättesaamiseks vaid äriplaani koostama. Sellistes ainetes, nagu mikro- ja mak-

roökonomika, on lisaks mit- mele kontrolltööle ka eksam. Ja mõlemad ained annavad võrdselt 2 AP-d.

Muidugi on matemaatika- informaatikateaduskonnas üliõpilased raske tööga harju- nud (pole aineid, kus saaksid loovust kasutada ja tühja jutu- mulli ajada...., on vaid mate- maatika, matemaatika ja na- tuke programmeerimist). Aga samamoodi oleme harjunud oma raske töö eest saama ka väärilise tasu ainepunktides.

Seega võib öelda, et aine- punktide arvu ja tehtava töö- hulga vahel ei ole TÜs ühtset tasakaalu ja midagi tuleks kohe kiiremas korras selles suhtes ette võtta.

Matemaatika- informaatikateaduskonna 2. a üliõpilane

(Autor on toimetusele teada)

Noorte kunstifestival

Ellu Maar

Festivali meediasuhete vahendaja

25.-31. oktoobrini toimub Tartus taas MTÜ Loovkes- kuse kunstifestival.

Õpilastele ja üliõpilased saavad osaleda õpikodades, kus eri maade professionaalid tutvustavad kunstivorme.

Tutvuda saab brasiilia võitluskunstiga *capoeira* või improvisatsioonilise teatriga,

kus etendus sünnib kohapeal. Kunsti ja kommunikatsiooni

olemust tunnetatakse nüüdis- tantsu ja fotokunsti seostes, kunsti läänelikule peavoolule vastandub aga kohaspetsiifi- lise loova enesetunnetusega tegelev õpikoda.

Kaasaegse tehnoloogia või- malusi kunstis katsetatakse nii digifoto kui ka multimee- dia või virtuaalreaalsusega töötubades. Õpikodades teh- tut esitletakse festivali klubis Sadamateatris.

Info: ja registreerimine www.fest.tartu.ee või fest- mud@hotmail.ee.

Näitus «Kokkupuude»

18. oktoobril kell 16 ava- takse Y-galeriis Peeter Krosmanni ja Rauno Tho- mas Mossi maalide näitus «Kokkupuude».

Näituse moodustavad õli- maalid, mille tegemisel olid kunstnikud inspireeritud akadeemismist, klassika- listest maalikoolist (W-A. Bouguereau, J. Tissot, I. Brodski, B. Sherdakov, M. Nesterov) ja nabiidest (P.

Bonnard, E. Vuillard).

Rauno Thomas Mossi sõnul polnud eesmärgiks vaatajat šokeerida või end kehtestada.

«Oleme hoidunud rääg- st füüsilisusest ja sotsiaalsetest üldmõistetest. Tegime just seda, mida hing on pikemat aega nõudnud – lihtsalt maal- lisime. Automatistlikult kee- rutamata ja rõõmuga.»

Näitus jääb avatuks 31. ok- toobrini.

Sihtasutus Sipelgad kuulutab välja

esmakursuslase stipendiumi «Hüpe»

Stipendiumi võivad taotleda lastekodust pärit Tartu Ülikooli õppima asunud esimese aasta üliõpilased. Stipendium määratakse gümnaasiumi lõputunnistuse, riigi- eksamite ja võimaluse korral jooksvate õppetulemuste ning ühiskondliku aktiivsuse alusel.

Stipendiumi taotlemiseks tuleb õppe- ja üliõpilasosakonda (Ülikooli 18-116) esitada 15. novembriks dokumendid:

- vabas vormis isiklik avaldus,
- kontaktandmed,
- CV,
- gümnaasiumi lõputunnistus,
- tõend õppetulemuste kohta (kui on olemas).

Stipendiumi saajad otsustab Tartu Ülikooli ja SA Sipelgad ühiskomisjon. Ühe stipendiumi suurus on 5000 kr ning see makstakse välja üks kord aastas jõuludeks.

Info: Leane Morits, leana.morits@ut.ee, 737 5683.

EAGLE • VISION

ÜHEKUULISED KONTAKTLÄÄTSED
alates 140 krooni paar

Soola 8, Tartu
Emajõe Ärikeskus I korrus
Tel 737 1060, tartu@eagle-vision.ee
www.eagle-vision.ee

Judo ja lauatennis lisandusid universiaadide programmi

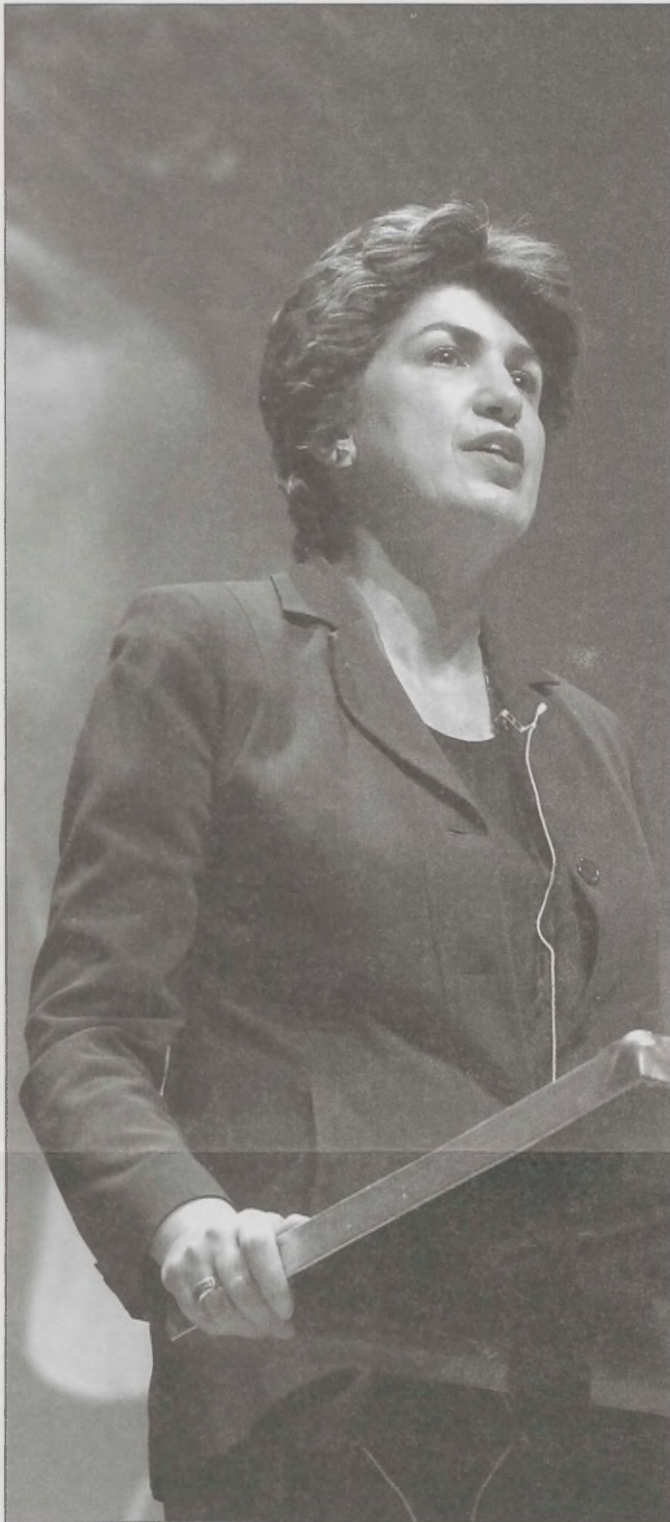
Rahvusvahelise Üliõpilasspor- diliidu (FISU) täitevkomitee otsustas, et alates 2007. a Bangkoki universiaadist lisa- takse kohustuslike alade hulka

ka judo ja lauatennis. Seni olid mõlemad alad kavas olnud va- likaladena. Järgmine suveuni- versiaad toimub 11.-21. augus- tini Türgis Izmiris. Kavas on

traditsioonilised kergejõustik, korvpall, võrkpall jm. Valik- aladena toimuvad võistlused maadluses, purjetamises ja taekwondõs.

Euroopa teadmistepõhine ühiskond ja majandus

Intervjuu Lissaboni strateegia autori, professor Maria João Rodriguesega

Poliitikauuringute Keskuse PRAXIS ja TÜ avaliku halduse osakonna kutsel esines prof Maria João Rodrigues osakonna seminaril ja riigiametnike foorumil. RIIGIKANTSELEI

Kristi Hakkaja
Avaliku halduse magistrant

Riigiametnike foorumil ja TÜ avaliku halduse osakonna Lissaboni strateegia teemalisel seminaril esines tänast Euroopa poliitikat palju mõjutanud Lissaboni strateegia «ema» ja teadmistepõhise Euroopa kontseptsiooni peaidoloog Maria João Rodrigues.

2000. a ELi Lissaboni tippkohtumisel pandi alus täiesti uuele Euroopa kontseptsioonile, mida tunneme Lissaboni strateegia või teadmistepõhise ühiskonna nime all.

Neid märksõnu tõlgendatakse Eestis aga sageli kitsamalt, kui on nende tegelik tähendus ja eesmärk.

Lissaboni strateegiaga seostuvad meile sageli üksnes teadus, innovatsioon, konkurentsivõime, majandus. Strateegia kaks ülejäänud võtmesõna – sotsiaalne sidusus ja jätkusuutlik areng pole aga Eestis veel kajastamist leidnud.

Milline on Lissaboni strateegia kõige olulisem sõnum?

Lissaboni strateegia tuum on selles, kuidas seostada omavahel teadmistepõhise ühiskonna aluseks olevad institutsioonid – ülikoolid, teadusasutused, ettevõtted, finantsasutused ja riik.

Nad peavad töötama üheskoos.

Üleminek teadmistepõhisele majandusele ei tähenda üksnes tehnoloogilist, vaid laiemat sotsiaalset muutust, mis puudutab absoluutselt kõiki valdkondi ja sektoreid.

Lissaboni strateegiat on tänaseks ellu viidud neli aastat.

Strateegia elluviimisel on kõige suuremaid edusamme saavutatud just Euroopa Liidu tasandil. Lissabonis kokkulepitud on tänaseks suudetud vormistada reaalseks tööplaaniks ja konkreetseteks poliitikainstrumentideks infoühiskonna, teaduse, innovatsiooni, hariduse, tööhõive ja sotsiaalkindlustuse direktiivides ja valdkondlikes tegevuskavades. Samuti peegeldub Lissaboni strateegia uues konstitutsioonilises leppes.

MARIA JOAO RODRIGUES

Lissaboni Ülikooli majandusprofessor
Euroopa Komisjoni sotsiaalteaduste nõuandva kogu president.
ELi mitme nõuandva kogu liige.

Rohkem kui 60 publikatsiooni. Kaitsnud Sorbonne'i Ülikoolis majandusteaduse 3 magistrikraadi ja doktori-kraadi.

Riikide tasandil leiame eest väga ebaühtlase pildi, kus sõltuvalt riigist ja piirkonnast võib välja tuua tugevaid ja nõrku aspekte. Üldplaanis on kõikjal Euroopas tehtud suuri edusamme infoühiskonna elluviimisel, eriti mitme teadusvõrgustiku käivitamisel. Edasimineku on toimunud finantsturgude integreerimise ja tööhõive tugiteenuste kaasajastamisel.

Mis ei ole nii hästi läinud?

Mõnikord on üsna raske propageerida suhtumist, mida nimetan «aktiivseks vanaduspõlvaks». Äärmiselt oluline on, et inimesed püsiksid tööturul kauem, kuna tänapäeval me elame kauem. Sellist uuendust pole sugugi lihtne läbi viia, eriti Saksamaal ja Prantsusmaal.

Teine probleemiring on seotud innovatsiooniga. Innovatsioon on tegelikult väga horisontaalne poliitika. See aga tähendab, et meil tuleb reformida oma haldussüsteemi, sest ministeeriumid peavad õppima üheskoos töötama. Olukord on riigiti väga erinev.

Mida peaks Eesti tege-ma Lissaboni strateegia eesmärkide edukamaks elluviimiseks? Praegu on meil mitu majandusliku innovatsiooni poliitikat, samas kui ülejäänud dokumenti pole peaaegu üldse puudutatud.

See on väga oluline küsimus – kuidas luua tasakaal majandusliku ja sotsiaalse dimensiooni vahel. Kõige tähtsam on mõista, et sotsiaalne sidusus ei vastandu konkurentsi-võimele. Vastupidi, see aitab oluliselt kaasa konkurentsi-võime edendamisele. Sest kui inimestel on oma edaspidise elu ja töövõimaluste osas suurem turvatunne, siis tõuseb selle kaudu ka nende töö produktiivsus.

Kuidas see puudutab meie töajouturgu?

Peame aitama inimestel liikuda vanamoodsatelt töökohtadelt kaasaegsetele. On vaja tööhõivet tõhusalt toetada teenuseid, mis aitaksid inimestel leida uusi lahendusi. Näiteks Taani ja Rootsi töajouturg on väga paindlik ja ettevõtetel on suur vabadus töajou ümberkorraldamisel. Samal ajal on töötajate jaoks ülimalt tõhusad tööhõive tugiteenused ja ümberkoolituse süsteem.

Peale selle peab tagama korraliku sotsiaalkindlustussüsteemi, mis suudab pakkuda

kaitset haigestumisel, töötuks jäämisel ja vananemisel.

Milline on ülikoolide roll teadmistepõhise ühiskonna rajamisel, majanduslikus innovatsioonis, aga ka sotsiaalses sidususes ja teistes Lissaboni strateegia eesmärkides?

Ülikoolidel on edukas teadmistepõhises majanduses täita keske institutsiooni osa. Esmalt seetõttu, et teaduse kaudu loovad nad uusi teadmisi. Ent see tähendab, et nad peavad olema võimelised tegelema nii baasuuringute kui ka rakendusteadustega.

Teiseks seetõttu, et ülikoolid valmistavad ette inimesi teadmistepõhise majanduse tarbeks. Seega peavad nad olema võimelised pakkuma kõrgharidust, aga samas ka koolitust – elukestvat õpet.

Kolmandaks seetõttu, et ülikoolid peaksid pakkuma tervet rida teenuseid ühiskonnale tervikuna. Kokkuvõttes võib öelda, et ülikoolid peavad ennast avama laiemale ümbrusele.

Aga milline peaks olema ülikoolide roll suhetes ettevõtlike ja majandusega? Euroopale on sageli ette heidetud, et ollakse väga tugevad teadmiste loomisel, aga mitte nende majandusse rakendamisel.

Ülikoolid peaksid pakkuma teenuseid ühiskonnale ja avama end laiemale ümbrusele.

See on määrava tähtsusega. Ülikoolid peavad suurendama oma rolli kokkupuutes ettevõtetega. Selleks on vaja ülikoole reformida. Selles Lissaboni strateegia seisnebki – see on struktuursete reformide kogumik. Seega on vaja reforme haldussüsteemis, ettevõtluses, aga ka ülikoolides.

Kuidas täpsemalt?

Esiteks ülikoolide juhtimissüsteemis. See peab kaasama rohkem välispartnereid, et aidata ülikoolidel toime tulla uute strateegiliste eesmärkidega ja tekitada tõhusam juhtimissüsteem.

Ülikoolid ei pea erasektori juhtimistavasid täielikult üle võtma, sest neil on oma eripära, aga samas on erasektorilt palju õppida.

Aga õppejõud-teadlased?

Teine küsimus ongi seotud õppejõudude karjääriga, sest peame neile pakkuma stiimuleid, täitmaks kõiki neid eri rolle – baas- ja rakendusteadustega tegelemine, suhtlemine ettevõtetega, haridus ja koolitus. Sest teadmistepõhises ühiskonnas on õpetaja roll täielikult muutunud. Kuna Interneti kaudu on kõigil juurdepääs tohutule informatsioonihulgale, siis on õpetajal teadmistepõhises ühiskonnas teejuhi roll.

Kuidas tuleks parandada arusaamist teadmistepõhisest ühiskonnast? Milline roll on selles

näiteks Tartu Ülikooli avaliku halduse osakonnas õpetataval magistrkursusel Lissaboni strateegiast?

Ühelt poolt tuleb rohkem populariseerida teadmistepõhise ühiskonna ideed – see tuleks muuta kõigi jaoks atraktiivseks. Oluline on selgitada, et teadmistepõhine ühiskond on mõeldud absoluutselt kõigi jaoks. Sest kogu mõte seisneb tegelikult selles, et peame töö muutuva iseloomuga kaasas käima. Töö peab muutuma loomingulisemaks ning võimaldama rohkem initsiatiivikust ja töötajatele suuremate õiguste andmist. See tähendab, et ka ettevõtted peaksid ennast ümber kujundama innovaatilisemaks ja töötajakeskemaks.

Kogu keerulise ülemineku protsessi juhtimiseks on meil aga vaja ka strateegilisi keskuseid. Selleks on valitsus ning ka Poliitikauuringute Keskus PRAXIS e sarnased uurimiskeskused, kuna viimased on just seda tüüpi organisatsioonid, mis loovad silla teadustegvuse ja poliitika vahel.

Kui tahame luua teadmistepõhist ühiskonda, siis peame olema võimelised ka teadmistepõhiseks poliitika kujundamiseks. Siin peitubki PRAXIS e sarnaste organisatsioonide roll. Rajasin ka ise omal ajal Portugalis täpselt samasuguse uurimiskeskuse.

Portugal on suhteliselt väike riik, Eesti veel väiksem. Portugal on Eesti jaoks näide sellest, kuidas väikeriik on mõjutanud kogu ELi. Kuidas kommenteerite Lissaboni strateegiat sellest vaatevinklist?

Lissaboni strateegia tõestab, et väikeriigid suudavad tõepoolest ELis mõju avaldada.

Esmalt tuleb tõeliselt hästi olla kursis ELi enda küsimustega. Näiteks mina ise uurisin põhjalikult Euroopa Liiduga seonduvat kahe aasta jooksul enne Lissaboni tippkohtumist. Teine oluline tingimus on Euroopa võrgustiku loomine. See tähendab võimet esitada oma ideid laiemaks aruteluks meie ELi partneritele. Just sel põhjusel käisin ise enne Lissaboni tippkohtumist mitu korda Euroopa pealinnades, et arutada meie ettepanekuid peaministrite ja valitsuskabinettidega.

Kolmandaks tingimuseks on muidugi hea ettepanek. See tähendab, et peab olema nii visioon kui ka ambitsioon.

Saabusin Eestisse alles eile (intervjuu toimus 1. okt, autor), aga olen mõndagi lugenud ja näen juba praegu, kuidas Eesti on võimeline kokku tooma parima rahvusvahelise ekspertiisi.

Peale selle on teil suured ambitsioonid teistele järele jõuda ja kujuneda antud regiooni edu etaloniks, mistõttu teil on olemas kõik vajalikud tingimused.

Nobeli preemia Elfride Jelinekile

13. oktoobril tähistati Saksa Kultuuri Instituudis Nobeli kirjanduspreemia andmist Austria kirjanikule Elfride Jelinekile.

Näidati lühifilmi kirjanikust. Jelineki tutvustava lühiettekande pidas Austria saatkonna kultuuriatašee Anne Laur.

Jelineki saksakeelsest raamatust «Klaverimängija» ja eestikeelsest «Löbu laialt» lugesid veini ja koogi kõrvale katkeid TÜ saksa filoloogia üliõpilased.

Šveitsi kirjanik Stamm Tartus

20. oktoobril kell 19 loeb Saksa Kultuuri Instituudis (Kastani 1) oma romaanist «Hajusad maastikud» katkendeid Šveitsi kirjanik Peter Stamm.

Stamm (sünd 1963) on üks tähtsamaid ja enim tõlgitud Šveitsi kaasaegseid autoreid. Tema viimase romaani «Hajusad maastikud» on eesti keelde tõlkinud Krista Räni, raamat ilmus kirjastuses Huma.

Mihkelsonile pühendatud konverents

21. oktoobril kl 12 algab Eesti Kirjandusmuuseumis (Vane-muise 42) Tartu kirjanikule Ene Mihkelsonile pühendatud konverents «Igaüks on hüüdja hää!».

Konverentsil esinevad ettekannetega mitmed TÜ õppejõud, teadurid ja üliõpilased.

Konverentsi korraldavad Eesti Kirjandusmuuseum ja TÜ kirjanduse ja rahvaluule osakond.

Saami päev Eesti Rahva Muuseumis

18. oktoobril kell 14 algab Eesti Rahva Muuseumis hõimupäevade raames saami päev.

ERMi avalike suhete sekretär Agnes Aljas räägib oma kogemustest saamimuuseumi SIIDAS ja tutvustab kodulehekülge: www.siida.fi.

TÜ soome keele lektor Janne Saarikivi räägib saamide ajaloost, saami pildist filmides ja eriti merisaamidest.

Ilmub raamat tip-pude vallutamisest

Täna kell 15 algab Eesti Kirjanduse Seltsis Vanemuise 19 lasteraamatu «Kuidas ma ronisin mäe tippu» esitus.

Oma unistuste täitumisest, oma mäetipu vallutamisest jutustavad mägironija Alar Sikk, ajakirjanik Madis Jürgen, kahekordne olümpia-võitja Erika Salumäe, räppar Chalice, riigikogu liige, TÜ prof Ene Ergma, modell Carmen Kass, vabadusvõitleja Lagne Perek ja taasiseisvunud Eesti Vabariigi esimene peaminister Mart Laar.

Raamatu kujundasid Martin Nurm ja Anne-Ly Vaher TÜ raamatukogust.

TEATED

20. oktoobril kell 17 toimub J. Liivi 2, 6. korruse puhkeruumis professorite klubi väitluskoosolek teemal «Vaba konkurents ja vanusepiirang».

20. oktoobril kl 19 algab TÜ aulas sarja «Meistrite Akadeemia» kontsert, kus esinevad Virgo Veldi saksofonil ja Kai Ratasepp kvaleril. Sarja kontserdid toimuvad iga kuu kolmandal kolmapäeval.

ÖNNITLEME

Raik-Hiio Mikelsaar 65

Raik-Hiio Mikelsaar on sündinud 13. oktoobril 1939. 1963 lõpetas ta TÜ arstiteaduskonnas *cum laude*.

1963-1975 töötas Mikelsaar patoloogina Tartu Kliinilises Haiglas, seejärel kollageensoide sektori juhatajana TÜ meditsiini kesklaboris ja molekulaarmodelleerimise labori juhatajana TUMRIs. Emeriteeruv professor Ado Truupõld kutsus 1997 Mikelsaare tööle patoloogilise anatoomia ja kohtuarstiteaduse instituuti, kust temast sai patoloogiaprofessor ja õppetooli juhataja.

1968 kaitses Mikelsaar meditsiinkandidaadi ja 1989 keemiadoktori väitekirja.

Mikelsaare sulest on ilmunud eesti- ja ingliskeelsed õpikud haiguste olemusest ja kahjustuslikest muutustest. Tema juhendamisel loodi õppe- ja teadustööks atomaarmolekulaarsed plastrudolid, mis patenteeriti 13 riigis.

Eduka teadustegevuse tunnustuseks on Mikelsaar saanud ENSV teaduspreemia jm.

Prof Mikelsaar on sotsiaalministeeriumi meditsiiniter-

minoloogia komisjoni ja Eesti Teadlaste Liidu juhatuse liige, kes võtab ühiskonna arengu huvides sageli sõna ajakirjanduses.

Sel aastal valiti Mikelsaar uuesti patoloogiaprofessoriks. Tänaasel juubilaril on kavas jätkata erialast õppetööd, koostada uusi õpikuid põletiku ja kasvaja üldpatoloogiast ning arendada teadustööd pro- ja antibiootikumide koosmõjust infektsioonhaiguste ravis.

Kolleegid

ÖNNITLEME

Toivo Hinrikus 60

Toivo Hindrikus on sündinud farmaatsia instituudiga samal kuupäeval, 19. oktoobril.

TÜ farmaatsiaosakonna lõpetamise järel töötas 1973–1976 füsioloogia kateedris. Siin valmis bioloogiakandidaadi väitekirja serotoniini toimest ja osast pankrease talitluses. 1977. aastast tuli Hinrikus farmatseutilise keemia õppejõuna tagasi rohuteaduse juurde, käies farmaatsia instituudis aste-astmelt läbi kõik akadeemilised vaheetapid. 1993–1998 oli ta instituudi juhataja ning ravimite tehnoloogia ja biofarmaatsia õppetooli juhatajana professor. Tema eestvedamisel on taastatud farmaatsia instituut, taasloodud õppetoolid ja ülikooli apteegid.

Dots Hinrikus on uurinud mitmeid ravimite tehnoloogia ja analüüsi probleeme. Ta osaleb mitut eriala reguleerivate institutsioonide töös, kuuludes apteegi- ja ravimitealaste tegevuslubade ekspertkomisjoni ning ravimpreparaatide registreerimiskomisjoni.

Viimastel aastatel on ta erilist rõhku pannud terminoloogia korrastamisele,

osaleb Pharmaca Estica väljaandmisel.

Juubilaril iseloomustab kõrge nõudlikkus, erudeeritus, täpsus ja korrektsus erialastes ja eriti terminoloogilistes küsimustes ning ka tasakaalukus, mõistvus ja mõnus huumorimeel. Toivolik vana rohuteadlaste koolkonda esindav traditsiooniline maailmapilt ja sellele vastav tegutsemine on väärtus omaette. Viimast rõhutab ka tema aktiivne huvi kutseala ajaloo ning instituudi omaaegsete loojate pärandi vastu.

Kolleegid

ÖNNITLEME

75

Ivar Piir, metoodik – 20. oktoober

60

Tiiu Rootslane, vastutav sekretär – 15. oktoober

Toivo Hinrikus, dotsent – 19. oktoober

55

Vello Peedimaa, kalauuringute koordinaator – 17. oktoober

Netti Žurakovskaja, õpetaja – 21. oktoober

50

Tiina Sammelselg, raamatukoguhoidja – 18. oktoober

35

Raili Pool, teadur – 16. oktoober

30

Lauri Randveer, rahvusvahelise koostöö juhi assistent – 16. oktoober

IN MEMORIAM

Dots Rein Pähkla

27. apr 1966 – 5. okt 2004

5. oktoobril suri raske haiguse tagajärjel TÜ kliinilise farmakoloogia õppetooli juhataja dotsent Rein Pähkla.

Rein Pähkla lõpetas 1992 arstiteaduskonna ravi eriala. 1997 kaitses meditsiinidoktorikraadi kliinilises farmakoloogias, uurides pinoliini ja teiste beeta-karboliinide toimemehhanisme. Pärast doktorantuuri lõpetamist asus ta tööle farmakoloogia instituudis, 2000. aastast töötas instituudis dotsendina ja kliinilise farmakoloogia õppetooli juhatajana.

Ta on avaldanud üle 40 teaduspublikatsiooni, tema peamine uurimisvaldkond oli kliiniline farmakokineetika.

Pähkla õpetas farmakoloogiat ja kliinilist farmakoloogiat arstiteaduskonna tudengitele ning viis läbi arstide ja õdede täienduskoolitusi. 1999. aastast oli Pähkla Eesti Farmakoloogia Seltsi esimees.

Rein Pähkla oli aastaid Riigi Ravimiameti ekspert, kelle laialdased teadmised, põhjalikkus ja kohusetundlik lähenemine probleemidele olid hindamatuks panuseks ravimite ohutuse ja kvaliteedi hindamisel.

Rein Pähkla teadmisi ravimite alal hindasid kõrgelt ka tema arvukad kolleegid Maailma Tervishoiuorganisat-

sioonist, kus ta osales 2001. aastast ajutise nõunikuna mitme ekspertgrupi töös. Viimase tööna valmistas Rein Pähkla ette esimese versiooni uuest Maailma Tervishoiuorganisatsiooni ravimite bioekvivalentsuse määramise eeskirjast. Rein Pähkla osales ka HIV/AIDSi, tuberkuloosi ja malaaria ravimite kvaliteedi hindamise rahvusvaheliste ekspertgruppide töös.

Doktor Rein Pähkla jääb alatiseks meelde kui abivalmis kolleeg ja hea sõber, kellelt sageli professionaalset nõu küsiti.

Teda jäävad mälestama omaksed ja kolleegid farmakoloogia instituudist, Riigi Ravimiametist, Maailma Tervishoiuorganisatsioonist ning

SEMINAR

19. oktoobril kl 16.15 toimub Tähe 4 aud 170 dotsent Ivar Piiri 75. sünnipäevale pühendatud seminar. Põhiettekande «Kvant- ja relatiivsusteooria algusaastakümned Tartus» peab juubilar. Kõik on teretulnud!

INFOPÄEV

18. oktoobril kl 16.15–19 toimub ph aud 128 AS Prisma Peremarketi infopäev.

Kõrgkooli majandus- või mõnel muul alal äsja lõpetanud või kohe lõpetamas olev noor, Prisma ootab Sind õppima ja arendama jaekaubanduse juhiks.

Praktikaga põimunud kaubanduskoolitus kestab 15 kuud. Koolitusperioodil saad hea töökoha ja mitmekülgse, oma ala asjatundjate poolt läbiviidava koolituse. Eestis oleme esindatud ettevõtetega Prisma Peremarket, Sokotel (Sokos Hotell Viru), Kommest Auto (Peugeot) ja Agribalt.

Lisainfo: www.prismamarket.ee ja www.mercuriurval.com. Kui soovid Prismaga liituda, võta kohe ühendust Mercuri Urvali konsultantidega tel 667 1520, et kokku leppida esma-kohtumine. Info: TÜ karjääriteenistus, tel 737 6205.

ERGO

Kindlustus Pensionifondid

TUDENG, kui

- Sa oled jäänud õppima kauemaks, kui normaalaeg ette näeb või
- oled tulnud Eestisse õppima välismaalt või...

Just Sinul võib vaja minna ERGO ravikindlustust. Kindlusta ENNE, kui haigeks jääd ja märkad, et ravikulud pead ise kinni maksma...

Täpsemalt saad teada ERGOlt Tartus: Soola 8 (Emajõe Ärikeskus) Tel 737 1020, 737 1035

www.ergo-kindlustus.ee

KAITSMISED

20. oktoobril kl 16 kaitseb TÜ Füüsika Instituudi nõukogu saalis **Aleksei Kotlov** doktori- tööd tahkisefüüsika erialal «Dielektrilised oksianioonkristallid: tsoonstruktuur ning elektronergastused». Juhendajad v-teadur Vitali Nagirnõi ja prof Aleksander Luštšik. Oponentid prof Vladimir Mahhov (FIAN, Moskva) ja dr Rein Kink. Info: Toomas Plank, tel 737 5567.

21. oktoobril kl 14.15 kaitseb TÜ nõukogu saalis **Jaak Talts** doktori- tööd füüsikas rakendusfüüsika erialal «Pidev mitteinvasiivne vererõhu mõõtmine: diferentsiaalse servo-ostsillomeetrilise meetodi võrdlevad ja metodoloogilised uuringud». Juhendaja v-teadur Rein Raamat. Oponentid prof Kalju Meigas, TTÜ ja prof Janis Spigulis, Läti Ülikool. Info: Toomas Plank, tel 737 5567.

22. oktoobril kl 14.15 kaitseb geoloogia instituudis Vanemuise 46-246 **Ene Kadastik** doktori- tööd «Ülem-Pleistotseeni stratigraafia ja liustiku taandumine Looe-Eestis». Juhendaja prof Volli Kalm. Oponent prof dr Veli-Pekka Salonen, Helsingi Ülikool.

25. oktoobril kl 14.15 kaitseb TÜ nõukogu saalis **Anu Vissel** doktori- tööd «Lastepärimus muutuv rahvaluule alal. Oponent Kristi Salve, PhD.

LOENG

19. oktoobril kl 12.15 toimub õigusteaduskonnas Näituse 20–117 lektor *dr iur* Lauri Mälksoo *venia legendi* loeng «Juristid ja identiteedi legitimeerimine: Tartu Ülikooli rahvusvahelise õiguse professorid 1855–1985 ja nende pöördumine ajaloo poole».

20. oktoobril kl 16 algab Tallinnas Eesti TA majas Kohtu 6 akadeemiku TÜ prof Jaan Rossi avalik loeng «Kõne- ja muusikahelide suhetest». Info: tel 644 4739.

SPORT

16. ja 17. okt toimuvad Viljandis Eesti meeste korvpalli karikasarja poolfinaal- ja finaalmängud. 16. okt algab TÜ/Rocki mäng kl 16 ning finaali jõudmise korral algab mäng 17. okt kl 16.

KONTSERT

17. okt kl 16 Vanemuise kontserdimajas «Põhjataevas». Esinevad Tõnis Mägi, Oleg Pissarenko trio ja Revalia kammermeeskoor, dirigent Hirvo Surva.

Koorimuusikast rokiballadini – Kapi «Põhjarannik», Vettiku «Kuu», Sibula «Aed», Mägi «Põhjataevas» jt. Piletid 100 ja 60 kr.

20. oktoobril kl 21 toimub Tartu üliõpilasmajas sügispäevade ajal JÄÄÄÄRe kontsert. Pilet 50 (ISIC) ja tavapilet 65 kr. Oodatud kõik vanad ja uued JÄÄÄÄRe sõbrad ja austajad.

TEATRIPILETITE SOODUSMÜÜK

19. oktoobril kl 13–16 toimub TÜ raamatukogu fuajees Vanalinnastuudio muusikali «Hull sinu järele» piletite soodusmüük kõikidele Tartu kõrgkoolide üliõpilastele ja õppejõudele. Muusikal on pärjatud rohkete auhindadega. Etendus toimub Tallinna Linnahallis. Pileteid müüakse 3., 4. ja 7. nov etendustele.

KURSUS UUELE TÖÖTAJALE

«TÜ arvutivõrgu kasutamine. Ülevaade infosüsteemidest» 3. nov kl 9.30–16.30.

Kursuse maht: 8 t arvutiklassis.

Lektorid: asjaajamise peaspetsialist Sirje Mark, raamatukogu referent Kärt Miil, teadustalituse peaspetsialist Viktor Muuli, IT osakonna spetsialist Riina Reinumägi.

Toimumiskoht: avatud ülikooli arvutiklass, raamatukogu III k (õppekirjanduse lugemissaali ees).

Kursuse programm: www.ut.ee/it/teenused/koolitus.

Maksumus ülikooli sisekäibega: 480 kr.

Registreerumine: IT osakond, Riina Reinumägi 737 5442, riina.reinumagi@ut.ee

KONVERENTS

«Suur põgenemine 1944. Eestlaste lahkumine läände ning selle mõjud»

22. oktoobril TÜ raamatukogu konverentsisaalis

Põgenemine

- 10.15 Carl Göran Andræ «Eestlaste põgenemine Rootsi»
- 10.40 Kaja Kumer-Hauknõmm «Suur põgenemine 1944. aastal»
- 11.05 Karlis Kangeris «Sakslaste tagasitõmbumise plaan Baltikumist Läti näitel»
- 11.30 Linas Saldukas «Massiline väljaränne Leedust 1944»
- 11.55 Tiina Kirss «Suur põgenemine läbi põgenike mälestuste»
- 12.20 näituse avamine

Paguluses

- 13.30 Raimo Raag «Välisriikide elanike suhtumine eestlastest põgenikesse Rootsi näitel»
- 14.00 Indrek Jürjo «Kontaktid kodu- ja väliseestlaste vahel nõukogude võimu surve all 1944-1991»
- 14.30 Alur Reinans «Väliseestlaste (demograafiline) areng põlvkondade lõikes rootsieestlaste näitel»
- 15.00 Aune Valk «Muutused väliseestlaste etnilises identiteedis rootsieestlaste näitel»

Väliseestlus tänapäeval

- 16 Janika Kronberg «Eesti kirjasõna rahvuse säilitajana»
- 16.25 Piret Noorhane «Ülevaade eesti arhiividest välismaal»
- 16.50 Inga Kask, Tiit Tammaru «Eestlased maailmas 2000, tagasiränne 1990. aastatel»
- 17.15 Hain Rebas «Väliseestlus tulevikus läbi mineviku»
- 17.40 Avatud diskussioon «Eesti kogukondade roll tänapäeval»
- 18.15 kokkuvõtted, lõpusõnad

Ürituse korraldavad TÜ Välis-Eesti uuringute keskus (www.ut.ee/VEUK/) ja Rootsi Suursaatkond. Info: Kaja Haukanõmm, echok@ut.ee.

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
<http://www.ut.ee/ajaleht>

Tartu sügis-päevad 2004

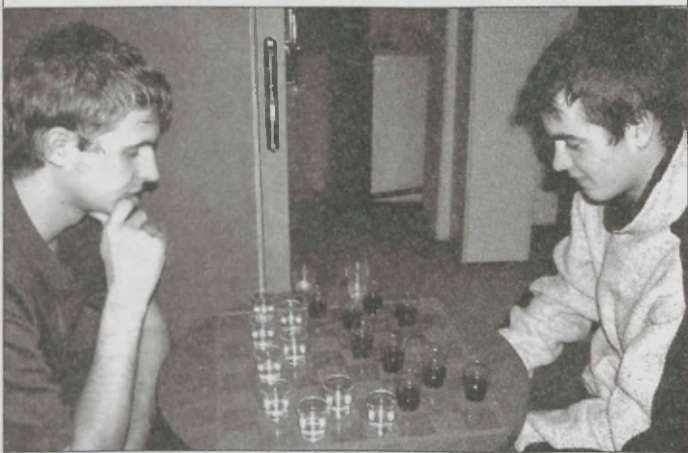
18. – 24. oktoobrini

www.ut.ee/studentdays

ESMASPÄEV, 18. OKTOOBER	
kl 9.15	TUDENGIMINUTID Ring FM 104.7 MHz
kl 13.45	TUDENGIMINUTID Raadio 2 103.6 MHz
kl 16	TUDENGIVIKTORIIN «MÄLUKAS» Tartu Üliõpilasma- ja, Kalevi 24, 60.- võistkond
kl 18	SÜGISPÄEVADE PERFORMANCE JA TUDENGI- ÜHENDUSTE PARAAD Raekoja plats, tasuta
kl 19	SASI ÕHTU TUDENGITELE TEEMAL «SURM» Vaksa- li 11-44, tasuta
kl 20	STIILIPIDU: PIONEERIORGANISATSIOONI PIDULIK KOONDUS JA SÕPRUSÕHTU Tartu Üliõpilasmaja, 75.-/tasuta*
kl 20	TUDENGITE IMPROVISATSIOONIDE ÕHTU džassi- klubi Illegaard, tasuta
kl 22	KARAOKE «SELLEST SAAB MEIE SÜGIS» FINAAL Püssirohukelder, pilet 25.-
kl 23.30	TAIZE PALVUS Tartu Pauluse kirik, Riia 27, tasuta
kl 24–03	RAADIO ÖÖSAADE I Ring FM 104.7 MHz

TEISIPÄEV, 19. OKTOOBER	
kl 6	AVATUUT JA HOMMIKUVOIMLEMINE Raatuse 22, Narva mnt 25, 27, Tuglase 7 ja Nooruse 7 ühiselamud, tasuta
kl 7	HOMMIKUORIENTEERUMINE Raekoja plats, tasuta
kl 9.15	TUDENGIMINUTID Ring FM 104.7 MHz
kl 11–16	DOONORIPÄEV Raatuse 22 ühiselamu fuajee, tasuta
kl 13.45	TUDENGIMINUTID Raadio 2 103.6 MHz
kl 14–16	EMAJÕE ÄÄRE KORISTAMINE Kaarsilla juures
kl 14–18	VANAPABERI KOGUMISE VÕISTLUS, PABERI RE- BIMISVÕISTLUS TÜ raamatukogu fuajees
kl 16	TÖÖTUBA I: EMAJÕE KALDAPEALSED PUHTAKS algus Kaarsilla juures
kl 18	VÄLJAPANEK «EMAJÕE SAAK»
kl 19	«VIIULDAJA KATUSEL» Vanemuise suur maja, pilet -50%(ISIC)
kl 19	HELIMAASTIKUD – JAAPAN «MATSURI» – BUTŌ ETENDUS Sadamateater, piletiinfo kohapeal
kl 20	TUDENGIBÄND Tartu Üliõpilasmaja, pilet 75.-/50.- (ISIC)
kl 21	KEEGLI MÕÖDAVISKAMISE VÕISTLUS Spordipubi Manhattan, pilet 20.- osaleja
kl 21.15	LUULEÕHTU «ELU» Saksa Kultuuri Instituut, Kastani 1, pilet tasuta
kl 22–02	TUDENGIKARAOKE Õlle Tare, Aleksandri 42, tasuta

kl 22	EESTI FILMIDE ÕHTU KOOS PEEP PUISI JA MAJA- BÄNDIGA, Püssirohukelder, pilet 35.-
kl 22	STUDENTS NIGHTLIFE SPOT DJ VEIKO VÄRV Atlantis, pilet 50.-, öökaardiga 35.-, südaööni tasuta (ISIC)
kl 22.30	ÖÖAEROBIKA + ÖÖSAUN Avancia ilu- ja spordi- keskus, Tiigi 76a, pilet 40.-/25.-(ISIC)

KOLMAPÄEV, 20. OKTOOBER	
kl 9.15	TUDENGIMINUTID Ring FM 104.7 MHz
kl 9.30	HOMMIKUPALVUS TÜ peahoone 227, tasuta
kl 10	TÖÖTUBA EPMÜ peahoone, tasuta
kl 13.45	MULTIKULTUURNE ETENDUS «IMEDE AED» Tõnis- soni plats
kl 13.45	TUDENGIMINUTID Raadio 2 103.6 MHz
kl 16–18	MOE- JA STIILITURG Vanemuise 46 fuajee, tasuta
kl 18	KULTUURIDE KARUSSELL VÄLISÜLIÕPILASTELT TÜ Ajaloo Muuseum, pilet 10.-
kl 18	«SALEMI NÕIAD» Sadamateater, pilet 100.-/50.-*
kl 18.15	DISKUSSIOONIKOHVIK «MILLEKS ABIELLUDA?» EELK Tartu Praostkonna maja, Roosi 1, tasuta
kl 18.30–20	TUDENGITE KALJURONIMISVÕISTLUS TÜ kerge- jõustiku maneež, pilet 10.-
kl 19	«MADAME BUTTERFLY» Vanemuise väike maja, pilet -50%(ISIC)
kl 20	ETLUSKONKURSS Veski villa, Veski 6, tasuta
kl 20–23	KUNSTIDE ÖÖ: avatud muuseumid ja galeriid, esine- jad meilt ja mujalt, tasuta
	TÜ AJALOO MUUSEUM - kultuuride karussell Lossi 25, Toomel
	TARTU ÜLIKOOLI KUNSTMUUSEUM – instrumen- taalmuusika TÜ peahoone
	SPORDIMUUSEUM – rahvapillimuusika Rüütli 15
	TARTU KUNSTIMAJA – rahvalikud- ja vanad seltskon- natantsud Vanemuise 26
	Y GALERII – improvisatsioonilised tantsud Küütri 2
	POSTIMUUSEUM – kirja valmistamine sõbrale Rüütli 15
	TARTU MÄNGUASJAMUUSEUM Lutsu 8
	FILMINUKKUDE GALERII Ülikooli 1
	SÕJAMUUSEUM Riia 12
	19. SAJANDI TARTU LINNAKODANIKU MUUSEUM Jaani 16
kl 21	ANS JÄÄÄÄRE KONTSERT Tartu Üliõpilasmaja, pilet 65.-/50.- (ISIC)
kl 22	HOUSEBANDI SPETSIAAL:) Vaba lava Püssirohukel- der, tasuta
kl 22	TUDENGISEKSIKAS DeeJay Aav Atlantis, pilet 60.- öökaardiga 45.- südaööni 45.- (ISIC) naistele südaööni tasuta
kl 22	A. LE COQ'I LUCKY DAY DJ Kert Klaus Pattaya, pilet naistele südaööni tasuta, meestele 40.-, pärast süda- ööd 60.-, -50%(ISIC)

NELJAPÄEV, 21. OKTOOBER	
kl 9.15	TUDENGIMINUTID Ring FM 104.7 MHz
kl 12.30–14.30	TÖÖTUBA II: HAIKUDE KIRJUTAMINE TEEMAL «TU- DENG JA SÜGIS» Paabeli sisehoov, Lossi 17, tasuta
kl 13.45	TUDENGIMINUTID Raadio 2 103.6 MHz
kl 16	TREPISPRINT Raatuse 22, tasuta
kl 16–18	VÕISTLUS «NOORMEHED JUMESTAVAD NEIDE» füüsikahoone fuajee, tasuta
kl 17–19	KALJURONIMINE Lõunakeskus, pilet 10.-
kl 18.15	KRISTLASTE «GRILLIMINE» EELK Tartu Praostkonna maja, Roosi 1, tasuta
kl 19	«MESIMEES» Vanemuise väike maja, pilet 70.-
kl 20	TUDENGIFILM Tartu Üliõpilasmaja 75.-/50.- (ISIC)
kl 22	«120 SEKUNDIGA KUULSAKS» Püssirohukelder, pilet 25.-
kl 22	I:ISICLUB - Mendi pidu! DJ Ahto Kruusmann Pattaya, pilet 60.-, südaööni tasuta (ISIC)
kl 22	EUFO:RIA @ ATLANTIS DJ Finito, Star Cafe: Golden hits special DJ Ervin silverman Hurt Atlantis, pilet 60.-, öökaardiga 45.-, südaööni 45.- (ISIC)
kl 24–03	RAADIO ÖÖSAADE II Ring FM 104.7 MHz

REEDE, 22. OKTOOBER	
kl 9.15	TUDENGIMINUTID Ring FM 104.7 MHz
kl 12–15	TEABEPÄEV «TUDENG, VAATA MAAILMA» TÜ pea- hoone 140, tasuta
kl 13.45	TUDENGIMINUTID Raadio 2 103.6 MHz
kl 15–17	BINGOJOOKS Raekoja plats, tasuta
kl 17–18	RAHVASTEPALL TÜ vs EPMÜ Raekoja plats, tasuta
kl 17.15	TOOMAMISSA Tartu Pauluse kirik, tasuta
kl 18–20	KALJURONIMINE Lõunakeskus, pilet 10.-
kl 19	«PULMAREIS» (esietendus) Vanemuise suur maja, pilet 80.- (ISIC)
kl 19–21.30	GOING UP: «Elu nagu teater» Vanemuise väike maja, tasuta
kl 20	PÄNTRIKINO Raatuse 22 ühiselamu seinal, tasuta
kl 20–01	TUDENGILAKS: KÕRGKOOLIDEVAHELINE VÕIST- LUS LÖBUSATE JA ANDEKATE KLUBIS Tartu Üliõpi- lasmaja, pilet 75.-/50.- (ISIC)
kl 21	CUTTING EDGES IV Klubi Illusioon, pilet 75.-/60.- flaioriga ja ISICuga
kl 21	TANEL AAVAKIVI ANSAMBEL, solist Aivar Tommingas džässiklubi Illegaard, pilet50.-/30.- (ISIC)
kl 22	AKUSTILINE BLUEGRASS - The Blue Strings Püssi- rohukelder, pilet 35.-
kl 22	ANS SMILERS, DJ MARKO KILJAK Pattaya, pilet 120.-/Sportlandi kaardiga 80.-
	CRUISE CLUB – Best cruiseparty in town! Pattaya, majapiletiga
kl 22	AWESOME FRIDAYS! DJ Kristjan Hirmo Atlantis, pilet 90.-, öökaardiga 75.-, südaööni 75.- (ISIC)
kl 23	STAR CAFE: Parimate retrohittidega läbi terve öö! DJ Elmu Sadulsepp Atlantis, pilet 90.-, öökaardiga 75.-, südaööni 75.- (ISIC)
kl 23	FLYLIFE - Jack Your Body! DJ Margus Peterson Tsink Plekk Pang, pilet 75.-, sõbrahind 40.-

LAUPÄEV, 23. OKTOOBER	
kl 9.15	TUDENGIMINUTID Ring FM 104.7 MHz
kl 10	TUDENGISQUASH «SÜGIS 2004» (algus naistele kl 10, meestele kl 11) Teguri Squashiklubi, Teguri 17, pilet 50.- osaleja
kl 12	«KRATIMÄNG» Sadamateater, pilet 35.-
kl 13–15	NOORED INSENERID KONSTRUEERIVAD SAUNA Pirogovi plats, pilet tasuta
kl 15–17	INSENERISAUN Pirogovi plats, pilet 1 ölu
kl 16	PUBIRALLI START MANHATTANIS, finiš Püssirohu- keldris, pilet150.-/100.- (ISIC) võistkond
kl 19	«PULMAREIS» Vanemuise suur maja, pilet 80.- (ISIC)
kl 19	KAIT TAMRA & INDREK KALDA Sadamateater, pilet 100.-/70.- (ISIC)
kl 20	PÄNTRIKINO Raatuse 22 ühiselamu seinal, tasuta
kl 22	MEIE VANA LEMMIK ANS COMPROMISE BLUE Püssirohukelder, pilet 50.-
kl 22	UUS MODELL 2004 – Fashion Friday! DJ Ahto Kruus- mann Pattaya, pilet flaioriga 60.-, ilma 100.-/50.- (ISIC)
kl 22	CRUISE CLUB – Saturday night disco and heat! DJ Arno K. Pattaya, majapiletiga
kl 22	BACARDI PRESENTS: REVOLUCIA! DJ Aruzo, Combo Dance Band Atlantis, pilet 110.-, öökaardiga 95.-, südaööni 95.- (ISIC)
	STAR CAFE: A STAR IS BORN DJ Mike Sun Atlantis, pilet 110.-, öökaardiga 95.-, südaööni 95.- (ISIC)

PÜHAPÄEV, 24. OKTOOBER	
kl 9.15	TUDENGIMINUTID Ring FM 104.7 MHz
kl 11.00	VAATEMÄNGULINE VEEPIDU «RANNAMOOD 80ndatel» Aura Veekeskus, pilet 40.- osalejatele
kl 19.00	«KRAHVINNA MARIZA» Vanemuise suur maja, pilet -50% (ISIC)
NETIORIENTEERUMINE: 14.–21. oktoobrini, mäng algab kodu- lehel www.studentdays.ee	
Sügispäevade eripakkumised	
Squash: Võistlustele eelneval nädalal on võimalik tudengitel mängida <i>squash</i> ’i soodushinnaga, kl 8-11 väljaku rent 50.-	
Tennis: Tamme staadioni tennisehallis on võimalik tasuta tennis mängida E kl 11–13; T,N kl 9–12; R 10–13; L 13–16 .	
Tsink Plekk Pang: nuudliroad Pange menüüs -10% E,P 12-23; T-L 12-24.	
PILETIPUNKTI MÜÜGIPUNKTIDES ÜLE EESTI ON VÕIMALIK OSTA TARTU SÜGISPÄEVADE PASSE 18. OKTOOBRINI:	
PASS 1: Tudengibänd, Tudengifilm, Tudengi LAKs. Hind 100 kr ISIC-kaardiga.	
PASS 2: Stiilipidu, Tudengibänd, Tudengifilm, Tudengi LAKs. Hind 150 kr ISIC-kaardita.	
Peakorraldaja: Tartu üliõpilasmaja ja ülikooli kultuuriklubi KOHTUMISENI TARTU SÜGISPÄEVADEL! www.studentdays.ee	

Fotogalerii üliõpilaste kevad- ja sügispäevadest.

UT ARHIIV

Tudengite sügispäevad on nüüd Tartu sügispäevad

Mari-Liis Jakobson
Ülikooli kultuuriklubi
meediatoimkonna juht

Üliõpilaste igasügisene pillerkaar on sellel aastal saanud ka nime järgi ülelinnaliseks suurürituseks. Kuid kas see tähendab muudatusi ka festivali kontseptsioonis?

Tudengisügisese traditsioonil ei ole küll kunagi olnud selliseid mõõtmeid ning nii pikka ajalugu kui kevadisel tudengipeol. Viimane neist on kandnud varem rahvaste sõpruse päevade ning viimasel ajal ülikooli kevadpäevade nime. Ometi on ka õppeaasta esimesse semestrisse jääv festival kogunud endale poolehoidjaid ning tänulikke osavõtjaid. Sellest sügisest on aga mõlemad üritused oma «isikuandmeid» vahetanud ning kannavad nüüd vastavalt nimesid Tartu kevadpäevad ning Tartu sügispäevad.

Nimi meest ei riku

Nimega seoses toimub küll mõningaid muudatusi, kuid korraldajate sõnul ürituste kvaliteet ei lange.

Pigem vastupidi. Kes üritustel varem käinud, teeb seda ka uue nime all. Ometi võib tänu uuele nimetusele senitundmatu pärli avastada nii mõnigi, kes varem end ürituse sihtrühma hulka ei arvanud, leiab Tartu sügispäevade projektijuht Kunnar Karu. «Nooremad saavad näha tulevast tudengielu ning vanematel on tore meenutada olnud aegu. Sest tudengipöli on kahtlemata üks lõbusamaid perioode elus.» Loomulikult on oodatud ka kõik ülejäänud, kes ülikooliga kuidagi seotud pole, kuid kes lihtsalt tudenglikult vaba vaimu naudivad.

Linna abiga kaugemale

Teisalt tingivad nimevahetuse ka märksa ametlikumad asjaolud. Läbi aastate on ülikooli kultuuriklubi, kevad- ning sügispäevade korraldaja,

Sügispäevade projektijuht Kunnar Karu (vasakul) peab tudengipäevadel väga oluliseks linna toetust. TudengiLAKsu eestvedaja Johan Rannast kutsub kõiki 19. oktoobril Emajõe ääri puhastama. «Ja saaki saab näha kl 18 Kaarsilla juures.»

VARJE SOOTAK

teinud tihedat koostööd Tartu linnaga ning raekoja ametnikkonnast on saanud ürituse üks suuremaid patroone.

Kunnar Karu toob näiteks kevadisi üritusi: «Ilmselt ei saaks linna toetuseta (loata) eales toimuda sellised üritused, nagu näiteks paadiralli ja Bambus, ekstreemspordist rääkimata».

Kõik maksab

Peale selle on linn kevadpäevad sisse kirjutanud ka oma arengukavva.

Sellest lähtuvalt peaks edasine koostöö veelgi elavduma ning üritust linna poolt rohkem reklaamitama. Loodetavasti pälvib lähiaastail ka kevade sõsarüritus Tartu tudengisügis rohkem tähelepanu. Kuigi toetatakse üritust praegugi.

Loomulikult pole päris tähtsusetu ka finantskül.

KUNNAR KARU

sügispäevade projektijuht

Tartu kevad ja sügispäevadest saab kindlasti ka linna turismimagnet.

«Kõik maksab,» lausub Karu tõsiselt. Kui kunagi kannatas näidata mustvalget filmi kehvapoolse videoprojektoriga või kuulata plekise heliga kontserti, siis tänane tudengibändi või tudengifilmi publik ootab siiski kvaliteetset heli ja pilti.

Kevad ja sügis seotumaks

Ühe nimevahetuse aspektina võib vaadelda ka sügis- ning kevadpäevade paremat koondamist.

Varasemad nimetused – ülikooli kevadpäevad ning tudengisügis – võisid kuidagi assotsieeruda kohaliku tudengi jaoks, kuid kaugemalt

tulnu teadvuses nad omavahel seostuda ei pruugi. Tartu päevadest peaks aga Karu sõnul saama tulevikus omavahel kvaliteedimärk.

Tudeng turismimagnetiks?

Küsimusele, kas Tartu sügispäevadest võiks kunagi Tartule ka turistimagnet saada, elavneb Kunnar Karu märgatavalt.

«Tartu kevad- ja sügispäevadest mitte ainult ei peaks saama, vaid ka saab täiesti kindlalt turistimagnet!» hüüatab projektijuht veendunult.

Ning tema silmis helklev entusiasm ei jäta ruumi kahtlusele.

TudengiLAKs on lõbusate ja andekate üritus

Mari-Liis Jakobson

Tartu sügispäevad saavad rikkamaks TudengiLAKsu võrra, mille eestvedaja Johan Rannast usub tudengi-huumori võrstsikusse.

Mida tähendab LAKs?

LAKs on lühend Lõbusate ja Andekate Klubist. Lõbusad ja andekad on nii need, kes tulevad üritusele osalema kui ka kõik need, kes kaasa elavad või muul moel osa saavad.

Kes on TudengiLAKsu idee autorid?

Idee tuli sügispäevade projektijuhilt Kunnar Karult, kes pakkus välja, et võiks teha *playback*'i, bändide jäljendamisvõistluse. Mina ja Taimi Sild, kes tegeleb samuti kultuuriklubi poolt sügispäevade korraldamisega, arendasime mõtet edasi ning *playback*'ist sai TudengiLAKs, nalja-, jäljendamis- ja improvisatsioonivõistlus.

Mis on ürituse sisu?

LAKs annab humoorika laksu tudengite poolt. Alguses oli plaan teha *playback*-stiilis

bändide jäljendamine, siis inspireeris meid Krambambus. Kokku sai 4-vooruline *show*-kompott, kus tuleb palju improviseerida.

Ehk kirjeldate neid voore lähemalt.

Esimese vooru sisuks on suurel ekraanil kodutööna valminud klipi esitamine. Klipp on vabas vormis etteantud teemata eelnevalt valmis tehtud ning iga võistkond on püüdnud teha midagi lõuvat. Teises voorus jäljendatakse, kas siis parodeeritakse või tõlgendatakse lihtsalt lõbusal ning andekal moel ansambleid. Kolmanda ülesande kohta, milles hakatakse mõõtu võtma, võin öelda, et tegemist on improvisatsiooniga. Viimane voor seondub reisimisega.

Miks reisimisega?

Sest mängus järeleproovitu võib ka päriselus rakendamisele minna.

Motivatsioon osalejatele?

Osaliselt kindlasti.

Kas midagi ka vahepeal toimub?

Jah, vahepalaks on mõeldud mõned üllatused ja ansambel HeelMooi Tallinnast.

Üllatused?

Üllatused jätaaksin üllatus-tekst.

Kellele on tudengihuumor mõeldud?

TudengiLAKs on mõeldud tudengitele ja linnakodanikele, kõigile Tartust ja väljastpoolt Tartut, kes armastavad nalja. Kõik on oodatud.

Tudengivõistlusi on väga palju. Mille poolest on LAKs erinev?

Meie oma toimub otse publiku silme all. See, mis telekaates võib kaduma minna, ei lähe kaduma publiku ees. Tegemist on võistkondadega, kes on vaeva näinud ja teevad kõik selleks, et naelutada publikut.

Millega motiveerite kõrgkoole osalema?

Eelkõige saavad naljamehed ja -naised õppida publikut paeluma.

Samuti on parimatele auhinnad. Parimale võistkon-

nale oleme välja pannud reisi Euroopasse ning ega teisedki jää ilma.

Kes on hindajad, kuidas on võimalik huumorit objektiivselt hinnata?

Hindajateks on osalevate kõrgkoolide esindajad. Ka see on osa *show*'st, mis peaks kohtatulevatele nalja pakkuma. Kasutatakse Eurovisioonil toimivat põhimõtet, kus hinnata saab kõiki teisi, välja arvatud iseenda meeskond. See välis- tab igasuguse kokkumängu, sest kõik peavad kõiki hindama.

Kui palju osalejaid on registreerunud?

Hetkel on oma jah-sõna andnud Eesti Põllumajandus-ülikooli, Tallinna Tehnikaülikooli, Sisekaitseakadeemia, Tallinna Pedagoogikaülikooli ning Tartu Ülikooli esindajad. Ent läbirääkimised pole veel lõppenud.

Kui palju ootate publikut?

Kui tuleb kolmekohaline arv, siis on üritus kindlasti õnnestunud. Siiani on inimeste huvi olnud suur.

Süüteomenetlus haldusmenetlusest

XXVIII Eesti õigusteadlaste päeva avaistungil peetud ettekande lühivariant

Eerik Kergandberg

Riigikohtu liige,
TÜ külalisprofessor

Eesti juristide selleaastase kokkusaamise lähtepunkti võiks otsida põhiseaduse (PS) paragrahvist 14. Praeguse arusaama kohaselt pidavat põhiseaduse sellest sättest olema tuletatav üldine põhiõigus menetlusele ja korraldusele.

PS kõnealuse sätte kommentaaries margitakse, et «õigused korraldusele ja menetlusele väljendavad ideed, et õige menetlus aitab kaasa tulemuste saavutamisele».

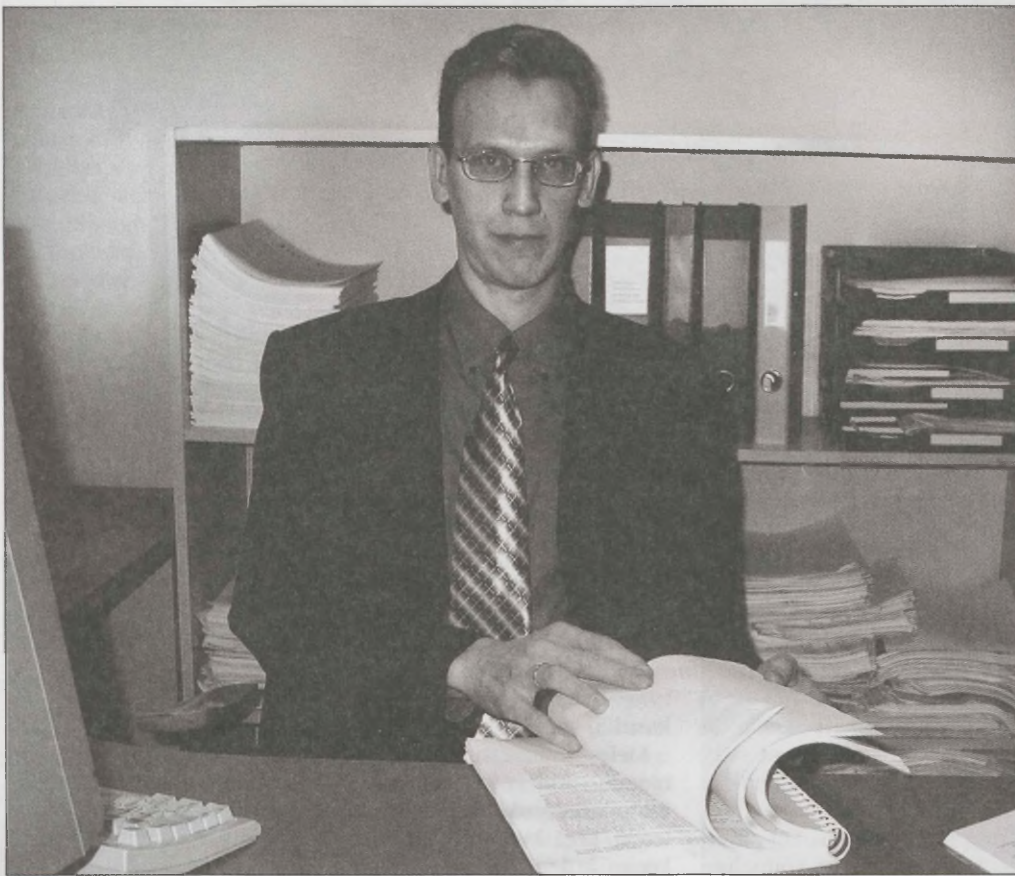
Kuidas on Eesti Vabariigis tegelikult lood selle põhiõiguse tagamisega? Kas ja kuidas on see põhiõigus üldse siduv põhiõigus, st kas ja kuidas on selle põhiõiguse rikkumine kohtus vaidlustatav ja kõrvaldatav?

Põhiõiguse tagamisest

Eesti senises õiguspraktikas tuleb sellele küsimusele vastamisel olla pigem skeptiline. Riigikohtu üldkogu poolt 28. oktoobril 2002 tehtud kohtuotsuses nenditi, et omandireformi aluste seaduse § 7 lg 3 on vastuolus põhiseaduse § 13 lg-ga 2 ja §-ga 14 nende koostöös. Selles kohtuotsuses märgiti (tsiteerin): «Põhiseaduse §-s 14 sätestatud üldine korraldus- ja menetlusõigus kohustab täidesaatvat ja seadusandlikku võimu saavutama poliitiline kokkulepe ja andma nii ümberasujatele, kelle vara õigusvastaselt võõrandati, ja nende pärijatele kui ka vara kasutavatele üürnikele selge sõnumi vara tagastamise või tagastamata jätmise kohta».

Tegemist on «täies elujõus ja hea tervise juures oleva kohtuotsusega», mis pikisilmi ootab täitjat.

Kuid seda loomulikult vaid tingimusel, kui me tahame väita, arvata ja loota, et Eesti Vabariigis on ka üldine korraldus- ja menetlusõigus siduv

Meris Sillaots peab õigusteadlaste päeval kaasettekande «Kohtumenetluse võistlevuse põhimõtte ja risküsitlus kriminaalmenetluses». Novembris kaitses ta doktoritööd «Kokkuleppemenetlus kriminaalmenetluses».

VARJE SOOTAK

põhiõigus. Kahjuks ei ole selle väite kinnitamiseks teisi teid peale selle, et seadusandlik ja täitevvõim täidavad põhiseaduslikkuse järelevalve kohtu otsust.

Kuid kahtlemata on enamik normaalseks ühiseluks vajalikke menetlusi Eesti riigis olemas. Neist menetlustest on keske tähendusega kohtumenetlused. Paraku on

õigussüsteemi arenguloogika selline, et menetlusõiguse probleemid tõusetuvad ja menetlusõiguse tähendus aktualiseerub materiaaõigusega võrreldes teatud ajalise

nihkega. Alles siis, kui me oleme õhinaga igasugused materiaalsed õigused laiali jaganud ja märkame, et need materiaalsed õigused ei leba mitte kandidul kõigile vabaks võtmiseks, vaid et nende õiguste «tegeliku kättesaamise» eest tuleb sageli võidelda, tuleb pöörduda kohtumenetluste poole.

Ühiskonnaelu tahkude läbipõimimine on meie viimaste aastate kohtupraktikasse toonud lahknemise seisukohti eri kohtumenetluste pädevuse piiritlemisel ehk küsimuses, millistest kohtust peaks inime-ne abi otsima.

Nende küsimuste arutamine on õigusteadlaste päevade üks keskseid teemasid.

Kas uus põhiseadus?

Esimese päeva õhtusel istungil arutletakse selle üle, kas Eesti vajaks uut – järjekorras neljandat – põhiseadust.

Soovides vastata sellele küsimusele jaatavalt, tuleks muu hulgas nähtavasti põhjendada ka seda, et kui me saime liituda Euroopa Liiduga nn kolmanda akti abil ilma põhiseadust ennast sisuliselt muutmata, siis tänased muudatused Euroopa Liidus on olnud sedavõrd suured, et kolmanda akti sarnastest põhiseadusevälistest sammudest enam ei piisa.

UT KÜSIB

Mis on võistlevuse põhimõtte ja risküsitlus?

Vastab õigusteaduse 4. a doktorant Meris Sillaots.

Käsitlen neid mõisteid kaasettekandes «Kohtumenetluse võistlevuse põhimõtte ja risküsitlus kriminaalmenetluses».

Kriminaalmenetlus peaks olema kiire ja ökonoomne ning võimaldama tõde tõhusalt välja selgitada. Isegi kui tõeni jõudmine kriminaalmenetluses võib olla peaaegu võimatu, ei tohiks loobuda

püüdlusest tõe väljaselgitamise poole.

Võistlevate elementidega kriminaalkohtumenetlus, kus rakendatakse risküsitlust, võib tõe väljaselgitamise seisukohast olla tõhus, sest see võimaldab väga põhjalikult kontrollida ütluste usaldusväärsust.

Samas on selline menetlus väga aeganõudev ja kulukas, mistõttu on selle kõrval vältimatult vajalikud nõ

alternatiivsed lihtmenetluse vormid. Nende rakendamisel on oluline kohtumenetluse poolte konsensus. Eelkõige tähendab see prokuröri ja kuriteos kahtlustatava või süüdistatava ja tema kaitsja vastastikuseid järeleandmisi selleks, et vältida pikaajalist kohtulikku arutamist.

Eesti uues kriminaalmenetluse seadustikus on ette nähtud võistlevate elementidega üldine kohtumenetlus

ning ka mitmed lihtmenetluse vormid. Seadustikus on üldise kohtumenetluse osas ülekuulamismeetodina sätestatud risküsitlus. See on Eesti kriminaalmenetluses uudne ülekuulamismeetod.

Risküsitluse läbiviimisel tekkivatele küsimustele on vaja leida vastused risküsitlust reguleerivate seaduse sätete mõttest ja kohtumenetluse võistlevuse põhimõttest lähtudes.

TÄNA LEHES

Ave Tupitsa
essee muusikast
LK 3

Baltimaade
koostööst
LK 2

Bocki maja
uueneb
LK 5

25. oktoobril 1632 asutati Academia Gustaviana. Tartu Ülikooli 372. asutamispäeva puhul on 25. oktoobril kell 19 aulas kontsert (vt UT 4. lk).

UUDISED

Täna TÜ nõukogus

Täna hommikupoolikul alanud TÜ nõukogus teeb prorektor Tõnu Lehtsaar ülevaate tänavusest vastuvõtust.

Kavas on kinnitada TÜ vastuvõtueeskiri ja vastuvõtulaevendid. Arengusühholoogia professoriks kandideerivad Utrecht Ülikooli teadustöötaja Jan ter Laak (PhD), Jena Ülikooli assistentprofessor Eva Schmitt-Rodermund (dr. phil. habil.) ja TÜ dots Tiia Tulviste (PhD).

TÜ auliikmeks on plaanis nimetada Elmar Tampõld. Arvutiteaduse instituudis on kavas luua hajussüsteemide õppetool.

Wagabund ilmub UT vahel

Täna ilmub TÜ Üliõpilaseesinduse 2-leheküljeline ajaleht Wagabund Universitas Tartuensise vahel.

Wagabundi esimene number ilmub eelmise aasta 25. septembril 4-leheküljelise ja värvilise.

Kokku ilmus eelmisel sügisel ja kevadsemestril 6 numbrit.

Tänavu sügisel näeb UT vahel nelja Wagabundi.

Wagabund on esinduse sõltumatu väljaanne ja UT toimetuse ei vastuta selle sisu eest.

Tartus XXVIII Eesti õigusteadlaste päevad

Varje Sootak

Täna kell 15 algaval lõppistungil «Õigusteaduse väljakutsed pärast reforme» Vanemuise kontserdimajas esineb ka õigusteaduskonna vilistlane, peaminister Jühan Parts.

Ürituse peakorraldaja, õigusteaduskonna arendusprojektide juhi Peep Pruksi sõnul käsitletakse keskse diskussiooniteemana menetlust – kriminaal- ja haldusmenetlust, tsiviilkohtumenetlust ning täitemenetlust. «Arutatakse ka uue põhiseaduse vajadust seoses ELi liikmelisuse ja põhiseadusliku lepinguga,» ütles Pruks.

Esimese päeva ettekanded

juhatasid sisse teise päeva arutelu, mis toimub kahes diskussioonigrupis TÜ aulast ja Vanemuise kontserdimajas. Kokku peetakse kahel päeval rohkem kui 30 ettekannet.

Lõppistungil vahendab välisesineja Jérôme Richard Prantsusmaa kogemusi kodifitseerimisel.

Prantsuse Suursaatkond annab õigusteaduskonnale kätte raamatusaadetise.

Eesti õigusteadlaste päevi peeti aastatel 1922–1940. Eesti Akadeemiline Õigusteaduse Selts taaselustas traditsiooni 1991. aastal.

Ettekannetest tehakse videoülekanne <http://video.ut.ee>. Ülekannet saab jälgida ka Näituse 13a aud 101.

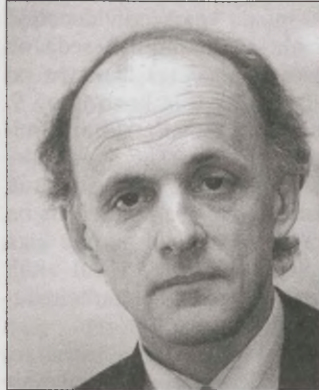
Administratsioonidirektor on Mihkel Pärnoja

18. oktoobril asus administratsioonidirektorina tööle ülikooli arendustegevuse projektijuht Mihkel Pärnoja.

Administratsioonidirektori töövaldkonda kuulub üldosakonna ja personaliosakonna arendamine ning juhtimine, haldus- ja tugiteenuste tulemusliku toimimise korraldamine, sisekommunikatsiooni arendustegevus teaduskondadega jm.

Mihkel Pärnoja asus TÜ keemia eriala lõpetamise järel 1969 tööle keemiaosakonnas. 1981 kaitses kandidaadiväitekirja.

On olnud 1992–2003 Riigikogu kolme koosseisu liige, 1999–2001 majandusminister, Eesti Panga nõukogu liige

jne. Ta on ka TÜ Vilistlaskogu esimees.

Mihkel Pärnoja on autasustatud Riigivapi V klassi teenetemärgiga. TÜ tunnustas Pärnoja tööd ülikooli heaks 1996. aastal Skytte medaliga.

Reet Mägi juhhib TÜ Ajaloo Muuseumi

18. oktoobrist asus administratsioonidirektorina töötanud Reet Mägi tööle TÜ Ajaloo Muuseumi direktori kohusetäitjana.

Peale ajaloo muuseumi juhtimise hakkab ta tegelema ülikooli ühendmuuseumide projektiga. Selle eesmärk on kunsti-, zooloogia-, geoloogia- ja ajaloo muuseumi ühtne strateegiline arendamine. Mägi juhtis ka TÜ muuseumide ja vaatamisväärsuste projekti, mille tulemusena valmis arengukava «Ülikool turismiobjektina».

Reet Mägi on lõpetanud 1989 TÜ ajaloo eriala, 2002 kaitses magistrikraadi Euroopa õpingute alal. Ta on töötanud kirjandusmuuseumis

vanembibliograafina, 1995–1998 oli rektori vastutav sekretär, 1998–2002 rektori abi.

Muuseumi senine direktor Ela Martis asus tööle rektorraadis TÜ ajaloo komisjoni projektijuhina.

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ aumärgi ja tänukirja pälvis emeritprof Elle Vunder.

TÜ aumärgi said välisüliõpilastalituse endine spetsialist Silvi Lannes ja kunstimuuseumi koguhoidja Laidi Laiverik.

TÜ väikese medali ja tänukirja pälvis anatoomia instituudi endine laborant Helgi Mutso.

TÜ tänukirja said arstiteaduskonna dots Toivo Hinrikus, haridusteaduskonna vanemmetoodik Maret Ulp ja arstiteaduskonna endine preparaator Helle-Mall Laumann ning haldusosakonna endised töötajad Einard Kase, Juta Tamm, Helju-J. Sarapuu, Silver Alev, Elma Puidak, Margarita Krasnova, Olvi Mägi, Iraida Vesnina, Adolf Juursoo ja Aime Kärgets.

Tudengid said Hansapanga stipendiumi

SA Tartu Kultuurkapital koostöös Hansapangaga määras silmapaistvate õppetulemuste ja ühiskondliku aktiivsuse eest stipendiumi Aleksei Lissitsinile (matemaatika-informaatika), Alar Ainlale (füüsika), Ingrid Liivile (arstiteadus) ning Vallo Varikule ja Mari Järvele (geenitehnoloogia).

Stipendiumi võisid taotleda täiskoormusega bakalaureuseõppe üliõpilased alates 3. semestrist.

15 000-kroonised stipendiumeid oli kaheksa, viis Tartu Ülikooli üliõpilastele ja kolm põllumajandusülikooli üliõpilastele. Tüst laekus 55 taotlust.

Stipendiumid antakse kätte novembris.

Üliõpilaste juhtimiskonverents

3.–8. jaanuarini 2005 toimub Prahas 8. rahvusvaheline noorte juhtimiskonverents (IYLC).

See on nädalane foorum, mis toob kokku umbes 150 üliõpilast 50 riigist.

Projekti koordinaatori Alice Baueri sõnul on 8. IYLC eesmärk tutvustada osavõtjatele rahvusvahelisi rahu propagandivaid organisatsioone ning avardada nende sotsiaalse taju piire.

Registreerimine: www.czechleadership.com.

Info: Alice Bauer, ilyc2005@czechleadership.com.

VEEBIKOMMENTAAR

«Esimesel semestril toetust ei saa» UT nr 32, 15. okt

1. kursuse tudengite puhul oleks veelgi lihtsam maksta toetust sisseastujate pingerea alusel. See oleks kõigile arusaadav ning loogiline viis tugevamate toetuseks.

Mitmetelt põhiõppe tudengitelt olen kuulnud, et mõelda vaid, ma sain toetust, kuigi tulemusted poleks seda justkui võimaldanud. Et raha olevat äkki kuskilt nii palju tulnud või üle jäänud, et kõik said!?

Nojah, eks ta ongi, mõnel pool saab kergelt, aga samas esimese semestri magistrandile, ole kasvõi *cum laude* lõpetanud, toetust maksta ei saa, sest seadus ei luba.

ARVAMUS

Sveiki atvykę į Lietuvą!*

Dmitri Teperik, Biomeditsiini 1. a magistrant

Keelel kui ühel osal kultuurist põhineb meie identiteet, mistõttu sarnaneme paljude rahvastega, eriti aga oma naaberrahvaste lätlaste ja leedukatega.

Kui välismaalane õpib või vähemalt proovibki, olgu et üksnes talle teada olevatel põhjustel selgeks väikese, kuid kahtlemata äärmiselt huvitava ning kaunikõlalise keele, on see vaimustust väärt. Nii levib ka meie omapärane keel ja kultuur. Igatahes kehtib see Baltimaade koostöö raames toimuva kohta. Veendusin, et ülikoolidevahelised lepingud täiendavad ja laiendavad meie maade haridus- ning kultuurialast koostööd.

Suvekursus Leedus

Sel aastal korraldas Leedu vastavalt kolme Balti riigi haridus- ja teadusministeeriumi vahel sõlmitud koostöölepingule keele ning kultuuri suvekursusi Vilniuse Ülikoolis, Vytautas Magnuse Ülikoolis Kaunases ja Klaipėda Ülikoolis.

Kaks eestlast valisid merevaigumereäärse Klaipėda. Kumbki ei pidanud oma valikut kahetsema, kuna tänu suurepärasele ilmadele osutus võimalikuks nautida peale Läänemere värskena-va toime ka Leedu suveelu iga-aastast grandioosset merefestivali.

Miks leedu keel?

Minu huvi leedu keele ja kultuuri vastu tulenes plaanist minna tulevikus vahetus-üliõpilasena õppima Vilniuse Ülikooli. See saab toimuda tänu Tartu ja Vilniuse ülikooli vahelisele koostöölepingule, kes on ammused partnerid.

Vilniuse Ülikool on üks Ida-Euroopa vanimaid ülikoole (asutatud 1579) ja tuntud oma akadeemilise koolkonna poolest.

On mitu põhjust, miks soovitakse tutvuda ja õppida

* Tere tulemast Leetu!

Kahe Eesti suvekursuslase nimed olid ka osavõtjate särge peal (vasakul autor).

ERAKOGU

suhteliselt väikest keelt ja kultuuri. Mõned peavad seda tegema, kuna tulevad õppima Leedu ülikoolidesse Erasmus programmi raames. Sel puhul peab õppija olema võimeline sihtmaa riigikeelest vähemalt aru saada.

Leedus saab pärast taolise suvekursuse 90 akadeemilise auditoorse töö tunni läbimist ja keeleeksami sooritamist kõige vajalikuga iseseisvalt hakkama. Eriti kui kasutada ka võimalusi mitteformaalses suhtlemiseks söögi-kohtades, tänaval, hotellis, ekskursioonil jne.

Teine osa inimesi töötab firmades, kellel on Leeduga ärisuhted ning loomulikult on sellised firmad huvitatud, et keegi nende töötajatest seda keelt oskaks. Kolmandad lihtsalt enda silmaringi laiendamise ja meeldiva ajaviitmise eesmärgil.

Ja teise huvitava kultuuriga tutvumine on mitte üksnes

kasulik, vaid ka hariv.

Meie kursuse suurema osa moodustasid keeleteaduste üliõpilased, kellele pakub leedu keel kui indo-euroopa keelte hulgas vanim sügavat erialast huvi. Üliõpilastel oli võimalik suveõpingutel saadud ainepunktid (6 ECTS) üle kanda koduülikooli, mis on tudengile kahtlemata väga kasulik.

Suvised õpingud

Eraldi töötas professionaalsete tõlkide keeleepperühm, kelle saatsid Klaipėdasse ELi komisjon ning parlament.

Seoses ELi laienemisega peavad Brüsselis, Strasbourgis ning Luksemburgis töötavad ELi tõlgid selgeks õppima ühe kümnest uuest keelest. Tundsin huvi, miks nad valisid just leedu keele, mis on tuntud oma keeruka grammatika ning lausekonstruktsiooni poolest. Vastuseks kõlas: «Igal juhul parem kui

eesti keel!» Selgus, et päris mitmed olid korra Tallinnas käinud ja ehmunud meie keele keerukuse üle.

Ka tõlk tahab oma ametis edukas ning konkurentsivõimeline olla, mistõttu leedu, läti või eesti keele sarnaste piskeelte õppimine annab oluli-

Baltimaade koostööst

Dmitri Teperik

Kolme Balti riigi haridus- ja teadusministeeriumide vahel sõlmiti 2001. a koostööleping.

See sätestab üliõpilaste, teadustöötajate ning õppejõudude vahetuse.

Lepingupooled vahetavad eri astmete üliõpilasi ning teadlasi kuni 50 stipendiumikuuks iga lepingupoole kohta.

Samuti võtavad pooled vas-

se eelise võrreldes suuremaid keeli (poola, tšehhi, ungari jne) valdavate tõlkidega, kuna viimaseid on niigi rohkem.

Vaatamata sellele, et tegu oli intensiivse keeleõppimisega (4,5 t loenguid igal tööpäeval, koduülesanded ning rikkalik kultuuriprogramm nädalavahetustel), jäi piisavalt aega sadamalinna tavalisuse süvenemiseks, rannas puhkamiseks jne. Paljudele sai Klaipėdast kuuks ajaks kodulinn.

Leedu rahvas on sõbralik ja väga uhke oma väljapaistva mineviku üle. Kultuuritundides ei jäetud mainimata, et Leedu oli kunagi võimas riik, kus valitses kuningas, mistõttu nad kohtlevadki eestlasi väikese vennana. Samas aga võis igal sammul tunda, et meie vahel on rohkem sarnasusi kui erinevusi.

Keelekursustelt naastes sain teada üllatavalt hea uudise – Leedu kolleeg, kes nagu siinkirjutajagi tegeleb bioloogiaolümpiaadi korraldamisega, kasutas sel suvel ära analoogse keeleõppe võimaluse ja õppis Tallinnas eesti keelt! See annab lootuse ulatuslikule erialasele koostööle, kus võivad sündida huvitavad koostööprojektid ja/või vahetused.

Nagu kolleegil, kes õppis eesti keelt ja kultuuri suvekursustel, on minugi muljed Leedus toimunud kursustest väga positiivsed.

tu osalejaid keele ning kultuuri suvekursustele kuni kolmeks stipendiumikuuks õppeaastas.

Lepingu kohaselt katab vastuvõtja makstav stipendium õppe- ja registreerimismaksu ning ka elamiskulud. Väljamakstav summa pole sugugi väike ja võimaldab kuu aega muretult ära elada.

Stipendiumide taotlemine algab kevadel, kui kohalik ministeerium võtab soovijatelt vastu põhjendatud taotlusi.

KIRJAVASTUS

Kõik ei ole eri ainetes võrdselt võimekad

Üliõpilane on tõstatanud 15. okt UTs ilmunud kirjas «Ainepunktide eest tehtav töö pole tasakaalus» ülimalt olulise küsimuse, et mitte alati ei ole eri ainetes nõutav töö piisavalt «tasustatud» ainepunktidega.

Samas jääb kirjutisest mulje, et matemaatika-informaatikateaduskonnas (MT) on nõudmised tasakaalus ja majandusteaduskonnas (MJ) ei ole. Või mõeldakse midagi muud? Et matemaatikateaduskonnas nõutakse üliõpilaste käest parajalt tööd ja majandusteaduskonnas vähe? Ka see võib olla tõsi, samas on varasematel aastatel üliõpilasküsitlustest selgunud pigem see, et majandusteaduskonnas nõutakse ühe AP eest liiga palju tööd.

See on tõsi, et MJ on püüdnud kõik ained kirjeldada võrdse mahuga 2 AP, osa neist lõpevad arvestusega (näiteks «Ettevõtte loomise ja tegutsemise alused») ja osa

eksamiga (kaks ülejäänud näitena kasutatud ainet).

Üliõpilane tundub pahandavat, et arvestusega lõppevas aines nõutakse saadaoleva 2 AP eest tööd liiga vähe.

Äriplaani koostamiseks on ette nähtud 48 t (kui selleks kasutada kogu individuaaltöö maht). Võimalik, et seda on tõesti palju, aga ajakavas on ette nähtud ka kontrolltöö 9. nädalal, milleks valmistumiseks tuleks samuti aega leida. Kui õppejõud on plaanitud kontrolltöö ära jätnud, siis on ta tõesti nõuded natuke liiga alla lasknud, sel juhul aitäh info eest, mille võinuks esitada ka otse.

Ülejäänud kahes aines on kavas eksam ja jooksvat tehakse kontrolltöid. Tähelepanu tuleks juhtida tõsiasjale, et eksamihinde kujunemisel võetakse kontrolltööde tulemusi arvesse ja et arvesse läheb sealjuures kolmest kaks paremat. Kui tudeng õpib eksami eel 3 päeva (24 t) ja

vaatab enne iga kontrolltööd ka materjali 8 t vältel üle, siis peaks ju asja lahedalt hindele A selgeks saama. MT üliõpilasel tõesti nii palju aega tõenäoliselt ei kulu, sest ainete raames tuleb koolimatematika põhitõed meelde tuletada ka neile üliõpilastele, kes matemaatikaga ülikoolis tegelnud pole.

Aga seegi on alati paratamatu, et see maht, mis andekale paras, tundub vähemvõimekale ülejõukäiv, ning et mitte kõik ei ole eri ainetes võrdselt andekad.

Tänu küsimuse tõstatamise eest, kuid asjad ei ole nii ühetähenduslikud nagu esmapilgul paistab!

Lugupidamisega

Helje Kaldaru,

MJ õppeprodekaan, majandusteooria õppetooli hoidja sel perioodil, mil käsitletud mikro- ja makroökonoomika ained välja töötati ja kinnitati

TARTU SÜGISPÄEVAD

Teisipäeval toimus Emajõe-äärse ala koristamine, millele järgnes töötuba «Emajõe kaldapealsed puhtaks». Töötoas valmis väljapanek «Emajõe saak», mis on alates teisipäeva õhtust eksponeeritud Raekoja platsi Kaarsilla-poolses otsas.

AJAJA SAKOVA

Eva-Liisa Luhamets

Sotsiaaltöö 3. a üliõpilane

Elu, life, la vita, das Leben, la vie, liv, elämä, haim, vivo...

19. oktoobri õhtul toimus Saksa Kultuuri Instituudis luuleõhtu «Elu». Hämaras kamina-

saalis, vaikselt muusika saatel lugesid evangeelsed üliõpilased nii Eesti kui ka välismaa autorite eluteemalisi luuletusi, mõtisklusi ja mõteterasid. Samuti lugesid mitmed noored oma sahtlinurka seisma jäänud luuletusi. Õhtule andis vürtsi kitarrimuusika.

Ilmus folkloristide ja etnoloogide ühisväljaanne

Varje Sootak

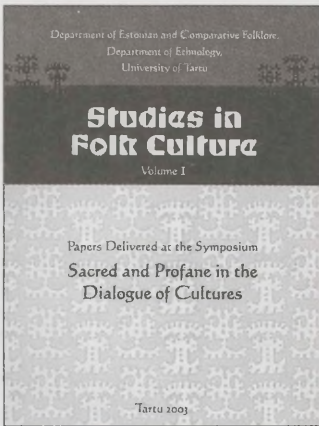
Rahvusvaheliseks konverentsiks «Kultuurimuutused: soomeugrilased, Siberi põliselanikud jt» ilmus TÜ rahvaluule- ja etnoloogiateadlaste ühisväljaande «Studies in Folk Culture» esimene number.

See on sarja «Toid folkloori ja rahvausundi alalt» edasiarendatud väljaanne, mis ilmub kaks korda aastas. Sarja toimetajad on vastne etnoloogia prof Art Leete ning eesti ja võrdleva rahvaluule prof Ülo Valk.

Prof Ülo Valgu sõnul on esimeses numbris avaldatud etnoloogide ja folkloristide uurimusi. Esimese numbriteema on arktilised uuringud. Avaldatud on Ungari, Venemaa, Soome ja Eesti teadlaste artikleid.

«Võrreldes sarja varasemate numbritega, laiendasime natuke oma valdkonda, kuna käsitletavates teemades on nii etnoloogide kui ka folkloristide kokkupuutepunkte. See on väga tore interdistsiplinaarne suhe,» märkis prof Valk.

Järgmisse numbrisse on ka-

vandatud ka kaastöid USAst, Indiast jm.

«Indias on väga huvitavaid autoreid, kes läänemaailma teise pilguga avardavad. TÜ etnoloogidel ja folkloristidel on tihedad koostöösidemed Siberi, Alaska, Saksamaa, Suurbritannia jt teadlastega, keda samuti avaldada tahame. Ühelt poolt jääb maailm meie ümber nagu väiksemaks, sõltuvalt sellest, kus ja mida uurime, teiselt poolt muutub jälle suuremaks, sest õpime ise juurde ning uued kolleegid toovad kaasa uut infot ja teistsuguse mõtlemise,» ütles prof Ülo Valk.

Professorid Ülo Valk (vasakul) ja Art Leete näitasid meelsasti oma vastremonditud tööruume.

VARJE SOOTAK

Bocki maja uueneb

Varje Sootak

Von Bocki maja teine korrus, kus paiknevad etnoloogia ja rahvaluule õppetoolid, on varasemaga võrreldes meeldivalt valgeks ja värskeks muutunud.

Nn marksu majana tuntud

hoone ruumides hakkasid eelmisel aastal laest krohvitudikid langema. Eesti ja võrdleva rahvaluule õppetooli juhataja, prof Ülo Valgu sõnul oli maja kaua remontimata ja lausa eluohtlikuks muutumas. «Pikk tume koridor andis tondilossi ilme ja kui esialgu ainult meie ruumid ära remonditi, olime kui valge saareke keset halli blokaadi,» iseloomustas Valk olukorda. Olukord muutus aga lausa katastroofiliseks, kui katuse paneku ajal vihm kilest läbi jooksis ning rahvaluule õppetooli arvutid, raamatu-

kogu ja muu kannatada sai. Prof Valk ütles, et siis evakueerus rahvaluule õppetool Iuridicumi ja etnoloogia vanasse anatoomikumini.

Nüüd on kogu teine korrus taas remonditud, kaasa arvatud suur auditoorium. Mõlemad õppetoolid said ka ruume juurde.

Omamoodi ajaloolise hõngu annavad euroremondi heledatele toonidele 1780. aastal ehitatud maja 19. sajandi lõpust pärinevad massiivsed tumedad ukSED.

Ülikooli arhitekti Martti Preemi sõnul vahetati peale teise korruse remondi ka osaliselt põõningu vahelaed.

Maja, kus 1802 peeti taasavatud ülikooli avaaktus, vajab hädasti väljastpooltki värsket väljanägemist. Preemi sõnul võetakse fassaad ja aknad käsile järgmisel aastal.

Öös kõlab muusika

Artikkel vabaaines «Muusikaesseistika» kirjutatud arvustuse põhjal

Ave Tupits

Kirjanduse ja rahvaluule 1. aasta doktorant

15. septembril sai alguse uus klassikalise muusika sari «Meistrite Akadeemia», mille avakontsert toimus TÜ aulas.

Sarja esimest kontserti Tartus alustasid Peeter Paemurru (tšello) ja Marje Lohuaru (klaver) Antonín Dvoržaki «Metsavaikusega». Esitus oli mõlema poolt majesteeitlik, üksteist kuulav ja toetav. Teose muutis eriti nauditavaks Paemurru tundlik pillikäsitlus ja tšello erakordselt mahe kõla.

Kontserdi kammerlikku iseloomu arvestades oli esinemispaik ehk liiga suur, paarikümmend kuulajat kippus saalisügavusse ära kaduma. Enamasti oli tegu nooremapoolse kuulajaskonnaga, millele aitas kindlasti kaasa TÜ kunstide osakonna uue vabaaine «Muusikaesseistika» sidumine kontserdisarjaga.

Südamlik ja elegantne

Publiku vähesuse tõttu tekkis kerge kajaefekt, mis helidevoo veelgi suuremaks paisutas ja isegi pisut ebamaiselt muutis. Klaverile kui niigi kogukale instrumendile tegi suur saal aga karuteene, kuna kohati kippus kõlatäpsus hajuma ja kaduma läksid mõnedki peened nüansid.

Lohuaru ja Paemurru esituses kõlasid veel Robert Schumanni «Adagio ja Allegro» ning Richard Straussi «Romanss». Duo ei lasknud end kontserdi jooksul kordagi häirida näpukatest, mis siin-seal sisse lipsasid. Väarikas esitus ja enesekindlus jätsid pigem mulje, et niimoodi oligi noodis kirjas. Marje Lohuarul oli kanda ka kogu kontserti tervikuks siduja roll, saates vaheldumisi esinevaid Peeter Paemurru ja Pille Lille (sopran).

Robert Schumanni neli laulu tsüklist «Naise elu ja armastus» ja Richard Straussi laule esitas kontserdisarja eestvedaja Pille Lill. Kiitust ei vääri siinjuures mitte ainult särav hääli ning elegantne ja südamlik esitus, vaid ka näitlejameisterlikkus, mida lauljanna kasutamata ei jätnud. Tavaliselt kipub ooperikoolitusega lauljate puhul esinemisel sõnaline pool arusaamatuks jääma ja see kahandab oodatavat muusikaalamust. Pille Lillele olen aga tänulik hea saksa keele häälduse eest, mis lubas peale meloodiate nautida ka teksti.

Kuulajatele lähemale

Peale saksa autorite oli ka vas neli laulu eesti heliloojalt – Ester Mägi «Ööhõlmad», Lepo Sumera «Tähed», Mart Saare «Ta tuli» ja Eduard Oja «Me oleme põhjamaa lapsed». Laule siduv ühine temaatiline joon oli öö, mis sõnades, eri kombinatsioonides esines.

Nii võib laule vaadelda kui eri ajajärgudest pärinevat nelja interpretatsiooni öö teemal. Ka üks laule Richard Straussilt kandis pealkirja «Öö». Peale öiste meeleolude oli kontsert kantud vaikusmeeleoludest, vaikusemeleoludest, vaikusemeleoludest sisaldas nii kontserdi avalugu kui ka lisalaul Straussilt, mille üks fraase kõlas: «Oleme vaikus teineteise kõrval, et olla koos».

Iga kuu kolmandal kolmapäeval kõlavad aulas «Meistrite Akadeemia» sarjas ka klaverihelid.

VARJE SOOTAK

Pille Lille tänusõnad kontserdi lõpus kõlasid ülikoolile, linnavalitsusele ja esinenud muusikutele. Samuti avaldas ta tunnustust kontserdisarja idee autorile ja Pille Lille muusikute toetusfondi ühele patroonile krahv Carlisle'ile, kes ka ise publiku hulgas viibis. Eesti ühe esisoprani sõnutsi on «Meistrite Akadeemia» kontserdid selleks, et publikul oleks lihtsam esinejaid kuulama tulla, kuna interpreedid tuuakse «koju» kätte ja seejuures on tegu parimate muusikutega. Pille Lill avaldas ka lootust, et alanud sari jääb kestma kümnenditeks või isegi sajanditeks.

Tõelised meistrid

Avakontserdil esinejad olid vaieldamatult kõrgel professionaalsel tasemel. Kummardusi tehti iga loo ja kontserdi lõppedes väarikalt, otsekui oleks mõnekümne kuulaja asemel täissaal ja ovatsioonid

kõrvulukustavad. Kindlasti ei lahkunud ükski kuulajatest ja loodetavasti ka esinejatest kahetsustundega või rahulolematult.

«Meistrite Akadeemia» kontserdisari on kiiduväärt ekskurs eesti (kammer)muusikasse ja eesti muusikute maailma.

Toimunud õhtu ja veel toimumata kontserdid on omamoodi elav eesti muusikaajaloo kursus. Kui suurvormidega on mõnevõrra lihtsam tutvuda, nende sügavamaks mõistmiseks jääb teoste pikkusi arvestades rohkem aega, siis väikežanrid jäävad mulle isiklikult pisut kaugeks ja kättesaamatuks. Kammerkontsert ei ole miski, mis kergesti kuulama meelitaks. Seda enam on antud sarja puhul minu jaoks tegu akadeemiaga, mille sissejuhatav loeng jättis igati positiivse mulje. Ootan huviga järgmisi meistreid.

Pille Lille toetusfond

Ave Tupits

«Meistrite Akadeemia» toimus Pille Lille muusikute toetusfondi, ülikooli ja linnavalitsuse koostöös.

Pille Lille muusikute toetusfond (hwww.hot.ee/toetusfond) on ellu kutsutud selleks, et toetada andekaid Eesti noori muusikuid nende professionaalsete oskuste edasiarendamisel. Samuti finantseeritakse väljapaistvate

eesti ja välismaa spetsialistide kursusi Eestis.

Fondil on toetajaid Suurbritanniast ja Eesti äri-ringkondadest. Muusikute toetusfondile anti Pille Lille nimi, kuna tegu on tuntud interpreediga nii Eestis kui ka välismaal. «Meistrite Akadeemia» kontserdid toimuvad Tartus, Tallinnas, Narvas, Viljandis ja Pärnus. Kõrvuti mainituga korraldab fond ka sarja «Hingemuusika».

UUDISED

TÜ austab oma vaima- ja liikmeid

26. oktoobril kell 17 algab TÜ Ajaloo Muuseumis rektori vastuvõtt eelmisel semestril pensionile siirdunud ülikooli töötajatele.

Vastuvõtule kutsutute seas on emeriitprofessorid – kardioloogia kliiniku endine juhataja Rein Teesalu, Elle Vunder ja Jüri Ant, erakorraline prof Ott Kurs, lektor Elviira Vassiltšenko, erakorraline teadur Tõnu Krsipin, dots Tõnu Möls, spetsialistid Valve Soome ja Silvi Lannes, koguhoidja Laidi Laiverik, metoodik Helle Jaaniste jpt.

Ülikool tunnustab traditsiooniliseks kujunenud üritusel oma auväärseid liikmeid TÜ autasudega – suure või väikese medaliga, aumärgi või tänukirjaga.

UTs ilmuvad täna-sest uued rubriigid

Täna UT lugeja on ehk juba tähele pannud nelja uut rubriiki.

Tahame igas numbris 1. lehekülje uudiste veergu alustada ülikoolielu olulise sündmuse või isiku meeldetuletamisega. Ootame siin kõigi abi, kes aitaksid nii ajaloorüpest kui ka lähiminevust huvitavat materjali välja kaevata.

Kuna UT artikleid kommenteeritakse ka veebiväljaandes, siis hakkame neid avaldama 2. lehekülje uudiste veeru lõpus.

3. lehekülje uudiste veeru allosa hakkavad aga tänasest täitma ülikooliteemalised naljad. Kellel midagi naermaajavat sõnas või pildis pakkuda, saatku aga toimetusele.

Täna-sest tahame ka esile tõsta meie akadeemilise elu positiivseid tahke A (kui üliõpilase parim hinne) ja puudustele tähelepanu juhtida Fi (jt kehvemaid tulemusi tähistavad tähed) all. Siingi ootame kogu ülikoolipere ettepanekuid.

UT toimetus

TEATED

26. ja 27. oktoobril on kirjandusmuuseumis interdistsiplinaarne seminar «Inimesed ja lemmikloomad». Registreerimine: renata@folklore.ee.

29. ja 30. oktoobril toimuvad psühholoogia osakonna vilistlastepäevad. 29. okt kl 17 algab Eesti Psühholoogide Liidu kongress. Info ja registreerimine: psühholoogia osakond, Tiigi 78-334, tel 737 5902, departm @psych.ut.ee, www.psych.ut.ee.

ALMA ANEKDOOT

Kuidas füüsikud, matemaatikud ja filosoofid raha raiskavad

Olnud kord füüsika-keemia-teaduskonnal vaja mingit kallist katsevarustust ja läinud teaduskonna dekaan ülikooli haldusprorektori käest selleks raha nuiama.

«Kuulge,» ei saanud prorektor aru, «milleks teile niipalju raha? Võtke matemaatikutest eesküju – need ostavad ainult paberit, pliiatseid ja paberikorve. Või siis näiteks filosoofid – need ostavad ainult paberit ja pliiatseid.»

EAGLE • VISION

ÜHEKUULISED KONTAKTLÄÄTSED
alates 140 krooni paar

Soola 8, Tartu
Emajõe Ärikeskus I korrus
Tel 737 1060, tartu@eagle-vision.ee
www.eagle-vision.ee

ÕNNITLEME

Dots Ivar Piir 75

20. oktoobril oli füüsika-teoreetiku, dots Ivar Piiri 75. sünnipäev.

Enamik tänaseid Eesti füüsikuid on Ivar Piiri õpilased.

Piir on lugenud peaaegu kõiki teoreetilise füüsika instituudi põhi- ja erikursusi. 1955–1970 töötas Piir teoreetilise füüsika kateedris assistendi ja dotsendina ning 1981–1994 teoreetilise füüsika ja astrofüüsika kateedri juhatajana.

Edukas tegevus õppejõuna ei ole võimalik aktiivse teadusliku uurimistööta. Piiri teadustööd käsitlevad gravitatsioonivälja kvantteooriat, Einsteini võrrandite täpseid staatilisi lahendeid, laine- te levikut kõveras ruumis, Huygensi printsiipi ja muid üldrelatiivsusteooria probleeme. Tema gravitatsioonivälja kvantefektide arvutused kuuluvad klassikasse. Tuleb märkida ka laineleviprotsesside uurimist – sel alal valmis Ivar Piiri juhendamisel Romi Mankini kandidaadiväitekirja. 1970–1981 töötas Piir TA

Füüsika Instituudis vanemteadurina.

Igasuguse professionaalse tegevuse, eriti aga õppejõu- ja uurijatöö aluseks on muidugi õppimine. 1952 lõpetas Piir füüsikaosakonna ja 1955 aspirantuuri ning kaitses kandidaadi väitekirja. Arvukad õpilased ja kolleegid tänavad ja õnnitlevad Ivar Piiri tema juubeli puhul ning soovivad tugevat tervist, jätkuvat rõõmsat meelt ja igakülgselt edu!

Kolleegide ja õpilaste nimel Risto Tammelo

ÕNNITLEME

Dots Nadežda Ivanova 50

23. oktoobril jõuab oma esimese juubelinii raha ja panganduse õppetooli dots Nadežda Ivanova.

Kogu tema elu ja karjäär on olnud seotud Tartu ja ülikooliga.

Lõpetanud 1978 *cum laude* rahanduse ja krediidi eriala, kutsuti ta kohe kateedrisse assistendiks. Järgnesid aspirantuur ja majandusteaduste kandidaadi kraadi kaitsmine 1986. Dotsendi kutseni jõudis juubilar 15 aastat tagasi ja töötab sel ametikohal siiani.

Tänu oma töökuusele ja äärmiselt suurele kohusetundele on ta üliõpilaste ja kolleegide hulgas hinnatud õppejõud.

Eraldi väärib rõhutamist

tema keeleabi kolleegidele ja oskus suhelda naaberriikide ülikoolidega.

Kolleegid õnnitlevad ja soovivad tugevat tervist ning viljakat koostööd veel paljudeks aastateks!

ÕNNITLEME

50

Margus Eimre, teadur – 22. oktoober

Nadežda Ivanova, dotsent – 23. oktoober

Karin Tuvikene, referent – 26. oktoober

40

Kaie Aia, raamatupidaja – 22. oktoober

Marika Talumäe, sekretär – 22. oktoober
Rein Vanja, administraator – 25. oktoober

25

Denis Matrov, laborant – 22. oktoober

Mooinika Teemus, assistent – 26. oktoober

Korporantidel ja üliõpilasseltside liikmeil on peas oma teklid. Nn metsikute arvates võiks olemas olla ka Tartu Ülikooli üliõpilasmüts.

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leanne Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

TEATED

25. oktoobril avatakse ülikooli ajaloo muuseumi koostatud näitus «Herba» Kohtla-Järve Põlevkivimuuseumis. Näitus on avatud 25. novembrini.

Info: Maire Merioja, ülikooli esindaja Ida-Virumaal, tel 332 1217.

27. oktoobril kl 9.30 toimub Tartu Ülikooli hommikupalvus Ülikooli 18-227.

Info: Rudolf Osman, tel 51 27 302.

FA Schola pakub võimaluse õppida gregooriuse laulu (juhendaja Tarmo Tabas), plokklööti ja ansambli mängu põhirõhuga keskaja ja renessanssmuusikal (juh Helena Uleksin ja Raho Langsepp), bambusflööti põhirõhuga Euroopa keskaja ja india muusikal (juh Raho Langsepp). Õppetöö on tasuta. Info ja registreerimine: helena23@ut.ee, 56 56 8097 (Helena Uleksin), www.festivitas.ee.

26. oktoobrist alustab treeninguid algajate grupp traditsioonilise taiji yang stiili huvilistele. Taiji on iidne hiina nn sisemine võitluskunst, mida treenides arendatakse peale füüsiliste võimete ka sisemist energiat ehk chi'd ning sisemist tasakaalu.

Taiji on suurepärase vahend stressist vabanemisel, oma sise-maailma kontrollimisel ja arendamisel.

Trennid toimuvad T ja R kl 18.30 haridus- ja teadusministeeriumi saalis, Munga 1. Juhendaja Raho Langsepp.

Info ja registreerimine: raho@solo.ee, 509 4612.

KAITSMISED

27. oktoobril kl 16 kaitseb Kūūtri 2 -301 germaani-romaani filoloog osakonnas magistratööd Irina Koksharova «Prototüüpse muinasjutustruktuuri realiseerimine ja ekspluateerimine teostes «Karupoeg Puhh», «Tuul pajuokstes» ja «Peeter Paan»». Juhendaja prof Krista Vogelberg, ped-knd. Oponent Reeli Torn, MA. Info: Age Allas, tel 737 5218.

3. novembril kl 16.15 kaitseb TÜ nõukogu saalis Margus Saal doktoritööd füüsikas teoreetilise füüsika erialal «Uurimusi Suure Paugu eelse Universumi ja braanimaaailma kohta». Juhendaja dr Piret Kuusk. Oponentid dr Syksy Räsänen (Oxfordi Ülikool) ja dr Enn Saar (Tartu Observatoorium). Info: Toomas Plank, tel 737 5567.

ÄRISIMULATSIOONI MÄNG

TÜ tehnoloogiainstituut kutsub kõiki, kes ei õpi majandust põhiainena, huvituvad ettevõtlusest ja valdavad hästi inglise keelt (mängu juhendid on inglise keeles), osa võtma rahvusvahelisest ärisimulatsiooni mängust!

Osalemiseks registreeru 2. novembril toimuvale avaseminarile hiljemalt 29. oktoobriks: www.tuit.ut.ee/transact. Info:www.tuit.ut.ee.

KURSUS UUELE TÖÖTAJALE

«TÜ arvutivõrgu kasutamine. Ülevaade infosüsteemidest» 3. nov kl 9.30–16.30.

Kursuse maht: 8 t arvutiklassis.

Lektorid: asjaajamise peaspetsialist Sirje Mark, raamatukogu referent Kärt Müll, teadustalituse peaspetsialist Viktor Muuli, IT osakonna spetsialist Riina Reinumägi.

Toimumiskoht: avatud ülikooli arvutiklass, raamatukogu III k (õppekirjanduse lugemissaali ees).

Kursuse programm: www.ut.ee/it/teenused/koolitus.

Maksumus ülikooli sisekäibega: 480 kr.

Registreerumine: IT osakond, Riina Reinumägi 737 5442, riina.reinumagi@ut.ee

KONVERENTS

TÜ eetikakeskuse ja Teaduse ja Kultuuri Sihtasutuse Domus Dorpatensis konverents «Usaldus ja koosteguvus» sarjas «Ühiste väärtuste otsingul»

29. ja 30. oktoobril SA Domus Dorpatensis majas (Ülikooli 7, II k)

29. oktoobril

kl 9 Avab Kristiina Tõnnisson, SA Domus Dorpatensis juhatuse liige
Urmus Klaas «Usaldus kui alus edukaks koostegutsemiseks»

kl 9.20–11.15 Eveli Illing «Erinevate sektorite koostöö teoorias ja praktikas»
Viido Polikarpus «Kas kunstnik või businessman? Või mõlemad?»

kl 11.30–13.30 Katri Raik «Koostöö väljakutsetest Eesti ja Vene kogukondade vahel»
Tõive Kivikas «Usaldus kui innovatiivse tegevuse alus»

kl 15–17 Artur Taevere «Ühiskondlikku maailmapilti paigates. Koostöö praktilisi tulemusi»
Kristina Mänd

30. oktoobril

kl 10.15–11.45 Margit Sutrop «Missugust usaldust me vajame?»

Aadu Must «Usaldus ja koostöö Eesti ühiskonnas: ajalooline kogemus»

kl 12–13.15 Siobhan Kattago «Memory and Trust in a Democratic Culture»

Mart Raukas «Usaldus ja kindelolek»

kl 14.15–15.30 Allar Jõks «Õiguskantsler kodaniku ja riigi vahelise usalduse loojana – kas paradoks?»
Peeter Järveldi «Usaldus poliitsei vastu – kuidas see sünnib?»

kl 15.45–17 Aavo Kokk «Suu laulab, süda valutab»

Triin Vihaem «Usaldus ja solidaarsus Eesti elanike enesemääratluse 'mustrites'»

kl 17 Lõppdiskussioon (eetikakeskuse juhataja Margit Sutrop)

Võimaluse korral teatada osavõtust: kirsti.joesalu@ut.ee või tel 737 5427.

LOENGUD

25. ja 27. oktoobril loeb tuntud kinoajaloolane ja -teoreetik, J. Lotmani raamatu «Dialog ekraaniga» kaasautor, Chicago Ülikooli prof Juris Civjans vene ja slaavi filoloogia osakonnas erikursust «Filmi semiootika probleemidest» (FLVE.03.264 1 AP, A).

Kursuses käsitletakse kaasaegse filmi probleeme. Loengud on vene keeles. Esimene loeng toimub 25. okt kl 16.15, Näituse 2-207.

Info: tel 737 6352.

27. oktoobril kl 16.15 algab Lossi 3-406 Õpetatud Eesti Seltsi ettekandekoosolek. Päevakorras: Ken Kalling «Pidalitöbi – mineviku vari».

27. oktoobril kl 12.15 toimub kursuse «Eesti avalik haldus» raames ph aud128 Elva linnaapea Urmas Kruuse avalik loeng.

KONVERENTS

27. oktoobril kl 10 algab Pärnu kolledžis rahvusvaheline konverents «Töö- ja koostöö kultuur koolis». Vt http://infutik.mtk.ut.ee/www/kodu/jvju/kultkonv2004.

SPORT

23. okt kl 17 kohtub võrkpallinaiskond TÜ /Eeden meistri liigamängude raames Jumeke/Võru VK-ga Tartu Ülikooli spordihoones.

24. okt kohtub TÜ/Eeden Tallinnas Eesti Näituste hoones VK Tähega.

23. okt kl 14 algavad TÜ võimlas Jakobi 5 ülikooli meistrivõistlused poksis.

KONTSERT

TÜ AULAS

27. okt kl 18 esineb Bristol Cathedral Special Choir Suurbritanniast. Tasuta.

VANEMUISE
KONTSERDIMAJAS

28. okt kl 19 pianistide festivali «Klaver '04» raames «Klaveripoeg kutsus kokku: kuuevõistlus mitmekülgsuses» (Rein Rannap, Mihkel Mattisen, Kristjan Randalu ja Sven Kullerkupp).

Õhtut juhib Taavi Eelmaa. Piletid 100 ja 60 kr.

LINNAMUSEUMIS

24. okt kl 16 «A Due». Esinevad Kristiina Are, Ene Nael (klavesiin), Helen Normet (viul) ja Ardo Västriku (tšello).

INFOPÄEV

Doktorantide ja järel doktorite rahastamisvõimalus «Research in Europe: National and European Funding Possibilities for Graduates and PostDocs»

27. oktoobril kl 13.15–17 ph aud 102

13.15 Avamine
13.30 Angelika Lange-Gao, Max-Planck Society (Max-Planck Gesellschaft MPG) – «Opportunities for young researchers»

14 Meelis Sirendi, Eesti Teadusfond – «Noorte teadlaste rahastamine»

14.20 Carolin Heyder, German Research Foundation (Deutsche Forschungsgemeinschaft DFG) – «Promoting Young Researchers in International Cooperation»

14.50 Kohvipaus

15.10 Kristin Kraav, SA Archimedes – «Euroopa mobiilsuskeskuste võrgustik ja Euroopa mobiilsusportaal. Marie Curie tegevused»

Arnold Kristjuhan, TÜ – «Marie Curie stipendiaadi vaatenurk rahvusvahelisele mobiilsusele»

16 Sebastian Stetter, EU liaison office of the German research organisations (Koordinierungsstelle EG der Wissenschaftsorganisationen – KoWi) – «Humboldt Foundation and Helmholtz Association»

16.30 Katrin Kiisler, SA Archimedes – «Akadeemilised mobiilsustoetused Eestis»

Ettekanded inglise ja eesti keeles.

Registreeruda: www.kowi.de/en/youngscientists/more/registration.

Ürituse korraldavad Saksamaa teadusasutuste Euroopa koordineerimiskeskus KoWi (Koordinierungsstelle EG der Wissenschaftsorganisationen), SA Archimedes, TÜ ja Eesti Teadusfond.

Info: Lauri Randveer, tel 737 5510.

Saltatores Revalienses
ACADEMIA GUSTAVIANA 372
Tartu Ülikooli asutamispäeva kontsert
esmaspäeval 25. oktoobril 2004 kell 19 ülikooli aulas

Kuningate tants ja muusika
kontsert 17. saj. lõpu - 18. saj. alguse tantsust, laulust, muusikast
Spaalluise tantsu ansambel Saltatores Revalienses
Ansambel Accentus Tallinn
Kestisid Kustav-Agu Püüman
Kontsert on tasuta

Tartu Ülikooli üliõpilasesindus kutsub tudengeid muret kurtma

Tartu Üliõpilasesinduse uus juhatus kinnitab, et senisest rohkem haka-takse vastu tulema tudengite projektidele mitte ainult rahaliselt, vaid ka inimjõudu kaasates.

Liitusite esindusega 2004. aasta kevadest. Kas olete ka varem esinduse tööst osa võtnud?

Hannes: Jah, tööpoolest olen siin esimest korda, kuid samas ei leia, et see takistavaks asjaoluks oleks.

Kristi: Tahtsin midagi ära teha. Soovin asju korraldada ja organiseerida. Tegelen reiside ja muude ürituste korraldamisega Erasmus Student Networkis, aga sellest jäi nagu väheks. Soovisin teha veel midagi. Aidata üliõpilasi ja teha midagi head. Kuna olen olnud tuutor 3 aastat, siis tean ka Tartu Ülikooli süsteemist ja struktuurist, mistõttu teeb see minu tegemisi lihtsamaks.

Miks sa esindusega liitusid?

Hannes: Ühelt poolt kindlasti soov saada korra ka midagi enamat

Hannes Klaas
TÜ ÜE esimees
hannes.klaas@ut.ee

Kristi Lont
TÜ ÜE aseesimees
kristi.lont@ut.ee

kui üksikud kursapeod või edukad õpitulemused ja teiselt poolt ka soov ennast arendada uute väljakutsete ja kogemustega.

Milliseid tähelepanekuid oled seni esinduse töö kohta teinud?

Hannes: Kuna eelmisel õppeaastal loodi esinduses uus süsteem on minu jaoks paljud tööülesanded ja kohustused jäänud üpris segaseks. Teinekord on tõesti tunne, et uus juhatus visati tundmatus kohas vette ning nüüd lõpuks oleme ka ujuma õppinud. Samas ei ole olukord üldsegi lootu-

setu. Ma olen rahul oma juhatuses koosseisuga, uue teabespetsialisti, uue avaliku poliitika juhi ning loomulikult asendamatult sekretäri. Ei usu, et ilma nendeta nii kiiresti sisse oleksin sulanud. Kui aus olla, siis on mul siiras usk selle struktuuriüksuse efektiivsusesse.

Kristi: Väga palju on arusaamatut. Eelmine esindus ei andnud seda meile hästi üle. Suvi tuli peale ja suur seletamine või kurssi viimine jäi ära. Väga palju oli vaja ise alguses avastada. Asendamatult on muidugi sekretär Signe, kes tõesti kõike teab

ja on ilmselt esinduse kael. Teha on siin väga palju ja kõige raskem on ilmselt inimesi haarata. Rõhk just neil, kes ei tea, miks nad esindusse kandideerisid. Ja rõõmsaks, teotahteliseks teeb see, kui asjad tõesti toimivad.

Millised on sinu plaanid esinduses?

Hannes: Kuna juhatus oli uus ning sisseelamine võttis aega, ei ole tegevusplaan veel lõplikult paigas. Muidugi on kavas jätkata vanu traditsioone nagu TÜ aastaball ja lehe ilmunisajaks lõpusirgele jõudnud sügispäevad kuid samas on soov teha ka midagi uut. Üheks tähtsaks eesmärgiks on näiteks esinduse kodulehe www.ut.ee/esindus kiire valmimine. Lisaks on hetkel valmimas statuut TÜ Üliõpilasesinduse toetajaliikmeks olemise kohta. See tähendab seda, et ka nõ tavaüliõpilane saab tulevikus soovi korral otseselt mõjutada meie kõigi elu ning lisaks oma vaeva eest ka preemiat saada. Täpsemat infot edastab selle kohta lähij

ajal üliõpilasesindus.

Lisaks esimeheks olemisele juhatan ma ka majandus- ja arendus- toimekonda. Töenäoliselt teemad, mis sinna valdkonda kuuluvad, eriti üliõpilasi ei huvita (ei, me tõesti ei saa maksta sinu ühika renti), aga siiski kiirelt ka nendest plaanidest.

Näiteks on soov koostada täpsemaid juhiseid liikmete kohustuste ja õiguste kohta, et siis uutel tulijatel veidike kergem sulanduda oleks. Lisaks tulla vastu tudengite projektidele mitte ainult rahaliselt vaid ka inimjõuga. Soov oleks arendada ka tihedamat koostööd kursavanematega, et kõik need probleemid ka lõpuks siia esinduse ruumidesse jõuaksid.

Kristi: Plaane on palju. Aga aega on kõigest kaheksa kuud. Tahan, et järgmise esinduse tulek oleks palju lihtsam. Oleks rohkem selgust nii funktsioonidest, kui kohustustest ja õigustest. Soovin kindlaid tööjuhiseid, sest nii on ju palju lihtsam, kui sa tead täpselt,

mida sa tegema pead. Sooviksin esinduse töö üleandmise perioodi, et toimuks juhendamine. Olen kultuuri-, teabe- ja integratsiooni toimekonna esimees, mistõttu soovin korraldada üritusi üliõpilastele. Nagu sel nädalal toimunute tudengikalli, karaoke

Tahan, et järgmise esinduse tulek oleks palju lihtsam.

Oleks rohkem selgust nii funktsioonidest, kui kohustustest ja õigustest.

Õlletares ja rahvastepall või ülelinnaline rebasepäev koostöös Põllumajandusülikooliga. Soovin jätkata ööraamatukogu traditsiooni. Tahan, et Wagabund oleks väärt ja loetav leht Universitas Tartuensise vahel. Veel ideedeks on kindlasti toetajaliikmed ja e-konspekt. Plaan on korraldada ka küsitlusi, et saaks selgema pildi üliõpilase vajadustest ja soovidest.

TÜ ÜE

Ülikooli 18b

tel 7 375 400

halikas@ut.ee

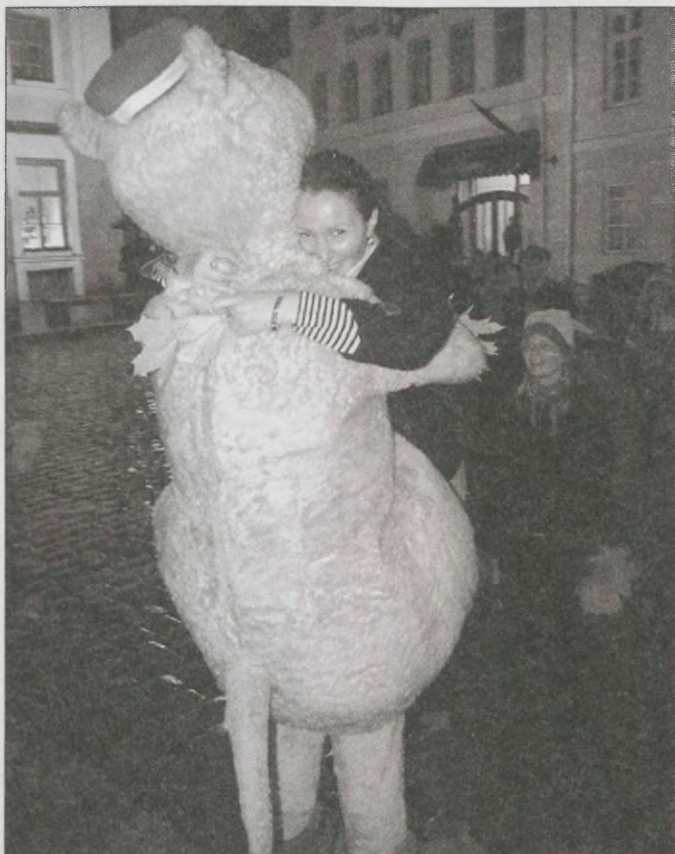
www.ut.ee/esindus

Tudengid kallistasid vihmase ilma kiuste

Tudengipäevade raames toimunud üritus Tudengikalli tekitas raekoja platsil lõbusat elevust ning pälvis paljude üliõpilaste tähelepanu. Esialgsel hinnangul võttis kallistamisüritusest osa sadakond inimest. Taolise ürituse korraldamise idee tuli Tartu Ülikooli üliõpilasesinduse kultuurtoimekonnalt, eesmärgiga propageerida kallistamist.

Kultuuritoimekonna liikme Keit Fomotskini sõnul ei kardetud ürituse läbikukkumist, kuna kallistada saab igal ajal, sõltumata ilmast. Rahvas tuli aktsiooniga innukalt kaasa ning korraldajate ootused ürituse suhtes – palju toredaid inimesi kokku tuua – täitusid igati.

„Kallistamine on nüüdsest alates kindlasti popim,“ kinnitas Fomotskin.

Erasmus Student Network Tartu liige Nino Feštšin kallistas Tartu Sügispäevade maskotti.

Fotod Anton Klink

Vaatamata vihmasele ilmale kogunes Tartu Raekoja platsile hulgaliselt tudengeid, kes ei hābenenud emmata ka esimesi ettejuhtunuid.

Tallinna ülikooli poolt või vastu?

Tallinna ülikooli idee pooldajad on seisukohal, et Tallinna ülikool kaotab Tartu monopoliidse seisundi Eesti ülikoolide maastikul ja toob sinna vajaliku pluralismi ja seesmise dialoogi. Samuti annab pooldajate arvates sel teel Tallinnas saadavat kõrgharidust teaduspõhisemaks muuta. Need, kes Tallinna ülikooli ideest nii väga vaimustuses ei ole, arvavad, et Tallinna ülikooli osapoolte koostöö jääks nõrgaks ja teadustöö maht väheseks. Samuti oleks kahe teadus- ja kõrghariduskeskuse ülalpidamine Eestile rahaliselt üle jõu käiv.

Siiani ei ole keegi küsinud, mida arvavad sellest kõigest üliõpilased, keda Tallinna ülikooli kohane otsus ja selle realiseerimine otseselt mõjutab. 15. oktoobril teatas Eesti Üliõpilaskondade Liit omaalgatuslikult, et nemad toetavad Tallinna

Hoolimata loodava Tallinna Ülikooli ideest, seisab Tartu Ülikool kindlalt sammastel.

ülikooli loomise ideed. "Leiame, et ühtse ülikooli loomine võimaldab vähendada Tallinna kui kõrghariduskeskuse sisest dubleerimist ning toob seeläbi kaasa ressursside kokkuhoiu. Usume, et kõrgkoolide liitumine toob kaasa õppekvaliteedi tõusu

nimetatud koolides," seisab EÜLi volikogu materjalides.

Ometi leidub ka üliõpilaste ja nende esindajate seas erinevaid ja ka vastakaid arvamusi Tallinna ülikooli kohta.

Tiiu Laaks

ARVAMUSED

Eesti Üliõpilaskondade Liidu juhatuse aseesimees poliitika valdkonnas Lauri Paeveer:

EÜL toetab Tallinna ülikoolide liitumist plaani. Ühe suurema ülikooli tekkega mitme väiksema asemele

koondub kõrgkoolide potentsiaal terviklikumaks. Sellest tulenevalt paranevad kõrgkooli majanduslikud võimalused, kaob dubleerimine samade erialade lõikes ning teadlaskond muutub läbi koondumise tugevamaks.

Tartu Ülikooli üliõpilasesinduse avaliku poliitika spetsialist Terje Herman-Tennosaar:

Esmalt olgu öeldud, et Tallinna Ülikool ei saa kindlasti mitte olema universitas traditsioonilises mõttes.

Lisaks oleks liitmise tulemusel saadaval koolil mõte, kui see tegeleks valdkondadega, mis ei dubleeriks Tartus õpetatavaid erialasid.

Paraku on tekkiva kooli nimetus juba niivõrd ambitsioonikas, et raske on ette näha, mis loojate peas tegelikult sünnib.

Kaotajateks võivad pikemas perspektiivis jääda üliõpilased nii Tartus kui ka Tallinnas.

TÜ ÜE esimees Hannes Klaas:

Pean ütleva, et pooldan koolide liitmise ideed, kuid näen ohte sellisel liitmisel, nagu seda soovitakse praegu teha. Arvan, et rajamine venib lihtsalt seepärast, et Haridus- ja teadusministeerium on jõudnud samadele arusaamadele nagu mina - dubleerimisel väheste ressurssidega on suured ohud Tartu Ülikoolile.

Tartu Ülikooli rektor Jaak Aaviksoo:

Aaviksoo arvas Eesti Päevalehe veergudel, et ülikool olla tähendab olla niisugusena rahvusvahelise akadeemilise avalikkuse poolt tunnustatud. Selleks on vaja sisu ja seda sisu ei saa kokku panna ambitsioonidest ja paberist, vaja on paljude inimeste aastakümnete pikkust pühendunud tööd, kompromissitult hoolitsust akadeemiliste väärtuste eest ja ... palju raha. (EPL 13.09.2004)

Välistudengid avastasid lõbutsedes Eestimaad

Möödunud nädalavahtusel käisid Tartus õppivad välistudengid *cottage weekend*-il, mille käigus lahutati meelt välimängudega ning saadi osa suurest eestimaisest öhtusöögist.

Üritus toimus Saare turismitalus Kullamaal, mis asub Tartust kolmetunnise bussisõidu kaugusel. Peale väsitavat

sõitu, anti näljastele välistudengitele maitsta kodutehtud seljankat ja magustoitu.

Kui kõht täis, oli sobiv aeg alustada välimängudega. Esimene neist oli saapavise, mis seisnes selles, et osavõtja seisis umbes viie meetri kaugusel puutoolist, kuhu oli asetatud veepudel. Mängijal oli kasutada

kaks kummikut, millega ta üritas pudelile pihta saada. Mängu võitis see, kelle kummik pudeli tooli pealt maha ajas.

„Voistlus kulges väga meeleolukalt, eriti lõbus oli siis, kui kummik väga imelikus suunas lendas või mõni osavõtja mängujuhti kummikuga tabada püüdis," rääkis välistudengitega tegele-

va organisatsiooni Erasmus Students Network Tartu (ESN-Tartu) president Mari-Liis Käär.

Pärast välimänge ootas vapraid välistudengid öhtusöök, mis koosnes peamiselt kodutehtud kotlettidest ning sinna juurde pandud erinevat-est lisanditest.

Ürituse tipphetkeks sai korralik puudega köetav

maasaun, kust sai ka otse jõkke hüpata.

Käärdis sõnul korraldab Erasmus Student Network Tartu reise ja üritusi selleks, et välistudengitele Eestimaad tutvustada ning neid kohalikku ellu integreerida.

Anastassia Popova
ESN-Tartu tegevliige

wagabund

Peatoimetaja:
Marta Vasarik
Toimetaja:
Piret Pert
Küljendaja:
Mihkel Kübar
Trükk: Greif

Kirjutage meile:
marta@ut.ee

ÕU tudeng

Kas soovid tasuta praadi või sõita tasuta koju? Või odavamalt raamatuid?

Sel sügisel Hansapangast õppelaenu muidu ei saa, vaid ainult koos soodustustega. Riiklik õppelaenu on ainus laenu, mille saamiseks ei pea Sul olema igakuist sissetulekut. Madal, 5% intressimäär ja pikk tagastamistähtaeg muudavad selle parimaks õpingute rahastamise võimaluseks. Rahasumma saad kätte iga kooliaasta alguses. Laenu maksad tagasi pärast õpingute lõpetamist. Käesoleval õppeaastal saad laenu kuni 17 500 krooni.

Mida peab teadma käendamisest?

Käendajad peab olema kaks, nad peavad olema Eesti Vabariigi kodanikud või omama Eesti Vabariigi alalist elamisloa. Käenduslepingut võivad Sinu käendajad tulla sõlmima ka ilma Sinuta, kuid nad peavad teadma Sinu nime ja isikukoodi ning neil peab kaasas olema pass või ID-kaart.

Kuidas toimub laenu tagasimaksmine?

Laenu hakkad tagasi

maksmata hiljemalt aasta pärast kooli lõpetamist. ja tagasimaksegraafiku saadab pank Sulle peale kooli lõpetamist postiga koju. Laenu tagasimaksmiseks on Sul aega kaks korda nii palju, kui oli Sinu õppekavajärgne õpiaeg. Kui õpingud mingil põhjusel pooleli jäävad, on laenu tagastamise aeg lühem - 1,5 korda nii pikk, kui kestsid õpingud. Õpiajal tuleb maksta aastaintressi. Kõike oma laenu kohta saad jälgida hanza.netist

Milliseid soodustusi pakub riik?

- Kui asud pärast õpingute lõpetamist tööle riigiametisse, kohaliku omavalitsusasutusse või avalik-õiguslikku riigiettevõttesse, maksab õppelaenu Sinu eest tagasi tööandja.
- Kaitseväes teenimise ajaks peatatakse õppelaenu intressi arvestamine ja laenu tagasimaksmine.
- Noor ema või isa saab soodustust kuni kolmeks aastaks pärast lapse sündi. Õppelaenu intressi arvestamine ja laenu tagasimaksmine peatatakse ning sel ajal tasub laenuintressi riik.
- Kui perre sünnib laps, kustutab

Hansapank

Head mõtted saavad alati teoks

riik ühel vanematest osa õppelaenust, kui lapsevanem on läbinud õppekava täies mahus ja lõpetanud kooli.

Millised soodustused ootavad õppelaenu võtjat Hansapangas?

- Kui õppelaenu summa on kantud 31. oktoobriks Sinu pangakontole, osaled paljude auhindade loosimisel - tasuta korter, auto, lõunasöögid, rongisõidud terveks õppeaastaks, lisaks veel sülearvuti, digikaamera, kruuvis kahele Peterburgi, mobiiltelefon, raamatupoe kinkekaart.
- Soodustused, mida igal juhul õppelaenu võttes kasutada saad on 10 tasuta rongisõitu, soodsama hinnaga internetiühendus, sülearvuti, mobiiltelefon, digikaamera, raamatud ning tasuta Tallinki kliendikaart Tallink Club.
- Lisaks saad tasuta üliõpilaspileti ja hooldustasuta pangakaardi terveks aastaks.

Põhjalikuma selgituse kõikide tudengitele mõeldud soodustuste ja pakkumiste kohta leiad internetist www.knapasnah.net. Kui miski jääb segaseks, siis helista 6310 310 ja me räägime Sulle.

Tartu Ülikooli Aastaball 2004 Vanemuise kontserdimajas 3.detsembril

Bernard-Marie Koltési
roberto zucco
lavastaja Tiit Ojasoo

4 viimast korda!
23. ja 24.11, 2.12 (29.11 Vanalinnastuudios)

sadamateater soovitab eriti tudengitele

Andrus Kivirähki ja Mati Undi romantiline kurbmäng
romeo ja julia
27.10, 2. ja 14.11 (kell 16), 7. ja 15.12

Tudengisoodustus -40% Info ja broneerimine tel. 7440165, 7440167 Piletid Vanemuise teatri kassadest, Piletipunktist ja Piletilevist.
www.vanemuine.ee

emt

USA professor osaleb tudengite sügiskoolis

28.– 31. oktoobrini toimub Waide motellis üliõpilaste rahvusvaheline keskkonna- ja geenitehnoloogia sügiskool.

Ühe korraldaja, bioloogia 4. a üliõpilase Margit Meesaare sõnul arutlevad üliõpilased koos Eesti ja välismaa teadlastega geenitehnoloogia ja keskkonna probleeme. Teemad on geneetilistelt modifitseeritud organismide looduses kahjutuna hoidmine, bioetilisel küsimused, GM toiduainete mõju inimesele ja erinevad võimalused keskkonnaseisundi säilitamiseks ning paran-

damiseks.

Peaesineja on tunnustatud ökoloogiaprof Richard B. Primack Bostoni ülikoolist USAst. Eesti teadlastest esinevad geenitehnoloogia prof Erkki Truve, keskkonnasõbralike lahenduste propageerija Marek Strandberg jt. Keskkonnaküsimusi tutvustavad Eesti Rohelise Liikumise töögruppide juhid Allan Kokkots ja Mari Jüssi. Teist korda toimuva sügiskooli organiseerisid eri kõrgkoolide üliõpilased.

Info: www.ut.ee/sk.

Põhjamaade keeletehnoloogia eksperdid TÛs

Eile külastas ülikooli keeletehnolooge Põhjamaade keeletehnoloogia professorite delegatsioon.

TÛs, TTÛs, TPÛs ja Eesti Keele Instituudis tutvuti Eesti keeletehnoloogia olukorraga ning arutati koostöö arendamist.

Põhjamaade Ministrite Nõukogu esinduse avalike suhete nõuniku Kristina Hal-

liku sõnul on kohtumised osa Põhjamaade keeletehnoloogia koostöövõrgust NorDokNet, mille eesmärk on tagada keeletehnoloogia uurimuste kättesaadavus ning kasutatavus.

Ettevõtmine kuulub Põhjamaade keeletehnoloogia doktorikooli programmi, milles osalevad ka Eesti ülikoolid.

«Usaldus ja koostegevus»

Täna kell 9 algab Tartus sarjas «Ühiste väärtuste otsingul» kahepäevane konverents «Usaldus ja koostegevus».

Täna peavad usaldusteemalisi ettekandeid Eveli Illing, Viido Polikarpus, Katri Raik, Tõive Kivikas, Kristina Mänd ja Artur Taevere.

Homme räägib eetikakeskuse juhataja prof Margit Sutrop

sellest, missugust usaldust me vajame. Prof Aadu Musta ettekande teema on usaldus ja koostöö Eesti ühiskonnas. Ettekanded on veel Mart Raukaselt TPÛst, õiguskantsler Allar Jõksilt jt.

Konverentsi korraldavad TÛ eetikakeskus ja Teaduse ja Kultuuri Sihtasutus Domus Dorpatensis Ülikooli 7 majas.

Hendrik Nigul, Mihkel Kree ja Martin Pettai olid edukad ka kevadel Prahas rahvusvahelisel võistlusel. Paremal juhendaja Ahto Truu.

DAVID HILL

TÛ programmeerijad olid Minskis edukad

Varje Sootak

TÛ tudengite esimene meeskond (Mihkel Kree, FKT ning Hendrik Nigul ja Martin Pettai, MIT) saavutasid Minskis ACM programmeerimisolümpiaadi veerandfinaalis teise koha.

Teine meeskond (Siim Kaskpeit, Imre Lorvi ja Avo Muromägi, MIT) tuli 18. kohale.

Üliõpilaste juhendaja Ahto Truu sõnul pääses TÛ esimene võistkond edasi detsembris

toimuvale Peterburi poolfinaalile.

ACM programmeerimisolümpiaad on omataoliste hulgas vanim ning kõige laiemas osavõtugeograafiaga. Truu sõnul on olümpiaadi nimetamine üliõpilaste maailmameistrivõistlusteks igati õigustatud.

Peterburi poolfinaali pürib 387 võistkonda 161 kõrgkoolist. Info: www.acmicpc.org, http://neerc.ifmo.ru/, www.fpmi.bsu.by/acmicpc/.

Tartu Ülikool muudab vastuvõttu

Varje Sootak

22. oktoobril võttis TÛ nõukogu vastu otsuse minna üheksas teaduskonnas, kolmes kolledžis ja õigusinstituudis üle lävendipõhisele vastuvõtule. Sellest jäävad praegu kõrvale arsti- ja bioloogia-geograafiateaduskond.

Ülikool kasutas lävendipõhist vastuvõttu juba tänavu suvel usu-, õigus-, füüsika-keemia-, majandus- ja matemaatikateaduskonnas. Üldjoontes läks vastuvõtt korda ning nüüd otsustati taolisele vastuvõtule laiemalt üle minna. Eesmärk on teha vastuvõtureeglid lihtsamaks ja kogu üliõpilaskandidaatile läbipaistvaks.

Lävendi eelised

Üliõpilasesinduse avaliku poliitika spetsialist Terje Herman-Tennosaar märgib, et lävendiga vastuvõtt annab tulevasele üliõpilasele juba varakult võimaluse mõelda, milliseid riigieksameid valida.

«Samuti on ette teada, milliste tulemusteni peab pingutama, et tagada endale koht üliõpilaste hulgas. Laias plaanis kaob ära suvine muretsimine seoses ülikooli astumisega. Huvitatutele jääb võimalus kandideerida erialadele, kus on nõutavad sisseastumiseksamid,» ütles Terje Herman-Tennosaar.

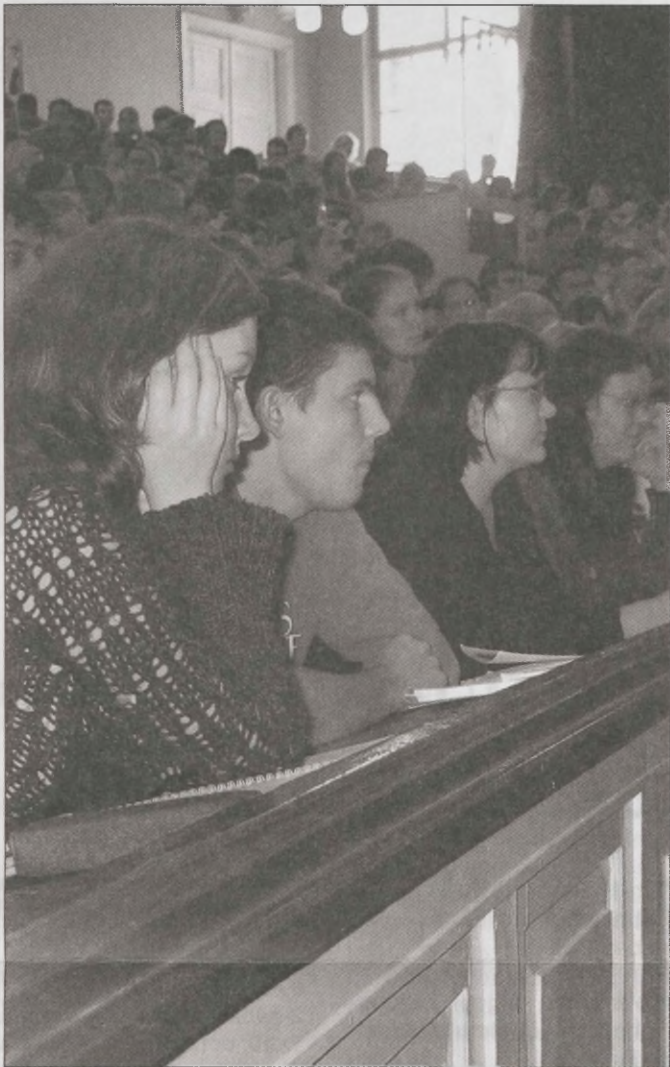
Õigusteaduskonna üliõpilasena märgib ta, et juba aastaid on üldiselt teada, millistele tulemustele peab riigieksamid sooritama, et üldse lõõgile pääseda. «Nüüd on see number lävendiks formuleeritud ja eriliisi probleeme pole see õigusteaduskonnas kuuldavasti tekitanud.»

Lävendi miinused

Lävendi miinuseks peab esinduse avaliku poliitika spetsialist prognoosimatust. «Võttes arvesse bioloogide/geograafide ja arstitudengite ulatuslikke praktilisi töid, mis algavad kohe esimese semestri algul, on raske tagada töökohta laboris või seminaris kõigile võimalikele tudengitele. Õppetöö kvaliteet ei jõhi kannatada liiga suure hulga üliõpilaste pärast.»

Bioloogia-geograafiateaduskonna dekaan Tõnu Meidla ütles, et lävendipõhisele vastuvõtule üleminek on nähtavasti lihtsamalt realiseeritav, nõ mitteeksperimentaalsetes teaduskondades.

«Meil toimuv õpe on erinev selle poolest, et suhteliselt suur osakaal on praktilisel tegevusel (praktikumidel, eksperimentaalsel töö) ja välipraktikal. See õpe on suhteliselt ressursimahukas ja keerulise korraldusega,» põhjendas lävendipõhisusest eemale jäämist dekaan Meidla. Ta selgitas, et näiteks bioloogide-geograafide-geoloogide esimese õppeaasta suvine välipraktika toimub kümnes ühelt ülesandelt tei-

Rahvusülikool ootab oma auditoriumidesse Eesti andekaid noori.

VARJE SOOTAK

LÄVENDIPÕHINE VASTUVÕTT

Usuteaduskond	Matemaatika-informaatika-teaduskond
Õigusteaduskond	Sotsiaalteaduskond
Filosoofiateaduskond	Narva kolledž
Füüsika-keemiateaduskond	Pärnu kolledž
Haridusteaduskond	Türi kolledž
Kehakultuuriteaduskond	Õigusinstituut
Majandusteaduskond	

sele liikuv rühmas nelja õppenädala vältel. «Rühmaõppe osakaal on üldse suur ning grupi suurst kontrollib olemasolevate õppelaborite vastuvõtuvõime.»

«Oleme analüüsinud, milline üldse võiks olla meie koolitusvõimsus, st teoreetiline üliõpilaste vastuvõtu arvu ülempiir. Täna töötame sellele piirile võrdlemisi lähedal. Meil ei ole õppekorraldust muutmata võimalik vastuvõtunumbreid oluliselt kasvatada, sest see hakkaks paratamatult avaldama soovimatut mõju õppekvaliteedile,» ütles Meidla.

Arstiteaduskonna dekanadi juhataja Tuuli Ruusi sõnul ei pea nende teaduskond veel otstarbekaks lävendipõhist vastuvõttu rakendada, sest siis on märkimisväärne oht vastu võtta planeeritust kas oluliselt rohkem või vähem üliõpilasi.

«Võttes vastu rohkem, tekib väga tõsine ruumipuudus praktiliste oskuste õpetamiseks. Võttes vastu vähem, st pannes lävendi liiga kõrgele, jääb tähtsate riiklik koolitustellimus,» selgitas Ruus teaduskonna seisukohta.

Eriti kriitiline oleks Ruusi sõnul viga hambaarstiteaduse ja proviisoriõppe puhul,

kus riigitellimus on oluliselt madalam ja koolitusvõimsus väga täpselt välja arvatud.

Teisi muudatusi

TÛ nõukogu otsustas, et nüüd saab üliõpilaskandidaat esitada vaid ühe avalduse ühele õppekavale, kuid kandideerida võib nii riigieelarvelisele kui ka riigieelarvelisele kohale.

Terje Herman-Tennosaar üliõpilasesindusest märgib, et põhimõte «üks avaldus ühele õppekavale» võtab kahjuks võimaluse sooritada sisseastumiseksameid kahele erialale. «Siiski peame nõustuma õppekomisjoni seisukohaga, et võttes arvesse ka bio-geod ja arstiteaduskonna sisseastumise eripärasid, läheks vastuvõtt tervikuna ülikooli jaoks muidu liialt keerukaks ja töömahukaks. Loodame, et uus kord ei võta ülikoolilt neid kandidaate, kes ei pääse nt skandinavistikat õppima, ent olnuks näiteks suurepärase tulevased ajakirjanikud.»

Mitmel erialal säilivad testid ja katsed. Sisseastumiseksamid tuleb teha näiteks skandinavistika puhul, sest taolist riigieksamit koolides pole.

Samuti ühtlustub vastuvõtt välisüliõpilastele keda nüüd võetakse vastu üldises korras.

TÄNA LEHES

Tartu sügis-päevad 2004
LK 3

Ärisimulatsiooni mäng

LK 2

TA preemiad üliõpilastele

LK 2

Psühholoogide vilistlaspäevad

LK 4

UUDISED

Käärikul tuleb semiootika sügiskool

6. ja 7. novembril toimub Käärikul VI semiootika sügiskool «Ideoloogilised märgiprotsessid kultuuris».

Töö jaotub viide sektsiooni: meedia, rahvakultuur, populaarteaduslik kirjandus, teater, roheline mõtlemine. Ettekandeid peavad Maarja Lõhmus («Meediateksti tähenduse ideoloogilise suunamise mehhanismidest») TÛst, Jaanus Rohumaa, Marek Strandberg jt.

Info: www.semiootika.ee/sygsikool/sygiskool.htm.

Meediasüsteemist ja -kasutusest

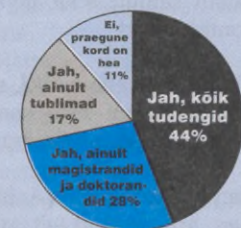
2. novembril toimub Tallinnas seminar prof Peeter Vihalemma hiljuti ilmunud raamatu «Meediasüsteem ja meediakasutus Eestis aastatel 1965–2004» põhjal.

Ettekandeid peavad prof Peeter Vihalemm, Taivo Paju, Pille Pruulmann-Vengerfeldt jt. Ettekanne on ka Consensus PR presidendilt Maris Graudinsilt, kes on ka ülemaailmse PR ettevõtte Weber Shandwick Worldwide Baltikumi esindaja.

Seminar lõpeb ümarlauaga. Ürituse korraldavad Kontakt Konverentsid koos TÛ Kirjastusega.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas esimesel semestril peaks saama õppetoetust?

Vastajaid: 348

Uus küsimus:
Kas TÛ-l peaks olema oma tekkel?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

Ülikool tunnustab

Tartu Ülikooli väikese medali-ga autasustati matemaatilise statistika instituudi endist dotsenti Tõnu Mölsi.

TÜ aumärgi ja tänukirjaga tunnustati mikrobioloogia instituudi endist töötajat Tõnu Krispinit.

TÜ aumärgi pälvis teaduskeskuse AHHA endine töötaja Helle Jaaniste.

TÜ tänukirja said arstiteaduskonna endised assistendid Rein Ole ja Milvi Topmann, raamatukogu endised töötajad Milvi Spiegel, Salme Smirnova, Marju Rikand, Mai Kummer, Ravil Tšainõšev ja Tähti Jodshe.

Koolilehetegijate meedialaager

28. oktoobril algas Türi Majandusgümnaasiumis kolmepäevane koolimeedia laager.

Koolimeedia laagri projekti-juhi Sigrid Sõerunurga sõnul kirjutavad laagrilised peale loengute lugusid, millest panakse kokku laagri leht.

Korraldaja on MTÜ Noorte Meediaklubi, kuhu kuuluvad ka TÜ ajakirjandustudengid.

Tiia Tulviste valiti professoriks

Ülikooli nõukogu valis arengusühholoogia professoriks TÜ dotsendi Tiia Tulviste (pildil).

Tiia Tulviste lõpetas TÜ psühholoogia osakonna 1978, 1985 kaitses kandidaadi, 2002 doktorikraadi.

Ta on töötanud TÜ psühholoogia osakonnas 1978. aastast, 1993. aastast dotsendina. 1995–1999 oli arengusühholoogia õppetooli hoidja.

Tulviste uurimisvaldkonnad on reflektiivse mõtlemise arengu sõltuvus kultuurist, lapse kõne ja mõtlemise areng jm.

Tiia Tulviste on Eesti Psühholoogide Liidu president, Rahvusvahelise Käitumise Arengu Uurimise Ühingu Balti riikide koordinaator jne.

VEEBIKOMMENTAAR

A ja F, TÜ üliõpilastel pole tekkit UT nr 33, 22. okt

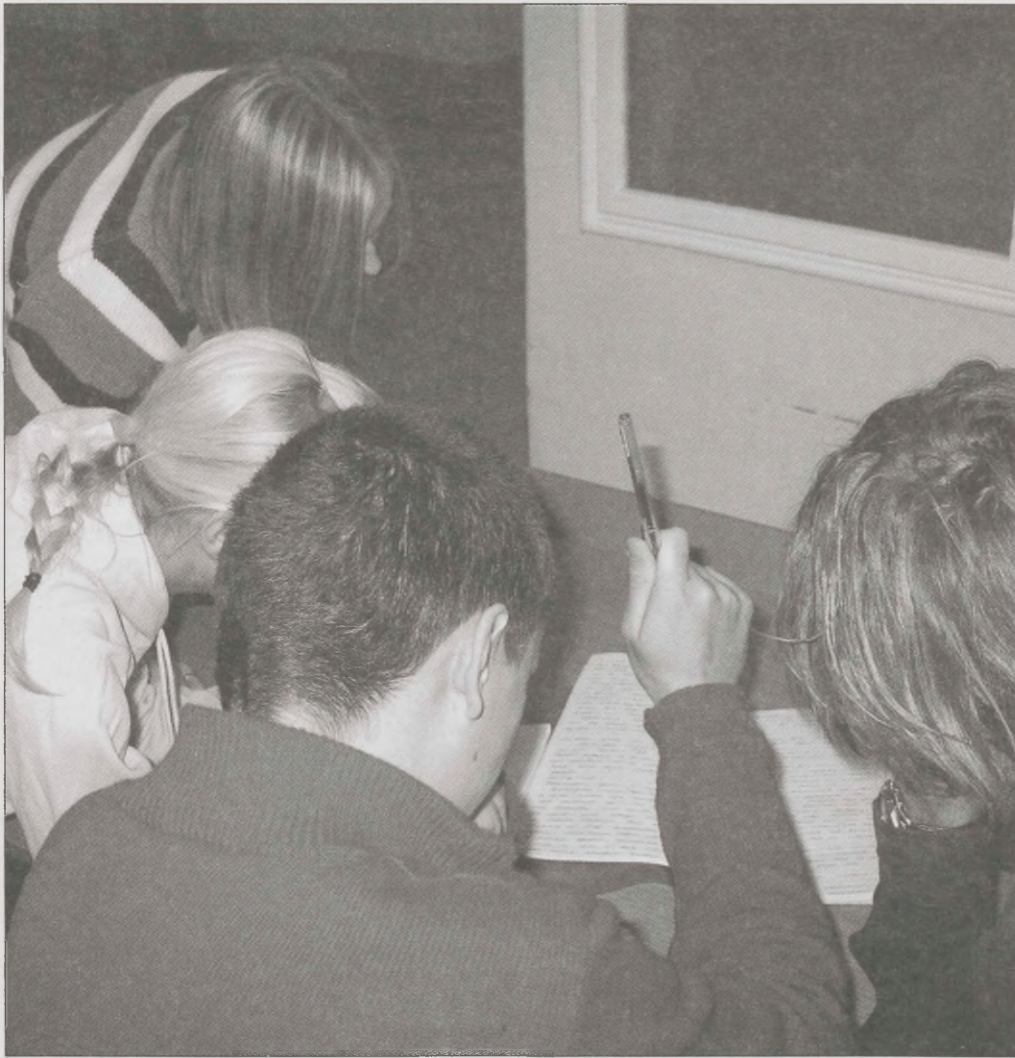
Jah, tõesti peaks Tartu Ülikoolil olema oma tekkel. Praegu jääme TTÜle selles osas alla. Vanasti oli ju TUL tekkel, kuhu ja miks see kadus?

Toetan samuti tekli tagasitoomise ideed.

Jah, kus on vana tekkel, mis ajast mis ajani seda kanti? Kas keegi keelas selle ära?

Olen kuulnud teklist Apollo. Olen aru saanud, et seda võivad kanda kõik üliõpilased, ka need, kes ühtegi organisatsiooni ei kuulu.

Kas TÜ on tõesti kehvem kui TTÜ ja TPÜ, et oma mütsi pole?

Ärisimulatsioonimängud õpetavad meeskonnatööd, firma juhtimist jpm.

VARJE SOOTAK

Avasta endas ettevõtluspisik!

Tuuli Semevsky

Tehnoloogiainstituudi infospetsialist

Novembris algab rahvusvaheline ärisimulatsioonimäng.

Ettevõtlik mõtlemine pole ainult majandust õppivate tudengite pärusmaa – ettevõtlikkus on hinnas igal pool. Nii filoloogile, kes unistab pärast kooli lõpetamist oma tõlkefirma tegemisest, kui ka füüsikule, kes plaanib uutset seadet tootma hakata, on kasulik ettevõtluse põhimõtete tundmine.

Tunniplaanis seda aga kõigil ei ole, ning siin sõltubki palju tudengi enda teadlikkusest, kas ta ülikooli jooksul ettevõtlusalastesse loengutesse satub või mitte. Ja kui loengud võetud, sõltub vaid endast, kas sellele ka praktiline kogemus järgneb.

Kuidas juhtida firmat?

Tänu Euroopa Liidu projektile Transact on majandust mitteõppivatel tudengitel võimalus ennast proovile panna novembris ja detsembris toimuv rahvusvahelises majandusmängus. Selles võisteldakse firma juhatuse liikmena simuleeritud ärikeskkonnas. Võitjaid premeeritakse üsna kopsaka auhinnaga – 500 eurot meeskonnale ja lisaks veel 500 eurot ülikoolile.

Mäng pakub närvikõdi just neile tudengitele, kel varasem ärikogemus puudub, kuid kelles ootab avastamist ettevõtluspisik. Või on tal lihtsalt soov oma erialast midagi täiesti teistsugust proovida. Sest kuigi tegu on võistlusega, on ettevõtmise laiem eesmärk tutvustada ettevõtluse aluseid noortele, kes seda peaaegu ei õppinud pole.

Võistlus algab kohalikul tasandil, kus siinsetest tudengitest ja välisstudengitest, aga ka kutseharidus- ja keskkooli-

RAHVUSVAHELINE ÄRISIMULATSIOONIMÄNG

2. novembril avaseminar

8.–9. novembrini eelvoor

2-nädalane ettevõtluskoolitus võitjameeskonnale

1.–10. detsembrini rahvusvaheline voor

Mängu korraldab Eestis TÜ tehnoloogiainstituut Euroopa Liidu projekti Transact raames.

Lisainfo: www.tuit.ut.ee/transact

Registreerimine: enne 30. oktoobrit tehnoloogiainstituudi kodulehel www.tuit.ut.ee.

õpilastest koosnevad meeskonnad võistlevad omavahel kahe päeva jooksul sarnastes turutingimustes edukaimaks osutunud firma tiitli pärast.

Meeskonna liikmetest saavad simulatsioonimängus firma juhatuse liikmed, kes peavad langetama firma juhtimist puudutavaid otsuseid alates personalipoliitikast kuni müügistrateegiani.

Mängijatele on abiks majandusprotsesse seletavad juhendid, samuti on võimalik abi küsida juhendajatelt. Lõppude lõpuks saab kasutada ka vana head katseeksitusmeetodit, kuna mäng toimub nn perioodides (nagu ka äritegevus toimub aastate kaupa) ning iga perioodi otsuseid ja nende tagajärgi analüüsides saab näha, millised olid edukad otsused ja millised mitte.

Mängul mitu etappi

Iga perioodi otsused saadetakse mängu jälgivatele ekspertidele Saksamaal Stuttgartis, kes neid arvutiprogrammi abil analüüsivad ja tulemused tagasi saadavad.

Esimese mängu võitjad saavad auhinnaks kahe nädala jooksul toimuva ettevõtluskoolituse pikaajalise praktikaga ettevõtluskonsultandilt Tõnis Metsalt. Tema valmistas võistlejad ette rahvusvaheliseks mänguks.

Viimane on juba suurem pätkel, sest kui eelmine mäng koosnes loodud ettevõtte tu-

rupositsiooni parandamisest, siis nüüd läbivad vastsed ettevõtjad mitmesuguseid äritegevuse staadiume alates äriplaani koostamisest kuni turule sisenemise ja tegutsemiseni välja.

Palju kasulikku

Ürituse korraldaja Jane Saatre loodab, et simulatsioonimäng võimaldab erineva taustaga tudengitel laiendada silmaringi ja omandada uus vaatenurk, kuidas oma eriala teadmisi tulevikus rakendada. Samuti rõhutab ta meeskonnatöö oskusi, mida mängul osalemine arendab, kuna meeskonnad moodustatakse alles sissejuhataval seminaril ja iga firma edu sõltub suuresti üksteise oskuste kasutamisest.

Mängu varem mänginuna tunnistab Jane, et esimeste perioodide vältel polnud tal aimugi, milliseid otsuseid oma firma eduks langetada, kuid tasapisi hakkas tekkima süsteemist tervikpilt ja lõpuks tekkis tõeline hasart, et konkurentidele ära teha. Kuna tegu on reaalse elu lihtsustatud mudeliga, saab ka palju selgemaks, kuidas toimida reaalses ärisituatsioonis.

Rahvusvaheline ärisimulatsioonimäng loob tudengile võimaluse arendada ettevõtjale omast mõtlemist, õppida meeskonnatööd ja harjutada isikliku äristrateegia planeerimist ja elluviimist.

Teaduste Akadeemia üliõpilasauhinnad

26. oktoobril anti Teaduste Akadeemias kätte üliõpilaste 2004. aasta teadustööde auhinnad.

Võistlusele laekus 104 uurimistööd, mis on üle kahe korra rohkem kui eelmisel aastal. 20st autasustatust on 14 TÜst. Ingrid Ulst, kes sai I auhinna J. W. Goethe Frankforti ülikooli magistratöö eest, lõpetas TÜ õigusteaduskonna 2000. a.

I auhinna (4000 kr)

pälvisid TÜst **Katrin Männik** – magistratöö «Inimese X kromosoomile spetsiifilise mikroküübi väljatöötamine vaimse alaarenguga seotud DNA koopiaarvu submikroskoopiliste muutuste tuvastamiseks» (juh dots Ants Kurg),

Laur Vallikivi – magistratöö «Arktika nomaadid šamanismi ja kristluse vahel: Jamb-to neenetsite pöördumine baptismi» (juh lektor Liivo Niglas).

II auhinna (2500 kr)

said **Ksenia Andrejeva** – bakalaureusetöö «Aegridade analüüs ja nullsummaline mäng Läänemere räime püügikvootide ümberjaotamisel» (juh biol-kand Robert Aps ja doktorant Margus Pihlak),

Els Heinsalu – magistratöö «Browni osakeste difusioon ja koherentsus kallutatud perioodilistel potentsiaalidel» (ingl k; juh prof Risto Tammelo ja dots Teet Örd),

Mark Karimov – bakalaureusetöö «Lääne Norra fjordide põhjasetete mineraalne koostis» (ingl k; juh prof Kalle Kirsimäe ja Aivo Lepland),

Rahel Maria Kasemaa – bakalaureusetöö «Salapärase Estri raamat – selle literaarse-

test motiividest ja erinevatest versioonidest» (juh mag Andres Gross),

Kalle Kipper – konkursitöö «Trichoderma reesei tsellobiohüdrolaas Cel7A kineetika fluorestsentsmärgistatud tselluloosidel» (juh lektor Priit Väljamäe),

Meelis Kull – magistratöö «Kiire klasterdamine meetrilistes ruumides» (ingl k; juh dr Jaak Vilo),

Helen Nigol – bakalaureusetöö «Puude pankade teooriast ja praktikast eesti keele puude pangale mõeldes» (juh lektor Heli Uibo),

Elo-Hanna Seljamäe – bakalaureusetöö «Dialogis kettkirjastest» (juh prof Ülo Valk),

Pille Säälik – magistratöö «Rakku penetreeruvate peptiidide valgutranspordi mehhanism, kineetika ja efektiivsus biotinüleeritud peptiidi ja aidiini kompleksi mudeli alusel» (juh van-teadur Margus Pooga ja dots Sulev Ingerpuu),

Dorel Tamm – magistratöö «Eesti töötleva tööstuse ekspordivõime jätkusuutlikkusest tööajukuludest lähtuvalt» (juh prof Urmas Varblane ja doktorant Kristina Toming),

Evelyn Uuemäe – magistratöö «Maastikuindeksite sõltuvus lähteandmete ruumilisest lahutusest ning indikatsiooni-väärtus valgetest toitainetest ja orgaaniliste ainete väljakandes» (juh prof Ülo Mander ja dots Jüri Roosaare) ja

Katrin Viigand – bakalaureusetöö «Hansenula polymorpha maltaasi geeni promootor: regulatsiooni uurimine ja tugevuse hindamine» (juh dots Tiina Alamäe).

Molekulaar- ja rakubioloogia 1. a doktorant Pille Säälik pälvis teise auhinna magistratöö eest.

ERGI PROMMIK

Euroopa üliõpilaste konverents – Euroopa nädal

11.-15. aprillini 2005 toimub Eindhovenis, Hollandis järjekordne Euroopa suurim üliõpilaskonverents.

Seekordse konverentsi teema on «Kui suur on SINU Euroopa? Avasta tema piire».

Nädala jooksul kogunevad ligi 350 üliõpilast kogu Euroopast ning 150 kohalikku tudengit, et arutleda Euroopa arengu üle.

Loengute ja töögruppide kõrval saavad üliõpilased nautida rikkalikku kultuuriprogrammi – reisi Amsterdamis, kultuurifestivali, spordiüritusi jne.

Konverents on üliõpilastele tasuta ja seetõttu on oluline kinni pidada registreerimiskuupäevadest, milleks on 31. detsember.

Info: www.europeanweek.org

EAGLE • VISION

ÜHEKUULISED KONTAKTLÄÄTSED
alates 140 krooni paar

Soola 8, Tartu
Emajõe Ärikeskus I korrus
Tel 737 1060, tartu@eagle-vision.ee
www.eagle-vision.ee

TARTU SÜGISPÄEVAD 2004

Haikude töötuba

Piret Tamm
Riigiteaduste 2. a üliõpilane

21. oktoobril oli sügispäevadel kavas töötuba, kus kõigil soovijatel oli võimalik teada saada, mis on haiku, ning vastavalt oma soovile panna paberile mõned read teemal «Tudeng ja sügis».

Algselt oli plaanitud üritus läbi viia Paabeli sisehoovis, kuid võrdlemisi külm ja niiske ilm välist üritust väga ei soosinud. Tänu abivalmis Paabeli töötajatele saime soovituse

kolida ette fuajeesaali.

Veidi enam kui kahe tunni jooksul käis lühikesi jaapani loodsluuletusi kirjutamas umbes kümmekond inimest ning kuld kollaste vahtralehtedega kaunistatud alus sai kella kolmeks inimeste omaloomingut täis. Kirjutisi oli saksa, soome ja inglise keeles.

Meeleolu oli rahulik ja samas rõõmus, igati sobiv mõttetgevuseks.

Ürituse korraldasid Kersti Paldis ja artikli autor ülikooli kultuuriklubist.

Araabia tsirkus Tartus

Deniss Rutšeikov
Ajakirjanduse 4. a üliõpilane

20. oktoobril etendus Tõnissoni platsil paroodia «Imede aed – saamatu amatöörsirkus Araabiast».

Muusikaetendus rääkis asja-armastajatest rahahimulistest tsirkuseartistidest, kes oma turneel peatusid Tartus.

Peaosa mängis näitleja Tarmo Männard (tsirkusedirektor Ali). Teistes osades olid tudengid: kaunis köietantsija

Lily Pärsiast, moderntantsijatest miimid, temperamentne arabia karutaltsutaja, karu Berliini loomaaiast jt.

Fantaasiaküllase «Imede aia» eesmärk oli näidata päevakajalise Lähis-Ida piirkonna elu kirevust ja kultuurilist mitmekesisust vastukaaluks rasketoonilistele tavauudistele.

Ürituse korraldas tudengiorganisatsioon AIESEC, peakorraldaja oli Helena Metslang. Liibanoni-päraseid suupisteid jagas Kriss Tarding.

Sügispäevad 2004.

FOTOD: WWW.STUDENTDAYS.EE, MONTAAŽ: ERGI PROMMIK

Välistudengite panus

Nino Feštšin
Kultuuride karusselli peakorraldaja, ESN-Tartu

Välistudengid tunnevad ennast *alma mater* is kindlalt ja hubaselt. Seda väidet kinnitab fakt, et sügispäevadel löi kaasa hulk välistudengide, kes näitasid kohalikele tudengitele oma kultuuri isepärasusi.

20. oktoobril toimus kultuuride karussell, mis oli välistudengeid esindavate organisatsioonide Erasmus Student Network Tartu (ESN-Tartu) ja AEGEE koostöö vili.

Ürituse kontseptsioon oli tutvustada tükikest võõrast kultuuri.

Et soodustada tõhusat suhtlemist inimeste vahel, alustati üritust seltskonnamängudega. Kindlaks lemmikuks osutus «puuviljade rändamine» toolidega.

Viktoriiniks jagati publik võistkondadesse. Oigesti vastata tuli nii paljudele küsimustele kui võimalik. Kõige rohkem punkte kogus Saksa välistudengite grupp.

Nemad teadsid kindlalt, et Inglismaal suletakse pubid kell 11 õhtul, Soomes võib leida 1,5 miljonit sauna ja Portugali lipul domineerib punane värv.

Ürituse tipphetkeks sai aga kiirfotovõistlus, kus võistkondadele jagati digifotoaparaadid. Tehtud fotode põhjal tuli nuputada väike lugu «Üks päev tudengi elust». Imestusväärne oli see, et minimaalse ajavahemikuga, suutsid võistkonnad pakkuda tõelist pildimaratonit. Sponsorite poolt välja pandud auhinna omanikuks osutus kohalike tudengite grupp. Eriauhind läks välistudengitele, kes täpselt vahendasid publikule sõnumi, milline on üks päev tudengi elus!

Etlus-konkurss

Helen Kästik
Ülikooli kultuuriklubi liige

Loomulikkuse ja lihtsuse tõttu peeti parimaks Loore Martma etlemist.

20. oktoobril toimus kunsti-de öö raames etluskonkurss.. Eelmisel aastal kogunesid etlejad üliõpilasmaja baariruumi. Sel aastal valiti kohtumispäigaks märksa hubasem Veski villa kaminaruum.

Osalejad kandsid ette luuletuse ja proosapala omal valikul. Repertuaarivalik oli tudenglikult avar – omaloomingust eesti kirjandusklassika ja elektripraktikumi tööjuhendini.

Deklaameerimisoskuses võtsid üksteisel mõõtu kirjanduse ja rahvaluule eriala esimese kursuse tudeng Jaanika Hunt, materjaliteaduse üliõpilane Urmo Visk, majandusteaduskonna tudeng Meelis Tamson ning ajakirjandustudeng Urmas Reisberg.

Etteregistreerumata otsustas koha peal publiku ette astuda ka muusikaõpetajaks tudeeriv Loore Martma.

Žürii otsustas, et äärmärkimist väärivad nad kõik. Mõned ettekandmised olid tulisemad ja teatraalsemad, teiste puhul oli vestlustoonilisus ning pingutamatus mõjuvalt tabatud.

Loomulikkus ja lihtsus sai määravaks Loore Martma etlemise juures, kelle esitust peeti seekord parimaks.

Väärilisi auhindu jagus siiski kõigile viiele osalisele Tele 2-lt, Ilmamaalt, Vane-muise kontserdimajalt, Tartu Üliõpilasmajalt, A Le Coqilt, Orbitilt, Põlva Piimalt ning Kraft Foodsilt.

UUDISED

Näitus Eesti Instituudist ja inimestest

20. oktoobril avati TÜ Raamatukogus näitus «Eesti Instituut 15».

Eesti Instituut asutati 1989, alusepanija ja esimene direktor oli Lennart Meri.

Samuti on raamatukogu III korrusel välja pandud fotonäitus «Eesti inimesed».

Mõlemad näitused jäävad avatuks 20. novembrini.

Kulturistid võitsid kaks meistritiitlit

24. oktoobril peeti Tallinnas Eesti meistrivõistlused kultuursmis ja fitnessis, kus TÜ Akadeemilise Spordiklubi esindajad saavutasid kaks meistritiitlit.

Merike Sula saavutas esikoha naiste kultuursmi kategoorias ning Andrei Abrossimov kuni 80 kilogrammiste meeste hulgas. Teiste seas edestas Abrossimov ka Meelis Susit, kes on tulnud Iirimaa meistriks. Absoluutarvestuses oli Abrossimov neljas.

TÜ/Eeden võitis võrulasi

23. oktoobril võitis võrkpallinaiskond Tartu Ülikool/Eeden meistrivõistlustel Jume/Võru VK-d 3:1.

Võistkonna treener Andres Toode jäi naiskonna mänguga üldiselt rahule, kuigi tunnistas, et kolmanda, kaotatud geimi lasid tartlannad liiga kergelt käest.

Narva börsihoone platsil algab töö

Eile algasid ehituseelsed tööd Narva vanalinnas, börsihoone platsil ja selle taga asuvatel kruntidel.

2007. aasta sügiseks kerkib samasse kohta Tü Narva Kolledži uus hoone.

Kolledžihoone tulevasel asukohal algas pinnase eemaldamine ja piirdetara püstistamine.

1600 ruutmeetri suuruselt platsilt tuleb ära vedada kuni poolteist meetrit pinnast. 2005. aasta kevadel järgnevad arheoloogilised kaevamised. Esimesed labidatäied mulda eemaldab üks kolledži esimese kursuse üliõpilastest, kes oma lõpudiplomi saab plaani kohaselt juba sel ajal, kui kolledž on üle kolinud uude hoonesse.

Ehituseelseid töid ja arheoloogilisi kaevamisi juhib Tü dots, filosoofiadoktor Aivar Kriiska.

Ettevalmistamisel on arhitektuurikonkursi tingimused.

ALMA ANEKDOOT

Matemaatik, füüsik ja astronoom ...

Matemaatik, füüsik ja astronoom sõidavad ringi mööda Šotimaad. Järsku märkavad tee ääres mäletsevat musta lehma.

«Kae-kae, Šotimaal on lehmad mustad,» tähendab astronoom.

«Kannatust, kallis kolleeg,» rahustab teda füüsik, «me teame kõigest, et Šotimaal leidub vähemalt üks musta värvi lehm.»

«Ei,» teatab matemaatik resoluutselt, «praegu võib kindel olla ainult selles, et Šotimaal leidub vähemalt üks lehm, kellel vähemalt üks külg on must.»

Peahoone vastrenoveeritud auditoorium 128. ANDRES TENNIS

Ülikooli peahoone kunagine keemiaauditoorium renoveeritud

Tullio Ilomets

Ülikooli peahoone parempoolses külgtiivas asuv auditoorium 128, mis aastail 1957–1950 oli keemiaosakonna valduses, on nüüd renoveeritud-restaureeritud võimalikult endises väljanägemises ja varustatud kaasaegse õppetehnikaga.

Peahoone külgtiivad ehitati ülikooli arhitekti Karl Rathausi (1805–1872) projekti kohaselt 1856–1858. Parempoolse külgehitise alumise korruse ja osa keldriruumide said keemikud, ülemise korruse füüsikud.

Keemiakabinetile ja laboratooriumile ettenähtud ruumide sisustamise organiseerija oli rahvusvahelise tuntusega keemiaprofessor Carl Schmidt

(1822–1894), kes lisaks varasematele kogemustele oli 1857. a maist kolme kuu jooksul tutvunud Saksa, Prantsus- ja Inglismaa tähtsamate ülikoolide keemialaborite ja auditooriumidega. Sama aasta lõpuks jõudis ta uue labori sisustamisega lõpule.

1809–1857/8 paiknesid keemiakabinet ja laboratoorium peahoone parempoolse tiiva esimese korruse tänavapoolses kolmes ruumis ja allasuvais keldriruumides, millest uue hoone valmimisel välja koliti.

Asja remonditud auditoorium on tüüpiline 19. saj keskpaiga keemiaauditoorium oma suure demonratsiooni-laua ja selle taga asuva tõmbekapiga, samuti tõusvate istmeridadega, mis kõik on

suures osas originaalkujul säilinud.

Auditooriumile annab akadeemilise aura see, et siin on õppinud või õpetanud mitmed rahvusvahelise tuntuse omandanud keemikud, nagu Carl Schmidt, Nobeli laureaat Wilhelm Ostwald, füüsikalise keemia arendaja Gustav Tammann, biokeemik Gustav Bunge, keemik-mineraloog Johann Lemberg jt.

Samuti ka meie oma rahvusülikooli keemikute põlvkonnad alates Paul Kogermanist, Michail Wittlichist, Adolf Partsist jt ning lõpetades viimastega, kes siin, enne 1950. a valminud uude keemiahoonesse kolimist keemialoenguid on kuulanud.

Nende hulka kuulub meie emeritprof Vello Past.

Lapsena tänapäeva maailmas

Tiia Tuviste

Arengupsühholoogia prof,
Eesti Psühholoogide Liidu
president

29. ja 30. oktoobril toimuvad psühholoogia osakonnas vilistlaspäevad ja konverents «Lapsena tänapäeva maailmas».

Psühholoogidel on kombeks oktoobrikuu viimasel reedel ja laupäeval Tartus kokku saada. Nagu ikka, algavad vilistlaspäevad reedel, seekord siis 29. oktoobril lahtiste uste päevaga psühholoogia osakonnas.

Osakonna lahtiste uste päevad

Täna on huvilistel võimalik osaleda õppetöös. Tiina Kompus peab Tiigi 78 r 118 kohutupsühholoogia kursuse raames kell 10.15–11.45 loengu «Isiksuse mõiste õiguslikus kontekstis ja kell 12–13.45 «Vägivaldse käitumise retsiidiivsuriski hindamine».

Kliinilise psühholoogia huvilistel on võimalik osaleda Maie Kreegipuu juhtumianalüüsi kursuse raames Tiigi r 332 peetavates loengutes. 10.15–11.45 räägitakse hinnanguintervjuudest, 12.15–13.30 käsitletakse teemat «Kliinilise psühholoogi kompetentsuse nõuded».

Koolipsühholoogia huvilistele soovitame Samuel Mathews töötuba «Pere- ja koolikonteksti osast kriitilise mõtlemise eelduste tekkes (ingl k), mis toimub 12.15–13.45 Tiigi r 311. Samuel Mathews töötab USAs Lääne-Florida Ülikoolis dotsendina ning tegeleb erisuguste kooli- ja arengupsühholoogia teemadega, olles eriti hea asjatundja murdeea probleemidega. Ta veedab Eestis oma vaba semestri TPÜ psühholoogia osakonnas.

14.15–16.45 peab Osna-brücki ülikooli arengu- ja kultuuriprofessor Heidi Keller Tiigi r 332 imikute kasvatamise kultuuri kursuse raames loengu «Narratiivide laste kasvatamisest (ingl k).

Heidi Keller on rahvusvaheliselt tuntud arengupsühho-

EESTI PSÜHHO- LOOGILIDE LIIDU ENDISE PRESIDENTI PREEMIA

Peapreemia – Pirko Tõugu,
Andero Uusberg ja Ma-
rianna Drozdova.

Lohutuspreemia – Astra
Schults ja Tanel Mällo.

loog, kes on kirjutanud mitu raamatut ja artikleid kultuuri ja bioloogia osast lapse arengus. Oma lühikursuses käsitleb ta kultuuridevahelisi erinevusi laste kasvatamises – lastega suhtlemises, esimestes mälestustes oma vanematest, narratiivides sellest, kuidas lapsi kasvatada. Kursus keskendub just imikute kasvatamises ilmnenud kultuurierinevustele.

Kell 17–18 peab Eesti Psühholoogide Liit oma aastakongressi.

Kell 19 algab vilistlaste pidu Atlantise konverentsikeskuses. Öhtut juhivad Katri-Evelin Kalas ja Kairi Kreegipuu.

Rahvusvaheline konverents

30. oktoobril toimub peahoone ruumis 102 rahvusvaheline psühholoogiakonverents «Lapsena tänapäeva maailmas». Selle avab kell 10 psühholoogia osakonna juhataja prof Jüri Allik.

Eesti Psühholoogide Liidu ekspreident Aune Valk annab kätte parima tudengiuurimuse preemia.

Kell 10.15–11.15 peab prof Heidi Keller loengu «Erinevad kultuurirajad läbi ühesuguste arenguülesannete». Ettekandes räägitakse sellest, kuidas erisugused kultuuriideoloogiad – individualism vs kollektivism, sõltuv vs sõltumatu Mina lastekasvatamisel peegelduvad. 11.15–12 peab dots Samuel Mathews ettekande «Lapse enesliku alge tekkega seotud teguritest».

Pärastlõunane sessioon on eestikeelne. 13.15–14 räägib Tiia Tuviste teemal «Iseolemise sotsialiseerimine Eesti lastel».

Järgnevad Eesti Psühho-

See kuidas tulevad lapsed toime suurte äraarvamatus maailmas, sõltub ka psühholoogide abist.

ERAKOGU

loogide Liidu uute liikmete ettekanded. Erinevalt konverentsi põhiettekannetest, mis sel aastal on arengupsühholoogia valdkonda kuuluval teemal – kultuurierinevustest lapsevanemate toekspidamises ja praktikas – avaneb laupäeva õhtupoolikul kell 14–17 võimalus teada saada, millega psühholoogia teistes valdkondades tegeldakse.

Psühholoogide Liidu uute liikmete tutvustamisel peab iga EPLi astuja ettekande oma teaduslikest huvidest ja saavutatust. Tänavu astub EPLi, kuhu praegu kuulub 80 Eestis ja võõrsil elavat ja töötavat professionaalset psühholoogi, 10 uut liiget. Need on TÜ doktorandid Aet Altoa, Triin Hannus, Tanel Mällo, Marika

Paaver ja Kristiina Tropp, TPÜ doktorant Kaisa-Kitri Niit, Kärölin Sepp ja Katrin Kulasepp ning OÜ Meta-Profit konsultant-treener Svetlana Varjun. Uute liikmete hulgas on nii bioloogilise psühholoogia, koolipsühholoogia kui ka rakenduspsühholoogia esindajaid. Suuliste ettekannete vaheajal peetakse stendiettekan-

Ootame külla kõiki meie kunagisi, praegusi ja tulevasi psühholoogiatudengeid. Tere- tulnud on ka mittepsühholoogidest (laste)psühholoogiahuvilised, samuti kõik need, kes oma elus või töös puutuvad kokku lastega.

Ürituse korraldavad TÜ psühholoogia osakond ja Eesti Psühholoogide Liit.

Tudengispordi üritused

Tiina Beljaeva

Eesti Akadeemilise
Spordiliidu arendusjuht

6. novembril toimuvad Tähvere spordihallis traditsioonilised üliõpilaste judo meistrivõistlused.

Novembris tihe spordiprogramm

Samal päeval on Virumaal Vinnis järjekordne veefestivali etapp «Vesi pritsib...Vinnis!», kuhu on oodatud kõik tudengitest veesõbrad vesiaerobikaga tegelema. Maadlejad selgitavad parimad EPMÜ võimlas 13. novembril. Poksi-meistrivõistlused harrastajate ja meistrite klassis peetakse TÜ Jakobi tänava võimlas 21. novembril.

Kuni 8. novembrini saavad kõrgkoolid oma esindusvõistkonnad võrkpalli meistrivõistlustele kirja panna. 21. novembril peetakse Tartus koos üliõpilaste meistrivõistlustega Euroopa ülikoolide MV kvalifikatsioonid võrkpallis. Üliõpilaste meistrivõistlustel selgub parim mees- ja naiskond, kes saab osaleda juulis 2005 Eestis korraldatavatel suurvõistlustel. Põnevat turniiri TÜ Spordihoones pääseb vaatama tasuta!

Harrastajate korvpalliturniir «TUDENGI SOPS»

X üle-eestilisele harrastajate korvpalliturniirile Tudengi Sops registreerus kokku 35 võistkonda.

12 meeskonda oli Tallinna, 14 meeskonda Tartu piirkon-

nast ja 7 naiskonda, neist kaks Tartust. Alagrupimängud peavad olema peetud 13. detsembriks. Igast alagrupist pääseb meeste vaheturniirile kaks paremat võistkonda. Neid mängivad Tartus omavahel kaks korda läbi, Tallinnas ühe korra. Finaalturniir toimub Tartus alles järgmisel aastal.

«TudengiPall» on uus üritus

26.-28. novembrini korraldab Eesti Akadeemiline Spordiliit koos Eesti Üliõpilaskondade Liiduga Haapsalus spordiseminari ja harrastajate pallimängude nädalalõpu.

«Siiani on enamik turniire olnud ühepäevased ja tudengid ei saa pikemalt omavahel tutvuda,» selgitab peakorraldaja Pirjo Peterson. Kuna üritus toimub EL EYES projekti «Haridus läbi spordi» raames, siis on reede, 26. november pühendatud täielikult seminarile. Peateema on ülikoolide spordikorraldus eri maades, vabatahtlikkus spordis jmt.

27.-28. novembrini ootame Eesti kõrgkoolide ja kolledžite võistkondi osalema harrastajate korvpalli- ning pimevõrkpalli turniiril.

Sportliku nädalavahetuse pidu toimub klubis «Aafrika». Osalejatel on soodustingimustel võimalik külastada Haapsalu veekeskust. Ööbimine on korraldatud koolimaja klassiruumides.

Info ja registreerimine www.easl.ee

info: Triin Iva, tel 737 5422 või lekeskus@ut.ee.

4. novembril kl 16 jätkub TÜ Ajaloo Muuseumis populaarteaduslike teoõhtute sari «Huvitavat elust ja teadusest». Seekord kõneleb Rolling Estoniansi liige Tiit Pruuli teemal «Erinevad matiskombed maailmas».

KONTSERT

TÜ AULAS

2. novembril kl 18 Aino Järvesoo mälestuskontsert. Esineb TÜ akadeemiline naiskoor, dirigent Vaike Uibopuu.

VANEMUISE KONTSERDIMAJAS

1. novembril kl 19 muusikat hingedepäevaks. Esitavad Eesti Filharmoonia Kammerkoor ja Eesti Riiklik Sümfooniaorkester. Solistid Kaia Urb (sopran), Stefan Loges (bariton), dirigent Paul Hillier.

Kavas Vaughan Williamsi «Fantasia Thomas Tallise teemale», «Viis müstilist laulu», Faure' Reekviem. 11. novembril kl 15 isadepäeva kontsert. Esinevad Pärnu Linnaorkester ja Wilhelm Schwaiger (metasarv, alpisarv, Austria). Dirigent Jüri Alpten.

TÜ AJALOO MUUSEUMIS

4. novembril kl 19 Schnittke 70. sünniaastapäeva kontsert. Esinevad Aleksander Ivaškin (tšello, Moskva/London) ja Irina Schnittke (klaver, Moskva).

RAAMATUOKSJON

TÜ Raamatupood korraldab 20. novembril kell 11.15 peahoones oma kaheksanda raamatuoksjoni. Ilmumas on oksjoni kataloog. TÜ raamatupood asub Ülikooli 11.

ÖNNITLEME

75

Arvo Tikk, emeriitprofessor – 30. oktoober

65

Mikk Titma, professor – 2. november

55

Karin Hellat, lektor – 30. oktoober
Sirje Kaur, dotsent – 3. november

50

Rait Labotkin, dotsent – 3. november

45

Leho Kõiv, assistent – 30. oktoober

40

Ain Kaare, assistent – 4. november

35

Meelis Pärtel, professor – 3. november

KÕIGILE, KES ON TÖÖTANUD VÕI TÖÖTAVAD AJAKIRJANDUSES

TÜ ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond koos ühendusega Eesti Elulood jätkab ajakirjanike elulugude kogumist.

TÜ kirjastus on juba välja andnud kogumiku «Meie jälged jäävad: Eesti ajakirjanike elulood I», mis sisaldab 30 elu- ja ametilugu. Kogutud käsikirju säilitatakse Eesti Kirjandusmuuseumi kultuuriloolise arhiivi elulugude kogus, olles osaks Eesti rahva ja kultuuri ajaloo.

Ajakirjanike elulugude kogumine on küll kavatsuslikult erialakeskne, kuid iga kirjutaja võib valida oma viisi ja vaatepunkti, jutustamaks oma saatusest ja selle kujundajatest. Ootame kirjanekuid kõigilt, kes tunnevad end praegu ajakirjanikuna või on seda kunagi enne tundnud. Kogumiku tarbeks sobib pakkuda ka 2-3 fotot mõnest ajakirjanduslikust töösituatsioonist, kus ise pildile olete jäädvustatud.

Kirjapandud eluloo raamatus avaldamiseks sobiv pikkus on 20-25 lehekülge. Käsikiri võib muidugi olla pikem, sel puhul astume autoriga raamatu toimetamisel ühendusse lühema versiooni tegemiseks.

Ootame teie elulugusid 1. veebruarini aadressi: anu.pallas@ut.ee või postiaadressil «Elulood», Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond, Tartu Ülikool, Ülikooli 18-132, Tartu 50090

Küsimuste korral soovitame ühendust võtta Anu Pallasega (tel 737 5189 või Maarja Lõhmusega maarja.lohmus@ut.ee, tel 737 5190. Nende kolleegide kaudu võite soovi korral paluda ka abiks intervjueri, kui teil endal on eluloo kirjanepanek mingil põhjusel raske.

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLICOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

Ülikooli asutamispäeva tähistamisel esitati aulas ajaloolisi tantse. Sügispäevadel puhastati Emajõe kaldad, leidudest tehti näitus.

AHHAA alustab iseseisvat elu

Varje Sootak

Seitse aastat tagasi alustas teadus- ja arendusosakonna projektina tegevust teaduskeskus AHHAA. 1. novembril andis rektor Jaak Aaviksoo projektijuht Tiiu Sillale tulemusliku töö eest ülikooli aumärgi. AHHAA jätkab oma tegevust sihtasutusena.

Keskuse eesmärk oli ja on teaduse tutvustamine laiale ringile, sh kõigile vanusegruppidele. Tehtud on seda nii interaktiivsete kui ka meelelahutuslike üritustena kogu Eestis. «Üksi, ilma teaduse populariseerijate huvi ja abita, samuti ülikooli abita ei oleks nii palju nende aastate jooksul sündinud. Täna kõiki, kes AHHAA-keskuse juures nõu või jõuga tegevad on olnud ja on. Loodetavasti tunneme peatselt sellest, et meie koostöö on peatselt materialiseerunud uues, kaunis, sisukas ja põnevas teaduskeskuse hoones,» ütles Tiiu Sild.

AHHAAle anti 2001 Tartu aasta kultuurikandja tiitel, ta on saanud ka Lõuna-Eesti parima turismiobjekti tiitli. Tiiu Sild aga tunnistati 2001. a Tartu ettevõtlukumaiks daamiks.

Projektist sihtasutuseks

2004. a algul loodi ülikooli teaduskeskuse projektist sihtasutus, mida juhib kuueliikmeline nõukogu. Sellesse kuulub kaks haridus- ja teadusministeeriumi, kaks TÜ ja kaks linna esindajat. Tüsti kuuluvad nõukogusse prof Jaak Kikas ja teadusprorektori abi Karin Jaanson.

«Et keskus sihtasutuseks muutus, ei tähenda tegevuse suunamuutust. AHHAA arengu jaoks oligi vaja kaasata olulisi koostööpartnereid, nagu ministeerium ja linn,» ütles Karin Jaanson. Jaansonil sõnul peab ülikool väga tähtsaks teaduse populariseerimist maast-madalast. «Tänapäeva maailm ja teadus muutuvad aina keerulisemaks ning lastele tuleb kõike osata lihtsalt ja huvipakkvalt

Rektor Jaak Aaviksoo andis 1. novembril Tiiu Sillale tulemusliku töö eest üle TÜ aumärgi.

VARJE SOOTAK

seletada ning näidata. Nii ei peleta neid hiljem ka teadlasekarjäär,» seletas Jaanson.

AHHAA juurde kuulub põhikirjaliselt ka teadusnõukogu, kes tagab kompetentsuse ja aitab praktilisi küsimusi lahendada. 12st liikmest on TÜ õppejõude 8. Teadusnõukogu oli ka ülikooli projekti aegu nõuandvaks tarkade koguks. Veebruaris kinnitati uus koosseis, mida juhib prof Jaak Kikas, sihtasutuse juurde. «Mitmed TÜ teadlased on olnud ja on AHHAA ürituste juures abiks formaalselt struktuuri kuulumata, lihtsalt soovist oma tööd tutvustada ja teadust laiale avalikkusele lähendada. Meil on koosta-

tud nn AHHAA a' la carte-programm, mis võimaldab koolidel ja asutustel kutsuda teadlasi kohapeale esinema,» märkis Tiiu Sild.

Üliõpilaste osalus

Küsimusele, kuidas tudengid on AHHAA tegevuses osalenud, vastas Tiiu Sild, et näiteks bioloogiatudengid teevad tähetornis koolirühmadele lõbusaid laboritunde, füüsikatudengid ehitavad nupukaid masinaid, keemiatudengid näitavad teadusteatri tossu ja pauguga katseid.

«Teadusnäituse giididena on töötanud tudengeid peaaegu igast teaduskonnast, sh ka magistrante,» lausus Sild.

TEADUSKOHVIKUS (WILDE TALVEAIAS) «NANOMAAILM: SUUR HÜVE VÕI OHT?»

12. novembril kl 15.30

Arutelu koos prof Neil Champnessiga juhib Marek Strandberg.

Teaduskohvik on Briti Nõukogu ja teaduskeskuse AHHAA uus sariüritus, kus vabas õhkkonnas teadusteemasid arutatakse.

President Lennart Meri AHHAA esimesel näitusel 1998.

UT ARHIIV

Putukaeksemplar Londonist.

VARJE SOOTAK

8-aastane Berit mäletab väga hästi hiiglasuuri putukakujusid (Londoni Loodusajaloo muuseumi eksponaadid), naelavoodit jm. «AHHAA sai ka šokolaadi teha ja mulle puhuda. Aga kõikuval sillal ma kartsin käia,» meenutab Berit. «Ja kui nupule vajutasin, sai inimese kehaosasid näha.» Eriti on Beritile meelde jäänud käigud Experimentariumi Taanis, kus ta koos vanematega mõne aasta elas. «Seal tutvustas tädi Tiiu igasugu põnevaid asju.» Tädi Tiiu, st Tiiu Sild, oli Taani teaduskeskuses Experimentarium stažeerimas. Ka näitusi on korraldatud koostöös Taani, Soome jt maade teaduskeskustega.

Uus hoone

Esimese impulsi saigi Tiiu Sild 1989 Soomes vastavatu Heureka-keskuses. «See oli nii tugev, et hakkasin välisreisidel alati teaduskeskusi otsima. Selgus, et teaduskeskused tegutsevad igas endast lugupidavas riigis.

Töötasin toona TÜMRI laboris molekulaardiagnostika alal ja koostöös arstidega sai selgeks, et tänapäeval on ülioluliseks saamas sisemine motivatsioon, mis suunab inimesi uusi teadmisi omandama ja end aregutega kursis hoidma,» ütles Tiiu Sild. Tema sõnul ongi teaduskeskused loodud mõjusa ahhaa-elamuse ja teadmishuvi toetamiseks. Ja kui Tartu Ülikool kuulutas 1997. a suvel välja teaduskeskuse projekti juhi ametikoha konkursi, siis leidis Tiiu Sild, et seda tööd ta tahabki teha.

Kolme aasta pärast on oodata Emajõe ääres Aura kõrval AHHAA uue maja avamist.

TÜ Sihtasutusel uus juhataja

Varje Sootak

1. novembrist töötab ülikooli sihtasutuse juhatajase uue liikmena Ruth Kotsar (pildil), kes korraldab sihtasutuse igapäevatööd.

«Minu ülesanne on tegelda sihtasutuse kõigi probleemidega – koguda ülikoolile annetusi, anda välja preemiaid ja stipendiume, vahendada ülikooliga seotud projektide sihtotstarbelisi toetusi, finantseerida uurimisprogramme jne,» ütles Ruth Kotsar. Ta peab väga oluliseks leida ka uusi rahastajaid, samuti võimaluste otsimist, kuidas sihtasutuse kaudu ülikooliga seotud projekte finantseerida. «Välja tuleb arendada ka kinnisvarast tulu saamine, sellesse investimine.»

Esimeseks tööks on Ruth Kotsaril stipendiumide väljaandmine. «Asja lõppes konkurss, nüüd tuleb teha kokkuvõtted ja valida koos komisjonidega stipendiumisaajad,» märkis Kotsar. Nagu ikka, antakse ka tänavu TÜ

Sihtasutuse stipendiumid kätte ülikooli aastapäevapäevade ajal, 2. detsembril.

Ruth Kotsar on lõpetanud 1984 TÜ majandusteadusosakonna rahanduse ja krediidi eriala. 2002 lõpetas samas ärijuhtimise magistrantuuri.

Ta on töötanud pikemat aega Viljandi linna rahandusosakonnas ja maksuametis ning Asi Vilma pearaamatupidaja ja finantsjuhina.

1997 asutatud TÜ Sihtasutuse eesmärk on toetada stipendiumite loomise teel ülikooliga seotud inimeste teadus- ja haridustegevust. Sihtasutust juhib 7-liikmeline usalduskogu, mille esimees on Aare Tark.

TÜ Sihtasutus: tel 737 5852, www.ut.ee/sihtasutus, tysiht@ut.ee

46 lugu eestlastest

9. novembril kell 17 toimub TÜ Tallinna esinduses Aune Valgu ja Anu Realo raamatu «Eesti ja eestlased teiste rahvuste peeglis» esitlus.

46 lugu räägivad Eestist ja eestlastest teiste rahvuste pilgu läbi.

Lood on kirjutanud TÜ ajakirjandus- ja teiste sotsiaalteaduste üliõpilased aastatel 2000–2003 ja EMA magistrandid 2004. aasta talvel.

«... Üldiselt arvab Eestis töötav sakslane, et siin veedetud aeg on üks osa tema elu «kullafondist», kuigi siin on hoolimatud ja tuimad inimesed ning halb leib. Ilmselt kaaluvad Eestiga seonduvad sümboolid ja assotsiatsioonid need negatiivsed pooled siiski üles. Kui palusin Paulil kiiresti nimetada Eesti ja

EESTI JA EESTLASED TEISTE RAHVUSTE PEEGLIS

eestlastega seonduvaid märksõnu, nimetas ta lehma, puid ja kauneid naisi ...» (Kaari Kiitsak-Prick).

Raamatu andis välja TÜ Kirjastus.

12. novembril toimub raamatu esitlus Lossi 3-406.

TÄNA LEHES

Rektori kiri Res Publica esimehele

LK 2

Tallinna Ülikoolist ajakirjanduses

LK 2-3

9. novembril 1874 sündis TÜ usuteaduskonna rajaja ja rektor prof Johan Köpp. 9. novembril kl 14.30 avatakse humanitaarraamatukogus tema 130. sünniaastapäeva näitus.

UUDISED

Sotsiaalteadlaste aastakonverents

12. ja 13. novembril toimub Tartus V Eesti sotsiaalteaduste aastakonverents.

Peateema «Eesti Euroopas: uued väljakutsed sotsiaalteadlastele» seab põhirõhu Eesti ühiskonna rahvusvahelistumisega kaasnevatele probleemidele.

Olulisemaid probleeme on tööturg ja haridus laienevas Euroopas ning ühiskondlik kihistumine.

Peetakse üle 200 ettekande. Konverentsi eesmärk on pakkuda distsipliinidevahelist diskussiooni ning võimaldada kraadiõppurite lihtsamat sisenemist teadusväljale.

Konverents toimub sel aastal TÜ egiidi all – sotsiaalmajandus- ja õigusteaduskonna ning koostöös Euroopa kolledžiga.

Registreeruda saab 10. novembrini, osavõtt tasuta.

Info: Maie Kiisel, tel 737 5190, maie.kiisel@ut.ee, www.ut.ee/ESAKV.

Seminar «International Classroom»

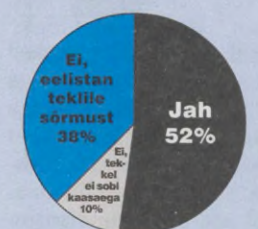
Täna kl 9.15 algas Lossi 3 ruumis 306 kahepäevane rahvusvaheline seminar «International Classroom».

Balti Õpingute Keskuse juhataja Viktor Trasbergi sõnul keskendub seekordne seminar eeskätt nende õpetajate koolitamisele, kes töötavad mitmekultuurilistes õpikeskondades. Järgmine seminar toimub Kaunases.

Seminari korraldab TÜ Balti Õpingute Keskus koos Balti- ja Põhjamaade ülikoolidega.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas TÜ-l peaks olema oma tekkel?

Vastajaid: 303

Uus küsimus: Kuidas suhtud Tallinna Ülikooli? Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

KIRI

Hr Juhan Parts

Ühenduse Vabariigi Eest – Res Publica esimees Stenbocki maja

Lugupeetud erakonna esimees härra Juhan Parts

Tartu Ülikool on tähelepanu ja ootustega jälginud Res Publica juhtimisel tegutseva valitsuskoalitsiooni haridus- ja teaduspoliitika realiseerimist tegelikkuses ning suhtunud tunnustavalt ettevõetud sammudesse teadus- ja arendustegevuse edendamiseks. Samavõrd tervitativ oli valitsuse otsus kutsuda ellu asjatundjate komisjon kõrghariduspoliitikas kuhjunud probleemide lahendamiseks. Komisjoni töö tähtsaks määras valitsus veebruari 2005.

Samas on meis tekitanud tõsist muret ja arusaamatust Res Publica eestseisuse kiirkorras tehtud otsus toetada Tallinna Ülikooli asutamist ning sellele järgnenud peaministri otsust Pedagoogikaülikooli ümbernimetamiseks Tallinna Ülikooliks ja korraldust haridus- ja teadusministrile vastava ettepaneku esitamiseks valitsusele kolme nädala jooksul.

Res Publicale ei saa olla teadmata, et Eesti avalikke ülikoole esindav Rektorite Nõukogu, sealhulgas ka Tallinna Pedagoogikaülikool ja Tartu Ülikool, on üksmeelselt toetanud akadeemilist integratsiooni Tallinnas, mille üheks elementiks oleks Pedagoogikaülikooli ümbernimetamine Tallinna Linnaülikooliks. Selles nimetuses kajastuks adekvaatselt ja rahvusvaheliselt mõistetavalt nii kujuneva ülikooli tegevuse situ kui ka vorm.

Tallinna Linnaülikooli nimetust on toetanud ka Tallinna Linnavalitsus. Teadus- ja Arendusnõukogu on pidanud vajalikuks enne selle küsimuse otsustamist oodata ära valitsuskomisjoni töö tulemused. Nende asjaolude valguses tundub meile, et Tallinna Ülikooli asutamine on muutunud eelkõige Res Publica parteiliseks eesmärgiks, mis on aktualiseerunud seoses võimuvahetusega Tallinnas ning millel pole otsest seost käimasoleva sisulise aruteluga Eesti kõrghariduskorralduse üle.

Tallinna Ülikooli nimelise kõrgkooli loomine viitab ühetähenduslikult uue täismõõtmelise ülikooli asutamisele Tartu Ülikooli kõrvale. See on äärmiselt tõsine ettevõtmine, mille realiseerimine nõuab olulisi täiendavaid akadeemilisi ja materiaalseid ressursse ning väärib igakülget kaalumist ka meist palju suuremate ja rikkamate riikide puhul. Arvestades meile teadaolevaid konsultatsioone arstiõppe käivitamiseks Põhja-Eesti Regionaalhaigla baasil, on Tallinna Ülikooli initsiaatorite kavatsused tõepoolest tõsised. Samas, teades ja tundes Eesti riigi võimalusi, samuti tegelikke vajadusi, saab uus ülikool sündida vaid Tartu Ülikooli arvel, suunates ümber vastavad inim- ja materiaalsed ressursid ja kasvatades nende najal uue ülikooli tagasihoidlikku akadeemilist potentsiaali. Esialgsete hinnangute alusel väheneb selle tulemusena eelseisvatel aastatel Tartu Ülikooli akadeemiline koosseis umbes ühe kolmandiku võrra, mis muudab tühiseks meie viimase tosina aasta jõupingutused, saamaks Euroopas arvestatavaks teadusülikooliks.

Eelnevast tulenevalt on tõenäoliselt vältimatu, et kavandatav nimemuutus katkestab konstruktiivse koostöö Eesti avalike ülikoolide vahel, asendades selle ühemõtteliselt armutu konkurentsiga niigi nappivatele ressursidele.

Lugupeetud partei esimees ja Tartu Ülikooli vilistlane, pöördume Teie kui selle poliitika eest seisja ja vastutaja poole palvega selgitada meile Teie otsust Tallinna Ülikooli asutamiseks ning tutvustada selle otsuse aluseks olevaid argumente, eelkõige põhjendades meie põhiseadusest tulenevalt nõutavat vajadust vastava õppeasutuse (asutamise ja) ülalpidamise järele.

Ühtlasi palume kaaluda võimalust pöörduda tagasi sisulise akadeemilise arutelu juurde Eesti ülikoolimaastiku tulevikku puudutavalt ning vaagida võimalust avalike ülikoolide poolt pakutud nimetuse Tallinna Linnaülikool kasutamiseks Pedagoogikaülikooli uue nimetusena.

Teie vastust ootama jäädes ja lugupidamisega akadeemik Jaak Aaviksoo rektor, professor

Tallinna (Linna)ülikooli kujunemine meedias

Illari Lään

Tallinna (Linna)ülikooli loomisest on Eestis räägitud viimased 10 aastat. Senine arutelu leheveergudel ja mujal meedias on toonud esile erinevaid argumente nii loodava ülikooli kasuks kui ka kahjuks. Samuti on diskussioon toimunud nii akadeemilisel, majanduslikul kui ka poliitilisel pinnal.

UT pakub ülikooli liikmeskonnale lugemiseks välja võtteid olulisematest artiklitest, mis leheveergudel Tallinna Ülikooli loomist on kajastanud. Artiklite vahendusel saab kronoloogiliselt jälgida Tallinna Ülikooli loomisega seotud eesmärkide ja ambitsioonide kujunemist aastate jooksul.

Olulisemad mõtted tsitaatide näol on toodud käesolevas UT numbris, põhjalikum artiklite loetelu asub UT koduleheküljel.

1996

Haridusministeeriumi teaduse ja kõrghariduse osakonna juhataja Ain Heinaru:

«Nn kalleid erialasid ei tohiks eri kohtades dubleerida. Mida väiksem on õpperühm, seda suuremaks kasvab tudengi koolitamise omahind» (Luup, 24.06.1996).

TÜ prorektor Toivo Maimets:

«Pole mõtet iseendaga jalgpalli mängida, Tallinna ülikool tekitaks pseudokonkurentsi. Näen Tallinna ülikooli loomise taga isiklikke ambitsioone, eestlasele omast tusavimma ja kildkondlikkust. Küsimus on kuidas piiratud majanduslike võimaluste ja tekkiva ägeda konkurentsi tingimustes omadega välja tulla. Ja seejuures säilitada ülikool kui tervik» (Luup, 24.06.1996).

Riigikogu kultuurikomisjoni esimees Tõnis Lukas:

«Uue ülikooli loomine, isegi kui see baseeruks valmis osadel – instituutidel ja muuseumidel – on ikkagi väga kulukas» (Luup, 24.06.1996).

TPÜ rektor Mait Arvisto:

«Olukorras, kus sügisest liitub niigi maineka TPÜ sotsiaalteaduskonnaga rahvusvahelise ja sotsiaaluuringute instituut ning vastastikuse koostöö lepe on sõlmitud Tallinna mitme majandus- ja õigusalasest haridust andva kõrgkooliga, tähendaks tugeva loodusteaduskonna lisandumine täismõõdulise ülikooli teket» (Luup, 24.06.1996).

Eurominister Endel Lippmaa:

«Tallinna ülikool on võimaline katma kõike, kui vaja, ka meditsiini. Mulle kui Tehnikaülikooli vilistlasele on sügavalt solvav kuulda juttu meie ainsast universitasest. Samuti võiks ju väita, et meie ainus universitas asub Tallinnas ja Tartus on vaid selle humanitaarosa» (Luup, 24.06.1996).

1997

TPÜ rektor Mait Arvisto:

«Ei tohi segi ajada Tallinna Ülikooli ja Tallinna Linnaülikooli mõisteid. Tallinna Linnaülikooli nime taotleb Tallinna Pedagoogikaülikool ja see oleks Tehnikaülikooli kõrval siis sotsiaal-, humanitaar-, aga ka loodusteaduste valdkondi viljelev ülikool» (Sõnumileht, 09.09.1997).

1999

Eesti Humanitaarinstituudi prof Mikko Lagerspetz:

«Üheks takistuseks Tallinna Ülikooli loomisel on olnud Tallinna Pedagoogikaülikooli täpselt määratlemata roll õpetajate ettevalmistamisele keskendunud kõrgkooli ja nüüdisaegse teadusülikooli vahel» (Eesti Päevaleht, 25.06.1999).

2000

Akadeemik Udo Margna:

«On kahetsusväärne, et Eesti taasiseseisvuse kümme aasta jooksul ei ole Tallinna ülikooliruumi väljaarendamise

probleemi riiklikul tasemel üldse tõstatatudki. Selle asemel on ühemõtteliselt erilisse privilegeeritud seisusesse asetatud Tartu Ülikool, jättes kõik teised ülikoolid oluliselt halvemasse olukorda, seda nii õigusliku seisundi kui ka riikliku rahastamise taseme poolest» (Luup, 29.05.2000).

TÜ rektor Jaak Aaviksoo:

«Me kas ei taha või ei suuda mõista, et põhiprobleemiks ei ole mitte põllumajandusülikooli või pedagoogikaülikooli või ka Tartu Ülikooli tulevik Eestis, vaid eesti ülikooli tulevik maailmas ja seda saab kindlustada vaid tänapäevastest arusaamadest kantud tasakaalukas arutelu ja mõistlikud otsused, mitte kummaline kukepoks kodusel kõrghariduskamaral (Postimees, 18.10.2000).

Akadeemik Udo Margna:

«Tänu korralikule loodusteaduslikule osale ja selle olulisele tugevdamisele viimastel aastatel toimib Tallinna Pedagoogikaülikool sisuliselt kui *University*. Seetõttu vääriks ta juba täna Tallinna Ülikooli nime. Initsiatiiv nimetada TPÜ ümber Tallinna Ülikooliks on seetõttu kindlasti põhjendatud ning seda tuleks Tallinna ülikooliruumi väljaarendamise kontekstis kõige tõsisemalt kaaluda» (Luup, 29.05.2000).

Haridusminister Tõnis Lukas:

«Eesmärk ei ole lihtsalt kokku hoida, vaid hoida rahvusvaheliselt lõõgivõimelisi õppejõude koos ühes või paaris kohas ja maksta neile rahvusvaheliselt konkurentsivõimelist palka» (Postimees, 18.10.2000).

TPÜ rektor Mait Arvisto:

«Tallinna Pedagoogikaülikooli eesmärk on endiselt anda sotsiaal-humanitaarharidust ja kui vaja, siis ka Tallinna Tehnikaülikooliga liidetult. Kõik viimaste aastate suuremad investeeringud on läinud Tartusse ja sellele vastu seismiseks on vaja Tallinna ülikoolide ühinemist. Siin on tegu poliitiliste huvidega ja nende tasakaalustamiseks tuleb kaasata ka Tallinna linn» (Postimees, 21.12.2000).

Õigusinstituudi prof Talis Bachmann:

«Arvan, et Tartu Ülikooliga tuleks liita kõik muu, mis seal veel lisaks on. See põhistaks Tartu kui juhtiva, riigi rahastatava, Eesti ainsa tõelise *universitase*. Tallinna Tehnikaülikool võiks jääda iseseisvaks. Ülejäanud Tallinnas asuv akadeemiline potentsiaal koonduks Oxfordi ja Cambridge'i eeskujul Tallinna Ülikooli, mis koosneb majanduslikult ja akadeemiliselt iseseisvatest kolledžitest. Ülemiste vanakest, kes valmis saanud Tallinna Ülikoolile vee peale laseks, pole tarvis karta – vesi juba ammu Emajões» (Eesti Päevaleht, 30.03.2000).

TPÜ prof Mati Hint:

«Ülikooliharidust Tallinnas ei ole enam võimalik maha suruda. Tallinna ülikool ei kõla enam sama totralt kui tartu kilud. On haridusministeeriumi voli, kui palju õpetamisliitsentse ja riigitellimusi uutele riiuoperaatoritele jagatakse, aga Tallinna ülikoolihariduse keskmeks jäävad siiski avalik-õiguslikud ülikoolid, ka pedagoogikaülikool, mille areng pedagoogilise instituudi horisondi madalusest on olnud väga kiire» (Sirp, 15.12.2000).

«Kui tulemuslikult uus loodav Tallinna ülikool tööle hakkab, oleneb paljugi sellest, kuidas ühinemine läbi viiakse. Meie korporatiivses ühiskonnas võivad silmanähtavalt mõistuspärase otsuste langetamist takistada tihti isiklikud tutvused ja kitsa kildkonna huvid» (Äripäev, 21.12.2000).

Eesti Humanitaarinstituudi rektor Mikko Lagerspetz:

«Mind paneb tõesti imestama, et Tallinnas pole veel klassikalist ülikooli ja humanitaaralad on siin linnas nii tagasihoidlikult esindatud. Kümne aasta pärast võiks Tallinnas päris ülikool siiski olemas olla. Meie humanitaarinstituut annaks selle rajamise oma panuse» (Õpetajate Leht, 11.02.2000).

UT KÜSIB

Mida arvate Tallinna ülikooli loomise kohta ja kuidas see mõjutaks Tartu Ülikooli arengut?

Toomas Asser

Arsti-teaduskonna dekaan

Ülikoolid on viimastel aastatel seoses kõrgharidusreformiga oluliselt muutunud ning iga teadusülikooli üks lahutamatu ja mõneti suisa eelduslik komponent on arstiteaduskond. Ülikool on tugevam arstiteaduskonda omades ja ka vastupidi.

Üha vähem on selliseid meditsiini valdkondi, mis oleksid täielikult sõltuvad vaid arstiteaduskondadest. Kuigi maailmas suureneb jätkuvalt

biomeditsiiniliste erialade tähtsus, on sama oluline sama ülikooli raames tagada teiste teaduskondade areng.

Missugused on vältimatud nõuded maailmatasemel arstiharidusele, mille andmiseks ka Tartu Ülikooli arstiteaduskond peaks suuteline olema? Eelduseks on andekad üliõpilased, tugeva teaduskonna ja õpetajate olemasolu, kliiniliselt kompetentsed õpetajad, raha õpetamise infrastruktuuri ülalpidamiseks ja täiendamiseks ning piisav hulk patsiente. Eelduseks ühe arstiteaduskonna toimimisele on inimpopulatsioon minimaalse suurusega 1,5–2 miljonit inimest. Eestis napib järjest tunta-

vamalt nii inimesi kui ka raha arstiõppe toimimiseks ja olukord on sama ka teistes valdkondades. Rangelt reguleeritud arstide koolitus nõuab aga üsna arusaadavalt oluliselt suuremat

Jaak Kangilaski
TÜ prorektor

Tallinna Ülikooli loomise poolt dajad räägivad, et kaks enam-vähem võrdset kõrghariduse keskust edendaks Eesti-sisest võistlust.

Võistluse ja koostöö vastu

investeeringut kui seda Eesti riik täna pakub.

Sellest tulenevalt peaks Eesti hariduspoliitika üks põhiprioriteete olema tasemel arstiõppe kindlustamine Tartu Ülikoolis.

ei ole muidugi keegi, kuid paraku ei jätku Eestis enamikul erialadel kahe keskuse oamamiseks raha ega akadeemilist pädevust.

Seega saab paljude erialade arendamine Tallinnas toimuda ainult Tartu Ülikooli arvel ning see tähendaks neil erialadel ühe tugeva keskuse asemele kahe alamõõdulise tekitamist. Loodetavasti mõistavad Eesti avalikkus ja

poliitikud näiteks kahe arstiteaduskonna loomise plaani sõgedust.

Samas on ilmne, et peamiselt sotsiaal- ja humanitaarteadustega tegelev Tallinna Linnaülikool on võimalik, sest nn pehmed erialad on odavamad ja mõnel neist on Tallinnas arvestatav teaduslik tase.

TÜ mitmel erialal on hea koostöö TPÜ mitme erialaga. Kui jätkub ressursse, on dubleerimine kasulik, kuid põhjendamatut dubleerimist tuleks vältida, eriti arvestades ühiskonna vajadusi, õpetajate töövõimalusi ja vähenevat üliõpilaskonda.

Liati näib, et mõne eriala arendamisel Tallinnas pole

peamine mitte teaduse huvid või ühiskonna vajadused, vaid püüe luua uusi õppejõukohti.

Kui TÜ kriitikast hoolimata dubleerimist paisutatakse, tuleb TÜ sotsiaal- ja humanitaarteadlastel paraku ka ebamõistlik võistlus vastu võtta. Seni on enamiku TÜ «pehme erialade» akrediteerimise ja evalveerimise tase olnud selgelt kõrgem kui Tallinnas, kuid taset tuleb püüda tõsta. Selleks et TÜ saaks oma universaalsust säilitada, peab ta suunama rohkem tähelepanu ja vahendeid nendele erialadele, mille konkurentidel Tallinnas on mitte akadeemilisi, vaid rahalisi ja logistilisi eeliseid.

2001

TPÜ rektor Mait Arvisto:

«Punase rätikuna mõjub Tallinna Ülikooli nimetuse väljakäimine, mille vastuargumendina mainitakse isegi, et siis peaks ju juura ja meditsiin ka olema?»!

Pedagoogikaülikooli nõukogu otsus ja tulevase arengukava projekt näevad ette ülikooli arengut sotsiaal-humanitaarse põhikallakuga ülikoolina ning ei välista ülekasvamist Tallinna Ülikooliks» (Postimees, 11.01.2001).

Riigikogu liige Peeter Kreitzberg:

«Raske on tõrjuda oletusi, et ülikoolide liitmise teema lähtub pigem teatud institutsionaalsest huvist, mida serveeritakse Eesti haridushuvide pähe ülikoolide konkurentsivõime ja õppekvaliteedi tõstmise sildi all. Õõnsavõitu argumentid jätavad kohati allaneelamise mulje» (Postimees, 23.01.2001).

Haridusminister Tõnis Lukas:

«Tallinna ülikool tuleb. Pole sugugi kõige tähtsam, kas just sellise nime all, kuid pealinna ülikoolide liitumine on paratamatu. Tõsine teadlane ei tunne hirmu mitte niivõrd ülikooli nime kadumise, kuivõrd oma valdkonna konkurentsivõime halvenemise ees» (Postimees, 31.01.2001).

TPÜ rektor Mati Heidmets:

«Ühinemine juba ukse ees. Hetkel on vaidlusobjektiks ülikooli akadeemilise poole ülesehitus. Kindlasti ei saa selle aluseks olla kõigi olemasolevate õppekavade mehhaaniline kokkupanemine. Nagu iga uus asi, peab ka liitunud ülikool ennast tõestama. Akadeemilises maailmas käib see õppetöö ja teadustegevuse kvaliteedi kaudu» (Eesti Päevaleht, 30.10.2001).

Eesti Kõrgema Kommertskooli rektor Olav Aarna:

«Hariduse vallas ei kehti paraku ärimaailma arenguloogikast tulenev lennukas põhimõte *small is beautiful*, mis näib olevat juhtinud Eesti kõrgharidusmaastiku kujunemist viimase kümmeaasta jooksul. Kui eeltoodul on loogilist seost kõrgharidussüsteemi arenguga, siis võiks püstitada marksistliku värvinguga loosungi: Kõik Eesti kõrgkoolid, ühinege! Kas see peaks tähendama kõige olemasoleva mehaanilist ühendamist, olgu või Tartu Ülikooli auväärse nime all? Vaevalt, et see oleks Tartu Ülikooli huvides ja, mis veelgi olulisem, päris kindlasti ei ole see Eesti Vabariigi huvides» (Õpetajate Leht, 30.03.2001).

TTÜ prof Raivo Vilu:

«Mitu ülikooli Tallinnas peaks olema? Mitte rohkem kui üks. Kui lähtume eeldusest, et ülikoolis toimub teaduspõhine õpe, mis lõpeb doktorikraadi kaitsmisega, peaksite alustama doktorioõppe olukorra analüüsist. Oletatavasti saaksime Tallinnas kokku kuskil 60–70 professorit. Selle kriteeriumi järgi oleks Tallinna ülikool õige väike.

Minu loogika on liiga sirgjooneline – kõik doktorioõppe võimalised inimesed ei tööta ju ülikoolides – aga mingi uba selles on» (Õpetajate Leht, 09.11.2001).

2002

Tallinna abilinnapea Rein Lang:

«Kõrgharidusmaastik peab muutuma. Koolid peavad leidma ühisosa ja ühinema. Tallinna raad annab allkirja Tallinna Ülikooli koostöölepingule rõõmuga, kuid tajudes ka vastutust. Tallinna Ülikool tahaks saada tulevikus sama mainekaks õppeasutuseks kui teiste Läänemere linnade nimesid kandvad ülikoolid» (Postimees, 15.05.2002).

Akadeemik Peeter Tulviste:

«Kui mitut klassikalist ehk seinast sein ülikooli jaksab Eesti ülal pidada? Kui vaadata ülikoolide finantseerimist viimasel tosinal aastal, siis tekib kiatusus vastata, et mitte ühtegi. Meie ülikoolides on praegu professuure, mis on aastate kaupa rääimata, ja tuleb ette, et professoriks valitakse inimene, keda Uppsalas või Turus professoriks ei valitaks. Kui meil on raskesti ühe klassikalise ülikooli ülalpidamisega nii raha kui ka ajade mõttes, kuidas saaksime veel teist asutada?» (Postimees, 20.09.2002).

Birute Klaas
Filosoofia-
teaduskonna
dekaan

Tallinna Ülikooli loomise mõte on sündinud vajadusest koondada mitu sotsiaal- ja humanitaarkõrgharidust andvat kooli ühe mõttelise katusse alla. Idee iseenesest on ju loogiline tuletus, arvestades Eestis valitsevat eklektikat nii kõrgharidusinstituutide sisu, eesmärgi kui ka vormi osas.

Kui pangad elasid selle koondumisprotsessi üle ja läbi kümmeaastast aastat tagasi, siis kõrgharidus- ja teadusasutuste osas on sellisuunalist tegutsemist märgata ka juba mitu aastat.

Tuletame kas või meelde mitme kolledži koondumise *alma mater*i kaitsva tiiva alla.

Kahjuks on aga Tallinna Ülikooli moodustamine olnud seotud päris mitme probleemiga.

Pedagoogikaülikooli riiklikult oluline missioon – valmistada ette Eestile vajalikku õpetajaskonda – on kippunud uue institutsiooni loomisel kuidagi teisejärguliseks jääma.

Tallinna Ülikooli on kavandatud humanitaarteaduste vallas õppetoolid, kes peaksid hakkama tegelema hoopis doktorioõppega (näiteks arheoloogia).

Kummaline on seejuures asjaolu, et puudub selleks vajalik teadlaste kriitiline mass, rääkimata vajalikust infrastruktuurist koos kaasaegsel tasemel sisustatud laboriga, rääkimata ka otsustavate printsiibidest – kas Eestil on vaja välja arendada suhteliselt kitsas valdkonnas kahte rahvusvahelisel tasemel keskust. Kas Eesti

Eesti Humanitaarinstituudi prof Rein Raud:

«Vähemasti humanitaaralases mõtlemises on Tartu Ülikooli proportsionaalne osatähtsus Eesti vaimses keskkonnas tunduvalt väiksem ressurside proportsioonist, mida ta nende alade arendamiseks Eestis olemasolevast rahast kasutab. Üks ülikool lihtsalt ei saa vaimset keskkonda täiel määral ülal hoida. Ei ole kellelgi kavatsust rajada Tallinna Ülikooli täiemahulise klassikalise *universitas*’ena, kuhu mahuks ka näiteks arstiteaduskond, vaid pigem humanitaar- ja sotsiaalteadustekeskse ülikoolina, kus on vähemal määral esindatud mõned muud alad» (Postimees, 28.09.2002).

TÜ prof Rein Ruutsoo:

«Tegelik probleem polegi mitte tabustavas nimetuses «ülikool», vaid tõepoolest Tallinnas saadava hariduse taseme tõus. Selle tõus pole pikemas plaanis tingimata Tartu kahjuks.

Tippmängijate vähesuse ja Tartu nõrgestamise probleem on tegematajätmistele vili. Neid ei saa kohe juurde tekitada. Esialgu koondatakse «kirjaoskajad» inimesed Tallinnas kokku. Et aga Tallinna Ülikool on tulevikus tõsisema tõmbejõuga kui mõnigi «euro-ülikool», on selge» (Postimees, 05.10.2002).

Eesti Humanitaarinstituudi rektor Jaan Tamm:

«Meil ei ole ju näiteks kümneid filosoofiadoktoreid, meie jõud on killustatud, seetõttu tulebki tegevus ühendada ja efektiivsemaks muuta.

Kõrge kvalifikatsiooniga õppejõudude puudus on üldine, puudutades isegi Tartu Ülikooli. Seetõttu pühendubki uus ülikool uute erialade juurutamise asemel seniste restruktureerimisele» (Äripäev, 15.05.2002).

Haridusminister Tõnis Lukas:

Loodetavasti toimub kolme kõrgkooli ühinemine selge kava alusel, kuid pole kindel, kas uue kõrgkooli nimeks saab just Tallinna Ülikool – erialade diapasoon on kitsam kui Tartu Ülikoolil. Kindlasti aga on ta tugevam kui üksikud ühtekokku» (Õpetajate Leht, 25.01.2002).

Ajaloo Instituudi direktor Priit Raudkivi:

«Ei oska öelda, kui palju kulub aega selleks, et Tallinna Ülikool kujuneks Tartu Ülikooliga võrreldavaks õppeasutuseks. Juhul, kui kõik läheb nii nagu plaanitud, võib see juhtuda 5–6 aastaga. Aga ega lepingu allakirjutanute eesmärk olegi tartlasi üle trumbata, oleme ju ise kõik sealt tulnud. Kõige tähtsam on luua konkurentsivõimeline ülikool. See tuleb kogu Eestile kasuks» (Õpetajate Leht, 24.05.2002).

2003

TPÜ rektor Mati Heidmets:

«Meil pole raha ega ajusid selleks, et ehitada siin üles 15 euroopalikku ülikooli. Kui tahame anda Euroopa tasemel haridust, siis ei saa seda teha igas nurgas eraldi. Loodan, et mõne aja pärast võiks Tallinnas välja kujuneda kaks suuremat ülikooli: üks tehnoloogia ja teine humanitaar-sotsiaalteadusliku suunaga. Kui Tartus asub seinast sein ulatuv klassikaline ülikool, siis Tallinnas oleksid rohkem spetsialiseeritud ülikoolid» (SL Öhtuleht, 20.02.2003).

TTÜ rektor Andres Keevallik:

«Mina pole Tartu Ülikoolile konkurentsi pakkumist kunagi tõsiselt võtnud. Milleks konkureerida Eesti vanima ja kuulsaima ülikooliga? Esimese Tallinna ülikooli plaani puhul tekkis juurde mõttetuid juhtimistasandeid – igaüks püüdis säilitada oma autonoomia, rektorid tahtsid jääda rektoriteks. Olen nüüsgust hüpoteetilist suurt Tallinna ülikooli kolhoosiks nimeetanud.

Sotsiaal- ja humanitaarkallakuga ülikooli tekkimine Tallinna on mõistlik. Iseseisvusajal laienenud, uusi huvitavaid erialasid juurde võtnud pedagoogikaülikool vajab uut identiteeti. Kuigi Tallinna ülikooli idee teostub esialgu kavandatust märksa väiksemas mahus, pole sedagi lihtne realiseerida. Pedagoogikaülikool peaks tegema tõsiseid valikuid, et loodav ülikool oleks tõepoolest humanitaar-sotsiaalkallakuga, et sinna ei tekiks liigliha. Kindlasti tuleks millestki loobuda» (Õpetajate Leht, 22.08.2003).

riigil on selleks ka raha? Ja peale teadlaste kriitilise massi vajavad erialad ju ka üliõpilaste kriitilist massi, mille saavutamine mitme tegutseva keskuse jaoks võib paari aasta pärast samuti küsitav olla.

Olen Tallinna Ülikooli loomisega seonduvat tutvustanud näiteks Soome ülikoolide humanitaarteaduskondade dekaanidele, kes, meenutades aastatetagust olukorda oma maal, kus «kõik ülikoo-

Jüri Sepp
Majandus-
teaduskonna
dekaan

Erinevalt kõrgkoolist pole ülikooli, sh majandusteaduskonna tegemine lihtne.

Eesti kogemus on siin õpetlik. Koole, kus majandust õpe-

lid õpetasid kõiki erialasid», toovad vastukaaluks näiteid nüüdseks riiklikul tasandil sõlmitud kokkulepetest tööjaotuse alal dubleerimise vältimiseks.

Hariduses ja teaduses võib liberalism koos tururegulatsiooniga absoluutiseerimisega kaasa tuua Eesti riigile hukatavad tagajärjed: konkurents kahe alarahastatud kääbuse vahel ei luba kummalgi asuda konkureerima tõsiselt võetavate partneritega.

tatakse, on Eestis kümneid. Kõrgkoolegi tosinajagu.

Aga ülikoole, kus esindatud kõik kõrgharidusastmed ei õpetuse kõrval seisab võrdse-na teadus? Doktorioõpet on üritanud akrediteerida kolm Eesti ülikooli. Tingimusteta edukas oli neist üks – kõige vanem. Majandusteaduse evalveerimine andis sisuliselt sama tulemuse.

2004

Haridusminister Toivo Maimets:

«Valitsus pole taganenud Eesti haridusmaastiku korrastamiseks vajalikust Tallinna ülikooli loomise idee toetamisest. Praegu käib lihtsalt analüüs, kuidas liita koolid kõige kasulikumalt, nii et tulemus oleks rahvusvaheliselt tasemel, seal antav haridus kvaliteetne ja täidaks selgelt riigi vajadusi. On jõutud seisukohale, et Eestil puudub eelkõige strateegiline nägemus sellest, kui palju meie kuni poole sajast kõrgkoolist peaks üldse alles jääma, mis erialasid dubleeritakse ja nii edasi» (Postimees, 01.09.2004).

Tallinna linnavolikogu esimees Maret Maripuu:

«Haridusminister ütleb, et Eestil puudub strateegiline nägemus sellest, kui palju meie kuni poole sajast kõrgkoolist peaks üldse alles jääma ning mis erialasid edaspidi dubleeritakse. Seda ütleb ta ühe suupoolega. Teise suupoolega antakse roheline tuli Tartu Ülikooli tehnoloogiainstituudi edasiarenemiseks.

Sellepärast tundub mulle haridusministri jutt strateegilise nägemuse puudumisest täiesti õige. Ainult asja kaugemalt vaadates paistab, et haridusministeeriumi Tartusse viimine on Tallinna kõrgharidusmaastikule suuremat sorti karuteenet osutamas. Kui ministeerium leiab, et Eestisse mahub kaks konkureerivat tehnoloogiaülikooli, tuleb sellega leppida. Ent kas ei ole siis sama loogikat järgides kasu ka kahe humanitaarharidust pakkuva ülikooli – Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooli konkurentsis?» (Postimees, 09.09.2004).

«Tartu ülikool ei peaks pidama Tallinnas tõrjelahinguid, vaid võitlema hoopis seadusandlikult fikseeritud Eesti ülikooli staatuse eest (à la rahvuskooper, rahvusraamatukogu), mis tähendaks, et ülikooli arengukava kujutaks endast n-ö tiitelosa kogu Eesti kõrghariduse, teaduse ja kultuuri arengukavast» (Postimehe juhtkiri, 14.09.2004)

Eesti Humanitaarinstituudi prof Rein Raud:

«Eesti on väidetavalt liiga väike, et kõrgharidust ja teadust dubleerida-killustada. «Dubleerida» tähendab selles kõnepruugis paraku vaid igasugust haridus- ja teadustegevust, mis ei toimu Tartus. Mu meelest oleks kogu seda problemaatikat palju lihtsam käsitleda, kui kõrghariduskorralduses valitsek-sid selged reeglid. Ka Tartu Ülikooli kui rahvusülikooli staatus ning sellest tulenevad õigused ja kohustused võiksid olla must valgel paika pandud, väljaspool neid erioõigusi aga tuleks ajada asju läbipaistvalt ja vastastikuse lugupidamise alusel» (Postimees, 20.09.2004).

TPÜ rektor Mati Heidmets:

«Sel sügisel pidi üksed avama Tallinna ülikool. Ülikooli aga pole. Miks? Minu hinnangul on piduriks põhimõtteline erimeelsus ühes Eesti ülikoolielu keskuses küsimuses – ülikoolidevahelises tööjaotuses. Hellalt nimetatakse seda dubleerimiseks, asja tegelik sisu on tõsine konkurents tegevusvaldkondade jagamisel. Ehk küsimus: kes millega tegeleb?» (Eesti Päevaleht, 30.08.2004).

TÜ rektor Jaak Aaviksoo:

«Eesti on maailmas väikseim rahvas, kes püüab pidada täiemahulist emakeelset ülikooli ja selle suurtmine on pigem ime kui iseenesestmõistetavus. Kogu Eesti praegune akadeemiline potentsiaal on jämedalt võttes pool Helsingi ülikooli potentsiaalist.

Erialasid, kus oleks võimalik sisuline konkurss professorikohtadele, on vahest paarkümmend – Eesti praegusest akadeemilisest potentsiaalist napib ühegi korraliku ülikooli tarbeks» (Eesti Päevaleht, 13.09.2004).

Kirjanik Mihkel Mutt:

«Kõrgharidus ei ole kohukesed, mida jõuaks tipptasemel paljude kohtades toota. On vist konsensus, et tehniliselt kalleid alasid nagu meditsiin, bioloogia vms ei ole mõtet Eestis kahes kohas õpetada ja need jäävad Tartusse. Tõde on ka see, et ilma tugeva *universitas*’eta oleks Tartu lihtsalt üks linn. Ärgu eneseteadlikud tartlased solvugu, aga Tartu säilitamine Tartuna on ehk Eesti Vabariigi tähtsaim regionaalpoliitiline ülesanne» (Sirp, 22.10.2004).

Millest see räägib? Paljust-ki, aga muu hulgas ka sellest, et Eestil ei jätku rohkemaks potentsiaali.

Sellises olukorras on konkurents kerge taanduma loovast ja arendavast mehhanismist ümberjaotavaks ülepaakumiseks.

Eesti teadusharidusele ei

anna see midagi juurde, kui EBS hea professori endale saab, tehnikaülikool aga kaotab.

Kellelt hakkab neid üle lööma Tallinna Ülikool ja kes sellest võidab? Aga ülikooli nime all kõrgkooli luua pole vist ka mõtet, neid on ju Tallinna ülikoolitagi liiga palju.

Peeter Burk
Füüsika-
keemia-
teaduskonna
dekaan

FK teaduskonda Tallinna Ülikooli loomine otseselt ei puuduta, kuna seal meiega konkureerivad erialasid vist ei tule.

Üldfilosoofilises plaanis võiks ehk tervitada konkurentsi tekkimist (või tugevnemist), kuid arvan, et Tallinna Ülikooli loomine (niipalju

kui ma sellest kuulnud ja lugenud olen) tähendaks tegelikult katset ressursse rohkem Tallinna tõmmata. Ja see saab toimuda vaid Tartu arvelt.

Arvan, et Eestis pole piisavalt ressursse (tasemel tudendeid ja õppejõude, aga ka raha), et pidada üleval mitut omavahel konkureerivat (humanitaar?) teadusülikooli.

TÜ ja TTÜ suhtluse vaatliselgi ilmneb, et sageli üritatakse vahendeid valimata üks-teisele «ära teha», selle asemel, et arendada koostööd.

UUDISED

Konverents «Esiemaga silmitsi»

12. novembril kell 14 algab SA Domus Dorpatensise majas Tartus Ülikooli 7 Eesti Nais-üliõpilaste Seltsi konverents «Esiemaga silmitsi».

Ettekandeid peavad Margit Sutrop, Tiina Kirss, Rutt Hinrikus, Leelo Tungal, Peeter Olesk ja Leena Käosaar-Kurvet.

Info: www.hot.ee/esiema.

EKA tudengite näitus Y galeriis

1. novembril avati Y-galeriis Eesti Kunstiakadeemia Avatud Akadeemia III ja IV kursuse üliõpilaste tööde näitus «Teel».

Galeristi Margus Kiisi sõnul saab kunstiakadeemia tudengite näitusel näha jõulisust ja külmust, novaatorlust ja konservatiivsust, literatuursust ja puhast kunsti, avatust ja vabadust.

Rahvusvaheline üliõpilaskonverents

8.–10. novembrini toimub TTÜs Eesti Üliõpilaskondade Liidu ja Euroopa Üliõpilaskondade katusorganisatsiooni rahvusvaheline konverents «Changing Chairs – Graduates in the labour market».

Registreerimine ja info: eyl@eyl.ee, tel 660 6188 või www.eyl.ee/conference. Osalemine tudengitele 75 kr.

Lisainfo:www.eyl.ee/conference.

Korvpallimeeskond TU/Rock võitis

Eile võitis korvpallimeeskond Tartu Ülikool/Rock Ühispanga korvpalli meistriliigas TTÜ/A.Le Coqi tulemusega 82:72. Kodumeeskonna parim korvikütt oli Marek Doronin 18 punktiga. Kaotajate arvele lisas enim punkte Leho Kraav (19).

11. novembril kell 19 mängib TÕ/Rock Ukraina meistriliiga võistkonna BC Dnipro vastu.

VEEBIKOMMENTAAR

Üliõpilastekkel UT nr 33, 22. okt; nr 34, 29. okt

- Kui ülikoolil oleks oma tekst ning üliõpilased seda aktiivselt kannaksid, siis oleks ka korporantidel rohkem põhjust omi tekkeid igapäevaselt anda. Kirju tekst torkaks silma, tekitaks kadedust ning lõpuks oleks korpi kuulumine auasi igale üliõpilasele, nii nagu see enne Teist maailmasõda ka oli. Loomulikult on ülikooli üldteklit vaja.
- Ülikoolis on ju üliõpilasesindus, võiks TÕ teki asja käsile võtta.

Ärisimulatsiooni-mäng UT nr 34, 29. okt

- Tundub päris asjalik mäng olevat, ise olen sarnastel osalenud. Hästi kirjutatud artikkel ka.

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/Ü Greif

ÖNNITLEME

Emeriitprof Arvo Tikk 75

30. oktoobril tähistas oma 75. sünnipäeva professor emeritus Arvo Tikk.

Arvo Tikk lõpetas TÕ arstiteaduskonna 1954 ning töötas seejärel ülikooli närvikliinikus. 1954–1970 oli neuroloogia ja neurokirurgia kateedri assistent, 1970 valiti dotsendiks ja 1975 professoriks.

Prof Tikk on aastakümnete vältel olnud võrdsest edukas arst, õppejõud, teadlane ja administraator. Tema teadusliku uurimistöö peamised valdkonnad on olnud pea- ja seljaaju trauma, perifeersetel närvide kompressioonisündroomid ning närvihäiguste intensiivravi. Juubilar on oma uurimistöö alati seostanud praktilise arstliku tegevusega, eelkõige uute seisukohtade ja ravimeetodite juurutamisega Eestis. Juba 1958 loodi Tiku aktiivsel osavõtul Tartu närvikliinikus närvihäiguste intensiivravi üksus. Juubilari eestvedamisel ja vahetul korraldamisel juurdus 1959 närvikliiniku hingamiskeskuse väljasõidu-brigaadi tegevus, mis ravis eluohtlikus seisundis patsientide kohapeal ja tagas nende transpordi keskusesse. Neist põhimõtetest on välja kasvanud nüüdisaegne reanimobiliiteenistus. Prof Tikk juurutas esimesena Eestis mitmesugused spondüloodeesimeetodid selgroo ja seljaaju traumaga haigete raviks. Suured on juubilari teened raske aju-, kolju- ja traumaga haigete tänapäevase käsitluse juurutamisel, mis hõlmavad nii kirurgilise kui intensiivravi meetodeid.

Arvo Tikk juurutas Eestis kompersioonineuropaatiate kirurgilise ravi ning mitmed perifeersetel vigastustel ravi

meetodid.

Kui 1990 loodi TÕ inim-uuringute eetika komitee, määrati prof Tikk selle esimeheks. Sellest ajast on juubilar aktiivselt selgitanud ja arstkonnas propageerinud nüüdisaegse bioeetika seisukohti. Juubilar on Eesti esindaja Euroopa Nõukogu bioeetika komitees 1995. aastast. Tema organiseerimistöö tulemusena moodustati 1998 sotsiaalministeeriumi juurde Eesti Bioeetika Nõukogu. Hindamatu on olnud juubilari tegevus eksperdina Eesti meditsiinalase seadusloome valdkonnas.

Juubilar on olnud enamiku praegu Eestis töötavate arstide õpetaja. Ta on karismaatiline isiksus, heatahtlik õpetaja, osavõtlik ja abivalmis kolleeg, kelle optimistlik ellusuhtumine on julgustav kõigile, kes temaga suhtlevad. Kadestamisväärt on tema oskus ja võime säilitada hea töövõime ning ettevõtlikkus ka hilisemas eluas.

Õnne ja jõudu
edaspidiseks soovivad
kolleegid!

ÖNNITLEME

55	40
Mare Toom, vanemlaborant – 7. november	Piret Klesment, teadur – 7. november
50	30
Livia Kuuskvere, õpetaja – 6. november	Heiki Kasemägi, teadur – 11. november
45	25
Tatjana Vinogradova, assistent – 11. november	Tõnis Org, laborispetsialist – 6. november

Tartu Ülikooli Ajaloo Muuseum Toomel Lossi 25

AJA SISSE MINEK

Esmakursuslane!

Kas Sa tunnud oma ülikooli ja teaduskonna ajalugu?
Kas Sa tead oma eriala tunnustatud teadlasi?
Kas Sa aidad, milline oli minevikus üliõpilase elu-olu?

Kui tahad tunda end selles valdkonnas kindlamalt, tule muuseumisse!
Õpid tundma oma eriala muuseumiekspositsiooni, fondiesemete ja teadja-inimese tutvustuse kaudu.

Ootame!

Majandusteaduskond 8. novembril kl 14.15

Tulla võivad ka vanemate kursuste tudengid.

Lisateave: 737 5677

JÄRGNEB!

Algas jõulukaardi tellimine

Ülikooli 2004. aasta jõulukaardi kujundus on valmis. Jõulukaarte saab tellida TÕ Kirjastusest.

Info kaardi kohta asub aadressil: www.ut.ee/44689

Sel aastal valmib esmakordselt ka Tartu Ülikooli elektrooniline jõulukaart, mille kasutamine on tasuta. Kaart on saadaval alates novembri lõpust.

Üliõpilaste judo

6. novembril kell 12 algavad Tähtvere judohallis tudengite judo meistrivõistlused.

Kaalumine algab samas kell 10.30–11.30. Pealtvaatajatele osavõtt tasuta.

e-õpe – koostöö ja kvaliteet

Pärnu, 23. ja 24. november 2004

Head õppejõud, e-õppe spetsialistid, e-õppe huvilised!

Olete oodatud osalema konverentsil

«e-õpe – koostöö ja kvaliteet»

TÜ Pärnu Kolledžis (Ringi 35)

- Konverentsi rõhuasetus on e-õppe kvaliteedil
- Käsitletakse temaatilisi võrgustikke, õpistrateegiate kasutamist, videoloenguid ja e-õppe korraldamisega seotud küsimusi.
- Tutvustatakse paremaid e-kursusi
- Toimuvad arutelud ja diskussioonid

Konverentsi kodulehekülg: www.e-uni.ee/parnu

KOOLITUS

Kuidas muudab õppeinfosüsteemi kasutamine õppejõu töö lihtsamaks?

Sihtrühm: õppejõud jt õppetöö läbiviijad.

Eesmärk: saada kiire ja praktiline ülevaade õppeinfosüsteemi kasutamise eelistest ning õppida kasutama ÖISI õpetamist toetavaid rakendusi.

Sisu: õppeainete haldamine, õppematerjalide väljapanek ja haldamine, aineprogrammi muutmine, üliõpilaste ainele registreerimine,ksamiprotokolli vormistamine, õppekavade, tunni- ja eksamiplaanide vaatamine ja haldamine.

Aeg ja koht: 10. nov kl 14.15–15.45 matemaatika-informaatikateaduskonna arvutiklassis 311 (Liivi 2).

Registreerumine: www.ut.ee/kursus

Läbiviija: ÖISI peaspetsialist Meelike Pandis.

VAHETUSÜLIÕPILASEKS

Kõigile vene keele huvilistele!

Venemaal Voroneži Ülikoolis on vahetusüliõpilaseks suurepärane võimalus täiendada oma vene keele oskust. Tartu Ülikoolist võrsunud Voroneži Ülikool on üks parimaid vene keele võorkeelena õpetamise keskusi Venemaal. Paljud TÕ üliõpilased on juba seda võimalust kasutanud ning sellega rahul olnud. Voroneži Ülikool pakub stipendiumi ja tasuta ühiselamukohata. Sõidu- ja viisakulud katab sõitja. Kevadsemestriks esitada põhjendusega vabas vormis avaldus kontaktandmete (posti- ja e-posti aadress, telefon) ja passi koopias (mõlemad lehed) viisakutse saamiseks.

Avaldused ja passikoopiad tuua: Näituse 2, ruum 218. Tähtaeg on **15. november**. Info ja registreerimine: Ljubov.Kissel'jova@ut.ee, tel 737 6352.

JURI LOTMANI STIPENDIUM

MTÜ Juri Lotmani Fond kuulutab välja stipendiumikonkursi TÕ magistrantidele ja doktorantidele, kes oma uurimistöös jätkavad Lotmani ja tema koolkonna traditsioone filoloogias ja semiootikas.

2005. a antakse välja kaks 4000-kroonist stipendiumi vastavalt vene filoloogia ning semiootika ja kulturoloogia eriala magistrantidele või doktorantidele. Stipendiaatide nimed tehakse teatavaks Juri Lotmani sünnipäeval 28. veebruaril 2005.

Stipendiumi taotlemiseks võib esitada originaalse uurimistöö (trükkis ilmunud või trükki antud) – teadusartikli või artiklite seeria, kahtstud bakalaureuse- või magistratöö või spetsiaalselt stipendiumikonkursile kirjutatud tööd, mis on kirjutatud viimase kahe aasta jooksul konkursile esitamise kuupäevast arvates. Esitatud tööd võivad olla eesti, vene või inglise keeles ning peavad olema varustatud teisekeelse resümeeaga.

Tööd esitada ühes eksemplaris paberkandjal ja elektrooniliselt disketil **1. detsembriks** vene kirjanduse õppetooli aadressil Näituse 2-218 (filoloogialased tööd) ja Tiigi 78-307 (semiootikaalased tööd).

Stipendiumi taotlejal esitada lisaks konkursitööle:

- akadeemiline CV,
- teadusliku juhendaja soovitus,
- väljavõtte õpinguraamatust (esimese aasta magistrantidel vastavalt bakalaureuse- või magistratöödiplomi akadeemilisele õiendi koopiale).

Lisainfo: Jelena Ussar, vene ja slaavi filoloogia osakond, tel 737 6352, jelena.ussar@ut.ee; Ulvi Urm, semiootika osakond, tel 737 5933, ulvi.urm@ut.ee

TEATED

Tartu Ülikooli hommikupalvus toimub uues kohas. Palvused on jätkuvalt kolmapäeviti kl 9.30, kuid nüüd peahoone ruumis 140. Järgmine palvus on 10. novembril.

KAITSMISED

9. novembril kl 16.15 kaitseb Lossi 3-427 **Kristel Rattus** magistratööd «Marie Underi salong: kultuurialalüütiline vaatepunkt Eesti haritlaste diskursustele ja sotsiaalsetele võrgustikele 20. sajandi teisel kümnendil». Juhendaja lektor Ene Kõresaar, PhD. Oponent Rutt Hinrikus, MA (Eesti Kirjandusmuuseum).

17. novembril kl 14 kaitseb Lossi 3-328 **Kai Kens** pedagoogika osakonnas koolikorralduse magistriprojekti «Loodusteadliku ja loodushoidliku inimese kasvatamine lasteaias». Juhendaja Tiia Pedastsaar. Oponent Merle Taimalu.

18. novembril toimub doktoritööde kaitsmine õigusteaduskonnas Näituse 20 aud 216: kl 10.15 **Mario Rosentau** «Õiguse olemus: sotsiaalse käitumise funktsionaalne programm». Juhendaja prof Raul Narits, kaasjuhendaja prof Eero Loone. Oponentid prof Marju Luts ja prof Ülo Kaevats (TTÜ); kl 12.15 **Meris Sillaots** «Kokkuleppemenetlus kriminaalmenetluses». Juhendaja külalisprof Eerik Kergandberg, kaasjuhendaja dots Jaan Ginter. Oponentid prof Jaan Sootak ja dr iur Julia Lafranque.

LOENGUD

9. novembril kl 10 algab Tallinnas, TÕ Õigusinstituudi aud 101 Elisabeth Catta loeng «**200 aastat kodifitseerimist Prantsusmaal ja edasi?**» Elisabeth Catta on Pariisi apellatsioonikohtu peaprokuröri asetäitja ja kõrgema kodifitseerimise komisjoni liige. Loengus peatub ta nii tsiviilkoodeksi kui ka kodifitseerimise ajalool. Loeng toimub inglise keeles (osaliselt eesti keeles).

10. novembril kl 16.15 toimub Lossi 3-405 Õpetatud Eesti Seltsi ettekandekoosolek. Karl Laantee peab loengu «Ameerika Hääle tippaeg – president Ronald Reagani valitsemisaeg».

KONTSERT

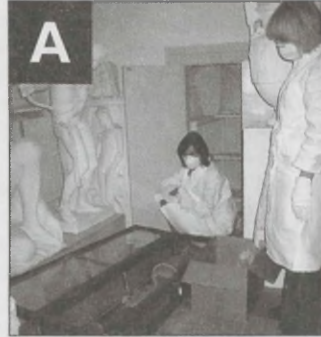
VANEMUISE KONTSERDIMAJAS

11. novembril kl 15 isadepäeva kontsert. Esinevad Pärnu Linnaorkester ja Wilhelm Schwaiger (metsasarv, alpisarv, Austria). Dirigent Jüri Alpernten. Kavas W. A. Mozarti Sümfoonia nr 29 A-duur, Kontsert metsasarvele ja orkestrile Es-duur ja L. Mozarti «Sinfonia Pastorella» alpisarvele ja orkestrile.

16. novembril kl 19 esineb Stavangeri sümfooniaorkester, solist Solveig Kringelborn (sopran), dirigent Susanna Mätkki. Kavas Tveitti «Nykken», Griegi/Sibeliuse laulud sopranile ja orkestrile, Brahmsi Sümfoonia nr 2.

TARTU LINNAMUSEUMIS

12. novembril kl 19 festivali «Fiesta de la guitarra '04» raames Hispaania kitarrimuusika neli sajandit. Esineb José Miguel Moreno.

3. novembril viidi TÕ Kunstimuuseumi linnumuusika tervisekontrollile röntgenisse. Varsti pannakse muusika uude kliimaseadmega vitriini.

Sotsiaalteadlased diskuteerivad Eesti ühiskonna arengu teemadel

Merle Roosioja
sotsioloogia 4. a üliõpilane

Täna ja homme arutavad teadlased ja praktikud Eesti ühiskonna sotsiaalsete ohtude ja võimaluste üle Eesti sotsiaalteaduste V aasta-konverentsil Tartus.

Uurimustöid tööturu, hariduse, peresuhete, õigusloome jm valdkondadest tutvustavad Eesti sotsiaal-, majandus- ja õigusteadlased.

Euroopa Liidu laienemine esitab suuri väljakutseid, mis on avardanud sotsiaalteaduste uurimisvälja oluliste uurimisvaldkondadega. Kuna ELiga kaasnevate võimaluste ja ohtude üle on hakatud sisuliselt diskuteerima alles liitumisjärgselt, peavad sotsiaalteadlased tähtsaks, et teadusväljal toimuv analüüs leiaks tunduvalt suurema sidususe praktiliste otsustega. «Eesti Euroopas: uued väljakutsed sotsiaalteadlastele» ongi tänavuse konverentsi teema.

Konverentsi eesmärk on avardada sotsiaalteaduste eri harude vahelist diskussiooni. Ühtlasi võimaldab konverents kraadiõppuritele lihtsamalt siseneda teadusväljale, kuna paljud ettekandjad on just noorteadlased. Ettekannetega või külalisena osaleb varasemast rohkem riigiametnike jt spetsialiste. Osalema on oodatud poliitikud, ajakirjanikud. See näitab dialoogi elavnenemist teadlaste ja praktikute vahel.

Kokku peetakse üle 200 ettekande ning oodatakse ligi 300 külalist. Osalemine on kõigile tasuta.

Tööturu vajadused

Mitmes sektoris analüüsitakse tööturu avanemist seoses ELi liitumisega. Kas kartus ajude äravoolu suhtes on õigustatud? Kuidas lahendada üldharidussüsteemi isoleerituse probleem, et haridus vastaks rohkem tööandjate ootustele?

Teadur Andu Rämmer (vasakul) ja sotsioloogia osakonna juhataja Rein Murakas juhatavad konverentsil sektioone. Magistrant Ave Roots peab ettekande.

VARJE SOOTAK

Tänapäeva tööturgudele on iseloomulik hariduse suurenev väärtustamine. Üldine haridustaseme kasv suurendab kõrge kvalifikatsiooniga tööjõu suhtelisi eeliseid tööturul veelgi, seades ohtu nende olukorra, kelle kvalifikatsioon ei vasta tööturu nõudmistele.

Koos madala kvalifikatsiooniga tööjõu olukorra suhtelise halvenemisega tekib individevahelise ebavõrdsuse ja sellega kaasnevate sotsiaalsete probleemide suurenemine. «Eesti puhul tuleneb haridusele ja kvalifikatsioonile mittevastava töö aktepteerimine ka kiiresti muutuva tööturu eripärast. Tööpuuduse tõttu on eriti vanem generatsioon sunnitud töötama madalama kvalifikatsiooniga ametikohtadel, sest nende baasharidus või ebapiisav täienduskoolitus ei võimalda haridustasemel vastavatel ametikohtadel töötada,» ütleb sektioonis

Eesti sotsiaalteaduste V aastakonverents

Eesti Euroopas: uued väljakutsed sotsiaalteadlastele

12. - 13. november 2004, Tartu

«Inimkapital ja sotsiaalne kapital globaliseerivas maailmas» ettekannet pidav Kaia Philips.

Peresuhted, laps ja kool

Mitme sektiooni läbiv perekonnateema keskendub peresuhete muutumisele tänapäeval. Analüüsitakse abikaasadevaheliste lahkkelide põhju-

si, diskuteeritakse vabaabieli ja abieli elavate inimeste erinevuste ning täiskasvanud laste ja nende vanemate poolt üksteisele pakutava toetuse üle. Püütakse leida vastust küsimusele, kas riik saab osta lapsi ehk milline on viimaste seaduste (vanemapalk jm) mõju inimeste käitumisele.

Perekond kui üks tähtsamaid institutsioone on sotsiaalteaduste traditsioonilisi uurimisobjekte. Sektiooni «Perekond ja rahvastik» juhataja prof Dagmar Kutsar leiab, et perekonna- ja lapsepõlvesotsioloogiat tuleks fookuse poolest selgelt eristada. «Viimasel ajal areneb kiiresti lapsepõlvesotsioloogia, mis keskendub lapsele kui indiviidile, last käsitletakse kui aktiivset tegutsejat. Perekonda ja kooli vaadeldakse lapsest eraldi – perekond on taustsüsteem, samamoodi on taustsüsteem ka kool. Lapsed on subjektid, kes nendes süsteemides iseisvalt tegutsevad ning võtavad ka ise vastu otsuseid.»

Kihistumine ja edukus

Üks konverentsi teemasid on kihistumine ja sotsiaalne edukus – mis on see, mis määratleb ära inimese positsiooni ühiskonnas? Sotsioloogiamagistrant Rauno Salupere käsitleb küsimust, kas tänaste noorte jaoks tähendab edukas olemine ainult rahalist edukust või ka midagi muud? Millised on inimeste võimalused liikuda nn ülemistesse sotsiaalmajanduslikesse kihtidesse?

Sektioonis «Kihistumine Eesti ühiskonnas» keskendutakse viimasel kümnel aastal toimunud sotsiaalsetele muutustele, minevikku olevikuga kõrvutava sektiooni eripära on valdavalt noorurijate ettekanded. Sektiooni juhataja Rein Murakas: «Ettekangetes on suur osakaal meie kraadiõppuritel, kes Eesti üleminekuperioodi algul alles tavakoolis õppisid. Kuid mõnikord võimaldabki selline kogu perioodi kohta vahetu kogemuse puudumine uute vaatenurkade leidmist andmete interpreteerimisel.»

Vaadeldakse üldisemat kihistumise dünaamikat nõukogude ajast tänapäevani, keskendudes siiski peamiselt üleminekuajale. Eriline tähelepanu on aga pööratud hariduse ja kihistumise vahelistele seostele.

TÄNA LEHES

Lisaleht
Wagabund

Doktoranditoetus
LK 2

Üliõpilased
geenitehnoloogiast
LK 3

TÜ Rahvusmõtte
auhind
LK 3

11. oktoobril 1924 sündis TÜ audoktor, arstiteadlane ja füsioloog, Eesti Teaduste Akadeemia välisliige Johannes Piiper.

UUDISED

Maavanemad saavad kokku ülikoolis

18. novembril kell 11 algab TÜ nõukogu saalis traditsiooniline maavanemate päev. Regionaaltalituse peaspetsialisti Aire Luts-Vähejausi sõnul on kavas täpsustada edaspidiseid koostöövõimalusi ning maakondade ootusi ülikooli suhtes. «Koostööläbirääkimised hõlmavad ülikooli osa regionaalpoliitikas, regionaalselt oluliste spetsialistide ettevalmistamist jm.»

Rektor Jaak Aaviksoo teravitussõnavõtu järel kõneleb maavanemate nimel Üllar Vahtramäe. TÜ teadus- ja arendustegevusest räägib teadusprorektor Ain Heinaru ning kõrghariduse regionaalsest kättesaadavusest õppeprorektor Tõnu Lehtsaar.

Seminar mitmekeelsest haridusest

Eile algas TÜ Narva Kolledžis kolmepäevane seminar, kus Läti kolleegid tutvustavad oma kogemusi mitmekeelse hariduse edendamisel.

Seminaril osalevad Daugavpilsis kakskeelse hariduse keskuse töötajad ja koolijuhid. Käsitletakse mitmekeelse hariduse mudeleid Lätis. Seminar on mõeldud Eesti vene- ja mitmekeelse kooli juhtidele ja pedagoogidele. Lätis toimus sel sügisel gümnaasiumi esimesel aastal üleminek osaliselt lätikeelsele õppele. Sama protsessi algus on Eestis kavandatud aastale 2007.

Leedu rektorid Tartus

8. novembril külastas ülikooli Leedu rektorite delegatsioon.

Tartus käisid Vytautas Magnuse Ülikooli rektor prof Vytautas Kaminskas, Leedu Rektorite Nõukogu peasekretär prof Kęstutis Kriščiūnas, Leedu Muusikaakadeemia rektor prof Juozas Antanavičius, Kaunase Meditsiiniülikooli rektor prof Remigijus Žaliūnas, Vilniuse Gediminase Tehnikaülikooli rektor prof Romualdas Ginevičius ja Leedu Põllumajandusülikooli rektor prof Albinas Kusta. Külalisi saatis Leedu Vabariigi suursaadik Eestis Antanas Vinkus.

Leedu rektorid ülikooli aulat uudistamas.

ANDRES TENNUS

Näitus «Johan Köpp 130»

Sirje Madisson

9. novembril avati humanitaarraamatukogus teoloogi, ajaloolase, kultuuri- ja haridustegelase Johan Köpu 130. sünniaastapäeva näitus.

Näituse avasid usuteaduskonna dekaan Riho Altnurme ja emeritprof Sulev Vahtre.

Välja on pandud raamatuid, käsikirju, dokumente, fotosid ja esemeid TÜ raamatukogu, Eesti Kirjandusmuuseumi, Laiuse koguduse ning Eesti Ajalooarhiivi kogudest.

Johan Köpp käis vaimulikuks läbi tee ühe koguduse õpetajast Eesti kirikupeani, hariduslase ja kooliõpetajast professori ja Tartu Ülikooli

rektorini. Rahvusülikooli loomisel sai temast usuteaduskonna korraldaja ja dekaan, hiljem viieks aastaks ülikooli prorektor. 1928–1937 oli Johan Köpp TÜ rektor.

Köpp oli tegev ka Eesti Kirjanduse Seltsis (abiesimees, esimees) ja Õpetatud Eesti Seltsis (abiesimees) jm. 1939 valiti ta suure hääleteenamusega Eesti luterliku kiriku kolmandaks piiskopiks. Pärast emigreerumist 1944 juhtis ta EELK tegevust ekstsilil algul piiskopina, hiljem peapiiskopina.

Johan Köpp suri 21. oktoobril 1970. Ta on maetud Stockholm Metsakalmistule.

Näitus jääb avatuks 11. jaanuarini.

ONLINE-KÜSITLUS

Kuidas suhtud Tallinna Ülikooli?

Vastajaid: 351

Uus küsimus:
Kas doktorant tohib töötada töölepingu alusel?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

Eestis alustab teaduskohvik

Täna kl 15.30 toimub Vilde pubis teaduskohviku (Café Scientifique) sarja esimene kohtumine. Teema on «Nano-maailm – kasu või oht inim-konnale».

Sissejuhatava loengu peab Nottinghami Ülikooli prof Neil Champness Suurbri-tanniast. Marek Strandberg vahendab küsimusi ja ergutab mõttevahetust.

Teaduskohviku idee algatas 1998 Oxfordi Ülikooli hari-dusega keemik Duncan Dal-las. Taolise kohviku loomise idee taga on veendumus, et inimesi huvitab see, kuidas teadus ja tehnoloogia nende elu muudab. Täna on esimesest teaduskohvikust välja kasvanud ülemaailmne võrgustik.

Järgmine üritus on 2005. a jaanuaris Tallinnas.

Info: Tiit Sild, tel 737 5676, 516 7557.

Reisisari «Avastusretked»

Eile toimus Teaduse ja Kul-tuuri SA Domus Dorpatensis reisimuljete sarja «Avastusret-ke» esimene üritus.

Avaüritusel «Mida ma avas-tasin Tiibetis?» rääkisid mul-jeid Piret Ehin ja Liivo Niglas.

Näidati ka katkendeid Liivo Niglast filmist «Tavaline seiklus».

Sarja eesmärk on kokku viia inimesed, kes on ränna-nud kaugetes paikades ning tunnevad huvi reisimise ja erinevate kultuuride vastu.

Magistriõppe koos-tööprogramm

10. novembril kirjutasid TÜ rektor Jaak Aaviksoo ja Sise-kaitseakadeemia rektor Peeter Järveldi Sisekaitseakadee-mias alla magistriprogrammi koostöölepingule.

Magistriprogrammi ees-märk on koolitada maksundu-se ja tolli eriala kvalifitseeri-tud spetsialiste.

Kahe õppeasutuse koostöös väljaarendatud magistripro-gramm aitab ühendada magist-riõppeks vajalikud akadeemi-lised teadmised praktilise kogemusega.

Programm luuakse Sisekait-seakadeemia finantskolledži juurde koostöös TÜ majandus-teaduskonnaga. 30-liikmeline grupp alustab õppetööd 2005. a septembrist. Õppuritel peab olema majanduslane hari-dus või Sisekaitseakadeemias omandatud maksunduse ja tolli eriala.

Konverents laste meediatarbimisest

24. novembril toimub Viru hotellis Lastekaitse Liidu iga-aastane konverents «Meie lapse mured» alapealkirjaga «Sihtgrupp → LAPS ehk laps kui teadlik meediatarbija».

Konverentsi eesmärk on arendada mitmepoolset dis-kussiooni kirjutava pressi, telemeedia, raadio ja reklaa-mi valdkonnas, mis aitaks seista laste huvide eest Eesti meedias.

Konverentsil esinevad ette-kannetega ka TÜ prof Marju Lauristin ning ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osa-konna juhataja dots Halliki Harro-Loit.

Info ja registreerimine: Anniki Tikerpuu, 631 1128, an-niki@lastekaitseliit.ee, www.lastekaitseliit.ee.

Doktoranditoetus läbi arutamata

Aija Sakova

Oktoobri lõpus kiitis Eesti Vabariigi valitsus heaks õppetoetuste ja õppelaenu seaduse muutmise seaduse eelnõu, mis peaks hakkama kehtima 1. jaanuarist 2005.

Üks oluline muudatus on doktoranditoetuse suuren-damine kaks korda ehk siis 6000 kroonini. Samas keelab uus seadus toetust taotleval doktorandil töötada töö- või avaliku teenistuse lepingu alusel. Sellise jäiga muuda-tusega ei ole aga TÜ dokto-randid ja töötajad mitmel põhjusel rahul.

6000 krooni vs sotsiaalne garantii

8. novembri Postimehes ilmiski TÜ doktorantide ja töötajate avalik kiri, milles tuuakse välja põhjusi, miks töö- või avaliku teenistuse lepingu alusel mittetöötamise seadmine toetuse taotlemi-se eeltingimuseks on läbi-mõtlematu ning ebaõiglane. Põhilised argumendid, mis pöördumises välja tuuakse, on õppe- ja teadustöö tihe omavaheline seotus ning asjaolu, et 932 doktorandist töötab praegu õppe- ja tea-dustööl 227 inimest.

Uue seaduse jõustumise korral satuksid mitmed dok-torandid psühholoogia dokto-randid Kätlin Nummertti sõnul dilemma ette. Nad peaksid otsustama, kas töötada edasi ja loobuda toetusest või ot-sustada hoopis 6000-kroonise toetuse kasuks ja jääda ise ilma sotsiaalsetest garantiidest ning jätta õppetool või instituut ilma õppejõust või teadustöötajast.

Nummertti sõnul on dokto-rantide mure põhjus peamiselt see, et uus süsteem töötab tul-la jäik ja samas nihverdamist võimaldav. «Kõrgkoolide ja doktorantidega ei ole muuda-tust põhjalikult läbi arutatud. On tõsi, et töötamine segab paljudel doktoritöö tegemist ja tõsi on ka, et 6000 krooni on suurem summa kui Eesti keskmise palgaga inimene kätte saab. Kuid haridus- ja

ARUTELU DOKTORANTIDE TEEMAL

15. novembril kl 18 oodatakse TÜ peahoone ruumi 128 doktorante ja TÜ töötajaid arutlema teemal «Dokto-randi staatus ja doktori-õppe rahastamine Eestis»

teadusministeerium ei ole selle summa väljapakkumisel võtnud arvesse, kui palju saab Eestis keskmiselt kätte just magistrikaadiga inimene. Al-les see oleks kohane võrdlus ja võimaldaks reaalselt hinnata, kui paljud toetust taotlema ja kindlast tööst loobuma hak-kaksid.»

Bioloogia- ja geograafiatea-duskonna dekaani Tõnu Meidla sõnul kumab seadu-separanduse kaudu esma-kordselt käegakatsutav või-malus doktorantuuri edukaks läbimiseks neile enam kui seitsmesajale doktorandile, kes on sunnitud otsima ela-tusvahendeid väljastpoolt tea-duskonda.

Valmisolek ümberkorraldusteks

Esmakordselt saaks Meidla sõnul doktorandile doktori-töö tegemiseks garanteeritud kättesaadavaks magistrikaa-diga teaduri palgaga võrrel-dav reaalsissetulek. «Oma teaduskonna tänaseid dokto-rante eelistaksin näha pigem võimalikult kiiresti täieõigus-like kolleegidena kui «dokto-rantuuri üleajateenijatena». Kui see kohati tootski kaasa ümberkorraldusi õppetöös, sünniks see siiski hea ja õige eesmärgi nimel ning teadus-kond peab olema mistahes ümberkorraldusteks valmis,» kommenteeris Meidla.

Ka arstiteaduskonna de-kanaadi juhataja Tuuli Ruus tõdeb, et doktorantidele tuleb seaduse muudatuse läbi kok-kuvõttes raha juurde ja see on teretulnud. Siiski näeb ta seaduse muudatuse rakendu-misel probleemi – doktoran-tuuris olevad või potentsiaal-selt doktorantuurist huvitatud

Eesti ja soome-ugri keeleteaduse doktorandid Ann Veis-mann ja Mari Mets saaksid hea meelega töötamise asemel 6000-kroonist doktoranditoetust.

AIIA SAKOVA

eriarstid, kes ei saa arstina praktiseerimisest neljaks aastaks loobuda. «Eelmisel aastal arstiteaduskonna dok-toriõppesse vastuvõetud 21 doktorandist olid 9 resident-uuri läbinud eriarstid. Nende doktoritöö on otseselt seotud igapäevatööga. Kliinilise töö kaudu leitakse ka osalejad teadusuuringusse. Kliinikus

mittetöötaval doktorandil on väga raske ligi pääseda patsientidele ja vajalikele andmebaasidele. Ja näiteks kirurgiliste erialade puhul kaotaks doktorant 4-aastase eemaloleku tõttu kvalifikat-siooni.»

Lahendus ei peitu Ruusi sõ-nul täiskoormusega töökohas toetuse asemel ega ka töö-

võtulepingus. «Optimaalne on töötada 0,25 koormusega, aga see palk on toetusest oluliselt väiksem. Seega oleks vähe-malt arstide jaoks vaja mingi erandi võimalust,» lisas Ruus.

Sotsiaalteaduskonna dekaa-nil Jaanus Harrol on hea meel, et ministeerium ei pea senist lahendust doktoran-tuuri rahastamisel piisavaks, aga uus lahendus ei ole tema meelest ka hea.

Ei jäta doktorante suvekuudel hätta

Kindlasti peavad Harro meelest doktorantidel olema paremad sotsiaalsed garan-tiid. «See, et doktorandisti-pendium mõnel juhul ületab nooremõppejõudude miini-mumpalka, ei näita mitte sti-pendiumi suurust, vaid õppe-jõudude palga väiksust.»

Eesti reaalsus moonutab tema sõnul oluliselt seaduse-muudatuses sisalduvaid häid mõtteid. «Doktorantidel on magistrikvalifikatsioon, mis tähendab, et tänases Eestis õppejõuna või teadurina töötamiseks on juba kogu vajalik tase saavutatud ja nad peavadki sellisel ametikohal töötama. PhD-sid ei jätku.»

Kokkuvõttes leidis Harro, et on vaja paindlikumat süsteemi, näiteks poolt doktoranditoetust paralleelselt täismahulisega. Kindlasti tuleb Harro arva-tes vajaduse korral kasutada töövõtulepingust tulenevaid võimalusi, kui muid lahendusi ei pakuta.

Tuuli Ruusi sõnul on nii õppe- kui teadustöö doktori-õppe õppekava osaks ning kui allüksusel on vaja, et doktorant teeb suuremas mahus õppe-tööd kui näeb ette õppekava, siis saab teda vajadusel tasu-tada töövõtulepingu kaudu.

Doktorantidel on Ruusi sõnul vaja, et ka suvekuudel saaks arvestada mingi sisse-tulekuga. «Oleme arstitea-duskonnas seda meelt, et ei jäta oma doktorante hätta ja maksame näiteks õppeaasta jooksul tehtud õppekavaväli-se õppetöö eest suvekuudel töövõtulepingu alusel,» ütles Ruus.

Teadlaskonna järelkasv ja teadus-tegevuse rahastamine pole piisav

Illari Lään

5. novembril pidas TÜ teadusprorektor prof Ain Heinaru (pildil) TTÜs teaduskonverentsil «Ülikoolilt ettevõtlusele» ettekande Eesti teadlaste järelkasvust ning teadus- ja arendustegevuse rahastatusest.

Prof Ain Heinaru ettekande põhjal on Eesti kulutused tea-dus- ja arendustegevusele si-semajanduse koguproduktist praegu alla 1%. ELi keskmine on ligi 2%, Soome kulutused moodustavad 3,5%, Rootsil üle 4% sisemajanduse kogu-produktist. Heinaru sõnul on Eesti valitsus astunud viimastel aastatel küll olulisi samme, ent arenenud riikide-ga võrreldes tuleb Eestil veel väga palju pingutada.

Erasektor rahastab vähe

Nii Skandinaavias kui ka ELis tervikuna domineerib teadus- ja arendustegevuses erasektori poolne finantsee-rimine. Eesti ettevõtlussek-tori kulutuste osakaal kogu

teadus- ja arendustegevusest moodustab vaid veidi üle 20%. Lätis on see näitaja 40%, Soomes ja Rootsis üle 70%. Eesti ettevõtjate kulutu-sed teadus- ja arendustegevu-sele on ka teiste Baltimaadega võrreldes kasvanud kõige aeglasemalt.

Eesti Patendiametile vii-mase 5 aasta jooksul esitatud patenditaotlustest moodustab TÜ osa 64%, saadud paten-tide osa moodustab sama suurusjärgu. Heinaru sõnul

näitavad need numbrid küll ülikooli suuri pingutusi, ent tervikuna ei saa Eestis sellega kaugeltki rahul olla.

Teadlaskonna järelkasv ei suurene

Eesti täistööajaga teadlaste arv 1000 töötaja kohta oli 2001. aastal alla 4 inimese, samal ajal oli ELi keskmine ligi 6, Soomel ja Rootsil üle 10 töötaja. Eesti teadlaskonna järelkasv pole viimaste aasta-te jooksul suurenenud.

Kui Soomes moodustab loodus-, täppis- ja inseneritea-dustes doktorikraadi kaitsnute osakaal (vanuses 25-29) kõi-kidest doktoritest ligi kolman-diku, siis Eestis on see vaid neljandik. Ka doktorikraadi kaitsjate absoluutarvus jääb Eesti Soomest kordi maha. 2003 kaitsti Eestis ligi 120 doktorikraadi, sh TÜs neist üle 60%. Soome sai juurde aga üle 1000 uue doktori.

Kuigi TÜs on doktorikraa-dini jõudnud noorte teadlaste arv kasvanud, ei jätku sellest ka rahvusülikooli teadlaskon-na järjepidevuse tagamiseks.

INFOPÄEV ÕPPIMISVÕIMALUSTEST USAS

17. nov kl 13–16
TÜ raamatukogu konverentsisaalis

Ameerika valitsus korraldab Põhja-Ameerika ülikoolide teabekeskuses infopäeva peamiselt neile üliõpilastele, kes kaaluvad magistri- või doktoriõpet välismaal. Bakalaureuseõppe üliõpilased, kes on huvitatud lühiajalisest tudeerimisest vahetusüliõpilasena USAs, saavad teavet TÜ partnerülikoolide ning ISEP-tudengivahetusprogrammi kohta.

13–13.15 Avasõnad (Virve-Anneli Vihman, välissuhete osakonna juhataja, TÜ))

13.15–13.45 Kraadiõpe USA ülikoolides. Haridussüsteem ja sisseastumistingimused (Merli Tamtik, Põhja-Ameerika ülikoolide teabekeskus, TÜ)

13.45–14.15 Müüdid ja tegelikkus tudengiviiside ümber. SEVIS-süsteem (Paul Mayer, konsul, Ameerika saatkond)

14.15–14.30 Fulbrighti stipendiumiprogrammid kraadi-õppeks ja teadustöök (Maris Laja, kultuuri- ja haridusassistent, Ameerika saatkond)

14.30–14.45 ISEP-tudengivahetusprogramm TÜ üliõpilastele (Sirje Üprus, ISEP-programmi koordinaator, TÜ)

14.45–15 Võimalused õppimiseks USAs TÜ partnerüli-koolides (Ülle Tensing, välisüliõpilastalituse peaspetsialist, TÜ)

15–15.15 Kesk-Euroopa Ülikooli (CEU) stipendiumi-programmid (Zaneta Savickiene, CEU esindaja Balti riikides, Vilnius)

15.15–15.45 Standartiseeritud testide TOEFL, GRE ja GMAT sooritamine Eestis (Merli Tamtik, Põhja-Ameeri-ka ülikoolide teabekeskus, TÜ).

Info: Põhja-Ameerika ülikoolide teabekeskus, TÜ raamatukogu (W. Struve 1-325), tel 742 7243, www.ut.ee/ameerika.

Tartu Ülikool annab välja Rahvusmõtte auhinna

Jaak Kangilaski
prorektor professor
komisjoni liige

Aasta tagasi võttis Tartu Ülikooli nõukogu vastu otsuse hakata välja andma Rahvusmõtte auhinda. Esimese auhinna kandidaate saab esitada 22. novembrini.

Selle otsuse põhjuseks oli veendumus, et rahvuse üheks ja pealegi vältimatuks tunnuseks on rahvuslik eneseteadvus. Eestlaste rahvusliku eneseteadvuse ja eneseväärikuse loomisel ning tagamisel on olnud eriline tähtsus haridusel. Seetõttu on loomulik, et Tartu Ülikool on eestlaste eneseteadvuse arengule kaasa aidanud oma liikmete tööga, aga ka institutsioonina, mille ajalugu ja ajalooline hoonestus on saanud Eesti teaduse ja hariduse lipulaevaks ning sümboliks.

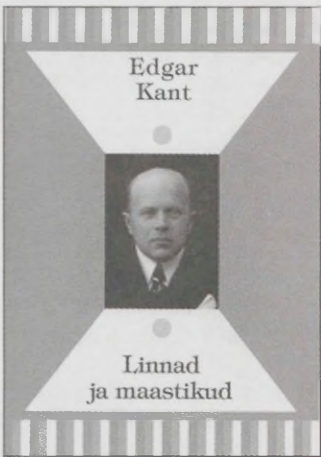
Auhinna komisjon

TÜ tunneb jätkuvalt oma vastutust eesti teaduse ja hariduse tuleviku pärast. Tartu Ülikooli arengukava rõhutab TÜ rolli rahvusülikoolina. Selle üheks väljundiks võibki pidada Rahvusmõtte auhinna loomist, sest TÜ soovib avalikkusele kinnitada, et rahvusülikooli tulevik on lahutamatu seotud Eesti riigi ja eesti rahvuse tulevikuga.

Tartu Ülikooli Rahvusmõtte auhinna statuut ütleb, et selle auhinna tunnustatakse isikuid, kes oma suulise või kirjutatud sõnaga on silmapaistvalt edendanud eesti rahvuslikku ja riiklikku eneseteadvust.

Auhinna kandidaate võivad esitada TÜ nõukogu liikmed, teaduskonnad, asutused ning Eesti juriidilised isikud. Kandidaatide hulgast valib auhinna saaja selleks TÜ nõukogu moodustatud komisjon, kuhu kuuluvad viis liiget ülikoolist ja viis väljastpoolt ülikooli.

Välisliikmete valikul lähtuti

Rahvusmõtte auhinnaks on seinaplaat ja Eesti Mõtteloo sarja 50 köidet.

sellest, et need peaksid olema inimesed, kes oma tegevusega on toetanud eesti vaimuelu ja riiklust, kuid kes samal ajal pole tegevad ühegi erakonna juhina. Sellega on püütud anda auhinnale suhtelist sõltumatust parteipoliitikast ja sellega loodetavasti laialdasemat tunnustust.

Nõnda nimetas TÜ nõukogu komisjoni liikmeteks Doris Kareva, Jaan Kiiviti, Lennart Meri, Mart Orava, Hando Runneli, ülikoolist lisaks Jaak Aaviksoo (komisjoni esimees), Ain-Elmar Kaasiku, Jaak Kangilaski, Birute Klaasi ja Rein Taagepera.

Tudengite ettepanekuid

Kümneliikmelises komisjonis pole ühtegi üliõpilast, eelkõige sellepärast, et komisjoni koosseis kinnitati kolmeks aastaks. Seda enam on oodatud üliõpilaste aktiivsus auhinna kandidaatide nimetamisel, mis peaks olema kõige lihtsam TÜ nõukogu üliõpilasesindajate kaudu. Rahvusmõtte auhinna kandidaate võib esitada (kirjalikult rektori nimele) kuni 22. novembrini.

Komisjon teeb oma otsuse 23. novembril ja auhind antakse üle Eesti ülikooli 85. aastapäeva aktusel 1. detsembril.

Konverents deiksistest

Daniele Monticelli
konstantiivse
lingvistika teadur

19. novembril kell 10 algab TÜ Ajaloo Muuseumis kahepäevane konverents «Deiksis: lausungist lausumiseni ja vastupidi».

Sõna deiksis tuleb kreeka keelest ja tähendab «näitamine». Juba antiikajal hakkasid grammatikud pidama deiktilisteks väljendeid, mille kasutus ja interpreteerimine sõltuvad täielikult lausumissituatsiooni koordinaatidest: mina, siin ja praegu. Kaasaegsed keeleteadlased on mõelnud deiksile kui subjektiivsuse avaldumiskohale keeles või on selles otsinud tõestust keele ja keha lahutamatuks kommunikatsiooniks.

Konverentsi eesmärk on ka-
jastada eri distsipliinide vaate-
punkte deiksile ja arendada
interdistsiplinaarset mõtte-
vahetust. Ettekandeid peavad
üle 30 lingvisti, semiootiku,
kirjandusteadlase ja filosoofi
Eestist ja välismaalt.

Konverents on varustatud
sünkroontõlkega prantsuse kee-
lest eesti keelde ja vastupidi.

Ürituse korraldavad eesti
ja romaani keelte kontrastiiv-
lingvistika töörühm, germaani-
romaani filoloogia osakond ja
üldkeeleteaduse õppe-
tool ning Robert Schumani
prantsuse uuringute keskus.
Konverentsi toetab Prantsuse
suursaatkond.

Info: anu.treikelder@ut.ee;
daniele.monticelli@ut.ee; tel
737 6244, 737 5354, www.
ut.ee/prantsuse/konverents.

Lech Ignatowicz, Laura Sedman ja Indrek Haav seminaril.

REELIKA LAURA TIIK

GMOd vajavad tasa- kaalustatud arutelu

Kunnar Kukk

ajakirjanduse ja
suhtekorralduse 1. a
üliõpilane

28.–31. oktoobri toimus rahvusvaheline üliõpilaste keskkonna- ja geenitehnoloogiaseminar, kus üliõpilased ja professorid lahkasid keskkonna säilitamise ja arendamise probleeme.

Seminaril osales 50 eri rahvusest üliõpilast ja õppejõudu. Ühe korraldaja Reelika-Laura Tiigi sõnul õnnestus arendada rahvusvahelist koostööd keskkonnaprobleemide käsitlemisel ning traditsiooni jätkatakse järgmisel sügisel. Küsimustele geneetiliselt muundatud organismidest (GMO-dest) vastasid üliõpilased Dmitri Teperik (TÜ magistrant), Lech Ignatowicz (Poola), Raminta Venskutonyte (Leedu) ning Bostoni Ülikooli prof Richard Primack. Kõik neli leidsid, et ühiskonnas toimuv arutelu on liiga ühekülgne ja info peaks lähtuma sõltumatutest allikatest.

Millised on GMO-de rakendused ja eesmärgid?

Richard Primack: Praegu kasutatakse GMO-tehnoloogiat eelkõige farmaatsiatööstuses. Eesmärk on tehnoloogiat kasutada organite siirdamisel.

Dmitri Teperik: GMO-de eesmärk on vähendada toiduupuudust maades, kus rahvastiku populatsioon kasvab suure kiirusega. Seetõttu napib toitu näiteks Indias ja Hiinas. Geneetiliselt muundatud vili poleks kahjuritele vastuvõtlik, mistõttu selle saagikus oleks suurem.

Richard Primack: Saagikuse tõusuga langeks kindlasti toidu hind. Kahjuritelle vastuvõtlikkuse vähendamine geneetiliselt muundatud viljas

tingiks omakorda herbitsiidide ja pestitsiidide (toksiliste taime- ja kahjurimürkide) kasutamise piiramist, mis on keskkonnale kasulik.

Kas sellisel juhul tõrjuks üks sort teise välja?

Lech Ignatowicz: Vaevalt, sordid pigem täiendaksid teineteist. GMO on teaduse loomulik areng.

Miks me vajame tänapäeval sülearvutit? Sellepärast, et see on mugav. 20 aastat tagasi ei osanud inimesed laptopist undki näha.

Dmitri Teperik: Küsimus on sellisel juhul ajas ja inimeste suhtumises. Näiteks DDT oli kasutusel kui ohtu mürk, seni kuni meetodid täienesid ja leiti, et tegu on vägagi toksilise ainega. Üks sort tõrjub teise välja siis, kui on, mida tõrjuda. Eestis maisil sugulane puudub, seega pole, mida tõrjuda. GMO-de puhul, seni, kuni me ei tea kõiki võimalikke ohte ja eelseid, polegi võimalik määratleda, millega täpselt tegemist. Uuringud nõuavad aega ja eetiline seisak ühiskonnas pärsib teadustegevust.

Kes suudaks inimeste suhtumist objektiivselt kujundada?

Raminta Venskutonyte: Praegu ühiskonnas valitseva diskussiooni puhul on tegemist hooajamoega.

Lech Ignatowicz: Euroopa on konservatiivne ja USA liberaalne, seetõttu on USA ka vastuvõtlikum uutele muudatustele. Euroopas vaieldakse liiga palju, enne kui mingi otsus vastu võetakse. Kuid varem või hiljem muutuvad GMO-d osaks meie igapäevaelust.

Richard Primack: Suhtumist peaks kujundama valitsus. Igal juhul mitte kompaniid, neil on isiklikud ärihuvid.

Dmitri Teperik: Sel juhul peaks valitsus tagama igale inimesele valikuvabaduse. Näiteks võtma vastu eelnõu, millega markeeritakse muundatud ja mahepõllumajanduslikult toodetud toit.

Raminta Venskutonyte: Samas ei saa me lasta tekkida selliseid loosungeid stiilis: «Mina olen tervem, kuna söön geneetiliselt muundamata toitu...». Koolinoored saavad teavet vanematelt inimestelt, kuid tihtipeale pole nemadki kõikide ohtude ja eelistega kursis.

Lech Ignatowicz: Seega, igapäevased uudised on valeinfo allikaks.

Richard Primack: Ühiskond vajab tasakaalustatud diskussiooni, kus ühel poolel oleks valitsus, teisel põllumajandusorganisatsioonid ja kolmandal teadlased. Siis suudab tavainimene plusside ja miinuste vahel valida, kas tarbida geneetiliselt muudetud toitu või mitte.

Dmitri Teperik: Nõus, kuid teadlastel on tihtipeale kiire. Teadus ei suuda kõigile kõike piisavalt hästi selgitada, mistõttu valeinfost tingituna tekivad skandaalid.

Sõltumatut MTÜ-d võiks samuti alternatiivina kaaluda.

Milline on GMO-de roll tulevikus?

Raminta Venskutonyte: Arvan, et GMO-d parandavad inimeste elukvaliteeti.

Lech Ignatowicz: Olen sinuga nõus. 10-15 aasta jooksul suudetakse piisavalt uuringutega tegelda, et GMO-de kasulikkus ka tavasilmale nähtavaks muutub. Hirm, et igaüht meist kloonitakse, on valeinfo tagajärg.

Dmitri Teperik: Võib-olla läheb rohkem aega. Peaasi, et liigne bürokraatia teaduse arengut ei takistaks.

UUDISED

ETVs oli foorum Tallinna Ülikoolist.

10. novembril õhtul arutati ETV otsesaates «Foorum» Tallinna Ülikooli loomist.

TÜst osalesid rektor prof Jaak Aaviksoo ja prof Jüri Allik ning Tallinna poolt TPÜ rektor prof Mati Heidmets ja EHI prof Rein Raud.

Televaatajatele esitati küsimus «Kas Tallinna Ülikooli on vaja?». Küsimuse vastas 3238 helistajat. Tallinna Ülikooli loomise vastu oli 62,4% vastuist ja poolt 37,6%.

Raamatukogus fotonäitus Islandist

Raamatukogus on avatud fotonäitus «Muinasjutuline Island», mis annab ülevaate Islandi kirjandusest, selle uurimisest ning loodusest.

Näitus toimub Põhjamaade raamatukogunädala raames, mille teema on tänavu «Oli kord Põhjas...».

Anneli Sepa koostatud näitus jääb avatuks 28. detsembrini.

Eestlane Soome peatreeneriks

TÜ Akadeemilise Spordiklubi pokstreener Ervin Kade valiti neljaks aastaks Soome pokskoondise uueks peatreeneriks.

Kade enda arvates võis talle kasuks tulla viie võõrkeele oskus. Ta on ka elanud ja õppinud viis aastat Soomes ning tal on Soome kodakondsus.

Kade hindab Soome spordisüsteemi spordisõbralikumaks, kuigi tunnistab, et lahkuda on samuti kahju. «Neli aastat olen ikkagi juunioridega tööd teinud,» ütles kahekordne Eesti juunioride meister Kade.

TÜ Akadeemilise Spordiklubi juhatuse esimees Riho Illak hindab Kade uut töökohta talle väärikaks väljakutseks.

«Tegu on tubli mehega ning ta saab Soomest kindlasti hea kogemuse,» ütles Illak.

Juhatuse esimees nentis, et kurb on, et Kade lahkub, kuid Soomes leiab ta endale kindlasti soovitud ametialast rakendust rohkem kui Eestis.

Algas Talveakadeemia 2005 konkurss

Järgmise aasta veebruaris toimub üliõpilaste konverents Talveakadeemia.

Seekordne teema on «Jätkusuutlik Eesti – vastus globaalsele suutmatusele».

Talveakadeemia üliõpilastele konkursile oodatakse loodusteaduse, sotsiaalteaduse, majandusteaduse või tehnika ja tehnoloogia aspektist käsitlevaid uurimusi üliõpilastelt, kes on bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõppes või kes on ülikooli lõpetanud 2002–2004.

Konverentsil saab väidelda tipptegijatega, leida uusi kolleege jne.

Tööde esitamise tähtaeg on **31. detsember**. Paarkümmend kõige huvitavamate ideede autorit saavad neid tutvustada ka Talveakadeemia osalejatele.

Info: www.talveakadeemia.ee

ALMA ANEKDOOT

Goethe: «Matemaatikud on nagu prantslased – nad tõlgivad kõik oma keelde ja pärast seda on see juba hoopis midagi muud».

EAGLE • VISION

ÜHEKUULISED KONTAKTLÄÄTSED
alates 140 krooni paar

Soola 8, Tartu
Emajõe Ärikeskus I korrus
Tel 737 1060, tartu@eagle-vision.ee
www.eagle-vision.ee

IN MEMORIAM

Magistrant Juta Voist

31. dets 1979 – 29. nov 2004

29. oktoobril suri pärast pikaajalist rasket haigust tervishoiu instituudi tervise edendamise õppetooli teadusmagistrant Juta Voist.

Juta Voistil diagnoositi juba lapseas raske krooniline haigus. Haigusest hoolimata lõpetas ta edukalt Iisaku Keskkooli ning 2003 TÜ bioloogia-geograafia-teaduskonna. Soov edasi õppida tõi ta tervishoiu instituudi magistriõppesse.

Õppetöös paistis Juta silma suure nõudlikkusega nii iseenda kui ka kaaslaste suhtes. Ta pidas väga oluliseks põhjalikkust ja korrektsust.

Juba enne magistriõppe ametlikku algust ilmnas Juta soov ja valmidus lüüa kaasa õppetooli uuringuprojektides. Nii aitas ta koguda materjali Maailma Tervishoiuorganisatsiooni koolipii-maprogrammi efektiivsuse-uuringu tarvis. Selle esimese tööülesande ajal ilmnas Juta võime iseseisvalt ja efektiivselt andmeid koguda ning süstematiseerida. Juta valmistas ette raporti «Eesti kooliõpilaste liikumisaktiivsus 2001/2002», koostas ülevaate Eesti terviseuurin-gutest. Viimasega esines ta juunis sotsiaalministeeriumi konverentsil.

Arstiteaduskonna päevade teaduskonverentsile saatis Juta kahed teesid. Stendietekandeid ta aga enam teha ei saanud, sest pidi sel ajal

juba haiglas olema. Järge jäid ootama sotsiaalminis-teeriumi tellitud terviseindi-kaatorite ülevaade, artikkel ajalehele Meditsiiniuudised ja planeeritav magistritöö. Juta unistuseks oli kaitsta magistritöö ja jätkata dok-toriõppes.

Ei osanud keegi aimata, kui õhuke on Juta tervise-varu ja kui lähedal on krii-tiline piir, mille ületamisel kõik kontrolli alt kaob. Ehk aimas ta seda ise, kuid valis siiski võimaluse teha aktiivselt seda, milleks tundis kutsumust.

Juta Voistist jääb hea mälestus kui lootustandvast magistrandist, kellest oleks saanud tubli ja edukas kol-leeg.

Tervishoiu instituudi
ja Tervise Arengu
Instituudi nimel
Maarika Harro

MEISTRITE AKADEEMIA KONTSERT

17. novembril kl 19 esinevad TÜ aulas **Mari Tampere** viiulil ja **Risto Lauriala** klaveril. Kavas Beethoveni sonaadid.

Piletid müügil tund enne algust kohapeal (50, 25 ja 10 kr, perepilet 50 kr, koolieelikud tasuta).

Kontserti toetavad Tartu Linnavalitsus ja Tartu Ülikool.

KÕIK ÜHEST KOHAST

- kontoritehnika, -tarbed ja kulumaterjalid
- toonerikassettide täitmine ja renoveerimine
- kontoritehnika hooldus ja remont
- kauba transport TÜ osakondadele tasuta

Tartu Ülikool – püsisoodustus vastavalt kehtivale koostöölepingule
Tartu Ülikooli üliõpilased – hinnasoodustus -10%

Rapo AS	730 0187	tartu@rapo.ee
Soola 3	730 0189	www.rapo.ee

ÖNNITLEME

- 60**
Enn Tõnisson, õpetaja – 16. november
- 55**
Silvi Roos, kassapidaja – 12. november
Väino Sammelselg, professor – 13. november
Marju Pedaste, sekretär – 15. november
- 45**
Marika Kullamaa, ülikooli keeleteoimetaja – 13. november
Irja Roots, sekretär – 13. november
- Marju Rosenthal**, sekretär – 13. november
- 40**
Toomas Anepaio, lektor – 12. november
Aive Liigant, assistent – 18. november
- 35**
Inga Leiman, sekretär – 14. november
- 25**
Liina Jürgen, avalikkussuhete peaspetsialist – 17. november

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/Ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeleteoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

TEATED

16. novembril osaleb ülikool hariduse infomessil Jõhvis. Tutvustakse õppimisvõimalusi ülikoolis ning 2005. aasta vastu-võtutingimusi. Info: Maire Meri-oja, TÜ esindaja Ida-Virumaal, tel 332 1217.

16. ja 17. novembril räägib TÜ keemiaosakonna kolloid- ja keskkonnakeemia lektor Karin Hellat Saare maakonna Lüman-da Põhikooli, Salme Põhikooli, Aste Põhikooli, Mustjala Põhi-kooli ja Leisi Keskkooli õpilastele mürkainete mõjust inimesele ja keskkonnale. Info: Riia Nelis, ülikooli esindaja Saaremaal, tel 453 9839.

18. novembril kl 14 algab Paide Ühisgümnaasiumis ülikooli info-päev Järvamaa kooliõpilastele. Tutvustatakse ülikooli õppimis-võimalusi ja õppesüsteemi, 2005. aasta vastuvõtutingimusi ning õppimisvõimalusi Türi kolledžis. Info: Ene Voolaid, ülikooli esinda-ja Järvamaal, tel 384 9162.

19. novembril kl 13 algab Võru Kreutzwaldi Gümnaasiumis ülikooli infopäev Võrumaa kooli-õpilastele. Tutvustatakse ülikooli õppimisvõimalusi ja õppesüs-teemi ning 2005. aasta vastu-võtutingimusi. Info: Maris Kivis-tik, ülikooli esindaja Võrumaal, tel 786 8362.

KAITSMISED

18. novembril kl 10.30 kaitseb Lossi 3-306 **Sirje Kaljumäe** Euroopa kolledžis magistriprojekti «Valitsusväliste organisatsioonide juurdepääs õigusemõistmi-sele keskkonnaasjades vasta-valt Aarhusi konventsioonile ja arengutele Euroopa Ühenduse õiguses». Juhendaja *dr iur* Hannes Veinla, oponent Kaarel Relve, LL.M. Info: Karin Ruus, tel 737 6212.

25. novembril kl 10.15 algab õi-gusteaduskonna magistritööde kaitmine Näituse 20-216: **Tuuve Tiivel** «Äriühingu juhtor-gani liikme kohustused ja vastu-tus». Juhendaja prof Paul Varul. Oponent *dr iur* Kalev Saare; **Karina Lõhmus-Ein** «Eraelu ja selle elementide õiguslik kaitse». Juhendaja prof Kalle Merusk. Oponent *mag iur* Hannes Valli-kivi.

LOENGUD

17. novembril kl 18 kõneleb TÜ Lõuna-Eesti keele- ja kultuuri-uuringute keskuse jututarõs Tallinna Võro Seltsi tähendusest

seltsi auesimees Ants Kõiv. Kõik huvilised on oodatud! Keskus asub Lossi 38. Info: Triin Iva, tel 737 5422.

19. novembril kl 14 peab loengu saksa filoloogია õppetoolis Sak-sa noorsookirjanik Jana Hensel. Autor esitab ka katkendeid oma raamatust «Zonenkinder», ta kirjeldab lapsepõlve Saksa DV-s, mälestusi Berliini müürist ning kohanemisprotsessi pärast selle langemist.

17. novembril kl 12.15 peab Rii-gikantselai avaliku teenistuse ja personaliosakonna juhataja asetäitja Külli Viks loengu Eesti avaliku halduse kursuse sarjas.

KONTSERT

VANEMUISE KONTSERDIMAJAS

16. novembril kl 19 esineb Stavangeri sümfooniaorkester, solist Solveig Kringelborn (sop-ran), dirigent Susanna Mäikki. Kavas Tveitti «Nykken», Griegi/ Sibeliuse laulud sopranile ja or-kestrile, Brahmsi Sümfoonia nr 2.

17. novembril kl 19 kontsert «Eksootiline India – Incredible India». Musitseerib ansambel «Sargam» Indiast. Piletid 95 kr. Info: www.festivitas.ee.

22. novembril kell 19 esineb džässisaalis Dainius Pulauskas Jazz Sextet Leedust (Dainius Pulauskas (klahvpillid), Valerijus Ramoska (trompet, flüügel-horm), Vytautas Labutis (sak-sofon, bassklarnet), Vladislav Borkovski (bass), Linas Buda (trummid), Arkady Gotesman (löökpillid).

TARTU LINNAMUSEUMIS

12. novembril kl 19 festivali «Fiesta de la guitarra '04» raa-mes Hispaania kitarrimuusika neli sajandit. Esineb José Miguel Moreno (vihuela, barokk-kitarr; Madrid). Kavas de Sermisy, de Fuenllana, Milán, de Narváez, Martín y Coll, Sanz.

TÜ AULAS

12. novembril kl 18 kontsert «Laulusillad». Esineb Tapiola koor Soomest. Dirigent Kari Ala-Pöllänen. Kavas muusikat 16. sajandist tänapäevani.

30. novembril kl 19 kontsert «Palestiina muusika». Musitseerib ansambel «Karawan Choir» Iisraelist. Piletid 75 ja 50 kr. Info: www.festivitas.ee.

KOOLITUS

Kuidas muudab õppeinfosüsteemi kasutamine õppejõu töö lihtsamaks?

Sihtrühm: õppejõud jt õppetöö läbiviijad.

Eesmärk: saada kiire ja praktiline ülevaade õppeinfosüsteemi kasutamise eelistest ning õppida ÕISI õpetamist toetavaid rakendusi kasutama.

Sisu: õppeainete haldamine, õppematerjalide väljapanek ja haldamine, aineprogrammi muutmine, üliõpilaste ainele registreerimine,ksamiprokolli vormistamine, õppekavade, tunni- ja eksamiplaanide vaatamine ja haldamine.

Aeg ja koht: 12. nov kl 12.15–13.45 ja 25. nov matemaatika-informaatikateaduskonna arvutiklassis 311 (Liivi 2) .

Registreerumine: www.ut.ee/kursus (20 kohta)

Läbiviija: ÕISI peaspetsialist Meelike Pandis.

IT KOOLITUS ÜLIKOOLI TÖÖTAJATELE: ID kaardi kasutamine. Digiallkiri

NB! Kursusel osalejal peab olema ID kaart ning PIN1 ja PIN2 kood.

Kursuse maht: 3 t praktilist tööd arvutiklassis.

Lektor: IT-juht Andres Salu.

Toimumiskoht: avatud ülikooli arvutiklass, raamatukogu III k (õppekirjanduse lugemissaali ees). Aeg: N, 25 nov kl 13–16.

Programm: www.ut.ee/it/teenused/koolitus

Kursuse maksumus ülikooli sisekäibega: 200 kr. Registreerumine ja info: IT osakond, Riina Reinumägi, 737 5442, riina.reinumagi@ut.ee.

STIPENDIUM

Sihtasutus Sipelgad kuulutab välja esmakursuslase stipendiumi Hüpe

Stipendiumi võivad taotleda lastekodust pärit Tartu Ülikooli õppima asunud esimese aasta üliõpilased. Stipendium määratakse gümnaasiumi lõputunnistuse, riigi-eksamite ja võimaluse korral jooksvate õppetulemuste ning ühiskondliku aktiivsuse alusel.

Stipendiumi taotlemiseks tuleb õppe- ja üliõpilasosakonda (Üli-kooli 18-116) esitada **15. novembriks** järgmised dokumendid:

- vabas vormis isiklik avaldus
- kontaktandmed
- CV
- gümnaasiumi lõputunnistus
- tõend õppetulemuste kohta (kui on olemas)

Stipendiumi saajate üle otsustab Tartu Ülikooli ja SA Sipel-gad ühiskomisjon. Ühe stipendiumi suurus on 5000 kr ning see makstakse välja üks kord aastas, jõuludeks.

Info: Leane Morits, leane.morits@ut.ee, 737 5683.

STIPENDIUM

Aasia-Euroopa Fondi stipendiumite konkurss

Aasia-Euroopa Fond (AEEF) pakub kahele TÜ üliõpilasele võimaluse osaleda 12.–27. veebruarini 2005 Pariisis toimuvas programmis «Liberty, Security and Global Order».

Konkursil osalejad peavad olema Eesti kodanikud, noore-mad kui 25 aastat. Eelistatud on bakalaureuseõppe viimase kursuse tudengid, kelle õpingud peavad olema seotud antud teemaga (rahvusvahelised suhted, rahvusvaheline majandus, Aasia ja Euroopa õpingud). Kandidateerida võivad ka teiste eri-alade üliõpilased, kes tunnevad sügavat huvi Aasia-Euroopa suhete vastu. Vajalik hea inglise keele oskus ja Eesti ajaloo ning kaasaja arengute hea tundmine.

Fond katab kõik õpingutega seotud kulutused Prantsusmaal: majutus ja toitlustamine Pariisis, sõidukulud Prantsusmaal, osavõtt kultuuriprogrammidest. Osalejatele makstakse toetust ka sõidukulude katteks (v.a lennujaamamaksud jm administratiivkulud).

22. novembriks esitada vabas vormis avaldus, CV, väljavõte õpinguraamatust ja ingliskeelne essee «The Challenges of a New Global Order: A Perspective from Europe» (maht 1000 sõna). Avaldus koos lisadega tuua või saata õppe- ja üliõpi-lasosakonda (Ülikooli 18–116) Inga Varendile.

Lisainfo: www.asef.org, www.asef.org/asef-uni.

KONVERENTS

Eesti Naisüliõpilaste Seltsi konverents koos Teaduse ja Kultuuri Sihtasutusega Domus Dorpatensis

«Esiemaga silmitsi»

12. novembril kl 14-18

SA Domus Dorpatensise majas Tartus (Ülikooli 7, II k)

Konverents kutsub arutlema selle üle, kes või mis on esi-ema. Kas esiema on meie positiivne ideaal, mille poole püüda, või hoiatav eeskuju, kellest püüame erineda? Miks tunneb kultuurilugu nii vähe «suuri» naisi? Kas nende esilekerkimist takistas haridusvõimaluste piiratus, muude kohustuste rohkus või olude surve? Missugusest tänasest naisest saab tulevikus esiema?

I. Teoreetiline osa «Esiema otsinguil»

Kl 14–17

- ENÜS Vil! Margit Sutrop, TÜ eetikakeskuse juhataja – Avamine. «Esiema otsinguil»
- ENÜS Vil! Tiina Kirss, Toronto Ülikooli eesti keele ja kir-janduse õppejõud – «Naisajaloo kirjutamise võimalikkus ja vajalikkus»
- Redi Koobak, Kesk-Euroopa Ülikooli soouuringute magis-ter – «Mälu soolisus: kas ja kuidas mõtestada ümber naise lugu?»
- ENÜS Vil! Rutt Hinrikus, Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti kultuuriloolise arhiivi teadur – «Naine jutustamas oma lugu»
- ENÜS Vil! Leena Kurvet-Käosaar, TÜ maailmakirjanduse õppejõud – «Naiskirjanik kui enese esiema»
- Leelo Tungal, kirjanik, ajakirja Hea Laps peatoimetaja – «Naisideaalid enne ja nüüd»
- Peeter Olesk, kirjandusteadlane ja poliitik – «Akadeemili-sed naised eraelus. Poja kogemus»

II. Portreede galerii sõnas ja pildis:

17.15–18.15

- Miina Härma (Kaarin Jõgi)
- Veera Poska-Grünthal ja Tanni Kents (Tiina Kirss)
- Helmi Põld (Rutt Hinrikus)
- Emma Mikkelsaar (Margit Sutrop)
- Helga Valgerist-Sitska ja Tiitu Oinas (Leena Kurvet-Käosaar)

Arutelu

Aastaball on ülikoolielu tähistamine

3. detsembril toimub Vanemuise kontserdimajas traditsiooniline Tartu Ülikooli aastapäevaball, mida võib pidada ülikooliaasta üheks pidulikumaks sündmuseks.

Tänavuse balli programmi juhi Mailin Aasmäe sõnul tasub üritusel oodata sama, mida ülikooli aastaballidelt siiani – suurepäraseid esinejaid, head meeleolu ning väiksemaid ja suuremaid üllatusi. „Samas on iga ball alati erilisem kui eelmised – kava, inimesed, kes peost osa võtavad, tunne, mis sellest saadakse,“ lisas ta.

Teistsugune on see aasta näiteks selle poolest, et suur osa akadeemilisi organisatsioone näitab oma lippe peale tõrvikurongkäigu ka ballil. „See annab omakorda kogu üritusele akadeemilisema ja pidulikuma tooni,“ ütles Aasmäe.

Ühendab tudengid ja õppejõud

Eelmise aasta programmi juhi Katrin Arvisto jaoks on aastapäevaball ülikooli tähtpäevadega seotud üritustest kõige pidulikum ja ilusam sündmus. „Eriline on ball ka sellepärast, mis puhul seda üldse korraldatakse,“ lisas ta. Korraldajate jaoks tähendab ball Arvisto sõnul sügissemestri jagu tihedat, aga huvitavat tööd ning uusi tutvusi. „Aga kõige olulisem on ikkagi see tunne, mis tuleb siis, kui ball on täie hoo sisse saanud,“ rääkis ta. „Seda ma ei oska muudmoodi seletada, kui sügava rahulolutundega ilusa õhtu üle.“

Mida aga tähendab aastapäevaball tänavusele programmijuhile? „Eelkõige ikkagi Tartu Ülikooli sünnipäeva,“ lausub Aasmäe. „Mäletan, et oma eelmise aasta volbrikõnes ütles rektor Aaviksoo, et ülikooliaastad on ühed meie elu ilusaimad. Tookord ma vihastasin selle peale – mis on ilusad miljonis eksamis, pidevas õppimises ja üsnagi tumedas tulevikus? Aga praeguseks olen oma arvamust muutnud. Ülikool on tegelikult palju muudki – meie elu esimesed iseisvamad sammud, elu-aegsed sõprussidemed,“ selgitas ta. „Sa hakkad elu ja inimesi enda ümber hoopis teistmoodi tunnetama. Minu jaoks sümboliseerib ball just kõike seda lihtsat ja samas sõnulseletamatut.“

Katrin Arvisto ütles tänavustele korraldajatele lohutuseks, et kuigi

Stiilinäide klassikalisest balliriietusest.

paar nädalat enne balli võib tekkida tunne, et kõik hakkab kokku kukkuma, siis see on ainult näiline. „Lõpuks nii ehk naa kõik laabub ja ballikülalastajad saavad osa ilusast ja meelde jäävast õhtust,“ kinnitas ta.

Arvisto tõdes, et kuigi tudengitel ei lasu mingit moraalselt kohustust ballist osa võtta, võiksid nad siiski tahta sinna minna. „Palju ikka on neid võimalusi rektoril, õppejõududel, tudengitel ja vilistlastel ühes seltskonnas kokku saada,“ küsis ta.

Pidulik riietus

2002. aastal jagas ballikülalistele soovitusi Estonian Business Schooli õppejõud Tiina Tšatšua, kes õpetas, et klassikalised ballid olid säravad seltskondlikud üritused, millel osalemine oli külalistele suureks auks. Ennekõike oli see võimalus väärrika käitumise ja kauni välimusega endale heatahtlikku tähelepanu saada.

Klassikalise riietuse na on härrad kandnud ballidel tavaliselt frakki ja daamid pikka õhtukleiti. Kaasaegne etikett on leplik ja lubab kanda kõike, mis on aktsepteeritav konkreetses seltskonnas.

Tartu Ülikooli aastapäevaball ei eelda külalistelt kindlasti fraki või

smokingu kandmist, alati on sobiv tulla tumedas ülikonnas. Daamid võivad end tunda eriti vabalt – kõik, mis sobib nime alla „pidulik“, on üliõpilasballil teretulnud. Loomulikult on eriti kaunis pikk õhtukleit, mis ongi just mõeldud tantsupeol kandmiseks. Kuna tegemist on tantsupeoga, peaksid kingad olema mugavad ja võimaldama peale hea väljanägemise ka tantsimist.

Üheksas ball

Aastapäevaballi traditsioon sai alguse 1919. aasta 1. detsembril eestikeelse ülikooli avamise puhul. Pidulik komme taaseluksti aastal 1989 ning selleaastane ball on järjekorras üheksas.

Tantsuks mängivad tänavu Eesti Kaitseväge Orkester koos ooperisolist Jaani Willem Sibulaga ning Raivo Tafenau bändsolist Kaire Vilgatsiga. Lavale astub ka Vanemuise näitlejatest koosnev ansambel Poisikõsõ. Jazzkohvikus esinevad Helin-Mari Arderi Trio ning samuti tuntud Eesti jazzlauljatar Hedvig Hanson, keda saadab kitarril Andre Maaker. Tantsu vahele saab kuulata Hillar Palametsa parajasti. Loomulikult peetakse traditsioonilised kõned ja balli lõpus on üllatus.

Tiiu Laks

Ballikülalisi on tantsupõrandale meelitanud ka Peeter Sauli orkester.

Kas lähed TÜ aastaballile?

Katrin Rüütel, skandinavistika III:

Arvan, et kui selleks ajaks tantsud uuesti meelde tuletan, siis lähen küll. Vähemalt tahaks minna, sest sellised asjad seonduvad printsessi ja muinasjutu temaga.

Neeme Lopp, eesti kirjanduse magistrant:

Ei lähe, sest see üritus ei ole minu jaoks. See on inimestele, kellele meeldib selga panna korrektsed riided ja tegeleda simuleeritud suhtlusega.

Berit Niin, psühholoogia IV:

Ei lähe, liiga akadeemiline üritus kuidagi.

Mitte, et see halb oleks, aga see pole minu jaoks, pigem korporatsioonidele.

Kerstin Mahlapuu, riigiteadused II:

Võib juhtuda küll, et lähen, kuid päris kindel veel ei ole. Pidulik üritus võlub mind.

Liina Valdre, kirjandus ja rahvaluule II:

Ei lähe, ei ole tekinud seda mõtetki, et võiks minna.

Ma kujutan seda laadi üritusi ette mõneti pretensioonikate ja snooblikena ning see ei ole minu rida. Ma ei kujuta hästi ette, mida ma sellisel üritusel teeksin.

2001. aasta balli peremees Kasper Kivisoo ja perenaine Liina Naaber.

TÜ multimeediakeskus

Rektori tervitus

1. detsembril tähistab Tartu Ülikool rahvus-ülikooli 85. aastapäeva. Rahvusülikooli missiooni – olla haritud Eesti alalhoidjaks ja edendajaks – saame kanda vaid koostöös sise- ja välispartneritega. Selle eelduseks omakorda on ühised eesmärgid ja kokkukuuluvustunne ülikooli sees.

Eesti ülikooli aastapäeva traditsioonilised pidulikud üritused annavad meile võimaluse selgemalt tunnetada ülikooli ühtsust. Oluliseks osaks sellest pidulikust päevast ning ka oma-moodi ajaloolise järjepidevuse kandjaks on

saanud aastapäevaball. On sümboolne, et seda traditsiooni hoiab balli korraldajate näol suurim ning samas kõige noorem osa ülikoolist – üliõpilased. Nii ei saa meie piduõhtu kaotada värskest ka aastast-aastasest kordudes, vaatamata meie ülikooli auväärsele eale ning pidupäevaagele pimedusele ja raskusele väljas.

Kindlasti on meie tähtpäeva traditsioonide jätkumisel ja väärtustamisel oma osa kõigil ülikooli liikmetel – nii on õppejõudude jaoks see õhtu suurepärase võimalus värskendada si-
demeid nii omavahel kui

ka üliõpilastega, vahetada mõtteid igapäevasest erinevas õhkkonnas, anda järjepidevusele liisamöödet.

Aastapäeval leiame ehk tavapärasest rohkem aega mõelda keset praeguse maailma avatust ja võimalusterohkust ka oma väikesele rahvusele ning emakeelse ülikooli unikaalsusele ja olulisusele. Soovin kõigile ülikooli liikmetele, vilistlastele, toetajatele ja sõpradele ühist meeldejäävat piduõhtut!

**Professor
Jaak Aaviksoo**
Tartu Ülikooli rektor

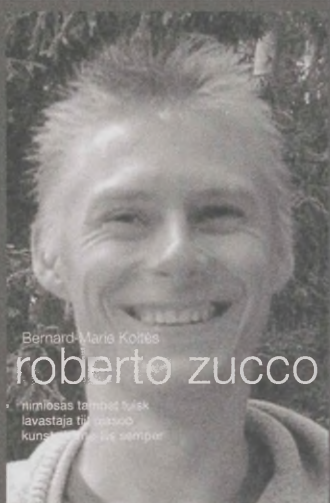
TÜ aastapäevaballi kava

18.30	Avatakse kontserdimaja uksed	Väikeses saalis Aegade armastus ehk Libahundi laul
19.15	Avatseremoonia, Tartu Ülikooli rektori prof Jaak Aaviksoo tervitus, Tartu Ülikooli Üliõpilasesinduse esimehe tervitus, Gaudeamus	21.45 Kõne härradele
19.30	Avavalss, Eesti Kaitseväge Orkester ja Jaan Willem Sibul Väikeses saalis Siim Polli Trio	21.50 Poisikõsõ
20.00	Kõne isamaale	22.00 Kaire Vilgats ja Raivo Tafenau bänd Jazzikohvikus Helin-Mari Arderi Trio
20.05	Hillar Palametsa pajatused	22.30 Tantsuklubi Stiil
20.20	Kaire Vilgats ja Raivo Tafenau bänd Jazzikohvikus Helin-Mari Arderi Trio	22.45 Eesti Kaitseväge Orkester ja Jaan Willem Sibul Jazzikohvikus Hedvig Hanson ja Andre Maaker
21.00	Kõne daamidele	23.20 Kaire Vilgats ja Raivo Tafenau bänd Väikeses saalis Siim Polli Trio
21.05	Hillar Palametsa pajatused	23.50 Balli üllatus
21.15	Eesti Kaitseväge Orkester Jaan Willem Sibul	00.00 Lõpuvalss

Bernard-Marie Koltési
roberto zucco
lavastaja Tiit Ojasoo

23. ja 24.11., 2.12. sadamateatris
29.11. vanalinnastuudios

roberto zucco

Piletid: Vanemuise teatri kassad, Piletipunkt, Piletilevi, tel. 7440165, kassa@vanemuine.ee www.vanemuine.ee

Esinejate tutvustus

Eesti Kaitseväge Orkester ja Jaan Willem Sibul

Orkester moodustati 1993. aastal riikliku esindusorkestrina. Kõrvuti marsi- ja kontsertmuusikaga on repertuaaris tantsumuusikat ja mitu programmi laulusolistidega. Jaan Willem Sibul on lõpetanud Eesti Muusikaakadeemia ja on 1992. aastast Vanemuise ooperisolist.

Kaire Vilgats ja Raivo Tafenau bänd

Raivo Tafenau bänd koosneb Maarjamaa hinnatud muusikutest. Stiiliks on tantsumuuline groove. Pop-jazzlaulu õppinud Kaire Vilgatsiga alustati koostööd kaks aastat tagasi. Koos pakutakse läbilõiget Eesti tuntumate heliloojate muusikast. Loomulikult täiesti uues kuues.

Poisikõsõ

Lõuna-Eesti mehed valgustavad maailma popmuusikat läbi setu kultuuri. Neid mehi lavalaudadel just tihti laulmas ei näe. Sõnad on seadnud Merle Jääger.

Helin-Mari Arderi Trio

Trio sai kokku 2001. aastal. Peale Helin-Mari mahuvad sinna Siim Aimala saksofonil ja Ara Yaralyan kontrabassil. Trio suureks lemmikuks on bossanova, millele lisanduvad jazz, eesti autorite lood, šansoon, latin ning originaallooming.

Aegade armastus ehk Libahundi laul

Mida tähendab tänapäeval Naise libahundiks jooksmine? Ja kes või

mis teda selleks ajab? Rein Laose juhendatud luuleteatri eesmärk on klassikalise ja kaasaegse luule tutvustamine teatraalses vormis.

Tantsuklubi Stiil

Tantsuklubi juhendajaks on Jaan ja Hele Siilak. Klubi tantsijad on kogunud tuntust nii Eestis kui ka mujal. Ülevaade antakse erinevatest võistlustantsudest – palju ilusaid inimesi ja kostüüme ning kirglik tants.

Hillar Palamets

Hillar Palamets nägi Tartut esimest korda 1946. aasta sügisel, kui tuli ülikooli ajalugu õppima. Talle hakkas algusest peale meeldima see sõjast räsitud linn, Eesti vaimse elu keskus, Emajõe linn, ülikoolilinn. Nüüdseks on Palamets Tartus elanud juba 55 aastat ja tõrjunud tagasi kõik pakkumised kuhugi mujale tööle ja elama siirduda.

Siim Polli Trio

Salongi- ja meeleolumuusika klaveril, viiulil ja tsellol.

Hedvig Hanson ja Andre Maaker

Hedvig Hanson on ühtaegu nii täielikult joovastav kui hüpnootiliselt lummutav, ning tema jazz on jahe kui põhjamaaine jää ja värskendav kui piparmünt. Ta haarab oma muusikalised impulsid põhiliselt soul- ja funk-muusikast, talle meeldivad jazzi keerdkäigud ja klassikalise muusika lüüriline pool. Kitarril saadab Andre Maaker.

Tudengikunnid on teada!

1. novembril toimus Hansapangas õppelaenukampania tudengikunni auhindade loosimine. Värvikate võitude loosimisel osalesid kõik tudengid, kes olid Hansapangast õppelaenu võtnud – nii esmakordsed kui ka korduvatulejad.

Tasuta korteri kogu õppeaastaks võitis Tallinna Tehnikaülikooli ehituseriala tudeng **Tanel Kullamägi**. Võit aitab katta tudengikunni eluasemekulusid 5000 krooni eest kuus. Tanel, kes on Tartust pärit, elab koos kahe tudengist semuga kolmetoalises korteris, kus on juba olemas kõik heaks eluks vajalik. Taneli sõnul on head sõbrad, rõõmus meel, mõnus elukeskkond, Internetiühendus ja värsked ajaleht viieks tähtsamaks asjaks mõnuses tudengikodus.

Tibukollase pilkupüüdva Volkswagen Beetle'i võitis õppeaastaseks kasutamiseks Sisekaitseakadeemias politserialal tudeeriv **Annely Täht**. Sõites koduse Valga linna poole, lubab Annely, et hääletajad võivad julgelt pöidla püsti tõsta – tudengikunn ei jäta kedagi tee äärde seisma! Tudengikunni autole annab iga kuul 1000 krooni eest tasuta kütust UNO-X tanklakett, hoolduse korraldab Hansa Liising ja kindlustused tasub Hansa Kindlustusmaakler.

Õppeaastaks tasuta lõunasöögid võitis Tartu Ülikoolis majandusteadust õppiv **Alo Lilles**. Alo otsus-

tas, et igapäevaselt sooviks ta tudengikunnina nautida maitsvat sööki Gildi tänaval asuvas Itaalia restoranis. Just selle toidukoha külluslikud road pakuvad sporti armastavale tudengile vajalikku jõudu ja energiat.

Õppeaastaks tasuta sõidud Edelaraudtee rongides võitis Tartu Meditsiini-koolis õendust tudeeriv **Pille Proos**. Meditsiiniõetaja kutse oli Pillele südamelähedane juba lapsepõlves, õpitav amet võimaldab tal inimestega vahetult tegeleda ja neid aidata.

Sülearvuti Fujitsu-Siemens omanikuks sai Sisekaitseakadeemias korrektsiooni õppiv **Veiko Soots**. Internetis surfamine on Veiko sõnul vältimatu, kui on soov areneda ja hankida põnevaid informatsiooni ning teadmisi kogu maailmast.

Missiis veel... **Digikaamera Canon** võitis Rakenduskunsti Kõrgema Erakooli arhitektuuridisaini üliõpilane **Jelena Sahharova**. Temperamentne Jelena on fotohuviline juba varajasest lapsepõlvast. Hea

pildi muudab tema jaoks kordumatuks just fotosisaldav idee, mitte niivõrd otsitud ilu.

Kruisi kahele Peterburi võitis Tartu Ülikooli avalikku haldust õppiv **Aardo Külaots**.

Mobiiltelefoni Alcatel võitis Lääne-Virumaa Kutsekõrgkooli ärijuhtimise tudeng **Anastassia Kovrznõhh**. Kõige olulisemad inimesed, kellele Anastassia kõige enam helistab, on tema noormees ja ema.

Krisostomuse raamatupoe kinkekaardi võitis Tallinna Pedagoogikaülikooli inglise filoloogia tudeng **Minna Harjo**, kellele Suurbritannia kultuur ja ühiskond pakkus huvi juba keskkoolis. Kuigi kohustusliku kirjanduse ja kiire tudengielu kõrvalt napib aega muu lugemise tarvis, lubab Minna võidusumma eest valida lugemiseks midagi psühholoogia vallas.

Loodame, et saime kõigi väljakuulutatud kunnide tudengisügist mõnusamaks muuta. Kuna tudengid on ju teada oma laheda meele ja aktiivse ellusuhtumise poolest, siis usutavasti saavad vastselgunud tudengikunnide õnnest osa ka kunnide sõbrad...

Igal juhul soovime õnne kunnidele ning edu ja värvi-kaid hetki kogu tudengkonnale!

Kõikide tudengikunnide kohta võid pikemalt lugeda www.knapasnah.net 15. novembril.

Korporatsioon Amicitia 80

19. november 2004

Per aspera ad astra

www.amicitia.ee, www.ut.ee/ajaleht

«Kõikvõimsad me nii, me mõtted on priid» – amica'd viimaseid sügisilmasid nautimas.

AMICITIA

Korporatsioon taotleb inimese salaelu tekkimist

Ksv! Triin Vavilov
korp!
Amicitia
rebasvanem

Inimühiskond on läbi aastasadade vajanud ja seega loonud endale eri organiseerumisvorme.

Kuigi nende põhjenduseks on toodud mitmesuguseid tegureid, seob neid protsesse alati inimese sotsiaalne kuuluvusvajadus. Organiseerumise juurde kuulub alati teatud «meie» tunne, mida saavutatakse tavade ja rituaalide kaudu.

Samas ei ole rituaal väärtus omaette, vaid peidab endas sümbolset tähendust millestki suuremast, mida tihtipeale sõnadega kas ei taheta või ei osata öelda. Kuigi usundiloolased on väielnud, kumb oli enne – riitus või selle sisu, on tulemuseks siiski sümbioos reaalsest ning irrealsest.

Ühiskond peidab endas rituaale ning grupeerumist väga mitmesugustel tasanditel. Näiteks võib tuua ühiskondliku organisatsiooni nimega riik, sugukondliku

ühenduse nimega perekond, religioosse ühenduse nimega kirik või sotsiaalse ühenduse nimega 9B klass.

Riitustena võiks tuua näidetena lipu heiskamise Pika Hermann'i torni, hommikuse ühise kohvijoomise, jumala-teenistuse või klassis õpetaja tervitamise püstitõusmisega. See kõik on osa meie igapäevaelust. Ajalooliselt tasuks mainida mõningate ehedamate näidetena Austraalias ja Okeaanias paiknevaid naiste ja meeste salaliitusid, Kreeka hellenistlikke olümpiamänge või taas kõneainet pakkuvaid vabamüürlasi. Siiski on need vaid säravamad ning üldtuntumad juhtumid – organiseerumine on inimese juurde *a priori* kuuluv nähe.

Korporatsioon kui mosaik

Korporatsioon on pikkade traditsioonide ja omanäoliste rituaalidega organiseerumisvorm, ühendades endas eri põlvkondade, maailmavaadete, uskumuste ning teadmiste killukeksi, mis on omavahel põimitud täiuslikuks mosaiigiks. Just nagu mosaiikpilt, mis asetatakse aknaraami, on ka korporatsioon otsekui

aken – ühelt poolt läbilaskev, teiselt poolt maailmu eristav. On ju ka korporatsioon teatavat «meie» tunnet ning seega midagi ainuomast sisaldav.

Põnev salaelu

Tihti peale kuulduv ühiskonnas mure, et korporatsioonis on inimesel mingi salaelu, midagi, mis teda muudab ja kuhugi seob. Kuid just seda korporatsioon taotlebki. Me ei eksisteeri niivõrd välismaailmale kui iseendile. Meie sooviks ja sihiks on oma liikmete arendamine – seda nii vaimses kui ka füüsilises, nii sotsiaalses kui ka kultuurilises mõttes. Siit võib kerkida küsimus – mis kasu on sellisest organiseerumisvormist? Vastaksin siinkohal, et ühiskond koosneb indiviididest ja ka korporatsioon koosneb indiviididest – arendades indiviide organisatsiooni sees, arendame me ühtlasi indiviide, kes on osalised suuremas organisatsioonis, milleks on ühiskond.

On ju mitmed Eesti elu edendajad tõusnud just korporatiivselt taustalt. Sellele võidakse vastu väita, et kas siis korporatsiooni või seltsi

kuulumine on aktiivse kodaniku eelduseks, et kas vaid läbi nende on võimalik kuhugi jõuda? Vastaksin kindlasti ei, kuid organisatsioon annab kindlasti rohkem võimalusi juba ainuüksi sinu enda laienenud silmaringi ning kogemuste põhjal. Kuid see ei ole kõik ja ammugi mitte peamine.

Haritud seltskond

Milleks on siis tegelikult korporatsioon? Korporatsioon on sõpruskond. Kõige olulisemad siin on just nimelt needsamad inimesed, kes korporatsiooni moodustavad. Tsiteerides Blaise Pascali: «Nii vaimu kui ka tundeid arendatakse vestlustes. Nii vaimu kui ka tundeid rikutakse vestlustes. Niisiis, head või halvad vestlused kas arendavad või rikuvad meid. Järelikult on kõige tähtsam osata valida õigeid vestlusi, mis meid arendaksid ja rikkumise eest hoiaksid». Loodan, et korporatsioon koos oma traditsioonide alalhoidmise, eestluse, hariduse rõhutamise, vastastikuse austuse ning sõprusega aitab noori, leidmaks teed just nende õigete vestlusteni.

Korporatsiooniliikmeid ühendab sõprus

Ksv! Laura Paide
korp! Amicitia
esinaine

Korp! Amicitia tähistab neil päevil oma 80. aastapäeva. Ehk seetõttu oledki märganud tänavail rohkem sirelililla-, tumerohelise- ja kuldsevärvilisi tekleid ja kindlasi ka nende kandjaid.

Neid inimesi ei ühenda ainult teklivärv, vaid sõprus ja sarnased põhimõtted ning seda juba 80 aastat!

1924. aastal asutatud korp! Amicitia sai lipukirjaks *per aspera ad astra*. See tähistas raskusi, mis seisid tollaste naistudengite ja naiskorporantide teel ning vankumatut püüet neid ületada.

Kuigi ühiskond ja ülikoolgi on praeguseks palju muutunud, on meie lipukiri jäänud ajakohaseks.

Meeletu konkurents, samas vastuolulised ootused noortele naistele sunnivad seda enam olema julged oma eesmärkide seadmisel ja kõigi ees ootavate raskustega toimetulemisel.

Korp! Amicitia eesmärk on oma liikmete harimine, akadeemiliste tavade tutvustamine ja rahvustunde edendamine.

Sellega annab korporatsioon oma panuse parema ühiskonna saavutamisse.

Kui *alma mater* pakub akadeemilist haridust, teaduslikku mõtlemisviisi, siis korporatsioon lisab sellele päris palju juurde. Tutvustab rahvusülikooli ajalugu, akadeemilisi tavasid, võimaldab arendada ja kinnistada põhimõtteid, mis tänapäeval ehk teenimatult vähe tähelepanu saavad.

Meie põhimõtted on julgus, lootus, ausus. Julgus seista oma ideaalide eest nii väljütlemistes kui ka tegudes, lootus paremale tulevikule ning ausus enese ja teiste suhtes.

Kasvatame oma liikmeis töökust, isamaa-armastust, sallivust ja naiselikkust.

Akadeemilised organisatsioonid kuuluvad Tartu ja Tartu Ülikooli juurde. Nii ka korp! Amicitia.

Pärast ülikooli lõpetamist jääb meie liikmetel eriline side Tartu ja siinse üliõpilaseluga. Ja see on väärtus!

HEA TEADA

- Korporatsioon Amicitia** lõi 1924. aastal sõpruskond, mille moodustasid äsja gümnaasiumi lõpetanud ja Tartu Ülikooli õppima asunud noored naistudengid. Tartu Ülikooli valitsus kinnitas Amicitia põhikirja 21. novembril 1924. aastal. Amicitia taasasutati 1989. aastal.

- Korporatsioon Amicitia eesmärk** on arendada oma liikmeid vaimset, kultuuriliselt ja kehaliselt, kasvatades neis distsipliinitunnet ja suhtlemisoskust, arendada naiselikkust, töökust ja vaimuvabadust. Samuti tahame tugevdada akadeemilist ühtekuuluvustunnet, õpetada oma liikmeid rahvuslikult mõtlema ja tegutsema, nõudes igalt liikmelt sõbralikkust, ausust ja otsekohesust, samuti toetada oma liikmeid moraalselt ja aineliselt.

- Korporatsioon Amicitia värvid** on sirelililla, tumeroheline ja kuldne, mis sümboliseerivad julgust, lootust ja ausust. Meie värvid valiti välja 92 värvikombinatsiooni seast. Legend räägib, et idee selliste toonide kokkupanemiseks tekkis sireliokstas kuldses vaasis.

- Korporatsioon Amicitia liikmed** on kõrgkoolis õppivad või õppinud Eesti naised. Korporatsiooni liikmelisus on eluaegne, ning korporatsiooni nõuded ja põhimõtted täitmiseks ka väljaspool konvendielu. Korporatsiooni liige kuulub kas tegevkonvendi koosseisu (tegevliikme üliõpilasvilistlase, lihtliikme või rebasena) või vilistlaskogu koosseisu (auvilistlase, vilistlase või lihtvilistlasena).

- Intiimorganisatsioon** – nii nimetatakse tavaliselt üliõpilasorganisatsiooni (lad k *intimus* – sisemine). See on kinnine ühing, millest ainult ühesse võib korraga kuuluda ja kuhu kuulutakse eluaegselt vilistlaskogu kaudu. Eelkõige mõeldakse siin üliõpilaskorporatsioone ja mõningaid üliõpilaseltse.

- Korporatsioon Amicitia väliskoondised** löid läände emigreerunud korp! Amicitia liikmed Torontos, New Yorgis ja Seattle'is. Kuigi okupatsioonijõud lõpetasid 1940. aastal kõigi akadeemiliste üliõpilasorganisatsioonide tegevuse, ei katkenud tegevus päriselt ka Eestis.

- Korporatsioon Amicitia sõprusorganisatsioon** Lätis on Imeria, kellega sõlmiti sõprusleping juba 1939. aastal ning 1991. aastal sidemed taastati. Korporatsioon Amicitia sõprusorganisatsioon Soomes on Wiipurilainen osakunta, millega loodi sõprusleping 1991. aastal.

- Iga nädal toimuvad korp! Amicitia konvendis** koosolekud, rebas- ja laulutunnid. Samuti korraldatakse nii sügise kui kevade tiantsukursused mõne meesorganisatsiooniga. Üheskoos tähistavad *amica*'d Eesti Vabariigi aastapäeva, jõule, külastatakse teatrit ja käiakse sportimas. Kord semestris toimub kommerss ning kevadel volbriidustused. Igal semestril kord kuus pühapäeva hommikuti ootab meie konvent teiste akadeemiliste organisatsioonide liikmeid külla pannkooke sööma.

- Konvent** on koht, kus peetakse korporatsiooni ametlikke üritusi ja ollakse niisama. Seal on alati keegi, kes sinu tuleku üle rõõmu tunneb, ning see on koht, kuhu sa alati oled oodatud. Konvent on korporatsiooni kodu, süda ja hing.

Korporatsioon Amicitia konvent Kastani tänavas.

AMICITIA

Akadeemiline ema tütardega.

AMICITIA

- **Akadeemiline ema** (ak! ema) on värvikandja, kelle äsja korporatsiooni astunud liige ehk rebane endale kõige armsamate ja lähedasemate kaasvõitlejate seast on valinud selleks, et temalt organisatsiooni sisse elades kindlat tuge ja õrnakäelist juhatamist saada. Rebasest, kes on valinud endale akadeemilise ema, saab oma ak! ema akadeemiline tütar. Nii moodustuvad põlvest põlve suured akadeemilised perekonnad. Meeskorporatsioonides vastab naiskorporatsioonide ak! emale akadeemiline isa.
- **Coetus** (lad k kogumus) tähistab korporatsiooni liikmete kogumit, kes on samal semestril (I – kevadsemester, II – sügissemester) korporatsiooni astunud. Samasse coetus'esse kuuluvaid liikmeid nimetatakse *concoetur* iteks ning nad moodustavad omavahel akadeemilise perekonna kõrval teise lähedasemate sõprade ringi korporatsioonis.
- **Vanuseprintsii** on põhimõte, mille kohaselt korporatsiooni astumise aja järgi moodustub liikmetevaheline ealine hierarhia. Ka akadeemiliste organisatsioonide omavahelises suhtlemises kehtib sama printsii. Selle järgi on näiteks koondatud volbrirongkäigus osalevad organisatsioonid – kõige ees sammuvad vanemad ja lõpus nooremad.
- **Tegevliige** (tgl!) nagu sõna ise ütleb, on tegemist inimesega, kes tegutseb. Ja ta ei tegutse niisama, vaid aktiivselt – osaleb iganädalastel koosolekutel, peab ameteid ja hoolitseb rebaste eest, jagades neile häid nõuandeid. Tegevliikmel on õigus kanda korporatsiooni värve, hääletada otsuste vastuvõtmisel (valida teisi ja olla ise valitud ametisse). Aktiivne periood korporatsioonis tegevliikmena kestab keskmiselt 5 semestrit (s.o 2,5 aastat).
- **Rebane** (reb!) on organisatsiooni astunud noor liige, keda eristab teistest must tekkel ja kohustused. Esimese paari semestri jooksul ootab teda korporatsioonis ees põnev õppimise ja uute kogemuste omandamise aeg. Ta valib endale akadeemilise ema, kes tema »küpeks saamise korral« teeb üldkoosolekule ettepaneku anda rebasele värvid ehk võtta ta vastu täieõiguslike liikmete sekka.
- **Rebasvanem/noortejuht** on ametnik korporatsioonis, kes kasvatab rebaseid/noorliikmeid ja valvab sisemise korra järele (meeskorporatsioonides »vanamees«, »oldermann«).
- **Värvikandja, kaasvõitleja** (ksv!) on korporatsiooni täieõiguslik liige. Värvikandjad jagunevad oma igapäevase aktiivsuse järgi kahte rühma: tegevliikmed ja vilistlased.
- **Amica** (lad k – sõbratar), korp! Amicitia täieõiguslik liige ehk kaasvõitleja.
- **Värvide andmine** on liikme tegevliikmeks vastuvõtmisel talle värvitekli ning värvilintide andmine; eri korporatsioonides toimub see väga pidulik tseremoonia erinevate kordade kohaselt.
- **Tekkel** on korporatsiooni välimärk, millel kasutatakse vastava korporatsiooni lipuvärve.
- **Sirkel** (saksa k *Cirkel* ja *Zirkel*), vääntäht, s.o. põimik tähtedest V (*vivat*), C (*crescat*), F (*floreat*), C (*corporatio*) ja vastava korporatsiooni algustähest koos hüüumärgiga.
- **Metsik** on üliõpilaskorporatsiooni või -seltsi mittekuuluv üliõpilane.
- **Apollo** on must-valge üldine üliõpilasmüts, millel kantakse Apollo templi märki.

Toimetajad Piret Pert, Madli Ilves, Hanna-Liis Kaarlõp, Mari-Liis Lipstok, Varje Sootak (UT) ja keeleteoimetaja Marika Kuulamaa (UT) ja küljendaja Ergi Prommik (UT).
korp.amicitia@mail.ee
www.amicitia.ee

Näitus «Naiskorporant – 21. sajandi naine» kergitab saladuskatet

Vil! Mirjam Karjaherm

19. novembril Eesti Rahva Muuseumis avatav naiskorporante tutvustav näitus aitab akadeemiliselt organiseerumata tudengil korporatsioonide paremini mõista.

«Naiskorporant – 21. sajandi naine» – niisugust pealkirja kannab korporatsioonide Amicitia, Indla ja Lembela poolt 19. novembril Eesti Rahva Muuseumis (ERM) avatav eesti naiskorporatsioonide tutvustav näitus. Näituse kuraatorid on vil! Kadri Aua (korp! Amicitia) ning Agnes Aljas (ERM), kujundaja vil! Tiina Vint (korp! Amicitia).

Näituse ideest

Organisatsiooni tegevust tutvustav näitus on traditsiooniline osa üliõpilaskorporatsioonide suuremate aastapäevade tähistamisest. Aasta tagasi korp! Amicitia 80. juubeli ettevalmistustega algust tehes võeti loomulikult ka näituse korraldamine plaani. Vil! Kadri Aua poolt välja pakutud idee korraldada näitus laiemale ringile kui ainult ülikooliga seotud inimesed, pidasid teised *amica*d suurepäraseks. Et parasjagu oli võimalik esitada Eesti Rahva Muuseumile järgneva aasta näitusetaotlusi, siis seda võimalust ka kasutati.

Osalema kutsuti ka teised Eesti naiskorporatsioonid, sest naiskorporantluse olemust sooviti tutvustada laiale huviliste ringile. Ainult ühe organisatsiooni esitlemine ei oleks võimaldanud seda nähtust piisavalt põhjalikult, kuid samas ülevaatlikult portreteerida. ERM kiitis naiskorporantluse kui nähtuse tutvustamise idee heaks ning see lülitati muuseumi aastakavasse.

Padjaklubi maine

Üliõpilaskorporatsioonid väljaspool oliaile oma tegevusest enamasti palju teada ei anna ning võib tekkida küsimus, milleks on vaja naiskorporatsioonide olemust üldsusele selgitada. Meeskorporatsioonide seostatakse avalikkuses eelkõige õllejoomise ja riigijuhtimisega. Naiskorporatsioonide puhul

«NAISKORPORANT – 21. SAJANDI NAINE»

19. november 2004 – 3. jaanuar 2005 Eesti Rahva Muuseumis, J. Kuperjanovi 9, K–P, kl 11–18.

ei osata parimal juhul üldse midagi arvata, halvimal juhul peetakse neid niinimetatud padjaklubiks – sokikudumise ja suguõdede tagarääkimise organiseeritud vormiks. Tsiteerides 2001. aastal korp! Amicitia rebaste poolt läbi viidud küsitluses osalejat: «...ah on mingi kari kudujaid-tossi-kesi, aga kui meeldib, pangu edasi».

Näitusega «Naiskorporant – 21. sajandi naine» kergitatakse pisut saladuskatet nende, tavainimesele ehk pisut kummastavatelt olevustelt, kelleks on naiskorporandid. Iga korporant teab, kuivõrd raske on vastata küsimustele – mis on korporatsioon, mida seal tehakse, miks seda vaja on. Muutuvad ju suured tunded nii tühisteks, kui neid püütakse paari lausesse panna. Ehk seepärast eelistataksegi vaikida, et sõnadega asja ilu mitte ära rikkuda. Näitus on aga omamoodi sõnadeta vastus paljudele uudishimulikele küsimustele.

Ajad ja kombed teised

Näitusel antakse võimalikult neutraalne pilt kolmest Eesti naiskorporatsioonist – nende ajaloost, tänapäevastest tegemistest, põhimõtetest, liikmetest. Näidatakse, kuidas on naiskorporant ja korporatsioon muutunud organisatsioonide loomisest nüüdisajani välja.

Näitusel demonstreeritakse, et kuigi ajad ja kombed muutuvad ning naiskorporatsioonid koos nendega, on traditsioonid tugevalt juurdunud. Põhimõtted jäänud samaks ja oluliseks, mis on korporatsioonide elujõulisena hoidnud tänapäevani.

Välja on pandud korporatsioonide välimärke, erinevate sümbolitega esemeid, trükiseid ja muud. Aga samuti «maisemat», samas akadeemiliste organisatsioonide näitusel harva esinevat – rõivaid, tarbeesemeid jms. Olulisima osa näitusest moodustavad fotod koos selgitavate tekstidega.

Oma mõtteid ja tundeid naiskorporandiks olemisest

«Noor olla on kevadet rinna sees kanda.»

AMICITIA

jagavad naiskorporandid ka videofilmi vahendusel.

Pealkiri «Naiskorporant – 21. sajandi naine» viitab sellele, et näitus avab naiskorporatsioonide igapäevaelu, näidates akadeemilisi naisi ühiskondlikult aktiivsete, kaasaegsete naistena, kes läbi ajaloolise järjepidevuse on aidanud kaasa Eesti Vabariigi ülesehitamisele 1920. aastatel, kandnud isamaalisi väärtusi läbi okupatsiooniaja ja kellel on oluline roll kaasaegses Eesti ühiskonnas.

Näituse teokssaamist on toetanud Hasartmängumaksu Nõukogu, Eesti Kultuurkapital, Tartu Kultuurkapital ning Karin Niinas.

30ndatel aastatel tegutses korporatsioon Amicitia oma džässbänd.

AMICITIA

Näitus «Naiskorporant – 21. sajandi naine» jääb Eesti Rahva Muuseumis avatuks 3. jaanuarini 2005.

Korporatsioonis rebaseks olemine tähendab mängureeglite õppimist

Ksv! Hiie Nõlvak

Kui mina 2003. aasta sügisel korporatsiooni tahtsin astuda, siis esimesel küllalisõhtul võrdles toonane esinaine korporatsiooni mänguga.

Loomulikult on korporatsioon ja korporandiks olemine veel palju enam, kuid mõnes mõttes tabavamalt võrdlust pole mina suutnud korporatsioonis oldud aasta jooksul leida.

Igal mängul on reeglid ja et osata mängida, tuleb neid tunda. Rebaseks olemise aeg

ongi just selleks õpipoisiajaks, mil korporatsioonis olemise mängureegleid tundma õpitakse. Järk-järgult, kild-killu haaval tekib arusaamine ja üldpilt, kogetu kinnistab teadmised. Ja siis, kui rebane enam oma teadmiste ja oskustega ei komista, saab ta õpipoisist meistriks, rebasest värvikandjaks ning kannab auga oma korporatsiooni värvides teklit.

Paljud värvikandjad on öelnud, et tegelikult on rebaseks olemise aeg see, mil oled oma organisatsiooniga kõige tihedamalt seotud. See on aeg, mida tuleb täiel rinnal nautida, sest see on nii lühike ega tule enam kunagi tagasi. Mälestused aga jäävad. Peaegu iga praegune rebane on kuulnud vanemaide tegev-

Rebane Madli Ilves usinalt värvikandjaks püüdlemas.

AMICITIA

liikmeid rääkimas: «Siis kui meie veel rebased olime...»

Ju on siis rebaseks olemine nii erinev värvikandja elust, et seda ikka ja jälle meenutatakse, kuigi aeg on paljudel jäänud viie-kuue aasta taha. Aga võib-olla just selline ajavahemik laseb rebasaega paista tema õiges ja paljude jaoks nostalgilises valguses.

Just ühel ajal rebaseks olnute vahel kipub tekkima ka sügav sõprus. Eks koos mõnel üritusel raku joostud jalad ja ühised tiivasirutused rebasendudena ühendavad inimesi sellise erilise sidemega, mida ainult koos kogetu suudab teha.

Niisiis on rebaseks olemise aeg midagi, mida ei tasu peljata, vaid mida tuleks nautida. Kas te ka teate, kui kiiresti lipsab käest see üksainuke aasta?

Aasta naine on prof Marika Mikelsaar

Varje Sootak

Kuigi prof Marika Mikelsaart seostatakse viimasel ajal eelkõige Helluse piimatoodete sarja tervistava bakteriga, peab ta ise end eelkõige arstiteadlaseks. «41 aasta jooksul olen tuhandeid arste koolitanud,» ütles 2004. aasta naiseks nimetatud meditsiinilise biotehnoloogia erakorraline prof Marika Mikelsaar.

Maailmakaardile tõi Eesti teadlaste tööühma tööpoolest probiootiline piimhappebakter *Lactobacillus fermentum* ME-3 (M tähendab avastajate Marika Mikelsaare ja Mihkel Zilmeri eesnimede esitähte, E Eestit, lisaks 3 teadlast – Tiit Kullisaar, Epp Songisepp ja Heidi Annuk). Laktobatsill ME-3 isoleeriti 1995. a Eesti terve lapse soolestikust. Esialgsed uuringud tõestasid bakteri toimet kahjulikele mikroobidele. Lisaks selgus, et ME-3 antioksidatiivsed omadused saavad tuua otsest kasu inimesele, näiteks alla surudes veresoonte vananemist.

Kollektiivne töö

«Biomeditsiin ja meditsiiniline mikrobioloogia on kollektiivne teadus, sest siin on väga palju eri meetodikaid, eksperimente ja teoreetilisi seisukohti. Üks inimene ei suuda kursis olla meditsiinilise teaduskirjanduse kõigi tahkudega ja tunda paljusid meetodikaid,» rääkis Mikelsaar.

«Bakteri antioksidantsuse leidsid üles biokeemikud Mihkel Zilmer ja Tiit Kullisaar. Viimane uskus bakteri «hella» toimesse isegi varem kui mina,» selgitas Mikelsaar. «Isoleerisime bakteri ja tegime laboratoorseid uuringuid, eksperimente katseloomadel ja katsetusi vabatahtlikel. Hakkasid tulema tellimused, nüüd on ülikoolil patent. ME-3

Professor Marika Mikelsaar oma noorte kolleegidega. Piret Kõll-Klais (vasakul), Kai Truusalu, Reet Mändar, Pirje Hütt, Jelena Štšepetova ja Tõnis Karki.

VARJE SOOTAK

on maailmas tunnustatud, see on lülitamisel mitmetesse raviskeemidesse (allergia-, taastusravi). Äsja tulid antibiootikumide konverentsilt Ameerikast, kust samuti sain koostöösoove.»

Prof Mikelsaar tõstab korduvalt esile kolleegide tööd: «Kui nad poleks vaimustusega kaasa löönud, oma ideid toonud, ei oleks selliseid tulemusi olnud. Just praegu sain ühelt oma õpilaselt uue kirjandusviite, mille katsun doktorantide seminari lülitada. Nii me üksteist täiendame ja vastastikku tunnustame.»

Kaua aega mikrobioloogia instituuti ja mitmeid teaduskollektiive juhtinud Marika Mikelsaar räägib, et suure kollektiivi juht pole kerge olla, sest peab ka väga nõudlik olema. «Mind kasvatas

tädi, kellele mul tuli selgitada, kui ma viie asemel nelja sain, miks ma oma potentsiaali ei realiseerinud. Noori naisi on vaja julgustada, et kui sihid selged, küll hakkama saate, kasutage oma võimeid!» Prof Mikelsaar rõhutab ka tunnustuse vajadust: «Kiitke oma kolleegi, kui midagi on tõesti hästi tehtud.»

Mikrobioloogiks

Prof Mikelsaart mõjutas teaduse poole astuma suuresti kirjandus. «Kodus oli hea raamatukogu. Kui lugesin Sinclair Lewise «Arrowsmithi», sai selgeks, et tahan tegelda just niisuguste põnevate ohtlike mikroobidega. Ülikooliajal pöördusin tolleaegse mikrobioloogia kateedri juhataja dots Eugen Tallmeisteri poole, kes on praegugi meie tege-

mistega kursis. Äsja saatis ta mulle hästi poeetilise õnnitluse.» Tema suunas üliõpilase Marika Jürgensoni 1960. a Akivo Lenzneri juurde aspirantuuri, kes hakkas Tartus uut suunda – inimese mikroobiökoloogiat arendama. «Töötasin koos prof Lenzneriga paarkümmend aastat, sain sealt palju oskusi, töönaoliselt andsin ka ise midagi teadusele. Olen nende aastate eest tänulik.»

«Samuti on mul hea meel, et ülikool lubab mul veel pärast emeriteerumist kolm aastat erakorralise professorina töötada. Selle aja jooksul loodame avastatud uusi aineid põhjalikumalt testida. Hiljuti leidsime ju oma ME-3-l veel uue olulise võime suurendada antibiootikumi toimet.»

Mikrobioloogia instituudi

EESTI AASTA NAISED TÕUST

Prof Heidi-Ingrid Maaroo (1994)
Prof Marju Lauristin (1997)
Prof Birute Klaas (2003)

uus juhataja prof Irja Lutsar on Marika Mikelsaarega korduvalt ühistes teadusprojektides osalenud. «Marikat iseloomustab optimism ning soov uute teadmiste järele. Tal ei lõpe ideed kunagi otsa, ka kõige raskemates ning võimatutes olukordades on tal mingi lahendus varuks,» iseloomustab kolleegi prof Lutsar.

Endise meditsiinilise ja viroloogia professori Marika Mikelsaare uurimistööd on tunnustatud Eesti Vabariigi kahe teaduspreemiaga (1994 kollektiivne preemia ja 2002). Prof Mikelsaare uurimisgrupp kuulub ka molekulaarse ja kliinilise meditsiini tippkeskuse koosseisu.

Akadeemiline ema

Praegused kolleegid on olnud enamasti prof Mikelsaare õpilased. «Mitmed oma doktorikraadi kaitsnud täiendavad end välismaal, neist osa on juba tagasigi tulnud uute teadmiste ja kogemustega,» tunneb prof Mikelsaar nende üle rõõmu.

Praegu on prof Mikelsaarel juhendada peale kolme doktorandi veel neli inimest, kes töönaoliselt väitekirja kaitsmiseni jõuavad.

«Mulle on väga palju andnud ka suhtlemine Eesti Naisüliõpilaste Seltsi noorte kaasvõitlejatega.» Meie seltsi erialade vilistlased on aga enamasti oma eriala tipud, kellega koosolemine rikastab minu maailma.»

Päris ema on ta aga teadlasteperekonnas (abikaasa patoloogiprof Raik-Hiio Mikelsaar) kolmele lapsele ja vanaema kuuele lapselapsele.

Järva maavanem Üllar Vahtramäe, Lääne-Viru maavanem Urmas Tamm ja TÜ õigusinstituudi direktor Heiki Lindpere nõukogu saalis enne ürituse algust.

VARJE SOOTAK

Koostöö maakondadega

Eile toimus ülikoolis traditsiooniline maavanemate päev.

Arutati ülikooli ja maakondade edaspidiseid koostöövõimalusi ning maakondade ootusi ülikooli suhtes.

Tartu Ülikoolil on koostöölepingud 9 maakonna (Saare, Valga, Järva, Hiiumaa, Ida-Viru, Rapla, Pärnu, Harju, Võru) ja 3 linnaga (Narva, Tallinn, Pärnu).

Teaduste Akadeemia valis uue juhatuse

Eesti Teaduste Akadeemia üldkogu valis uue juhatuse.

Asepresidendid on nüüd akadeemia senine president Jüri Engelbrecht ja TÜ emeriitprof Ain-Elmar Kaasik, peasekretär Leo Mõtus. Presidendina alustab detsembris tööd prof akadeemik Richard Villems (TÜ).

Juhatusse nn vabaliikmeteks valiti Ene Ergma (TÜ), Endel

Lippmaa, Enn Mellikov, Jaan Ross (TÜ), Enn Tõugu, Mart Ustav (TÜ), Mihkel Veiderma ja Haldur Õim (TÜ).

Akadeemia juhatuse liikmeteks kinnitati ka osakondade üldkogude poolt valitud osakonnajuhatajad – Peeter Saari (TÜ), Rein Küttner, Ilmar Koppel (TÜ) ja Peeter Tulviste (TÜ).

Linnavalitsus kohtus TÜ juhtkonnaga

Liina-Jaanika Seisler Tartu linnaapea abi

Arutati Tartu raamatukogude ühinemisvõimalusi, ühishuve ajaloolise hoonestuse, muuseumide ja teadusparkide arendamisel ning Tallinna Ülikooli loomise võimalikke tagajärgi.

Leiti, et TÜ raamatukogu ja linnaraamatukogu liitmine ei ole asutuste arengu seis-

kohalt parim variant, pigem tuleks ühtlustada strateegilist planeerimist ja tihendada koostööd.

Linnapea Laine Jänese sõnul valmistab linn ette programmi Toomemäe valgustamiseks ja hoonete korramiseks.

Prorektor Jaak Kangilaski tõdes, et muuseumide ülalpidamine ülikooli poolt on väga problemaatiline ning seni, kui

riik seda teha ei aita, ei suuda ülikool vabanevatesse ruumidesse muuseumi laiendada. «Kõige keerulisem on hetkel vana anatoomikumi küsimus,» ütles Kangilaski.

Tallinna Ülikooli asutamise võimalikke mõjusid hinnates ütles rektor Aaviksoo, et akadeemiliselt see samm Tartu Ülikooli ei ohusta. «Tegemist on strateegilise ja poliitilise valikuga,» rõhutas Aaviksoo.

TÄNA LEHES

Lisaleht Korporatsioon Amicitia 80

Intervjuu

Elo-Hanna Seljamaa LK 3

Doktoriväitekirjade kaitsmisest

LK 2

22. novembril 1948 ilmus Tartu Ülikooli ajalehe Tartu Riiklik Ülikool (praegu Universitas Tartuensis) esimene number.

UUDISED

Eesti ülikoolil tuleb 85. aastapäev

Kolmapäeval, 1. detsembril kell 12 algab aulas aktus, kell 17 Vanemuise 46 juurest tõrvikrongkäik.

Kell 19 saab aulas kuulata kontserti «Etnofuturistlikud etüüdid» (Küberstuudio).

2. detsembril kell 15 antakse kätte TÜ Sihtasutuse stipendiumid.

3. detsembril kell 19 algab Vanemuise kontserdimajas aastapäevavaball.

Narva kolledžis toimub Eesti ülikooli aastapäeva üritus 25. novembril kell 19 raekojas.

Pärnu kolledžis on tõrvikrongkäik ja akadeemiline loeng 1. detsembril kell 17.

Türi kolledž tähistab ülikooli aastapäeva 10. detsembril kell 15.

Aastapäeva aktus on 1. detsembril

Aktus algab kell 12 aulas.

Rektor Jaak Aaviksoo avakõne järel tervitab ülikooli Eesti Vabariigi president Arnold Rüütel.

Akadeemilise loengu «Eesti hariduse tulevik – kas didaktiline või heuristiline paradigma» peab haridusteaduskonna dekaan prof Toomas Tenno.

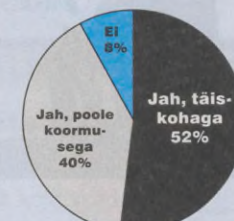
TÜ audotoriks promoveeritakse Tarja Kaarina Halonen, Anne Buttimer ja Jaak Panksepp ning auliikmeks Walter Keller ja Elmar Tampöld.

Audoktorite nimel tervitavad Anne Buttimer ja Tarja Halonen.

Seejärel promoveeritakse doktorid ja antakse kätte TÜ esimene Rahvusmõtte auhind.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas doktorant tohib töötada töölepingu alusel?

Vastajaid: 25

Uus küsimus:
Kas ülikooli ballipilet on osetud?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

Hansapank jagab stipendiume

26. novembril kell 14 antakse Hansapanga Barclay kontoris kätte Hansapanga tänavused stipendiumid.

TÜst pälvisid stipendiumi Aleksei Lissitsin (matemaatika-informaatika), Alar Ainla (füüsika), Ingrid Liiv (arstiteadus), Vallo Varik ja Mari Järve (geenitehnoloogia).

Hariduskonverents 2004 koostööst

23. novembril kell 10 algab TÜ Õpetajate Seminaris hariduskonverents «Kutse- ja kõrghariduse teelahkmed – koostöö või konkurents».

Arutatakse sotsiaalset partnerlust hariduse ning majanduse, teaduse jt elualade vahel. Avaettekande peab haridus- ja teadusminister Toivo Maimets. Ettekandjate hulgas on ka Helsingi Ülikooli Biotehnoloogia Instituudi prof Mart Saarma, kes räägib teemal «Kas Eesti haridus on konkurentsivõimeline?»

Konverentsil kuulutatakse välja ka Haridussõber.

Registreerumine lõpeb 19. novembril kell 15.

Info: tel 681 7048.

Moldova delegatsioon Narva kolledžis

16. novembril külastas Narva kolledži Eestis viibiv Moldova Vabariigi Benderi ja Balti linnade kohalike omavalitsuste ja MTÜ-de esindajate delegatsioon.

Tutvuti Eesti kogemusega kodanikuühiskonna arendamisel. Õppekülastäik toimus TÜ Narva Kolledži ja Dnestri-äärse Moldova Vabariigi inimõiguste kaitse keskuse koostööprojekti raames. Külaskäigu eesmärk oli tutvuda eri tasemel toimunud ühiskonnareformidega Eestis.

Ilmub raamatukogu uus kalender

TÜ raamatukogus valmib 2005. aasta kalender, mis on seekord pühendatud Itaalia suure kirjaniku ja humanisti Francesco Petrarca (1304–1374) hiljuti möödunud 700. sünniaastapäevale.

Uut kalendrit esitletakse 9. detsembril näituse «Rara italica» avamisel raamatukogu näitusesaalis. Kalendrit on võimalik tellida aadressil andrus.allikvee@ut.ee.

Märkida: kalendri tellimus, perekonnanimi ja eksemplari arv. Ettetellimisel on soodushind 90 kr, hiljem maksab kalender 125 kr.

Ettetellitud kalendri saab välja osta 9. detsembrist raamatukogu fuajees asuvast infopunktist.

Väitekirjade kaitsmine edeneb 1.

Uued doktorid matemaatilise statistika erialal ja filosoofiateaduskonnas

Tõnu Kollo

matemaatilise statistika prof

Matemaatilise statistika erialal on möödunud aasta jooksul kaitsnud 3 doktori-tööd.

Number iseenesest ei ole suur, aga see arv on kõnekam, kui arvestada, et bakalaureuseõppe riigitegelus statistika erialal on viimastel aastatel olnud 10 kohta.

Rakenduslik matemaatiline statistika

Matemaatiline statistika on rakendusteadus ja just rakenduslikkus muudab eriala tudengite jaoks atraktiivseks. Statistika erialale sissesaimise lävend on ülikoolis üks kõrgemaid. Püüame oma bakalaureusetööde teemad siduda tegeliku elu probleemidega, mille uurimine bakalaureuseõppes viib enamiku üliõpilastest arusaamisele, et tuleb veel õppida.

Paljudel lõpeb see soov magistriõppega. Mitmel juhul aga tõdetakse, et olemasolevad meetodid ei ole täiuslikud ja on ka omlt poolt võimalik midagi olulist lisada, nüüd juba doktoriõppes.

Neid, kes doktoriõppe edukalt läbida suudaksid, on kahtlemata rohkem kui doktorantuuri kohta. Paraku on statistikud tööturul nõutud nii meil kui ka mujal maailmas ja ahvatlevad tööpakkumised (meil eelkõige kindlustusseltsidelt ja finants-ettevõtetelt, mujal veel farmaatsiafirmadelt) meelitavad ära potentsiaalseid doktoreid nii magistri- kui ka doktoriõppes.

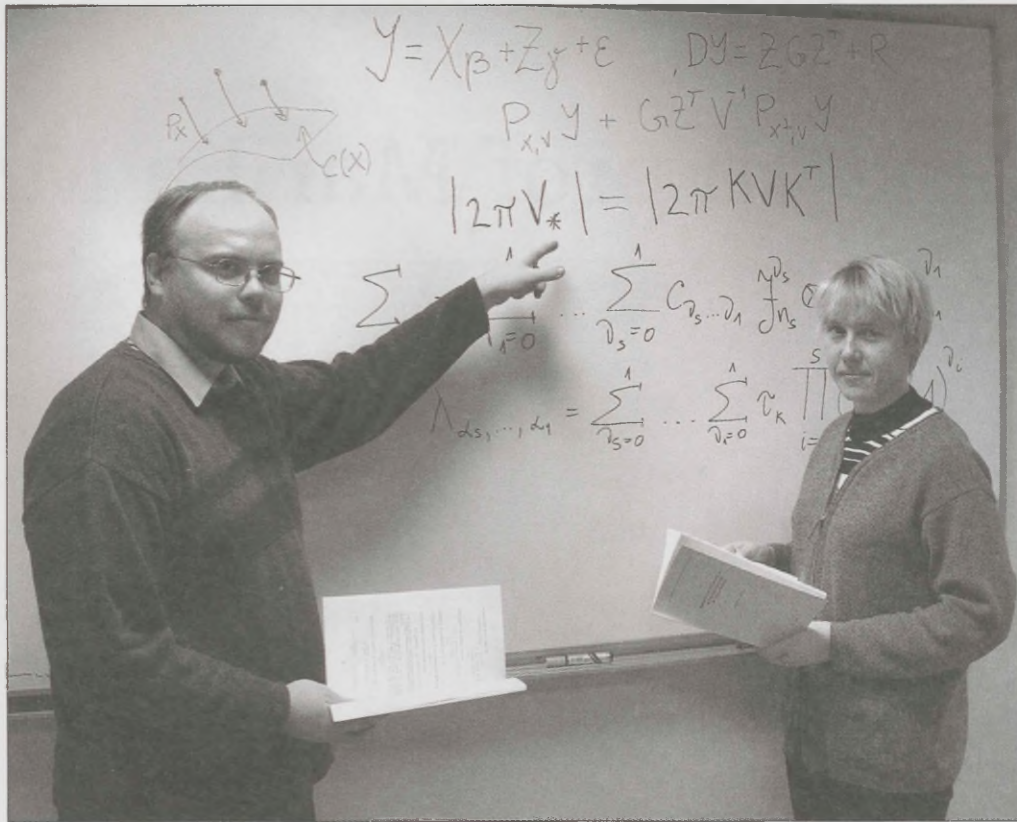
Tahaks väga loota, et kavandatav õppetoetuste reform aitab tudengeid õpingute juurde kinnistada. Siis on aga karta, et takistuseks saab doktorantuuri kohtade vähesus.

Väitekirjad mitmemõõtmelisest statistikast

Viimased kaitsnud doktoritööd kuuluvad mitmemõõtmelise statistika alla.

Tatjana Nahtman ja Märt Möls arendasid oma töödes edasi lineaarsete segamudelite teooriat. Lineaarne mudel on kõige olulisem statistiline mudel väga paljudes rakendusvaldkondades ja seda on palju uuritud. Samas on nende mudelite omadused paljuki kirjeldamata juhul, kui osa uuritavat nähtust mõjutavatest faktoritest on juhuslikud, st segamudeli korral. Selgub, et sisuliselt sama mudel võib olla esitatud mitmel viisil.

Tatjana Nahtman selgitas

Värsked doktorid Märt Möls ja Tatjana Nahtman oma valemitega.

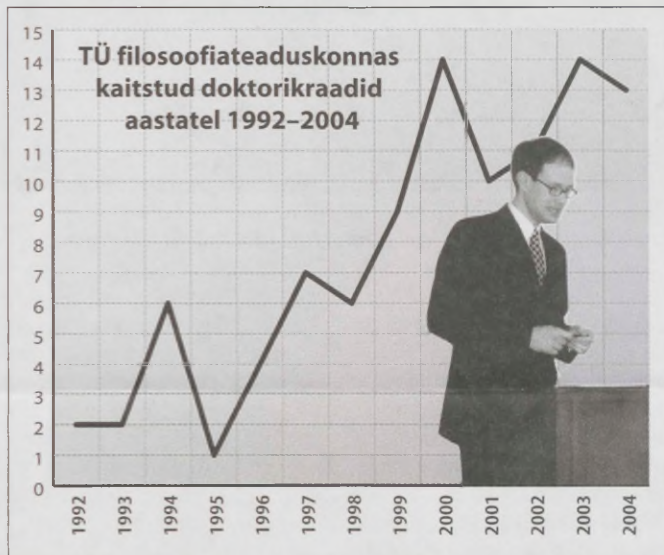
KALEV PÄRNA

oma töös välja sõltuvusstruktuurid erinevate mudeliesituste jaoks juhul, kui on tegemist andmetes sisalduva sümmetriaga ja kirjeldas seoseid faktori tasemete ümberjärjestamisest tulenevate omaduste, parametrisseerimistingimuste ja sõltuvusstruktuuride vahel.

Märt Möls näitas, et tüüpilise prognoosiuulesande lahendamiseks pole tunnuste sõltuvusstruktuuri ühene määratlemine hädavajalik. Need eeldused saab asendada lihtsamalt formuleeritavate juhuslike faktorite parametrisseerimistingimustega. Samuti leidis ta hõlpsasti kontrollitava tingimuse, millal kaks erinevat sõltuvusstruktuuri viivad samade prognoositulemusteni.

Lisaks uurimistemaatikale on sarnane ka kahe vastse doktori senine haridustee: bakalaureusekraad Tartus, seejärel magistrikraad biostatistikas Limburgi Ülikoolist Belgias ja lõpuks doktorantuur Tartus.

Kolmanda töö autori Olga Dunajeva väitekirja oli pühendatud asümptootiliste meetodite arendamisele. Tema kõige olulisemad tulemused on seotud kõrgdimensionaalsete andmete töötlemiseks kasutatavate meetodite täiustamisega. Tänapäeva andmetele on omane uuritavate tunnuste arvu plahvatuslik kasv, samas ei pruugi ühe tunnuse vaatluste arv olla kuigi suur. Magdeburgi Ülikooli uurimiskeskuse poolt on välja pakutud uus lähenemine sellist tüüpi andmetele ja doktoritöö kõige

kaalukam tulemus arendas edasi sakslaste poolt välja pakutud meetodit.

Kuna doktorantuuri kohtadega on kitsas, on ka huvitav maailmas ringi vaadata ja mitmed meie lõpetajad on jätkanud õpinguid mujal. Belgias Genti Ülikoolis kaitses 2004 oma doktoritöö finantsmatemaatikast meie kasvandik Jan Liinev, Rootsis tulevad detsembris ja jaanuaris kaitsmisele Birgit Strikholmi ja Kadri Meisteri doktoritööd. Mõlemad kaitsesid magistri-tööd Tartus, kuid jätkasid doktoriõppes vastavalt Stockholmis ja Umeås.

Tundub, et on olnud päris hea aasta ja hoogu jätkub ka edasiseks. Kolmest lõpu-faasis olevast uurimisest peaks tõenäosusteooriaalne doktoritöö tulema kaitsmisele jaanuaris.

Andres Tvaauri

filosoofiateaduskonna prodekaan
arheoloogia vanemteadur (PhD)

TÜ suurimas, filosoofiateaduskonnas, on tänavu kaitsnud 13 doktoridissertatsiooni.

Statistika põhjal otsustades on see igati normaalne tulemus – pärast 1990. aastate madalseisu on teaduskonnas aastast kaitsnud doktoriväitekirjade hulk olnud püsivalt 10 ja 14 vahel.

Enamik kaitsjaid naisteadlased

Enim uusi doktoreid kaitses ajaloo ning eesti ja soome-ugri keeleteaduse osakonnas, mõlemas neli. Andres Andresen (pildil), Aigi

Rahi-Tamm ja Katri Raik said doktorikraadi ajaloo ning Ene Kõresaar etnoloogia erialal.

Eesti keele erialal kaitsesid doktoriväitekirja Toomas Help, Heli Laanekask ja Katre Õim ning üldkeeleteaduse erialal Ene Vainik.

Kirjanduse ja rahvaluule osakonnast said doktorikraadi kolm dissertanti. Neist Tiia Ristolainen ja Anu Vissel eesti ja võrdleva rahvaluule erialal ning Anneli Saro eesti kirjanduse erialal.

Vene ja slaavi filoloogia osakonnast tuli kaks vastset doktorit – Erika-Oksana Haag vene keele ja Vadim Semjonov (Semenov) vene kirjanduse erialal.

Tänavu doktoriks väidelnud kolmeteistkümnest inimesest oli vaid kolm meessoost! Tegemist on mõtlemapaneva olukorraga, sest kuigi filosoofiateaduskonna tudengitest moodustavad naised juba aastaid enamuse, pole mees-tevähesus humanitaaraladel varasematel aastatel doktoriks väidelnute hulgas nii teravalt avaldunud.

Eesti rahvus-teadustekeskus

Filosoofiateaduskonda on koondunud eesti rahvusteadused, siin õpetatakse ja uuritakse teadusharusid ja -teemasid, mida teised rahvad meie eest ei uuri ega hakkagi uurima. See on selgelt nähtav ka tänavu kaitsnud doktoritööde teemades – enamik dissertatsioone käsitleb Eesti ajaloo, eesti kultuuri või keele küsimusi.

Vaid vene ja slaavi osakonnas kaitsnud tööd on kirjutatud vene keele ja vene kirjanduse teemadel. Rahvusteadustekeskus kajastub ka kaitsitud dissertatsioonide keeles. 13st väitekirjast on 9 eesti, 2 inglise ning 2 vene keeles.

Kuigi kõik filosoofiateaduskonnas tänavu kaitsnud doktoritööd on teaduslikult kõrgetasemelised, ületas neist vaid mõni uudiskünnise. Meedias leidsid kajastamist ainult kolm väitekirja: Aigi Rahi-Tamme «Teise maailmasõja järgsed massirepressioonid Eestis: allikad ja uurimisseis», Tiia Ristolainen «Aspekte surma-kultuuri muutustest Eestis» ning Anu Visseli «Lastepärimus muutuv ühiskonnas».

Neid kolme ühendab teema, mis käsitleb lähiajaloo või rahvusliku kultuuri küsimusi ja ühel või teisel moel puudutab kõiki eestlasi. Kokkuvõttes võib filosoofiateaduskonna tänavust uute doktorite «saaki» pidada heaks.

Kuidas on võimalik siduda ettevõtlust ja teadustööd?

Kaspar Koov

majandusteaduskonna turundusspetsialist

24. novembril kell 11 algab Oeconomicumis ettevõtluse ning tehnoloogia juhtimise magistriprogrammi (ETJ) esimeste magistritööde kaitsmine.

Kaitsmisele tuleb neli tööd, mida võib võrrelda teadus- ja ettevõtlustemaatiliste külalis-esinejate loengutega, kust saab nii uusi teadmisi kui ka ettevõtlusalaseid kontakte.

ETJ on TÜ poolt koos EASI

ja Hollandi riskikapitali fondiga Zernike Group loodud magistriõppeprogramm.

Selle eesmärk on anda noortele ettevõtjatele põhjalikud teadmised innovatiivsete toodete ja teenuste edukaks turule toomiseks ning teaduspõhise majanduse kompetentseks juhtimiseks laiemal tasandil.

Magistrant Henri Enniste sõnul on ETJ-programmis lähima paari kuu jooksul loomisel vähemalt kaks kõrget lisandväärtust loovat ettevõtet.

Ettevõtluse ja tehnoloogia

juhtimise programmist on juba välja kasvanud ka innovatsioonijuhtimise spetsialiste koondav MTÜ Tehnoloogia ja Ettevõtluse Arenduse Koda e TEA Koda.

Kõik, kes on huvitatud ideede või teadustööde rakendamisest ettevõtluses, on oodatud kaitsmist kuulama ja küsimusi esitama.

ETJ magistrikraadi kaitsnud spetsialistid on kindlasti adekvaatsed vastama küsimustele, kuidas siduda ülikooli teadustööd ja ettevõtlust.

Ennekoike on nad sobilikud

ETJ MAGISTRITÖÖDE KAITSMINE

24. novembril kell 11 Narva mnt 4, B202

Maksim Möttus «Turundusstrateegia ja -plaanide loomine kõrgtehnoloogilisele tootele OÜ Müomeetri näitel»
Merike Leego «Tööstusomandi roll spin-off-firma turundusstrateegia kujundamisel AS Asper Biotech näitel»
Janika Jürmann «Disain kui konkurentsivõimet mõjutav tegur Eesti mööblitööstuses»

Erki Hendrikson «Ettevõtlusinkubaatorite loomise vajadused ja võimalused Eestis»

Info: Dorel Tamm, tel 737 6116, Dorel.Tamm@ut.ee

kandidaadid loodavate spin-off-firmade juhtimiseks ning

Eesti teadus- ja arendustegevuse edendamiseks.

Dialoogis kettkirjadest

Intervjuu kirjanduse ja rahvaluule 1. aasta magistrandi Elo-Hanna Seljamaaga

Aija Sakova

Rahvaluule magistrandile Elo-Hanna Seljamaale mää-rati Eesti TA üliõpilaste tea-dustööde konkursil II pree-mia. Tunnustust leidis juunis kaitstud bakalaureusetöö «Dialoogis kettkirjadest». Ju-hendaja oli prof Ülo Valk.

Mida Sa oma bakalau-reusetöös uurisid?

Uurisin kettkirju, põhiliselt neid, mida saadetakse meili-ga, ise nimetan neid elektroo-nilisteks kettkirjadeks.

See on kettkirjadest, aga ka paljudest muudest folkloori ja selle uurimisega seonduvast. Kasutan kettkirju, et analüü-sida üldiseid mõisteid, mille-ga folklorist oma töös kokku puutub. Töö püüab peegelda-da ja analüüsida uurija tööd, mind ennast uurijana.

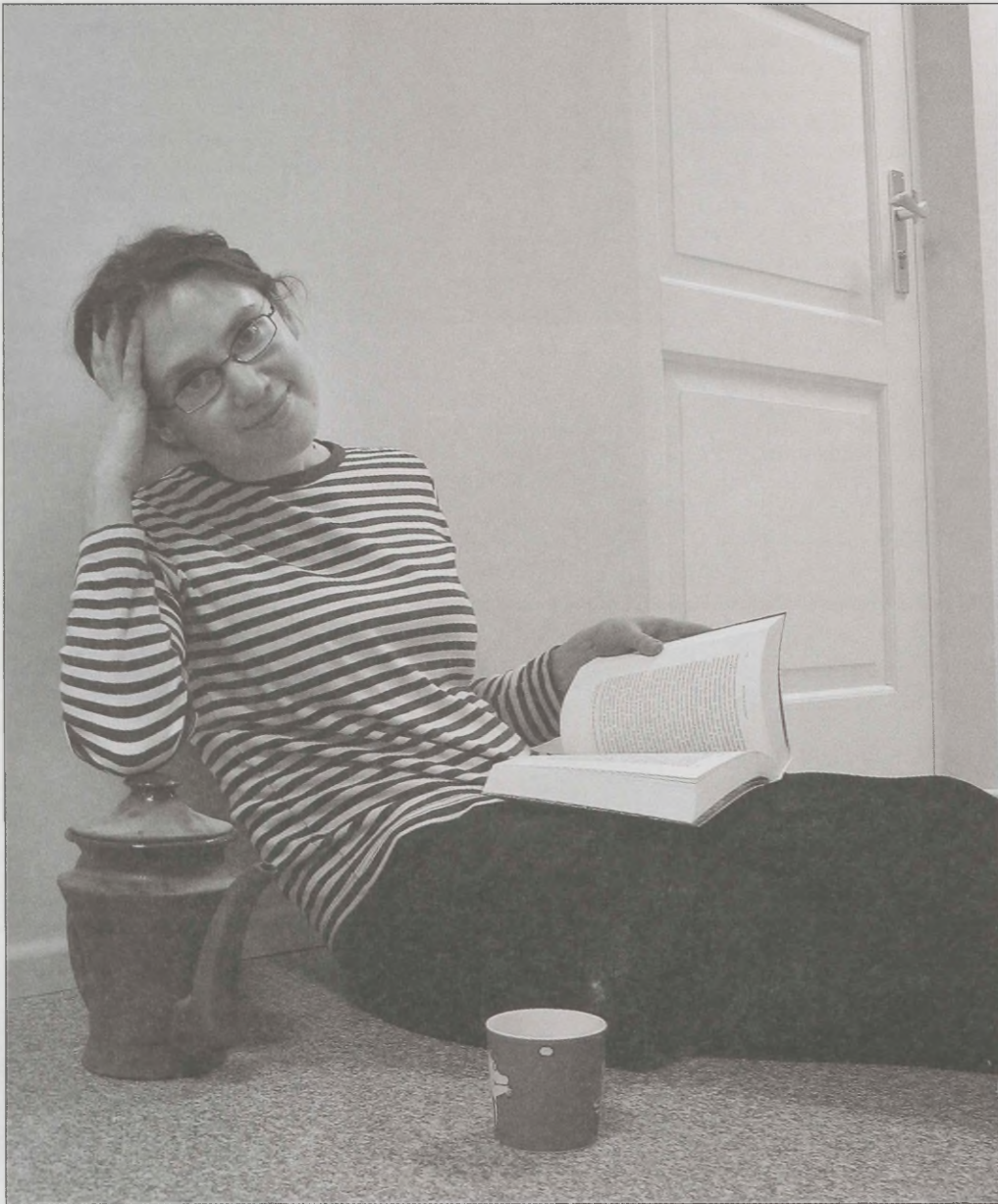
Kettkirjadega oled te-gelnud juba terve üli-kooli aja. Kuidas jõudsid nende juurest uurija töö analüüsimiseni?

Ummiku kaudu, millesse empiiriliste tekstide analüüs mind ajas. Uurijana püüdsin kettkirju kuidagi liigitada ja lõin kettkirjade analüüsimi-seks klassifikatsioonisüste-me. Avastasin, et need kate-gooriad lekivad, et süsteem veab mind alt. See pani mõtestama, miks ma folk-loorile sel viisil lähenen ning kust pärinevad need terminid, mõisted ja kategooriad, mida kasutan. Mitmed asjad, mida olen pidanud iseenesestmõis-tetavaks, on hoopis ajalooli-se. Nad on konstrueeritud ehk loodud kellegi poolt teatud tingimustes ja mingil kindlal eesmärgil.

Mida võiks pidada ise-enesestmõistetavaks?

Näiteks seda, et määratlesin algul kettkirju nende üles-ehituse järgi, see tundus nii iseenesestmõistetav. Selline lähenemine on tulnud aga al-les koos strukturalismiga, mis kerkis folkloristikas tugevalt esile 1960ndatel. Kettkirjadele pöörati tähelepanu ka enne seda, kuid neid kirjeldati teisiti, mitte struktuuri järgi. Iseenestmõistetavuse tunne teeb meid sageli pimedaks ning sellest pääsemiseks tulekski püüda tagasi minna algusesse, küsida põhjuste järele.

Kas Sa seletaksid paigu-tumise mõistet? See on ju pärit feministlikust uurimisest.

Magistrant Elo-Hanna Seljamaa ütleb, et kettkirjad on tal võimaldanud paremini aru saada oma tegevusest folkloristina.

AIJA SAKOVA

Feministlikus uurimises on paigutumine tõesti üks keskseid mõisteid ja nõudmisi ning ka eesti keelde on selle toonud feministlikud uurijad. Klassikalise teadusmodeli järgi on uurija neutraalne. Ta lahutab oma isiku uurimis-teemast, mis tähendab, et ühe uurija võib põhimõtteliselt välja vahetada suvalise teise uurija vastu.

Uurija distantseerub aine-sest ning on tänu sellele võimeline vaatlema uuritavat korraga mitme nurga alt, teatud mõttes kõikenägeja pilguga.

Mulle tundub, et see ei ole nii. Uurija ei tegutse kunagi vaakumis, ta on seotud näi-teks selle aja ja ruumiga, kus ta elab ja töötab. Tal on min-gid ootused, nägemus miks ta midagi uurib ja mida ta sealt leida kavatseb.

Paigutumist mõistan ma oma suhte määratlemisena uurimisse ja uuritavasse.

Folkloori on keeruline uurida seepärast, et ta on meile nii lähedal.

Oma bakalaureusetöös alus-tan paigutumist keelest ehk püüan jõuda nende väideten-i, mis on, võiks öelda, termino-logia taga.

Kuidas seda mõista?

Kui uurija kasutab teatud termineid, siis ta võtab sisse teatud positsioone, väidab midagi, olgugi et ta ei pruugi sellest ise nii mõelda.

Samuti paigutun ma teiste uurijate töödessa, kes on kett-kirjadega varem tegelnud. Selle kaudu määratlengi oma positsiooni uurijana.

Iseendani jõudmine toimub seeläbi, et määratlen oma suhte teistesse. Kuid vähemalt bakalaureusetöös tegin seda eelkõige selleks, et saaksin oma enda varasematest seisukohtadest lahti öelda.

sukohtadega, et mõista seda, miks ma varem jooksin oma uurimistöös ummikusse.

Teisalt olen ma samal ajal dialoogis teiste uurijatega ja vaatlen teiste uurijate dia-loogis olemist oma ajaga. Samal ajal olen mina alati üks osapool selles dialoogis, sest uurimisprobleem on sellisel kujul olemas ju ainult seeläbi, et ma ta sellisena püstitan.

Rääkisid enne paigutu-misest ja sellest, et uuri-ja läheneb uuritavale ainesele alati mingi eesmärgiga. Kas sa oled leidnud selle, mida oled otsinud?

Sellest eesmärgipärasusest saab paremini aru siis, kui võrrelda eri aegade uurijate lähenemisviise. TÜ esime-ne rahvaluule prof Walter Anderson näiteks püüdis 1930ndatel tuvastada kettkir-jade levikuteid ja illustreeris kettkirjade abil geograafilis-ajaloolist meetodit.

Seevastu Ühendriikide üks juhtivaid folkloriste Alan Dundes, kes on käinud ka Tartus, uuris 1960ndatel kett-kirju strukturalistlikust seisu-kohast. Minul on kettkirjad võimaldanud paremini aru saada oma tegevusest folklo-ristina, mis peegeldabki kaas-ajal valitsevat refleksiivsemat lähenemist. Kettkirjad on ka uurijate jaoks vahend millegi väitmiseks.

Kuidas suhtutakse kett-kirjade, eriti e-postiga levivate kettkirjade uuri-misse?

Kõige rohkem üllatab ehk kombinatsioon – rahvaluule ja elektronpost. Mitmete arvates piirdub rahvaluule vaid regi-laulude või igatahes millegi vana uurimisega.

Seda tehakse ka ja väga mitmel eri viisil. Rahva-luule on meie igapäeva osa. Üks põhjusi, miks folkloori on keeruline uurida, on just nimelt see, et ta on meile nii lähedal.

Mis oleks meie ümber oleva rahvaluule näide, mida me ei taju?

Näiteks stereotüüpsed nägemused, kuidas me argis-test toimetustest räägime ja lugusid loome. Ka see, kuidas ristitakse rebaseid või peetak-se sünnipäevi. Näiteks uurib üks rahvaluule magistrant sünnipäevade tähistamisega seotud tähendusi. Hiljaaegu toimus seminar lemmikloo-madest.

UUDISED

TÜ Raamatupoes tuleb 8. oksjon

Homme kell 11.15 algab ph aud 139 ülikooli raamatupoe 8. oksjon.

Pakutakse Eesti kunsti- ja kunstiloolisi, Eesti kiriku-, kooli- ja koduloolisi raama-tuid ning Eesti vanemaid ja haruldasi raamatuid.

Kokku tuleb enampakku-misele 650 trükist alghinnaga 10 kroonist 10 000 kroonini. Trükistega saab tutvuda oksjonikataloogi vahendusel raamatupoes ja tund enne oksjoni algust kohapeal.

Y-Galeriis on uus näitus

15.–28. novembrini on TÜ Y-Galeriis avatud Kaire Nurga ja Uwe Schloeni näitus «Sain maalida vaid vasaku käega».

«Kogu 5-ruumiline näituse-programm sai Y-Galerii puhul konkreetsema isikuloolise keskme,» selgitab Kaire Nurk. Kaasnäitajaks leidis autor sak-sa kunstniku Uwe Schloeni, kellega esineti koos ka 1999. a Tartus.

Balti Assamblee kultuuripremia

TÜ folkloristika ja kognitiivse lingvistika erakorraline prof akadeemik Arvo Krikmann sai Balti Assamblee kultuuri-preemia.

Preemia pälvivad tema uuri-mistöö «Kaasaegse metafoori teooria panus vanasõnade uurimisse» ja metafooriteoo-ria arengusuundi käsitlev teoreetiline kontseptsioon.

5000 euro suurune preemia antakse Arvo Krikmannile kätte Riias 17. detsembril.

Korp! Filiae Patriae peab konverentsi

4. detsembril kell 11 algab korp! Filiae Patriae konvendis konverents «Soorollid täna-päeva ühiskonnas ja nende mõju tervisele».

Konverentsil ettekantavate teemade kaudu selgitatakse kas ja mil määral mõjutab naiseks ja meheks olemine meie igapäevast vaimset ja füüsilist tervist.

Kaasa räägivad Maris Jesse, Eha Rüütel, Raili Põldsaar, Jüri Uljas, Katri Tammekand jt.

Täpsem kava: www.cfp.ee/ konverents.

Eesti sulgpallurid olid edukad

Rahvusvahelise sulgpalliliidu edetabelis on Eesti sulgpallurid tõusnud kõigi aegade kõrgeimale kohale.

Helen Reino ja Piret Hamer on paarismängus 45. tabeli-real.

Kati Tolmoff hoiab üksik-mängus endiselt 46. kohta, Reino on tõusnud 151. kohale. Pekingi olümpiamängudele pääsevad iga mänguklassi 32 paremat.

ALMA ANEKDOOT

Retsept

Poest ostad tainast oma koju vead hõõgväl süite peal panni peale sead kui siis isu tuleb võtad oma ahjust oma tainapea

Jaan Surdub

Ajalehest TRÜ nr 19, 1982

TARTU ÜLIKOOLI TALLINNA PÄEV

RAHVUSRAAMATUKOGUS 25. NOVEMBER 2004

Medicina

- 15.00 TÜ päeva avamine
Teadusprorektor prof Ain Heinaru tervitussõnavõtt
Uurimiskonkursi ja esseekonkursi võitjate autasustamine
- 15.30 Kuidas edukalt Tartu Ülikooli sisse astuda?
2005. a sisseastumisinfo
- 16.15 Vitamiinid – inimitoidu asendamatud mikrotoitained
dors Tiit Vihaelmm, videoloeng
- 17.00 Toit, toidulisandid ja sportlik saavutusvõime
prof Vahur Ööpik
- 17.45 Tugitoolisportlase rekordiretseptid
AHHAA keskuse teadusteater

Teaduskondade, kolledžite ja avatud ülikooli infomaterjalid

PlanetSport tutvustab tervisespordi võimalusi
jõusaalitreener Ott Kivikas

KÕIK HUUVILISED ON OODATUD!

ORTUST TOETAVAD

AMMOKE

PlanetSport

EESTI VABARIIGI TEADUSPREEMIAD

Riigi teaduspreemiad määra-takse Eesti teadustöötajatele ja teaduskollektiividele sil-mapaistavate teadustöö tule-muste eest.

2005. aastal antakse kaks (300 000 kr) preemiat pika-ajalise tulemusliku teadus- ja arendustöö eest ja kaheksa (150 000 kr) aastapreemiat eelneva nelja aasta jook-sul valminud ja avaldatud parimate teadustööde esile-tõstmiseks täppisteaduste, geo- ja bioteaduste, keemia ja molekulaarbioloogia, põllumajandusteaduste, tehnikateaduste, sotsiaalteaduste, arstiteaduse ja huma-

nitaarteaduste vallas.

Aastapreemiad on ette nähtud Eesti teadlastele indi-viduaalsena või erandkorras kuni 5-liikmelistele teadus-kollektiividele.

Ettepanekuid võivad teha haridus- ja teadusministeeriumi teadus- ja arendus-asutustena registreeritud ülikoolide ning teadus- ja arendusasutuste nõukogud, samuti Eesti TA akadeemi-kud.

Pikaajalise tulemusliku teadustöö preemia kandi-daadi ülesseadmiseks on komisjonile vaja esitada: motiveeritud esildis (kuni 3

lk), CV (kuni 3 lk), teadus-publikatsioonide nimekiri ja olulisemad publikatsioonid (kuni 10 nimetust).

Aastapreemia kandidaadi ülesseadmiseks on vaja esi-tada: motiveeritud esildis (kuni 3 lk), publikatsioon(id) jm tulemustega seotud ma-terjal.

Komisjon ootab ettepa-nekuid **25. detsembrini** aadressil: Eesti Teaduste Akadeemia, Kohtu 6, 10130 Tallinn.

Info: tel 645 0712 ja 5394 0712.

Preemiad antakse kätte Eesti Vabariigi aastapäeval.

ÖNNITLEME

Virve Liiv 80

23. novembril tähistab oma juubelit saksa filoloogia õpetooli endine õppejõud Virve Liiv.

Virve Liiv lõpetas ülikooli 1949 saksa filoloogina. 1957, kui olud võõrkeelte ja ka võõr-filoloogia õppimiseks ning õpetamiseks olid soodsamaks muutunud (1956 taasavati germaani ja romaani filoloogia osakond), asus ta tööle saksa keele kateedris. Aastast 1983 on Liiv pensionil.

Virve Liiv õpetas praktilist saksa keelt saksa filoloogia eriala üliõpilastele ja luges teoreetilise foneetika kursust. Ta oli oma töös nõudlik, mille eest mitu lendu saksa filoloog-ge, kelle hulka allakirjutatul on rõõm end lugeda, võivad talle siiralt tänulikud olla. Erilist rõhku pani Liiv üliõpilaste kõneoskuse ja korrektse häälduse omandamisele, milleks kasutas oskuslikult mitmesuguseid meetodilisi võtteid, olles muuhulgas tee-rajajaks tehniliste vahendite kasutamisel keeleõppes.

Virve Liiv on ainuisikuliselt või kaasautorina koostanud saksa keele õpikuid algajatele, aga ka saksa keelt kõrgkoolis üldainena õppijatele. Eriti tuleb esile tõsta õppevahendeid saksa filoloogia eriala üliõpi-

lastele, keda ta rohkem kui 25 aastat õpetas. Selle töö lõpptulemuseks on 1980 ilmunud «Saksa keele õpik saksa filoloogia 1. kursusele». Samas ei tohi märkimata jätta koostöös kolleegide A. Habermani ja M. Paiveliga valminud «Saksa-eesti fraseologismide ja väljendite sõnaraamatut».

Arvukad üliõpilased ja kolleegid tänavad Virve Liivi tehtud töö eest, õnnitlevad teda juubeli puhul ning soovivad tugevat tervist ja elurõõmu!

Kolleegide ja endiste üliõpilaste nimel
Mari-Ann Palm
saksa filoloogia
õpetooli lektor

ÖNNITLEME

Kaupo Elberg 70

20. novembril tähistab oma 70 aasta juubelit dots Kaupo Elberg.

Juubilar alustas oma teadlaseteed entomoloogina Eesti TA Zooloogia ja Botaanika Instituudis. Tema lemmikuurimisobjektiks kujunesid kärbsed.

Oma pika teadlaskarjääri jooksul on uurimisretked viinud juubilar ka kodunt kaugemale. Eriti tulemuslikuks kujunesid ekspeditsioonid Siberi ja Kaug-Ida aladele.

Laia silmaringiga entomoloogina tekkis Kaupo Elbergil huvi jagada oma teadmisi ka üliõpilastele. Nii asuski juubilar tööle TÜ zooloogia ja hüdrobioloogia instituuti, kus töötas pensionile minemiseni. Üliõpilastele on ta meelde jäänud äärmiselt pedantse õppejõuna.

Ka pensionipõlves jätkab juubilar oma meelistegevust.

Varem kogutud materjali läbitöötamise kõrval tegeleb ta aktiivselt ka uue materjali kogumisega. Täitunud on unistused külastada varem kättesaamatuid alasid Skandinaavias.

Kolleegid soovivad juubilarile veel pikka iga ja huvitavaid leide kärbeste maailmas!

UT TOIMETUS TEATAB

UT toimetus palub ülejäämise, s.o 3. detsembri ajalehe materjalid ära saata kindlasti juba reedeks, **26. novembriks**. Põhjuseks on varasem küljendamise päev (kolmapäeva, 1. detsembri asemel teisipäev, 30. november). Viimast infot saame sisse panna neljapäeva varahommikul.

ÖNNITLEME

60
Helgi Andresson, lektor – 22. november
50
Anu Aluoja, dotsent – 21. november
35
Leena Kurvet-Käosaar, teadur – 22. november

30
Küllil Prillop, teadur – 24. november
Erik Jõgi, teadur – 25. november
25
Margus Kõomägi, lektor – 20. november
Olga Tšubrik, erakorraline teadur – 25. november

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaz 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leanne Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

ÖNNITLEME

Valter Lenk 75

Kauaaegne ülikooli õppejõud dotsent, Eesti spordiajakirjani-ke seksiooni, Eesti Spordiajaloo Seltsi ja Eesti Akadeemilise Spordiliidu asutajaliige, arvukate spordiajalooliste ja meetodiliste väljaannete autor Valter Lenk sai 17. novembril 75.

Valter Lenk koostas TÜ õppejõudude leksikoni keha-kultuuriteaduskonna ajaloolise ülevaate (1997) ja raamatu «Üliõpilassport Eestis» (1998).

Eesti Akadeemilise Spordiliidu asutaja ja pikaajalise asepresidendina suutis Lenk taastada SELLi mängude (Soome, Eesti, Läti, Leedu üliõpilasmängud) traditsiooni. Tema organiseerimistöö tipuks võib lugeda SELLi mängude deklaratsioonile allakirjutamist 1997 ja mängude jätkamist

1998. Valter Lenk tegeleb praegugi aktiivselt spordiajaloo jäädvustamisega.

Eesti Akadeemiline Spordiliit ja TÜ Akadeemiline Spordiklubi õnnitlevad juubilari!

ÖNNITLEME

Enn Tõnisson 60

16. novembril sai 60-aastaseks TÜ maadluse õppejõud ja treener Enn Tõnisson.

Maadlustreenerina alustas Enn Tõnisson 1967 tööd ülikooli õpingute kõrvalt üleliidulises vabatahtlike spordiühingus Tööjõureservid.

1990. aastast töötab Tõnisson ülikoolis algul assistendi, hiljem õppejõuna ning TÜ Akadeemilises Spordiklubis treenerina.

Peale selle on Tõnisson viis aastat Eesti Maadlusliidu treenerite nõukogu esimees olnud. Ta on ka maadluskohtunik ning hinnatud peasekretär rahvusvaheliste maadlusvõistluste korraldamisel Eestis.

Oma parimaks õpilaseks loeb Tõnisson Toomas Proovelit, kes tuli 2002 Euroopa meistrivõistlustel 4. ja Sydney olümpiamängudel 9. kohale.

Maadlust kui spordiala võrdleb Tõnisson mälega. Tema sõnul oskab igatüki teha käike, kuid suurmeistriks ometi kõik ei saa. «Nii on ka maadluses – tuleb osata õigeid võtteid

õiges järjekorras teha,» selgitab ta.

Kolleegid ja tuttavad leiavad Tõnissoni kirjeldamisel vaid häid omadussõnu. «Ta on haruldaselt heasüdamlik ja üks entusiastlikumaid treenereid, keda ma tean,» märgib TÜ kehakultuuriteaduskonna dekaan Vahur Ööpik.

Jõudu ja jaksu edaspidiseks soovivad kehakultuuriteaduskond ja akadeemiline spordiklubi!

KÕIK ÜHEST KOHAST

Rapo

asutatud 1991

- kontoritehnika, -tarbed ja kulumaterjalid
- toonerikassettide täitmine ja renoveerimine
- kontoritehnika hooldus ja remont
- kauba transport TÜ osakondadele tasuta

Tartu Ülikoolile püsisoodustus vastavalt kehtivale koostöölepingule
Tartu Ülikooli üliõpilastele hinnasoodustus -10%

Rapo AS
Soola 3

730 0187
730 0189

tartu@rapo.ee
www.rapo.ee

ERGO

Kindlustus Pensionifondid

TUDENG, kui

- Sa oled jäänud õppima kauemaks, kui normaalaeg ette näeb või
- oled tulnud Eestisse õppima välismaalt või...

Just Sinul võib vaja minna ERGO ravikindlustust. Kindlusta ENNE, kui haigeks jääd ja märkad, et ravikulud pead ise kinni maksma...

Täpsemalt saad teada ERGOlt Tartus:
Soola 8 (Emajõe Ärikeskus)
Tel 737 1020, 737 1035

www.ergo-kindlustus.ee

TEATED

24. novembril kl 9.30 toimub ph aud 140 Tartu Ülikooli hommiku-palvus. Info: hommikupalvus@li-sts.ut.ee.

Tantsuklubi Alo seltskonnatantsu kursused algajatele Hugo Treffneri Gümnaasiumis kolmapäeviti kl 19.30. Esimene tund 24. nov.
Info: tel 528 6482, 747 4248 ilmetiik@hotmail.ee.

30. novembril kl 12 algab Vanemuise kontserdisaalis konverents «Elukvaliteet vanemas eas». Korraldajad on Eesti Gerontoloogia ja Geriatria Assotsiatsioon ja TÜ Sisekliinik.
Info: tel 7441340, egga@egga.ee.

KAITSMINE

26. novembril kl 10.15 kaitseb **Lauri Saks** zooloogia ja hüdrobioloogia instituudis Vanemuise 46-301 doktoritööd loomaökoloogia erialal «Parasiidid, immuunfunktsioon ja karotinoiididel põhinevad ornamendid rohevintidel». Juhendaja Peeter Hörak, PhD. Oponent dr Anders Pape Moller (Universite Pierre et Marie Curie, Prantsusmaa).

LOENGUD

22. novembril peab lektor Tiit Kadajas, TÜ üldpedagoogika õpetooli pedagoogikateooria lektor kaks avalikku loengut koolisotsiaaltööst. Loengud toimuvad kell 11 Ida-Viru maa-valitsuse saalis ning kell 14 Kohtla-Nõmme klubis. Info: Maire Merioja, ülikooli esindaja Ida-Virumaal, tel 332 1217.

23. novembril kl 16 avatakse Võrumaa keskraamatukogu lasteosakonnas looduskaitsetee-

maline näitus. See tutvustab uut looduskaitseeadust liigikaitse vaatevinklist, selgitab, mille järgi jaotatakse kaitstavaid liike kate-gooriatesse, samuti tutvustab Natura 2000 ning eurodirektiive. Näituse koostas Veljo Runnel. Kell 17 algab samas avalik loeng «Kuidas kuulata loodust». Lektor on Veljo Runnel. Info: Maris Kivistik, ülikooli esindaja Võrumaal, tel 786 8362.

23. novembril kl 17 peab prof dr Dan Šapira (Bar-Ilani Ülikool, Iisrael) usuteaduskonnas ph aud 227 ingliskeelseloengu «Teema-de valikust hebraistikas».

24. novembril kl 12.15 peab luridicumis Näituse 20-103 esmakordselt dotsendi kohale kandideeriv dr iur Hannes Veinla *venia legendi* loengu teemal «Kesk-konna kvaliteet – igaühe õiguseks».

24. novembril kl 12.15 peab ph aud 128 loengu kursuse «Eesti avalik haldus» raames EV riigikontrolör Mihkel Oviir.

24. novembril kell 16.15 toimub Lossi 3-406 Opetatud Eesti Seltsi ettekandekoosolek: Tõnu Raid «Eesti teedevõrgu kujutamise Rootsi 17. sajandi kaartidel».

25. novembril kl 16.15 toimub üli-kooli vilistlaskogu Tartu koondise vilistlasüritus Lossi 3-105. Kavas dots Tiit Vihalemma loeng «Vitamiinid – inimtoidu asenda-matud mikroitained». Oodatud kõik huvilised nii kohapeale kui Internetiaadressile http://video.ut.ee. Info: Aire Luts-Vähejaus, tel 627 1896.

25. novembril kl 18.15 algab ph aud 102 avalik seminar «Üle-loomulik tervenemine – müüt või tegelikkus?» Lisainfo: Rudolf Osman, osman@ut.ee.

Võrkpalli meistrivõistlused

21. novembril peetakse TÜ spordihoones Eesti üli-õpilaste meistrivõistlused võrkpallis 9 mees- ja 6 nais-konna vahel.

Meestest asuvad võistlema TÜ, TTÜ, TPÜ, EPMÜ I ja EPMÜ II, Audentes, KSK, SKA, TTK. Naiskondadest tulevad TÜ I, TÜ II, TTÜ, TPÜ, SKA, EPMÜ. Turniir kestab kella 10-18.

Ülikoolide esindusvõistkon-nad selgitavad endi seast pa-rima ning võitjail on võimalus võistelda suvel Tallinnas.

Järgmisel suvel toimuvad Eestis esimest korda IV Euroopa ülikoolide meistrivõist-lused.

Pühapäeval toimuvad võist-lused Tartus on sennapääse-mise kvalifikatsiooniks. Info: www.easl.ee

TÜ GEOGRAAFIA INSTITUUT 85

3. detsembril kl 14-19 ja 4. detsembril kell 10-14 on teadus-konverents TÜ aulas.
4. detsembril kl 15 on avaldatud tööde tutvustamine Vane-muise 46-327 ja geograafia instituudi ruumide külastus.
4. detsembril kl 19 toimub pidulik õhtu TÜ Ajaloo Muuseumis Toomemäel. Oodatud on vilistlased ja üliõpilased, endi-sed ja praegused õppejõud.

Info: tel 737 5816.
Piletid: eelregistreerumisel 100, kohapeal 150 kr.

ÜLIKOOLI BALL ON 3. DETSEMBRIL

TÜ Üliõpilasesindus ootab kõiki Eesti ülikooli 85. aastapäeva ballile 3. detsembril kell 19 Vanemuise kontserdimajja.

Tänavu saavad külalised tantsida Eesti Kaitseväge Orkestri muusika saatel, millele lisab sära Vanemuise ooperisolist Jaan Willem Sibul. Tantsida saab ka Eesti tuntud heliloojate muusika saatel, mida esitab Kaire Vilgats koos Raivo Tafenau bändiga.

Silmailu ja tantsukirge pakub tantsuklubi Stiil. Kes eelistab veidi rahulikumalt aega veeta, leiab väikesest saalist Siim Polli keelpillitrio salongi- ja meeleolumuusika.

Ajaloolist hõngu toovad ballile Hillar Palametsa pajatused. Esinemisvalmis on ka Poisikõsõ, kes tutvustavad maailma popmuusikat läbi setu kultuuri.

Dässikohvikus lumuvad publikut Hedvig Hanson ja Andre Maaker.

Õhtu jooksul võib seal kuulata ka Helin-Mari Arderi triot, kuhu kuuluvad veel Siim Aimala saksofonil ja Ara Yarlyan kontrabassil.

Balli perenaine on Tuuli Koch ja peremees Jaanus Piirsalu.

Pileteid saab osta esindusest, Vanemuise kontserdimajja, Eesti Kontserdi ja Piletipunkti kassadest. Tudengipilet 135 kr. Info: www.aastaball.ee.

EÜS PÕHJALA 120

26. november 2004

www.ut.ee/ajaleht, www.pohjala.ee

Põhjala avardab tudengi maailmapilti

vil! Piret Pappel
coetus
1997/II,
EÜS Põhjala
Vilistlaskogu
esimees

Paljud akadeemilised kodanikud mõtlevad tänapäeval sellele, milline võiks olla akadeemiliste organisatsioonide roll moodsas ühiskonnas. Ma usun, et kuulumine üliõpilasühendusse avardab eelkõige noore inimese maailmapilti.

Just selts või korporatsioon võiks oma noores liikmes kinnistada laiemat huvi maailmasjate vastu. Samuti ideed, et oma elu ei tohi elada mugavalt, õppides üliõpilaspõlves ainult kraadi nimel ning seejärel võimalikult hea töökoha nimel sujuvalt edasi liikuda.

Eneseteostus, huvi maailmasjate vastu, tolerantsus ja avatus – need omadussõnad on minu jaoks on läbi aegade Põhjalat iseloomustanud. Selline oli selts siis, kui mina sellega ühinesin ning sama äratundmine tabab mind, kui sirvin materjale sõjaeelse Põhjala kohta või vestlen vanemate vilistlastega.

Iga põhjalase pildile seltsist

lisavad loomulikult pitseri just need olud, mis valitsevad organisatsioonis tema aktiivsel liikmeksoleku ajal. Minu puhul jäävab see aeg 1990ndate aastate lõpu Tartusse, kui Põhjala sai üle aastaid kestnud mõõnaperioodist ning hakkas aktiivselt tegutsema ja kasvama.

Raskeid aegu on selts pidanud läbi elama mitmel korral, kuid neist on alati aega välja tulnud, korraldades oma tegevust nii, nagu see on parasjagu otstarbekam tundunud. Põhjala fenomen seisnebki võimes säilitada oma nägu ja omapära samal ajal väga erinevate oludega kohanedes.

Praegu mõtleb EÜS Põhjala neile eesti üliõpilastele, kes kogunesid Peterburis 120 aastat tagasi. Tookord oli eesmärgiks hoida alles eesti keelt ja meelt neis noortes, kes Neevalinna õppima olid tulnud.

Läbi aegade pole Põhjala olemus muutunud ja meie lipukiri "Töö isamaa kasuks" on iga põhjalase jaoks sama aktuaalne kui varemgi. Loomulikult mõtestavad eri inimesed seda lauset pisut erinevalt, kuid meid kõiki liidab soov end maksimaalselt teostada.

Eesti vanuselt teine üliõpilas- organisatsioon tähistab täna oma 120. aastapäeva

Segaselts lubab isiksusel areneda

ksv! Eva Kübar
coetus
2002/II,
EÜS Põhjala
esimees

Vähem kui nädala pärast toimub eesti ülikooli aastapäevale pühendatud tõrvik-rongkäik, kus me näeme reas sammumas palju värvilisi tekkeid – sinise, musta, punase, rohelise põhjaga.

Kuid üsna rivi ees, pärast salka noormehi, kes kannavad sini-must-valget lippu, lehvib uhkelt tuules üks kuldse tamemepärjaga ehitud sinine kangatükk. Suure tõenäosusega hoiab lippu mõni särasilmne ja punapõskne noormees, kes kannab peas valget tekli, mille ees siramas põhjatäht. Suure tõenäosusega on tegu põhjalasega.

Täpselt sama rõõmus, elujõuline, särasilme ja aktiivne kui põhjalane, on ka täna 120. aastapäeva pühitsev EÜS Põhjala. Koondades endas tervet isiksuste kaleidoskoopi eri soost üliõpilasi, kes õpivad mitmetes eripalgelistes ülikoolides ning näevad maailmaasju igauks omamoodi, moodustub seltsis omalaadne

sünergia. Iga isik on kild, mis lisab terviklikule mosaiigile mõne varjundi. Põhjala on pidevalt muutuv, liikuv ning mitte kunagi valmis saav. Kogu selles dünaamilises virvarris püüab selts arendada iga liiget kui indiviidi ning esile tuua isiksuse omapära.

Arvan, et samadele väärtustele rõhustid ka need aktiivsed üliõpilased, kes 1884. aastal Peterburis «Sõbrade Salgakest» luues meie pika ajaloo esimese seemne idanema pistsid. Tahtsid ju nemadki võõra kultuuri keskel rõhutada oma eripära ning propageerida Venemaal eesti keelt ja kultuuri. See oli julge ja auväärne tegu.

Tänapäeva indiviidikeskses maailmas on Põhjalal kindlasti oma koht. Seltsis on inimesi, kes julgevad mõelda, välja öelda ja korda saata, mistõttu see on äärmiselt soodne pinnas värskete ja vahel pisut liigagi lennukate ideede tekkeks.

Kuid parimatest mõtetest saavad suured tegemised vaid siis, kui suudame endiselt lasta igal isiksusel enda hulgas vabalt areneda ning säilitame oma väljakujunenud positsiooni akadeemilises elus.

Kuidas sai Sinust põhjalane?

Maria Uustalu
astus
Põhjalasse
aastal 2003

Ma ei mäleta, millal esimest korda Põhjalast kuulsin. Aga Põhjala liige oli mu vanaisa, kellest kahjuks eriti palju ei mäleta, ja liige on ka isa. Mul polnud aimugi, mida põhjalased tegid ja kes sinna kuulusid. Esimene Põhjala üritus, mida ma mäletan, oli jõulupidu Stockholmist Eesti majas. Lapsed pidid salmi pähe õppima ja said jõuluvana käest kingituse, see võis olla aastail 1989–1991.

2003. aastal, kui mul oli plaanis Tartusse õppima tulla, rääkis isa natuke Põhjalast ja arvas, et Tartu-aeg tuleb kindlasti lõbusam põhjalastega. Ja ma arvasin ka, et kui tahan uusi sõpru leida, pean minema mingisse organisatsiooni. Põhjalastest vanaisa ja isa tõttu oli valik organisatsioonide seast piiratud... Aga pärast sain aru, et minu jaoks on Põhjala kõige sobivam organisatsioon ning olen õnnelik, et vanaisa ja isa valisid Põhjala!

Mart Maandi
astus
Põhjalasse
aastal 1969

Võiks öelda, et ma pole astunud Põhjalasse, vaid olen sinna sündinud. Meie peres keerles kõik Põhjala ümber, meie perekondlik läbikäimine oli ikka põhjalastega.

Minu isa Helmut oli kogu aeg Põhjala tegevusega seotud, kuigi ta alati juhatusse ei kuulunud. Samuti on minu vend Jaak ja õde Anne põhjalased. Ema oli aga korporatsioonil Filiae Patriae. See, mis ma Põhjalast olen saanud, on mingisugune ühiskondlik koolitus, sest Põhjala on alati olnud poliitikast ja ühiskonnast huvitatud.

Tõnu Koppel
astus
Põhjalasse
aastal 1996

Minu esimene tutvus EÜS Põhjalaga oli 1995. aasta lõpus, 1996. aasta alguses. Olin siis TTÜ teise aasta tudeng ja tõtt öelda ei teadnud akadeemilistest organisatsioonidest kuigi palju.

Minu kaks head nõ liivakastisõpra olid põhjalased ja kutsusid mind mõnele põhjala üritusele. Põhjala oli tollal sõna kõige otsemas mõttes sõprade salgake. Tallinnas oli Põhjalal siis 4-5 aktiivset liiget ja Tartus kippus aktiivsete liikmete koha pealt asi veel kesisem olema.

Mulle see sõprade salgake hästi sobis ja tundsin end väga kiiresti Põhjalas koduselt. Võtsin aktiivselt osa vanamehetundidest ning üritustest, kuid ometi juhtus, et avalduse Põhjalasse astumiseks esitasin enam kui pool aastat hiljem, septembris.

Põhjalas võlusid mind ilmselt kõige rohkem need vanad ja äärmiselt põhimõttekindlad ning sirgeselgsed vanahärrad, kes võtsid sind kohe kui sõpra ja võrdset suhtluspartnerit. Teiselt poolt tundsin võimalust midagi korda saata, õppida ja areneda koos seltsiga.

Põhjala teatrilembus sünnitas festivali

ksv! Elen Kõima
coetus 2002/II

Paljude Põhjala traditsioonide hulgas on oma kindla koha leidnud ka teatrifestival Põhjadraama, mis tänavu kevadel tähistas oma viiendat juubelit. Näidendivõistluse kutsus ellu EÜS Põhjala Tallinna koondis ning Tallinna akadeemilistele organisatsioonidele tähendab see üht mõnusat päeva täis teatrit ning lihtsalt lõbusat koosolemist.

Põhjadraama sündis meie seltsi liikmete suurest armastusest teatri vastu. Meile meeldib seda nii vaadata kui ka ise teha. Viis aastat tagasi leidis grupp põhjalasi Tallinnas, et oleks tore oma armastust näitlemise ja teatri vastu ka avalikult üles näidata. Tekkis idee luua enneolematu teatrifestival nii Põhjalale endale kui ka teistele Tallinna akadeemilistele organisatsioonidele. Kuigi Põhjadraama sai alguse meie endi suurest huvist, siis nüüdseks teame, et EÜS Põhjala ei ole Tallinnas mitte ainus teatrit armastav organisatsioon. Festivalile on tekkinud oma kindel osavõtjaskond, kes lõõb alati aktiivselt ja pühendunult kaasa, mille üle on meil ainult hea meel.

Teatrifestivali Põhjadraama korraldamise teeb toredaks ürituse vaba ja meeldiv õhkkond ning lõbusad inimesed. Vaieldamatult on Põhjadraama üks Tallinna koondise oodatuid koosviibimisi, mille korraldamist alustatakse juba mitu kuud enne üritust. Festivali ettevalmistustega on hõivatud kogu Tallinna koondis – kõik lõõvad aktiivselt kaasa, mõned organisatoorsel ja teised jälle loomingulisel poolel.

Suurest näitlemislembusest astub Põhjala Tallinna koondis igal festivalil ka ise teatritükiga üles. Ehkki meie näidend žürii poolt hindamisele ei kuulu, kujuneb sellest alati nauditav vaatemäng nii

2000. aasta märtsis võitis Põhjadraama Tartu Põhjala.

EÜS PÕHJALA

osavõtjatele kui külalistele. Oma näidendi ettevalmistamine on alati lõbus aeg. Lisaks teatritegemisele pakub see ka suurepärase võimalust üksteist paremini tundma õppida – näitlemine on meid avanud, toonud liikmetes esile hoopis uusi külgi ja mitmeti üllatanud. Sellest on saanud meeldiv loominguline koostöö vilistlaste, tegev- ja noorliikmete vahel.

Muutuvas maailmas muutub aga ka meie teatrifestival. Järjekorranumbrilt kuuendale Põhjadraamale 2005. aasta kevadel ootame näitemängusõpru ka Tartu akadeemilistest organisatsioonidest.

Teatrifestival Põhjadraama on traditsioonidega üritus. Neid hoiavad elus ilusad ja

põnevad mälestused esimestest kordadest ning algatajate aktiivne huvi asja vastu, mis ei ole siiani raugenud. Kuid samas on iga uus Põhjadraama omanäoline – enamasti on seal tunda peakorraldaja isikupära.

Ei ole kaht ühesugust üritust erinevate etendustega; alati pakub festival üllatusi ja tekitab imetust.

Olles kord Põhjadraamast osa võtnud, jätab festival hinge sügava mulje ning kindla veendumuse, et järgmisel aastal kohtume taas. Sest iga aasta märtsikuus ootavad Tallinnas Põhjadraama ja kõik teised teatrit armastavad inimesed.

Teater ja näitlemine on osa põhjalaseks olemisest.

Põhjalased volbrirongkäigus.

EÜS PÕHJALA

Üliõpilasorganisatsiooni teine sajand tegutsemist

ksv! Kersti Lust
coetus 2000/II

Eesti keele ja meele alalhoidmiseks koondus tosin eesti soost üliõpilast 1884. aastal Peterburis «Sõbrade Salgakesse», mis pärast mitmeid nimevahetusi ja pereheitmisi hakkas 1913. aastast kandma nime EÜS Põhjala. Nii tekkis vanuselt teine eesti üliõpilasorganisatsioon, mis tänavu novembris tähistab oma 120 aastapäeva.

Mis ühendab pühak piiskop Platonit (kod Paul Kulbusch), poliitikut ja TÜ õppejõudu Ants Piipu, pagulasluuletajat Kalju Lepikut, vabadusvõitlejat Eduard Leetnat ja suursaadik Aino Lepik von Wiren? Loetlesin vaid mõned neist paljudest vilistlastest, kes on erinevatel elualadel teinud «tööd isamaa kasuks». See mõte kõlab seltsi lipukirjana juba meie tegevuse algaastaist saati. Ajal, kui selts asutati, väärtustasid eesti haritlased end eeskätt rahvusliku haritlaskonnana ning seadsid eesmärgiks teenida rahvast. Sama idee on rõhutanud oma kõnes kaasvõitlejaile ka seltsi loomise mõtte algataja ja eestvedaja Karl Hellat: «Meid vajab väga Eesti rahvas. Meie oleme siin, et õppida ja siis oma rahva sekka oma rahva kasuks tööle minna». Rahvuslikku meelsust hoiti Põhjalas üleval ka

20. sajandi algul, kui võõrsile õppima läinuid süüdistati sageli ideaalide ja patriotismi puudumises, kasuahnuses, apoliitilisuses. Eesti iseseisvudes kodumaale naasnud põhjalased osalesid aktiivselt oma riigi ülesehitamisel ja püüdsid ette valmistada järgmisi põlvkondi tulevaseks riiklikuks ja ühiskondlikuks tööks. Põhjala vaimsust suudeti säilitada nii okupeeritud Eestis kui ka paguluses. 1989. aastal taastati seltsi tegevus Eestis.

Läbi aegade on seltsi kuulunud väga erineva ilmavaatega inimesi. Mitte kõigi jaoks pole «isamaa» tähenduse lahtimõtestamisel seisnud esikohal rahvuslik mõõde. Ent neid kõiki on ühendanud tahe ja püüd teha midagi ühiskonna kasuks, kaasinimeste heaks. See kandev idee pole Põhjalast kuhugi kadunud, vaid hoopis püsib elujõulisena isegi tänases äärmiselt indiviidikeskses Eestis.

Sellest annab tunnistust möödunud sügisel seltsi mõttetalgutel ksv! Margus Metskivi poolt välja öeldud seisukoht: «Enda arendamisel on vähe mõtet ilma üldise kasuta, samuti on raske üldist hüvangut saavutada ilma enast arendamata».

Põhjalaste tööst isamaa kasuks jutustab ka seltsi aastapäevale pühendatud näitus TÜ raamatukogus (11.–27. novembrini).

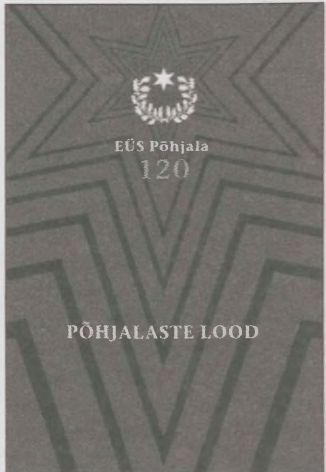
Põhjalaste aastapikkune ühistöö koondub 120 leheküljel

ksv! Teele Pehk
coetus 2000/II,
«Põhjalaste lugude»
toimetaja

Pärast 17 aastat kestnud vaikust ilmus sel sügisel kauoodatud Põhjala kogumik «Põhjalaste lood». Tegemist on intervjuude kogumikuga, mis jutustab eri ajastutesse kuuluvate põhjalaste eluteedest ning Põhjala tegevusest läbi ajaloo.

Väljaande koostamine andis suurepärase ja unustamatu võimaluse suhtlemiseks meie auväärse vilistlastega. Just inimestega rääkides tulevad päevavalgele lausa uskumatult põnevad seigad.

Näiteks vil! Alfred Keerdi 11 aastat metsavennana, vil! Rene Levollit prototüüp nuku filmi «Operaator Kõps» peategelasele, Põhjala taasutamise pidustuste rahastamise jaoks esitatud sponsorlus-taotlus kummitoodete vabrikule Põhjala, vil! Harri Moora eestvedamisel 1994. aastast naisliikmete kaasamine seltsi tegevusse.

Idee Põhjala koguteosest on vaikselt idanenud juba mitmeid aastaid. Lähenev EÜS Põhjala 120. aastapäev andis piisava tõuke selleks, et asi kätte võetaks ja seltsi vanusele vääriline teos ilmuks. Seekord ei kirjutanud seltsi liikmed erialaseid teadusartikleid või eseesid nagu varasemates koguteostes, vaid otsustasime pöörata tähelepanu just oma vilistlastele kui isiksustele ja avada nende kaudu Põhjala olemust.

Esimest korda tulime kokku käesoleva aasta alguses ja va-

lisime välja vilistlased, keda intervjueerida. Nimekirja said pandud kõik vanemad seltsi auväärsed liikmed, kes elasid Eestis okupatsiooniajal ning samuti seltsi taasutamisega seotud vilistlased. Just Põhjala taasutamise kohta valitses meie teadmistes seni kahetsusväärne lünk, mida «Põhjalaste lood» nüüd täita püüab.

Vilistlased välja valitud, kutsusime kõiki noor- ja tegevliikmeid üles ettevõtmises osalema. Lõpuks viisid 14 aktiivset põhjalast intervjuud läbi ja kirjutasiid kogutud materjali põhjal artiklid.

Tööhoos oli kogu Põhjala

Kogumiku toimetajana pean tunnistama, et ei olnud kerge sellist suurt kollektiivi ohjata ning nende kõigiga koostööd teha. Inimesi tuli mehiselt tagant sundida ja mõned intervjuud said endale viimasel hetkel hoopis uued autorid. Lõppkokkuvõttes õnnestus meil küsitleda 18 vilistlast. Järgmisena oli vaja nende värvikad elulood artikliks vormistada.

TÜ Kirjastusega kogumiku trükkimise asjus läbi räägitud, oli tarvis materjal kokku saada. Sellest hetkest algas peale tõeline artikliralli.

Kogumiku toimetajatena veetsime vilistlaste Piret Pappeliga päevi ja öid arvuti ees, et lugeda kõik artiklid korduvalt ja korduvalt läbi. Asja tegi keerulisemaks seegi, et mina tegelesin kärpimise ja sõnaseadmisega hoopis Eestist eemal, naaberriigis Soomes. Kogu minu ja Pireti vaheline suhtlus toimus meilide vahendusel.

Kogumiku õigeaegse ilmunise nimel vähenes meie uneaeg ning proovile sai pandud ka tervise vastupidavus. Omavahel naljatasime Piretiga, et loodetavasti ei osale me Põhjala aastapäeval sandi ja vigasena.

Selles osas, kuidas kassetil olevast intervjuust artikkel kokku panna, jätsime põhjalastele suhteliselt vabad käed. Rakendati oma loovust ning kirjutati just sellises stiilis kirjatükk, nagu ise paremaks peeti. Nii leidubki kogumikus

ajakirjanduslikke üllitisi, kronoloogilisi jutukei ning vabas stiilis artikleid. Selles mitmekesisuses avaldubki minu arvates põhjalaste omapära. Lisaks üritasime hankida võimalikult palju fotomaterjali.

Töö isamaa kasuks

Isiklikult leian, et vilistlaste intervjuerimine oli äärmiselt meeliülendav ning rikastav kogemus. Nüüd tunnetan paremini Põhjala vaimsust ning mõistan seltsi panust isamaa hüvangule. Nende vaprate, teotaheliste ja sihikindlate vilistlaste kogemused peegeldavad mitte ainult EÜS Põhjala kulgu, vaid ka Eesti ajalugu. Samas viib käesolev kogumik omamoodi ellu ka meie lipukirja «Töö isamaa kasuks».

Minul on siiras rõõm Põhjala kogumikku enda kätes hoida, kuna teos sündis vaevaliselt ja asjaosalisi põhjalasi proovile pannes. «Põhjalaste lood» sai teoks tänu kõigile agaratele põhjalastele, EÜS Põhjala Vilistlaskogule, kaanekujundajale vil! Kaia Rähnile ning kogumiku toimetajatele.

Mis on ÜL?

ksv! Kaisa Treier
EÜS Põhjala s/s esindaja Üliõpilasseltside Liidus

ksv! Evelyn Kaldoja
Üliõpilasseltside Liidu esindajatekogu esimees 2000. aasta sügissemestril

ÜL ehk Üliõpilasseltside Liit on ühendus, kuhu kuulub suurem osa Tartus tegutsevatest traditsioonilistest üliõpilasseltsidest. Praegu on ÜLis liikmeid neli – EÜS Põhjala, Eesti Nais-üliõpilaste Selts, ÜS Raimla ja ÜS Liivika.

1920ndail Eesti Korporatsioonide Liidu eeskujul ja samas ka vastukaaluks tegevust alustanud üliõpilasseltside katusorganisatsioon elas sõdadevahelisel perioodil üle mitmeid format-sioone. Näiteks juba nime poolest – vaheldumisi oli tegu lihtsalt Üliõpilasseltside Liidu ja Eesti Üliõpilasseltside Liiduga.

Samas pani just (E)ÜL toona aluse kahele tänapäevalgi tuntud nähtusele – ajakirjale Akadeemia ja Tartu üliõpilasteatrile.

Seltside liberaalsele vaimule kohaselt olid liidu asutajaliikmete hulgas nii mees-, nais- kui ka segaseltsid (EÜS Põhjala toona meesseltsina) ning nii on ka tänapäeval. Sarnaselt algusaegadele on siiaaani ÜLi põhiinstitutsiooniks esindajatekogu, kus seltsid juhivad vanuselises järjekorras semestri kaupa.

Esindajatekogu käib koos umbes kord kuus ning peale suhtlemise planeerib ka seltside ühistegevust.

ÜL korraldab igal semestril mitu üritust alates referaadiõhtutest ja lõpetades hoogsate pidudega.

Näiteks vastlapäevad vee-davad seltslased ÜS Liivika konvendis, sest see on Kassitoomele kõige lähemal.

Nagu paljud teised tart-lased, ihkame ka meie sealt eluga riskides alla kihutada. Kui lund ei ole, läheme ikkagi Liivikasse, sest hernesuppi ja kukleid seal ikka pakutakse ning viktoriin toimub ka kindlasti.

22. aprillil tähistame liidu aastapäeva. Pidude alati hoogne ja lõbus – süüakse, juuakse, tehakse teatrit ning kunagi ei puudu ka Krambambuli. Pärast viimati mainitud vedeliku mekkimist ei ole ka lõbusal tujul enam piire.

Samuti on traditsiooniks koguneda pärast suuri volbripidustusi 1. mail botaanika-aeda piknikule ning seal eelmise öö muljeid vahetades veel rõõmsalt laulugi jorutada.

Nagu korralikele eestlastele kombeks, tähistame koos ka mardipäeva ja jõule, kus vaatame noorliikmenäidendit ja mängime mitmeid seltskonnamänge. Nende kahe vahele mahuvad kindlasti ära üks lennukas referaadiõhtu ning ühine noortetund.

Viimases meenutatakse üksteise ajalugu ning Liivika ja ENÜS meenutavad sõbralikult, kuidas nad üksteist ükskord ammu rukkisid. Ja Põhjala ja Raimla tunnevad uhkust selle üle, et tülist kõrvale jäid.

Põhjala paistab silma vahvate üritustega

Volber 2004

Mäletan, et ilm oli ilus ja linnud laulsid, poisid tegid kraapsu ja kevadine tuuleõhk sasis heledalt õllepudeleid. Ajaloolise tõe huvides tuleb tunnistada, et rongkäigus hoidis Põhjala edurivis endiselt teist kohta. Laulsime hingest, kõvasti ja valesti, nii kuidas kõri võttis: kriiskas Piret, kiljus Kaidar ja meloditses Mari.

Edasi olime juba Neobaltia majas ning etendasime Põhja-draamal kõrgeid autasusid pälvinud tükki «Suveöö unenägu remix». Uudse elemendina kukkusid Evel kõrvad küljest ära. Rahvas aga võttis kõike vastu vaimustusehüüete ning lõppematu aplausiga.

ksv! Liis Jemmer
coetus 2001/II

Jõuluvana aset täitnud kuradike ksv! Maarja Pedaja ja päkapikk ksv! Maris Puurmann.

EÜS PÕHJALA

Lastekaitsepäev
1. juuni 2000

Viperustega alanud lastekaitsepäeva piknik Taevaskojas kujunes lõbusaks väljasõiduks (suvi 2000).

EÜS PÕHJALA

Üliõpilasseltside Liidu vastlapäev 2003

Esialgu tundus olukord Kassitoomel komplitseeritud: mägi ja selle nõlvad näisid suhteliselt ühtlaselt kaetud olevat aktiivsete vastlapäevatähistajatega ning terviselikel põhjustel tundus nendega ühinemine end mitte õigustavat. Meie meeled läksid aga rõõmsamaks, kui saabus nri! Radko Avi, kellega oli kaasas väga tore Ene Ergma

valimisplakat, mis lubas veelgi vahvamaid allalaskmisi. Enele pandud lootused ei läinud mitte vett vedama ning tegime temaga nii mõnedki toredad liud. Vahepeal muutus küll enesekehtestamine raskeks, kuna Ene muutus väga populaarseks ka teiste mäelviibijate seas ning esines väike konkurents.

ksv! Pille Tõnisson
coetus 2002/I

ksv! Maarja Pedaja
coetus 1998/II

Kes või mis on EÜS Põhjala?

ksv! Piia Tamm
Eesti Nais-üliõpilaste Selts, *coetus* 2003/II

Põhjala tähendab meile midagi lähedast ja sooja. Tänu meeldivatele ühistele laulutundidele ja paljudele teistele ettevõtmistele on meie liikmed aastate jooksul sõbrunenud. Ette on tulnud ka sügavamat sõprust ja kiindumustki. Mõnest on saanud suisa meie mõttekaaslased, et mitte öelda relvavennad, kellele võib ka hädas loota.

Meie sarnaste peakatete pärast on mitteorganiseerunud tudengid meid vahel ka üheks suureks pereks pidanud. See kõik iseloomustabki värvikalt seda, miks oleme hakanud Põhjalat määratlema iseenda kaudu – just Põhjalaga koos olles tunneme me ennast kõige vabamalt, kõige rohkem iseendana.

Ning Põhjala poisse meeldib meile vahel ikka tantsupõrandale tirida, sest nende keerutamistrikikoolkond on ju Tartu akadeemilisel maastikul läbi aegade tuntud.

Niisiis on Põhjala hea sõber, õde või vend, konkurent ja mõttekaaslane.

ksv! Lauri Linnamäe
Korporatsioon Fraternitas Estica, *coetus* 1999/II

Meie jaoks on lähedased kontaktid Põhjalaga olnud igal juhul sulaselge rõõm. Kes oleks osanud arvata, et meesorganisatsioon võib segaorganisatsiooniga koos tantsima õppida? Meie küll kahtlesime. Aga tantsupõrandal koos põhjalastega veedetud meeldivad õhtupoolikud tõestasid sootuks vastupidist – kõike saab, kui tahtmist on!

Või näide elust enesest. Varahommikust saati teadust tuupinud *esticus* lahkub soojal aprillikuul hilisõhtul kurnatult *alma mater*i peahoonest. Gildi tänava nurgal näeb ta ühe rohekavõitu seltsimehe kuju alla kogunenud seltskonda, mis osutub elevalt sumisevaks põhjalasteks, ning oh seda imet – kahe minutiga on ju Tartu akadeemilisel maastikul läbi aegade tuntud.

värskendava kesvamärjusega, kümne minuti pärast on ka Põhjala suur ja kodune sohva tänavale tassitud.

Just sellisena tunnevad *frater esticus*ed oma akadeemilisi sõpru EÜS Põhjalast – vormilt pisut teistmoodi kui meie (kannavad näiteks konvendis susse!), aga alati elurõõmsad, hakkamist täis ning valmis mõneks vägi-teoks.

ksv! Martin Must
Korporatsioon Tehnola, *coetus* 2002/I

EÜS Põhjala oli esimene üliõpilasorganisatsioon, millest ma tänu oma ühikakaaslastele kuulsin. Mõlemad toanaabrid kuulusid Põhjalasse ja esmamulje pärines nendelt: pidevalt palju üritusi, alpinismihobi, väga vaimukad lood eri ettevõtmistest. Esmakordselt kohtusin isiklikult Põhjala kui seltsiga rebase-tunni ajal ning minu üllatuseks oli seal tüdrukuid palju rohkem kui meessoos esindajaid.

Mis võiks olla ühist Põhjala ja Tehnola vahel? Kas ongi

Põhjala krundi riisumine
novembris 1998

Kui kella kaheks oli lõpuks kohale jõudnud ka Maarika, mindi väheste vapratel lehti riisuma. Nagu juba on traditsiooniks kujunenud, lõhuti ka nüüd ära üks kunstimuseumile kuuluv reha. Harri Moora rääkis, et tema oli omal ajal krundi koristades leidnud täiesti töökorras teleka. Meie küll telekat ei leidnud, kuid see-eest muud vajalikku kraami: kaks täiesti korralikku labidat, lego-lapsevankri ja lego-jalgratta, ühe seljakoti, hulgaliselt purke ja pudeleid. Järjekordseks näiteks Põhjalas valitsevast üksmeelest on aga asjaolu, et vaevalt olin mina rattaga kimades kohale jõudnud Põhjala korteris tehtud purgi kummeliteega, kui saabus roheline Žiguliga Anti ja ulatas autoukse vahelt... termose teega. Nii et neli riisujat ja kaks teetoojat.

ksv! Luule Rand
coetus 1998/I

Ksv! Rannar Airik esineb merepeol näkivaatlejana (sügis 2002).

EÜS PÕHJALA

Kasutatud on löike EÜS Põhjala kroonikast.

Kuidas sai Sinust põhjalane?

Raivo Salumäe
EÜS Põhjala taasasutajaliige

Astusin EÜS Põhjalasse mitte üksnes põhjusel, et selle organisatsiooni sihiks on kujundada oma liikmetest kõrgete kõlbeliste omadustega ühiskondlikult võimekaid isikuid. See on sihiks ilmselt kõigile intiimorganisatsioonidele. Pidasin seda 1989. aastal Eesti edenemise põhiküsimuseks. Nii on olnud, on ja jääb igavesti.

Konkreetselt ajendasid mind seltsi põhimõtted ja vastavalt väljakujundatud tegevusvormid. Selts on andnud mulle eelkõige just hindamatu kogemuse suhtlemisel vanade vilistlastega, sügavama arusaamise ühiskondlikest probleemidest ja vastava inimesetundmise, samuti erilised suhted nii oma seltsi kui ka teiste organisatsioonide pühendunud liikmetega.

Kairi Leivo
astus Põhjalasse aastal 1994

Tundub, et elu võõral maal on vanainimese mälu nii ähmas-tanud, et ma ei mäletagi enam, kuidas seltsi sattusin. Piir seltsi astumise ja seltsis olemise vahelgi on kadunud, olin ma ju enne astumist tihti seltsi üritustel. Võib vist öelda, et sõbrad kutsusid ja ise tahtsin.

Selts on andnud mulle peataie tarkust, kapataie inspiratsiooni ja loomelendu, rinnataie rõõmu, külmitutäie tegutsemisjulgust ja esinemis-ostust, ämbritäie uusi kogemusi ja metsatäie häid sõpru.

Maarika Ait
astus Põhjalasse aastal 2004

Nelja Tartus veedetud aasta jooksul olin kogunud juba suurel hulgal sõpru ja tuttavaid ning elanud täiel rinnal tudengielu. Sel sügisel ei piisanud enam sellest kõigest. Tahtsin midagi uut ja huvitavat. Põhjalas oli mõnus olla ja kohe tekkis ka side sealsete inimestega.

Korporatsioonidega võrreldes on siin tunduvalt vabam õhkkond, mis minule kui vabale hingele on vastuvõetavam.

Mulle meeldib ka see, et Põhjala on segaselts. Kui loodus on juba kaks sugu paika pannud, siis miks peaksime meie, inimesed, seda kuidagi moonutama.

Üheskoos tekib mõnus kogukond, kus mõlemad sugupooled oma mõtete ja käitumisega teineteist täius-tavad.

Paljude seltsi liikmetega olen lühikese aja jooksul väga lähedaseks saanud. Ürituste ajakava on piisavalt tihe, et nende hulgas endale sobiv leida. Tunnen, et võin siin oma mõtteid ellu viia. On vaja ainult idee välja käia ja mõttekaaslasid otsida.

Siiani ei ole ma hetkekski oma otsust kahetsenud. Liitumine akadeemilise organisatsiooniga on minu maailma tunduvalt täiustanud. See oligi ju see, mida ma siia ot-sima tulin.

Peanoogutused, tantsukaart ja avapolonees

ksv! Eva Kübar
coetus 2002/II

EÜS Põhjala viis sõprusorganisatsiooni Soomes ja Rootsis koondavad meiega sarnaselt nii tüdrukuid kui ka poisse, kuid näiteks peokombestik on neil meist täiesti erinev.

Kui Eestis tähendab akadeemilise organisatsiooni aastapäev väikest pidulikku eeskava, millele järgneb vabas vormis tantsupidu, siis meie Soome või Rootsi sõprade juurde külla minnes tuleb valmistuda elegantseks õhtusöögiks, kus kõik käib rangelt reeglilikult järgi.

Kummalised peanoogutused

Eestlaste jaoks võib siin mitmeidki üllatusi ette tulla. Näiteks meenutab ksv! Pille Tõnisson üht kevadballi Uppsalas Värmlands Nationis: «Tervitusnapsud, teadagi, võetakse sinna juurde käivate peanoogutustega, mille rütmile ma ka esimeste napsude ajal paraku pihta ei saanud.

Seejärel toodi kauaoodatud söögi esimene käik, mis minu suureks pettumuseks kujutas endast väikest toorest lihatükki ning kunstiliselt poolitatud tomatit. Jäin pikisilmi järgmist käiku ootama».

Ka tantsukombestik on põhjanaabritel palju range-
malt paika pandud ning jala-
keerutusest lihtsalt kõrva-
lehiilimine ei õnnestu ka
tagasihoidlikel eesti neidu-
del. Nii ei pääsenud kohus-
tuslikust poloneesitiirust
ka ksv! Egle Rummel, kes
küllastas 2001. a sügisel ESO
(Eteläsuomalainen Osakunta)
balli Soomes.

Kohustuslik polonees

«Mina, vana kobajalg, mõtlesin endamisi, et kui tantsukaart tühjaks jääb, pole vaja muretseda, et poloneesi tantsida ei oska, siis lihtsalt ei pea tantsima,» paljastab ksv! Rummel oma algse kohmetuse. Pärast seda aga, kui lauanaaber tütarlapse tantsule palus, sulas neiu süda suisa sedavõrd, et Põhjala kroonikasse ilmus hiljem lõik: «Õnnistagu taevast soomlasi ja nende kavalaid nõke! Tuli välja, et tantsupartneriks sattus mulle noormees, kes oli viks ja viisakas ning tantsis valssi nagu noor jumal!» Suisa nii, et ksv! Rummel viimati mainitud tantsus ka vasakule poole keerutamise ära õppis.

Mitmeid kasulikke teadmisi ESO ballilt omandas ka ksv! Kaisa Treier, kes jagab lahkelt näpunäiteid neile, kel tulevikus plaanis põhjanaabreid küllastada: «Pidulik õhtusöögilauas tee nii, nagu teised ees teevad ja naera siis, kui teised naeravad; kui algab tantsimise osa, siis valmistu selleks, et ajad saamud sassi ja muutud naljakaks koperdiseks. Parimal juhul ei kuku sa kõhuli».

Alkoholi tarbitakse põhjanaabrite pidulikel ballidel päris ohttrasti, sest napsuklaasi tuleb kergitada pärast iga sõnavõttu või etteastet. Ning kel märjuke otsa lõppeb, see saab kohe juurde. Ka joomis-

Eteläsuomalainen Osakunta traditsioonilistes Esko pulmades pidutsevad ksv! Gea Suumann (ENÜS), Anneli Ess (ESO), Penna Urrila (ESO), ksv! Helina Voogne (ENÜS), ning ksv! Mari-Liis Eeljöe ja Laura Sedman Põhjalast.

EÜS PÕHJALA

Ksv! Hasso Hirvesoo on leidnud sooja koha soome neiu kõrval, kus mõnusalt juttu puhuda.

EÜS PÕHJALA

kultuuri kohta on ksv! Treier ESOst mõned tähelepanekud kõrva taha pannud: «Joo alati teada tuntuud marke, sest soomlastel on ka väga omapärase maitse ja mõjuga jookke».

Pärast seda aga, kui pidulik osa laua taga läbi ja neli-viis lahtrit tantsukaardil lauanaabrite nimedega täidetud, lähevad ka soomlaste ja rootslaste peod üle millekski selliseks, mida võiks võrrelda eestlaste volbriga.

Tasuta joogid VIP-toas

Näiteks kevadball Uppsalas on samuti traditsiooniline piduõõ, kus kõigi natsioonide uksed küllastajatele avatud, mistõttu toimub samalaadne mööda linna patseerimine nagu meil ööl vastu 1. maid.

«Õnnekombel õnnestus meil leida VIP-tuba, kus oli n-ö kõrgem ja põnevam seltskond ning tasuta joogid,» räägib ksv! Tõnisson meeleolukast õhtust kevadballil. «Pidu lõppes varajastel hommikutundidel ühes siiani

määramata organisatsiooni diskotantsu tammudes.»

Lõbusaks kisub hommikupoole ka ESOs. «Seisime klaveri ümber ja laulsime ingliskeelseid laule,» meenutab ksv! Kaisa Sein varajasi hommikutunde ESO ballilt 2004. a sügisel.

«Antti Castren ESOst tuletas minu rõõmuks meelde mõned eestikeelsed laulud. Kõlasid näiteks «Metsavendade laul», «Pea õitsvad lilled» («Noorus on ilus aeg») ja «Joo, sõber, joo».

Pärast kõike seda ei minda aga mitte koju magama, vaid kogunetakse oma organisatsiooni Sillisele, mida võiks siis võrrelda eesti kaatripäevaga. Ksv! Sein meenutab: «Mina enam eriti rääkida ei jõudnud. Kogusin vaid mõnede inimeste kontaktandmeid, tänasin ja jagasin väikseid kingitusi».

Igal juhul on kõik Põhjala liikmed, kes kunagi mõnes Soome või Rootsi organisatsioonis külas käinud, sealsetest inimestest ja vastuvõtust vaid ülivõrreates kõnelenud ning alati tagasi minna soovinud.

Vaieldamatult on tegemist kogemustega, mis laiendavad põhjalaste silmaringi ning on tänu alati ettetulevatele kentsakatele vahejuhtumitele ka äärmiselt lõbusad.

Eesti šokeerib rootslasi. Positiivselt.

ksv! Evelyn Kaldoja
coetus 2000/I

Saamaks teada, mida seltsi alati naeratavad väliskülalised tegelikult mõtleavad, korjasime neilt kirjaküsitlusega kommentaare selle kohta, mida nad Eestis nägid ning mida arvasid enne siiatulekut.

Paar aastat tagasi põhjalaste seltsis volbrit tähistanud Gotlands Nationi endise esimehe Markus Barthi aus ülestunnistus meenutab justkui hiljutise Ameerika komöödiafilmi «Eurotrip» Bratislavastseeni: «Arvasin, et Eesti on järjekordne Ida-Euroopa riik. Kujutlesin, et Ida-Euroopas on kõik hall ja igav, siin on palju rasketöödust ja söekae-
vandusi».

Värvilised Tartu ja Tallinn

«Ja milline oli tegelik olukord?» küsib Barth retooriliselt, uurides samas, et kuigi ta ühtegi rasketöödustettevõtet ega söekaevandust ei näinud, ehk mõni siiski Eestis on.

«See on omaette riik, omaette ajaloo ja kultuuriga. Kõik ei olegi hall, tegelikult olid Tallinn ja Tartu isegi värvilisemad kui Uppsala ja Visby.»

Emma von Essen, endine Stockholms Nationi esimene kuraator, tunnistab, et oli enne Eestisse tulekut kuulnud, et sinne rahvas ei räägi eriti palju inglise keelt.

«Tegelikult selgus hoopis vastupidine,» märgib Võrtsjärve ääres toimunud suvepäevadel osalenud rootslane.

Kolmas rootslane, Mikael Falk Värmlands Nationist, jutustab üsna sarnastest eelarvamustest, mis olid tema kaasmaalastel.

PÕHJALA VÄLISMAISED SÕBRAD:

Eteläsuomalainen Osakunta
Stockholms Nation
Värmlands Nation
Gotlands Nation
Göteborgs Nation

Iuridicum, Oeconomicum, Biomeedikum ning linna poolitav jõgi – see oleks nagu teine Uppsala.

Põhjala – üks pere

Barth rõhutab, et Põhjalas veedetud volbrit nautis ta küll täiel rinnal. «Kõige rohkem meeldis mulle Põhjala puhul see, et kõik tundusid omavahel tõeliselt head sõbrad olevat,» toob ta välja. «See võib kõlada küll pisut banaalselt, kuid te olite nagu üks perekond. Vähemalt märksa rohkem perekond, kui meie (Gotlands Nation) oleme. Meie organisatsioon on muidugi ka märksa suurem.»

Falki sõnul meeldis talle siinsete tudengite idealism. «Rootsi ja Eesti tingimused on pehmelt öeldes erinevad,» tõdeb ta. «Ja olude tõttu teete te oma seltsi käiguhoidmiseks palju rohkem tööd. See paneb mõtlema.»

Von Essenile meeldis küll põhjalaste soe vastuvõtt, kuid samas tunnistab ta, et sai ka talle mitte nii väga meeldinud üllatuse osaliseks.

Mitme tuhande liikmega Stockholms Nationi endise juhi jaoks tundus harjumatu viis, kuidas Põhjala liikmeid valib, ning tõsiasi, et mitte kõik soovijad ei pruugi Eestis üliõpilasorganisatsiooni pääseda. «See elitarism oli šokeeriv,» tunnistab von Essen.

Põhjala ja Gotlands Nationi vaheliste sõprussuhete arendamise peamise boonusena tõi Barth välja selle, et nende organisatsioonide liikmetele avaneb võimalus käia teises ülikoolilinnas külas. «Alati on tore reisida riiki, kus sa enne pole käinud, ning õppi-da tundma nende kultuuri ja kombeid,» resümeerib ta.

EÜS PÕHJALA 120
UNIVERSITÄAS TARTUENSISE LISALEHT

Toimetajad Evelyn Kaldoja, Eva Kübar, Varje Sootak
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik

eyspohjala@hotmail.ee
www.pohjala.ee
Trükk OU Greif

RAAMATUKOGU

SUNDEKSEMPLAR

Austatud ülikoolipere!

Õnnitlen teid kõiki emakeelse ülikooli 85. aastapäeva puhul! Selja taha jääv tööaasta ülikoolis on olnud suuremas osas pühendatud eelmise aasta lõpul vastu võetud arengukava tegelikuks muutmisele. Arengukavas sai määratletud ülikooli visioon – Tartu Ülikool on rahvusvaheliselt tunnustatud teadusülikool ja Eesti akadeemilise vaimuse, rahvuskultuuri, teaduskeele ning kõrgtehnoloogilise innovatsiooni keskus. Ühtlasi said sõnastatud ka meie strateegilised tegevussuunad: rahvusülikooli tugevdamine, rahvusvahelistumine, rahvusliku tipp-haritlaskonna järjepidevuse tagamine,

intellektuaalse kapitali rakendamine ja õppekvaliteedi tagamine.

Head akadeemilised kolleegid! Täna, ülikooli aastapäeva eelõhtul, võime ilmselt kinnitada, et oleme nende eesmärkide nimel mitte ainult vaeva näinud, vaid ka tulemusi saavutanud. Edenemine on olnud kindel, ehkki kohati oleksime kõik lootnud kiiremat või ka lihtsamat edasiliikumist. Usun, et võime aastapäevameeleolus kinnitada – Tartu Ülikool on jätkuvalt kindel akadeemiliste väärtuste hoidmisel. Ometi peame täna küsima, kas me võime olla kindlad ka selles, et meie pürgimused langevad kokku rahvusliku teaduse ja kõrghariduse edendamise riiklike kavadega. Olukorras, kus vabariigi valitsuse juhtiv erakond on asunud jõuliselt toetama uue ülikooli loomist, tasub endalt küsida, mida on Tartu Ülikool jätnud tegemata, missugused sammud astumata, et vajame Eestis Tartu Ülikooli kõrvale uut ülikooli.

Tahaksin siinkohal teile kinnitada,

et Tartu Ülikooli püüdlus läbi viimase aastakümne on olnud arendada välja eesti ülikool, millesse annaksid oma panuse nii rahvusülikool Tartus kui ka põllumajandusülikool, tehnikaülikool, pedagoogikaülikool, kunstiakadeemia ja muusikaakadeemia. Meie kõrghariduselu on muutunud kirjuks ja tõsi on seegi, et jõud vajavad koondamist. Seda peaks tegema sisulises akadeemilises koostöös, selge sihiga parandada hariduse kvaliteeti.

Olen kindel, et meie partnerid nii akadeemilises kui ka poliitilises maailmas näevad arenguvõimalusi eelkõige ühiselt eesmärgi poole liikumises.

Ärgem laskem end pidupäevameeleolus heidutada poliitilistest pingetest. Mõelgem pigem, kuidas oma senisele tööle ja ülikooli ajaloole toetudes jõudsalt edeneda, oma sihte hoida – ja väärikalt tähistada eesti ülikooli 100. aastapäeva, mis ka mitte kaugel ei ole.

Soovin teile veel kord õnne eesti ülikooli 85. sünnipäeva puhul!

TÄNA LEHES

Hansapanga stipendiaadid

LK 3

Doktoriõpe majandusteaduskonnas

LK 3

Res Publica vastus

LK 2

27. novembril 1919 saatis TÕ kuraator Peeter Põld kirja haridusministeeriumile palvega eraldada raha Tartu Ülikooli pidulikuks avamiseks.

Päasetäht

Eesti Vabariigi Tartu Ülikooli avamise pidulikule aktusele
1. detsembril kell 12 lõunal Ülikooli aulas.

Päasetäht TÕ avamise aktusele 1. dets 1919.

UUDISED

Täna Tartu Ülikooli nõukogus

Täna hommikupoolikul alanud TÕ nõukogu istungil on kavas ülikooli 2005. a eelarve esimene lugemine. Päevakorras on veel 2005. a ehitusremonditööde (investeeringute) plaani, vastuvõttueeskirja (magistri- ja doktoriõpe), õppetee-nustasude ja koolitusvõimsuse arvude kinnitamine.

Emeriitprofessoriks on kavas nimetada turunduse prof Mait Miljan. Otsustatakse kinnistu Puistee 43 võõrandamine.

Eesti ülikooli 85. aastapäeva aktus

Aktus algab kell 12 aulas.

Rektor Jaak Aaviksoo avakõne järel tervitab ülikooli president Arnold Rüütel.

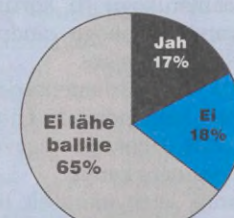
Akadeemilise loengu «Eesti hariduse tulevik – kas didaktiline või heuristiline paradigma?» peab haridusteaduskonna dekaan prof Toomas Tenno.

Promoveeritakse audoktorid, auliikmed ja doktorid. Antakse kätte TÕ esimene Rahvusmõtte auhind. Audoktorite nimel tervitavad Anne Buttimer ja Tarja Halonen.

Aktusel laulab TÕ akadeemiline naiskoor.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas ülikooli ballipilet on ostetud?

Vastajaid: 155

Uus küsimus:
Kas rongkäiku lähed?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

TARTU ÜLIKOOLI UUED AUDOKTORID JA AULIIKMED

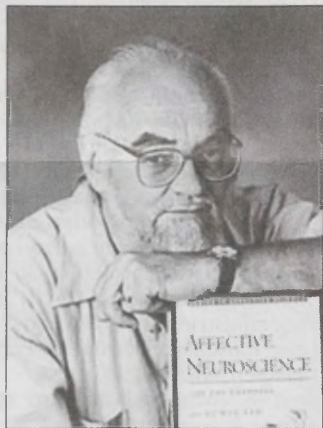
Audoktor Tarja Kaarina Halonen

Soome Vabariigi president Tarja Kaarina Halonen (1943) sai 1968 Helsingi Ülikoolis magistriraadi õigusteaduses.

Ta on töötanud kogu oma poliitilise karjääri vältel juristina Soome Ametiühingute Keskorganisatsioonis, olles samal ajal parlamendi ja valitsuskabineti liige. Valiti parlamenti 1979 ja olnud seal viie järjestikuse koosseisu liige. Olnud sotsiaal- ja tervishoiuminister, justiitsminister ja välisminister, samuti Põhja-maade koostöö eest vastutav minister. Välisministrina oli ka Euroopa Liidu Nõukogu eesistuja.

Halonen on toetanud poliitiku ja juristina Eesti riigi kujunemist euroopalikuks õigusriigiks ning arendanud Tartu ja Helsingi ülikooli õigusteaduskondade koostööd.

Soome riik on toetanud euroteaduskonna loomist ja aidanud koolitada õigusteaduskonna järelkasvu. TÕ õigusteaduskonnas on töötanud ja loenguid pidanud mitmed Helsingi Ülikooli õppejõud, Helsingis on end täiendanud TÕ magistrandid ja doktorandid.

Audoktor Jaak Panksepp

Bowling Greeni Ülikooli emeriitprof ja Ohio meditsiinikolledži adjunktprofessor psühhiaatrias ja afektiivse psühhobioloogia uuringute juht Chicago Northwestern University's Jaak Panksepp (1943) kaitses doktori-väitekirja Massachusettsi Ülikoolis.

Prof Panksepp on loonud sünteesi käitumise, hinge- ja ajuteadustes, et mõista emotsioonide ja motivatsioonide olemust. Viimasel aastatel on ta uurimisala laienenud skisofreenia ning une ja teadvuse probleemi-deni.

Teda võib pidada afektiivse närvi-teaduse ja neurobioloogia mõiste loojaks.

Jaak Panksepp on teinud koostööd oma sünnilinnas ülikooli psühholoogiaosakonna ja arstiteaduskonnaga. Ta on aidanud osakonda teaduskirjandusega, võtnud vastu TÕ külalisi ja esinenud korduvalt Tartus rahvusvahelistel konverentsidel. Olles mitmete raamatute autor, on ta alati neis meenu-tanud TÕ teadusajalugu.

Audoktor Anne Buttimer

Dublini Ülikooli Kolledži emeriitprof Anne Buttimer (1938) kaitses doktoriväitekirja Washingtoni Ülikoolis.

On töötanud mitmes USA, Rootsi, Inglismaa ja Prantsusmaa ülikoolis. Ta on Iiri Riikliku Geograafiakomitee eesistuja, Iiri Riikliku Teadusajaloo ja -filosoofia Komitee ja Academia Europaea liige.

Prof Buttimeri peetakse kultuurigeograafia humanistliku traditsiooni üheks olulisemaks arendajaks. Viimased kolm aastakümnet on ta olnud oma eriala üks suuna-näitajaid, rõhutades humanistliku perspektiivi tähtsust geograafias.

Buttimer on on olnud kõige olulisem TÕ kunagise prof ja rektori Edgar Kanti (1902–1978) Lundi Ülikoolis rajatud geograafiakoolkonna ideede edasikandja maailmas.

Buttimeri huvi Edgar Kanti ideede vastu süvenes, kui ta asus tööle Lundi Ülikoolis. Need on kajastunud ka Buttimeri enda töödes. Ta on pidanud teaduskonverentsidel Edgar Kanti ja Tartu Ülikooli teaduspärandit tutvustavaid ettekandeid.

Auliige Walter Keller

Diplomeeritud ehitusinsener Walter Keller (1932) on õppinud Aacheni Tehnikakõrgkoolis ja Saarbrückeni Ülikoolis ehitusõigust. 1959. aastast juhib ta inseneribürood Walter Keller GmbH.

Saksa Religioonijaloo Seltsi (Münster) liikme ja varahoidjana korraldas Walter Keller dr phil Thomas Richard Kämmererile antud stipendiumi finantseerimist, mis oli määratud erakorralise professuuri tarbeks TÕ usuteaduskonnas. Stipendium võimaldas prof Th. Kämmereril 1997–2003 TÕs õpetada.

2003. a kevadel avaldas Walter Keller valmisolekut võtta aasta jooksul eraisikuna enda kanda loodava õppetooli rahastamine. Vahepeal on ta andnud põhimõttelise nõusoleku, et õppetooli finantseerimine ei lõpe pärast viieaastast valimisperioodi.

Tänu Kelleri täielikule finantseerimisele loodi 1. septembrist 2003 usuteaduskonnas Lähis-Ida vanade keelte ja kultuuride õppetool ning kutsuti selle hoidjaks prof Thomas Richard Kämmerer.

Auliige Elmar Tampõld

Hiidlane Elmar Tampõld (1920) lõpetas 1941 Tallinna Pedagoogiumi. 1944 põgenes Rootsi, sealt emigreerus Kanadasse. Õppis Toronto Ülikoolis arhitektuuri ja lõpetas selle 1953 lõputööga Toronto olümpiastaadionist.

Oma pikaajalise arhitektikarjääri jooksul on tema töö tulemusena valminud üle tuhande projekti. Tampõld on pälvinud mitmeid tunnustusi ja auhindu.

1949. aastal asutas Tampõld Toronto Ülikooli Eesti Üliõpilaste Seltsi ning tema eestvedamisel rajati Torontos Tartu College.

See on saanud koos Tartu Instituudi ja selle raamatukoguga oluliseks eestiliseks varamuks ja keskuseks. 1986 rajati Tartu College'i toel Toronto Ülikooli juurde Eesti õppetool, mis aastast 2000 kannab Elmar Tampõllu nime.

Tartu College on tutvustanud Eestit ja Tartut ning Tartu Ülikooli akadeemilist kultuuri oma tegutsemisaastate jooksul üle kogu Põhja-Ameerika, edendades ühtlasi Tartu Ülikooli ja Toronto Ülikooli üliõpilasvahetuse programme.

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ aumärgiga autasustati kauaaegse väljapaistva õppe- ja teadustöö eest ning majandusteaduskonna pikaajalise juhtimise eest emeritprof Valner Krinalit.

TÜ tänukirja ja väikese medali pälvis filosoofiateaduskonna dots Kiira Allikmets.

TÜ tänukirjaga tunnustati osauhingut Tartu Ülikooli Tamme Apteek.

Rahvusmõtte auhinna nominendid

TÜ Rahvusmõtte auhinna komisjon valis välja nominendid, kes on silmapaistvalt edendanud eesti rahvuslikku ja riiklikku eneseteadvust.

Nominendid on literaat Ain Kaalep, dirigent Tõnu Kaljuste, kirjanik Jaan Kaplinski, akadeemik Endel Lippmaa, kirjanik Arvo Mägi, kunstnik Kaljo Põllu, luuletaja Paul-Eerik Rummo, kirjanik ja etnoloog Ilmar Talve, helilooja Veljo Tormis ja ajaloolane Sulev Vahtre.

Auhinna saaja tehakse teatavaks eesti ülikooli 85. aastapäeva aktusel.

Auhinnaks on 50 köidet Eesti Mõtteloo sarjast Ilmamaa kirjastuselt ning seinaplaat.

Tiigriülikool jagas stipendiume

Tiigriülikooli stipendiaadid Tartu Ülikoolis 2004/2005. õppeaastal on Kristo Heero (juhendajad Jan Willemson ja Maarja Kruusmaa), Marina Issakova (juhendaja Rein Prank) ja Ahti Peder (juhendaja prof Mati Tombak).

Professor Akira Ogawa loengud

1.-3. detsembrini peab arstiteaduskonnas loenguid Iwate Ülikooli (Morioka, Jaapan) arstiteaduskonna dekaan, neurokirurgia kliiniku juhataja prof Akira Ogawa.

2. detsembril kell 12 on loeng «Future of bypass surgery – Japanese EC-IC bypass trial/JET study». Biomeedikumi suures auditooriumis.

Prof Ogawa oli maailmas ainulaadse ülejaapanilise uuringu koordinaator. Ta on karotiidse endarterektomia ekspert. Tema teadustöö käsitlebaju verevoolu ja ajukoje proteksiooni isheemia suhtes.

3. detsembril kell 12 peab prof Ogawa Linkbergi aud (Puusepa 8) Puusepa loengu teemal «Microsurgery for Cerebrovascular Disease».

Prof Ogawa on nii Jaapanis kui ka maailmas tuntud vaskulaarse neurokirurgia ekspert.

Näitus Riigikogu töö argipäevast

TÜ raamatukogu III korrusel on avatud Riigikogu rändnäitus «Riigikogu ajas».

Eesti parlamentarismi ajaloole pühendatud näitus tutvustab Riigikogu tegevust aastakümnete kaupa.

Vaataja leiab näituselt hulga meeleolukaid fotosid karikatuuridest arhitektuuriini, samuti arhiividokumente ja ajaleheväljalõikeid ning muud parlamenditöö argipäevaga seonduvat.

Näitus jääb avatuks 12. detsembrini.

Doktoriõppest majandusteaduskonnas

Raul Eamets majandusteaduskonna teadus- ja arendusprodekaan, doktoriprogrammi juht

TÜ majandusteaduse doktoriõpe on ainus täisakrediteeringu saanud vasta-va eriala õppekava Eestis.

Majandusteadus, nagu mitmed teised sotsiaalteaduslikud distsipliinid, alustas üheksakümnendate aastate algul tegelikult nullist.

Tänu efektiivsele välisabile (euroteaduskond) ja tasemel õppejõudude kaardile on tänaseks õnnestunud luua toimivad kraadiõppe programmid (nii MA kui PhD), mida aktsepteeritakse Eestis ja välismaal.

Kaitsnud jäid teaduskonda

Kuigi iseseisvumisajal on kaitstud 9 doktoritööd, on n-õ uusi doktoreid meil kaitsnud ainult 6. Kaks esimest olid n-õ nõukogude ajal valminud tööde kaitsmised ja üks välismaalane kaitses eksternina.

Kuuest doktoritööst oli kolm rohkem rahvamajandusliku kallakuga. Need kuus kaitsnut töötavad praegu teaduskonnas. Maaja Vadi on valitud juhtimise professoriks. Uutest doktoritest on saanud täiendust nii teaduskonna administrerimine (teadusprodekaan ja nõukogu sekretär) kui ka puhtalt teaduse ja õpetamise pool (kaks vanemteadurit ja üks lektor). Seega on kõik senised lõpetajad tugevdanud teaduskonda.

Kui vaadata lõpetanute keskmist vanust kaitsmise hetkel (33 a), siis võiks see madalam olla. Kuid tuleb arvestada, et esimesed lõpetajad kuuluvad n-õ keskealiste põlvkonda, kus doktorantuuri sooritati muude õppe-, teadus- ja administratiivülesannete kõrvalt rohkem individuaalse programmi alusel. Regulaarsed auditoorsed doktorantuuriõpingud käivitusi alles hiljuti.

Sel aastal on olnud üks kaitsmine, üks on tulekul ja üks jõuab eelkaitsmiseni. Järgmisel aastal võiks kaitsmiseni jõuda samuti 3–4 doktoranti.

1999. aastani oli doktorantuuri vastuvõtt vaid 1-2 inimest aastast, mis määras ka lõpetajate arvu. Tulevikku vaatame siiski väga optimistlikult, sest 2000. a kasvas vastuvõtt oluliselt.

Kolm uurimissuunda

Enamik tänastest doktorantidest on koondunud kolme põhilise uurimissuuna ümber, mis on välja kujunenud viimase 3-4 aasta jooksul (majanduse rahvusvahelistumine (töõgrupi juht prof Urmas Varblane), tööturu ja haridusökonoomika teema (dots Raul Eamets) ning organisatsioon ja juhtimine (prof Maaja Vadi)).

Oleme jõudmas arengustadiumi, kus on kavas käivitada 1-2 teaduse tippkeskust ning seega on tekkinud suurepärase võimalusi koos konkreetsete teadussuundadega alustada ka doktorikooli(de) rajamist. Kavas on ka vastava taotluse esitamine rahastamise saamiseks Eestile eraldatud tõukefondi vahendistest.

Statistika õppetooli hoidja dotsent Kaia Philips kaitses doktoritöö «Muutused inimkapitali väärtustamises Eestis siirdeprotsessi käigus» 2002. aastal.

ERAKOGU

RAUL EAMETS

Kavas on käivitada 1–2 teaduse tippkeskust ja alustada doktorikooli(de) rajamist.

Teaduskonna eesmärk on pakkuda doktorantidele võimalikult kvaliteetset haridust. Andes enesekriitiliselt aru, et alati ei ole see Eesti ressursse kasutades võimalik, oleme igati soosinud doktorantide õppimist välismaal.

1999. aastast on teaduskond toetanud omavahenditest nende välisõpinguid ja konverentsidel osalemisi ca 800 000 kr ulatuses.

Doktorantide õpe

Osalemine V ja VI raamprogrammis on võimaldanud doktorantidel vahetustudengitena viibida ELi ülikoolides ja on toonud Tartusse välisdoktorante.

Praegu õpib välismaal 13 doktoranti, kellest loodetakse täiendust teaduskonda. Kõik, kes tulevad tagasi, ei mahu kindlasti ainuüksi Tüsse, vaid leiavad rakendust teistes Eesti kõrgkoolides ja Eesti Pangas. Seepärast tulebki meie doktorantuuri vaadata laiemas kontekstis, tegemist on majandusteadlaste kasulavaga kogu Eesti tarbeks. Avalik sektor alles hakkab teadvustama doktorikraadiga majandusteadlaste vajalikkust ministerruumites ja riigiametites.

Viimasel kahel aastal on tihenendud TÜ ja TTÜ majandusteaduskondade koostöö eelkõige doktoriõppes. Oleme doktorantide kursustele kutsunud TTÜ doktorante ja vastupidi. Toimub ka standardite ja nõudmist ühtlustamine põhiainetes. Eesmärgiks on tulevikus ühise majandusteadusealase doktoriõppe käivitamine. Samuti on toimunud hea koostöö Eesti Pangaga.

Nii nagu paljudel teistel elualadel, valitseb ka siin kvalifitseeritud tööjõu puudus. Napib teotahtelisi juhendajaid, kes ise aktiivselt teadust teevad ja noori kaasa tõmbaksid. Need, kes sobivad, on tööga ülekoormatud. Sageli on doktoritöö teema nii spetsiifiline, et terves Baltikumis ei leidu spetsialisti ja juhendamist (kaasjuhendamist) tuleb otsida kaugemalt Euroopast.

Spetsialiseerumine, mis saab vahel alguse uurimistööde kirjutamisest alusõppes, toob kaasa selle, et me saame väga kitsalt spetsialiseerunud kõrge kvalifikatsiooniga teadlase, kelle üldteadmised majandusest soovida jätavad. Neile on ka peaaegu võimatu teha erialast õpet, sest kriitilist massi kuulajaid ei saada kokku.

Täna majandusteaduse doktorantuuri on selgelt rahvamajanduse (majandusteooria) keskne, samas kui 2/3 meie tudengeid on ettevõtetmajandusliku spetsialiseerumisega. See tähendab, et tulevikus peab toimuma ühtse majandusteaduse doktorantuuri jagunemine kaheks eraldiseisvaks doktoriõppeks. Üks oleks ettevõtetmajanduse keskne ja teine majandusteooria keskne.

Õppejõudude puudusel peavad paljud doktorandid tegema intensiivselt õppejõutööga, mis vähendab oluliselt võimalusi ainult väitekirjale pühenduda. Samuti töötavad paljud väljaspool ülikooli, mis pärsib õppe- ja teadustöös osalemist.

UT KÜSIB

Millest räägite oma akadeemilises loengus?

Vastab haridusteaduskonna dekaan prof Toomas Tenno.

Loeng on pealkirjastatud «Eesti hariduse tulevik – kas didaktiline või heuristiline paradigma?». Heuristilise õppe põhimõtteid on propageerinud mitmed edumeelsed õpetajad ja õpetlased kogu maailmas, nende hulgas ka tunnustatud eesti haridusteadlased Johannes Käis ja Hilda Taba. Täna on aga koolides kasutusel peamiselt didaktiline meetod, mis on eeskätt äraõpetamise põhimõtetele rajatud õppe-süsteem.

Eesti hariduse üheks teravamaks probleemiks viimastel aastatel on õpilaste suur väljalangevus koolist, aga ka koolivägivald.

Koolis pole loodud tingimusi, mis soodustaksid kõigi laste edukat õppimist, ei hinnata õpilaste loovust ja mõtlemisoskust.

Kõiki lapsi arendav õpe nõuab muudatusi nii õppe-materjalides kui ka õpikeskkonnas, samuti õpilaste hindamise aluste muutmises, minnes üle faktiteadmiste kontrollimiselt laste arengu hindamisele.

KIRJAVASTUS

ÜVE – Res Publica esimehe Juhan Partsi vastus rektor Jaak Aaviksoo kirjale (UT nr 35, 5. nov 2004)

Hea Jaak,

Täna Sind kirja eest, kus avaldad siiralt oma muret seoses arengutega Tallinna Ülikooli ümber. Kinnitan Sulle, et Sinu poolt välja toodud muredel pole alust ja näed tonti seal, kus seda pole.

Viitased, et Tallinna Ülikooli asutamine on Res Publica erakondlik projekt. Ma ei ole selle väitega nõus.

Olen tutvunud kõikide osapoolte seisukohtadega. Sõnades on järjepidevalt Tallinna Ülikooli asutamist pooldanud ka eelmised Vabariigi Valitsused, Haridus- ja Teadusministrid, lisaks Rektorite Nõukogu, Kõrghariduse Hindamise Nõukogu, Haridus- ja Teadusministeeriumi teaduspoliitika komisjon, Teadus- ja arendusnõukogu, Eesti Kõrgkoolide Ametiliitude Ühendus UNIVERSITAS ja Eesti Üliõpilaskondade Liit.

Nende nimetatud auväärsete organisatsioonide kõrval ei pea ma kuidagi imelikuks seda, kui erakond ÜVE – Res Publica eestseisus otsustas kindlalt Tallinna Ülikooli väljaarendamisele oma selge ja positiivse toetuse anda.

Meil kõigil on ees üksjagu tööd selle nimel, et inimesed ei kardaks poliitikat, ei pelgaks osaleda otsuste tegemises ja Eesti riigi tuleviku kujundamises. Ma arvan, et inimeste hirmutamine parteidega võõrandab rahva võimust ja see sillutab tee inimkaugel poliitika naasmisele Eesti riigijuhtimisele.

Mis on täna Tallinna Ülikool? Ma arvan, et Tallinna Ülikool on täna rea inimeste idee, visioon ja tegutemistahe, kelle kannatlikkus ja toetajate otsimine oma mõtetele viimase kümnendi jooksul väärib toetust. Ja kuigi Sa adresseerisid oma kirja minule kui erakonna ÜVE – Res Publica esimehele, ei saa ma peaministrina, koos Haridus- ja Teadusministriga Eesti Vabariigi hariduspoliitika eest vastutajana sellist initsiatiivi kindlasti tähelepanuta jätta.

Tähelepanu vajavad Eesti kõrgharidustemaatikas, teadusmaailmas, üld- ja kutseharidusküsimustes täna väga paljud kriitilised küsimused. Aga minu arvates on Eesti, sealhulgas ka Tallinna kõrgharidusmaastiku põhimõtteline korrastamine üks kõige tähtsamaid väljakutseid, mida edasi lükata ei saa.

Sa märgid oma kirjas õigesti, et sellised küsimused peavad eelkõige oma lahenduse leidma nendes kokkulepitud kogudes, kust ootame kõrgharidusküsimustes pikaajalisi lahendusi. Aga mõõnem, küsimused mis on täna nii Teadus- ja Arendusnõukogu ja vastava valitsuskomisjoni ees, on mõõmatult suuremad kui lihtsalt üks nimi.

Võibolla tüüpiliselt meie ajastule ajavad igasugused nimevahetused ja -muutused meid üsna asjatult segadusse. On ju sellelaadseid kosmeetilisi ümberkorraldusi, millega sisuline nihe pole kaasnenu, viimase kümnendi jooksul olnud palju.

Mis puudutab Tallinna Ülikooli nime – tööpoolest kasutatakse mõnes riigis ülikoolide puhul ühesuguseid nimekujusid, teistes lähtutakse jälle omast, väljakujunenud traditsioonidest ja loogikast. Aga kas see kõik pole mitte üks tarbetult keeruline ja kohati ebaotstarbekas vaidlus, millele oma energiat kulutada?

Olen Sinuga nõus, et Tallinna Ülikooli täpne arenguvision vajab kõvasti tööd ja pühendumist nii nendelt, kes seda kooli asutavad kui ka nendelt, kes oma kogemust ja positsiooni kasutades peaksid nõu ja jõuga osalema.

Valitsuse otsust ja eelseisvat Riigikogu arutelu näeksin pigem selles valguses, et sellele protsessile peame omalt poolt kaasa aitama ja hoogu juurde lükkama.

Ma arvan, et me peaksime Sinuga koos rohkem nuputama, milline on meie nägemus Eesti ja Euroopa kõrgharidusruumi arengutest ja väljakutsetest järgmise viie ja kümne aasta lõikes. Me peame ka Sinuga tihedamini arutama Tartu Ülikooli vaieldamatut juhtrolli selles protsessis ja probleeme, mis Tartu Ülikooli tema Läänemere teadus- ja hariduskeskuseks saamise teel varitsevad.

Ma jagaksin Sinuga ühte meeldivat ühist arusaama oma kolleegidega teistest Euroopa riikidest. Ühel hiljutisel Euroopa peaministrite nõupidamisel konstateerisime, et tegelikult ei pruugigi me veel aduda meie ees seisva töö ja väljakutse olulisust. Kuivõrd ambitsioonikas on tegelikult kogu Lissaboni protsess, muule maailmale – järelevõtmine –, aga eelkõige sise-mise tugevuse ja konkurentsivõime kasvatamine; Euroopa ühtse teadmiste turu teke, kus info, kompetentsid ning inimesed ja institutsioonid, kes neid kannavad, saaksid Euroopas ringi liikuda ja anda oma võimed kasutusse just seal, kus neid enim vaja on. Ma arvan, et Valitsuse tehtud otsus käis ühte sammu just nendesamade mõtetega.

Olen alati valmis Sinuga nii neid kui kõiki muid teemasid omavahel arutama. Peaksime seda tihedamini tegema.

**Lugupidamisega,
Juhan Partsi**

Pank toetab tublimaid tudengeid

Aija Sakova

Täna kl 14 antakse Hansapanga Barclay kontoris üle Hansapanga stipendiumid.

Stipendiaatide hulgas on viis Tartu Ülikooli üliõpilast: Alar Ainla füüsika-keemia-, Aleksei Lissitsin matemaatika-informaatika-, Ingrid Liiv arsti-, Vallo Varik ja Mari Järve bioloogia-geograafia-teaduskonnast.

Lähtudes Hansapanga stipendiumi statuudist on stipendiumi eesmärk kaasa aidata heade õppetulemuste ja aktiivse eluhoiakuga üliõpilaste ülikooliõpingutele. Nii on kõik viis laureaati edukad üliõpilased, samuti aktiivsed ka väljaspool ülikooli.

Aleksei Lissitsin õpib matemaatika õppekava alusel. Kooli ajal on ta osalenud õpilaste teadusolümpiaadidel ning kahel korral käinud rahvusvahelisel matemaatikaolümpiaadil. Üliõpilasena osaleb Lissitsin aktiivselt vabariigi õpilaste teadusolümpiaadide korraldamisel ning on hinnanud õpilaste töid ja osalenud žürii töös.

Ka Alar Ainla osales juba põhikooli ja gümnaasiumi ajal üleriigilistel olümpiaadidel nii füüsikas, keemias, matemaatikas, informaatikas kui ka geograafias.

Olümpiaadidel osalemine

Praegu õpib Alar Ainla 4. aastat füüsika erialal. Ülikooli ajal on ta osa võtnud Eesti füüsika olümpiaadi žürii tööst, aidanud korraldada võistlusi ja olümpiaade Eestis ning Eesti-Soome maavõistlust füüsikas. Samuti on Ainla pidanud gümnaasiumiõpilastele seminare ja loenguid füüsikast ning koostanud õppematerjale. Viimast lootusega süstida järgmistesse põlvkondadesse füüsikaga tegelemise indu.

Arstiteaduse 4. aasta üliõpilane Ingrid Liiv on oma uurimustöödega saavutanud

HANSAPANGA STIPENDIAADID TÛS

Aleksei Lissitsin, matemaatika-informaatikateaduskond, matemaatika, 2. a
Alar Ainla, füüsika-keemiateaduskond, füüsika, 4. a
Ingrid Liiv, arstiteaduskond, arstiteadus, 4. a
Vallo Varik, bioloogia-geograafiateaduskond, geeni-tehnoloogia, 4. a
Mari Järve, bioloogia-geograafiateaduskond, geeni-tehnoloogia, 3. a

auhinnalisi tulemusi nii Eestis kui ka rahvusvahelisel tasemel. Ta on osalenud vabariiklikel ja rahvusvahelistel bioloogiaolümpiaadidel.

Meditstiini asus Liiv õppima seetõttu, et see on eriala, mis on ääretult mitmekülgne ja pidevalt arenev. «Tegemist on erialaga, kus tehniliste tippsaavutuste kõrval on tänini jäänud oluliseks suhtlemine inimestega, nende aitamine,» lisas Liiv.

Ürituste korraldamine

Mari Järve õpib geenitehnoloogiat, on Eesti Naisüliõpilaste Seltsi juhatuse liige ning kuulub Eesti Kirjanduse Seltsi. Ta on osa võtnud rahvuslikest ja vabariiklikest olümpiaadidest (bioloogia, keemia, füüsika ja eesti keel). 2003 oli Järve bioloogiaolümpiaadi korraldustoimkonna ja žürii liige ning on koostanud ülesandeid vabariiklikule voorule.

Huvi geenitehnoloogia vastu tekkis Järvel eelkõige kodust ja olümpiaadidelt: «Ehkki õppisin humanitaarkallakuga klassis, tundsin, et midagi jääks puudu, kui läheksin ajalugu tudeerima, mis oli minu teine valik.»

Vallo Varik õpib samuti geenitehnoloogiat. Selle eriala valis ta huvist looduse vastu. «Geenitehnoloogia tundus bioloogiast ahvatlevam oma uudsuse ja raken-

Mari Järve

VARJE SOOTAK

Ingrid Liiv

duslikuma maigu poolest,» kommenteeris Varik. Kuna geenitehnoloogia õppekava on uus, siis on Varik aidanud välja kujundada eriala traditsioonilisi üritusi. Nii on teaduskonnas üritustel aktiivne kaasalöömine, ideede genereerimine ja elluviimine tema elu lahutamatu osa.

Hansapanga 15 000-kroonist stipendiumi kavatsevad üliõpilased kasutada mitmel eesmärgil. Ainla täiendaks end mõnes välisülikoolis, Lissitsin soovib Erasmuse programmi raames õppida

ühe semestri Austrias, kus ta praegu viibibki. Ka Liiv osaleks kliinilise välisvahetuse programmis ja oleks mõnes välismaa haiglas praktikal.

Võimalusterohke tulevik

Kõigil on aga ka edasiõppimise soovid ning plaanid omal erialal edasi töötada. Nii nimetab Lissitsin oma soovina doktorantuuri läbimist ja ideaalse töökohana professori või uurija ametit ülikooli juures.

Mari Järve on juba esimesest kursusest alates TÜ

Alar Ainla

Vallo Varik

3XAIJA SAKOVA

molekulaar- ja rakubioloogia instituudi evolutsioonilise bioloogia laboris praktikal. «Minu erialal pole õppimise ja töötamise vahel sageli selget piiri,» lisas ta. Järve peab täiesti võimalikuks, et jääb ka edaspidi sinna tööle.

Ainla hindab töö leidmise võimalusi väga kõrgelt, kuna ülikooliharidus on baas, mis võimaldab kuskil tööle asudes kiiresti ära õppida antud töö spetsiifika. «Ega ülikool ole ametikool, kus peaks selgeks õppima ühe kindla liigutuse tööpingi taga,» ütles Ainla.

UUDISED

Raamatukogu virtuaalnäitus

TÜ raamatukogu avas uue multimeedia andmebaasi.

Tegemist on maali, graafikat ja joonistusi tutvustava virtuaalnäitusega «Kunst ja kunstnikud Tartus 19. sajandil».

Vaatamiseks on välja pandud Tartuga seotud 20 kunstniku elulood ja looming, millest otseselt on esitletud 130 teost.

Projekt sai teoks käsikirjade ja haruldaste raamatute osakonna eestvedamisel.

Juurdepääs näitusele: www.utlib.ee/ekollekt/bskunst.

TÜ naiskond võrkpalli Euroopa MV-le

21. novembril peetud Eesti üliõpilaste meistrivõistlustel tulid võitjateks TÜ naiskond ja TTÜ meeskond.

Mõlemal võitja võistkonnal on õigus oma ülikooli võistkonnaga osaleda juulis 2005 Tallinnas Euroopa Ülikoolide MV-l.

TÜ naiskond alistas finaalmängus TPÜ 2:0. Eriti olulise panuse andis EASLi arendusjuhi Tiina Beljaeva sõnul TÜ sidemängija Aiki Lai.

TÜ poksijad võitsid 5 esikohta

TÜ tudengid võitsid Eesti ülikoolide meistrivõistlustes poksis 5 esikohta.

Esmakordselt kavas olnud naiste kategoorias astusid võistlustulle vaid kaks poksijat, Liisi Joosing ja Anu Põldsam, mõlemad TÜst. Parimaks osutus Liisi Joosing (kuni 60 kg).

Meistrite klassis võitis TÜle medali Andreas Eelmäe (kuni 81 kg).

Harrastajate kategoorias võitsid esikohad Ardo Tiits (kuni 60 kg), Andres Luts (kuni 69 kg) ja Alar Nääme (kuni 81 kg).

TÜ spordiklubi 2004. aasta parimad

Eesti Kergejõustikuliit märkis TÜ Akadeemilisest Spordiklubist ära viis sportlast ja treenerit.

2004. aasta Eesti parimaks kergejõustikuklubiks valiti TÜ Akadeemilise Spordiklubi (sh parim klubi nii täiskasvanute kui noorsoo klassis) Maris Mägi – parim A-vanuseklassi neu, Anne Mägi – parim noorte treener (neiud), Taavi Peetre – parim noorsooklassi mees, Ants Kiisa – parim noorsooklassi meeste treener ja Martin Kutman – parim meesveteran.

Tartu valis parimad sportlased

Tartu linnavalitsus valis 2004. aasta parimad sportlased. Kuuest võimalikust parima tiitlist tuli viis TÜ Akadeemilisele Spordiklubile.

Parimaks naissportlaseks nimetati sulgpallur Kati Tolmoff.

Parima meessportlase tiitli sai aerutaja Tarmo Tootsi. 2004. aasta Tartu parimaks treeneriks osutunud Koit Põder treenib parimat meessportlast Tarmo Tootsi. Parimaks noorsportlaseks nimetati Maris Mägi.

Parimaks meeskonnaks tiuleeris linnavalitsus korvpallimeeskonna Tartu Ülikool/Rock.

Instituudi ehitus Ravila tänava poolt.

VARJE SOOTAK

Tehnoloogiainstituudil tuleb täna sarikapidu

Varje Sootak

Täna kell 14 võetakse maha pargi TÜ Tehnoloogiainstituudi uue hoone juurdeehituselt.

«Traditsiooniline sarikapidu tähendab seda, et ehitajad on hoone katuse alla saanud. Kostitame sel puhul ehitajaid ja loodame, et mais on hoone lõplikult valmis,» ütles OÜ Tartu Tehnoloogiapargi juhataja Heiki Tamm.

1950ndate lõpul ehitatud hoonele, millest ainult seinad püsti olid, on nüüd juurde ehitatud 160-kohaline audi-

toorium ja kohviku osa ning peale kaks korrust.

«Ebameeldiva üllatusena osutusid vahelaed loodetust kehvemaks, mille tõttu ehitus ka veidi kallineb,» selgitas Tamm.

Esimesele korrusele saavad ruumid tehnoloogiainstituut ja IT arenduskeskus, teisele riigi ravimiamet, kolmandale keskonnatehnoloogia, neljandale biomeditsiini ja viiendale materjalikeskuse arenduskeskused, kuuendale ja seitsmendale farmaatsia-instituut.

Pearaamatupidaja on Anu Harak

Varje Sootak

15. novembrist töötab ülikooli pearaamatupidajana Anu Harak (pildil).

«Olen lõpetanud 1980 Tartu Ülikooli majandusteaduskonna raamatupidamise eriala ja töötanud 1980–1984 ökonomistina ülikooli plaani- ja finantsmajandusosakonnas ning vanemraamatupidajana 1991–1994 raamatupidamise osakonnas. 2000. aastal lõpetasin TÜ avatud ülikooli ärijuhtimise magistriõppe. Nii et ülikool mulle võõras ei ole, kuid ta on vahepeal väga palju muutunud ja suurenenud,» ütles Anu Harak.

Anu Harakul on peale magistrikraadi ka vannutatud audiitori kutsetunnitus. Audiitori kutse omandamise järel töötas ta põhiliselt füüsilisest isikust ettevõtjana, seejärel OÜs AT Audiko.

«Ülikoolis tuleb kõigepealt tutvuda uute töövaldkondadega, millega ma varem siin kokku pole puutunud. Nüüd on palju välislepinguid, praegu on ülikool käibemaksukohuslane jne,» selgitas Anu Harak. «Seoses ühinemisega ELiga on muudatusi seadusandluses, tuleb üle vaadata, kuidas ülikool on nendega kaasa läinud. Lähimate muudatustena hakkab ka ülikool

riigi raamatupidamise üldeeskirja rakendama ning 1. jaanuarist võetakse kasutusele uus majandustarkvara.»

Jõulukontsert Jaani kiriku toetuseks

Indrek Mustimets

Eesti Kammerkooride Liidu juhatuse liige

Eesti Kammerkooride Liit korraldab esimesel advendil 28. novembril kl 16 Tartu Jaani kirikus jõuluootuskontserdi.

Kontserdiga toetatakse Tartu Jaani kiriku valmimist.

Jõuluootuskontserdil esi-

nevad Eesti Kammerkooride Liidu liikmed – Tallinna Pedagoogikaülikooli kammerkoor, Lehtse kammerkoor, kammerkoor Camerata Universitatis, Vanalinna segakoor ja Tartu Ülikooli kammerkoor. Kontserdil on kaastegev Eesti Noortebrass orkester Aavo Otsa juhatusel.

Kammerkoorid esitavad kokku 17 jõululaulu ning

puhkpilliorkester mängib kaunist jõulumuusikat. Kammerkoorid esitavad ka üheskoos kaks jõululaulu, mida dirigeerivad TÜ kammerkoori dirigent Triin Koch ja Lehtse kammerkoori dirigent Kaido Janke.

Kuna kontsert on heategevuslik, siis on pileti hind täiskasvanutele 50 kr ja lastele 25 kr.

Aastaga kaitsti 84 doktoriväitekirja

1. detsembri aktusel promoveeritakse 84 Tartu Ülikooli uut doktorit.

Usuteaduskonnas:

Peeter Roosimaa ja Ilmārs Hiršs-Iršs.

Õigusteaduskonnas:

Hannes Veinla, Kalev Saare, Meris Sillaots ja Mario Rosentau.

Arstiteaduskonnas:

Ülle Pechter, Vitali Vas-siljev, Tuuli Käämbre, Pille Tabä, Mari Järvelaid, Lumme Kadaja, Ingrid Kalev, Gunnar Tasa, Evelin Seppet, Eduard Maron, Aune Rehema, Andres Kulla ja Aive Liigant.

Filosoofiateaduskonnas:

Jelena Nõmm, Tiia Ristolainen, Erika-Oksana Haag, Andres Andresen, Katre Õim, Anneli Saro, Toomas Help, Katri Raik, Ene Kõresaar, Aigi Rahi-Tamm, Ene Vainik, Heli Laanekask, Vadim Semenov, Anu Vissel ja Mati Mandel.

Bioloogia-geograafiateaduskonnas:

Ivika Ostonen, Gudrun Veldre, Aare Abroi, Ülo Väli, Maris Rattas, Arvo Järvet, Tiina Kahre, Helen Orav-Kotta, Maarja Öpik, Kristiina

Tambets, Kadri Tali, Lilian Kadaja-Saarepuu, Jaak Truu, Arvi Jõers, Maire Peters, Merit Otsus, Ülo Maiväli, Mikk Heidemaa, Katrin Pajuste, Ilmar Tõnno ja Ene Kadastik.

Füüsika-keemiateaduskonnas:

Mati Arulepp, Andre Lomaka, Gunnar Nurk, Jaana Tammiku-Taul, Riina Mahlapuu, Villu Repän, Mihkel Kerikmäe, Jaanus Kruusma, Urmas Johanson, Kaido Sillar, Matti Möttus, Aleksei Kotlov, Jaak Talts, Margus Saal, Dan Cornel ja Fara Kostyantyn Kirichenko.

Haridusteaduskonnas:

Piret Luik.

Kehakultuuriteaduskonnas:

Ando Pehme, Priit Kaasik ja Roomet Viira.

Majandusteaduskonnas:

Anneli Kaasa.

Matemaatika-informaatika-teaduskonnas:

Mare Tarang, Tatjana Nahtman, Märt Möls ja Kristiina Hakk.

Sotsiaalteaduskonnas:

Kairi Kreegipuu, Taavi Annus, Riina Häidkind ja Jan Levtsenko.

Y-GALERIIS

25. novembril avati esimene YVENT multimeediaüritusega. Täna kl 17 avatakse Nurk-Schloen näituse raames JANU-saalis, mõned «lauajala taha peidetud» pudelid. Järgmine YVENT «Eesti Rahvusmõtte Päev» toimub 1. detsembril kl 19. Jaan Jürgen Klaus esitab oma uut filmi «Alma Mater Pauer Tartuensis» ning esineb Erkki HYVA.

«SINA OLED PUUDU» KAMPAANIA

Registreeri end Tartu linna kodanikuks enne 20. detsembrit. Lisainfo: tel 736 1140, www.tartu.ee

ÖNNITLEME

65
Elle Vunder, emeriitprofessor – 30. november

60
Richard Villems, professor – 28. november

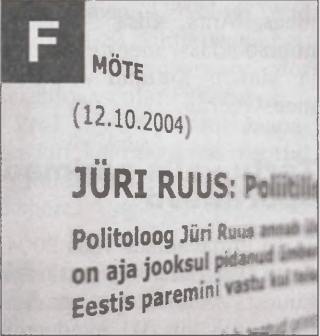
50
Avo Uus, elektrik – 26. november

40
Auni Vardja, raamatupidaja – 26. november

Esta Pilt, täienduskoolituse koordinaator – 30. november
Anu Rjabinin, assistent – 30. november

35
Kadri Vider, teadur – 26. november
Arnold Kristjuhan, erakorraline teadur – 28. november
Elica Mateo Krikk, metoodik – 30. november

25
Helen Ilus, arvutigraafik – 27. november

TÜ karistas lektor Jüri Ruusi akadeemiliste tavade rikkumise eest dissiplinaarkorras noomitusega. Ruus kasutas oma artiklis EPLi ajakirjas «Möte» sõna-sõnalt üliõpilastööde teksti neile viitamata. Tallinna linnapea Tõnis Palts (paremal) ütles kohtumisel TTÜ rektoriga: «Täiesti reaalne on, et mõne aja pärast ei imesta enam keegi selle üle, kui Tartu Ülikool muutub Tallinna Ülikooli kolledžiks».

**UNIVERSITAS
TARTUENSIS**

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

EESTI ÜLIKOOLI 85. AASTAPÄEV

Kolmapäev, 1. detsember

kl 12 aktus aulas – akadeemiline loeng, audoktorite ja au-
liikmete ning doktorite promoveerimine
kl 17 tõrvikrongkäik
kl 17 Pärnu kolledžis – tõrvikrongkäik, akadeemiline loeng
kl 19 kontsert «Etnofuturistlikud etüüdid» aulas

Neljapäev, 2. detsember

kl 15 TÜ Sihtasutuse stipendiumide üleandmine

Reede, 3. detsember

kl 19 aastapäevaball Vanemuise kontserdimajas

Reede, 10. detsember

kl 15 Türi kolledžis – vilistlaskonverents, tõrvikrongkäik ja kirikukontsert

ÜLIKOOLI BALL ON 3. DETSEMBRIL

**TÜ Üliõpilasesindus ootab kõiki eesti ülikooli
85. aastapäeva ballile 3. detsembril
kell 19 Vanemuise kontserdimajja.**

Tänavu saavad külalised tantsida Eesti Kaitseväge Orkestri muusika saatel, millele lisab sära Vanemuise ooperisolist Jaan Willem Sibul. Tantsida saab ka Eesti tuntud heliloojate muusika saatel, mida esitab Kaire Vilgats koos Raivo Tafenuu bändiga.

Silmailu ja tantsukirge pakub tantsuklubi Stiil. Väikeses saalis mängib Siim Polli keelpillitrio.

Ajaloolist hõngu toovad ballile Hillar Palametsa pajatused. Esinemisvalmis on ka Poisikõsõ, kes tutvustavad maailma popmuusikat läbi setu kultuuri.

Dässikohvikus lumuvad publikut Hedvig Hanson ja Andre Maaker.

Õhtu jooksul võib seal kuulata ka Helin-Mari Arderi triot, kuhu kuuluvad veel Siim Aimla saksofonil ja Ara Yaralyan kontrabassil.

Balli perenaine on Tuuli Koch ja peremees Jaanus Piirsalu.

Pileteid saab osta esindusest, Vanemuise kontserdimaja, Eesti Kontserdi ja Piletipunkti kassadest. Tudengipilet 135 kr.

Info: www.aastaball.ee.

TÜ AJALOO MUUSEUMI AASTAKONVERENTS

**«Rahvusülikool ja
tema üliõpilased»**

3. detsembril muuseumi valges saalis

I istung (juhatab Hain Tankler) kl 9.00-11.30

Timo Rui, PhD (Tampere Ülikool). «International university, Estonian students».
Hain Tankler, ajal-knd. Algo Rämmer (TÜ). «SELLi konverentsid Baltimaade ja Soome üliõpilaste koostöö arendajana».
Tiina Metso, MA (Helsingi Ülikool). «Eesti akadeemiline eksport Soome».
Terje Lõbu (TÜ Ajaloo Muuseum). Maakondlikud üliõpilaskogud Eesti ülikoolis 1920. aastail».
Valters Scerbinskis, PhD (Riia Stradinsi Ülikool). «Latvian Student Corps and Politics. 1918–1940».

II istung (juhatab Lea Leppik) 12-14

EELK Laiuse koguduse õpetaja Margit Nirgi annab muuseumile Laiuse kiriklaga seotud õppejõudude materjale, sh rektor Johan Kõpu vaimulikurüü.
Sirje Tamul, MA (TÜ) «Testimonium paupertatis – vaesus-tunnistus, üliõpilase sotsiaalse päritolu peegel».
Tiina Samm, Virge Seemen, Hain Tankler, ajal-knd, Ain Raal, farm-knd (TÜ). «Farmaatsiaüliõpilased Tartu Ülikoolis 1802-1889».
Olaf Mertelsmann, PhD (TÜ). «Olla tudeng stalinismi ajal».

III istung (juhatab Marju Luts, PhD) 15-17

Ljudmila Dubjeva, MA (TÜ). «Üliõpilasest professoriks: Pjotr Jakovenko Jurjevi ülikoolis».
Mare Viiralt, (TÜ Ajaloo Muuseum). «Noore Villem Ernitsa kujunemisest õpinguaastail avaliku elu tegelaseks».
Lea Leppik, MA (TÜ Ajaloo Muuseum). «Georg Rauch – baltisakslane Eesti ülikoolis».
Liina Razmus, MA (Soome Kirjanduse Selts). «Eeva Niinivara arhiiv Soome Kirjanduse Seltsi Kirjandusarhiivis».

UT TOIMETUS TEATAB

UT toimetus palub järgmise, s.o 3. detsembri ajalehe materjale ära saata hiljemalt esmaspäevaks, **29. novembriks**.

Põhjuseks on varasem küljendamise päev (kolmapäeva, 1. detsembri asemel teisipäev, 30. november). Viimast infot saame sisse panna neljapäeva varahommikul.

KAITSMINE

3. detsembril kl 9.15 kaitseb ülikooli nõukogu saalis **Helen Sooväli** geograafia instituudi doktoritööd «Saaremaa valss. Saaremaa maastike kuvand 20. sajandil» inimgeograafia erialal. Juhendaja vanemteadur Hannes Palang. Oponent TÜ audoktor, prof Anne Buttimer (University College Dublin, Iirimaa).

TEATED

26. novembril kl 9–15 on raamatukogu suletud koristuspäeva tõttu. Raamatukogu avatud kl 15–21.

1. detsembril kl 9.30 toimub ülikooli hommikupalvus Ülikooli 18-140. Info: hommikupalvus@lists.ut.ee.

2.–4. detsembrini osaleb ülikool haridusmessil «Teeviit» Tallinnas. Tutvustakse ülikooli õppimisvõimalusi ning 2005. aasta vastuvõtutingimusi. Info: Aime Randveer, tel 737 5625.

2. detsembril kl 12 algab Põhja-maade Ministrite Nõukogu info-päev Narva kolledžis. Päevakava www.ut.ee/uksused/Regionaal. Info: Eesti Kodu Narvas, tel 356 1985.

LOENGUD

26. novembril kl 16 näidatakse Jakobi 2-226 eetikakeskuse kursuse «Eetilised valikud Jaan Krossi teostes» raames portree-filmi Jaan Krossist «Sõerikastaja». Filmile järgneb kohtumine režissöör Peeter Simmiga eetikakeskuses Ülikooli 7, II korrus.

29. novembril peab loomaõkoloogia õppetooli kutsel ülikooli külastav üks tänapäeva tuntumaid evolutsioonilisi ökolooge, Pariisi Curie Ülikooli prof Anders Pape Møller kaks loengut: kl 10.15 Riia 23-217 «Kiired mikro-evolutsioonilised muutused lin-

dudel: levik, mutatsioonid ning looduslik valik Tšernobõli suitsu-pääsukestel» ning kl 16.15 samas «Emamõjude ökoloogiline ning evolutsiooniline tähtsus». Loengud on inglise keeles.

29. novembril kl 14.15 toimub Lossi 3-404 Vahur Made *venia legendi* loeng «Stabiilsuse mõiste ja olemus rahvusvahelises suhetes XX sajandil».

30. novembril kl 16.15 toimub Lossi 3-406 Andres Andreseni *venia legendi* loeng «Reformatsiooni põhiprobleemid Baltimail» ja kl 17.15 Enn Küngi *venia legendi* «Eesti linnarahvastik 17. sajandil – allikad ja nende interpreteerimisvõimalused».

30. novembril kl 12–16 toimub Vanemuise kontserdisaalis Eesti Gerontoloogia ja Geriatria Assotsiatsiooni ning TÜ Sisekliiniku korraldusel konverents «Elukvaliteet vanemas eas». Info: Helgi Kolk, helgi.kolk@kliinikum.ee.

2. detsembril kl 16 toimub TÜ Ajaloo Muuseumis järjekordne populaarteaduslik teeõhtu sarjast «Huvitavat elust ja teadusest». Prof Jaan Einasto kõneleb teemal «Uusi andmeid universumi ehitusest».

2. detsembril kl 18 on jututarõ külaliseks Nopri talu peremees, riigikogulane Tiit Niilo, kes kõneleb teemal «Võrkõnõ poliitikan». Keskus asub Lossi 38 (vana anatoomikum). Info: Triin Iva, tel 737 5422.

1. detsembril kl 12.15 peab õiguskantsler Allar Jõks ph aud 128 avaliku loengu Eesti avaliku halduse kursuse raames.

2. detsembril kl 15.15 peab TÜ audoktor Jaak Panksepp Biomemeedikumi aud 1006 avaliku loengu «Affective neuroscience of the social brain» (ingl k).

EÜSi AJALOOKONVERENTS

**«Eestlased Teises maailmasõjas:
võõras mundris Eesti vabaduse eest»**

3. detsembril Tõnissoni 1.

12.15 Peeter Olesk, filoloog. «Kasvatus vastupanuks: kuidas kodus kasvatati patrioodiks».
13 Toomas Hiio, ajaloolane. «Teise maailmasõja lahingud Eestis 1944. aastal ja eestlaste üksused».
13.45 Ain Kaalep, kirjanik. «Vabatahtlikuna Soome sõjaväes».
15.30 Enn Sarv. «Esimesed kuus aastat vastupanu».
16.15 Vello Salo, prof. «22. september 1944 Tallinnas»
17 Anto Laarmaa, Kaitsepolitsei ametnik. «Eestlaste võõras julgeoleku mundris».

Konverents on avatud kõigile huvilistele!

Info: Andres Lokk (tel 5552 2405, andres.lokk@annenk.tartu.ee)

eesi ülikooli 85. aastapäev

"Etnofuturistlikud etüüdid"

KÜBERSTUUDIO

1. detsembril 2004 kell 19 Tartu Ülikooli aulas

Monika Mattiesen - kunstiline juht, flöödid

Martti Raide - klaver

Anto õnnis - löökpillid

Margo Kõlar - elektroonika

Jaan Toomik - video

Kavas: Lill, Tally, Siimer, Remme, Kõlar, Trass, Kõrvits, Mattiesen

Kontsert on tasuta

Gaudeamuse projektijuhi ruumi ettevalmistamisega on algust teinud Tartu Üliõpilasmaja direktor Kulno Kungla ja tudengipäevade korraldajad Kunnar Karu ning Helen Kästik.

Tartu Üliõpilasmaja korraldab üliõpilaste tantsu- ja laulupidu

Tartu Üliõpilasmaja hakkab korraldama rahvusvahelist üliõpilaste tantsu- ja laulupidu Gaudeamus, mis leiab aset 30. juunist 2. juulini 2006. aasta suvel.

Sellel nädalal alustasid Tartu tudengipäevade korraldajad oma asjade välja kolimist projekti-juhi ruumist, et luua töökohad Gaudeamuse meeskonnale. Kõigile teada-tuntud Sõbramajast saab rahvusvahelise üliõpilaspeo staap ning infokeskus.

Üliõpilasmaja juhi Kulno Kungla sõnul selgub peagi ka projekti-juht, kas siis läbi võimaliku konkursi või mõnel muul moel. „Oleme seisus, kus vanad tegijad on hõivatud muude asjatoimetustega ning vajame järelkasvu. Pole veel kindlat otsust, kuidas õiget inimest leida, kuid kindlasti on vaja kedagi, kes tunneb nii kultuuri kui ka rahvakultuuri valdkonda. Miks mitte mõni noor tudeng, kes pole varem selliste asjadega kokku puutunud,“ arvas Kungla.

Hoolimata projektijuhi puudumisest toimuvad kunstilise komisjoni

ning korraldustoimkonna regulaarsed kokkusaamised.

Kunstilise juhi Alo Ritsingu käe all arutavad erinevad tantsu-, laulu- ning puhkpilliühenduste juhid detailsema programmi üle. Korraldustoimkonna töö tulemusena saab juba järgmisel nädalal paika täpne sümboolika ning üliõpilaste tantsu- ja laulupeo visuaalne tervik. Ürituse ajaks on kavas korraldada ka ajalooline näitus ning välja anda spetsiaalne album Gaudeamuse kroonikaga.

„Praegused koosolekud annavad ruumi fantaasiaga mängimiseks,“ rääkis Kungla. „Ajurünnakute käigus tulevad välja erinevad ideed, mida siis ka reaalses kontekstis kaaluma asume. Näiteks palume Arvo Pärtil luua spetsiaalselt ürituse jaoks ühe suurteose, mis läheks esmakordsele ettekandmisele, kuid me ei saa tema nõustumisele kindlad olla.“

Ta lisab, et ka ööbimis-kohtade jaoks on tore idee, nimelt pakuti Tartu Näitustele välja, et nende hoonesse võiks ehitada ürituse majutuspaiga

ning vaba aja keskuse. Idee paistis neid huvitavat, kuid täpsemad läbiarääkimised ootavad veel ees.

Lisaks kunstilisele komisjonile ning Tartu Üliõpilasmajale on oluline osa korraldamises mitmetel osapooltel, kelleks on Tartu linn, Haridus- ja Teadusministeerium, Tartu Ülikool, Eesti Põllumajandusülikool ning üliõpilasesindused.

Üheskoos sai juba 17. septembril alla kirjutatud paberile, kus seisab otsus, et 15. üliõpilaste tantsu- ja laulupidu Gaudeamus toimub Tartus ning selle edukaks õnnestumiseks antakse maksimaalne panus.

Rahvusvaheline projekt

Kuna tegemist on siiski rahvusvahelise projektiga, siis sõidab Tartu Üliõpilasmaja juht veel enne aasta lõppu Riiga, et võimaliku koostööpartneriga asjad selgeks rääkida. Samuti peab ühendust võtma ka võimalike Leedu partneritega, et ürituse projektile korralik finantstugi tagada.

15. Gaudeamusele on

peale Baltimaade plaanis kutsuda külalisi ka lähimatest naaberriikidest.

Esindused abiks

Suur vastutus on Kungla sõnul pandud ka Tartu Ülikooli ning Eesti Põllumajandusülikooli üliõpilasesinduste olule. „Ootame just neilt kõige otsesemat abi, et tunnetada tudengitepoolset toetust. Keeruliseks muudab asjaajamise tösiasi, et üliõpilasesinduse koosseis vahetub igal kevadel ning kui täna oleme leidnud hea koostöö ja klapi, siis järgmisel aastal tuleb seda ehk uute inimestega uuesti otsida. Tänu sellele on sellist pikaajalist koostööd ka väga raske paika panna,“ tunneb Kungla muret.

Esindustelt oodatakse esialgu abi infovahetuse paremaks organiseerimiseks, kuid ürituse ajal on vajalik ka inimeressurss, mida ainult üliõpilasesindus suudab võimaldada.

Tartu linna on nädalaks ajaks tulemas ligi 10 000 külalist, kes on eelkõige üliõpilased ning nendega peab keegi te-

gelema. Appi on vaja tudengitest vabatahtlikke, kes tegeleksid külaliste vastuvõtuga, majutusküsimustega, toitlustamisega, vaba aja sisustamisega ja muude vajalike küsimustega.

TÜ ÜE juhatuse liige Kristi Lont mõistab ürituse olulisust esinduse jaoks ning tema on ka üks osapooltest, kes koostöölepingule alla kirjutas. „Kuna mina ei pruugi enam 2006. aastal üliõpilasesinduses olla, siis kavatsen selle projekti juba praegu sisse kirjutada arengukavasse, et uutel tulijatel oleks kindel vastutus ja ülesanne silme ees. Leian, et tegemist on suure vastutusega ning üliõpilasesindus peaks omalt poolt tegema kõik võimaliku, et üritus õnnestuks,“ on Lont kindel.

Samasugust seisukohata jagab ka EPMÜ esinduse kultuuritoimkonna esimees Kaimo Puniste, kes lubab kaasa aidata kõiges, mis vaja. „Tudengite panus on väga tähtis, tegemist ikkagi ju juubeliaastaga. Kõige olulisem on, et asi saaks hästi tehtud,“ jääb Puniste napisonaliseks.

Tule üliõpilasesinduse

toetajaliikmeks!

Tartu Ülikooli üliõpilasesindusse kuulub 31 liiget. Kas seda on vähe või palju? Nii ja naa. Kindlasti on üliõpilaste seas peale praeguste esinduse liikmete veel aktiivseid noori, kes tahavad üliõpilasesinduse tegemistest osa võtta. Seda saab juba uuest aastast Üliõpilasesinduse toetajaliikmena!

Kes on toetajaliige?

Toetajaliige on Tartu Ülikooli üliõpilane või vilistlane, kes osaleb aktiivse vabatahtlikuna üliõpilasesinduse töös, kuid ei kuulu selle koosseisu.

Kuidas saada toetajaliikmeks?

Selleks tuleb üliõpilasesindusele esitada täidetud ja allkirjastatud avaldus ning läbida toetajaliikme kooolitus.

Missugused on toetajaliikme õigused ja kohustused?

Toetajaliikmel on õigus ja samas ka kohustus osaleda ühe toimkonna töös. Tartu Ülikooli Üliõpilasesinduses on praegu 3 toimkonda: majandus- ja arendustoimkond, kultuuri-, teabe- ja integratsioonitoimkond ning haridus- ja sotsiaaltoimkond. Toimkonna koosolekud toimuvad reeglina kord nädalas.

Samuti on toetajaliikmel õigus avaldada oma arvamust üliõpilasesinduse üldkoosolekul, kuid tal puudub otsuste vastuvõtmisel hääletamise õigus. Loomulikult saab toetajaliige endale võetud ülesannete täitmiseks vajalikku teavet ja vahendeid esindusest.

Tublimaid toetajaliikmeid motiveeritakse.

Kui eelnev sind natukenegi huvitama hakkas, ruttu Tartu Ülikooli Üliõpilasesindusse (Ülikooli 18b) ja täida juba täna toetajaliikmeks astumise sooviavaldus.

Keit Fomotškin
TÜ Üliõpilasesinduse juhatuse liige

Eestile on kombeks üks ülikool korraga

Kui Tõnis Palts kuulutas nädal tagasi Eesti Päevalehes, et Eestisse jääb tulevikus vaid üks täisväärtuslik ülikool, valdas mind hetkeline äratundmisrõõm. Ka minu arust pole meie riigi väiksust arvestades sellele sammule alternatiivi. Kurvaks muutis asja aga see, kui Palts taaskord mõista andis, et selle ainsa ülikooli süda võiks asuda Tallinnas.

Võib-olla kauges tulevikus tema unistus täitubki, kuid vähemalt esialgu on trumbid Tartu käes. Kas kujutaksite ette, et ülikool, kus on praegu vaid 40 professorit, liidaks endaga sellise, kus töötab neid ligi neli korda rohkem ehk 150?

Just taolisi ja veel süngemaid võrdlusi võib leida eelmise nädala neljapäeva Postimehes ilmunud Villu Päärti artiklist „Kas Tallinn saaks ülikoolirindel Tartu vastu?“ Tallinna Pedagoogikaülikool annab oma teadusnäitajatelt häda-vaevu ühe Tartu Ülikooli kolledži mõõdu välja.

Teine lugu on Eesti kõrgharidusmaastikuga üldisemalt. Praegu kipub juhtuma kõige hirmsam, mis juhtuda annab. Pedagoogikaülikool neelab enda alla mitu väiksemat ülikooli ning asub vähemalt humanitaarvaldkonnas jõuliselt Tartuga konkureerima. Ta võib rivaalitsemisshimi küll avalikult eitada, kuid oleks suur ime, kui tal see tegelikkuses puuduks. Tulemus on see, et Tartu Ülikooli potentsiaal kahaneb ning Tallinna oma kasvab.

Tallinn kisub Eesti taseme alla

Kindlasti küsite imestunult, et mida on konkurentsialal kahaneb ning Tallinna oma kasvab?

Loomulikult on rivaliteet mingil tasemel hea, sest paneb ülikooli kvaliteedi nimel pingutama. Probleem on selles, et see toimub valede osapoolte vahel. Võistelda tuleb Helsingi ja Riiga, mitte omavahel. Kui me nõrgestame end riigisiselt, kaotame väärtuse Euroopa silmis. Praegu puudub Ees-

tis ülikool, mis kuuluks Euroopa saja tugevama hulka või isegi maailma TOP 500-sse. Just taolise Euroopa tasemel ülikooli Eestisse tekitamine peaks olema meie kõrghariduspoliitika põhiküsimus.

Seega ei peaks Tartu Ülikooli tagasi tõmbama, vaid hoopis kõik Eesti jõud koondama ja edasi pürgima. Kui Tartu Ülikoolis on viimase nelja ja poole aasta jooksul avaldatud eelretsenseeritavates teadusajakirjades 2061 artiklit, siis palju mõttekam on sellele juurde liita Pedagoogikaülikooli 147 ja üritada seda arvu sümbioosi tulemusena veelgi kasvatada, mitte hakata suure vaevaga saavutatud taset alla kiskuma.

Vennatapusõda pole vaja

Seega on Eesti tee liitülikooli loomine. Hoiame nii ära „vennatapusõja“ kõrgharidusmaastikul ja suudame ehk pöörata pilgud tõeliste konkurentide suunas.

Meie siht peaks olema, et Helsingi noored tuleksid õppima Eestisse, mitte et meie omad põgeneksid ära välismaale.

Loomulikult tähendab Tallinna ja Tartu lähendamine, et tuleb hakata mõtlema soiku vajunud kahe linna vahelise kiirrongiühenduse ehitamisele, linnadevahelise kiirtee valmistegemisele ning muudele suurinvesteeringutele. Kuid alternatiivi meil pole, sest Tallinna tõusu peatada ei saa, kuid Tartu nõrgestamine oleks kuritegu tervele Eestile.

Praegu tehtud valed otsused võivad lõppkokkuvõttes palju rohkem maksma minna, isegi rohkem kui Tõnis Palts kogu oma varaga kinni jaksaks maksta.

Alo Raun
Tartu
Ülikooli
Nõukogu
liige

Hansapank andis Tartu tudengitele stipendiume

Viis Tartu Ülikooli ja kolm Eesti Põllumajandusülikooli tudengit saavad Hansapangalt stipendiumi, millega pank toetab andekaid noori hariduse omandamisel.

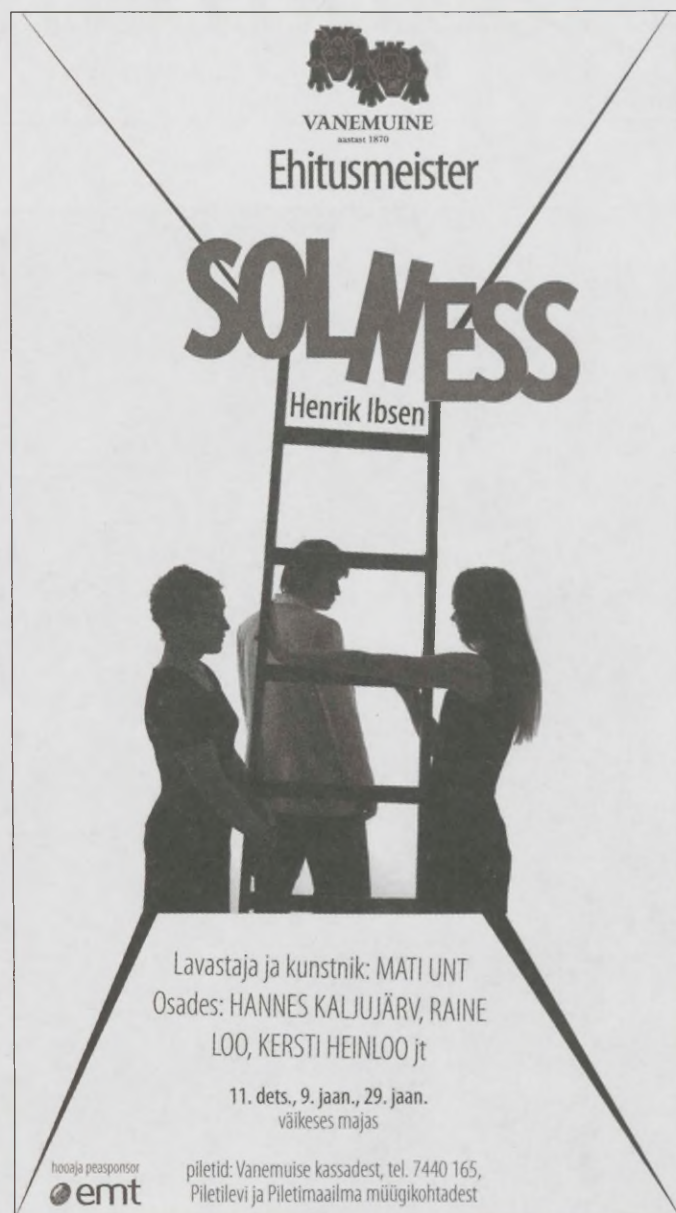
Hansapanga Lõuna-Eesti regiooni juhi Koit Semjonovi sõnul seovad panka ja ülikooli juba mitmeaasta-

sed koostöösuhet. „Me ei toeta mitte ainult finantsala tudengeid, vaid kõiki aktiivseid ja andekaid üliõpilasi – sel aastal on meie Tartus õppivate stipendiaatide seas esindatud nii arstiteaduse, loomakasvatuse kui ka geonitehnoloogia üliõpilased,“ lausub ta.

Stipendiumi suurus tänavusel õppeaastal on 15 000 krooni. Stipendiaadid valis kõrgkoolide juures moodustatud komisjon, võttes arvesse kandidaatide õppe- edukust ning aktiivset ellusuhtumist ja osalemist ühiskondlikus tegevuses.

Hansapank on võtnud

kaasaaitamise hea hariduse võimaldamiseks noortele üheks prioriteediks sponsorlustegevuses. Kokku annab pank tänavu stipendiumi 24 üliõpilasele. Kõigi tänavuste stipendiaatide pidulik vastuvõtt toimub 17. detsembril Tallinnas Hansapanga peamajas.

Loengusari „Kultuur ei kopita“ ootab huvilisi

16. detsembril 2004 algusega kell 18.00 toimub keemia ringauditooriumis TÕ ÜE poolt korraldatav loeng sarjast „Kultuur ei kopita“.

Seekord näidatakse lõbusat filmi ja räägitakse, mida põnevat on toimunud ja toi-

mumas üliõpilasspordis.

Teemast tuleb rääkima Eesti Akadeemiline Spordiliit.

Tulge ja tutvuge tudengite spordieluga, sest seal toimub palju huvitavat, milles saaksite ka Teie kaasa lüüa.

Balli korraldajad tänavad:

Hennessy
COGNAC

PRIKE

Mileedi
ITALIANO

SANGAR

Tartu
heade mõtete linn

Frens
Catering

1738
PÜSSIROHU KELDER

BARCLAY HOTELL

SAKU
Pruuline Sinule

Postimees

Tamro

AURA
KESKUS

0-800-LILL
WWW.0800-LILL.EE

Hansapank
Head mõtted saavad alati teoks

Tartu Ülikooli Üliõpilasesindus kuulutab välja veebilehekülje konkursi

Tartu Ülikooli Üliõpilasesindus ootab kõiki andekaid ja kujundushuvilisi tudengeid osalema uue TÕ ÜE veebilehekülje kujundamise konkursil.

Osalemise tingimused

- avaldus
- teostuse ideekirjeldus ja näidiskujundus

Esindusest on võimalik saada ka täpsema sisulise ülesehituse kirjeldus.

Konkursil osavõtjate avaldusi ootame 31. detsembrini aadressil hannes.klaas@ut.ee või TÕ Üliõpilasesinduses (ülikooli 18B). Võitja selgub jaanuaris. Võitjaga võetakse isiklikult ühendust ning tema nimi avaldatakse TÕ ÜE häälekandjas Wagabund ning esinduse praegusel veebilehel www.esindus.ut.ee. Auhinnaks on kuni 5000 kroonine preemia!

Lisainfo: Hannes Klaas, Hannes.Klaas@ut.ee, 51 59 255.

wagabund

Peatoimetaja: **Marta Vasarik**
Toimetaja: **Piret Pert**
Küljendaja: **Kristjan Kaljund**

Trükk: Greif
Kirjutage meile: halikas@ut.ee

ARM

TARTU ÜLIKOOI

RAAMATUKOGU

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT

UNIVERSITAS

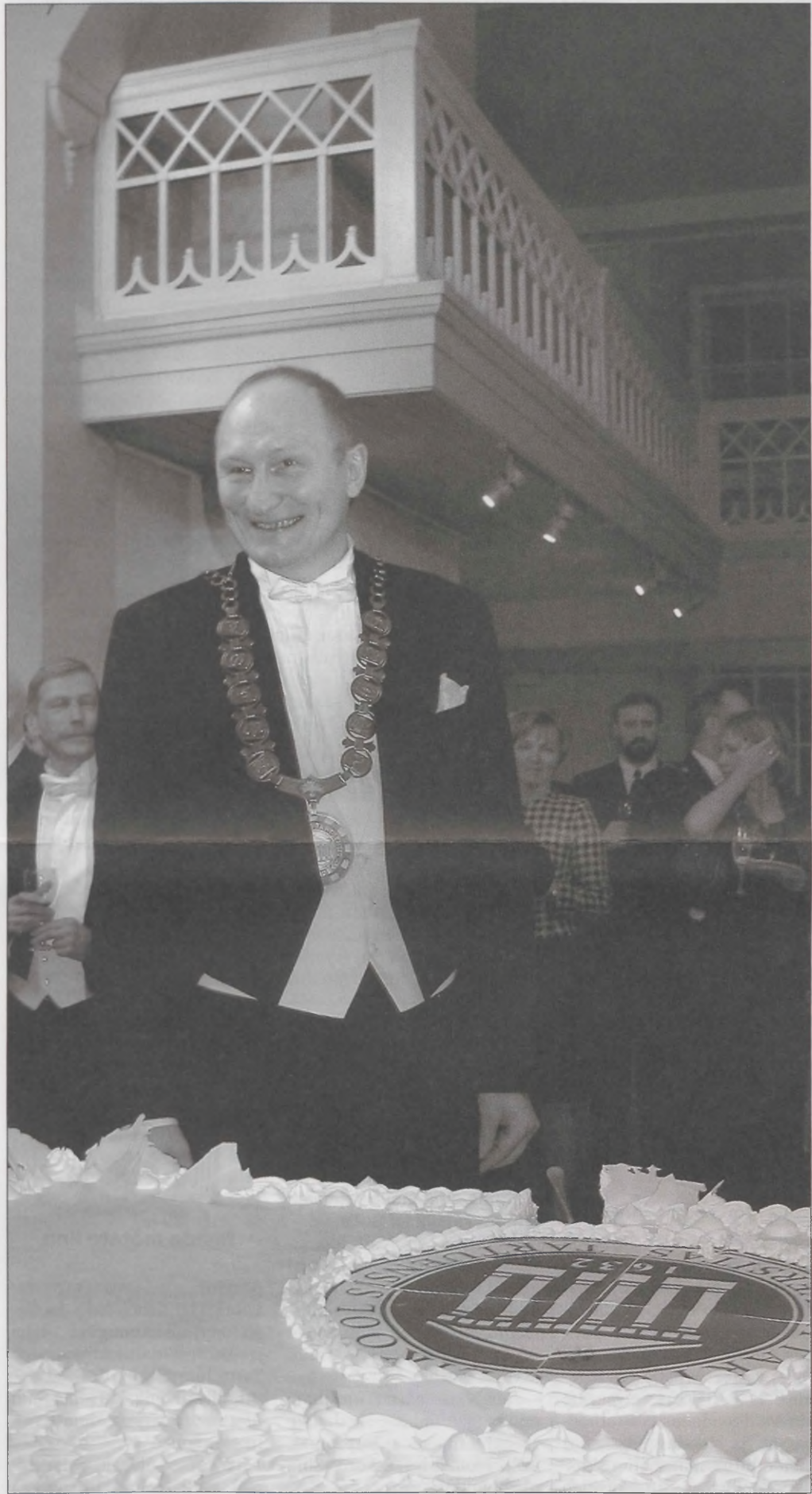
3. detsember 2004

TARTUENSIS

NR. 39 (2198)

www.ut.ee/ajaleht

Tartu Ülikooli 85. aastapäev 1. detsembril

Rektor prof Jaak Aaviksoo on vastuvõtul aastapäevavordi lahti lõiganud.

TÜ audoktor Tarja Kaarina Halonen. TÜ auliige Elmar Tampõld (paremalt esimene) ning audoktorid Jaak Panksepp ja Anne Buttimer. Prof Jüri Kärner (vasakul).

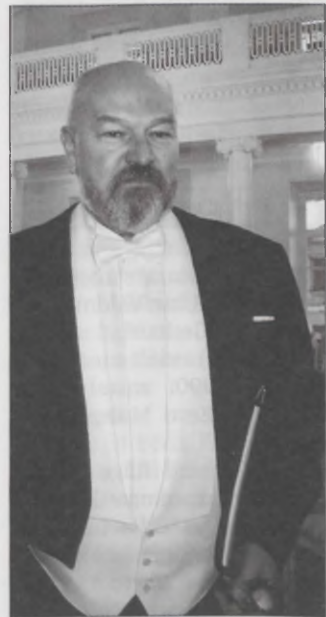
Rektorilt saab doktoridiplomi Katri Raik.

President Lennart Meri õnnitleb Rahvusmõtte auhinna saajat Ilmar Talvet.

Doktoridiplom usuteaduskonna dotsendile Peeter Roosimaale.

Prof Toomas Tenno pidas akadeemilise loengu.

Teadus- ja haridusminister prof Toivo Maimets ja Eesti Vabariigi president Arnold Rüütel.

11XVARJE SOOTAK

Tudengid tõvikrongkäigus.

ERGI PROMMIK

UUDISED

Ülikool tunnustab

Ülikooli aumärgiga tunnustati Tartu ülikoolide ühiselamute renoveerimise projekti juhti Heiki Pagelit ja TÜ finantsdirektorit Taimo Saani suurepärase töösaavutuse eest projekti edukal realiseerimisel.

TÜ ja EKI ühiste kavatsuste protokoll

1. detsembril kirjutasid TÜ rektor Jaak Aaviksoo ja Eesti Keele Instituudi direktor Urmas Sutrop koostöö jätkamiseks ja süvendamiseks ning tihedamaks omavaheliseks lõimumiseks alla ühiste kavatsuste protokollile.

Eesmärk on tagada TÜ ja EKI kooskõlastatud tegevus eesti keele ja sugulaskeelte õpetamisel, uurimisel ja arendamisel ning filoloogide, eesti keele õpetajate ja uurijate ettevalmistamisel.

Kolme kuu jooksul valmistas ühiskomisjon ette strateegilise koostöölepingu.

TÜ on Eesti Töandjate Keskliidu liige

Tartu Ülikool astus eelmisel nädalal Eesti Töandjate Keskliidu liikmeks.

Eesti Töandjate Kesklit esindab euroopalikus sotsiaalmudelil majandusharude ühishuviseid suhetes võimuorganite ja töövõtjate esindusorganisatsioonidega riigi ja rahvusvahelisel tasandil.

Töandjate Kesklitu kuuluvad kõik peamised majandusharuliidud, 2004. a kevade seisuga 29 liitu.

Sünnitusabi õpetool saab 200

9.–10. detsembrini tähistab aulas TÜ sünnitusabi ja günekoloogia õpetool konverentsiga oma 200. aastapäeva.

Iseseisev sünnitusabi õpetool avati Tartu Ülikooli juures 1804. a detsembris.

Konverentsil esinevad ka mitmed väliskülalised.

Konverentsi president on TÜ naistekliiniku juhataja dots Helle Karro.

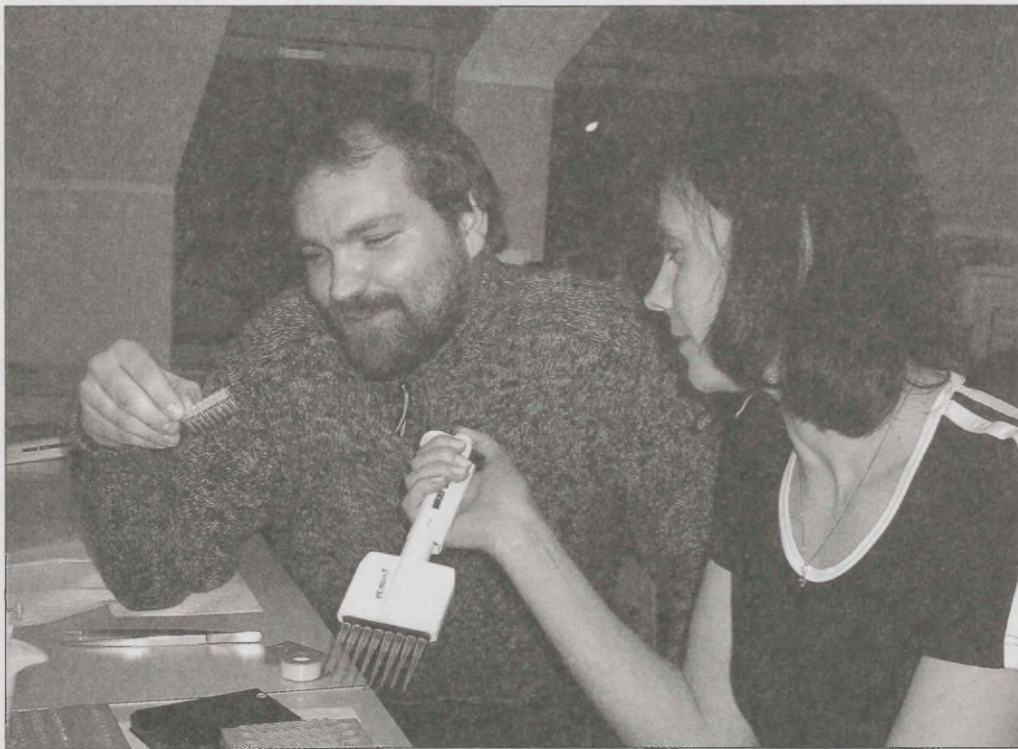

Francesco Petrarca 700. juubeli üritused

9. detsembril kell 15 tähistab TÜ Raamatukogu itaalia poeedi Francesco Petrarca (1304–1374) 700. juubelit.

TÜ teadur Marju Lepajõe Petrarca-mõtisklustele järgneb antiigiteatri esietendus «Hinge killud». Pärast etendust avatakse näitus «Rara italica» (kuraator Kadri Tammur) ja esitletakse raamatukogu järjekordset kalendrit «Rara italica 2005».

«Hingekillud» on Petrarca ekloogi «Parthenias» jm teatraliseering, tõlkis ja lavastas Mari Murdvee. Etenduses kõlavad 14. ja 15. saj laulud. Tantsib vanatantsuansambel «Saltatriculi».

Mait Metspalu ja Kristiina Tambets tutvustavad geograafia instituudi 85. aastapäeva konverentsil uurimust Aasia asustamisest kaasaegse inimese poolt.

AIIJA SAKOVA

Geograafia instituudil on 85. sünnipäev

Aija Sakova

Tartu Ülikooli geograafia instituut tähistab täna kl 14 aulgas algava konverentsiga oma 85. aastapäeva.

Konverentsil esineb ka vastne TÜ audoktor Anne Buttmer Dublini Ülikoolist. Ta peab ettekande «Regional Renaissance and International Reach. Ode to an Old Triangle: Tartu – Turku – Lund».

85. aastapäeva puhul ilmus instituudi publikatsioonide sarjas ka prof Ülo Manderi ja prof Ott Kursi toimetatud kogumik «Geograafilisi uurimusi aastatuhande vahetusel».

85. aastapäeva kogumik

Kogumik hõlmab üle 400 lehekülje ning sisaldab kokku 29 artiklit, millest suur osa on kokkuvõtetel rahvusvahelistes väljaannetes ilmunud uurimustest. On ka esmakordseid avaldamisi, seda eelkõige kraadiõppuritel. Geograafia instituudi juhataja ning kogumiku toimetaja prof Ülo Manderi sõnul otsustati kogumik avaldada hoolimata asjaolust, et eestikeelsed artiklid nõ punktilugemisel arvesse ei lähe.

Publicationes Instituti Geographici Universitatis Tartuensise 89. köitesse hakati toimetajate Manderi ja Kursi sõnul kirjutisi koguma juba geograafia instituudi 80. aastapäeva konverentsi ajal. Kuid siis jäi artiklikogumik mitmel põhjusel ilmutama. Kogumis- ja toimetamistöo jätkus 85. aastapäeva eel.

Artiklite autoreiks on geograafia instituudi õppejõudude, teadurite ja kraadiõppurite kõrval ka mitmed vilistlased. Olgugi et tegemist on aastapäeva puhul ilmunud kogumikuga, ei ole see pühendatud instituudi ajaloole, vaid annab toimetajate sõnul eelkõige ülevaate Eesti

KOGUMIK

Publicationes Instituti Geographici Universitatis Tartuensise, 89. köide «Geograafilisi uurimusi aastatuhande vahetusel» Üllitatud Tartu Ülikooli geograafia instituudi 85. aastapäevaks Toimetajad: Ülo Mander ja Ott Kurs Tartu Ülikooli Kirjastus 2004

geograafide kaasaegsest ja küllaltki mitmekülgsest uurimistegevusest.

Temaatilistelt jagunevad artiklid kuude suuremasse rühma: teadustegevus ja geograafide panus Eesti säästva arengu edendamisel, inimgeograafia, geoinformaatika, kaasaegne geograafiaridus, loodusgeograafia ja maastikuökoloogia ning geograafia panus keskkonnatehnoloogia arendamisse. «Mitmekesiselt on esindatud inimgeograafia temaatika,» selgitas Mander. «Kaheksa inimgeograafilise kirjutise rida algab Aasia asustamise käsitlemisega inimkonna koidikul, tutvustab moodsa sotsiaal-positsioneerimise meetodi rakendamist, vaatleb traditsioonilisemaid linna- ja rahvastikugeograafia probleeme ning lõpeb Eesti maakasutuse muutuste iseloomustamisega.»

Artiklid seinast seina

Ka loodusgeograafilised ja maastikuökoloogilised uurimused on kogumikus esindatud väga mitmekesiselt. Üheksa tööd hõlmab Manderi sõnul teemasid alates mammutite elukeskkonnast, kliimamuutustest, hüdroloogiast, maastiku ainevoogude ja fenoloogiaprobleemidest kuni tänapäevaste risosfääriprotsessideni.

Keskkonnatehnoloogia arendamist puudutavad artiklid käsitlevad märgalapuhasteid ja tuulikuparkide rajamise probleeme.

Ühe parema kaastööna märgib Mander ära molekulaar- ja rakubioloogia doktorandi Mait Metspalu ja Eesti Biokeskuse molekulaarse evolutsiooni töögrupi teadlase Kristiina Tambetsi lühikäsitlust «Aasia asustamine kaasaegse inimese poolt: tulvavesi piki India ookeani rannikut». «Seega huvitavaim lugu tuleb hoopis väljastpoolt instituuti – meil bakalaureuse tasemes õppinud Mait Metspalult, kes magistr töö tegi TÜMRIs ja nüüd on seal doktoritööd lõpetamas.

Põnev töö inimgeograafias

Ülevaade käsitleb Euraasia asustamist *homo sapiens*i poolt nn Lõunateed pidi. Ehkki meetodika alusel valdavalt geneetika valdkonnast pärinev (uuritud on mitokondri DNA varieeruvust), on tegemist hea näitega erinevate ainevaldkondade (sh arheoloogia ja loodusgeograafia) meetodilise materjali oskusliku analüüsiga, mis käsitleb selgelt ka inimgeograafilisi globaalprobleeme,» kommenteeris Mander.

Professorite Ülo Manderi ja Tõnu Oja artikkel ning konverentsi ettekanne keskenduvad instituudi teadustöö ja kraadiõppe küsimustele. «Kraadiõppe osas võime magistriõppega rahule jääda, aga doktoritööde kaitsmisi peaks olema rohkem, eriti kui arvestada doktorantide arvu,» ütles Mander.

OTSUS

TÜ nõukogu otsus Eesti kõrgharidusmaastiku korraldamise kohta

26. novembril toimunud istungil otsustas TÜ nõukogu, lähtudes Tartu Ülikooli rollist rahvusülikoolina, arutades erinevaid seisukohavõtte Eesti kõrgharidusmaastiku korraldamise kohta ning võttes arvesse sellega seonduvat avalikku diskussiooni, väljendada järgmist:

1. Tartu Ülikool toetab jätkuvalt kõiki jõupingutusi akadeemiliste ja materiaalsete ressursside koondamisel, mis on suunatud peamise eesmärgi saavutamisele – Eesti kõrghariduse kvaliteedi ja rahvusvahelise konkurentsivõime tõstmisele. Ressursside koondamise aluseks peab olema akadeemiline kvaliteet ja tulemuslikkus.
2. Kavandatavate muudatuste ettevalmistamine ja arutelu kõikidel etappidel, ministeeriumides, Vabariigi Valitsuses, Riigikogus, peab tuginema tegeliku olukorra ja võimaluste ning otsuste võimalike mõjude igakülgsel analüüsile, kuulates ära osapoolte argumenteeritud seisukohad, ning olema suunatud kogu Eesti tegelike vajaduste rahuldamisele.
3. Eesti vajab ülikooliharidust, mis toetub rahvusvahelisel tasemel teaduslikule uurimistööle, kuna vaid sellisena suudab see tagada Eesti majanduslike ja kultuuriliste vajaduste rahuldamise.
4. Kõigil Eesti avalikel ülikoolidel on ajalooliselt välja kujunenud ja Eestile oluline roll. Tartu Ülikool tunnustab ja toetab Tallinna Pedagoogikaülikooli jõupingutusi oma konkurentsivõime tõstmisel, sh kavasid liita endaga Ajaloo Instituut, Eesti Humanitaarinstituut ja mõned teised riigi- ja erakõrgkoolid.
5. Tartu Ülikool mõistab Tallinna Pedagoogikaülikooli soovi oma nime muuta ning toetab avalikke ülikooli esindava Rektorite Nõukogu konsensuslikku otsust pidada sobivaimaks nimeks Tallinna Linnaülikooli.
6. Tartu Ülikool peab oluliseks avalike ülikoolide koostöö laiendamist ja süvendamist, ühendades ülikoolide tugevused mõistliku tööjaotuse kaudu Eesti ülikoolihariduse konkurentsivõime suurendamise nimel. Tartu Ülikool tervitab Rektorite Nõukogu algatust sõlmida avalike ülikoolide vaheline koostöökokkulepe, mis kuuluks heakskiitmisele kõikide ülikoolide nõukogudes.
7. Tartu Ülikooli nõukogu peab vajalikuks töötada võimalikult ruttu välja ja võtta Riigikogus vastu Tartu Ülikooli seaduse uus versioon, milles muuhulgas oleks selgelt ja arusaadavalt sätestatud Tartu Ülikooli kui rahvusülikooli ülesanded ja kohustused ning nende kohustuste rahastamise alused.
8. Tartu Ülikooli nõukogu teeb asjast huvitatud partneritele ettepaneku luua ühine uurimisasutus, mille ülesanne oleks tagada vajalike uuringute läbiviimine ja oskusteabe koondamine Eesti regioonide tasakaalustatud sotsiaal-majandusliku arengu kindlustamiseks.

Sina oled puudu!

Hea tudeng, õpingute ajal on Sinu kodulinn Tartu. Tartu linn arvestab Sinuga nagu täieõigusliku linnakodanikuga. Sina oled meile vajalik ja linn on vajalik ka Sulle.

Seepärast on igati loomulik, et Sa Tartus õppimise ajal annad meile elanikuks registreerimisega oma kohalolust teada. Nii saame Sinu soove ja vajadusi veelgi paremini arvesse võtta.

Juba teist aastat alustame enne jõulupühi kodanike registreerimise kampaaniat, mille motoks on seekord «Sina oled puudu!»

Kampaania ajal end linlaseks registreerinud saavad kingituseks 975-kroonise kinkekaardi Aura veekeskuselt, raamatukaupluselt, Vanemuise teatrit või kontserdimajalt. Lisainfo tel 736 1140 (töö-

heade mõtete linn

päeviti) ja www.tartu.ee. Linna kodulehel saab ka registreerimistoiminguid teha ja kontrollida, kas inimene Tartu linna kodanik.

Kallis tudeng, kutsume Sind üles registreerima ennast Tartu elanikuks!

Töötame ühiselt selle nimel, et Sul oleks Tartus hea elada ja õppida!

Lugupidamisega

Laine Jänes

Tartu linnapea

Jaak Aaviksoo

Tartu Ülikooli rektor

Gerhard Rägo medalid

Homme kell 13 antakse TÜ nõukogu saalis kätte Gerhard Rägo mälestusmedalid.

Tänavu saavad medali Jüri Gümnaasiumi matemaatikaõpetaja Kersti Kaldmäe, kirjastuse Koolibri kauaaegne reaalainete õpikute toimetaja, Saue Gümnaasiumi füüsikaõpetaja Toomas Kilgas, TÜ matemaatika-informaatika-teaduskonna dekaan prof Mati Kilp, TÜ Õpetajate Seminari lektor, matemaatikaõpikute autor Anu Palu ja Põltsamaa

Ühiskõrgkooli matemaatikaõpetaja Riina Valdmets.

Prof Gerhard Rägo (1892–1968) mälestusmedali asutasid 1990. aastal Tartu Ülikool ja Eesti Matemaatika Selts.

Prof Gerhard Rägo oli silmapaistev matemaatik-didaktik. Ta töötas välja tulevaste gümnaasiumiõpetajate ettevalmistuskava Tartu Ülikooli juures ning koostas sellekohased õppekavad matemaatika-loodusteaduskonnale.

KONVERENTS SOOROLLIDEST

4. detsembril kell 11 algab korvp! Filiae Patriae konvendis Struve 4 konverents

«Soorollid tänapäeva ühiskonnas ja nende mõju tervisele».

Konverentsil ettekantavate teemade kaudu selgitatakse, kas ja mil määral mõjutab naiseks ja meheks olemine meie igapäevast vaimset ja füüsilist tervist. Kaasa räägivad Maris Jesse, Eha Rüütel, Raili Põldsaar, Jüri Uljas, Katri Tammekand jt.

Täpsem kava: www.cfp.ee/konverents.

Phare uurib, koolitab ja arendab

Varje Sootak

Teadus- ja arendusosakonnas lõppes kaks üheaastast Phare piiriülese koostöö projekti. Oma projektist räägivad keskkonnaseire projektijuht Antti Roose ja arendustalituse peaspetsialist Madis Saluveer.

Antti Roose: Phare projektid on väga hea platvorm tõukefondide kampaaniale. Arendusprojekte, mis on saadud sajaprotsendilise grandina, on ülikoolis suhteliselt vähe. Projekti raames said teha keskkonnatehnoloogilisi rakenduslikke uurimistöid geograafia instituudi teadurid ja üliõpilased.

Viidi läbi ehitustehnoloogiate ja -toodete arendustöö, tehti keskkonnaindikaatorite uuring ja tugevdati ühistegevustes Läänemereeriikide keskkonnatehnoloogilist konsortsiumi «Baltic 21 Institute for Sustainable Industry». Ka ülikoolisiselt osales mitu üksust.

Madis Saluveer: Meie projekt tegeles piiriülese koostööga. Kõige olulisem oli ELi info levitamine Kesk- ja Ida-Euroopa ülikoolides. Projekti algatas Helsingi Ülikool, teiseks partneriks oli Lodzi Ülikool Poolast.

Kes olid projekti sihtgrupid?

M.S.: Kuna meie projekt oli eelkõige suunatud koolitusele, siis olid sihtgrupid tugistruktuuride töötajad, ELi raamprogrammide projektijuhid, samuti nooremteadurid ja doktorandid. Projekti lisaväärtuseks võib pidada varasemast tunduvalt parema koostöö teket Helsingi Ülikooli teadus-arendusosakonnaga ning esmakordset koostööd Lodzi Ülikooli kolleegidega. Viimased mainisid, et nad said projekti raames koostööd tehes praktilisi kogemusi tunduvalt rohkem kui muudelt koolitustelt.

Millised on projektide rakenduslikud väljundid?

A.R.: Peale uurimistöö andsime välja ka kaks trükist: ar-

Eramu Leppneemes: esimene maja Eestis, kus rakendati terviklikumalt ökoloogilisi lahendusi, valmis 2000. aastal.

TÖNU MAURING

tiklikogumiku «Keskkonna- ja elutsükli hinnangud ehituses» ning «Säästva arengu indikaatorid Eesti ja Läänemere maade tööstussektoris». Need on ühelt poolt õppematerjaliks nii keskkonnatehnoloogia ja loodusteaduste üliõpilastele kui ka infoallikaks ettevõtjatele, arendajatele.

Korraldasime traditsiooniliste ehitusmaterjalidega (savi ja lubikrohvid) katseid, simuleerides labori tingimustes erinevaid mikrokliimaatilisi ja ehitustehnilisi tingimusi. Tegelikult ei suuda ühe väikese rakendusuuringuga kohe *heureka* hüüda, küll aga annab see pikemaajalises katseprotsessis lisaks võrdlusandmeid.

Kuidas on tudengid projektidesse kaasatud?

A.R.: Ärkas mõtlemisega tudengeid saab kaasata varakult, kui eriala põhialused omandatud ja huvi olemas. Tudengile toob projektis osalemine ka väikese palgalisa.

Näiteks geograafia insti-

tuudi uurimistöösse olid kaasatud keskkonnatehnoloogia tudengid.

Keskkonnatehnoloogia eriala lõpetama hakkav Tanel Esperk on uurinud ehitusmaterjalide ja konstruktsioonide keskkonnamõjusid, kogumikus ilmus temalt artikkel ehitusmaterjalide energiamahakusest Eesti tüüpmajade näitel.

Kui omaks võtavad ehitajad keskkonnasõbralikke ehitusmaterjale?

A.R.: Näiteks ökomajad on Eestis ennast tõestanud, huvi on tõusmas, kuigi teavet keskkonnasõbralike ehituslahenduste kohta napib. Ehitusturul on ainuvalitsevad tööstuslikud materjalid. Siin on oluline iga uuring, mis

inimeste igapäevaelu.

Ehitusmaterjale on Eestis keskkonna aspektist väga vähe uuritud. Seetõttu puudub nii arhitektidel kui ka laiemal üldsusel faktidel põhinev teave, miks ikkagi on kasulik eelistada loodusõbralikke materjale, kui ökomaja ehitamine on euro-maja püstitamistest kallim. On küll mitmesuguseid andmeid mujalt maailmast, kuid nende väärtuste varieeruvus riigiti on päris suur. Seega on oluline läbi viia uurimus just Eesti

tõestab, kuivõrd vajalik on arvestada keskkonnanõudeid ja -tingimusi, ja mida see tähendab praktikas.

Lõpuks taandub ju kõik elukvaliteedile. Nn haigeid hooneid on ehitatud hilisminervikus ja ehitatakse ka praegu.

M.S.: Meie orienteerusime eelkõige koolitusele, kuhu sai kaasata ka väliseksperite, kelle kaudu käsitleti neid raamprogrammide aspekte, mida muidu ei oleks laias koolituses ette tulnud.

Töötasime välja 6. raamprogrammi regulatsioonid ülikoolis, tunduvalt paranes ülikooli tugistruktuuride omavaheline koostöö. Projektijuhid said väga palju konkreetset infot kogu 6. raamprogrammi, praktilisi näpunäiteid konkreetsete valdkondade kohta jne. Lisaväärtuseks võib pidada noorteadlaste informeerimist, kuidas raamprogrammi võimalusi projektides kasutada.

Üks tulemusi on ka juba käivitunud koostööprojekt Lodzi Ülikooliga.

A.R.: Taoliste projektidega tegelemine on õpetlik kõigile osalistele, sest lepingute mudelid ja läbiviimise tingimused muutuvad üha rangemaks.

Iga projekti lõpetamise järel peaks tegema aga ka eesti-keelse kokkuvõtte – praegu on kogu dokumentatsioon ingliskeelne.

Milleks keskkonnasõbralik ehitus?

Tanel Esperk

keskkonnatehnoloogia 4. a üliõpilane

Keskkonnasõbralik ehitus ehk ökoehitus on üks võimalikest spetsialiseerumissuundadest Tü keskkonnatehnoloogia erialal. Selles valdkonnas kirjutan ka oma lõputöö.

Otsus ökoehituse kasuks tuli soovist tegelda millegi uue ja Eestis üsna vähe levinud nähtusega, mis oleks silmaga nähtav ja puudutaks

näidete põhjal.

Ökoehituse suuna laiem eesmärk on tuua inimesed tagasi oma algselt loomuliku ja tervisliku elukeskkonna juurde. See ei tähenda muidugi koobastesse tagasi kolimist, vaid pigem inimese võimet kasutada kaasaja tehnoloogiat, et saavutada mugav ja tervislik elukeskkond. Just inimese tervis ja heaolu on tänapäeval olulised näitajad ning nende paremaks muutmisel on tähtis roll ka loodusõbralikul ehitusel.

Sihtasutuse stipendiumid

Eile andis ülikooli sihtasutus välja stipendiume.

TÜ Raefondi stipendiumi said bioloogia-geograafia-teaduskonna 1. a magistrant **Kersti Jääger**, vene kirjan-duse 2. a magistrant **Kai Krashevski**, sotsiaalteadus-konna 4. a üliõpilane **Kairi Talves**, õigusteaduskonna 3. a üliõpilane **Pihel Sarv**, info-tehnoloogia 2. a üliõpilane **Ljubov Feklistova**, haridus-teaduskonna 2. a magistrant **Agnes Männik** ja majandus-teaduskonna 1. a magistrant **Kaia Timpmann**.

Ants ja Maria Silveri ning Sigfried Panti mälestusstipendiumi pälvivad füüsika-keemiateaduskonna 1. a magistrant **Reet Reinart** ja sotsiaalteaduskonna 1. a magistrant **Eva Lepik**.

Lydia ja Felix Krabi stipendiumi said bioloogia-geograafia-teaduskonna 1. a magistrandid **Paula-Ann Kivistik** ja **Edgar Sepp** ning 3. a üliõpilane **Tuul Sarv**.

Eesti Olümpiakomitee stipendium anti kehakultuuri-teaduskonna 4. a doktorandile

Ivi Saaremetsale.

Hermanni reisistipendiumi said arstiteaduskonna 4. a doktorant **Alar Toom**, bioloogia-geograafia-teaduskonna 4. a doktorant **Helen Sooväli**, 2. aasta doktorandid **Aleksei Lulla** ja **Valeria Sizemskaja** ning 2. aasta magistrant **Helle-Mai Pedastsaar**, mate-maatika-informaatikateadus-konna 2. a doktorant **Darja Saveljeva**, sotsiaalteaduskonna 1. a doktorant **Marre Karu** ning filosoofiateaduskonna 1. a doktorant **Marten Seppel** ja 4. a doktorant, lektor **Anu Treikelder**.

Estraveli reisisihi stipendiumi said matemaatika-informaatikateaduskonna 4. a üliõpilane **Ants Kaasik**, füüsika-keemiateaduskonna 3. a üliõpilane **Pavel Starkov**, filosoofiateaduskonna 2. a magistrant **Kristi Lõuk** ja arstiteaduskonna 1. a magistrant **Dmitri Teperik**.

Tartu Raefondi preemia anti TÜ Ajaloo Muuseumi mu-seoloogile **Terje Lõbule**.

Kokku jagati auhindadeks välja 317 750 krooni.

Tartus algasid kriitikaseminarid

Aija Sakova

22. novembril toimus Kirjanduse Maja krüptis Eesti Kirjanduse Seltsi kriitikase-minar «Krüptoloogia: A».

Seminaril arutleti Eduard Vilde «Mäeküla piimamehe» üle. Ühe korraldaja Kairi Kortsil sõnul hakkavad kriitikaseminarid toimuma iga kuu. «Krüptoloogia koondab ühe nime alla kaks erilaadset seminari.

Esiteks «Krüptoloogia: A»

seminarid, kus käsitletakse mõnda vanemat, klassikalist teksti. Teiseks «Krüptoloogia: B» seminarid, milles mõni uurija vaatleb üht viimasel ajal ilmunud teost.»

«Krüptoloogia: A» eesmärk on Kortsil sõnul eri kirjan-dusteoreetiliste lähenemiste kaudu leida teosele mitmekülgsem tõlgendus.

«Kindlasti ei ole sihiks meeleheitlikult mõne teoreetilise skeemi pealesurumine, vaid eelkõige just võimalus-

rahvusvahelisest ilmast ja rahvuslikust olemusest, üksikute kasvandike ja põlvkondade saatusest, üliõpilasorgani-satsioonide sidemetest teiste

UUDISED

Eesti ülikooli aastapäeva üritused

Narva kolledž tähistas ülikooli aastapäeva 25. novembril.

Narva Raekojas toimunud kontserdil esines Jaan Tätt. Kolledži kõrgeim autasu kuld-märk anti Eesti keelekümb-luskeskuse Kanada-poolsele juhibe Peeter Mehistole ja Narva tuntuima ansambli Avenüü eestseisjale ning selts-konnaelu edendajale Vladimir Tšerdakovile.

5. detsembril korraldab eesti ülikooli aktuse Stockholmis Rootsi Eesti Teaduslik Selts. Aktusel peab kõne rektor Jaak Aaviksoo.

10. detsembril kell 15 algavad ülikooli aastapäeva üritused Türi kolledžis.

EUA juhatus kohtub Brüsselis

3. ja 4. detsembril osaleb rektor Jaak Aaviksoo Brüsselis Euroopa Ülikoolide Assotsiatsiooni (EUA) juhatuses koosolekul.

Arutuse all on muu hulgas ka Bologna protsessiga seonduv ning valmistumine EUA üldkoguks.

Üldkogu toimub 2005. aasta kevadel Glasgows. Tartu Ülikool on Euroopa Ülikoolide Assotsiatsiooni ja ka Coimbra grupi liige.

Soome Vabariigi 87. aastapäev

Aktus algab 5. detsembril kell 13 TÜ aulas.

Peokõne on Soome Eesti Seltside Liidu peasekretärit Kulle Raigilt.

Tervitavad Soome suursaadik Jaakko Blomberg, Tartu linnapea Laine Jänes, TÜ soome keele ja kultuuri lektor Janne Saarikivi jt.

Esinevad Tartu Soome kooli lapsed, Ülle Kärner viiekeelsel soome ja seitsmekeelsel eesti kandlel ja Tartu soome tudengid jt.

Katsekoda korraldab seminari

8. detsembril kell 10 korraldab TÜ katsekoda füüsika-hoone nullkorusel äsja avatud keemialaborit tutvustava seminari.

Labori tähtsaim aparaat on vedelikkromatograaf-mass-spektromeeter (LC-MS), mille kasutamine ulatub keemiatööstuse produktide ja toiduainete analüüsimisest saasteainete jälgede määramiseni keskkonnas ning ravimpreparaatide metabolismi uurimiseni.

Tutvustuse eesmärk on anda infot, kuidas kasutada TÜ katsekoja LC-MS instrumendi analüütilist potentsiaali oma töös esilekerkivate ülesannete lahendamiseks.

Ürituse sihtgrupiks on kõik looduse ja reaalteaduste ning tehnoloogia valdkonnas töötavad õppejõud, teadurid ja kraadiõppurid.

Registreerimine: tel 527 6523, koit.herodes@ut.ee.

Narvas tulevad tudengipäevad

7. detsembril kell 17.30 avatakse spordihallis Energia Narva tudengipäevad.

Samal ja järgmistel päevadel toimub mitu spordivõistlust (võrkpallis, jalgpallis, *bowling*is, piljardis). 10. detsembril on KVN ja konkurss «Narva tudeng 2004».

ÖNNITLEME

Prof Valner Krinal 75

3. detsembril tähistab oma 75. sünnipäeva majanduspoliitika õppetooli emeriitprof Valner Krinal.

Juubilari elu on nüüdseks 40 aastat olnud lahutamatult seotud TÜ majandusteaduskonnaga. Enne seda lõpetas ta õigusteaduskonna. 1964 kutsuti Krinal õigus-majandusteaduskonda õppejõuks. Samal aastal kaitses ta kandidaadidissertatsiooni. 1968 sai temast dotsent ning 1989 professor. Ainulaadne on tema panus majandusteaduskonnas seetõttu, et prof Krinalist sai 1968. aastal taasloodud ise- seisva majandusteaduskonna esimene dekaan. Seda ametit pidas ta kauem kui keegi teine enne või pärast teda – 19 aastat.

Tänu temale valitses teaduskonnas alati sõbralik ja viljakas töökeskkond ning algasid ka esimesed sisulised ümberkorraldused. Valner Krinal ja koos temaga majandusteaduskond ei jäänud ajale jalgu. 1995. aastast on Valner Krinal meie emeriitprofessor.

Huvitav etapp juubilari elus oli 1974–1975, mil prof Krinal pidas Hanoi Plaanimajanduse Instituudis loenguid sealsetele õppejõududele. 1978–1983 oli ta kaubanduslabori teaduslik juhendaja, kust võrsus mitmeidki praegusi õppejõude. Hiljem on ta andnud olulise panuse nii Pärnu kolledži kui ka vilistlasühingu Hermes käivitamisse.

Prof Krinali õppe- ja teadustöö on keskendunud majandusajaloo ja majandusteaduse

ajaloo temaatikale. Tema koostatud õppevahendid nii maailmamajanduse kui ka Eesti majanduse arengust on põhilisteks õppematerjalideks praegustele majandusajalugu õppivatele üliõpilastele. Selle kõrval on ta pannud kaante vahele ka majandusteaduskonna enda ajaloo.

Väga südamelähedane on prof Krinalile olnud ühistegevuse areng Eestis, mille kohta ilmus tema põhjalik uurimus. Pikki aastaid töötas ta Akadeemilise Ühistegevuse Seltsi juhatuse esimehena ja oli Eesti Ühistegelise Liidu nõukogu liige.

Juubilar on oma kauaaegse viljaka töö, korrektsuse ja heasoovlikkusega pälvinud kolleegide ja üliõpilaste lugupidamise. Tema inimlik suhtlemis- ja juhtimisoskus on meile endiselt eeskujuks.

Soovime juubilarile palju õnne ja tugevat tervist!

Kolleegid majandusteaduskonnast

Tuleb meediapäev

TÜ meediauurijad kutsuvad 8. detsembril kõiki Eestimaa inimesi kirjutama oma meediakogemusest.

Teist korda korraldatava uurimuse tulemusel püüavad uurijad selgitada, milline roll on inimeste argipäevas tegelikult ajalehtedel-ajakirjadel, televisioonil, raadiol, raamatutel, Internetil ja muul meedial.

Meediapäeva vabas vormis kirjeldus saata posti teel

(Postkast 6, 50 002, Tartu Peapostkontor) või meiliga meediapaev@jrn1.ut.ee hiljemalt 19. detsembriks.

Ümbrikule või elektronkirjale märkida «Üks meediapäev».

Lisada enda kontaktandmed, sünniaasta ja võimaluse korral ka elektronposti aadress.

Lisainfo: www.jrn1.ut.ee/meediapaev tel 737 5190, maarjal@ut.ee.

ÖNNITLEME

70 Aidula-Taie Kaasik, erakorraline vanemteadur – 9. detsember

65 Larissa Vassiltšenko, erakorraline dotsent – 2. detsember

60 Ille Hilpus, vanemlaborant – 6. detsember

55 Anne Kuigo, vastutav sekretär – 4. detsember
Olga Ottenson, õpetaja – 4. detsember
Helle Roos, vaneminsener – 6. detsember

50 Raivo Mänd, professor – 2. detsember
Marika Rauk, lektor – 2. detsember

Reet Liimets, lektor – 5. detsember

45 Eero Medijainen, professor – 1. detsember
Marina Zirk, laborant – 4. detsember
Tiina Sedman, teadur – 9. detsember

40 Eve Pihl, vanemteadur – 2. detsember

35 Erki Tammiksaar, erakorraline teadur – 1. detsember
Pirje Hütt, vanemlaborant – 5. detsember

30 Alar Toom, erakorraline teadur – 1. detsember

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

ÖNNITLEME

Prof Raivo Mänd 50

2. detsembril jõudis oma juubelini Tartu Ülikooli ka kogu Eesti esimene loomaökoloogia professor Raivo Mänd.

Raivo Mänd on 23 rahvusvahelise levikuga ajakirjas avaldatud artikli autor või kaasautor, neist 12 artiklit on publitseeritud CC poolt refereeritavates ajakirjades.

Viimase viie aasta jooksul on ta avaldanud 5 CC artiklit. Lisaks on Mänd osalenud 5 monograafia kirjutamisel ja avaldanud 30 artiklit mitmesugustes muudes teadusväljannetes.

Männi töögrupp kuulub alus- ja rakendusökoloogia tippkeskuse koosseisu, tema töögrupi tegevust hinnati 2002. a vabariigi teaduspree- miaga.

Eraldi tuleb rõhutada Raivo Männi osa noore ja aktiivse juhendamisel on valminud 4 doktori- ja 10 magistritööd.

Need noored teadlased esin- davad teaduse maailmataset ning räägivad samas aktiivselt ja sisukalt kaasa ka Eesti jaoks oluliste ökoloogiliste proble- mide lahendamisel.

Arvestades loomaökoloogia õppetooli populaarsust tu- dengite hulgas, võib arvata, et vastav tendents jätkub.

Raivo Mänd on õpetaja, kes populariseerib oma eriala entusiastlikult, juhendab üliõpilasi kaasahaaravalt ning jätab samas neile piisavalt ruumi isemõtlemiseks ja ise- olemiseks.

Mänd on kahel perioodil olnud ETFi bio-geoteaduste ekspertkomisjoni liikmeks. Viimastel aastatel on ta juhasa lõõnud uue õppekava «Ökoloogia ning bioloogilise mitmekesisuse kaitse» välja- töötamisel.

Raivo Mänd on pesuehtne saarlane ja Saaremaa tõeline patrioot, kes ei häbene oma keeles kõnelda.

Palju õnne!

Soovivad kolleegid ZHlst ja BÖlst!

SEMINAR

«Lõunaeesti keelesaared» Tartu Ülikoolis

10. detsembril Lossi 3-406

11.15–11.30	Avasõnad.
11.30–12	Heiki Valk «Läänemeresoomlased Põhja- ja Ida-Lätis nooremal rauaajal ja keskajal: arheoloogia andmed».
12–12.30	Peeter Päll «Eesti keelesaarte kohanime- dest».
12.30–13	Kristi Salve «Kolm katset mõista keelesaar- te rahvaluulet».
13–13.30	Karl Pajusalu «Keelesaarte keelest ja mine- viku väljendamisest».
15–15.30	Mare Piho «Sudomast ja Kraasna maarah- vast».
15.30–16	Tiit-Rein Viitso «Lõunaeesti keelesaared läänemeresoome taustal».
16.30–17	Triin Iva «August Sanga keeleteaduslikest Lutsi uurimustest».
17–17.30	Hannes Korjus Nirza valla lutsi maarahva päritoluga elanikud 2004. aastal.
18	Iloõdak Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuurin- gute keskuses.

KONVERENTS

Eesti Võrdleva Kirjandusteaduse Assotsiatsiooni ja Eesti Kirjanike Liidu Tartu osakonna konverents

«Maailmakirjanduse retseptsiooni dünaamika Eestis»

7. detsembril kl 10 Tartu kirjanduse majas

10–10.30	Jaak Rähesoo «Välismõjudest eesti teatri- repertuaaris aastani 1940».
10.30–11	Maria Lotman «Kvantiteeriva heksameetri retseptsioon eesti luules 20. sajandi esime- sel poolel».
11.10–11.40	Elo Rohult «Päris oma panter: metafoori mõistmisvõimalustest Rilke «Pantri» tõlgete näitel».
11.40–12.10	Kersti Unt «Retseptsiooni keerdkäikudest aja tuules: Jane Austeni juhtum».
12.20–12.50	Eva Rein «Kanada ingliskeelse kirjanduse eestindamine ja retseptsioon Eestis».
12.50–13.20	Ave Tarrend «Saksakeelse kirjanduse ret- septsioonist Nõukogude Eestis».
15–15.30	Tiina Kirss «Orjusest, painest ja ilust: Toni Morrissoni «Armas» Eestis».
15.30–16	Ene-Reet Soovik «India pale Eesti peeglis – ja vastupidi».
16.20–16.50	Katre Talviste «Eestikeelsete «Kurja lilled» (1967) kompositsioonist».
16.50–17.20	Marja Unt «Nihetest luuleretseptsioonis ja eesti kirjanduskaanoni dünaamikast».

UT KÜSIB

Milline peab olema üli- kooli balli külaline?

Vastavad balli perenaine Tuuli Koch ja peremees Jaanus Piirsalu.

J.P.: Rõõmus ja vaimukas. Üheks õhtuks tavalisele elule käega lööv.

T.K.: Särav ja rahulolev. Ja uhke. Uhke selle üle, mille pärast sel õhtul kokku tul- lakse.

Mida tahaksite omalt poolt anda ballikülastajatele?

J.P.: Musi, aga kahjuks kõi- gile vist anda ei jõua. Loodan, et külalised saavad aru.

T.K.: Lummavat ja väärikat juubelipidu, millest jääb meel- de kasvõi üks pilk, üks tants, üks pisarateni nalja tegev üli- koolimeenutus, üks uus soe tutvus.

Milline on Teie seos Tar- tu Ülikooliga?

T.K.: Öpin ajakirjandust

1997. aastast ja siiani pole kõi- ke veel selgeks saanud, seega minu õpingud kestavad. Aga loodan paari lähima aastaga selgusele jõuda.

J.P.: Öppisin ajakirjandust, alustasin 1991 ja lõpetasin 1999. Aega võttis, sest vahe- peal hankisin kogemusi.

Eesti ülikooli aastapäeva ball algab täna õhtul kl 19 Vanemuise kontserdimajas. Tantsida saab Eesti Kaitse- väe Orkestri saatel, solist on Jaan Willem Sibul. Esinevad ka Kaire Vilgats ja Raivo Tafenau bänd, tantsuklubi Stiil, Siim Polli keelpillitrio, Hedvig Hanson ja Andre Maaker, Helin-Mari Arderi trio ja Poisikõsõ. Ajaloost räägib Hillar Palamets.

Info: www.aastaball.ee.

LOENGUD

6. detsembril kl 12.30 toi- mub Kuressaares seminar «Geenmuundatud organismid (GMO-d)». Seminari kava www. ut.ee/regionaal. Info: Riia Nelis, tel 453 9839.

6. detsembril kl 16 algab Biomeedikumi aud 1006 semi- nar «Neurotrofiinide geenide regulatsioon närvisüsteemis», ettekandja prof Tõnis Timmusk (TTÜ, KBFI). Info: tel 737 4051.

7. ja 14. detsembril kl 10–12 toimuvad ajaloo osakonnas Lossi 3-418 Münsteri Ülikooli prof Hartmut Rüssi loengud «Russisches Mittelalter» ning 8. ja 15. detsembril kl 16–18 «Deutsch-russische Bezie- hungen 1871–1941».

8. detsembril kl 12.15 peab rahandusministeeriumi riigieel- arve osakonna juhataja asetäitja Juhani Lemmik ph aud 128 loen- gu Eesti avaliku halduse kursuse raames.

8. detsembril kl 16 algab Tartu Ülikooli Õigusinstituudi korral- dusel Tallinnas Rahvusraamatu- kogu suures konverentsisaalis prof Tõnu Lehtsaare akadeemi- line loeng «Suhtlemiskonflikti lahendamise raskused ja või- malused».

8. detsembril kl 16.15 algab teadusseminar Narva kolledžis aud 101. Ettekannetega esi- nevad: Marje Joalaid «Tsuudid ja vepslased» ja Tiina Halling «Liiv- lastest ja liivi keelest». Info: Riina Laidvee, tel 356 0608.

10. detsembril algavad Jõhvis loengud kaasaegsest vene kirjandusest (Narva kolledži vene ja maailma kirjanduse lektor Jelena Nõmm, PhD): kl 10 Jõhvi Keskraamatukogus (Rakvere 13a) ja kl 12.20 Jõhvi Vene gümnaasiumis. Info: Maire Merioja, tel 332 1217.

9. detsembril kl 18.15 toimub Näi- tuse 2-105 vene kirjaniku Aleksei Slapovski autoriõhtu, kes on üks populaarsemaid kaasaegseid vene kirjanikke ning neljakordne Bookeri preemia nominent. Õhtu juhatab sisse Moskva kirjandus- kriitik Andrei Nemzer.

TEABETUND

10. detsembril kl 9.30–11 tutvustatakse Lossi 3-112 tekstituvastustarkvara FineReader.

FineReader muudab suvalise paberdokumendi elektroonseks arvutitekstiks, säilitades teksti, piltide, tabelite jm objekti- de paigutuse ning võimaldades dokumenti redigeerida ja salvestada mis tahes formaati. FineReader tunneb kõiki eesti keele märke ning samuti on võimalik muuta eestikeelseks kasutajaliides.

Info: www.ut.ee/it/teenused/hanked, Riina Reinumägi, riina.reinumagi@ut.ee, tel 737 5442.

Naine – inimkonna taastootja?!

Ettekanne sünnitusabi ja günekoloogia õppetooli 200. aastapäeva konverentsil

Ken Kalling
TÜ doktorant

...siis tuleks meil küll Eesti iseseisvuse aastakümneid ja sadu nimetada naisterahva omaks.

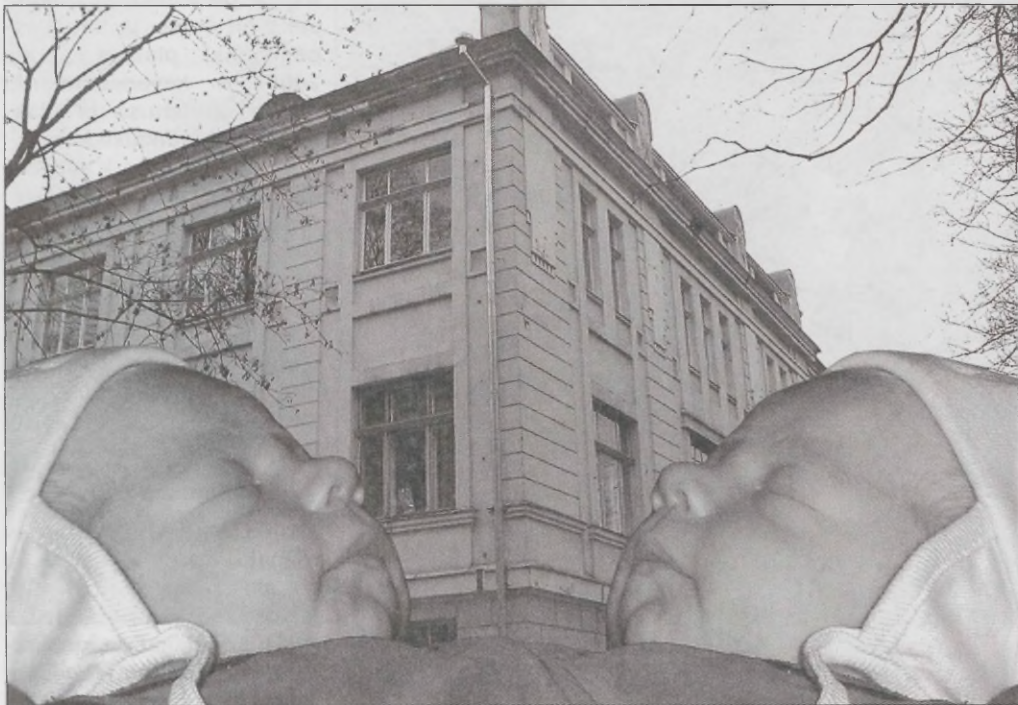
Selliselt parafaraseeris 1920. aastal eesti arst ja ühiskonnategelane Juhan Vilms Rootsi naisõiguslase Ellen Key mõtet, mille kohaselt 20. sajand võiks olla lapse aastasada.

Vilms lähtus sellest, et kui võrd eesti rahvas on arvult väike ning lisaks madalaiibeline, tuleks midagi ette võtta. Nagu fertiilsusse puutuvate teemade käsitlemise puhul tavaks, pööras Vilmski oma pilgu naistele – kes need muud ikka lapsi sünnitavad! – ning ka Eestis läks käibesse hiljem natsionaalsotsialistide poolt Saksamaal kurikuulsaks muudetud eufemism, mis demograafiaprobleemidega tegelemist naisküsimumuse lahendamiseks nimetas.

Isiklik ja avalik

TÜ Naistekliiniku 200. aastapäeva tähistamisega on eelnev sissejuhatus seotud sedavõrd, kui võrd emade-laste tervishoid on olnud osa riikide poliitikast ning arstikutse esindajad on osalenud euroopalikke kultuure viimased paarsada aastat erutanud iibediskussioonides. Naistekliiniku ajaloo taustal võib seega meenutada ka neid ideid, mis käsitlevad naise (aga ka lapse) positsiooni ühiskonnas laiemalt. Saab veel kord kinnitust, et füsioloogia ning sotsioloogia vahel on piisavalt seoseid. Käesoleval meedikute pidupäeval meenutatakse seda, et naistearstide saatuseks on olla seotud eriliselt tundliku teemaga, milles on sügavalt isiklik seotud avalikuga.

Juba ammustest aegadest

Ken Kallingu soov sünnitusabi ja günekoloogia õppetooli aastapäeva puhul: «Tuleviku sajandeist rääkides – las nad jääda lastele».

MONTAŽ ERGI PROMMIK

on – alguses mõttetargad, hiljem teadlased – käsitletud naist kui inimliigi n-õ bioloogilist poolt – seda, kelle ülesandeks liigi säilimise tagamine (emapalga mõiste on kinnituseks sellisele lähene-misele kaasajast). Inimkonna taastootmise füsioloogiline pool püsis kaua naissoo endi korraldada. Sünnitati, peret planeeriti, (naiste) haigusi raviti jne, valdavalt meestele suletud sfääris.

Ema ja haridus

Suured muutused hakkasid toimuma alles 19. saj, mil esiteks algas arstkonna professionaliseerumine ning teiseks töid rahvusriikide teke ning rahvastevahelised vastuolud – meenutagem ütelust, mille kohaselt sõjaväed pidanuksid vaid lahinguid, sõdinuks aga rahvad – kaasa üksikisiku ja perekonna viljakuse n-õ riigistamise. Vajati

200 aasta jooksul on sünnitusabi nihkunud vähese haridusega ämmaemandatelt ülikooliharidusega meedikute kätte.

kahuriliha ehk (väikeste riikide ja rahvaste puhul) lihtsalt teatavat hulka inimesi, et vaimult suureks saada (geeniusi arvati sündivat tõenäosusega vaid üks miljonist...).

Niisiis on viimased 200 aastat olnud tunnistajaks sellele, kuidas nt sünnitusabi jms nihkub vähese haridusega ämmaemandatelt ülikooliharidusega meedikute kätte ning kuidas riik (ühiskond) sekkub oma kodanike pereplaneerimisse. Viimase puhul on sageli tähelepanu keskpunktis tõusnud naised, keda sooviti näha end teostamas eeskätt emaduse kaudu – Eestiski defineeriti (seesama J. Vilms) ideaalset eesti naist nii: Haritud, sees-

miselt ja väliselt kultuuriline, hingeliselt ja kehaliselt välja arenend ema.

Ühiskonnal tuli pingutada selle nimel, et naised oma kohust täidaksid. Nt 19. sajandi n-õ patoloogilise sigimatuse kontseptsioon põhjustas meelust, mis üritas keelata naistele kõrgharidust jm ühiskondlike väljundeid –aju nähti organismi üldise ainevahetuse raames konkureerivat emaka ning munasarjadega (tegelikult kehtis sama süsteem ka meeste kohta, kelle puhul aga peeti silmas seda, et nad oma fertiilset võimekust ei kuritarvitaks – ühiskonna asjad eelkõige!) ning sellist konkurentsi üritati ühiskonna jätku-

suutlikkuse nimel vältida. Eriti tegi muret kõrgklasside väike sigivus.

20. sajandiks oldi üldiselt siiski jõutud arusaamisele, et sigimatus on pigem sotsiaalne fenomen. Uus lähenemine tõi kaasa naisemantsipatsiooni vastasuse. Eesti Teise maailmasõja eelne iseseisvuse periood, kus kilbile tõstetud iibetemaatika, nägi mitmeid ühiskondlikke debatte, mis naisi traditsiooniliste biologiseeritud soorollide juurde üritasid suruda.

Tulevik lastele

Innustust said säärased lähenemised pärast 1934. a riigipööret, mil ühiskondlike võimumehhanismide üldisel ümberkorraldamisel loodi ka naisi organiseerima pidav Kodumajanduskoda (ametlikult: et väärtustada naiste kodust tööd, lugeda: et kinnitada neid kõogi külge) ning pöörati nt vastupidisesse suunda tendents, mis 1929. a kriminaalseadustiku eel-nõuga oli Eestist loomas ühte vähest maailma riikidest, mis üritas mh naiste õigustele apelleerides, legaliseerida aborti. Sümboolne on ka küllaltki jõhker emadepäeva tähistamise riigistamine (seni oli emadepäeva korraldamist ühiskondlikel alustel organiseerinud Eesti Naiste Karskusliit, kes suhtus võimude uude initsiatiivi vägagi tõrjuvalt).

Muide, Lätis tähistati toona maikuus perepäeva... Tundub, et lõunanaabrite juures oldi ühiskonna muredele lahenduse otsimisel kaugemale jõutud. Naistekliinikule edaspidiseks edu soovides, tuleks ilmselt tõdeda, et nii mõnelegi probleemile lahenduse otsimisel ei tuleks olla liiga kitsarinnaline ning tuleviku sajandeist rääkides – las nad jääda ikka lastele!

Üliõpilaste teadustööd

Täna kell 12 algab Barclay hotelli konverentsisaalis üliõpilaste teadustööde riikliku konkursi võitjate konverents ja preemiate kätteandmine.

Konkursikomisjoni esimees prof Risto Tammelo tutvustab konkursi tulemusi.

TÜst pälvis I (7500 kr) ja II preemia (4500 kr) või diplomi (3000 kr) kokku ligi poolsada üliõpilast.

Premeeritud TÜ üliõpilastest peavad ettekande Külli Kingo, Marina Semtšenko, Piret Pungas ja Heli Valtna.

Rootsi-eesti sõnaraamat

Eile esitlesid kirjastus Valgus ja SA Nordistica Tartuensia TÜ skandinavistika raamatukogus uut rootsi-eesti sõnaraamatut.

See on seni ilmunud rootsi-eesti sõnaraamatutest mahukaim – 1408 lk.

Sõnaraamat sisaldab ligi 100 000 märksõna – nii üldsõnavara kui ka olulisemaid termineid, samuti hulgaliselt kasutusnäiteid.

Sõnaraamatus on ka kohanimede- ja rootsi lühendite valimik, rootsi keele foneetika ning ülevaatluk rootsi keele

grammatika peatükk.

Raamat valmis Tartu ja Uppsala ülikooli õppejõudude ja üliõpilaste ning teiste koostööna.

Autorid on Mari Aidla, Signe Cousins, Maiu Elken, Madis Kanarbik, Kristina Mullamaa, Tiina Mullamaa, Marina Pertšjonok, Mai Praizner, Raimo Raag ja Virve Raag, Juhan Tuldava.

Üldtoimetaja on Virve Raag Uppsala Ülikoolist ning konsultant TÜ rootsi keele külalisprofessor Stig Örjan Ohlsson.

TÄNA LEHES

Intervjuu

USA konsuli Paul Mayeriga
LK 3

TÜ Raefondi stipendiumid

LK 2

Rahvusmõtte laureaat Ilmar Talve

LK 2

8. detsembril 225 a tagasi sündis geoloog ja mineraloog Moritz von Engelhardt. Ta oli TÜ esmakordselt iseseisva loodusteaduse ja mineraalooogia õppetooli esimene mineraloogiaprofessor.

UUDISED

Ülikooli naistekliiniku konverents

Eile algas aulas naistekliiniku kahepäevane juubelikonverents.

Sellega tähistatakse 200 aasta möödumist sünnitusabi õpetamisest Tartu Ülikoolis.

1802 loodi pärast ülikooli taasavamist sünnitusabi, kirurgia ja veterinaaria ka-teeder.

Kaks aastat hiljem kateedrid lahutati ning 1804 loodi esimene iseseisev sünnitusabi õppetool Tartus. Esimeseks professoriks kutsuti Chr. Friedrich v. Deutsch.

1920 sai kateedri ja kliiniku juhatajaks esimene Eesti soost prof Jaan Miländer. Algas eestikeelne õpetus. 1974–1992 oli kateedrijuhatajaks prof Kadri Gross.

Õppetoolis on tegeldud erinevate teadusteamadega. Praegu on teadustöö peamiselt seotud reproduktiivtervi-se ja fertiilsusega ning nende mõjurite analüüsiga.

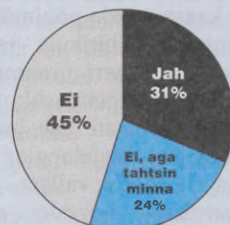
Õppeprorektori abi Toomas Liivamägi

Õppeprorektori abina asus tööle Toomas Liivamägi, kes varem töötas ülikooli raamatukogu direktorina.

Senine õppeprorektori abi Marvi Remmik suundus haridusteaduskonda kõrgkoolipe-dagoogika peaspetsialistiks.

ONLINE-KÜSITLUS

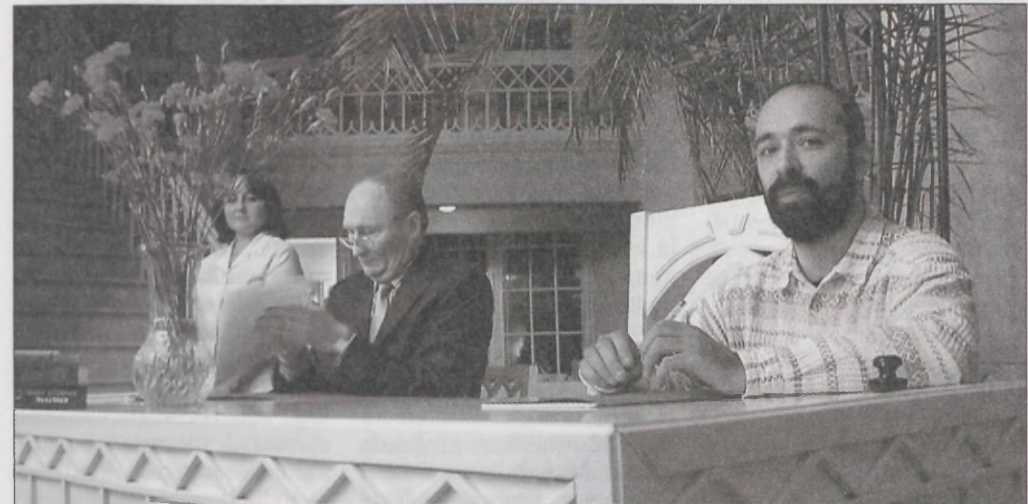
Kas käisid
tõrvikrongkäigus?

Vastajaid: 195

Uus küsimus:
Kas oled tartlaseks
registreerunud?

Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

Rektor Jaak Aaviksoo ja toetusfondi esimees Sergei Kuznetsov kirjutasid alla lepingule. AIJA SAKOVA

Toetus vene filoloogia õppetoolile

Aija Sakova

8. detsembril kirjutasid TÜ Ajaloo Muuseumis alla koostöölepingule TÜ rektor Jaak Aaviksoo ja TÜ vene ja slaavi filoloogia osakonna rahvusvahelise toetusfondi esimees Sergei Kuznetsov.

Toetusfondi asutasid Inter-netiportaali Yandex töötajad ja ajakirjanikud.

Sergei Kuznetsov tõdes, et toetuse näol on tegemist sümboolse ärimaailma võla tagasimaksega ja tänuavaldusega vene keele ja kultuuri edendajatele.

Lepingu allkirjastamisel esinesid veel TÜ vene ja slaavi filoloogia osakonna koostööpartnerid: Venemaa teadlased prof Tatjana Tšivjan ja VTA Vene keele instituudi vanemteadur Olga Rovnova, kirjanik Aleksei Slapovski ning kirjan-duskriitik Andrei Nemzer.

UUDISED

Ülikool tunnustab

Tartu Ülikooli tänukirja ja väikese medaliga autasustati orgaanilise ja bioorgaanilise keemia instituudi vanemlaboranti Vaike Timotheusi.

Ülikooli väikese medali sai evolutsioonibioloogia prof Richard Villems.

Tänukirja pälvisid bioloogia-geograafiateaduskonna prof Raivo Mänd, arstiteaduskonna dotsent Aade Liigant ja sotsiaalteaduskonna lektor Marika Rauk.

Tartu linn valib aasta teo

Postimehe ja Tartu linnavalitsuse ühise konkursi «Aasta tegu 2004» tiitlile kandideeriva 22 teo hulgas on märgitud ka Tartu Ülikooli/Rocki Eesti korvpallimeistriliiga ja ühiselamute remondiprogrammi realiseerimine. Tü kollektiivi liikmed on seotud ka raamatu- festivali «Prima Vista», Tartu laulupeo jt tiitlile kandideerivate ürituste korraldamisega.

Varasemate võitjate hulgas on ülikooli korvpallimeeskonna Delta meistritiitli ja karikavõidu saavutamine.

Aasta tegu saab valida 17. detsembrini, täites Postimehe talongi, saates e-kirja tartu@postimees.ee või hääletades Tartu linna või Postimehe kodulehel.

(Rahva)meditsiini-konverents «Medica»

Täna kell 9 algab Eesti Kirjandusmuuseumis interdistsiplinaarne (rahva)meditsiinkonverents «Medica».

Valdavalt käsitlevad ettekanded rahvapärasteid ravivõtteid ja ravivahendeid, kuid jõuavad ka tänapäevase meditsiinipärimuseni. Depressiooni neuromehhanismidest räägib prof Jaanus Harro. Ettekannetega esinevad TÜ doktorandid Ken Kalling ning Renata Sõukand ja magistrant Piret Paal.

Prof Meissneri raamatukogu

23. novembril jõudis TÜ raamatukokku TÜ audoktori prof Boris Meissneri (1915–2003) raamatukogu – 482 kasti raamatuid ja ajakirju.

Meissner (pildil) kaitses läbi aastakümnete Eesti iseseisvuse õigusliku järjepidevuse põhimõtteid ning aitas kaasa nende põhimõtete jõudmisele poliitikute teadvusse. Meissneri raamatukogu on väga väärtuslik, sest see sisaldab materjale juura, politoloogia, sotsioloogia, ajaloo ja filosoofia vallast, mis raamatukogu kogudes seni puudusid.

TÜ õigusteaduse audoktoriks valiti prof Meissner 1996. Ta on avaldanud 69 raamatut ja üle 400 artikli.

Raamatute ütleandmine toimub jaanuari keskel.

Tartu Ülikooli Raefond tunnustas edukaid

Varje Sootak

2. detsembril andis TÜ Sihtasutus ülikooli nõukogu saalis kätte stipendiumi 26 üliõpilasele ja Tartu Raefondi preemia TÜ töötajale.

Sihtasutuse tegevjuhi Ruth Kotsari sõnul jagati kokku välja 317 750 krooni. Need olid TÜ Raefondi, Ants ja Maria Silvere ning Sigfried Panti, Lydia ja Felix Krabi, Eesti Olümpiakomitee ning Hermann ja Estraveli reisisihipendiumid. Samuti anti kätte Tartu Raefondi preemia. Samal üritusel andis sihtasutus Sipelgad üle oma esimese lastekodukasvandike ülikooliõpinguid toetava stipendiumi «Hüpe».

Stipendiumid üliõpilastele

Raefondi stipendiumi pälvidad Tartust pärit TÜ üliõpilased eduka õppetegevuse toetuseks. 36 taotlusest tegid eelvaliku teaduskonnad. Komisjon määras stipendiumi üliõpilastele Pihel Sarvele (õigust 3. a), Kairi Talvesele (sotsioloogia 4. a), ja Ljubov Feklistovale (infotehnol 2. a). Pihel Sarve uurimistöö teema «Keskonnamõjude kaalumise planeerimisdiskretsiooni teostamisel» on juhendaja Ivo Pilvingu sõnul Eestile äärmiselt oluline.

«Keskonnamõjude hindamist ja planeerimist puudutav õiguslik regulatsioon on väga keeruline, sest arvestada tuleb ka majanduse arengu ja sotsiaalsete probleemidega,» märgib Pilving. Pilvingu sõnul on Sarv näidanud huvi ka haldusõigusteaduse vastu laiemalt, osaledes rahvusvahelisel konverentsil jne. Pihel Sarv on pärit 4-lapselisest põlistartlastest haritlaste perest, kelle 3 last õpib TÜs.

Kairi Talves osaleb ELi 5. raamprogrammi projektis «ELi laienemine, sotsiaalne sugu ja valitsemine» kaastöötajana. Ta on avaldanud artikli kogumikus «Eesti naised eneseteostumise võimalustest» ja pidanud ettekande «Naised poliitikas» Eesti sotsiaalteaduste aastakonverentsil. Samuti on Kairi Talves aidanud läbi viia mitmesuguseid uuringuid, sh korraldanud Tartu taksoteenuse kvaliteedi uuringu.

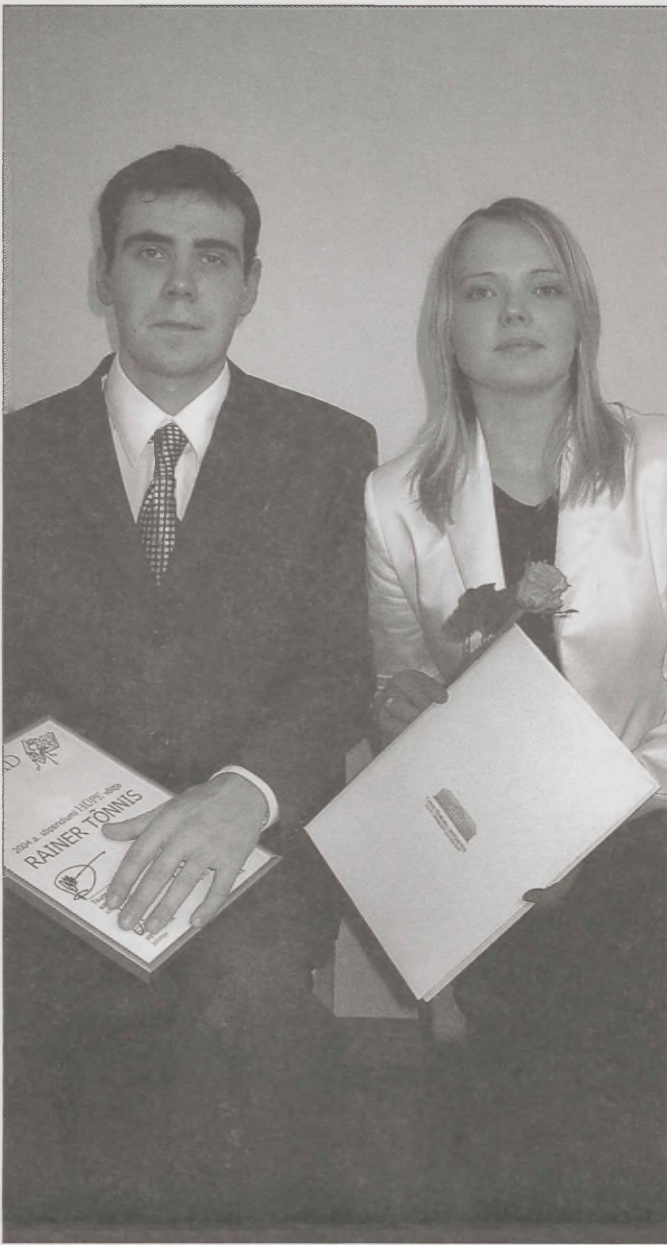
Infotehnoloogia eriala üliõpilase Ljubov Feklistova stipendiumisoovitus on kirjutatud, et tema eelmise õppeaasta keskmine hinne oli 4,61, mis on üks parimaid infotehnoloogia üliõpilaste hulgas.

Stipendiumid magistrantidele

Magistrantidest määrati stipendiumid Agnes Männikule (pedagoogika 2. a) Kersti Jäägerile (molekulaar- ja rakubioloogia 1. a), Kai Krashevskile (vene kirjanduse 2. a), ja Kaia Timpmannile (turunduse 1. a).

Agnes Männik valis kuus aastat tagasi kasvatusteaduste eriala: «Mind huvitas võimalus kaasa rääkida haridusvaldkonnas. Nüüd olen jõudnud pedagoogika teadusmagistrantuuri ja olen saanud õpetajatöö, teadustöö ning projektide kaudu hariduselus osaleda.»

Oma magistratööga tahab

Haridusteaduskonna 1. aasta üliõpilane Rainer Tõnnis pälvis stipendiumi «Hüpe» ja 2. aasta magistrant Agnes Männik Raefondi stipendiumi.

VARJE SOOTAK

Männik arendada kutsehariduse korraldust, olulisi noortele suunatud projekte ning koolitada õpetajaid. «Tahaksin, et kogu mu tegevus üha rohkem ja kvaliteetsemalt aitaks arendada üldisemalt Eesti haridusvaldkonda,» ütles Männik.

Stipendiumi kasutaks ta peamiselt magistratöö tegemiseks ja teavitustööks, osaliselt ka noorteprojektides osalemiseks ja ka toimetulekuks.

Kersti Jäägeri teadustöö keskendub rakubioloogia õppe- toolis tuumorsupressorvalgu p53 uurimisele. Juhendaja teadur Lilian Kadaja-Saarepuu sõnul kaitses Kersti Jääger bakalaureusetöö suurepärasele hindele ning ta jätkab sama teemat magistratöös. Teadmised p53 vallas aitaksid kaasa võimalike vähivastaste ravimite väljatöötamisele.

Kai Krashevski huviobjek-

tiks on olnud «linna tekst» ja linna mütolooia. Oma bakalaureusetöös «Peterburi ja «Peterburi teksti» antoloogia koostamise projekt eesti lugejale» tegeles ta eelkõige vene kirjanduse «Peterburi tekstiga». Magistratöös vaatleb aga Tartut. Prof Ljubov Kisseljova sõnul käsitleb ta Tartu kujutamist vene kirjanduses ja võrdleb seda Tartu kujutamise eesti kirjanduses.

Kaia Timpmann jätkab samuti bakalaureusetöös uuritud teemat – mittealkohoolsete jookide tarbimise uurimist, täpsemalt uue toote turule toomist Eesti mittealkohoolsete jookide tööstuse näitel.

Kai Timpmann on üliõpilasisorganisatsioonide AIESEC ja AEGEE-Tartu liige, olnud ka juhatuses.

Teistest stipendiumisaajatest lähemalt järgmistest UT numbrites.

Esimese stipendiumi «Hüpe» sai Rainer Tõnnis

Varje Sootak

Sihtasutuse Sipelgad esindaja Tauno Muide andis esimese lastekodukasvandike ülikooliõpinguid toetava stipendiumi (5000 kr) haridusteaduskonna 1. a tudengile Rainer Tõnnisele.

«Haridusteaduskonna valisin seepärast, et tahtsin rohkem teada saada Eesti hariduskorraldusest.

Meil on võimalik valida kaks suunamoodulit, minu valik on – ajalugu ja kasvatus- teadused, miks mitte saada

ajalooõpetajaks,» ütles Rainer Tõnnis.

Stipendiumi määramise aluseks on keskkooli lõputunnistus, riigieksamite tulemused ja võimaluse korral ka jooksvad õppetulemused ning ühiskondlik aktiivsus. Stipendium on loodud suurendamiseks lastekodust pärit noorte õpimotivatsiooni ning selle saaja(d) valib Tartu Ülikooli ja sihtasutuse ühiskomisjon.

Sihtasutus Sipelgad on asutatud 2004. aasta suvel Eesti eraisikute tehtud annetuste najal.

Ainekursuste hindamisel on muudatusi

Pille Pikker

õppe- ja üliõpilasosakonna kvaliteedijuht

Mari-Liis Lipstok

õppekorralduse jurist

Ivika Puusepp

õppetöö analüüsi spetsialist

Ainekursuste hindamistulemuste paremaks kasutamiseks on õppe- ja üliõpilasosakonnal plaanis alates 2005. a kevadsemestrist muuta õpetamise ja ainekursuste hindamise korda.

Küsitluse eesmärk on saada üliõpilastelt regulaarset tagasisidet õpetamise ja ainekursuste kohta ning saadud info alusel õppetöö kvaliteeti parandada. Tulemusi saab akadeemilise struktuuri üksus arvestada oma töökorralduses, õppejõud võib saada ideid oma ainekursuste vormi ja sisu täiustamiseks.

Tulemused ÕISist

2005. a kevadsemestrist on võimalik vaadata õpetamise ja ainekursuste hindamise tulemusi õppeinfosüsteemist (ÕIS). Kui üliõpilane kursusele registreerub, on tal võimalus vaadata vastava õppeaine hindamistulemusi. Kuivõrd iga õppejõu kohta koostatav personaalne aruanne võib sisaldada seadusega avalikustamise eest kaitstud isikuandmeid ehk subjektiivset

hinnangut konkreetse isiku psüühilistele ja sotsiaalsetele omadustele, ei ole võimalik avalikustada personaalselt iga õppejõu kohta koostatud aruannet. Tulemusi saab vaadata ainekursusest lähtuvalt, õppejõu nimi pole välja toodud.

Kui ainekursust loeb mitu õppejõudu, siis avalikustatakse õppeinfosüsteemis nendele õppejõududele keskmiselt antud hinnang ja personaalne hinnang edastatakse õppejõule elektroonselt. Loodame, et andmete kättesaadavaks tegemine annab ka üliõpilastele rohkem tagasisidet ja motiveerib neid ankeeti täitma.

Magistriõppe hindamine

Selleks, et teha ÕISis kõige värskem info kättesaadavaks, hakatakse igal semestril hindama kõiki ainekursuseid, millele on registreerunud vähemalt 10 osalejat. Seoses uutele magistratöökavadele üleminekul (3+2) hakatakse hindama ka magistratöppe ainekursusi. Seni toimus hindamine vaid põhiõppes.

Järgmisest aastast on kavas hakata välja andma ka auhinna parimale õppejõule, kes valitakse just õpetamise ja ainekursuste hindamise ankeedi põhjal.

Uuest aastast muutub küsimustik lühemaks. Loodame, et aina rohkem üliõpilasi hakkab seda täitma ning andma õpetamise kohta tagasisidet.

President Lennart Meri, Rahvusmõtte auhinna laureaat Ilmar Talve ja rektor Jaak Aaviksoo.

ANDRES TENNUS

Rahvusmõtte auhinna laureaat on Ilmar Talve

Jaak Kangilaski
prorektor, professor

1. detsembril eesti ülikooli 85. aastapäeva aktusel sai esimese Rahvusmõtte auhinna Ilmar Talve – etnoloog ja kirjanik, kes on suurema osa elust elanud pagulase- na Rootsis ja Soomes.

1919. a sündinuna kuulub Ilmar Talve sellesse põlvkonda, kes omandas esimese vabariigi aastatel vankumatu isamaalise meelsuse ning seda valusamalt pidi kogema Eesti iseseisvuse kaotust. Paljude omataolistega sarnaselt tahtis ta võidelda vabaduse rõõvi vastu, kuid tegi seda peamiselt mitte saksa, vaid soome mundris ning osales ka Otto Tiefi valitsuse juhitud meeleheitlikus katses peatada Nõukogude vägede edasitungi.

Pagulaspõlves on Ilmar Talve teinud suurt tööd eesti keele ja kultuuri väärtustamiseks ning arendamiseks. Kirjanikuna on ta viljelenud kaunist emakeelt ning käsit-

lenud osalt autobiograafilistes romaanides eesti ajaloo ja kultuuriajaloo murdehetki.

Etnoloogina on Talve saavutanud rahvusvahelise tuntuse oma uurimustega Põhjala rahvaste kultuurist. Tema tähtsaim teos, «Soome rahvakultuur» (1979), on korduvalt välja antud. Teine ja uusim suurteos on tänavu ilmunud «Eesti kultuurlugu», mis annab üldistava, kuid konkreetsetest näidetest elavdatud ülevaate eestlaste kultuuri arengust kuni 20. sajandi alguseni välja.

Oma eestlusele pühendatud elu ja tööga on Ilmar Talve aidanud tugevdada eestlaste eneseteadvust ning vastas seega TÜ Rahvusmõtte auhinna statuudis sõnastatud tingimustele. Ilmselt oli auhinna määranud komisjoni üheks kaaluks, mis aitas Ilmar Talvet esile tõsta teiste väärivate nominentide hulgas soov lähendada eesti pagulaste loodud kultuuri kodumaale.

USAs õppimine ja töötamine on kui sirutumine ülemiste riuliteni

Intervjuu Ameerika Ühendriikide saatkonna konsuli Paul Mayeriga

Aija Sakova

Paul Mayer on töötanud Eestis veidi üle kahe aasta, kuid juba enne siiatulekut õppis ta aasta aega eesti keelt. Ta proovib iga päevaga ikka rohkem ja rohkem rääkida eesti keeles.

Mayer tsiteerib Oskar Lutsu «Kevade» esimest lauset «Kui Arno isaga koolimajja jõudis, olid tunnid juba alanud». Ta peab kohaliku keele ja kultuuri tundmist väga oluliseks. See aitab olla parem diplomaat ning paremini mõista siinseid inimesi ja seda, miks nad otsustavad Eestisse jääda või siit lahkuda. See aitab suhelda ka tavaliste inimestega, mitte ainult välisministeeriumi ametnikega.

Kuidas Teie näete Eestit?

Ma olen Eestist vaimustuses rohkem kui oleks kunagi osanud arvata. Ma muutun, nagu teisedki mu kolleegid, omamoodi Eesti patrioodiks.

USAs ei teata just palju Eesti kohta. Aga vaadake, milline on Eesti lähiminevik, see on üks suur õnnestumine.

Võtke kasvõi minu mobiiltelefon. See on vana ja iganenud (ilmselt on tegu Nokia 3110 – A.S.), sest kõigil on polüfooniliste helidega telefonid.

Iga eestlane räägib vähemalt kolme keelt, ameeriklastel on siin palju eestlastelt õppida.

Kui tihti Teil on realselt võimalus üliõpilastega kohtuda? Kas ainult siis, kui nad tulevad viisavestlusele?

Viimase paari kuu jooksul oleme saatkonna kolleegidega püüdnud võimalikult tihti büroo seinte vahelt välja saada. See on väga oluline. Olen püüdnud külastada Eesti eri paiku ja koole, näiteks Viljandis, Jõgevamaal, Tartus, Kohtla-Järvel.

USA saatkonna konsul Paul Mayer kohtus Tartu Ülikooli külastades ka Californiast pärit välissuhete osakonna juhataja Virve-Anneli Vihmaniga.

AIIJA SAKOVA

Miks Te seda teete?

Meie praegune eesmärk on inimestele öelda, et me tahame, et noored läheksid Ameerika Ühendriikidesse õppima. Tean, et on palju põhjusi, miks seda mitte teha, aga mulle tundub praegu, et inimestel on suured eelarvamused viisa taotlemisega seoses. See ei tähenda pikkade öötundide veetmist saatkonna ukse taga järjekorras. USA viisa saamine ei ole «peaaegu võimatu», nagu paljud arvavad.

Kas see siis ei olegi nii?

Ei. Ja tore näha, et tasapisi suudame seda arvamust muuta. Näiteks Kohtla-Järvel käies suutsime vahendada ideed, et on võimalik minna Ameerika Ühendriikidesse õppima, et see ei ole mingi luksuslik unenägu, vaid reaalsus. Ja et on olemas oma nipid

USA viisa taotlemine ei tähenda pikkade öötundide veetmist saatkonna ukse taga järjekorras.

ning strateegiad, kuidas leida sobiv kool. Loomulikult ei saa ma teha olematuks asjaolu, et USA asub Eestist väga kaugel.

Milline oleks Teie arvates see motivatsioon, miks üliõpilane või keskkoolilõpetaja peaks tahtma minna õppima USAsse?

Sellele küsimusele on eriti raske vastata siin, Tartus. Sest Eesti parimad inimesed saavad õppida Tartus, tipp-tasemel ülikoolis, mis ei ole ühestki Eesti punktist kaugemal kui umbes 200 km. Kuidas sellega võistelda, ma ei tea. Aga me saame müüa

seda Ameerika mitmekesisust, mida siin ei ole.

USAs on 3500 ülikooli. Kujutage ette, et te läheksite poodi, kus on 3500 eri jäätisesorti. Valik on suur, isegi liiga suur, kuid te võite kindel olla, et leidub oma sort igale maitsele.

Välismaal õppimine on igal juhul vaheldus.

Just nimelt. See on nagu sirutumine uue järele, uute võimaluste avastamine. Mulle meeldib välismaal elamisest ja õppimisest ning sellest saadud kogemustes mõelda kui enese väljasirutamisest. Tuleb tõusta oma mugavalt

toolilt ja ronida ülemiste riiuliteni või avada sootuks mõni uus uks, mis viib keldrisse või põõningule. Need on uued kogemused ja uued avastused, mis muudavad elu teiseks. Ja neid kogemusi saab avastada Ameerikas, keskkonnas, kus inglise keel on emakeel. Üks on tagasi tulles kindel: see inimene ei räägi enam soravat TOEFLi inglise keelt, vaid tõeliselt soravat inglise keelt.

Kuidas on USAs töötamisega? Millised on riskid, et üliõpilane, kes läheb suveks Ameerikasse tööle, pettub?

Ma ise olen suur J1 viisade fänn. Need on just üliõpilastele suvel USAs töötamiseks antavad, kuni viiekuulised viisad. Mis puutub töökohti vahendavate firmade usaldusväärsusesse, siis pean ütleva, et me kontrollime neid firmasid väga rangelt. Ja kui me teame, et mõne firma vahendatud tudengid ei jäänud rahule, siis me oleme järgmisel aastal väga karmid ega rahulda selle firma vahendatud viisataotlusi.

Meie eesmärk on pakkuda üliõpilastele maksimaalset kindlust. Iga aasta läheb 1000 üliõpilast suveks USAsse tööle.

Kas pettusi esineb tihti?

Ei. Eesti on üldiselt seadusi järgiv maa ja eestlased seadusi järgiv rahvas. Ja mul on selle üle hea meel.

Minu eesmärk on anda võimalikult kõigile soovijaile võimalus õppida ja töötada USAs. Aga ma tahan, et see toimuks legaalselt. Ja just seetõttu, et illegaalne töötamine võib sellele tavalisele inimesele halvasti lõppeda. Ma ei taha, et Eesti inimesed satuksid Ameerikas ohtu. Inimeste kuritarvitamine või ärakasutamine on minu jaoks suur tragöödia ja ma tahan seda iga hinna eest ära hoida.

UUDISED

Näitus «Madis Kõiv 75. Maalid»

3. detsembril avati TÜ raamatukogus näitus «Madis Kõiv 75. Maalid».

Näitus on pühendatud füüsiku, kirjaniku ja filosoofi Madis Kõivu 75. sünnipäevale. Eksponeeritud on maale, millest suurem osa pärinevad erakogudest. Madis Kõiv oli 1994. aastal TÜ vabade kunstide professor.

Näitus jääb avatuks 9. jaanuarini 2005.

Läti üliõpilased kõrgharidusest

14. detsembril kell 16 esitleb Friedrich Eberti Fond SA Domus Dorpatensis majas

Zanda Rubene raamatut «Sapere aude! Critical Thinking in University Studies in Latvia».

Fondi Eesti esinduse juhataja Ülde Kesküla sõnul põhineb teos Zanda Rubene doktoritööl, mille aluseks on uuring Läti üliõpilaste kriitilise mõtlemise arengu ning seoste kohta ülikooli õppekorraldusega, mille taustaks on aktuaalne arutelu kõrghariduse funktsioonidest. Ühtlasi annab teos ülevaate «kriitilise mõtlemise» kui pedagoogilise mõiste kujunemisloost alates 18. sajandi valgustusliikumisest.

Autori ettekandele järgneb diskussioon Arne Rannikmäe (Akadeemia Nord) ja Halliki Harro-Loidi (TÜ ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond) eestvedamisel.

Päev üliõpilaselauludega

11. detsembril kell 13 on Eesti Rahva Muuseumis üliõpilaselaulude päev.

Laulupäev toimub näituse «Naiskorporant – 21. sajandi naine» raames, mis tutvustab akadeemiliste naisüliõpilaste organisatsioonide ajalugu, tegevust ja traditsioone.

Lauldakse üliõpilaselaulu naiskorporantide juhatusel, vaadatakse filmi ja vastatakse näituse, ülikooli ja naiskorporatsioonidega seotud küsimustele.

Laulupäeva korraldavad korporatsioonid Indla, Lembela ja Amicitia.

Üritus on tasuta.

Järgmine laulutund on 16. detsembril kell 16.

Lisainfo ja eelregistreerimine: Kadri Aua, kadri.aua@ut.ee, tel 521 3031.

Islandist ja Gröönimaast

Luutsinapäeval, 13. detsembril kell 15 avatakse ajaloo muuseumis Fred Jüssi loodusfotode näitus Islandist «Jää ja maa vahel» ning Madis Arukase fotonäitus Gröönimaa loodusest ja eluolust.

Näituse avamise järel näitab Fred Jüssi slaidide oma varasematelt reisidelt Fääri saartele. Jüssilt on näitusel väljas 17 fotot, millel on jäädvustatud põhjamaise looduse ilu ja meeleolud.

Viljandi Kultuuriakadeemia prorektor Madis Arukask külastas Gröönimaad 2002. a. Maa ilma suurimal saarel tehtud fotodest on näitusel 20. Fred Jüssi ja Madis Arukase fotonäitused avatakse koostöös Põhjamaade MN Eesti esindusega ja need jäävad avatuks 16. jaanuarini 2005.

Preemiaid tantsijaile

Margit Reinkubjas
TÜ RKA kunstiline juht

TÜ Rahvakunstiansambel tõi 4. detsembril Tallinnas toimunud tantsupedagoogi ning folkloristi Kristjan Toropi aasta lõpetamise tantsude võistlusel kolm eripreemiat.

Tartust osalesid võistlusel TÜ Rahvakunstiansambli põhirühm (treener Mae Viires) ja vilistlasrühm (treener Aveli Asber). Vilistlasrühm sai eripreemia vanade seltskonnatantsudele uude lähenemise ja koreograafiliselt ning muusikaliselt tervikliku kava eest.

Põhirühm saavutas TPÜ koreograafia õppetooli eripreemia Kristjan Toropi vähe tuntud tantsupärandi elustamise ja hõimuliikumise edasikandmise eest. Eripreemia anti ansambli pillimehele Kai-do Reiveltile. Peavõit läks Viirumaale Tarvanpää Seltsile.

Koos Kristjan Toropi aasta lõpetamisega said lõputunnistuse Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskuse rahvatantsujuhtide kooli lõpetajad, kelle hulka kuulus ka põhirühma treener Mae Viires.

Homme sõidab aga buss 60 tantsijaga Läti külla oma kahele sõpruskollektiivile. Koos antakse ühiskontserte.

Annetus ajaloo muuseumile

Leili Kriis
TÜ Ajaloo Muuseumi
peavarahoidja

Rahvusülikooli 85. aastapäeval laekus ajaloo muuseumile väärikas annetus – Johan Kõpu ametirüü.

TÜ prorektor (1923–1928) ja rektor (1928–1937) ning EELK piiskop (1939–1944 Eestis) Johan Kõpp kandis seda ametirüüd eksiilkiriku peana (1944–1964) Rootsis elades.

Kõpu 125. sünniaastapäeval 1999. a andis EELK Uppsala kogudus ametirüü Laiuse kirikule, kus Kõpp oli koguduse õpetaja aastail 1909–1922.

Johan Kõpp oli TÜ kasvandik ja praktilise usuteaduse professor 1916–1939 ja 1941–1944.

Rüüd täiendab Kõpu õpilase, titulaarpraost Burchard Liebergi peakate, Eduard Ole maal Johan Kõpust ning tema Eesti Üliõpilaste Seltsi tekkel.

Laiuse kiriku õpetaja Margit Nirgi lugese annetust üle andes ette valitud lõike Kõpu päevikust aastast 1936, mis kõlasid tänapäevastena Tallinna ülikooli poleemika valguses.

Ajaloo muuseumile annetatud Johan Kõpu vaimulikuriü ning Laiuse kiriku armulauariistade lina.

ANDRES TENNUS

Annetuse hulka kuulub ka perekond Oettingenide kuulunud armulauariistade lina.

Kaunite tikandite ja pärlitega kaunistatud lina on valmistanud surnute mälestuspühaks 1845 Charlotte v. Oettingen, TÜ professorite, vendade Arthur, Georg ja

Alexander von Oettingenide vanaema.

Perekond Oettingenid elasid Laiuse lähedal Kuremaa mõisas.

Laiuse kiriku käärkambrist leitud lina on eeskujulikult restaureeritud Šveitsis aastatel 1995–1996.

EAGLE • VISION

ÜHEKUULISED KONTAKTLÄÄTSED
alates 140 krooni paar

Soola 8, Tartu
Emajõe Ärikeskus I korrus
Tel 737 1060, tartu@eagle-vision.ee
www.eagle-vision.ee

ÖNNITLEME

Austatud kolleeg pro-
rektor Jaak Kangilaski!

Ilusad sõnad ja head mõtted, mis koos töötatud pooleteise aastaga on kogunenud, väärivad Sinu juubeli puhul väljaütlemist.

Sügav eruditsioon, tasa-kaalukas juhtimine, hea nõu, läbimõeldud tegutsemine – need on märksõnad, mida oleme Sinuga koos töötades kogunud. Prorektorina edendad meie ülikooli rahvuslikku mõõdet, olles ise osa sellest. Meil on hea meel, et tohime koos Sinuga ühist vastutust jagada.

Önnitleme 65. juubeli puhul!

Tartu Ülikooli rektoraat

Esitleti Vilma Trummali
juubelikogumikku

Arvi Haak

Viljandi muuseumi
arheoloog

26. novembril tähistati TÜ Ajaloo Muuseumis Tartu esiajaloo nimekaima uurija Vilma Trummali 80. sünnipäeva temale pühendatud kogumiku esitlusega.

Arheoloogilise kogumiku «Linnusest ja linnast» 20 artiklit keskenduvad Trummali teadustöö põhiteemadele. Autorid Eestist, Venemaalt, Lätist ja Saksamaalt tutvustavad uuemaid uurimistulemusi. TÜ arheoloogia õppetooli ja ajaloo instituudi arheoloogiaspektori koostöös valminud kogumiku väljaandmist toetasid Eesti Kultuurkapital, SA Tartu Kultuurkapital ja Eesti Teadusfond.

Vilma Trummal on olnud peaaegu kõigi Eesti tegev-arheoloogide õpetaja. 1950 lõpetas ta TÜ ajalooteaduskonna. Ülikool jäi tema töökohtaks 1955. aastast alates. Pen-

sionile jäädes annetas Vilma Trummal põhiosa kogutud erialaraamatutest ülikoolile ning pani sellega väärrika aluse arheoloogia õppetooli ja kabineti raamatukogu taastamisele. Aastakümneid oli ta ainus arheoloogiaõppejõud Eestis. Ajaloo osakonna üliõpilastele oli Vilma Trummal üks ülikooliaja mõistvamaid õppejõude.

Vilma Trummalit võime lugeda Eesti keskaja arheoloogia rajajaks. 1956 alanud Tartu linnuse uurimisele järgnesid alates 1966. aastast kaevamised Tartu vanalinna alal. Praeguseks on Tartu Tallinna kõrval Eesti enimuuritud keskaegne linn. Juubilari teadustööde ja populaarteaduslike kirjutiste arv ületab poolesaja piiri, valdav osa neist käsitleb Tartu arheoloogiat ja varasemat ajalugu. Neile lisanduvad käsitlused Eesti noorema rauaaja probleemidest ning mitmed õppe-raamatud.

VASTUVÖTT

Rektori uusaastavastuvõtt ülikooli töötajatele

Esmaspäeval, 3. jaanuaril 2005 kell 17 ülikooli ajaloo muuseumi valges saalis.

Esinevad Hanna-Liina Võsa (laul), Olav Ehala (klaver) ja Lembit Saarsalu (saksofon). Teaduskondadel ning haldus- ja tugistruktuuriüksustel teatada osavõtjate arv teabetalituses hiljemalt esmaspäevaks, 27. detsembriks tel 737 5683 või leane.morits@ut.ee.

ÖNNITLEME

80

Kadri Gross, emeriitprofessor – 11. detsember

70

Vaike Timotheus, vanemlaborant – 10. detsember

65

Jaak Kangilaski, prorektor, professor – 10. detsember

60

Alla Saari, referent – 13. detsember

50

Sirje Talving, haldusjuht – 12. detsember

45

Harry Lemberg, lektor – 12. detsember

Inga Vaasna, assistent – 14. detsember

40

Anne Rohtmets, assistent – 12. detsember

30

Kaire Kaljurand, vanemlaborant – 10. detsember
Ilona Runnel, klienditeenindaja – 14. detsember

25

Kristo Kärmas, tehnoloogia spetsialist – 16. detsember

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT

Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trukk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Tegevtoimetaja Varje Sootak
Reporter Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

IN MEMORIAM

Õpetaja Signe Loo

2. okt 1944–26. nov 2004

26. novembril lahkus jäädavalt pärast pikka rasket haigust õigusinstituudi saksa keele õpetaja Signe Loo.

Signe Loo töötas õigusinstituudis selle asutamisest 1994. Ta on lõpetanud 1969 TÜ.

Signe Loo oli juristidele mõeldud saksa keele õpiku kontseptsiooni väljatöötaja ning suutis õpiku koostamisele ja katsetamisele kaasata ka kolleegid. Seda Eestis omalaadset õppematerjali kasutatakse õigusinstituudis juba aastaid. Kahjuks ei jõudnud Signe Loo elutööks kujunenud õpik tema eluajal kaante vahele. Praegu on see kirjastuses küljendamisel ja ilmub 2005. a.

Signe Loo oli sündinud õpetaja ja üliõpilaste poolt väga hinnatud. Ta tegi oma tööd sellise entusiasmiga ja kaasakiskuvusega, et õpilane ei saanud jääda kõrvaltvaatajaks.

Olles aldis kõigele uuele, omandas Signe Loo ka sugestiivõppemetoodika, mida edukalt kasutas oma õppetöös.

Signe Loo oli armastatud ka kolleegide hulgas kui südamlilik ja avala suhtlemisega inimene, šarmanne isiksus.

Ta oli hämmastava empaatiavõimega, tema missioon oli anda, kuid pole kindel, kas ta ise sama palju vastu sai.

Me jääme imetlema tema vaprust ränga haiguse talumisel, tema kustumatut elujaatust.

Kolleegid TÜ
Õigusinstituudi
keelelektoraadist

RAAMATUKOGU LAHTIOLEKU AJAD

TÜ raamatukogu töögraafik jõulude
ja aastavahetuse ajal

Peamaja (W. Struve 1) ja humanitaarraamatukogu (Jakobi 1):
24.–26. dets suletud, 27.–30. dets avatud kl 9-17, 31. dets–2. jaan suletud.

ETTEVÖTTE TUTVUSTAMINE

14. detsembril kl 12–15 on TÜ keeltemaja fuajees
Ülikooli 17 kohtumine ettevõtte Hilton Reservationes
Worldwide esindajatega.

Lühipresentatsioonid kl 12, 13 ja 14.

Hilton on üleuroopaline multimeedia kontaktikeskus, mis tegeleb broneerimisteenustega ja pakub tööd eri keeli valdavatele klienditeenindajatele.

Hiltonis on leidnud nii osa- kui ka täisajaga tööd mitmed TÜ tudengid ja lõpetanud.

Oodatud ennekõike norra, taani ja rootsi keele oskajad, aga ka teised huvilised.

Info: TÜ üliõpilaste karjääriteenistuses tel 737 6205, career@ut.ee.

RIIKLIK PREEMIA

Avastuse või leiutise eest riiklik
preemia 500 tuhat krooni

Riigi teaduspreemiate komisjon ootab ettepanekuid peale varem väljakuulutatud riigi teaduspreemiate (koguväärtuses 1,8 miljonit) veel poole miljoni krooni suuruse preemia kohta väljapaistva teadusliku avastuse või olulise sotsiaal-majandusliku mõjuga leiutise või teadus- ja arendustöö eest.

Valitsuse määruse kohaselt peab auhinnavääriline teadustöö olema kaalukas ning mõjutama vastava teadusala paradigmat ja maailmapilti või rajama uut teadusvaldkonda. Teaduspreemiate komisjonile Eesti Teaduste Akadeemias võivad ettepanekuid 25. detsembrini esitada teadusasutuste teadusnõukogud ja Eesti TA akadeemikud.

Riigi teaduspreemiad antakse üle Eesti Vabariigi aastapäeval 24. veebruaril.

asutatud
1991

KÕIK ÜHEST KOHAST

- kontoritehnika, -tarbed ja kulumaterjalid
- toonerikassettide täitmine ja renoveerimine
- kontoritehnika hooldus ja remont
- kauba transport TÜ osakondadele tasuta

Tartu Ülikoolile püsisoodustus vastavalt kehtivale koostöölepingule
Tartu Ülikooli üliõpilastele hinnasoodustus -10%

Rapo AS
Soola 3

730 0187
730 0189

tartu@rapo.ee
www.rapo.ee

TEATED

11. detsembril kl 16 toimub Salemi kirikus TÜ õpetajate seminari tudengikontsert «Häid jõule!».

12. detsembril kl 16 algab klubi TanaT eestvõttel teenekaima tartlase, taasavatud Tartu Ülikooli esimese rektori George Friedrich Parroti päev.

Gustav Adolfi ausamba juures loetakse ette TÜ asutamisüriku tekst (eestikeelne tõlge). Seejärel südatakse küünlad Parroti bareljeefi kõrval Inglisillal ja pajatatakse vana-anatoomikumi ringauditooriumis ajalooprof Helmut Piirimäe suunamisel lugusid *alma mater*i minevikust ja olevikust.

15. detsembril kl 9.30 toimub Tartu Ülikooli hommikupalvus Ülikooli 18-140. Info: hommikupalvus@lists.ut.ee.

15. detsembril kl 17 avatakse Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuses TÜ maalikunsti osakonna õpilase Andrus Raagi maalinäitus. Keskus asub Lossi 38 (vana anatoomikum), info: 5560 4029 (Andrus) või 737 5422 (keskus).

17. detsembril kl 15 algab Tartu Linnamuuseumis Hillar Palametsa raamatu «Lugusid vanast Tiigist» esitus.

High quality language editing of academic papers and theses and publishing consultation by native English speaker in Tartu. Reasonable prices. Student discounts.

Contact: Marcus Denton; deretens@hotmail.com

KAITSMISED

14. detsembril kl 14.15 kaitseb ph aud 135 Külle Kuusk magistratööd «Eesti Piibli /õnnis/-tuletiste suhe lähteterminitega (/barak, eulogeia/)» eesti keele alal. Juhendajad Kristiina Ross, PhD ja Siret Rutiku, PhD. Oponent Ott Ojaperv, MA.

15. detsembril toimub magistratööde kaitsmine Ülikooli 16-102 pedagoogika osakonnas koolikorralduse erialal: kl 14 Elma Künnapas «Lugemis-kirjaoskuse kaasamine III klassi emakeele õppekomplekti». Juhendaja Rain Mikser. Oponent Maia Rõigas; kl 15 Anne Raam «Õppeprotsessi sisehindamise süsteem Tartu Annemõisa kooli näitel». Juhendaja Hasso Kukemelk. Oponent Boris Goldmann.

16. detsembril toimub magistratööde kaitsmine psühholoogia osakonnas Tiigi 78-332: kl 9 Maiken Jaanisk «Söömis-häirete küsimustiku (EDI-2) skaalade ja vereliistakute monoamiinide oksüdaasi (v-MAO) aktiivsuse ajaline stabiilsus ja seosed». Juhendajad prof Jüri Allik ja prof Jaanus Harro. Oponent Anu Aluoja, PhD; kl 10 Kätlin Peets «Hostile attributions and behavioral strategies in children: does relationship type matter?» Juhendaja prof Eve Kikas. Oponent prof Jüri Allik.

16. detsembril kl 14.15 kaitseb Tiigi 78-118 Anti Randviir doktoritööd «Maailma kaardistamine: kultuuri sotsiosemiootilise käsitluse poole» semiootika ja kulturoloogia erialal. Juhendaja prof Peeter Torop. Oponentid Paul Cobley, London Metropolitan University, PhD ja dots Kalevi Kull.

20. detsembril toimub Tiigi 78-126 magistratööde kaitsmine sotsiaaltöö erialal: kl 11 Katti Lainoja «Psüühiliste erivajadustega inimestele suunatud projekti hindamine. Põlvamaa 1997 - 2000.» Juhendaja Riina Kiik, MSC. Oponent Margit Laurson, MSW; kl 12 Mervi Rodima «Võõrsil tehtud noorsootöö kui eestluse hoidja ja kandja». Juhendaja Judit Strömpl, PhD. Oponent Tiit Kadajas, MSW.

22. detsembril kl 14 kaitseb Ruth Alas Narva mnt 4-B306 majandusteaduskonna doktoritööd «Organisatsioonilised muudatused Eestis üleminekuajastul: olulisemad käitumuslikud mõjutegurid». Juhendaja prof Maaja Vadi. Oponentid prof Kari Liija (Helsingi Kaubanduskõrgkool) ja prof Harry Roots (TPÜ).

LOENGUD

10. detsembril kl 11 algab Lossi 3-406 seminar «Lõunaeeesti keelesaared». Korraldaja: TÜ Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskus.

13. detsembril kl 16.15 peab prof Hans-Günther Heimbrock (Johann Wolfgang Goethe-Universitätt Frankfurt am Main) usuteaduskonnas ph 312 loengu «Religious Education in a growing Europe. Contextual perspectives». Loeng on inglise keeles, vajadusel aidatakse tõlkega.

14. detsembril kl 12.15 peab Lossi 3-215 üldajaloo õppetooli külaline Vasileios Syros (Helsingi Ülikool) loengu «Rhetoric and political reflection in the city-states of late medieval Italy». Kõik huvilised on oodatud.

15. detsembril kl 16.15 Lossi 3-406 peab Õpetatud Eesti Seltsi ettekandekoosolekul Kersti Taal loengu «75 aastat eestikeelset Õpetatud Eesti Seltsi: eestlased ja eesti keel seltsi varasemas ajaloos».

16. detsembril kl 11 algab ülikooli nõukogu saalis Tekstipäev 2004 ja raamatu «Tekstid ja taustad III. Lingvistiline tekstianalüüs» esitus. Esinevad Krista Kerge (TPÜ), Kersti Lepajõe, Merle Kaldjärv (TPÜ), Helin Puksand (TPÜ), Karen Kuldnokk, Kerli Olt, Kathy Sarapuu ja Reet Kasik.

SPORT

12. detsembril kl 19 mängivad TTÜ spordihoones Dalkia/Nybit ja TÜ/Rock.

TÜ spordihoones Ujula 4 kohtub TÜ/Rock 15. detsembril kl 19 Pirita BMiga, 16. detsembril Tartu Tallinna Kaleviga ja 22. detsembril Rakvere PKga.

KONTSERT

TÜ AULAS

10. detsembril kl 19 H. Elleri nim Tartu Muusikakooli 85. aastapäeva kontsert.

11. detsembril kl 18 H. Elleri nim Tartu Muusikakooli 85. aastapäeva kontsert.

15. detsembril kl 19 kontserdisari «Meistrite Akadeemia» jõulugalakontsert. Esinevad Pille Lill (sopran), Carmen Puis (mezzosopran), Oliver Kuusik (tenor), klaveril Piia Paemurru ja Jaanika Sirp.

17. detsembril kl 18 TÜ Akadeemilise Naiskoori ja Tartu Akadeemilise meeskoori jõulukontsert.

VANEMUISE

KONTSERDIMAJAS

10. detsembril kl 19 esinevad Evelyn Glennie (löökpillid) ja Eesti Riiklik Sümfooniaorkester, dirigent Olari Elts.

Kavas Kõrvitsa «Ellujäänute laulud» (esiettekanne), Vivaldi kontsert pikoloplokkflöödile RV 443 (vibrafonile ja orkestrile seadnud E. Glennie) ja Tüüri Magma, kontsert löökpillidele ja orkestrile, Sümfoonia nr 4.

11. detsembril kl 19 «Ave Maria». Esinevad Maria Listra (vokaal), Mart Sander (vokaal), Jüri Leiten (trompet), Andres Uibo (orel), Virgo Veldi (saksofon), Aare-Paul Lattik (orel).

17. detsembril kl 19 esinevad Ethel Caffie Austin Gospel Singers (USA), Ethel Caffie-Austin (laul, klaver), Carol Angelene Richardson (laul), Quadora Hornbuckle (laul) ja Delnora Roberts (laul).

TARTU LINNAMUUSEUMIS

12. detsembril kl 16 esineb sarjas «Linna Muusikud Linnamuuseumis» Hando Nahkur (klaver).